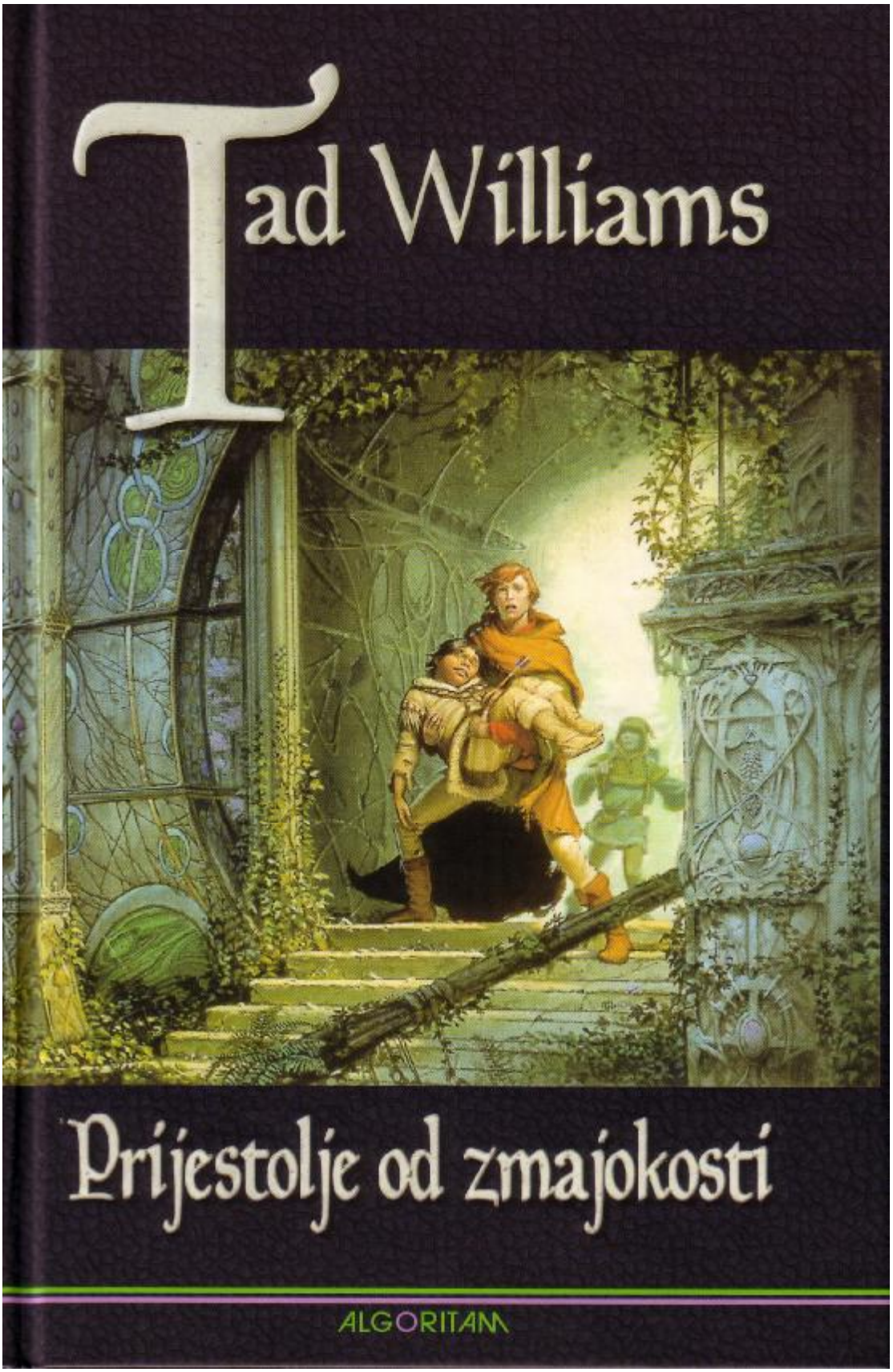
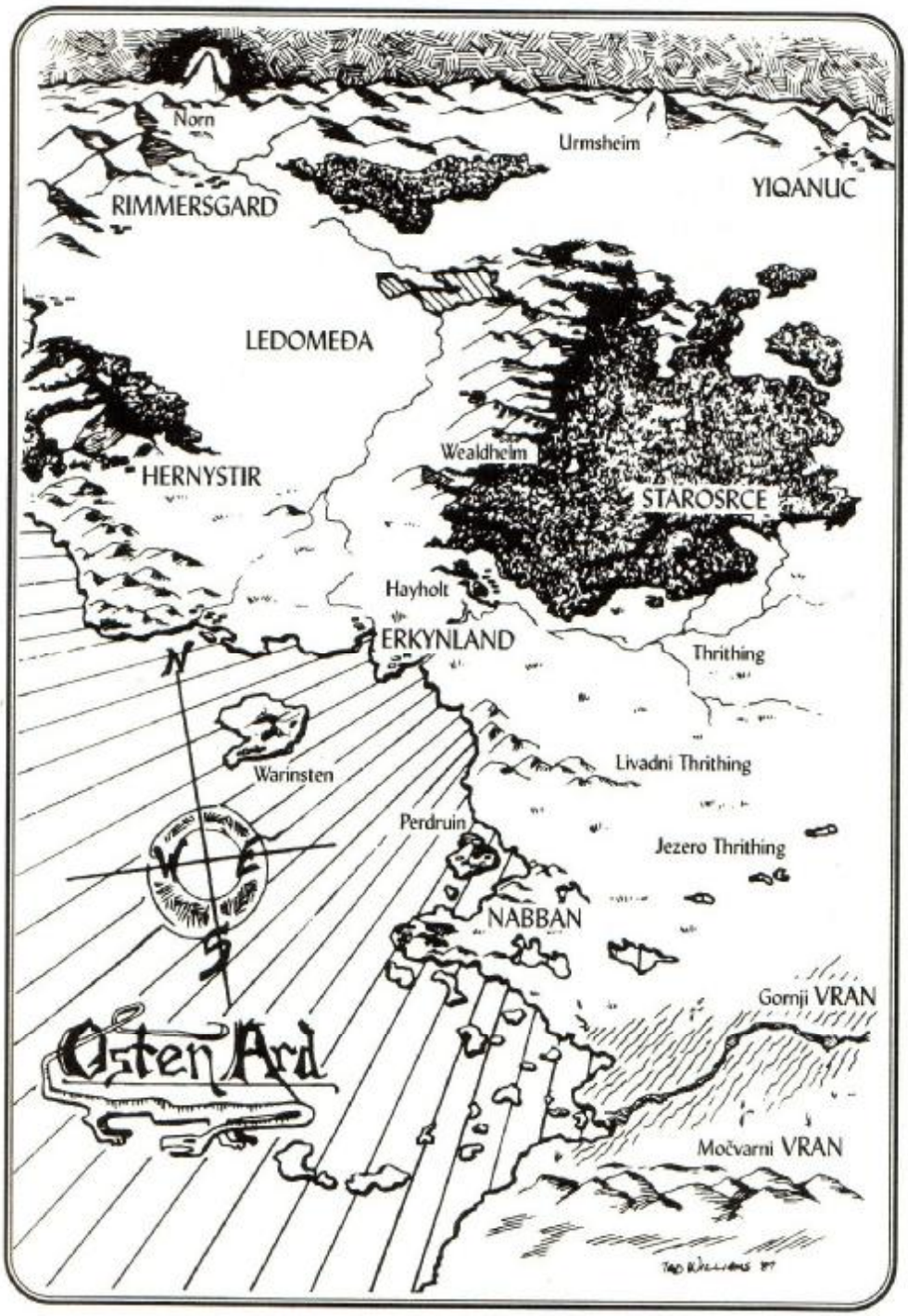

Tad Williams
Prijestolje od zmajokosti
ALGORITAM

Norn
Urmsheim
YIQANUC
RIMMERSGARD
LEDOMEĐA
Wealdhelm
HERNYSTIR
STAROSRCE
Hayholt
ERKYNLAND
Thrithing
Livadni Thrithing
Warinsten
Perdruin
Jezero Thrithing
NABBAN
Gornji VRAN
Osten Ard
Močvarni VRAN

Tad Williams - PRIJESTOLJE OD ZMAJOKOSTI

Ova knjiga posvećena je mojoj majci, Barbari Jean Evans, koja me naučila dubokoj privrženosti Žabljem dvoru, Stoju-tarskoj šumi, Shireu, Okrugu i mnogim drugim skrivenim mjestima i zemljama izvan područja koja poznamo. Također je u meni stvorila životnu želju za vlastitim otkrićima i potrebi da ih podijelim s drugima. Ovu knjigu želio bih podijeliti s njom.
.....J

Autorova napomena

"Prihvatih se posla, iz ljubavi prema svijetu iza ugodu plemenitim srcima: onima koji su mi dragi i svijetu kome poklanjam srce svoje. Ne mislim na običan svijet, onih koji (kako čuh) ne mogu podnijeti bol i čežnju, već se moraju kupati u savršenoj sreći. (Dao im Bog da ih samo sreća čeka!) Njihov svijet i način života moja priča ne dotiče: njen život, i moj, od toga su odvojeni. Meni je na umu jedan posve drugi svijet, što istovremeno donosi u srce gorku voljkost i slatku tugu, ushićenje srca i bol čežnje, dragi život i tužnu smrt, dragu smrt i tužan život. U ovom svijetu neka mi bude dopušteno izgraditi i svoj, da bude zajedno s njim proklet ili spašen."
GOTTFRIED VON STRASSBURG
(autor "Tristana i Izolde")

Ovo djelo ne bi bilo moguće bez pomoći mnogih ljudi. Svoje zahvale upućujem: Evi Cumming, Nancy Deming-Williams, Arthuru Rossu Evansu, Peteru Stampfelu i Michealu Whelanu, koji su svi pročitali strašno dug rukopis, a zatim pružili podršku, korisne savjete i mudre primjedbe; Andrevvu Harrisu, za logističku potporu iznad svakog zahtjeva prijateljstva, i osobito mojim urednicama, Betsy Wollheim i Sheili Gilbert, koje su dugo i teško radile da mi pomognu napisati najbolju knjigu koju sam mogao napisati. Oni su svi velike duše.

Autorovo upozorenje

Lutalice po zemlji Osten Arda upozoravaju se da ne poklanjaju slijepo povjerenje starim pravilima i oblicima, da promotre sve obrede vrlo pozorno, jer oničesto prikrivaju bivanje prividom.
Narod Quanuca iz snijegom pokrivenih Trollfella ima izreku: "Onaj tko je siguran da zna ishod stvari dok one tek počinju ili je neobično mudar ili neobično glup; koje god bilo istina, sigurno je to nesretan čovjek, jer je zabio nož u srce čuđenja."
Otvorenije, novi posjetitelji ove zemlje trebali bi se pripaziti: neka ne trče pred rudo.
Quanuci imaju još jednu izreku: "Dobro došao, strance. Putovi su danas prevrtljivi."

Predgovor

"...knjiga ludog svećenika Nissesa krupna je, kažu oni koji je bijahu držali, i teška poput malog djeteta. Otkrivena je kraj Nissesa dok ležaše, mrtav i nasmiješen, kraj prozora tornja s kojeg njegov gospodar, kralj Hjeldin, bijaše časak prije toga skočio u smrt.

Hrđavo smeđa tinta, smiješana od kozjaka, kukurijeka i rutvice – zajedno s još nekom crvenijom, gušćom tekućinom – suha je i lako se otkida od tankih stranica. Neurešena koža neke bezdlake životinje, neodredive vrste, čini uvez.

Oni sveti ljudi iz Nabbana koji je pročitaše nakon Nissesove smrti proglasiše je heretičnom i opasnom, ali iz nekog je razloga ne spališe, kako se to obično radi s takovim spisima. Namjesto toga, knjiga preleža mnogo godina u gotovo beskrajnim arhivima Majke Crkve, u najdubljim, najtajnijim katakombama sancellanskih Aedonita. Sad je, čini se nestala iz kutije od oniksa koja je bijaše skrivala; nimalo govorljiv red Arhivara neodređen je o njenom trenutnome smještaju.

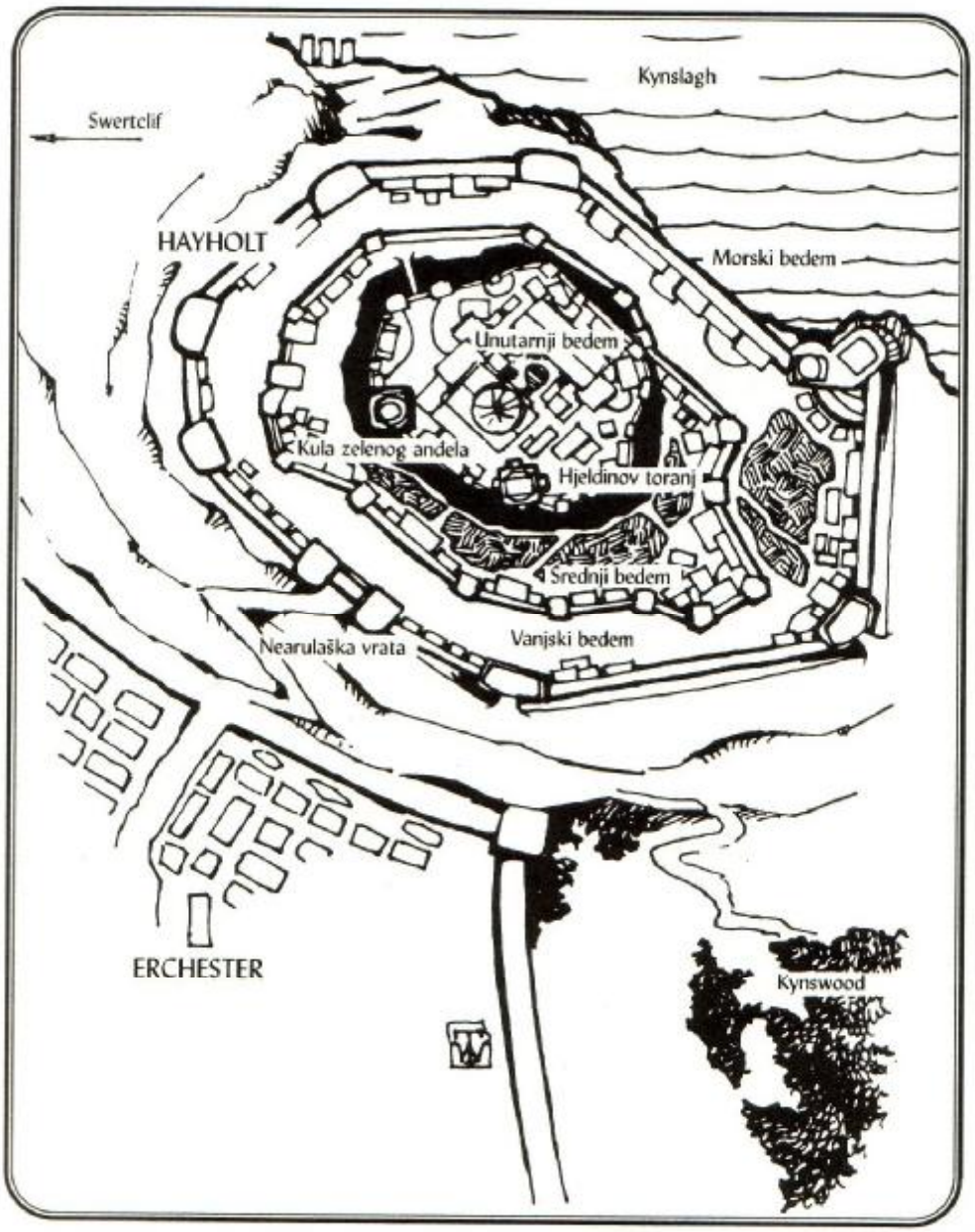
Neki od onih koji pročitaše Nissesovo heretičko djelo tvrde da sadrži sve tajne Osten Arda, od mutne prošlosti te zemlje do sjena još nerođenih stvari. Aedonitski svećenici koji su proučili knjigu reći će samo da joj je sadržaj bio 'nesvet'.

Možda je zaista istina da Nissesovi spisi jednako dobro – i, možemo pretpostaviti, jednako nesređeno – pretkazuju ono što dolazi, kao što i bilježe ono što bješe. Ne zna se, međutim, jesu li velika djela našega doba – osobito, što nas zanima, uspon i trijumf Svijetlog Ivana – uključena u svećenikova pretkazanja, no ima i dokaza da bi moglo biti tako. Mnogo je Nissesovih spisa tajnovito, smisla skrivenog učudnim stihovima i mračnim navodima. Ja sam nikad ne pročitah cijelo djelo, a većina onih koji jesu već su odavna mrtvi.

Knjiga je naslovljena, hladnim, oštrim runama Nissesova rodnog kraja, Du Svardenvyrd, što znači Usud Mačeva..."

iz: Život i kraljevanja Ivana Prosvjetitelja

napisao Morgenes Ercestres

Kynslagh
Swertclif
HAYHOLT
Morski bedem
Unutarnji bedem
Kula zelenog andela
Hjeldinov toranj
Srednji bedem
Nearulaška vrata
Vanjski bedem
ERCHESTER
Kynswood

Dio prvi

Simon Sanjar

1

Cvrčak i kralj

Na taj dan, od svih dana, neko nepoznato uzbuđenje pojavilo se duboko u zadrijemalom srcu Visotvrđe, u zbunjujućem brlogu tihih prolaza i zaraslih, puzavicom zagušenih dvorišta, u svećeničkim skloništima i vlažnim, zasjenjenim sobama dvorca. Dvorani i sluge podjednako su buljili i šaputali. Kuhinjski pomoćnici izmjenjivali su značajne poglede preko vjedara za pranje u zaparenoj kuhinji. Izgledalo je kao da se u svakom hodniku i dvorištu velike tvrđave potiho vode povjerljivi razgovori.

Mogao je biti prvi dan proljeća, da se sudilo po napetom iščekivanju u zraku, ali veliki kalendar u pretrpanoj sobi doktora Morgenesa kazivao je drukčije: mjesec je bio tek novander. Jesen je nalegla na vrata, a Zima je navaljivala unutra.

Ono što je činilo ovaj dan drukčijim od svih ostalih nije bilo vrijeme, već mjesto – prijestolna dvorana Visotvrđe. Tri duge godine njezina su vrata bila zatvorena po kraljevu naređenju i teške zavjese zastirale su šarene prozore. Čak ni posluzi koja čisti nije bilo dopušteno prijeći njezin prag, što je nadzornici sluškinja donosilo duboku unutarnju tjeskobu. Tri ljeta i tri zime dvorana je stajala nedodirnuta. Danas više nije bila prazna i čitav dvorac brujao je od šaputanja.

Zapravo, postojala je jedna osoba u zaposlenoj Visotvrđi čija pozornost nije bila usredotočena na tu dugo nenastanjenu prostoriju, jedna pčela u zazujaloj košnici čija samotna pjesma nije bila u suzvučju s onim većim brujanjem. Ta je osoba bio mali od kuhinje i sada je sjedio u srcu Vrta živice, u udubljenju između mrkog crvenkastog kamena kapelice i lava od živicečije su ogoljene grane nalikovale na kostur. Smatrao je da nikome ne nedostaje. Dosad, dan je bio grozan – žene su sve bile zaposlene, s malo vremena da odgovaraju na pitanja; doručak je bio kasnio i k tome je još bio i hladan. Dobio je zbunjujuća naređenja, kao i obično, i nitko nije imao vremena da ga potrati na njegove probleme...

A i to je, mislio je mrzovoljno, bilo sasvim predvidivo. Da nije otkrio tog golemog, prekrasnog kukca – koji je bio ušetao u vrt, samozadovoljan kao neki bogati seljak – cijelo poslijepodne bilo bi gubitak vremena.

Grančicom je proširio majušni puteljak što ga je bio izgrebao u tamnoj, hladnoj zemlji kraj zida, ali zarobljenik je još uvijek odbijao krenuti naprijed. Blago je poškakljao sjajni oklop, ali tvrdoglavi kukac nije se htio pomaći. Mršteći se, zagrizao je gornju usnicu.

"Simone! Gdje si bio, za ime svega svetog!"

Grančica je pala iz njegovih onemoćalih prstiju kao da mu je strijela probola srce. Polako, okrenuo se da pogleda prijeteću priliku.

"Nigdje..." počeo je odgovarati, ali još dok su mu riječi prelazile preko usnica par koščatih prstiju uhvatio mu je uho i oštro ga povukao na noge, zaskvičalog od bola.

"Da mi nisi počeo s nigdje, ti mlada lijenčino." Rahela Zmajevna, nadzornica sluškinja, lajala mu je ravno u lice – položaj omogućen samo Rahelinim istezanjem na prste i dječakovom prirodnom sklonošću pogrbljenosti, jer je glavnoj sluškinji nedostajala puna stopa do Simonove visine.

"Onda, žao mi je, gospodarice, žao mi je", promrmljao je Simon, tužno primjećujući kukca kako se šulja prema pukotini u crkvenom zidu i slobodi.

"'Žao mi je' te neće zauvijek izvlačiti", zarežala je Rahela. "Svi živi u kući dali su se na posao i spremaju stvari, osim tebe! I kao da to nije dovoljno loše, još moram tratiti vrijeme na potragu za tobom! Kako možeš biti tako zločest dječak, Simone, kad bi se trebao ponašati kao muškarac? Kako možeš?"

Dječak, u dobi od četrnaest krakatih godina i beznadno postiđen, nije odgovorio. Rahela je buljila u njega.

Dovoljno je već otužna ta crvena kosa i sve te pjege, pomislila je, ali kad ovako zaškilji i namršti se – pa, jadno dijete izgleda slaboumno!

Simon, zabuljen u svoju tamničarku, vidio je kako Rahela teško diše, puneći novanderski zrak oblačićima pare. I drhtala je, iako Simon nije bio siguran je li to bilo od hladnoće ili od bijesa. Nije zapravo bilo ni važno. Samo ga je tjeralo da se još gore osjeća.

Još čeka da joj odgovorim – izgleda tako umorno i ljuto! Sklupčao se u još izraženiju grbu i zapiljio se u svoja stopala.

"Pa, sad ćeš lijepo doći sa mnom. Dragi Gospod zna da imam čime zaposliti jednog lijenog dječaka. Zar ne znaš da je kralj ustao iz svoje bolesničke postelje? Da je danas otišao u svoju prijestolnu dvoranu? Zar si gluh i slijep?" Dograbila mu je lakat i povukla ga preko vrta.

"Kralj? Kralj Ivan?" upita Simon iznenađeno.

"Ne, neznalice, kralj Kamen-na-cesti! Naravno, kralj Ivan!" Rahela je zastala da pogurne trak opuštene, čelično sive kose natrag pod svoju kapu. Ruke su joj drhtale. "Eto, nadam se da si sad sretan", rekla je. "Tako si me izbezumio i uzrujao da sam se zaboravila i narugala se imenu našeg dobrog kralja Ivana. A tako je bolestan i sve." Glasno je šmrcnula i sagnula se da udijeli Simonu peckavu pljusku po nadlanici. "Samo dođi."

Odstupala je naprijed, praćena zločestim dječakom.

Simon nije poznavao nikakav drugi dom osim prastarog dvorca po imenu Visotvrđa, što znači Visoka tvrđava. Ime je bilo dobro odabrano: Zvonik Zelenog Anđela, njezin najuzvišeniji dio, dosezao je visoko iznad čak i najstarijeg i najvišeg drveća. Kad bi Anđeo, smješten na vrhu zvonika, mogao baciti kamen iz svoje od patine pozelenjele ruke, kamen bi se strmoglavio gotovo dvije stotine lakata prije nego što bi pljusnuo u blatni opkop i uznemirio san velikih štuka koje su plivale blizu površine, nad stoljetnim blatom.

Visotvrđa je bila daleko starija od svih generacija erkynlandskih seljaka koji su se rodili, radili i umrli u poljima i selima što su okruživala veliku utvrdu. Erkynlanđani su bili samo posljednji od mnogih koji su polagali pravo na dvorac – mnogo drugih već ga je bilo zvalo svojim, ali nitko ga nikad nije uspio do kraja osvojiti. Vanjski bedem koji je okruživao razvedenu tvrđavu pokazivao je rad različitih ruku i vremena: grubo otesan kamen i drvo Rimeržana, nasumično krpanje i čudne rezbarije Hernystiraca, čak i pedantni kameni rad nabanskih obrtnika. Ali nadnoseći se iznad svega stajao je Zvonik Zelenog Anđela, koji su podigli besmrtni Sithe davno prije nego što je čovjek došao u ove zemlje, kad je čitav Osten Ard bio njihovo carstvo. Sithe su bili prvi koji su ovdje gradili, uzdigavši svoje izvorno utvrđenje na istakama koje su gledale prema Kynslaghu i riječnom putu do mora. Bili su nazvali svoj dvorac Asu'a; ako je uopće imala neko pravo ime, ta kuća mnogih gospodara, onda je to ime bilo Asu'a.

Vilinski narod je dosad nestao iz travnatih ravnica i s valovitih bregova zemlje, pobjegavši uglavnom u šume i sure planine i druga tamna mjesta nedostupna čovjeku. Kosti njihova dvorca – doma za uzurpatore – ostale su iza njih.

Asu'a paradoksa; ponosna, ali sklepana, slavljenička i nepristupačna, naizgled nesvjesna promjena stanara. Asu'a – Visotvrđa. Uzdizala se poput planine nad okolnim ravnicama i gradom, pognuta nad svojim posjedom kao medom umrljana medvjedica zaspala među svojim medvjedićima.

Često se činilo da je Simon jedini stanovnik velikog dvorca koji nije u životu pronašao svoje mjesto. Zidari su popravljali oličeno lice staništa i ponovno podizali posustale zidove dvorca – iako se činilo da je propadanje ponekad išlo brže od obnavljanja – a da nikad nisu ni pomislili kako se svijet okreće ili zašto. Sluge i sobari, veselo zviždučući, kotrljali su golemu burad sekta i usoljene govedine ovamo i onamo. S dvorskim peharnikom iza sebe, cjenkali su se sa seljacima za brkovima urešene glavice luka i od zemlje vlažne mrkve koje su svakog jutra stizale u kuhinju Visotvrđe. A Rahela i njezine sluškinje uvijek su bile neizdrživo zaposlene, zamahujući svojim metlama od vezane slame, natjeravajući kuglice prašine kao da skupljaju krdo uznemirenih ovaca, mrmljajući bogobojazne uzdahe o tome u kakvom stanju neki ljudi ostavljaju svoje sobe kad odlaze, i općenito strašeći sve nemarne i neuredne.

Usred takve zaposlenosti, smeteni Simon bio je poslovični cvrčak usred mravinjaka. Znao je da nikad neće postići bogzna što: mnogo ljudi mu je to i reklo, a gotovo svi su oni bili stariji – pa vjerojatno i mudriji – od njega. U dobi u kojoj su drugi dječaci zahtijevali odgovornosti muževnoga uzrasta, Simon je još bio zbrkan i lutalica. Kakvu god zadaću da je dobio, pozornost bi mu ubrzo odlutala, sanjao bi o bitkama i divovima, putovanjima morem na visokim, sjajnim brodovima... i, nekako, stvari bi se lomile ili gubile, ili bivale pogrešno učinjene.

U drugim prilikama ne bi ga se uopće moglo naći. Šuljao se po zamku kao krakata sjenka, mogao se uspeti uza zid jednako spretno kao krovopokrivači i ostakljivači, a poznavao je tako mnogo prolaza i skrovišta da su ga ljudi iz dvorca nazivali dječakom-duhom. Rahela ga je često tukla po ušima i zvala ga sanjarom.

Rahela mu je napokon pustila ruku. Simon je beznadno vukao noge dok je slijedio nadzornicu sluškinja poput štapa zapelog u porub suknje. Otkrili su ga, kukac mu je pobjegao i popodne mu je bilo potpuno uništeno.

"Što da radim, Rahela'?" promrmljao je neljubazno. "Da pomažem u kuhinji'?"

Rahela je šmrknula svisoka i odgegala se dalje, jazavac u suknji. Simon se sa žaljenjem osvrnuo prema utočištu drveća i živica u vrtu. Njihovi pomiješani koraci dostojanstveno su odzvanjali niz dugački kameni hodnik.

Odgojile su ga sluškinje, ali budući da sâm nikad neće postati jedan od njih – na stranu činjenica da je muško, Simonu se očito nisu mogli povjeravati delikatni domaći poslovi – udruženi su napori ne bi li mu se pronašao odgovarajući posao. U jednoj velikoj kući, a Visotvrđa je nedvojbeno bila najveća, nema mjesta za one koji ne rade. Pronašao si je neku vrstu posla u dvorskim kuhinjama, ali čak ni u tom nezahtjevnom zanimanju nije bio posve uspješan. Drugi perači suđa bi se smijali i zvali jedan drugoga da vide Simona – do lakata u vrućoj vodi, očiju čvrsto stisnutih u obeznanjenom sanjarenju – kako uči letjeti poput ptice ili spašava djeve iz snova od zamišljenih zvijeri dok mu štap za struganje posuđa otplovljava po koritu za pranje.

Legenda tvrdi da je sir Fluiren – rođak glasovitog sir Camarisa od Nabbana – u svojoj mladosti došao u Visotvrđu da postane vitez i prerušen je godinu dana radio u toj istoj kuhinji, zbog svoje neizrecive poniznosti. Perači suđa su ga zadirkivali – kaže priča dalje – nazivajući ga "ljeporukim" jer teški poslovi nisu umanjili finu bjelinu njegovih prstiju.

Simon je morao samo pogledati svoje crvene šape ispucanih noktiju i znao je da on nije nahoče nikakvog velikaša. On je bio mali od kuhinje i pometač kutova, i to je bilo sve. Kralj Ivan bio je jedva malo stariji od njega kad je ubio Crvenog zmaja i to su svi znali. Simon se hrvao s metlom i zdjelama. Ali to nije ništa značilo: ovo je bio drukčiji, mirniji svijet od onoga iz Ivanove mladosti, zahvaljujući velikim dijelom upravo starom kralju. Nikakav zmaj – bar ne živ – nije nastanjivao tamne, beskonačne hodnike Visotvrđe. Ali Rahela je – kako je Simon često psovao sebi u bradu – sa svojim namrštenim licem i strašnim stiskom svojih prstiju bila sasvim dovoljna zamjena.

Stigli su do predvorja ispred prijestolne dvorane, središta neuobičajene aktivnosti. Sluškinje, krećući se gotovo trkom, jurile su od zida do zida kao muhe u boci. Rahela je stala sa šakama na bokovima i nadgledala svoje carstvo – i izgleda, prema smiješku koji je zategnuo njezina tanka usta, da ga je smatrala dobrim.

Simon se stisnuo uza zid prekriven tapiserijom, na tren zaboravljen. Pognut, buljio je krajičkom oka u novu djevojku, Hepzibu, koja je bila punašna, kovrčave kose i hodala izazivački njišući bokovima. Prolazeći u blizini s vjedrom bućkave vode, uhvatila mu je pogled i široko se osmjehnula, zabavljena. Simon je osjetio vatru kako mu liže uz vrat i obraze i okrenuo se da se posveti čupkanju otrcanih zidnih ukrasa.

Raheli nije promakla razmjena pogleda.

"Gospod te istuk'o k'o magarca, mladču, zar ti nisam rekla da se baciš na posao? Hajde, kreni!"

"Kamo? Da radim što?" povikao je Simon i umrtvio sečuvši Hepzibin srebrnasti kikot koji je doplutao iz hodnika. Uštipnuo se za ruku od nemoći. Zaboljelo je.

"Uzmi ovu metlu i idi pospremiti doktorove odaje. Tajčovjek živi kao štakor, a tko zna kamoće kralj htjeti otići sad kad je ustao." Iz njena je tona bilo jasno da smatra kako kraljevanje ne umanjuje opću nepredvidivost muškaraca.

"Odaje doktora Morgenesa?" upita Simon; prvi put otkako su ga pronašli u vrtu, raspoloženje mu se popravilo. "Idem smjesta!" Dohvatio je metlu u niskom startu i nestao.

Rahela je otpuhnula i okrenula se da promotri besprijekorno savršenstvo predvorja. Nakratko se zapitala što bi se to moglo događati iza velikih vrata prijestolne dvorane, a onda odbaci zabludjelu pomisao jednako nemilosrdno kao što bi zgnječila dosadnog komarca. Istjerujući svoje legije pljeskanjem ruku i čeličnim pogledom, izvela ih je iz predvorja i dalje u još jednu oštru bitku protiv svog najvećeg neprijatelja, nereda.

U dvorani iza vrata visjeli su prašni stjegovi, red za redom uza zidove, izblijedjeli bestijarij fantastičnih životinja: sunčano zlatni pastuh klana Mehrdon, nabanski grb sa sjajnim vodomarom, sova i vol, vidra, jednorog i bazilisk – niz po niz ušutjelih, zaspalih stvorova. Nikakav povjetarac nije pokretao otrcane tapiserije;čak su se i paukove mreže objesile, prazne i nedovršene.

Neka mala promjena stigla je ipak u prijestolnu dvoranu – nešto je ponovno oživjelo u zasjenjenom kutu. Netko je pjevao neku tihu melodiju tankim glasom vrlo mladog dječaka ili vrlo starog čovjeka.

Na najdaljem kraju dvorane visjela je na kamenom zidu između kipova Velikih kraljeva Visotvrđe teška tapiserija s kraljevskim grbovima, Zmajem i Drvetom. Mrki malahitni kipovi, počasna straža od šest članova, stajala je sa strana golemog teškog stolca koji kao da je bio čitav izrezbaren od požutjele slonovače, nasloni za ruke čvornati i kvrgavi, leđa nadvišena golemom, zubatom zmijolikom lubanjomčije su oči bile jezera sjene.

Na tom stolcu i pred njim sjedile su dvije prilike. Manja je, odjevena u iznošenu odjeću lude, pjevala; njezin se glas uzdizao od podnožja prijestolja, preslab da potakne i najmanju jeku. Nad njim se nadnosio ispijen obris, skutren na rubu stolca kao ostarjela ptica grabljivica – umorna, šepava ptica grabljivica prikovana za mutnu kost.

Kralj, već tri godine bolestan i oslabio, vratio se u svoju prašnu dvoranu. Slušao je dok je čovječuljak pod njegovim nogama pjevao; kraljeve duge, ispjegane ruke držale su se za naslone velikog, požutjelog prijestolja.

Bio je visok čovjek – jednom vrlo visok, ali sada pogrbljen kao redovnik u molitvi. Nosio je nebeski plavu vrećastu odoru i bradu kao usirski prorok. Mač je ležao poprijeko na njegovu krilu, sjajeći se kao da je nedavno ulašten; na čelu mu je sjedila željezna kruna, posuta sa svih strana morski zelenim smaragdima i tajnovitim opalima.

Zabavljač kraj kraljevih nogu zastao je na jedan dug, tih trenutak, zatim započne drugu pjesmu:

"Kad visoko grane sunce

Prebrojiti kapi kiše

Preplivati moćnu rijeku

Kad korita nema više

Uhvatiti suri oblak

Nikom sudba to ne piše

Povikaše vjetri Čekaj'

Dok nad glavam' prolaziše

Povikaše vjetri Čekaj'

Dok nad glavam' prolaziše..."

Kad je melodija završila, visoki starac u plavoj odori ispruži ruku i luda je prihvati. Ni jedan ni drugi ne progovori.

Ivan Prosvjetitelj, gospodar Erkynlanda i Veliki kralj cijelog Osten Arda; strah i trepet Sitha i branitelj prave vjere, koji je vitlao mačem Svjetloklinom i ubio zmaja Shurakaija... Svijetli Ivan je ponovno sjedio na svom stolcu napravljenom od zmajskih kostiju. Bio je vrlo, vrlo star i plakao je.

"Ah, Šarko," dahnuo je konačno, glasom dubokim, ali napuklim od starosti, "mora biti nemilosrdan Bog koji me doveo do ove tužne sudbine."

"Možda, gospodaru." Sitni starac u kariranom kaputiću osmjehnuo se izboranim osmijehom. "Možda... ali, nedvojbeno, mnogi drugi se ne bi žalili na okrutnost da su dosegli tvoj položaj u životu."

"Ali baš na to i mislim, stari prijatelju!" Kralj je ljutito stresao glavom. "U ovakvim sjenovitim nemónim godinama, svi ljudi su izjednačeni. Svaki priglupi krojački šegrt ima više od života nego ja!"

"No hajde, gospodaru, gospodaru..." Šarkova sijeda glava zaljuljala se amo-tamo, ali zvona na njegovoj kapi – već odavno bez praporaca – nisu zazvečala. "Gospodaru, žališ se u pravi čas, ali nerazumno. Svi ljudi dolaze do ovakve sudbine, bili veliki ili mali. Imao si lijep život."

Svijetli Ivan podigao je balčak Svjetloklina pred sebe, držeći ga kao da je Sveto Drvo. Prešao je nadlanicom duge mršave šake preko očiju.

"Znaš li priču ove oštrice?" upitao je.

Šarko je živahno podigao pogled: bio je čuo tu priču već mnogo puta.

"Ispričaj mi, o, kralju", reče tiho.

Svijetli Ivan se osmjehnuo, ali oči mu nisu napustile u kožu omotan balčak pred njim. "Mač je, mali prijatelju, produžetak čovjekove desne ruke... a vrh njegova srca." Podigao je oštricu još više, tako da je uhvatila tračak svjetla s jednog od sićušnih, visokih prozora. "Kao što je Čovjek dobra desna ruka Bogu – Čovjek je oštar izvršitelj Srca Božjeg. Shvaćaš li?"

Odjednom se prignuo, očiju ptičje svijetlih pod obješenim obrvama. "Znaš li što je ovo?" Njegov uzdrhtali prst pokazao je komad iskrivljenog, zardalog metala zlatnom žicom učvršćenog u kanal mača.

"Reci mi, gospodaru." Šarko je znao.

"Ovo je jedini klin iz pravog Drveta Pogubljenja koji je još preostao u Osten Ardu." Svijetli Ivan prinio je balčak svojim usnama i poljubio ga, onda položi hladan metal uz svoj obraz. "Ovajčavao došao je iz dlana Usiresa Aedona, našeg Spasitelja... iz Njegove ruke..." Kraljeve su oči, uhvativši načas čudno polusvjetlo iz visina, bile užarena zrcala.

"A tu je i relikvija, naravno," rekao je nakon trenutka oklijevanja, "kost prsta mučeničkog svetog Eahlstana, kojeg je ubio zmaj, evo tu u balčaku..."

Prošlo je još neko vrijeme u tišini i kad je Šarko podigao pogled, njegov gospodar je opet plakao.

"Fuj, i fuj!" jecao je Ivan. "Kako mogu biti dostojan počasti Božjeg mača? S toliko grijeha, s takvim teretom grešnosti, koji mi još prlja dušu – ruka koja je jednom zadala smrtni udarac Crvenom zmaju sad jedva podiže šalicu s mlijekom. Oh, umirem, moj dragi Šarko, umirem!"

Šarko se nagnuo naprijed, odvlačeći jednu kraljevu koščatu ruku s mača i ljubeći je dok je starac grcao.

"O, molim te, gospodaru", preklinjao je luda. "Ne plači više! Svi ljudi moraju umrijeti – ti, ja, svi. Ako nas ne ubije mladenačka glupost ili loša sreća, onda nam je sudbina da proživimo kao drveće: sve stariji i stariji dok napokon ne posrnemo i padnemo. Takav je poredak stvari. Kako se možeš boriti protiv volje Gospodnje?"

"Ali ja sam izgradio ovo kraljevstvo!" Uzdrhtali bijes spustio se na Ivana Prosvjetitelja dok je izvlačio ruku iz ludina stiska i spuštao je oštro na naslon svoga prijestolja. "To mora biti protuteža svakoj mrlji grijeha na mojoj duši, ma kako tamna bila! Dobri Gospod mora to imati zabilježeno u svojoj Knjizi računa! Izvukao sam ove ljude iz blata, istrijebio proklete prepredene Sithe iz cijelog kraja, pružio seljacima zakon i pravdu... dobro koje sam učinio mora imati dobru težinu." Na trenutak, Ivanov glas se stišao, kao da su mu misli odlutale.

"Ah, stari moj prijatelju," rekao je konačno ogorčenim glasom, "a sad ne mogu čak ni prošetati do trgovišta na Glavnoj cesti! Moram ležati u krevetu ili se vucarati po ovom hladnom dvorcu u naručju mladih ljudi. Moje... moje kraljevstvo leži trunući na lovorikama, dok sluge šapuću i na prstima prolaze pred vratima moje ložnice! Sve u grijehu!"

Kraljeve riječi odzvanjale su od kamenih zidova dvorane i polako se rastakale među uzvrtjelim trunima prašine. Šarko je ponovno uhvatio Ivanovu ruku i držao je sve dok se kralj nije opet smirio.

"Pa," reče Svijetli Ivan nakon nekog vremena, "moj Elija će barem vladati čvršće nego što ja sad mogu. Vidjevši propadanje svega ovoga," rukom je zaokružio po prijestolnoj dvorani, "danas sam odlučio da ga pozovem natrag iz Meremunda. Mora se pripremiti da preuzme krunu." Kralj uzdahne. "Pretpostavljam da bih trebao prestati s ovim ženskastim plakanjem i biti zahvalan što imam ono što nedostaje mnogim kraljevima: snažnog sina da održi moje kraljevstvo na okupu kad mene više ne bude."

"Dva snažna sina, gospodaru."

"Ha." Kralj se namrštio. "Mogao bih Jošuu opisati mnogim riječima, ali ne mislim da je 'snažan' jedna od njih."

"Preoštar si prema njemu, gospodaru."

"Glupost. Ti bi me podučavao, ludo? Znaš li sina bolje nego njegov otac?" Ivanova ruka je zadrhtala i na tren se činilo da će se uspjeti podići. Napokon, napetost popusti.

"Jošua je cinik", počeo je kralj ponovno tišim glasom. "Cinik, melankolik, hladan prema podređenima – a kraljev sin ima samo podređene, pa je svaki podređeni mogući ubojica. Ne, Šarko, on je čudan, moj mlađi sin – a osobito otkako... otkako je izgubio ruku. Ah, milosrdni Aedone, možda je to moja krivnja."

"Kako to misliš, gospodaru?"

"Trebao sam uzeti drugu ženu kad je Ebeka umrla. Hladna je bila kuća bez kraljice... možda je to uzrok dječakovim čudnim raspoloženjima. Ali Elija nije takav."

"Ima neke grube izravnosti u prirodi princa Elije", promrmljao je Šarko, ali ako ga je kralj ičuo, nije to ničim pokazao.

"Zahvaljujem dragom Bogu što je Elija prvorođeni. On ima hrabar, ratnički značaj – ja mislim da, kad bi on bio mlađi sin, Jošua ne bi bio siguran na prijestolju." Kralj Ivan stresao je glavom s hladnom nježnošću na tu pomisao, onda posegne dolje i dohvati ludino uho, povlačeći ga kao da je starina djetešce od pet ili šest godina.

"Obećaj mi nešto, Šarko...?"

"Što, gospodaru?"

"Kad umrem – što će nedvojbeno biti ubrzo, ne vjerujem da ću izdržati zimu – moraš dovesti Eliju u ovu sobu... Misliš li da će ga ovdje okruniti? Nije važno, ako bude tako, morat ćeš čekati dok ne završe. Dovedi ga ovamo i daj mu mač Svjetloklin. Da, uzmi ga sad i čuvaj ga. Bojim se da bih mogao umrijeti dok je on još u Meremundu ili negdje daleko, a želim da mu dođe ravno u ruke s mojim blagoslovom. Razumiješ li, Šarko?"

Drščućim rukama Svijetli Ivan gurne mač natrag u izrađene korice, načas se boreći da otkopča pojas na kojem su visjele. Pleteni vezovi su zapeli pa se Šarko uspravio na koljena da odriješi čvor svojim snažnim starim prstima.

"Kakav je blagoslov, moj gospodaru?" upitao je, s jezikom među zubima, raspletući petlje.

"Reci mu što sam ja tebi rekao. Reci mu da je mač vrh njegova srca i ruke, kao što smo mi oruđa Srca i Ruke Boga Oca... i reci mu da nikakva nagrada, koliko god bila plemenita, nije vrijedna... nije vrijedna..." Ivan je oklijevao i podigao svoje nesigurne prste k očima.

"Ne, ne slušaj me. Reci samo ono što ti rekoh o maču. To mu reci."

"Učinit ću tako, moj kralju", reče Šarko. Mrštio se, iako je već odvezao čvor. "Rado ću učiniti kako želiš."

"Dobro." Svijetli Ivan se još jednom zavalio u svom Zmajokosnom prijestolju i sklopio sive oči. "Pjevaj mi opet, Šarko."

I tako je Šarko i učinio. Gore, prašni stjegovi kao da su se blago ljuljali, kao da je šapat prošao kroz gomilu promatrača, među prastarim čapljama i medvjedima mutnih očiju i drugim još čudnijim stvorovima.

Priča za dvije žabe

Besposlen um je đavolji rasadnik.

Simon je skrušeno razmišljao o jednoj od Rahelinih omiljenih izreka, dok je buljio u konjski oklop koji je ležao rasut cijelom dužinom kapelanova hodnika. Trenutak prije, bio je sretno skakutao niz dugačak, popločen hodnik koji je vodio uz vanjski rub kapele, na putu da počisti odaje doktora Morgenesa. Zaista je bio malo mahao metlom, naravno, zamišljajući da je to stijeg s Drvetom i Zmajem kakav je imala erkynska garda Svijetlog Ivana i da ih on vodi u bitku. Možda je trebao više paziti kuda zamahuje – ali svejedno, kakav bi to idiot izložio konjski oklop u kapelanovu hodniku? Ne treba ni spomenuti, buka je bila opaka i Simon je očekivao mršavog, osvetničkog oca Dreosana da svakog časa navali na njega.

U žurbi da pokupi otrcane ploče oklopa, među kojima su se neke otrgle od kožnih traka koje su držale oklop na okupu, Simon je razmotrio još jednu od Rahelinih izreka – "Đavo će naći posla za prazne ruke". To je bilo glupo, naravno, i razljutilo ga je. Ni besposlenost ruku ni lijenost uma nisu bili krivi što je upadao u nevolje. Ne, upravo su aktivnosti i misli bile ono što ga je neprestano uvaljivalo. Kad bi ga bar pustili na miru!

Otac Dreosan se još nije bio pojavio do trenutka kad je konačno uspio poslagati oklop u nesigurnu hrpu i užurbano ga gurnuti pod skut jednog stolnjaka. Pri tome je zamalo prevrnuo zlatni relikvijar koji je stajao na stolu, ali napokon – i bez dodatnih nezgoda – raspadnuti oklop nestao je s vida i ništa osim jednog malo čistijeg komada zida nije pokazivalo da je ikad i postojao. Simon je pokupio svoju metlu i povukao počađavom kamenu, trudeći se da izjednači rubove tako da svjetliji dio ne bude tako uočljiv, a zatim požuri niz hodnik prema vrtu, prolazeći pokraj zavinutog stubišta za galeriju zbora.

Našavši se ponovno u Vrtu živice iz kojeg ga je Zmajevna tako okrutno bila otela, Simon je zastao na trenutak da udahne prodoran miris zelenila, da istjera i posljednji smrad sapuna od loja iz svojih nosnica. Pogled mu je zapeo za neobičan oblik u višim granama Svečanog hrasta, prastarog drveta na udaljenom kraju vrta, tako učvorenog i zavinutih grana da je izgledalo kao da je stoljećima raslo u kavezu. Zaškiljio je, ruke podignute da zaustavi iskošene zrake sunca. Ptičje gnijezdo! I to tako kasno, kad je godina već na izmaku!

Malo mu je nedostajalo. Bio je ispustio metlu i načinio nekoliko koraka u vrt prije nego što se sjetio svoje misije za Morgenesa. Da se radilo o bilo kakvoj drugoj dužnosti bio bi se začas popeo na drvo, ali vidjeti doktora bilo je veselje, čak i kad je to za sobom povlačilo rad. Obećao si je da gnijezdo neće dugo ostati neispitano pa je produžio kroz živice u dvorište pred Vratima Unutarnjeg Bedema.

Dva obrisa upravo su bila ušla kroz Vrata i približavala mu se; jedan je bio spor i zdepast, drugi još sporiji i zdepastiji. Bio je to Jakov svjećar i njegov pomoćnik Jeremija. Ovaj drugi je nosio veliku, naizgled tešku, vreću preko ramena i hodao je – ako je to moguće – još tromije nego obično. Simon je doviknuo pozdrav dok su prolazili. Jakov se nasmiješio i mahnuo.

"Rahela želi nove svijeće za blagovaonicu", doviknuo je svjećar, "i svijeće će i dobiti!" Jeremija se mrzovoljno namrštio.

Kratak trk niz obronak tratine doveo je Simona do masivne stražarnice. Iver popodnevnog sunca još je tinjao nad zidinama iza njega, a sjene zastava na Zapadnom Bedemu bacakale su se kao tamne ribe na travi. Stražar u crvenoj i bijeloj livreji – jedva stariji od Simona – nasmiješio se i kimnuo dok je vrhunski uhoda projurio kraj njega, sa smrtonosnom metlom u ruci, pognute glave za slučaj da tiranka Rahela slučajno baci pogled s jednog od visokih prozora gradine. Čim je prošao kroz stražarnicu i sakrio se u zavjetrinu visokog stražarskog bedema, usporio je do hoda. Smanjena sjena Zvonika Zelenog Anđela premošćivala je opkop; iskrivljeni obris Anđela, punog trijumfa na svojem tornju, ležao je u jezeru vatre na najudaljenijem rubu vode.

Kad je već tu, odlučio je Simon, baš bi mogao uhvatiti i neku žabu. To ne bi smjelo predugo trajati, a doktoru su takve stvari često koristile. Ne bi to bilo odgađanje zaduženja koliko širenje prirode usluga. Međutim, morat će se požuriti – večer se hitro spuštala. Već je mogao čuti cvrčke kako se mukotrpno usklađuju za jedan od posljednjih nastupa u godini koja se bližila kraju i kreketuše kako počinju svoj prigušeni, jednolični kontrapunkt.

Zagacavši u vodu pokrivenu lopočima, Simon je na tren zastao osluškujući i promatrajući istočno nebo kako tamni u mutno ljubičasto. Osim odaja doktora Morgenesa, opkop je bio njegovo omiljeno mjesto u svemu stvorenome... ili bar koliko je od stvorenoga dosad vidio.

S nesvjesnim uzdahom skinuo je svoj bezobličnu pusteni šešir i zapljackao prema mjestu gdje su vodena trava i zumbuli bili najgušći.

Sunce je već potpuno zašlo i vjetar je siktao kroz rogoze što su okruživali opkop kad je Simon dospio do Srednjeg gradišta i stao, s odjećom iz koje je kapalo i sa žabom u svakom džepu, pred vrata odaja doktora Morgenesa. Pokucao je na čvrsto drvo, pazeći da ne dotakne nepoznati simbol kredom nacrtan na vratima. Neugodna iskustva naučila su ga da ne dira ništa što pripada doktoru bez pitanja. Nekoliko trenutaka je prošlo prije no što se začuo Morgenesov glas.

"Odlazi", rekao je mrzovoljno.

"To sam ja... Simon!" doviknuo je Simon i ponovno pokucao. Ovaj put je nastupila duža stanka, zatim se čuo zvuk brzih koraka. Vrata su se otvorila. Morgenes, kome je glava jedva dosezala do Simonove brade, stajao je ocrtan u svijetloplavom svjetlu, zasjenjena izraza lica. Načas kao da je buljio.

"Što?" reče napokon. "Tko?"

Simon se nasmije. "Ja, naravno. Hoćete li žaba?"

Izvukao je jednu od zarobljenica iz njezina zatvora i podigao je za sklisku nogu.

"Oh. Oh!" Doktor kao da se polako budio iz dubokog sna. Stresao je glavom. "Simon... pa jasno! Uđi, dječače. Moje isprike... malo sam rastresen." Otvorio je vrata dovoljno da se Simon može provući pokraj njega u uzak unutarnji hodnik, zatim ih opet zatvorio.

"Žabe, dakle? Hmmmm, žabe..." Doktor se provukao pokraj Simona i poveo ga hodnikom. U sjaju plavih svjetiljki što su se pružale niz hodnik doktorova vretenasta figura, poput majmuna, kao da je skakala umjesto da hoda. Simon ga je slijedio, ramenima zamalo dotičući obje strane hladnog kamenog zida. Nikad nije mogao shvatiti kako sobe koje su izgledale tako male kao što su izvana djelovale doktorove – bio ih je pogledao sa zidova dvorišta i koracima izmjerio udaljenost u dvorištu – mogu imati tako dugačke hodnike.

Simonova razmišljanja prekinula je užasna provala buke koja je odjeknula niz prolaz – zviždaljke, udarci i nešto što je zvučalo kao ljutito lajanje stotine pasa.

Morgenes je poskočio od iznenađenja i rekao: "Oh, Ime Imena, zaboravio sam ugasiti svijeće. Pričekaj ovdje." Čovječuljak se požurio niz hodnik, uzlepršane tanke bijele kose, otvorio vrata na kraju tek za trun – zavijanje i fućkanje udvostručilo je snagu – i brzo kliznuo unutra. Simon je čuo prigušeno vikanje.

Strahovita buka naglo je prestala, brzo i potpuno kao... kao...

Kao ugašena svijeća, pomislio je.

Doktor je izvirio samo glavom, nasmiješio se i pozvao ga unutra.

Simon, koji je već i prije viđao ovakve prizore, oprezno je slijedio Morgenesa u njegovu radionicu. Prenagli ulazak znao bi, u najmanju ruku, dovesti do toga da se ugazi u nešto čudno, o čemu bi bilo neugodno već i razmišljati.

Sad više nije bilo ni traga onome što je bilo prouzrokovalo ono užasno lupanje. Simon se i opet zadivio razlici između dojma koji su Morgenesove odaje odavale izvana – prepravljena gardijska vojarna možda dvadeset koraka dugačka, ugniježđena uz, u živicu obrasli, zid sjeveroistočnog ugla Srednjeg gradišta – i pogleda iznutra, koji se pružao na prostranu sobu niskog stropa no dugačku zamalo kao polje za turnir, premda ni izbliza toliko široku. U narančastom svjetlu koje se probijalo kroz dug red malih prozora s pogledom na dvorište Simon je, od vrata kraj kojih je stajao, zaškiljio prema udaljenom kraju sobe i zaključio da bi mu bilo teško bilo što pogoditi kamenom s ove udaljenosti.

Ovaj čudni dojam produljivanja ipak mu je bio posve poznat. Zapravo, usprkos zastrašujućim zvukovima, cijela prostorija djelovala je kao i obično – kao da je horda poludjelih trgovaca bila postavila trgovište a zatim se užurbano povukla za divlje oluje. Dugačak stol za objedovanje koji se pružao uzduž bližeg zida bio je prekriven staklenim cijevima, kutijama i platnenim vrećicama prahova i soli prodornog mirisa, kao i složenim tvorevinama od drveta i metala s kojih su visjele retorte i bočice i druge neprepoznatljive posude. Središnje mjesto na stolu zauzimala je velika mjedena kugla s malenim četvrtastim grlićima koji su virili iz njene sjajne površine. Činilo se kao da pluta u posudi punoj srebrnaste tekućine postavljenoj na vrh izrezbarenog tronošca od slonovače. Grlići su pućkali paru, a mjedena kugla polako se okretala.

Pod i police bili su prekriveni još čudnijim stvarima. Uglačani kameni blokovi i metle i kožna krila bili su rasuti po podnim pločama, boreći se za prostor sa životinjskim kavezima – nekim praznim, a nekim ne – metalnim armaturama neobičnih stvorenja pokrivenim otrcanim krznima ili neodgovarajućim perjem, pločama naizgled čistog kristala nagomilanim uz tapiserijama pokrivene zidove... i posvuda knjige, knjige, knjige, ostavljene, napola otvorene ili uspravljene tu i tamo po prostoriji kao golemi, nespretni leptiri.

Bilo je također staklenih kugli s obojenim tekućinama koje su bućkale bez izvora topline i plosnata kutija puna svjetlucava crnog pijeska koji se neprestano premještao, kao da ga podižu nevidljivi pustinjski lahori. Drveni ormari na zidu povremeno su ispuštali obojene drvene ptice koje bi drsko cijuknule i nestale. Pokraj njih su visjeli zemljovidi zemalja s posve nepoznatim zemljopisom – iako zemljopis, mora se priznati, nije bilo nešto učemu se Simon osobito snalazio. Sve zajedno, doktorov brlog bio je raj za znatiželjnog mladog čovjeka... nedvojbeno, najdivnije mjesto u Osten Ardu.

Morgenes je bio koračao u udaljenom kutu sobe pod obješenom zvjezdanom mapom na kojoj su svijetle nebeske točke bile povezane naslikanim crtama i tvorile oblikčudne ptice sa četirima krilima. S malim zviždukom trijumfa doktor se odjednom sagnuo i počeo kopati kao vjeverica u proljeće. Oluja pergamenta, šareno oslikanog flanela i minijaturnih metalnih tanjura i čaša s večernje trpeze nekog homunculusa podigla se u zrak iza njega. Napokon se uspravio, podižući jednu veliku kutiju staklenih strana. Otišao je do stola, spustio staklenu kocku i uzeo par boca sa stalka, naizgled nasumce.

Tekućina u jednoj od njih bila je boje sutonskog neba s druge strane prozora; pušila se kao kadionica. Druga je bila puna nečeg plavog i viskoznog što je sasvim polako teklo u kutiju kad je Morgenes izvrnuo obje boce. Miješajući se, tekućine su postale prozirne poput planinskog zraka. Doktor je podigao ruke u zrak poput putujućeg zabavljača, nastao je trenutak iščekivanja.

"Žabe?" upitao je Morgenes, trepćući prstima. Simon je jurnuo naprijed, vadeći one dvije koje je bio uhvatio iz džepova svoga kaputa. Doktor ih je uzeo i ubacio u kutiju širokim pokretom. Par iznenađenih vodozemaca pljusnuo je u prozirnu tekućinu, polako potonuo na dno, a zatim počeo živahno plivati po svome novom domu. Simon se nasmijao od iznenađenja koliko i od zabavljenosti.

"To je voda?"

Starac se okrenuo i pogledao ga svijetlim očima. "Više-manje, više-manje... Tako!" Sad je Morgenes provukao duge, svinute prste kroz rijetke resice svoje brade. "Tako... hvala ti na žabama. Mislim da već znam što ću s njima. Posve bezbolno. Možda im se čak i svidi, iako sumnjam da će ih veseliti da nose čizme."

"Čizme?" začudio se Simon, ali doktor je već bio zaposlen nečim drugim, ovaj put odgurivanjem hrpe mapa s niskog stolca. Pozvao je Simona da sjedne.

"Pa onda, mladiću, što ćeš uzeti kao zasluženu plaću za svoj današnji posao? Paru? Ili bi možda htio ovog Coccindrilisa za ljubimca?" Smijuckajući se, doktor je zamahnuo mumificiranim gušterom.

Simon je na tren oklijevao nad gušterom – bilo bi divno ubaciti ga u košaru s rubljem da ga otkrije nova djevojka, Hepziba – ali ne. Pomisao na sluškinje i čišćenje zapela mu je u umu, ljuteći ga. Nešto mu je željelo izbiti u sjećanje, ali Simon to odgurne. "Ne," reče konačno, "htio bih čuti neke priče."

"Priče?" Morgenes se upitno nagnuo naprijed. "Priče? Bolje bi ti bilo da odeš do starog Konjušara Šema ako ti je do takvih stvari."

"Ne te vrste", reče Simon užurbano. Nadao se da nije uvrijedio čovječuljka. Stari ljudi su tako osjetljivi! "Priče o stvarnim stvarima. Kakve su stvari nekad bile – bitke, zmajevi – stvari koje su se dogodile!"

"Aaahh." Morgenes se uspravio u sjedalu, a smiješak se vratio na njegovo ružičasto lice. "Shvaćam. Misliš povijest." Doktor je protrljao ruke. "To je bolje – puno bolje!" Skočio je na noge i počeo koračati, vješto prekoračujući čudne stvari rasute po podu. "Pa, što bi htio čuti, mladiću? Pad Naarveda? Bitku kod Ach Samratha?"

"Pričajte mi o dvorcu", reče Simon. "O Visotvrđi. Je li je kralj sagradio? Koliko je stara?"

"Dvorac..." Doktor je prestao hodati, pokupio kraj svoje od iznošenosti sjajne sive odore i počeo odsutno trljati jednu od Simonovih omiljenih neobičnosti: oklop, egzotično zamišljen i obojen u jarke žute i plave boje divljeg cvijeća, načinjen u potpunosti od uglačanog drveta.

"Hmmm... dvorac..." ponovi Morgenes. "Pa, to je sigurno priča za dvije žabe, u najmanju ruku. Zapravo, kad bih ti ispričao čitavu priču, morao bi isušiti cijeli opkop i dovesti svoje krastave zarobljenike kolima da bi je platio. Ali mislim da danas želiš samo kostur priče, a to ti zacijelo mogu dati. Budi miran na časak dok pronađem nešto čime bih ovlažio grlo."

Dok se Simon trudio da mirno sjedi, Morgenes je prišao svom dugačkom stolu i podigao pehar smeđe, pjenušave tekućine. Sumnjičavo ju je onjušio, prinio usnama i uzeo mali gutljaj. Nakon trenutka razmišljanja polizao je svoju golu gornju usnu i sretno povukao bradu.

"Ah, stanshirsko crno. Nema o tome dvojbe, pivo je prava stvar! Očemu smo ono govorili?" Ah, da, dvorac." Morgenes je raščistio mjesto na stolu i onda – pažljivo držeći svoj pehar – s iznenađujućom lakoćom skočio i sjeo, mašući nogama u papučama pola lakta iznad poda. Opet je otpio.

"Bojim se da priča počinje davno prije našeg kralja Ivana. Počet ćemo s prvim ljudima i ženama koji su došli u Osten Ard – jednostavni ljudi, koji su živjeli na obalama Gleniwenta. Bili su najvećim dijelom stočari i ribari, možda istjerani s izgubljenog Zapada preko nekog zemljanog tjesnaca koji više ne postoji. To nije brinulo gospodare Osten Arda..."

"Ali mislio sam da ste rekli da su oni prvi došli ovamo?" prekinuo ga je Simon, potajno sretan što je uhvatio Morgenesa u proturječju.

"Ne. Rekao sam da su bili prvi ljudi. Sithe su držali ovu zemlju davno prije nego što je bilo koji čovjek njome hodao."

"Hoćete reći da je zaista postojao Mali narod?" Simon se nasmijao. "Kao što priča Konjušar Šem? Vilenjaci i patuljci i tome slično?" Ovo je bilo uzbudljivo.

Morgenes je oštro stresao glavom i potegnuo još jedan gutljaj. "Ne samo postojao, postoji – iako to skače naprijed u mojoj priči – i nisu nimalo 'mali' narod... čekaj, mladiću, pusti me da nastavim."

Simon se nagnuo naprijed i pokušao izgledati strpljivo. "Da?"

"Pa, kako sam spomenuo, ljudi i Sithe bili su mirni susjedi – istina, bilo je povremenih rasprava o pašnjacima ili tako nečem, ali budući da ljudska rasa nije djelovala kao stvarna prijetnja, Vilinski narod je bio velikodušan. Kako je vrijeme prolazilo, ljudi su počeli graditi gradove, ponekad samo pola dana hoda udaljene od posjeda Sitha. Još kasnije veliko kraljevstvo uzdiglo se na kamenitom poluotoku Nabbanu i smrtni ljudi Osten Arda počeli su se tamo osvrtati za vodstvo. Pratiš li me još uvijek, dječače?"

Simon kimne.

"Dobro." Dug gutljaj. "Pa, zemlja je izgledala sasvim dovoljno velika da je svi dijele, dok crno željezo nije došlo preko vode."

"Što? Crno željezo?" Doktorov oštar pogled smjesta je smirio Simona.

"Pomorci s gotovo zaboravljenog zapada, Rimeržani", nastavi Morgenes. "Oni su se iskrcali na sjeveru, naoružani ljudi divlji kao medvjedi, vozeći se u svojim dugim zmijolikim brodovima."

"Rimeržani?" začudio se Simon. "Kao vojvoda Isgrimnur na dvoru? U brodovima?"

"Oni su bili veliki pomorci prije nego što su se smjestili ovdje, vojvodini preci", potvrdi Morgenes. "Ali kad su prvi put stigli, nisu tražili ispašu ili zemlju za obrađivanje, nego pljačku. Najvažnije, međutim, jest da su donijeli željezo – ili bar tajnu njegova oblikovanja. Pravili su željezne mačeve i koplja, oružja koja se nisu lomila kao brončana oružja Osten Arda; oružja koja su mogla svladati čak i čarobno drvo Sitha."

Morgenes je ustao i dopunio svoj pehar iz pokrivenog bureta koje je stajalo na katedrali knjiga kraj zida. Umjesto da se vrati za stol, zastao je da dotakne sjajne epolete oklopa.

"Dugo im se nitko nije odupirao – hladan, grub duh željeza bio je, čini se, u samim pomorcima isto koliko i u njihovim oštricama. Mnogi su pobjegli na jug, preselivši se bliže zaštiti nabanskih graničnih trupa. Nabanske legije, dobro organizirane vojne snage, neko vrijeme su se odupirale. Konačno su i oni bili prisiljeni prepustiti Ledomeđu Rimeržanima. Bilo je... mnogo pokolja."

Simon se sretno promeškoljio. "A što je sa Sithama? Rekli ste da nisu imali željeza?"

"Bilo je pogubno za njih." Doktor je liznuo svoj prst i protrljao mrlju na uglačanom drvetu prsnog oklopa. "Čak ni oni nisu mogli poraziti Rimeržane u otvorenoj bici, ali, " uperio je prašni prst prema Simonu kao da ga se ta činjenica izravno tiče, "ali Sithe su poznavali svoju zemlju. Bili su joj bliski – zapravo, dio nje – onako kako osvajači nikad ne bi mogli biti. Držali su se dugo, polako se sklanjajući na mjesta moći. Najvažnije od njih – i razlog za cijelu ovu priču – bila je Asu'a. Visotvrđa."

"Ovaj dvorac? Sithe su živjeli u Visotvrđi?" Simon nije mogao sakriti nevjericu u svome glasu. "Koliko davno je on sagrađen?"

"Simone, Simone..." Doktor se počešao po uhu i vratio se svojem mjestu za stolom. Suton je posve nestao s prozora i svjetlo baklji podijelilo mu je lice u glumačku masku, pola osvijetljenu, pola tamnu. "Možda je, koliko ja ili bilo koji smrtnik zna, ovdje postojao dvorac i kad su Sithe prvi put došli ovamo... kad je Osten Ard bio tako nov i netaknut kao potok istopljenog snijega. Sithe su sigurno živjeli ovdje bezbrojne godine prije nego što je stigao čovjek. Ovo je bilo prvo mjesto u Osten Ardu koje je osjetilo rad vještih ruku. Ovo je utvrda zemlje koja zapo-

vijeda vodenim putovima i pušta stoku na najbolju ispašu. Visotvrđa i njeni prethodnici – starije citadele koje leže pokopane pod nama – stajali su ovdje prije svih sjećanja ljudi. Bilo je vrlo, vrlo staro kad su Rimeržani došli."

Simonov se um zavrtio dok se puno značenje Morgenesove izjave polako probijalo u njega. Odjednom se činilo kao da ga stari dvorac pritišće, njegovi kameni zidovi djelovali su poput kaveza. Zadrhtao je i brzo se ogledao oko sebe, kao da je neka drevna, ljubomorna utvara mogla čak i u tom trenu posezati za njim prašnim rukama.

Morgenes se veselo nasmijao – vrlo mladenački smijeh od tako starog čovjeka – i skočio sa stola. Baklje kao da su zabljesnule malo svjetlije. "Ne boj se, Simone. Ja mislim – a ja bih, bolje od svih, trebao znati – da se nemaš čega bojati od čari Sitha. Ne danas. Dvorac je po svim pravilima blagoslovilo stotinu svećenika. Oh, Judita i ostali iz kuhinje možda se tu i tamo osvrnu i vide da je nestao neki tanjur kolača, ali mislim da se to može logično pripisati mladićima isto koliko i goblinima..."

Doktora je prekinula kratka serija udaraca po vratima odaje. "Tko je?" viknuo je.

"Ja sam", rekao je žaloban glas. Nastala je duga stanka. "Ja, Inch", završi glas.

"Kostiju mi Anaxosovih!" opsuje doktor, koji je volio egzotične izraze. "Onda otvori vrata... prestar sam da trčim uokolo dvoreći budale."

Vrata su se otvorila prema unutra. Čovjek uokviren sjajem unutarnjeg hodnika bio je vjerojatno visok, ali je objesio glavu i pognuo tijelo prema naprijed tako da je bilo nemoguće biti siguran u to. Okruglo, prazno lice plutalo je poput mjeseca tik nad prsnom kosti, okrunjeno oštrom crnom kosom odrezanom tupim i nespretnim nožem.

"Žao mi je što... što vam smetam, doktore, ali... ali rekli ste da dođem rano, je l' da?" Glas je bio gust i spor kao salo koje kaplje.

Morgenes je zviznuo od očaja i povukao kovrču svoje bijele kose. "Da, rekao sam, ali rekao sam rano nakon večere, kojoj još nije vrijeme. Svejedno, nema smisla da te sad otjeram. Simone, jesi li upoznao Incha, mog pomoćnika?"

Simon pristojno kimne. Bio je već jednom ili dvaput vidio čovjeka; dolazio je Morgenesu ponekad uvečer da mu pomogne, valjda s nekim teškim stvarima. Nije moglo biti ni zbog čega drugog, jer Inch nije djelovao kao da bi mu se moglo povjeriti ni toliko da se popiša na vatru prije no što ode spavati.

"Pa, mladi moj Simone, bojim se da ćemo morati za danas prigušiti moju blagoglagoljivost", rekao je starac. "Budući da je Inch ovdje, moram ga iskoristiti. Vrati se uskoro, pa ću ti ispričati dalje - ako želiš."

"Svakako." Simon je još jednom kimnuo Inchu, koji je za njim otkotrljao kravoliki pogled. Došao je već do vrata, zamalo ih i dotakao, kad je u njegovoj glavi buknula iznenadna vizija: jasna slika Raheline metle koja je ležala gdje ju je i ostavio, na travi pokraj opkopa kao strvina nekečudne vodene ptice.

Sanjar!

Neće ništa reći. Mogao je pokupiti metlu na putu natrag i reći Zmajevnoj da je izvršio zadaću. Imala je toliko stvari o kojima je morala razmišljati, a iako su ona i doktor bili dvoje najstarijih stanovnika zamka, rijetko su razgovarali. Očito je to bio najbolji plan.

Ne znajući zašto, Simon se osvrnuo. Čovječuljak je proučavao zavrnuti pergament, nagnut nad stolom dok je Inch stajao kraj njega zabuljen ni u što.

"Doktore Morgenes..."

Na zvuk svoga imena doktor je podigao pogled, trepćući. Djelovao je iznenađeno što je Simon još uvijek u sobi; i Simon je time bio iznenađen.

"Doktore, bio sam budala."

Morgenes je podigao obrve, čekajući.

"Trebao sam pomesti vašu sobu. Rahela me to zamolila. Gdje mi je nestalo cijelo poslijepodne?"

"Oh. Ah!" Morgenesov nos se nabrao kao da ga svrbi, zatim mu se na lice probije širok osmijeh. "Pomesti moju sobu, eh? Pa, mladiću, vrati se sutra i učini to. Reci Raheli da imam još posla za tebe, ako bi bila tako dobra da te pusti." Okrenuo se natrag svojoj knjizi, zatim ponovno podigao pogled, suženih očiju, napućenih usana. Dok je doktor sjedio tih i zamišljen, oduševljenje koje je Simon osjećao naglo se pretvorilo u nelagodu.

Zašto tako bulji u mene?

"Kad bolje razmislim, dječače," reče čovjek napokon, "predstoji mi mnogo poslova u kojima bi mi mogao pomoći – a jednog dana će mi trebati i šegrt. Vrati se sutra, kao što sam rekao. Razgovarat ću s nadzornicom sluškinja o ovom drugom." Kratko se nasmiješio, a onda se vratio svom pergamentu. Simon je odjednom bio svjestan da Inch bulji u njega preko doktorovih leđa, neki nerazaznatljiv izraz pomaljao se pod ispraznom površinom njegova sirastog lica. Simon se okrenuo i otrčao kroz vrata. Oduševljenje ga je uhvatilo dok je skakutao niz plavo osvijetljen hodnik i izbijao pod tamno, oblacima zamrljano, nebo. Šegrt! Doktoru!

Kad je dospio do stražarnice, stao je i spustio se do ruba opkopa da potraži metlu. Cvrčci su već odavno bili započeli svoj večernji koral. Kad ju je konačno našao, načas je sjeo uza zid kraj ruba vode da oslušne.

Dok se ritmična pjesma uzdizala oko njega, prevukao je prstima po obližnjem kamenju. Gladeći površinu jednog kamena, vremenom izglačanog kao rukom ulaštena cedrovina, pomislio je:

Ovaj kamen možda stoji ovdje od... od prije nego što se rodio naš gospodin Usires. Možda je neki sithski dječak jednom sjedio ovdje na ovom istom tihom mjestu, slušajući noć...

Odakle je stigao taj povjetarac?

Neki glas kao da je šaputao, šaputao, riječima preslabim da ih se čuje.

Možda je povukao rukom po ovom istom kamenu...

Šapat na vjetru: Vratit ćemo ga, ljudsko dijete. Sve ćemo vratiti...

Čvrsto stišćući ovratnik svog kaputa da bi se zaštitio od neočekivane hladnoće, Simon je ustao i uspeo se uz travnati obronak, odjednom željan poznatih glasova i svjetla.

3

Ptice u kapeli

Blaženog mi Aedona..."

Vuuš!

"... I Elizije majke njegove..."

Vuuš! Vuuš!

"... I svih svetaca što bdiju..."

Vuuš!

"... Bdiju nad... au!" Siktaj frustriranosti. "Prokleti pauci!" Lupanje se nastavilo, kletve i zazivanja raspoređeni između zamaha. Rahela je čistila paučinu sa stropa dvorane za večere.

Dvije bolesne djevojke i još jedna s iščašenim člankom. Takav je dan stavljao opasan sjaj u ahatne oči Rahele Zmajevne. Već je bilo dovoljno loše što su Sarah i Jaela pale pred gušoboljom – Rahela je bila zahtjevna gospodarica, ali znala je da svaki dan koji odradi bolesna djevojka može značiti gubitak tri dana nešto kasnije – da, bilo je dovoljno što je Rahela morala nadoknaditi prazninu koja je nastala njihovom odsutnošću. Kao da nije i inače obavljala dvostruki posao! A sad je još i peharnik najavio da će kralj danas večerati u Velikoj dvorani, a Elija, princ regent, stigao je iz Meremunda, i bilo je još više posla.

A Simon, kojega je prije sat vremena bila poslala da pokupi nekoliko svežnjeva stelje, još se nije vratio.

I tako, stajala je tu sa svojim starim umornim tijelom na nesigurnom stolcu, pokušavajući metlom dohvatiti paučje mreže u visokim kutovima stropa. Taj dječak! Taj, taj...

"Sveti Aedone, daj mi snage..."

Vuuš! Vuuš! Vuuš!

Taj prokleti dječak!

Nije bilo dovoljno, razmišljala je Rahela kasnije dok se odmarala, rumena lica i preznojena, na stolcu, što je dječak lijen i težak. Učinila je svih ovih godina sve što je mogla da iz njega izbije tvrdoglavost; zacijelo je zbog toga postao bolja osoba, znala je to. Ne, tako joj dobre Majke Božje, puno je gore bilo što nitko drugi čini se nije mario! Simon je bio visok kao odrastao muškarac i u godinama kad bi trebao obavljati skoro muški posao – ali ne! Skrivao se i sanjario uokolo. Radnici u kuhinji su mu se smijali. Sluškinje su ga mazile i kradom mu nosile večeru kad bi ga ona, Rahela, otjerala od stola. A Morgenes! Milosrdna Elizijo, čovjek ga je zapravo ohrabrivao!

A sad je pitao Rahelu bi li dječak mogao doći raditi za njega svaki dan, da mete, pomaže održavati čistoću – ha! – i bude pomoćnik starcu u njegovu poslu. Kao da nije znala o čemu se radi. Njih dvojica bi se razvlačili uokolo, stari pijanac bi lokao pivo i pričao dječaku Bog zna kakve vraške priče.

Ipak, nije mogla ne razmotriti njegovu ponudu. To je bilo prvi put da bilo tko traži dječaka ili ga uopće želi – i tako je cijelo vrijeme smetao! A Morgenes kao da je zaista smatrao da bi mogao koristiti dječaku...

Doktor je često živcirao Rahelu svojim neobičnim izražavanjem i kićenim govorima – za koje je nadzornica sluškinja bila sigurna da su prikriveno ruganje – ali činilo se da mu je zaista stalo do dječaka. Uvijek je imao na umu Simonovu dobrobit... neki prijedlog tu, neka ideja tamo, tiha intervencija jednom kad ga je nadzornik kuhinje istukao i zabranio mu pristup u kuhinje. Morgenes je zaista stalno pazio na dječaka.

Rahela je podigla pogled prema širokim gredama stropa i odlutala do sjenki. Otpuhnula je pramen vlažne kose s lica.

S početkom one kišne noći, pomislila je – prije koliko, skoro petnaest godina? Osjećala se tako starom, dok se ovako prisjećala... činilo se kao da je tek trenutak prošao...

Kiša je bila pljuštala cijelog dana i cijele noći. Dok je Rahela pažljivo prelazila preko blatnog dvorišta, držeći svoj ogrtač preko glave jednom rukom i sa svjetiljkom u drugoj, zagazila je u široki trag kolskog kotača i osjetila vodu kako joj je zapljusnula listove. Stopalo joj se oslobodilo uz šljapkav zvuk, ali bez cipele. Gorko je proklela i požurila se dalje. Prehladit će se na smrt trčeći uokolo s jednom bosom nogom, ali nije imala vremena da kopa po barama.

Svjetlo je gorjelo u Morgenesovoj radnoj sobi, ali činilo se da je prošla cijela vječnost dok se koraci nisu približili, Kad je otvorio vrata, vidjela je da je već bio legao: nosio je dugačku noćnu košulju koju je trebalo zakrpati i pospano trljao oči u sjaju svjetiljke. Zapleteni pokrivači na njegovu krevetu, okruženi nakrivljenom ogradom od knjiga u najdaljem kutu sobe podsjetili su Rahelu na gnijezdo neke gadne životinje.

"Doktore, dođite brzo!" rekla je. "Morate požuriti, odmah!"

Morgenes se izbuljio, onda koraknuo unatrag. "Uđi, Rahela. Nemam pojma kakvi su te noćni nemiri doveli, ali kad si već ovdje..."

"Ne, ne, ti budalo, radi se o Suzani! Vrijeme joj je, ali vrlo je slaba. Bojim se za nju."

"Tko? Što? Nije važno. Samo tren, da pokupim svoje stvari. Kakva grozna noć! Idi, sustići ću te."

"Ali, doktore Morgenes, donijela sam vam svjetiljku."

Prekasno. Vrata su se zatvorila pa je bila sama na stubama s kišom koja je slinila po njenom dugom nosu. Proklinjući, odšljapkala je natrag u služinske odaje.

Uskoro se i Morgenes dogegao po stubištu, otresajući kapi kiše sa svog ogrtača. Na vratima je shvatio čitav prizor jednim jedinim pogledom: žena na krevetu ležala je odvraćena lica, nabrekla od trudnoće i stenjući. Tamna kosa spuštala joj se preko čela, a u oznojenoj šaci stiskala je ruku neke druge mlade žene koja je klečala pokraj nje. U podnožju kreveta stajala je Rahela s jednom starijom ženom.

Starija je prišla Morgenesu dok se oslobađao svoje obilne vanjske odjeće.

"Zdravo, Elizbeta", rekao je tiho. "Kako ti izgleda?"

"Nimalo dobro, bojim se, gospodine. Znate da bih inače mogla i sama izaći na kraj. Trudi se već satima, krvari. Srce joj je jako slabo." Dok je Elizbeta govorila, Rahela se približila.

"Hmmm." Morgenes se sagnuo i prokopao po vreći koju je donio. "Daj joj malo ovoga, molim te", rekao je, dodajući Raheli začepljenu bočicu. "Samo gutljaj, ali pobrini se da ga proguta." Vratio se pretraživanju svoje torbe dok je Rahela nježno natjerala ženu na krevetu da otvori svoju stisnutu, uzdrhtalu vilicu i izlila malo tekućine u njena usta. Smrad znoja i krvi koji je prožimao sobu odjednom je dopunio još jedan, prodoran i oštar miris.

"Doktore", Elizbeta je govorila dok se Rahela vraćala. "Mislim da ne možemo spasiti i majku i dijete – ako možemo i jedno od njih."

"Morate spasiti život djetetu", prekine Rahela. "To je dužnost svakog pobožnogčovjeka. Svećenik tako kaže. Spasite dijete."

Morgenes se okrenuo k njoj s izrazom ljutnje. "Moja dobra ženo! Štovatću Boga na svoj način, ako ti to ne smeta. Ako je spasim – a ne tvrdim da to mogu – uvijek može imati i drugo dijete."

"Ne može", odvrati Rahela oštro. "Muž joj je mrtav."

Morgenes bi to prvi morao znati, pomislila je. Suzanin muž ribar često je posjećivao doktora prije nego što se utopio – iako Rahela nije mogla zamisliti o čemu su mogli razgovarati.

"Pa", reče Morgenes odsutno, "uvijek može pronaći drugog – što? Njen muž?" Iznenađen izraz pojavio mu se na licu. Pojurio je do kreveta. Činilo se da je napokon shvatio tko to tamo leži, iskrvarujući na grube ponjave.

"Suzana?" pozvao je tiho i okrenuo ženino prestrašeno, od bola zgrčeno lice prema sebi. Oči su joj se na tren širom otvorile kad ga je ugledala, zatim ih još jedan val agonije ponovno zatvori. "Ah, što se tu dogodilo?" uzdahne Morgenes. Suzana je mogla samo stenjati. Doktor je podigao pogled prema Raheli i Elizbeti s bijesom na licu. "Zašto mi nitko nije rekao da je jadnica već spremna za porođaj?"

"Nije trebala roditi još dva mjeseca", rekla je Elizbeta nježno. "Znate to. Iznenađene smo koliko i vi."

"I zašto bi vam bilo važno štoće ribareva udovica roditi?" reče Rahela. I ona se mogla ljutiti. "I zašto se sad zbog toga svadite?"

Morgenes je na tren buljio u nju, onda dvaput trepne. "Potpuno ste u pravu", rekao je i okrenuo se natrag krevetu. "Spasit ću dijete, Suzana", rekao je uzdrhtaloj ženi.

Jednom je kimnula glavom, onda zavrišti.

Bio je to tanak, nesretan zvuk, ali bio je plač živog djeteta. Morgenes je sićušno stvorenje zamrljano krvlju dodao Elizbeti.

"Dječak", rekao je i ponovno se posvetio majci. Sad je utihla i polakše je disala, ali koža joj je bila bijela poput harčanskog mramora.

"Spasio sam ga, Suzana. Morao sam", prošaptao je. Kutovi ženinih usana su se trznuli – možda je to bio osmijeh.

"Znam..." rekla je glasom koji je krhko izlazio iz njena izranjavanog grla. "Da barem... moj Eahlferend... nije..." Napor je bio prevelik, stala je. Elizbeta se sagnula da joj pokaže dijete, zamotano u pokrivače, još povezano krvavom pupčanom vrpcom.

"Malen je," nasmiješila se starica, "ali to je zato što je tako rano izašao Kako se zove?"

"Nazovite... ga... Seoman. Suzanin glas je pukao."... to znači... 'onaj koji čeka'..." Okrenula se Morgenesu i kao da je htjela još nešto reći. Doktor se nagnuo bliže, bijela mu je kosa okrznula njen snježnoblijedi obraz, ali nije mogla natjerati riječi da dođu. Trenutak kasnije jednom je udahnula i njene su se tamne oči iskrenule pa se pokazala bjeloočnica. Djevojka koja ju je držala za ruku je zajecala.

Rahela je također osjetila suze kako joj se nakupljaju u očima. Okrenula se na drugu stranu i pretvarala se da je počela raščišćavati. Elizbeta je prekidala posljednju djetetovu vezu s mrtvom majkom.

Pokret je potaknuo Suzaninu desnu ruku, koja je bila zapetljana u njenu kosu, da se oslobodi i mlitavo padne na pod. Kad je udarila, nešto sjajno je izletjelo iz stisnutog dlana i zakotrljalo se po grubim daskama da bi stalo kraj doktorove noge. Krajičkom oka Rahela je vidjela da se Morgenes sagnuo i pokupio predmet. Bio je malen i lako je nestao u dlanu njegove ruke, a odatle u njegovu torbu.

Rahela je bila zgranuta, ali nitko drugi kao da nije primijetio. Okrenula se da mu se suprotstavi, još sa suzama u očima, ali izraz njegova lica, stravičan bol, ušutkao ju je prije nego što je dahnula i riječ.

"Bit će Seoman", rekao je doktor, s očima čudnim i zasjenjenim sad kad joj se približio, promukla glasa. "Moraš se brinuti za njega, Rahela. Roditelji su mu umrli, znaš."

Odlučan udah. Rahela se uhvatila trenutak prije no što je skliznula sa stolca. Zadrijemati usred bijela dana - sramila se same sebe! Ali onda, to je samo pokazivalo do koje se granice iscrpljenosti danas dovela, sve u nastojanju da nadoknadi manjak triju djevojaka... i Simona.

Ono što joj je trebalo bilo je malo svježeg zraka. Gore na stolcu, mlateći metlom kao luđakinja – nije čudo da joj je tijelo onemoćalo. Samo će načas izviriti na zrak. Gospod zna da ima pravo na malo svježeg zraka. Taj Simon, taj zločesti dječak.

Odgojile su ga, naravno, ona i sluškinje. Suzana nije u blizini imala nikakvih rođaka, a nitko kao da nije znao ništa o njenu utopljenom suprugu Eahlferendu, pa su zadržali dječaka. Rahela se pretvarala da se protivi tome, ali prije bi izdala svoga Kralja ili ostavila krevete nepospremljenima nego što bi ga pustila. Rahela mu je dala ime Simon. Svi u službi kućanstva kralja Ivana uzimali su imena s kraljeva rodnog otoka, Warinstena. Simon je bilo najbliže Seomanu, i tako je ostao Simon.

Rahela se polako spustila stubištem do prizemlja, osjećajući samo blago podrhtavanje u nogama. Poželjela je da je ponijela ogrtač, jer će zrak sigurno biti prohladan. Vrata su se otvorila polako i škripeći – takva teška vrata, najvjerojatnije im je trebalo podmazati šarke – i odšetala je u ulazno dvorište. Jutarnje sunce je tek pomaljalo nos preko zidina, virkajući poput djeteta.

Voljela je ovo mjesto, tik ispod kamenog mosta koji je povezivao zgradu dvorane za objedovanje s glavnim tijelom kapele. Malo dvorište u sjeni mosta bilo je puno borova i vrijesa, razmještenih na malim, niskim brežuljcima; čitav vrt nije bio dugačak više no što bi se moglo baciti kamenom. Gledajući pokraj kamenog prijelaza, vidjela je igleno tanki potez Zvonika Zelenog Anđela, blistavo bijel na suncu kao slonovska kljova.

Bilo je postojalo vrijeme, sjećala se Rahela, davno prije Simonova dolaska, kad je ona sama bila djevojčica koja se igrala u ovom vrtu. Kako bi se neke od sluškinja smijale kad bi pomislile na Zmajevnu kao djevojčicu. Pa, zaista je to bila, a nakon toga i mlada dama – i to nimalo neugodna oku, to je jednostavno bila istina. Vrt je tada bio pun šuštanja brokata i svile, gospode i dama koji su se smijali, sa sokolovima na šakama i veselim pjesmama na usnama.

A Simon, on je mislio da zna sve – Bog je jednostavno činio mladiće glupima, to je sve. Onda djevojke koje su ga razmazile gotovo izvan dometa spasenja, dovršile bi svoj posao da Rahela nije dobro pazila. Ona je znala što je što, čak i ako su ovi mladi mislili drugačije.

Stvari su nekad bile drukčije, mislila je Rahela... Dok je o tome razmišljala miris borova u zasjenjenom vrtu kao da ju je uhvatio za srce. Dvorac je bio takvo divno, živahno mjesto: visoki vitezovi, s perjem i sjajnim oklopima, lijepe djevojke u finim haljinama, glazba... o, i polje za turnire sve sjajno od šatora šarenih kao dragulji! Sad je dvorac tiho spavao, samo je sanjao. Visoke zidine bile su zauzete Rahelinim ljudima: kuharima i sluškinjama, peharnicima i peračima suđa...

Bilo je malo hladno. Rahela se nagnula naprijed, čvršće stežući šal oko sebe, a onda se ispravi i zabulji pred sebe. Simon je stajao pred njom, ruku skrivenih za leđima. Kako joj se zaboga uspio tako prikrasti? I zašto je imao taj idiotski smiješak razvučen po licu? Rahela je osjetila snagu pravednosti kako joj se vraća u tijelo. Njegova košulja – čista prije sat vremena – bila je pocrnjela od prljavštine i poderana na nekoliko mjesta, kao i hlače.

"Blažena sveta Rijapo, spasi me!" kriknula je Rahela. "Što si to učinio, ti glupi dječače!?" Rijapa je bila žena aedonitske vjere iz Nabbana koja je umrla s imenom Jedinog Boga na usnama nakon što su je morski pirati više puta silovali. Bila je vrlo omiljena kod služinčadi.

"Gledaj što imam, Rahela!" rekao je Simon, pokazujući otrcan, nepravilan stožac slame: ptičje gnijezdo. Ispuštalo je tihe cvrkute. "Našao sam ga pod Hjeldinovim tornjem! Sigurno ga je vjetar otpuhao. Tri su još živa i ja ću ih odgojiti!"

"Jesi li potpuno poludio?" Rahela je visoko podigla metlu, kao osvetničke munje gospodnje koje su nedvojbeno uništile brod Rijapinih silovatelja. "Prije ću ja preplivati Perdruin nego što ćeš mi ti u kući odgajati

takva stvorenja! Prljavi stvorovi kojiće letjeti i zalijetati se ljudima u kosu – i pogledaj si odjeću! Znaš li koliko će Sarah morati potrošiti vremena dok to sve zakrpa?" Držak metle zadrhtao je u zraku.

Simon je oborio pogled. Nije našao gnijezdo na zemlji, naravno: to je bilo ono isto koje je bio primijetio u Vrtu živice, djelomično otrgnuto sa svog mjesta na Svečanom hrastu. Popeo se da ga spasi i u svom uzbuđenju zbog pomisli na mlade ptiće koji će biti njegovi, nije se ni sjetio koliko će posla zadati Sari, tihoj, nelijepoj djevojci koja je krpala odjeću služinčadi. Preplavio ga je val zlovolje i nemoćnog bijesa.

"Ali, Rahela, nisam zaboravio na stelju!" Pažljivo je odložio gnijezdo i ispod prsluka izvukao mršav, iscrpljen smotak trstike.

Rahelin izraz se malo omekšao, ali mrštenje je ostalo. "Ti jednostavno ne misliš, dječače, ne misliš – poput djeteta. Ako se nešto slomi, s nečim se zakasni, netko za to mora preuzeti odgovornost. Svijet je naprosto takav. Znam da ne želiš ništa loše, ali Gospe mu, moraš li biti tako glup?"

Simon je oprezno podigao pogled. Iako mu je lice još izražavalo odgovarajuću mjeru žaljenja i pokajanja, Rahela je svojim aždajskim okom vidjela da misli kako je najgore prošlo. Obrve su joj se ponovno zavorile.

"Žao mi je, Rahela, stvarno mi je žao..." govorio je kad je ispružila ruku i gurnula mu rame drškom svoje metle.

"Nemoj mi dolaziti sa žaljenjem, mladiću. Samo lijepo pokupi te ptice i vrati ih. Ovdje neće biti nikakvih lepetavih, letećih stvorenja."

"O, Rahela, mogao bih ih držati u kavezu! Mogao bih ga napraviti!"

"Ne, ne, i još jednom znači ne. Uzmi ih i daj ih svom beskorisnom doktoru ako hoćeš, ali ne donosi ih tamo gdje će smetati poštenim ljudima koji imaju posla."

Simon se odvukao, s gnijezdom u rukama. Negdje je pogriješio u proračunima - Rahela bi gotovo popustila, ali bilo ju je teško svladati. Najmanja pogreška u obračunavanju s njom značila je hitar, strašan poraz.

"Simone!" pozvala je. Okrenuo se istogčasa.

"Smijem ih zadržati!?"

"Naravno da ne. Ne budi sanjar." Zagledala se u njega. Prošlo je neugodno dugo vrijeme; Simon se premjestio s noge na nogu i čekao.

"Možeš raditi za doktora, dječače", rekla je napokon. "Možda on uspije u tebe ugurati neki razum. Ja odustajem." Namrštila se. "Ali pazi da radiš što ti kaže i zahvali mu – i ono malo svoje sreće – za ovu posljednju priliku. Razumiješ?"

"Da, svakako!" rekao je sretno.

"Nećeš mi tako lako pobjeći. Vrati se na vrijeme za večeru."

"Da, gospo!" Simon se okrenuo da požuri k Morgenesu, onda stane.

"Rahela? Hvala ti."

Rahela je ispustila uzdah zgađenosti i odstupala natrag prema stubištu i dvorani za večeru. Simon se pitao odakle joj toliko borovih iglica u šalu.

Blaga izmaglica snijega počela je lepršati dolje iz niskih oblaka boje lima. Vrijeme se do kraja promijenilo, Simon je to znao: sad će biti hladno sve do Svijećnice. Radije nego da nosi male ptice po vjetrovitom dvorištu, odlučio je da presiječe kroz kapelu i produži do zapadne strane Unutarnjeg gradišta. Jutarnje molitve su završile

prije sat ili dva i crkva bi trebala biti prazna. Otac Dreosan vjerojatno ne bi dobrostivo gledao na Simonovo skakutanje kroz njegov brlog, ali dobri otac bio je nedvojbeno ukopan za stol sa svojom uobičajenom obilnom užinom, mrmljajući zloćudno o kakvoći maslaca ili čvrstoći mednog slatkiša.

Simon se uspeo uz dvadesetak stuba do pokrajnjih vrata kapele. Snijeg se počeo vrtložiti; sivi kamen dovratka bio je istočkan mokrim ostacima umirućih pahulja. Vrata su se otvorila prema unutra na iznenađujuće tihim šarkama.

Radije nego da ostavi izdajničke mokre otiske na popločenom podu kapele, prošao je kroz plišane zastore pri dnu ulazne lađe i popeo se uz još jedno stubište do galerije za zbor.

Pretrpana, zagušljiva galerija, zaparena kutija jada sredinom ljeta, sad je bila ugodno topla. Pod je bio posut sitnim tragovima fratara: ljuske oraha, ogrizak jabuke, listići krovnih ploča na kojima su bile načrčkane poruke u sitnom prijestupu protiv zavjeta šutnje – izgledao je vise kao kavez s majmunima ili sajamskim medvjedima nego prostor u kojemu su Božji ljudi pjevali u slavu Gospodu. Simon se osmjehnuo, tiho birajući put kroz razne druge stvari rasute uokolo – hrpice građanske odjeće, nekoliko malih, nesigurnih drvenih stolaca. Bilo je ugodno znati da su ti ljudi obrijanih glava i kiselih izraza mogli biti isto tako neposlušni kao i seoski dječaci.

Uzbunjen naglim zvukom razgovora, Simon je zastao i odšuljao se natrag do zastora na zidu koji je zastirao stražnji dio galerije. Pritisnut uz pljesnivu tkaninu, zadržao je dah dok mu je srce jurilo. Ako je dolje bio otac Dreosan ili crkvenjak Barnabas, nikad se neće uspjeti spustiti i proći kroz druga vrata neopažen. Morat će se izvući istim putem kojim je i došao i na kraju ipak proći dvorištem – glavni uhoda u neprijateljskom logoru.

Šćućuren, tih kao pamučna vuna, Simon se napeo da otkrije položaj onih koji su govorili. Činilo mu se da čuje dva glasa; dok se koncentrirao, ptići su tiho zacvrčali u njegovim rukama. Pažljivo je na tren oslonio gnijezdo na svoj lakat skidajući kapu – još gore za njega ako ga otac Dreosan uhvati s kapom u kapeli! – zatim spusti meki obod preko vrha gnijezda. Ptići su smjesta zašutjeli, kao da je pala noć. Razdvajajući rubove zastora s uzdrhtalim oprezom provirio je glavom van. Glasovi su se uzdizali iz prolaza iza oltara. Zvuk im se činio nepromijenjen: nisu ga čuli.

Samo je nekoliko baklji bilo upaljeno. Prostrani krov kapele bio je gotovo potpuno obojen sjenkom, sjajni prozori kupole kao da su plutali po noćnom nebu, rupe u tami kroz koje se moglo vidjeti obrise Nebesa. Sa svojim štićenicima pokrivenim kapom i pažljivo smještenim, Simon se pošuljao naprijed na nečujnim prstima sve do ograde galerije za zbor. Smjestivši se na zasjenjeni kraj najbliži stubištu što se spuštalo u samu kapelu, gurnuo je lice kroz izrezbarenu ogradu balustrade, jednim obrazom uz mučeničku smrt svetog Tunatha, drugim trljajući rođenje svete Pilipe od Otoka.

"...A ti, sa svojim prokletim zanovijetanjem!" bunio se jedan od glasova. "Već sam neizrecivo umoran od toga." Simon nije vidio lice onog koji je govorio: leđa su mu bila okrenuta galeriji, nosio je ogrtač visokog ovratnika. Njegov pratilac, međutim – zavaljen prekoputa njega na klupi – bio je sasvim vidljiv; Simon ga je smjesta prepoznao.

"Ljudi koji čuju stvari koje ne žele čuti često zovu takve vijesti 'zanovijetanjem', brate", rekao je onaj na klupi i umorno mahnuo lijevom rukom vitkih prstiju. "Upozorio sam te na svećenika iz ljubavi prema kraljevstvu." Nastao je trenutak tišine. "I u sjećanje na ljubav koju smo nekad dijelili."

"Možeš reći bilo što, što god želiš!" zalajao je prvi čovjek, s bijesom koji je odjednom zvučao kao bol, "ali Prijestolje je moje po zakonu i po želji našeg oca. Ništa što ti misliš, kažeš ili učiniš ne može to promijeniti!"

Jošua Jednoruki, kako je Simon često čuo nazivati kraljeva mlađeg sina, ukočeno se podigao s klupe. Njegova biserno siva tunika i hlače imali su neupadljive motive crvenog i bijelog; nosio je smeđu kosu podrezanu blizu lica i visoko na čelu. Tamo gdje mu je trebala biti desna šaka, iz rukava mu je provirivao zatvoreni valjak crne kože.

"Ja ne želim Zmajokosno prijestolje – vjeruj to, Elija", siknuo je. Riječi su mu bile izrečene meko, ali odletjele su do Simonova skrovišta kao strijele. "Samo te upozoravam na svećenika Pryratesa, čovjeka s...

nezdravim interesima. Nemoj ga dovoditi ovamo, Elija. On je opasan čovjek – vjeruj mi, jer ga poznajem još iz usirskog sjemeništa u Nabbanu. Redovnici su ga se tamo klonili kao da nosi kugu. A ti mu svejedno vjeruješ, kao da je jednako pouzdan kao vojvoda Isgrimnur ili stari sir Fluiren. Budalo! On će uništiti našu kuću." Smirio se. "Želim ti samo ponuditi riječ iskrenog savjeta. Molim te da mi vjeruješ. Nemam nikakvih želja za prijestoljem."

"Onda odlazi iz dvorca!" zarežao je Elija i okrenuo leđa svome bratu, s rukama prekriženim na prsima. "Idi i pusti me da se pripremim vladati kako treba – bez tvoga zanovijetanja i spletkarenja."

Stariji princ imao je isto visoko čelo i orlovski nos, ali bio je snažnije građen od Jošue; izgledao je kao čovjek koji bi mogao lomiti vratove golim rukama. Njegova kosa, kao i njegove jahaće čizme i tunika, bila je crna. Ogrtač i hlače bili su putovanjem zaprljani i zeleni.

"Mi smo obojica sinovi našeg oca, o budući kralju..." Jošuin smiješak bio je podrugljiv. "Kruna je tvoja po pravu. Ono što imamo jedan protiv drugoga ne treba te brinuti. Tvoja buduća visost bit će posve sigurna – imaš moju riječ. Ali," glas mu se osnažio, "neću, čuješ li me, neću se dati istjerati iz očeve kuće ni od koga. Čak ni od tebe, Elija."

Njegov se brat okrenuo i zabuljio u njega; kad su im se oči susrele, Simonu je to izgledalo kao bljesak mačeva.

"Ono što imamo jedan protiv drugoga?" zarežao je Elija, bilo je nečeg slomljenog i prebolnog u njegovu glasu. "Što ti možeš imati protiv mene? Svoju ruku?" Udaljio se nekoliko koraka od Jošue i zastao leđima okrenut bratu, riječi otežalih od gorčine. "Gubitak šake. Zbog tebe, ja sam udovac i moja kći napola siroče. Nemoj mi govoriti o bolu!"

Jošua kao da je načas zadržao dah prije nego što je odgovorio.

"Tvoja bol... tvoja bol mi je poznata, brate", rekao je konačno. "Zar ne znaš da bih bio dao ne samo desnu ruku, nego i život...!"

Elija se naglo okrenuo, posegnuvši rukom za njegovim grlom, i izvukao nešto blistavo iz svoje tunike. Simon je zinuo kroz ogradu. Nije to bio nož, već nešto meko i podatno, kao gužvica svjetlucave tkanine. Elija je jedan isceren trenutak pridržao stvar pred zaprepaštenim licem svoga brata, onda je baci na pod, okrene se na peti i odlučno izađe kroz prolaz. Jošua je jedan dug trenutak ostao nepokretan, zatim se sagne kao čovjek u snu i pokupi sjajni predmet – ženski srebrni šal. Dok je buljio u njega, u sjaj sadržan u svojoj šaci, grimasa bola i bijesa iskrivila mu je lice. Simon je udahnuo i izdahnuo nekoliko puta prije nego što je Jošua napokon spremio šal u prsa svoje košulje i krenuo za svojim bratom iz kapele.

Dugo je vremena prošlo prije nego što se Simon osmjelio odšuljati se sa svojeg špijunskog položaja i produžiti do glavnih vrata kapele. Osjećao se kao da je vidio čudnu lutkarsku predstavu, Prikazanje Usiresovo izvedeno samo za njega. Svijet je odjednom djelovao nestabilniji, nepouzdaniji, ako su prinčevi Erkynlanda, nasljednici cijelog Osten Arda, mogli vikati i svađati se kao pijani vojnici.

Vireći u hodnik, Simon je bio iznenađen naglim pokretom: neka prilika u smeđem kožuhu žurila je niz hodnik – sitan obris, mladić možda Simonovih godina ili mlađi. Stranac se načas osvrnuo – kratak prizor iznenađenih očiju – a zatim nestane iza ugla. Simon ga nije prepoznao. Je li moguće da je i on uhodio prinčeve? Simon je stresao glavom, osjećajući se zbunjeno i glupo kao vol pogođen sunčanicom. Povukao je svoju kapu s gnijezda, donoseći dnevno svjetlo i uscvrkutani život natrag ptićima. Opet je stresao glavom. Bilo je to uznemirujuće jutro.

4

Morgenes je pravio rusvaj po svojoj radionici, udubljen u potragu za nekom iščezlom knjigom. Domahnuo je Simonu da potraži kavez za mlade ptice, a zatim se vratio svome lovu, obarajući piramide rukopisa i folija kao slijepi div u gradu krhkih tornjeva.

Pronaći dom za ptiće bilo je teže nego što je Simon bio očekivao: bilo je puno kaveza, ali ni jedan nije izgledao dobro. Neki su imali rešetke tako široko razmaknute kao da su bili namijenjeni svinjama ili medvjedima; drugi su bili već i pretrpani čudnim stvarima od kojih ni jedna nije sličila životinji. Napokon je pronašao jedan koji je djelovao odgovarajuće, ispod nekog smotuljka svjetlucave tkanine. Kavez je bio visok do koljena i imao je oblik zvona, napravljen od čvrsto upletenih riječnih trski, prazan, osim sloja pijeska na dnu; jedna mala vrata sa strane kaveza bila su zatvorena komadom užeta. Simon je otpetljaočvor i otvorio vrata.

"Stani! Stani istog časa!"

"Što?" Simon je poskočio unatrag. Doktor je projurio kraj njega i nogom zatvorio vrata kaveza.

"Oprosti što sam te uplašio, dječače," dahnuo je Morgenes, "ali trebao sam misliti na to prije nego što sam te pustio da kopaš i prčkaš. Ovo ti neće poslužiti, bojim se."

"Zašto ne?" Simon se nagnuo naprijed, škiljeći, ali nije vidio ništa neobično.

"Pa, gusjenice moja, stani ovamo i ne diraj ništa pa ću ti pokazati. Glupo što se nisam sjetio." Morgenes se ogledavao na tren dok nije pronašao dugo zaboravljenu košaru sušenog voća. Otpuhnuo je prašinu s jedne smokve prilazeći kavezu.

"Sad pažljivo gledaj." Otvorio je vrata i ubacio voće unutra; sletjelo je na pijesak na dnu kaveza.

"Da?" upita Simon zbunjeno.

"Čekaj", prošapće doktor. Tek što se riječ odvojila od njegovih usta nešto se počelo događati. Isprva je djelovalo kao da zrak u kavezu drhti; ubrzo je postalo jasno da se to sam pijesak micao, kružeći nježno oko smokve. Naglo – tako naglo da je Simon odskočio s iznenađenim uzvikom – velika zubata usta otvorila su se u pijesku, gutajući voće hitro kao što šaran probije površinu jezera da uhvati komarca. Vidjelo se kratko drhturenje po pijesku, a zatim se kavez ponovno umirio, djelujući podjednako nevino kao i prije.

"Što je ispod tog pijeska?" dahnuo je Simon. Morgenes se nasmije.

"To je to!" Činio se vrlo zadovoljan. "To ti je sama zvjerčica. Nema pijeska: to je samo prerušavanje, da tako kažem. Cijela ta stvar na dnu kaveza je jedna pametna životinja. Dražesno, zar ne?"

"Pretpostavljam", rekao je Simon neuvjereno. "Odakle dolazi?"

"Nascadu, daleko u pustinjskim zemljama. Sad ti je jasno zašto nisam htio da prčkaš po tome – a mislim da ni tvoji pernati siročići ne bi uživali."

Morgenes je opet zatvorio vrata kaveza, zavezavši ih kožnom vrpcom prije nego što je smjestio kavez na jednu visoku policu. Budući da se bio popeo na stol da bi to uspio, sad je produžio po njemu, iskusno prekoračujući rasute stvari dok nije našao što je htio i skočio dolje. Ovaj kavez, napravljen od tankih traka drveta, nije u sebi imao nikakva sumnjivog pijeska.

"Kavez za cvrčke", objasnio je doktor i pomogao Simonu da premjesti ptice u njihov novi dom. Unutra su stavili malu posudu s vodom; odnekud je Morgenes čak izvukao i sićušnu vrećicu sjemenki koje je prosuo po podu kaveza.

"Jesu li dovoljno stari za tako nešto?" zapitao je Simon. Doktor je nehajno odmahnuo rukom.

"Ne brini se", rekao je. "To im je dobro za kljunove."

Simon je obećao pticama da će se uskoro vratiti s nečim prigodnijim i krenuo za doktorom preko radionice.

"Pa, mladi Simone, dreseru zeba i lastavica," nasmiješio se Morgenes, "što mogu učiniti za tebe ovog hladnog prijepodneva? Čini mi se da nismo ispunili tvoj pravedni i časni žablji posao prije neki dan kad smo morali stati."

"Da, i nadao sam se..."

"Osim toga, mislim da ima još nešto?"

"Što?" Simon se duboko zamislio.

"Sitnica koja se tiče poda koji treba pomesti? Metla, jadna i osamljena, koju njeno grančasto srce boli od želje da bude iskorištena?"

Simon je natmureno kimnuo. Bio se nadao da će mu šegrtovanje početi na nekoj sretnijoj noti.

"Ah. Lagana averzija prema manualnom radu?" Doktor je podigao jednu obrvu. "Razumljivo, ali pogrešno usmjereno. Trebalo bi se veseliti običnim zadaćama koje zaokupljaju tijelo, ali ostavljaju um i srce slobodnima. Pa, pokušat ćemo ti pomoći prvi dan službe. Smislio sam prekrasnu organizaciju." Izveo je smiješan mali ples. "Ja pričam, ti radiš. Dobro, ha?"

Simon je slegnuo ramenima. "Imate li metlu? Zaboravio sam svoju."

Morgenes je prokopao iza vrata, prikazujući konačno neku stvar tako istrošenu i obraslu paučinom da ju je bilo teško prepoznati kao oruđe za metenje.

"Sad," reče doktor, pružajući mu metlu s dostojanstvom kakvo bi zaslužio kraljev stijeg, "očemu želiš da ti pričam?"

"O morskim osvajačima i njihovu crnom željezu i o Sithama... i o našem dvorcu, naravno. I kralju Ivanu."

"Ah, da." Zamišljeno je kimnuo. "Podulja lista, ali ako nas opet ne prekine onaj krpoglavi lijenčina Inch, mislim da ću je uspjeti skresati. Kreni, mladiću, kreni – nek' prašina poleti! Usput rečeno, gdje sam točno stao s pričom...?"

"O, Rimeržani su stigli i Sithe su se povlačili, a Rimeržani su imali željezne mačeve i sjekli su ljude i ubijali su sve, ubijali su Sithe crnim željezom..."

"Hmmm," reče Morgenes suho, "sad se sjećam. Hmmm. Pa, istinu govoreći, sjevernjački osvajači nisu baš sve ubijali; a nisu im ni širenja ni napadi bili baš tako nemilosrdni kao što su možda ispali u mojoj priči. Dugo godina su bili na sjeveru prije nego što su opće prešli Ledomeđu – a čak su i tada naletjeli na veliku prepreku: ljude iz Hernystira."

"Da, ali Sithe...!" Simon je bio nestrpljiv. Znao je sve o Hernystircima – upoznao je mnogo ljudi iz te neznabožačke zapadne zemlje. "Rekli ste da je Mali narod morao bježati pred željeznim mačevima!"

"Ne mali narod, Simone, ja... joj meni!" Doktor se bacio na hrpu u kožu uvezanih knjiga i povukao svoje rijetke zulufe. "Vidim da ti moram ispričati priču s više pojedinosti. Očekuju li te za ručkom?"

"Ne", slaže Simon smjesta. Neprekinuta doktorova priča djelovala je kao poštena nadoknada za jednu od Rahelinih slavnih jezikovih juha.

"Dobro. Pa, onda, nađimo si kruha i luka... i možda kakav vrčić nečeg za piće – pričanje je tako žedan posao – a onda ću se potruditi da pretvorim rad u najčišći Apsolutni metal: ukratko, da te nečemu naučim."

Kad su se opskrbili, doktor je opet sjeo.

"Dakle i dakle, Simone – oh, nemoj se sramiti da zamahneš metlom dok jedeš. Mladi su tako prilagodljivi! Dakle, ispravi me molim te ako griješim. Današnji dan je drornik, petnaesti – šesnaesti? – ne, petnaesti novander. A godina je 1163., zar ne?"

"Mislim da jest."

"Odlično. Spusti to tamo na stolac, molim te. Dakle, tisuću sto i šezdeset treća godina od čega? Znaš li to?" Morgenes se nagnuo naprijed.

Simonovo lice se spustilo. Doktor je znao da je on glupan i zadirkivao ga je. Odakle bi mali od kuhinje znao takve stvari? Nastavio je mesti u tišini.

Nakon nekoliko trenutaka podigao je pogled. Doktor je žvakao, napeto bulјeći u njega preko okrajka crnog kruha.

Kakve prodorne plave oči ima stari!

Simon se ponovno okrenuo.

"Pa, onda?" reče doktor žvačući. "Od čega?"

"Ne znam", promrmlja Simon mrzeći zvuk vlastitog nadurenog glasa.

"Neka ti bude. Ne znaš – ili misliš da ne znaš. Slušaš li proglase kad ih teklić čita?"

"Ponekad. Kad sam na tržnici. Inače mi Rahela ispriča što su rekli."

"A što dolazi na kraju? Na kraju pročitaju datum, zar ne? – i pazi na tu kristalnu urnu, dječače, meteš kao da briješ najgoreg neprijatelja. Što kažu na kraju?"

Oprljen sramom Simon se već spremao baciti metlu i otići, kad je odjednom jedna rečenica isplivala iz dubina njegova pamćenja, donoseći sa sobom zvukove tržnice – pucketanje stjegova i baldahina na vjetru – i čist miris proljetne trave prostrte pod nogama.

"Od Osnutka." Bio je siguran. Čuo je jasno kao da stoji na Glavnoj cesti.

"Izvrsno!" Doktor je podigao svojučašu kao u pozdrav i povukao dug gutljaj. "E, sad, 'Osnutak' čega? Ne boj se," nastavio je kad je Simon počeo tresti glavom "reći ću ti ja. Ne očekujem od mladih ljudi danas – odgojenih kako jesu na sumnjivim životopisima vitezova-lutalica i vratolomijama – da znaju nešto o pravoj biti događaja." Stresao je glavom s pretjeranim žaljenjem. "Nabansko Carstvo je osnovao – ili proglasio osnovanim – Tiyagaris, prvi imperator, prije tisuću sto šezdeset i koliko godina. U to vrijeme su nabanske legije vladale svim ljudskim zemljama sjevera i juga, s obje strane rijeke Gleniwent."

"Ali – ali Nabban je mali!" začudi se Simon. "To je samo mali dio kraljevstva kralja Ivana!"

"To, mladiću," reče Morgenes, "jest ono što zovemo 'povijest'. Carstva su sklona propadanju; kraljevstva se ruše. S kojom tisućom godina na raspolaganju, sve se može dogoditi – zapravo, nabanski vrhunac trajao je znatno kraće od toga. Ono što sam htio reći, međutim, jest da je Nabban nekoć vladao Ljudima, a Ljudi su živjeli uz narod Sitha. Kralj Sitha vladao je ovdje u Asu'i – u Visotvrđi, kako je mi zovemo. Erlski kralj – 'erl' je stara riječ za Sithe – odbio je ljudima pravo da ulaze na zemlju njegova naroda osim s posebnom dozvolom, a ljudi – koji su se poprilično bojali Sitha – poslušali su."

"Ali što su Sithe? Rekli ste da to nije Mali narod."

Morgenes se osmjehnuo. "Cijenim tvoje zanimanje, mladiću – osobito zato što danas još ni jednom nisam ubacio ubijanje ili klanje – ali cijenio bih još više kad ne bi bio tako stidljiv s metlom. Pleši s njom, mladiću, pleši s njom. Gledaj, počisti ovo, molim te."

Otapkao je do zida i pokazao mrlju čađe promjera nekoliko lakata. Jako je nalikovala na otisak stope. Simon je odlučio ne pitati, umjesto toga bacio se na metenje bijelo okrečenog kamenog zida.

"Ahhh, puno ti hvala. Već mjesecima se želim toga riješiti – još od lanjske Paklene noći, zapravo. Dakle, gdje sam za ime Nižih Vistrila stao...? O, tvoja pitanja. Sithe? Pa, oni su prvi bili ovdje, a možda će biti i kad nas više ne bude. Kad nikog više ne bude. Oni su različiti od nas, kao što je Čovjek različit od Životinje – ali donekle i slični..." Doktor je stao da razmisli.

"Da budem pošten, Čovjek i Životinja žive prilično isti, kratak, broj godina na Osten Ardu, a to nije točno za Sithe i Čovjeka. Ako vilenjaci nisu potpuno besmrtni, a ono barem žive znatno duže nego bilo koji smrtničovjek, čak i naš devedesetogodišnji kralj. Možda uopće i ne umiru, osim po izboru ili nasilno – možda je, ako si Sitha, nasilje samo po sebi izbor..."

Morgenesov glas je zamro. Simon je buljio u njega otvorenih usta.

"Oh, zatvori vilicu, mladiću, izgledaš kao Inch. Moje je pravo da malo odlutam u razmišljanje. Bi li se radije vratio slušati nadzornicu sluškinja?"

Simonova usta se zatvore. Vratio se metenju čađe sa zida. Promijenio je izvorni oblik stope u nešto što je nalikovalo na ovcu; s vremena na vrijeme bi stao da promotri svoje djelo. Svrabć dosade javio mu se tik ispod zatiljka: volio je doktora i radije bi bio tu nego bilo gdje drugdje ali stari je tako razvlačio! Kad bi pomeo još malo s gornje strane, možda bi izgledalo kao pas...? Želudac mu je tiho zarežao.

Morgenes je produžio objašnjavati s možda, kako je Simon mislio, previše detalja, razdoblje mira među podanicima besmrtnog erlskog kralja i onima koji su služili novodošle ljudske imperatore.

"... i tako, Sithe i Čovjek pronašli su neku vrstu ravnoteže", rekao je starac. "Čak su pomalo i međusobno trgovali..."

Simonov želudac se glasno pobunio. Doktor se neznatno osmjehnuo i vratio zadnji luk, koji je taman bio uzeo sa stola.

"Ljudi su donosili začine i boje s Južnih Otoka ili drago kamenje s planina Grianspog u Hernystiru; zauzvrat su dobivali divne stvari iz riznica erlskog kralja, predmete vješte i tajnovite izrade."

Simonovo strpljenje stiglo je do kraja. "Ali što je s pomorcima, s Rimeržanima? Što je sa željeznim mačevima?" Ogledao se oko sebe za nečim što bi zagrizao. Zadnji luk? Oprezno je kliznuo bliže. Morgenes je bio okrenut prozoru; dok je gledao sivo podne, Simon je stavio papirnatu smeđu biljku u džep i požurio natrag k mrlji. Znatno smanjena, mrlja je sad nalikovala na zmiju.

Morgenes je nastavio ne okrećući se od prozora. "Pretpostavljam da je zaista bilo prilično mirnih vremena i ljudi u mojoj današnjoj lekciji iz povijesti." Stresao je glavom, vraćajući se do svog sjedala. "Ali mir će uvijek brzo popustiti – tog se ne moraš bojati." Opet je stresao glavom, uvojak tanke kose smjestio se preko njegova naboranog čela. Simon je potajice glodao svoj luk.

"Zlatno doba Nabbana trajalo je malo više od četiri stoljeća, do najranijih dolazaka Rimeržana u Osten Ard. Nabansko carstvo postalo je opsjednuto samim sobom. Tiyagarisova loza je konačno izumrla i svaki novi imperator koji bi dograbio moć bio je novi rizik; neki su bili dobri ljudi koji su pokušavali održati carstvo na okupu. Drugi, kao Crexis Jarac, bili su gori od bilo kojeg sjevernjačkog pljačkaša. A neki, kao Enfortis, bili su jednostavno slabi."

"Za vrijeme Enfortisove vladavine stigli su željezni oružnici. Nabban je odlučio potpuno se povući sa sjevera. Odstupili su preko rijeke Gleniwent tako brzo da su se mnoge sjeverne granične čete našle posve napuštene, ostavljene da se pridruže nadolazećim Rimeržanima ili umru.

Hmmm... Jesam li ti dosadan, mladiću?"

Simon se, naslonjen na zid, uspravio s trzajem i našao se pred Morgenesovim sveznajućim osmijehom.

"Ne, doktore, ne! Zatvorio sam oči samo da bolje slušam. Nastavite!"

Zapravo, sva ta imena, imena, imena jesu ga pomalo uspavljivala... i želio je da doktor požuri do dijelova u kojima ima bitaka. Ali svidalo mu se da bude jedini u cijelom dvorcu kojemu je Morgenes pričao. Sluškinje nisu znale ništa o takvim stvarima... muškim stvarima. Što su sobarice ili služavke znale o vojskama, stjegovima i mačevima...?"

"Simon?"

"Oh! Da! Nastavite!" Okrenuo se da dovrši zidnu mrlju dok je doktor nastavljao. Zid je biočist. Zar je završio i ne znajući?

"Dakle, pokušat ću malo skratiti svoju priču, mladiću. Kao što sam rekao, Nabban se povukao sa sjevera, pretvorivši se prvi put u sasvim južno carstvo. Bio je to samo početak kraja, naravno; kako je vrijeme prolazilo, Imperij je sklupčao samog sebe kao pokrivač, postajao sve manji i manji, do danas, kad je samo kneževina – poluotok s nekoliko pratećih otoka. Što u ime Paldirove strijele sad radiš?"

Simon se uvijao kao pas koji pokušava počešati neko teško dostupno mjesto. Da, zadnji dio zidne prljavštine je bio tu: mrlja u obliku zmije na leđima njegove košulje. Bio se oslonio na nju. Priglupo se okrenuo Morgenesu, ali doktor se samo nasmijao i produžio.

"Bez carskih garnizona, Simone, sjever je pao u kaos. Pomorci su zauzeli najsjeverniji dio Ledomeđe, nazvavši svoj novi dom Rimmersgard. Nezadovoljni samo time, Rimeržani su se širili prema jugu, brišući sve pred sobom u krvavom napredovanju. Naslaži one folije na hrpu uza zid, može?

Pljačkali su i uništavali druge Ljude, zarobljavajući mnoge, ali Sithe su smatrali stvorenjima zla; vatrom i hladnim željezom progonili su Vilinski narod do smrti posvuda... pažljivo s tim, budi dobar dečko."

"Ovdje, doktore?"

"Da, ali kostiju mu Anaxosovih, nemoj ih bacati! Spusti ih! Kad bi znao strašne noćne sate koje sam proveo kockajući na jednom utanyeatskom groblju ne bih li ih se dokopao...! Tako! To je već bolje.

Dakle, narod Hernystira – ponosan, divlji narod koji nabanski carevi nikad nisu do kraja pokorili – nije bio nimalo spreman da povije glavu pred Rimmersgardom. Bili su užasnuti onim što su sjevernjaci činili Sithama. Hernystirci su od svih Ljudi bili najbliži vilenjacima – do dana današnjeg vidljiv je trag drevnog trgovačkog puta između ovog dvorca i Taiga u Hernysadharcu. Gospodar Hernystira i erlski kralj sklopili su očajnički savez, pa su neko vrijeme zadržali sjevernjačku plimu unutar granica zaljeva.

Ali čak i udružen, njihov otpor nije mogao trajati vječno. Fingil, kralj Rimeržana, oborio se preko Ledomeđe i preko granica teritorija erlskog kralja..." Morgenes se tužno nasmiješio. "Stižemo do kraja, mladi Simone, ne boj se, stižemo do kraja svega...

Godine 663. dvije velike vojske stigle su na ravnice Ach Samratha, Ljetopolja, sjeverno od rijeke Gleniwent. Pet dana stravičnog, nemilosrdnog klanja Hernystirci i Sithe zadržavali su snage Rimeržana. Šestoga dana, međutim, izdajnički ih je s nezaštićenog boka napala vojska ljudi iz Thrithinga, koji su dugo za sebe priželjkivali bogatstva Erkynlanda i Sitha. Kukavički su napali pod zaštitom tame. Obrana se slomila, hernystirska vojna kola su razmrskana, Bijeli Jelen kuće Hern ugažen je u krvavi kal. Priča se da je deset tisuća hernystirskih ljudi toga dana umrlo na bojnom polju. Nitko ne zna koliko je Sitha palo, ali i njihovi gubici su bili veliki. Oni Hernystirci koji su preživjeli pobjegli su natrag u šume svoga doma. U Hernystiru, Ach Samrath je danas samo ime za mržnju i gubitak."

"Deset tisuća!" zazviždao je Simon. Oči su mu sijale od užasa i veličanstvenosti.

Morgenes je primijetio dječakov izraz s malom grimasom, ali nije naglas reagirao.

"Toga je dana sithska vladavina Osten Ardom došla do kraja, premda su trebale još tri duge godine opsade prije nego što je Asu'a pala pred pobjedničkim sjevernjacima.

Da nije bilo čudnih, stravičnih čarolija koje je izvodio sin erlskog kralja, vjerojatno ni jedan jedini Sitha ne bi preživio pad Dvorca. Međutim, mnogi jesu preživjeli, bježeći u šume i južno do voda i... i drugdje."

Sad je Simonova pozornost bila kao prikovana. "A sin erlskog kralja? Kako se zvao? Kakve ječarolije izvodio?" – iznenadna pomisao – "I što je sa Svijetlim Ivanom? Mislio sam daćete mi pričati o kralju – o našem kralju!"

"Neki drugi dan, Simone." Morgenes se hladio listom kao dašak tankog pergamenta, iako je prostorija bila sasvim ugodno hladna. "Mnogo toga treba ispričati o mračnim vremenima nakon što je Asu'a pala, mnogo priča. Rimeržani su vladali ovdje sve dok nije došao zmaj. U kasnijim godinama, dok je zmaj spavao, drugi ljudi su držali dvorac. Mnogo godina i nekoliko kraljeva u Visotvrđi, mnogo mračnih godina i mnogo smrti prije nego što je Ivan došao..." Glas mu se izgubio, prešao je rukom preko lica kao da želi zbrisati umor.

"Ali što je sa sinom sithskog kralja?" upita Simon tiho. "Što je sa... 'strašnim čarolijama'?"

"O sinu erlskog kralja... bolje je ne reći ništa."

"Ali zašto?"

"Dosta pitanja, dječače!" zarežao je Morgenes, mašući rukama. "Umoran sam od govorenja!"

Simon se uvrijedio. Samo je pokušavao čuti cijelu priču; zašto se odrasli tako lako uzrujaju? Svejedno, bilo je najbolje ne kuhati koku koja nosi zlatna jaja.

"Žao mi je, doktore." Pokušao je izgledati skrušeno, ali stari je učenjak izgledao tako smiješno sa svojim ružičastim, zajapurenim majmunskim licem i tankom kosom dignutom u zrak! Simon je osjetio da mu se usne rastežu prema osmijehu. Morgenes je to vidio, ali je zadržao ozbiljan izraz.

"Zaista, žao mi je." Bez promjene. Što još pokušati? "Hvala vam što ste mi ispričali priču."

"Ne 'priču'!" zariče Morgenes. "Povijest! A sad idi! Vrati se sutra ujutro spreman za posao, jer si jedva počeo današnji posao!"

Simon je ustao, pokušavajući prigušiti svoj osmijeh, ali kad se okrenuo, smiješak mu se otrgao i zavijugao mu po licu kao zmija. Dok su se vrata zatvarala za njim, čuo je Morgenesa kako proklinje sve drevne demone koji su sakrili njegov vrč crnog piva.

Popodnevno sunce rezalo je kroz slabe točke u teškim oblacima kad se Simon vratio u Unutarnje gradište. Izvana, djelovalo je kao da dangubi i bleji, visok, crvenokosi dječak u odjeći otvrdloj od prašine. Iznutra, sav je brujao od čudnih misli, kao košnica zazujalih, mrmorećih želja.

Pogledaj taj dvorac: pomislio je – star i mrtav, kamen navaljen na beživotan kamen, hrpa stijena naseljena uskogrudnim stvorovima. Ali nekad je bilo drugačije. Ovdje su se događale velike stvari. Trube su svirale, mačevi bljeskali, velike vojske su se sudarale jedna s drugom i odbijale se poput valova Kynslagha koji udaraju na bedem Morskih vrata. Stotine godina su prošle, ali Simonu se činilo da se sve to događa sad, samo za njega, dok su spori, priglupi ljudi koji su s njim dijelili dvorac puzali pokraj njega, razmišljajući samo o sljedećem obroku, i spavanju odmah poslije toga.

Idioti.

Kad je stigao do ulaznih vrata pogled mu je uhvatio neki bljesak svjetla, povukavši ga do udaljenog kruništa koje je opasivalo Hjeldinov toranj. Tamo je stajala neka djevojka, sjajna i malena kao komad nakita, zelene haljine i zlatne kose koja je grlila zrake sunca kao da su se ustremile s neba samo za nju. Simon joj nije mogao vidjeti lice, ali bio je nekako siguran da je lijepa – lijepa i puna opraštanja kao slika bezgrešne Elizije koja je stajala u kapeli.

Na trenutak, taj bljesak zelenila i zlata zapalio ga je kao iskra na suhom triješču. Osjetio je kako sva nestrpljivost i jed koje je nosio nestaju, spaljeni u kratkom trenutku. Bio je lagan i poletan kao paperje, podložan svakom povjetarcu koji bi ga mogao odnijeti, podići ga do onog zlatnog bljeska.

A onda je spustio pogled s predivne djevojke bez lica do svoje otrcane odjeće. Rahela ga je čekala, a večera mu se već ohladila. Neka neuhvatljiva težina popela se natrag u svoje uobičajeno sedlo, povijajući mu vrat i pogrbljujući mu ramena dok je teško nastavljao prema odajama za služinčad.

5

Prozor Tornja

Novander je pljuckao vjetar i nježan snijeg; dekander je strpljivo čekao, s krajem godine u svojoj torbi.

Kralj Ivan Prosvjetitelj razbolio se nakon što je pozvao svoja dva sina natrag u Visotvrdu i vratio se u svoju zasjenjenu sobu da bi se ponovno našao okružen pijavicama, učenim liječnicima i uzrujanim tjelesnim slugama koji su ga grdili. Biskup Domitis spustio se iz Svetog Sutrina, velike crkve u Erchesteru, i smjestio se pokraj Ivanova uzglavlja, budeći kralja u čudna vremena da provjeri kakvoću i snagu kraljevske duše. Starac je, sve slabiji i slabiji, podnosio i bol i svećenika s galantnom mirnoćom.

U sićušnoj sobi pokraj kraljeve, u kojoj je Šarko živio već dvadeset godina, mač Svjetloklin je ležao, nauljen u svojim koricama, zamotan u fino tkanje na dnu ludine hrastove škrinje.

Nadaleko i naširoko po prostranom licu Osten Arda poletjela je vijest: Svijetli Ivan umire. Hernystir na zapadu i sjeverni Rimmersgard smjesta su poslali izaslanstva do uzglavlja oborenog Erkynlanda. Stari vojvoda Isgrimnur, Ivanov sudrug s lijeve strane za Velikim stolom, doveo je pedeset Rimeržana iz Elvritshalle i Naarveda, cijelu jedinicu umotanu od glave do pete u krzna i kožu za zimski prijelaz Ledomeđe. Samo dvadeset Hernystiraca pratilo je Gwythinna, sina kralja Llutha, ali sjajno zlato i srebro koje su nosili hrabro je bljeskalo, nadjačavajući siromašno tkanje njihove odjeće.

Dvorac je oživio glazbom jezika koji se tu odavno nisu čuli, poput rimmerspakka i perdruinškog i harčanskog. Kotrljajući otočki govor Naraksija plutao je po dvorištima, a staje su odzvanjale ritmičnim pjevuše-njem ljudi iz Thrithinga – ljudi s ravnica, kao i uvijek, najbolje su se osjećali u blizini konja. A povrh svih provlačio se jednoličan govor Nabbana, zaposlen jezik Majke Crkve i njenih aedonitskih svećenika koji su, kao i uvijek, preuzimali na sebe praćenje svega što su radili ljudi i njihove duše.

U visokoj Visotvrdi i Erchesteru ispod nje ove male vojske stranaca sastajale su se i razdvajale, najvećim dijelom bez incidenata. Iako su mnogi od ovih ljudi bili drevni neprijatelji, zamalo osamdeset godina pod vladavinom Velikog kralja zacijelilo je mnoge rane. Više su se kupovalečaše piva nego izmjenjivale oštre riječi.

Postojala je jedna zabrinjavajuća iznimka od ovog pravila sklada, koju je bilo teško ne vidjeti ili pogrešno shvatiti. Gdje god su se sreli, pod širokim vratnicama Visotvrđe ili u uskim uličicama Erchestera, vojnici u zelenim livrejama princa Elije i pratioci princa Jošue u sivim košuljama sukobljavali su se i svađali, javno odražavajući privatno neslaganje kraljevih sinova. Erkynska garda Svijetlog Ivana bila je nekoliko puta pozvana da prekine ružne tučnjave. Napokon, jednog Jošuina pristalicu probo je neki mladi meremundski plemić, prijatelj nasljednika prijestolja. Na sreću, Jošuin čovjek nije teško nastradao – udarac je bio pijan i slabo naciljan – i ratobornici su bili

prisiljeni poslušati ukore starijih dvorana. Trupe dvojice prinčeva vratile su se na borbe hladnim pogledima i prezrivim podsmijehom; otvoreno krvoproliće je izbjegnuto.

To su bili neobični dani u Erkynlandu i cijelom Osten Ardu, dani prepuni tuge i uzbuđenja u jednakom omjeru. Kralj još nije bio mrtav, ali činilo se da će uskoro umrijeti. Cijeli svijet se mijenjao. Kako će bilo što moći ostati isto kad jednom Svijetli Ivan ne bude sjedio na Zmajokosnom prijestolju?

"... Udunik: sanjaj... drornik: ne tuguj... frejnik: mahni... satrinik: trguj... Nedjelja – odahni!"

Preskačući škripavo stubište po dvije stube, Simon je pjevao staru pjesmicu na sav glas. Zamalo je prevrnuo nadzornicu rublja Sofronu dok je vodila eskadrilu sobarica natovarenih pokrivačima kroz vrata Vrta borova. Bacila se na kvaku s krikom kad je Simon projurio, a zatim zamahnula koščatom šakom za njegovim brzo zamičućim leđima.

"Reći ću Raheli!" povikala je. Njezine pratilje prigušile su smijeh. Koga je bilo briga za Sofronu? Danas je bio satrinik – sajmišni dan – i kuharica Judita dala je Simonu dva bakrenjaka da joj kupi neke stvari, i jednu paru – divan satrinik! – da potroši na sebe. Novčići su proizvodili dražestan, sugestivan zvuk u njegovoj kožnoj torbi dok je kružio kroz hektare dugih, kružnih dvorišta dvorca, kroz Unutarnje gradište do Srednjeg gradišta, sad gotovo praznog, jer su njegovi stanovnici, vojnici i obrtnici bili najvećim dijelom na dužnosti ili na tržnici.

U Vanjskom gradištu vrtjele su se životinje, bijedno se gurajući pred hladnoćom, pod paskom pastira koji nisu djelovali ništa veselije. Simon se progurao kroz redove niskih kuća, skladišta i štala, od kojih su mnoge bile tako stare i zarasle u, od zime, ogoljeni bršljan da su izgledali kao bradavičaste izrasline na unutarnjim bedemima Visoke gradine.

Sunce je kroz oblake sijalo na klesarije koje su se rojile na moćnom kamenom licu Nearulaških vrata. Dok je usporavao korak kojim je mogao izbjegavati bare, buljeći otvorenih usta u složene prikaze pobjede kralja Ivana nad Ardrivisom – bitke koja je napokon dovela Nabban pod kraljevsku ruku – Simon je začuo graju hitrih kopita i visoko skičanje kolskih kotača. Podigao je pogled u užasu da bi se našao licem u lice s bijelim, iskrenutim očima konja kojem je blato prštalo pod kopitima dok je jurio kroz Nearulaška vrata. Simon se bacio s puta i osjetio vjetar na licu dok je konj progrmio dalje, a kola koja je vukao divlje su se ljuljala. Načas je ugledao vozača, odjevenog u tamni ogrtač s kapucom i purpurno crvenom podstavom. Čovjekove oči su ga probole dok su kola grmjela kraj njega – bile su crne i sjajne, kao okrutne glatke oči morskog psa; pa iako je susret bio samo trenutan, Simon je osjetio kao da ga je vozačev pogled spalio. Uzmakao je, držeći se kamenog lica vrata, i gledao kako su kola nestala po kružnom putu Vanjskog gradišta. Kokoši su kokodakale i lepetale krilima iza njih, osim onih koje su ležale zdrobljene i okrvavljene u tragovima kola. Zablaćeno perje polako je padalo na tlo.

"Hej, dječače, nisi ozlijeđen, je li?" Jedan od vratara odlijepio je Simonovu uzdrhtalu ruku s uklesanog reljefa i uspravio ga. "Hajde, onda, idi."

Snijeg se vrtio u zraku i, topeći se, prianjao uz njegove obraze dok je hodao niz brijeg prema Erchesteru. Zveket novčića u njegovu džepu sad je svirao u sporijem ritmu nesigurnih koljena.

"Taj svećenik je lud k'o mjesec", Simon je čuo vratara kako govori svom sudrugu. "Da nije čovjek princa Elije..."

Troje male djece koja su slijedila svoju opterećenu majku uz vlažan put po brežuljku pokazala su na dugonogog Simona dok je prolazio, smijući se izrazu na njegovu blijedom licu.

Glavna je cesta bila cijela natkrivena prišivenim kožama koje su se pružale preko širokog puta od zgrade do zgrade. Na svakom križanju bila su postavljena velika kamena ognjišta, iz njih se dim – ali sigurno ne sav probijao kroz rupe u šatorskom krovu. Snijeg koji je lepršao kroz rupe što su služile kao dimnjaci cvrčao je i šištao na vrućini. Grijući se uz plamenove ili stojeći i razgovarajući – cijelo vrijeme prikriveno proučavajući robu koja je bila izložena na sve strane – ljudi iz Erchestera i Visotvrđe miješali su se s onima iz vanjskih posjeda, vrludajući zajedno u širokom središnjim redu i iz njega, a koji se pružao dvije pune milje od Nearulaških vrata do Bojnog trga na drugom kraju grada. Zašto bi se brinuo zbog pijanog svećenika? Napokon, bio je sajmišni dan!

Danas je uobičajena vojska trgovaca i sokolara prodornih glasova, provincijalaca razrogačenih očiju, kockara, lopova i glazbenika bila dopunjena vojnicima različitih poslanstava umirućem kralju. Rimeržani, Hernystirci, Warinstenci ili Perdruinezi, njihov hod i šarena odjeća hvatali su Simonovu pohlepnu maštu. Slijedio je jednu grupu u plavo i zlatno odjevenih nabanskih legionara, diveći se njihovu kočoperenju i lakoj nadmoćnosti, razumijevajući bez jezika nehajan način na koji su se međusobno vrijeđali. Oprezno im se približavao, nadajući se da će bolje vidjeti kratke probodne mačeve koje su nosili u koricama visoko uz struk, kad se jedan od njih – vojnik svijetlih očiju s tankim, tamnim brčićima – okrenuo i ugledao ga.

"Heá, braćo!" rekao je sa smiješkom, hvatajući ruku jednog od svojih prijatelja. "Pogledajte! Mladi lopov, kladim se, i to s okom na tvojoj kesi, Turis!"

Obojica su se okrenula da pogledaju Simona. Krupni bradonja kojeg su zvali Turis mrko je promotrio mladića. "Da ju je dotakao, ubio bih", zarežao je. Njegovo poznavanje zapadnjačkog jezika nije bilo tako dobro kao ono prvog čovjeka; činilo se da mu nedostaje i njegova smisla za humor.

Tri druga legionara su se vratila da se pridruže prvom paru. Postupno su ih okruživali sve dok se Simon nije osjetio kao lisica u klopci.

"Što je to, Gelles?" jedan od pridošlica upitao je Turisova sudruga. "Hué fauge? Je li što ukrao?"

"Nai, nai..." Gelles je zahihotao, "samo sam zadirkivao Turisa. Ovaj koščati nije ništa učinio."

"Ja imam vlastitu kesu!" reče Simon ozlojeđeno. Odvezao ju je s pojasa i mahnuo njome pred podsmješljivim licima vojnika. "Nisam ja nikakav lopov! Ja živim u kraljevu kućanstvu! Vašega kralja!" Vojnici su se svi nasmijali.

"Heá, slušaj ti njega!" poviče Gelles. "Naš kralj, kaže on, kako je hrabar!"

Simon je sad shvatio da je mladi legionar pijan. Dio njegova divljenja – ali ne sve – pretvorilo se u zgađenost.

"Heá, dečki," zatitrale su Gellesove obrve, "mulveiz-nei cenit drenisend, kaže se – čuvajmo se dakle ovog šteneta i pustimo ga da spava!" Uslijedio je još jedan krug veselja. Simon, crvena lica, spremio je svoju kesu i okrenuo se da ode.

"Zbogom, dvorski mišu!" doviknuo je jedan od vojnika podrugljivo. Simon se nije okrenuo ni odgovorio, nego je požurio dalje.

Već je bio prošao pokraj jednog od ognjišta i izašao iz sjene tendi dućana na Glavnoj cesti kad je osjetio ruku na svom ramenu. Naglo se okrenuo, misleći da su se Nabanci vratili da ga još vrijeđaju, ali umjesto toga ugledao je debeljuškastog čovjeka ružičastog lica ogrubjelog od vjetra. Stranac je nosio sivu odoru i tonzuru redovnika prosjaka.

"Oprosti, mladiću," progovorio je grlenim hernystirskim naglaskom, "samo sam htio provjeriti je li sve u redu s tobom, da ti oni goirachi nisu naškodili." Stranac je ispružio ruku prema Simonu i potapšao ga, kao da traži štetu. Njegove oči teških kapaka, okružene borama koje su ocrtavale linije čestog smiješka, svejedno su nešto zadržavale: neku dublju sjenu, uznemirujuću, ali ne i zastrašujuću. Simon je shvatio da bulji, gotovo protiv volje, i postidio se.

"Ne, hvala vam, oče", rekao je, iznenađenjem potaknut u formalnu pristojnost. "Samo su se zabavljali sa mnom. Nisu mi naškodili."

"Dobro je to, dobro... Ah, oprosti mi, nisam se predstavio. Ja sam brat Cadrach ec-Crannhyr, iz reda Vilderivana." Navukao je mali, samoizrugujući osmijeh. Dah mu je smrdio na vino. "Došao sam s princem Gwythinnom i njegovim ljudima. A tko si ti?"

"Simon. Ja živim u Visotvrđi." Neodređeno je pokazao prema dvorcu.

Redovnik se opet nasmiješio, a zatim se okrenuo da promotri nekog Hyrkanca koji je prolazio odjeven u žarke, neusklađene boje, vodeći na lancu medvjeda s brnjicom. Kad je par prošao, Cadrach je vratio svoje male, oštre oči na Simona.

"Neki kažu da Hyrke mogu razgovarati sa životinjama, jesi ličuo za to? Osobito s konjima. I da ih životinje savršeno razumiju." Redovnik je podrugljivo slegnuo, kao da pokazuje da Božjičovjek naravno ne bi vjerovao u takve gluposti.

Simon nije odgovorio. On je, naravno, također bio čuo takve priče o divljim Hyrkancima. Konjušar Šem kleo se da su priče čista istina. Hyrke se često moglo vidjeti po sajmištima, gdje su prodavali predivne konje po nepristojnim cijenama i zapanjivali seljane trikovima i zagonetkama. Razmišljajući o njima – osobito o njihovoj ne baš poštenoj reputaciji – Simon je spustio ruku i uhvatio svoju kožnu kesu, umirujući se dodirom novčića koji su bili u njoj.

"Hvala vam na pomoći, oče", reče napokon – iako se nije zapravo mogao sjetiti da je čovjek učinio bilo što da mu stvarno pomogne. "Sad moram ići. Moram kupiti neke začine."

Cadrach ga je promatrao jedan dug trenutak, kao da se pokušava nečeg sjetiti, a na Simonovu bi licu mogao pronaći trag. Konačno je rekao: "Rado bih te zamolio za uslugu, mladiću."

"Što?" upita Simon sumnjičavo.

"Kako sam spomenuo, ja sam stranac u tvom Erchesteru. Možda bi bio tako ljubazan da me nakratko provedeš uokolo, samo da mi pomogneš. Zatim bi mogao produžiti svojim putem, učinivši dobro djelo."

"Oh." Simon je osjetio olakšanje. Prvi poriv bio mu je da kaže ne – tako je rijetko dobivao cijelo poslijepodne za sebe na sajmišni dan. Ali kako često je imao priliku razgovarati s aedonitskim svećenikom iz neznabožačkog Hernystira? Također, taj brat Cadrach nije izgledao kao tip koji bi samo prodikovao o grijehu i prokletstvu. Ponovno je pregledao čovjeka, ali redovnikovo lice bilo je bezizražajno.

"Pa, pretpostavljam – svakako. Dođite... želite li vidjeti naskadske plesače na Bojnom trgu...?"

Cadrach je bio zanimljiv sudrug. Premda je govorio otvoreno, pričajući Simonu o hladnom putovanju iz Hernysadharca do Erchestera s princem Gwythinnom, često se šaleći na račun prolaznika i njihove različite egzotične odjeće, ipak je djelovao suzdržano, stalno nešto tražeći čak i kad se smijao vlastitim pričama. On i Simon lutali su po sajmištu dobar dio poslijepodneva, gledajući štandove s kolačima i osušenim povrćem koji su stajali uza zidove trgovina na Glavnoj cesti, udišući tople mirise pekara i kestenjara. Primijetivši Simonov čeznutljivi pogled, redovnik je htio da stanu i kupe grubu slamnatu košaru pečenih kestena, za koju je ljubazno i platio, pruživši kestenjaru rošava lica pola pare koju je spretno izvadio iz džepa na svojoj sivoj halji. Nakon što su opekli prste i jezike pokušavajući pojesti kestenje, priznali su poraz i zastali promatrajući komičnu svađu između jednog trgovca vinom i žonglera koji mu je blokirao ulaz u trgovinu dok sučekali da im se objed ohladi.

Zatim su zastali da pogledaju usirsko crkveno prikazanje koje se odvijalo usred skupine hučne djece i zadivljenih odraslih. Lutke su kimale i klanjale se, Usiresa je u njegovoj bijeloj halji progonio imperator Crexis s kozjim rogovima i bradom, mašući dugim kolcem s oštrim vrhom. Napokon je Usires uhvaćen i obješen na Drvo Smaknuća; Crexis, visoka i prodorna glasa, skakao je uokolo bodući i mučeći za drvo pribijenog Spasitelja. Djeca, divlje uzbuđena, dovikivala su psovke imperatoru koji je skakutao.

Cadrach je gurnuo Simona. "Vidiš li?" upitao je, pokazujući debelim prstom prema prednjem dijelu lutkarske pozornice. Zavjesa što je visjela od pozornice do tla nadimala se, kao na jakom povjetarcu. Cadrach opet gurne Simona.

"Ne bi li rekao da je ovo dobro predstavljanje našega Gospoda?" upitao je, ne skrećući pogled s uzbibane tkanine. Iznad nje, Crexis je plesao, a Usires patio. "Dok čovjek izvodi svoju predstavu, manipulator ostaje neviđen; znamo ga ne po viđenju, već po načinu na koji se miču njegove lutke. A povremeno se pomakne zastor koji ga skriva od njegove vjerne publike. Ah, ali zahvalni smo makar i za taj pokret iza zastora – zahvalni!"

Simon je buljio; konačno je Cadrach skrenuo pogled od lutkarske predstave i susreo Simonov. Čudan, tužan osmijeh zgrčio je kutove redovnikovih usana; jednom kao da je i pogled njegovih očiju odgovarao osmijehu.

"Ah, dječače," rekao je, "a što bi ti uopće mogao znati o pitanjima vjere?"

Šetali su još neko vrijeme dok se brat Cadrach nije napokon oprostio s mnogo zahvala mladiću na njegovu gostoprimstvu. Simon je produžio besciljno hodati dugo nakon što je redovnik otišao. Krpice neba koje su bile vidljive kroz šatorski pokrov već su se prekrile ranom tamom prije nego što se sjetio svoga zaduženja.

Na štandu prodavača začina otkrio je da mu je kesa nestala.

Srce mu je lupalo trostruko brže dok se panično prisjećao. Znao je da ju je osjetio kako mu se ljulja na pojasu kad su on i Cadrach zastali da kupe kestenje, ali nije se mogao sjetiti da ju je imao kasnije poslije podne. Kad god da je nestala, međutim, sad je svakako više nije bilo – zajedno ne samo s njegovom vlastitom parom, već i dva bakrenjaka koje mu je Judita bila povjerila!

Uzalud je pretraživao sajam sve dok nebeske rupe nisu pocrnjele kao stari kotlić. Snijeg kojeg je prije bio jedva osjetio činio mu se vrlo hladan i vlažan dok se vraćao, praznih ruku, prema dvorcu.

Gori od bilo kakve tjelesne kazne, otkrio je Simon kad je stigao kući bez začina i bez novca, bio je izraz razočaranja koji mu je dala draga, debela, brašnom zaprašena Judita. I Rahela se poslužila ovim najnepoštenijim od svih sredstava, ne kaznivši ga ničim gorim od izraza zgađenosti nad njegovom djetinjastošću i obećanjem da će "raditi kao rob" dok ne zaradi izgubljeni novac. Čak je i Morgenes, kojem je Simon otišao napola u nadi da će dobiti suosjećanje, izgledao blago iznenađen mladićevom nepažnjom. Sve u svemu, iako pošteđen batina, nikad se nije osjećao niže ili više žalio samog sebe.

Nedjelja je došla i prošla, mračan, bljuzgav dan koji je većina posluge iz Visotvrđe čini se provela u kapeli moleći se za kralja Ivana – ili govoreći Simonu da se makne. Progonila ga je točno ona vrsta svrabljiva, nervozna, udaraj-stvari-nogom osjećaja koji bi se obično dao smiriti posjetom Morgenesu ili nekim istraživanjem na otvorenom. Doktor je, međutim, bio zauzet – zaključan s Inchom, radeći na nečem za što je rekao da je veliko, opasno i da će se vjerojatno zapaliti; Simon nije bio potreban ni za što. Vrijeme je vani bilo tako hladno i bijedno da čak ni u svome jadu nije mogao nagovoriti samog sebe da se otputi u skitnju. Umjesto toga, proveo je beskrajno popodne s debelim svećarskim naučnikom Jeremijom, bacajući kamenje s jednog od tornjeva na Unutrašnjem bedemu i bezvoljno raspravljajući o tome smrzava li se riba u opkopu zimi, a ako ne kamo odlazi do proljeća.

Vanjska hladnoća – kao i druga vrsta hladnoće u odajama služinčadi – još je vladala onoga mjesečnika kad je ustao, osjećajući se nezgrapno i neugodno. Kao da je i Morgenes bio u vlažnom i nerazgovorljivom raspoloženju, tako je i Simon, kad je završio svoja zaduženja u doktorovim odajama ukrao malo kruha i sira iz smočnice i otišao biti sam sa sobom.

Neko se vrijeme povlačio po Dvorani zapisa u Srednjem gradištu, slušajući suhe, kukcolike zvukove svećenika-pisara, ali nakon sat vremena počeo se osjećati kao da pera pisara grebu i grebu i grebu po njegovoj vlastitoj koži.

Odlučio je odnijeti svoj objed i popeti se stubištem u Zvoniku Zelenog Anđela, nešto što nije učinio otkako se vrijeme počelo mijenjati. Budući da bi ga crkvenjak Barnaba radije naganjao nego otišao u nebo, odlučio je

potpuno zaobići put do tornja kroz kapelu, odabravši umjesto toga vlastiti tajni put do gornjih katova. Zavezavši svoj obrok sigurno u maramu, krenuo je.

Hodajući kroz naizgled beskonačne hodnike Kancelarova ureda, prelazeći neprestano iz natkrivenih prolaza u otvoreno dvorište i natrag u zaklon – ovaj dio dvorca bio je posut malim, zatvorenim dvorištima – praznovjerno je izbjegavao podići pogled prema tornju. Upadljivo vitak i blijed, dominirao je jugozapadnim uglom Visotvrđe poput breze u kamenom vrtu, tako nemoguće visok i krhak da se sa zemlje činilo kao da stoji na nekom udaljenom brijegu, miljama i miljama udaljen od zidina dvorca. Stojeći pod njim, Simon ga je čuo kako se trese na vjetru, kao da je struna lutnje jako napeta na nekom nebeskom ključu.

Prva četiri kata Zvonika Zelenog Anđela nisu izgledala ništa drugačije od stotina drugih različitih dijelova dvorca. Prijašnji gospodari Visotvrđe obukli su njegovo vitko podnožje u granitne vanjske zidove i zaštitne bedeme – da li iz stvarne želje za boljom zaštitom ili zato što je stranost tornja bila uznemiravajuća, nitko nije mogao znati. Iznad razine bedema dvorišta oklopljenost je nestala; zvonik je sukljao prema gore nag, predivno albino stvorenje u bijegu iz svoje sumorne kukuljice. Balkoni i prozori čudno apstraktnih oblika bili su urezani ravno u glatku površinu kamena, kao izrezbareni zubi kitoribe koju je Simon često viđao na sajmu. Na vrhu zvonika blistao je udaljen sjaj bakreno-zlatnog i zelenog: sam Anđeo, jedne ruke ispružene kao u kretnji oproštaja, drugom zasjenjujući oči dok gleda u istočnu daljinu.

Golem, bučan Kancelarov ured bio je danas još uzbunjeniji nego obično. Podanici oca Helfcena jurili su u svojim haljama iz jedne prostorije u drugu ili se zgureno okupljali na uzdrhtale rasprave na hladnom, snijegom posutom zraku dvorišta. Nekoliko njih, sa smotanim papirima i odsutnim izrazima lica, pokušalo je zauzdati Simona za poslove koje je trebalo obaviti u Dvorani zapisa, ali uspio ih se riješiti blefirajući misijom koju mu je povjerio doktor Morgenes.

U predvorju prijestolne dvorane je zastao, pretvarajući se da se divi širokim mozaicima, i čekao da i zadnji od kancelarskih svećenika prožuri straga u kapelicu. Kad je stigao njegov trenutak, otvorio je vrata i kliznuo u prijestolnu dvoranu.

Goleme šarke su zaškripale, a zatim ušutjele. Simonovi koraci odjekivali su ponovno i ponovno, zatim su zastali, napokon izblijedjevši u duboku, zadihanu tišinu. Koliko god se puta prošuljao ovom sobom – nekoliko je godina bio, koliko je znao, jedini stanovnik dvorca koji se usuđivao ući u nju – nikad nije gubila ništa od svoje dojmljivosti.

Tek prošlog mjeseca, nakon neočekivanog ustajanja kralja Ivana, Rahela i njezina posada konačno su dobili dopuštenje da prijeđu zabranjeni prag; uživali su u dvotjednom napadu na godine prašine i pijeska, slomljeno staklo i ptičja gnijezda, mreže paukova koji su se već odavno pridružili svojim osmonožnim precima. Ali čak i temeljito počišćena, s opranim kamenim pločama, ispranim zidovima i dijelom – premda ne svim – stjegovima oslobođenim oklopa prašine, usprkos nemilosrdnom i bespoštednom uređivanju, prijestolna je soba isijavala starost i smirenost. Vrijeme je ovdje djelovalo povezano samo s odmjerenim koracima drevnosti.

Postolje je stajalo na udaljenom kraju velike sobe, okupano svjetlom koje se slijevalo kroz oslikani prozor u nadsvođenom stropu. Na njemu, Zmajokosno prijestolje stajalo je poput čudnog oltara – nenastanjenog, okruženog svjetlucavim plesom čestica prašine, bokova zaštićenih kipovima šest Velikih kraljeva Visotvrđe.

Kosti prijestolja bile su goleme, deblje od Simonovih nogu, uglačane do mutnoga sjaja, kao ulašteni kamen. Osim nekoliko iznimki bile su izrezane i iskrojene tako da, iako im je veličina bila očita, nije bilo lako pogoditi koji su dio moćnog tijela Vatrenog crva jednom štitile. Samo su leđa prijestolja, velika, sedam lakata visoka lepeza zaobljenih žutih rebara iznad baršunastih kraljevih jastuka, posežući visoko iznad Simonove glave, bila smjesta prepoznatljiva – to, i lubanja. Postavljeni na vrhu leđa velikog sjedala, istaknuti dovoljno daleko naprijed da poslu-že kao baldahin – kao da bi išta više od tankog sloja sunčanog svjetla ikad prodrlo u prijestolnu dvoranu – nalazili

su se lubanja i ralje zmaja Shurakaija. Očne duplje bile su polomljeni crni prozori, zubi zakrivljeni kolci dugi kao Simonove ruke. Zmajeva lubanja bila je boje starog pergamenta, izmrežena sićušnim pukotinama, ali bilo je nečeg živog u njoj – užasavajućeg i predivno živog.

Zapravo, u cijeloj se prostoriji osjećala neka začuđujuća, sveta aura koju Simon nije mogao shvatiti. Prijestolje od teških, požutjelih kostiju; masivne crne prilike koje su čuvale prazno prijestolje u visokoj, napuštenoj sobi, sve se činilo ispunjeno nekom zastrašujućom moći. Svih osmero stanovnika sobe, perači suđa, kipovi i golema lubanja bez očiju, kao da su zadržali dah.

Ti ukradeni trenuci ispunjavali su Simona tihim, gotovo užasavajućim zanosom. Možda su malahitni kraljevi samo čekali s crnim, kamenim strpljenjem da dječak svetogrdnom pučkom rukom dotakne Zmajokosno prijestolje, čekali... čekali... a onda će, s užasnim, škripavim zvukom, oživjeti! S nervoznim užitkom zadrhtao je od vlastitih maštarija i vedro krenuo naprijed, proučavajući tamna lica. Njihova imena bila su mu jednom tako poznata, dok su bila nanizani skup besmislica u dječjoj pjesmici, pjesmici koju ga je Rahela – Rahela? je li to moguće? – bila naučila dok je još bio zahihotano četverogodišnje majmunče. Je li ih se još sjećao?

Ako mu se djetinjstvo činilo tako davno, odjednom se zapitao kako li se osjeća Svijetli Ivan, koji je prevalio toliko desetljeća? Nemilosrdno jasno, kao kad se Simon prisjećao prošlih poniženja, ili blago i nestvarno, kao priče iz slavne prošlosti? Kad ostariš, izguraju li ti sjećanja druge misli? Ili ih izgubiš – djetinjstvo, omrznute neprijatelje, prijatelje?

Kako je ono išla ona stara pjesma? Šest kraljeva...

Šest kraljeva uznositom Visotvrđom vladaše

Šest gospodara zidine moćne zajahaše

Šest grobova s klisure na more gledat će

Šest kraljeva do Sudnjeg dana tu spavat će

Tako je!

Fingila su Krvavim kraljem prozvali

Sa sjevera s ratom kad provali

Hjeldin sin mu, Ludi kralj zao

Iz prokletog tornja u smrt je pao

Ikferdig zatim, kralj Spaljeni

Zmaja je sreo u noćnoj tami

Tri kralja sjeverna umrla, hladna

Sjever više Visotvrđom ne vlada.

To su bila tri rimerinška kralja na lijevoj strani prijestolja. Zar nije Morgenes bio govorio o Fingilu, vođi užasne vojske? Koji je ubijao Sithe? Dakle, na desnoj strani požutjelih kostiju moraju biti...

Sulis Čapljin kralj, Odmetnikom zvan

Iz Nabbana pobježe u visotvrdni vječni san

Hernystirski sveti kralj, Tethain stari

Na vrata uniđe, izać' ne mari

Ribar kralj Eahlstan zadnji bješe

Zmaja probudi i u Visotvrđi mriješe...

Ha! Simon se zagledao u tužno, upalo lice Čapljina kralja i naslađujući se. Pamćenje mi je bolje nego što većina ljudi misli – bolje nego u većine sanjara! Naravno, sad je konačno postojao i sedmi kralj u Visotvrđi – stari Svijetli Ivan. Simon se pitao hoće li netko jednog dana dodati i kralja Ivana u pjesmu.

Šesti kip, najbliži desnom rukohvatu prijestolja, bio je Simonu najdraži: jedini rođeni Erkynlanđanin koji je ikad sjedio na prijestolju Visotvrđe. Približio se da se zagleda u duboko izrezane oči svetog Eahlstana – zvanog Eahlstan Fiskerne jer je potjecao iz ribarskog naroda Gleniwent, zvan i Mučenik jer ga je ubio zmaj Shurakai, stvor kojeg je napokon uništio Svijetli Ivan.

Za razliku od Spaljenog kralja na suprotnoj strani prijestolja, lice Kralja Ribara nije bilo izrezbareno u grimasu straha i sumnje: umjesto toga, kipar je u kamene crte unio blistavu vjeru, davši neprozirnim očima privid vizije udaljenih stvari. Davno umrli umjetnik učinio je Eahlstana poniznim i punim poštovanja, ali ga je učinio i smionim. U svojim najtajnijim mislima, Simon je često zamišljao da je njegov vlastiti otac, ribar, možda tako izgledao.

Buljeći, Simon je osjetio nenadanu hladnoću na svojoj ruci. Dodirivao je koštani rukohvat Prijestolja! Mali od kuhinje koji dodiruje tron! Brzo je izmakao prste – pitajući se istovremeno kako je čak i mrtvi ostatak takve vatrene zvijeri mogao biti tako hladan – i spotakao se unatrag.

Na trenutak mu je srce zastalo od straha, jer mu se učinilo da su se kipovi počeli naginjati prema njemu, sa sjenama koje su se produžile na tapiserijom pokrivenom zidu pa je kliznuo unatrag. Kad nije uslijedilo ništa što bi nalikovalo na pravi pokret, uspravio se s onoliko dostojanstva koliko je mogao, poklonio se Kraljevima i Prijestolju i krenuo natraške preko kamenog poda. Tražeći rukom – mirno, mirno, pomislio je za sebe, nemoj se

ponašati kao prestravljena budala – napokon je pronašao vrata u čekaonicu, svoje izvorno odredište. S opreznim pogledom unatrag na utješno nepomičnu sliku, kliznuo je unutra.

Iza teških tapiserija čekaonice, debelog pliša izvezenog svečanim prizorima, stubište u zidu vodilo je do zahoda na vrhu južne galerije prijestolne dvorane. Grdeći se zbog maloprijašnje nervoze, popeo se po stubištu. Na vrhu je bilo jednostavno provući se kroz dugačak prozor zahoda na zid koji se pružao ispod njega. Pothvat je ipak sad bio malo teži nego kad je posljednji put bio tu, u septanderu: kamenje je bilo sklisko od snijega, a vjetar bi udarao na mahove. Na sreću, vrh zida bio je širok; Simon ga je oprezno prešao.

Sad je dolazio dio koji je najviše volio. Ugao ovog zida dosezao je na samo pet ili šest stopa od širokog bedema kruništa na četvrtom katu Zvonika Zelenog Anđela. Zastavši, mogao je gotovo čuti mukanje truba, sudar vitezova koji se bore na palubama ispod njega dok se spremao skočiti kroz oštar vjetar s jednog zapaljenog jarbola na drugi...

Je li mu se stopalo poskliznulo kad je skočio ili mu je pozornost bila previše zaokupljena zamišljenom pomorskom bitkom ispod njega, tek sletio je nespretno na sam rub istake. Zahvatio si je koljeno u velikoj pukotini kamena, zamalo skliznuo natrag i dolje, pa bi pao dva duga hvata na niski zid pri podnožju zvonika ili u opkop. Nagla spoznaja opasnosti potjerala mu je srce u prestravljeni galop. Umjesto pada, uspio je skliznuti u prostor između uspravnih zubaca kruništa, te zapuzao prema naprijed ne bi li se spustio na pod od dugačkih dasaka.

Blagi snijeg je zalepršao kad je sjeo, osjećajući se strašno glupo, i zagrlio svoje udareno koljeno. Boljelo je kao grijeh, izdaja i podvala; da nije bio svjestan toga kako djetinjasto već mora izgledati, bio bi zaplakao.

Napokon se podigao na noge i odšepao u toranj. Bar jedna sretna okolnost, ipak: nitko nije čuo njegovo bolno slijetanje. Sramota je bila samo njegova. Opipao je svoj džep – kruh i sir bili su prilično neugodno spljošteni, ali još jestivi. I to je bila mala utjeha.

Bilo je naporno popeti se stubištem s bolnim koljenom, ali nije se vrijedilo uvući u Zvonik Zelenog Anđela, najvišu građevinu u Erkynlandu – a vjerojatno i u cijelom Osten Ardu – a ne popeti se ništa više od razine glavnih bedema Visotvrđe.

Stubište u tornju bilo je nisko i usko, stube napravljene od čistog, glatkog bijelog kamena koji nije sličio ničem drugom u dvorcu, gladak na dodir, ali siguran pod nogama. Ljudi iz dvorca govorili su da je taj zvonik jedini dio izvorne sithske utvrde koji je ostao nepromijenjen. Doktor Morgenes jednom je rekao Simonu da to nije točno. Je li to značilo da je i zvonik bio promijenjen ili jednostavno da je preostalo još neiskvarenih ostataka stare Asu'e, doktor – na svoj izluđujući način – nije htio reći.

Nakon što se penjao nekoliko minuta, Simon je kroz prozor vidio da je već iznad Hjeldinova tornja. Pomalo zlokoban stup okrunjen kupolom u kojem je Ludi Kralj davno pronašao svoj kraj; promatrao je Zelenog Anđela preko raspona krova prijestolne dvorane, kao što bi ljubomorni patuljak mogao buljiti u svog princa kad ga nitko ne vidi.

Kamena oplata oko stubišta bila je ovdje drugačija: blage smeđe boje, s tragovima sićušnih, zbunjujućih crteža u nebesko plavoj boji. Otrgavši pažnju od Hjeldinova tornja, Simon je na tren zastao na mjestu gdje je svjetlo kroz visoki prozor osvjetljivalo zid, ali kad je pokušao pratiti put jedne od nježnih plavih krivulja, zavrtjelo mu se u glavi i odustao je.

Konačno, kad mu se već činilo da se satima bolno penje, stubište se otvorilo u sjajan bijeli pod zvonika. To je također bilo izgrađeno od neobičnog kamena od kojeg je bilo i stubište. Iako se zvonik protezao još gotovo stotinu lakata, stanjujući se sve do samog Anđela zasjelog na oblačnom obzoru, stubište je završavalo ovdje, gdje su velika brončana zvona visjela red po red iz svodnih greda poput dostojanstvenog zelenog voća. Komora sa zvonima bila je sa svih strana otvorena hladnom zraku, tako da kad praporci Zelenog Anđela zapjevaju kroz svoje prozore visokih lukova, cijeli kraj možečuti.

Simon je zastao oslonjen leđima na jedan od šest stupova od tamnog, glatkog, kao stijena čvrstog drva koji su spajali pod sa stropom. Dok je grizao svoju koru kruha zagledao se prema zapadu, gdje su se vode Kynslagha vječno valjale uz masivni vodeni zid Visotvrđe. Premda je dan bio taman, a snježne pahuljice plesale nepravilno pred njim, Simon se iznenadio čistoći kojom se svijet odozdo podigao prema njegovim očima. Mnogo malih brodova jahalo je na valovima Kynslagha, jezerski ljudi u crnim ogrtačima naginjali su se ravnodušno nad svoja vesla. Iza njih, činilo mu se da može mutno razaznati mjesto gdje je rijeka Gleniwent izlazila iz jezera na početku svoga dugog puta do mora, zakučastim tragom dugačkim pola stotine milja, kraj lučkih gradova i farmi. Iza Gleniwenta, u naručju samog mora, otok Warinsten gledao je u ušće rijeke; iza Warinstena na zapadu nije bilo ničega osim nepojmljivih, neistraženih milja oceana.

Isprobao je svoje ozlijeđeno koljeno i zasad odustao od sjedenja, koje bi zahtijevalo ponovno dizanje. Povukao je kapu preko ušiju, koje su crvenjele od ugriza vjetra, i navalio na komad razmrvljenog sira. S njegove desne strane, ali daleko izvan dometa njegovih očiju, bile su doline i strmeći bregovi Ach Samratha, najudaljenijih međa hernystirskog kraljevstva i mjesto stravične bitke koju je Morgenes bio opisao. Na lijevoj strani, preko širokog Kynslagha, valjale su se naizgled bez kraja travnate ravnice Thrithingsa. Konačno su, naravno, i one završavale: iza njih je ležao Nabban, zaljev Firranos i njegovi otoci, močvarna zemlja Wrana... sva mjesta koja Simon nikad nije vidio i najvjerojatnije nikad i neće vidjeti.

Kad mu je napokon dosadio nepromjenjivi Kynslagh i zamišljanje nevidljivog juga, odšepao je do druge strane komore sa zvonima. Iz središta prostorije, odakle se nisu vidjele nikakve pojedinosti, vrtložna, bezlična, oblačna tama bila je siva rupa u ništavilo i zvonik je na tren postao brod duhova koji besciljno pluta po maglovitom, praznom moru. Vjetar je zavijao i pjevao oko otvorenih okvira prozora; zvona su tiho mrmljala, kao da je oluja potjerala male, uplašene duhove u njihove brončane kože.

Simon je došao do niskog parapeta i nagnuo se da pogleda ludu mješavinu krovova Visotvrđe pod sobom. Isprva je vjetar potegao kao da ga želi uhvatiti i baciti, kao mače koje se igra otpalim listom. Jače je stisnuo mokri kamen i uskoro je vjetar popustio. Nasmiješio se: odavde je Hayholotova veličanstvena mješavina krovova – svaki drugačije visine i stila, svaki sa svojom šumom dimnjaka, zelenila i kupola – izgledala kao dvorište punoćudnih, četvrtastih životinja. Pružale su se jedne napola preko drugih, boreći se za prostor kao svinje na pojilu.

Kupola dvorske kapele dominirala je Unutarnjim gradištem jer su samo dva tornja bila viša od nje. Njezini su šareni prozori sada bili umotani u vlažni snijeg. Ostale građevine u gradini, stambene zgrade, dvorana za objede, prijestolna dvorana i Kancelarov ured, bile su posložene jedna do druge i stisnute brojnim aneksima, nijemim svjedocima različitih stanara dvorca. Dva vanjska gradišta i teški vanjski bedem, spuštajući se koncentrično niz brijeg, bili su također pretrpani. Sama Visotvrđa nije se nikad proširila izvan vanjskog bedema; ljudi su se gurali ili gradili u zrak, ili dijelili ono što su imali na sve manje i manje dijelove.

Iza utvrde, grad Erchester protezao se kroz bezbrižne ulice niskih kuća zamotanih u ogrtač bijelog zapuha; samo se katedrala uzdizala među njima, smanjena Visotvrđom i Simonom u njegovu nebeskom zvoniku. Tu i tamo pero dima odlutalo bi u visinu i raspalo se na vjetru.

Iza gradskih zidina Simon je mogao razaznati nejasne, snijegom prigušene obrise mrtvačkog polja – starog mnogoboškog groblja, mjesta o kojem se svašta pričalo. Humlje iza njega pružalo se gotovo do ruba šume; iza njihova skromnog skupa visoki brijeg zvan Thisteborg stajao je isto tako dramatično kao katedrala usred niskih krovova Erchcstera. Simon ih nije vidio, ali znao je da je Thisteborg okrunjen prstenom od vjetra uglačanih kamenih stupova koje su seljani zvali Kamenjem gnjeva.

A iza Erchestera, iza grobnog polja i humlja i snijegom pokrivenog Thisteborga, ležala je Šuma. Aldheorte joj je bilo ime – Starosrce – i pružala se van poput mora, golema, mračna i neshvatljiva. Ljudi su živjeli na njenim obodima, čak i održavali nekoliko putova uz njene vanjske rubove, ali malo tko se usuđivao ući dublje od prvih šumaraka. Bila je to velika, sjenovita zemlja usred Osten Arda; nije slala svoje izaslanike, a primala je malo posjetilaca. Uspoređen s njenom uzvišenošću, čak i golemi Circoille, Šuma Palidrvo na zapadnom Hernystiru, bila je jedva malo veći lug. Postojala je samo jedna Šuma.

More na zapadu, Šuma na istoku; sjever sa svojim željeznim ljudima, i zemlja smrskanih carstava na jugu... Zagledan u lice Osten Arda, Simon je na neko vrijeme zaboravio na svoje koljeno. Uistinu, neko je vrijeme Simon sam bio kralj cijelog poznatog svijeta.

Kad je zaklonjeno zimsko sunce prošlo vrh neba, napokon se pomakao da krene. Ispravljanje noge natjeralo ga je da zine od bola; koljeno mu se ukočilo tijekom dugog sata koliko je bio prostajao na parapetu. Bilo je jasno da se neće moći poslužiti svojim napornim tajnim putem na povratku iz zvonika. Morat će oprobati sreću s Barnabom i ocem Dreosanom.

Dugačko stubište bilo je izvor jada, ali pogled s prozora zvonika odgurnuo je sve njegove ostale nevolje; nije se ni približno toliko žalio koliko bi inače mogao. Želja da vidi još svijeta žarila je u njemu poput prigušene vatre, grijući ga do vrhova prstiju. Pitat će Morgenesa da mu ispriča više o Nabbanu i o južnim zemljama, i o Šest kraljeva.

Na četvrtom katu, gdje je na početku bio ušao, čuo je neki zvuk: netko se brzo spuštao niz stubište ispod njega. Načas je zastao, pitajući se je li otkriven – nije bilo baš zabranjeno biti u zvoniku, ali kako nije imao dobrog razloga za svoju prisutnost, crkvenjak bi predmnijevao krivnju. To je zaista bilo čudno, zapravo – koraci su se povlačili. Sigurno Barnaba ili bilo tko drugi ne bi oklijevao da se uspne po njega, da ga odvede dolje držeći ga za već izlizan ovratnik. Simon se nastavio spuštati niz zavojito stubište; isprva oprezno; zatim, usprkos svom bolnom koljenu, sve brže i brže kako ga je radoznalost nadvladavala.

Stubište je napokon završilo u golemoj ulaznoj dvorani zvonika. Dvorana je bila prigušeno osvijetljena, zidova zamotanih u sjene i izblijedjele tapiserije vjerojatno vjerskih, ali već davno nevidljivih slika. Zastao je na zadnjoj stubi, još skriven u mraku stubišta. Nisu se čuli nikakvi koraci – ni bilo što drugo. Što je tiše mogao prešao je popločeni pod, po kojem bi svako slučajno struganje čizme odjeknulo u hrastovim rebrima stropa. Glavna vrata dvorane bila su zatvorena; jedino svjetlo slijevalo se kroz prozore iznad nadstrešnice.

Kako je tko god da je bio na stubištu mogao otvoriti i zatvoriti divovska vrata a da on to nije čuo? Bio je jasno čuo lake korake, a i sam se brinuo o škripanju koje će proizvesti velike šarke. Opet se okrenuo da prouči ulaznu dvoranu.

Tamo ispod resica koje su rubile umrljanu srebrnu tapiseriju što je visjela kraj stubišta, virila su dva mala, obla obrisa – cipele. Sad kad je pažljivo gledao, vidio je da su nabori stare tapiserije bubrili na mjestu gdje se netko skrivao iza njih.

Na jednoj nozi poput čaplje, tiho je skinuo prvo jednu, a onda drugu čizmu. Tko bi to mogao biti? Možda ga je debeli Jeremija slijedio dovde da ga namagarči? Pa, u tom slučaju, Simon će uskoro pokazati njemu.

Bosih nogu gotovo nečujnih na kamenu, prišuljao se preko dvorane sve dok nije stajao točno pred sumnjivom izbočinom. Na trenutak, pružajući ruku prema rubu tapiserije, sjetio se čudne stvari koju je brat Cadrach bio rekao o zastorima dok su gledali lutkarsku predstavu. Oklijevao je, a onda se postidio vlastite plašljivosti i povukao tapiseriju u stranu.

Umjesto da poleti i otkrije uhodu, teška tapiserija oslobodila se svojih držača i pala na tlo poput čudovišnog, ukočenog pokrivača. Simon je uhvatio samo trenutni pogled na sitno, osupnuto lice prije nego što ga je težina tapiserije oborila na tlo. Dok je ležao psujući i boreći se, debelo zapetljan, prilika u smeđoj odjeći projurila je pokraj njega.

Simon je čuo da se taj netko, tko god bio, bori s teškim vratima dok se on sam hrvao s prašnom, omatajućom tkaninom. Napokon se oslobodio i otkotrljao na noge, prešavši prostoriju u skoku da uhvati malenu priliku prije nego što se provuče kroz djelomično otvorena vrata. Čvrsto je uhvatio grubi kožuh. Uhoda je uhvaćen, napola unutra, napola vani.

Simon se razljutio, najviše od nelagode. "Tko si ti?" zarežao je. "Ti, uhodo jedna!" Njegov zatočenik nije ništa rekao, samo se jače borio. Tko god bio, nije bio dovoljno krupan da se oslobodi Simonova zarobljavajućeg stiska.

Boreći se da odvuče figuru koja se odupirala natrag od vrata – nimalo laka zadaća – Simon se iznenadio kad je prepoznao sukno boje pijeska koje je stezao. To mora biti mladić koji ga je bio uhodio na vratima kapele! Divlje povukavši, uspio je povući mladićevu glavu i rame natrag kroz vratnice tako da ga vidi.

Zarobljenik je bio sitan, finih, gotovo oštrih crta lica: bilo je nečeg trunčicu lisičjeg u nosu i bradi, ali ne i odbojnog. Kosa mu je bila tamna poput vranina krila. Na trenutak, Simon je pomislio da bi to mogao biti Sitha, zbog visine – pokušao se sjetiti Šemovih priča o tome kako treba držati patuljka za nogu, što može donijeti lonac zlata – ali prije nego što je stigao potrošiti svoje odsanjano blago, ugledao je na njemu znoj od straha i pocrvenjele obraze pa zaključio da se ipak ne radi o natprirodnom stvorenju.

"Kako se zoveš, čuješ, ti?" zatražio je odgovor. Uhvaćeni mladić ponovno se pokušao oteti, ali vidljivo se mučio. Trenutak kasnije potpuno se prestao boriti. "Ime?" ponovio je Simon, ovaj put blažim tonom.

"Malahija." Mladić je odvratio glavu, teško dišući.

"Pa, Malahija, zašto me slijediš?" Blago je zatresao mladićevo rame, samo da ga podsjeti tko je koga zarobio.

Mladić se okrenuo, mrzovoljno bulječi. Oči su mu bile sasvim tamne.

"Nisam te uhodio!" reče snažno.

Kad je dječak još jednom odvratio lice, Simona je pogodio osjećaj da je vidio nešto poznato na Malahijinu licu, nešto što bi morao prepoznati.

"A tko si onda, gospodičiću?" upitao je i ispružio ruku da okrene dječakovu bradu prema sebi. "Radiš li u štalama – radiš li negdje u Visotvrđi?"

Prije nego što je uspio okrenuti lice da ga opet pogleda, Malahija je naglo spustio obje ruke posred Simonovih prsa i neočekivano ga snažno gurnuo. Izgubio je uporište na mladićevu kožuhu i zateturao unatrag, a onda pao na stražnjicu. Prije nego što je stigao makar i pokušati ustati, Malahija je već nestao kroz vrata, povukavši ih za sobom s glasnim, odjekujućim škripanjem brončanih šarki.

Simon je još sjedio na kamenom podu – bolno koljeno, bolna trtica i smrtno ranjeno dostojanstvo borili su se za njegovu pažnju – kad je crkvenjak Barnaba izašao iz Kancelarova ureda da istraži buku. Stao je kao osupnut na vratima, gledajući od Simona bez čizama na podu do poderane i zgužvane tapiserije pred stubištem, zatim okrene pogled natrag k Simonu. Barnaba nije rekao ni riječ, ali po jedna vena počela mu je lupati u svakoj sljepoočnici, a obrve su mu se spustile prema dolje sve dok mu oči nisu postale jedva prorezi.

Pretučen i izmučen, Simon je mogao samo sjediti i tresti glavom, kao pijanac koji se spotakao o vlastiti vrč i sletio na mačku gradskog suca.

6

Humak u litici

Simonova kazna za posljednji zločin bilo je povlačenje s novog naukovanja i zatočenje u odajama za služinčad.

Danima je lutao granicama svoga zatvora, od pomoćne kuhinje do prostorija za rublje i natrag, nemiran kao kliktavac s kukuljicom.

Sam sam za to kriv, mislio je katkad. Glup sam kao što Zmajevna kaže.

Zašto mi stvaraju toliko problema? kipio je u sljedećem trenutku. Čovjek bi pomislio da sam divlja životinja kojoj se ne može vjerovati.

Rahela je, s jednom vrstom milosrđa na umu, pronašla cijelu seriju malih zadaća kojima se mogao posvetiti; dani nisu prolazili tako mučno sporo kao što su mogli, ali Simonu se i to činilo samo još jednim dokazom da će zauvijek ostati konj za vuču. Donosit će i vući dok ne postane prestar da radi, a onda će ga izvesti u stražnje dvorište i udariti po glavi Šemovim raspucanim maljem.

U međuvremenu, posljednji dani novandera su se prošuljali, a dekander se prikrao kao tat.

Na kraju drugog tjedna novog mjeseca Simonu je vraćena sloboda – kakva bila da bila. Zabranjen mu je Zvonik Zelenog Anđela i neka druga omiljena mjesta; dopušteno mu je da se vrati služiti doktoru, ali su mu dani i dodatni popodnevni poslovi koji su zahtijevali da se u odaje za služinčad vraća na vrijeme za ručak. Čak i ovi kratki posjeti, ipak, bili su veliki napredak. Zapravo, činilo se da se Morgenes sve više i više oslanja na Simona. Doktor ga je naučio mnogim stvarima o upotrebi i brizi za nevjerojatnu gomilu čudnih stvari koje su se povlačile po njegovoj radionici.

Također je, mukotrpno, učio čitati. To je bilo neusporedivo teže od metenja podova ili pranja prašnih alembika i pehara, ali Morgenes ga je i na to tjerao odlučnom rukom, govoreći da bez poznavanja slova Simon nikad neće postati koristan šegrt.

Na Sveto Tunathovo, dvadeset prvog dekandera, Visotvrđa je sva nabubrila od aktivnosti. Svečev dan bio je posljednji veliki praznik prije Aedonova i spremala se velika gozba. Sluškinje su slagale svežnjeve imele i bodljikave božikovine oko tuceta vitkih bijelih voštanica – one će se sve zapaliti u sumrak i njihovi će plamenovi prosuti svjetlo sa svakog prozora, pozivajući lutajućeg svetog Tunatha da uđe iz zimske tame i blagoslovi dvorac i njegove stanovnike. Drugi sluge slagali su svježe nasječene cjepanice pune katrana u ognjišta ili prostirali svježu stelju po podovima.

Simon, koji se cijelo poslijepodne trudio da ostane neopažen, ipak je otkriven i poslan doktoru Morgenesu da vidi ima li ulja pogodnog za laštenje – Raheline trupe potrošile su sve postojeće zalihe stvarajući zasljepljujući sjaj na Velikom stolu. Rad je tek počeo u Glavnoj dvorani.

Simon, koji je već bio proveo cijelo jutro u doktorovim odajama naglas čitajući, riječ po zbunjujuću riječ, iz knjige nazvane Samostojni Liekovi Vranskih Vraczeva, još uvijek je neusporedivo više volio bilo što što bi Morgenes mogao zahtijevati od njega nego Rahelin čelični pogled. Gotovo da je poletio iz Glavne dvorane, niz dugački hodnik Kancelarova ureda, i u Unutarnje gradište pod Zelenim Anđelom. Sekundu kasnije već je poput kopca na krilima prešao most opkopa; samo je trenutak prošao dok nije dospio do doktorovih vrata drugi put toga dana.

Doktor mu neko vrijeme nije odgovorio na kucanje, ali Simon je iznutra čuo glasove. Čekao je što je strpljivije mogao, čeprkajući dugačko iverje iz vremenom istrošenih vrata sve dok starac napokon nije došao. Morgenes se vidio sa Simonom nedavno, ali nije komentirao njegovu prisutnost. Činio se odsutnim dok je puštao mladića da uđe; osjetivši njegovo čudno raspoloženje, Simon ga je u tišini slijedio niz hodnik osvijetljen uljanicama.

Teške zavjese zastirale su prozore. Isprva, dok su mu se oči privikavale na tamu prostorije, Simon nije vidio traga nikakvog posjetitelja. A onda je razaznao nejasan obris koji je sjedio na velikoj mornarskoj škrinji u kutu. Čovjek u sivom ogrtaču gledao je u pod, skrivena lica, ali dječak ga je prepoznao.

"Oprostite mi, prinče Jošua," reče Morgenes, "ovo je Simon, moj novi šegrt."

Jošua Jednoruki podigao je pogled. Njegove blijede oči – jesu li plave? ... sive? – prešle su preko Simona s izrazom nezainteresiranosti, onako kako bi hyrkaški trgovac pogledao konja kojeg nije namjeravao kupiti. Nakon trenutka proučavanja princ je opet okrenuo svu svoju pozornost Morgenesu, kao da je Simon upravo iščezao. Doktor je pokazao dječaku da pričeka na drugom kraju sobe.

"Visosti," rekao je princu, "bojim se da nema više ničeg što mogu učiniti. Moje vještine liječnika i ljekarnika su iscrpljene." Starac je nervozno protrljao ruke. "Oprostite mi. Znate da volim kralja i teško mi je gledati ga kako pati, ali... ali u neke stvari se takvi kao ja ne smiju miješati – previše mogućnosti, previše nepredvidivih posljedica. Jedna od takvih stvari je i prelazak kraljevske vlasti."

Sad je Morgenes, kojeg Simon nikad nije vidio u ovakvom raspoloženju, izvukao neku stvar na zlatnom lancu iz svoje halje i nemirno se počeo njome igrati. Koliko je Simon znao, doktor – koji se volio rugati raskoši i predstavi – nije nikad nosio nikakav nakit.

"Ali, prokletstvo, ne tražim od vas da se miješate u pitanja nasljeđivanja!" Jošuin tihi glas bio je napet poput luka. Biti prisiljen slušati takav razgovor bilo je Simonu stravično neugodno, ali nije imao kamo otići a da se ne učini još upadljivijim.

"Ne tražim da se i u što miješate, Morgenes," nastavio je Jošua, "samo mi dajte nešto što će starome olakšati posljednje trenutke. Umro sutra ili iduće godine, Elija će opet biti Veliki kralj, a ja ću još uvijek biti suveren samo Naglimundu." Princ strese glavom. "Bar se sjetite starih veza između vas i mog oca – vi, koji ste mu bili liječnik, proučavali ste i bilježili njegov život desecima godina!" Jošua je mahnuo rukom preko sebe da pokaže hrpu nevezanih listova papira poslaganih na doktorovu crvotočnom pisaćem stolu.

On piše o kraljevu životu? začudi se Simon. Ovo je bilo prvi put da on čuje za taj posao. Doktor je jutros djelovao sav pun tajni.

Jošua se još trudio. "Ne možete se sažaliti? On je kao opkoljeni stari lav, veličanstvena zvijer koju su oborili šakali! Slatki Usiresu, nije pošteno..."

"Ali, Visosti..." počeo je Morgenes mučno kad su sva trojica u sobi postali svjesni zvuka ustrčalih stopala i glasova u dvorištu. Jošua, blijeda lica i zažarenih očiju, našao se na nogama potegavši mač tako brzo da se činilo kako mu se samo stvorio u lijevoj ruci. Glasno lupanje zatreslo je vrata. Morgenes, koji je bio krenuo naprijed, stao je na prinčev znak. Simon je osjetio kako mu srce divlje lupa – Jošuin očiti strah bio je zarazan.

"Prinče Jošua! Prinče Jošua!" dozivao je netko. Kucanje se nastavilo. Jošua je vratio svoj mač u korice brzom kretnjom i krenuo kraj doktora Morgenesa u hodnik radionice. Širom je otvorio vrata da otkrije četiri obrisa koji su stajali na dvorišnom trijemu. Trojica su bili njegovi vlastiti vojnici u sivim uniformama; zadnji, koji je pred princem pao na jedno koljeno, bio je odjeven u blistavo bijelu halju i sandale. Kao u snu, Simon ga je prepoznao kao svetog Tunatha, odavno mrtvog, ali prikazanog na bezbrojnim pobožnim slikama. Što je to moglo značiti...?

"O, Vaša Visosti..." rekao je klečeći svetac i zastao da uhvati dah. Simonova usta – koja su se bila počela dizati u smiješak kad je shvatio da je to bio samo još jedan vojnik, odjeven tako da odigra ulogu sveca u večerašnjim svečanostima – smrzla su se kad je ugledao pogođen izraz mladićeva lica. "Vaša Visosti... Jošua..." ponovio je vojnik.

"Što je, Deornoth?" upita princ. Glas mu je bio napet.

Deornoth je podigao pogled; tamne, grubo odrezane vojničke kose uokvirene bijelim sjajem kukuljice. Tog je časa imao oči pravog mučenika, oprljene spoznajom.

"Kralj, Gospodaru, vaš otac kralj... Biskup Domitis je rekao... da je mrtav."

Bez ijednog zvuka, Jošua se progurao pokraj pokleklog čovjeka i nestao preko dvorišta, praćen vojnicima. Trenutak kasnije, Deornoth je ustao i krenuo za njima, ruku fratarski sklopljenih pred sobom kao da je dah tragedije pretvorio krabulje u stvarnost. Vrata su se bezvoljno ljuljala na hladnom vjetru.

Kad se Simon okrenuo Morgenesu, doktor je buljio za njima, starih očiju punih sjajnih suza.

I tako je kralj Ivan Prosvjetitelj napokon umro na Sveto Tunathovo, u dubokoj starosti, voljen i poštovan. Bio je dio života svojih ljudi kao i sama zemlja. Iako se to dugo očekivalo, ipak je tuga zbog njegove smrti pružila ruku i dotakla sve zemlje Ljudi.

Neki od najstarijih sjećali su se da je baš na Tunathovo, u godini od Osnutka 1084. – prije točno osamdeset godina – Svijetli Ivan smaknuo đavoljeg crva Shurakaija i dojahao natrag u trijumfu, kroz vrata Erchestera. Kad se ova pripovijest prepričavala, ne bez uljepšavanja, glave su mudro kimale. Od Boga pomazan za kralja, kako je to veliko djelo otkrilo, a zatim vraćen u njedra Iskupiteljeva na godišnjicu tog događaja. Trebalo je to i očekivati, govorilo se.

Bila je to tužna zima i Aedonovo, iako su se ljudi skupili u Erchesteru i Visokoj gradini iz svih krajeva Osten Arda. Zaista, mnogi od lokalnih ljudi počeli su režati na posjetitelje koji su dolazili da zauzmu najbolje klupe u crkvi i iste takve u krčmama. Osjećalo se nemalo zamjeranja strancima koji su podigli toliku buku oko njihova kralja: premda je bio gospodar svega, Ivan je građanima Erchestera bio više poput običnog velikaša. U svojim mlađim, zdravijim danima, volio je izlaziti među ljude, predstavljajući krasan prizor sav u blistavom oklopu na konjskim leđima. Građani su, bar u siromašnijim dijelovima grada, često govorili s prisnim, posjedničkim ponosom o "našem starom gore u Visotvrđi".

Sad ga više nije bilo, bar ne na dohvat takvim prostodušnicima. Pripadao je pisarima povijesti, pjesnicima, svećenicima.

U četrdeset obveznih dana između smrti i pogreba kralja, Ivanovo tijelo otišlo je u Dvorac priprema u Erchesteru, gdje su ga svećenici okupali u rijetkim uljima, natrljali mirisnim bobicama s južnih otoka, a zatim zamotali od gležnjeva do vrata u bijelo platno, cijelo vrijeme izgovarajući molitve nenadmašne pobožnosti. Kralj Ivan bio je zatim odjeven u jednostavnu halju kakvu su nosili mladi vitezovi za svoje prve zakletve i nježno položen na odar u prijestolnoj dvorani, a vitke crne svijeće zapaljene su svuda uokolo.

Dok je tijelo Svijetlog Ivana ležalo izloženo, otac Helfcen, kraljev kancelar, naredio je da se zapali Hayefur, na vrhu kamene tvrđave u Wentmouthu, nešto što se radilo samo u vremenima rata i velikih događaja. Malo se živih ljudi sjećalo posljednjeg puta kad je moćni svjetionik bio zapaljen.

Helfcen je također naredio da se velika jama iskopa u Swertclifu, na istakama istočno od Erchestera, s pogledom na Kynslagh – vjetroviti brežuljak gdje je stajalo šest snijegom pokrivenih humaka kraljeva koji su bili držali Visotvrđu prije Ivana. Vrijeme je bilo nepogodno za kopanje, zemlja smrznuta, ali swertclifski su radnici bili ponosni i podnosili su zrak koji grize i masnice i raspucanu kožu u čast svoje zadaće. Velik dio hladnog mjeseca jonevera je prošao prije nego što je iskapanje bilo dovršeno i jama se mogla pokriti širokim šatorom od crvenog i bijelog voštanog platna.

Pripreme su u Visotvrđi prolazile užurbanijim korakom. Četiri kuhinje dvorca žarile su i dimile se kao zaposlene topionice, dok je horda oznojenih pomoćnika pripremala sva pečenja za pogreb, meso i kruh i prazničnе kekse. Peharnik, Petar od Pozlaćene Kupe, sitan, žestok čovjek žute kose, bio je posvuda odjednom poput anđela osvetnika. S jednakom je lakoćom kušao juhu koja je ključala u golemim badnjevima, pregledavao da nema prašine u pukotinama Velikog stola – malo vjerojatno, budući da je to bilo Rahelino područje – i dobacivao pokude ustrčalim slugama. Bio je to, svi su se složili, njegov najsvjetliji trenutak.

Žalobna povorka skupila se u Visotvrdi iz svih naroda Osten Arda. Skali Oštronosi iz Kaldskryka, nevoljeni bratić vojvode Isgrimnura, stigao je iz Rimmersgarda s deset sumnjivih, ubrade zaraslih, rođaka. Iz tri klana koja su vladala divljim travnatim Thrithingom stigli su generali iz vladajućih kuća. Začudo, ljudi iz klanova jednom su odbacili neprijateljstvo i stigli su zajedno – znak poštovanja prema kralju Ivanu. Pričalo se čak da su se, kad je vijest o Ivanovoj smrti došla do Thrithinga, poglavice triju klanova sastali na granicama koje su tako ljubomorno čuvali jedni od drugih; plačući zajedno, pili su za Ivanovu dušu cijele noći.

Iz Sancellana Mahistrevisa, kneževske palače u Nabbanu, knez Leobardis poslao je svoga sina Benigarisa s kolonom legionara i u oklopne košulje odjevenih vitezova, gotovo stotinu na broju. Kad su se iskrcali iz svoja tri ratna broda, svaki s nabanskim zlatnim vodomarom na jedru, gomila na doku zadivljeno je zahuknula. Nekoliko pozdrava čak se s poštovanjem diglo za Benigarisa na njegovu visokom sivom paradnom konju, ali mnogo je ljudi šaptalo da, ako je to nećak Camarisa, najvećeg viteza Ivanova doba, onda mora biti iver iz stabla svoga oca, a ne strica. Camaris je bio snažan, golem čovjek – ili su bar tako govorili oni dovoljno stari da ga se sjećaju – a Benigaris je, istini za volju, izgledao pomalo sklon debljanju. Ali ipak je prošlo gotovo četrdeset godina otkako je Camaris-sá-Vinitta nestao na moru: mnogi od mlađih ljudi sumnjali su da mu je stas malo porastao u sjećanju staraca i brbljavaca.

Iz Nabbana je došlo još jedno veliko izaslanstvo, jedva manje vojno opremljeno od Benigarisova: lektor Ranessin osobno je doplovio u Kynslagh na predivnom bijelom brodu, načijem je azurnom jedru sjalo bijelo drvo i zlatni stup Majke Crkve. Gomila na doku, koja je bila mlako pozdravila Benigarisa i nabanske vojnike – kao u mutnom prisjećanju na dane kad se Nabban borio za prevlast s Erkynlandom – dočekala je lektora s glasnim usklikom dobrodošlice. Oni okupljeni na samom doku jurnuli su naprijed pa je trebala udružena snaga kraljevih i lektorovih stražara da ih zadrži; svejedno, dvoje ili troje bili su toliko izgurani da su pali u jezero hladno do kosti i samo ih je brzo izvlačenje spasilo od smrzavanja.

"Ovo ne ide onako kako bih ja želio", šapnuo je lektor svome mladom pomoćniku, ocu Dinivanu. "Hoću reći, pogledaj samo ovu neukusnu stvar koju su mi poslali." Pokazao je na nosiljku, predivno ostvarenje od izrezbarenog trešnjina drveta i plavih i bijelih svila. Otac Dinivan se, u neugledno crnoj halji, osmjehnuo.

Ranessin, vitak, privlačan čovjek od zamalo sedamdeset godina, nezadovoljno se namrštio na nosiljku koja je čekala, onda blago pozove nervoznog časnika erkynske garde.

"Molim vas, maknite to", rekao je. "Cijenimo namjeru kancelara Helfcena, ali radije ćemo hodati blizu naroda."

Uvredljivo prijevozno sredstvo brzo je maknuto, a lektor je krenuo prema napuštenom kynslaškom stubištu. Dok je pravio znak Drveta – palac i mali prst kao zakvačene grane, okomiti potez srednjim prstima – gomila koja se gurala polako je otvorila prolaz po duljini velikog stubišta.

"Molim vas, nemojte tako brzo hodati, gospodaru", reče Dinivan, gurajući se kraj ispruženih, uzmahalih ruku. "Prestići ćete svoje čuvare."

"A zašto misliš", Ranessin je dopustio zločestom smiješku da mu preleti po licu, tako brzo da ga nitko osim Dinivana nije vidio, "da to nije upravo ono što želim postići?"

Dinivan je tiho opsovao, a zatim smjesta požalio trenutak slabosti. Lektor ga je prestigao za korak i gomila se gurala između njih. Na sreću, priobalni vjetar je oživio i Ranessin je bio prisiljen usporiti, grabeći slobodnom rukom svoj šešir, koji je djelovao jednako visok, tanak i blijed kao Njegova Svetost sama. Otac Dinivan, vidjevši da je lektor počeo lagano teturati na vjetru, pogura se naprijed. Kad je sustigao starijeg čovjeka, čvrsto ga uhvati za lakat.

"Oprostite mi, Gospodaru, ali Eskritor Velligis ne bi razumio kad bih vas pustio da padnete u jezero."

"Naravno, sine moj", kimnuo je Ranessin, i dalje opisujući Drvo u zraku s obje strane njihova puta uz dugačko, široko stubište. "Bio sam nepromišljen. Znaš da prezirem ovu nepotrebnu pompu."

"Ali, lektore," blago se suprotstavio Dinivan, podigavši svoje čupave obrve u lažnom iznenađenju, "vi ste svjetovni glas Usiresa Aedona. Ne možete juriti uza stube kao sjemeništarac."

Dinivan se razočarao kad ga je nagradio samo blijedim smiješkom. Neko vrijeme su se uspinjali utihlim, usklađenim koracima, ali je mlađi čovjek zadržao svoj zaštitnički dodir na starijoj ruci.

Jadni Dinivan, pomisli Ranessin. Toliko se trudi i tako je pažljiv. Nije da mi ne pruža – meni, lektoru Majke Crkve, na koncu konca – određen manjak poštovanja. Naravno da to čini, jer sam mu ja to dopustio – za svoje vlastito dobro. Ali danas nisam vedro raspoložen, i on to zna.

Radilo se o Ivanovoj smrti, naravno – ali ne samo o gubitku dobrog prijatelja i uspješnog kralja: radilo se o promjeni, a Crkva si, u osobi lektora Ranessina, nije mogla dopustiti da olako pokloni povjerenje promjeni. Naravno da se radilo i o rastanku – samo u ovom svijetu, podsjeti se lektor odlučno – od čovjeka dobrog srca i namjera, iako je Ivan nedvojbeno ponekad bio pretjerano izravan u ispunjavanju tih namjera. Ranessin je mnogo dugovao Ivanu, što je uključivalo i ulogu koju je kraljev utjecaj odigrao u uzdizanju bivšeg Oswina od Stanashira u visine crkvene hijerarhije i konačno do lekture koju nijedan drugi Erkynlanđanin nije držao pet stoljeća. Gubitak kralja bit će bolan.

Na svu sreću, Ranessin se nadao dobrom od Elije. Princ je bio nedvojbeno hrabar, odlučan, smion – sve crte rijetke u sinova velikih ljudi. Budući kralj bio je također lako razdražljiv i ponešto neoprezan, ali – Duos wulstei – te su pogreške bile često izliječene, ili bar ublažene odgovornošću i dobrim savjetima.

Kad je dosegao vrh kynslaškog stubišta i ušao sa svojom užurbanom pratnjom na Kraljevski put koji je okruživao zidine Erchestera, lektor si je obećao da će poslati povjerljivog savjetnika da pomogne novom kralju – nekog poput Velligisa ili čak mladog Dinivana... ne, neće se rastati od Dinivana. U svakom slučaju, Ranessin će pronaći nekog da ublaži mišljenja Elijinih krvožednih mladih plemića i onog napuhanog idiota biskupa Domitisa.

Prvi feyever, dan prije Elizijina – Gospina dana – osvanuo je svijetao, hladan i jasan. Sunce jedva da je prešlo šiljate vrhove dalekih planina kad je polagana, tmurna gomila počela ispunjavati kapelu Visotvrđe. Kraljevo tijelo već je ležalo na odru pred oltarom umotano u zlatni brokat i crne svilene vrpce.

Simon je promatrao plemiće u njihovoj bogatoj, sumornoj odjeći sa zadivljenošću i zavišću. Došao je do nekorištene galerije za zbor ravno iz kuhinja, još odjeven u svoju sokom od pečenja umrljanu košulju; čak i zguren i skriven u sjenama sramio se što je tako siromašno odjeven.

A ja sam jedini sluga ovdje, pomislio je. Jedini koji je živio u dvorcu s našim kraljem. Odakle li su svi ti napirlitani grofovi i gospe? Prepoznajem samo nekoliko – vojvodu Isgrimnura, dvojicu princeva i nekoliko drugih.

Moralo je biti nešto pogrešno u tome što su oni koji su sjedili u kapelici pod njim bili tako sjajni u svojim pogrebnim svilama dok je on nosio smrad kuhinje na sebi kao prekrivač – ali kako pogrešno? Zar bi služinčad iz dvorca trebala biti pozdravljena među plemićima? Ili je on sam griješio, usuđujući se nametnuti svoju prisutnost?

Što ako kralj Ivan gleda? Prošla ga je jeza kad je na to pomislio. Što ako je on negdje i gleda? Hoće li reći Bogu da sam se ušuljao unutra u prljavoj košulji?

Napokon je ušao lektor Ranessin, zagrnut svim oznakama svoje svetečasti u crnoj, srebrnoj i zlatnoj halji. Na glavi je nosio vijenac od svetih plavih listova, a u ruci kandilo i štap izrađen od crnog oniksa. Pozvavši gomilu na koljena, počeo je uvodne molitve za Mansu-sea-Cuelossan: misu zadušnicu. Dok je izgovarao retke svojim bogatim, ali ipak jedva primjetno naglašenim, nabanskim i kadio tijelo mrtvog kralja, Simonu sečinilo da neko svjetlo sjaji na licu Svijetlog Ivana, da na tren može vidjeti kako je kralj morao izgledati kad je prvi put izjahao, svijetlih očiju i s tragovima boja na sebi, kroz vratnice novoosvojene Visotvrđe. Kako je žalio što ga tada nije mogao vidjeti!

Kad su brojne molitve završile, okupljeni plemići su ustali da otpjevaju Cansim Falis; Simon se zadovoljio time da ustima oblikuje riječi. Dok su žalobnici ponovno sjedali, Ranessin je počeo govoriti, iznenadivši sve napuštanjem nabanskog da bi se poslužio seljačkim westerlinškim govorom koji je Ivan učinio zajedničkim jezikom kraljevstva.

"Možda ćete se sjetiti", započeo je Ranessin, "da je, kad je posljednji čavao zabijen u Drvo Smaknuća i naš gospod Usires ostavljen da visi u strašnoj agoniji, nabanska plemenitašica po imenu Pilipa, kći moćnog viteza, ugledala Gospoda. Srce joj se ispunilo samilošću za njegove patnje. Kad je tama pala te Prve noći, dok je Usires Aedon visio umirući osamljen – jer njegovi su učenici bili istjerani iz dvorišta Hrama – ona mu je došla s vodom, koju mu je dala umočivši svoj bogati šal u zlatnu zdjelu i zatim ga prinoseći njegovim suhim usnama.

Dok mu je davala piti, Pilipa se rasplakala gledajući Iskupiteljevu bol. Rekla mu je: 'Jadni čovječe što su ti učinili?' Usires joj je odgovorio: 'Ništa za što jadni Čovjek ne bi bio rođen.'

Sad je Pilipa opet zaplakala, govoreći: 'Ali dovoljno je strašno što te ubijaju zbog riječi, ne moraju te još i objesiti za pete da bi te ponizili.' A Usires Izbavitelj reče: 'Kćeri, nije važno kako visim, glavom prema gore ili obrnuto – svejedno gledam ravno u lice Boga Oca mojega.'

I tako..." lektor je spustio svoj pogled prema skupu "... kako je rekao naš Gospod Usires, tako i mi možemo reći za našeg voljenog Ivana. Obični ljudi u gradu pod nama kažu da Ivan Prosvjetitelj nije otišao, već ostaje bdjeti nad svojim narodom i svojim Osten Ardom. Knjiga Aedonova obećaje da se upravo sada on uspinje u naše predivno Nebo svjetla i glazbe i plavih planina. Drugi – naša braća, Ivanovi podanici u Hernystiru – reći će da se otišao pridružiti drugim junacima medu zvijezdama. Nije važno.

Gdje god bio, on koji je jednom bio mladi Ivan kralj, ustoličen na blistavim planinama ili zvjezdanim poljima, znamo ovo: sretno gleda ravno u lice Boga..."

Kad je lektor završio svoj govor, sa suzama u očima, izrečene su završne molitve, i okupljeni plemići napustili su kapelu.

Simon je u tišini punoj poštovanja promatrao kako su u crno odjeveni sluge kralja Ivana počeli sa svojim posljednjim uslugama, rojeći se poput buba oko palog vilina konjica, oblačeći ga u njegovu kraljevsku odoru i ratnu opremu. Znao je da bi trebao otići – ovo je bilo iznad šuljanja i uhođenja; graničilo je sa svetogrđem – ali nije se mogao natjerati da se pokrene. Strah i tugu zamijenio je čudan dojam nestvarnosti. Sve je izgledalo kao predstava ili pantomima, likovi su se ukočeno kretali kroz svoje uloge kao da im se udovi smrzavaju, pa tope i onda opet smrzavaju.

Sluge mrtvog kralja obukli su ga u ledeno bijeli oklop, zataknuvši njegove složene bojne rukavice u opasač, ali ostavivši mu stopala bosim. Navukli su nebeski plavu tuniku preko Ivanova prsnog oklopa i povukli grimizni ogrtač oko njegovih ramena, krećući se sve vrijeme sporo kao žrtve groznice. I brada i kosa bile su mu upletene u ratne pletenice, a željeznu tijaru koja je označavala njegovu vlast nad Visotvrđom položili su mu na čelo. Napokon je Noa, kraljev ostarjeli štitonoša, iznio željezni prsten Fingila koji je bio čuvao; iznenadni zvukovi bola smrskali su okolnu tišinu. Noa je jecao tako gorko da se Simon pitao kako je kroz suze vidio nataknuti prsten na kraljev blijedi prst.

Konačno su u crno umotani kukci podigli kralja Ivana natrag na odar. Prekrivenog ogrtačem od zlatnog brokata po tri čovjeka sa svake strane iznijeli su ga iz njegova dvorca posljednji put. Noa ih je slijedio, noseći kraljevu ratnu kacigu ukrašenu zmajem.

U sjenkama galerije iznad njih, Simon je ispustio dah koji je, kako mu se činilo, bio zadržavao punih sat vremena. Kralja više nije bilo.

Vojvoda Isgrimnur gledao je kako tijelo Svijetlog Ivana iznose kroz Nearulaška vrata dok se procesija plemstva postrojavala u kolonu, tada ga preplavi neki spor, magleni osjećaj, kao san o utapanju.

Ne budi takvo magare, stari, rekao je sam sebi. Nitko ne živi vječno – premda se Ivan svojski potrudio.

Najsmješnije je bilo što je, čak i kad su stajali jedan pokraj drugog u vrištećem paklu bitke, a crnokrile thritinške strijele šištale kraj njih kao Udunove – ma ne, prokletstvo mu, Božje – munje, Isgrimnur oduvijek znao da će Ivan Prosvjetitelj umrijeti u krevetu. Vidjeti tog čovjeka u ratu značilo je vidjeti čovjeka kojega su Nebesa pomazala, nedodirljivog i neprikosnovenog, čovjeka koji se smijao dok je krvava izmaglica zatamnjivala nebo. Da je Ivan bio Rimeržanin, Isgrimnur se nasmiješio za sebe, nosio bi nedvojbeno medvjeđu košulju.

Ali sad je mrtav, i to je teško shvatiti. Pogledaj ih, vitezovi i plemići... i oni su mislili da će zauvijek trajati. Prestrašeni su, najveći dio njih.

Elija i lektor zauzeli su svoja mjesta odmah iza kraljeva odra. Isgrimnur, princ Jošua i svjetlokosa princeza Miriamele – Elijino jedino dijete – slijedili su za njima. Druge visokorodne obitelji također su zauzele svoja mjesta, bez uobičajenog gurkanja laktovima za bolji položaj. Dok je tijelo bilo nošeno niz Kraljevski put prema predgorju, običan narod pridružio im se na začelju, utihla gomila zadivljena procesijom.

Odmarajući se na ležaju od dugih motki na kraju Kraljevskog puta ležao je kraljev brod Morska strijela, u kojem je, pričalo se, nekad davno došao u Erkynland s westerlinških otoka. Bila je to mala brodica, jedva pet rifova u dužinu; vojvodi Isgrimnuru bilo je drago kad je vidio da joj je drvo bilo svježe lakirano, tako da se sjajilo u mutnom feyeverskom zalazu sunca.

Bogovi, kako je volio taj brod! prisjetio se Isgrimnur. Kraljevanje mu je ostavljalo malo vremena za more, ali vojvoda se sjećao jedne divlje noći, prije trideset i više godina, kad je Ivan bio u takvom raspoloženju da ga ništa nije moglo zadovoljiti osim da on i Isgrimnur – tada je bio još mlad čovjek – opreme Morsku strijelu i izađu na vjetrom išiban Kynslagh. Zrak je bio tako hladan da je grizao. Ivan, skoro sedamdesetogodišnjak, uzvikivao je i smijao se dok je Morska strijela poskakivala na visokim valovima. Isgrimnur, čiji su preci prešli na kopno davno prije njega, čvrsto se držao za ogradu broda i molio se svojim mnogim starim bogovima i onom jednom novom.

Sad su kraljevi sluge i vojnici položili Ivanovo tijelo u brod s velikom nježnošću, spuštajući ga na podij koji je bio pripremljen da primi odar. Četrdeset vojnika iz kraljeve erkynške garde podiglo je dugačke motke i spustilo ih na svoja ramena, podižući brod i noseći ga naprijed.

Kralj i Morska strijela poveli su veliki skup pola milje uz istake iznad zaljeva; napokon su došli do Swertclifa i groba. Šator koji ga je bio prekrivao bio je uklonjen; rupa je izgledala poput otvorene rane kraj šest smrknutih, zaobljenih humaka Visotvrđinih ranijih gospodara.

S jedne strane rake stajala je masivna hrpa isječenih motki i gomila kamenja i neobrađena drva. Morska strijela spuštena je na suprotnu stranu groba, gdje je zemlja bila iskopana pod plitkim kutom. Kad se brod zaustavio, plemenite kuće Erkynlanda i sluge iz Visotvrđe stali su u red da stave neku sitnicu u brod ili mogilu kao zalog ljubavi. Svaka od zemalja pod njegovom vladavinom također je poslala nešto od najboljih obrtnika, tako da Svijetli Ivan to ponese sa sobom u Nebesa – halju od dragocjene svile s otoka Rise iz Perdruina, bijelo Drvo od porfira iz Nabbana. Isgrimnurovo izaslanstvo donijelo je iz Elvritshalle u Rimmersgardu srebrnu sjekiru dverninške izrade s planinski plavim draguljima u svom držku. Lluth, hernystirski kralj, poslao je iz Taiga u Hernysadharcu visoko koplje od jasena cijelo obloženo crvenim zlatom i sa zlaćanim vrhom.

Podnevno sunce kao da je visjelo previsoko na nebu, pomislio je vojvoda Isgrimnur dok je napokon kretao naprijed; iako se kotrljalo bez zapreka po sivoplavoj kupoli neba, činilo se da zadržava svoju toplinu. Vjetar je zapuhao jače, zapiskavši preko vrha litice. Isgrimnur je nosio Ivanove otrcane crne ratnečizme u rukama. Nije imao snage da pogleda u bijela lica koja su izvirivala iz gomila poput bljesaka snijega duboko u šumi.

Kad se približio Morskoj strijeli posljednji je put pogledao Kralja. Premda bljeđi od grličinih prsa, Ivan je još djelovao tako ozbiljno i zdravo i pun usnula života da se Isgrimnur uhvatio kako se brine za svog starog prijatelja koji tako leži na snijegu bez pokrivača. Na tren se gotovo nasmiješio.

Ivan je uvijek govorio da imam srce medvjeda i pamet vola, prekorio je Isgrimnur sam sebe. A ako je ovdje hladno, pomisli tek kako će mu biti u smrznutoj zemlji...

Isgrimnur je oprezno, ali spretno prešao strmu rampu od zemlje, pridržavajući se rukom kad mu je trebalo. Iako su ga leđa opako boljela, znao je da nitko to ne sluti; nije bio toliko star da ne bi osjetio određen ponos zbog toga.

Uzimajući plavim venama isprugana stopala Ivana Prosvjetitelja jedno po jedno u ruku, navukao mu je čizme. U sebi je pohvalio vješte ruke iz Kuće priprema zbog lakoće kojom je ispunio svoju zadaću. Ne pogledavši još jednom lice svoga prijatelja, brzo je uzeo njegovu ruku i poljubio je, a onda se udaljio, osjećajući se još čudnije.

Odjednom mu se činilo da nije na tlo bila osuđena beživotna ljuska njegova kralja, s dušom odlepršalom u slobodu poput tek izleglog leptira; mekoća Ivanovih udova, to tako poznato lice u odmoru – kako ga je Isgrimnur bio vidio bezbroj puta kad bi kralj uhvatio sat ili dva sna u predahu bitke – sve ga je to tjeralo da se osjeća kao da napušta živog prijatelja. Znao je da je Ivan mrtav – bio je držao kraljevu ruku kad je ispustio posljednji dah – ali svejedno se osjećao izdajnički.

Bio je tako zadubljen u misli da se gotovo zaletio u princa Jošuu, koji mu se spretno izmaknuo na svom putu prema mogili. Isgrimnur se iznenadio vidjevši da Jošua nosi Ivanov mač Svjetloklin na sivom platnu.

Što se to događa? zapita se Isgrimnur. Što on to radi s mačem?

Kad je vojvoda došao do prvog reda gomile i okrenuo se da pogleda, nelagoda mu je još porasla: Jošua je položio Svjetloklin na kraljeva prsa i sklapao Ivanove ruke oko bačaka.

To je ludilo, pomisli vojvoda. Taj mač je namijenjen kraljevom nasljedniku – znam da bi Ivan htio da ga Elija dobije! A čak i ako ga je Elija odlučio pokopati s ocem, zašto ga sam nije položio u grob? Ludost! Zar se nitko drugi tome ne čudi?

Isgrimnur se ogledao s jedne strane na drugu, ali na licima oko sebe nije vidio ništa osim tuge.

Sad je Elija krenuo dolje, prolazeći kraj svog brata polako, poput sudionika u nekom dostojanstvenom plesu – što je zapravo i bio. Nasljednik prijestolja nagnuo se preko ograde broda. Što je poslao s ocem nitko nije uspio vidjeti, ali svi su primijetili da su, iako je na Elijinu obrazu kad se okrenuo blistala suza, Jošuine oči bile suhe.

Skup se još jednom pomolio. Ranessin je, s haljama napuhnutim od jezerskog povjetarca, poprskao Morsku strijelu svetim uljima. Zatim je brod nježno spušten niz ukošeni dio jame, vojnici su radili u tišini sa svojim teškim kolcima sve dok nije polegao barem hvat duboko u zemlju. Gore, grede su podignute u visoki luk i radnici su uokolo položili motke, jednu na drugu. Napokon, dok se kamenje podizalo na svoja mjesta da dovrši Ivanov humak, žalobna povorka se okrenula i polako vratila uz hridi iznad Kynslagha.

Pogrebna gozba te noći u velikoj dvorani dvorca nije bila tmurno okupljanje, već prije hrabra i vesela prigoda. Ivan je bio mrtav, naravno, ali život mu je bio dug – mnogo dulji nego većini ljudi – a iza sebe je ostavio bogato i mirno kraljevstvo i snažnog sina da njime vlada.

Ognjišta su bila visoko natrpana; poskakujući plamenovi bacali su čudne, skakutave sjene na zidove dok su oznojeni sluge žurili unutra i van. Oni na gozbi mahali su rukama i dovikivali zdravice za starog, prošlog kralja i onog novog koji će ujutro biti okrunjen. Dvorski psi, veliki i mali, lajali su i natezali se oko odbačenih komada hrane i kopali po slami koja je pokrivala podove. Simon, potjeran u službu da nosi jedan od teških vrčeva vina od stola do stola, podnoseći vikanje i zapljuskivanje vinom koje je stizalo od bučnih veseljaka, osjećao se kao da

poslužuje vino u nekom bučnom paklu iz propovijedi oca Dreosana; kosti su se rasipale po stolovima, a pod nogama se moglo čuti krckanje ostataka grešnika koje su ovi nasmijani demoni izmučili i zatim odbacili.

Još neokrunjen, Elija je već izgledao poput ratničkog kralja. Sjedio je za glavnim stolom okružen mladim velikašima koji su mu bili naklonjeni: Guthwulf od Utanyeata, Fengbald grof od Falshira, Breyugar od Westfolda i drugi – svaki je nosio neki komadić Elijina zelenog na žalobnoj crnini, svaki se trudio da pozove najglasniju zdravicu, dovikne najoštriju šalu. Budući kralj predsjedao je njihovim nadmetanjem, nagrađujući miljenike glasnim smijehom. S vremena na vrijeme nagnuo bi se da nešto kaže Skaliju od Kadskryka, Isgrimnurovu rođaku, koji je sjedio za Elijinom trpezom po posebnom pozivu. Premda je bio krupančovjek, orlovskog lica i plave brade, Skali kao da je bio malo iznenađen što je pokraj prijestolonasljednika – osobito što vojvoda Isgrimnur nije dobio sličnu počast. Nešto što je Elija sad rekao, međutim, pogodilo je metu; Simon je vidio kako se Rimeržanin nasmiješio, a zatim prasnuo u smijeh i kucnuo se svojim metalnim vrčem o prinčev. Elija se, vučje se smješkajući, okrenuo i nešto rekao Fengbaldu; i on se pridružio veselju.

Stol za kojim je Isgrimnur sjedio s princem Jošuom i nekolicinom drugih bio je mnogo prigušeniji, kao da se raspoloženjem uskladio s prinčevom sivom bojom. Premda su se drugi plemići trudili koliko su mogli da održe razgovor, Simon je u prolazu vidio da dva glavna lika nisu u tome sudjelovala. Jošua je buljio u prazninu, kao da je očaran tapiserijama što su zaklanjale zidove. Vojvoda Isgrimnur bio je jednako neosjetljiv na razgovor za stolom, ali njegovi razlozi nisu bili tajnoviti. Čak je i Simon vidio da stari vojvoda mrzovoljno škilji prema Skaliju Oštronosom i da mu velike, čvornate ruke odsutno čupkaju rub tunike od medvjeđe kože.

Elijino omalovažavanje jednog od Ivanovih najvjernijih vitezova nije prošlo nezamijećeno za drugim stolovima: neki od mlađih plemića, premda dovoljno pristojni da to ne razglase, kao da su smatrali vojvodinu nepriliku zabavnom. Šaptali su iza ruku, podignutih obrva da naznače veličinu skandala.

Dok se Simon ljuljao na mjestu, osupnut bukom i dimom i vlastitim zbunjenim opažanjima, neki glas zazvonio je s jednog od stražnjih stolova, proklinjući ga i tražeći još vina, tjerajući ga i opet u rastrčanu živost.

Kasnije te večeri, kad je Simon konačno dobio priliku da ugrabi trenutak odmora u udubljenju ispod jedne od golemih tapiserija, primijetio je da neki novi gost sjedi za glavnim stolom, zguran između Elije i Guthwulfa na visokom stolcu. Pridošlica je bio zaodjenut u nimalo pogrebni grimiz, s crnim i zlatnim ukrasima zavijenim oko rubova njegovih širokih rukava. Kad se nagnuo naprijed da šapne nešto Eliji na uho, Simon ga je promatrao s bespomoćnom očaranošću. Čovjek je bio potpuno bezdlak, čak i bez obrva i trepavica, ali crte su mu bile mladenačke. Njegova koža, jako napeta preko lubanje, bila je upadljivo blijeda čak i u zažarenom narančastom svjetlu žižaka; oči su mu bile duboko utonule i tako tamne da su izgledale kao samo sjajne crne točke pod njegovim golim arkadama. Simon je poznavao te oči – bile su sijevnule na njega ispod kukuljice ogrtača onog vozača kola koji ga je bio zamalo pregazio kod Nearulaških vrata. Zadrhtao je i buljio. Bilo je nečeg zlokobnog, ali neodoljivog u čovjeku, kao kod zmije koja se uvija.

"Baš je odvratan, zar ne?" reče glas kraj njegova lakta. Simon je poskočio. Neki mladić, tamnokos i nasmijan, stajao je u udubljenju iza njega, s lutnjom od jasena ugniježđenom uz golubinje sivu tuniku.

"Ja... žao mi je", zamuca Simon. "Iznenadili ste me."

"Nisam namjeravao," nasmije se mladić, "samo sam došao vidjeti možeš li mi malo pomoći." Izvukao je svoju drugu ruku iza leđa i pokazao Simonu prazni pehar za vino.

"Oh," reče Simon, "tako mi je žao – odmarao sam se, gospodaru... jako mi je žao..."

"Mira, prijatelju, mira! Nisam ti došao stvarati nevolje, ali ako se ne prestaneš ispričavati, zaista ću se naljutiti. Kako se zoveš?"

"Simon, gospodine." Užurbano je iskrenuo vrč i napunio mladićev pehar. Stranac je spustio svoju čašu u nišu, premjestio lutnju i posegnuo u svoju tuniku da izvadi još jednu čašu. Ponudio ju je s poklonom.

"Evo," reče, "namjeravao sam ovo ukrasti, mladi Simone, ali mislim daćemo umjesto toga nazdraviti jedan drugome i uspomeni na starog kralja – i molim te, ne zovi me gospodinom, jer to uistinu nisam." Zvecnuo je čašom o vrč da Simon natoči još jednu. "Eto!" reče stranac. "A sad, zovi me Sangfugol – ili, kako to stari Isgrimnur krivo izgovori, `Zong-vogol'."

Strančevo izvrsno oponašanje rimerškog naglaska dovuklo je sćušan smiješak na Simonovo lice. Nakon što se kradomice ogledao zbog Rahele, spustio je vrč i nagnuo čašu koju mu je Sangfugol pružio. Jako i trpko, crno vino svejedno mu se slilo niz osušeno grlo kao proljetna kiša; kad je spustio čašu, smiješak mu se raširio.

"Jesi li dio... svite vojvode Isgrimnura?" upita Simon brišući usne rukavom.

Sangfugol se nasmijao. Činilo se da se lako razvedri.

"Svite! Kakva riječ za dječaka! Ne, ja sam Jošuin svirač. Živim u njegovoj tvrđavi u Naglimundu, na sjeveru."

"Zar Jošua voli glazbu?!" Iz nekog razloga ova je ideja zaprepastila Simona. Natočio si je još jednu čašu. "Djeluje tako ozbiljno."

"I jest ozbiljan... ali to ne znači da mu se ne sviđa harfa ili lutnja. Istina, najčešće mu se sviđaju moje melankolične melodije, ali ponekad zatraži baladu o Tronogom Tomu ili tako nešto."

Prije nego što je Simon mogao postaviti još neko pitanje, od glavnog stola začuo se glasan smijeh. Fengbald je prevrnuo čašu vina u krilo nekog drugog čovjeka, koji je supijano cijedio svoju košulju dok su Elija i Guthwulf i drugi plemići dobacivali ruganja. Samo je ćelavi stranac u purpurnoj odori ostao izvan svega, hladnih očiju i napetog smiješka kojim je pokazivao zube.

"Tko je to?" Simon se okrenuo natrag Sangfugolu, koji je dovršio svoje vino i držao lutnju uz uho, dodirujući strune dok je pažljivo okretao ključeve. "Mislim na onog čovjeka u crvenom."

"Da," reče svirač, "vidio sam kako ga gledaš dok sam dolazio. Zastrašujući tip, ha? To je Pryrates – nabanski svećenik, jedan od Elijinih savjetnika. Priča se da je odličan alkemičar – premda djeluje prilično mlado za tako nešto, zar ne? Da ne spominjem da to ne djeluje baš kao odgovarajuće zanimanje za jednog svećenika. Zapravo, ako pažljivo poslušaš, čut ćeš kako se priča da je zapravo vještac: crni čarobnjak. A ako poslušaš još pažljivije..." Tu se, kao da bi to i dokazao, Sangfugolov glas dramatično stiša; Simon se morao nagnuti naprijed da ga čuje. Shvatio je, kad se blago zaljuljao, da je upravo popio treću čašu vina.

"Ako slušaš vrlo, vrlo pažljivo..." nastavi svirač, "čut ćeš kako ljudi pričaju da je Pryratesova majka bila vještica, a otac... demon!" Sangfugol je glasno potegao jednu žicu lutnje i Simon je odskočio unatrag, iznenađen. "Ali, Simone, ne smiješ vjerovati svemu što čuješ – osobito od pijanih trubadura", dovršio je Sangfugol hihoćući, pružajući ruku. Simon se priglupo zagleda u nju.

"Da je stegneš, prijatelju", osmjehne se svirač. "Bilo mi je ugodno razgovarati s tobom, ali bojim se da se moram vratiti k stolu, gdje me nestrpljivo čekuju druge zabave. Zbogom!"

"Zbogom..." Simon je prihvatio Sangfugolovu ruku, a zatim ga gledao kako se vijugavo probijao kroz sobu sa spretnošću iskusnog pijanca.

Kad je Sangfugol ponovno sjeo, Simonov pogled zaustavio se na dvije sluškinje koje su se oslonile o zid hodnika na suprotnom kraju sobe, hladeći se svojim pregačama i razgovarajući. Jedna od njih bila je Hepziba, nova djevojka; druga je bila Reba, jedna od djevojaka iz kuhinje.

Neka toplina pojavila se Simonu u krvi. Bilo bi tako lako prijeći preko sobe i obratiti im se. Bilo je nečeg u Hepzibi, neka drskost oko očiju i usta kad se smijala... Osjećajući se nemalo lakomisleno, Simon je zakoračio u sobu, brujanje glasova oko njega podiglo se kao plima.

Samo tren, samo tren, pomislio je, odjednom zadihan i uplašen, kako im mogu samo prići i progovoriti – neće li znati da sam ih bio gledao? Neće li...

"Hej ti, lijeni klipane! Donesi nam još tog vina!"

Simon se okrenuo i ugledao zarumenjenog grofa Fengbalda kako maše peharom prema njemu od kraljeva stola. U hodniku, sluškinje su odlazile. Simon je otrčao natrag u udubljenje da pokupi svoj vrč i izvuče ga iz vrtloga pasa koji su se borili za odrezak. Jedno štene, mlado i mršavo, s mrljom bijelog na smeđem licu, žalostivo je cviljelo na rubu gomile, nesposobno da se natječe s većim psima. Simon je pronašao komad masne kože na napuštenom stolcu i dobacio ga psiću. Zamahalo je svojim batrljkom repa skočivši na gozbu, a zatim pošlo za Simonovim petama dok je nosio vrč preko sobe.

Fengbald i Guthwulf, dugoliki grof od Utanyeata, bili su zadubljeni u neku vrstu nadjačavanja, bodeži su im bili isukani i zabijeni u stol sa svake strane ruku natjecatelja. Simon je zaobišao stol što je spretnije mogao, točeći vino iz teškog vrča u čaše promatrača koji su vikali, nastojeći da se ne spotakne preko psa koji mu je trčkarao među nogama. Kralj je zabavljeno promatrao natjecanje, ali kraj ramena mu je stajao njegov vlastiti paž, tako da je Simon ostavio njegov pehar na miru. Pryratesu je posljednjem natočio vino, izbjegavajući svećenikov pogled, ali nije mogao a da ne primijeti njegov čudni miris, neobjašnjivu mješavinu metala i preslatkih začina. Povlačeći se, vidio je da štene kopa u slami blizu Pryratesovih sjajnih crnih čizama, na tragu nekom palom blagu.

"Dođi!" siknuo je Simon, udaljavajući se i lupkajući se po koljenu, ali pas ga nije slušao. Počeo je kopati objema šapama, udarivši stražnjicom u svećenikov u crveno umotan list. "Dođi ovamo!" šapne Simon ponovno.

Pryrates je okrenuo glavu da pogleda dolje, sjajna lubanja sporo se okrenula na njegovu dugačkom vratu. Podigao je nogu i spustio tešku čizmu na pseća leđa – hitar, odlučan pokret završen u treptaju srca. Čulo se krckanje raspuklih kostiju i prigušen jecaj; štene se bespomoćno bacakalo po slami sve dok Pryrates nije ponovno podigao petu i zdrobio mu lubanju.

Svećenik je na trenutak nezainteresirano gledao u tijelo, zatim podigne pogled, spuštajući oči na Simonovo prestravljeno lice. Crni ga je pogled – nemilosrdan, bešćutan – uhvatio i držao. Pryratesove ravne, mrtve oči spustile su se opet na psa, a kad su se vratile Simonu, preko lica mu se rastegao polagan osmijeh.

I što možeš poduzeti u vezi s tim, dječače? govorio je osmijeh. I koga je briga?

Svećenikova pozornost ponovno se vratila stolu; Simon, oslobođen, ispustio je vrč i oteturao, tražeći mjesto gdje bi mogao povratiti.

Bilo je tik pred ponoć; barem polovica veseljaka je oteturala ili bila odnesena u krevet. Bilo je dvojbeno hoće li većina njih prisustvovati sutrašnjoj krunidbi. Simon je u čaše pijanih gostiju ulijevao dobrano razvodnjeno vino koje je bilo sve što je Petar od Pozlaćene Kupe pristajao služiti u taj kasni sat, kad je grof Fengbald, jedini preostao iz kraljeva društva, doteturao u dvoranu iz dvorišta. Mladi plemić bio je sav razdrljen, hlače su mu bile napola otvorene, ali na licu mu je bio blaženi osmijeh.

"Dođite van, svi!" povikao je. "Dođite smjesta van! Dođite vidjeti!" Oteturao je natrag kroz vrata. Oni koji su mogli podigli su se na noge i slijedili ga, gurajući se i šaleći, neki i pijano pjevajući.

Fengbald je stajao u dvorištu, glave nagnute unatrag, crne raspuštene kose koja je visjela niz leđa njegove zamrljane tunike dok je buljio u nebo. Pokazivao je; jedno po jedno, lica njegovih sljedbenika podigla su se da pogledaju.

Preko neba je bio naslikan neobičan oblik, poput duboke rane koja je liptala krv na noćnoj crnini: velik, crveni komet jurio je preko neba sa sjevera na jug.

"Bradata zvijezda!" povče netko. "Pretkazanje!"

"Stari kralj je mrtav, mrtav, mrtav!" vikne Fengbald, mašući bodežom po zraku kao da izaziva zvijezde da se spuste i bore se. "Živio novi kralj!" povče. "Počinje novo doba!"

Zazvonili su uzvici odobravanja, neki od prisutnih zalupali su nogama i zavijali. Drugi su počeli nesiguran, nasmijan ples. Muškarci i žene držali su se za ruke i vrtjeli se u krugu. Nad njima, crvena zvijezda je sjajila kao užaren ugljen.

Simon, koji je slijedio veseljake van da vidi što je uzrok uzbuđenju, okrenuo se natrag u dvoranu; povici plesača plovili su za njim. Iznenadio se ugledavši doktora Morgenesa kako stoji u sjenci dvorišnog bedema. Starac, umotan u težak ogrtač protiv hladnog zraka, nije primijetio svog šegrta – i on je buljio u bradatu zvijezdu, grimiznu rasjekotinu preko nebeskog svoda. Ali, za razliku od ostalih, na njegovu licu nije bilo pijanstva ni radosti. Izgledao je uplašeno, smrznuto i maleno.

Izgledao je, pomisli Simon, kao osamljenčovjek u divljini dok sluša gladnu pjesmu vukova...

7

Osvajačeva zvijezda

Proljeće i ljeto prve godine Elijine vladavine bili su čarobni, presjajni od pompe i predstave. Cijeli Osten Ard kao da se preporodio. Mlado plemstvo se vratilo da ispuni dugo utihnule hodnike Visotvrđe, razlika je bila tako izrazita kao da su sa sobom donijeli boju i danje svjetlo u nešto što je nekad bilo mračno. Kao u Ivanovim mladim danima, dvorac je bio pun smijeha i pića, kočoperenja sjajnih bojnih oštrica i oklopa. Noću se u vrtovima ograđenim živicom opet čula glazba, a predivne dvorske dame trčale su na sastanke ili bježale s njih u toploj tami poput otmjenih, laganih duhova. Polje za turnire opet je oživjelo, propupavši šarenim šatorima kao gredica cvijeća. Običnom narodu činilo se da je svaki dan praznik i da veselju nikad neće doći kraj. Kralj Elija i njegovi prijatelji bjesomučno su se zabavljali, poput djece koja će uskoro morati u krevet i svjesna su toga. Cijeli Erkynland kao da se razularioi teturao poput psa opijenog ljetom.

Neki od seljaka tmurno su mrmljali – teško je bilo pokupiti ljetinu posijanu s takvim nehajem u zraku. Mnogi od starijih, kiselijih svećenika bunili su se na širenje slobodoumnosti i pohlepe. Ali većina ljudi se smijala zlogukim prorocima. Elijino kraljevanje bilo je mlado, a Erkynland – i cijeli Osten Ard, činilo se – izašao je iz duge zime starosti u doba strmoglave mladosti. Kako bi to moglo biti neprirodno?

Simon je osjećao da mu se prsti koče dok je mukotrpno ocrtavao slova na sivi pergament. Morgenes je bio kraj prozora, držeći dugačak, tanak komad staklene cijevi prema suncu, provjeravajući je li prljav.

Ako kaže samo jednu riječ o tome da nije dobro očišćeno, odlazim, pomisli Simon. Jedino sunce koje još uopće vidim odražava se u posudama koječistim.

Morgenes se okrenuo od prozora i donio komad staklene cijevi do stola gdje se Simon mučio sa svojim pisanjem. Dok se starac približavao, Simon se pripremio na grdnju, osjećajući bujanje bijesa koji kao da mu se ugnijezdio između lopatičnih kostiju.

"Dobar posao, Simone!" rekao je Morgenes odlažući pipetu kraj pergamenta. "Ti se puno bolje brineš o svemu ovdje nego što bih ja mogao sam." Doktor ga potapše po ruci i sagne se bliže. "Kako napreduješ s ovim?"

"Grozno", čuo je sam sebe kako odgovara. Premda je zajedljivi čvor još bio tu, zgadio mu se sitničavi ton vlastita glasa. "Hoću reći, nikad mi neće ići kako treba. Ne mogu povući slova čisto a da mi se tinta ne zamrlja, a

osim toga nikad ne mogu pročitati ništa od onog što sam napisao!" Bilo mu je malo bolje kad je to rekao, ali još se osjećao glupo.

"Brineš se o glupostima, Simone", reče doktor i uspravi se. Djelovao je odsutno: dok je govorio, oči su mu skakale po sobi. "Prvo i prvo, svakome pisanje prvo 'mrlja'; neki ljudi cijeli život mrljaju – to ne znači da nemaju što reći. I drugo, naravno da ne možeš pročitati što pišeš – knjiga je napisana na nabanskom. Ti ne znaš nabanski."

"Ali zašto moram prepisivati riječi koje ne razumijem?" zarežao je Simon. "To je glupo."

Morgenes je okrenuo oštar pogled natrag k Simonu. "A budući da sam ti ja rekao da to učiniš, pretpostavljam da sam i ja glup?"
"Ne, nisam tako mislio... samo..."

"Ne muči se s objašnjavanjem." Doktor je privukao stolac i sjeo kraj Simona. Njegovi dugački, zgrčeni prsti besciljno su tumarali neredom na stolu. "Želim da prepisuješ ove riječi jer je lakše usredotočiti se na oblik i obris slova kad nisi privučen njihovim sadržajem."

"Hmpf." Simon je bio samo djelomično zadovoljan. "Zar mi ne možete svejedno reći o čemu je knjiga? Stalno gledam slike, ali još nisam shvatio." Okrenuo je stranicu natrag na ilustraciju u koju je bio često gledao u protekla tri dana, groteskni drvorez nekog rogatog čovjeka s velikim izbuljenim očima i crnim rukama. Skutrene prilike bile su sklupčane pokraj njegovih nogu; nad čovjekovom rogatom glavom goruće sunce visjelo je na crnom nebu kao preliveno tintom.

"Kao ovo," Simon je pokazao načudnu sliku, "ovdje na dnu piše 'Sa Asdridand Condiquilles' – što to znači?"

"To znači", reče Morgenes sklapajući korice i dižući knjigu, "'Osvajačeva zvijezda' i nije nešto što bi ti trebao znati." Smjestio je knjigu na nesigurnu hrpu uza zid.

"Ali ja sam vam šegrt!" pobunio se Simon. "Kadćete me nečemu naučiti?"

"Glupi dječače! A što misliš da radim? Pokušavam te naučiti čitati i pisati. To je najvažnije. Što bi ti htio naučiti?"

"Magiju!" reče Simon smjesta. Morgenes se zabuljio u njega.

"A što je s čitanjem...?" upitao je doktor zlokobno.

Simon je bio ljut. Kao i obično, ljudi kao da su odlučili režati na njega na svakom koraku. "Ne znam", rekao je. "Što je tako važno u čitanju i slovima, konačno? Knjige su samo priče o stvarima. Zašto bih želio čitati knjige?"

Morgenes se nasmiješio, stari hermelin koji je pronašao rupu u ogradi dvorišta za živad. "Ah, dječače, kako se mogu ljutiti na tebe... kakva predivna, šarmantna, savršeno glupa izjava!" Doktor je zadovoljno zahihotao, duboko u grlu.

"Kako to mislite?" Simonove obrve su se skupile kad se namrštio. "Zašto je predivna i glupa?"

"Predivna jer imam tako predivan odgovor", nasmije se Morgenes. "A glupa jer... jer su mladi ljudi stvoreni glupi, pretpostavljam – kao što su kornjače stvorene s oklopima, a ose sa žalcima – to im je zaštita od okrutnosti života."

"Molim?" Simon je sad već bio potpuno izbezumljen.

"Knjige," reče Morgenes veličanstveno, naslanjajući se na svoj nesigurni stolac, "knjige jesu magija. To je jednostavan odgovor. A knjige su ujedno i klopke."

"Magija? Klopke?"

"Knjige su oblik magije", doktor je podigao svezak koji je upravo bio vratio na hrpu, "jer premošćuju vrijeme i prostor sigurnije nego bilo kakva čarolija ili čini. Što je taj i taj mislio o tome i tome prije dvije stotine godina? Možeš li preletjeti kroz vrijeme i upitati ga? Ne – ili bar vjerojatno ne.

Ali, ah! Ako je zapisao svoje misli, ako negdje postoji svitak ili knjiga njegovih logičkih rasprava... on ti govori! Kroz stoljeća! A ako želiš posjetiti daleki Nascadu ili izgubljenu Khandiju, sve što trebaš učiniti je da otvoriš knjigu..."

"Da, da, pretpostavljam da mi je to sve jasno." Simon se nije trudio prikriti svoje razočaranje. On nije podrazumijevao takve stvari pod 'magijom'. "A što je onda s klopkama? Zašto 'klopke?"

Morgenes se nagnuo naprijed, tresući u kožu uvezanim sveskom pod Simonovim nosom. "Svaki zapis jest klopka," reče veselo, "i to najbolje vrste. Knjiga je, vidiš, jedina vrsta klopke koja održava svog zarobljenika – znanje – zauvijek živim. Što više knjiga imaš," doktor je zamahnuo sveobuhvatnim pokretom po prostoriji, "to je više klopki, to su ti veće šanse da ćeš uhvatiti neku posebnu, prepredenu, sjajnu zvijer – koja bi možda inače umrla neviđena." Morgenes je završio s velikim zamahom, bacivši knjigu natrag na hrpu s glasnim udarom. Poskočio je sićušan oblak prašine, trunčice su se uzrojile u ispruganom suncu koje je curilo kroz prozorske rešetke.

Simon je na trenutak buljio u blistavu prašinu, pribirući misli. Pratiti doktorove riječi bilo je kao da pokušavaš loviti miševe s rukavicama na rukama.

"Ali što je s pravom magijom?" reče napokon, s tvrdoglavim utorom između obrva. "Kao ono što se priča da Pryrates radi gore u tornju?"

Jedan kratak izraz bijesa – ili je to bio strah? – zgrčio je doktorovo lice.

"Ne, Simone", rekao je tiho. "Nemoj mi Pryratesa bacati u lice. On je jedan opasan, glupčovjek."

Usprkos vlastitim užasnim uspomenama na crvenog svećenika, Simonu se snaga doktorova izraza učinila čudnom i pomalo zastrašujućom. Ohrabrio se da postavi još jedno pitanje. "Vi se bavite magijom, zar ne? Zašto je Pryrates opasan?"

Morgenes se naglo uspravio, jedan divlji trenutak Simon se preplašio da će ga starac udariti ili da će zavikati. Umjesto toga, Morgenes je ukočeno otišao do prozora i na tren se zagledao van. S mjesta gdje je Simon sjedio, doktorova tanka kosa bila je čekinjava aureola nad njegovim uskim ramenima.

Morgenes se okrenuo i vratio. Lice mu je bilo ozbiljno, izmučeno sumnjom. "Simone," rekao je, "vjerojatno mi neće nimalo koristiti što to kažem, ali želim da se držiš podalje od Pryratesa – ne prilazi mu i ne govori o njemu... osim sa mnom, naravno."

"Ali zašto?" Suprotno onome što je doktor možda mislio, Simon je već prije odlučio da se drži što dalje može od alkemičara. Morgenes, međutim, nije obično bio ovako otvoren, pa Simon nije namjeravao propustiti priliku. "Što je u njemu tako loše?"

"Jesi li primijetio da se ljudi boje Pryratesa? Da kad se spusti iz svojih novih odaja u Hjeldinovu tornju ljudi žure da mu se maknu s puta? Postoji razlog za to. Boje ga se, jer on sam nema nikakva ispravnog straha. To mu se vidi u očima."

Simon je stavio držalo pera u usta i zamišljeno ga zagrizao, a onda ga opet izvadio. "Ispravan strah? Što to znači?"

"Nitko nije 'neustrašiv', Simone – osim ako je lud. Ljudi koje nazivamo neustrašivima obično to samo dobro skrivaju, a to je nešto sasvim drugo. Stari kralj Ivan je poznavao strah i oba njegova sina ga nedvojbeno poznaju... I ja ga poznajem. Pryrates... pa, ljudi vide da se on ne boji i ne poštuje one stvari koje mi ostali poštujemo. To je često ono što se misli kad nekog nazovemo ludim."

Simonu se ovo činilo zadivljujuće. Nije bio siguran da može povjerovati da su se Svijetli Ivan ili Elija ikad bojali, ali Pryrates je sam po sebi bio neodoljiv kao tema.

"Je li on stvarno lud? Kako je to moguće? On je svećenik i jedan od kraljevih savjetnika." Ali Simon se sjetio očiju i zubatog smiješka i znao je da je Morgenes u pravu.

"Recimo to ovako." Morgenes je zavrtio uvojak snježnobijele brade oko svog prsta. "Pričao sam ti o klopkama, o potrazi za znanjem kao da loviš neko neuhvatljivo stvorenje. Pa, dok ja i drugi tragači za znanjem idemo do svojih klopki da vidimo kakvu smo sjajnu zvijer imali sreće uhvatiti, Pryrates noću otvara svoja vrata i čeka da vidi što će ući." Morgenes je uzeo pero iz Simonovih ruku, zatim uhvatio rukav svoje halje i obrisao tintu koja je zamrljala Simonov obraz. "Problem s Pryratesovim pristupom", nastavio je, "je u tome što, ako ti se ne svidi zvijer koja te posjeti, teško je – vrlo, vrlo teško – opet zatvoriti vrata."

"Hah!" zarežao je Isgrimnur. "Bod,čovječe, bod! Priznaj!"

"Jedva šapat preko mog prsluka", reče Jošua, podižući obrvu u glumljenom iznenađenju. "Žao mi je što vidim da te je nemoć dovela do takvih očajničkih trikova..." Usred rečenice, ne mijenjajući ton, sunuo je naprijed. Isgrimnur je udarcem uhvatio drvenu oštricu na svoj balčak i iskrenuo udarac na stranu.

"Nemoć?" prošišti stariji kroz stisnute zube. "Pokazat ću ti nemoć koja će te poslati uplakanog natrag k dojilji!"

Još uvijek hitar usprkos godinama i obujmu, vojvoda od Elvritshalle je napao, dvoruki hvat mu je omogućavao da zadrži kontrolu dok je zamahivao drvenim mačem u širokom luku. Jošua je odskočio unatrag, uzvraćajući, tanke kose rasute u znojem ovlaženim šiljcima preko čela. Konačno je ugledao mogućnost napada. Dok je Isgrimnur spuštao mač za vježbu u još jednom zviždećem zamahu, princ se sagnuo, koristeći svoju oštricu da pogurne vojvodin udarac preko svoje glave, zatim zakvači stopalo za Isgrimnurovu petu i povuče. Vojvoda se poleđuške srušio na tlo poput starog drveta. Tren kasnije i Jošua se stropoštao na travu pokraj Isgrimnura. Svojom jedinom rukom spretno je razvezao svoj debeli, podstavljeni prsluk i prevrnuo se na leđa.

Isgrimnur, pušući kao kovački mijeh, nekoliko dugih trenutaka nije rekao ništa. Oči su mu bile zatvorene; kapi znoja u njegovoj bradi svjetlucale su na snažnom suncu. Jošua se nagnuo k njemu da ga pogleda. Onda, sa zabrinutim izrazom lica, posegne da otvori Isgrimnurov prsluk. Kad su mu se prsti našli podčvorom, vojvodina krupna ružičasta ruka podigla se i udarila ga postrance po glavi, srušivši ga ponovno na leđa. Princ je podigao ruku k uhu i namrštio se.

"Hah!" zadahće Isgrimnur. "To će te naučiti... Štene malo..."

Uslijedilo je još jedno razdoblje tišine dok su dvojica muškaraca ležala hvatajući dah, zabuljeni u nebo bez oblaka.

"Varaš, mali čovječe", reče Isgrimnur napokon, podižući se u sjedeći položaj. "Idući put kad naiđeš ovamo u Visotvrđu, osvetit ću se. Osim toga, da nije tako prokleto vruće i da nisam tako prokleto debeo, bio bih ti zabio štap u rebra već prije sat vremena."

Jošua je sjeo, zaklanjajući oči. Dva obrisa su se približavala preko požutjele trave turnirskog polja. Jedan je bio zamotan u dugu halju. "Zaista jest vruće", reče Jošua.

"I to u novanderu!" rokne Isgrimnur, skidajući prsluk za dvoboj. "Pseći dani su davno za nama, a još je tako vruće, majku mu! Gdje je kiša?"

"Možda ju je netko uplašio." Zaškiljio je prema dvjema prilikama koje su se približavale.

"Ha, moj mlađi brat!" zazvala je jedna od prilika. "I stari ujo Isgrimnur! Izgleda da ste se iscrpli svojom igrom!"

"Jošua i vrućina su me zamalo ubili, Vaše Veličanstvo", odazvao se Isgrimnur dok se kralj približavao. Elija je bio odjeven u bogatu morski zelenu tuniku. Tamnooki Pryrates hodao je pokraj njega u lepećućoj crvenoj halji, kao druželjubivi purpurni šišmiš.

Jošua je ustao, pruživši ruku Isgrimnuru dok se starac mučio da se uspravi. "Vojvoda Isgrimnur, kao i obično, pretjeruje", reče princ blago. "Morao sam ga oboriti na tlo i sjesti na njega da si spasim život."

"Da, da, gledali smo vaše zadirkivanje iz Hjeldinova tornja," reče Elija, mahnuvši nehajno rukom unatrag, gdje se masa tornja nadnosila preko vanjskog bedema Visotvrđe, "zar ne, Pryrates?"

"Da, gospodaru." Pryratesov osmijeh bio je tanak poput konca, glas suho struganje. "Vaš brat i vojvoda su zaista moćni ljudi."

"Usput, Vaše Veličanstvo," reče Isgrimnur, "mogu li vas nešto pitati? Ne volim vas uznemiravati državnim poslovima u ovakvo vrijeme."

Elija, koji je bio zagledan preko polja, okrenuo se starom vojvodi s izrazom blagog nezadovoljstva. "Slučajno zaista ovog časa raspravljam o nekim važnim stvarima s Pryratesom. Zašto me ne dođete vidjeti kad rješavam takva pitanja?" Opet se okrenuo. Preko turnirskog polja, Guthwulf i grof Eolair od Nad Mullacha – rođak hernystirskog kralja Llutha – natjeravali su jogunastog pastuha koji se otrgao sa svojih veza. Elija se nasmijao prizoru i laktom gurnuo Pryratesa, koji mu je udijelio još jedan ovlašan osmijeh.

"Hm, molim za oproštenje, Veličanstvo," nastavi Isgrimnur, "ali pokušavam vam postaviti to pitanje već dva tjedna. Vaš kancelar Helfcen stalno mi govori da ste previše zauzeti."

"U Hjeldinovu tornju", doda Jošua kratko. Na trenutak, braća su se sukobila očima, onda se Elija okrene vojvodi.

"Ha, onda dobro. O čemu se radi?"

"O kraljevskom garnizonu u Vestvennbyju. Povučeni su prije više od mjesec dana i još nisu nadomješteni. Ledomeđa je još divlje mjesto, nemam dovoljno ljudi da držim sjeverni dio Gorošljemskog puta otvorenim bez vestvennbyjskog garnizona. Zar nećete poslati nove jedinice?"

Elija je ponovno svrnuo pogled na Guthwulfa i Eolaira, dvije sitne figure koje su treperile na vrućini, jureći za sve manjim pastuhom. Odvratio je ne okrećući se. "Skali od Kaldskryka kaže da imate i više nego dovoljno ljudi, stari ujače. Kaže da nakupljate svoje vojnike u Elvritshalli i Naarvedu. Čemu to?" Glas mu je bio varljivo lak.

Prije nego što je zaprepašteni Isgrimnur mogao odgovoriti, javio se Jošua. "Skali Oštronosi je lažac ako to kaže. A ti si budala ako mu vjeruješ."

Elija se naglo okrenuo, stisnutih usnica. "Je li tako, brate Jošua? Skali je lažac? A za to bih trebao prihvatiti tvoju riječ, ti nikad nisi ni pokušao sakriti koliko me mrziš?"

"No hajde, hajde..." prekinuo je Isgrimnur, uzrujan i nemalo uplašen. "Elija... Vaše Veličanstvo, znate moju odanost – bio sam najvjerniji prijatelj kojeg je vaš otac ikad imao!"

"O, da, moj otac!" puhne Elija.

"... I molim vas, nemojte rasipati svoje nezadovoljstvo zbog ovih skandaloznih naklapanja – jer samo se o tome radi – na Jošuu. On vas ne mrzi! Odan je koliko i ja!"

"U to", reče kralj, "ne sumnjam. Poslat ću garnizon u Vestvennby kad budem na to spreman, ne prije!" Na trenutak, Elija je buljio u obojicu, razrogačenih očiju. Pryrates, dugo utihao, ispružio je blijedu ruku da povuče rukave Elijine tunike.

"Molim vas, gospodaru," rekao je, "ovo nije ni vrijeme ni mjesto za takve stvari..." Dobacio je Jošui drzak pogled teških kapaka: "... bar vam tako skromno predlažem."

Kralj se zagledao u svoga miljenika, onda jednom kimne. "Imaš pravo. Dopustio sam si da se razbjesnim ni zbog čega. Oprosti mi, ujače," rekao je Isgrimnuru, "jer, kako si rekao, vruć je dan. Oprosti zbog moje razdražljivosti." Nasmiješio se.

Isgrimnur kimne. "Naravno, gospodaru. Lako je pustiti loše raspoloženje da nas nadjača na ovako zagušljivom vremenu. To je čudno za ovo doba godine, zar ne?"

"Zaista." Elija se okrenuo i široko se osmjehnuo u crveno zamotanom svećeniku. "Naš Pryrates, usprkos svojem svetom položaju u Crkvi, čini se ne može uvjeriti Boga da nam da kišu za koju molimo – možeš li, savjetniče?"

Pryrates se čudno zagledao u kralja, povukavši glavu natrag u ovratnik svoje halje poput albino kornjače. "Molim vas, gospodaru..." rekao je, "vratimo se našem razgovoru i ostavimo ovu gospodu njihovu mačevanju."

"Da." Kralj kimne. "Pretpostavljam da je tako najbolje." Kad se par počeo udaljavati, Elija zastane. Polako se okrenuo prema Jošui, koji je kupio drvene mačeve za vježbu iz suhe trave.

"Znaš, brate," reče kralj, "nas dvojica već dugo nismo ukrstili mačeve. Gledajući te danas, sjetio sam se tih starih vremena. Što bi rekao na nekoliko pokušaja, kad smo već svi tu na polju?"

Prošao je jedan trenutak tišine. "Kako hoćeš, Elija." Jošua je jednu od drvenih oštrica dobacio kralju, koji je spretno uhvatio balčak u svoju desnu ruku.

"... Zapravo", reče Elija, s nagovještajem osmijeha na usnama, "ne vjerujem da smo se oprobali još od tvoje... nesreće." Navukao je ozbiljniji izraz na lice. "Sreća za tebe da nisi izgubio ruku kojom držiš mač."

"Zaista sreća." Jošua si odmjeri korak i pol, onda se okrene prema Eliji.

"U drugu ruku," počeo je Elija, "ah, loš izbor riječi, zar ne? Ispričavam se. S druge strane, nije nimalo sretno što se moramo mačevati ovim jadnim drvenim veslima." Zamahao je mačem za vježbu. "Tako te volim gledati kad koristiš – kako ono zoveš onu svoju tanku oštricu? - ah, Naidel. Šteta što ga nemaš sa sobom." Bez upozorenja, Elija je skočio naprijed, zamahnuvši teškim udarcem prema Jošuinoj glavi. Princ je uhvatio udarac, dopustivši mu da sklizne na stranu, onda krene naprijed. Elija zaustavi udarac u dolasku i spretno ga skrene. Dvojica braće se razdvoje, kružeći.

"Da." Jošua je izravnao mač pred sobom, uskog lica skliskog od znoja. "Šteta što Naidel nije sa mnom. Također je šteta što ti nemaš Svjetloklin." Princ je brzo potegao prema dolje i skliznuo u još jedan kružni ubod. Kralj se brzo povuče, onda uzvrati napad.

"Svjetloklin?" reče Elija, malo zadihano. "Što time misliš? Znaš da je pokopan s našim ocem." Sagnuo se da izbjegne lučni zamah i potisnuo Jošuu.

"Oh, znam ja to," reče Jošua uzvraćajući, "ali kraljev mač – kao i kraljevstvo – trebao bi mudro" – ubod – "i ponosno" – protuudar – "... trebao bi mudro i pažljivo koristiti... njegov nasljednik."

Dvije drvene oštrice spojile su se sa zvukom sjekira koje kalaju drvo. Pritisak se pomicao prema dolje dok se dva balčaka nisu zakvačila, a lica dvojice braće našla na samo palac razmaka. Mišići su se napeli pod njihovim košuljama; na trenutak, bili su gotovo nepomični, jedini je pokret bilo blago drhtanje dok su se upinjali jedan

protiv drugoga. Napokon Jošua, koji nije mogao uhvatiti svoj bačak dvjema rukama kao kralj, osjeti kako mu oštrica klizi. Okretnim trzajem, oslobodi se i skoči unatrag, spuštajući opet oštricu pred sebe.

Dok su se gledali preko trave, zadihani, neka glasna, duboka zvonjava zaorila se preko turnirskog polja: zvona sa Zvonika Zelenog Anđela objavljivala su podne.

"Eto, gospodo!" povče Isgrimnur, s bolesnim smiješkom na licu. Nije se mogla ne primijetiti gola mržnja koja je tekla između dvojice braće. "Eto zvona, a to znači da je vrijeme za ručak. Hoćemo li proglasiti neriješeno? Ako se ne maknem sa sunca i ne pronađem bocu vina, bojim se da ove godine neću dočekati Aedonovo. Ove stare sjevernjačke kosti nisu predviđene da podnose takvu okrutnu vrućinu."

"Vojvoda je u pravu, gospodaru", zagrebe Pryrates, spuštajući ruku na Elijin zglob, koji je još držao podignut mač. Gušterski smiješak napeo je svećenikove usne. "Vi i ja možemo dovršiti svoj posao u šetnji natrag."

"Dobro", zagunđao je Elija i preko ramena bacio mač koji je udario u zemlju i jednom odskočio, a onda se smirio. "Hvala ti na razgibavanju, brate." Okrenuo se i ponudio Pryratesu svoju ruku. Krenuli su dalje, purpur i zeleno.

"Što kažeš, Jošua?" upita Isgrimnur, uzimajući drveni mač iz prinčeve ruke. "Hoćemo li potražiti neko vino?"

"Da, valjda", odgovorio je Jošua saginjući se da pokupi prsluke dok je Isgrimnur uzimao mač koji je kralj bio odbacio. Ispravio se, zagledan u daljinu. "Stoje li mrtvi uvijek između živih, ujače?" upitao je tiho, onda prevukao rukom preko lica. "Nije važno. Idemo pronaći neko hladno mjesto."

"Zaista, Judita, sve je u redu. Rahela neće zamjeriti..."

Simonova istraživačka ruka uhvaćena je na palac od zdjele za miješanje. Juditin stisak, koliko god bila ružičasta i bucmasta, bio je sasvim snažan.

"Ma nemoj. 'Rahela neće zamjeriti', stvarno! Rahela bi slomila svaku kost u ovom mom krhkom starom tijelu."

Gurnuvši Simonovu ruku natrag u krilo, Judita je otpuhnula pramen kose iz očiju i obrisala prste na svojoj zamrljanoj pregači. "Mogla sam znati da će te prvi miris pečenja za Aedonovo privući kao inniskričkog vojnog psa."

Simon je vukao tužne crte po brašnom zaprašenom stolu.

"Ali, Judita, imaš hrpe i hrpe tijesta – zašto ne bih mogao probati iz zdjele?"

Judita se podigla sa stolca i otmjeno krenula prema jednoj od stotina kuhinjskih polica, poput barke na mirnoj rijeci. Dva mlada pomoćnika razbježala su se pred njom poput preplašenih galebova. "Gdje ono..." pitala se, "gdje je onaj ćup slatkog maslaca?" Dok je stajala, s prstom na ustima u zamišljenoj pozi, Simon se prikrao bliže zdjeli za miješanje.

"Da se nisi usudio, mladiću." Judita je dobacila riječi preko ramena i ne okrenuvši se da ga pogleda. Zar je imala oči na leđima? "Nije da nema dovoljno tijesta, Simone. Rahela ne želi da si pokvariš večeru." Nastavila je svoje pretraživanje urednih, natovarenih polica. Simon se zavalio i durio se.

Usprkos povremenim frustracijama, kuhinja je bila ugodno mjesto. Dulja čak i od Morgenesovih odaja, djelovala je ipak maleno i prisno, puna pulsirajuće topline pećnica i mirisa dobrih stvari. Janjeći gulaš pušio se u željeznim zdjelama, kolači za Aedonovo dizali su se u pećnici, papirno smeđi lukovi visjeli su poput bakrenih zvona u zamagljenom prozoru. Zrak je bio otežao od mirisa začina, peckavi đumbir i cimet, šafran, klinčići i grebuckavi papar. Pomoćnici su kotrljali bačve brašna i ukiseljene ribe kroz vrata ili izvlačili hljebove iz krušnih peći na plosnatim drvenim lopatama. Jedan od glavnih šegrta zakuhavao je nad vatrom rižu u zdjeli bademova mlijeka, pripremajući bademovu kremu za kraljev desert. I sama Judita, krupna, blaga žena koja je pridonosila da

golema kuhinja djeluje prisno poput seljačke kolibe, bila je draga, ali oštrooka vladarica u svom kraljevstvu cigli, zdjela i ognjišta.

Vratila se s nestalim ćupom. Pod Simonovim žalosnim pogledom, uzela je četku duga drška i razmazala maslac preko upletenih peciva za Aedonovo.

"Judita," upita Simon napokon, "ako je skoro Aedonovo, zašto nema snijega? Morgenes kaže da još nikad nije snijeg toliko kasnio."

"To ti ja stvarno ne znam", reče Judita odlučno. "Ni u novanderu nije bilo kiše. Valjda je samo suha godina." Namrštila se i ponovno prešla kistom po najbližem pecivu.

"Ovce i krave iz grada napajali su iz opkopa Visotvrđe", reče Simon.

"Zaista?"

"Da. Vide se smeđi prstenovi po rubovima gdje je voda opala. Ima mjesta gdje možeš stajati a da ti voda ne dosegne ni do koljena!"

"A ti si sigurno pronašao sva takva mjesta..."

"Mislim da jesam", odgovori Simon gordo. "A prošle godine u ovo vrijeme sve je bilo zamrznuto. Zamisli!"

Judita je podigla pogled s premazivanja peciva i zagledala se u Simona svojim blijedim, dobroćudnim plavim očima. "Znam da je uzbudljivo kad se događaju takve stvari," rekla je, "ali zapamti, mladiću, voda nam treba. Neće više biti finih obroka ako ne bude ni kiše ni snijega. Kynslagh se ne može piti, znaš." Kynslagh, kao i Gleniwent koja ga je punila, bio je slan poput mora.

"To znam", reče Simon. "Siguran sam da će uskoro biti snijega – ili kiše, kad je tako toplo. Samo će biti vrlo čudna zima."

Judita je htjela još nešto reći kad se zaustavila, gledajući preko Simonova ramena u vrata.

"Da, djevojko, što je?" upitala je. Simon se okrenuo i ugledao poznatu kovrčavu sluškinju kako stoji samo nekoliko koraka od njega – Hepziba.

"Rahela me poslala da nađem Simona, gospo", odvratila je, s lijenim polunaklonom. "Treba joj da skine nešto s jedne visoke police."

"Pa, dušo, ne moraš mene pitati. On ionako samo sjedi tu i čezne za mojim kolačima, nije da pomaže ili nešto." Istjerivački je mahnula prema Simonu. On to nije vidio, jer se divio Hepzibinoj uškrobljenoj pregači i valovitoj kosi koju joj kapa nije mogla ni zauzdati ni zadržati. "Elizije mi, dječače, gubi se." Judita se nagnula i gurnula ga ručkom svojeg kista.

Hepziba se već okrenula i skoro je izašla. Dok se Simon užurbano spuštao sa svog stolca da krene za njom, nadglednica kuhinje spusti jednu toplu ruku na njegovu mišicu.

"Evo," rekla je, "izgleda da mi je ovaj propao – vidi, sav je iskrivljen." Pružila mu je hljeb toplog kruha, zavinut kao komad užeta i mirisav od šećera.

"Hvala!" rekao je, trgajući komad i gurajući ga u usta dok je žurio k vratima. "Dobar je!"

"Naravno da je dobar!" dovikne Judita za njim. "Ako kažeš Raheli, odrat ću te!" Kad je završila, vikala je praznim vratima.

Simonu je trebalo samo nekoliko koraka da sustigne Hepzibu, koja nije hodala osobito brzo.

Zar me čekala? začudio se, osjećajući se čudno zadihan, onda zaključi da vjerojatnije svatko sa zadaćom koja ga izvlači iz Rahelinih pandži odugovlači koliko može.

"Bi li... bi li htjela malo?" upitao je, hvatajući zrak. Sluškinja je uzela komad slatkog kruha i pomirisala ga. Onda ga ubaci u usta.

"Joj, ovo je dobro, ovo je zbilja dobro", rekla je, Simona obdarivši blistavim osmijehom, čiju naboranih u kutovima. "Daj mi još komad, može?" Moglo je.

Prošli su kroz hodnik i ušli u dvorište. Hepziba je prekrižila ruke kao da želi zagrliti sama sebe. "Oh, baš je hladno", rekla je. Bilo je zapravo prilično toplo – paklenski vruće za mjesec dekander – ali sad kad je Hepziba to spomenula, Simon je bio siguran da osjeća povjetarac.

"Da, stvarno je hladno, zar ne?" rekao je i opet utihnuo.

Dok su prolazili kraj ugla unutarnjeg zdanja zamka u kojem su bile smještene kraljevske odaje, Hepziba je pokazala na mali prozor tik ispod najvišeg tornja. "Vidiš ono?" upitala je. "Prije neki dan sam vidjela princezu da tamo stoji, češljajući se... joj, baš ima lijepu kosu!"

Mutno sjećanje na zlato koje je hvatalo popodnevno sunce podiglo se u Simonovoj glavi, ali nije se dao skrenuti s puta.

"O, ja mislim da je tvoja kosa puno ljepša", rekao je i okrenuo se da pogleda jedan od stražarskih tornjeva u Srednjem gradištu, dok mu se izdajničko crvenilo penjalo u obraze.

"Stvarno?" Hepziba se nasmijala. "Ja mislim da je to jedno grozno gnijezdo. Princeza Miriamele ima dame koje joj raščešljavaju kosu. Sara – znaš je, ona plavokosa? – pozna jednu od njih. Kaže da joj je ta dama rekla da je princeza jako tužna, ponekad, i da se želi vratiti u Meremund, gdje je odrasla."

Simon je s velikim zanimanjem proučavao Hepzibin vrat, ovjenčan pramenima kovrčave smeđe kose koja joj je provirivala ispod kape. "Hmmm", rekao je.

"I hoćeš da ti kažem još nešto?" upitala je Hepziba okrećući se od tornja. "U što buljiš?" zaskvičala je, ali oči su joj bile vesele. "Prestani, rekla sam ti da mi je kosa kao slama. Hoćeš da ti ispričam još nešto o princezi?"

"Što?"

"Njen otac hoće da se ona uda za grofa Fengbalda, ali ona neće. Kralj se strašno ljuti na nju, a Fengbald prijeti da će napustiti dvor i vratiti se u Falshire – iako ne znam zašto bi to učinio. Lofsunu kaže da nikad neće otići, jer u njegovoj grofoviji nema nikog s dovoljno novca da cijeni njegove konje i odjeću i te stvari."

"Tko je to Lofsunu?" zainteresirao se Simon.

"Oh." Hepziba je djelovala samozadovoljno. "To je jedan vojnik kojeg poznam. On je u privatnim snagama grofa Breyugara. Jako je zgodan."

Zadnji komad aedonovskog kruha pretvorio se u Simonovim ustima u vlažan pepeo. "Vojnik?" reče tiho. "Je li... ti on neki rođak?"

Hepziba je zahihotala, taj je zvuk Simonu već pomalo počeo ići na živce. "Rođak? Milostiva Rijapo, sasvim sigurno ne! Kako samo zavija oko mene cijelo vrijeme!" Opet je zahihotala. Simonu se sad to još manje svidalo. "Možda si ga čak i vidio," nastavila je, "on je stražar u istočnoj vojarni? Široka ramena i brada?" Ocrtala je u zraku čovjeka u čijoj su sjeni mogla na ljetni dan udobno sjediti dva Simona.

Simonovi osjećaji zaratili su s mudrijim dijelom njegove prirode. Osjećaji su pobijedili. "Vojnici su glupi", promrmljao je.

"Nisu!" reče Hepziba. "Povuci to! Lafsunu je finčovjek! Jednog dana će se oženiti mnome!"

"Pa, bit ćete lijep par", zarežao je Simon i smjesta zažalio. "Nadam se da ćete biti sretni", dovršio je, nadajući se da razlozi njegova jeda nisu bili tako kristalno jasni kao što je bio uvjeren.

"Pa, i bit ćemo", reče Hepziba, umirena. Zagledala se u par mišićavih stražara koji su hodali po zidinama iznad njihovih glava, s dugačkim kopljima položenim na ramena. "Jednog dana Lofsunu će biti poručnik i imat ćemo vlastitu kuću u Erchesteru. Bit ćemo sretni koliko... koliko se može biti. Sretniji od one jadne princeze, u svakom slučaju."

Namrštivši se, Simon je pokupio jedan okrugli kamen i zavitlao ga u zid dvorišta.

Doktor Morgenes, koračajući po zidinama, pogledao je dolje dok su Simon i jedna mlada sluškinja prolazili pod njim. Suhi povjetarac otpuhnuo je kapucu s njegove glave kad je par prošao ispod. Nasmijao se i u sebi poželio Simonu sreću jer se činilo kao da mu je potrebna. Njegovo nespretno držanje i napadaji durenja činili su ga više djetetom nego muškarcem, ali imao je visinu i obećavao da će joj jednog dana dorasti. Simon je stajao na samoj razmeđi; čak se i doktor, čije godine nitko u dvorcu sad više nije mogao pogoditi, sjećao kako je to izgledalo.

U zraku iza njega začulo se naglo lepetanje krila; Morgenes se okrenuo, ali polako, kao da nije bio iznenađen. Da ga je tko gledao, vidio bi lepetavu sivu sjenu koja se zadržala u zraku pred njim u nekoliko otkucaja srca, a zatim nestala u prostranim naborima njegovih sivih rukava.

Doktorove ruke, koje su trenutak prije bile prazne, sad su držale mali zamotak finog pergamenta, povezanog tankom plavom vrpcom. Obuhvativši ga jednom rukom, nježno ga je odmotao prstom. Poruka na njemu bila je na južnjačkom jeziku Nabbana i Crkve, ali slova su bila oštre rimerške rune.

Morgen,

vatre Olujnog vrha su zapaljene. Iz Tungoldyra sam gledao njihov dim devet dana i njihove plamenove osam noći. Bijele lisice su opet budne i u tami progone djecu. Također sam poslao krilatu riječ našem malom prijatelju, ali sumnjam da će ga naći nespremna. Netko je kucao na opasna vrata.

Jarnauga

Pokraj potpisa autor je nacrtao grubo pero u krugu.

"Čudno vrijeme, zar ne?" rekao je suh glas. "A ipak tako ugodno za šetnju po bedemima."

Doktor se naglo okrenuo, gužvajući pergament u ruci. Pryrates mu je stajao pokraj ramena, nasmiješen.

"Zrak je danas pun ptica", reče svećenik. "Proučavate li ptice, doktore? Znate li puno o njihovim navikama?"

"Pomalo ih poznajem", reče Morgenes tiho. Njegove plave oči su se suzile.

"I ja sam razmišljao o tome da ih proučavam." Pryrates kimne. "Lako ih se hvata, znate... a imaju toliko tajni koje bi znatiželjan um mogao smatrati vrijednima." Uzdahnuo je i protrljao svoju glatku bradu. "Ah, dobro, samo

još jedna stvar koju treba razmotriti – moje vrijeme je već i sad tako dragocjeno. Dobar vam dan, doktore. Uživajte u zraku." Produžio je niz bedem, s čizmama koje su lupkale po kamenu.

Dugo nakon što je svećenik nestao, Morgenes je stajao tiho, zagledan u plavosivo sjeverno nebo.

8

Gorak zrak, i sladak

Bilo je kasno u mjesecu joneveru. Kiše još uvijek nisu stigle. Dok je Sunce tonulo iza zapadnih bedema, a kukci mrmorili u visokoj suhoj travi, Simon i svjećarev šegrt Jeremija sjedili su oslonjeni leđima jedan na drugoga i teško disali.

"Hajde." Simon se natjerao na noge. "Idemo još jednom pokušati." Izgubivši oslonac, Jeremija se prevrnuo unatrag sve dok se nije našao ispružen u oštroj travi poput okrenute kornjače.

"Ti nastavi", puhnuo je. "Ja nikad neću postati vojnik."

"Naravno da hoćeš", reče Simon, ljut na takvu malodušnost. "Obojica ćemo postati vojnici. Ti si prošli put bio puno bolji. Hajde, diži se."

S bolnim jaukom Jeremija mu je dopustio da ga povuče na noge. S oklijevanjem je uzeo letvu iz bačve koju mu je Simon dodao.

"Idemo natrag, Simone. Sve me boli."

"Previše razmišljaš", odvratio je Simon i podigao svoju letvu. "Čuvaj se!" Letva je udarila o letvu.

"Au!" zaskvići Simon.

"Ho, ho!" kikotao je Jeremija, znatno bolje raspoložen. "Smrtonosni udarac!" Lupetanje i udaranje se nastavilo.

Nije samo neuspješno udvaranje Hepzibi ponovno probudilo Simonovu staru zadivljenost slavom vojničkog života. Prije nego što je Elija došao na prijestolje, Simon je bio siguran da je njegova iskrena želja – jedina za koju bi sve dao – da bude Morgenesov šegrt, da nauči sve tajne doktorova zbunjenog, magičnog svijeta. Ali sad kad je to postigao i zamijenio nespretnog Incha kao doktorov pomoćnik, slava je počela blijedjeti. Bilo je tako puno posla, najprije to, a Morgenes je u svemu bio tako prokleto zahtjevan. A je li Simon naučio izvoditi bilo kakve čarolije? Nije. Uspoređena sa satima čitanja i pisanja i metenja i laštenja u doktorovim mračnim odajama, velika djela na bojnom polju i zadivljeni pogledi djevojaka nisu bili za preziranje.

Duboko u brlogu Jakova Svjećara koji je smrdio po loju, debeli Jeremija također se upecao na vojnički sjaj kraljeve prve godine. Za vrijeme dugih turnira koje je Elija, čini se, održavao praktično svakoga mjeseca i po tjedan dana, sve boje kraljevstva okupljale su se na listama natjecatelja, vitezovi poput šarenih leptira od svile i blistavog čelika, neusporedivo ljepši od bilo kojeg smrtnika. Slavom začinjen vjetar koji je puhao preko turnirskoga polja budio je duboke čežnje u prsima mladića.

Simon i Jeremija otišli su do bačvara po dugačke letve koje će oblikovati u mačeve, kao što su to radili u djetinjstvu. Kad bi završili svoje obveze, izmjenjivali bi udarce satima, isprva održavajući svoje prividne bitke u štalama, sve dok ih Konjušar Šem ne bi izbacio zbog mira svojih štićenika, a onda bi se premjestili na nepokošenu travu odmah južno ispod polja za turnire. Iz večeri u večer Simon se šepajući vraćao u odaje za služinčad, zaderanih hlača i potrgane košulje. Rahela Zmajevna prevrnula bi očima i naglas se molila svetoj Rijapi da je spasi tvrdoglavih dječaka, a onda bi zavrnula rukave i dodala još pokoju masnicu onima koje je Simon već nagomilao.

"Mislim..." ispuhnuo je Simon, "da je... dovoljno." Jeremija je, crvena lica i presavinut napola, mogao samo kimanjem izraziti svoje neslaganje.

Dok su u sve blještem svjetlu marširali natrag prema dvorcu, oznojeni i zapuhani kao ovnovi za oranje, Simon je s odobravanjem primijetio da je Jeremija počeo gubiti dio svoje nezgrapnosti. Još oko mjesec dana i početak će nalikovati na vojnika. Prije nego što su počeli njihovi redoviti dvoboji, bio je izgledao više kao nešto u što bi njegov učitelj mogao staviti fitilj.

"Danas je bilo dobro, zar ne?" upita Simon. Jeremija je kroz kratku kosu protrljao glavu i pružio Simonu zgađeni pogled.

"Ne znam kako si me na to nagovorio", pobunio se. "Tipovima kao što smo mi nikad neće dopustiti da budu išta bolje od perača suđa."

"Ali na bojnom polju se svašta može dogoditi!" reče Simon. "Možda ćeš spasiti kraljev život od ljudi iz Thrithinga ili jahača iz Naraksija – i smjesta će te imenovati vitezom!"

"Hmmmm." Jeremija nije bio zadivljen. "A kako ćemo ih uopće nagovoriti da nas prime, bez obitelji ili konja, čak i bez mača?" Zamahnuo je svojom letvom.

"Da," reče Simon,"pa... pa, onda ću već nešto smisliti."

"Hmmm", složio se Jeremija, brišući zapuhano lice rubom svoje tunike.

Sjaj baklji zaskočio ih je na desetak mjesta kad su se približili zidinama zamka. Ono što je nekad bio otvoren, travom obrastao, prostor u sjeni Visotvrđina vanjskog bedema sad je postalo napast od odrpanih koliba i šatora, nagomilanih i podguranih jedni u druge poput krljušti nekog starog, bolesnog guštera. Trava je davno nestala, do tla su je podšišale ovce i koze. Dok su se otrcani stanovnici daščara vrtjeli uokolo, pripremajući svoje vatre za noć i dozivajući djecu prije tame, prašina se podizala u čađave perjanice koje su se kratko vrtložile prije nego što se smire, bojeći odjeću i tkaninu šatora podjednako u mrku sivosmeđu boju.

"Ako uskoro ne padne kiša," rekao je Jeremija, mršteći se na čopor bučne djece koja su potezala izblijedjelu odjeću neke izblijedjele žene, "erkynska garda će ih morati otjerati. Nemamo dovoljno vode da im je dajemo u beskonačnost. Neka idu i iskopaju vlastite bunare."

"Ali gdje..." počeo je Simon pitati. Onda se prekine, zabuljen. Na kraju jedne od uličica beskućničkog grada vidio je neko lice koje mu se učinilo poznatim. Bilo se samo na tren pojavilo u gomili, a zatim nestalo, ali bio je siguran da je pripadalo dječaku kojeg je bio uhvatio da ga uhodi, onom koji ga je ostavio bijesu crkvenjaka Barnabasa.

"To je onaj o kojem sam ti pričao!" siknuo je uzbuđeno. Jeremija se osvrnuo bez razumijevanja. "Znaš, Mal... Malahija! Dužan sam mu nešto!" Simon je došao do gužve ljudi gdje je bio siguran da je prepoznao špijunovo oštro lice. U grupi su bile uglavnom žene i mala djeca, ali je nekoliko starijih ljudi stajalo medu njima, pognuti i usahnuti kao staro drveće. Okružili su mladu ženu koja je klečala na tlu pred ulazom u napola urušenu kolibu što se leđima oslanjala ravno na veliki vanjski bedem. Držala je u krilu blijedo tijelo malog djeteta ljuljajući se s jedne strane na drugu, plačući. Malahije nije bilo na vidiku.

Simon je pogledao neprozirna, izmučena lica pred sobom, zatim uplakanu ženu.

"Je li dijete bolesno?" upitao je nekog pokraj sebe. "Ja sam šegrt doktora Morgenesa. Da odem po njega?"

Jedna starica okrenula je lice prema njemu. Njene oči, smještene u zamršenoj mreži prljavih bora, bile su oštre i tamne kao u ptice.

"Miči se od nas, dvorski čovječe", rekla je i pljunula u prašinu. "Kraljev čovjek. Samo se miči."

"Ali želim pomoći..." počeo je Simon kad mu je neka jaka ruka uhvatila lakat.

"Učini kako kaže, mladiću." Bio je to žilav starac zapetljane brade; izraz njegova lica nije bio neljubazan dok je povlačio Simona iz kruga. "Ovdje ništa ne možeš učiniti, a ljudi su gadno ljuti. Dijete je mrtvo. Idi." Gurnuo je Simona blago, ali odlučno.

Jeremija je još stajao na istom mjestu kad se Simon vratio. Vatre svuda oko njih ocrtavale su njegov zabrinuti izraz u palucajućem svjetlu.

"Nemoj to raditi, Simone", zacvilio je. "Ne sviđa mi se ovdje, posebno kad sunce zađe."

"Gledali su me kao da me mrze", promrmljao je Simon, zbunjen i uznemiren, ali Jeremija je već žurio naprijed.

Ni jedna baklja nije gorjela, ali neko čudno, zadimljeno svjetlo ispunjavalo je dugačku dvoranu. Nije vidio ni žive duše nigdje u Visotvrđi, ali niz svaki hodnik odzvanjao je zvuk glasova podignutih u pjesmi i smijehu.

Simon je išao od sobe do sobe, povlačeći zavjese, otvarajući vrata, ali svejedno nije nikog mogao pronaći. Glasovi su djelovali gotovo kao da mu se rugaju dok je tražio – čas se pojačavajući, čas stišavajući, zapijevajući i pjevajući na stotinu različitih jezika a ni jedan nije bio njegov.

Konačno se našao pred vratima prijestolne dvorane. Glasovi su bili snažniji nego ikad, svi kao da su izvikivali iz velike prostorije. Posegnuo je rukom; vrata nisu bila zaključana. Kad ih je gurnuo, glasovi su zamrli, kao da ih je škripanje šarki prenulo u tišinu. Magleno svjetlo pokuljalo je kraj njega kao svjetlucavi dim. Koraknuo je unutra.

Požutjelo Zmajokosno prijestolje, stajalo je u središtu sobe. Oko njega plesao je krug prilika, spojenih ruku, mičući se polako kao da su u dubokoj, dubokoj vodi. Prepoznao ih je nekoliko; Juditu, Rahelu, Jakova svjećara i druge ljude iz dvorca, lica rastegnutih u divljem veselju dok su se klanjali i vrtjeli. Među njima su se kretali i veličanstveniji plesači: kralj Elija, Guthwulf od Utanyeata, Gwythinn od Hernystira; oni, kao i narod iz dvorca, okretali su se sporo i postupno kao besmrtni led kad mrvi planine u prašinu. Raštrkana po utihlom krugu bila su nadvisujuća obličja, sjajno crna poput kukaca – malahitni kraljevi koji su sišli sa svojih pijedestala da se pridruže usporenoj svečanosti. A u središtu veliko prijestolje, lubanjom okrunjena planina nesjajne kosti koju je djelovala kao da je puna živosti, ispunjena nekom drevnom snagom koja je držala kružeće plesače napetim, nevidljivim nitima.

Prijestolna je dvorana bila tiha osim tanušnog traka melodije što je vijuguo kroz zrak: Cansim Falis, Himna radosti. Pjesma je bila rastegnuta i uznemirujuća, kao da nevidljive ruke koje su je svirale nisu bile stvorene da barataju smrtnim glazbalima.

Simon je osjetio da ga stravični ples privlači poput vira; vukao je noge, ali ipak se neumoljivo kretao naprijed. Glave plesača okrenule su se prema njemu dok je prilazio polaganim pokretom iskrenutim kao razmatanje pritisnutih vlati trave.

U središtu kruga, na samom Zmajokosnom prijestolu, skupljala se tama – tama od mnogo palucavih dijelova, kao oblak muha. Blizu vrha te zarojene, zakotrljane tame, dvije zažarene iskre grimiza počele su svijetliti, kao da ih pojačava nenadani lahor.

Plesači su sad buljili u njega dok su plivali, ustima oblikujući njegovo ime: Simone, Simone, Simone... Na suprotnoj strani kruga, iza plazeće zamračenosti prijestolja, otvorio se prolaz: dvije spojene ruke razdvojile su se poput kidanja istrunule krpe.

Kad je otvor došao do njega, jedna od ruku zalepršala je prema van u ribolikom vijuganju. Pripadala je Raheli. Dok mu se približavala, pozvala ga je pokretom. Umjesto svog uobičajenog izraza sumnje, lice joj je bilo ukočeno u crtama očajničke veselosti. Posegnula je; s njene druge strane debeli Jeremija držao je prazninu otvorenom, s tupim smiješkom na svom blijedom licu.

"Hajde, dječače..." rekla je Rahela. Barem su se njene usne micale – glas je bio blag i promukao, muški. "Hajde, zar ne osjećaš mjesto koje smo ti ostavili? Posebno spremljeno mjesto?"

Ispružena ruka uhvatila mu je ovratnik i počela ga uvlačiti u orbitu plesa. Borio se, udarajući po ljepljivim prstima, ali nije imao snage u rukama. Raheline i Jeremijine usne rascijepile su se u široke osmijehe. Glas se produbio.

"Dječače! Zar me ne čuješ? Hajde, dječače!"

"Ne!" Krik je konačno izašao, iskočivši iz zatvora Simonova stegnutog grla. "Ne! Neću! Ne!"

"Frajinih mu podvezica, dječače, probudi se! Sve druge si probudio!" Ruka ga je opet protresla, grubo, pojavio se nagli trak svjetla. Simon je sjeo, pokušao zavrištati i pao natrag u napadaju kašlja. Tamna prilika nagnula se preko njega, oštro ocrtana u svjetlu uljanice.

Zapravo dečko nije nikog probudio, shvatio je Isgrimnur. I ostali su se bacali i jecali otkako sam ušao – kao da ih sve muči ista mòra. Kakva prokleto čudna noć!

Vojvoda je promatrao nemirne obrise oko sebe koji su se polako vraćali u mir, zatim se ponovno posveti dječaku.

Gledaj – štenac opako kašlje. Istini za volju, zapravo i nije tako malen – samo je mršav kao izgladnjeli vučić.

Isgrimnur je spustio lampu u nišu, onda odgurnuo prekrivač od domaćeg tkanja, što je zakrivao nišu, u stranu da bi mogao uhvatiti mladićevo rame. Povukao je dječaka u sjedeći položaj na krevetu i odlučno ga udario po leđima. Dječak još jednom zakašlje i stane. Isgrimnur ga je još nekoliko puta potapšao svojom širokom, dlakavom rukom.

"Žao mi je, mali, žao mi je. Ne žuri se, evo."

Dok se mladiću vraćao dah, vojvoda se ogledao po zastorom odvojenoj niši u kojoj je bio postavljen dječakov uski krevet. Iza izvješene tkanine dopirali su mrmljavi noćni zvukovi desetak kuhinjskih pomoćnika koji su spavali u blizini.

Isgrimnur je ponovno podigao lampu, škiljeći prema čudnim oblicima koji su bili obješeni na zasjenjenom zidu: ptičje gnijezdo u stanju raspadanja, svileni barjak – u slabom svjetlu djelovao je zeleno – koji je vjerojatno došao iz svečane opreme nekog viteza. U blizini, također obješeni na čavle zabijene u pukotine zida, bili su: sokolovo pero, gruba rezbarija Drva i slika čiji je nazubljeni rub kazivao da je otrgnuta iz neke knjige. Ne bi li bolje vidio, Isgrimnur je zaškiljio te mu se učinilo da razaznaje izbuljenog čovjeka divlje kose koja mu je stajala uspravno na glavi... ili su to bili rogovi...?

Kad je opet spustio pogled, smiješeći se za sebe svetogrdnim glupostima koje bi mladunci skupljali, dječak je već došao do daha. Gledao je prema vojvodi razrogačenim, nervoznim očima.

S tim nosom i gnijezdom – što li je, crvena? – kose, mali izgleda kao prokleta močvarna ptica, pomisli Isgrimnur.

"Oprosti što sam te prepao," rekao je stari vojvoda, "ali bio si najbliži vratima. Moram razgovarati sa Šarkom – ludom. Znaš li tko je to?" Dječak kimne, napeto mu promatrajući lice. Dobro je, pomisli Rimeržanin, barem nije slabouman. "Rekli su mi da je večeras zaspao negdje ovdje, ali ga ne vidim. Gdje je?"

"Vi ste... vi ste..." Mladiću nije bilo lako izgovoriti.

"Da, ja sam vojvoda od Elvristhalle – nemoj se početi klanjati i dijeliti mi titule. Samo mi reci gdje je luda i pustit ću te da spavaš."

Bez ijedne riječi dječak se spustio sa svog kreveta i ustao, potegnuvši svoj pokrivač i omotavši ga oko ramena. Rub njegove košulje visio je i lepetao o gole noge dok je prekoračivao zaspale ljude oko sebe, od kojih su neki ležali zamotani u svoje ogrtače usred poda kao da nisu uspjeli doći do svojih kreveta. Isgrimnur ga je slijedio s lampom, pažljivo prekoračujući tamne prilike kao da slijedi jednu od Udunovih djeva-prikaza kroz polje poginulih u bici.

Tako su prošli kroz još dvije sobe, veliki i mali duh, onaj veći podjednako tih, usprkos svom obujmu. U posljednjoj sobi nekoliko je prigušenih komada ugljena svjetlucalo u ognjištu. Na ciglama pred ognjištem, sklupčan u gnijezdu kaputa i s ovčjom mješinom vina, još stisnutom u svojoj staroj rožnatoj ruci, Šarko luda ležao je hrčući i mumljajući.

"Ah", promrmlja Isgrimnur. "Pa, hvala ti, dječače. Vrati se u krevet s mojim isprikama – iako mi se čini da ti je sasvim drago što sam te probudio iz sna koji si sanjao. Idi sad."

Mladić se okrenuo i prošao pokraj Isgrimnura prema vratima. Dok su se mimoilazili, vojvoda je s blagim iznenađenjem primijetio da je mladić visok zamalo koliko i on – a Isgrimnur nije bio malen čovjek. Dječakova mršavost i navika da se grbi dok hoda, činili su mu visinu manje upadljivom.

Šteta što ga nitko nije naučio da se uspravi, pomisli Isgrimnur. A najvjerojatnije da nikad neće ni naučiti, u kuhinjama ili gdje već.

Kad je mladić tren kasnije nestao, Isgrimnur se sagnuo i protresao Šarka – isprva blago, zatim sve snažnije kako je postajalo jasno da je čovječuljak dobro i temeljito nakresan; čak je i najodlučnije drmanje proizvelo samo tihe zvuke pobune. Konačno je Isgrimnurovo strpljenje nestalo. Sagnuo se, uhvativši po jedan od starčevih članaka u svaku ruku, i povukao ih u zrak sve dok Šarko nije visio naglavačke, samo vrhom svoje ćelave glave dodirujući pod. Towswerovo mrmljanje pretvorilo se u grgljanje neudobnosti, pa napokon doseglo dobre, razumljive westerlinške riječi.

"Što... ? ... Dolje! Spusti... dolje, Aed'n te prokleo..."

"Ako se ne probudiš, spužvo stara, lupat ću ti glavom o tlo sve dok ne zapamtiš zauvijek da je vino otrov!"

Isgrimnur je prešao s riječi na djelo, podigavši ludine članke nekoliko širina ruke, zatim mu nimalo nježno spustivši glavu na hladan kamen.

"Prekini! Demonu jedan... predajem se! Okreni me, čovječe, okreni me – nisam ti ja Usires, da visim naglavačke za obrazovanje... masa!"

Isgrimnur ga nježno spusti sve dok maleni luda nije ležao ispružen punom svojom dužinom na leđima.

"Nemoj pijanstvu dodavati i svetogrđe, budalo stara", zareži Isgrimnur. Promatrajući Šarka kako se bolno okreće na trbuh, vojvoda nije primijetio vitku sjenu koja se smjestila u vratima iza njega.

"O milostivi, milosrdni Aedone," zaječao je Šarko podižući se u sjedeći položaj, "jesi li baš morao upotrijebiti moju glavu kao pijuk? Ako si htio izdupsti bunar, mogu ti reći da je za to tlo previše stjenovito ovdje u odajama za služinčad."

"Dosta, Šarko. Nisam te probudio dva sata prije zore da izmjenjujemo šale. Jošua je otišao."

Šarko je protrljao tjeme, naslijepo drugom rukom pipajući za svojom vinskom mješinom. "Kamo je otišao, Isgrimnure? Za ime božje, zar si razbio moju tikvu zato što se Jošua nije pojavio na nekom sastanku? Ja s tim nemam veze, časna riječ." Povukao je dug gutljaj pun samosažaljenja iz mješine.

"Idiote", rekao je Isgrimnur, ali ton mu nije bio oštar. "Hoću reći da je princ otišao. Otišao iz Visotvrđe."

"Nemoguće", reče Šarko odlučno, povrativši malo samopouzdanja s drugim uzdrhtalim gutljajem malvazije. "Neće otići do idućeg tjedna. Tako je rekao. Rekao mi je da onda mogu otići s njim ako hoću, da budem njegov luda u Naglimundu." Šarko je nagnuo glavu u stranu i pljunuo. "Rekao sam mu da ću mu odgovoriti sutra – to je već danas, pretpostavljam – budući da je Eliji svejedno odem li ili ostanem." Stresao je glavom. "A bio sam najdraži sudrug njegova oca..."

Isgrimnur je nestrpljivo stresao glavom, zamahnuvši svojom prosijedom bradom. "Ne, čovječe, otišao je. Krenuo je nakon ponoći, koliko sam uspio shvatiti – bar je tako rekao čovjek iz erkynske garde kojeg sam našao u njegovoj praznoj sobi kad sam otišao na sastanak s njim. Bio me pozvao tako kasno, premda bih radije bio u krevetu, ali rekao je da se radi o nečemu što ne može čekati. Bi li to rekao čovjek koji će otići a da mi ne ostavi barem poruku?"

"Tko zna?" reče Šarko, izborana lica namrštenog u razmišljanju. "Možda je zato htio govoriti s tobom – jer je htio tajno otići."

"Pa onda zašto nije pričekao da ja dođem? Ne sviđa mi se to." Isgrimnur je čučnuo i potakao ugljen štapom koji je ležao kraj ognjišta. "Nešto je čudno u ovoj kući noćas."

"Jošua je često čudan u svojim postupcima", rekao je Šarko s mirnim uvjerenjem. "Čudnih je raspoloženja – Boga mi, jako je čudan! Vjerojatno je otišao loviti sove na mjesečini ili se zabaviti nekim drugim neobičnim poslom. Nemaj straha."

Nakon dugog trenutka tišine, Isgrimnur je ispustio dug dah. "Ah, siguran sam da si u pravu", rekao je, glas mu je bio gotovo uvjerljiv. "Čak i da su on i Elija u otvorenom sukobu, ništa se ne bi moglo dogoditi ovdje, u kući njihova oca, pred Bogom i pred dvorom."

"Ništa osim da me ti nalupaš po glavi usred noći. Bog kao da noćas sporo dijeli kazne." Šarko se nasmiješio izboranim osmijehom.

Kad su dvojica muškaraca nastavila razgovor, glasova prigušenih uz zamrli žar, Simon se tiho iskrao natrag u krevet. Ležao je dosta dugo budan, umotan u svoj pokrivač, buljeći gore u tamu; ali kad je pijetao u dvorskom dvorištu konačno ugledao prvi sjaj izlazećeg sunca, ponovno je zaspao.

"I svakako zapamti," upozorio je Morgenes brišući znoj sa čela svijetloplavom maramicom, "ne jedite ništa dok mi ne donesete i ne pitate me. Naročito ako ima crvene pjege. Jasno? Mnogo od toga što sam vam naručio je opako otrovno. Izbjegavajte glupost, ako je tako nešto moguće. Simone, ti si glavni, dječače moj. Ti mi odgovaraš za sigurnost ostalih."

Ostali su bili svjećarev Jeremija i Izak, mladi paž iz gornjih odaja. Doktor je odabrao ovo vruće fejeversko popodne da organizira potragu za travama u Kynswoodu, maloj šumi od ni stotinu hektara koja se skutrila na višoj obali Kynslagha uz zapadni bedem Visotvrđe. Zbog suše, Morgenesove zalihe važnih sirovina opasno su se smanjile, a Kynswood je, smješten uz veliko jezero, djelovao kao dobro mjesto za traženje doktorovih dragocjenih vodoljubaca.

Kad su se raštrkali po šumi, Jeremija je zaostao, čekajući da Morgenesovi krckavi koraci nestanu u suhom smeđem grmlju.

"Jesi li ga pitao?" Jeremijina odjeća bila je već toliko mokra od znoja da se lijepila.

"Ne." Simon je čučnuo da promotri red mrava kako žure u koloni po jedan uz deblo vestiveškog bora. "Danas ću. Samo moram smisliti dobar način da to učinim."

"Što ako kaže ne?" Jeremija je gledao povorku s blagim gađenjem. "Što ćemo onda?"

"Neće reći ne." Simon je ustao. "A ako i bude... pa, smislit ću već nešto."

"O čemu vi to šapćete'?" Mladi Izak ponovno se pojavio načistini. "Nije lijepo imati tajne."

Premda neke tri ili četiri godine mlađi od Simona i Jeremije, Izak je već razvio "viši" ton. Simon se namrštio prema njemu.

"Što te briga."

"Gledali smo ovo drvo", ponudio je Jeremija, brz na osjećaju krivnje.

"Čovjek bi pomislio", reče Izak uznosito, "da ima dovoljno drveća koja se može gledati bez iskradanja i tajni."

"Oh, ali ovo", poče Jeremija. "Ovo je..."

"Zaboravi glupo drvo", rekao je Simon s gađenjem. "Idemo. Morgenes nas je prestigao i dobro će nam pokazati ako skupi više trava od nas." Izmakao se grani i zagacao dočlanaka u zamršeno grmlje.

Bio je to naporan posao; kad su zastali da popiju vode i odmore se u sjeni, nekih sat i pol kasnije, sva trojica dječaka bila su do lakata i koljena pokrivena finom crvenom prašinom. Svaki je nosio mali smotuljak plodina zamotan u maramicu. Simon najveći, Izak i Jeremija nešto manji. Pronašli su krupnu omoriku koju su podijelili kao naslon za leđa, raširivši prašne noge oko nje poput zavornja na kotaču. Simon je bacio kamen preko čistine; udario je u gomilu polomljenih grana, zatresavši suho lišće.

"Zašto je tako vruće?" zastenjao je Jeremija tapkajući čelo. "I zašto mi je maramica puna blesavih gljiva, tako da moram znoj brisati rukama?" Podigao je skliske, vlažne dlanove.

"Zato što je vruće", progunđa Simon. "Jer nema kiše. I to je to."

Dosta je vremena prošlo u tišini. Činilo se da su čak i kukci i ptice nestali, zavukavši se u mrak da u tišini prespavaju suho popodne.

"Pretpostavljam da bismo trebali biti sretni što nismo u Meremundu", reče Jeremija napokon. "Priča se da ih je tisuću tamo pomrlo od kuge."

"Tisuću?" reče Izak prezrivo. Vrućina je povukla crvenilo na njegovo mršavo, blijedo lice. "Tisuće! Na dvoru se samo o tome priča. Moj gospodar hoda po Visotvrđi s maramicom namočenom u svetu vodicu preko lica, a kuga nam nije prišla ni na stotinu milja."

"Zna li ti gospodar što se događa u Meremundu?" upitao je Simon, zainteresiran – od Izaka je ipak bilo i neke koristi. "Priča li ti o tome?"

"Stalno." Mladi paž bio je prezadovoljan. "Brat njegove žene je gradonačelnik. Oni su bili među prvima koji su pobjegli pred kugom. Od njih je dobio puno vijesti."

"Elija je imenovao Guthwulfa od Utanyeata kraljevskim poborčnikom", reče Simon. Jeremija je zastenjao i skliznuo s debla, ispruživši se punom dužinom na tlo prekriveno sagom od iglica.

"Tako je", odgovorio je Izak, stružući po prašini dugom grančicom. "I on je kugu zadržao tamo. Nije se proširila."

"Što je uzrokovalo bolest?" upita Simon. "Zna li netko od onih gore?" Osjećao se glupo postavljajući pitanja djetetu toliko mlađem od sebe, ali Izak je imao pristup ogovaranjima na dvoru i nije oklijevao da ih podijeli.

"Nitko nije siguran. Neki pričaju da su ljubomorni hernystirski trgovci iz Abaingeata preko rijeke otrovali bunare. Mnogo ljudi je umrlo i u Abaingeatu." Ovo je Izak izrekao s određenim izrazom zadovoljstva – konačno, Hernystirci nisu bili aedoniti, već pogani, koliko god kuća Lluthova pod upravom Velikog kralja bila plemenit saveznik. "Drugi kažu da je zemlja napukla od suše i da su otrovni plinovi pobjegli iz tla. Što god bilo, moj gospodar kaže da ne štedi nikoga: bogataša, svećenika ili seljaka. Prvo postaneš vruć i grozničav..." – Jeremija, izvrnut na leđa, zastenje i potapka si čelo – "... zatim dobiješ plikove, kao da si ležao na užarenom ugljevlju. Zatim plikovi počinju curiti..." Naglasio je zadnju riječ djetinjastom grimasom, fine plave kose rasute po zajapurenom licu. "I onda umireš. Bolno."

Šuma je oko njih izdisala vrućinu dok su sjedili bez riječi.

"Moj gospodar Jakov", reče Jeremija napokon, "boji se da će kuga doći u Visotvrđu, zbog svih onih prljavih seljaka koji žive uza zidine." Kynswood je još jednom polako udahnuo. "Medvjed Ruben, kovač, rekao je mom gospodaru da je od nekog lutajućeg monaha čuo da je Guthwulf u Meremundu proveo jako oštre mjere."

"Oštre mjere?" upitao je Simon, sklopljenih očiju. "Što to znači?"

"Fratar je rekao Rubenu da je Guthwulf, kad je došao u Meremund kao kraljev pristav, uzeo erkynsku gardu i otišao u domove oboljelih. Uzeli su čekiće, čavle i daske i zapečatili kuće."

"S ljudima u njima?" upita Simon, zgrožen ali znatiželjan.

"Naravno. Da zaustave širenje kuge. Zazidali su kuće tako da obitelji umrlih ne mogu pobjeći i proširiti kugu na druge." Jeremija je povukao rukav i opet potapkaočelo.

"Ali mislio sam da kuga dolazi od loših isparavanja, iz zemlje?"

"Svejedno, može se širiti. Zbog toga je umrlo tako puno svećenika i monaha i ljekarnika. Fratar je rekao da su po noći, mnogim tjednima, ulice Meremunda bile... bile... kako je rekao...? 'Kao dvori pakleni.' Moglo sečuti ljude kako zavijaju kao psi u zakucanim kućama. Konačno, kad su svi umukli, Guthwulf i erkynska garda su ih spalili. Neotvorene."

Dok je Simon s čudom razmišljao o posljednjem detalju, začuo se zvuk kršenja grana.

"Eto vas, lijene mrcine!" Morgenes se pojavio iz gustiša drveća, halja ukrašenih grančicama i lišćem, s pramenom mahovine zalijepljenim za obod svoga širokog šešira. "Mogao sam i misliti da ću vas naći sa sve četiri u zraku."

Simon se uspentrao na noge. "Sjedimo samo kratko vrijeme, doktore", rekao je. "Dugo smo skupljali."

"Nemoj ga zaboraviti pitati!" psiknuo je Jeremija, uspravljajući se.

"Pa", reče Morgenes, ocjenjivački motreći njihove zamotke, "pretpostavljam da se niste loše iskazali, s obzirom na okolnosti. Da vidim što ste našli." Čučnuo je kao seljak koji plijevi živicu i počeo preturati po onome što su dječaci skupili. "Ah! Đavolje uho!" uzviknuo je, podižući nazupčanu gljivu prema traku sunca. "Izvrsno!"

"Doktore," reče Simon, "htio sam vas zamoliti za uslugu."

"Hmmm?" Morgenes je prekapao po komadićima gljiva, služeći se raširenom maramicom umjesto stola.

"Pa, Jeremija bi htio ući u gardu – ili bar pokušati. Problem je samo što grof Breyugar jedva da poznaje nas ljude iz dvorca, a Jeremija nema veza u takvim krugovima."

"To", reče Morgenes suho, "ne iznenađuje." Ispraznio je sljedeću maramicu.

"Biste li mu možda mogli napisati pismo preporuke? Vas svi dobro znaju." Simon je pokušavao održati svoj glas mirnim. Izak je pogledao oznojenog Jeremiju s mješavinom poštovanja i zabavljenosti.

"Hmmm." Doktorov je ton bio neutralan. "Pretpostavljam da sam i predobro poznat Breyugaru i njegovim prijateljima." Podigao je pogled, probivši Jeremiju oštrim okom. "Zna li Jakov za to?"

"On... on zna kako se osjećam", zamuca Jeremija.

Morgenes je pokupio sve plodine u jednu vreću i vratio dječacima maramice. Ustao je, otresajući lišće i iglice sa svoje odjeće.

"Valjda bih mogao", rekao je, dok su kretali natrag prema Visotvrđi. "Nisam siguran da odobrava – i ne mislim da će ih moja poruka baš natjerati na pozornost punu poštovanja – ali pretpostavljam, ako Jakov zna, da nema problema." Gacali su u koloni po jedan kroz grebuckavi gustiš.

"Hvala vam, doktore", reče Jeremija zadihano, boreći se da održi korak.

"Sumnjam da će te htjeti." Izak je zvučao pomalo zavidno. Njegova bahatost kao da se vraćala s blizinom zamka kako su mu se približavali.

"Doktore Morgenes," rekao je Simon, prizivajući što je bolje mogao izraz dobroćudne nezainteresiranosti, "zašto ne bih ja napisao pismo, a vi ga možete pregledati i potpisati? To bi mi bila dobra vježba, zar ne?"

"Pa, Simone," reče doktor, prekoračujući palo deblo, "to je odlična ideja. Drago mi je da imaš takve ideje. Još ću ja od tebe napraviti i pravog šegrta."

Doktorova vedra izjava i njegov ton ponosa pali su na Simona kao olovni ogrtač. Nije još ništa učinio, kamoli nešto loše, a već se osjećao kao ubojica ili nešto još gore. Taman je htio još nešto reći kad se zagušljiv šumski zrak rasparao pred vriskom.

Simon se okrenuo i ugledao Jeremiju, lica bijela kao brašno, kako pokazuje na nešto u gustišu pokraj palog debla. Izak je stajao kraj njega, smrznut od šoka. Simon požuri natrag, Morgenes samo korak za njim.

Bilo je to truplo, ležalo je skotrljano napola u grmu a napola izvan njega. Premda je lice bilo uglavnom pokriveno grmljem, gotovo bezmesno stanje izloženih dijelova pokazivalo je da je tijelo mrtvo već neko vrijeme.

"O, o, o," dahtao je Jeremija, "mrtav je! Zar su došli odmetnici? Štoćemo sad?"

"O, ušuti", obrecne se Morgenes. "To za početak. Daj da vidim." Doktor je podigao rub svoje halje i zagacao naprijed kroz gustiš. Onda zastane i oprezno podigne grane koje su zakrivale najveći dio tijela.

Po tracima brade koji su se još držali za njegovo od ptica i kukaca izjedeno lice, djelovao je kao sjevernjak – možda Rimeržanin. Nosio je neupadljivu putnu odjeću: lagani vuneni ogrtač i uštavljene kožne čizme, sad istrunule tako da su se nazirali djelići krznene podstave.

"Kako je umro?" upita Simon. Duplje bez očiju, tamne i tajanstvene, plašile su ga. Zubata usta, mesa stisnuta i povučena unatrag, kao da su se smijala, kao da je truplo ležalo ovdje već tjednima uživajući u crnoj šali.

Morgenes se poslužio štapom da povuče tuniku u stranu. Nekoliko muha lijeno je uzletjelo i kružilo. "Pogledaj", rekao je.

Iz raspucane rupe na propalom trupu dizao se batrljak strijele, odlomljen za širinu ruke iznad rebara.

"To je učinio netko kome se žurilo, recimo – netko tko nije želio da mu se strijela prepozna."

Morali su pričekati trenutak da Izak prestane bučno povraćati prije nego što su mogli požuriti prema dvorcu.

9

Dim na vjetru

Jesi li dobio? Nije pogodio?" Još blijed, usprkos svim satima provedenim na suncu, Jeremija je poskakivao uz Simona poput bove od ovčjeg mjehura na ribarskoj mreži.

"Dobio sam", zarežao je Simon. Jeremijina uzrujanost mu je smetala; činilo mu se da se ne pristoji uz mušku ozbiljnost njihove misije. "Previše misliš."

Jeremija se nije uvrijedio. "Glavno da si ga dobio", rekao je.

Glavna cesta, otvorena grubom podnevnom nebu, oguljenog šatorskog pokrova, bila je gotovo prazna. Tu i tamo gradski stražari – u žutim livrejama, da pokažu svoju prvu podređenost grofu Breyugaru i s pojasima Elijine kraljevski zelene – odmarali su se u vežama ili kockali uza zidove zatvorenih dućana. Premda je jutarnje trgovanje odavno završilo, Simonu se svejedno činilo da je na ulicama manje ljudi nego obično. Oni koje se moglo vidjeti bili su uglavnom beskućnici koji su nahrupili u Erchester u nedavnim zimskim mjesecima, istjerani sa sela presušenim potocima i iščezlim vrelima. Stajali su ili sjedili u sjenkama kamenih zidova i kuća, čvorovi ravnodušnosti, sporih, besmislenih pokreta. Stražari su se proguravali pokraj njih ili ih prekoračivali kao da su psi na cesti.

Dvojica dječaka skrenula su desno s Glavne ceste na Krčmeni put, najveću ulicu okomitu na Glavnu cestu. Ovdje je bilo više aktivnosti, premda je još uvijek najveći broj vidljivih ljudi pripadao vojsci. Vrućina ih je većinu potjerala unutra; naginjali su se kroz niske prozore s bocama u rukama, promatrajući Simona i Jeremiju i pet-šest drugih pješaka s pivskim zanimanjem.

Seljanka u suknenoj haljini – najvjerojatnije kći nekog konjušara, sudeći po vrču koji je nosila na ramenu – požurila je uz ulicu. Nekoliko je vojnika zazviždalo i zazvalo je, prolijevajući pivo u prašinu pod krčmenim prozorima. Djevojka nije podigla pogled dok je grabila cestom, brade spuštene na prsa. Njena žurba, udružena s teškim vrčem, skratila joj je korake. Simon je s divljenjem promatrao ritmično ljuljanje njenih bokova, čak se i potpuno okrenuo da je zadrži na vidiku sve dok nije naglo pobjegla u jednu uličicu i nestala.

"Simon, idemo!" pozove Jeremija. "Tu je!"

Usred bloka zgrada, izdižući se iz Krčmenog puta poput kamena na izbrazdanoj cesti, stajala je katedrala Svetog Sutrina. Kamen njezina golemog lica mutno je odsijavao strpljivo sunce. Visoki lukovi i zasvođeni potpornjaci bacali su sjene na gnijezda vodoriga čija su živahna, iskrivljena lica nesretno škiljila nadolje, hihoćući i šaleći se preko ramena svetaca koji nisu imali smisla za šalu. Tri mlitava barjaka visjela su s motke nad visokim dvostrukim vratima: Elijin zeleni zmaj, Stup i Drvo crkve i na dnu zlatna kruna grada Erchestera na bijelom polju. Dva gradska stražara bila su naslonjena u otvorenim vratima, kopalja spuštenih s vrhom nadolje u širokim kamenim vratnicama.

"Pa, evo nas", reče Simon smrknuto, i s Jeremijom koji mu je cupkao za petama uspeo se uz dvadesetak mramornih stuba. Na vrhu, jedan od stražara lijeno je podigao svoje koplje i prepriječio im ulaz. Njegova kukuljica od žičane mreže bila je povučena unatrag, viseći poput vela preko njegovih ramena.

"Što hoćete?" upitao je, stisnuvši oči.

"Poruka za Breyugara." Simon se zastidio kad mu je pukao glas. "Za grofa Breyugara, od doktora Morgenesa iz Visotvrđe." Pomalo prkosno, ispružio je smotani pergament. Stražar koji je bio progovorio uzme ga i ovlaš pogleda pečat. Drugi je sa zanimanjem buljio gore u izrezbareni nadvratnik, kao da će tamo uspjeti pročitati oslobođenje od dužnosti za taj dan.

Prvi stražar mu je slijegajući vratio pergament.

"Unutra i lijevo. Nemojte se vucarati uokolo."

Simon se uspravio do svoje pune visine, ozlojeđen. Kad on bude stražar, držat će se s mnogo više stila nego ovi tupi, neobrijani idioti. Zar nisu znali da je čast nositi kraljevu zelenu? On i Jeremija popeli su se kraj njih u hladnu unutrašnjost Svetog Sutrina.

Ništa se nije micalo u predvorju, čak ni zrak, ali Simon je vidio igru svjetla na obrisima u pokretu iza daljih vrata. Umjesto da krene ravno prema vratima nalijevo, osvrnuo se da vidi gledaju li ih stražari – nisu, naravno – a zatim krene naprijed da pogleda veliku kapelu katedrale.

"Simon!" siknuo je Jeremija uplašeno. "Što to radiš?! Rekli su ovamo!" Pokazao je na sasvim lijeva vrata.

Ne obazirući se na svoga sudruga, Simon je gurnuo glavu kroz vrata. Jeremija mu se pridružio nervozno mrmljajući.

Kao na onim svetim slikama, pomisli Simon. Gdje vidiš Usiresa i Drvo daleko na kraju, a lica nabanskih seljaka su sva naprijed i blizu.

Zaista, kapela je bila tako velika i visokog stropa da se činila kao jedan svijet. Sunčano svjetlo, umekšano obojenim prozorima kao kroz oblake, slijevalo se dolje iz najviših dosega. Svećenici u bijelim haljama kretali su se oko oltara, čisteći i lašteći poput sluškinja obrijanih glava. Simon je pretpostavljao da su pripremali službe Elizijine koje će uslijediti za tjedan-dva.

Bliže vratima, krećući se podjednako zaposleno ali bez ikakve druge dodirne točke, Breyugarovi redari u žutim tunikama žurili su tamo i ovamo po raznim poslima, dopunjeni tu i tamo zelenilom nekog od dvorske erkynske garde ili mrkom ili crnom odjećom nekog odličnika iz Erchestera. Dvije grupe kao da su bile potpuno odvojene; Simonu je trebao trenutak da ugleda red dasaka i stolaca koji je bio postavljen između prednjeg i stražnjeg dijela katedrale. S bljeskom spoznaje, Simon je shvatio da to nije bila ograda koja bi zadržala uzrojene svećenike unutra, kako se u prvi čas činilo – ne, zapravo je trebala zadržati vojnike vani. Činilo se da biskup Domitis i svećenici još nisu odustali od nade da će okupacija njihove katedrale koju je izvršio kraljev satnik biti samo privremena.

Dok su se penjali stubištem morali su pokazati svoj pergament još trojici stražara, svima odreda pozornijim od onih na masivnim ulaznim vratima – bilo zato što su bili unutra, u hladovini ili zbog povećane blizine objekta njihove zaštite. Konačno su stajali u natrpanoj stražarnici pred veteranom izbrazdana lica i manjkom zubi čiji su pojas pun ključeva i izraz izmučenog nezanimanja jamčili autoritet.

"Da, lord Breyugar je danas ovdje. Dajte mi pismo, ja ću mu ga predati." Narednik se bezizražajno počešao po bradi.

"Ne, gospodine, moramo ga dati njemu. Od doktora Morgenesa." Simon se trudio da zvuči odlučno. Jeremija je buljio u pod.

"A je li? Zamisli ti to." Čovjek je pljunuo na pod pokriven piljevinom. Tu i tamo se probijao bljesak mramornih ploča ispod. "Aedon me ugrizao, kakav dan. Onda pričekajte tu."

"Dakle. Što je to?" Grof Breyugar, sjedeći za stolom kraj koštanih ostataka obroka od malih ptica, podigao je jednu obrvu. Imao je delikatne crte lica, gotovo izgubljene u masnom mesu, i ruke glazbenika – fine ruke dugačkih prstiju.

"Pismo, gospodaru." Simon, na jednom koljenu, pruži tubu pergamenta.

"Pa daj mi ga onda, dječače. Ne vidiš da sam za ručkom?" Grofov glas bio je visok i ženskast, ali Simon je čuo da je Breyugar zastrašujuće vješt mačevalac – te vitke ruke ubile su mnogo ljudi.

Dok je grof čitao poruku, mičući usnama sjajnim od masti, Simon se trudio da zadrži ramena ravna i leđa ukočena kao držak koplja. Krajičkom oka činilo mu se da vidi sjedokosog narednika kako ga gleda, pa je podigao bradu i zabuljio se ravno naprijed, razmišljajući o povoljnoj usporedbi koju mora pružati prema pogrbljenim tupanima na vratima katedrale.

"... Molim vas da razmotrite... donositelje... za službu pod vodstvom vašeg gospodstva..." pročitao je Breyugar naglas. Njegov naglasak priuštio je Simonu trenutak panike – je li primijetio da je Simon promijenio 'a' u riječi 'donositelja' u 'e'? Morao ga je malo zamrljati da se ne primijeti.

Grof Breyugar, s očima na Simonu, preda pismo naredniku. Dok je narednik čitao, još sporije od Breyugara, plemić je pregledao mladića od glave do pete, zatim dobaci kratak pogled Jeremiji koji je još klečao.

Kad je narednik vratio pismo, imao je smiješak koji je pokazivao rupu zbog dva zuba manjka i ružičasti jezik koji je kopao u tamnoj šupljini.

"Dakle." Breyugar je pisnuo zvuk kao žalosni uzdah. "Morgenes, stari ljekarnik, hoće da preuzmem dva dvorska miša i pretvorim ih u ljude! Podigao je sićušni batak sa svog tanjura i zagrizao kost. "Nemoguće."

Simon je osjetio da mu koljena klecaju, a želudac se gura prema grlu. "Ali... ali zašto?" zamucao je.

"Jer mi ne trebate. Imam dovoljno ljudi za borbu. Ne mogu si vas priuštiti. Nitko ne može sijati ako ne bude kiše, a već imam ljude koji stoje u redu tražeći posao koji bi ih nahranio. Ali najvažnije od svega, ne želim vas – dva usaljena dvorska dječaka koji u životu nisu osjetili ništa bolnije od udarca po svojim ružičastim guzicama za krađu trešanja. Gubite se. Ako bude rata, ako se oni iscereni pogani u Hernystiru nastave odupirati kraljevoj volji ili se pojavi izdajnik Jošua, možete nositi vile ili srp kao i ostali seljaci – možda možetečak i slijediti vojsku i pojiti konje, ako bude malo ljudi. Ali nikad nećete postati vojnici. Kralj me nije postavio za svoga satnika da bih se brinuo za žutokljunce. Naredniče, pokaži ovim dvorskim miševima neku rupu da pobjegnu odavde."

Ni Simon ni Jeremija nisu progovorili ni riječ na cijelom dugom putu natrag u Visotvrđu. Kad se Simon našao sam u svojoj zastrtoj niši, slomio je svoj drveni mač preko koljena. Nije plakao. I neće plakati.

Nešto je čudno u sjevernom vjetru danas, mislio je Isgrimnur. Nešto što miriše kao životinja ili oluja koja se sprema, ili oboje... neka svrabljiva tvar što podiže dlačice na mome vratu.

Protrljao je ruke kao da je zrak hladan, a nije bio, i zavrnuo rukave svoje lagane ljetne tunike – odjevene mjesecima prerano u ovoj tako čudnoj godini – preko svojih žilavih starih nadlaktica. Opet je prišao vratima i pogledao van, osjećajući se nelagodno što on, stari vojnik, igra takve dječje igre.

Gdje li je prokleti Hernystirac?

Okrenuvši se opet unutra zamalo se spotakao o hrpu podložaka za pisanje, umjesto toga zapevši kopitom čizme za najdonju od malih piramida smotanih pergamenata koji su mu ograničavali prostor za hodanje. Glasno opsovavši, sagnuo se na vrijeme da zadrži tvorevinu prije nego se raspe. Svakako, napuštena soba u Dvorani zapisa, ispražnjena da bi svećenici-pisari mogli poštovati Elizijino, bila je najbolje mjesto koje se u kratkom roku moglo naći za tajni sastanak – ali zašto nisu mogli ostaviti dovoljno mjesta da se odrastao čovjek može kretati među njihovim prokletim mrljarijama?

Kvaka na vratima je zvecnula. Vojvoda Isgrimnur, napokon oslobođen iščekivanja, skoči naprijed. Umjesto da oprezno izviri, širom je otvorio vrata da bi našao ne dvojicu ljudi, kao što je bio očekivao, već samo jednog.

"Hvala Aedonu što si tu, Eolair!" zalajao je. "Gdje je eskritor?"

"Ššš." Grof od Nad Mullacha podigao je dva prsta do usana dok je ulazio, zatvarajući vrata za sobom. "Tiše. Nadzornik arhiva se mota malo više u hodniku."

"A zašto bi me to brinulo?" uzvikne vojvoda, ali ne tako glasno kao prvi put. "Zar smo djeca da se skrivamo od tog okoštalog starog eunuha?"

"Ako si htio sastanak za koji svi znaju," upita Eolair smještajući se na stolac, "zašto se onda skrivamo po sobičcima?"

"Ovo nije sobičak," zagunđa Rimeržanin, "a ti savršeno dobro znaš zašto sam ti rekao da dođeš ovamo i zašto nijedna tajna nije sigurna u Unutarnjoj gradini. Gdje je eskritor Velligis?"

"Smatrao je da sobičak nije mjesto za lektorovu desnu ruku." Eolair se nasmijao. Isgrimnur nije. Po zajapurenu licu, pretpostavljao je da je i Hernystirac pijan ili bar supijan. Poželio je da je i s njim tako.

"Smatrao sam važnim da se sastanemo negdje gdje možemo slobodno govoriti", reče Isgrimnur, pomalo obrambeno. "U posljednje vrijeme nas se moglo vidjeti dosta zadubljene u razgovor."

"Ne, Isgrimnure, ti si u pravu", Eolair je uvjerljivo mahnuo rukom. Bio je odjeven za proslave Gospina dana, igrajući ulogu stranca punog poštovanja – uloga koju su neznabožački Hernystirci dobro naučili. Njegova svečana bijela tunika bila je triput opasana, svaki pojas pokriven zlatom ili emajliranim metalom, a duga griva crne kose bila mu je povučena unatrag iza glave i vezana zlatnom vrpcom. "Samo sam se šalio, otužna je to šala", nastavio je, "kad se vjerni podanici kralja Ivana moraju tajno sastajati da govore o stvarima koje nisu izdaja."

Isgrimnur se sporo primakao vratima i prodrmao bravu, provjeravajući je li zatvorena. Okrenuo se, oslonivši svoja široka leđa o drvo, i prekrižio ruke preko svojih znamenitih prsa. On je, također, bio odjeven za proslavu u finu, posve laganu plavu tuniku i uske hlače, ali pletenice njegove brade već su bile otrcane od nervoznog povlačenja, a hlače se izbočile na koljenima. Isgrimnur je mrzio svečano odijevanje.

"Pa," zarežao je konačno, prkosno podigavši glavu, "hoću li ja prvi govoriti ili ćeš ti?"

"Ne treba se brinuti o tome tko će prvi govoriti", reče grof.

Na trenutak je zajapurenost Eolairova lica, boja na njegovim visokim, tankim jagodicama, podsjetila starijeg čovjeka na nešto što je vidio samo jednom, prije mnogo godina; tjeskobni obris na tren ugledan preko pedeset lakata rimersgardskog snijega.

Jedan od 'bijelih lisaca', tako je moj otac nazvao onoga.

Isgrimnur se zapitao jesu li stare priče istinite – je li zaista bilo sithske krvi u plemenitim kućama Hernystira?

Eolair je prešao rukom preko lica kad je nastavio govoriti, pobravši sićušne kapljice znoja i trenutna sličnost je nestala. "Razgovarali smo dovoljno da shvatimo kako su stvari pošle opako krivo. Ono očemu moramo razgovarati – i za što trebamo skrovitost u kojoj ćemo razgovarati", mahnuo je rukom po natrpanoj arhivskoj prostoriji, mračnom gnijezdu papira i pergamenta osvijetljenom visokim trokutastim prozorom, "jest što možemo poduzeti s tim u vezi. Ako išta možemo poduzeti. Ali to je to: Što se da učiniti?"

Isgrimnur još nije bio voljan tako smiono skočiti u riječi koje su, što god Eolair rekao, već imale blag, mučan okus izdaje.

"Ovako stoje stvari", rekao je. "Ja sam zadnji koji bi smatrao Eliju krivim za ovo prokleto vrijeme. Znam o čemu govorim: dok je ovdje vruće poput vražjeg daha i suho kao kost, u mojoj zemlji na sjeveru imamo stravičnu zimu, snjegove i led koji nadmašuju sve zapamćene. Dakle vrijeme ovdje nije kraljeva krivnja, ništa više nego što su urušeni krovovi i smrznuta stoka u štalama u Rimmersgardu moja." Oštro je povukao pa se još jedna bradna pletenica rasplela, s vrpcom mlitavo obješenom iz sivog klupka. "Naravno, Elija snosi krivnju što me drži ovdje dok moji rođaci i moj narod pate, ali to je već drugi par rukava..."

"Ne, radi se o tome što njemu kao da nije stalo! Izvori presušuju, farme leže nezasijane, izgladnjeli ljudi spavaju po poljima, a gradovi se guše od kuge – a on kao da ne primjećuje. Porezi i tlake rastu, oni prokleti dupelizni štenci iz plemstva s kojima se sprijateljio povlače ga po cijeli dan po pijankama i pjevanju i borbama i... i..." Stari vojvoda hropnuo je od gnušanja. "I turniri! Udunova mi crvenog koplja, volio sam turnire kao i svi drugi u svoje vrijeme, ali Erkynland se mrvi u prašinu pod prijestoljem njegova oca, zemlje Velike skrbi nemirne su kao preplašeni vučići – i svejedno se turniri nastavljaju! I brodske zabave na Kynslaghu! I žongleri, artisti, dreseri

medvjeda! Grozno je kao u pričama o posljednjim danima Crexisa Jarca!" I sam sad već crven u licu, Isgrimnur je stisnuo šake i zagledao se u pod.

"U Hernystiru", Eolairov glas bio je blag i milozvučan nakon Rimeržaninove promukle tirade, "kažemo: 'Pastir, a ne mesar', misleći pri tome da bi kralj trebao čuvati svoju zemlju i narod kao stado, uzimajući od njih samo ono što mu treba da sam preživi – a ne iskorištavati ih dok mu ne preostane drugo već da pojede što je ostalo." Eolair se zagledao u mali prozor i čestice pergamentne prašine koje su se uzrojile u njegovu rasutom svjetlu. "A Elija upravo to radi: izjeda svoju zemlju zalogaj po zalogaj, isto kao što je div Croich-ma-Feareg jednom proždro planinu u Crannhyru."

"Elija je jednom bio dobar čovjek, zaista," reče Isgrimnur kao da se čudi, "i bilo je mnogo lakše izlaziti na kraj s njim nego s njegovim bratom. Istina, nisu svi ljudi stvoreni za kraljevanje, aličini se da problem nije samo u čovjeku iskvarenom od moći. Nešto je prokleto krivo – a to nisu samo Fengbald i Breyugar i svi oni koji ga vode u propast." Vojvoda je djelomično povratio dah. "Znaš da mu ono zlobno kopile od Pryratesa puni glavu čudnim idejama, drži ga noćima budnim u tornju sa svjetlima i bogohulnim zvukovima, sve dotle da se ponekadčini kao da kralj ne zna gdje je kad sunce izađe. Što bi Elija mogao htjeti od stvora kakav je taj kurvin sin od svećenika? On je kralj poznatog svijeta – što bi mu Pryrates uopće mogao ponuditi'?"

Eolair je ustao, pogleda još prikovana na svjetlo odozgo i potapkaočelo rukavom. "Volio bih to znati", reče napokon. "Dakle, što se može učiniti?"

Isgrimnur je stisnuo svoje stare, vatrene oči. "Što kaže eskritor Velligis? Konačno, konfiscirajući katedralu Svetog Sutrina prisvojio je imovinu Majke Crkve. Guthwulf je u samostalnoj luci u Abaingeatu ukrao nabanske brodove i one tvojeg kralja Llutha, pod izlikom 'opasnosti od kuge'. Leobardis i lektor Ranessin su bliski; oni vladaju Nabbanom kao jedan dvoglavi monarh. Zacijelo Velligis može nešto reći u ime svoga gospodara."

"Može reći mnogo toga, ali malo važnoga, prijatelju." Eolair se zavalio natrag na stolac. Sjajno koplje sunca se stanjilo, izvora djelomično zakrivenog jer je Sunce tonulo, ostavljajući malu prostoriju u još dubljoj sjenci. "Što knez Leobardis misli o tom činu gusarstva – tri broda za rasuti teret jednostavno ukradena u henrystirskoj luci – Velligis tvrdi da ne zna. U ime svoga gospodara je, kao i uvijek, neodređen. Njegova Svetost Ranessin, mislim, ima namjeru biti mirotvorcem između Elije i kneza Leobardisa i možda istovremeno popraviti položaj vaše Aedonitske crkve ovdje na dvoru. Moj gospodar kralj Lluth uputio me da moj sljedeći korak bude put u Nabban, možda ću istinu o tome saznati kad dođem tamo. Bojim se, ipak, da je, ako je to istina, lektor pogriješio u procjeni: ako je prezir koji su Elija i njegovi udvorice iskazali Velligisu ikakav znak, kralj je još nemirniji nego što je njegov otac bio pod širokom sjenom Majke Crkve."

"Toliko zavjera!" zaječi Isgrimnur. "Toliko urota! Vrti mi se u glavi od toga. Nisam ja za takve stvari. Daj mi mač ili sjekiru i pusti me da dijelim udarce!"

"Zar si se zato zaputio u sobičke?" Eolair se nasmiješio i ispod ogrtača izvukao mješinu gorke medovine. "Čini se da ovdje nemaš na koga zamahnuti. Mislim da si se dobro prilagodio urotama u tako poznoj dobi, dobri moj vojvodo."

Isgrimnur se namrštio i prihvatio ponuđenu mješinu. On je rođeni urotnik, naš Eolair, mislio je. Trebao bih biti zahvalan, ako ništa drugo, što imam s kim razgovarati. Sa svim njegovim hernystirskim poetskim govorima što sam ga čuo prosipati gospama, ispod svega je čvrst kao štitni čelik – dobar saveznik za izdajnička vremena.

"Ima još nešto." Isgrimnur je vratio mješinu Eolairu i obrisao usta. Grof povuče dug gutljaj, a onda kimne glavom.

"Ispali. Uši su mi k'o u circoilskog zeca."

"Starac kojeg je stari Morgenes pronašao tamo u Kynswoodu?" pitao je Isgrimnur. "Onaj ubijeni strijelom?" Eolair ponovno kimne. "Bio je moj čovjek. Imenom Bindesekk, iako ga kad su ga otkrili ne bih prepoznao osim po slomljenoj kosti na licu koju je dobio na jednom prijašnjem zadatku u mojoj službi. Naravno da nisam ništa rekao."

"Tvoj?" Eolair je podigao jednu obrvu. "A što je radio? Znaš li?"

Isgrimnur se nasmijao. Bio je to kratak, štektav zvuk. "Svakako. Zato sam i šutio. Poslao sam ga kad je Skali od Kaldskryka pokupio svoje rođake i krenuo na sjever. Oštronosi si je za moj ukus stvarao previše novih prijatelja na Elijinu dvorcu, pa sam poslao Bindesekka s porukom mome sinu Isornu. Tako dugo dok me Elija zadržava ovdje s tim smiješnim zadaćama i iskazivanjem lažne diplomacije za koju tvrdi da je tako važna – a ako jest tako važna, zašto to povjerava tupom starom ratniku poput mene? – pa sam htio da Isorn bude posebno oprezan. Ne vjerujem Skaliju ni koliko bih vjerovao izgladnjelom vuku, a moj sin kod kuće već ima sasvim dovoljno nevolja, kako čujem. Sve vijesti koje su se procijedile preko Ledomeđe su loše – divlje oluje na sjeveru, nesigurni putovi, seljani primorani da se skutre zajedno u glavnim kućama. To su nemirna vremena, a Skali to zna."

"Misliš li, onda, da je Skali ubio tvog čovjeka?" Eolair se nagnuo naprijed, ponovno dodajući mješinu.

"Ne znam, zaista." Vojvoda je nagnuo glavu za još jedan dug gutljaj, mišića zadrhtalih u širokom vratu; tanka kišica medovine zaprskala je njegovu plavu tuniku. "Hoću reći: to je najočitije rješenje, ali muče me mnoge sumnje." Na trenutak je odsutno brisao mrlju. "Najprije, čak i da je uhvatio Bindesekka, bila bi izdaja ubiti ga. Usprkos svom preziru, Skali je moj vazal, a ja sam mu suveren."

"Ali tijelo je bilo skriveno."

"Ne dobro. I zašto tako blizu zamka? Zašto ne pričekati dok ne dođu do Gorošljemskih bregova – ili do Ledomeđna puta ako je uopće prolazan – i ubiti ga tamo, gdje za to nikad ne bih doznao? Mogu ga zamisliti kako siječe Bindesekka u bijesu onom svojom velikom sjekirom, ali ubiti ga strijelom i zatim ostaviti u Kynswoodu? Nekako ne sjeda kako treba."

"Pa onda tko?"

Isgrimnur je stresao glavom, konačno osjećajući medovinu. "To je ono što me brine, Hernystiriče", reče napokon. "Jednostavno ne znam. Čudne se stvari događaju. Priče putnika, dvorska govorkanja..."

Eolair je prišao vratima i otključao ih, otvarajući ih da pusti svježi zrak u malu prostoriju.

"Ovo su zaista čudna vremena, prijatelju", rekao je i duboko udahnuo. "I, možda i najvažnije pitanje – gdje je u ovom čudnom svijetu princ Jošua?"

Simon je pokupio komadić kremena i zavitlao ga u nebesa. Opisavši otmjenu krivulju kroz jutarnji zrak, kamen se s prigušenim zvukom spustio u bezlisni grm u obliku životinje dolje u vrtu. Otpuzavši do ruba krova kapele, Simon je uočio mjesto udara poput iskusnog katapultaša, primijetivši podrhtavanje grančica na vjeverici od živice. Otkotrljao se natrag iz krovnog oluka u sjenu dimnjaka, uživajući u hladnoj čvrstini kamenja pod kralježnicom. Iznad njega je divlje oko mariskog sunca buljilo dolje, približavajući se svom podnevnom vrhuncu.

Bio je to dan za izbjegavanje odgovornosti, za bijeg od Rahelinih zadaća i Morgenesovih objašnjenja. Doktor još nije otkrio – ili nije spomenuo – Simonov osujećeni izlet u vojnu vještinu i Simon je bio zadovoljan takvim stanjem stvari.

Izvaljen i škiljeći u jutarnjem blještavilu, začuo je tih kuckav zvuk u blizini svoje glave. Otvorio je jedno oko dovoljno na vrijeme da ugleda sićušnu sivu sjenu kako juri kraj njega. Skotrljavši se polako na trbuh, promotrio je krov.

Veliki krov kapele širio se pred njim, polje grbavih i nepravilnih krovnih ploča u čijim su pukotinama rasla zapetljana klupka smeđe i blijedozelene mahovine koja je nekim čudom preživjela sušu, držeći se života s istom pohlepom s kojom se držala za raspucane ploče. Površina crepova uzdizala se naviše od olukom omeđenog ruba do kupole kapele, koja se probijala kroz krov kao oklop morske kornjače dok probija plitke valiće neke tihe uvale. Gledane iz ovog kuta, šarene staklene ploče kupole – koje su unutar kapele blistale čudesnim slikama iz života svetaca – izgledale su tamne i plosnate, kao parada grubih obličja na podlozi smrknuta svijeta. Na vrhu kupole jedan

željezni čvor držao je u zraku zlatno Drvo, ali sa Simonove točke gledišta bilo je jedva pozlaćeno, zlatni list se gulio u tanušnim, drhtavim trakama koje su otkrivale hrđu ispod sebe.

Iza dvorske kapele more krovova širilo se u svim smjerovima: Velika dvorana, prijestolna dvorana, arhivi i odaje za služinčad, svi nakrivljeni i nejednaki, popravljani ili mijenjani mnogo puta dok su godišnja doba lizala sivi kamen i olovnu šindru, a zatim ih postupno otkrhavala. Sa Simonove lijeve strane nadnosila se vitka blijeda oholost Zvonika Zelenog Anđela; još dalje, vireći iznad luka kupole kapele, siva, zdepasta masa Hjeldinova tornja sjedila je uspravno poput psa koji šeni.

Dok je Simon nadgledao prostor krovnog svijeta, trepet sivila opet se pojavio na rubu njegova vidnog polja. Hitro se okrenuvši, ugledao je stražnjicu male mačke čađave boje kako nestaje u rupi na rubu krova. Kad se približio dovoljno da ugleda rupu, spustio se opet na trbuh, podbočivši bradu nadlanicama. Sad više nije bilo traga kretanju.

Mačka na krovu, pomislio je. Pa, valjda može još netko ležati ovdje gore, osim muha i golubova – vjerojatno jede one puzave krovne štakore.

Premda je dosad vidio samo rep i stražnje noge, Simon je osjetio naglu srodnost s odmetničkom krovnom mačkom. Poput njega, i mačka je poznavala tajne prolaze, kutove i zakutke i išla je kud je htjela bez ičijeg dopuštenja. Poput njega, i ovaj se sivi lovac snalazio ne mareći za brigu ili milosrđe drugih...

Čak je i Simon bio svjestan da je to strašno precjenjivanje svoga položaja, ali usporedba mu se prilično sviđala.

Na primjer, zar se nije neprimijećen prikrao na ovaj isti krov prije četiri dana, dan nakon Elizijinog, da promatra skupljanje erkynske garde? Rahela Zmajevna, izazvana njegovom zaljubljenošću u sve osim održavanja kućanstva, što je smatrala njegovom pravom – i zanemarenom – dužnošću, prije toga mu je bila zabranila da ode dolje i pridruži se gomili na glavnim vratnicama.

Medvjed Ruben, pogrbljeni, golemi gospodar dvorske kovačnice, bio je rekao Simonu da se erkynska garda sprema u Falshire, uz rijeku Ymstreccu, istočno od Erchestera. Tamošnji ceh trgovaca vunom stvarao je nevolje, objasnio je Ruben mladiću spuštajući crveno užarenu potkovu u vjedro vode. Odmahujući zapiskalu paru, Ruben je zatim pokušao opisati složenu situaciju: činilo se da je suša dovela do takve nesreće da je kruna morala oduzeti ovce falshirskim pastirima – njihov glavni izvor prihoda – da bi nahranila izgladnjele, beskućne mase koje su se gurale u Erchesteru. Trgovci vunom, vičući da će ih to uništiti – da će onda i oni biti natjerani u smrt od gladi – okupljali su se na ulicama, huškajući lokalni narod protiv nepopularnog proglasa.

Tako se Simon prošlog tiasnika potajno popeo na krov kapele da vidi erkynsku gardu kako odlazi, nekoliko stotina dobro naoružanih pješaka i tucet vitezova pod komandom grofa Fengbalda,čije je leno Falshire i bio. Dok je Fengbald izjahavao na čelu garde, s kacigom i prsnim oklopom, krasna figura u svojoj crvenoj tunici sa srebrom izvezenim orlom, nekoliko cinika u okupljenoj gomili promatrača natuknulo je kako je grof uzeo toliko vojnika sa sobom od straha da ga njegovi falshirski podanici neće prepoznati, zbog njegovih dugih odsutnosti. Drugi su predložili da se možda boji da će biti prepoznat – Fengbald nije bio baš neumoran u brizi za svoj naslijeđeni posjed.

Simon se toplo prisjetio Fengbaldove zadivljujuće kacige, blistave srebrne kacige okrunjene parom raširenih krila.

Rahela i drugi su u pravu, pomisli iznenada. Eto, opet sanjarim. Fengbald i njegovi plemeniti prijatelji neće nikad doznati jesam li živ ili mrtav. Moram nešto učiniti za sebe. Ne želim zauvijek ostati dijete, zar ne? Zastrugao je po jednoj od krovnih ploča komadom šljunka, pokušavajući nacrtati orla. Osim toga, vjerojatno bih izgledao glupo u oklopu. . . zar ne?

Sjećanje na vojnike erkynske garde dok tako ponosito maršriraju kroz velika Nearulaška vrata dirnulo ga je na osjetljiva mjesta, ali ga je i zagrijalo: lijeno je mahao promatrajući mačju pećinu i tražeći trag njezine stanovnice.

Već je prije jedan sat prošlo podne kad se jedan sumnjičav nos pojavio na početku rupe. Dotad, Simon je već jahao pastuha kroz vratnice Falshira, obasut cvijećem što se isipalo kroz prozore iznad njega. Gurnut natrag u stvarnost naglim pokretom, zadržao je dah dok je ostatak zvijeri slijedio nos: mala, kratkodlaka siva mačka s bijelom mrljom koja se protezala od desnog oka do brade. Mladić je ostao miran kao drvo kad se mačka – jedva tri lakta od njegova položaja – načas prepala nečega i zgrbila leđa, stisnuvši oči. Simon se prestrašio da ga je ugledala, ali kako je ostao nepokretan naglo je krenula naprijed, iskačući iz sjene sa zavinutog ruba krova na širok put sunčeva prolaza. Dok je Simon oduševljeno gledao, sivo mače pronašlo je labav komadić kremena i poslalo ga poskakujući preko crepova, slijedeći ga da bi ga zahvatilo spretnom šapom i ponovno otpočelo igru.

Neko je vrijeme promatrao igrarije mačke s krova, sve dok ga osobito smiješna vragolija – mače se zaustavilo prednjim šapama u okrajku crijepa, prevrnulo se preko glave u pukotinu između ploča i ostalo ležati ogorčeno mašući repom – nije natjerala da otkrije svoj položaj. Dugo prigušivan prasak smijeha probio se van; malena zvjerčica skočila je okretno u zrak, sletjela i jurnula u svoju rupu samo ovlaš pogledavši u Simonovu smjeru. Ovako uspaničen izlaz opet ga je svinuo u smijehu.

"Bež', mačak!" doviknuo je za iščezlim stvorenjem. "Bež', ti mačkež! Bež-mačkež!"

Dok je puzao k otvoru rupe da otpjeva pjesmicu zajedničkog pogleda na krovove i kamenje i samoću za sivu mačku – za koju je nekako bio siguran da će poslušati – nešto drugo mu je privuklo pogled. Spustio je ruke na rub krova i gurnuo glavu gore da pogleda. Začeci povjetarca ocrtavali su nježne skice kroz njegovu kosu.

Daleko prema jugoistoku, daleko iza granica Erchestera i predgorja iznad Kynslagha, tamnosiva mrlja razlila se po čistom mariskom nebu, kao da je netko prevukao prljavim palcem preko svježe obojenog zida. Vjetar je trgao tamnu mrlju čak i dok je gledao, ali tamniji valovi su se dizali odozdo, uznemirena tama bila je pregusta da bi je rastjerao kakav vjetar. Pravi crni oblak podizao se na istočnom obzoru.

Trebao mu je jedan dug, zbunjen trenutak prije nego što je shvatio da je ono što vidi dim, gusta perjanica dima koja je prljala blijedo, čisto nebo.

Falshire je gorio.

10

Kralj Guja

Dva dana kasnije, ujutro posljednjeg dana marisa, Simon je silazio na doručak s drugim peračima suđa kad ga je zaustavila teška crna ruka na ramenu. Jedan nestvaran, zastrašujući trenutak misli su mu skočile natrag u san o prijestolnoj dvorani i polaganom nezgrapnom plesanju malahitnih kraljeva.

Ruka se, međutim, pokazala pokrivenom ispucanom crnom rukavicom bez prstiju. Ni njezin vlasnik nije bio od tamnog kamena – premda se, dok je Simon s iznenađenjem zurio u Inchovo lice, činilo da je Bog nekako zaboravio predvidjeti dovoljno žive tvari kad je Inchova osoba bila stvarana i da je u posljednjičas morao dodavati zamjene neke inertne, nedodirljive materije.

Inch se saginjao sve dok mu brkato lice nije došlo vrlo blizu Simonovu; čak i njegov dah kao da je mirisao više na kamen nego na vino ili luk ili nešto obično.

"Doktor te treba." Prevrnuo je očima s jedne strane na drugu. "Onako odmah."

Drugi kuhinjski dječaci progurali su se kraj Simona i golemog Incha s pokojim začuđenim pogledom i produžili svojim putem. Simon ih je, pokušavajući se iskoprcati ispod teške ruke, očajno gledao kako odlaze.

"U redu. Stižem odmah", rekao je i, promeškoljivši se, uspio se oteti. "Daj samo da uzmem komad kruha da ga pojedem po putu." Otrčao je niz hodnik do blagovaonice za služinčad, kradomice se osvrnuvši; Inch je još stajao na istom mjestu, prateći njegovo povlačenje mirnim očima bika na livadi.

Kad je malo kasnije izašao s okrajkom kruha i grumenom gumastog bijelog sira, razočarao se vidjevši da ga je Inch pričekao. Krupni čovjek krenuo je uz njega dok je išao prema Morgenesovim odajama. Simon mu je ponudio hranu, trudeći se da se pri tome nasmiješi, ali Inch je samo nezainteresirano pogledao prema hrani i ništa nije rekao.

Dok su hodali preko sušom izmučenog otvorenog prostora srednjeg dvorišta, tražeći put kroz jata svećenika-pisara na njihovim svakodnevnim hodočašćima između Kancelarova ureda i Dvorane arhiva, Inch je pročistio grlo kao da će progovoriti. Simon, kojem je u njegovoj blizini bilo tako neugodno da ga ječak i tišina činila nervoznim, podigao je pogled s iščekivanjem.

"Zašto..." počeo je Inch napokon, "... zašto si uzeo moje mjesto?" Nije skrenuo svoj voštani pogled sa svećenicima zakrčenog puta pred njima.

Simonovo je srce sad preuzelo osobine kamena: hladno, teško i opterećujuće. Bilo mu je žao te domaće životinje koja se smatrala čovjekom, ali ga se istovremeno i plašio.

"Ja... nisam ti uzeo mjesto." Izjava mu je zvučala lažno čak i u vlastitim ušima. "Zar te doktor ne zove još uvijek da mu pomažeš s nošenjem i postavljanjem stvari? Mene uči da radim druge stvari, stvari koje su jako drukčije."

Nastavili su hodati u tišini. Konačno su im se na vidiku pojavile Morgenesove odaje, skutrene u zagušujućem bršljanu poput gnijezda neke male, ali snalažljive životinje. Kad su bili možda deset koraka udaljeni, Inchova ruka opet je zgrabila Simonovo rame.

"Prije nego što si ti došao," rekao je Inch a široko mu se, okruglo lice spuštalo prema Simonovu kao košara koju netko spušta s katnog prozora, "prije nego što si ti došao, ja sam mu bio pomoćnik. Ja sam trebao biti sljedeći." Namrštio se, isturivši donju usnu i stisnuvši svoju zajedničku crtu obrva pod oštrijim kutom, ali oči su mu još bile blage i tužne. "Doktor Inch, to bih bio." Usredotočio je pogled na Simona, koji se napola bojao da će ga skršiti težina šape na njegovoj ključnoj kosti. "Ne sviđaš mi se, mali peraču suđa."

Pustivši ga, Inch se odvukao dalje, s tjemenom jedva vidljivim iznad planinskog lanca pogurenih ramena. Simon, trljajući vrat, osjeti mučninu.

Morgenes je ispraćao tri mlada svećenika iz svojih odaja. Bili su upadljivo - i pomalo šokantno, što se Simona ticalo - pijani.

"Došli su po moj prilog za proslavu Dana luda", rekao je Morgenes dok je zatvarao vrata za trojkom, koja je već prasnula u nesuvislu pjesmu. "Pridrži ove ljestve, Simone."

Vjedro crvene boje bilo je postavljeno na najvišoj prečki ljestava, pa kad je doktor došao do njega, izvadio je četku koja je bila upala u vjedro i počeo mrljati čudna slova iznad okvira vrata – uglate simbole, svaki od njih bio je sićušna, zbunjujuća slika. Simonu su izgledali pomalo kao drevna pisma koja je našao u nekim Morgenesovim knjigama.

"Čemu to služi?" upitao je. Doktor, zanesen u slikanju, nije odgovorio. Simon je spustio ruku s ruba ljestava da počeše članak. Ljestve su se počele zlokobno ljuljati. Morgenes se morao uhvatiti za dovratak da spriječi pad.

"Ne, ne, ne!" zalajao je, pokušavajući zadržati plimu i oseku boje da ne prelije rub vjedra. "Možeš ti i bolje, Simone! Pravilo glasi: sva pitanja pismeno! Aličekaj dok ne siđem odavde – ako padnem i ubijem se, neće ti imati tko odgovoriti." Morgenes se vratio svome slikanju, tiho si pljuckajući u bradu.

"Oprostite, doktore," reče Simon, pomalo uvrijeđeno, "jednostavno sam zaboravio."

Nekoliko trenutaka prošlo je bez ikakva drugog zvuka osim brkatog šuštanja Morgenesova kista.

"Hoću li uvijek morati ispisivati pitanja? Ne mogu se nadati da ću ikad pisati toliko brzo koliko mi na pamet padaju stvari koje želim znati."

"To je," reče Morgenes, mršteći se na svoj zadnji potez, "i bila zamisao toga pravila. Ti, dječače, izmišljaš pitanja kao što Bog stvara muhe i siromahe – u rojevima. Ja sam starčovjek i volim držati svoj korak."

"Ali," Simonov glas poprimio je očajan ton, "pisat ću do kraja života!"

"Mogao bih smisliti mnoge manje vrijedne načine kako da provedeš život", odvratio je Morgenes, nespretno se spuštajući niz ljestve. Okrenuo se da pregleda ukupni dojam, lûk čudnih slova uz cijelu dužinu nadvratka. "Na primjer," rekao je, bacivši oštar, znalački pogled prema Simonu, "mogao bi krivotvoriti pismo i prći Breyugarovoj gardi, pa onda provoditi vrijeme tako da daješ ljudima s mačevima da ti odsijecaju djelić po djelić."

Prokletstvo, pomisli Simon, uhvaćen kao štakor.

"Znači... čuli ste?" upitao je konačno. Doktor je kimnuo, zadržavši svoj stisnuti, ljutiti smiješak.

Usires mi pomogao, kakve oči ima! mislio je Simon. Kao igle. Pogled mu je gori od Rahelina zmajskog povika.

Doktor ga je nastavio promatrati. Simonov pogled spustio se na tlo. Napokon, nevoljkim glasom koji je zvučao godine i godine mlađi nego što bi želio, izrekao je.

"Žao mi je."

Doktor je sad, kao da se prekinulo uže što ga je bilo zadržavalo, počeo hodati ukrug. "Da sam imao pojma za što si namjeravao upotrijebiti to pismo..." dimio se. "Što ti je bilo na pameti? I zašto, zašto si osjećao da moraš meni lagati!?"

Negdje duboko unutra, jednom dijelu Simona bilo je drago što se doktor uzrujao – dijelu koji je uživao u pozornosti. Drugi dio, međutim, osjećao se posramljeno. Negdje drugdje u njemu – koliko Simona uopće ima? – bio je miran, zainteresiran promatrač koji je čekao da vidi koji će dio govoriti u ime svih.

Morgenesovo koračanje počelo ga je živcirati. "Uostalom," doviknuo je starcu, "zašto bi vas bilo briga? To je moj život, zar ne? Glupi život glupog perača suda! Ionako me nisu htjeli..." dovršio je mrmljanjem.

"I trebao bi biti zahvalan!" reče Morgenes oštro. "Zahvalan što te nisu htjeli. Kakav je to život? Povlačiti se po vojarni kockajući s neznalicama i klipanima u vrijeme mira; i biti sječen, proboden strijelama i izgažen pod kopitima u vrijeme rata. Nemaš ti pojma, glupi dječače – biti obični pješak dok su na bojištu svi ti visokorodni vitezovi koji buzdovanima ubijaju seljake nije ništa bolje nego biti meta na igrama za Gospin dan." Okrenuo se da pogleda Simona. "Znaš li što su Fengbald i njegovi vitezovi učinili u Falshiru?"

Mladić nije odgovorio.

"Zapalili su cijeli vunarski kvart, to su učinili. Spalili žene i djecu zajedno s ostalima – samo zato što nisu htjeli prepustiti svoje ovce. Fengbald je dao badnjeve za šišanje ovaca napuniti vrelim uljem i tako je spalio vođe vunarskog ceha. Šest stotina njegovih vlastitih podanika poklano, a grof Fengbald i njegovi ljudi odmarširali su natrag u dvorac pjevajući! I to je društvo kojem se želiš pridružiti!?"

Simon je sad već bio zaista ljut. Osjetio je kako mu se lice zažarilo, prestravila ga je mogućnost da bi mogao zaplakati. Neosjetljivi promatrač Simon posve je nestao. "Pa onda?" povikao je. "Što je to ikoga briga!?" Morgenesova očita iznenađenost ovom neobičnom provalom još ga je više pogodila. "Štoće biti sa mnom?" upitao je, lupivši po bedrima od frustriranosti. "Nema slave u kuhinji, nema slave među sluškinjama.. i nema slave ovdje u mračnoj sobi punoj glupih... knjiga!"

Povrijeđeni izraz na starčevu licu konačno je probio napete brane; Simon je u suzama pobjegao u udaljeni kut doktorovih odaja da se sklupča jecajući na mornarskoj škrinji, lica pritisnutog uz hladan kameni zid. Negdje vani, tri mlada svećenika pjevala su himne u neujednačenom, pijanom suzvučju.

Sitni doktor se začas našao kraj njega, nespretnom rukom tapšući mladićevo rame.

"No, dječače, no..." rekao je zbunjeno, "kakve su to priče o slavi? Zar si se i ti zarazio? Prokletstvo, kakav sam ja slijepi prosjak, trebao sam vidjeti. Groznica je nagrizla i tvoje priprosto srce, zar ne, Simone? Žao mi je. Potrebna je snažna volja ili iskusno oko da se kroz svjetlucanje ugleda trulo središte." Opet je potapšao Simonovu ruku.

Simon nije imao pojma o čemu doktor govori, ali ton Morgenesova glasa bio je utješan. Usprkos sebi, osjetio je da mu se bijes počinje raspršivati – ali osjećaj nalik na slabost koji ga je zamijenio natjerao ga je da se uspravi i otrese doktorovu ruku. Grubo je obrisao svoje vlažno lice rukavom kožuha.

"Ne znam zašto vam je žao, doktore", počeo je, trudeći se da mu glas ne zadrhti. "Meni je žao... što sam se ponio kao dijete." Ustao je, čovječuljkove oči slijedile su ga dok je prelazio sobu do dugog stola, gdje je zastao, prevlačeći prstom preko raštrkanih otvorenih knjiga. "Lagao sam vam i napravio budalu od sebe", rekao je, ne dižući pogled. "Molim vas, doktore, oprostite na gluposti jednog perača suđa... malog od kuhinje koji je mislio da može biti više od toga."

U tišini koja je slijedila ovaj hrabri govor, Simon je čuo Morgenesa kako ispušta neki čudan zvuk – je li moguće da plače? Ali trenutak kasnije sve je postalo i prejasno: Morgenes je hihotao – ne, smijao se, trudeći se da priguši zvuk svojim širokim rukavom.

Simon se okrenuo, ušiju zažarenih kao ugljen. Morgenes mu je na tren uhvatio pogled, onda skrene oči, uzdrhtalih ramena.

"O, mladiću... o, mladiću", puhnuo je konačno, ispruživši ruku da zaustavi uvriježenog Simona. "Nemoj ići! Nemoj se ljutiti. Bio bi potraćen na bojnom polju! Trebao bi biti veliki plemić i dobivati pobjede za pregovaračkim stolom, koje uvijek pretegnu nad pobjedama bojišta – ili eskritor Crkve koji će spašavati udvoričke vječite duše bogatih i beskućnih grešnika." Morgenes je opet zahihotao i zagrizao svoju bradu dok ga napadaj ne prođe. Simon je stajao kameno miran, namrštena lica, nesiguran dobiva li kompliment ili uvredu. Onda se doktor uspio stišati; skočio je na noge i uputio se prema bačvici s pivom. Dugi gutljaj dovršio je proces smirivanja. Okrenuo se mladiću sa smiješkom.

"Ah, Simone, blažen bio! Nemoj dopustiti da te zveketanje i hvalisanje prijatelja i junačića kralja Elije toliko zadivi. Imaš oštar um – bar ponekad, u svakom slučaju – i imaš nadarenosti za koje i ne znaš – za sada. Nauči što možeš od mene, mladi sokole, i od svih drugih na koje naiđeš i koji te mogu nečemu naučiti. Tko zna kakva će ti biti sudbina? Ima mnogo vrsta slave." Iskrenuo je bačvicu za još jedan pjenušavi gutljaj.

Nakon trenutka pažljivog proučavanja Morgenesa da se osigura kako ovaj govor nije bio još jedno zadirkivanje, Simon si je napokon dopustio stidljivi smiješak. Svidalo mu se da ga se zove "mladim sokolom".

"Onda dobro. I zaista mi je žao što sam vam lagao. Ali ako imam oštar um, zašto mi ne želite pokazati ništa važno?"

"Kao što, na primjer?" upitao je Morgenes, izblijedjela smiješka.

"Oh, ne znam. Magiju... ili tako nešto."

"Magiju!" sikne Morgenes. "Zar samo na to misliš, dječače? Zar misliš da sam ja nekakav lutajući čarobnjak, neki jeftini dvorski iluzionist, pa da ti moram pokazivati trikove?" Simon nije odgovorio. "I još sam ljut na tebe što si mi lagao", doda doktor. "Zašto bih te nagrađivao?"

"Učinit ću sve što želite, bilo kada", reče Simon. "Čak ću i strop oprati."

"Dosta", odvrati Morgenes. "Neću se dati nagovoriti. Evo ti prijedloga, dječače: zaboravi tu svoju beskrajnu opsjednutost magijom i odgovarat ću na sva druga tvoja pitanja cijelih mjesec dana a da ni jedno nećeš morati napisati! Kako ti to zvuči, ha?"

Simon je žmirnuo, ali nije progovorio.

"Dobro, onda ću ti dopustiti da pročitaš moj rukopis o životu Svijetlog Ivana!" ponudi doktor. "Sjećam se da si nekoliko puta pitao za to."

Simon se još jače namršti. "Ako me naučite magiji," predložio je, "donosit ću vam svaki tjedan jednu Juditinu pitu i bure stanshirskog crnog iz smočnice."

"Eto ga!" zalaje Morgenes slavodobitno. "Vidiš?! Vidiš li, dječače? Toliko si uvjeren da će ti magični trikovi donijeti moć i sreću da si posve voljan krasti kako bi. me podmitio da te naučim! Ne, Simone, oko ovoga se ne mogu pogađati s tobom."

Simon se opet razljutio, ali je duboko udahnuo i uštipnuo si ruku. "Zašto ste toliko protiv toga, doktore?" upita kad se osjetio mirnijim. "Jer sam mali od kuhinje?"

Morgenes se nasmiješi. "Premda još radiš u kuhinji, Simone, dečko moj, nisi ti nikakav mali od kuhinje. Ti si moj šegrt. Ne, nema u tebi nikakva nedostatka – osim godina i nezrelosti. Samo ne shvaćaš što tražiš."

Simon se baci na stolac. "Ne razumijem", promrmlja.

"Upravo tako." Morgenes je povukao još jedan gutljaj piva. "Ono što zoveš 'magijom' zapravo su samo čini prirodnih stvari, osnovnih snaga sličnih vatri i vjetru. One se drže prirodnih zakona – ali te je zakone vrlo teško naučiti i razumjeti. Mnoge možda nikad i nećemo pojmiti."

"Ali zašto me ne naučite tim zakonima!?"

"Iz istog razloga iz kojeg ne bih dao upaljenu baklju djetetu koje sjedi na gomili slame. Dijete – i bez uvrede, Simone – nije spremno za takvu odgovornost. Samo oni koji su mnogo godina proučavali mnoge druge stvari i discipline mogu početi svladavati Vještinu kojoj se toliko diviš. Čak ni onda nisu nužno sposobni gospodariti bilo kakvim moćima." Starac ponovno otpije, obriše usne i nasmiješi se. "Do trenutka kad je većina nas sposobna služiti se Vještinom, dovoljno smo stari da to ne činimo. Preopasno je to za mlade, Simone."

"Ali..."

"Ako kažeš 'Ali Pryrates...' udarit ću te", reče Morgenes. "Jednom sam ti već rekao, on je lud – ili skoro lud. On vidi samo moć koja se može prikupiti služeći se Vještinom, a pravi se da ne vidi posljedice. Pitaj me o posljedicama, Simone."

Nevoljko je upitao: "Kakve su pos..."

"Ne možeš se služiti snagom a da je ne platiš, Simone. Ako ukradeš pitu, netko drugi će ostati gladan. Ako konja tjeraš prebrzo, konj će uginuti. Ako se služiš Vještinom da otvaraš vrata, Simone, ne možeš birati svoje goste."

Razočaran, Simon je zurio po prašnoj sobi. "Zašto ste naslikali one znakove iznad svojih vrata, doktore?" upita konačno.

"Tako da ničiji tuđi gosti ne dođu meni u posjet." Morgenes se sagnuo da odloži svoju bocu. Dok je to radio, nešto zlatno i sjajno ispalo je iz ovratnika njegove sive halje, skotrljavši se, te se ostalo ljuljati obješeno o lanac. Doktor kao da to nije primijetio. "Trebao bih te sad poslati natrag. Ali zapamti ovu pouku, Simone, pouku vrijednu kraljeva... ili kraljevskih sinova. Ništa nije bez cijene. Svaka moć se mora platiti, a cijena nije uvijek očita. Obećaj mi da ćeš to zapamtiti."

"Obećavam, doktore." Simon, osjećajući posljedice prethodnog plakanja i vikanja, bio je pomalo izgubljen, kao da je dugo trčao. "Što je ovo?" upitao je, saginjući se da promotri zlatnu stvar dok se ljuljala naprijed-natrag. Morgenes ju je uhvatio u dlan, dopustivši Simonu samo kratak pogled.

"To je pero", reče doktor kratko. Dok je vraćao sjajnu stvarčicu pod halju, Simon je vidio da je prednji kraj zlatnog pera pričvršćen za pisaći svitak izrezbaren od biserno bijelog kamena.

"Ne, to je pero za pisanje," reče začuđeno, "to je pero za pisanje, zar ne?"

"U redu, to je pero za pisanje", zareži Morgenes. "A sad, ako nemaš pametnijeg posla nego da me ispituješ o mojim privatnim ukrasima, gubi se! I nemoj zaboraviti svoje obećanje! Sjeti se!"

Šetajući natrag do odaja za služinčad preko živicom obraslih dvorskih vrtova, Simon se čudio događajima neobičnog jutra. Doktor je doznao za pismo, ali nije ga kaznio ni izbacio i zabranio mu da se vrati. Svejedno, međutim, odbio je podučiti Simona bilo kakvim čarolijama. I zašto je Simonovo otkriće o privjesku s pisalom tako uzrujalo starca?

Razmišljajući o tome, povlačeći odsutno suhe, nerascvale grmove ruža, Simon se ubo na skriveni trn. Psujući, podigne ruku. Svijetla krv bila je crveni dragulj na vrhu njegova prsta, osamljeni crveni biser. Stavio je prst u usta i okusio sol.

U najmračnijem trenutku noći, na samom ulasku u Dan luda, strahovit udarac zazvonio je kroz Visotvrđu. S treskom je probudio spavače u njihovim krevetima i izvukao dug, suosjećajan mrmor iz tamnih grozdova zvona u Zvoniku Zelenog Anđela.

Neki od mladih svećenika, koji su s veseljem bili izostavili ponoćne molitve na ovu, godišnju noć slobode, bili su otpuhnuti sa svojih stolaca dok su sjedili ločući vino i vrijeđajući biskupa Domitisa; udarna snaga bila je tako jaka da su čak i najpijaniji osjetili val užasa kako ih preplavljuje, kao da su u nekom duboko potonulom dijelu sebe cijelo vrijeme znali da će Bog prije ili poslije pokazati svoje nezadovoljstvo.

Ali kad je zbunjena, zaprepaštena gomila izmiljela u dvorište da vidi što se dogodilo, obrijane glave sjemeništaraca poput mnoštva blijedih gljiva na svilenkastoj mjesečini, nije bilo obličja opće katastrofe koja su svi bili očekivali. Osim nekoliko lica drugih nedavno probuđenih stanovnika dvorca koja su znatiželjno provirivala kroz prozore, noć je bila mirna i čista.

Simon je sanjao u svom uskom, zastorom zaklonjenom krevetu, ugniježđen među dragocjenostima koje je tako brižno skupio; u svom snu, penjao se na stup crnog leda, svaki naporan palac prema gore upropašten gotovo jednakim klizanjem prema natrag. U zubima je stiskao pergament, neku poruku. Na najvišoj točki od hladnoće zažarenog stupa bila su vrata; na vratima je čučala neka tamna pojava, čekajući ga... čekajući poruku.

Kad je napokon dosegao prag, jedna ruka se iskrala, zgrabivši pergament u tmastu, maglčastu šaku. Simon je pokušao kliznuti unatrag, ali još jedna mračna pandža iskočila je kroz probušena vrata i uhvatila mu zglavak.

Povukla ga je nagore, prema paru očiju, crveno sjajnih kao par grimiznih rupa u utrobi neke paklenske crne pećnice...

Kad se zadihano probudio iz sna, čuo je mrzovoljne glasove zvona kako jadikuju nad svojom nesrećom dok su se spuštala natrag u hladan, zamišljen san.

Samo je jedna osoba u cijelom dvorcu tvrdila da je nešto vidjela. Kaleb konjušar, Šemov slaboumni pomoćnik, bio je strahovito uzbuđen i cijele noći nije mogao zaspati. Sljedećeg jutra trebao je biti okrunjen za kralja luda i nošen na ramenima mladih svećenika dok budu stupali kroz dvorac pjevajući bludne pjesme i bacajući ovas i latice cvijeća. Odvest će ga u dvoranu za objedovanje gdje će predsjedati gozbom Dana luda sa svojeg lažnog prijestolja izrađenog od riječnog šaša s Gleniwenta.

Kaleb je čuo veliku buku, ispričao je svakom tko ga je htio slušati, ali čuo je i riječi, duboki glas koji je govorio jezikom koji je konjušar mogao opisati samo kao "zlokobnost". Također se činio uvjerenim da je vidio veliku vatrenu zmiju kako iskače kroz prozor Hjeldinova tornja, omatajući se oko tornja u plamenim okretima i zatim se raspadajući u kišu iskrica.

Nitko nije obratio pozornost na Kalebovu priču – postojalo je opravdanje za to što je slaboumni dječak bio izabran za kralja luda. Osim toga, zora je u Visotvrđu donijela nešto što je zasjenilo bilo kakvu grmljavinu u noći, pa čak i planove za Dan luda.

Dnevno svjetlo otkrilo je crtu oblaka – kišnih oblaka – šćućurenu na sjevernom obzoru poput stada debelih, sivih ovaca.

"Drorova mi okrvavljenog malja, Udunova mi jedinog stravičnog oka i... i... našega mi gospoda Usiresa! Nešto se mora učiniti!"

Vojvoda Isgrimnur, u bijesu gotovo zaboravljajući svoje aedonitsko bogoštovlje, spustio je svoju dlakavu šaku punu ožiljaka na Veliki stol toliko snažno da je grnčarija udaljena šest stopa poskočila. Njegovo široko tijelo ljuljalo se poput pretovarena broda u oluji dok je šibao pogledom s jednog kraja stola na drugi, zatim je opet lupio šakom. Jedan pehar načas zatetura, onda se preda sili teže.

"Nekakvi koraci se moraju poduzeti, gospodaru!" zarežao je i bijesno povukao svoje brkove što su mu sezali do pasa. "Ledomeđa je u stanju proklete anarhije! Dok ja ovdje sjedim sa svojim ljudima kao čvor na cjepanici, Ledomeđni put postao je prečac za bandite! A vijesti iz Elvritshalle nisam dobio već više od dva mjeseca!" Vojvoda je ispuhnuo veliki udah zraka koji je zalepetao njegovim brkovima. "Sin mi je u teškoj nevolji, a ja ne mogu ništa učiniti! Gdje je skrb Velikoga kralja za sigurnost, gospodaru?"

Pocrvenjevši kao repa, Rimeržanin se spustio natrag u svoj stolac. Elija je podigao jednu lijenu obrvu i zaokružio pogledom po ostalim vitezovima raštrkanim oko stola, daleko nadmašenim brojem praznih stolaca između njih. Baklje u zidnim stalcima bacale su dugačke, uzbibane sjene na visoke tapiserije.

"Pa, sad kad se postariji, ali časni vojvoda objavio, bi li se itko drugi htio pridružiti njegovoj molbi?" Elija se igrao svojim zlatnim peharom, povlačeći ga uz polumjesečaste ožiljke u hrastovini stola. "Ima li još tko tko smatra da je Veliki kralj Osten Arda iznevjerio svoje podanike?" S kraljeve desne strane Guthwulf se zlobno osmjehnuo.

Isgrimnur se, podboden, počeo ponovno dizati, ali Eolair od Nad Mullacha spustio je umirujuću šaku na ruku starog vojvode.

"Gospodaru," reče Eolair, "ni Isgrimnur ni bilo tko drugi tko je govorio ne optužuje vas nizašto." Hernystirac je spustio dlanove na stol. "Ono što svi govorimo, međutim, što tražimo – što preklinjemo, gospodaru – jest da obratite više pozornosti na problem onih vaših podanika koji žive izvan vašeg vidokruga ovdje u Visotvrđi." Možda smatrajući svoje riječi preoštrim, Eolair je dozvao osmijeh na svoje izražajno lice. "Problemi su zaista

prisutni", nastavio je. "Bezakonje je posvuda na sjeveru i zapadu. Ljudi koji umiru od gladi imaju malo skrupula, a suša koja je upravo završila, izvukla je na vidjelo ono najgore... u svima."

Elija je, bez riječi, nastavio buljiti u Eolaira nakon što je zapadnjak završio. Isgrimnur nije mogao ne primijetiti kako je kralj izgledao blijed. Podsjetilo je to starca na vrijeme u južnim otocima kad je njegovao Elijina oca Ivana u napadaju groznice.

Te sjajne oči, pomislio je, taj nos kao kljun grabljivice. Čudno kako takvi djelići, takvi kratki izrazi i podsjećanja, prelaze s generacije na generaciju – dugo nakon što čovjek i njegovo djelo umru.

Isgrimnur je pomislio na Miriamele, Elijino lijepo, tužno dijete. Pitao se kakvu će prtljagu ona preuzeti od svoga oca i kakve neprikladne slike svoje prelijepe progonjene majke, mrtve već deset godina – ili možda dvanaest?

Preko stola Elija je polako stresao glavom, kao da se budi iz sna ili pokušava rastjerati vinska isparenja iz svoje glave. Isgrimnur je vidio da Pryrates, sjedeći s kraljeve lijeve strane, hitro povlači svoju blijedu ruku s Elijina rukava. Bilo je nečeg odvratnog u svećeniku, pomislio je Isgrimnur, ne prvi put, nešto mnogo dublje od očite ćelavosti i hrapava glasa.

"Pa, grofe Eolair," reče kralj s neuhvatljivim smiješkom koji mu je na tren zadrhtao na usnama, "kad već govorimo o 'obvezama' i takvim stvarima, što vaš rođak kralj Lluth može reći na poruku koju sam mu poslao?" Nagnuo se naprijed s očitim zanimanjem, snažnih ruku preklopljenih na stolu.

Eolair je odgovorio odmjerenim tonom, oprezno birajući riječi. "Kao i uvijek, gospodaru, on šalje svoje poštovanje i ljubav plemenitom Erkynlandu. Osjeća, međutim, da si ne može priuštiti da pošalje više poreza..."

"Doprinosa!" puhnuo je Guthwulf, čisteći nokte vitkim bodežom.

"... više poreza ovog trenutka", završio je Eolair, ne obaziruć se na upadicu.

"Zar je tako?" upitao je Elija, opet se nasmiješivši.

"Zapravo, gospodaru," Eolair je namjerno pogrešno protumačio značenje smiješka, "poslao me da vas zamolim za vašu kraljevsku pomoć. Poznate su vam nevolje koje su prouzrokovale suša i kuga. Erkynska garda mora surađivati s nama da bismo održali trgovačke putove otvorenima."

"Oh, moraju, dakle?" Oči kralja Elije su zasjale, a među snažnim žilama njegova vrata počelo je sitno kuckanje. "Sad smo već došli do 'moraju', znači?" Nagnuo se još više naprijed, otresajući Pryratesovu zmijski brzu umirujuću ruku. "A tko si ti," zarežao je, "žutokljuni polurod pastirskog kralja – koji je i tako kralj samo zbog slabe volje moga oca! – tko si ti da mi kažeš da 'moram'!?"

"Gospodaru!" povče stari Fluiren od Nabbana u stravi, mašući svojim ispjeganim rukama – nekoć snažnim, sad svinutim i iskrivljenim poput sokolovih nogu. "Moj gospodaru," dahnuo je, "vaš bijes je kraljevski, ali Hernystir je pouzdani saveznik pod Visokom upravom Velike skrbi vašeg oca – da ne spominjem da je njegova zemlja i rodna zemlja vaše presvete majke, pokoj joj duši! Molim vas, gospodaru, ne govorite tako o Lluthu!"

Elija je prebacio svoj smaragdni pogled na Fluirena, činilo se da će i svoj bijes preusmjeriti na tog ocvalog junaka, ali Pryrates je opet povukao kraljev tamni rukav i sagnuo se bliže da izgovori nekoliko riječi u Elijino uho. Kraljev izraz se smekšao, ali crta njegove čeljusti ostala je napeta poput strune luka. Čak i zrak iznad stola kao da je bio napet, uzdrhtala mreža užasnih mogućnosti.

"Oprostite mi neoprostivo, grofe Eolair", reče Elija, s čudnim, priglupim smiješkom koji mu je široko rastegao kutove usana. "Oprostite mi nagle, ničim izazvane riječi. Nema ni mjesec dana što su kiše počele, a godina prije toga bila je teška za sve nas."

Eolair je kimnuo s nelagodom u svojim mudrim očima. "Naravno, Visosti. Razumijem. Molim vas, oprostite meni što sam vas izazvao." Preko ovalnog stola Fluiren je spustio svoje ispjegane ruke i zadovoljno kimnuo.

Isgrimnur se sad podigao na noge, zamišljen kao smeđi medvjed dok se penje na ledenu santu. "I ja ću, gospodaru, pokušati govoriti blago, premda vi svi znate da je to protivno mojoj vojničkoj prirodi."

Elijina vesela grimasa nije se pomakla. "U redu, ujače Medvjeđa Kožo – svi ćemo se zajedno učiti blagosti. Što bi htio od svog kralja?"

Vojvoda od Elvritshalle duboko je udahnuo, nervozno prstima mrseći svoju bradu. "Moj i Eolairov narod u teškoj su nevolji, gospodaru. Prvi put od najranijih dana vladavine Ivana Prosvjetitelja, Ledomeđni put je opet postao neprohodan – mećave na sjeveru, drumski razbojnici dalje na jugu. Kraljevski Sjeverni put što vodi pokraj Gorošljema nije u mnogo boljem stanju. Ti nam putovi trebaju otvoreni i moramo ih održavati otvorenim." Isgrimnur se nagnuo na stranu i pljunuo na pod. Fluiren se trgne. "Mnoga od klanskih sela, prema posljednjem pismu moga sina Isorna, pate zbog manjka hrane. Ne možemo mijenjati svoje proizvode, ne možemo održavati kontakt s udaljenijim klanovima."

Guthwulf, rezbareći po rubu stola, upadljivo zijevne. Heahferth i Godwig, dva mlađa baruna ukrašena vidljivim zelenim pojasovima, tiho zahihoću.

"Zaista, vojvodo," zavukao je Guthwulf, rastežući se na naslonu svoga stolca kao mačka na suncu, "ne krivite valjda nas zbog toga. Zar naš gospodar ima moći poput Boga Svemogućeg – da zaustavi snijeg i oluju samo pokretom ruke?"

"Nisam to ni rekao!" zagrmi Isgrimnur.

"Možda također krivite kralja i za nestanak njegova brata," rekao je Pryrates sa čela stola, slabog smiješka bolno neodgovarajućeg za ovu priliku, "kao što smo uostalom čuli da se priča?"

"Nikad!" Isgrimnur je bio iskreno osupnut. Kraj njega, Eolair je stisnuo oči, kao da je ugledao nešto neočekivano. "Nikad!" ponovi vojvoda, bespomoćno gledajući u Eliju.

"Stvarno, ljudi, znam da Isgrimnur ne bi nikad pomislio tako nešto", rekao je kralj, mašući bezvoljnom rukom. "Pa, stari ujak Medvjeđa Koža ljuljao je i Jošuu i mene na svojim koljenima. Ja se nadam, naravno, da se Jošui nije ništa dogodilo – činjenica da se sve ovo vrijeme nije pojavio u Naglimundu je uznemirujuća – ali ako se bilo što zlo i naopako događa, moja savjest nije ta koju će trebati umirivati." Ali kad je završio, na tren je zaista izgledao uznemiren, buljeći ni u što kao da luta kroz neko zbunjujuće sjećanje.

"Dopustite mi da se vratim na bit, gospodaru", reče Isgrimnur. "Sjeverni putovi nisu sigurni, a vrijeme tu nije jedini razlog. Moji momci su previše raštrkani. Treba nam više ljudi – snažnih ljudi koji će Ledomeđu ponovno učiniti sigurnom. Pogranični krajevi vrve pljačkašima i odmetnicima i... još gorim stvarima, priča se."

Pryrates se zainteresirano nagnuo naprijed, brade oslonjene na dugoprste ruke poput djeteta koje kroz prozor gleda kišu, upalim očima hvatajući sjaj baklji. "Kakve 'još gore stvari', plemeniti Isgrimnure?"

"Nije važno. Ljudi misle... stvari, to je sve. Znate kakvi su ljudi s granice..." Rimeržaninov glas se izgubio, od nelagode povukao je gutljaj vina.

Eolair je ustao. "Ako on ne želi izreći što misli, što smo svi čuli na tržnicama i među poslugom, ja hoću. Sjevernjaci se boje. Događaju se stvari koje se ne mogu objasniti pogubnim vremenom i lošom žetvom. U mojoj zemlji nemamo potrebe nazivati stvari anđelima ili đavlima. Mi iz Hernystira – mi sa Zapada – znamo da ima stvari što hodaju ovom zemljom a da nisu ljudi... i znamo da li da ih se bojimo ili ne. Mi, Hernystirci, poznavali smo Sithe dok su još živjeli na našim poljima, kad su visoke planine i široke doline Erkynlanda još bile njihove."

Baklje su posustajale, Eolairovo visoko čelo i jagodice kao da su zasjali blagim purpurnim sjajem. "Mi nismo zaboravili", rekao je tiho. Glas mu je došao čak i do poluzaspalog Godwiga, koji je podigao pijanu glavu poput psa

kad začuje udaljeni lavež. "Mi, iz Hernystira, sjećamo se dana divova i dana sjevernog prokletstva, Bijelih lisica, tako da sad možemo otvoreno reći: zlo se kreće ovom zlokobnom zimom i proljećem. Nisu banditi jedini koji vrebaju putnike i zbog kojih nestaju osamljene seljačke obitelji. Ljudi sa sjevera se boje..."

"'Mi Hernystirci'!" Pryratesov podrugljiv glas suknuo je kroz tišinu, probivšičaroliju starovremstva. "'Mi Hernystirci!' Naš plemeniti neznabožački prijatelj tvrdi da govori otvoreno!" Pryrates je pretjeranim pokretom crtao znak Drva na prsima svoje nimalo svećenički crvene halje. Elijin izraz prešao je u zlobno veselje. "Dobro!" nastavio je svećenik. "Dao nam je najgoru hrpu zagonetki i opsjena koju sam ikad čuo! Divovi i vilenjaci!" Pryrates je mahnuo rukom i rukav mu je zalepetao nad tanjurima za večeru. "Kao da njegovo veličanstvo kralj nema dovoljno briga – brat mu je nestao, podanici su mu gladni i uplašeni – kao da čak i veliko kraljevo srce nije blizu pucanja! A vi, Eolair, vi mu donosite bezbožne priče o duhovima iz usta starih baba!"

"Jest bezbožnik," zareži Isgrimnur, "ali u Eolairu ima više aedonitske dobre volje nego u cijelomčoporu lijenih štenaca koje vidim da se vuku po ovom dvoru..." Barun Heahferth je zalajao, izvlačeći iz Godwiga pijani smijeh: "Vuku se uokolo dok narod živi od slabe nade i još slabije žetve!"

"U redu je, Isgrimnure", reče Eolair umorno.

"Gospodo!" zatrepće Fluiren.

"Pa neću slušati kako te vrijeđaju zbog poštenja!" zagrmio je Isgrimnur na Eolaira. Podigao je šaku da opet zalupa po stolu, onda se predomisli, spustivši je umjesto toga na svoja prsa gdje je okružila Drvo što je tamo visjelo. "Oprosti mi ispad, kralju moj, ali grof Eolair govori istinu. Imali im strahovi podlogu u stvarnosti ili ne, narod se zaista boji."

"A čega se boji, dragi stari ujače Medvjeda Kožo?" upitao je kralj pružajući svoj pehar Guthwulfu da ga opet napuni.

"Boje se mraka", rekao je starac, sad s punim dostojanstvom. "Boje se zimske tame, boje se daće svijet postati još mračniji."

Eolair je okrenuo svoju praznu čaši naopako na stol. "Na erchesterskoj tržnici onih nekoliko trgovaca koji su uspjeli doći na jug, pune ljudima uši novostima o čudnim prikazama. Čuo sam istu priču toliko puta da sam siguran u to kako su je i svi drugi u gradu čuli." Eolair je zastao i pogledao Rimeržanina, koji je odmjereno kimnuo, gužvajući svoju sjedinama prošaranu bradu.

"Pa?" reče Elija nestrpljivo.

"U pustoši Ledomeđe, noću, vidjela se predivna stvar – kola, crna kola, koja vuku bijeli konji...."

"Kako neobično!" podrugnuo se Guthwulf, ali Pryrates i Elija nenadano su se pogledali. Kralj je podigao jednu obrvu dok je okretao pogled zapadnjaku.

"Nastavi."

"Oni koji su ih vidjeli kažu da su se pojavila nekoliko dana nakon Dana luda. Kažu da kola imaju na sebi lijes, a za njima hoda fratar u crnoj halji."

"I kakvom poganskom prirodnom duhu seljaci pripisuju ovu viziju?" Elija se polako nagnuo unatrag u svom stolcu, sve dok nije gledao Hernystirca svisoka.

"Kažu, kralju moj, da su to posmrtna kola vašeg oca – oprostite, gospodaru – i da, tako dugo dok zemlja pati, on neće moći mirno spavati u svome grobu."

Nakon određenog vremena kralj je progovorio, glasa jedva jačeg od šištanja baklji.

"Pa, onda," rekao je, "morat ćemo se pobrinuti da moj otac dobije svoj zasluženi odmor, zar ne?"

Pogledaj ih, mislio je stari Šarko dok je vukao svoju svinutu nogu i umorno tijelo uz prolaz prijestolne dvorane. Pogledaj ih, svi se krevelje i cerekaju – izgledaju više kao bezbožni poglavice iz Thrithinga nego kao aedonitski vitezovi Erkynlanda.

Elijini dvorani trubili su i dozivali dok je luda šepao naprijed, tresući glavama prema njemu kao da je naraksiški majmun na lancu. Čak su i kralj i kraljev pobočnik, grof Guthwulf, čiji je stolac bio privučen uz prijestolje, pridonosili grubim šalama; Elija je sjedio s jednom nogom na rukohvatu Zmajokosnog prijestolja kao seljački momak na vrtnicama. Samo je kraljeva mlada kći Miriamele sjedila ukočeno šuteći, smrknuta, ljepuškastog lica, ramena ispravljenih kao da očekuje udarac. Kosa boje meda – koja nije došla ni od njezina tamnog oca ni od vranokose majke – visjela joj je s obje strane lica poput zastora.

Izgleda kao da se pokušava sakriti iza te kose, pomisli Šarko. Kakva .šteta. Kažu da je pjegava dušica tvrdoglava i smiona, ali sve što joj ja vidim u očima jest strah. Zaslužuje bolje, čini mi se, od ovih hvalisavih vukova koji se ovih dana šeću po našem dvorcu, ali kažu da ju je otac već obećao onom prokletom pijanom mucavcu Fengbaldu.

Nije brzo napredovao, put do prijestolja bio mu je zapriječen rukama koje su posezale da ga potapšu ili blago udare. Govorilo se da dotaći glavu patuljka nosi sreću. Šarko nije bio patuljak, ali bio je star, vrlo star, i pognut, tako da je dvorane zabavljalo smatrati ga patuljkom.

Napokon je došao do Elijina prijestolja. Kraljeve oči bile su crvene od previše pića ili premalo sna ili – najvjerojatnije – obojega.

Elija je okrenuo svoj zeleni pogled dolje prema čovječuljku. "Dakle, moj dragi Šarko," rekao je, "počastio si nas svojim društvom." Luda je primijetio da su puceta kraljeve bijele košulje otkopčana, a na prekrasnim rukavicama od srneće kože zataknutim o njegov pojas vidjela se mrlja od pečenja.

"Da, gospodaru, došao sam." Šarko se pokušao pokloniti, nije mu bilo lako sa svojom ukočenom nogom; trepet zabavljenosti dopro je od gospode i dama.

"Prije nego što nas počneš zabavljati, najstarija ludo," rekao je Elija, spustivši nogu s rukohvata prijestolja i pribivši starca svojim najiskrenijim pogledom, "mogu li te zamoliti za malu uslugu? Jedno pitanje koje ti već dugo želim postaviti?"

"Naravno, kralju moj."

"Onda mi reci, stari Šarko, kako ti se dogodilo da dobiješ pseće ime?" Elija je podigao obrve u lažnoj zbunjenosti, okrenuvši se prvo da pogleda Guthwulfa, koji se osmjehnuo, a zatim Miriamele, koja je skrenula pogled. Ostatak dvorana nasmijao se i šaputao iza prstiju.

"Nisam dobio pseće ime, gospodaru", reče Šarko tiho. "Sâm sam ga izabrao za sebe."

"Što!" reče Elija, okrenuvši se opet starcu. "Čini mi se da te nisam dobro čuo."

"Sâm sam sebi dao pseće ime, gospodaru. Vaš plemeniti otac me volio zadirkivati što sam tako vjeran, jer sam uvijek htio ići s njim, biti uz njega. Kao šalu nazvao je jednog od svojih pasa 'Cruinh', što je bilo moje pravo ime." Starac se lagano okrenuo, tako da bolje uhvati gomilu. "'Pa onda,' rekoh ja, 'ako je pas dobio moje ime po Ivanovoj volji, onda ću ja zauzvrat uzeti pseće.' Od tada se nijednom nisam odazvao ni na kakvo ime osim na Šarko i nikad i neću." Šarko si je dopustio sićušan osmijeh. "Moguće je da je vaš poštovani otac poslije pomalo zažalio zbog svoje šale."

Elija kao da nije bio posve zadovoljan ovim odgovorom, ali svejedno se oštro nasmijao i lupio se po koljenu. "Drzak patuljak, zar ne?" rekao je, ogledajući se. Drugi okupljeni, pokušavajući uhvatiti kraljevo raspoloženje,

pristojno su se nasmijali – svi osim Miriamele, koja je gledala dolje prema Šarku sa svog stolca visokog naslona, lica uhvaćenog u složeni izraz čije značenje Šarko nije mogao otkriti.

"Pa," reče Elija, "da nisam tako dobar kralj kao što jesam – da sam, recimo, neznabožački kralj poput hernystirskog Llutha – mogao bih dati odrubiti tvoju majušnu izboranu glavu zbog onog što si rekao o mom pokojnom ocu. Ali, naravno, ja nisam takav kralj."

"Naravno da ne, gospodaru", reče Šarko.

"Jesi li nam došao pjevati, onda, ili izvoditi akrobacije – nadamo se da ne, jer nam izgledaš previše krhak za takve stvari – ili štogod drugo? Hajde, reci nam." Elija se spustio natrag u prijestolje i pljesnuo za još vina.

"Pjevati, Veličanstvo", odgovori luda. Uzeo je lutnju sa svoga ramena i počeo okretati ključeve, ugađajući glazbalo. Dok je jedan mladi paž žurio da napuni kraljevu čašu, Šarko je pogledao u strop, gdje su zastave vitezova i plemića Osten Arda visjele pred kišom zapljusnutim gornjim prozorima. Prašina je nestala i paučje mreže su se raspale, ali Šarku su se žive boje stjegova činile lažnim – prežive, poput obojene kože uličarke koja pokušava oponašati vlastite mlađe dane, uništavajući tako ono malo prave ljepote što joj je preostalo.

Kad je nervozni paž dovršio s punjenjem pehara Guthwulfu, Fengbaldu i ostalima, Elija je rukom mahnuo Šarku.

"Gospodaru," kimnuo je, "pjevat ću o još jednom dobrom kralju – no ovaj je bio nesretan i tužan vladar."

"Ne volim tužne pjesme", reče Fengbald; bio je, predvidivo, već prilično pijan. Pokraj njega, Guthwulf se nasmijao.

"Tiho." Kraljev pobočnik je dramatično gurnuo svoga sudruga. "Ako nam se ne svidi pjesma kad završi, onda ćemo patuljka natjerati da skače."

Šarko je pročistio grlo i prebrao strune, pjevajući svojim tankim, slatkim glasom:

Stari kralj Medvjedar

Baš je bio jako star

Bijela brada, bijeli brk

No pogled mu bijaše mrk.

Dobri kralj Medvjedar

Na prijestolju teško sjedi

"Zovite mi djecu", veli

"Dok mu srce nešto vrijedi. "

Smjesta stižu oba sina

S psima i sa sokolima

Mlađi princ je Božidar

A stariji Kukutar.

"Na tvoj poziv svijetli, oče,
Prekinusmo drag nam lov."
To Kukutar srdit reče:
"Što nas zoveš u svoj dvor?"

"Mrijeti mi je, djeco moja!"
Tako zbori stari kralj.
"Mir nek' bude među vama
Kada meni dođe kraj. "

"Mislim da mi se ne sviđa ton ove pjesme", zareži Guthwulf. "Zvuči kao ruganje."

Elija ga je ušutkao; oči su mu blistale kad je dao znak Šarku da nastavi.

"Oče ne boj se za to,
Moj brat ima pravo svo,
Ja Božidar ne bih bio
Kad bih mu ga uskratio. "

Smirio se Medvjedar
Čuvši kako sin mu zbori
Aedonu prinese dar
Dvojba više ga ne mori.

Al' u srcu Kukutara
Koga kruna sveta čeka,
Blage riječi Božidara
K'o da spali zloća neka.

"Kad su riječi meda pune,

sigurno se njima truje.

Tako misli željan krune,

Koji protiv brata snuje."

Bojeći se dobrog srca

Božidara svoga brata

Otrova je pripravio

I u rukav podlo skrio.

Kad su braća jesti sjela,

Kukutar u zdravlje zove

I kalež puni...

"Dosta! To je izdaja!" zarežao je Guthwulf skačući, oborivši svoj stolac među zapanjene dvorane; njegov dugački mač siknuo je iz korica. Da Fengbald od zbunjenosti nije također skočio, zapevši mu za ruku, Guthwulf bi napao uzdrhtalog Šarka.

Elija je također bio u trenu na nogama. "Spremi tu ukosnicu, ti budalo!" povikne. "Nitko ne potеže mač u kraljevoj prijestolnoj dvorani!" Okrenuo se od namrštenog grofa od Utanyeata prema ludi. Starac se, oporavivši se donekle od zastrašujućeg prizora bijesnoga Guthwulfa, trudio da povrati dostojanstvo.

"Nemoj misliti, patuljasti stvoru, da nas tvoja pjesmica zabavlja", zareži kralj, "ili da te tvoja duga služba s mojim ocem čini nedodirljivim – ali nemoj isto tako misliti ni da možeš ubosti kraljevsku kožu tako tupim trnovima. Gubi mi se s očiju!"

"Priznajem, gospodaru, da je pjesma novoskloplјena", počeo je luda potreseno. Njegov šešir s praporcima stajao je ukoso. "Ali nije..."

"Gubi se odavde!" ispljune Elija, blijeda lica i zvjerskih očiju. Šarko je hitro odšepesao iz prijestolne dvorane, drhteći od kraljeva posljednjeg, divljeg pogleda i zarobljena, beznadna lica njegove kćeri, princeze Miriamele.

11

Neočekivani gost

Nije baš bogzna kakvo poslijepodne zadnjeg dana avrela; Simon je potonuo u tamnom sjeniku staje, udobno plutajući na grebuckavom žutom moru, samo s glavom iznad prašnih valova. Prašina od sijena svjetlucala je kroz

široki prozor dok je osluškivao svoj odmjereni dah.

Upravo se spustio iz hladovite galerije kapele, gdje su fratri bili pjevali podnevnu misu. Čisti, jasno oblikovani tonovi njihovih dostojanstvenih molitvi dirnuli su ga, što je rijetko uspijevalo suhoparnim događanjima unutar, tapiserijama pokrivenim, zidova kapele – svaka nota tako brižno držana i zatim s ljubavlju puštena, kao rezbar koji spušta nježne brodove-igračke u potok. Pjevni glasovi zamotali su mu najtajnovitije srce u slatku, hladnu mrežu srebra; nježni ostaci njenih niti još su se držali za njega. Bio je to tako čudan osjećaj: na tren se osjećao sav pretvoren u paperje i zalupano srce – prestrašena ptica sklonjena u Božjoj ruci.

Bio je otrčao niz stubište galerije, osjećajući se iznenada nedostojan takve brižnosti i nježnosti – bio je prenespretan, prebudalast. Činilo se da bi mogao nekako, svojim žuljavim kuhinjskim rukama, povrijediti predivnu glazbu.

Sad, u sjeniku, srce mu je počelo usporavati. Zavukao se duboko u vlažnu, šaptavu slamu, zatvorenih očiju slušao je nježno frktanje konja dolje u njihovim odjeljcima. Činilo mu se da osjeća gotovo neprimjetan dodir trunčica prašine dok su se spuštale na njegovo lice u smirenoj, pospanoj tami.

Možda je i zadrijemao – nije bio siguran – ali sljedeća stvar koju je primijetio bili su nagli, oštri zvukovi glasova ispod njega. Prevrnuvši se, otplivao je kroz škakljivu slamu do ruba sjenika, sve dok nije mogao vidjeti dolje u štalu.

Bila su trojica: Konjušar Šem, Medvjed Ruben i neki čovječuljak za kojega je Simon mislio da bi mogao biti Šarko, stari luda – nije mogao bili siguran jer ovaj nije imao odjeću lude, a i nosio je šešir koji mu je pokrivao veći dio lica. Svi su ušli kroz stajska vrata kao trio komičara, Medvjed Ruben mahao je vrčem iz šake široke kao noga proljetnog janjeta. Sva trojica bila su pijana kao ptice u prezrelom grmu, a Šarko ako je to bio on – pjevao je jednu staru melodiju:

"Ivo uze djevojku

Gore tu na brijegu

Pjevaj, pjevaj, jo-ho-ho

Pola krune dnevno... "

Ruben je čovječuljku dodao vrč. Težina ga je pretegla usred pripjeva tako da je zateturao a zatim se prevrnuo, izgubivši pritom šešir. Zaista se radilo o Šarku; kad se otkotrljao, Simon je vidio da mu se izbrazdano lice napućenih usana nabire kod očiju, kao da će zaplakati poput djeteta. Umjesto toga počeo se bespomoćno smijati, naslanjajući se na zid s vrčem među nogama. Njegova dva sudruga nesigurno su otapkala da mu se pridruže. Sjeli su svi u red, kao vrane na ogradi.

Simon se pitao ne bi li trebao objaviti svoju prisutnost; nije dobro poznavao Šarka, ali uvijek je bio u dobrim odnosima sa Šemom i Rubenom. Nakon trenutka razmatranja, odlučio se protiv toga. Bilo je zabavnije promatrati ih neprimijećen – možda se sjeti neke psine koju bi im mogao podvaliti! Udobnije se smjestio, tajnovit i tih u visokom sjeniku.

"Svetoga mi Muirfatha i arkanđela", rekao je Šarko s uzdahom nakon nekoliko vlažnih trenutaka, "ovo mi je baš trebalo!" Prošao je kažiprstom preko ruba vrča, onda stavi prst u usta.

Konjušar Šem posegnuo je k njemu preko široka kovačeva trbuha i uzeo vrč da povuče gutljaj. Obrisao je usta nadlanicom grube šake. "A kam' ćeš ti?" upitao je ludu. Šarko ispusti uzdah. Živost najednom kao da je iscurila iz male grupe pijanaca; svi su se mrko zagledali u pod.

"Imam nekih rođaka – daljih rođaka – u Grenefodu, na ušću rijeke. Možda ću otići tamo, premda sumnjam da će biti sretni s još jednim ustima za hranu. A možda odem na sjever u Naglimund."

"Ali Jošua je nestao", reče Ruben i podrigne se.

"Je, nestao je skroz", doda Šem.

Šarko je zatvorio oči i udario glavom o tvrdo krastavo drvo vrata. "Ali Jošuini ljudi još drže Naglimund i imat će razumijevanja za nekog tko je izgubio dom zbog Elijine neotesanosti – još više sad, kad ljudi govore da je Elija ubio jadnog princa Jošuu."

"Ali drugi vele da je Jošua postao izdajica", ponudi Šem, pospano trljajući bradu.

"Fuj." Maleni luda je pljunuo. U sjeniku iznad njih, Simon je također osjećao toplinu proljetnog popodneva, njegove pospane, teške utege. Davali su razgovoru pod njim neki dojam nevažnosti, udaljenosti – ubojstvo i izdaja činili su se kao imena dalekih mjesta.

U dugoj stanci koja je uslijedila, Simon je osjetio da mu vjeđe nezaustavljivo klize prema dolje...

"Možda ti to i nije bilo tako mudro, brate Šarko..." Sad je govorio Šem, mršavi stari Šem, suh i izbrazdan kao nešto što je visjelo u pušnici: "Izazivat' kralja. Što ti je trebala tak' opasna pjesmica?"

"Ha!" Šarko je zaposleno počešao nos. "Moji zapadni preci, oni su bili pravi bardovi, ne šepavi stari akrobati kao ja. Oni bi mu otpjevali pjesmu koja bi mu pošteno nabrijala uši! Kažu da je pjesnik Eoin-ec-Cluias jednom sastavio pjesmu ljuticu tako snažnu da su se sve zlatne pčele Grianspoga spustile na poglavicu Gormhbata i izbole ga na smrt... to je bila pjesma!" Stari luda naslonio je glavu opet na stajski zid. "Kralj!? Božjih mi zuba, ne mogu podnijeti ni da ga tako zovem. Bio sam s njegovim presvetim ocem od malih nogu – to je bio kralj koji je zaslužio da ga se kraljem zove! Ovaj nije bolji od razbojnika... ni polačovjeka kakav je njegov... otac Ivan bio..."

Šarkov glas pospano je zadrhtao. Glava Konjušara Šema pala je naprijed na prsa. Rubenove su oči bile otvorene, ali kao da je gledao u najdalje prostore između greda. Kraj njega, Šarko se još jednom pomakao.

"Jesam li vam ispričao," reče starac naglo, "jesam li vam ispričao za kraljev mač? Mač kralja Ivana – Svjetloklin? Dao ga je meni, znate, govoreći: 'Šarko, samo ti ga možeš predati mome sinu Eliji. Samo ti...!"' Jedna suza je zabljesnula na ludinu čekinjavu obrazu. "'Odvedi mog sina u prijestolnu dvoranu i daj mu Svjetloklin', rekao mi je – i tako sam i učinio! Donio sam mu ga iste noći kad mu je otac umro... stavio sam mu ga u ruku kao što mi je njegov otac rekao da učinim... a on ga je ispustio! Ispustio ga!" Šarkov glas se podigao u bijesu. "Mač koji je njegov otac nosio u više bitaka nego što pas ima buha! Jedva da sam povjerovao takvoj nespretnosti, takvom... nepoštovanju! Slušaš li me, Šem? Ruben?" pokraj njega, kovač je zahrkao.

"Bože! Bio sam užasnut, naravno. Podigao sam ga i obrisao platnom u koje je bio zamotan i dao mu ga; ovaj put ga je uzeo objema rukama 'Svinuo se,' rekao je, kao idiot. Sad kad ga je opet imao u rukama, preko lica mu je prešao vrlo neobičan izraz, kao... kao..." Ludin glas se izgubio. Simon se pobojao da je zaspao, ali čovječuljak je, čini se, samo bio razmišljao, sporo, vinski zakočeno.

"Izraz njegova lica", nastavio je Šarko, "bio je kao u djeteta uhvaćenog da radi nešto vrlo, vrlo zločesto – baš tako! Točno tako! Problijedio je, usta su mu se objesila – i vratio ga je meni! 'Pokopaj ovo s mojim ocem', rekao je. 'To je njegov mač; trebao bi ostati s njim.' – 'Ali on je htio da ga vi dobijete, gospodaru!' rekao sam... ali je li me poslušao? Je li htio slušati? Ne. 'Ovo je novo doba, stariče,' rekao mi je, 'ne moramo se diviti tim ostacima prošlosti.' Možete li zamisliti stravičnu drskost takvog čovjeka?!"

Šarko je opipao rukom uokolo dok nije pronašao vrč i podigao ga da povuče dug gutljaj. Oba njegova sudruga zatvorila su oči i teško disala, ali mali starac nije to ni primijetio, izgubljen u uvriježenom sanjarenju.

"A onda nije htio čak ni biti toliko pristojan prema svom jadnom mrtvom ocu da... da ga sam stavi u grob. Nije ga... nije ga htio ni dotaći! Natjerao je mlađeg brata da to učini! Natjerao je Jošuu..." Šarkova ćelava glava je zakimala. "Izgledalo je kao da ga peče... da ste ga vidjeli kako ga je vratio... tako brzo... prokleto štene..." Šarkova glava kimnula je još jednom. Potonula mu je na prsa i više se nije digla.

Kad je Simon tiho sišao niz ljestve sjenika, trojica su već hrkala poput starih pasa pred ognjištem. Provukao se pokraj njih na vršcima prstiju, zastavši da začepi vrč ako ga netko od njih slučajno prevrne u snu ispruženom rukom. Izašao je na ukošeno sunce livade.

Toliko se čudnih stvari dogodilo ove godine, pomislio je dok je sjedio bacajući kamenčiće u bunar usred dvorišta. Suša i bolest, princ je nestao, ljudi spaljivani i ubijani u Falshiru... Ali nekako se ništa od toga nije činilo vrlo ozbiljnim.

Sve se događa nekom drugom, odlučio je Simon, napola sretan, napola sa žaljenjem. Sve se događa drugima.

Sjedila je sklupčana na prozorskom sjedalu, buljeći kroz fino izrezbarena stakla u nešto dolje. Nije podigla pogled kad je ušao, premda ga je struganje čizama po podnim pločama jasno najavilo; na trenutak je zastao na vratima, ruku prekriženih na prsima, ali svejedno se nije okrenula. Krenuo je naprijed i zastao, gledajući joj preko ramena.

Nije se imalo što vidjeti u dvorištu osim nekog perača suđa koji je sjedio na rubu kamene cisterne, dugonogi mladić razbarušene kose i uprljane tunike. U dvorištu inače nije bilo ničega osim ovaca, prljavih smotaka vune što su pretraživale tamno tlo u potrazi za krpama mlade trave.

"Što nije u redu?" upitao je, spustivši široku šaku na njeno rame. "Zar me sad mrziš, pa zato tako odlaziš bez riječi?"

Stresla je glavom, načas uhvativši trak sunca u svojoj kosi. Ruku je podigla do njegove i uhvatila je hladnim prstima.

"Ne", rekla je, još zagledana u napušteni ral zemlje pod njima. "Ali mrzim stvari koje vidim oko sebe." Nagnuo se naprijed, ali ona je brzo oslobodila ruku i podigla je k svojem licu, kao da se štiti od popodnevnog sunca.

"Kakve stvari?" upitao je, dok mu se očajanje uvlačilo u glas. "Bi li radije bila opet u Meremundu i živjela u onom zatvoru punom propuha koji mi je otac dao, gdje se miris trovanja ribom osjeća u zraku čak i s najvišeg balkona?" Posegnuo je rukom i obuhvatio joj bradu, okrećući joj lice s odlučnom nježnošću sve dok nije ugledao njene ljutite, suzne oči.

"Da!" rekla je i odgurnula mu ruku, ali sad nije skrenula pogled. "Da, bih. Tamo možeš namirisati i vjetar, a vidi se ocean."

"O, Bože, djevojko, ocean? Gospodarica si poznatoga svijeta i plačeš jer ne vidiš prokletu vodu? Gledaj! Gledaj tamo!" Pokazao je preko bedema Visotvrđe. "Što je onda Kynslagh?"

Uzvratila mu je pogled s prezirom. "To je zaljev, kraljevski zaljev, koji mirnočeka da se kralj izveze čamcem ili malo propliva. Nikakav kralj ne gospodari morem."

"Ah." Bacio se na klecalo, dugih nogu izbačenih sa strane. "A pomisao iza svega toga je, pretpostavljam, da si i ti ovdje zarobljenik, je li? Kakva glupost! Znam zašto si uzrujana."

Okrenula se potpuno od prozora, napetih očiju. "Znaš?" upitala je. Pod prezrivošću je zatreptao sićušan dašak nade. "Reci mi onda, oče."

Elija se nasmijao. "Jer ćeš se udati. To uopće ne iznenađuje!" Kliznuo je bliže. "O, Miri, nemaš se čega bojati. Fengbald je hvalisavac, ali mlad je i još je budala. Pod utjecajem strpljive ženske ruke ubrzo će se naučiti lijepom ponašanju. A ako ne bude – pa, pokazao bi se kao prava budala kad bi se loše ponašao prema kraljevoj kćeri."

Miriamelino lice očvrsnulo je s izrazom predaje. "Ne shvaćaš." Glas joj je bio ravnodušan kao u skupljača poreza. "Fengbald me ne zanima ništa više nego kamen ili cipela. Do tebe mi je stalo – a ti si taj koji se imačega bojati. Zašto se praviš tako važan pred njima? Zašto se rugaš i prijetiš starijima?"

"Rugam i prijetim?!" Na trenutak, Elijino široko lice skupilo se u ružan izraz mrštenja. "Onaj stari kurvin sin pjeva pjesmu koja me gotovo izravno optužuje da sam se riješio svoga brata, a ti mi kažeš da mu se rugam?" Kralj je naglo ustao, ljutito nogom gurnuvši klecalo koje se od udarca zavrtjelo po podu. "Čega se ja imam bojati?" upita naglo.

"Ako ti ne znaš, oče – ti koji toliko vremena provodiš s onom crvenom zmijom Pryratesom i njegovim đavolskim poslima – ako ti ne osjećaš što se događa..."

"Što to, u ime Aedonovo, govoriš?" zahtijevao je kralj. "Što ti znaš?" Lupio je rukom po bedru. "Ništa! Pryrates je moj sposoban sluga – učinit će za mene što nitko drugi ne može."

"On je čudovište i nekromant!" poviče kraljevna. "Postaješ njegovo oruđe, oče! Što ti se dogodilo? Promijenio si se!" Miriamele je ispustila tjeskoban zvuk, pokušavajući sakriti lice u svoj dugački plavi veo, onda skoči i projuri u baršunastim cipelicama u svoju spavaću sobu. Trenutak kasnije zatvorila je za sobom teška vrata.

"Prokleta sva djeca!" psovao je Elija. "Djevojko!" povuče, približivši se vratima, "ti ništa ne razumiješ! Ne znaš što sve kralj mora učiniti. I nemaš prava biti neposlušna. Nemam sina! Nemam nasljednika! Častohlepni su ljudi svud oko mene i Fengbald mi je potreban. Nećeš mi pokvariti naum!"

Stajao je jedan dug trenutak, ali nije bilo odgovora. Udario je dlanom po vratima da je drvo zadrhtalo.

"Miriamele! Otvori vrata!" Odgovorila mu je samo tišina. "Kćeri," reče konačno, spuštajući čelo sve dok nije dotaklo nepodatno drvo, "samo mi daj unuka i poklonit ću ti Meremund. Pobrinut ću se da ti Fengbald ne zabrani ići. Možeš provesti ostatak života zureći u ocean." Podigao je ruku i obrisao nešto s lica. "Ja ne volim gledati more... podsjeća me na tvoju majku."

Još je jednom udario u vrata. Odjek je procvjetao i zamro. "Volim te, Miri..." reče kralj nježno.

Tornjić na uglu zapadnog hodnika prvi je zagrizao u popodnevno sunce. Još jedan kamenčić zazveketao je niz cisternu, slijedeći u zaborav stotine svojih sudruga.

Gladan sam, zaključi Simon.

Ne bi bilo loše, razmišljao je, odšetati do smočnice i izmoliti nešto od Judite. Večernji obrok neće biti poslužen još barem sat vremena, a bio je neugodno svjestan da nije pojeo ama baš ništa od ranog jutra. Jedini je problem bio to što su Rahela i njena ekipa čistili dugačak blagovaonički hodnik i odaje uzduž dvorane za objede, posljednja bitka u Rahelinoj napornoj akciji pospremanja. Sigurno bi bilo bolje, ako je ikako moguće, zaobići Zmajevnu i riječi koje bi ona mogla ponuditi na temu moljakanja hrane prije večere.

Nakon trenutka razmišljanja, u kome je poslao još tri kamenčića klopoćući niz bunar, Simon je odlučio da bi bilo sigurnije proći ispod Zmajevne nego oko nje. Blagovaonički hodnik zauzimao je cijelu dužinu gornjeg kata uz morski bedem Središnje gradine; trajalo bi vrlo dugo da ide cijelim putem uokolo preko Kancelarova ureda da bi došao do kuhinja s druge strane. Ne, spremišta su bila jedini put.

Riskirao je hitrim trkom iz dvorišta preko zapadnog trijema blagovaonice i izvukao se neprimijećen. Miris sapunjave vode i udaljeno pljaskanje krpa požurilo mu je korake kad se sklonio u zamračen niži kat i spremišne prostorije koje su zauzimale većinu prostora ispod blagovaoničkih dvorana.

Budući da je pod bio dobrih šest ili sedam rifova ispod vrha Unutarnjeg bedema, samo se najslabiji odbljesak neizravnog svjetla uspio probiti kroz prozore. Duboka sjena umirila je Simona. Zbog mnoštva zapaljivih stvari, baklje se gotovo nikad nisu donosile u ove prostorije. Mogućnost da bude otkriven bila je vrlo mala.

U velikoj središnjoj prostoriji, velike hrpe željezom okovanih buradi i bačava bile su naslagane do stropa, tmuran pejzaž zaobljenih kula i uskih prolaza. Bilo što je moglo biti spremljeno u ovim buradima: osušeno povće, sirevi, zamotuljci platna iz davno prošlih vremena, čak i čitavi oklopi poput sjajnih riba u posudama noćno tamnog ulja. Obuzelo ga je snažno iskušenje da neku od njih otvori i pogleda kakva se to blaga povjerljivo skrivaju, ali nije imao poluge kojom bi otvorio teške, čvrsto zakucane bačve; a nije se ni usuđivao proizvesti previše buke, jer su Zmajevna i njene legije oprašivale i laštile odmah iznad njega kao spremačice iz pakla.

Na pola puta preko dugačke, zasjenjene prostorije, birajući put među kulama od buradi koje su se naginjale poput katedralnih potporanja, Simon je zamalo pao u mračnu rupu.

Odskočivši unatrag srca zalupana od iznenađenja, brzo je shvatio da se umjesto obične rupe radilo zapravo o grotlu koje je zjapilo u podu pred njim, vrata zabačenih unatrag. Ako pripazi, mogao bi proći oko toga, usprkos uskome putu... ali zašto je bio otvoren? Očito, teška preklopna vrata se nisu otvarala sama od sebe. Nedvojbeno je netko od spremača bio nosio nešto iz nižeg skladišta, pa nije mogao izaći na kraj i s teretom i sa zatvaranjem vrata.

Sa samo časkom oklijevanja, Simon se spustio niz ljestve u grotlo. Tko bi znao kakve se neobične, uzbudljive stvari mogu skrivati u prostoriji ispod?

Prostor u koji je ušao bio je još tamniji od gornje sobe, isprva nije uopće ništa vidio. Zapipao je nogom i pronašao nešto ispod sebe; dok se oprezno spuštao punom težinom, nešto je dobilo čvrstoću poznatog poda od dasaka. Međutim, kad je spustio i drugu nogu s ljestava, nije naišao ni na kakav otpor – samo ga je čvrsti stisak za prečku ljestava spriječio da se ne prevrne. Bilo je još otvorenog prostora odmah ispod ljestava – još jedna vrata koja su vodila još kat niže. Zamahne nogom sve dok nije pronašao otvor donjih vrata, zatim se prebaci na sigurnost poda ove srednje sobe.

Preklopna vrata iznad njega bila su sivi kvadrat u zidu tame. U njegovu slabom svjetlu vidio je s razočaranjem da ovaj dio jedva da je bio više od običnog ormara: strop je bio mnogo niži nego u gornjoj sobi, a zidovi su se pružali samo nekoliko dužina ruke unatrag od mjesta gdje je stajao. Ova mala prostorija bila je do greda natrpana buradi i vrećama, samo s malim prolazom koji je dosezao do udaljenog zida odvajajući nagnute suhe stvari.

Dok je bez zanimanja pregledavao prostoriju, negdje je zaškripala podna daska. Čuo je odmjereni zvuk koraka u tami ispod sebe.

Za sve rane Božje, tko je to? I što sam sad učinio?

Kako glupo od njega što se nije sjetio da bi preklopna vrata mogla biti otvorena zato što je netko još dolje u najnižim prostorijama! Opet je uspio! Bezglasno proklinjući vlastitu glupost, skliznuo je u uski prolaz između natrpanih stvari. Koraci odozdo približili su se ljestvama. Simon se zagurao iz prolaza u prostor između dviju pljesnivih vreća od voštanog platna koje su mirisale i djelovale kao da su pune starog rublja. Shvativši da će ostati vidljiv svakome tko iskorači iz grotla na prolaz, spustio se u polučučanj, oprezno položivši svoju težinu na neki hrastom okovani sanduk. Koraci su zastali i ljestve su zaškripale jer se netko penjao po njima. Zadržao je dah. Nije imao pojma zašto se odjednom toliko boji; ako ga uhvate, toće samo značiti još kazni, još Rahelinih oštrih pogleda i otrovnih primjedbi – pa zašto se, onda, osjećao kao zec kojega su nanjušili lovački psi?

Zvuk penjanja se nastavio. Na trenutak se činilo da će tko god bio nastaviti u veliku sobu gore... dok ujednačeno škripanje nije stalo. Tišina je zazvonila u Simonovim ušima. Čuo se škriput, zatim još jedan – ali shvatio je s teškim osjećajem u želucu da su se zvukovi vraćali dolje. Prigušeni udar kad je neviđeni obris sišao s ljestava na pod sobička, zatim opet tišina, ali ovog puta i sam mir kao da je lupao napetošću. Polagani koraci krenuli su bliže niz uski prolaz sve dok nisu zastali točno prekoputa Simonova na brzinu izabranog skrovišta. U mutnom svjetlu vidio je zašiljene crne čizme, gotovo dovoljno blizu da ih dotakne; iznad njih je visio crnim ukrašeni rub purpurne halje. Bio je to Pryrates.

Simon se skutrio među suhom robom i molio se Aedonu da mu zaustavi srce, koje je lupalo poput grmljavine. Osjetio je kako mu se pogled podiže protiv njegove volje sve dok se nije zabuljio između obješenih remena vreća koje su ga skrivale. Kroz usku rupu vidio je alkemičarevo bezizražajno lice; na trenutak se činilo da Pryrates gleda ravno u njega i zamalo je zacvilio od užasa. Čas kasnije shvatio je da nije tako: sjenkom zastrte oči crvenog svećenika bile su usredotočene na zid iznad Simonove glave. Osluškivao je.

Izađi.

Pryratesove usne nisu se pomakle, ali Simon je čuo glas jasno kao da mu šapuće u uho.

Izađi. Sad.

Glas je bio čvrst, ali razuman. Simon se uhvatio postiđen svojim ponašanjem: nije se imao čega bojati; bilo je djetinjasto i glupo ovako čučati u mraku kad bi mogao ustati i pokazati se, priznati vragoliju... ali ipak...

Gdje si? Pokaži se.

Upravo kad ga je miran glas u uhu konačno uvjerio da bi najjednostavnije bilo ustati i progovoriti – posezao je za vrećama da se podigne – Pryratesove crne oči prešle su časkom preko tamne pukotine kroz koju je Simon virio. Prolazni dodir zatro je svaku pomisao o dizanju, kao što nenadan mraz sparuši ružin pupoljak. Pryratesov pogled dotakao je Simonove skrivene oči i jedna vrata su se otvorila u dječakovu srcu; sjena uništenja ispunjavala je vratnice.

To je zaista bila smrt – Simon je to znao. Osjetio je hladne mrve grobnog tla pod svojim grebućim prstima, težinu tamne, vlažne zemlje u svojim ustima i očima. Nije više bilo riječi, nikakva mirnog glasa u njegovoj glavi, samo poziv – nešto nedodirljivo što ga je vuklo naprijed za djelić palca. Ledeni crv sklopio mu se oko srca dok se borio – to ga je smrt čekala... njegova smrt. Ako proizvede bilo kakav zvuk, najmanji drhtaj ili udah, nikad više neće vidjeti sunca. Zatvorio je oči tako čvrsto da su ga sljepoočnice zaboljele; zaključao je zubima i jezikom napornu potrebu za disanjem. Tišina je siktala i lupala. Poziv se pojačao. Simon je osjećao kao da polako tone u smrskavajuće dubine mora.

Nenadani mijauk slijedila je Pryratesova iznenađena psovka. Neuhvatljiv, daveći stisak je nestao; Simonove oči otvorile su se na vrijeme da ugledaju vitku sivu priliku kako juri kraj njega, preskače Pryratesove čizme i grabi ka grotlu, odakle je skočila dolje u mrak. Svećenikov iznenađeni smijeh je zagrebao, tupo odzvanjajući po natrpanoj sobi.

"Mačka...?"

Nakon stanke od pet-šest udara srca, crne čizme su se okrenule i krenule uz prolaz. Za trenutak, Simon je začuo kako prečke na ljestvama škripe. Nastavio je ukočeno sjediti, plitko dišući, svih osjetila uznemirenih i zbunjenih. Ledeni znoj mu se slijevao u oči, ali nije podigao ruku da ga obriše – ne još.

Konačno, nakon što je prošlo mnogo minuta i zvuci s ljestava izblijedjeli, Simon je ustao iz zaklona vreća, ljuljajući se na slabim, drhtavim nogama. Hvaljen bio Usires i blažen onaj mali sivi bježimačak! Ali što učiniti? Čuo je da su se gornja vrata zatvorila i zvuk čizama na katu iznad, no to nije značilo da je Pryrates otišao jako daleko. Bilo bi rizično čak i podići teška vrata i pogledati; ako je svećenik još u skladištu, vrlo će vjerojatno i to čuti. Kako će se izvući?

Znao je da bi trebao jednostavno ostati gdje jest i čekati mrak. Čak i ako se alkemičar sad nalazi u gornjoj prostoriji, prije ili kasnije morat će završiti svoj posao i otići. To se činilo kao najsigurniji plan – ali dio Simonove prirode se pobunio. Bilo je jedno plašiti se – a Pryrates ga je plašio do bezumlja – a sasvim drugo provesti cijelu večer zaključan u tamnom sobičku i još pretrpjeti prigodne kazne, kad je svećenik bio gotovo sigurno na putu natrag u svoj brlog u Hjeldinovu tornju.

Osim toga, nije me valjda stvarno mogao natjerati da izađem... je li? Vjerojatno sam bio nasmrt prestrašen...

Uspomena na psa slomljenih leđa vratila mu se u sjećanje. Zagrcnuo se i proveo nekoliko dugih trenutaka duboko dišući.

A što je s mačkom koja ga je spasila da ne bude uhvaćen – uhvaćen: slika Pryratesovih paklenski crnih očiju nije ga htjela ostaviti: one nisu bile preplašena obmana. Kamo je mačka otišla? Ako je skočila dolje na niži kat, bila je sigurno u klopci, neće se nikad uspjeti izvući bez Simonove pomoći. To je bio dug časti.

Kad je tiho krenuo naprijed vidio je mutan sjaj kroz vrata u podu. Zar je dolje gorjela baklja? Ili je možda postojao neki drugi izlaz, vrata koja su se otvarala u jedan od nižih bedema?

Nakon nekoliko trenutaka tihog osluškivanja na otvorenim vratima, osiguravajući se od toga da ga ovaj put nitko neće iznenaditi, Simon je oprezno stupio na ljestve i počeo se spuštati. Dah hladnog zraka podigao mu je tuniku i naježio ruke: zagrizao je unutarnju stranu usnice i zastao, onda nastavi.

Umjesto da se zaustavi na još jednom katu odmah ispod, Simonov pažljivi silazak se nastavio nekoliko trenutaka. Isprva se jedino svjetlo diralo ispod njega, kao da se spušta niz neko usko grlo. Napokon je osvjetljenje postalo bolje, a ubrzo nakon toga njegovo je nadolje usmjereno istraživanje urodilo plodom. Nožnim prstima dotakao je drvo s jedne strane ljestava: pronašao je pod. Spustivši se s ljestava, vidio je da više nema prolaza dolje, da je najniža prečka ljestava bila položena ovdje. Jedini izvor svjetla u prostoriji – a s gornjim zatvorenim vratima i jedini izvor svjetla uopće – bio je čudan, sjajan pravokutnik koji je sjao uz dalji zid, magličasta vrata oslikana na zidu nesigurnim žućkastim svjetlom.

Simon je praznovjerno ocrtao znak Drveta dok se ogledavao. Ostatak sobe sadržavao je samo jednu slomljenu metu i nekoliko drugih komada odbačene opreme za turnire. Premda su produžene sjene prostorije ostavljale mnogo zamračenih kutova, Simon nije vidio ništa što bi moglo zanimati čovjeka poput Pryratesa. Krenuo je prema sjajnom crtežu na zidu ispruženih ruku, petoprsnih obrisa ocrtanih u jantaru. Svjetleći pravokutnik naglo pojača sjaj, onda brzo izblijedi, spuštajući preko svega pokrov posvemašnje tame.

Simon je bio sam u mraku. Nije bilo nikakva zvuka osim njegove vlastite krvi koja mu je lupala u ušima kao udaljeni ocean. Načinio je oprezan korak naprijed; zvuk njegove cipele koja je zagrebla po podu na tren je ispunio prazninu. Načinio je još jedan korak, pa još jedan: njegovi ispruženi prsti osjetili su hladan kamen... i još nešto: čudne, blijede linije topline. Spustio se na koljena kraj zida.

Sad znam kako je biti na dnu bunara. Samo se nadam da nitko neće početi bacati kamenčiće na mene.

Dok je sjedio razmišljajući što da učini, začuo je tih šapat pokreta. Nešto ga je udarilo u prsa i izvuklo uzvik iznenađenja. Na njegov krik dodir je nestao, ali se vratio trenutak kasnije. Nešto je nježno lupkalo o njegovu tuniku... i prelo.

"Mačak!" šapnuo je.

Spasio si me, znaš. Simon je pogladio nevidljivi obris. Polako, polako. Teško je otkriti koji je koji kraj kad se ovako vrtiš. Tako je, ti si me spasio i jaću te izvući iz ove rupe u kojoj si završio.

"Naravno, uspio sam i sâm završiti u istoj rupi," reče Simon glasno. Pokupio je krzneni oblik i podigao ga u svoju tuniku. Mačkovo predenje postalo je dublje kad se smjestio uz topli želudac. "Znam što je bila ona sjajna stvar", šapnuo je. "Vrata. Čarobna vrata."

Bila su to ujedno i Pryratesova čarobna vrata, Morgenes će mu odrati kožu što im se uopće približio, ali Simon je osjećao određenu tvrdoglavu uvriježenost: to je bio i njegov dvorac, napokon, i skladišta nisu pripadala nikakvom skorojevićkom svećeniku, kako god zastrašujući bio. U svakom slučaju, ako se vrati po ljestvama a

Pryrates je još tamo... pa, čak ni Simonov ponos koji se vraćao nije mu dopustio da se zavarava time što bi se u tom slučaju dogodilo. Dakle, bilo je – sjedi na dnu mračnog bunara cijelu večer ili...

Ispružio je dlan na zidu, klizeći preko ledenog kamenja sve dok nije opet pronašao trake topline. Ocrtao ih je prstima i otkrio da grubo odgovaraju pravokutnom obliku koji je najprije bio vidio. Položivši ruke u sredinu gurnuo je, ali i susreo samo čvrst otpor neožbukanog kamena. Gurnuo je ponovno, što je jače mogao; mačak se s nelagodom promeškoljio pod njegovom košuljom. Opet se ništa nije dogodilo. Dok je ležao zadihan uza zid, osjetio je kako se čak i topla mjesta hlade pod njegovim rukama. Nagla vizija Pryratesa – svećenik koji ga čeka u mraku iznad njegove glave poput pauka, sa smiješkom rastegnutim na koščatom licu – natjerala je Simonovo srce da zalupa.

"O, Elizijo, Majko Božja, otvori se!" promrmljao je beznadno, dok mu je znoj od strahačinio ruke skliskim. "Otvori se!"

Kamen je naglo postao topao, zatim vreo, tjerajući Simona da se nagne unatrag. Tanka zlatna crta stvorila se na zidu pred njim, jureći kao struja otopljenog metala po vodoravnoj crti sve dok se oba kraja nisu spustila i zatim se ponovno spojila. Vrata su bila tu, svjetlucajući; Simon je trebao samo podići ruku i dotaknuti ih prstom da bi crte postale još svjetlije: prave pukotine postale su vidljive, prateći dužinu obrisa. Spustio je prste oprezno na jedan rub i povukao; kamena vrata tiho su kliznula prema van, prosipajući u sobu svjetlo.

Simonovim očima trebao je trenutak da se prilagode plimi sjaja. Iza vrata, kameni hodnik je skretao i nestajao iza ugla, urezan ravno u grubu stijenu dvorca. Jedna baklja jasno je gorjela u stalku odmah unutar vrata; upravo ga je to bilo toliko zaslijepilo. Podigao se na noge, s mačkom kao udobnom težinom u svojoj košulji.

Zar bi Pryrates ostavio upaljenu baklju ako se nije mislio vratiti? I kakav je to biočudan prolaz? Simon se sjetio kako je Morgenes bio spominjao stare sithske ruševine ispod dvorca. Ovo je nedvojbeno bilo staro, ali grubo, oštro kamenorestvo nimalo nije sličilo uglačanoj finoći Zvonika Zelenog Anđela. Odlučio se na brzo razgledavanje: ako hodnik nikamo ne vodi, moratće se ipak vratiti ljestvama.

Zidovi tunela bili su vlažni. Dok je Simon polako koračao kroz prolaz, čuo je tupo udaranje kroz samu stijenu.

Sigurno sam ispod razine Kynslagha. Sve je tako vlažno, nije čudo da je vlažan i kamen, pa čak i zrak. Da mu naglasi ovu misao, voda mu se provuče kroz šavove cipela.

Sad je hodnik opet skrenuo, nastavljajući put prema dolje. Sve slabije svjetlo baklje s ulaza bilo je dopunjeno nekim novim izvorom. Kad je skrenuo za zadnji ugao, stigao je na izravnan, proširen pod koji je završavao nekih deset koraka dalje u zidu kršnog granita. Još je jedna baklja ovdje treperila, cijedeći se u svom stalku.

Dvije tamne rupe vrebale su u zidu s njegove lijeve strane; na kraju, odmah pod njima, bilo je nešto što je djelovalo kao još jedna vrata, smješteno gotovo u ravnini s krajem hodnika. Voda je zapljuskivala vrhove njegovih cipela kad je krenuo naprijed.

Prve dvije praznine kao da su jednom bile nekakve odaje – vjerojatnoćelije – ali sad su rasprsnuta vrata lijeno visjela sa svojih šarki; treptavo svjetlo baklje nije unutra otkrivalo ništa osim sjena. Vlažan miris raspadanja zadržao se u tim nenastanjenim rupama. Simon je brzo prošao kraj njih da bi zastao pred vratima na kraju. Skriveni mačak ubo ga je nježnim pandžama dok je ispitivao teško drvo u uzbibanom svjetlu. Što bi moglo biti iza toga? Još jedna natrula soba ili hodnik koji vodi još dalje u morem izjeden kamen? Ili je to možda bila Pryratesova soba s blagom, skrivena od svih znatiželjnih očiju... dobro, gotovo svih znatiželjnih očiju...?

Na pola puta od poda, na vratima je bila pričvršćena neka metalna ploča; Simon se nije mogao odlučiti je li to brava ili pokrov za špijunku Kad ju je pokušao pomaći, zahrđali se metal nije pomakao, pa su mu ostale samo crvene mrlje na prstima. Ogledajući se, vidio je komad slomljene šarke da leži pokraj otvorenih vrata s njegove lijeve strane. Podigao ga je i začeprkao ispod metala sve dok se, s nevoljkim škripućem ploča nije pomakla prema gore na hrđom i solju ukočenoj šarki. Nakon brzog pogleda uz hodnik i trenutka tihog osluškivanja da nema koraka, nagnuo se naprijed i stavio oko pred rupu na vratima.

Na njegovo veliko iznenađenje, pregršt slame gorio je u zidnom stalku u prostoriji, ali svaka zanosna i zastrašujuća pomisao o pronalaženju Pryratesova tajnog blaga brzo je nestala pred vlažnim, slamom pokrivenim podom i golim zidovima. Bilo je nečeg na dnu prostorije, ipak... neki tamni zamotak sjene.

Neki klackav zvuk okrenuo je Simona s iznenađenjem. Preplavio ga je strah, dok se panično ogledavao, očekujući svakog trenutka da začuje udarce crnih čizama u hodniku. Buka se ponovila; Simon je osupnut shvatio da dolazi iz prostorije iza vrata. Vrativši oko oprezno pred rupu, zagledao se u sjenke.

Nešto se kretalo uz najdalji zid, neki tamni obris. Dok se polako zanosilo na jednu stranu, grubi, metalni zvuk opet je zazvonio u skučenom prostoru. Obris sjenki podigao je glavu.

Gušeći se, Simon je odskočio od špijunke kao da ga je netko ošamario. U jednom vrtoglavom trenutku osjetio je da zemlja tetura pod njim, osjećao se kao da je prevrnuo nešto poznato da bi pod tim pronašao gmizavu trulež...

Okovana stvar koja se zabuljila u njega – stvar progonjenih očiju – bio je princ Jošua.

12

Šest srebrnih vrabaca

Simon se spoticao preko dvorišta dok su mu u glavi misli vrištale S poput gomile. Htio se sakriti. Htio je pobjeći. Htio je zaurlati stravičnu istinu i smijati se, natjerati ljude iz zamka da se ispotiču i ispadnu kroz vrata. Kako su bili sigurni, sigurni u sve, nagađajući i ogovarajući – a ništa nisu znali! Ništa! Simon je htio zavijati i obarati stvari, ali nije mogao osloboditi srce od čarolije straha koju su bacile Pryratesove oči ptice grabljivice. Što se može učiniti? Tko će pomoći da se svijet opet okrene na pravu stranu?

Morgenes.

Dok je Simon još trčao klecavih zglobova preko sumračnog dvorišta, doktorovo mirno, začudno lice pojavilo se u njegovim mislima, potiskujući smrtno bljedilo svećenika i okovanu sjenku u tamnici ispod njega. Bez ikakve druge svjesne misli projurio je pokraj okovanih, crno obojenih vrata Hjeldinova tornja i uza stubište u Kancelarov ured. Za samo nekoliko trenutaka prošao je kroz dugačke hodnike i povlačio vrata k zabranjenom Zvoniku Zelenog Anđela. Potreba da dođe do doktorovih odaja bila je tako divlja da bi se, čak i da je crkvenjak Barnabas tamo čekao da ga uhvati, bio pretvorio u živu u čovjekovim rukama. Neki veliki vjetar žurio je kroz njega, ispunjavajući ga divljom mržnjom, gurajući ga dalje. Prije nego što su se pokrajnja vrata tornja zatvorila za njim bio je na pokretnom mostu; nekoliko sekundi kasnije lupao je na Morgenesova vrata. Par vojnika erkynske garde podiglo je poglede bez znatiželje, zatim se vrate svojem kockanju.

"Doktore! Doktore! Doktore!" vikao je Simon, lupajući kao poremećeni bačvar. Doktor se hitro pojavio, bosih nogu i uplašenih očiju.

"Rogova mi roktavoga Cryunnosa, dječače! Jesi li poludio? Zar si se najeo bumbara?!"

Simon se progurao pokraj Morgenesa bez i riječi objašnjenja i krenuo niz hodnik. Zastao je zadihan pred unutarnjim vratima dok ga je čovječuljak slijedio. Nakon trenutka promućurnog proučavanja Morgenes je i sebe i Simona pustio unutra.

Čim su se vrata zatvorila, Simon je otpočeo priču o svojoj ekspediciji i njenim posljedicama. Doktor je potakao malu vatru i natočio vrč začinjenog mladog vina u zdjelu da se ugrije. Dok je radio, Morgenes je slušao, zabijajući povremeno neko pitanje u Simonovu tiradu kao što čovjek gura štap u medvjeđi kavez. Mrko je stresao glavom, dodajući mladiću čašu kuhanog vina, onda sjedne sa svojom čašom u izbrazdan stolac visokog naslona.

Stavio je papuče na mršava bijela stopala; dok je sjedio prekriženih nogu na jastuku stolca, njegova siva halja zadigla mu se iznad koščatih potkoljenica.

"... i znam da nisam trebao dirati čarobna vrata, znam to, ali jesam i ono zaista jest Jošua! Žao mi je, ne pričam po redu, ali siguran sam da sam ga vidio! Imao je bradu, mislim, i izgledao je užasno... ali to je on!"

Morgenes je otpio vina i dugim rukavom potapkao svoju bradicu. "Vjerujem ti, mladiću," rekao je, "volio bih da ne, ali to ima nekog zlokobnog smisla. Potvrđuje neke čudne vijesti koje sam dobio."

"Ali što ćemo učiniti?!" Simon je zamalo povikao. "On umire! Je li mu to Elija učinio? Zna li kralj?"

"Zaista ne bih mogao reći – sigurno je, međutim, da Pryrates zna." Doktor je spustio svoju čašu vina i ustao. Iza njegove glave, posljednje popodnevno sunce zarumenilo je uske prozore. "A što se tiče onog što ćemo učiniti, prije svega ćeš otići i pojesti večeru."

"Večeru?!" Simon se zagrcnuo, pljuckajući kuhano vino niz svoju tuniku. "Dok princ Jošua...?"

"Da, mladiću, upravo sam to rekao. Večeru. Ovog trenutka ne možemo ništa učiniti, a potrebno mi je i da razmislim. Ako propustiš večeru, to će samo podići halabuku – premda malu – i učinit će upravo ono što želimo izbjeći: privući će pozornost. Ne, idi sad i povečeraj... i između zalogaja drži usta zatvorena, u redu?"

Obrok je prolazio sporo kao proljetno otapanje. Uguran između perača suđa koji su glasno žvakali, sa srcem koje je lupalo dvostruko brže, Simon se oteo divljoj želji da udari naslijepo i obori čaše i tanjure na steljom prostrt pod. Razgovor ga je razbjesnio svojom nevažnošću, a pastirska pita od mesa koju je Judita spremila posebno za Belthainnovo bila je bezukusna i tvrda poput drveta.

Rahela je s nezadovoljstvom promatrala njegov nemir sa svog sjedala načelu stola. Kad je Simon iscrpio svoju sposobnost mirnog sjedenja i skočio da se ispriča, slijedila ga je do vrata.

"Žao mi je, Rahela, žuri mi se!" rekao je, nadajući se da će odgoditi predavanje koje se očito spremala održati. "Doktor Morgenes ima jednu jako važnu stvar i molio me da mu pomognem. Molim te?"

Na trenutak, Zmajevna je izgledala kao da će upotrijebiti onaj zastrašujući zahvat za njegovo uho i vratiti ga silom za stol, ali nešto u njegovu licu ili glasu zahvatilo je i nju; na trenutak se gotovo nasmiješila.

"U redu, dječače, samo ovaj put – ali zahvali Juditi za onaj lijepi komad pite prije nego što odeš. Radila je na tome cijelo popodne."

Simon je jurnuo do Judite, postavljene poput velikog šatora za svojim stolom. Njezini punašni obrazi dražesno su se zarumenjeli dok je hvalio njene napore. A dok je žurio natrag k vratima, Rahela se nagnula i uhvatila mu rukav. Zastao je i okrenuo se, usta već otvorenih da se požali, ali Rahela je rekla samo: "A sad se smiri i budi oprezan, blesasti dječače. Ništa nije tako važno da se isplati ubiti na putu do tamo." Potapšala mu je ruku i pustila ga; prošao je kroz vrata i nestao dok je gledala za njim.

Simon je navukao svoj haljetak i kaput idući do bunara. Morgenes još nije bio stigao, pa se nestrpljivo uzšetao u dubljoj sjeni blagovaoničke dvorane sve dok ga mek glas pokraj njegova lakta nije natjerao da poskoči od iznenađenja.

"Oprosti što si čekao, mladiću. Naišao je Inch pa sam se morao vraški truditi da ga uvjerim kako mi ipak nije potreban." Doktor je gurnuo svoju kapucu naprijed, skrivajući lice.

"Kako ste se prikrali tako tiho?" upita Simon, šaptom koji je bio kopija doktorova.

"Još se mogu malo kretati, Simone", rekao je doktor uvriježenim glasom. "Star jesam, no sesilan nisam."

Simon nije znao što znači "sesilan", ali uhvatio je opću predodžbu. "Žao mi je", prošapće.

Obojica su se tiho spustila niz stubište blagovaonice i u prvo skladište, gdje je Morgenes izvadio kristalnu kuglu veličine zelene jabuke. Kad ju je protrljao, mala je iskra zabljeskala u njezinu središtu, postupno pojačavajući svoje svjetlo sve dok nije ocrtavalo okolnu burad i zavežljaje mekim svjetlom boje meda. Morgenes je zastro stražnju polovicu kugle svojim rukavom i držao je pred njima dok su oprezno koračali među spremljenim stvarima.

Preklopna su vrata bila zatvorena; Simon se nije sjećao je li ih zatvorio za sobom ili nije u svom ludom trku van. Oprezno su se spustili niz ljestve, Simon vodeći, Morgenes iznad njega bacajući svjetlo iz kugle ovamo i onamo. Simon je pokazao sobičak u kojem ga je Pryrates zamalo uhvatio. Produžili su do donjeg kata.

Najniža prostorija bila je jednako nenastanjena kao i prije, ali su vrata koja su vodila u kameni prolaz bila zatvorena. Simon je bio gotovo siguran da to nije učinio pa je tako rekao i Morgenesu, ali čovječuljak je samo mahnuo rukom i prišao zidu, pronašavši po Simonovim uputama mjesto gdje se pukotina nalazila. Kružnim je pokretom prešao dlanovima preko zida, mrmljajući nešto ispod glasa, ali nikakva se pukotina nije pojavila. Nakon što je Morgenes neko vrijeme čučao kraj zida razgovarajući sam sa sobom, Simon se umorio od skakutanja s noge na nogu i spustio se pokraj doktora.

"Zar ne možete jednostavno izgovoriti neku čaroliju i natjerati ih da se otvore?"

"Ne!" sikne Morgenes. "Mudar čovjek se nikad, ponavljam, nikad ne služi Vještinom ako ne treba – osobito kad je suočen s drugim upućenikom, kao što je naš otac Pryrates. To bi bilo isto kao da se potpišem."

Dok je Simon sjedio na petama i mrštio se, doktor je spustio svoju lijevu ruku na središnji dio prostora gdje su bila vrata; nakon kratkog trenutka pipanja površine udario ih je oštro desnom rukom. Vrata su se otvorila, sipajući u sobu svjetlo baklje. Doktor je provirio kroz njih, onda spusti kristalnu svjetiljku u rub svog obilnog rukava i izvuče šivanu kožnu vrećicu.

"Ah, Simone, dečko moj," zahihotao je tiho, "kakav bih ja bio lopov. Nisu to čarobna vrata' – samo su skrivena uz pomoć Vještine. Hajde, idemo!" Koraknuli su u vlažan kameni hodnik.

Njihovi koraci ljepljivo su odzvanjali kad bi se poskliznuli stupajući niz prolaz do kraja hodnika i zaključanih vrata. Nakon trenutka ispitivanja brave Morgenes je prišao špijunki i zavirio unutra.

"Mislim da si u pravu, mladiću", siknuo je. "Nuannijeve mi koljenične kosti! Volio bih da nisi." Vratio se proučavanju brave. "Otrči na kraj hodnika i osluškuj, dobro?"

Dok je Simon čuvao stražu, Morgenes je prekopao po svojoj kožnoj torbi, napokon izvukavši dugu, poput igle tanku oštricu postavljenu u drveni držak. Veselo je mahnuo njome prema Simonu.

"Naraksijanski bodež za svinje. Znao sam da će mi jednog dana nečemu poslužiti!"

Isprobao ga je u bravi; skliznuo je u otvor s više nego dovoljno mjesta. Izvadio ga je i iz torbe istresao sićušan vrč koji je odčepio zubima. Dok je Simon zadivljeno promatrao, Morgenes je iskrenuo vrčić i natočio neku tamnu, ljepljivu tvar na iglenu oštricu, zatim brzo gurne vrh natrag u bravu; ostavio je svjetlucave tragove dok je ulazio unutra.

Morgenes na trenutak provrti bodež za svinje, onda korakne unatrag i počne brojiti na prste. Kad je prebrojio obje ruke svaku tri puta, uhvati vitki držak i okrene ga. Namršti se i pusti ga.

"Dođi ovamo, Simone. Trebamo tvoje snažne mlade mišice."

Prema doktorovim uputama Simon je uhvatio čudno oruđe za tupi kraj i počeo okretati. Na trenutak, njegovi oznojeni dlanovi skliznuli su na ulaštenu drvetu; pojačao je stisak, nakon kratkog vremena osjetio je kako je nešto zapelo u bravi. Trenutak kasnije čuo je kako zasun klizi unatrag. Morgenes je kimnuo glavom. Simon ramenom otvori vrata.

Zadimljena slama u stalku na zidu bacala je samo slabo svjetlo. Kad su se Simon i doktor približili, vidjeli su okovanu priliku u dnu ćelije kako podiže glavu, a oči su joj se polako raširile, kao u nekoj vrsti prepoznavanja. Usta su se pokrenula, ali samo je izgreban natruh daha izašao iz njih. Smrad vlažne, zagađene slame bio je neizdrživ.

"O... o... jadni moj prinče Jošua..." reče Morgenes. Dok je doktor brzo ispitivao Jošuine okove, Simon je mogao samo gledati, osjećajući se posve bespomoćan da utječe na tijek događaja, kao da sanja. Princ je bio bolno mršav, obrastao kao lutajući zloguki prorok; dijelovi njegove kože koji su se vidjeli kroz bijedno platno bili su pokriveni crvenim plikovima.

Morgenes je nešto šapnuo u uho Jošue Jednorukog. Opet je izvadio svoju torbu. Držao je u ruci plitku zdjelu, od one vrste u kojima dame drže boju za usne. Oštro natrljavši nešto iz zdjele prvo na jedan dlan a onda i na drugi, mali doktor opet pregleda Jošuine sveze. Obje ruke bile su mu okovane za masivan željezni prsten u zidu, jedna stegnuta oko zglavka, ona bez šake uhvaćena okovom oko princeve mršave nadlaktice.

Morgenes je završio s trljanjem ruku i dodao zdjelu i torbu Simonu. "Sad budi dobar dečko", rekao je, "i pokrij oči. Dao sam u svilu uvezan tom Plesinnena Myrmenisa – jedini primjerak sjeverno od Perdruina za ovo blato. Samo se nadam – Simone, daj pokrij oči..."

Dok je mladić podizao ruke, vidio je da Morgenes poseže za prstenom koji je vezivao princeve lance za kamen. Trenutak kasnije bljesak svjetla ružičasto je zasvijetlio kroz Simonove isprepletene prste, popraćen zvukom poput čekića na nakovnju. Kad je mladić opet progledao, princ Jošua ležao je na podu zajedno sa svojim lancima. Morgenes je kleknuo pokraj njega s dlanovima koji su se dimili. Zidni prsten bio je pocrnjen i iskrivljen kao pregorjela pogača.

"Fuj!" puhne doktor. "Nadam se... Nadam se... da to više nikad neću morati učiniti. Možeš li podići princa, Simone? Ja sam jako slab."

Jošua se teško okrenuo i ogledao oko sebe. "Mislim... da mogu... hodati. Pryrates... mi je nešto dao."

"Glupost." Morgenes je duboko udahnuo i nesigurno se podigao na noge. "Simon je snažan mladić – hajde, dječače, ne zijevaj! Podigni ga!"

Uz nešto manevriranja Simon je uspio omotati viseće ostatke Jošuinih lanaca, još pričvršćene za zglavak i ruku, u krug oko princeva struka. Zatim, s Morgenesovom pomoći, nekako je podigao Jošuu na leđa. Ustao je i povukao dug dah zraka. Na trenutak se pobojao da neće izdržati, ali jednim nespretnim trzajem pomakao je Jošuu više na svoja leđa i otkrio da to čak i s dodatnom težinom lanaca nije bilo nemoguće.

"Izbriši si taj glupavi smiješak s lica, Simone," reče doktor, "još ga moramo odnijeti uz ljestve."

Nekako su uspjeli – Simon je stenjao, gotovo plakao od napora, Jošua se slabašno povlačio uz prečke, Morgenes je gurao odostraga i šaputao ohrabrenja. Bio je to dug, košmarni uspon, ali su došli do glavnog skladišta. Morgenes je protrčao pokraj Simona koji se oslonio uz neku balu da se odmori, još s princem na svojim leđima.

"Negdje, negdje..." mrmljao je Morgenes, gurajući se između gusto natrpanih stvari. Kad je došao do južnog zida sobe, svijetleći pred sobom svojim kristalom, počeo je ozbiljno tražiti.

"Što...?" počeo je Simon pitati, ali doktor ga je utišao pokretom ruke. Dok su gledali Morgenesa kako se pojavljuje i nestaje iza gomila buradi, Simon je osjetio blag dodir na svojoj kosi. Princ je bojažljivo dodirivao njegovu glavu.

"Stvaran. Stvaran!" dahne Jošua. Simon je osjetio nešto vlažno da mu se slijeva niz vrat.

"Našao sam!" došao je Morgenesov prigušeni, ali slavodobitni uzvik. "Dođite!" Simon je ustao, malo teturajući, i ponio princa naprijed. Doktor je stajao uz prazan kameni zid, pokazujući na piramidu velikih buradi. Kristalna svjetiljka dala mu je sjenu nadvisujućeg diva.

"Što ste našli'?" Simon je pomaknuo princa u bolji položaj i buljio. "Burad?"

"Točno!" zacereka se doktor. Pretjeranim pokretom okrenuo je okrugli rub najvišeg bureta za pola okreta. Cijela strana bureta otvorila se kao vrata, iza kojih se prostirala tama.

Simon je sumnjičavo zurio. "Što je to?"

"Prolaz, budalasti dječače." Morgenes mu je uhvatio lakat i povukao ga prema buretu otvorene strane, koje je dosezalo jedva iznad njegovih prsa. "Ovaj je dvorac sav pun takvih tajnih prolaza."

Namrštivši se, Simon se pognuo, virećи unutra u crne dubine. "Tu unutra?"

Morgenes kimne. Simon se, shvaćajući da neće moći hodati, spustio na koljena da se uvuče unutra, s princem na leđima kao da jaše svečanog ponija. "Nisam znao da ima takvih prolaza u skladištima", rekao je glasom koji je odjekivao u buretu. Morgenes se sagnuo da pripazi kako Jošuina glava ne bi udarila o niski ulaz.

"Simone, ima više stvari koje ti ne znaš nego onih koje ja znam. Ta neravnoteža me dovodi do očaja. A sad zatvori usta i požuri se."

Na drugoj strani su opet mogli ustati: Morgenesov kristal otkrio je dugačak, neravan hodnik, poseban samo po nevjerojatnim nakupinama prašine.

"Ah, Simone," rekao je Morgenes dok su se žurili, "samo bih volio da imam vremena pokazati ti neke od soba uz koje se šulja ovaj hodnik – neke od njih bile su odaje jedne vrlo velike, vrlo lijepe gospe. Ona je koristila ovaj prolaz za odlazak na svoje tajne sastanke." Doktor je pogledao prema Jošui,čije je lice ležalo uz Simonov vrat. "Sad spava", promrmlja Morgenes. "Svi spavaju."

Hodnik se dizao i padao, skrećući ovamo i onamo. Prošli su pokraj mnogih vrata, od kojih su nekima brave bile zahrđale i zatvorene, a nekima su kvake bile sjajne poput novog bakrenjaka. Jednom su prošli red malenih prozora; bacivši kratak pogled, Simon se iznenadio kad je ugledao stražare na zapadnom bedemu, ocrtane prema nebu. Oblaci su bili obojeni blagim rumenilom tamo gdje je sunce nestalo.

Vjerojatno se nalazimo iznad blagovaonice, začudi se Simon. Kad smo se uspjeli toliko popeti?

Teturali su od iscrpljenosti kad je Morgenes napokon stao. Nije bilo prozora u ovom dijelu zavojitog hodnika, samo tapiserije. Morgenes je podigao jednu od njih, otkrivajući sivi kamen ispod nje.

"Pogrešna tapiserija", ispuhne doktor, podižući sljedeću da otkrije vrata od grubog drva. Prislonio je uho uz njih i načas osluhnuo, onda ih otvori.

"Dvorana zapisa." Pokazao je na bakljama osvijetljen hodnik iza vrata. "Samo nekoliko... stotina koraka od mojih odaja..." Kad su Simon i njegov putnik prošli kroz vrata, pustio ih je da se zatvore; učinila su to odlučnim zvukom. Osvrnuvši se, Simon ih nije mogao razaznati od ostalih drvenih ploča koje su pokrivale zid hodnika.

Trebalo je još samo jednom jurnuti preko otvorenog prostora, relativno brz trk od najistočnijih vrata arhivskih prostorija, preko otvorenog travnjaka. Dok su se šuljali preko zasjenjene trave, držeći se zida koliko su mogli a da ne zapinju za bršljane, Simonu se učinilo da je vidio, pokret u sjeni zida s druge strane dvorišta: nešto krupno što se malo pomaklo kao da promatra njihov prolaz; poznata prilika pognutih ramena. Ali svjetlo je brzo zamiralo i nije mogao biti siguran – bila je to samo još jedna crna mrlja koja mu je promakla pred očima.

Bol u prsima bila je kao da mu je netko uhvatio jedno rebro Rubenovim kovačkim kliještima. Morgenes, koji je odšepao naprijed, držao je otvorena vrata. Simon otetura kroz njih, oprezno spusti svoj teret, onda se ispruži punom dužinom na hladnim podnim pločama, oznojen i zadihan. Svijet se okretao oko njega u vrtoglavom plesu.

"Evo, Visosti, popijte ovo – hajde", čuo je da Morgenes govori. Nakon nekog vremena otvorio je oči i podigao se na lakat. Jošua je sjedio oslonjen na zid; Morgenes se naginjao nad njim držeći smeđi keramički vrč.

"Bolje?" upita doktor.

Princ slabašno kimne. "Već sam jači. Ova tekućina ima okus sličan onom što mi je Pryrates dao... ali nije tako gorko. Rekao je da prebrzo slabim... da me noćas trebaju."

"Trebaju vas? Ne sviđa mi se kako to zvuči, nimalo mi se ne sviđa." Morgenes je donio vrč do Simona. Piće je bilo jako i gorkog okusa, ali je grijalo. Doktor je provirio kroz vrata, onda spusti zasun.

"Sutra je Belthainovo, prvi maje", rekao je. "Noćas je... noćas je jako opasna noć, moj prinče. Zovu je Kamena noć."

Simon je osjećao da doktorova tekućina ugodno žari dok se spuštala u njegov želudac. Bol u njegovim zglobovima je oslabjela, kao da je zavrnuti komad tkanine otpušten za jedan ili dva okreta. Sjeo je, osjećajući vrtoglavicu.

"Čini mi se zlokobnim to što vas 'trebaju' na takvu noć", ponovi Morgenes. "Bojim se čak i gorih stvari od zarobljavanja kraljeva brata."

"Meni je i samo zarobljavanje bilo dovoljno grozno." Namršten izraz zategao je Jošuine izmršavjele crte, onda nestane. Njegovo mjesto zauzele su duboke crte tuge. "Morgenes," rekao je čas kasnije, napukla glasa, "oni... ona kurvinska kopilad mi je poubijala ljude. Napali su nas iz zasjede."

Doktor je podigao ruku kao da će uhvatiti prinčevo rame, onda je nespretno spusti. "Siguran sam, gospodaru, siguran sam. Znate li sigurno da je vaš brat odgovoran? Je li moguće da je Pryrates radio na svoju ruku?"

Jošua umorno strese glavom. "Ne znam. Ljudi koji su nas napali nisu imali nikakvih oznaka, a nisam vidio nikoga osim svećenika otkako su me doveli onamo... ali bilo bi iznenađujuće kad bi Pryrates učinio tako nešto bez Elije."

"Istina."

"Ali zašto? Zašto, prokleti bili? Ne želim nikakve moći – upravo obrnuto, ako je moguće! Vi to znate, Morgenes. Zašto bi mi to učinili?"

"Moj prinče, bojim se da ovog časa još nemam odgovore, ali moram priznati da sve ovo prilično potvrđuje moje sumnje o... drugim stvarima. O... sjevernim problemima. Sjećate li se Bijelih lisica?" Morgenesov ton bio je naglašen, ali princ je samo podigao obrvu i ništa nije rekao. "Pa, ovog trenutka nemamo vremena razgovarati o mojim strahovima. Vrijeme nam je kratko i moramo se baviti hitnijim stvarima."

Morgenes je pomogao Simonu da ustane s poda, onda otapka u potrazi za nečim. Mladić je stajao stidljivo gledajući princa Jošuu, koji je ostao oslonjen na zid, sklopljenih očiju. Doktor se vratio s čekićem, glave zaobljene od duge upotrebe, i dlijetom.

"Skini Jošuine lance, može, mladiću? Ja još imam neke stvari za koje se moram pobrinuti." Opet je nestao.

"Visosti'!" reče Simon tiho, približavajući se princu. Jošua je otvorio zamagljene oči i zagledao se prvo u mladića, onda u oruđe koje je nosio. Kimnuo je.

Kleknuvši pokraj princa, s nekoliko oštrih udaraca razbio je zatvarač na negvi koja je okruživala Jošuinu desnu ruku. Kad se premjestio na prinčevu lijevu stranu, Jošua je opet otvorio oči i spustio upozoravajuću ruku na Simonovu mišicu.

"S ove strane skini samo lanac, mladiću." Nagovještaj osmijeha zatreptao mu je na licu. "Ostavi mi okov da me podsjeća na brata. Ostavi mi njegov znak." Podigao je batrljak svoga desnog zgloba. "Vidiš, on već ima kod mene svoj rovaš."

Simon, odjednom smrznut, zadrhti dok je oslanjao Jošuinu lijevu podlakticu na kamene ploče. Jednim jedinim udarcem prošao je kroz lanac, ostavljajući iznad šake negvu od pocrnjelog željeza.

Morgenes se pojavio noseći smotuljak tamne odjeće.

"Hajde, Jošua, moramo se požuriti. Skoro je sat nakon zalaska sunca, a tko zna kad će te doći tražiti? Slomio sam svoj otpirač u vratima, ali to ih neće zadugo spriječiti da otkriju da vas nema."

"Što ćemo učiniti?" upitao je princ, stojeći nesigurno na nogama dok mu je Simon pomagao da navuče pljesnivu seljačku odjeću. "Kome u dvorcu možemo vjerovati?"

"Za sada nikome – ne u ovako kratkom roku. Hoću reći, morate se vratiti u Naglimund. Samo ćete tamo biti sigurni."

"Naglimund..." Jošua kao da se zbunio. "Tako sam često sanjao o svom domu ovih užasnih mjeseci – ali ne! Moram narodu pokazati pokvarenost svoga brata. Pronaći ću snažne ruke da mi pomognu!"

"Ne ovdje... i ne sad." Morgenesov glas bio je čvrst, svijetle oči zapovjedničke. "Naći ćete se natrag u tamnici i ovaj put brzo otići na privatno odrubljivanje glave. Zar ne vidite? Morate otići u neko otporno mjesto gdje ćete biti sigurni od izdaje prije nego što iznesete bilo kakvu tvrdnju. Mnogi kraljevi zatvarali su i ubijali svoje rođake – i većina ih se izvukla. Narod treba nešto više od obiteljskih borbi da se uzbudi."

"Pa," reče Jošua s oklijevanjem, "čak i ako ste u pravu, kako bih pobjegao?" Protresao ga je napadaj kašlja. "Vrata zamka... su... sigurno zatvorena noćas. Zar bih trebao otići do unutarnjih vratnica odjeven kao putujući pjevač i pokušati si ispjevati put van?"

Morgenes se nasmiješi. Simon se zadivio duhom mrkog princa koji je sat prije toga bio okovan u vlažnoj ćeliji bez nade u spas.

"Slučajno se dogodilo da me niste uhvatili nespremnog tim pitanjem", reče doktor. "Molim vas, pažljivo pratite."

Otišao je do stražnjeg dijela dugačke odaje, do kuta u kojem je Simon jednom bio plakao uz grub kameni zid. Pokazao je prema nebeskoj karti čija su ocrtana zviježđa oblikovala četverokrilu pticu. S malim naklonom odmaknuo je kartu. Iza nje je ležala velika četvrtasta rupa urezana u stijenu, zatvorena drvenim vratima.

"Kako sam već pokazao, Pryrates nije jedini koji ima skrivena vrata i tajne prolaze." Doktor zahihoće. "Otac Crvenkapi je pridošlica i mora još štošta naučiti o dvorcu koji je bio moj dom dulje nego što biste vas dvojica mogli pogoditi."

Simon je bio tako uzbuđen da je jedva stajao na mjestu, ali Jošuin izraz bio je sumnjičav. "Kamo to vodi, Morgenes?" upitao je. "Neće mi baš koristiti ako pobjegnem od Elijine tamnice i kotača samo da se nađem u Visotvrđinu opkopu."

"Ne bojte se. Ovaj dvorac je izgrađen na krtičnjaku pećina i tunela – da ne spominjem ruševine starijeg dvorca pod nama. Čitav je taj labirint tako prostran da mu i ja poznam jedva polovicu – ali poznam ga dovoljno dobro da vam pružim siguran izlazak. Dođite sa mnom."

Morgenes je poveo princa, koji je krenuo oslanjajući se na Simonovu ruku, do dugačkog stola. Tamo je raširio smotani pergament čiji su rubovi bili posivjeli i nazupčani od starosti.

"Vidite," rekao je Morgenes, "nisam bio besposlen dok je moj mladi prijatelj Simon večerao. Ovo je plan katakombi – neizbježno samo djelomičan, ali put vam je označen. Ako ga budete dobro pratili, naći ćete se konačno nad zemljom na mrtvačkom polju, iza zidova Erchester. Odande, siguran sam, možete i sami pronaći neko sigurno mjesto da provedete noć."

Nakon što su proučili kartu, Morgenes je povukao Jošuu u stranu i obojica su se zanijela u razgovor šapatom. Simon, osjećajući se podosta izostavljenim, ostao je stajati proučavajući doktorovu kartu. Morgenes je označio put sjajnom crvenom tintom; u glavi mu se zavrtjelo dok je slijedio zavoje i skretanja.

Kad su dvojica muškaraca dovršila svoju raspravu, Jošua je uzeo kartu. "Pa, stari prijatelju, ako mi je ići, onda moram brzo krenuti. Ne bi bilo mudro da me još jedan sat dočeka ovdje u Visotvrđi. Dobro ću razmisliti o drugim stvarima koje si mi rekao." Pogledom je zaokružio po natrpanoj sobi. "Samo se bojim onoga što bi vam vaš hrabri čin mogao natrpati na glavu."

"Tu ti ništa ne možeš učiniti, Jošua", odvrati Morgenes. "A ni ja nisam sasvim bez obrane, ima nekoliko varki i trikova koje mogu potegnuti. Čim mi je Simon rekao da te našao, počeo sam se pripremati. Već se dugo bojim da ću biti primoran nešto poduzeti; ovo što se dogodilo samo me malo požurilo. Evo, uzmi baklju."

Rekavši to, mali doktor uzme sa zida baklju i doda je princu, zatim mu pruži vreću koja je bila visjela na kuki pokraj baklje.

"Stavio sam unutra nešto hrane i još malo ljekovite tekućine. Nije mnogo, ali moraš putovati bez opterećenja. Požuri se, molim te." Podigao je zvjezdanu kartu i odmakao je od vrata. "Obavijesti mečim budeš u Naglimundu, na sigurnom, i ispričat ću ti više."

Princ je kimnuo, polako šepajući kroz ušće hodnika. Plamen baklje gurnuo mu je sjenu duboko u tamni prolaz kad se okrenuo.

"Nikad ti to neću zaboraviti, Morgenes", rekao je. "A ti, mladi čovječe... danas si učinio hrabro djelo. Nadam se da će ti to jednog dana omogućiti bolju budućnost."

Simon je kleknuo od nelagode, zbunjen svojim osjećajima. Princ je djelovao tako izmučeno i mrko... Osjećao je ponos, tugu i strah kako ga vuku svaki na svoju stranu, misli uznemirenih i zamućenih.

"Sretan ti put, Jošua", reče Morgenes, spuštajući ruku na Simonovo rame. Zajedno su gledali kako prinčeva baklja nestaje niz niski prolaz sve dok je nije progutala tama. Doktor je zatvorio vrata i spustio kartu natrag na mjesto.

"Hajde, Simone," rekao je onda, "imamo još puno posla. Pryratesuće nedostajati njegov gost na ovu Kamenu noć i ne vjerujem da će mu to biti drago."

Neko vrijeme prošlo je u tišini. Simon je mahao nogama sjedeći na stolu, uplašen ali ipak uživajući u uzbuđenju koje je ispunilo sobu – koje se sad prostiralo preko cijelog staloženog starog dvorca. Morgenes je lepršao tamo i ovamo, žureći od jednog nerazumljivog posla do drugog.

"Obavio sam većinu toga dok si ti jeo, vidiš, ali ima još nekoliko stvari koje su preostale, još nekoliko neraspetljanih krajeva."

Čovječuljkovo objašnjenje nije Simonu nimalo pomoglo, ali stvari su se događale dovoljno brzo da zadovolje čak i njegovu nestrpljivu prirodu. Kimnuo je i još malo mahao nogama.

"Pa, pretpostavljam da je to sve što noćas mogu učiniti", reče Morgenes konačno. "Bolje bi ti bilo da odšećeš natrag i odeš spavati. Dođi ovamo rano ujutro, možda odmah kad završiš sa svojim obvezama."

"Obveze?" zagrcne se Simon. "Obveze? Sutra?"

"Svakako", odrezao je doktor. "Ne misliš valjda da će se dogoditi nešto neobično, zar ne? Zar misliš da će kralj objaviti: 'Oh, usput rečeno, moj brat je sinoć pobjegao iz tamnice, pa ćemo svi lijepo uzeti slobodan dan da ga potražimo' – ne misliš to, zar ne?"

"Ne, ja..."

"A ti sigurno ne bi rekao: 'Rahela, danas se ne mogu baviti svojim zaduženjima jer Morgenes i ja kujemo izdaju' – je li?"

"Naravno da ne...!"

"Dobro. Onda ćeš obaviti svoja zaduženja i doći ovamo što brže možeš, i onda ćemo procijeniti situaciju. Ovo je znatno opasnije nego što si ti svjestan, Simone, ali bojim se da si sad dio događanja, bilo to dobro ili loše. Bio sam se nadao da ću te moći zadržati izvan svega ovoga..."

"Izvan čega? Dio čega, doktore?"

"Nije važno, dječače. Zar nisi već dovoljno zagrizao? Pokušat ću ti sutra objasniti onoliko koliko je sigurno znati, ali Kamena noć nije baš najbolji trenutak da se razgovara o stvarima kao što su..."

Morgenesove riječi presjeklo je glasno lupanje po vanjskim vratima. Za trenutak su Simon i doktor stajali zagledani jedan u drugog; nakon kratke stanke, kucanje se ponovilo.

"Tko je tamo?" zazvao je Morgenes, glasom tako mirnim da je Simon morao ponovno pogledati strah koji se vidio na čovječuljkovu licu.

"Inch", stigao je odgovor. Morgenes se primjetno opustio.

"Odlazi", rekao je. "Rekao sam ti da mi noćas ne trebaš."

Nastala je kratka tišina. "Doktore," prošapće Simon, "mislim da sam prije vidio Incha..."

Tupi glas se opet podigao. "Mislim da sam ostavio nešto... ostavio u vašoj sobi, doktore."

"Vrati se po to neki drugi put", odazove se Morgenes. Ovaj put zlovolja nije bila glumljena. "Sad sam prezauzet da mi se smeta."

Simon opet pokuša: "Mislim da sam ga vidio kad sam nosio Jos..."

"Otvaraj vrata smjesta – u ime kralja!"

Simon jer osjetio ledeni očaj kako mu hvata želudac: ovaj novi glas nije pripadao Inchu.

"Manjega mi krokodila!" opsuje Morgenes s blagim čuđenjem, "kravoliki glupan nas je prodao. Nisam mislio da ima toliko mozga – ne dam se više smetati!" povikao je zatim, skočivši do dugog stola i mučeći se da ga gurne pred zatvorena unutarnja vrata. "Ja sam star čovjek i trebam svoj odmor!" Simon je skočio da mu pomogne, užasa pomiješana s nekom neobjašnjivom navalom uzbuđenja.

Treći glas doviknuo je iz hodnika, okrutan, promukao glas: "Odmor će ti zaista biti dug, starče." Simon se spotakao i zamalo pao kad su mu koljena popustila. Pryrates je bio ovdje.

Užasan krckavi zvuk počeo je odzvanjati kroz unutarnji hodnik kad su Simon i doktor napokon uspjeli gurnuti teški stol na mjesto. "Sjekire", rekao je Morgenes i skočio uz stol u potrazi za nečim.

"Doktore!" sikne Simon, poskakujući gore-dolje od straha. Zvuk drveta koje se kršilo brujao je izvana. "Što možemo učiniti?" Okrenuo se da se suoči sa scenom ludila.

Morgenes je bio na koljenima na plohi stola, skutren pokraj nekog predmeta koji je Simon smjesta prepoznao kao kavez za ptice. Doktorovo lice bilo je pritisnuto uz vitke šipke; gukao je i mrmljao stvorenjima u kavezučak i kad je Simon čuo da vanjska vrata padaju.

"Što to radite!?" dahnuo je Simon. Morgenes je skočio dolje i otrčao preko sobe do prozora. Na Simonov cvilež okrenuo se da mirno pogleda prestravljenog mladića, onda se tužno nasmiješi i strese glavom.

"Naravno, dječače," rekao je, "moram se pobrinuti i za tebe, kao što sam obećao tvome ocu. Kako smo malo vremena imali!" Spustio je kavez i jurnuo natrag do stola, gdje je prekopao po neredu, premda su se vrata odaje počela tresti pod udarom teških ruku. Čuli su se grubi glasovi i kloparanje ljudi u oklopima. Morgenes je pronašao što je tražio, drvenu kutiju, i prevrnuo je, izbacujući neku sjajnu zlatnu stvarčicu na svoj dlan. Krene natrag prema prozoru, onda stane i dohvati i svežanj tankog pergamenta iz kaosa na stolu.

"Uzmi ovo, molim te", rekao je, pružajući zamotak Simonu dok se žurio k prozoru. "To je moj životopis Svijetlog Ivana, a ne želim Pryratesu priuštiti zadovoljstvo kritiziranja." Zaprepašten, Simon je uzeo papire i strpao ih u svoj pojas ispod košulje. Doktor je posegnuo u kavez i izvadio jednog od njegovih malih stanovnika, držeći ga u ruci. Bio je to sićušan, srebrnosivi vrabac; dok je Simon promatrao s nijemim zaprepaštenjem, doktor je mirno komadom loze zavezao neki sićušan nakit – prsten? – za vrapčevu nogu. Sićušan komadić pergamenta već mu je bio privezan za drugu nogu. "Budi jak s tim teškim teretom", rekao je tiho, obraćajući se, činilo se, malenoj ptici.

Oštrica sjekire prasnula je kroz teška vrata tik iznad zasuna. Morgenes se sagnuo i podigao s poda dugi štap i razbio visoki prozor, onda podigne vrapca na prozorsku dasku i pusti ga. Ptica je na tren skakutala uz okvir, onda poleti i nestane u večernjem nebu. Jednog po jednog, doktor je tako pustio još pet vrabaca, sve dok kavez nije ostao prazan.

Veliki komad bio je istrgnut iz središta vrata. Simon je vidio ljutita lica i bljesak baklji na metalu iza njih.

Doktor ga pozove. "Tunel, dječače, i to brzo!" Iza njih, još jedan izmučen komad drveta otrgao se i zaklepetao po podu. Dok su se žurili preko sobe doktor je pružio Simonu nešto malo i okruglo.

"Protrljaj ovo i imat ćeš svjetla, Simone", rekao je. "Bolje je od baklje." Povukao je zvjezdanu kartu u stranu i otvorio vrata. "Hajde, požuri se! Potraži Tan'jaovo stubište i penji se!" Kad je Simon ulazio u hodnik, velika vrata objese se na svojim šarkama i sruše se. Morgenes se okrenuo.

"Ali, doktore!" povče Simon. "Dođite sa mnom! Možemo pobjeći!"

Doktor ga je pogledao i nasmiješio se, tresući glavom. Stol pred vratima prevrnuo se s praskanjem stakla. Grupa naoružanih ljudi u zelenom i žutom počela se probijati kroz krhotine. Usred erkynske garde, skutren kao krastača u vrtu mačeva i sjekira, bio je Breyugar – kraljev satnik. U razmetenom hodniku stajao je Inchov krupni obris; iza njega, Pryratesov ogrtač purpurno je bljeskao.

"Stanite!" zagrmio je glas kroz sobu. Simon se još mogao diviti, usred sveg straha i zbunjenosti, što je takav zvuk izašao iz Morgenesova krhkog tijela. Doktor je sad stajao pred erkynskom gardom, prstiju raširenih u čudnom pokretu. Zrak se počeo svijati i bljeskati između doktora i zapanjenih vojnika. Sama bit ništavila počela se otjelotvorivati dok su Morgenesove ruke plesale kroz čudne motive. Na trenutak su baklje ocrtale scenu pred Simonovim očima kao da je bila zamrznuta na nekoj prastaroj tapiseriji.

"Blagoslovljen bio, dječače", sikne Morgenes. "Kreni! Sad!" Simon se povukao još za korak u hodnik.

Pryrates se progurao pokraj zabezeknutih stražara, nejasna crvena sjena iza zida od zraka. Jednom rukom probio je naprijed; uskipjela, blistava mreža plavih iskrica označila je gdje je dotakao sve gušći zrak. Morgenes se zanio, brana mu se počela topiti kao ploča leda. Doktor se sagnuo i podigao s police na podu par vrčeva.

"Zaustavite onog mladića!" poviče Pryrates. Odjednom je Simon ugledao njegove oči iznad grimiznog ogrtača... hladne crne oči, zmijske oči koje kao da su ga držale... probole...

Svjetlucava ploča zraka se raspršila. "Uhvatite ih!" pljunuo je grof Breyugar; vojnici su suknuli naprijed. Simon ih je gledao s bolesnom zadivljenošću, želeći pobjeći, ali nesposoban da to i učini, ni s čim između sebe i erkyngardskih mačeva osim... Morgenesa.

"ENKI ANNUKHAI SHI'IGAO!" Doktorov glas zazvonio je i odjeknuo kao zvono od kamena. Neki vjetar kriknuo je kroz odaju, spljeskavši i ugasivši baklje. U središtu vihora stajao je Morgenes, s vrčem u svakoj ispruženoj ruci. U kratkom trenutku tame čuo se prasak, a onda bljesak usijanosti kad su se stakleni vrčevi razbili u plamenove. U kucaj srca vatreni potoci jurili su niz rukave Morgenesova ogrtača, zatim mu se glava ovjenčala poskakujućim, pucketavim vatrenim jezicima. Simona je otpuhnula stravična vrelina kad se doktor još jednom okrenuo k njemu; Morgenesovo lice kao da se već počelo mijenjati iza vatrene izmaglice koja ga je okruživala.

"Idi, Simone moj", dahnuo je i izgovorio plamenom. "Za mene je prekasno. Idi k Jošui."

Kad je Simon zateturao unatrag od užasa, doktorov krhki obris buknuo je gorućim sjajem. Morgenes se okrenuo. U nekoliko nesigurnih koraka, bacio se raširenih ruku na zavrištale, uzdrhtale vojnike, koji su navalili jedni na druge u očajničkim pokušajima da pobjegnu natrag kroz provaljena vrata. Paklenski plamenovi rasli su prema gore, crneći zastenjale grede. I sami zidovi počeli su podrhtavati. Jedan kratki trenutak Simon je još čuo oštar, zagušen Pryratesov glas kako se miješa sa zvucima Morgenesove krajnje agonije... a onda se pojavio golem udar svjetla i ušeparajući urlik. Vreo bič zraka bacio je Simona niz prolaz, zalupivši vrata za njim sa zvukom poput čekića sudnjeg dana. Zabezeknut, čuo je meljući, pucajući krik krovnih greda koje su se rušile. Vrata su zadrhtala, čvrsto zatvorena mnogim okama spaljene hrastovine i kamena.

Dugo je ležao potresan jecajima, suze iz njegovih očiju isparavale su od vrućine. Konačno je uspuzao na noge. Pronašao je rukom topao kameni zid i krenuo teturavo u tamu.

13

Između svjetova

lasovi, mnoštvo glasova rođenih u njegovoj vlastitoj glavi ili u neudobnim sjenama što su ga okruživale, Simon Gnije mogao reći – bili su mu jedino društvo u tom prvom užasnom satu.

Simone Sanjaru! Opet si uspio, Simone Sanjaru!

Prijatelj mu je mrtav, njegov jedini prijatelj, budite dobri, budite dobri!

Gdje smo?

U tami, u tami zauvijek, da lepećemo poput šišmiša, poput izgubljene vrišteće duše kroz beskrajne tunele...

On je sada Simon Hodočasnik, osuđen da luta, da luta...

Ne, stresao se Simon, pokušavajući zauzdati usklepetale bučne glasove, neću zaboraviti. Neću zaboraviti crvenu crtu na staroj karti, neću zaboraviti potražiti Tan'jaove stube – što god to bilo. Neću zaboraviti ravne crne oči onog ubojice Pryratesa: neću zaboraviti mog prijatelja... mog prijatelja doktora Morgenesa...

Spuznuo je na prljavi pod tunela, plačući u bespomoćnom, nemoćnom bijesu, jedva kucavo srce života u svijetu crnoga kamena. Crnina je bila gušeća stvarnost koja ga je pritiskala, istiskujući mu dah.

Zašto je to učinio? Zašto nije pobjegao?

Učinio je to da bi tebe spasio, idiotski dječače – i Jošuu. Da je bježao, mogli bi vas slijediti; Pryratesova magija bila je jača. Bili biste uhvaćeni, oni bi bili slobodni da slijede princa, da ga uhvate i odvuku natrag u njegovu ćeliju. Morgenes je zbog toga umro.

Simonu se zgadio zvuk vlastitog plakanja, trzav, cendrav zvuk koji je odjekivao i odjekivao. Sve je izbacio iz sebe, jecajući dok mu glas nije postao suho struganje – zvuk s kojim je mogao preživjeti, ne plačljivo meketanje sanjara izgubljenog u mraku.

Vrtjelo mu se u glavi i bila mu je muka, pokušao je obrisati lice rukavom svoje košulje, kad je osjetio zaboravljenu težinu Morgenesove kristalne kugle u svojoj ruci. Svjetlo. Doktor mu je dao svjetlo. Zajedno s papirima neudobno naguranim u pojas hlača, to je bio posljednji dar koji mu je doktor dao.

Ne, prošapće neki glas, pretposljednji, Simone Hodočasniče.

Simon je stresao glavom, pokušavajući rastjerati lickav, mrmotav strah. Što je ono Morgenes rekao dok je vezivao svjetlucavu sitnicu za vrapčevu tanku nogu? Da bude jak sa svojim teškim teretom? Zašto je sjedio u potpunoj tami, cvileći i slineći – zar on nije napokon Morgenesov šegrt?

Osovio se na noge, nesiguran i uzdrhtao. Osjećao je da se staklasta površina kristala zagrijala pod njegovim blagim prstima. Zagledao se u tamu gdje su mu morale biti ruke, misleći na doktora. Kako se starac mogao tako često smijati, kad je svijet tako pun skrivene izdaje, predivnih stvari punih truleži? Bilo je toliko sjene, tako malo...

Bodljika svjetla planula je pred njim – iglena ušica u suncokradnom zastoru noći. Protrljao je jače i zabuljio se. Svjetlo je procvalo, razgrćući sjene; zidovi prolaza iskočili su s obje strane, okrznuti žarećim jantarom. Zrak kao da mu je jurnuo u pluća. Vidio je!

Trenutno oduševljenje je isparilo kad se okrenuo da pogleda niz hodnik. Bol u njegovoj glavi bila je tako snažna da su mu pred očima zatitrali zidovi. Tunel je bio gotovo bezizražajan, osamljena rupa što se zakapa dolje u donji dio želuca zamka, okićena blijedim paučjim mrežama. Okrenuvši se, vidio je križanje koje je već prošao, razjapljena usta u zidu. Vratio se. Brz pogled s kristalom nije otkrio ništa iza otvora osim jalovine i smeća, ukošene hrpe otpada koja je vodila dolje izvan dohvata tanušnog kuglina svjetla. Koliko je drugih poprečnih putova promašio? I kako bi mogao znati koji su pravi? Još jedan val zagušujuće bespomoćnosti prelio se preko njega. Bio je beznadno sam, beznadno izgubljen. Nikad se neće naći opet u svijetu svjetlosti.

Simon Hodočasnik, Simon Sanjar... obitelji mrtve, prijatelja mrtvog, vidi ga kako luta i luta zauvijek...

"Tišina!" zarežao je naglas i iznenadio se čuvši kako mu riječ odzvanja niz put pred njim, glasnik s proglasom kralja Ispodzemlja: "Tišina... tišina... tiši... ti..."

Kralj Simon od Tunela počeo je svoje teturavo napredovanje.

Prolaz se zavlačio dolje u kameno srce Visotvrđe, zagušljiv, zavojit, paučinasti put osvijetljen samo sjajem Morgenesove kristalne kugle. Potrgana paučina izvodila je polagan ples duhova slijedeći njegov prolazak; kad se okrenuo da pogleda iza sebe, izgledalo je kao da mu traci mašu, poput grabećih, beskosnih prstiju utopljenika. Povjesma svilenkastih niti lijepila su mu se za kosu i ljepljivo se zamatala po njegovu licu, tako da je morao držati ruku pred očima dok je hodao. Često bi osjetio neku malu, mnogonožnu stvar kako mu bježi preko prstiju kad bi joj rastrgao omrežje, i morao bi na tren stati, pognute glave, dok se drhtaji gađenja ne bi povukli.

Postajalo je sve hladnije, a stisnuti zidovi prolaza kao da su izdisali vlagu. Dijelovi tunela su se urušili; na nekim mjestima odrovana zemlja i kamen bili su nagomilani tako visoko u središtu puta da je morao pritisnuti leđa o vlažne zidove ne bi li ih zaobišao.

Upravo je to radio – provlačio se oko jedne zapreke, ruke sa svjetlom podignute iznad glave, drugom pipajući pred sobom u potrazi za prolazom – kad je osjetio žareću bol poput tisuća uboda iglom kako mu juri uz istraživačku šaku i na ruku. Bljesak kristala donio je viziju strave – stotine, ne tisuće sićušnih bijelih pauka rojile su mu se uz zglavak i pod rukav košulje, grizući kao tisuću zapaljenih vatri. Simon je kriknuo i lupio rukom o zid tunela, podigavši tuš zgrušane prašine u svoja usta i oči. Njegovi prestravljeni urlici odzvanjali su prolazom, brzo zamirući. Pao je na koljena u vlažno tlo, udarajući bolnom rukom gore-dolje po zemlji sve dok zažareni bol nije počeo popuštati, onda zapuže naprijed na rukama i koljenima, daleko od užasnog gnijezda ili brloga koji je probudio. Dok je skvrčen mahnito trljao ruku zemljom, suze su ponovno došle, potresajući ga kao bičevanje.

Kad se mogao prisiliti da si pogleda ruku, svjetlo kristala otkrilo je samo pocrvenjelu i oteklu kožu pod tragovima zemlje, umjesto krvavih rana za koje je bio uvjeren da će ih pronaći. Ruka mu je kucala, pa se tupo zapitao jesu li pauci otrovni – hoće li najgore tek doći. Kad je osjetio da mu se jecaji opet penju u prsa, skraćujući mu dah, natjerao se da ustane. Mora nastaviti. Mora.

Tisuću bijelih pauka.

Mora nastaviti.

Slijedio je prigušeno svjetlo kugle prema dolje. Davala je odsjaj od vlažnog, skliskog kamena i zemljom zagušenih poprečnih hodnika, zapletenih bijelim korijenima. Sigurno je dosad već duboko pod zamkom – duboko dolje u crnoj zemlji. Nije bilo znakova da je tuda prošao Jošua ili bilo tko drugi. Bio je užasavajuće siguran da je propustio neko skretanje u tami i zbunjenosti, i sad se ukrug spuštao prema dolje u neizbježnu jamu.

Tako je dugo šepesao, skrenuo i zavinuo toliko puta, da je sjećanje na usku crvenu crtu s Morgenesova starog pergamenta postalo sad već posve beskorisno. Ničeg ni izdaleka nalik na stubište nije bilo nigdje u ovim uskim, davećim crvotočinama. Čak je i svijetleći kristal počeo treptati. Glasovi su mu opet izmakli kontroli, okružujući ga u nepravilnim sjenama poput zavikale gomile.

Tamno i sve tamnije. Tamno i sve tamnije.

Lezimo malo. Želimo se odmoriti, samo malo, spavati...

Kralj ima u sebi životinju, a Pryrates joj je čuvar...

"Moj Simone." Morgenes te nazvao "moj Simone"... poznavao je tvog oca. Čuvao je tajne.

Jošua ide u Naglimund. Tamo sunce sja cijeli dan i cijelu noć. Jedu slatko vrhnje i piju čistu, blistavu vodu u Naglimundu. Sunce je sjajno.

Sjajno i vruće. **Zaista** je vruće. Zašto?

Vlažni tunel odjednom je postao vrlo topao. Zateturao je dalje, beznadno siguran da osjeća prvu groznicu paučjeg otrova. Umrijet će u mraku, u stravičnom mraku. Nikad više neće vidjeti sunca, ni osjetiti njegovo...

Toplina kao da mu se gurala u pluća. Zaista je bivalo sve toplije!

Zagušljiv zrak ga je opkolio, lijepeći mu košulju za prsa i kosu za čelo. Osjetio je trenutak još veće panike.

Zar sam napravio krug? Zar sam godinama hodao samo da se vratim ruševinama Morgenesovih odaja – spaljenim, pocrnjelim ostacima njegova života?

Ali to je bilo nemoguće. Uporno je išao prema dolje, nijednom se ne popevši natrag više od časka ravnog hoda. Zašto je tako vruće?

Sjećanje na jednu od priča Konjušara Šema gurnulo ga je naprijed. Bila je to priča o mladom Svijetlom Ivanu koji je lutao kroz tamu prema velikoj, prijetećoj toplini – zmaju Shurakaiju u njegovu brlogu ispod dvorca... ovog dvorca.

Ali zmaj je mrtav! Dodirnuo sam mu kosti, žuti stolac u prijestolnoj dvorani. Više nema zmaja – nema besanog, zadihanog crvenog trupa veličine turnirskog polja, što čeka u tami s pandžama poput mačeva i dušom starom kao kamenje Osten Arda – zmaj je mrtav.

Ali zar zmajevi ne mogu imati braću?

I kakav je to zvuk? To tupo, zlokudno režanje?

Vrućina je postala teška, a zrak je bio otežao od škakljanja dima. Simonovo srce bilo je gruda tupog olova u njegovim prsima. Kristal je počeo blijedjeti kako su široke mrlje crvenkastog svjetla zasjenjivale slabiji sjaj kugle. Tunel se izravnao, ne skrećući ni lijevo ni desno, vodeći niz dugu, razorenu galeriju do nadsvođenih vrata koja su plesala s treperavim narančastim sjajem. Drhteći usprkos znoju koji mu se slijevao niz lice, Simon se osjetio privučen k njima.

Okreni se i bježi, Sanjaru!

Nije mogao. Svaki korak bio je porođajna muka, ali primakao se bliže. Došao je do lûka i sa strahom iskrenuo vrat oko ruba vratnica.

Bila je to velika pećina, okupana skakutavim svjetlom. Kameni zidovi kao da su se istopili i smirili poput voska na dnu svijeće, kamen izravnan u dugim, okomitim valovima. Na trenutak, Simonove svjetlom zapanjene oči raširile su se u čudu: na drugom kraju pećine dvadesetak tamnih prilika klečalo je pred obličjem... čudovišnog vatrorigajućeg zmaja!

Trenutak kasnije vidio je da nije tako: golem oblik skutren uz kamen bila je velika peć. Tamno odjevene figure bacale su vilama cjepanice u njenu plamenu njušku.

Talionica! Dvorska talionica!

Svuda po pećini teško odjeveni i šalovima zakriveni ljudi kovali su ratna oruđa. Velika vjedra užarenog tekućeg metala vadila su se iz plamenova na krajevima dugačkih motki. Istopljeni metal skakao je i siktao dok je tekao u tanjuraste kalupe, a iznad stenjućeg glasa peći odzvanjalo je udaranje čekića o nakovanj.

Simon se povukao od vratnica. Jedan otkucaj srca osjetio je da se sprema skočiti naprijed i pojuriti k tim ljudima – jer bili su ljudi, usprkos svojoj čudnoj odjeći. U tom mu se trenutku učinilo da je sve bolje od mračnog tunela i glasova – ali znao je da nije tako. Zar je mislio da će mu talioničari pomoći da pobjegne? Bez sumnje, oni su poznavali samo jedan izlaz iz zažarene pećine: gore i natrag u Pryratesove pandže – ako je preživio pakao Morgenesovih odaja – ili brutalnu Elijinu pravdu.

Spustio se u čučanj da razmisli. Buka peći i vlastita bolna glava nisu mu to olakšali. Nije se sjećao prolaska pokraj bilo kakvog poprečnog tunela već neko vrijeme. Vidio je nešto što je izgledalo kao red rupa uz dalji zid talioničke pećine: možda nisu bili ništa osim spremišta...

Ili tamnica...

Ali činilo se jednako vjerojatnim da su predstavljali druge putove u prostoriju i iz nje. Povući se natrag u tunel činilo se glupim...

Kukavico! Kuhinjsko potrkalo!

Otupio i izmučen, zastao je na tankoj oštrici neodlučnosti. Vratiti se i lutati kroz iste tamne, paučinama opsjednute tunele, dok mu jedinu svjetlo treperi k zaboravu... ili prijeći preko urlajućeg pakla talioničkog poda – a odande, tko zna? Što će odlučiti?

Bit će kralj Ispodzemlja, gospodar Uplakanih Sjena!

Ne, narod mu je poginuo, pustite ga!

Lupio se po glavi, pokušavajući rastjerati blebetave glasove.

Ako već moram umrijeti, odlučio je, neka to barem bude na svjetlu.

Sagnuo se, bolne glave, da se zagleda u stisnuti sjaj kristalne kugle. Još dok je gledao, svjetlo je umrlo, onda zakuca natrag u nesiguran život. Spustio ga je u džep.

Plamenovi velike peći i tamni obrisi što su prolazili pred njima bacali su pulsirajuće trake crvenog, narančastog i crnog preko zida; spustio se iz vratnica da se skutri uz rampu što je vodila dolje. Najbliže skrovište bila je otrcana tvorevina od cigli nekih petnaest ili dvadeset rifova od mjesta gdje je čučao, nekorišteno ognjište ili pećnica koja se stisla na rubu odaje. Nakon nekoliko dubokih udaha jurnuo je prema tamo, napola trčeći, napola grabeći četveronoške. Glava ga je boljela pri kretanju, pa kad je došao do nezgrapnog ognjišta morao je spustiti lice među koljena dok se crne točke nisu razišle. Grubo režanje peći koja se hranila odzvanjalo mu je u glavi kao grmljavina, utišavši čak i glasove svojim bolnim bučanjem.

Napredovao je od jednog tamnog mjesta do drugog, bili su to otočići zasjenjene sigurnosti u oceanu dima i crvene buke. Talioničari nisu podigli poglede i vidjeli ga; jedva da su se i međusobno sporazumijevali, ograničeni u drobećoj galami na široke kretnje, poput oklopnika u kaosu bitke. Njihove oči, točkice odbljesnutog svjetla iznad zaštitne tkanine, kao da su umjesto toga buljile samo u jedno: sjajan, neodoljiv žar vrelog željeza. Poput crvene crte s karte koja je još vijugala nekim žalobnim putem kroz Simonovo sjećanje, isijavajući metal bio je posvuda i sav jednak, kao čudesna zmajeva krv. Ovdje je pljuskao preko ruba kabla, pljuckajući kapi poput dragog kamenja; tamo je zmijoliko vijugao preko stijene da sikćući uteče u jezero ustajale vode. Veliki jezici usijanosti tekli su iz vjedara, bojeći zatutkane talioničare u demonski grimizno.

Pužući, gmižući, Simon je polako napredovao oko ruba talioničke pećine sve dok nije došao do najbliže rampe koja je vodila iz odaje. Tjeskobna, zadahtana vrelina i njegov boležljivi duh poticali su ga da se uspne, ali natučena zemlja rampe pokazivala je duboke, ukrižane žvrljotine tragova kola. Ovo su bila redovito korištena vrata, razmišljao je, misli mutnih i sporih. Nije to bilo mjesto koje bi trebao isprobavati.

Konačno je došao do jednog otvora u zidu pećine koji nije imao rampe. Bilo je teško uspeti se uz glatku – vatrom istopljenu? Zmajem istopljenu? – stijenu, ali, iako je njegova snaga kopnjela, izdržao je dovoljno dugo da se prevuče preko ruba i padne svom dužinom u zaštitne sjene odmah s unutrašnje strane, dok je iz džepa izvađena kugla u njegovoj ruci sada svjetlucala poput uhvaćene krijesnice.

Kad je opet znao tko je, puzao je.

Opet na koljenima, Sanjaru?

Crnilo je bilo zaista potpuno, slijepo se kretao prema dolje. Pod tunela bio je suh i pjeskovit pod njegovim rukama.

Puzao je dugo, dugo; čak su i glasovi počeli zvučati kao da ga žele.

Simon izgubljen... Simon izgubljen izgubljen izgub...

Samo ga je postupno smanjivanje topline iza njega uvjerilo da se zaista miče – ali prema čemu? Kamo? Vukao se kao ranjena životinja kroz čvrstu sjenu, grabeći dolje, stalno prema dolje. Zar će otpuzati do samog središta svijeta?

Gmizavi, mnogonožni stvorovi pod njegovim prstima nisu mu više ništa značili. Tama je bila potpuna iznutra i izvana. Osjećao se gotovo bestjelesan, smotuljak zaplašenih misli koji se kotrlja dolje u tajnovitu zemlju.

Negdje, jednom kasnije, zatamnjena kugla koju je stiskao tako dugo da se činila dijelom njegova tijela počela je opet svijetliti, ovaj put čudnim plavičastim svjetlom. Iz jezgre pulsirajućeg plavetnila svjetlo se širilo sve dok nije morao odmaknuti kuglu od sebe, žmirkajući. Polako se uspeo na noge i zadihan zastao, ruku i koljena peckavih tamo gdje više nisu dodirivali pijesak.

Zidovi tunela bili su prekriveni nitastim crnim izraslinama, zapetljanim poput nerašČešljane vune, ali kroz zapletene niti bljeskale su sjajne mrlje, odsijavajući novoprocvjetalo svjetlo. Simon je odšepesao bliže da to ispita, povukavši ruku natrag s tankim daškom zgađenosti kad je dotakao masnu crnu mahovinu. Nešto od njega samoga mu se vratilo sa svjetlom; dok je stajao njišući se, pomislio je na ono kroz što je propuzao, i zadrhtao.

Zid pod mahovinom bio je pokriven nekom vrstom pločica, okrhnutih i izgrebenih na mnogo mjesta, nestalih na drugim dijelovima tako da se ispod vidjela mrka zemlja. Iza njega tunel se uspinjao prema gore, trag njegova prolaza prestajao je tamo gdje je sad stajao. Pred njim je tama vodila dalje. Neko će vrijeme pokušati hodati na dvije noge.

Prolaz se ubrzo proširio. Nadsvođeni ulazi dvadesetak drugih hodnika pridružili su se onom kojim je on putovao, većina je bila zapunjena zemljom i kamenjem. Uskoro su se pod njegovim nesigurnim nogama pojavile i podne ploče, neravan, ispucan kamen koji je ipak hvatao svjetlo kuglaste svjetiljkečudno se presijavajući. Strop se postupno uzdizao iznad njega, izvan dohvata plavog svjetla; hodnik je nastavio nadolje u zemlju. Nešto što je mogao biti šišmiš kožnih krila, zalepetalo je gore u praznini.

Gdje li sam sad? Kako može Visotvrđa ići ovako duboko? Doktor je govorio o dvorcima ispod dvoraca, dolje u kostima svijeta. Dvorci pod dvorcima... pod dvorcima...

Bio je zastao a da toga nije bio ni svjestan i skrenuo da stane preci jednim od poprečnih prolaza. Nekim dijelom svoga uma vidio je kako sad izgleda – odrpan, zaprljan zemljom, glave koja se klati s jedne strane na drugu kao u slaboumnika. Trag pljuvačke visio mu je s donje usne.

Vrata pred njim nisu bila zapriječena; čudno mirisni zrak poput osušenog cvijeća visio je u crnom lûku. Koraknuo je naprijed, prevlačeći nadlakticu koju je osjećao kao teško, beskorisno meso preko usta, držeći kristalnu kuglu visoko u zraku drugom rukom.

... Predivno! Predivno mjesto...!

Bila je to odaja, savršena u plavom sjaju, savršena kao da ju je netko napustio samo tren prije toga. Strop je bio visok i zasvođen, pokriven šarama nježnih oslikanih crta, motiv koji je podsjećao na trnovito grmlje ili procvjetalu lozu, ili lutanje tisuća livadskih potoka. Okrugli prozori bili su zagušeni otpacima, a zemlja se izlila kroz njih da zablati popločeni pod ispod njih, ali sve drugo bilo je netaknuto. Bio je tu i krevet – čudo profinjenog, zaobljenog drveta – i stolac krhak kao ptičje kosti. U središtu sobe stajala je fontana od uglačanog kamena koja je izgledala kao da bi se svakog časa mogla ispuniti zapjevanom vodom.

Dom za mene. Dom pod zemljom. Krevet u kojem bih mogao spavati, spavati i spavati sve dok Pryrates i kralj i vojnici svi ne odu...

Nekoliko iscrpljenih koraka naprijed i stajao je pokraj kreveta, prostirke čiste i netaknute kao jedra blažena. Neko je lice zurilo u njega iz niše nad krevetom, predivno. Neko je lice zurilo u njega iz niše nad krevetom, predivno, mudro žensko lice – kip. Nešto, međutim, na njemu nije bilo kako treba: crte su bile previše uglate, oči preduboke i preširoke, jagodične kosti visoke i oštre. Ipak, bilo je to lice velike ljepote, uhvaćeno u prozirnom kamenu, zauvijek smrznuto u tužnom, znalačkom osmijehu.

Kad je ispružio ruku da nježno dotakne izrezbaren obraz, potkoljenica mu je gurnula okvir kreveta, bio je to dodir blag poput paučjeg koraka. Krevet se raspao u prah. Trenutak kasnije, dok je prestravljeno zurio, bista u niši rastočila se u finu prašinu pod vršcima njegovih prstiju, ženine crte lica istopile su se u trenu. Zateturao je unatrag. Svjetlo kugle je bljesnulo, a onda gasnulo do prigušenog žara. Udarac njegova stopala po podu sravnio je stolac i nježnu fontanu, a trenutak kasnije i sam se strop počeo isipavati dolje, isprepletene grančice rastakale su se u meku prašinu. Kugla je zatreptala kad je zabauljao prema vratima, a kad je iskočio natrag u hodnik, plavo svjetlo je zamrlo.

Stojeći opet u tami, čuo je da netko plače. Nakon jednog dugog trenutka zaletio se naprijed, dolje u beskrajne sjene, pitajući se tko bi to još mogao imati suza za prolijevanje.

Prolaženje vremena postalo je samo stvar napadaja i naglih udara. Negdje iza sebe ispustio je potrošeni kristal da leži zauvijek u tami, biser u najcrnjim rovovima tajnog mora. Posljednjim suvislim dijelom svojih zalutalih misli, misli sad neograničenih živicom svjetla, znao je da se i dalje kreće prema dolje.

Silazi. U raku. Silazi.

Kamo ide? K čemu?

Od sjene do sjene, kao što mali od kuhinje uvijek putuje.

Mrtvi sanjar. Duh sanjara...

Plutajući, plutajući... Simon je pomislio na Morgenesa s njegovom tankom bradicom koja se svija u plamenu, pomislio na sjajni komet koji crveno žari dolje na Visotvrdu... pomislio na sebe, kako se spušta – penje? – kroz crne prostore ništavila poput male, hladne zvijezde. Plutajući.

Praznina je bila potpuna. Tama, isprva samo odsutnost svjetla i života, počela je dobivati osobine: uzak, gušeći mrak kad bi se tuneli suzili ili prostrana, prozračna tama nevidljivih odaja, puna pergamentne škripe šišmišjih krila. Pipajući svoj put kroz te velike, podzemne galerije, slušajući svoje prigušene korake i siktav zvuk zemlje otpale sa zidova, izgubio je sav preostali osjećaj orijentacija. Mogao je hodati ravno uza zidove, koliko je znao, ili teturati preko stropova poput poludjele muhe. Nije više bilo lijevog ni desnog; kad su mu prsti opet pronašli čvrste zidove i vrata koja vode u druge tunele, bezumno je zahvaćao dalje kroz suženije prolaze i u druge šišmišima zaskvičane, neizmjerne katakombe.

Duh sanjara!

Miris vode i kamena bio je posvuda. Njegovo osjetilo mirisa, kao i sluh, kao da se izoštrilo u slijepoj, crnoj noći, pa dok je pipao put stalno prema dolje, zapljuskivali su ga mirisi tog ponoćnog svijeta – vlažna, glinasta zemlja, bogata kao krušno tijesto, i dobroćudan ali oštar miris stijena. Bio je ispran uzdrhtalim, zadihanim mirisima mahovine i korijena, teškom, slatkom truloću sićušnih stvari što su živjele i umirale. I lebdeći kroz sve, prožimajući i zaplećući sve, bio je trpak, mineralni okus morske vode.

Morska voda? Ne videći, osluhnuo je, loveći odzvanjajuće zvukove oceana. Kako je duboko dospio? Sve što je čuo bila su sićušna struganja stvorenja koja kopaju i vlastito izmučeno disanje. Zar je zašao kroz tunel čak i ispod neizmjerno dubokog Kynslagha?

Eto! Tihi melodični zvukovi zvone u daljim dubinama. Voda kaplje.

Krenuo je dolje. Zidovi bijahu vlažni.

Mrtav si, Simone Sanjaru. Duh, osuđen pohoditi prazninu.

Ne postoji svjetlo. Nikad tako nešto nije ni postojalo. Mirišeš li tamu? Čuješ li odzvanjajuće ništavilo? Toga je uvijek bilo.

Strah je bio sve što mu je preostalo, ali čak je i to bilo nešto – bojao se, dakle morao je biti živ! Postojala je tama, ali postojao je i Simon! Nisu bili jedno. Ne još. Ne sasvim.

I sad, tako polako da dugo nije primijetio razliku, svjetlo se vraćalo. Bilo je tako slabo, tako prigušeno, da je isprva bilo manje od točaka boje koje su lebdjele pred njegovim beskorisnim očima. A onda, začudno, ugledao je pred sobom neko crno obličje, dublju sjenu. Gužva crva koji se meškolje? Ne. Prsti... ruka... njegova ruka! Bila je ocrtana pred njim, okupana slabim sjajem.

Zidovi tunela koji su se saginjali u blizinu bili su debelo pokriveni isprepletenom mahovinom, a mahovina je bila to što je sjajilo – blijed, zeleno-bijeli sjaj koji je bacao samo toliko svjetla da pokaže veću tamu tunela pred njim i svjetlostajnu sjenu vlastite šake i ruke. Ali bilo je to svjetlo! Svjetlo! Simon se bezvučno nasmije. Njegove neodređene sjene iskrižale su prolaz.

Tunel se otvarao u još jednu otvorenu galeriju. Kad je podigao pogled, zaprepašten zvijezdama sjajnih mahovina što su izrastale iz udaljenog stropa, osjetio je kap hladne vode na svom vratu. Još je vode polako kapalo odozgo, svaka kap udarala je u stijene pod sobom sa zvukom sličnim sićušnom malju koji pada na staklo. Zasvođena odaja bila je puna dugačkih kamenih stupova, debelih na oba kraja, uskih u sredini; neki su bili tanki poput lasi, kao trake meda koji kaplje. Dok se probijao dalje shvatio je, u nekom zabitnom kutku svog izmučenog uma, da je većina ovoga bila tvorevina kamena i kapi vode, ne radinih ruku. Ali ipak, bilo je crta u sumraku koje se nisu činile prirodnima: pravokutna skretanja na mahovinom obraslim zidovima, uništeni stupovi među stalagmitima previše urednim da bi nastali slučajno. Prolazio je kroz mjesto koje je jednom poznavalo još nešto osim neprestanog ritma vode koja kaplje u kamenim jezerima. Jednom je ono odzvanjalo drugim koracima. Ali "jednom" je imalo značenja samo ako je Vrijeme još uvijek bilo prepreka. Tako je dugo bio plazio po mračnim prostorima, možda je prokopao put u zamagljenu budućnost ili zasjenjenu prošlost ili u neistraženo kraljevstvo ludila – kako bi znao...?

Spustivši nogu, Simon je osjetio trenutak šokantne praznine. Zaronio je u hladnu, mokru crninu. Ruke su mu dohvatile drugu stranu dok je padao, a voda se pokazala dubokom samo do njegovih koljena. Činilo mu se da mu je nešto kliještima zgrabilo nogu dok se trzajem izvlačio natrag na prolaz, tresući se ne samo od hladnoće.

Ne želim umrijeti. Hoću opet sunce.

Jadni Simon, odvratili su njegovi glasovi. Lud u tami.

Kapljući, uzdrhtao, šepao je dalje kroz zeleno bljeskavu odaju, oprezno tražeći praznu crninu koja idući put ne mora biti tako plitka. Slabi bljeskovi, žareće ružičasti i bijeli, hitali su amo-tamo u rupama dok ih je prekoračivao ili oprezno zaobilazio. Riba? Sjajna riba u dubinama zemlje?

Sad, kad se jedna velika odaja otvarala u sljedeću i sljedeću, crte rukama izrađenih stvari počele su se jasnije pokazivati ispod ogrtača mahovine i kamenih kaplji. Ocrtavale su čudne obrise u mutnom polusvjetlu: urušene istake koje su jednom mogle biti balkoni, zasvođene udubine zapletene u blijedu mahovinu koje su mogle

biti prozori ili vratnice. Dok je žmirkao, trudeći se da razazna potankosti u gotovo potpunoj tami, počeo je osjećati da mu vid nekako klizi u stranu – prerasli oblici, ugušeni sjenkom, kao da su istovremeno bljeskali obrisima koje su jednom imali. Krajičkom oka ugledao je jedan od skršenih stupova što su obrubljivali galeriju kako odjednom stoji uspravno, sjajna bijela stvar izrezbarena crtama otmjenog cvijeća. Kad se okrenuo da pogleda, bila je to opet samo hrpa slomljenog kamenja, napola zakrivena mahovinom i pohlepnom zemljom. Duboki sumrak odaja ludo se svijao na kutovima njegova vidnog polja. U glavi mu je lupalo. Neprestani zvuk kapanja vode sad se počeo činiti kao udarac čekićem o njegov zavrtloženi um. Njegovi glasovi došli su blebetavo natrag, kao slavljenici uzbuđeni divljom glazbom.

Lud! Dječak je lud!

Smilujte se, izgubljen je, izgubljen, izgubljen...!

Povratit ćemo ga, ljudsko dijete! Sve ćemo povratiti!

Ludi sanjar!

I dok je prolazio niz još jedan nagnuti tunel, začuo je u glavi i druge glasove, glasove koje prije nije bio čuo, nekako istovremeno stvarnije i nestvarnije od onih koji su mu već dugo bili nepozvani pratioci. Neki od njih vikali su jezicima koje nije poznavao, osim ako ih je vidio u doktorovim drevnim knjigama.

Ruakha, ruakha Asu'a!

T'si e-isi'ha as-irigú!

Drveće gori! Gdje je princ? Čudodrvo je u plamenu, vrtovi **gore**!

Polutama se svijala oko njega, iskrivljujući se, kao da je stajao u središtu zavrćenog kotača. Okrenuo se i slijepo zateturao niz prolaz i u još jednu prostranu dvoranu, držeći prebolnu glavu objema rukama. Ovdje je bilo drugog, drugačijeg svjetla: tanki plavi traci spuštali su se iz pukotina u nevidljivom stropu iznad njega, svjetlo koje je probijalo tamu, ali nije ništa osvjetljivalo tamo gdje bi palo. Nanjušio je još vode i čudnog bilja; čuo je ljude kako trče, vičući, žene kako plaču i zvonjavu metala o metal. U čudnoj gotovo-crnini zvuk neke stravične buke bjesnio je svuda uokolo, ali njega nije doticao. Zavrištao je – ili je bar mislio da jest – ali nije čuo svoj glas, samo užasnu buku u svojoj glavi.

A onda, kao da potvrđuju njegovo već sigurno ludilo, mutne prilike počnu trčati pokraj njega u plavo-probodenoj tami, bradati ljudi s bakljama i sjekirama love druge, vitkije, koji nose mačeve i lukove. Svi oni, progonitelji i progonjeni, bili su prozirni i neodređeni poput izmaglice. Nitko nije dotakao ili vidio Simona, premda je čvrsto stajao usred njih.

Jingizu! Aya'ai! O Jingizu! došao je narčući vapaj.

Poubijajte sithske demone, vikali su grublji glasovi. Zapalite im gnijezdo!

Ruke čvrsto stisnute preko ušiju nisu mogle otjerati glasove. Zateturao je naprijed, pokušavajući pobjeći od uzvrtloženih oblika. Pao je kroz jedna vrata, zaustavivši se napokon na ravnom odmorištu od blistavog bijelog kamena. Osjećao je pod rukama jastuk mahovine, ali oči mu nisu vidjele ništa osim uglačane ravnine. Uspuzao je naprijed na trbuhu, još pokušavajući pobjeći stravičnim glasovima koji su kriktali u bolu i bijesu. Prsti su mu osjećali pukotine i rupe, ali kamen je još djelovao besprijekoran poput stakla. Došao je do izlaza i zabuljio se preko golemog, ravnog polja crne praznine koje je mirisalo na vrijeme i smrt i strpljivi ocean. Neki nevidljivi kamenčić zakotrljao se od ispod njegove ruke da padne tiho, kroz duge trenutke, i zatim pljusne u dubine ispod njega.

Nešto veliko i bijelo sjalo je pokraj njega. Podigao je svoju tešku, bolnu glavu s otvora tamnog gorskog jezera i pogledao. Jedva koji palac od mjesta gdje je ležao ustobočila se najniža stepenica velikog kamenog stubišta, prema gore zahuktana spirala koja se penjala u daljinu, premošćujući zid pećine i kružeći oko podzemnog jezera da

bi konačno nestala u gornjoj tami. Blenuo je dok se neko hitno, slomljeno prisjećanje probijalo kroz halabuku u njegovoj glavi.

Stubište. Tan'jaovo stubište. Doktor je rekao da potražim stubište...

Zalamatao je naprijed, povlačeći se na hladan, uglačan kamen. Znao je da je beznadno lud. Ili da je umro i našao se zarobljen u nekom užasnom podzemnom svijetu. Bio je pod zemljom u krajnjoj tami: nije moglo biti glasova, ni ikakvih fantomskih ratnika. Ne bi bilo svjetla od kojeg su stube pred njim blistale poput mjesečinom obasjana alabastera.

Počeo se penjati, podižući se na sljedeću visoku stubu uzdrhtalim, od znoja skliskim prstima. Dok se penjao više, ponekad stojećki, ponekad grabeći si put pognut i puzeći, virio je sa stubišta. Tiho jezero, prostran bazen sjene pod njim, ležalo je na dnu velike kružne dvorane, znatno veće od talionice. Strop se nemjerljivo pružao prema gore, izgubljen u crnini iznad njega zajedno s vrhovima vitkih, predivnih bijelih stupova koji su okruživali odaju. Maglovito, neusmjereno svjetlo svjetlucalo je na morski plavim i poput žada zelenim zidovima i dodirivalo okvire visoko zasvođenih prozora koji su sad svjetlucali nekim zlokobnim grimiznim žarom.

U središtu bisernih izmaglica, lebdeći iznad tihog jezera, sjedio je taman, ustreptao obris. Bacao je sjenu i čuda i užasa, i ispunio Simona neizrecivom, sažalnom stravom.

Prinče Ineluki! Oni stižu! Sjevernjaci stižu!

Kad je taj strastveni krik odjeknuo u tamnim zidovima Simonove lubanje, prilika u središtu sobe podigla je glavu. Zažarene crvene oči procvjetale su mu na licu, prosijecajući kroz maglu kao baklje.

Jingizu, dahnuo je glas. Jingizu. Toliko tuge.

Grimizno je svjetlo bljesnulo. Urlik smrti i straha podigao se odozdo kao veliki val. U središtu svega, tamni obris podigao je jedan dug vitak predmet i predivna odaja se zatresla, drhteći poput razbijenog odraza, a onda pade u ništavilo. Simon se od užasa okrenuo, omotan gašećim pokrovom gubitka i očaja.

Nešto je nestalo. Nešto predivno bilo je nepovratno uništeno. Jedan svijet je ovdje umro, a Simon je osjetio njegov posljednji krik ugrađen u svoje srce poput sivog mača. Čak je i njegov sveobuhvatni strah bio istjeran stravičnom tugom koja ga je presjekla, donoseći bolne, potresne suze iz zaliha koje su odavno trebale presušiti. Ogrlivši tamu, zateturao je dalje na beskrajnom usponu, zavijajući oko moćne odaje. Sjene i tišina progutale su bitku i odaju koja je nalik na san nestajala pod njim, donoseći crni pokrov da ga prevuče preko svog grozničavog uma.

Milijun stuba prošlo je pod njegovim slijepim dodirom. Milijun godina kliznulo je kraj njega dok je putovao kroz prazninu, gušeći se u tuzi.

Tama vani i tama unutra. Posljednje što je osjetio bio je metal pod prstima i svjež zrak na licu.

14

Vatra na brdu

Probudio se u dugačkoj, tamnoj sobi, okružen mirnim, uspavanim prilikama. Sve je bio san, naravno. Bio je u svom krevetu među ostalim zaspalim peračima suda, jedino je svjetlo bio tanak sloj mjesečine koji je klizio kroz pukotinu na vratima. Stresao je bolnom glavom.

Zašto spavam na podu? Kamenje je tako hladno...

I zašto drugi leže tako nepomično, nestvarnih zasjenjenih obrisa s kacigama i štitovima, položeni na svojim krevetima u urednim redovima, kao... kao mrtvi koji čekaju sud...? Jest sve bio san... zar ne...?!

S udahom strave Simon je otpuzao od crnog ušća tunela prema plavo-bijelom urezu u vratima. Slike mrtvih, zaustavljenih u nepokretnom kamenu povrh svojih drevnih grobova, nisu zapriječile njegov prolaz. Ramenom je otvorio teška vrata kripte i pao naprijed u dugu, vlažnu travu mrtvačkog polja.

Nakon, kako mu se činilo, bezbrojnih godina u mračnim donjim prostorima, okrugli bjelokosni mjesec koji je prolazio visoko u tami iznad njega izgledao je kao još jedna rupa, ovaj put vodeći u neko hladno, svjetiljkama osvijetljeno mjesto iza neba, zemlju sjajnih rijeka i zaborava. Spustio je obraz na zemlju i osjetio vlažne niti ispod svoga lica. Prsti vremenom izrovane stijene gurali su se s obje strane kroz zatvor od trave ili se pružali ravno u ispucanim komadima, ocrtani mjesečinom u koštano bijelom svjetlu, bezimeni i nemarni poput drevnih mrtvaca čije su grobove označavali.

U Simonovu umu tamni niz sati od posljednjih vatrenih trenutaka u doktorovim odajama do noćno vlažne trave sadašnjosti bio je nedostižan poput nevidljivih oblaka koji su grabili nebom. Urlanje i okrutni plamenovi, Morgenesovo goruće lice, Pryratesove oči poput rupa u posljednjoj tami – te su stvari bile izvorne kao dah koji je upravo uvukao. Tunel je bivao sve manji, napola zapamćena bol, magla glasova i praznog ludila. Znao je da je bilo grubih zidova, i paukovih mreža, i beskonačno račvastih tunela. Činilo se da je bilo i živih snova o tuzi i smrti predivnih stvari. Sve u svemu, osjećao se iscrpljen poput jesenjeg lista, krhak i bez snage. Činilo mu se da je na kraju puzao – koljena i ruke bili su mu svakako dovoljno izranjeni, a odjeća mu je bila razderana – ali sjećanje kao da mu je bilo zaogrnuto tamom. Ništa od svega nije bilo baš stvarno. Ne kao mrtvačko polje gdje je sad ležao, tiho dvorište mjeseca.

San mu je pritiskao zatiljak mekim, teškim rukama. Borio se protiv njega, ustavši na koljena, polako tresući glavom. Ne bi bilo dobro da ovdje zaspi: koliko je znao, nije bilo potjere kroz zakrčena vrata doktorovih odaja, ali to nije značilo baš puno. Njegovi neprijatelji imali su vojnike, konje i kraljevu vlast.

Pospanost se našla odgurnutom od straha i nemalo bijesa. Sve su mu ostalo ukrali: prijatelje, dom – neće mu uzeti još i život i slobodu. Oprezno se uspeo na noge i ogledao se oko sebe, oslanjajući se na nagnuto kamenje groba dok je brisao suze iscrpljenosti i straha.

Gradske zidine Erchestera uzdizale su se nekih pola milje daleko, mjesečinom obasjan pojas kamena koji je dijelio zaspale građane od mrtvačkog polja i svijeta iza njega. Pred vanjskim vratima rastezao se blijedi trak Gorošljemskog puta; sa Simonove desne strane zakretao je postupno prema sjeveru u brda; s njegove lijeve, pratio je rijeku Ymstreccu kroz obrađena polja ispod Swertclifa, kraj Falshira na drugoj obali i konačno do travnjaka Istoka.

Činilo se vjerojatnim da će gradovi uz veliku cestu biti prva mjesta u kojima erkynska garda traži bjegunca. Također, većim dijelom svoje dužine, put je vrludao kroz ravničarska dobra doline Hasu, gdje bi mu bilo teško pronaći skrovište, nađe li se prisiljen sići s puta.

Okrenuvši leđa Erchesteru, i jedinom domu koji je dosad poznavao, Simon je odšepao preko mrtvačkog polja prema udaljenim humcima. Prvi koraci su mu kresnuli bljesak bola pri dnu lubanje, ali znao je da bi bilo najbolje kad bi još neko vrijeme uspio ne obraćati pažnju na boli tijela i duha, dok ne pobjegne što je moguće dalje od zamka dok je još mrak; moći će se brinuti o budućnosti kad pronađe neko sigurno mjesto gdje bi mogao leći.

Dok je mjesec preko toplog neba žurio prema ponoći, Simonovi koraci postajali su sve teži i teži. Mrtvačko polje kao da nije imalo kraja – zaista, tlo se počelo dizati i padati preko blagih izbočina vanjskih humaka dok je još hodao među istrošenim kamenim zubima, nekim osamljenim i uspravnim, drugim nagnutim na hrpu poput staraca

u senilnom razgovoru. Vijugao je između zakopanih stupova, posrtao preko nejednakog, zaraslog tla. Svaki korak postao je borba, kao da se probijao kroz duboku vodu.

Teturajući od iscrpljenosti, spotakao se preko još jednog skrivenog kamena i teško pao na tlo. Pokušao je ustati, ali udovi su mu bili poput vreća mokrog pijeska. Nakon što je kratku razdaljinu prepuzao, sklupčao se na kosom ramenu travom zaraslog humka. Nešto ga je ubolo u leđa i nespretno se skotrljao na bok; ovo je bilo gotovo jednako toliko neudobno, jer je sad ležao na smotanom Morgenesovu rukopisu, zaguranom ispod pojasa. Zureći, očiju napola zatvorenih od slabosti, posegao je da pronađe prvi izvor neugode. Bio je to neki komad metala, odebljao od korozije i izbušen kao crvotočno drvo. Pokušao ga je izvući, ali čvrsto je zapeo u zemlji. Možda je ostatak toga, što god bilo, ležao duboko u tlu mjesečinom ukrašenog humka, usidren u zemlji – možda vrh koplja? Kopča nekog pojasa ili nožni štitnik s nekog oklopa čiji je vlasnik već odavno postao hrana travi na kojoj je ležao? Simon je jedan zamagljeni trenutak razmišljao o svim tim tijelima što su ležala duboko pod zemljom, o mesu što je jednom bilo puno života, ali sad je trunulo u tišini i tami.

Kad ga je san konačno uhvatio, činilo se da je opet na krovu kapele. Ispod njega se protezao dvorac... ali ovaj je dvorac bio izgrađen od vlažnog, razmrvljenog tla i slijepih bijelih korijena. Ljudi u dvorcu spavali su i spavali, nelagodno se bacakajući kad bi u snu čuli Simona kako hoda po krovu iznad njihovih kreveta...

Sad je hodao – ili je sanjao da hoda – uz neku crnu rijeku koja je bučno pljeskala valovima, ali nije odbijala nikakvo svjetlo, poput tekuće sjenke. Bio je okružen izmaglicom i nije mogao razaznati ništa od zemlje kojom je hodao osim određene mutnosti. Čuo je mnogo glasova u mraku oko sebe; njihovo se mrmljanje miješalo s nerazgovijetnim glasom crne vode, približavajući se, šušteći poput vjetra kroz lišće.

Nikakva magla nije zakrivala drugu stranu rijeke. Trava na udaljenoj obali pružala se pred njegovim pogledom, a iza nje dostojanstveni lug jalše uspinjao se do začetaka bregova. Sva je zemlja iza rijeke bila tamna i vlažna, kao da stoji na zori ili sumraku; nakon jednog trenutka činilo se jasnim da mora biti večer, jer su stisnuti bregovi odzvanjali udaljenom, osamljenom pjesmom slavuja. Sve je izgledalo stalno i nepromjenjivo.

Povirio je preko grgotave vode i ugledao neku priliku kako stoji pokraj ruba rijeke na drugoj obali: žena sva odjevena u sivo, duge ravne kose koja joj je zasjenjivala rubove lica. U svojim rukama držala je nešto u zagrljaju. Kad je okrenula oči k njemu, vidio je da plače. Činilo se da je poznaje.

"Tko si ti?" doviknuo je. Glas mu je zamročim su mu riječi napustile usta, progutan vlažnim siktanjem rijeke. Žena je buljila u njega kao da želi zapamtiti svaku njegovu crtu svojim krupnim tamnim očima. Konačno je progovorila.

"Seoman." Riječi su joj stigle kao niz dugi hodnik, slabe i šuplje "Zašto nisi došao k meni, sine moj? Vjetar je turoban i hladan, a ja tako dugo čekam."

"Majko?" Simon je osjetio užasnu hladnoću. Tiho šuštanje rijeke kao da je bilo posvuda. Ona ponovno progovori.

"Tako se dugo nismo sreli, lijepo moje dijete. Zašto mi ne dođeš? Zašto ne dođeš i osušiš majčine suze? Vjetar je hladan, ali rijeka je topla i nježna. Dođi... zar nećeš prijeći k meni?" Ispružila je ruke; usta ispod njenih crnih očiju otvorila su se u osmijeh. Simon je krenuo prema njoj, svojoj izgubljenoj majci koja ga je dozivala, hodajući niz nježnu obalu rijeke prema nasmijanoj crnoj rijeci. Naručje joj je bilo otvoreno za njega... za njezina sina...

A onda je vidio da je ono što je bila držala u naručju, što joj je sad visjelo iz jedne ispružene ruke, bila lutka... lutka načinjena od šaša i listova i upletenih vlati trave. Ali lutka je bila pocrnjela, smežurani su listovi bili zavinuti od svojih stabljika, i Simon je odjednom znao da ništa živo nije moglo prijeći tu rijeku u zemlju sumraka. Zastao je na rubu vode i pogledao dolje.

Dolje u tintano crnoj vodi vidio se slab dašak svjetla; dok je gledao, podigao se do površine, postajući tri vitka, sjajna obličja. Zvuk rijeke se promijenio, postao neka vrsta bockave, nezemaljske glazbe. Voda je skakala i kipjela, skrivajući prave obrise obličja, ali činilo se da, ako želi, može posegnuti dolje i dotaći ih...

"Seoman...!" pozove njegova majka ponovno. Podigao je pogled i vidio da se udaljila, brzo iščezavajući, kao da je njena siva zemlja bila brzak koji ju je odnosio od njega. Ruke su joj bile širom otvorene, a glas joj je bio stvar uzdrhtale samoće, pohlepe hladnoće za toplinom, beznadne požude tame za svjetlom.

"Simone... Simone...!" Bio je to krik očaja.

Uspravio se na travi u krilu drevnog groba. Mjesec je još bio visoko obješen, ali noć je zahladnjela. Pipci magle gladili su slomljeno kamenje oko njega dok je sjedio, ludo uzlupana srca.

"... Simone..." Poziv je došao šaptom iz okolne crnine. Sigurno je to bila siva prilika i ženski glas što ga tiho doziva iz zamagljenog mrtvačkog polja koje je prešao – samo sićušan, nemiran sivi obris, udaljeni treptaj u svegrabećoj magli koja je zavijala između humaka, ali ugledavši ga, Simon je osjetio da će mu srce prsnuti u grudima. Potrčao je preko humaka, trčeći kao da ga sam đavao progoni pohlepnim rukama. Tamno obličje Thisteborga podiglo se na zasjenjenom obzoru, humci su bili svuda oko njega, a Simon je trčao i trčao i trčao...

Tisuću ubrzanih otkucaja srca kasnije usporio je konačno do iscrpljenog hoda. Nije mogao više trčati čak i da je zaista bio plijen arhidemona: bio je iscrpljen, šepao je i bio nezamislivo gladan. Strah i zbunjenost visjeli su na njemu kao ogrtač od lanaca, a san ga je tako prestrašio da se osjećao još slabijim nego što je bio prije spavanja.

Teturajući dalje, stalno s dvorcem za leđima, osjetio je sjećanja na bolja vremena kako se paraju, ostavljajući ga gotovo bez ičega, osim najtanjih niti koje bi ga vezivale za svijet sunca i reda i sigurnosti.

Kako sam se ono osjećao kad sam nekad ležao u sjeniku, u tišini? U mojoj glavi više nema ničega, samo riječi. Je li mi se sviđalo živjeti u dvorcu? Jesam li tamo spavao, tamo trčao, jeo i govorio i ...

Mislim da ne. Mislim da sam oduvijek hodao ovim humcima pod mjesecom – tim blijedim licem – hodao i hodao kao jadan, osamljen duh sanjara, hodao i hodao...

Nenadan drhtaj plamena na vrhu brda zaustavio je njegove sumorne sanjarije. Već neko vrijeme tlo se uzdizalo stalno prema gore, skoro je došao do podnožja sjenovitog Thisteborga; njegov ogrtač od visokog drveća bio je čvrsta, neprobojna tama prema mraku samoga brda. Sad je neka vatra procvjetala uz vrh brijega, znak života među humcima i vlagom i stoljećima smrti. Krenuo je u spori trk, najbolje što je mogao u svom trenutnom stanju. Možda je to bila pastirska logorska vatra, veseli plamen kojiće odagnati noć.

Možda imaju hrane! Ovčja koljenica... gruda kruha...

Morao se nagnuti naprijed. Utroba mu se trzala i grčila na pomisao o jelu. Koliko dugo? Samo od prošle večere...? Bilo je zapanjujuće to shvatiti.

Čak i ako nemaju hrane, kako bi prekrasno bilo samo čuti glasove, zagrijati se pred vatrom... vatrom...

Sjećanje na gladne plamenove skočilo mu je pred um, donoseći drugu vrstu praznine.

Popeo se kroz drveće i zapleteno grmlje. Podnožje Thisteborga bilo je potpuno okruženo izmaglicom, kao da je brdo otok posegao iz paučinasto sivog mora. Dok se približavao vrhu, ugledao je tupe obrise Kamenja bijesa kako okrunjuju konačni uspon, ocrtani u crvenom reljefu spram neba.

Još kamenja. Kamenje, i još kamenja. Što je ono Morgenes rekao da je ovo, ova noć – bio je to još uvijek isti mjesec, ista tama što je ljuljala iste mutne zvijezde – kako ju je nazvao?

Kamena noć. Kao da je samo kamenje slavilo. Kao da se, dok je cijeli Erchester ležao u snu iza zatvorenih prozora i zakračunatih vrata, kamenje veselilo. U svojim umornim mislima Simon ih je mogao zamisliti, u sporom stupanju veselo kamenje klanja se i okreće... polako obrće...

Glupane! pomisli. Misli ti vrludaju – a nije ni čudno. Treba ti hrana i san: inače ćeš zaista poludjeti – što god zaista poludjeti značilo... stalno ljutit? Preplašen ni zbog čega? Bio je vidio ludu ženu na Bojnom trgu, ali ona je samo grlila smotuljak krpa i ljuljala se naprijed-natrag, kričeći kao galeb.

Lud pod mjesecom. Ludi sanjar.

Došao je do zadnje skupine drveća koje je okruživalo vrh brijega. Zrak je bio miran, kao da nešto očekuje; Simon osjeti da mu se sve dlačice ježe. Odjednom se činilo pametnim da hoda tiho, da oprezno pogleda te noćne pastire umjesto da naglo iskrsne iz grmlja kao bijesni vepar. Približio se svjetlu, saginjući se pod iskrivljene grane vjetrom raspetog hrasta. Odmah nad njim ustobočilo se Kamenje bijesa, koncentrični krugovi visokih, olujom oblikovanih stupova.

Sad je vidio skupinu ljudskih obličja skutrenih oko skakutave vatre u središtu kamenih krugova, ogrtača zabačenih na ramena. Nešto je na njima djelovalo ukočeno i nelagodno, kao da ono nešto što su očekivali, nije nužno i ono čemu su se nadali. Prema sjeveroistoku, iza kamenja, vrh Thisteborga se sužavao. Vjetrom raznesena trava i vrijes tamo su polegli tik do tla koje je poniralo naniže da bi konačno nestalo u mraku izvan dometa vatre na sjevernom rubu brda.

Zagledan u te, poput kipova, mirne prilike oko vatre, Simon je opet osjetio da ga vuče uteg straha. Zašto su stajali tako nepomično? Jesu li uopće bili živi ljudi ili neke jezovite rezbarije brdskih demona?

Jedan od obrisa primakao se vatri i potakao je štapom. Kad su plamenovi poskočili, Simon je vidio da je barem taj jedan – smrtnik. Oprezno je zapuzao naprijed, zaustavivši se tik izvan vanjskog kruga kamenja. Svjetlo vatre uhvatilo je i zacrvenilo trenutni blijesak metala pod ogrtačem najbliže prilike – ovaj pastir nosio je verižnjaču.

Široko noćno nebo najednom se suzilo i premetnulo u pokrov tamnice. Svih pola tuceta zaogrnutih prilika bili su naoružani ljudi u oklopima. Kraljeva straža, bio je siguran. Gorko si je predbacio što je tako izravno krenuo put njihove vatre poput leptira što se baca na plamen svijeće.

Zašto sam uvijek takva prokleta, prokleta budala!?!

Podigao se tanki noćni lahor, tjerajući visoke plamenove da zalepeću kao zapaljene zastave. Ogrtačima i kapucama zaštićeni vojnici okrenuli su glave kao jedan, polako i gotovo s oklijevanjem, gledajući u tamu na sjevernom rubu brijega.

A onda je i Simon čuo. Preko siktanja vjetra koji je mrsio travu i nježno ljuljao drveće stigao je neki tih zvuk, postajući plaho i postupno glasniji: bolno škripanje drvenih kolskih kotača. Jedan nezgrapan obris penjao se uzbrdo iz tame sjevernoga ruba. Vojnici su se odmakli od prilaza, okružujući vatru da se skupe na hrpu na strani najbližoj Simonu; ni jedan od njih nije još izrekao ni riječi.

Mutni, blijedi obrisi koji su polako postajali konji pojavili su se na rubu vatrenog sjaja; slijedeći ih, nerazaznatljiva od noći, bila su velika crna kola. Prilike u crnim kukuljicama hodale su sa svake strane, ukupno četvorica, usklađeni s kolskom dostojanstvenom, pogrebnom brzinom. Bljeskanje svjetla otkrilo je i petog na vrhu kola, zgrbljenog nad zapregom ledeno bijelih pastuha. Zadnja prilika bila je nekako krupnija od ostalih, i tamnija, kao da nosi neki ogrtač tame; sama njena mirnoća kao da je nagoviještala skrivenu, tešku moć.

Vojnici se još uvijek nisu pomakli, već su ukočeno stajali i gledali. Samo je tanko mijaukanje kolskih kotača nagrizalo tišinu. Simon, sleđen, osjeti hladan pritisak u glavi, glodav zahvat u svojoj utrobi.

San, ružan san... Zašto se ne mogu pomaći?

Crna kola i njihovi pratitelji zaustavili su se tik unutar kruga svjetlosti vatre. Jedno od četiri uspravna obličja podiglo je ruku, crni rukav je pao da otkrije zglavak i šaku, tanke i bijele poput kosti.

Progovorilo je, glasa srebrno hladnog, bezvučnog poput krckanja leda.

"Ovdje smo da ispunimo sporazum."

Nastalo je komešanje među onima koji su bili čekali. Jedan od njih stupi naprijed.

"Kao i mi""

Bespomoćno je gledao kako mu se luda sanjarija nastavlja, Simon uopće nije bio iznenađen što je prepoznao Pryratesov glas. Svećenik je povukao svoju kapucu unatrag; svjetlo vatre ocrtalo je visoki lik njegova čela i naglasilo kosturnu dubinu njegovih očiju. "Ovdje smo... po dogovoru", nastavio je. Je li mu to u glasu bio nagovještaj drhtaja? "Jeste li donijeli što je obećano?"

Koštano bijela ruka zamahnula je unatrag, pokazujući prijeteća kola. "Mi jesmo. A vi?"

Pryrates kimne glavom. Dvojica vojnika sagnula su se i s mukom izvukla neki teret iz trave gdje je bio ležao, vukući ga naprijed da bi ga ni malo nježno spustili pred alkemičarevim nogama u čizmama. "Ovdje leži", rekao je. "Iznesite dar vašega gospodara."

Dva obličja u haljama prišla su kolima, oprezno spuštajući neki dug, taman predmet. Kad su ga donijeli naprijed, držeći svaki po jedan kraj, ledeni je vjetar skočio i zazviždao preko vrha brijega. Crne halje su se napuhnule, a kapuca na najbližem našla se otpuhnuta unatrag, prosipajući oluju blistavo bijele kose. Lice koje je kratak tren otkrio bilo je fino kao maska od najtanje, najbolje bjelokosti. Čas kasnije, kapuca je bila ponovo nabačena.

Tko su ti stvorovi? Vještice? Duhovi? Iza skrovišta od stijena Simon je podigao uzdrhtalu ruku da opiše znak Drveta.

Bijele lisice... Morgenes je rekao "Bijele lisice"...
Pryrates, ti demoni – ili što su već bili – sve je to bilo previše. Mora biti da još uvijek sanja na groblju. Molio se da je tako, čak zatvorio oči da rastjera bogohulne sanjarije... ali tlo pod njim odisalo je nezamjenjivim mirisom vlažne zemlje i vatra mu je pucketala u ušima. Otvorivši oči našao je neizmijenjen košmar.

Što se događa?

Dva zasjenjena obličja došla su do ruba vatrenog kruga; dok su vojnici uzmicali još dalje, spustili su svoj teret i odstupili. Bio je to lijes, ili što takva oblika, ali samo tri palca visok. Užasno plavičasto svjetlo žarilo mu je uz rub.

"Donesite ono što ste obećali", rekla je prva zakukuljena prilika. Pryrates je dao znak i zavežljaj pod njegovim nogama povučen je naprijed. Kad su vojnici odstupili, alkemičar je prevrnuo zavežljaj svojom čizmom. Bio je to čovjek, zapušenih usta i vezanih zglobova. Simon je tek polako prepoznao okruglo, blijedo lice grofa Breyugara, kraljeva satnika.

Zakukuljeni obris jedan je dug trenutak proučavao Breyugarove izranjene crte. Izraz mu je bio skriven u zasjenjenim naborima kapuce, ali kad je progovorio, čuo se okret bijesa u čistim, nezemaljskim tonovima.

"Ovo se ne čini kao ono što je bilo obećano."

Pryrates je okrenuo tijelo malo u stranu, kao da sužuje dio izložen zakukuljenom stvoru. "Ovaj je dopustio obećanome da pobjegne", rekao je, naizgled izdajući neku strepnju. "On će zauzeti mjesto obećanoga."

Još jedna prilika ramenima se probila kroz par vojnika, primičući se u namjeri da se nadnese pokraj Pryratesa.

"Obećan? Što je to 'obećano'? Tko je bio obećan?"

Svećenik je umirujuće podigao ruku, ali izraz mu je bio oštar. "Molim vas, moj kralju, mislim da znate. Molim vas."

Elija je trgnuo glavom u stranu da se zabulji u svog savjetnika. "Znam li, svećeniče? Što si to obećao u moje ime?"

Pryrates se nagne k svom gospodaru; oštar glas skliznuo mu je u ton povrijeđenosti. "Gospodaru, naredili ste mi da učinim što moram za ovaj sastanak. Učinio sam tako... ili bih bio učinio, da nije ovaj – cenit", zabio je nožni palac u vezanog Breyugara, "zakazao u svojoj dužnosti prema svome suverenu." Alkemičar je pogledao prema prilici u tamnoj halji, čija je bezizražajnost ipak nosila natruhu nestrpljenja. Pryrates se namršti. "Molim vas, moj kralju, onaj o kojem govorimo je nestao; pitanje je bespredmetno. Molim vas." Spustio je laku ruku na Elijino ogrnuto rame. Kralj ju je stresao, zabuljen iz sjene svoje kapuce u svećenika, ali ne govoreći ništa. Pryrates se opet okrene obrisu u crnoj halji.

"Ovaj kojega vam nudimo... i njegova je krv plemenita. Podrijetlo mu je visoko."

"Visokog podrijetla?" upitao je tamni stvor, a onda su mu se ramena zatresla kao da se smije. "O, da, to je veoma važno. Ide li mu obitelj unatrag kroz mnoge ljudske naraštaje?" Tamna kapuca se okrenula i susrela zaklonjene poglede svojih sudruga.

"Svakako", reče Pryrates, naizgled smeten. "Stotinama godina."

"Pa, naš će gospodar svakako biti zadovoljan." A onda se zaista nasmijao, bio je to oštar drhtaj veselja koji je natjerao Pryratesa da ustukne. "Nastavite."

Svećenik je pogledao Eliju, koji je odgurnuo svoju kapucu. Simon je osjetio kako se nadvisujuće nebo zgrbljuje još bliže. Kraljevo lice, blijedo čak i u rumenom odsjaju vatre, kao da je lebdjelo u zraku. Noć se zavrtjela, a kraljev bezizražajni pogled privukao je svjetlo poput zrcala u bakljama osvijetljenom hodniku. Napokon, Elija kimne.

Pryrates je stupio naprijed i uhvatio Breyugara za ovratnik, vukući ga do lijesa, gdje ga je pustio da padne na tlo. Svećenik je zatim otkopčao svoj ogrtač, otkrivajući mutni sjaj crvene halje, i posegao u unutarnje nabore da izvuče dugu, zakrivljenu oštricu poput srpa. Podigao ju je pred svojim očima dok se okretao prema najsjevernijoj točki kamenog kruga, onda počne zapijevati, glasa sve glasnijeg i odlučnijeg:

"Onome Mračnom, koji je gospodar ovog svijeta,

Koji jaše Sjevernim nebom:

Vasir Sombris, feata concordin!

Crnome lovcu,

Vladaru ledene Ruke:

Vasir Sombris, feata concordin!

Kralju Oluje, Dalekosežnom,

Stanovniku Kamene planine,

Smrznutom i Goruće m,

Usnulom i Probuđenom:

Vasir Sombris, feata concordin!

Crno zakukuljeni obrisi su se zaljuljali – svi osim onog na vrhu kola, koji je sjedio miran kao Kamenje bijesa – i od njih se odiglo psikanje, miješajući se s novouzašlim vjetrom.

"Čuj sada svoga molitelja!"

poviče Pryrates,

"Kukac pod Tvojom crnom petom;

Muha u Tvojim hladnim prstima;

Šapat praha u Tvojoj beskrajnoj sjeni—

Oveiz mei! Saslušaj me!

Timior cuelos exaltat mei!

Oče-Sjena – nek' se nagodba sklopi!"

Alkemičareva ruka kliznula je dolje i uhvatila Breyugarovu glavu. Grof, koji je bio bezvoljno ležao pod njegovim nogama, odjednom je suknuo naprijed i u stranu, ostavljajući osupnutog Pryratesa da drži samo pramen okrvavljene kose.

Simon je bespomoćno gledao dok je kraljev satnik izbuljenih očiju posrtao ravno prema njegovu skrovištu; mutno je čuo Pryratesovo bijesno vikanje. Sve bliža noć stisla se oko njega, zagušujući mu dah i crneći mu pogled kad je nekoliko vojnika skočilo za Breyugarom.

Grof je bio udaljen samo nekoliko koraka, tučeći nespretno zbog vezanih ruku, kad se spotakao i pao. Noge su mu udarale, dah mu je bučno pilio iza poveza preko usta kad su se vojnici oborili na njega. Simon se bio podigao u polučučanj iza kamena koji ga je skrivao, a iscrpljeno mu je srce lupalo kao da će pući. Očajno je pokušavao smiriti svoje uzdrhtale noge. Vojnici, blizu da bi ih mogao taknuti, potegli su Breyugara na noge uz strašne psovke. Jedan od njih podigao je mač i udario grofa plosnatom stranom oštrice. Simon je vidio Pryratesa kako zuri iz svijetlog kruga, i kraljevo pepeljasto, zaprepašteno lice kraj njega.Čak i dok su Breyugarovo opušteno tijelo vukli natrag prema vatri, Pryrates je nastavio škiljiti prema mjestu gdje je grof bio pao.

Tko je tamo?

Glas kao da je letio na leđima vjetra ravno Simonu u glavu. Pryrates je zurio ravno u njega. Mora ga vidjeti!

Izađi, tko god bio. Zapovijedam ti da izađeš.

Prilike u crnom počele su čudno, zlokobno mrmljanje, a Simon se borio protiv alkemičareve volje. Sjećao se što mu se zamalo bilo dogodilo u skladištu i upro se protiv prisilne snage, ali bio je oslabljen, iscijeđen kao suh komad krpe.

Izađi, ponovio je glas, i nešto je tragački posegnulo da mu dodirne um. Borio se, pokušavajući zadržati vrata svoje duše zatvorenima, ali ono što je tražilo bilo je znatno jače od njega. Moralo ga je samo naći, zgrabiti...

"Ako vam sporazum više ne odgovara," rekao je tanki glas, "onda neka se smjesta prekine. Opasno je ostaviti obred napola izgovorenim – vrlo opasno."

To je zakukuljeni obris govorio, Simon je osjetio kako su se tragačke misli crvenog svećenika rastresle.

"Š... što?" Pryrates je zvučao kao tek probuđen čovjek.

"Možda ne razumijete što ovdje radite", sikne crna prilika. "Možda ne shvaćate tko i što je u pitanju."

"Ne... da, shvaćam..." zamuca svećenik; Simon je nekako mogao osjetiti njegovu uzrujanost, kao da je miris. "Brzo," okrenuo se vojnicima, "donesite tu vreću izmeta ovamo, pred mene." Vojnici su odvukli svoj teret i polegli ga natrag pod njegove noge.

"Pryrates..." počeo je kralj.

"Molim vas, Vaše Veličanstvo, molim vas. Samo još trenutak."

Užasavajuće, jedan dio Pryratesovih misli nije napustio Simonov um, neki zaostali krajičak koji svećenik nije povukao natrag: mogao je gotovo okusiti alkemičarevo uzdrhtalo iščekivanje kad je Pryrates povukao Breyugarovu glavu prema gore, mogao je osjetiti svećenika kako odgovara na tiho mrmljanje kukuljica. A sad je osjetio i nešto još dublje, ledeni klin strave koji se zabijao u njegov izranjeni i osjetljivi um. Neko neobjašnjivo drugo bilo je negdje u noći – zastrašujuće nešto drugo. Lebdjelo je nad vrhom brijega kao zagušljiv oblak, gorjelo u sjedećem obrisu na kolima kao skriveni crni plamen; živjelo je i u tijelima uspravljenog kamenja, natapajući ih svojom pohlepnom pažnjom.

Srp se podigao. Na trenutak je bljesak grimizne krivulje oštrice postao još jedan mjesec na nebu, neki drevni, crveni mladi mjesec. Pryrates je zavikao u visokom jeziku koji Simon nije razumio.

"Aí Samu 'sitech'a! – Ai Nakikiga!"

Srp se spustio i Breyugar je pao naprijed. Grimizna krv sukljala mu je iz grla, štrcajući dolje na lijes. Na trenutak, kraljev satnik divlje se trzao pod svećenikovom rukom, onda se opusti kao jegulja; tamna tekućina nastavila je curiti na crni poklopac. Zarobljen u čudnom miješanju misli, Simon je bespomoćno iskusio Pryratesovo panično oduševljenje. Iza toga osjećao je ono nešto drugo – hladnu, mračnu, užasno veliku stvar. Njene drevne misli pjevale su opscenom radošću.

Jedan od vojnika je povraćao; da nije bilo mlitave otupjelosti koja ga je lišila hrabrosti i glasa i Simon bi učinio isto.

Pryrates je odgurnuo grofovo tijelo u stranu; Breyugar se prevrnuo u neurednu hrpu, poput oštriga blijedih prstiju skvrčenih prema nebu. Krv se pušila na tamnoj škrinji, a plavo je svjetlo palucalo jače. Crta koju je opisivalo oko ruba postala je izraženija. Polako, užasno, poklopac se počeo otvarati, kao da ga netko iznutra gura.

Sveti Usiresu Koji me voliš, Sveti Usiresu Koji me voliš – Simonove misli bile su zbrka, uspanično klupko – pomozi mi, pomozi mi, pomozi. Ono jeđavao u onoj škrinji, izlazi, pomozi, spasi me, o pomozi...

Uspjeli smo, uspjeli smo! – druge misli, strane, ne njegove – Prekasno za povratak. Prekasno.

Prvi korak – najhladnije, najstravičnije misli od svih – Kako će platiti i platiti i platiti...

Kad se poklopac nakrivio prema gore, svjetlo je iznutra grunulo prema van, pulsirajući indigo dotaknut dimljivo sivom i namršteno ljubičastom, užasno svjetlo poput masnice koje je pulsiralo i jačalo. Poklopac je pao i

otvorio se, vjetar je povisio svoju pjesmu kao da je uplašen, kao da je zgađen zračenjem iz duge crne škrinje. Konačno se moglo vidjeti ono unutra.

Jingizu, šapnuo je glas u Simonovoj glavi. Jingizu...

Bio je to mač. Ležao je unutar škrinje, smrtonosan poput guje; možda je bio crn, ali lebdeći sjaj prljao je crninu, plazeće sivilo kao ulje na tamnoj vodi. Vjetar je vrištao.

Lupa poput srca – srca sve tuge...

Dozivajući, pjevao je u Simonovoj glavi, glas ujedno užasan i predivan, zavodljiv poput pandži koje mu nježno povlače kožu.

"Uzmite ga, Visosti", potakao je Pryrates kroz siktanje vjetra. Očaran, bespomoćan, Simon je odjednom poželio da ima snage sam ga uzeti. Zar ne bi mogao? Moć mu je pjevala, pjevala o prijestoljima moćnika, o ushitu ispunjenih želja.

Elija je s oklijevanjem koraknuo naprijed. Jedan po jedan vojnici oko njega posrtali su unatrag, okrećući se da otrče u suzama ili molitvi niz brijeg, teturajući u tamu okolnog drveća. Za nekoliko trenutaka samo su Elija, Pryrates i skriveni Simon ostali navrh brijega sa zakukuljenima i njihovim mačem. Elija još jednom zakorači; sad je stajao iznad škrinje. Oči su mu bile razrogačene od straha; činio se pogođen proždirućom sumnjom, usana bezglasno zaposlenih. Neviđeni prsti vjetra doticali su mu ogrtač, a brdska trava omatala mu se oko gležnjeva.

"Morate ga uzeti!" reče Pryrates ponovno, a Elija se zabuljio u njega kao da ga vidi prvi put u životu. "Uzmi ga!" Pryratesove riječi plesale su izbezumljeno kroz Simonovu glavu kao štakori u zapaljenoj kući.

Kralj se sagnuo, posežući rukom. Simonova požuda pretvorila se u iznenadnu stravu pred divljim, praznim ništavilom tamne pjesme mača.

To je pogrešno! Zar on to ne osjeća?! Pogrešno!

Kako se Elijina ruka bližila maču, jauk vjetra se smirio. Četiri zakukuljene prilike stajale su nepomične pred kolima; peta kao da je potonula još dublje u sjenu. Tišina je pala na vrh brijega kao nešto opipljivo.

Elija je zgrabio balčak, podižući oštricu iz lijesa jednim glatkim pokretom. Dok ju je držao pred sobom, strah mu se odjednom izbrisao s lica, a usne su mu se raširile u bespomoćnom, slaboumnom smiješku. Visok je podigao mač; plavi bljesak poigravao mu se na rubu, izdvajajući ga iz crnine neba. Elijin glas bio je gotovo cvilež užitka.

"Ja... ću prihvatiti gospodarov dar. Ja ću... poštovati naš ugovor." Polako, oštrice uzdignute pred sobom, spustio se na jedno koljeno. "Pozdravljen Ineluki, Kralj Oluje!"

Vjetar se ponovno podigao, urličući. Simon je ustuknuo od uzlepetane, uzvihorene vatre kad su četiri zakukuljena obrisa podigla svoje bijele ruke, zapijevajući: "Ineluki, aí! Ineluki, aí!"

Ne! usplahirile su se Simonove misli, kralj... sve je izgubljeno! Bježi, Jošua!

Tuga... Tuga na svoj zemlji...

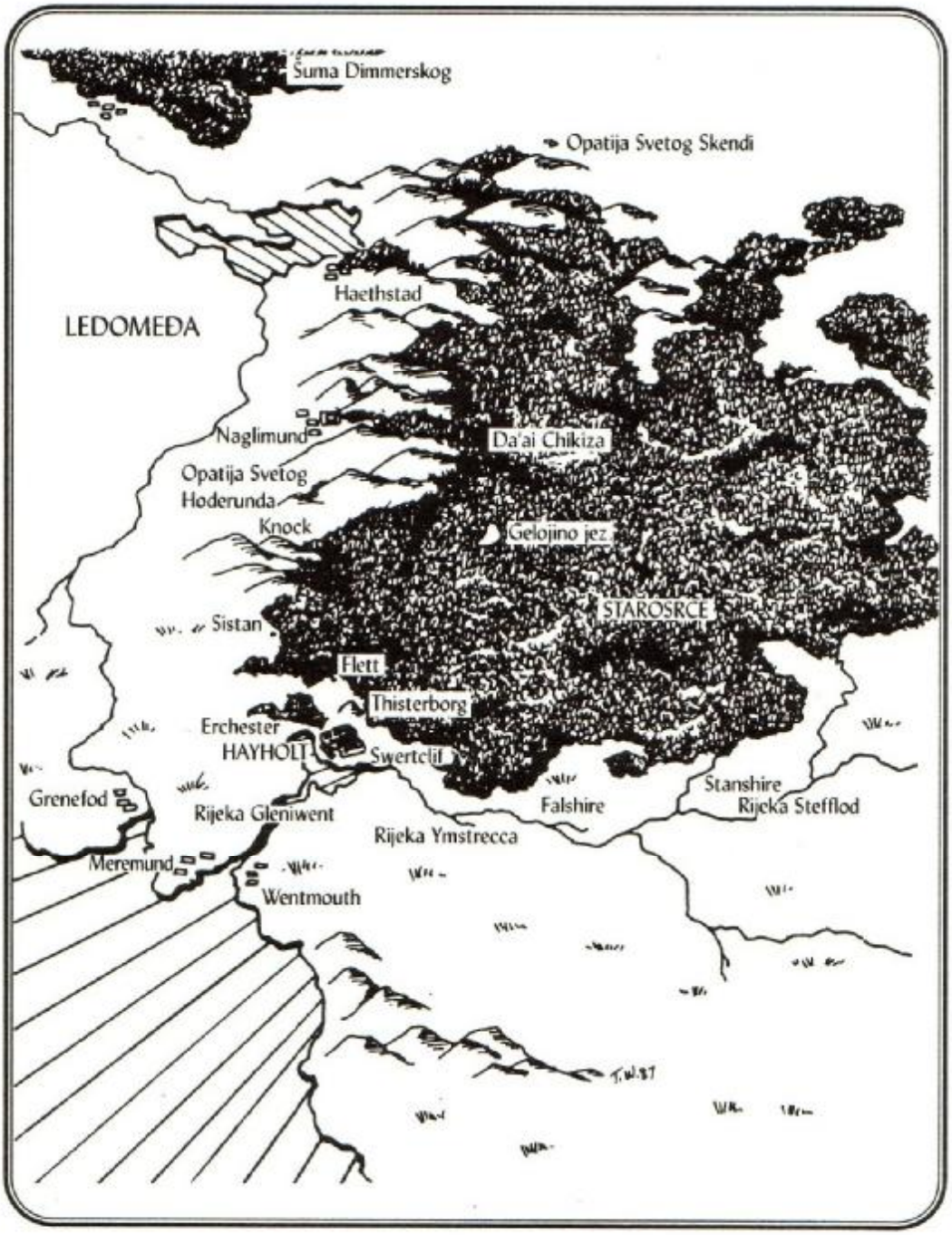
Peti zakukuljeni obris počeo se previjati na vrhu kola. Crna halja je spala i otkrila obličje vatreno-grimiznog svjetla, uzlepetano poput gorućeg jedra. Užasan, srceparajući strah poletio je iz stvora kad je počeo rasti pred Simonovim stravom ukočenim očima – bestjelesan i uspuhan, sve veći i veći sve dok mu prazan, od vjetra pucketav obujam nije nadvisio sve, stvorenje zavijajućeg zraka i žarećeg crvenila.

Đavo je ovdje! Tuga, ime mu je tuga...! Kralj je doveođavla! Morgenes, sveti Usirese, spasi me, spasi me, spasi me!

Bezumno je potrčao dolje kroz crnu noć, od crvene stvari i slavodobitnog nečeg – drugog. Zvuk njegova bijega izgubio se u vrištećem vjetru. Grane su mu grabile za rukama i kosom poput pandži...

Ledena pandža Sjevera.. . ruševine Asu'e.

I kad je napokon pao, kotrljajući se, i duh mu je pobjegao od tolike strave, pobjegao u dublju tamu, činilo mu se da je u posljednjem trenutku začuo i samo kamenje u zemlji kako nariče u svojim ležajima pod njim.

Suma Dimmerskog
Opatija Svetog Skendi
Haethstad
LEDOMEĐA
Naglimund
Da'ai Chikiza
Opatija Svetog
Hoderunda
Knock
Gelojino jez
STAROSRCE
Sistan
Flett
Thisterborg
Erchester
HAYHOLT
Swertclil
Grenefod
Rijeka Gleniwent
Falshire
Stanshire
Rijeka Stefflod
Rijeka Ymstrecca
Meremund
Wentmouth

Dio drugi

Simon Hodočasnik

15

Susret u svratištu

Prva stvar koju je Simon čuo bio je neki mumljavi zvuk, tupo zujanje koje mu se uporno uvlačilo u uho dok se hrvao sa snom. Napola otvorivši jedno oko, otkrio je da bulji u čudovište – tamnu, nerazaznatljivu masu gmizavih nogu i sjajnih očiju. Skočio je s preplašenim uzvikom, mašući rukama; bumbar koji je bio nevino istraživao njegov nos odskočio je u vrtlogu prozirnih krila ne bi li potražio manje uzrujanu podlogu.

Podigao je ruku kako bi zaklonio oči, iznenađen jasnoćom ustitranog svijeta oko sebe. Dnevno svjetlo bilo je zasljepljujuće. Proljetno sunce, kao na carskoj paradi, razbacalo je zlato na sve strane po travnatim brežuljcima; kamo god je pogledao, blage uzvisine bile su posipane maslačcima i dugovratim nevenima. Pčele su žurile među njima, pijuckajući od cvijeta do cvijeta poput malenih liječnika koji otkrivaju – na svoje veliko iznenađenje – da im svi pacijenti istovremeno ozdravljuju.

Simon se zavalio natrag u travu, sklopivši ruke pod glavom. Spavao je vrlo dugo: bogato sunce bilo mu je točno iznad glave. Od njegova sjaja, dlačice na podlakticama sjajile su mu se kao rastopljen bakar; vrhovi njegovih otrcanih cipela izgledali su tako daleko da ih je gotovo mogao zamisliti kao vrhove udaljenih planina.

Naglo, hladan iver sjećanja probio mu je pospanost. Kako je dospio ovamo? Što...?

Neka tamna prisutnost pokraj njegova ramena hitro ga je povukla na koljena; okrenuo se i ugledao drvećem ogrnutu masu Thisteborga kako se nadnosi nad njim, ni pola milje daleko. Svaka pojedinost bila je nevjerojatno čista, slika jasno određenih rubova; da nije bilo uznemirujućeg pulsiranja sjećanja, mogla bi izgledati udobno i hladovito, dobroćudni brežuljak što se uzdiže kroz okolno drveće, omeđen sjenom i živo zelenim lišćem. Uz njegov vrh bilo je Kamenje bijesa, blijede sive točke na plavom nebu.

Živahan proljetni dan rastočio se sad pred maglom snova. Što se sinoć dogodilo? Bio je pobjegao iz dvorca, naravno – ti trenuci, posljednji s Morgenesom, bili su mu upaljeni u samom srcu – ali nakon toga? Kakva su to bila košmarna sjećanja? Beskrajni tuneli? Elija? Vatra, i bjelokosi demoni?

Snovi, idiote, ružni snovi. Strava i premor i još strave. Cijelu sam noć trčao kroz groblje, konačno sam pao, spavao i sanjao.

Ali tuneli i... crni lijes? Glava ga je još boljela, ali osjećao je i neki čudan dojam obamrlosti, kao da je na ranu stavio led. San je djelovao tako stvarno. Sad je bio udaljen, neuhvatljiv i besmislen: tamni dodir straha i bola koji će se rasplinuti poput dima ako mu samo dopusti – ili se bar nadao da će tako biti. Odgurnuo je sjećanja, zakopavši ih što je dublje mogao, i zatvorio svoj um nad njima kao poklopac kutije.

Nije da nemam dovoljno briga i bez toga...

Sjajno sunce Belthainova dana bilo je ublažilo neke od čvorova u njegovim mišićima, ali još je bio izubijan... i vrlo gladan. Hitro se uspravio i oprašio ostatke trave sa svoje otrcane, blatom zaprljane odjeće. Kradomice je još

jednom pogledao Thisteborg. Je li pepeo velike vatre još dogorijevao tamo među kamenjem? Ili su ga razorni događaji prethodnog dana na neko vrijeme bili gurnuli u ludilo? Brijeg je stajao, bezizražajan; kakve god tajne vrebale pod ogrtačem drveća ili se gnijezdile u kruni od kamenja, Simon nije želio znati. Već je bilo previše praznina koje je trebalo ispuniti.

Okrenuvši Thisteborgu leđa, pogledao je preko bregova prema tamnom obrisu šume. Zabuljen preko prostranog komada otvorene zemlje, osjetio je kako u njemu raste duboka tuga i samosažaljenje. Bio je tako sam! Sve su mu oduzeli i ostavili ga bez doma i prijatelja. Pljesnuo je rukama od bijesa i osjetio da mu dlanovi bride. Kasnije! Kasnije će plakati; sad je morao biti muškarac. Ali sve je bilo tako užasno nepošteno!

Duboko je udahnuo i izdahnuo i opet pogledao prema udaljenoj šumi. Negdje blizu te tanke crte sjena, znao je, pružao se Stari šumski put. Kotrljao se miljama uz južni rub Aldheorte, ponekad udaljen, ponekad tik uz staro drveće poput djeteta koje izaziva. Na drugim mjestima je zaista prolazio pod strehama šume, vijugajući kroz tamne sjene i tihe, suncem ispresijecane čistine. Nekoliko zaselaka i povremeno neko svratište gnijezdili su se u sjeni stabala.

Možda bih mogao pronaći neki posao – dovoljno da zaradim za obrok, u svakom slučaju. Gladan sam kao medvjed... i to medvjed koji se tek probudio. Izgladnjen! Nisam jeo još od prije... prije...

Zagrizao si je usnicu, jako. Nije mu bilo druge nego da počne hodati.

Dodir sunca bio je poput blagoslova. Dok mu je zagrijavalo izubijano tijelo, kao da se pomalo probijalo i kroz priljubljen, uznemirujući ogrtač njegovih misli. Na određen način osjećao se novorođenim, poput ždrijepca kojeg mu je Šem bio pokazao prošlog proljeća, sav od drhtavih nogu i znatiželje. Ali nova neobičnost svijeta nije bila posve nevina; nešto čudno i tajnovito vrebalo je pod svijetlom tapiserijom što se pružala pred njim; boje su bile previše sjajne, mirisi i zvukovi preslatki.

Uskoro je postao neudobno svjestan Morgenesova rukopisa zataknutog u pojas, ali nakon što je nekoliko stotina koraka nosio svežanj pergamenta u svojim oznojenim dlanovima, vratio ga je pod pojas. Starac ga je zamolio da to spasi, i to će i učiniti. Zagurao je rub košulje pod zamotak da smanji trljanje.

Kad se umorio od strpljivog traženja mjesta da pregazi male potoke što su mrežili livade, skinuo je cipele. Miris travnjaka i vlažni majaški zrak, koliko god bili nepouzdani, ipak su mu pomalo uspijevali zadržati misli da ne odlutaju prema crnim, bolnim mjestima; i osjećaj blata među nožnim prstima bio je dobrodošao.

Nedugo zatim došao je do Starog šumskog puta. Umjesto da produži uz sâm put, širok i blatan i izranjen kišom ispunjenim tragovima kolskih kotača, Simon je skrenuo na zapad i pratio mu tijek s hrpta visokog travnatog brežuljka. Pod njim, bijeli sunovrati i plavi klinčići stajali su poniženi i nezaštićeni među tragovima kola, kao iznenađeni usred polaganog hodočašća s jedne strane na drugu. Lokve su hvatale popodnevno plavetnilo neba, a ponizno blato izgledalo je kao posipano sjajnim staklom.

Jedan furlong dalje, preko ceste, drveće Aldheorte stajalo je u beskrajnoj vrsti kao vojska pozaspala na nogama. Tame tako potpune da su mogle biti vratnice u samu zemlju, zjapile su među nekim od stabala. Na drugim mjestima bilo je obrisa koji su morali biti kolibe drvosječa, zamjetno uglati spram otmjenih linija šume.

Hodajući zagledan u beskrajnu palisadu šume, Simon se spotakao o grm kupina i bolno izgrebao oba stopala. Čim je shvatio preko čega se spotakao, prestao je psovati. Većina kupina bila je još zelena, ali dovoljno ih je bilo sazrelih da mu obrazi i brada budu pošteno zamrljani slatkim sokom kad je nekoliko trenutaka kasnije produžio, zadovoljno žvačući. Kupine još nisu bile sasvim slatke, ali ipak su mu se činile kao prvi ozbiljan dokaz nakon dugog vremena da je Stvoritelj ipak dobrohotan. Kad je završio, obrisao je ruke o svoju uništenu košulju.

Kad se put, sa Simonom kao jedinim društvom, počeo uspinjati uz dug komad uzdignutog tla, konačno su se pojavili nepogrešivi znakovi ljudskog obitavanja. Tu i tamo u južnoj udaljenosti grube hrptenjače drvenih ograda uzdizale su se iz visoke trave; iza ovih prekaljenih graničara neodređeni obrisi kretali su se u sporim ritmovima posla, sadeći proljetni grašak. Negdje u blizini, drugi će se polako pomicati niz gredice mašući pljevilicom, trudeći

se koliko mogu da spase plodove loše godine. Mladi ljudi bit će na krovovima koliba, okrećući krovinu, čvrsto udarajući krovnu slamu dugačkim štapovima i skidajući većinu mahovine što se razrasla za avrelskih kiša. Osjetio je snažan poriv da se zaputi preko polja prema tim mirnim, urednim dobrima. Netko će mu zacijelo dati posla, prihvatiti ga... nahraniti ga.

Kako mogu biti tako glup? pomisli. Mogu se jednostavno odšetati natrag do zamka i zaurlati usred dvorišta?! Seljani su bili poznati po nepovjerljivosti prema strancima – osobito ovih dana, kad se govorkalo o pljačkašima i još gorim stvarima koje su probijale sa sjevera. Erkynska garda ga traži, Simon je u to bio siguran. Ove izdvojene farme u svakom će se slučaju vrlo vjerojatno sjetiti riđokosog mladića koji je nedavno prošao tim putem. Osim toga, nije mu se žurilo da razgovara sa strancima – ne dok je tako blizu Visotvrđi. Možda bi mu bilo bolje u nekom od svratišta koja su graničila s tajanstvenom šumom – ako bi ga neko prihvatilo.

Ja zaista znam nešto o kuhinjskim poslovima, zar ne? Netko će mi dan posla... zar ne?

Došavši na vrh obronka, vidio je da se put pred njim siječe s tamnim otkosom, nabor kolskih tragova što je izbijao iz šume i vrludao kroz polja prema jugu; šumarski put, možda, put od drvosječine žetve do seljačkih dobara zapadno od Erchestera. Nešto tamno, uglato i uspravno stajalo je na mjestu gdje su se dva puta susretala. Kratak drhtaj straha prošao je pokraj njega prije nego što je shvatio da je obris previsok da bi mogao biti netko tko ga čeka. Pretpostavio je da se radi o strašilu, ili krajputnom hramu Eliziji, Majci Božjoj – križanja su bila na zlu glasu kao čudna mjesta, pa je narod često podizao neko svetište da otjera duhove koji bi se tu mogli okupljati.

Dok se približavao križanju, odlučio je da je sa strašilom bio u pravu – prilika kao da je visjela s drveta ili stupa i blago se njihala, potaknuta vjetrom. Ali kad se približio, vidio je da se ne radi ni o kakvom strašilu. Uskoro se više nije mogao uvjeravati da se radi o bilo čemu drugom no onom što je bilo: tijelo čovjeka visjelo je s grubih galgi.

Došao je do križanja. Vjetar je posustao; sitna putna prašina lebdjela je oko njega u smeđem oblaku. Zastao je, bespomoćno zureći. Prašina s ceste se slegla, a onda opet skočila u vihorast pokret.

Noge obješenog čovjeka, bose i crno otekle, mlatarale su u visini Simonova ramena. Glava mu je pala na jednu stranu, kao štenetu podignutom za kožu na vratu; ptice su mu već napale oči i lice. Slomljen komad drvene šindre s urezanim riječima "A KRALJEVOJ ZEMLJI" blago je lupao o njegova prsa; na cesti pod njim ležao je još jedan dio. Na njemu je bilo naškrabano: "KRIVOLOVIO N".

Simon je ustuknuo; nedužan lahor iskrenuo je obješeno tijelo tako da se lice okrenulo i slijepo zurilo preko polja. Požurio je preko drvosječina puta, ocrtavajući četverokrako drvo na svojim prsima dok je prolazio preko sjene obješenog. Obično bi takav prizor bio zastrašujući ali i zanimljiv, kakve su već mrtve stvari bile, ali sad, sve što je mogao osjetiti bio je bolestan užas. On je sâm ukrao – ili pomogao ukrasti – nešto mnogo veće nego što je taj jadni zvjerokradica mogao čak i sanjati: ukrao je kraljeva brata iz kraljeve vlastite tamnice. Koliko još dok ga ne uhvate, kao što su uhvatili i tog stvora što ga vrane jedu? Kakva će biti njegova kazna?

Jednom se osvrnuo. Uništeno lice se opet zaljuljalo, kao da želi pratiti njegovo povlačenje. Trčao je sve dok mu udubina na putu nije sakrila križanje s vida.

Bilo je već kasno popodne kad je dospio do seoceta po imenu Flett. Zapravo to i nije bilo pravo selo, samo jedno svratište i nekoliko kuća pokraj puta, na praćkomet udaljeni od šume. Nikakvih ljudi nije bilo na vidiku osim jedne mršave žene koja je stajala na vratima jedne od grubo sazdanih kuća i para ozbiljne djece razrogačenih očiju koja su virila kroz njene noge. Bilo je, međutim, nekoliko konja – uglavnom seljačkih raga – privezanih za cjepanicu pred svratištem, imenom Zmaj i ribar. Kad je Simon polako prošao ispred otvorenih vrata, oprezno se ogledavajući, glasni muški glasovi zavaljali su se iz pivske tame, plašeći ga. Odlučio je pričekati i okušati sreću kasnije, kad bude više mušterija koje se spuštaju sa Starog šumskog puta tražeći prenoćište, a njegova prljava, otrcana pojava ne bude toliko uočljiva.

Slijedio je put još malo dalje. Želudac mu je krulio, tjerajući ga da požali što nije spremio koju kupinu. Bilo je još samo nekoliko kuća i mala jednosobna koliba-crkva, zatim je put zaokrenuo pod strehe šume, a Flett, takav kakav je bio, nestao je iza njegovih leđa.

Odmah iza ruba naselja pronašao je mali potok koji je grgoljio preko crnog, lisnatog tla. Kleknuo je i napio se. Ne obraćajući, koliko je mogao, pozornost na trnje kupinjaka i vlagu, opet je skinuo cipele da mu posluže kao jastuk i skutrio se uz podnožje živog hrasta, tik izvan pogleda s puta i iz zadnje kuće. Brzo je zaspao pod drvećem, zahvalni gost u njihovim hladovitim odajama.

Simon je sanjao...

Pronašao je jabuku koja je ležala na tlu u podnožju velikog bijelog drveta, jabuku tako sjajnu, okruglu i crvenu da se jedva usuđivao zagristi je. Ali glad je bila jaka, ipak ju je ubrzo podigao do usta i utisnuo zube u nju. Okus je bio predivan, sve sam hrsak i slad, ali kad je pogledao kamo je zagrizao ugledao je tanko, sklisko tijelo crva sklupčano ispod sjajne površine. Ipak nije mogao podnijeti da baci jabuku – bila je tako divan plod, a on je bio izgladnio. Okrenuo ju je i zagrizao drugu stranu, ali kad su mu se zubi sastali odmakao se i ponovno ugledao vijugavo tijelo crva. Opet i opet je zagrizao, svaki put na drugom mjestu, ali svaki put je pod kožom ležao skliski stvor. Činilo se da nema ni glave ni repa, samo beskrajne kolute oko jabučne jezgre, šireći se kroz hladno, bijelo meso jabuke...

Simon se probudio pod drvećem s bolnom glavom i gorkim okusom u ustima. Otišao je do potočića da se napije, osjećajući se slab u tijelu i duhu. Kad je itko bio toliko sâm? Iskošeno popodnevno svjetlo nije dodirivalo potonulu površinu potoka; dok je klečao na tren zureći dolje u mrmoreću tamnu vodu, osjetio je da je već jednom prije bio na ovakvom mjestu. Dok se čudio, tihi vjetrogovor lišća nadjačalo je mrmljanje glasova. Na trenutak se pobojao da opet sanja, ali kad se okrenuo, vidio je skupinu ljudi, njih barem dvadeset, kako se približavaju Starim šumskim putem prema Flettu. Još u sjeni drveća, približio se da ih promotri, sušeći si usta rukavom košulje.

U povorci su bili seljaci, odjeveni u grubu kolibarsku odjeću ovoga kraja, ali svečarskog raspoloženja. Žene su imale vrpce upletene u nepodignute kose, plave i zlatne i zelene. Suknje su vijorile oko golih gležnjeva. Neke koje su trčale ispred drugih nosile su u skutima latice cvijeća koje su bacale da odlepršaju na tlo. Muškarci, neki mladi i lakoga koraka, neki šepavi starci, nosili su na svojim ramenima posječeno drvo. Grane su mu bile jednako okićene vrpcama kao i žene, a ljudi su ga držali visoko, živahno ga ljuljajući dok su se uspinjali putem.

Simon se slabo osmjehne. Majaško drvo! Naravno. Danas je bilo Belthainovo. Donosili su majaško drvo. Često je gledao podizanje drveta na erchesterskom Bojnom tru. Odjednom mu se vlastiti smiješak učinio preširokim. Bio je nepažljiv. Spustio se niže u skrovište grma.

Žene su sad pjevale, slatkim glasovima koji su se nejednako miješali dok su se ostali vrtjeli u plesu.

"Pođi sada k Breredonu

Na Brijeg ruža pođi!

Stavi na se krunu cvjetnu!

Na ples uz vatru dođi!

Muškarci su odgovarali, glasova promuklih i veselih:

"Plesat ja ću s tobom rado,

Dok u šumskoj sjeni

Ružin krevet ne prostremo!

Dođi i ti k meni!"

A onda su jedni i drugi zapjevali pripjev:

"Ispod drva hrabro stani

Stolisniku pjesmu poj!

Ispod drva majaškoga

Bog se rodi moj!"

Žene su počinjale sljedeću kiticu, ovu o sljezovu cvijetu i lišću ljiljana i Kralju cvijeća, kad se bučna skupina približila Simonu. Na trenutak zahvaćen njihovim dobrim raspoloženjem, zamućene glave pune raskošne glazbe, krenuo je naprijed. Ni deset koraka od njega na suncem umrljanom putu jedan od ljudi najbližih njemu se spotakao, oslobođene vrpce zamotane oko očiju. Jedan od ostalih pomogao mu je da se rasplete, a kad je odvojio zlatnu vrpcu, brkato mu se lice zgrčilo u širokom smiješku. Taj bljesak nasmijanih zuba zadržao je Simona korak prije no što je napustio zaklon drveća.

Što ja to radim? Izgrdio se. Prvi zvuk prijateljskih glasova i ja skakućem na otvoreno? Ti ljudi se vesele, ali i pas čuvar igrat će se sa svojim gospodarem – a jadan je stranac koji se nenajavljeno pojavi.

Čovjek kojeg je bio gledao doviknuo je svome sudrugu nešto što Simon nije čuo zbog buke koju je skupina dizala, onda se okrene i podigne vrpcu, dovikujući nekom drugom. Drvo je nastavilo svoj živahni put, a kad su i zadnji zaostali veseljaci iz povorke prošli, Simon je skliznuo na put i slijedio ih – mršav, u krpe zamotan obris, mogao je biti ožalošćen duh drveta koji čeznutljivo slijedi svoj ukradeni dom.

Zanoseći se pod teretom, povorka je skrenula uz brdašce iza crkve. Preko širokih polja brzo je nestajao posljednji iver sunca; sjena Drveta s crkvenoga krova ležala je preko brežuljka poput dugačkog noža zaobljena drška. Ne znajući što je predviđeno, Simon se zadržao podosta daleko od skupine koja je nosila drvo uz blagi obronak, posrćući i zapinjući o novoiznikle divlje ruže. Na vrhu su se muškarci okupili, oznojeni i puni glasnih šala, i uspravili deblo u već iskopanu rupu. Zatim, dok su se neki trudili da održe deblo uspravnim, drugi su zatrpali podnožje kamenjem. Konačno su odstupili. Majaško drvo pomalo počne gubiti ravnotežu, ali se onda samo nakrene blago na jednu stranu, izvlačeći iz gomile uznemireni smijeh. Zadržalo se u tom položaju, jedva malo ukošeno, pa se podiglo veliko oduševljenje. Simon, u sjenci drveća, i sam ispusti sićušan, sretan zvuk. Morao se povući u skrovište, a grlo mu se stezalo. Kašljao je sve dok mu tama nije zatreperila pred očima: prošao je skoro pun dan otkako je izgovorio makar i riječ.

Suznih očiju, iskrao se natrag. U podnožju brijega bila je zapaljena vatra. Dok mu je najviša točka bila obojena posljednjom istakom sunca, a najniža plamenovima koji su plesali ispod njega, drvo se doimalo poput baklje zapaljene na oba kraja. Neodoljivo privučen mirisom hrane, Simon se približio starcima i brbljavcima koji su širili prostirke i slagali večeru pokraj kamenog zida iza crkvice. Iznenadio se i razočarao vidjevši da su im zalihe skromne – slaba nagrada za svetkovinu i, grozne li sreće, još slabija šansa da se neprimijećen izvuče s bilo kakvim zalogajem.

Mlađi muškarci i žene počeli su plesati oko podnožja majaškog drveta, pokušavajući oblikovati krug. Kolo, što zbog pijanog glavinjanja, što zbog drugih prepreka, nikako se nije dalo do kraja spojiti; promatrači su navijali gledajući plesače kako uzalud pokušavaju jedno drugom uhvatiti ruke ne bi li zatvorili krug dok su vrtoglavo jurili oko drveta. Jedan po jedan veseljaci su izlijetali iz kola, teturajući, ponekad i kotrljajući se niz niski brijeg i na kraju ostali ležati na dnu bespomoćno se smijući. Simon je gorio od želje da im se pridruži.

Uskoro su male skupine ljudi sjedile posvuda po travi i uza zid. Najviši vrh drveta bio je rubinska glava koplja, koja je hvatala posljednje zrake sunca. Jedan od muškaraca u podnožju brijega donio je frulu od potkoljenične kosti i počeo svirati. Spuštala se tišina, dotaknuta samo šaptom i povremenim hihotom prigušenog smijeha. Napokon ih je sve okružila zadihana plava tama. Žalosni glas frule dizao se prema gore, poput duha tužne ptice. Jedna mlada žena, crne kose i uskog lica, podigla se na noge, oslanjajući se na rame svoga mladića. Blago se ljuljajući, poput vitke breze a vjetrovom putu, počela je pjevati; Simon je osjetio kako se velika praznina u njemu otvara zbog pjesme, večeri i strpljiva, zadovoljna, zadovoljna mirisa trave i drugih stvari što rastu.

"Vjerno si drvo, o, lipo moja,"

zapjevala je,

"Sklonište bila u dane mlade
Reci mi tko mi ljubav ukrade
Opet te treba djevojčica tvoja

Nikog do njega srce ne htjede
Mjesec i sunce on obeća meni
Moji su snovi svi izgubljeni
Ljubavne laži sve sada blijede

Kamo je nestao, o, lipo moja?
Tko mi ga ove večeri grli?
Zašto sad meni više ne hrli?
Nađi ga, moli te najdraža tvoja.

Ne pitaj ništa, o, djevo lijepa
Ne želim reći, ne želiš znati
Istina riječi uvijek mi prati

Bolje bi bilo da ostaneš slijepa

Ništa ne taji, lipo visoka,

Reci, tko mi ga ote za noćas!

Koja mu žena novi je spas?

Tko mu to ne dâ do moga oka?

O, lijepa moja, istina to je

Više on nikada neće doć'

Rijekom k tebi htio je poć'

U vodu pao, najdraže moje

I rijeku-ženu on grli sada

I ona grli njega svog

Vidjet ćeš opet dragoga svog

Od rijeke mokra i vode hladna

Tako ćeš vidjet' dragog svog

Od rijeke mokra i vode hladna."

Kad je crnokosa djevojka ponovno sjela, vatra je zapucketala i zašiktala, kao da se ruga tako tužnoj, nježnoj pjesmi.

Simon je požurio da se udalji od vatre, očiju punih suza. Ženski je glas probudio u njemu oštru glad za domom: za šaljivim glasovima perača suđa, usputnom ljubaznošću sluškinja, njegovim krevetom, opkopom, suncem ispjeganom širinom Morgenesovih odaja, čak i – shvatio je s bolom – za oštrom prisutnošću Rahele Zmajevne.

Mrmor i smijeh iza njega punili su proljetnu tamu poput lepeta mekih krila.

Dvadesetak ljudi bilo je na ulici pred crkvom. Većina njih, u grupicama od troje i četvero, kao da se zaputila kroz sve gušću tamu prema Zmaju i ribaru. Vatra je tu žarila kroz vrata, zapljuskujući besposličare na trijemu žutim svjetlom. Kad se Simon približio, još brišući oči, mirisi mesa i tamnog piva zapljusnuli su ga kao morski val. Hodao je polako, nekoliko koraka iza zadnje skupine, pitajući se bi li trebao odmah zamoliti posao ili jednostavno pričekati u toplom društvu do kasnije, kad bi vlasnik svratišta mogao imati koji trenutak da porazgovara s njim i vidi kako je vrijedan povjerenja. Plašila ga je i sama pomisao na to daće moliti stranca da ga primi, ali što je drugo mogao? Spavati u šumi poput zvijeri?

Dok se gurao kroz gomilu pijanih seljaka koji su se svađali o dobrim i lošim stranama kasnog striženja, zamalo se spotakao preko tamne prilike skutrene uza zid ispod zaljuljanog svratišnog znaka. Okruglo ružičasto lice sitnih tamnih očiju podiglo se da ga pogleda. Simon je promrmljao neku vrstu isprike i već je kretao dalje, kad se dosjetio.

"Ja vas poznam!" rekao je pogrbljenom čovjeku; tamne oči raširile su se kao zaplašene. "Vi ste redovnik kojeg sam sreo na Glavnoj cesti! Brat... Brat Cadrach?"

Cadrach, koji je načas djelovao kao da bi mogao otplaziti na rukama i koljenima, skupi oči i zabulji se u njega.

"Zar me se ne sjećate?" rekao je uzbuđeno. Pogled na poznato lice bio je zanosan kao vino. "Zovem se Simon." Nekoliko seljaka se okrenulo da mutno i nimalo znatiželjno pogleda u njihovu smjeru. Osjetio je ubod straha, prisjećajući se da je bjegunac. "Zovem se Simon", ponovio je tišim glasom.

Izraz prepoznavanja, i još nečega, prešao je preko fratrova bucmastog lica. "Simon! Naravno, dječače!" Što te, onda, dovodi iz velikog Erchestera u turoban mali Flett?" S pomoću dugačkog štapa koji se bio oslanjao na zid kraj njega, Cadrach se uspravio.

"Pa..." Simon nije znao što bi rekao.

Da, što te spopalo, idiote jedan, da se upuštaš u razgovor s gotovo strancem. Misli, glupane! Morgenes ti je pokušao reći da ovo nije igra.

"Poslali su me... neki ljudi iz dvorca..."

"I odlučio si da uzmeš ono malo novca što ti je ostalo i staneš u poznatom Zmaju i ribaru", Cadrach se namrštio, "i pojedeš nešto." Prije nego što ga je Simon mogao ispraviti ili odlučiti želi li to, redovnik je nastavio. "Ono što bi ti trebala biti namjera, onda, jest da večeraš sa mnom i dopustiš mi da platim i za tebe – ne, ne, dečko, moraš! To je jedino pošteno, nakon ljubaznosti koju si pokazao strancu." Simon nije stigao izreći ni riječ prije nego što mu je brat Cadrach uhvatio ruku, vukući ga u svratište.

Nekoliko lica se okrenulo kad su ušli, ali ničiji pogled nije se zadržao. Prostorija je bila dugačka i niskog stropa, obložena uz oba zida stolovima i klupama tako zamrljanim od vina, izrezbarenim i oštećenim da se činilo kako bi se umah raspali da nije osušenog soka pečenja i loja kojima su bili tako velikodušno zalijevani. Na kraju najbližem vratima grmjela je vatra u širokom kamenom ognjištu. Prljavi, oznojeni mladi seljak okretao je goveđi but na ražnju; žmirkao je kad bi mast što je kapala natjerala plamenove da zacvrče. Simonu je sve odjednom izgledalo i mirisalo kao raj.

Cadrach ga je odvukao do mjesta uz stražnji zid; ploča stola bila je tako ispucana i izrovana da mu je bilo bolno osloniti svoje oderane laktove na površinu. Redovnik je sjeo nasuprot njemu, naslonivši se uza zid i ispruživši noge niz klupu. Umjesto sandala koje bi Simon očekivao, fratar je nosio otrcane čizme, raspucane od vremena i dugog korištenja.

"Krčmaru! Gdje si, hvale vrijedni ugostitelju?!" zazove Cadrach. Par lokalnih stanovnika razbarušenih obrva i obraslih lica za koje bi se Simon zakleo da su blizanci pogledalo ih je sa susjednog stola s nezadovoljstvom ispisanim u svakoj brazdi svoga lica. Nakon kratkog čekanja pojavio se gostioničar, čovjek s prsima poput bačve, bradom i dubokim ožiljkom preko nosa i gornje usne.

"Ah, tu si", reče Cadrach. "Blagoslovljen bio, sine moj, i donesi nam svakome po vrč najboljeg piva. A onda, ako bi bio tako dobar da nam odrežeš malo od onog buta – to, i dvije porcije kruha da ga možemo umakati. Hvala ti, mladiću."

Gostioničar se namrštio na Cadrachove riječi, ali je kratko kimnuo glavom i udaljio se. Dok je odlazio, Simon ga je čuo kako gunđa: "... Hernystirsko kopile..."

Pivo je stiglo brzo, zatim i meso, pa još piva. Isprva je Simon jeo poput pregladnjela psa, ali nakon što je utolio prvu, očajnu glad i ogledao se po sobi da se uvjeri kako im nitko ne obraća previše pozornosti, usporio je korak i počeo pratiti vrludavo pripovijedanje brata Cadracha.

Hernystirac je bio izvrstan pripovjedač, usprkos struganju svog naglaska koje ga je povremenočinilo pomalo nerazumljivim. Simona je uvelike zabavila priča o sviraču Ithinegu i njegovoj dugoj, dugoj noći, premda se malo iznenadio čuvši kako Božji čovjek priča takvu priču. Pustolovinama crvenog Hathrayhinna i sithske žene po imenu Finaju toliko se smijao da je poprskao pivo po svojoj već zamrljanoj košulji.

Dugo su se zadržali; svratište je bilo napola prazno kad im je bradati vlasnik napunio vrčeve četvrti put. Cadrach je, uz široke kretnje, pričao Simonu o borbi koju je jednom vidio na dokovima Ansis Pelippéa u Pedruinu. Dva redovnika, objasnio je, batinama su jedan drugoga zatukla zamalo do nesvijesti za vrijeme svađe o tome je li ili nije gospod Usires čudom oslobodio čovjeka od svinjskih čini na otoku Grenammanu. Upravo kad je došao do najuzbudljivijeg trenutka – brat Cadrach tako je živahno mahao rukama u svom opisu da se Simon bojao kakoće pasti s klupe – vlasnik svratišta glasno je spustio jedan pivski vrč nasred stola. Cadrach, uhvaćen u pola usklika, podigne pogled.

"Da, dobri moj gospodine?" upitao je, podigavši jednu bogatu obrvu. "Kako vam možemo pomoći?"

Gostioničar je stajao prekriženih ruku, izraz sumnje štipao mu je lice. "Pustio sam vam na dug do sada jer ste Božji čovjek, oče," rekao je, "ali uskoro moram zatvoriti."

"I to je sve što vas muči?" Smiješak je projurio preko Cadrachova okruglog lica. "Odmah ćemo doći da izravnamo račune, dobri čovječe. Kako vam je ono ime?"

"Freawaru."

"Pa, nemajte straha, gospodare Freawaru. Pustite dečka i mene da dovršimo ove vrčiće i pustit ćemo vas da se naspavate." Freawaru je kimnuo u bradu, više-manje zadovoljan, i odstupao da se izdere na dječaka koji je vrtio ražanj. Cadrach je ispraznio svoj vrč dugim bučnim gutljajem, onda okrene svoj smiješak Simonu.

"Ispij, dečko. Ne smijemo ostaviti čovjeka da čeka. Ja sam iz grazilijanskog reda, znaš, i suosjećam s jadnikom. Između ostaloga, dobri sveti Granis je zaštitnik gostioničara i pijanica – sasvim prirodan par!"

Simon je zakikotao i ispraznio svoju čašu, ali dok ju je spuštao potegao ga je prst pamćenja. Zar mu nije Cadrach bio rekao, kad su se prvi put sreli u Erchesteru, da pripada nekom drugom redu? Nečem s "v"'? Vilderivan'?

Redovnik je kopao po džepovima svoje halje s izrazom duboke koncentracije na licu, pa Simon nije ništa htio pitati. Trenutak kasnije, Cadrach je izvukao kožnu kesu i spustio je na stol; nije proizvela nikakav zvuk – ni klokota, ni zveketa. Cadrachovo sjajno čelo naboralo se u izrazu zabrinutosti, pa je podigao kesu do uha i polako je protresao. Još uvijek nikakvog zvuka. Simon je buljio.

"Ah, dečko, dečko," reče fratar ožalošćeno, "vidiš li ti ovo? Zastao sam danas da pomognem nekom siromašnom prosjaku – odnio sam ga do vode, da, i oprao mu okrvavljene noge – i gledaj što je učinio da mi uzvrati ljubaznost." Cadrach je iskrenuo kesu tako da Simon vidi zjapeću rupu prorezanu na dnu. "Zar se onda čudiš što se ponekad bojim za ovaj pokvareni svijet, mladi Simone? Pomogao samčovjeku, a eto, on me morao pljačkati upravo dok sam ga nosio." Redovnik duboko uzdahne. "Pa, dečko, bojim se da ću se morati osloniti na tvoju ljudsku dobrotu i aedonitsko milosrđe da mi posudiš novac koji smo ovdje dužni – mogu ti brzo vratiti, ne boj se. Ts, ts", zacoktao je, mašući razrezanom novčarkom prema razrogačenom Simonu, "oh, kako je ovaj svijet bolestan od grijeha."

Simon je samo nejasno čuo Cadrachove riječi, blebetanje zvuka u njegovoj pivom zamućenoj glavi. Gledao je ne u rupu, već u galeba izvezenog na koži teškim plavim koncem. Ugodna supijanost od prije nekoliko trenutaka postala je teška i gorka. Čas kasnije podigao je pogled dok mu oči nisu susrele Cadrachove. Pivo i toplina svratišta zarumenili su Simonove obraze i uši, ali sad je osjetio plimu još toplije krvi kako se penje iz njegova zalupalog srca.

"To je... moja...kesa!" rekao je. Cadrach zatrepće kao iskopani jazavac.

"Što, dečko?" upitao je sa strepnjom, klizeći polako od zida prema sredini klupe. "Bojim se da te nisam dobro čuo."

"Ta... kesa... je moja. " Simon je osjetio svu povrijeđenost, svu frustraciju onog dana kad ju je izgubio kako se ponovno podiže u njemu – Juditino razočarano lice, tužno iznenađenje doktora Morgenesa – i zapanjena mučnina izdanog povjerenja. Svaka crvena las na njegovu vratu podigla se kao veprovečekinje. "Tat!" povikao je naglo i skočio, ali Cadrach je naslutio da će se to dogoditi: mali redovnik odskočio je s klupe i šljapkao unatrag prema vratima cijelom dužinom svratišta.

"Čekaj malo, dječače, griješiš!" povikao je, ali ako je zaista tako mislio, kao da se nije pouzdavao u svoju sposobnost da i Simona uvjeri u to. Ne zastavši ni za trenutak, dograbio je svoj štap i skočio kroz vrata. Simon se zatrčao za njim, ali tek što je prošao kroz vratnice, osjeti kako ga oko struka hvata par medvjedolikih ruku. Tren kasnije bio je u zraku, presječena daha, mašući nogama bespomoćno.

"Hej, a što ti to radiš?" zagundao je Freawaru u njegovo uho. Okrenuvši se na vratima, bacio je Simona natrag u vatrom obojenu prostoriju svratišta. Simon je sletio na vlažan pod i načas ležao dahćući.

"Redovnik!" zaječi konačno. "Ukrao mi je kesu! Ne dajte mu da pobjegne!"

Freawaru je kratko gurnuo glavu kroz vrata. "Pa, ako je to istina odavna je nestao – ali kako znam da to nije dio plana, hej? Kako znam da vas dvojica ne izvodite taj isti trik s redovnikom i naivcem u svakom svratištu odavde do Utanyeata?" Nekoliko zadnjih pijanaca iza njega se nasmijalo. "Ustani, dječače", rekao je, uhvativši Simonovu ruku i povukavši ga grubo na noge. "Vidjet ćemo jesu li Deorhelm ili Godstan već čuli za vas dvojicu."

Izgurao je Simona kroz vrata i uz bok zgrade, držeći mu ruku zarobljenu u svom čvrstom stisku. Mjesečina je ocrtavala krov staje od blijede slame i prve drvene straže šume nedaleko odatle.

"Ne znam zašto niste jednostavno zatražili posao, magarče", režao je Freawaru dok je pred sobom gurao teturava mladića. "Heanfax mi je tek otišao i dobro bi mi došao krupan mladić poput tebe. Prokleta glupost – i samo drži jezik za zubima."

Uz staju je stajala mala koliba, izbočena ali ipak povezana s glavnim dijelom svratišta. Freawaru je lupio šakom o vrata.

"Deorhelm!" pozvao je. "Jesi li budan? Dođi pogledati ovog malog i reci mi jesi li ga već vidio." Iznutra se začuo zvuk koraka.

"Prokletog mu Drveta, jesi li to ti, Freawaru?" zagundao je neki glas. "Moramo na put s pijetlovima." Vrata su se otvorila. Sobu iza njih osvjetljavalo je nekoliko svijeća.

"Imaš sreće da smo kockali a ne već spavali", rekao je čovjek koji je otvorio vrata. "Što je?"

Simonove oči su se raširile a srce mu je eksplodiralo u prestravljeno lupanje.. ovaj čovjek, i onaj koji je laštio svoj mač na pokrivaču nosili su zelenu livreju Elijine erkynske garde!

"Ovaj mladi probisvijet i jedan lopov od..." stigao je Freawaru reći, kad se Simon okrenuo i lupio glavom u gostioničarev trbuh. Bradati čovjek se srušio s iznenađenim izdahom. Simon je preskočio njegove noge i krenuo ka

skloništu šume; u nekoliko poskočnih koraka je nestao. Dvojica vojnika gledala su za njim u nijemom iznenađenju. Na tlu ispred svijećama obasjanih vrata gostioničar Freawaru je psovao i kotrljao se, lupao i psovao.

16

Bijela strijela

Nije pošteno!" zajecao je Simon valjda već stoti put, udarajući šakama u vlažnu zemlju. Lišće se lijepilo za njegove pocrvenjele članke; nije se osjećao ništa toplije. "Nije pošteno!" promrmljao je i ponovno skupio koljena uz prsa. Sunce je izašlo već prije sat vremena, ali slabašno svjetlo nije donijelo nikakve topline. Simon je drhtao i plakao.

A i nije bilo pošteno – uopće nije. Što je on to učinio da mora ležati mokar, jadan i beskućnik usred Aldheorte, dok drugi spavaju u toplim krevetima ili se upravo dižu s kruhom i mlijekom i suhom odjećom'? Zašto njega progone kao neku prljavu životinju? Pokušao je učiniti ono što je smatrao ispravnim, pomoći svome prijatelju i princu, i to ga je učinilo izgladnjelim odmetnikom.

Ali Morgenes je prošao mnogo gore, nije li? prezrivo je naglasio jedan dio njega. Jadni doktor bi vjerojatno rado zamijenio mjesto s njim.

Čak je i to, međutim, bilo bespredmetno: doktor Morgenes bar je bio imao neke predodžbe o tome u što je upleten, što bi se moglo dogoditi. On sâm, pomislio je ozlojeđeno, bio je nevin i glup poput miša koji izađe da se igra lovice s mačkom.

Zašto me Bog toliko mrzi? pitao se Simon šmrčući. Kako ga je Usires Aedon, za kojeg su svećenici tvrdili da bdije nad svima, mogao ostaviti da pati i umre u ovakvoj divljini? Ponovno su ga obuzeli jecaji.

Malo kasnije, trljajući oči, zapitao se koliko je dugo ležao tako, zabuljen u ništa. Natjerao se da ustane, odmičući se od zaklona drveta da opet rastrese život u svoje noge i ruke. Vratio se do drveta na dovoljno dugo da isprazni mjehur, onda se namrgođeno odšeće do malog potoka da se napije. Bespoštedni bolovi u koljenima, leđima i vratu prijekorno su pratili svaki njegov korak.

Svi bili prokleti i preprokleti. I prokleta bila prokleta šuma. I Bog, kad smo već pri tome.

Sa strahom je podigao pogled sa svoje šake hladne vode, ali nečujno bogohuljenje prođe mu nekažnjeno.

Kad je završio, krenuo je kratko uz potok do mjesta gdje se potočić izlijevao u jezerce, i gdje su se smirivale nemirne vode. Dok je čučao, zagledan u svoj od suza uzdrhtao odraz, osjetio je neki pritisak u struku koji mu je otežavao saginjanje ako se ne bi pridržao rukama.

Doktorov rukopis! sjetio se.

Napola se uspravio, izvlačeći toplu, savitljivu masu između hlača i košulje. Njegov pojas urezao je trag uzduž cijelog svežnja. Tako ih je dugo nosio da su listovi poprimili obris njegova trbuha poput oklopne ploče; u ruci su mu ležali svinuti poput vjetrom napuhanog jedra. Najgornja stranica bila je prljava i zalijepljena od prljavštine, ali Simon je prepoznao doktorov sitan, kompliciran rukopis: bio je nosio tanki oklop od Morgenesovih riječi. Osjetio je nagao, snažan probod kao od gladi i nježno spustio papire, vrativši pogled na jezerce.

Trebao mu je trenutak da raspozna svoj odraz među tracima i mrljama sjena koje su padale po površini vode. Svjetlo mu je bilo iza leđa; odraz mu je bio uglavnom samo obris, tamno obličje sa samo nagovještajem crta lica uz osvijetljenu sljepoočnicu, jagodičnu kost i čeljust. Okrenuvši glavu da promotri sunce, krajičkom oka uhvati odraz progonjene životinje u vodi, uha nakrivljena kao da osluškuje potjeru, kose kao zapletena živica pramenova, vrata iskrenuta u pokretu opreza i straha. Brzo je pokupio rukopis i krenuo uz obalu potoka.

Potpuno sam sâm. Nitko se više nikad neće brinuti za mene. Kao da se itko ikad i brinuo. Činilo mu se da može osjetiti kako mu se srce slama u grudima.

Nakon što je tražio nekoliko minuta, pronašao je komadić zemlje obasjan suncem i smjestio se da posuši suze i razmisli. Činilo se jasnim, dok je slušao odzvanjajući govor ptica u inače utihloj šumi, da jednostavno mora pronaći topliju odjeću ako bude noći provodio na otvorenom – a to će sasvim sigurno morati činiti dok ne dospije dalje od Visotvrđe. Također se morao odlučiti kamo ide.

Počeo je odsutno listati Morgenesove papire, svaki gusto ispunjen riječima. Riječi – kako je itko mogao smisliti toliko riječi odjednom, a kamoli ih još sve i zapisati? Mozak ga je zabolio samo od razmišljanja o tome. A od kakve su koristi riječi, pomislio je, usnice su mu zadrhtale od ogorčenosti, kad ti je hladno i gladan si... ili kad ti je Pryrates pred vratima? Rastavio je dvije stranice. Donja se poderala, pa je Simon osjetio kao da je nenamjerno uvrijedio prijatelja. Na tren je buljio u nju, usredotočeno prateći poznati krasopis jednim izgrebenim prstom, onda je podigne da uhvati svjetlo, mršteći se kako bi pročitao.

> "... čudno je, dakle, pomisliti kako su oni koji su pisali pjesme i priče što su zabavljale Ivanov sjajni dvor načinili od njega, trudeći se da ga stvore većim od života, nešto manje nego što je zaista bio."

Raščitavajući prvi put, odgonetajući riječ po riječ, nije ništa razumio; ali kad je opet pročitao, pojavio se ton Morgenesova govora. Zamalo se nasmiješio, zaboravljajući svoj užasni položaj. Još nije vidio smisla, ali prepoznao je glas svoga prijatelja.

> "Pogledajmo, na primjer"; nastavljao se rukopis, "njegov dolazak u Erkynland s otoka Warinstena. Pisci balada tvrde da ga je Bog pozvao da posiječe zmaja Shurakaija – da se iskrcao na obalu u Grenefodu sa svojim mačem Svjetloklinom u ruci, uma usredotočena samo na svoju veliku zadaću.
>
> Moguće je da ga je neki dobrostiv Bog pozvao da oslobodi zemlju od strahovite zvijeri, ali ostaje neobjašnjeno zašto je Bog dopustio rečenom zmaju da duge godine razara zemlju prije nego što je prizvao njegova protivnika. I, naravno, oni koji su ga poznavali u ono vrijeme sjećaju se da je otišao iz Warinstena kao nenaoružan seljački sin, i došao do naših obala u istom takvom stanju; nije čak ni pomislio na Crvenog crva dok nije proveo veći dio godine u našemu Erkynlandu..."

Bilo je duboko utješno opet čuti Morgenesov glas, pa makar to bilo samo u njegovoj glavi, ali ulomak ga je zbunio. Zar je Morgenes htio reći da Svijetli Ivan nije ubio Crvenoga zmaja ili samo da ga Bog nije bio izabrao da to učini? Ako nije bio odabran od gospoda Usiresa u nebesima, kako je uspio posjeći zvijer nad zvijerima? Zar nisu ljudi u Erkynlandu govorili da je on bio kralj pomazan od Boga?

Dok je sjedio razmišljajući, hladan vjetar spustio se kroz drveće i podigao mu žmarce na rukama.

Aedon ga prokleo, moram pronaći neki ogrtač ili bilo što toplo, pomislio je. I odlučiti kamo idem, umjesto da ovdje sjedim i mjesečarim kao slaboumnik nad ovim starim pisanijama.

Sad mu se činilo očitim da je njegov jučerašnji plan – da se pokrije tankim slojem anonimnosti, da postane okretač ražnja ili perač suđa u nekoj seoskoj gostionici – neizvediva ideja. Da ga ona dvojica vojnika od kojih je pobjegao i nisu prepoznala, netko drugi, prije ili kasnije, bi. Bio je siguran da su Elijini vojnici već prevrtali zemlju tražeći ga: nije bio samo odbjegli sluga, bio je zločinac, strašan zločinac. Nekoliko je smrtnih kazni već postalo plaća zbog Jošuina bijega; za Simona ne bi bila milosti kad bi dopao šaka erkynskoj gardi.

Kako da pobjegne? Kuda da krene? Osjetio je kako se u njemu opet diže panika i pokušao ju je prigušiti. Morgenesova posljednja želja bila je da slijedi Jošuu u Naglimund. Sad mu se činilo da je to jedini suvisao postupak. Ako je princ uspio pobjeći, sigurno će prihvatiti i Simona. Ako ne, onda će mu zacijelo Jošuini ljudi udijeliti sklonište u zamjenu za vijesti o svome gospodaru. Svejedno, put do Naglimunda bio je obeshrabrujuće dug; Simon je poznavao i put i udaljenost samo po pričanju, ali nitko ih ne bi nazvao kratkim. Ako nastavi slijediti Stari šumski put prema zapadu, konačno će stići do križanja s Gorošljemskim putem, koji je prolazio sjeverno uz podnožje bregova od kojih je dobio ime. Ako uspije pronaći Gorošljemski put, znat će barem da se kreće u dobrom smjeru.

Tkaninom koju je otrgao s ruba svoje košulje povezao je papire, svinuvši ih u valjak i omotavši tkaninu oko njih, zavezavši pažljiv čvor na oba kraja. Primijetio je da je bio previdio jednu stranicu; ležala je sa strane i kad ju je podigao vidio je da je to ona koju je umrljao svojim znojem. U magli uništenih slova jedna se rečenica spasila; riječi su skočile prema njemu.

> "Ako je i bio dodirnut božanskim, to se najbolje vidjelo u njegovim putovanjima, u sposobnosti da pronađe pravo mjesto i na njemu se nađe u najboljem trenutku, te od toga izvuče korist..."

Nije to baš bilo čitanje sudbine ili proročanstvo, ali malo ga je ojačalo i učvrstilo mu odlučnost. Sjever, dakle – sjever i Naglimund.

Jedan, bolan, jadan dan putovanja pun ogrebotina i gladi uz rub Starog šumskog puta spasilo je djelomično jedno sretno otkriće. Dok se provlačio kroz grmlje, zaobilazeći povremene kolibe koje su se skutrile na domet glasa udaljene od puta, ugledao je na tren kroz pukotinu u šumskom zaklonu neprocjenjivo blago: nečije nečuvano rublje. Dok se prikradao drvetu, čije su grane bile okićene vlažnom odjećom i jednim ustajalim, mokrim pokrivačem, stalno je gledao prema otrcanoj, trnjem pokrivenoj kolibi koja je stajala nekoliko koraka daleko. Srce mu je brzo tuklo dok je povlačio vuneni ogrtač tako težak od vlage da je zateturao kad mu je skliznuo u ruke. Nikakva uzbuna nije se podigla iz kolibe; zapravo, kao da nikog uopće nije ni bilo u blizini. Iz nekog razloga osjetio se zbog toga još gorim lopovom. Dok je jurio natrag u zapleteno drveće sa svojim teretom, opet je u sebi vidio grub drveni znak kako lupa o prsa koja ne dišu.

Problem je bio, Simon je to ubrzo shvatio, u tome što život odmetnika nije nimalo bio sličan pričama o razbojniku Jacku Mundwodeu koje mu je Šem pričao. U njegovoj maštи, šuma Aldheorte bila je neka vrsta beskrajne dvorane s podom od glatke ledine i visokim stupovima stabala što su podupirali udaljeni krov od lišća i plavog neba, prozračni paviljon u kojem su vitezovi poput sir Tallistra od Perduina ili veliki Camaris jahali skakutave bojne konje i oslobađali začarane gospe od užasnih sudbina. Nasukan u nepodatnoj, gotovo zlobnoj stvarnosti, Simon je ustanovio da se drveće na rubu šume držalo zajedno, grana isprepletenih poput zapetljanih zmija. Niže je raslinje samo po sebi bilo prepreka, beskonačno grbavo polje trnjaka i palih stabala što su ležala gotovo nevidljiva pod mahovinom i trulim lišćem.

U tim prvim danima, kad bi se povremeno našao na kakvoj čistini i mogao kratko vrijeme hodati bez prepreka, zvuk vlastitih koraka koji su udarali o rahlo tlo stvarao je u njemu osjećaj izloženosti. Uhvatio se kako žuri preko gudure u ukošenom sunčanom svjetlu, moleći se opet za sigurnost grmlja. Ovo popuštanje živaca ga je tako razbjesnilo da se prisiljavao prelaziti preko čistina polako. Ponekad bi čak pjevao hrabre pjesme, osluškujući

odjeke kao da je zvuk njegova glasa koji klone i zamire u zagušujućem drveću najprirodnija stvar na svijetu, ali kad bi se jednom ponovno dočepao trnjaka rijetko bi se mogao sjetiti što je bio pjevao.

Premda su mu sjećanja na život u Visotvrđi još ispunjavala glavu, postala su tračci uspomena koji su djelovali sve udaljenije i nestvarnije, zamijenjeni sve gušćom maglom bijesa, ogorčenosti i očaja. Dom i sreća bili su mu ukradeni. Život u Visotvrđi bio je laka i veličanstvena stvar: ljudi su bili ljubazni, smještaj predivno udoban. Sad, probijao se kroz vijugavu šumu tmurni sat za satom, zapljuskivan bijedom i samosažaljenjem. Osjećao je da onaj stari Simon nestaje. Sve više i više njegovih budnih trenutaka sad se vrtjelo samo oko dvije stvari: napredovanja i jela.

Isprva se dugo odlučivao bi li trebao prijeći na otvoreni put zbog brzine i izložiti se otkrivenosti, ili ga pokušati slijediti iz sigurnosti šume. Ovo drugo je djelovalo kao bolja zamisao, ali ubrzo je otkrio da se to dvoje, put i rub šume, na nekim točkama široko razdvaja, a u gustoj prašumi Starosrca bilo je često zastrašujuće teško ponovno pronaći put. Također je s bolnom nelagodom shvatio da nema ni približne ideje o tome kako zapaliti vatru, nešto o čemu nikad nije bio razmišljao dok je slušao kako Šem opisuje šaljivog Mundwodea i njegove pljačkaške sudrugove kako se goste pečenom divljači za svojim šumskim stolom. Bez baklje da mu obasja put, činilo se da je jedino moguće slijediti put noću, kad to mjesečina dopušta. Spavao bi danju, iskorištavajući preostale sate sunca da se provlači kroz šumu.

Nedostatak baklje značio je i nedostatak vatre za kuhanje, a to je na neki način bio i najteži udarac. S vremena na vrijeme pronašao bi gnijezda pjegavih jaja koja je majka lještarka ostavila u skrivenim rupama od slijepljene trave. Ona su nudila nekakvu prehranu, ali bilo je teško isisavati ljepljive, hladne žumanjke a da ne pomisli na tople, mirisne divote Juditine kuhinje, da se ne osvrne s gorčinom na jutra kad mu se tako strahovito žurilo da vidi Morgenesa ili izađe na turnirsko polje da bi ostavio velike komade maslaca i medom namazana kruha netaknute na svom tanjuru. Sad, odjednom, pomisao na kruh s maslacem bila je san o bogatstvu.

Nesposoban za lov, znajući malo ili ništa o tome koje bi od divljih biljaka mogao jesti bez opasnosti, Simon je dugovao svoje preživljavanje krađi iz vrtova lokalnih stanovnika. Pažljivo se čuvajući pasa ili ljutitih stanara, stuštio bi se iz zaklona šume da porobi sažaljivo siromašne povrtnjake, kopajući mrkve i luk ili ubrzano berući jabuke s nižih grana – ali čak i te mršave lovine bile su male i rijetke. Često bi, dok je hodao, bolovi od gladi postali tako jaki da bi bijesno zavikao, divlje udarajući zapetljano grmlje. Jednom je udario tako jako i vrisnuo tako glasno da, kad je pao na lice među grmljem, dugo nije mogao ustati. Ležao je slušajući odjeke svoga krika kako nestaju i mislio je da će umrijeti.

Ne, život u šumi nije bio ni desetinu tako sjajan kao što ga je bio zamišljao u onim davnim popodnevima kad je u Visotvrđi ležao skutren u staji koja miriše na sijeno i uštavljenu kožu i slušao Šemove priče. Moćno Starosrce bilo je taman i škrt domaćin, nevoljan da udijeli kakvu udobnost nekom strancu. Skrivajući se u trnovitom grmlju ne bi li prespavao najjače sunce, probijajući se mokar i drhtav kroz tamu pod granama prošaranu mjesečinom, ili potajice gmižući kroz povrtnjake u svom obješenom, prevelikom ogrtaču, Simon je shvatio da je više zec nego nitkov.

Premda je svuda sa sobom nosio smotane listove Morgenesova Ivanova životopisa, stežući ih kao žezlo ili svećeničko blaženo Drvo, kako su dani prolazili sve ih je rjeđe i rjeđe zaista i čitao. Na izdisaju dana, između mizernog obroka – ako bi ga uopće bilo – i zastrašujuće, pritišćuće tame svijeta na otvorenom, otvorio bi zavežljaj i pročitao dio stranice, ali svakog dana mu se njihov smisao činio sve teže shvatljivim. Jedna stranica, na kojoj su imena Ivana, Eahlstana Kralja Ribara i zmaja Shurakaija bila upadljiva, uhvatila je njegovu pozornost krijesnice, ali nakon što ju je četiri puta pozorno pročitao, shvatio je da mu nije imala ništa više smisla no godovi na komadu drveta. Svog petog popodneva u šumi samo je sjedio, tiho plačući, s listovima raširenim na krilu. Odsutno je gladio fini pergament, kao što je nekad znao češkati kuhinjsku mačku, prije nebrojenih godina, u toploj, svijetloj prostoriji koja je mirisala na luk i cimet...

Tjedan i jedan dan nakon Zmaja i ribara prošao je na domet glasa od sela po imenu Sistan, nastambe jedva malo veće od Fletta. Dvostruki glineni dimnjaci sistanskog svratišta su se dimili, ali je put bio prazan, a sunce jako. Simon je zaškiljio niz brijeg iz nakupine srebrnih breza a uspomena na njegov posljednji topli obrok udarila ga je kao tjelesna šaka, oslabivši mu koljena tako da je zamalo pao. Ta davno zaboravljena večer, usprkos svome završetku, izgledala je skoro kao kad mu je doktor Morgenes jednom opisao neznabožački raj starih Rimeržana: vječito piće i pričanje priča, veselje bez kraja.

Sašuljao se s brijega do utihlog svratišta, drhtavih ruku, stvarajući divlje planove o krađi mesne pite s neke nečuvane prozorske daske ili uvlačenju kroz stražnja vrata da orobi kuhinju. Izašao je iz drveća i napola sišao niz obronak kad je odjednom shvatio što radi: izlazi iz šume u podne bez sjena, kao bolesna, grozničava životinja koja je izgubila instinkte samoodržanja. Osjetivši se odjednom ogoljenim usprkos svom omotaču od trnjem izbodene vune, na tren se smrzao, onda se brzo okrene i odjuri natrag gore među breze vitke poput labudova. Sad su se čak i one činile previše izložene; psujući i jecajući, probio se dalje u dublje sjene, povlačeći Starosrce oko sebe kao ogrtač.

Pet dana zapadno od Sistana, blatan i izgladnio mladić našao se skutren na još jednoj uzvisini, škiljeći kroz šumski dol prema gruboj kolibi od raskoljenih debala. Bio je siguran – koliko je uopće mogao biti siguran, misli tako sažaljivo raštrkanih i rascjepkanih – da će ga još jedan dan bez prave hrane ili još jedna noć provedena u studenoj, nehajnoj šumi ostaviti zaista i potpuno poremećenog; postat će do kraja životinja, kako se sve češće i češće osjećao. Misli su mu postajale niske i grube: hrana, tamna skrovišta, umorno probijanje šumom, to su mu bili posvemašnji interesi. Bilo je sve teže prisjetiti se dvorca – je li tamo bilo toplo? Jesu li ljudi razgovarali s njim? – a kad mu je prekjučer neka grana probila tuniku i zagrebla ga po rebrima, mogao je samo režati i udarati po njoj – zvijer!

Netko... netko ovdje živi...

Šumareva koliba imala je pred sobom put okružen urednim kamenjem. Hrpa prepolovljenih cjepanica ugnijezdila se pod strehom oslonjenom na jedan zid. Zacijelo, razmišljao je, tiho šmrčući, zacijelo će se netko ovdje sažaliti na njega ako dođe do vrata i mirno zamoli nešto hrane.

Tako sam gladan. Nije pošteno. Nije u redu! Netko me mora nahraniti... netko...

Polako je sišao niz brijeg na ukočenim nogama, otvorenih obješenih usta, a onda ih je zatvorio. Zaostala sjećanja na društvene dogovore rekla su mu da ne smije prestrašiti ove seljake, ove sumnjičave stanovnike šume u njihovom drvećem ograđenom brlogu. Držao je svoje prazne dlanove pred sobom dok je hodao, blijedih prstiju široko razdvojenih u slaboumnom pokazivanju svoje bezopasnosti.

Koliba je bila prazna ili njeni stanovnici naprosto nisu odgovarali na kucanje njegovih ispucalih članaka. Obišao je kolibicu, prevlačeći vrhovima prstiju po grubom drvu. Jedini prozor bio je zatvoren širokom daskom. Pokucao je ponovno, jače; odgovorili su mu samo prazni odjeci.

Kad se spustio u čučanj pod zagrađenim prozorom, očajnički se pitajući da li bi ga možda mogao provaliti komadom drva za potpalu, neki šuškav, pucketajući zvuk iz skupine drveća pred njim vratio ga je u uspravan položaj tako naglo da mu se vid načas suzio na jezgru svjetla okruženu crninom; zaljuljao se, osjećajući mučninu. Zid od lišća izbočio se naprijed kao da ga je udarila neka ogromna ruka, zatim s drhtajem odskoči unatrag. Trenutak kasnije tišinu je opet narušilo čudno, odsječno psikanje. Zvuk se pretvorio u brzu rijeku riječi – ni na jednom jeziku koji je Simon poznavao, ali ipak riječi. Nakon časka štropota, lug je opet utihnuo.

Simon kao da se okamenio; nije se mogao pomaći. Što da učini? Možda je vlasnika kolibe napala neka životinja dok se vraćao kući... Simon bi mu mogao pomoći... onda bi mu morali dati hrane. Ali kako može pomoći? Jedva da je hodao. I što ako se radi o nekoj životinji, samo o životinji, što ako je samo umislio dačuje riječi u onoj nagloj provali zvuka?

A što ako je bilo nešto još gore? Kraljevi vojnici sa sjajnim oštrim mačevima ili od izgladnjelosti vitka, bjelokosa vještica? Možda se radilo o samom Vragu, s jantarno crvenom haljom i očima boje noći?

Gdje je pronašao hrabrosti, pa čak i snage, da ispravi svoja ukočena koljena i krene među drveće, Simon nije znao. Da nije bio tako bolestan i očajan možda ih i ne bi pronašao... ali bio je bolestan, i izgladnio, i prljav i osamljen kao naskadski šakal. Omotavši svoj ogrtač čvrsto oko svojih prsa, držeći smotane Morgenesove spise pred sobom, zašepesao je prema šumarku.

Među drvećem sunce je padalo neujednačeno, raštrkano kroz sito proljetnog lišća, prekrivajući šumsko tlo točkicama poput rasutih novčića. Zrak se činio napetim kao zadržani dah. Na tren nije vidio ništa osim tamnih obrisa drveća i iverja probodnog svjetla. Na jednom mjestu strijele svjetla nemirno su plesale; trenutak kasnije shvatio je da su obasjavale neko obličje koje se koprcalo. Kad je zakoračio bliže, lišće je zašaptalo pod njegovom nogom, i s tim zvukom koprcanje je prestalo. Obješeni stvor – klatio se pun lakat iznad razmočenog tla – podigao je glavu i zabuljio se u njega. Imao je lice čovjeka, ali nemilosrdne topazne oči mačke.

Simon je odskočio unatrag, srca uzdrhtalog u grudima; izbacio je ruke, širom raširenih prstiju kao da želi zakloniti pogled na tako neobičnog kandidata za vješala. Što god ili tko god bilo, nije bilo slično nijednom čovjeku kojeg je Simon ikad vidio. Svejedno, bilo je nečeg bolno poznatog u njemu, kao iz nekog poluzaboravljenog sna – ali toliko mnogo Simonovih snova bili su sad košmari. Kakva čudna pojava! Premda uhvaćen u okrutnu klopku, stegnut oko struka i lakata omčom od zmijolikog crnog užeta, zarobljenik je još djelovao divlje, neponiženo: pritisnuta lisica koja će umrijeti sa zubima u grlu goniča.

Čovjek, ako je to bio čovjek, bio je vrlo vitak. Njegovo lice visokih jagodica i tankih kostiju podsjetilo je Simona na trenutak – zastrašujuće hladan trenutak – na zakukuljene stvorove s Thisteborga, ali dok su oni bili blijedi, bjelokožni poput čovječje ribice, ovaj je bio zlatnosmeđ poput ulaštene hrastovine.

Pokušavajući bolje vidjeti u slabom svjetlu, Simon je koraknuo naprijed; zarobljenik suzi oči, onda podigne usne, otkrivajući zube u mačkolikom frktanju. Nešto u načinu na koji je to učinio, nešto neljudsko u načinu na koji se pomicalo njegovo posve ljudsko lice reklo je Simonu istog časa da stvor uhvaćen poput lasice ipak nije bio ljudsko biće... već nešto sasvim drugačije...

Simon se bio primakao bliže no što je oprez dopuštao, i dok je zurio u istočkane jantarne oči, zarobljenik je zamahnuo, dohvaćajući jednim stopalom u platnenoj čizmi mladićev prsni koš. Simon, premda je bio ugledao trenutak zamaha i predvidio napad, svejedno je zaradio bolan udarac u bok. Zarobljenikov pokret bio je tako hitar. Zateturao je unatrag, mršteći se na svog napadača, koji se zauzvrat stravično iscerio.

Dok je stajao suočen sa strancem, no udaljen od njega za visinu čovjeka, Simon je promatrao kako pomalo neprirodni mišići razvlače usta u prezrivi smiješak, i Sitha – jer Simon je odjednom shvatio, kao da mu je netko rekao, da je obješeni stvor upravo to – Sitha je ispljunuo samo jednu nespretnu riječ na Simonovu westerlinškom jeziku.

"Kukavica!"

Simona je to tako razljutilo da se umalo zaletio naprijed, bez obzira na izgladnjelost i strah u svojim bolnim udovima... sve dok nije shvatio da je Sithino čudno naglašeno izazivanje upravo tome bilo i namijenjeno. Simon je potisnuo bol svojih natučenih rebara, prekrižio ruke na grudima, i zagledao se u uhvaćenog Sithu; dobio je tmurnu zadovoljštinu kad je ugledao nešto za što je bio siguran da je frustrirano vrpoljenje.

Vilenjak, kako je Rahela uvijek praznovjerno nazivala tu rasu, nosio je čudnu, meku odjeću od nekog skliskog smeđeg materijala samo nijansu tamnijeg od njegove kože. Pojas i ukrasi od sjajno zelenog kamena predivno su odudarali od njegove kose – nježno plave poput planinskog vrijesa, povučene uz glavu prstenom od kosti, viseći u konjskom repu iza jednog uha. Djelovao je samo malo niži, premda mnogo mršaviji, od Simona – ali mladić se u posljednje vrijeme nije mogao ogledati ni u čemu drugom osim u mutnim šumskim baricama; možda je sad i on izgledao ovako mršavo i divlje. Ali čak i tako, ipak je bilo razlika, ne posve uhvatljivih sitnica: pticoliki pokreti glave i vrata, neka čudna fluidnost u okretanju zglobova, ozračje snage i kontrole koje je bilo primjetno čak i dok

mu je vlasnik visio poput životinje u tako primitivnoj klopci. Sitha, taj stvor iz snova, nije bio ni poputčega što je Simon ikad vidio. Bio je zastrašujući i uzbudljiv... bio je stran.

"Ne... ne želim te ozlijediti", rekao je Simon napokon, i shvatio da govori kao da se obraća djetetu. "Nisam ja postavio klopku." Sitha ga je nastavio promatrati kobnim polumjesečastim očima.

Kakve bolove mora skrivati, zadivio se Simon. Ruke su mu povučene tako jako da... da bih ja vrištao da sam na njegovu mjestu!

Iznad zarobljenikova lijevog ramena virio je tobolac, prazan ako se izuzmu dvije strijele. Još nekoliko strijela i lûk od vitkog, tamnog drveta ležali su rasuti na travnjaku ispod njegovih nogu kojima je mlatarao.

"Pokušat ću ti pomoći, ako obećaš da me nećeš ozlijediti?" upitao je Simon, polako oblikujući riječi. "Ja sam samo strašno gladan", doda nesretno. Sitha nije ništa rekao, ali kad je Simon načinio još korak, skupio je noge pred sobom kao da će udariti; mladić se povukao.

"Proklet bio!" poviče Simon. "Samo ti želim pomoći!" Ali zašto? Zašto puštati vuka iz jame? "Moraš..." počeo je, ali ostatak riječi mu je zamro kad je neka krupna tamna prilika izašla uz zviždanje i pucketanje iz drvećа pred njima.

"Ah! Eto ga, eto ga...!" rekao je jedan duboki glas. Neki čovjek, bradat i prljav, zagacao je na malu čistinu. Odjeća mu je bila teška i često popravljana: u rukama je nosio sjekiru.

"Eto ti ga na, ti..." zaustavio se kad je ugledao Simona skutrenog uz drvo. "Hej," zareži, "koji si pa ti? Što radiš tu?"

Simon je spustio pogled do istrošene oštrice sjekire. "Ja... ja sam samo putnik... čuo sam neku buku tu u drveću..." mahnuo je rukom prema čudnom prizoru. "Pronašao sam njega ovdje, u... u ovoj klopci."

"Moja klopka!" nasmije se šumar. "Moja prokleta klopka – i on u njoj." Okrenuvši Simonu leđa, čovjek je hladno promotrio obješenog Sithu. "Obećao sam da ću prekinuti njihovo šuljanje i blejanje i kvarenje mlijeka, jesam." Posegao je rukom i gurnuo zarobljenikovo rame, zaljuljavši ga bespomoćno naprijed-natrag u polaganom luku. Sitha je siknuo, ali zvuk je bio nemoćan. Šumar se nasmije.'

"Za Drvo sveto, imaju oni petlje, to imaju. Imaju petlje."

"Što... što ćete učiniti s njim?"

"A što ti misliš, dečko? Što ti misliš da bi Bog htio da napravimo s duhovima i patuljkima i vragima kad ih ulovimo? Poslat ću ga kvragu sa sjekirom, eto, to ću napraviti."

Zarobljenik se polako prestao ljuljati, okrećući se u lijenom krugu na kraju crnog konopca poput muhe uhvaćene u mrežu. Oči su mu bile spuštene, tijelo opušteno.

"Ubit ćete ga'!" Simon, bolestan i slab kakav je bio, ipak je osjetio hladan val zapanjenosti. Pokušao je savladati svoje zakoprcane misli. "Vi ćete ga... ali ne možete! Ne možete! On je... on je..."

"Ono što on nije, od Boga nije, to sigurno nije! I ti si u mom dvorištu, a tu ti nije mjesto. Ja dobro znam što ta stvorenja rade." Šumar je prezrivo okrenuo leđa Simonu i prišao Sithi, sjekire podignute kao da će kalati drvo za potpalu. Ovo drvo, međutim, naglo se uzdiglo, postalo borbena, udarajuća, režuća zvijer koja se bori za svoj život. Šumarev prvi udarac otišao je ukrivo, ogrebavši koščati obraz i zakopavši neravnu brazdu niz rukav čudne, svjetlucave odjeće. Trag krvi posve slične ljudskoj zakapao je niz vitku čeljust i vrat. Čovjek opet krene.

Simon se spustio na svoja izranjena koljena, tražeći nešto čime bi zaustavio jezivu borbu, prekinuo čovjekovo mrmljanje i psovke, i škriputavo režanje opsjednutog zarobljenika koje mu je kažnjavalo uši. Pipajući, pronašao je lûk, ali bio je čak i lakši nego što je djelovao, kao da je napet na močvarnom šašu. Trenutak kasnije ruka mu se

sklopila oko napola zakopanog kamena. Povukao je i kamen se oslobodio zalijepljenog tla. Podigao ga je iznad glave.

"Stani!" poviče. "Ostavi ga na miru!" Ni jedan od boraca nije mu poklonio ni treptaj pozornosti. Šumar je sad stajao udaljen za dužinu ruke, zamahujući prema svojoj uskomešaloj meti, uspijevajući postići samo usputne udarce, ali ipak i ranjavajući do krvi. Sithina mršava prsa nadimala su se poput mijeha; ubrzano je gubio snagu.

Simon više nije mogao podnijeti okrutan prizor. Oslobodivši zavijanje što se bilo namatalo u njemu kroz sve beskonačne, zastrašujuće dane izgnanstva, skočio je naprijed, prešavši malenu čistinu u jednom skoku da spusti kamen na šumarev zatiljak. Tup udarac odzvonio je kroz drveće; čovjek kao da je istog časa izgubio sve kosti. Pao je teško naprijed na koljena a zatim i na lice, s izvorom crvenila koje mu se probijalo kroz zamršenu kosu.

Zabuljen u krvavu olupinu, Simon je osjetio kako mu se utroba podiže; pao je na koljena pljujući, nesposoban da izbaci išta osim trpkog traka pljuvačke. Pritisnuo je svoju zamućenu glavu o vlažno tlo i osjetio kako se šuma ljulja i ziba pod njim.

Kad je to bio u stanju, ustao je i okrenuo se Sithi, koji je opet tiho visio iz omče. Zmijolika tunika bila je ispresijecana potočićima krvi, a fenjeraste oči su se zatamnile, kao da se neki unutarnji zastor spustio da zapriječi svjetlo u unutrašnjosti. Nesigurno poput mjesečara, Simon je podigao palu sjekiru i pratio napeti konopac od zarobljenika do mjesta gdje se omatao oko visoke grane drveta – grane previsoke da bi je dosegnuo. Simon, previše odrvenio da bi se bojao, ugurao je iskrzani rub oštrice pod čvor iza Sithinih leđa. Vilenjak se trgao kad se omča jače zategla, ali nije ispustio ni zvuka.

Nakon dugog trljanja i piljenja, skliski čvor se razdvojio. Sitha je pao na tlo, noge su mu popustile i otkotrljao se naprijed na nepomičnog šumara. Odmah se odmakao s nijemog trupla, kao da se opekao, i počeo skupljati svoje rasute strijele. Držeći ih kao kitu cvjetova na dugačkim stapkama, drugom rukom podigao je svoj luk i zastao zagledan u Simona. Njegove hladne oči su zasjale, zaustavljajući riječi u Simonovim ustima. Na trenutak je Sitha, ozljeda zaboravljenih ili zanemarenih, stajao ukočen i napet kao prestrašeni jelen; a onda je nestao, kao bljesak smeđeg i zelenog koji iščezava kroz drveće, ostavivši Simona razjapljenih čeljusti.

Točkasto sunce još nije prestalo skakutati po lišću kuda je prošao kad je Simon začuo zuj kao od ljutitog kukca i osjetio kako mu je neka sjena preletjela preko lica. Jedna strijela virila je iz debla kraj njega, umirujući se do vidljivosti ni dužinu ruke od njegove glave. Tupo se zabuljio u nju, pitajući se kad će ga sljedeća pogoditi. Bila je to bijela strijela, tijela i pera podjednako svijetlih kao galebovo krilo. Čekao je neizbježnu sljedeću strijelu. Nije stizala. Skupina drveća stajala je tiha i nepokretna.

Nakon najčudnija i najstrašnija dva tjedna u svom životu, nakon posebno neobičnog dana, Simon se nije trebao iznenaditi kad je čuo jedan nov i nepoznat glas kako mu se obraća iz tame iza drveća, glas koji nije bio Sithin, i sasvim sigurno nije došao od šumara, koji je ležao poput posječenog drveta.

"Hajde, uzmi je", rekao je glas. "Strijelu. Uzmi je. Ona je tvoja."

Simon se nije trebao iznenaditi, ali iznenadio se. Bespomoćno je pao na tlo i počeo plakati – krupnim gušećim jecajima iscrpljenosti, zbunjenosti i posvemašnjeg očaja.

"O, kćeri planinska", rekao je čudan novi glas. "Ovo mi ne izgleda dobro."

Kad je Simon konačno podigao pogled prema izvoru novoga glasa, njegove suzne oči raširile su se od iznenađenja. Prema njemu je hodalo dijete.

Ne, ne dijete, nego čovjek tako malen da vrh njegove crnokose glave vjerojatno ne bi dosegnuo više od Simonova pupka. Lice mu je zaista imalo nečeg djetinjeg u sebi: uske oči i široka usta zajedno su se zatezali prema jagodičnim kostima u izrazu bezazlene dobroćudnosti.

"Ovo nije dobro mjesto za plakanje", rekao je stranac. Okrenuo se nakratko od Simona na koljenima da promotri palog šumara. "Moj je osjećaj da se time neće mnogo postići – bar ne za ovog mrtvog čovjeka."

Simon je obrisao nos rukavom svoje grube košulje i štucnuo. Stranac se približio da prouči svijetlu strijelu, koja je izranjala iz debla kraj Simonove glave poput ukočene sablasne grane.

"Trebao bi je uzeti", rekao je čovječuljak, i opet su mu se usta raširila u žabolikom osmijehu, na tren ogoljujući red žutih zuba.

Nije bio patuljak, poput luda i akrobata koje je Simon znao vidati na dvoru ili erchesterskoj glavnoj cesti – premda širokih prsa, djelovao je inače potpuno proporcionalno građen. Odjeća mu je poprilično nalikovala na rimeršku: kaputić i hlače od neke debele životinjske kože zašivene tetivama, krzneni ovratnik podignut ispod njegova okruglog lica. Velika kožna torba krcata stvarima visjela mu je na ramenu, a držao je štap za hodanje koji kao da je bio izrezbaren od neke dugačke, vitke kosti.

"Molim te, oprosti mi na nametljivosti, ali zaista bi se trebao dati na uzimanje te strijele. To je sithska Bijela strijela, i vrlo je dragocjena. Označava dug, a Sithe su vrlo savjestan narod."

"Tko... si ti?" upitao je Simon uz još jedan štucaj. Osjećao se izmoždeno, premlaćeno kao košulja koju su iscijedili mlatići je o stijenu. Da je čovječuljak izašao iz drveća režući i mašući nožem, mislio je da ne bi reagirao ništa drukčije.

"Ja?" upita stranac, zastajući kao da pitanju mora posvetiti podosta razmišljanja. "Putnik poput tebe. Bit će mi drago da pružim dodatna objašnjenja u nekom kasnijem trenutku, no sad bismo trebali poći. Ovaj čovjek", pokazao je na šumara zamahom svoga štapa, "jamačno neće oživjeti, no možda ima prijatelja ili obitelj koji će se uznemiriti pronađu li ga ovako izrazito mrtva. Molim te. Uzmi Bijelu strijelu i pođi sa mnom."

Nepovjerljiv i oprezan, Simon se svejedno uhvatio kako se diže na noge. Bilo je prenaporno ne vjerovati, za sada; više nije imao snage da ostane na oprezu – jedan dio njega želio je samo leći i tiho umrijeti. Rasklimao je strijelu da je oslobodi iz drveta. Sićušni čovjek već je krenuo, uspinjući se uz brijeg iznad kolibe. Malena kuća skutrila se tiho i uredno kao da se ništa nije dogodilo.

"Ali..." dahnuo je Simon dok se žurio za strancem, koji se kretao iznenađujuće brzo, "... ali što s kolibom? Ja... ja sam tako gladan... a moglo bi biti hrane..."

Čovječuljak se okrenuo na brijegu da se zabulji u teturavog mladića. "Veoma sam iznenađen!" rekao je. "Prvo ga učiniš mrtvim, zatim želiš opljačkati njegovu smočnicu. Bojim se da sam se udružio s očajnim odmetnikom!" Okrenuo se i produžio prema gustom drveću.

Druga strana brijega bila je dug, uzlazan obronak. Simonovi šepavi koraci konačno su ga doveli u ravninu sa strancem; za nekoliko trenutaka došao je do daha.

"Tko si ti? I kamo idemo?"

Čudni čovječuljak nije podigao pogled, nego je skakao očima od drveta do drveta, kao da traži neki prepoznatljiv znak usred nepokolebljive jednoličnosti duboke šume. Nakon dvadeset tihih koraka podigao je oči k Simonu i povukao svoj rastegnuti osmijeh.

"Moje ime je Binbiniqegabenik," rekao je, "ali oko vatri me zovu Binabik. Nadam se daćeš me počastiti i koristiti kraću verziju iz prijateljstva."

"Ovaj... hoću. Odakle si?" Opet je štucnuo.

"Ja pripadam narodu trolova iz Yiaquanuca", odgovori Binabik. "Visoki Yiaquanuc u zasnježenim i vjetrovitim sjevernim planinama... a ti si?"

Na tren je sumnjičavo zurio prije nego što je odgovorio. "Simon. Simon iz... iz Erchestera." Sve se događa prilično brzo, pomislio je... kao susret na tržnici, ali usred šume i nakon čudnog ubojstva. Sveti Usirese, kako ga boli glava! I želudac. "Kamo... kamo idemo?"

"U moj logor. Ali prvo moram pronaći svoje prijevozno sredstvo ... ili, bolje rečeno, ona mora pronaći mene. Molim te, nemoj se prepasti."

Rekavši tako, Binabik je stavio dva prsta u svoja široka usta i ispuhnuo dugu, drhtavu notu. Trenutak kasnije učinio je to još jednom. "Upamti, nemoj se prepasti ili trgnuti."

Prije no što je mogao razmisliti o trolovim riječima, začulo se krckanje poput vatre u grmlju. Trenutak kasnije jedan golemi vuk banuo je na čistinu, skočivši pokraj osupnutog Simona da se baci poput dlakave munje na malog Binabika, koji se prevrnuo ispod svog zarežalog napadača.

"Qantaqa!" Trolov krik bio je prigušen, ali u glasu mu se čula zabavljenost. Gospodar i jahaća životinja nastavili su se hrvati preko šumskog tla. Simon se odsutno pitao je li svijet izvan dvorca oduvijek bio takav – je li čitav Osten Ard bio samo igralište za čudovišta i luđake?

Binabik je konačno sjeo, s Qantaqinom velikom glavom u krilu. "Ostavio sam je samu cijelog dana, danas", objasnio je. "Vukovi su vrlo privrženi, i lako postaju osamljeni." Qantaqa se jako smiješila i dahtala. Većina njezina obujma bilo je teško sivo krzno, ali svejedno je bila strahovito velika.

"Osjećaj se slobodnim", nasmije se Binabik. "Češati je po nosu."

Usprkos neprekinutoj nestvarnosti situacije, Simon se još nije osjećao baš sasvim spremnim za takav korak; umjesto toga je upitao: "Žao mi je... ali jeste li rekli da u svom logoru imate hrane, gospodine?"

Trol se popeo na noge, smijući se, i pokupio svoj štap. "Ne gospodin – Binabik! A što se tiče hrane: da. Jest ćemo zajedno – ti, ja, čak i Qantaqa. Pođi s nama. U znak poštovanja prema tvojem osjećaju slabosti i gladi, hodat ću a ne jahati."

Njihov zajednički marš poprilično se odužio. Qantaqa ih je na nekim dijelovima puta pratila, ali češće bi odjurila naprijed, nestajući u nekoliko skokova među gustim grmljem. Jednom se vratila ližući si njušku svojim dugim ružičastim jezikom.

"Pa," reče Binabik veselo, "jedno od nas se već najelo!"

Napokon, kad se izmorenom i bolnom Simonu već činilo da više ne može hodati, kad je počeo gubiti nit svake Binabikove rečenice u prvih nekoliko riječi, došli su do male udoline, bez drveća, ali natkrivene mrežom zapetljanih grana. Qantaya, koja je bila koračala uz njih, skočila je naprijed da pronjuška po dolinici.

"Bhojujik mo qunquc, kako kaže moj narod." Binabik je širokim pokretom obuhvatio čistinu. "Gdje te medvjedi ne pojedu, tu ti je dom." Odveo je Simona do jednog palog stabla; mladić se srušio, teško dišući. Trol ga je zabrinuto odmjerio od glave do pete. "Oh," reče Binabik, "ne namjeravaš se opet dati u plakanje, zar ne?"

"Ne." Simon se slabašno osmjehne. Kosti su mu bile teške kao mrtvi kamen. "Ja... mislim da ne. Samo sam jako gladan i umoran. Obećavam da neću plakati."

"Ti gledaj. Ja ću zapaliti vatru. Zatim ću pripraviti večeru." Binabik je hitro prikupio hrpu štapića i grančica, nagomilavši ih u središtu kruga od kamenja. "Ovo je proljetno drvo, vlažno," rekao je, "ali na sreću taj problem se jednostavno razriješiti dade."

Skinuvši kožnu torbu s ramena, trol ju je spustio na tlo i počeo odlučno prekopavati po njoj. Simonovoj od umora razigranoj mašti, mali čučeći obris djelovao je još više poput djeteta: Binabik je buljio u svoju torbu napućenih usana i očiju stisnutih u koncentraciji – šestogodišnjak koji sa svom ozbiljnošću proučava šepavog kukca.

"Ha!" reče trol konačno, "pronađeno je." Izvukao je iz torbe manju vreću, otprilike veličine Simonova palca. Binabik iz nje izvadi prstovet neke prašinaste tvari i pospe je po zelenom drvetu, onda uzme iz pojasa dva komada kamena i kresne ih jedan o drugi. Iskra što je frcnula načas je zgasnula, a onda se iz drva uznese vitak uvojak žućkastog dima. Trenutak kasnije grančice su, dahnuvši prerasle u plamen i ubrzo se pretvorile u veselu, pucketavu vatru. Pulsirajuća toplina uspavljivala je Simona, usprkos ubodima praznog želuca. Glava mu je padala, padala... Ali čekaj – preplavila ga je navala straha – kako može samo tako zaspati, posve neoprezan u logoru nekog stranca!? Mora... trebao bi...

"Sjedi i ugrij se, prijatelju Simone." Binabik je oprašio ruke dok je ustajao. "Vratit ću se časkom."

Premda se neka duboka nelagoda borila za objavu u stražnjem kutku njegovih misli – kamo je to trol krenuo? Po svoje sudrugove? Razbojničku družinu? – ipak Simon nije mogao skupiti snagu da pogledom poprati Binabikov odlazak. Oči su mu se opet zalijepile na uzdrhtale plamenove, jezičaka nalik na latice kakvog svjetlucavog cvijeta... vatreni mak pleše na toplom ljetnom vjetru...

Prenuo se iz velike zamućene praznine i otkrio da je siva vučica svoju golemu glavu naslonila na njegova bedra. Binabik je čučao kraj vatre, baveći se nekim poslom. Simon je osjetio da ima nečeg pomalo pogrešnog u držanju vuka u krilu, ali nije mogao pronaći odgovarajuće lutkarske konce u svom umu da poduzme nešto s tim u vezi... a, uostalom, i nije se činilo zaista važnim.

Sljedeći put kad se probudio, Binabik je istjerivao Qantaqu iz njegova krila da bi mu ponudio veliku šalicu nečeg toplog.

"Sad je dovoljno ohlađeno za piće", rekao je trol, pomažući Simonu podići zdjelicu do usana. Varivo je bilo mošusasto i izvrsno, pikantno kao miris jesenjeg lišća. Popio je sve; činilo mu se da osjeća kako mu teče ravno u vene rastaljena krv šume, grijući ga i ispunjavajući ga tajnom snagom drveća. Binabik mu je dao još jednu šalicu pa je popio i to. Gust, olovni čvor zabrinutosti na spoju njegova vrata i ramena se otopio, odgurnut navalom dobrog osjećaja. Neka nova lakoća je jurila kroz njega, donoseći sa sobom paradoksalnu težinu, neku toplu, raspršenu pospanost. Dok je klizio natrag u san, čuo je prigušene otkucaje svoga srca, zamotane u škakljivu vunu iscrpljenosti.

Simon je bio gotovo siguran da je barem još sat nedostajao do zalaska sunca kad je došao u Binabikov logor, ali kad je opet otvorio oči šumska čistina bila je sva svijetla od nanovo iskovanog jutra. Dok je treptao, osjećao je kako mu bježe posljednji traci sna – nekakva ptica...?

Ptica sjajnih očiju sa zlatnim ovratnikom koji hvata sunce... stara, snažna ptica čije su oči bile pune mudrosti visokih mjesta i širokih pogleda... iz njene ljušturaste pandže visjela je predivna riba blistava poput duge...

Simon je zadrhtao, povlačeći svoj teški ogrtač čvršće oko sebe. Zurio je u drveće nad sobom, s propupalim proljetnim lišćem koje je sunce isticalo kao smaragdni filigran, a onda je začuo stenjanje i okrenuo se na bok da pogleda.

Binabik je prekriženih nogu sjedio pokraj ognjišta, blago se njišući s jedne strane na drugu. Pred njim je na ravnom kamenu bila raširena skupina čudnih, blijedih obrisa: kosti. Trol je ispuštao neobičan zvuk – je li to pjevanje? Simon je na trenutak zurio, ali nije mogao odgonetnuti što bi čovječuljak mogao raditi. Kakav čudan svijet!

"Dobro jutro", rekao je konačno. Binabik je poskočio s izrazom krivnje.

"Ah! To je prijatelj Simon!" Trol se nasmiješio preko ramena i hitro pogurao predmete u svoju otvorenu kožnu torbu. Onda ustane i požuri k Simonu. "Kako se sad osjećaš?" upitao je, saginjući se da spusti malu, grubu ruku na Simonovo čelo. "Trebao ti je dobar san."

"Jest." Simon se primakao bliže vatrici. "Kakav je to... miris?"

"Par šumskih golubova koji su jutros navratili da objeduju s nama", nasmiješio se Binabik, pokazujući dva u lišće zamotana smotuljka u ugljenu na rubu vatre. "A društvo im pravi i nešto netom prikupljenih bobica i lješnjaka. Ionako bih te uskoro probudio pa da ih zajednički ugostimo. Veoma su dobrog okusa, vjerujem. Oh, samo tren." Binabik je otišao natrag do svoje kožne torbe, vadeći dva tanka paketa.

"Evo." Dodao mu je zamotke. "Tvoja strijela, i još nešto", to su bili Morgenesovi papiri, "bio si ih zataknuo o svoj pojas, pa sam se bojao da će se onda polomiti dok budeš spavao."

Sumnja je buknula u Simonovim prsima. Pomisao da je netko dirao doktorove zapise dok je on spavao učinila ga je zavidnim, nepovjerljivim. Zgrabio je pruženi svežanj iz trolove ruke i vratio ga u svoj pojas.Čovječuljkov veseli izraz premetnuo se u potištenost. Simon se posramio – premda se ne može biti previše oprezan – pa strijelu, omotanu u tanku tkaninu, uzme nježnije.

"Hvala", reče ukočeno. Binabikov izraz još je uvijek pripadao čovjeku čija je ljubaznost naišla na prezir. Osjećajući se kriv i zbunjen, Simon je razmotao strijelu. Premda još nije imao prilike da je izbliza prouči, trenutno je bio najviše zainteresiran za to da pronađe nešto što bi radio rukama i očima.

Strijela nije bila obojena, kako je Simon bio pretpostavio: umjesto toga, bila je izdjeljana od nekog drveta bijelog kao kora breze i opremljena snježno bijelim perjem. Boje je bilo samo na glavi, izrezbarenoj od mliječno plavog kamena. Simon ju je odvagnuo, odmjeravajući iznenađujuću lakoću spram zapanjujuće savitljivosti i otpornosti. Sjećanje na protekli dan vratilo mu se u jednom valu. Znao je da nikad neće zaboraviti mačje oči i uznemirujuće Sithine hitre pokrete. Sve priče koje je Morgenes pričao bile su istinite.

Cijelom dužinom tijela strijele zavijuci, crtice i točke bile su urezbarene u drvo s beskonačnom pažnjom. "Sva je puna rezbarija", začudio se Simon glasno.

"To su vrlo važne stvari", odgovorio je trol i sramežljivo ispružio ruku. "Molim, ako smijem?" Simon je osjetio još jedan zapuh krivnje i smjesta mu predao strijelu. Binabik ju je nagnuo naprijed-natrag, hvatajući svjetlo sunca i vatre na točno određen način. "Ovo je jedan stari gospodin." Zaškiljio je sve dok mu tamne zjenice nisu posve nestale. "Već je dugo vremena na životu. Ti si sada vlasnik vrlo časnog predmeta, Simone: Bijela strijela ne daje se olako. Čini se da je ova načinjena u Tumet'ai, sithskoj utvrdi koja je odavno nestala pod plavim ledom istočno od moje domovine."

"Kako ti to sve znaš?" upita Simon. "Znaš li čitati ova slova?"

"Neka. A ima i stvari koje uvježbano oko može vidjeti."

Simon je prihvatio strijelu, držeći je mnogo pažljivije nego prije. "Ali što da radim s njom? Rekao si da je to plaća za dug?"

"Ne, prijatelju. To je znak za dug onoga koji je dužan. A što bi trebao raditi? Čuvati je na sigurnom. Ako nema što drugo biti, bit će to lijepa stvar za gledanje."

Tanka izmaglica još se držala čistine i šumskog tla iza njega. Simon je oslonio strijelu s vrhom nadolje uz oboreno stablo i kliznuo bliže vatri. Binabik je izvukao golubove iz žara, služeći se parom štapića kao kliještima; spustio je jedan zamotak na topao kamen pred Simonova koljena.

"Makni svinute listove," poučio ga je trol, "a zatim pričekaj vrlo kratko prolazno vrijeme tako da ptica bude malo hladnija." Bilo je vrlo teško poslušati ovu posljednju uputu, ali nekako je uspio.

"Kako si ih nabavio?" upitao je u jednom trenutku, punih usta i prstiju ljepljivih od masti.

"Kasnije, pokazat ću ti", odgovori trol.

Binabik je čačkao zube svinutim rebrom. Simon se naslonio na deblo i zadovoljno podrignuo.

"Majko Elizija, to je bilo divno." Uzdahnuo je, osjećajući sad prvi put nakon dugo vremena da svijet i nije posve neprijateljski postavljen. "Malo hrane u želucu može sve promijeniti."

"Drago mi je što je tvoj lijek bio tako jednostavan za pripravu", nasmiješio se trol preko tanke kosti.

Simon si potapše trbuh. "Ovog časa mi n išta nije važno." Lakat mu je gurnuo strijelu, koja je počela padati. Dok ju je hvatao i ispravljao, vratio mu se bljesak sjećanja. "Čak se više ne osjećam loše zbog... zbog onog čovjeka jučer."

Binabik je okrenuo svoje smeđe oči prema Simonu. Premda si je nastavio prčkati po zubima, čelo mu se naboralo iznad nosa. "Ne osjećaš se loše zbog njegova bivanja mrtvim, ili zbog toga što si ga učinio mrtvim?"

"Ne razumijem", reče Simon. "Kako to misliš? U čemu je razlika?"

"Isto je toliko razlike koliko između velike stijene i male, male bubice – ali prepustit ću razmatranje tebi."

"Ali..." Simon se opet zbunio. "Da, ali... on je bio zao čovjek."

"Hmmm..." Binabik je kimnuo glavom, ali pokret nije u sebi imao ni nagovještaj slaganja. "Ovaj se svijet doista pretrpava zlim ljudima, o tome ne može biti dvojbe."

"Bio bi ubio Sithu!"

"To je također istina."

Simon je namrgođeno zurio u ogoljenu hrpu ptičjih kostiju nagomilanu pred njim na kamenu. "Ne shvaćam. Što hoćeš da ti kažem?"

"Kamo ti ono točno ideš?" Trol je odbacio svoju čačkalicu u vatru i ustao. Bio je tako malen!

"Molim?" Simon je sumnjičavo zurio napokon shvaćajući značenje čovječuljkovih riječi.

"Želim znati kamo ideš, tako da možemo možda neko vrijeme zajedno putovati." Binabik je govorio polako i strpljivo, kao da se obraća voljenom, ali glupom starom psu. "Mnijenja sam da je možda sunce premlado na nebu za brigu o drugim pitanjima. Mi trolovi kažemo: 'Učini Filozofiju svojim večernjim gostom, ali joj ne dopusti da prespava kod tebe.' Dakle, ako moje pitanje nije previše znatiželjno, kamo ideš?"

Simon je ustao, koljena ukočenih kao nenauljene šarke. Opet je osjetio sumnjičavost. Je li čovječuljkova znatiželja zaista mogla biti tako nevina kako je djelovala? Već je barem jednom pogriješio poklonivši povjerenje, s

onim prokletim redovnikom. Ali kakvog je izbora imao? Nije morao baš sve réi trolu, a svakako je bilo bolje imati suputnika vještog šumskom životu. Čovječuljak kao da je točno znao što da radi i odjednom je Simon poželio da se opet može na nekoga osloniti.

"Idem prema sjeveru", rekao je, a onda svjesno prihvati rizik. "U Naglimund." Oprezno je promatrao trola. "A ti?"

Binabik je pakirao svojih nekoliko oruđa u torbu. "Mislim da ću se na kraju krajeva zaputiti na daleki sjever", odvratio je ne podižući pogled. "Čini se da nam se putovi podudaraju." Sad je podigao svoje tamne oči. "Kako je čudno da putuješ baš prema Naglimundu, a ime te utvrde sam često slušao proteklih tjedana." Usne su mu poskočile u sitnom, tajnovitom osmijehu.

"Zaista?" Simon je pokupio Bijelu strijelu i pokušao djelovati promišljeno nezabrinut dok je razmišljao kako će je nositi. "Gdje?"

"Vremena bit će za razgovor kad spojimo se s putem." Trol se nasmiješio, punim, prijateljskim žutim osmijehom. "Moram dozvati Qantaqu, koja se nedvojbeno bacila na širenje strave i očaja među glodavcima kraja ovoga. Smatraj se pozvanim da ispražniš mjehur sada, tako da hitro hodati možemo."

Simon je Bijelu strijelu morao držati među stisnutim zubima slijedeći Binabikov savjet.

18

Mreža zvijezda

Pun žuljeva, bolnih nogu i odjeven u krpe, Simon je ipak osjećao da se pokrov očaja pomalo podiže s njega. I um i tijelo bili su mu izubijani nizom nesretnih zbivanja. Oči su mu uplašeno zirkale uokolo i sam od sebe trzao bi se na svaki šum – oštar pogled njegova suputnika primijetio je i jedno i drugo – ali nadnoseći užas našao se potisnut za korak; postao je, za sada, samo još jedno bolno polusjećanje. Neočekivano društvo pomoglo mu je olakšati bol za izgubljenim prijateljima i izgubljenim domom – barem koliko je to dopuštao. Velik, tajni dio njegovih misli i osjećaja i dalje je zadržavao za sebe. Još je bio sumnjičav, ali i nevoljan da opet uloži svoje povjerenje i izloži se riziku novog gubitka.

Dok su hodali kroz hladne, ptičjom pjesmom ispunjene dvorove jutarnje šume, Binabik je objasnio Simonu da je sišao iz svog uznositog doma Yiaqanuca, kako je čini se uvijek radio jednom godišnje, po "poslu" – čitavoj seriji zadaća koje su ga nosile do istočnog Hernystira i Erkynlanda. Simon je shvatio da je imao veze s nekom vrstom trgovine.

"Ali, o! Mladi moj prijatelju, kakve li nemire pronađoh ovoga proljeća! Vaši su narodi vrlo uznemireni, vrlo uplašeni!" Binabik je zamahao rukama u prikazu zabrinutosti. "U vanjskim provincijama kralj nije baš popularan, zar ne? A u Hernystiru ga se boje. Drugdje ima bijesa i gladi. Ljudi se boje putovati; putovi više nisu sigurni. Pa," nasmiješio se, "ako želiš istinu izreći, putovi nikad nisu bili sigurni, bar ne u područjima samotnim – ali jest istina da su se na sjeveru Osten Arda stvari pogoršale."

Simon je promatrao kako je podnevno sunce postavljalo okomite stupove svjetla među deblima drveća. "Jesi li ikad putovao na jug?" upita konačno.

"Ako pod 'jugom' misliš na jug Erkynlanda, moje je odgovaranje: da, jednom ili dvaput. Ali, molim te, sjeti se: u mome narodu gotovo svako napuštanje Yiaqanuca je 'putovanje na jug'."

Simon nije baš pažljivo slušao. "Jesi li putovao sam? Je li... je li... je li Qantaqa išla s tobom?"

Binabik se zborao u još jednom smiješku. "Ne. To je bilo davno, prije nego se moja vučja prijateljica rodila, kad sam bio..."

"Kako si... kako si došao do vuka?" prekine ga Simon. Binabik je nervozno siknuo.

"Teška je stvar odgovaranje na pitanja kad se stalno prekidan nađeš novim pitanjima!"

Simon je pokušao djelovati pokajnički, ali osjećao je proljeće kao što ptica osjeća vjetar u perju. "Žao mi je", reče. "Već mi je rekao... jedan prijatelj... da postavljam previše pitanja."

"Nije to previše, " rekao je Binabik, koristeći svoj štap da odgurne jednu nisku granu s njihova puta, "to je natrpana jedno na drugo."Trol se kratko, lajavo nasmije. "Dakle, za koje pitanje želiš da se dam na odgovaranje?"

"Oh, koje hoćeš. Ti odluči", odgovorio je Simon krotko, poskočivši kad ga je trol štapom blago pljesnuo po ruci.

"Bilo bi mi drago da ne baviš se slatkorječivošću. To je osobina ljudi s tržnice koji prodaju sumnjive stvari. Jamačno ću biti usrećeniji beskrajnim glupim pitanjima no time."

"Slatko... slak...?"

"Slatkorječivošću. Laskanjem uljastim. To nije kod mene omiljeno. U Yiaqanucu kažemo: 'Pošalji čovjeka uljastog jezika da liže cipele za snijeg'."

"Što to znači?"

"Znači da ne volimo laskavce. Nije važno, zapravo!" Binabik je zabacio glavu i nasmijao se, mašući crnom kosom. Obli obrazi koji su se u osmijehu podigli do obrva gotovo su mu u potpunosti sakrili oči. "Nije važno! Odlutali smo dalje od Izgubljenog Piqipega u njegovim putešestvijima – odlutali u razgovoru, hoću reći. Ne, ne pitaj ništa. Ovdje ćemo stati da se odmorimo pa ću ti smjesta ispričati kako sam susreo svoju prijateljicu Qantaqu."

Odabrali su golem kamen, granitnu izbočinu što je suknula iz šumskog tla kao pjegava pest, gornje polovice obojene jednim potezom sunčevih zraka. Mladić i trol uspeli su se na kamen i smjestili mu se na vrh. Šuma je utihla oko njih; prašina njihova prolaska polako se slijegala. Binabik je posegnuo u svoju torbu i izvadio batinu sušenog mesa i kozju mješinu tankog, kiselkastog vina. Simon je žvačući odbacio cipele i razgibavao bolne nožne prste na toplom suncu. Binabik mu je kritički pogledao cipele.

"Morat ćemo se dati na pronalaženje nečeg drugog." Gurnuo je otrcanu, pocrnjelu kožu. "Zabole li čovjeka noge, i duša mu je u opasnosti."

Simon se nasmiješio na ovu pomisao.

Proveli su neko vrijeme u tihom promatranju okolne šume, živog zelenila Starosrca. "Pa," reče trol, "prvo što moraš shvatiti jest da moj narod ne izbjegava vuka – premda se obično ne upuštamo u prijateljevanje s njima. Trolovi i vukovi žive jedni kraj drugih već mnogo tisuća godina, ali najčešće smo skloni ostavljanju drugih na miru.

Naši susjedi, ako se može rabiti tako pristojan izraz, kosmati ljudi Rimmersgarda, smatraju vuka opasnom životinjom velike prevrtljivosti. Upoznat si s ljudima Rimmersgarda?"

"Oh, da." Simonu je bilo drago da jednom nešto zna. "Bilo ih je posvuda u Vis—" prekinuo se, "u Erchesteru. Razgovarao sam s puno njih. Nose duge brade", dodao je, da pokaže svoju upućenost.

"Hmmm. Pa, budući da živimo u visokim planinama, mi Qanuci – mi trolovi – i ne ubijamo te vukove, Rimeržani misle da smo vučji demoni. U svojim od mraza izlučenim mozgovima opsjednutim krvnom osvetom,"

Binabik je navukao izraz komičnog gađenja, "njihovo je razmišljanje da je narod trolova čaroban i zao. Bilo je krvavih borbi, puno puno, između Rimeržana – Croohok, tako ih zovemo – i mog qanučkog naroda."

"Žao mi je", reče Simon, sjećajući se s grižnjom savjesti divljenja koje je bio osjećao za starog vojvodu Isgrimnura – koji, kad se zrelo razmisli, nije djelovao kao tip koji bi masakrirao nevine trolove, ma što da se pričalo o njegovoj nagloj ćudi.

"Žao? Ne bi ti trebalo biti. Dakle ja sam, ja sam mnijenja da su ljudi – i žene – u Rimmersgardu nespretni, glupi, i pate od pretjerane visine – ali ne smatram da su zli, ili da su zaslužili ubijanja. Ahhh," uzdahnuo je, tresući glavom kao filozof-svećenik u nekoj mračnoj krčmi, "Rimeržani su zagonetka za mene."

"Ali što je s vukovima?" upita Simon. Onda se u sebi prekori što ga je prekinuo. Ovog puta Binabiku kao da nije smetalo.

"Moj narod živi na goletnom Mintahoqu, u planinama od Rimeržana zvanim Trolfell. Jašemo dlakave, lakonoge ovnove, uzgajajući ih od sićušnih janjaca dok ne narastu dovoljno veliki da nas uzmognu nositi kroz planinska sedla. Nema ništa, Simone, što je na ovom svijetu slično bavljenju ovnovskim jahanjem u Yiaqanucu. Zasjesti na svoje sedlo, dati se na prolaženje kroz putove na Krovu svijeta... baviti se skakanjem u jednom veličanstvenom skoku preko planinskih bezdana tako jako dubokih, tako prekrasno dubokih da kad bi se kamen našao bačenim, trebalo bi mu pola dana da udari u dno..."

Binabik se nasmiješio i zatreptao u sretnom sanjarenju. Simon se, pokušavajući zamisliti takve visine, odjednom osjetio pomalo nesigurno. Spustio je dlanove čvrsto na umirujuće nizak kamen. Spustio je pogled. Barem je ovo gnijezdo stajalo jedva za visinu čovjeka iznad zemlje.

"Qantaqa je bila štene kad sam je našao ja", nastavi Binabik. "Majka joj je vjerojatno ubijena ili je od izgladnjelosti umrla. Zarežala je na mene kad sam je otkrio, lopticu bijelog krzna koju je u snijegu odao crni nos." Nasmiješio se. "Da, sad je siva. Vukovi, čime se i ljudi bave, često promijene boju kako rastu. Našao sam se... dirnut njenim naporom da se obrani. Ponio sam je sa sobom. Moj učitelj..." Binabik zastane. Oštar krik šojke ispunio je trenutak. "Moj učitelj rekao je ako se dajem na njezino uzimanje iz naručja Qinkipe, Snježne Djeve, onda se dajem i na preuzimanje dužnosti roditeljskih. Moji prijatelji su mislili da se ne nalazim razuman. Aha! rekao sam. Naučit ću vuka da me nosi baš kao ovan s rogovima. Nije mi se vjerovalo – to nije bilo nešto već pokušano. Tako puno stvari nije nešto već pokušano..."

"Tko ti je učitelj?" Qantaqa, koja je drijemala ispod njih okupana sunčevim zrakama, okrenula se na leđa i ispružila noge. Bijelo krzno njezina trbuha bilo je raskošno poput kraljevskog plašta.

"To je, Simone prijatelju, druga priča za pričanje: ne danas. Da dovršim, međutim, reći ću da jesam naučio Qantaqu da me nosi. Učenje je bilo vrlo..." – napućio je gornju usnu – "zabavno iskustvo. Ali zbog toga nema u meni žaljenja. Često putujem, dalje nego moji sunarodnjaci. Ovnovi su predivne životinje za skakanje, ali umovi su im vrlo mali. Vukovi su mudri-mudri-mudri, a i vjerni kao neplaćeni dugovi. Kada si traže par, znaš li, uzimaju samo jednog za cijeli život? Qantaqa mi je prijateljica, i draža mi je od bilo koje ovce. Da, Qantaqa? Da?"

Velika siva vučica je sjela, krupnih žutih očiju prikovanih za Binabika. Spustila je glavu i ispustila kratak lavež.

"Vidiš?" nasmiješio se trol. "Hajde sad, Simone. Mnijenja sam da bismo se trebali dati na hodanje dok je sunce još visoko na nebu." Skliznuo je niz stijenu, a dječak ga je slijedio, poskakujući dok je navlačio svoje uništene cipele.

Kako je popodne prolazilo, a oni klipsali kroz gusto zbijeno drveće, Binabik je odgovarao na pitanja o svojim putovanjima, pokazujući zavidno poznavanje mjesta kojima je Simon koračao samo u svojim snovima. Pričao je o ljetnom suncu koje otkriva blistave unutarnje napukline u ledenom pokrovu Mintahoqa kao vješt draguljarevčekić; o najsjevernijim krajevima same šume Aldheorte, o svijetu bijelih stabala i tišine i tragova čudnih životinja; o hladnim vanjskim selima Rimmersgarda koja jedva da su čula za dvor Svijetlog Ivana, i u kojima su se bradati

ljudi divljih očiju skupljali oko vatri u sjeni visokih planina, a gdje su se čak i najhrabriji među njima bojali obrisa koji su hodali zavijajućom tamom iznad njih. Ispredao je priče o skrivenim zlatnim rudnicima Hernystira, tajnim, zavojitim tunelima što su vijugali dolje u crnu zemlju među kostima planina Grianspog. Govorio je o samim Hernystircima, vještim, sanjarskim mnogobošcima čiji su bogovi nastanjivali zelena polja i nebo i kamenje – Hernystirci su od svih ljudi najbolje poznavali Sithe.

"A Sithe postoje..." rekao je Simon tiho, s divljenjem i nemalo straha dok se prisjećao. "Doktor je imao pravo."

Binabik podigne jednu obrvu. "Naravno da Sithe postoje. Zar misliš da oni sjede tu u šumi pitajući se postoje li ljudi? Kakova glupost! Ljudi su tek nedavnost u usporedbi s njima – premda nedavnost koja im je strahovito naškodila."

"Jednostavno nikad prije nisam vidio ni jednog od njih!"

"Nikad nisi vidio ni jednog od mog naroda, također", odvrati Binabik. "Nikad nisi vidio ni Perdruin ni Nabban ni livade Thrithinga... ima li to, onda, značiti da oni nemaju postojanja? Kakva se zaliha praznovjerne prigluposti nalazi u posjedu vas Erkynlanđana! Čovjek istinske mudrosti ne sjedi čekajući da mu svijet dio po dio dođe i da se na dokazivanje svog postojanja!" Trol se zabuljio ravno pred sebe, smrknutih obrva; Simon se pobojao da ga je možda uvrijedio.

"Pa, što bi onda mudar čovjek trebao učiniti?" upitao je, pomalo prkosno.

"Mudar čovjek ne čeka da se stvarnoća svijeta dokaže njemu. Kako netko može biti autoritet prije iskušavanja te stvarnoće? Učitelj me naučio – i meni se to čini chash, što će reći točno – da se ne smiješ braniti od unošenja znanja."

"Žao mi je, Binabik," Simon je nogom udario jedan žir, "ali ja sam samo mali od kuhinje – kuhinjski pomoćnik. Ne razumijem ti ja takve stvari."

"Aha!" Brz kao kobra, Binabik se okrenuo i kvrcnuo Simona po gležnju svojim štapom. "To se nalazi kao primjer, upravo to! Aha!" Trol je zatresao svojom malom šakom. Qantaqa se, misleći da je doziva, u galopu vratila i trčala ukrug oko obojice sve dok nisu morali stati da se ne spotaknu preko živahne vučice.

"Hinik, Qantaqa!" sikne Binabik. Otrčala je, mašući repom kao bilo koji pitomi dvorski pas. "Dakle, prijatelju Simone," reče trol, "molim te, oprosti zbog mog skvrčanja, ali dokazao si moju tvrdnju." Podigao je ruku da zaustavi Simonovo pitanje. Mladić je osjetio da mu smiješak titra u kutovima usana dok je gledao malog trola tako zanesenog i ozbiljnog. "Najprije", reče Binabik, "dječaci perači suđa nisu iz ribljih ili kokošjih jaja izlegli sebe. Mogu se naći misleći kao i najmudriji mudri ljudi, ali samo ako se ne bore protiv unošenja znanja: ako ne kažu 'ne mogu' ili 'neću'. Dakle, htio sam se dati na objašnjavanje ovoga kad sam morao poduzeti to – smeta li ti?"

Simon se zabavljao. Nije mu zasmetao čak ni udarac po gležnju – uostalom, nije baš ni boljelo. "Molim te, objasni mi."

"Dakle, dajmo se na promatranje znanja kao rijeke vodene. Ako si komad tkanine, kako se nalaziš doznajući više o vodi – ako netko umoči samo jedan tvoj kraj i zatim ga opet izvadi, ili ako se nađeš bačen unutra bez otpora, tako da voda teče kroz tebe i oko tebe, pa se nalaziš potpuno promočen? Onda?"

Zamisao da ga netko baci u hladnu rijeku natjerala je Simona da zadrhturi. Sunčano svjetlo počelo se spuštati: popodne se iscrpljivalo. "Pretpostavljam... pretpostavljam daćeš više doznati o vodi ako se do kraja promočiš."

"S točnošću!" Binabik je bio zadovoljan. "S potpunom točnošću! Tako, ugledao si moj lekcije smisao." Trol je nastavio hodati.

Istini za volju, Simon je bio zaboravio izvorno pitanje, ali nije mu bilo važno. Bilo je nečeg vrlo privlačnog u toj maloj osobi – ispod njegove dobroćudnosti naslućivala se ozbiljnost. Simon je osjećao da je u dobrim, premda malenim rukama.

Bilo je nemoguće ne primijetiti da se sad kreću u smjeru zapada: dok su koračali, iskošene sunčane zrake udarale su im gotovo ravno u oči. Ponekad bi zasljepljujući mlaz svjetlosti pronašao put kroz pukotinu među drvećem i Simon bi načas zateturao, u šumskom zraku najednom prepunom treperavih iglica svjetla. Zapitao je Binabika za razlog skretanja prema zapadu.

"O, da," odgovorio je trol, "dali smo se prema Knocku. Ali nećemo tamo danas stići. Uskoro ćemo stati da ostvarimo logor i jedemo."

Simonu je to bilo drago čuti, ali nije mogao a da ne postavi još jedno pitanje – konačno, to je bila i njegova pustolovina. "Što je to Knock?"

"O, nije to nikakva opasna stvar, Simone. To je vrh s kojeg se južni bregovi Gorošljema spuštaju u obliku sedla i lako se može dati na ostavljanje guste i ne pretjerano sigurne šume za sobom i prelaženju Gorošljemskog puta. Kao što sam rekao, međutim, nećemo tamo danas stići. Ogledajmo se za logorskim mjestom."

Za nekoliko furlonga pronašli su mjesto koje je djelovalo obećavajuće: skupina krupnih stijena na blago ukošenoj obali pokraj šumskog potoka. Voda je tiho pljuskala niz korito od golubinje sivih oblutaka, bučno se vrtložeći oko isprepletenih grančica koje su pale u potok, nestajući napokon u gustom grmu nekoliko lakata niže. Lužić topola, s lišćem nalik na zelene novčiće, blago je mrmorio u početnim taktovima večernjeg lahora.

Udvojenim snagama ubrzo su izgradili okruglo ognjište od suhog kamenja što su ga našli kraj potoka. Qantaqa kao da je bila zadivljena njihovim pothvatom, svako bi malo doskakutala što je bliže mogla da zareži i zaigrano škljocne zubima prema kamenju dok su ga marljivo polagali ukrug. Malo kasnije, trol je već proizveo palucavu logorsku vatru, blijedu i jezovitu u posljednjim jačim zracima nestajućeg popodneva.

"A sad, Simone," rekao je, laktom gurajući znatiželjnu Qantaqu u nevoljni sjedeći položaj, "došlo je vrijeme lova. Potražimo neku pticu prikladnu za večeru, a ja ću ti pokazati sjajne trikove." Protrljao je ruku

"Ali kako ćemo ih uhvatiti?" Simon je pogledao Bijelu strijelu stisnutu u znojem zamrljanoj šaci. "Zar ćemo morati ovo bacati na njih'?'"

Binabik je prasnuo u smijeh, lupivši dlanom po koljenu. "Prepun si smiješnosti za takvog malog perača suđa! Ne, ne, rekao sam da ću ti pokazati sjajne trikove. Razumiješ, tamo gdje ja živim sezona lova na ptice kratko traje. U hladnoj zimi nema uopće nikakvih ptica, osim podoblačnih snježnih gusaka koje prolaze nad našim planinskim domom na putu prema sjeveroistočnim pustošima. Ali u nekima od južnih zemalja u kojima sam bio, daju se na lovljenje i jedenje samo ptica. Tamo sam naučio neke pametne stvari. Pokazat ću ti!"

Binabik je pokupio svoj štap i pokazao Simonu da ga slijedi. Qantaqa je poskočila, ali trol joj odmahne.

"Hinik aia, stara moja", rekao je nježno. Uši su joj se trznule, sive obrve namrštile. "Bit ćemo na misiji šuljanja, a u tome tvoje velike šape neće biti od pomoći." Vučica se okrenula i odvukla natrag da se ispruži kraj logorske vatre. "Ne da ona ne može biti savršeno tiha," reče trol Simonu,"ali to je samo kad ona to hoće."

Prešli su potok i zagazili u grmlje. Ubrzo su se ponovno našli duboko u šumi; zvuk vode iza njih sveo se na mrmljanje. Binabik se sagnuo, pozivajući Simona da mu se pridruži.

"Sad idemo na posao", rekao je. Brzo je zavrnuo svoj štap; na Simonovo iznenađenje, razdvojio se na dva dijela. Onaj kraći, sad je vidio, bio je zapravo držak noža čija je oštrica bila skrivena u šupljini duljeg dijela. Trol je okrenuo dulji komad i protresao ga, jedna kožna vrećica iskliznula je na tlo. Zatim je skinuo komadić s drugog kraja; dulji dio štapa bio je sad šuplja cijev. Simon se nasmijao od čistog užitka.

"To je sjajno!" uzviknuo je. "Kao opsjenarski trik."

Binabik mudro kimne. "Iznenađenja u malim paketima – qanučki kredo, da znaš!" Uhvatio je nož za obli držak od kosti i na tren prokopao po šupljoj cijevi. Još jedna koštana cijev dijelom je iskliznula van, pa je dovršio vađenje prstima. Kad ju je podigao da mu pokaže, Simon je vidio da je ova cijev na jednoj strani imala red rupa.

"Frula?"

"Frula, da. Kakva je korist od večere bez glazbe da je slijedi?" Binabik je odložio glazbalo i gurnuo vrh noža u kožnu vrećicu. Razmotana, otkrila je gužvu prešane nečešljane vune i još jednu tanku cijev, ovaj put ne dužu od prsta.

"Idemo prema sve manjem i manjem, da?" Trol je ovo otvorio da pokaže Simonu sadržaj, sićušne iglice od kosti ili bjelokosti, nagurane unutra. Simon je pružio ruku da dotakne jedan od sitnih iveraka, ali Binabik je hitro povukao kutijicu izvan njegova domašaja.

"Molim, ne", rekao je. "Daj se na promatranje." Izvukao je jednu od iglica palcem i svinutim kažiprstom, podižući je da uhvati umiruće popodnevno svjetlo; oštar vrh strijele bio je premazan nekom crnom ljepljivom tvari.

"Otrov?" dahne Simon. Binabik je odmjereno kimnuo, ali oči su mu odsijavale i malo uzbuđenja.

"Naravno," rekao je, "nisu sve tako otrovane – to nije neophodno za ubijanje manjih ptica a ima neugodan običaj da upropasti meso – ali ne može se zaustaviti emdvjed ili neko drugo krupno, bijesno stvorenje samo sićušnom strijelom." Spustio je zatrovanu iglicu među njene kopije i odabrao drugu, netaknutu strijelu.

"Ubio si medvjeda jednom od ovih?" upitao je Simon, izrazito zadivljen.

"Da, upravo sam to učinio – ali mudar trol ne ostaje na mjestu dok čeka da medvjed sazna da je mrtav. Otrov se ne daje na završavanje svog posla smjesta, znaš. Vrlo veliki su medvjedi."

Dok je govorio, Binabik je otrgao komadić grube vune i raspleo niti vrškom svoga noža, prstiju brzih i sposobnih na svom poslu kao Sarah kad bi se prihvatila krpanja. Prije nego što je ova domaća uspomena uspjela sazvati društvo, Simonovu pozornost opet je privukao Binabik, omatajući niti hitrim kretnjama oko stražnjeg kraja strijele, preplećući ih jednu preko druge sve dok tupi kraj nije postao meka kuglica vune. Kad je završio, gurnuo je sve zajedno, iglu i vatu, u jedan kraj šupljeg štapa. Zamota ostale iglice u njihovu vrećicu, zatakne je za pojas i preda Simonu ostatak rastavljenog štapa.

"Ponesi ovo, ako bi imao ljubaznosti," rekao je. "Ne vidim ovdje mnogo ptica, iako se dostačesto u ovo vrijeme daju na pojavljivanje za prehranu kukcima. Možda ćemo se morati naći zadovoljeni vjevericom – ne da one nisu ukusne", požurio je objasniti dok su prekoračivali jedno palo stablo, "ali neki je finiji dodir i iskustvo u lovljenju malih ptica. Kad strijela pogodi, naći ćeš se s razumijevanjem. Mnijenja sam da je njihov let ono što me dira, i kako brzo kucaju im sićušna srca."

Kasnije, u lisnatom šaptu proljetne večeri, dok su se Simon i mali trol izležavali kraj vatre probavljajući svoj obrok – dva goluba i debelu vjevericu – Simon je razmišljao o onome što je Binabik bio rekao. Bilo je neobično shvatiti da slabo razumiješ nekog tko ti se počeo sviđati. Kako je trol mogao osjećati takvu privrženost prema nečemu što je namjeravao ubiti?

Ja sigurno ne osjećam ništa takvo prema onom prokletom šumaru, pomislio je. Vjerojatno bi ubio i mene isto tako rado kao što bi ubio i Sithu.

Ali, bi li? Bi li sjekirom krenuo na Simona? Možda ne: Sithu je bio smatrao demonom. Simonu je bio okrenuo leđa, nešto što ne bi učinio da ga se bojao.

Pitam se, je li imao ženu? Pomisli Simon nenadano. Je li imao djece? Ali bio je zao čovjek! Ipak, i zli ljudi mogu imati djecu – kralj Elija ima kćer. Bi li njoj bilo žao kad bi joj otac umro? Meni sigurno ne bi. I nije mi žao što je onaj šumar mrtav – ali bilo bi mi žao njegove obitelji ako su ga tako našli mrtvoga u šumi. Nadam se da nije imao nikakve obitelji, da je bio sam, da je živio sasvim sam u šumi bez ikoga... sam u šumi...

Simon se s trzajem uspravio, pun straha. Gotovo je zadrijemao, sam i bespomoćan... ali ne. Binabik je bio tu, sjedeći uz obalu, pjevušeći za sebe. Simon se odjednom osjetio vrlo zahvalnim za čovječuljkovu prisutnost.

"Hvala ti... na večeri, Binabik."

Trol se okrenuo da ga pogleda, s popustljivim smiješkom u kutovima usana. "Rado je pružena. Sad kad si vidio što južnjačke puhnute strijele mogu učiniti, možda bi volio i sâm naučiti njihovo rabljenje?"

"Svakako!"

"Vrlo dobro. Onda ću ti se sutra dati na pokazivanje – možda ćeš se onda ti dati na lovljenje večere, ha?"

"Kako dugo..." Simon je pronašao neku grančicu i potakao žar, "kako dugo ćemo putovati zajedno?"

Trol je sklopio oči i zavalio se, češkajući se po glavi kroz gustu crnu kosu. "Oh, bar neko vrijeme, nalazim se misleći. Ti ideš u Naglimund, točno? Pa, ja osjećam sigurnost da ću putovati barem najveći dio puta do tamo. Je li to dobra stvar?"

"Da!... Mmm, da." Simon se osjetio mnogo bolje. I on se zavalio, vrteći bosim nožnim prstima pred ugljevljem.

"Ipak," rekao je Binabik kraj njega, "još uvijek se ne nalazim shvatiti zašto si željan otći onamo. Čuo sam priče da se utvrda Naglimund sprema za rat. Čuo sam glasine da se princ Jošua – čije nestajanje je postalo znano čak i na dalekim mjestima mojih putovanja – možda skriva tamo da zarati sa svojim bratom kraljem. Ti nisi čuo takva govorenja? Zašto si, ako mogu biti tako slobodan, krenuo tamo?"

Simonov trenutak opuštenosti je ispario. On je samo malen, izgrdio se, nije glup! Prisilio se da nekoliko puta duboko udahne prije nego što je odgovorio. "Ja baš ne znam puno o takvim stvarima, Binabik. Roditelji su mi mrtvi, a... a imam prijatelja u Naglimundu... svirača." Sve istinito, više-manje – ali je li i uvjerljivo?

"Hmmmmm." Binabik nije otvorio oči. "Ima možda i boljih odredišta od tvrđave koja se priprema za opsadu. Ipak, pokazuješ prilično hrabrost krećući tako sam, premda, 'Hrabar i glup često žive u istoj pećini', kako mi kažemo. Možda ako se tvoje odredište pokaže nelijepim za tebe, možeš doći i živjeti s nama, Qanucima. Velik, i visok, trol bio bi ti!" Binabik se nasmijao, visok, blesasti hihot poput ljutite vjeverice. Simon, usprkos osjetljivosti svojih živaca, nije mogao a da mu se ne pridruži.

Vatra je dogorjela do prigušenog žara, a okolna šuma bila je neodređeni, nerazaznatljivi pregršt tame. Skutreni Simon povukao je svoj ogrtač čvrsto oko sebe. Binabik je odsutno prelazio prstima preko rupa na svojoj fruli dok je buljio u baršunastu krpicu neba vidljivu kroz prazninu među drvećem.

"Gledaj!" rekao je, pokazujući svojim glazbalom u noć. "Jesi li vidio?"

Simon je okrenuo glavu bliže čovječuljkovoj. Iznad njih se nije vidjelo ništa osim tankog reda zvijezda. "Ne vidim ništa."

"Zar ne vidiš Mrežu?"

"Kakvu mrežu?"

Binabik ga čudno pogleda. "Zar se u toj kutiji od dvorca ne nađete ničem naučeni? Mezumiiruina Mreža."

"Tko je to?"

"Aha." Binabik si je pustio glavu da padne. "Zvijezde. Ta skupina koju gledaš tamo iznad sebe: to je Mezumiiruina Mreža. Kažu da je širi da uhvati svog muža Isikija, koji je pobjegao. Mi Qanuci zovemo je Sedda, Tamna Majka."

Simon se zabuljio u blijede točkice; izgledalo je kao da se to neka debela crna tkanina koja odvaja Osten Ard od nekog svijetlog svijeta otrcala. Kad bi zaškiljio, mogao je razaznati pomalo lepezast oblik u rasporedu zvijezda.

"Tako su blijede."

"Nebo nije čisto, imaš pravo. Kaže se da Mezumiiru to više voli tako, da inače sjajno svjetlo dragulja iz njene mreže daje upozorenja Isikiju da se dâ na bježanje. Svejedno, često ima oblačnih noći, a još se nije našla uhvatiti ga..."

Simon se namrštio. "Mezza... Mezo..."

"Mezumiiru. Mezumiiru, Žena Mjesec."

"Ali rekao si da je tvoj narod zove... Sedda?"

"Točno je. Ona je majka svima, kako Qanuci vjeruju."

Simon je načas razmislio. "Ali zašto onda ono", pokazao je prema gore, "zovete 'Mezumiiruina Mreža.' Zašto ne 'Seddina Mreža'?"

Binabik se nasmiješio i podigao obrve. "Dobro pitanje. Moj narod je tako i zove – ili, zapravo, govore 'Seddina ponjava'. Ja više putujem, ipak, i nađem se učeći druga imena, a na kraju konca, Sithe su ipak tu bili prvi. Oni su se već odavno našli dajući imena svim zvijezdama."

Trol je na trenutak sjedio, zureći zajedno sa Simonom gore prema crnom krovu svijeta. "Znam", reče odjednom. "Dat ću se na pjevanje tebi pjesme Seddine – ili malog dijela, možda. To je pjesma velike duljine, konačno. Hoću li se okušati u tom pjevanju?"

"Da!" Simon se smjestio još dublje u svom ogrtaču. "Pjevaj, molim te!"

Qantaqa, koja je bila tiho hrkala preko trolovih nogu, sad se probudila, podigavši glavu da se ogleda ovamo i onamo, ispuštajući prigušeno režanje. Binabik se također obazro, stisnuvši oči dok je pokušavao prodrijeti u tamu izvan kruga logorske vatre. Trenutak kasnije Qantaqa je, očito uvjerena da je sve u redu, svojom velikom glavom namjestila Binabika kako bi sebe smjestila u udobniji položaj pa sklopi oči. Binabik ju je potapšao, podigao svoju frulu i puhnuo nekoliko pripremnih nota.

"Nađi se s razumijevanjem", rekao je, "da ovo može biti samo skraćenica cijele pjesme. Dat ću se u objašnjavanje stvari. Seddina muža, od Sitha nazvana Isiki, moj narod zove Kikkasut. On je Gospodar svih Ptica..."

Svečano, trol je počeo pjevati visokim glasom –čudno milozvučno, poput vjetra negdje visoko. Zastajao je na kraju svakog stiha, dodajući piskutave note na svojoj fruli.

"Voda teče

Kraj Tohuqove pećine

Svijetle nebeske pećine

Sedda prede

Tamna kći nebeskog kralja

Blijeda, crnokosa Sedda.

Kralj ptica leti

Po zvjezdanom putu

Sjajnom blistavom putu

Sad ugleda Seddu

Kikkasut je ugleda

Zaklinje se da će biti njegova.

'Daj mi svoju kćer.

Svoju kćer što prede.

Prede tanke niti.'

Kikkasut tad doziva.

'Odjenut ću je lijepo

Svu u sjajno perje!'

Tohuq sluša

Čuje lijepe riječi

Bogatog kralja ptica riječi

Pomisli na čast—

Seddu će predati

Stari, pohlepni Tohuq."

"Tako", objasnio je Binabik govornim glasom, "stari Tohuq, gospodar neba, dâ se na prodaju svoje kćeri Kikkasutu za prekrasan ogrtač od perja, koji će rabiti za spravljanje oblaka. Sedda tad odlazi sa svojim novim mužem u njegovu zemlju iza planina, gdje se nađe postajući Kraljica ptica. Ali brak nema mnogo sreće. Uskoro je Kikkasut počinje zanemarivati, dolazeći kući samo da bi jeo i proklinjao Seddu." Trol sa tiho nasmijao, brišući kraj frule o svoj krzneni ogrtač. "O, Simone, to je uvijek takva duljina u priči... Dakle, Sedda odlazi k šamanki, koja joj kaže da će vratiti Kikkasutovo lutajuće srce ako se nađe dajući mu djecu.

Čarolijom koju joj je dala šamanka, spravljenom od kostiju i lažilista i crnog snijega, Sedda se tad nađe sposobna da začne i rodi devetero djece. Kikkasut se nađe čuti i pošalje vijest da će se dati na dolaženje da ih uzme od nje, tako da se nađu kako treba odgojena kao ptice, a ne od Sedde podignuta beskorisna mjesečeva djeca.

Kad se nađe čuvši ovo, Sedda uzme dvoje najmlađih i sakrije ih. Kikkasut dolazi da se dâ na uzimanje drugih, i pita je za stanje nestalih dvoje. Sedda mu kaže da su postali bolesni i mrtvi. On odlazi od nje, a ona ga proklinje."

Opet je zapjevao.

"Kikkasut leteći

Sedda plače

Plače za svojim gubitkom

Djecom svom odvedenom

Osim skrivenoga para

Lingita i Yane.

Unuci kralja neba

Blizanci Žene Mjeseca

Tajni i blijedi

Yana i Lingit

Skriveni od svog oca

Besmrtnima će ih zadržati..."

"Nalaziš se vidjeti," prekinuo se Binabik, "Sedda nije htjela za svoju djecu da imaju smrtnost i nađu se umirući, kao ptice i životinje na polju. Oni su bili njeno sve i njena jedinost...

Sedda oplakuje

Sama i izdana

Osvetu kuje

Uzima sjajne dragulje

Kikkasutov dar ljubavni

Isplеće ih zajedno.

Na vrh planine nebeske

Tamna Sedda uspne se

Ispredenu ponjavu

Širi noćnim nebom

Klopku za svog muža

Kradljivca joj djece..."

Binabik je neko vrijeme vodio melodiju, polako mičući glavom amo-tamo. Konačno spusti frulu. "To je pjesma naporne duljine, Simone, ali govori o vrlo važnim stvarima. Nastavlja se u priči o djeci Lingitu i Yani, i njihovu biranju između Smrti Mjeseca i Smrti Ptice – mjesec, vidiš, umire, ali onda ima povratak kao ona sama. Ptice umiru, ali ostavljaju svoje izlegnute mlade da ih nadžive. Yana je, mi trolovi smo mnijenja, izabrala put Mjesečeve smrti i našla se kao pramajka – riječ koja znači baku – pramajka Sitha. Smrtnici, ja i ti, Simone prijatelju, od potomstva smo Lingitova. Ali to je duga, vrlo duga pjesma... bi li htio jednom naći se slušajući još koji dio?"

Simon nije odgovorio. Pjesma o mjesecu i nježni dodir pernatog krila noći poslali su ga u san.

19

Krv svetog Hoderunda

Svaki put kad bi zaustio da nešto kaže, ili čak dublje uzdahnuo, Simonu se činilo da mu se usta smjesta napune lišćem. Koliko god saginjao i izmicao, nije mogao izbjeći grane koje kao da su grabile za njegovim licem poput pohlepnih dječjih ruku.

"Binabik!" zavapio je, "zašto se ne možemo vratiti na cestu? Rastrgatće me!"

"Nemoj se toliko žaliti. Uskoro ćemo se dati na vraćanje k cesti."

Strašno ga je živciralo gledati sićušnog trola kako si pronalazi put kroz zapletene grane i grančice. Lako je njemu reći nemoj se žaliti! Što je šuma bivala gušća, Binabik kao da je postajao sve spretnijim, provlačeći se otmjeno kroz gust, grabežljiv gustiš, dok se Simon lomatao iza njega. Čak je i Qantaqa lako skakutala uz njih, ostavljajući jedva tračak drhtaja među lišćem. Simon se osjećao kao da pola Starosrca visi po njemu u obliku slomljenih grančica i oštrog trnja.

"Ali zašto se uopće time mučimo? Pa sigurno ne bi trajalo ništa dulje pratiti cestu oko ruba šume nego što meni treba da se probijem kroz nju palac po palac!?"

Binabik je zazviždio vučici, koja im se načas izgubila iz vida. Ubrzo se vratila, pa dok je trol čekao da ih Simon sustigne, promrsio je gust ovratnik krzna oko njezina vrata.

"Vrlo si u pravu, Simone", rekao je kad se mladić dovukao. "Mogli bismo se naći postižući isto vrijeme kad bismo išli duljim putem uokolo. Ali," podigao je jedan debeljuškasti, upozoravajući prst, "ima i drugih obrazloženja."

Simon je znao da bi trebao pitati. Ali nije, samo je zadihano stajao pokraj čovječuljka i proučavao svoju najnoviju ogrebotinu. Kad je trol shvatio da Simon neće zagristi, nasmiješio se.

"'Zašto?' pitaš ti znatiželjno? Kakvih 'obrazloženja'? Odgovor se nalazi svuda oko tebe, uz svako drvo i pod svakim kamenom. Osjeti! Omiriši!"

Simon se bijedno ogledao oko sebe. Sve što je vidio bilo je drveće. I trnje. I još drveća. Zastenjao je.

"Ne, ne, zar osjeta nemaš više nikakvih?" povče Binabik. "Na kakva su se učenja davali u tom bezobličnom kamenom mravinjaku, tom... dvorcu!?"

Simon je podigao pogled. "Nisam rekao da sam živio u dvorcu."

"To je od velike očitosti u svakom tvome činu." Binabik se hitro okrenuo da pokaže jedva vidljiv jelenski trag koji su bili slijedili. "Vidiš," rekao je dramatično, "zemlja je knjiga i trebao bi se dati na njeno čitanje. Svaka mala stvarčica", samouvjereni smiješak, "nalazi se s pričom koju će ispričati. Drveće, lišće, mahovine i kamenje, sve na sebi ima ispisane stvari predivne zanimljivosti..."

"O, Elizijo, ne", zacvilio je Simon i spustio se na tlo, oslanjajući čelo na koljena. "Molim te, nemoj mi čitati knjigu šume baš ovog časa, Binabik. Bole me i noge i glava."

Binabik se naginjao naprijed sve dok mu se okruglo lice nije našlo na palac od Simonova. Nakon trenutka promatranja mladićeve od trnja zapletene kose, trol se opet uspravi.

"Pretpostavljam da se možemo tiho odmoriti", rekao je, pokušavajući sakriti svoje razočaranje. "Ispričat ću ti o tim stvarima u nekom kasnijem trenutku."

"Hvala", promrmlja Simon u svoja koljena.

Simon je izbjegao zadaću lovljenja večere jednostavno tako što je zaspao čim su se ulogorili. Binabik je samo slegnuo ramenima, povukao dug gutljaj iz svoje mješine s vodom i još jedan iz one s vinom, a onda se zaputi na kratku šetnju krajem u kojem su zastali, s Qantaqom kao njuškavim stražarom pokraj sebe. Nakon nimalo zanimljiva, ali okrepljujućeg obroka od sušenog mesa, bacio je kosti uz pratnju Simonova dubokog disanja. Na prvom bacanju dobio je Beskrilu pticu, Ribu lopljaricu i Zasjenjeni put. Uznemiren, zatvorio je oči i neko vrijeme mumljao neku bezobličnu melodiju dok se oko njega polako dizao zvuk noćnih kukaca. Kad je opet bacio, prva dva promijenila su se u Baklju u pećini i Jogunastog ovna, ali Zasjenjeni put se opet pojavio, kosti oslonjene jedna o drugu kao da ih je ostavio neki uljudan mesožder. Premda nije bio od onih koji slijede kosti u prenagljene odluke – njegov ga je učitelj predobro obrazovao – Binabik je ipak spavao, kad mu je to konačno uspjelo, sa svojim štapom i torbom nadohvat ruke.

Kad se Simon probudio, trol ga je dočekao ukusnim obrokom od prženih jaja – prepeličjih, rekao je – nekih bobica, pa čak i blijedonarančastih pupoljaka jednog procvjetalog drveta, koji su se pokazali posve jestivim na jedan prilično sladak i pomalo gumast način. Jutarnje hodanje također je prošlo znatno lakše nego prethodnoga dana: područje je postupno postajalo otvorenije, a drveće rjeđe.

Trol je cijeloga jutra bio prilično tih. Simon je bio uvjeren da je razlog tome bio njegov manjak zanimanja za Binabikovo šumsko znanje. Dok su silazili niz dugačak, blag obronak, sa suncem visoko u njegovu jutarnjem penjanju, osjetio je potrebu da nešto kaže.

"Binabik, hoćeš li mi danas pričati o šumskoj knjizi?"

Njegov suputnik se nasmiješio, ali manjim, napetijim osmijehom od onoga koji je Simon bio navikao vidjeti. "Naravno, prijatelju Simone, ali bojim se da sam te uputio u pogrešno razmišljanje. Vidiš, kad govorim o zemlji kao o knjizi, ne predlažem ti da se daš na čitanje kako bi popravio svoje duševne osjećaje, kao nekim vjerskim spisom – premda je obraćanje pozornosti na svoju okolinu jamačno moguće i iz takvih razloga. No, nalazim se govoriti o tome više kao nekoj knjizi iz medicine, nečemu što se uči radi zdravlja."

Stvarno je nevjerojatno, pomisli Simon, kako me mali lako zbuni. Ačak se i ne trudi!

Naglas je rekao: "Zdravlje? Knjiga iz medicine?"

Binabikovo lice iznenada se uozbiljilo. "Zbog svog življenja ili umiranja, Simone. Sad nisi u domu svome. Nisi ni u domu mome, premda se ja nedvojbeno nalazim lakšim gostom nego ti. Čak ni Sithe, koji već tolike godine gledaju sunce dok se vrti po nebu, čak ni oni ne zovu Aldheorte svojom." Binabik je zastao i spustio ruku na Simonov zglavak, onda ga stisne. "Ovo mjesto na kojem stojimo, ova velika šuma, je najstarije mjesto. Zato se i zove, kako tvoj narod kaže, Aldheorte: uvijek je to Starosrce Osten Arda. Čak i ova drva mlađe dobi", okružio je štapom oko sebe, "davala su se na borbu protiv plavljenja, vjetra i vatre prije nego što se tvoj veliki kralj Ivan našao vukući prvi dječji dah na otoku Warinstenu."

Simon se ogledao, trepćući.

"Drugih," nastavi Binabik, "drugih ima, nekih i koja sam ja vidio, čije korijenje uraste u stijene samoga Vremena; starija su od svih kraljevstava Čovjeka i Sitha što su se izdigla u slavi, a zatim se skrhana vratila u tamu."

Binabik mu je ponovno stisnuo zglob i Simon se, gledajući niz brijeg u prostranu dolinu drveća, odjednom osjetio malenim: beskonačno malenim, poput kukca koji plazi uz okomitu stijenu planine koja probija oblake.

"Zašto... zašto mi to govoriš?" upitao je konačno, udišući i odupirući se nečemu što je nalikovalo na suze.

"Zato," reče Binabik, ispruživši ruku da mu potapše rame, "zato što ne smiješ misliti da su šuma i široki svijet imalo slični uličicama i sličnom u Erchesteru. Moraš gledati i moraš misliti i misliti."

Trenutak kasnije trol je ponovno krenuo. Simon je zateturao za njim. Što li je to izazvalo? Sad je zgusnuto drveće djelovalo poput neprijateljske, zašaptale gomile. Osjećao se kao da ga je netko pljusnuo.

"Čekaj!" zazvao je. "Misliti očemu?" Ali Binabik nije usporio i nije se osvrnuo.

"Hajde", pozvao je preko ramena. Glas mu je bio miran, ali odsječan. "Moramo se dati na postizanje boljeg vremena. S malo sreće doći ćemo do Knocka prije nego što se tama dâ na padanje." Zazviždao je Qantaqi. "Molim te, Simone", rekao je.

I to su mu bile posljednje riječi toga jutra.

"Tamo!" Binabik je napokon prekinuo svoju šutnju. Njih dvojica su stajala na vrhu grebena, s krošnjama drveća kao zgužvanim pokrivačem zelenila ispod sebe. "Knock."

Još samo dvije stupnjevito položene nakupine stabala dijelile su ih od valovitog oceana trave koji se pružao do bregova ocrtanih u popodnevnom suncu. "To je Gorošljem ili barem njegovi obronci." Trol je pokazao svojim štapom. Zasjenjeni obrisi brežuljaka, zaokruženi kao leđa pozaspalih životinja, djelovali su kao da su samo praćkomet udaljeni preko prostranog zelenila.

"Kako su daleko... ti obronci?" upita Simon. "I kako smo dospjeli ovako visoko? Ne sjećam se penjanja."

"Penjanjem se i nismo bavili, Simone. Knock je mjesto udoljeno, potonulo kao da ga je netko gurnuo. Kad bi se mogao dati na osvrtanje," mahnuo je natrag uz greben, "vidio bi da smo tu gdje sad stojimo malo niže od erchesterske ravnice. A, da se dam na odgovaranje tvome drugom pitanju, brežuljci se nalaze podosta dalje, ali vid te vara čineći ih bliskim. Uistinu, bolje bi bilo da se damo na penjanje, želimo li doseći moje zaustavno mjesto dok je sunce još nad nama."

Trol je otapkao nekoliko koraka niz greben. "Simone," rekao je, a kad se okrenuo dječak je vidio da je dio napetosti nestao s njegove čeljusti i usta, "moram ti reći da, premda su ti gorošljemski breguvi samo dječica u usporedbi s mojim Mintahoqom, ipak, opet se naći blizu visokih mjesta bit će... poput vina."

Odjednom opet sliči djetetu, pomislio je Simon, promatrajući Binabikove kratke noge kako ga brzo nose niz brijeg, među drveće... Ne, pomisli zatim, ne sliči djetetu, to je samo veličina, ali mladolik je, vrlo mladolik.

Koliko je on uopće star?

Trol je postajao sve manji i manji dok ga je promatrao. Simon blago opsuje i požuri za njim.

Prilično su se brzo spuštali niz široke i obilno pošumljene klisure, premda su ih na nekim mjestima tjerali na pravo planinarenje. Simon se uopće nije iznenadio spretnošću koju je Binabik pokazivao – skačući lako kao perce, podižući manje prašine nego kakva vjeverica, iskazujući sigurnost koraka kakvu, Simon je bio uvjeren, čak ni qanučki ovnovi ne bi prezreli. Binabikova okretnost nije ga iznenadila, ali njegova vlastita jest. Pomalo se oporavljao od svojih prijašnjih nevolja, činilo se, a nekoliko dobrih obroka pomoglo je da se vrati onaj Simon koji je jednom bio širom Visotvrđe poznat kao "dječak-duh" – neustrašivi penjač po tornjevima i skakač po zidovima. Premda se nije mogao mjeriti sa svojim suputnikom planinskoga roda, ipak je imao dojam da se pokazao dobrim. Qantaqa je bila ta koja se mučila, ne zato što bi bila nesigurna na nogama, već zbog nekoliko strmih spustova – djetinje lakih uz pomoć ruku – koji su bili preširoki da bi ih se preskočilo. Suočena s takvim situacijama, malo bi zarežala, zvučeći više iznervirano nego uznemireno, i otkaskala da pronađe neki duži put prema dolje, obično im se ubrzo ponovno pridružujući.

Kad su konačno pronašli vijugavu jelensku stazu niz zadnji hum, popodnevno je sunce palo ispod sredine neba, toplo na njihovim vratovima i sjajno u licima. Mlaki povjetarac šuškao je lišćem, ali nije mogao posušiti znoj na njihovim čelima. Simonov ogrtač, koji je nosio svezana oko pojasa, opterećivao ga je oko trbuha kao da je pojeo obilan obrok.

Na njegovo iznenađenje, kad su dosegli gornje obronke livade – početak Knocka – Binabik je odlučio skrenuti prema sjeveroistoku, držeći se pružanja šume, umjesto da krenu ravno preko šaputava, lagano uzbibana mora trave.

"Ali gorošljemska cesta je na drugoj strani bregova!" reče Simon. "Bilo bi toliko brže da..."

Binabik je podigao svoju nabitu šaku i Simon je namrgođeno zašutio. "Postoji brže, prijatelju Simone, i postoji ići brže'; rekao je i vesela samouvjerenost njegova tona zamalo je – ali ne sasvim – navela Simona da kaže nešto podrugljivo i djetinjasto, ali načas zadovoljavajuće. Kad .je pažljivo zatvorio svoja već otvorena usta, Binabik nastavi. "Vidiš li, mislio sam da bi bilo zgodno – bila zgodnost? ... zgodnoća? – da se noćas odmorimo na mjestu na kojem ćeš se naći spavajući u krevetu i jedući za stolom. Što misliš o tome, hmmm?"

Na to je sav njegov jad ispario kao para ispod podignutog poklopca. "Krevet? Idemo u neko svratište?" Prisjećajući se Šemovih priča o vilenjacima i tri želje, Simon je shvatio kako se čovjek osjeća kad mu se prva želja ispuni... sve dok se nije naglo sjetio erkynske garde i obješenog lopova.

"Ne svratište." Binabik se nasmijao Simonovoj zagrijanosti. "Ali isto je tako dobro – ne, ovo je bolja stvar. To je mjesto gdje ćeš biti nahranjen i odmoren, a nitko se neće dati na ispitivanje tko si ili odakle dolaziš." Pokazao je preko Knocka, prema mjestu na kojem se udaljena strana šume saginjala unatrag sve dok joj opseg nije napokon završio pod podnožjem gorošljemskih bregova. "Tamo prijeko nalazi se, premda se ne može vidjeti s našeg mjesta stajanja. Dođi sad."

Ali zašto ne prijeđemo ravno preko Knocka? pitao se Simon. Kao da Binabik ne želi da budemo tako na otvorenom, tako... izloženi.

Trol je zaista krenuo sjeveroistočnim putem, zaobilazeći široku livadu da bi putovao u sjeni Aldheorte.

I što je mislio s onim mjestom gdje nitko ne pita... što je to sve bilo... Zar se i **on** skriva?

"Uspori, Binabik!" zazvao je. Povremeno, Qantaqina bijela stražnjica iskočila bi iz trave poput galeba koji pluta na valovitom Kynslaghu. "Uspori!" pozvao je ponovno, sad već žureći. Vjetar mu je uhvatio riječi i blago ih ponio gore uz obronak obrastao lelujavom travom iza njih.

Kad ga je Simon konačno sustigao, sa suncem iza njihovih leđa, Binabik je posegnuo i potapšao mu lakat.

"Ranije sam se dao u veliku oštrinu, veliku grubost s tobom. Nije bilo do mene da govorim. Isprike." Zaškilji prema mladiću, onda okrene pogled naprijed, prema mjestu gdje je Qantaqin rep mahao iznad zaljuljane trave, sad ovdje, sad ondje, zastava sićušne, ali brze vojske.

"Ništa..." počeo je Simon, ali Binabik ga prekine.

"Molim te, molim te, prijatelju Simone," rekao je, s jasnim nagovještajem nelagode u glasu, "nije bilo do mene. Ne spominjimo to više." Podigao je obje ruke do ušiju i mahnuo njima u čudnom pokretu. "Radije, dopusti mi da ti kažem ponešto o tome kamo idemo – Sveti Hoderund od Knocka."

"Što je to?"

"To je mjesto gdje ćemo stati. Puno sam puta i sâm bio tamo. To je mjesto povlačenja – 'samostan', kako vi Aedoniti kažete. Ljubazni su prema putnicima."

Simonu je to bilo dovoljno. Kroz glavu su mu smjesta zarojile vizije dugačkih, visokih dvorana, pečenja i čistih kreveta – delirij udobnosti. Počeo je hodati brže, zamalo potrčavši.

"Trčanje nije potrebno", prekori ga Binabik. "Mjesto će nas čekati, bez obzira." Bacio je pogled natrag prema suncu, još je nekoliko sati iznad zapadnog obzora. "Želiš li da ti pričam o svetom Hoderundu? Ili se već nalaziš sa znanjem?"

"Ispričaj mi", odgovori Simon. "Znam za takva mjesta. Netko koga poznam odsjeo je jednom u opatiji u Stanshiru."

"Pa, ova je opatija od posebnosti. Ima povijest."

Simon je podigao obrve, spreman na slušanje.

"Pjesma postoji," reče Binabik, "Pjesan svetoga Hoderunda. Mnogu je popularnija na jugu nego na sjeveru – sjever, pod kojim pomišljam Rimmersgard, ne Yiaqanuc, dom svoj – a razlog zašto očit je. Znadeš li za bitku kod Ach Samratha?"

"Tamo su sjevernjaci, Rimeržani, pobijedili Hernystirce i Sithe."

"Oho? Znači ipak si se našao s nekim obrazovanjem? Da, prijatelju Simone, Ach Samrath je vidio sithske i hernystirske vojske otjerane s polja od Fingila Crvenorukog. Ali bilo je drugih, ranijih bitaka, a jedna od njih bila je tu." Raširio je ruke da obuhvati uzbibano polje oko njih. "Ova se zemlja tada drukčije zvala. Sithe, koji je, pretpostavljam, znaju ponajbolje, zvali su je Ereb Irigú – Zapadna Vrata, znači to."

"Tko ga je nazvao Knock? Smiješno ime."

"Ne znam sa sigurnošću. Ja sâm nalazim se misleći da je korijen rimerško ime za bitku. Ovo mjesto oni nazvali su Du Knokkegard – Kostopolje."

Simon se osvrnuo preko šuštave trave, promatrajući kako se red po red klanja pod koracima vjetra. "Kostopolje?" upitao je i osjetio kako ga prožima hladan dodir predosjećaja.

Vjetar se ovdje stalno miče, pomislio je. Nemiran – kao da traži nešto izgubljeno...

"Kostopolje, da. Mnogo je podcjenjivačkih procjena palo s obje strane za tu bitku. Ove trave daju se na rast nad grobovima mnogo tisuća ljudi."

Tisuće, kao mrtvačko polje. Još jedan grad mrtvih pod nogama živih. Znaju li? zapitao se odjednom. Čuju li nas i mrze zbog... zbog toga što smo na suncu? Ili su sretniji što je sve gotovo?

Sjećam se kad su Šem i Ruben morali ubiti starog Rima, konja za oranje. Tik prije nego što je pao malj Medvjeda Rubena, Rim je pogledao prema Simonu – očiju blagih ali svjesnih, činilo se Simonu. Znajući, ali ne mareći.

Je li se kralj Ivan na kraju tako osjećao, star kakav je bio? Spreman da zaspi, kao stari Rim?

"A to je pjesma koju će svaki svirač južno od Ledomeđe rado pjevati", reče Binabik. Simon je stresao glavom i pokušao se usredotočiti, ali uzdasi trave, razvučen šapat vjetra, bili su mu glasni u ušima. "Ja sâm, i možeš mi se zato dati na zahvaljivanje, neću pjevati nikakvu pjesmu," nastavio je Binabik, "ali o svetom Hoderundu ću objasniti, budući da u njegovu kuću, kako bi se reklo, i idemo."

Mladić, trol i vučica došli su do najistočnijeg kraja Knocka i opet skrenuli, lijevim bokom prema suncu. Dok su koračali kroz visoku travu, Binabik je skinuo svoj kožni kaputić i svezao rukave oko pasa. Košulja koju je nosio ispod toga bila je od bijele vune, labavo pletena i vrećasta.

"Hoderund", počeo je, "bio je po rodu Rimeržanin koji je, nakon mnogih iskustava, prešao na aedonitsku vjeru. Konačno ga je crkva učinila svećenikom.

Kako se kaže, nijedan šav nije važan dok se ogrtač ne raspadne. Ne bi nam bilo važno to što je Hoderund radio, sasvim sam siguran, da nije kralj Fingil Crvenoruki sa svojim Rimeržanima prešao rijeku Zelengaz i prvi put se dao na kretanje u zemlje Sitha.

Ovo je, kao kod većine priča od važnosti, predugo za opisivanje u jednom satu hoda. Izbjeći ću ta objašnjenja i reći ovo: Sjevernjaci su sve tjerali pred sobom, dobivši za sebe nekoliko bitaka u svom kretanju na jug. Hernystirci, pod vodstvom princa Sinnacha, odlučili su suočiti se s Rimeržanima ovdje", Binabik je opet mahnuo sveobuhvatnom rukom preko raspona suncem pošećerene livade, "kako bi zaustavili njihovo navaljivanje jednom za svagda.

Svi ljudi i Sithe dali su se u bježanje od Knocka, bojeći se da će se naći zdrobljeni između dviju vojski – svi su se dali u bježanje osim Hoderunda. Bitka, djeluje tako, privlači svećenike kao muhe, pa je privukla i Hoderunda. Otišao je Fingilu Crvenorukom u njegov šator i dao su u moljenje kralja da se povuče, tako čineći da poštedi tisuće života. Propovijedao je, u svojoj – ako smijem tako reći – gluposti i hrabrosti Fingilu, govoreći mu o riječima Usiresa Aedona da privineš svog neprijatelja k sebi i učiniš ga svojim bratom.

Fingil, to nije iznenađujuće, smatrao ga je luđakom, i našao se vrlo zgađenim što čuje takve riječi od zemljaka Rimeržanina... Oho, je li to dim?"

Iznenadivši Simona promjenom teme – Binabikova priča bila ga je uljuljala u neku vrstu osunčanog spavanja na nogama – trol je pokazao na drugu stranu Knocka. Zaista, iza reda blagih brežuljaka, od kojih najudaljeniji kao da je pokazivao da tamo ima poljoprivrede, podizao se tanak pipak dima. "Večera, usuđujem se misliti", nasmiješi se Binabik. Simonova usta su se otvorila u čežnji i iščekivanju. Ovaj put je i trol ubrzao svoje korake. Okrenuli su se natrag prema suncu dok je tamni rub šume kružio oko njih.

"Kako rekoh," nastavi trol, "Fingil je nalazio Hoderundove nove aedonitske ideje vrlo uvredljivima. Zapovjedio je da se svećenika pogubi, ali milostivi vojnik umjesto toga ga je pustio da ide.

Ali Hoderund otišao nije. Kad su se dvije vojske konačno susrele, izjurio je na bojno polje, ravno između Hernystiraca i Rimeržana, mašući svojim Drvetom i zazivajući im na glave sav mir Boga Usiresa. Uhvaćen između dviju bijesnih neznabožačkih vojski, ubrzo se našao mrtav i ubijen.

I tako," Binabik je mahnuo svojim štapom, udarajući po visokom grmu trave, "prča čija filozofija je nejasna, hmmm? Barem za nas Quanuce, koji više volimo biti ono što vi zovete neznabošcima i ono što ja zovem živ. Lektor u Nabbanu, međutim, nazvao je Hoderunda mučenikom i u ranim danima Erkynlanda podario je ovom mjestu crkvu i opatiju za hoderundski red."

"Je li bila strašna bitka?" upitao je Simon.

"Rimeržani su nazvali ovo mjesto Kostopolje. Kasnija bitka kod Ach Samratha bila je možda krvavija, ali tamo je bilo izdaje. Ovdje na Knocku bilo je prsa o prsa, mačem o mač i krv je tekla kao potoci u proljeće."

Spuznuvši nisko na nebo, sunce im je udaralo ravno u lica. Popodnevni vjetrić, koji se bio ozbiljno podigao, svijao je dugu travu i bacakao kukce tako da su plesali u zraku, kao sićušni bljeskovi zlaćanog svjetla. Qantaqa se u punom trku vratila kroz polje, zagušujući svojim prilaskom upornu, siktavu glazbu stapke o stapku. Kad su se počeli uspinjati uz dugi obronak, počela je kružiti oko njih, ljuljajući svoju veliku glavu kroz zrak i uzbuđeno štekćući. Simon je zaklonio oči, ali nije vidio ništa iza uspona, osim vrhova drveća na rubu šume. Okrenuo se da pita Binabika hoće li uskoro stići, ali trol je u hodu zurio dolje, obrva namrštenih u koncentraciji, ne obraćajući pozornost na Simona ni na zaigranu vučicu.

Nakon što je neko vrijeme prošlo u tišini, pomućenoj samo šumom njihova prolaska kroz tešku travu i povremena Qantaqina laveža, Simonov prazni želudac očeličio ga je za ponovni pokušaj pitanja. Tek što je zaustio da kaže kad ga Binabik iznenadi počevši visoku, naričuću pjesmu:

"Ai-Ereb Irigú.

Ka'ai shikisi aruya'a

Shishei, shishei burusa'eya

Pikuuru n'dai-tu."

Dok se Simon uspinjao svjetlom natopljenim, vjetrom uzbibanim brežuljkom, riječi i čudna melodija činile su mu se kao žalobna pjesma ptica, očajni krik iz visokih, osamljenih, nemilosrdnih zračnih prostora.

"Sithska pjesma." Binabik je dobacio Simonu neki čudan, stidljiv pogled. "Ne pjevam je dobro. Govori o ovom mjestu, gdje su prvi Sithe umrli od ruku Čovjeka, gdje se krv prvi put prolila od ratovanja ljudi na zemljama Sitha." Kad je dovršio rečenicu, mahnuo je rukom prema Qantaqi, koja mu je lupkala o nogu svojom širokom njuškom. "Hinik aia!" rekao joj je. "Nalazi se njušiti ljude i spremati hranu", promrmljao je u ispriku.

"Što kaže pjesma?" upita Simon. "Mislim, riječi." Neobičnost ga je još žarila, ali istovremeno i podsjećala na to kako je svijet zapravo velik i kako je malo od njega vidio,čak i u užurbanoj Visotvrđi. Malen, malen, malen se osjećao, manji čak i od malog trola koji se penjao kraj njega.

"Sumnjam, Simone, da se sithske riječi zaista mogu prepraviti za pjevanje na smrtnim jezicima – može li se njihova misao naći točno prenesena, shvaćaš? Još gore, ovo što mi govorimo, ti i ja, nije jezik moga rodnog mjesta... ali mogu pokušati."

Još su nekoliko trenutaka hodali. Qantaqi je napokon dosadilo ili je odlučila ne dijeliti svoje vučje oduševljenje s tim nezgrapnim ljudima pa je nestala preko vrha obronka.

"Ovo, mnijenja sam, približno je po smislu", reče Binabik konačno, a onda počne, više zapijevanjem nego pravom pjesmom:

"Na Vratima Zapada

Između oka sunca i srdaca

Predaka

Pada suza

Trag svjetla, trag svjetla što na zemlju pada

Dodiruje željezo i postaje dim..."

Binabik se s nelagodom nasmije. "Vidiš, u šumskim rukama trola, pjesma zraka postaje riječ nezgrapnog kamena."

"Ne," reče Simon, "ne razumijem je, zapravo... ali... osjećam nešto."

"To je onda dobro," nasmiješio se Binabik, "ali nikakve riječi od mene ne mogu se dati na mjerenje s pravim pjesmama Sitha, osobito ne s ovom. To je jedna od najdužih, čuo sam, i najtužnijih. Kaže se također da ju je erlski kralj Iyu'unigato sam sastavio, u posljednjim, trenucima prije nego što ga je ubio... Ah! Pogledaj, sad smo na vrhu!"

Simon je podigao pogled; zapravo, zamalo da su dosegli vrhunac dugačkog obronka, s beskrajnim morem aldheortinih skutrenih krošnji koje se širilo pred njima.

Ali ne mislim da je zbog toga prestao pričati, pomisli Simon. Mislim da je bio na rubu toga da kaže nešto što ne želi reći...

"Kako si naučio pjevati sithske pjesme, Binabik?" upitao je dok su se uspinjali zadnjim koracima da bi izbili na široki hrbat brežuljka.

"Razgovarat ćemo o tome, Simone," odvratio je trol, ogledavajući se. "Ali sad, pogledaj! Tamo je dolje put do svetog Hoderunda!"

Počinjući jedva malo više od dometa dobre praćke ispod njih, držeći se neravna lica brijega poput mahovine što raste na nekom prastarom drvetu, vijugali su redovi i redovi podjednako raspoređenih, brižno njegovanih loza. Bili su odvojeni jedan od drugog vodoravnim terasama urezanim u brijeg, s rubovima zaobljenim kao da se tlo oblikovalo još davno. Putići su se pružali između loza, vijugajući niz brijeg jednako zapleteno kao i same biljke. U dolini ispod toga, zaštićen s jedne strane ovim prvim, malim rođakom gorošljemskih bregova, a s druge tamnom granicom šume, vidio se cijeli splet obrađenih polja, izložen preciznom simetrijom iluminiranog manuskripta. Još dalje, jedva vidljive iza izbočine brijega, bile su male gospodarske zgrade opatije, grub, ali dobro održavan slijed drvenih šupa i ograđenih polja, sad nepopunjen ovcama i kravama. Jedne vratnice, jedini maleni pokretan predmet u masivnoj tapiseriji, polako su se ljuljale naprijed-natrag.

"Slijedi puteljke, Simone, i uskoro ćemo se naći jedući, a možda i pijući nešto malo od samostanske berbe." Binabik je krenuo dolje hitrim hodom. Za nekoliko trenutaka tražili su si put među lozama, dok je Qantaqa, prezriva prema sporom kretanju svojih suputnika, skočila dolje s brijega, preskačući isprepletene loze a da nije dotakla ni jedan potporni štap niti zdrobila jednu bobicu grožđa svojim velikim šapama.

Gledajući svoje noge dok je žurio niz strmi puteljak, osjećajući kako mu se pete pomalo kližu pri svakom dugačkom koraku, Simon je odjednom osjetio, više nego vidio, neku prisutnost pred sobom. Misleći da se to trol zaustavio da ga pričeka, podigao je pogled s kiselim izrazom, spremajući se da kaže nešto o pokazivanju milosti za ljude koji nisu odrasli na planinama. Umjesto toga, kad su mu se oči susrele s košmarnim obličjem pred sobom, zavikao je od straha i izgubio tlo pod nogama, skotrljavši se na stražnjicu i skliznuvši dvije dužine ruke niz puteljak.

Binabik ga je čuo i okrenuo se; pojurivši natrag uz brežuljak, pronašao je Simona kako sjedi u blatu ispod velikog, otrcanog strašila. Čovječuljak je pogledao strašilo, obješeno ukoso na širokom kolcu, gruboga oslikanog lica gotovo izbrisanog vjetrom i kišom, a onda spusti pogled na Simona koji je na tlu lickao svoje oderane dlanove. Binabik je zatomio smijeh i pomogao dječaku da ustane, svojim malim, snažnim rukama uhvativši Simonov lakat i podižući ga na noge, ali onda se više nije mogao suzdržavati. Okrenuo se i pošao dalje, ostavljajući Simona da se ljutito mršti kad bi prigušeni zvukovi čovječuljkova veselja doplutali do njega.

Simon je gorko otresao najgoru prašinu sa svojih hlača i provjerio dva paketa zataknuta u svom pojasu, strijelu i rukopis, kako bi se uvjerio da se ni jedan od njih nije oštetio. Binabik očito nije mogao znati za lopova obješenog na križanju, ali bio je prisutan i vidio je Sithu obješenog u šumarevoj klopci. Pa zašto je onda bilo tako komično to što se Simon prepao?

Osjećao se vrlo priglupo, ali kad je ponovno pogledao strašilo, ipak je osjetio drhtaj neke crne slutnje. Posegnuo je prema strašilu, uhvatio praznu vreću glave – grubu i hladnu na dodir – i smotao je, zavukavši joj vrh u bezoblični, otrcani ogrtač koji je lepetao oko ramena tako da sakrije zamućene, slijepe oči. Neka se trol smije.

Binabik, sad miran, čekao ga je niže uz put. Nije se ispričao, ali je potapšao Simona po zglavku i nasmiješio se. Simon mu je uzvratio osmijehom, premda manjim.

"Kad sam bio ovdje prije tri mjeseca", reče Binabik, "na putovanju prema jugu, jeo sam predivnu divljač! Braći je dopušteno uzeti vrlo malo jelena iz kraljeve šume da bi pogostili putnike – i sebe same, podrazumijeva se. Oho, evo ga... a i dim se diže!"

Zaokrenuli su niz zadnji zavoj brijega; žalobni zvuk škripavih vratnica bio je ravno pod njima. Malo dalje niz obronak nalazili su se natrpani slamnati krovovi opatije. Dim se zaista dizao, tanka perjanica što se podizala gore da se zavrti i rastoči u vjetru s vrha brijega. Ali nije izlazila iz dimnjaka ili dimne rupe.

"Binabik..." reče Simon, iznenađenja ne još posve pretvorenog u paniku.

"Spaljena", prošapće Binabik. "Ili u plamenu. Kćeri Planinska...!" Vrata su se zalupila i odmah opet otvorila. "Strašan je gost došao u kuću svetog Hoderunda."

Simonu, koji nikad prije nije vidio opatiju, zadimljena pustoš pod njima djelovala je baš kao oživjela Binabikova priča o Kostopolju. Kao u užasnim, ludim satima ispod dvorca, osjetio je ljubomorne pandže prošlosti kako se proguravaju i povlače sadašnjost u tamni prostor žaljenja i straha.

Kapela, glavna opatija i većina gospodarskih zgrada bile su svedene na kipuće kosture. Nagorene krovne grede, izgorjelih tereta šiblja i slame, ležale su izložene ironičnom proljetnom nebu poput pocrnjelih rebara s gozbe nekog proždrljivog boga. Raštrkana po okolišu, kao da ih je razbacao taj isti bog, ležala su tijela barem dvadesetorice ljudi, jednako krpenih udova i beživotna kao strašilo navrh brijega.

"Chukkuovih mi kamenova..." dahnuo je Binabik, još bulječi. Blagu se udario donjim dijelom dlana po prstima. Krenuo je naprijed, spuštajući si torbu s ramena, i požurio niz brijeg. Qantaqa samozadovoljno zalaje i veselo poskoči za njim.

"Čekaj", rekao je Simon, jedva šaptom. 'Čekaj!" zazove i pojuri za njim. "Vrati se! Što to radiš! Poginutćeš!"

"Sati su i sati prošli!" odazvao se Binabik ne okrećući se. Simon ga je vidio kad je načas zastao i sagnuo se nad prvim tijelom do kojeg je dospio. Trenutak kasnije potrčao je dalje.

Bez daha, srca zalupala od straha usprkos očitoj istini čovječuljkovih riječi, Simon je pogledao to isto tijelo dok je prolazio. Bio je to čovjek u crnoj halji, po izgledu redovnik – lice mu je bilo skriveno, pritisnuto u travu. Glava jedne strijele probila se nasilno kroz njegov zatiljak. Muhe su delikatno hodale po sasušenoj krvi.

Nekoliko koraka dalje Simon se spotakao i pao, bolno se zaustavivši na dlanovima preko pošljunčanog puteljka. Kad je vidio preko čega se bio spotakao, i ugledao muhe kako se vraćaju na iskrenute oči, divlje je i bolno povratio.

Kad ga je Binabik pronašao, Simon je već otpuzao u sjenu jednog kestena. Mladićeva glava se mekušno ljuljala, a Binabik je, poput nježne ali djelotvorne majke, svežnjićem trave brisao pljuvačku s njegove brade. Posvuda se osjećao smrad leševa.

"Loše je to. Loše." Binabik je blago dodirnuo Simonovo rame, kao da se uvjerava da je mladić stvaran, onda čučne i osloni se na bedra, stisnuvši oči spram posljednjih crvenih zraka sunca. "Ne mogu pronaći nikog tko se ovdje nalazi živ. Redovnici u najvećem dijelu, svi odjeveni u opatijske halje, ali ima i drugih."

"Drugih...?" zagrgljao je.

"Ljudi u odjeći putnika... Ledomeđani, možda zastali da ovdje prenoće, premda ih ima podosta. Nekoliko ih nosi brade i za mene imaju izgled Rimeržana. To je zbunjujućost."

"Gdje je Qantaqa?" upita Simon slabašno. Odjednom se čudno zabrinuo za vučicu, premda je od svih njih ona vjerojatno bila u najmanjoj opasnosti.

"Trči. Njuši. Vrlo je uzbuđena." Binabik je, primijetio je Simon, bio rastavio svoj štap i zataknuo dio s nožem za svoj pojas. "Pitam se", reče trol, zagledan u dizanje dima kad je Simon konačno sjeo, "što se nadalo u dovođenje do ovoga? Razbojnici? Neko borenje oko vjerskih pitanja –čujem da to nije neobično među vama Aedonitima – ili što? Vrlo čudnovato..."

"Binabik..." Simon se nakašljao i pljunuo. Usta su mu imala okus svinjarevih čizama. "Bojim se." Negdje u daljini, Qantaqa je zalajala, iznenađujuće visokim zvukom.

"Prestrašen." Binabikov osmijeh bio je tanak poput žice. "Prestrašen i trebaš biti." Premda mu je lice djelovalo čisto i nezabrinuto, neka vrsta iznenađene bespomoćnosti vrebala je iza trolovih očiju. To je uplašilo Simona više nego bilo što drugo. Bilo je tu još nečeg: neki nagovještaj pomirenosti, kao da stravični događaj nije došao posve neočekivano.

"Razmišljam..." počeo je Binabik, kad se Qantaqino štektanje iznenada podiglo u režeći krešendo. Trol skoči na noge. "Našla je nešto", rekao je, pa povukao iznenađenog mladića na noge snažnim trzajem zgloba. "Ili nešto nalazi nju..." Dok je Simon teturao iza njega, s nagonima bijega i straha koji su šištali kroz njegovu lubanju kao šišmiši, Binabik je pojurio u smjeru zvukova. Trčeći, segnuo je prstom u svoju puhaljku da gurne nešto na mjesto. Simon je znao – teška, nelagodna spoznaja – da ta strijela ima crni vrh.

Pretrčali su zemljište opatije, udaljivši se od ostataka i kroz voćnjak, slijedeći zvukove Qantaqine nevolje. Mećava jabučnih cvjetova padala je posvuda oko njih; vjetar je nadirao, pa zanosio na stranu uz rub šume.

Ni deset trčećih koraka unutar šume ugledali su Qantaqu, nakostriješenu, režanja tako dubokog da ga je Simon osjetio u svom želucu. Uhvatila je nekog redovnika i stjerala ga uz deblo jednog jablana. Čovjek je visoko držao svoj privjesak Drveta, kao da zaziva munje nebeske na drsku zvijer. Usprkos junačkom držanju, bolesno bljedilo njegova lica i uzdrhtale ruke pokazivali su da ne očekuje da će kakva munja zaista i stići. Njegove izbuljene oči, još povećane od straha, bile su prikovane uz Qantaqu: još nije ugledao dvojicu pridošlica.

"...Aedonis Fiyellis extulanin mei..." Široke usne micale su se zgrčeno; sjene lišća ispjegale su mu ružičastu lubanju.

"Qantaqa!" poviče Binabik. "Sosa!" Qantaqa je zarežala, ali uši su joj se trznule. "Sosa aia!" Trol je lupio svojim šupljim štapom o bedro. Udarac je odjeknuo. S posljednjim nakostriješenim režanjem Qantaqa je spustila glavu i odgegala se natrag do Binabika. Redovnik se zabuljio u Simona i trola kao da su mu se činili podjednako zastrašujućima kao i vuk, blago se zaljuljao, a onda pao unatrag da bi završio sjedeći na tlu s izbezumljenim izrazom djeteta koje se ozlijedilo, ali još ne shvaća da želi plakati.

"Usirese milosrdni", zablebetao je kad su ova dvojica krenula prema njemu. "Usirese milosrdni, milosrdni..." Divlji izraz popeo mu se u buljave oči. "Ostavite me na miru, vi čudovišta neznabožačka!" povikao je i pokušao se uspeti na noge. "Ubojice, kopilad, neznabožačka kopilad!" Peta mu se poskliznula pod njim i opet je sjeo, mrmljajući: "Trol, trol ubojica..." Počeo je crvenjeti, boja mu se vraćala. Uvukao je dug zgrčeni dah, a onda se učinilo kao da će konačno zaista zaplakati.

Binabik je stao. Uhvativši Qantaqu za vrat, gurnuo je Simona naprijed i rekao: "Pomozi mu."

Simon je hodao polako, pokušavajući s određenim poteškoćama smiriti svoj izraz u nešto što bi pristajalo prijatelju koji dolazi pomoći – i njegovo srce, konačno, lupalo mu je o prsni koš kao djetlić. "Sve je u redu, sad," rekao je, "sve u redu."

Fratar je bio pokrio lice rukavom. "Ubili ste ih sve, sad hoćete i nas", zavapio je, glasom u kojem se, premda prigušenom, čulo više samosažaljenja nego straha.

"Rimeržanin, to je," reče Binabik, "kao da već nisi pogodio, slušajući ga kako kleveće Qanuce. Fuj." Trol je proizveo zgađeni zvuk. "Pomozi mu da ustane, prijatelju Simone, i izvedimo ga na svjetlo."

Simon je uhvatio čovjekov koščati lakat omotan crnom haljom i s naporom ga uspravio na noge, ali kad ga je pokušao povesti prema Binabiku, čovjek se otrgao.

"Što to radiš?" povikao je, pipajući po svojim prsima za Drvetom. "Hoćeš me natjerati da napustim ostale? Ne, samo se makni od mene!"

"Ostale?" Simon se upitno okrenuo k Binabiku. Trol slegne ramenima i počeše vučje uši. Qantaqa je djelovala nasmiješeno, kao da ju je cijeli prizor zabavljao.

"Ima li i drugih preživjelih?" upitao je mladić blago. "Pomoći ćemo vam, i njima, ako možemo. Ja sam Simon, a ono je moj prijatelj Binabik." Redovnik se sumnjičavo zapiljio u njega. "Mislim da ste Qantaqu već upoznali", dodao je Simon i smjesta zažalio nespretnu šalu. "Hajde, tko ste vi? Gdje su ti ostali?"

Redovnik, čija se prisebnost počela vraćati, pružio mu je dug, nepovjerljiv pogled. Onda se okrene i zapilji se načas u trola i vuka. Kad se opet okrenuo Simonu, dio napetosti iščezao mu je s lica.

"Ako si zaista... dobar Aedonit potaknut milosrđem, onda te molim za oproštaj." Redovnikov ton bio je ukočen, kao da nije naviknut na ispričavanje. "Ja sam brat Hengfisk. Taj vuk..." skrenuo je pogled, "prati li vas on?"

"Da", rekao je Binabik oštro, prije nego što je Simon mogao odgovoriti. "Žalosno što te prestrašila, Rimeržanine, ali morao si primijetiti da ti nije nanijela zlo."

Hengfisk nije odgovorio Binabiku. "Predugo sam ostavio svoju dvojicu štićenika same", rekao je Simonu. "Sad im se moram vratiti."

"Poći ćemo s vama", odvrati Simon. "Možda im Binabik može pomoći. Spretan je s travama i takvim stvarima."

Rimeržanin je nakratko podigao obrve, a taj pokret kao da mu je još više izbuljio oči. Smiješak mu je bio gorak. "To je ljubazna pomisao, dječače, ali bojim se da bratu Langrianu i bratu Dochaisu neće pomoći nikakav... šumski melem." Okrenuo se na peti i krenuo, prilično nesigurno, dublje u šumu.

"Ali čekajte!" zazove Simon. "Što se dogodilo s opatijom?"

"Ne znam", rekao je Hengfisk ne okrećući se. "Nisam bio tu."

Simon se okrenuo Binabiku za pomoć, ali trol kao da ga nije namjeravao slijediti. Umjesto toga, dozvao je šepavog fratra.

"Oj, brate Vjesiribo?"

Redovnik se bijesno okrenuo. "Ime mi je Hengfisk, trolu!" Simon je primijetio da mu se crvenilo hitro popelo u lice.

"Samo sam pružao prijevod svome prijatelju", nasmiješio se Binabik svojim žutim osmijehom, "koji ne govori rimergarški jezik. Kažeš da nemate znanja o tome što se dogodilo. A gdje ste vi bili dok su vam braća bila tako poklana?"

Redovnik kao da je nakanio ispljunuti odgovor, ali umjesto toga posegnuo je rukom do svoga Drveta i stisnuo ga. Trenutak kasnije, tišim glasom, rekao je: "Dođi, onda, i pogledaj. Nemam tajni pred tobom, trolu, ni pred svojim Bogom." Krenuo je dalje.

"Zašto si ga razljutio, Binabik?" prošapće Simon. "Zar se ovdje već nije dogodilo dosta loših stvari?"

Binabikove oči bile su uski prorezi, ali nije izgubio smiješak. "Možda sam se dao na neljubaznost, Simone, ali čuo si mu govor. Gledao si mu oči. Ne pusti se zavarati njegovom svetom haljom. Mi Qanucije previše smo se puta probudili usred noći i pronašli oči poput Hengfiskovih kako nas gledaju odozgo, s bakljama i sjekirama u blizini. Vaš Usires Aedon nije imao uspjeha spaljujući tu mržnju iz njegova sjevernjačkog srca." S coktajem za Qantaqu da ih slijedi, trol je krenuo za ukočenim svećenikovim leđima.

"Ali poslušaj se!" reče Simon, ne skrećući pogled s Binabika. "I ti si pun mržnje."

"Ah." Trol je podigao jedan prst pred svojim sad bezizražajnim licem. "Ali ja ne tvrdim da vjerujem u vašeg – oprosti na izrazu – naopakog Boga Milosrđa."

Simon je zaustio da nešto kaže, ali se predomisli.

Brat Hengfisk okrenuo se samo jednom, bezglasno prihvativši njihovu prisutnost. Neko vrijeme nije progovorio. Svjetlo koje se probijalo kroz lišće brzo je nestajalo; ubrzo je njegov uglati, crni obris ostao tek pokretna sjena pred njima. Simon se iznenadio kad se okrenuo i rekao: "Ovdje." Poveo ih je oko podnožja velikog palog drveta čiji je otkriven korijen najviše od svega podsjećao na golemu metlu – metlu koja bi raspalila maštu Rahele Zmajevne prema junačkim, legendarnim pothvatima čišćenja.

Simonova nevoljka pomisao na Rahelu, spojena s događajima toga dana, proizvela je grč nostalgije tako snažan da se spotakao, uhvativši se rukom za krljuštastu koru palog drveta. Hengfisk je klečao, bacajući grančice na malu vatru koja je žarila iz plitke jame. Ležeći kraj vatre, po jedan sa svake strane, u zaklonu oborene dužine drveta, nalazila su se dva čovjeka.

"Ovo je Langrian", reče brat Hengfisk, pokazujući onog s desne strane, čije je lice najvećim dijelom bilo skriveno pod krvavim zavojem načinjenim od vreće. "Pronašao sam ga, jedinog preživjelog u opatiji kad sam se vratio. Mislim da će ga Aedon uskoro pozvati k sebi." Čak i u slabom svjetlu Simon je vidio da je koža brata

Langriana, koliko se vidjela, bila blijeda i voštana. Hengfisk je bacio još jedan štap na vatru kad je Binabik, ni jednom ne susrevši Rimeržaninov pogled, kleknuo kraj ozlijeđenog čovjeka i počeo ga nježno pregledavati.

"Ovo je Dochais", rekao je Hengfisk pokazujući na drugog čovjeka, koji je ležao jednako opušteno kao i Langrian, ali bez vidljive ozljede. "Njega sam krenuo tražiti kad se nije vratio sa svoga bdjenja. Kad sam doveo Dochaisa natrag – donio ga—" bilo je gorkog ponosa u Hengfiskovu glasu, "vratio sam se i našao... našao sve mrtve." Opisao je znak Drveta na svojim grudima. "Sve osim Langriana."

Simon se približio bratu Dochaisu, mršavom mladomčovjeku dugog nosa i hernystirski plavičastih čekinja na bradi. "Što se njemu dogodilo? Što ne valja?"

"Ne znam, dječače", reče brat Hengfisk. "Lud je. Navukao je neku moždanu groznicu." Nastavio je tražiti drvo za potpalu.

Simon je na tren promatrao Dochaisa, primjećujući čovjekovo naporno disanje i blago podrhtavanje tankih očnih kapaka. Kad se osvrnuo prema Binabiku, koji je obzirno odmatao zavoj s Langrianovc glave, blijeda ruka podigla se poput zmije iz crne halje pred njim i uhvatila mu košulju zastrašujuće snažnim stiskom.

Dochais se ukočio, očiju još zatvorenih, leđa tako povinutih da mu se pâs odigao od tla. Glava mu je bila zabačena unatrag i trzala se s jedne strane na drugu.

"Binabik!" poviče Simon prestravljeno, "on... on..."

"Aaaahhhh!" Glas koji se probio iz Dochaisova napetog grla bio je hrapav od boli. "Crna kola! Gledaj, dolaze po mene!" Opet se počeo bacakati, kao riba na suhom, a riječi su u Simonu potakle drhtaj ponuvno probuđenog straha.

Vrh brijega... sjećam se nečega... i škripe crnih kotača... oh, Morgenes, što ja radim ovdje?!

Trenutak kasnije, dok su Binabik i Hengfisk zaprepašteno buljili s druge strane zemljanog ognjišta, Dochais je povukao Simona k sebi sve dok mladićevo lice nije gotovo dodirivalo Hernystiriceve od straha istegnute crte.

"Vode me natrag!" siknuo je redovnik, "natrag na... natrag na... ono strašno mjesto!" Zapanjujuće, oči su mu se otvorile i slijepo se zabuljile u Simonove, udaljene samo za dlan. Simon se nije mogao oduprijeti fratrovu stisku, premda je Binabik bio pokraj njega, pokušavajući mu pomoći da se otrgne.

"Ti znaš!" povikao je Dochais, "ti znaš tko je to! Ti si obilježen! Obilježen kao i ja! Vidio sam ih dok su prolazili – Bijele lisice! Hodali su mojim snom! Bijele lisice! Njihov gospodar ih je poslao da stave led u naša srca i odvezu nam duše u svojim crnim, crnim kolima!"

A onda je Simon bio slobodan, zadihan i uplakan. Binabik i Hengfisk držali su redovnika koji se trzao sve dok se napokon nije prestao otimati. Tišina crne šume se vratila, okružujući sitnu logorsku vatru kao što noćne struje grle umiruću zvijezdu.

20

Sjena kotača

Stajao je na otvorenoj ravnici u središtu prostrane, plitke travnate udoline; trunčica blijedog uspravnog života usred beskrajnog divljanja zelenila. Simon se nikad nije osjećao toliko izloženim, toliko nagim pod nebom. Polja su se uspinjala gore i dalje od njega; obzor sa svih strana čvrsto je pečatio travu i kameno sivo nebo.

Nakon razdoblja koji je mogao biti samo tren ili cijela godina u tako bezličnoj, nepomičnoj bezvremenosti, obzor je pukao.

Sa zlokobnom škripom ratnog broda pod teškim vjetrom, neka tamna stvar pojavila se iznad ruba koji je bio krajnja točka Simonova pogleda. Uzdizala se i uzdizala, nemoguće visoka, sve dok joj sjena nije pala preko Simona u dubinu doline – udar sjene bio je tako nagao da se činilo kao da odzvanja dok je udarala, tvoreći dubok, drhteći zvuk koji je potresao Simonove kosti.

Golemi oblik jasno se ocrtavao spram neba dok je zastao jedan dug trenutak oklijevajući na rubu doline. Bio je to kotač, golem crn kotač visok poput tornja. Potonuvši u sumrak njegove sjene, Simon je samo zinuo kad se kotač počeo okretati s mučnom sporošću i polako se zakotrljao niz dugačak zeleni obronak, dok su otrgnuti komadi tla iza njega letjeli na sve strane. Simon se zamrznut našao u njegovoj jezovitoj putanji. Kotač je mljeo dalje, poput nezaustavljivih žrvnjeva iz Pakla.

Sada se već nadvio nad Simonom, rubom tik do njega, dok se crni trup prostirao sve do nebeskog svoda. Posvuda je, poput kiše, pljuštala iščupana tratina. Tlo pod Simonovim nogama sunulo je naprijed kad je težina kotača pomakla cijeli sloj zemlje. Spotakao se, a u trenutku koji mu je trebao da uhvati ravnotežu, crni rub našao se nad njim. Dok je tako zurio, nijem i prestravljen, ispred očiju mu je proletjela siva sjena, siva sjena s blistavom jezgrom... vrabac, u luđačkom letu, stišćući u svinutoj pandžici neku svjetlucavu stvar. Zatreptao je da ga slijedi očima, a onda, kao da mu se nekako uspio zakvačiti za srce u hitrom prolasku, bacio se za njim, izvan dosega zakotrljanog kotača...

Ali točno kad je pao, i udario o širok rub poput zida, nogavica Simonovih hlača zapela je za hladan čavao koji je virio s vanjskog ruba kotača. Vrabac, samo palac daleko, odlepršao je k slobodi, kružeći prema gore, sivo na sivom prema surom nebu poput moljca, a njegov svjetlucavi teret nestao je zajedno s njim u sumraku. Dubok glas je progovorio.

Ti si obilježen.

Kotač je uhvatio Simona i zakotrljao ga, stresao ga kao pas kad lomi vrat štakoru. A onda se otkotrljao dalje, bacajući ga visoko u zrak. Zalamatavši, našao se povučen prema nebu; tlo se treslo i poniralo pod njegovom glavom poput pulsirajućeg zelenog mora. Vjetar prolaska kotača bio je svud oko njega dok se podizao, kružeći prema vrhuncu; krv mu je pjevala u ušima.

Grebući rukama po travi i blatu koji su oblagali široki obruč, Simon se bolno uspravio, zajahavši kotač kao da su to leđa neke do oblaka visoke zvijeri. Podizao se sve bliže luku neba.

Dosegao je vrh. Na trenutak je sjedio smješten na vrhuncu svijeta. Sva široka polja Osten Arda bila su vidljiva iznad ruba doline. Sunce je probadalo kroz mutno nebo da dotakne zidine dvorca i predivan sjajni zvonik, jedinu stvar na svijetu koja se činila visokom poput crnog kotača. Zatreptao je, ugledavši nešto poznato u njegovoj širokoj liniji, ali upravo kad mu se činilo da počinje shvaćati, kotač je zamljeo dalje, gurajući ga preko vrha, i zatim ga hitro povlačeći prema tlu, duboko dolje.

Borio se sa čavlom, derući nogavicu svojih hlača da se oslobodi, ali nekako su on i čavao postali jedno; nije se mogao osloboditi. Tlo se ustremilo prema njemu. Njih dvoje, Simon i zelena djevčanska zemlja, žurili su jedno drugom sa zvukom poput truba sudnjeg dana koji je odzvanjao kroz dolinu. Udario je – njih dvoje su se spojili – i vjetar i svjetlo i glazba bili su otpuhnuti i nestali su poput plamena svijeće.

Odjednom:

Simon je bio u tami, duboko u zemlji koja se razdvojila pred njim poput vode. Oko njega je bilo glasova, sporih nesigurnih glasova koji su izlazili iz usta prepunih tla što guši.

Tko ulazi u našu kuću?

Tko dolazi uznemiriti naš san, naš dugi san?

Ukrast će nam! Tâti će nam ukrasti naš mir i naše tamne postelje. Odvući će nas opet gore kroz Svijetla Vrata...

Dok su žalobni glasovi vapili, Simon je osjetio ruke kako ga grabe, ruke hladne i suhe poput kostiju, ili vlažne i meke poput dubokih korijena; ispruženi, svinuti prsti posežu da ga privinu na prazna prsa... ali nisu ga mogli zaustaviti. Kotač se kotrljao, kotrljao, meljući ga prema dolje, sve dalje, dok glasovi nisu zamrli za njim. Klizio je kroz smrznula, utihlu tamu.

Tama...

Gdje si, dječače? Sanjaš li? Gotovo da te mogu dotaći. To je iznenada progovorio Pryratesov glas. Osjetio je zloćudnu težinu alkemičarevih misli iza glasa. Sad znam tko si – Morgenesov dječak, mali od kuhinje, njuškalo. Vidio si stvari koje nisi trebao vidjeti, kuhinjsko potrkalo – upetljao si se u stvari kojima nisi dorastao. Znaš previše. Pronaći ću te.

Gdje si?

Potom nastade još veća tama, sjena ispod sjene kotača, a duboko u toj sjeni procvjetaše dvije crvene vatre, dva oka koja su morala zuriti iz lubanje jezovito ispunjene plamenom.

Ne, smrtniče, rekao je neki glas, a u glavi je imao zvukove pepela i zemlje, nijemog, neizrečenog kraja stvari. Ne, to nije za tebe. Oči su se zažarile, pune znatiželje i zluradosti. **Mi** ćemo preuzeti ovoga, svećeniče.

Simon je osjetio kako Pryratesov stisak popušta, alkemičareva moć usahnjuje pred mračnom stvari.

Dobro došao, rekla je tama. Ovo je kuća kralja Oluje, ovdje iza Najtamnijih Vrata...

Kako... ti... je... ime?

I oči su propale, poput smrvljena žara, a praznina iza njih žarila je hladnije od leda, vrelije od bilo kakve vatre... i tamnije od bilo kakve sjene...

"Ne!" Simon je pokušavao vikati, ali i njegova su usta bila puna zemlje. "Neću ti reći!"

Možda ćemo ti dati ime... moraš imati neko ime, mušice mala, maleni trun prašine... tako da te prepoznamo kad te sretnemo... moramo te označiti...

"Ne!" Pokušao se osloboditi, ali na njemu je ležala težina tisuća godina zemlje i kamena. "Ne želim ime! Ne želim ime! Ne..."

"...želim ime od tebe!" Još dok mu je posljednji uzvik odzvanjao kroz drveće, Binabik se naginjao nad njim, s izrazom stvarne zabrinutosti na svome licu. Slabašno jutarnje sunce, bez izvora i bez smjera, ispunjavalo je proplanak.

"Luđaka i jednog blizu smrti već imam na brizi," rekao je Binabik dok se Simon uspravljao, "a sad i ti moraš početi vikati u snu?" Zamislio je to kao šalu, ali jutro je bilo prehladno i preslabo da mu podrži nastojanje. Simon je drhtao.

"O, Binabik, ja..." Osjetio je uzdrhtali, slabašni osmijeh na svom licu, iznuđen samom činjenicom da je bio na svjetlu, na površini zemlje. "Sanjao sam strašan, strašan san."

"Nisam osobito iznenađen", rekao je trol i stisnuo Simonovo rame. "Strašan jučerašnji dan već je dovoljan za ne baš odmarajuće snove." Čovječuljak se uspravio. "Ako hoćeš, osjećaj se slobodnim da pronađeš u mojoj torbi nešto za jelo. Ja se nalazim njegujući dvojicu fratara." Pokazao je prema tamnim prilikama s druge strane vatre. Onaj bliži, za kojeg je Simon mislio da je Langrian, bio je omotan tamnozelenim ogrtačem.

"Gdje je..." Simon se nakon nekoliko trenutaka sjetio imena "...Hengfisk?" U glavi mu je lupalo, a u vilicama mu je kuckalo kao da je zubima bio drobio lješnjake.

"Neugodni Rimeržanin – koji, zbog pravednosti je neophodno reći, jest dao svoj ogrtač za zagrijavanje Langriana – otišao je dati se na potragu u ruševinama svoga doma, za hranom i takvim stvarima. Ja se moram vratiti svojim štićenicima, Simone, ako se bolje osjećaš."

"O, naravno. Kako je njima?"

"Langrian, zadovoljstvo mi je reći, jako se oporavio." Binabik kimne sa zadovoljstvom. "Već dosta dugo nalazi se mirno spavajući – uspjeh kojim se ti ne možeš podičiti, hmmm?" Trol se nasmijao. "Brat Dochais, nažalost, izvan je dohvata moje pomoći, no nije bolestan, osim u svojim prestrašenim mislima. Njemu sam također dao nešto što spavanju pomaže. Sad, molim te, oprosti, moram pogledati zavoje brata Langriana."

Binabik je ustao i zaobišao zemljano ognjište, prekoračivši Qantaqu koja je ležala i spavala pokraj toplog kamenja, i čija je leđa Simon trenutak prije bio smatrao još jednim velikim kamenom.

Vjetar je lagano gladio lišće hrasta iznad njegove glave. Simon je kopao po Binabikovoj torbi. Izvukao je jednu vrećicu koja po opipu kao da je u sebi skrivala nekakav doručak, no čak i prije nego što ju je otvorio, klackavi zvuk objasnio mu je da se radi o čudnim kostima koje je već prije vidio. Daljnja potraga otkrila je dimljeno, sušeno meso zamotano u grubu tkaninu, ali čim aje otvorio paket postalo mu je jasno da je hrana u njegovu uskomešanom želucu posljednja stvar koja mu je u tom trenutku trebala.

"Binabik, ima li vode? Gdje ti je mješina?"

"Još bolje, Simone", odazvao se trol skutren pokraj brata Langriana. "Potok tu je, tek kratka šetnja ovim putem." Pokazao je rukom, onda posegne dolje i dobaci Simonu kožnu mješinu. "Punjenje ovog bitće mi pomoć."

Dok je Simon uzimao mješinu, ugledao je svoja dva zavežljaja kako leže u blizini. Bez razmišljanja, uzeo je u krpu zamotan rukopis i ponio ga sa sobom, spuštajući se prema potoku.

Potočić je tekao lijeno, vrtložića zakrčenih grančicama i lišćem. Simon si je morao napraviti mjesta prije nego što se mogao sagnuti i vodom ispljuskati lice. Grubo je trljao prstima – činilo mu se kao da su se dim i krv iz uništene opatije uvukli u svaku njegovu poru. Nakon toga popio je nekoliko velikih gutljaja, a onda napuni Binabikovu mješinu.

Sjeo je na obalu i misli su mu skrenule snu koji mu je bio zastirao um poput ustajale izmaglice otkako se probudio. Kao i divlje sinoćnje riječi brata Dochaisa, san je u Simonovu srcu podigao stravične sjenke, ali dnevno svjetlo ih je sad topilo kao nespokojne duhove, ostavljajući samo talog straha. Sve čega se sjećao bio je veliki crni kotač koji se spuštao na njega. Sve drugo je nestalo, ostavljajući crne, prazne mrlje u njegovu umu, kao vrata zaborava koja nije mogao otvoriti.

Ipak, bio je svjestan da se našao uhvaćen u nečem većem od obične borbe kraljevske braće – većem čak i od smrti dobrog starog Morgenesa ili pokolja dvadesetak svetih ljudi. Sve su to bila samo mreškanja neke veće, dublje struje – ili bolje, sićušne stvari zdrobljene bezobzirnim okretanjem moćnog kotača. Um mu nije mogao shvatiti što bi to sve moglo značiti i što je više razmišljao, to su mu spoznaje više bježale. Shvaćao je samo da je pao pod široku sjenu kotača i ako želi preživjeti, morat će očvrsnuti da se odupre njegovim užasnim okretajima.

Izvaljen na obali, dok je tanahno zujanje kukaca koji su lebdjeli nad potokom ispunjavalo zrak, Simon je razmotao stranice Morgenesova životopisa Svijetlog Ivana i počeo ga listati. Već ga neko vrijeme nije pogledao, zbog dugog hodanja i ranog lijeganja kad bi jednom stali. Razdvajao je neke stranice koje su se bile zalijepile jedna za drugu, čitajući po rečenicu ovdje, poneku riječ tamo, ne hajući toliko za sadržaj koliko prepuštajući se utješnoj uspomeni na svoga prijatelja. Zureći u rukopis, sjetio se starčevih mršavih, plavim venama prošaranih ruku, spretnih i vještih kao ptice kada grade gnijezdo.

Jedan odlomak mu je zapeo za oko. Nalazio se na stranici odmah iza grube, rukom nacrtane karte koju je doktor pri dnu bio označio "Bojno polje nearulaško". Sama skica nije bila zanimljiva, jer se iz nekog razloga starac nije bio potrudio označiti bilo koju vojsku ili orijentir, niti je dodao bilo kakvo objašnjenje. Tekst koji je slijedio, međutim, zaskočio ga je, neka vrsta odgovora na misli koje su ga bile progonile još od jučerašnjeg užasnog otkrića.

> "Niti Rat niti Nasilna Smrt", napisao je Morgenes, "nemaju u sebi ničeg nadahnjujućeg, no ipak su svijeća kojoj Ljudski rod dolijeće ponovno i ponovno, priglupo poput obične leptirice. Onaj tko se u životu našao na bojnome polju i tko nije zaslijepljen raširenim predrasudama, potvrdit će da je Čovječanstvo na takvome tlu, čini se, stvorilo Pakao na Zemlji od čistog nestrpljenja, umjesto da pričeka na prvobitno mjesto u koje će – ako su svećenici u pravu – većina nas prije ili poslije ionako dospjeti.
>
> Ipak, Bojno je polje ono što određuje one stvari koje je Bog zaboravio – slučajno ili ne, koji smrtnik može pogoditi? – odrediti i urediti. Stoga, Rat je često sudac Volje Božje, a Nasilna smrt njegov Pisar isprava."

Simon se nasmiješio i otpio malo vode. Dobro se sjećao Morgenesove navike da stvari uspoređuje s drugim stvarima, kao ljude s kukcima i Smrt s izboranim starim svećenikom arhivarom. Obično su Simonu takve usporedbe bile neshvatljive, ali ponekad, dok se mučio da prati zavijutke i okrete starčevih misli, neko značenje bi se odjednom razjasnilo, kao zavjesa povučena s osunčanog prozora.

> "Ivan Prosvjetitelj", napisao je doktor također, "bijaše bez sumnje jedan od najvećih ratnika svoga doba i bez te sposobnosti ne bi se nikad vinuo do svoga krajnjeg, kraljevskog dostojanstva. Ali nije njegova ratna vještina ono što ga učini velikim kraljem; prije je to njegova sposobnost s oruđima kraljevanja što ih je borbenost dovela u njegove ruke, njegova državnička vještina i primjer što ga pružaše narodu.
>
> Zapravo, njegove najveće snage na borbenome polju bijahu mu najveća nevolja kao Velikome kralju. U bijesu borbe bijaše on neustrašiv, nasmijani ubojica, čovjek koji uništavaše živote onih koji mu se suprotstaviše s veselim užitkom utanyeatskog šljivara kad strijelom pogodi krupnoga jelena.
>
> Kao kralj bijaše ponekad podložan brzom djelovanju i manjku obzira i na taj je način zamalo izgubio bitku kod doline Elvritshalla, i **jest** izgubio dobru volju pokorenih Rimeržana."

Simon se mrštio dok je prstom pratio odlomak. Osjećao je sunce kako klizi niz drveće i grije mu zatiljak. Znao je da bi zapravo trebao odnijeti veliku mješinu natrag Binabiku... ali tako je dugo vremena prošlo otkako je posljednji put sam tiho sjedio, a bio je i neobično iznenađen pročitavši kako Morgenes naizgled kudi zlatnog, neukrotivog Svijetlog Ivana, čovjeka koji se pojavljivao u toliko pjesama i priča da je samo ime Usiresa Aedona bilo u svijetu poznatije, a da je to bilo natjecanje, ni onda ne bi izgubio s velikom razlikom.

"Nasuprot tome," nastavljao je odlomak, "jedini čovjek koji bijaše Ivanu ravan na bojnome polju, bijaše mu u svemu drugome suprotnost. Camaris-sá-Vinitta, posljednji princ nabanske kraljevske kuće i brat trenutnoga kneza, bijaše čovjek kojem se rat činjaše kao samo još jedna prinuda tijela. U sedlu svoga konja Atarina i s velikim mačem Trnom u svojoj ruci, bijaše on vjerojatno najsmrtonosniji čovjek našega svijeta – no nije u bitki našao zadovoljstva, velika mu vještina bijaše samo na teret, jer su priče o njegovoj moći privukle protiv njega mnoge koji inače nemahu razloga i silile ga da ubija i kad ne bi htio.

Kaže se u knjizi Aedonovoj da kad su svećenici Yuvenisovi došli da uhite svetoga Usiresa on krene dobrovoljno, no kad su namjerili povesti i njegove učenike Sutrinesa i Granisa, Usires Aedon to ne dopusti, i ubi svećenike dodirom ruke svoje. Plakao je ubivši i blagoslovio im tijela.

Tako je bilo i s Camarisom, ako se tako svetogrdna usporedba smije načiniti. Ako se itko približio strašnoj moći i općoj ljubavi koju Majka Crkva pripisuje Usiresu, Camaris je bio taj, ratnik koji bez mržnje ubija svoje neprijatelje, a ipak je najstrašniji borac ovog ili vjerojatno i bilo kojeg drugog... "

"Simone! Hoćeš li, molim te, brzo doći! Potrebna mi je voda, i to odmah!"

Zvuk Binabikova glasa, grub od hitnosti, natjerao je Simona da poskoči od grižnje savjesti. Uzverao se uz obalu prema logoru.

Ali Camaris je bio velik borac! Sve pjesme opisivale su ga kako se srdačno smije dok obara glave divljih ljudi iz Thrithinga.

Šem je pjevao jednu pjesmu, kako je ono išla...?

"... Dade im i ljevicu

Dade im i desnicu

Zapjeva i poviče

U bijegu kad im vidje stražnjicu.

Camaris stiže smijuć' se

Camaris stiže boreć' se

Camaris stiže držeć' se

Svog konja kroz bitku thritinšku..."

Kad je izašao iz grmlja, Simon je u blistavu svjetlu – kad li se sunce popelo tako visoko? – vidio da se Hengfisk vratio i da su on i Binabik bili sagnuti nad opuštenim tijelom brata Langriana.

"Evo, Binabik." Simon je dodao kožnu mješinu pognutome trolu.

"Dugo si se zadržao..." počeo je Binabik, onda se prekine, tresući mješinu s vodom. "Polupuna?" rekao je. Izraz njegova lica natjerao je Simona da pocrveni od srama.

"Baš sam malo otpio kad si me pozvao", pokušao je. Hengfisk ga je pogledao gušterskim okom i namrštio se.

"Pa", reče Binabik, vraćajući se Langrianu, koji je djelovao mnogo zdravije nego što ga se Simon sjećao, "'tko se popeo-popeo se, tko je pao-pao je.' Mnijenja sam da se ovaj naš prijatelj dao na oporavak." Podigao je mješinu i kapnuo nekoliko kapi vode u Langrianova usta. Onesviješteni svećenik zakašljao se i zapljuvao na trenutak, a onda mu se grlo trzavo pokrenulo. Progutao je.

"Vidiš?" upita Binabik ponosno, "rana na glavi je ono što sam mnijenja da..."

Prije nego što je Binabik mogao dovršiti svoje objašnjenje, Langrianove oči zatreptale su i otvorile se. Simon je čuo Hengfiska kako oštro uvlači dah. Langrianov pogled mutno je vrludao po licima koja su lebdjela nad njim, onda mu se oči opet zatvore.

"Još vode, trolu", sikne Hengfisk.

"To što radim je ono što znam, Rimeržanine", odvratio je Binabik ledenim dostojanstvom. "Ti si već izvršio svoju dužnost kad si ga izvukao iz ruševina. Sad sam se ja dao na izvršavanje svoje i ne trebam prijedloge." Dok je govorio, čovječuljak je lijevao tanak mlaz vode preko Langrianovih ispucanih usnica. Nakon nekoliko trenutaka redovnikov od žeđi otekao jezik probio se iz usta kao medvjed koji se budi iz zimskog sna. Binabik ga navlaži mješinom, onda smoči jednu krpu i položi je preko Langrianova čela, isprugana ozljedama koje su zarastale.

Konačno je opet otvorio oči i kao da se zaustavio na Hengfisku. Rimeržanin je uzeo Langrianovu ruku u svoju.

"He... Hen..." zaškripao je Langrian. Hengfisk mu pritisne vlažnu krpu uz kožu.

"Nemoj govoriti, Langriane. Odmaraj se."

Langrian je polako skrenuo pogled s Hengfiska na Binabika i Simona, onda opet k redovniku. "Ostali...?" uspio je reći.

"Odmaraj se za sada. Moraš se odmoriti."

"Ovaj čovjek i ja napokon se nalazimo u slaganju oko nečega." Binabik se nasmiješio svome bolesniku. "Trebao bi se odmoriti."

Langrian kao da je htio još govoriti, ali prije nego što mu je to uspjelo, kapci mu skliznu, kao da slijede Binabikov savjet. Zaspao je.

Tog su se popodneva dogodile dvije stvari. Prva se dogodila dok su Simon, redovnik i trol jeli svoj skromni obrok. Budući da Binabik nije htio ostaviti Langriana, nije bilo svježe divljači; trojka se snašla s osušenim mesom i plodovima Simonova i Hengfiskova skupljanja, s bobicama i nekoliko zelenkastih oraha.

Dok su sjedili, žvačući u tišini, svaki omotan u svoje, vrlo različite misli – Simonove su bile podjednaka mješavina stravičnog kotača iz sna i pobjedničkih bojnih prilika Ivana i Camarisa – brat Dochais naglo je umro.

U jednom trenutku je tiho sjedio, budan ali ne jedući – bio je odbio bobice koje mu je Simon ponudio, zureći kao nepovjerljiva životinja sve dok ih dječak nije odnio – a tren kasnije skotrljao se na lice, isprva drščući a onda divlje se trzajući. Kad su ga ostali uspjeli okrenuti, oči su mu se izvrnule, pokazujući jezovitu bjelinu na njegovu prljavom licu; čas kasnije prestao je disati, premda mu je tijelo ostalo ukočeno kao daska. Potresen, Simon je bio uvjeren da je upravo prije krajnje agonije čuo Dochaisa kako šapuće: "Kralj Oluje". Riječi su mu gorjele u ušima i

mučile mu srce, iako nije znao zašto, osim ako ih nije čuo u svome snu. Ni Binabik ni fratar nisu ništa rekli, ali Simon je bio siguran da su i oni čuli.

Hengfisk je, na Simonovo iznenađenje, gorko plakao nad tijelom. On sam, na neki čudan način, osjećao je gotovo olakšanje, neobičan osjećaj koji nije mogao ni shvatiti ni prigušiti. Binabik je bio bezizražajan poput kamena.

Druga stvar se dogodila dok su se Binabik i Hengfisk svađali, oko sat vremena kasnije.

"... I pristajem da pružim pomoć, ali na pogrešnom si putu ako mi misliš narađivati." Binabikov bijes bio je pod čvrstom kontrolom, ali oči su mu se pod obrvama suzile u crne izreze.

"Ali pomogao bi samo pokopati Dochaisa! Zarćeš ostale ostaviti da budu hrana vukovima?" Hengfiskov bijes nije bio nimalo zauzdan, a oči su mu iskočile, široke i izbuljene na njegovu crvenom licu.

"Pokušao sam pomoći Dochaisu", odreže trol. "Nisam uspio. Pokopat ćemo ga, ako tako želiš. Ali nije mi namjera dati se na provođenje tri dana u pokapanju sve tvoje mrtve braće. A ima i gorih sudbina nego poslužiti kao 'hrana za vukove' kad si mrtav – a možda su neki od njih to zasluživali i živi!"

Hengfisku je trebao trenutak da se snađe u Binabikovu zapetljanom govoru, ali kad je uspio, boja mu se još pojačala, ako je to uopće bilo moguće.

"Ti... ti, neznabožačko čudovište! Kako možeš loše govoriti o nepokopanim mrtvima, ti... otrovni patuljče!"

Binabik se nasmiješio, plitkim, opasnim osmijehom. "Ako ih tvoj Bog toliko voli, onda je uzeo njihove... duše, da?... gore u nebo, i tako će ležanje uokolo naškoditi samo njihovim smrtnim tijelima..."

Prije nego što se mogla progovoriti makar i riječ, oba borca je iz prepirke trglo duboko Qantaqino režanje. Bila je drijemala s druge strane vatre, pokraj Langriana. Začas je postalo jasno što je prestrašilo sivu vučicu.

Langrian je govorio.

"Netko... netko mora upozoriti... opata... izdaja!" Redovnikov glas bio je prodoran šapat.

"Brate!" poviče Hengfisk, hitro šepajući k njemu. "Čuvaj snagu!"

"Pusti ga da govori", odvratio je Binabik. "Može nam spasiti živote, Rimeržanine."

Prije nego što je Hengfisk mogao odgovoriti, Langrianove oči su se otvorile. Zabuljivši se prvo u Hengfiska, zatim u svoj okoliš, redovnik se stresao kao od groznice, premda je bio omotan u teški ogrtač.

"Hengfis..." zastrugao je "...ostali... jesu li...?"

"Svi mrtvi," reče Binabik otvoreno.

Rimeržanin mu dobaci pogled pun mržnje. "Usires ih je uzeo k sebi, Langriane", rekao je. "Samo si ti pošteđen."

"Toga... sam se i bojao..."

"Možeš li nam reći što se dogodilo?" Trol se nagnuo naprijed i stavio još jednu vlažnu krpu na redovnikovo čelo. Simon je sad prvi put vidio, kroz krv i ožiljke i bolest, da je brat Langrian vrlo mlad, možda ni dvadeset godina star. "Nemoj se previše zamarati," doda Binabik, "ali reci nam što znaš."

Langrian je opet sklopio oči kao da će ponovno zaspati, ali samo je prikupljao snagu. "Bilo je... možda tucet ljudi koji su došli... došli u opatiju, tražeći skloništе od... od Puta." Obliznuo je usne; Binabik je donio mješinu s vodom. "Mnogo velikih... skupina putuje ovih dana. Dali smo im jesti, a brat Scenesefa... ih je smjestio u Odaje putnika."

Dok je pio i govorio, redovnik kao da je polako vraćao snagu. "Bili su čudni... te noći nisu sišli u glavnu dvoranu, osim njihova vođe – bljedook čovjek koji je nosio... zlokobnu kacigu... i tamni oklop – pitao je... pitao je jesmo li čuli za skupinu Rimeržana koji idu prema sjeveru... iz Erchestera..."

"Rimeržana?" reče Hengfisk mršteći se.

Iz Erchestera? pomislio je Simon, razbijajući glavu. Tko bi to mogao biti?

"Opat Quincines je rekao čovjeku da nije čuo za takvu skupinu... i činilo se... da je čovjek zadovoljan. Opat kao da se uznemirio, ali, naravno, nije podijelio svoju zabrinutost... s nama, mlađom braćom...

Idućeg jutra jedan od braće došao je iz polja na brdu da prijavi družinu jahača s juga... stranci su djelovali... vrlo zainteresirani, rekli su da je to... ostatak njihove izvorne skupine koji će im se pridružiti. Njihov bljedooki vođa... poveo je svoje ljude u veliko dvorište, da pozdrave pridošlice – ili smo bar tako mislili...

Tek što je nova skupina prešla preko vrha Vinogore i moglo ih se vidjeti i iz opatije – vidjelo se da ih je samo... možda čovjek ili dva manje nego naših trenutnih gostiju..."

Tu je Langrian zastao da se načas odmori, pomalo zadihan. Binabik mu je htio dati nešto za spavanje, ali ranjeni redovnik odmahnuo je na trolovu ponudu.

"Nema više... puno za pričanje. Jedan od druge braće... vidio je jednog od gostiju kako istrčava, kasneći, iz Odaje putnika. Nije do kraja navukao svoj ogrtač – svi su nosili ogrtače, premda je jutro bilo toplo – i pod njim se vidio bljesak oštrice mača. Brat je otrčao opatu, koji se bojao baš toga. Quincines se otišao suprotstaviti vođi. U međuvremenu, vidjeli smo ljude koji su jahali niz brijeg – svi Rimeržani, s bradama i pletenicama. Opat je rekao vođi da on i njegovi ljudi moraju zadržati mir, da sveti Hoderund neće biti mjesto za neku razbojničku bitku. Vođa je izvukao mač i stavio ga Quincinesu pod grlo."

"Milosrdni Aedone", dahne Hengfisk.

"Tren kasnije čuli smo topot kopita. Brat Scenesefa odjednom je potrčao do vrata dvorišta i povikao upozorenje strancima koji su se približavali. Jedan od... 'gostiju'... poslao mu je strijelu u leđa, a vođa je prerezao opatovo grlo."

Hengfisk je prigušio jecaj i ocrtao znak Drveta nad svojim srcem, ali je Langrianovo lice bilo odmjereno, bez osjećaja; nastavio je svoju priču bez zastajkivanja.

"Onda je nastao pokolj, stranci su poskakali na braću s noževima i mačevima ili izvukli lukove i strijele iz skrovišta. Kad su pridošlice stigli kroz vrata, već su i sami imali isukane mačeve... pretpostavljam da su čuli Scenesefino upozorenje i vidjeli kroz vratnice da ga je pogodila strijela.

Ne znam što se onda dogodilo, jer sve je bilo ludilo. Netko je bacio baklju na krov kapelice i krov se zapalio. Potrčao sam po vodu dok su ljudi vrištali i konji njištali i... i nešto me pogodilo u glavu. To je sve."

"Dakle, ne znaš tko su bili pripadnici bilo koje od tih zaraćenih bandi?" upita Binabik. "Jesu li se borili međusobno ili su bili udruženi'.''

Langrian odmjereno kimne. "Borili su se. Ovi u zasjedi mnogo su se više namučili s njima nego s nenaoružanim fratrima. To je sve što mogu reći – sve što znam."

"Gorjeli u paklu!" sikne brat Hengfisk.

"Tako će i biti." Langrian uzdahne. "Mislim da bih opet trebao spavati." Zatvorio je oči, ali disanje mu se nije promijenilo.

Binabik je ustao. "Mnijenja sam da ću se dati na kratku šetnju", rekao je. Simon kimne. "Ninit, Qantaqa", pozvao je, i vučica je skočila, protegla se i krenula za njim. Za nekoliko trenutaka nestao je u šumi, ostavljajući Simona s tri redovnika, dva živa, jednim mrtvim.

Služba za Dochaisa bila je kratka i oskudna. Hengfisk je u ruševinama opatije pronašao platno za omatanje. Ovili su ga oko Dochaisova mršavog tijela i spustili ga u rupu koju su trojica zdravih iskopali na opatijskom groblju dok je Langrian spavao u šumi s Qantaqom kao čuvarom. Kopanje je bilo naporan posao – vatra u velikoj štali spalila je drvene drške lopata, ostavljajući samo metalne dijelove koje je trebalo koristiti rukama – težak, znojan posao. Kad je brat Hengfisk napokon dovršio svoje strastvene molitve, spajajući ih s obećanjima božanske pravde – i kao zaboravljajući, u svom žaru, da je Dochais bio daleko od opatije kad su ubojice počinjali svoje zlodjelo – već je došao zatamnjeni kraj popodneva. Sunce se spustilo tako nisko da nije preostalo ništa osim svijetlog taloga uz vrh Vinogore, a trava je na groblju bila tamna i hladna. Binabik i Simon ostavili su Hengfiska klonulog kraj groba, buljavih očiju čvrsto stisnutih u molitvi. Otišli su pretražiti opatijski posjed i vidjeti što bi im moglo koristiti.

Premda se trol trudio koliko je mogao da izbjegne poprište tragedije, njene posljedice su bile toliko raširene da je Simon ubrzo počeo priželjkivati da se vratio u šumski logor da pričeka s Langrianom i Qantaqom. Još jedan vruć dan nije nimalo popravio stanje tijela: u njihovoj napuhnutoj, otečenoj ružičastoj boji Simon je uočio neugodnu sličnost s pečenom svinjom koja je kod kuće krunila trpezu za proslava Gospina dana. Jedan dio njega rugao se takvom kukavičluku – zar se nije već nagledao nasilne smrti, dovoljno za puno bojno polje, u nekoliko kratkih tjedana? – ali shvatio je, dok je hodao... trudeći se da ne gleda ni lijevo ni desno i tako izbjegne prizor drugih očiju, staklastih i ispucanih od sunca... da je smrt, bar za njega, uvijek bila drukčija, koliko god iskusan promatrač postao. Svaka od tih uništenih vreća kostiju i iznutrica jednom je bila život, srce što je lupalo, glas koji se žalio ili smijao ili pjevao.

Jednog dana će se to i meni dogoditi, pomislio je dok su se probijali oko kapele, a tko će se sjećati mene? Nije mogao pronaći pravi odgovor, a pogled na malo polje grobnih oznaka, naspram čije su urednosti tijela ubijenih fratara djelovala poput okrutnog izrugivanja, nije mu pružao preveliku utjehu.

Binabik je pronašao oprljene ostatke pokrajnjih vrata kapelice, s dijelovima zdravog drveta koji su provirivali kroz ugljeno crnu površinu poput traka svježe očišćene mjedi na nekoj staroj svjetiljci. Trol je gurnuo vrata, otresajući izgorene djeliće, ali struktura se oduprla. Štapom je gurnuo malo jače, ali vrata su i dalje ostala zatvorena. Kao stražar poginuo na dužnosti.

"Dobro", reče Binabik. "To nam govori da možemo šetati po unutrašnjosti a da nam se cijela zgrada ne sruši na glave." Uzeo je svoj štap i gurnuo ga kroz pukotinu između vrata i okvira, onda se posluži njime kao građevnom polugom, gurajući i iskrećući sve dok, s malo Simonove pomoći, vrata nisu poskočila i otvorila se u oblaku crne prašine.

Nakon što su se toliko mučili da otvore vrata, bilo je neobično ući i vidjeti da je krov nestao, kapela otvorena zraku kao nezaklopljen lijes. Simon je podigao pogled i ugledao nebo uokvireno iznad sebe, crvenkasto na dnu i sivo na vrhu s početkom večeri. Oko vrhova zidova prozori su pocrnjeli u svojim okvirima, olovo se izobličilo prema van, prosipajući čađavo staklo kao da je neka divovska ruka otkinula krov, posegnula kroz grede i izgurala svaki prozor titanskim prstom.

Brzi pregled nije otkrio ništa korisno. Kapelica je, možda zbog svojih bogatih tapiserija i zastora, izgorjela do zidova. Razmrvljeni pepelni kipovi klupa, stubišta i oltara stajali su na svojim mjestima, a kamene stepenice prema oltaru nosile su na sebi duh cvjetnoga vijenca, savršenu, nemoguće nježnu krunu papirno tankih listova i prozirno sive pepeljaste cvjetove.

Nakon toga, Simon i Binabik zaputili su se preko dvorišta do dijela za stanovanje, dugačkog niskog hodnika s malim ćelijama. Šteta je ovdje bila umjerena – jedan se kraj zapalio, no vatra je iz nekog razloga izdahnula prije nego što se požar uspio proširiti.

"Daj se na traženje čizama iznad svega", rekao je Binabik. "Ti ljudi iz opatija najviše nose sandale, ali neki od njih možda povremeno moraju jahati ili putovati po hladnoći. Neke koje ti odgovaraju, bit će najbolje, ali iz nužde zadovolji se prevelikima, radije nego premalima."

Počeli su sa suprotnih krajeva dugačkog hodnika. Nijedna vrata nisu bila zaključana, ali su skrivala uznemirujući gole male sobice, s Drvetom na zidu kao jedinim ukrasom u većini njih. Jedan je redovnik bio objesio rascvjetalu granu oskoruše iznad svojeg tvrdog kreveta; njena je vedrina u tako skromnom okružju neobično razveselila Simona, sve dok se nije sjetio sudbine stanovnika sobe.

U šestoj ili sedmoj ćeliji, Simon se iznenadio kad je za otvaranjem vrata uslijedio neki siktav zvuk i mutan dojam nečeg što mu je prošišalo pokraj noge. Isprva je pomislio da je netko na njega ispalio strijelu, ali jedan pogled u sićušnu, praznu ćeliju pokazao mu je da je to nemoguće. Čas kasnije shvatio je o čemu se radi i iskrivio usta u polovičnom osmijehu. Jedan od redovnika, zacijelo u izravnom nepoštivanju opatijskih pravila, držao je ljubimca – mačku, ni manje ni više, poput sivog bježimačka s kojim je Simon bio prijateljevao u Visotvrđi. Nakon dva dana koja je provela zaključana u ćeliji, čekajući gospodara koji se nije vraćao, bila je gladna, ljuta i uplašena. Simon se spustio niz hodnik tražeći je, ali je životinja nestala.

Binabik ga je čuo kako tumara. "Je li sve u redu, Simone?" pozvao je, nevidljiv u nekoj drugojćeliji.

"Da", odvikne Simon. Svjetlo u prozorčićima iznad njegove glave sad je bilo sasvim sivo. Zapitao se bi li se trebao zaputiti k vratima, usput tražeći Binabika ili se vratiti i još malo istraživati. Zanimalo ga je barem pregledati ćeliju redovnika s prokrijumčarenom mačkom.

Trenutak kasnije Simon se sjetio problema koji prate predugo držanje životinja u zatvorenom prostoru. Začepivši nos, brzo se ogledao po ćelili i ugledao knjigu, malu ali lijepo uvezanu u kožu. Na prstima je prešao preko sumnjivog poda, dohvatio knjigu s niskog kreveta i opet izjurio van.

Upravo je sjeo u sljedećoj ćeliji da razgleda svoj pronalazak, kad se u vratima pojavio Binabik.

"Malo sreće imam ovdje. Ti?" upita trol.

"Nikakvih čizama."

"Pa, brzo se stvara večer. Mnijenja sam da bismo se trebali dati na pregledavanje Odaja putnika, gdje su spavali ubojiti stranci, za slučaj da je tamo neka sitnica koja bi nam mogla štogod reći. Čekaj me tu, hmmm?"

Simon je kimnuo i Binabik ode.

Knjiga je, kako je Simon bio i očekivao, bila Knjiga Aedonova, premda je bila preskupa i prefino izrađena da bi je posjedovao jedan siromašni redovnik; Simon je pretpostavio da se radi o daru nekog bogatog rođaka. Sama knjiga nije bila neobična, premda su iluminacije bile vrlo lijepe – bar koliko je Simon vidio u sve slabijem svjetlu – ali jedna mu je stvar privukla pozornost.

Na prvoj stranici, tamo gdje ljudi često upisuju svoja imena ili posvetu ako je knjiga dar, nalazila se ova rečenica, pažljivo ali drhtavo ispisana:

Moje srdce probo je Zlatan bodež;

To je Bog

Božje srdce probola je Zlatna igla;

To sam ja

Dok je Simon sjedio gledajući riječi, njegova novopronađena snaga našla se na iskušenju; osjetio je da ga zapljuskuje val, obarajući oceanski zapuh grizodušja i straha, dojam stvari koje su, premda nevidene, ipak klizile bolno daleko.

Usred njegova zapiljenog sanjarenja, Binabik je gurnuo glavu kroz vrata i bacio par čizama na pod pokraj njega s prigušenim udarcem. Simon nije podigao pogled.

"Puno zanimljivih stvari ima u Odajama putnika, između ostaloga i tvoje nove čizme. Ali tama dolazi, mogu se zadržati još samo trenutak. Nađi me pred ovim hodnikom, ubrzo." I opet.

Nakon dugih, tihih trenutaka poslije trolova odlaska, Simon je spustio knjigu – bio ju je mislio uzeti, ali se predomislio – i isprobao čizme. U nekom drugom trenutku bio bi zadovoljan otkrivši da mu dobro pristaju, ali sad je samo ostavio svoje otrcane cipele na podu i otišao niz hodnik prema glavnom ulazu.

Prigušeno svjetlo večeri se spustilo. S druge strane dvorišta stajale su Odaje putnika, blizanac zgrade koju je upravo napustio. Iz nekog razloga, prizor vrata prekoputa njega koja su se bezvoljno klatila amo-tamo ispunio ga je neodređenim strahom. Gdje je trol?

Upravo kad se sjetio zaljuljanih vratnica pašnjaka, koje su bile prvi znak da nešto nije u redu u opatiji, Simon se prestrašio grube ruke koja mu je zgrabila rame, povlačeći ga unatrag.

"Binabik!" uspio je viknuti, a onda se krupni dlan spustio preko njegovih usta. Našao se prignječen uz, poput stijene, čvrsto tijelo.

"Vawer es do kunde?" zarežao je neki glas u njegovu uhu kvrgavim tonovima Rimmersgarda.

"Im tosdten-grukker!" narugao se drugi glas.

U slijepoj panici, Simon je otvorio usta iza prigušujuće ruke i zagrizao. Čuo se roktaj bola, i načas su mu usta bila slobodna.

"Pomoć! Binabik!" zakričao je, a onda ga je ruka opet pokrila, ovaj put silnija i bolna, a sekundu kasnije osjetio je crni udar iza svoga uha.

Još je čuo odjeke svog povika kako se rasipaju kad se svijet pred njegovim očima pretvorio u vodu. Vrata Odaja putnika su se ljuljala, a Binabik nije dolazio.

21

Slaba utjeha

Vojvoda Isgrimnur od Elvritshalle prejako je pritisnuo oštricu. Nož je odskočio od drveta i porezao mu palac, oslobodivši nenadan vodoskok krvi tik ispod zgloba. Promrmljao je psovku, bacio komad bukovine na tlo i gurnuo palac u usta.

Frekke ima pravo, pomislio je, proklet bio. Nikad to neću naučiti. Ne znam uopće zašto se trudim.

Zapravo jest znao: natjerao je starog Frekkea da mu pokaže osnove rezbarenja za svog skorog tamnovanja u Visotvrđi. Bilo što, mislio je, bit će bolje od hodanja po hodnicima i zidinama dvorca poput medvjeda u lancima. Stari vojnik, koji je bio služio u vrijeme vojvodina oca Isbeorna, strpljivo je pokazao Isgrimnuru kako da odabere drvo, kako da otkrije prirodni duh koji se u njemu skriva i kako da ga pusti, blanju po blanju, iz tkiva koje ga je zarobilo. Promatrajući Frekkea kako radi – očiju gotovo zatvorenih, usana s ožiljkom iskrivljenih u nesvjesnom osmijehu – demoni i ribe i živahne zvijeri koje su se našle pod njegovim nožem izgledale su kao neizbježni odgovori na pitanja koja je svijet postavljao, pitanja slučajnosti i zbunjenosti oblika grane, položaja stijene, lutanja kišnih oblaka.

Sišući svoj ozlijeđeni palac, vojvoda se nesređeno poigravao takvim mislima – bez obzira na sve što je Frekke rekao, Isgrimnuru je bilo prokleto teško misliti na bilo što dok je rezbario: nož i drvo kao da su bili u zavadi, u oštroj borbi koja bi svakog časa mogla pobjeći njegovom nadzoru i skliznuti u tragediju.

Kao sad, pomislio je, sišući krv.

Isgrimnur je spremio nož i ustao. Svuda oko njega njegovi ljudi bili su dobrano zaposleni, čisteći ulovljene zečeve, potičući vatru, spremajući logor za večer. Primakao se plamenu, okrenuo se i zastao, svojim širokim leđima okrenut vatri. Prijašnja pomisao na oluju vratila mu se kad je pogledao prema sve sivljem nebu.

Dakle, to je mjesec maja, razmišljao je. I evo nas, ni dvadeset milja sjeverno od Erchestera... i odakle je došla ona oluja?

Tada, prije neka tri sata, Isgrimnur i njegova družina bili su u potjeri za razbojnicima koji su ih bili dočekali u opatiji. Vojvoda još uvijek nije imao pojma tko su bili ti ljudi – neki od njih bili su mu sunarodnjaci, ali nije vidio ni jedno poznato lice. Zašto su učinili to što su učinili? Njihov vođa nosio je kacigu u obliku iskežena vučjeg lica, ali Isgrimnur nikad nije čuo za takav amblem. Možda ne bi ni preživio da se čudi da nije bilo redovnika u crnoj halji koji je povikao upozorenje kroz vratnice svetog Hoderunda tik prije nego što se srušio sa strijelom između lopatica. Borba je bila oštra, ali redovnikova smrt... Bog ga blagoslovio, tko god bio... poslužila je svrsi i vojvodini ljudi bili su spremni za napad. Izgubili su samo mladog Hovea u prvom napadu; Einskaldir je bio ranjen, ali je svejedno ubio svoga protivnika, i još jednog čovjeka pride. Neprijatelj se nije bio nadao poštenoj borbi, pomisli Isgrimnur gorko. Suočeni s Isgrimnurom i njegovom gardom, sve samim ratnicima, gladnim akcije nakon mjeseci provedenih u dvorcu, nadobudni napadači pobjegli su preko opatijskog dvorišta do staja u kojima su im konji, čini se, bili osedlani i spremni.

Vojvoda i njegovi ljudi, nakon što brza potraga nije pronašla ni jednog fratra živog da im objasni što se dogodilo, vratili su se u sedla i krenuli u potjeru. Možda bi bilo diplomatskije da su ostali i pokopali Hovea i Hoderundove redovnike, ali Isgrimnurova krv se zapalila. Htio je doznati tko je to učinio i zašto.

Nije mu bilo suđeno, međutim. Razbojnici su imali prednost od nekih deset minuta pred Rimeržanima, a konji su im bili svježi. Vojvodini ljudi su ih jednom ugledali. Bili su pokretna sjena koja se spuštala niz Vinogoru na ravnicu, krećući između niskih brežuljaka prema gorošljemskom putu. Prizor je ispunio Isgrimnurovu družinu novom snagom, potakli su konje niz obronak u doline gorošljemskih bregova. I konji kaoa da su im uhvatili nešto od njihova uzbuđenja, izvlačeći rezerve energije; kratko vrijeme činilo se da bi mogli sustići razbojnike, spuštajući se na njih s leđa, poput osvetoljubivog oblaka koji se valja preko ravnice.

Umjesto toga, dogodilo se nešto čudno. Jednog časa jurili su obasjani suncem, zatim se svijet osjetno zatamnio. Kad se to nije promijenilo, kad su pola milje dalje brežuljci pred njima još djelovali beživotni i sivi, Isgrimnur je podigao pogled i ugledao čvor olovnih oblaka koji se kovitlao na nebu iznad njihovih glava, pest sjene preko sunca. Mutan, mrzovoljni prasak i odjednom je nebo prolijevalo kišu – isprva sipeći, zatim pljušteći.

"Odakle je ovo došlo?" doviknuo mu je Einskaldir kroz siktavu izmaglicu koja se pojavila među njima poput zastora. Isgrimnur nije imao pojma, ali ga je to jako brinulo – nikad nije vidio da se oluja podigne tako brzo iz relativno čistog neba. Kad se tren kasnije jedan od konja poskliznuo na vlažnoj, zapetljanoj travi i spotakao se,

zbacivši svog jahača – koji je, hvala Aedonu, sretno sletio – Isgrimnur je podigao glas i povikao svojim ljudima da stanu.

Tako su odlučili ovdje se ulogoriti, samo oko milju udaljeni od gorošljemskog puta. Vojvoda je nakratko razmatrao mogućnost da se vrate u opatiju, ali ljudi i konji bili su umorni, a plamen koji je bio urlao iz glavnih zgrada kad su odjahali govorio je da se malo čemu imaju vratiti. Ranjeni Einskaldir, međutim – koji, premda je Isgrimnur znao da nije tako, ponekad kao da nije imao osjećaja osim opće divljine – odjahao je ravno natrag u opatiju po Hoveovo tijelo, da pokupi sve što bi im moglo otkriti identitet napadača ili njihove razloge. Poznavajući Einskaldira i njegove navike, vojvoda je brzo popustio, naredivši mu samo da povede sa sobom i Sludiga, koji je imao manje zapaljivi duh. Sludig je bio dobar vojnik, ali ipak je dovoljno cijenio vlastitu kožu da pruži neku vrstu protuteže žarkom Einskaldiru.

I tako stojim tu, pomisli Isgrimnur s umornim gađenjem, pekući si stražnjicu pred logorskom vatrom dok mladići obavljaju posao. Proklete godine, prokleta moja bolna leđa, prokleti Elija, prokleta ova vražja vremena! Pogleda na tlo, onda se sagne i pokupi komad drveta koji je tamo ležao. Bio se nadao da će ga nekim čudom uspjeti oblikovati u Drvo, da ga položi na grudi svoje žene Gutrun kad joj se vrati.

I prokleto rezbarenje! Bacio je drvo u vatru.

Ubacivao je u vatru zečje kosti, osjećajući se malo bolje nakon jela, kad se začuo nagli topot kopita. Isgrimnur je spustio ruke da obriše mast o svoj zobunac, a njegovi vazali sučinili isto – nisu se mogle dopustiti skliske ruke na sjekiri ili maču. Zvučalo je kao vrlo mala skupina jahača, najviše dva ili tri; ipak, nitko se nije opustio dok se Einskaldir i njegov bijeli konj nisu jasno ocrtali u sumraku. Sludig je jahao odmah iza njega, vodeći trećeg konja preko čijeg sedla su bila prebačena... dva tijela.

Dva tijela, ali – kako je Einskaldir objasnio svojim odrješitim riječima – samo jedno truplo.

"Dječak", zagunđao je Einskaldir, tamne brade već sjajne od zečje masti. "Našli smo ga kako njuška. Mislili smo da bi bilo dobro da ga dovedemo."

"Zašto?" zagrmi Isgrimnur. "Ne djeluje kao išta važnije od strvinara."

Einskaldir slegne ramenima. Svjetlokosi Sludig, njegov suputnik, ljubazno se osmjehnuo: to nije bila njegova zamisao.

"U okolici nema kuća. Nismo vidjeli dječaka u opatiji. Odakle se stvorio?" Einskaldir si je odrezao još jedan komad svojim nožem. "Kad smo ga zgrabili, zazvao je nekoga. 'Bennah', ili 'Binnock', ne znam sigurno."

Isgrimnur se okrenuo da nakratko pogleda Hoveovo tijelo, sad izloženo na ogrtaču. Bio mu je rod, rođak žene njegova sina Isorna – ne bliski rod, ali dovoljno blizak po običajima hladnog sjevera da bi Isgrimnur osjetio dubok ugriz žaljenja promatrajući mladićevo snježno blijedo lice i tanku žutu bradu.

Odatle se okrenuo zarobljeniku, još uvijek vezanih zglobova, ali spuštenog s konja i položenog uz jedan kamen. Dječak je bio samo godinu ili dvije mlađi od Hovea, mršav ali čvrst, a prizor pjegava lica i grma crvene kose zaškakljao je Isgrimnurovo sjećanje. Nije mogao prizvati uspomenu. Mladić je još bio onesviješten od udarca koji mu je Einskaldir dao, zatvorenih očiju i opuštenih usta.

Izgleda kao bilo kakav siromašan seljački momak, pomisli vojvoda, osimčizama – za koje bih se kladio da ih je našao u opatiji. Za ime Memurova izvora, zašto ga je Einskaldir doveo? Što bih trebao učiniti s njim? Ubiti ga? Zadržati ga? Ostaviti da umre od gladi?

"Idemo u potragu za kamenjem", reče vojvoda napokon. "Hoveće trebati mogilu – ovo mi djeluje kao vučji kraj."

Noć se spustila; izboji stijena koji su posipali pustu ravnicu ispod Gorošljema bili su samo grude dublje sjene. Vatra se razgorjela, a ljudi su slušali Sludiga kako pjeva neku razvratnu pjesmu. Isgrimnur je i predobro znao zašto ljudi koji su se okrvavili, koji su izgubili jednog od svojih – Hoveova neukrašena hrpa kamenja bila je jedna od zasjenjenih gruda izvan kruga vatre – mogu osjetiti potrebu da se bave takvim glupostima. Kako je sam rekao prije nekoliko mjeseci, stojeći s druge strane stola nasuprot kralju Eliji, bilo je zastrašujućih priča u zraku. Ovdje na otvorenoj ravnici, poput patuljaka naspram divovskih planina koje su se nadnosile nad njih, ali ih nisu štitile, priče koje su bile putnička naklapanja u Visotvrđi ili Elvritshalli, priče o duhovima koje će ispuniti dosadnu večer, više nije bilo tako lako odmahnuti s podsmješljivom primjedbom. Tako su ljudi pjevali, a glasovi su im stvarali netočan, ali vrlo ljudski zvuk u noćnoj divljini.

A, zanemarivši priče o duhovima, pomisli Isgrimnur, danas smo bili napadnuti, i to bez ikakva razloga kojeg bih se mogao domisliti. Čekali su na nas. Čekali! U ime slatkoga Usiresa, što to znači?

Mogli su to biti razbojnici koji su samo čekali sljedeću grupu putnika koja će se zaustaviti u opatiji – ali zašto? Ako su htjeli samo pljačkati, zašto se ne oboriti na samu opatiju, mjesto koje je sigurno imalo barem pokoji fini relikvijar? I zašto uopće čekati na slučajne putnike u opatiji, gdje će prirodno biti svjedoka za svaki izdajnički čin?

Ne da je ostalo puno svjedoka, proklete im oči. Jedan, možda, ako se pokaže da je onaj dečko nešto vidio.

Jednostavno nije imalo smisla. Čekati u zasjedi na skupinu putnika koji, čak i u ovakvim vremenima, mogu biti kraljevi vojnici – koji su se, konačno, pokazali kao naoružani, borbi svikli sjevernjaci.

Tako je morao uzeti u obzir i mogućnost da su baš on i njegovi ljudi bili meta. Zašto? I, jednako važno, tko? Isgrimnurovi neprijatelji, Skali od Kaldskryka prvi među njima, bili su mu dobro poznati, a ni jedan od razbojnika nije bio prepoznat kao član Skalijeva klana. Osim toga, Skali se već odavno vratio u Kaldskryke i kako bi mogao znati da će se Isgrimnur, bolestan od neaktivnosti i zabrinut za sigurnost svoga vojvodstva, napokon odlučiti da se suoči s Elijom i, nakon svađe, dobiti njegovo nevoljko kraljevsko dopuštenje da povede svoje ljude na sjever?

"Trebamo te ovdje, ujače", rekao mi je. Znao je da sam u to odavno prestao vjerovati. Samo me htio imati na oku, to ja mislim.

Ipak, Elija se nije odupirao ni približno tako jako kako je vojvoda bio očekivao; svađa se Isgrimnuru činila kao formalnost, kao da je Elija znao da sukob dolazi i već je odlučio popustiti.

Frustriran krugovima u kojima su mu se misli uporno vrtjele, Isgrimnur se spremao ustati i krenuti na spavanje kad mu je prišao Frekke, s vatrom iza svojih leđa koja je pretvarala starog vojnika u mršavu, klecavu sjenu.

"Trenutak, vaše gospodstvo."

Isgrimnur je prigušio smiješak. Stari jarac mora biti pijan. Poštovao je formalnosti samo kad bi se zagledao u čašu.

"Frekke?"

"Onaj dečko, gospodaru, onaj kojeg je Einskaldir doveo. Probudio se. Mislio sam da bi vaše gospodstvo možda htjelo porazgovarati s njim." Malo se zaljuljao, ali brzo pretvorio pokret u popravljanje svojih hlača.

"Pa, pretpostavljam da je tako." Podigao se vjetar. Isgrimnur je čvršće stisnuo svoj zobunac i počeo se okretati, onda stane. "Frekke?"

"Gospodstvo?"

"Bacio sam još jednu prokletu rezbariju u vatru."

"To sam i mislio, gospodaru."

Kad se Frekke okrenuo i zaputio natrag svom pivskom vrču, Isgrimnur je bio siguran da starac na licu nosi sitni smiješak.

Pa, proklet bio i on i njegovo drvo, u svakom slučaju.

Dječak je sjedio, žvačući meso s kosti. Einskaldir je sjedio na stijeni pokraj njega, djelujući varljivo opušteno – Isgrimnur ga nikad nije vidio opuštenog. Svjetlo vatre nije moglo dosegnuti Einskaldirov upali pogled, ali je dječak, kad je podigao pogled, imao oči raširene poput jelena iznenađenog na šumskom jezercu.

Kad se vojvoda približio, dječak je prestao žvakati i sumnjičavo se na tren zagledao u Isgrimnura, poluotvorenih usta. Ali onda, čak i pri svjetlosti vatre, Isgrimnur je vidio da nešto prelazi preko dječakova lica... olakšanje? Isgrimnur se uznemirio. Bio je očekivao, usprkos Einskaldirovim sumnjama – čovjek je, konačno, bio bodljikav od nepovjerenja poput ježa – da će naći seljačkog dječaka, prestravljena ili bar tupo ispunjena strepnjom. Ovaj je izgledao kao seljak, neobrazovan seljački sin u otrcanoj odjeći, pokriven prljavštinom, ali bilo je neke budnosti u njegovu pogledu koja je natjerala vojvodu da se zapita nije li Einskaldir možda ipak bio u pravu.

"Hajde, dječače," rekao je grubo na westerlinškom, "što si radio njuškajući po opatiji?"

"Mislim da ću mu sad prerezati grlo", rekao je Einskaldir na rimmerspakku, ugodna tona suprotna užasnim riječima. Isgrimnur se namrštio, pitajući se je li čovjek poludio, ali onda, kad je dječak nastavio bezizražajno buljiti u njega, shvati da je Einskaldir samo provjeravao govori li dječak njihovim jezikom.

Pa, ako ga zna, ima najmirniji um koji sam **ja** ikad vidio, pomisli Isgrimnur. Ne, bilo je nezamislivo da bi dječak njegovih godina u logoru naoružanih stranaca mogao razumjeti Einskaldirove zastrašujuće riječi i uopće ne reagirati.

"Ne razumije", rekao je vojvoda svome vazalu na njihovu rimergaškom jeziku. "Ali prilično je miran, zar ne?" Einskaldir je progunđao u znak slaganja i počešao si bradu.

"Dakle, dječače," nastavi vojvoda, "jednom sam te pitao. Govori! Što te dovelo u opatiju?"

Mladić je spustio pogled i odložio kost, koju je bio glodao, na tlo. Isgrimnur je opet osjetio trzaj u svom pamćenju, ali još nije mogao dozvati nikakvo sjećanje.

"Tražio sam... tražio sam... neke nove cipele." Dječak je pokazao svoje čiste, dobro održavane čizme. Vojvoda je po naglasku pogodio da je Erkynlanđanin, i još nešto... ali što?

"I vidim da si ih našao." Vojvoda je čučnuo, tako da su im se oči našle u ravnini. "Znaš li da možeš biti obješen za krađu od nepokopanih mrtvaca?"

Napokon, zadovoljavajuća reakcija! Dječakov iskreni trzaj na prijetnju nije mogao biti glumljen, Isgrimnur je bio siguran. Dobro.

"Žao mi je... gospodaru. Nisam mislio ništa loše. Bio sam gladan od hodanja i noge su me boljele..."

"Hodanja odakle?" Sad ga je imao. Dječak je govorio predobro da bi bio šumarsko derište. Bio je svećenički dječak ili sin nekog trgovca, tako nešto. I pobjegao je, bez sumnje.

Mladić se na trenutak zagledao u Isgrimnura; i opet je vojvoda imao osjećaj da dječak promišlja. Bjegunac iz sjemeništa, možda, ili iz samostana? Što to krije?

Konačno dječak progovori. "Ja... sam ostavio svog gazdu, gospodaru. Moji roditelji... moji roditelji su me dali u nauk svjećaru. Tukao me."

"Kojem svjećaru? Gdje? Brzo!"

"Mo... Malahija! U Erchesteru!"

Ima smisla, uglavnom, odluči vojvoda. Osim dva detalja.

"Što radiš ovdje, onda? Što te dovelo u Sveti Hoderund? I tko je", napao je Isgrimnur, "Bennah?"

"Bennah?"

Einskaldir, koji je bio slušao poluskloplјenih očiju, sad se nagne naprijed. "Zna on, vojvodo," rekao je rimerspakkom, "rekao je 'Bennah' ili 'Binnock', siguran sam."

"Pa onda 'Binnock', ha?" Isgrimnur je spustio široku ruku na zarobljenikovo rame i osjetio samo trzaj žaljenja kad je dječak zadrhtao.

"Binnock...? O, Binnock je... moj pas, gospodaru. Moga gazde, zapravo. I on je pobjegao." Dječak se čak i nasmiješio. Bio je to iskrivljeni smiješak koji je brzo prigušio. Usprkos svojem nepovjerenju, stari vojvoda osjetio je da mu se dečko sviđa.

"Idem u Naglimund, gospodaru", nastavi dječak hitro. "Čuo sam da opatija hrani putnike poput mene. Kad sam vidio... tijela, mrtvace, prestrašio sam se – ali trebale su mi čizme, gospodaru, zaista su mi trebale. Oni redovnici bili su dobri Aedoniti, gospodaru – ne bi mi zamjerili, zar ne?"

"Naglimund?" Vojvodine oči su se suzile. Osjetio je kako se Einskaldir još malo napeo, ako je to uopće bilo moguće, sjedeći pokraj dječaka. "Zašto Naglimund? Zašto ne Stanshire ili dolina Hasu?"

"Tamo imam prijatelja." Iza Isgrimnura podigao se Sludigov glas, ljuljajući se kroz posljednji pijani pripjev. "On je svirač, gospodaru. Rekao mi je da ako pobjegnem od... Malahije, da dođem k njemu i da će mi pomoći."

"Svirač? U Naglimundu?" Isgrimnur je napeto zurio, ali dječakovo lice, premda u sjeni, bilo je nevino poput svježeg mlijeka. Isgrimnuru se odjednom cijela stvar zgadila.

Pogledaj me! Ispitujem svjećarskog šegrta kao da je sam vodio zasjedu u opatiji! Kakav je ovo prokleti dan!

Einskaldir još nije bio zadovoljen. Sagnuo se do dječakova uha i upitao, govoreći svojim izrazitim naglaskom: "Kako se zove taj svirač u Naglimundu?"

Mladić se okrenuo, prestrašen, ali očito od nagle Einskaldirove brzine a ne od pitanja, jer je tren kasnije živahno odgovorio.

"Sangfugol."

"Frayinih mi dojki!" opsovao je Isgrimnur i teško se uspravio. "Poznam ga. To je dovoljno. Vjerujem ti, dječače." Einskaldir se već okrenuo, premjestivši se na svom kamenom sjedalu da promatra ljude koji su se smijali i svađali pokraj vatre. "Možeš ostati s nama, dječače, ako hoćeš", reče vojvoda. "Mi ćemo zastati u Naglimundu, a zahvaljujući onim prokletim kurvinim sinovima, Hoveov konj ostao je bez jahača. Ovo je težak teren za jednog mladca da ga prijeđe sam, a ovih dana čovjek koji putuje bez društva može si isto tako i prerezati grlo. Evo." Otišao je do jednog od konja i izvukao sedleni pokrivač, dobacujući ga mladiću. "Lezi gdje god hoćeš, samo ostani blizu. Stražaru je lakše ako se ne rasprostremo kao stado zalutalih ovaca." Zagledao se u kosu punučičaka koja je stršala u svim smjerovima i svijetle oči. "Einskaldir te nahranio. Treba li ti što?"

Dječak je zatreptao – ma gdje ga je već vidio? U gradu, vjerojatno. "Ne", odvrati dječak. "Samo sam se nadao... da se Binnock neće izgubiti bez mene."

"Vjeruj mi, dječače. Ako ne nađe tebe, naći će nekog drugog, možeš biti siguran."

Einskaldir se već izvukao. Isgrimnur odšeće. Dječak se skutrio u pokrivaču i legao u podnožje kamena.

Nisam zapravo već neko vrijeme vidio zvijezde, pomislio je Simon zureći gore iz svog pokrivača. Svijetle točke izgledale su obješene poput smrznutih krijesnica. Jednostavno nije isto kad gledaš kroz drveće i ovako na otvorenom – kao na stolu.

Pomislio je na Seddinu Ponjavu i na Binabika.

Nadam se da je dobro – ipak, on je mene ostavio Rimeržanima.

Bila je čista sreća što ga je uhvatio vojvoda Isgrimnur, ali opet, bilo je i trenutaka pravog užasa, kad se probudio u logoru okružen grubim, bradatim ljudima. Pretpostavljao je da, poznavajući zlu krv između Binabikova naroda i Rimeržana, nije zaista zamjerao trolu što je nestao – ako je uopće znao za Simonovu otmicu. Ipak, bilo je bolno tako izgubiti prijatelja. Morat će očvrsnuti: bio se počeo pouzdavati u čovječuljka da mu kaže što je ispravno, što treba učiniti, kao što je nekad bio oduševljeno slušao doktora Morgenesa. Pa, pouka je bila jasna: bit će svoj čovjek, slušati sebe i probiti se.

Zapravo, nije htio Isgrimnuru priznati svoje odredište, ali vojvoda je bio pronicav: Simon je nekoliko puta osjetio da ga stari vojnik procjenjuje oštrinom noža – jedan pogrešan korak bi ga upropastio.

Osim toga,. onaj tamni koji je cijelo vrijeme sjedio pokraj mene, izgledao je kao da bi me ubio kad bi mu puhnulo kao da davi mače.

I tako je pružio vojvodi svu istinu koju je mogao i upalilo je.

Pitanje je, dakle, bilo što sad. Treba li ostati s Rimeržanima? Izgledalo je glupo da to ne učini. Ali svejedno... Simon još nije bio potpuno siguran kome je vojvoda skloniji. Isgrimnur je išao u Naglimund, ali što ako je to zato da uhiti Jošuu. U Visotvrđi se vječito raspredalo o tome da je Isgrimnur bio odan starom kralju Ivanu, i da je držao do kraljeve Velike skrbi više nego do svog života. Kako se to uklapalo s Elijom? Simon nije ni po koju cijenu namjeravao otkriti ulogu koju je bio odigrao u Jošuinu odlasku iz Visotvrđe, ali stvari bi ponekad izašle na vidjelo same od sebe. Simon je čeznuo da čuje neke vijesti o dvorcu, o tome što se dogodilo nakon Morgenesova posljednjeg gambita – je li Pryrates preživio? A Inch? Što je Elija ispričao ljudima da se dogodilo? Upravo su ga takva pitanja, ma koliko ih vješto postavio, mogla uvaliti u nevolje.

Bio je previše napet da bi zaspao. Dok je zurio u raštrkane zvijezde, pomislio je na kosti koje je Binabik bacao toga jutra. Vjetar mu je okrznuo lice i odjednom su same zvijezde postale kosti – divlji raspored razbacan po tamnom polju neba. Bilo je samotno ovdje među strancima pod beskrajnom noći. Zaželio se svoga skromnog kreveta u odajama služinčadi, dana kad se još ništa od svega ovoga nije dogodilo. Probola ga je čežnja nalik na glazbu Binabikove frule: ta hladna bol bila je istovremeno i jedino za što se mogao uhvatiti u ovom velikom, divljem svijetu.

Bio je nakratko zadrijemao, ali kad ga je probudio neki zvuk od kojeg mu je zabubnjalo srce, zvijezde su još gorjele duboko u crnini. Trenutna panika stisla mu je grlo dok ga je nadvisivao neki tamni oblik, nemoguće visok. Gdje je mjesec?

Bio je to samo čovjek na straži, vidio je časak kasnije, zastao na tren leđima okrenut Simonovu pokrivaču. Stražar je imao svoj sedleni pokrivač, omotao ga je visoko oko svojih ramena, samo vrh njegove glave bez kacige provirivao je kroz nabore.

Stražar je prošao pokraj njega ne spustivši pogled. Imao je sjekiru zataknutu o svoj široki pojas, opako oštro, teško oružje. Nosio je i koplje više od sebe samog; dok je koračao, donji kraj vukao se po zemlji.

Simon je čvršće privukao pokrivač, zgurivši se pred oštrim vjetrom koji se kretao preko ravnice. Nebo se promijenilo: dok je prije bilo čisto, istaknutih zvijezda spram neprozirne tame, sad se zaprljalo vijugavim trakama

oblaka, nalik na mliječne pipke koji su se poput prstiju pružali sa sjevera. Na drugoj strani neba pokrili su najniže zvijezde kao pijesak isipan po žaru vatre.

Možda Sedda noćas uhvati svoga muža, pomisli Simon pospano.

Drugi put se probudio s pljuskom vode u očima i nosu. Otvorio je oči, boreći se za dah, i vidio da su zvijezde iznad njega pogašene uredno kao poklopcem zatvorenim preko kutije za nakit. Kišilo je, oblaci su sad bili ravno iznad njihovih glava. Simon je zagunđao, brišući vodu s lica, i okrenuo se na bok, povlačeći pokrivač da si napravi kapuljaču. Opet je vidio stražara, sad malo dalje, kako si štiti lice i zuri gore u kišu.

Simonove oči upravo su se počele polako sklapati kad je čovjek proizveo neki čudan gunđavi zvuk i spustio glavu da pogleda dolje. Nešto u čovjekovu držanju, nešto što je davalo naslutiti da se, premda stoji nepomičan, svejedno bori, natjeralo je Simona da otvori oči. Kiša je počela pljuštati, u daljini je zarežala grmljavina. Simon se napeo da vidi stražara kroz uskiptjeli prolom oblaka. Čovjek je još stajao na istom mjestu, ali nešto se sad kretalo pokraj njegovih nogu, nešto pokretljivo što se uspjelo izvući od opće tame. Simon je sjeo: kapi kiše su udarale i pljuskale posvuda po tlu.

Bljesak munje naglo je zapalio noć, natjeravši stijene da zasjaje kao obojena drvena scenografija Usiresova prikazanja. Sve u logoru postalo je jasno – para nad ostacima vatre, skutreni, usnuli obrisi Rimeržana – ali ono što je Simonu upalo u oči u tom kratkom trenutku bio je stražar, lica iskrivljena u užasnoj, nečujnoj maski apsolutne strave.

Grmljavina je zatutnjala, a zatim se nebo opet našlo zamrljano munjom. Tlo oko stražara je kiptjelo, podižući se u velikim zamasima prašine. Simonu je srce poskočilo u grudima kad je čovjek pao na koljena. Grom je opet prasnuo; munje su bljesnule tri puta zaredom. Zemlja je nastavila prštati, ali sad je posvuda bilo šaka i dugih mršavih ruku što su vlažno svjetlucale na kiši dok su puzale uz tijelo čovjeka na koljenima, povlačeći ga dolje, licem naprijed u crno tlo. Nebeski sjaj uhvatio je veću provalu pokreta kad se horda tamnih stvari probila iz zemlje. Mršavi, izmučeni stvorovi zalamatalih ruku, izbuljenih bijelih očiju i – užasno, vidljivo dok su munje skakale po nebu i kiša siktala po tlu – zapetljanih brkova i otrcane odjeće. Kako je grmljavina zamirala, Simon je uzviknuo, zagrcnuo se od vode, i opet uzviknuo.

Bijaše to gore od bilo kakve vizije Pakla. Rimeržane, naglo probuđene Simonovim prestravljenim usklikom, sa svih strana su opsjedala poskakujuća, mlatarajuća tjelesa. Stvorovi su iskakali iz zemlje kao štakori – zaista, dok su gmizali kroz logor noć se ispunila tankim skvičanjem što je podsjećalo na tunele i sljepilo i kukavičku zlobu.

Jedan od sjevernjaka bio je na nogama, a po njemu se verao čitav roj stvorova. Nijedan nije bio viši od Binabika, ali bilo ih je zapanjujuće mnogo i tek što je sjevernjak isukao svoj mač, povukli su ga dolje. Simonu se činilo da je vidio bljesak nečeg oštrog u njihovim rukama, kako se diže i spušta.

"Vaer! Vaer Bukkeni!" povikao je jedan od Rimeržana s druge strane logora. Ljudi su sad bili na nogama. U trenutnim bljeskovima Simon je vidio blijedi plamen njihovih mačeva i sjekira. Odbacivši pokrivač, ustao je, očajnički tražeći neko oružje. Stvorovi su biliposvuda,, skakućući na svojim tankim nogama kao kukci, dozivajući, tanko kričeći kad bi ih ugrizla rimerška sjekira. Krikovi su im zvučali gotovo kao jezik i to je, usred košmara, bila jedna od najstravičnijih stvari.

Simon se sklonio iza jednog kamena i kružio oko njega u paničnoj potrazi za nečim čime bi se obranio. Jedna prilika jurnula je prema njemu, skotrljavši se na tlo samo korak daleko – jedan od sjevernjaka, s polovicom lica koje je bilo samo vlažna razvalina. Simon je skočio naprijed da izvuče sjekiru iz njegova grčevitog stiska; još živ, čovjek je zagrcao kad je Simon izvukao oružje iz njegovih ruku. Tren kasnije, Simon je osjetio koštunjavi stisak na svom koljenu i okrenuo se; ugledao je odvratno malo čovjekoliko lice iza zamaha pandže, bijelo izbuljenih očiju. Zavitlao je sjekiru dolje na lice što je jače mogao i osjetio krckanje kao kad buba puca pod stopalom. Ukočeni prsti su se opustili i Simon je odskočio, gušeći se kao da će povratiti.

Sa svjetlom s nebesa koje je naizmjence cvjetalo i umiralo, bilo je gotovo nemoguće odrediti što se događa. Zaljuljani obrisi Rimeržana stajali su svuda uokolo, ali bilo je znatno više poskakujućih, piskutavih demona. Izgledalo je da bi najbolje mjesto da...

Simon se našao oboren na tlo bez upozorenja, s pohlepnom šapom na vratu. Osjetio je da mu je obraz zaronio u blato, okusio ga je, a onda se odgurne protiv stvorenja na svojim leđima. Gruba oštrica prozujala mu je kraj očiju i s pljackavim zvukom zabila se u zemlju. Simon se uspeo na koljena, ali još je jedna ruka posegnula preko njegova lica, pokrivajući mu oči. Smrdjela je na blato i pokvarenu vodu, prstiju gmizavih poput stonoga.

Gdje je sjekira? Ispustio sam sjekiru!

Drhtavo se podigao, nogu raširenih na skliskom tlu, i pokušao otrgnuti ljepljive prste sa svojeg dušnika. Zateturao je naprijed, zamalo opet pao, nesposoban da se oslobodi užasne, daveće stvari sa svojih leđa. Koščata ruka mu je presijecala dotok zraka, oštra koljena zabila su mu se u rebra; činilo mu se da čuje žilavog stvora kako slavodobitno skviči. Uspio je načiniti još nekoliko koraka prije nego što je pao na koljena. Buka bitke utišavala se iza njega. U ušima mu je šumilo; snaga je otjecala iz njegovih ruku i tijela kao žito iz poderane vreće.

Umirem... bilo je sve što je mogao pomisliti. Pred očima mu nije bilo ničeg osim mutnog crvenog svjetla.

A onda je pritiskajući, grebući stisak naglo nestao s njegova grla. Simon je teško pao na prsa i lice i ostao ležati, hvatajući zrak.

Zadihan, podigao je pogled. Ocrtan spram crnog neba u udaru pucketave munje bio je ludi obris... čovjek na vuku.

Binabik!

Udišući kroz svoje izmučeno grlo, Simon se pokušao uspraviti, ali nije dospio dalje od laktova, kad se čovječuljak našao pokraj njega. Korak dalje tijelo zemljanog stvorenja ležalo je sklupčano kao oprljeni pauk, slijepih očiju upravljenih prema nebu.

"Ne govori!" sikne Binabik. "Moramo ći! Brzo!"

Pomogao je Simonu da sjedne, ali dječak je odmahnuo, mlatarajući prema čovječuljku djetinje slabim rukama.

"Moram... moram..." Simon je mahnuo drhtavom rukom prema kaosu koji je bjesnio po logoru, udaljen dvadesetak koraka.

"Smiješno!" odreže Binabik. "Rimeržani se mogu i sami boriti. Moja dužnost je da tebe odvedem na sigurno. A sad dođi!"

"Ne", reče Simon tvrdoglavo. Binabik je u ruci držao svoj šuplji štap; Simon je znao što je pokosilo njegova napadača. "Mo- moramo im po- pomoći."

"Preživjet će." Binabik je bio smrknut. Qantaqa je slijedila svog gospodara, a sad je zabrinuto njuškala Simonovu ranu. "Ti si moja briga."

"Kako to..." poče Simon. Qantaqa je zarežala, bio je to dubok, prijeteći zvuk uzbune; Binabik podigne pogled. "Kćeri Planinska!" zavapio je. Simon mu je pratio pogled.

Čvor dublje tame odvojio se od zakovitlane borbe i brzo se kretao prema njima. Bilo je teško odlučiti koliko bi stvorenja moglo biti u skakutavom klupku ruku i očiju, ali nije ih bilo malo.

"Nihut, Qantaqa!" poviče Binabik; trenutak kasnije vuk je skočio prema njima; zaskvičali su u piskavom užasu kad je napala.

"Nemamo više vremena za gubljenje, Simone", odreže trol. Grmljavina je zaorala po ravnici kad je izvukao nož iz svog pojasa i povukao Simona na noge. "Vojvodini ljudi se sad drže, a ne mogu si dopustiti tvoju pogibiju u posljednjim borbama."

Usred zemaljskih kopača Qantaqa je bila sivokrzni stroj smrti. Dok su joj krupne ralje grizle, tresla je i ponovno grizla, mršava crna tijela letjela su na sve strane i padala u slomljenim hrpicama. Još ih se rojilo prema njima: zujavo vučje režanje podiglo se preko gunđanja oluje.

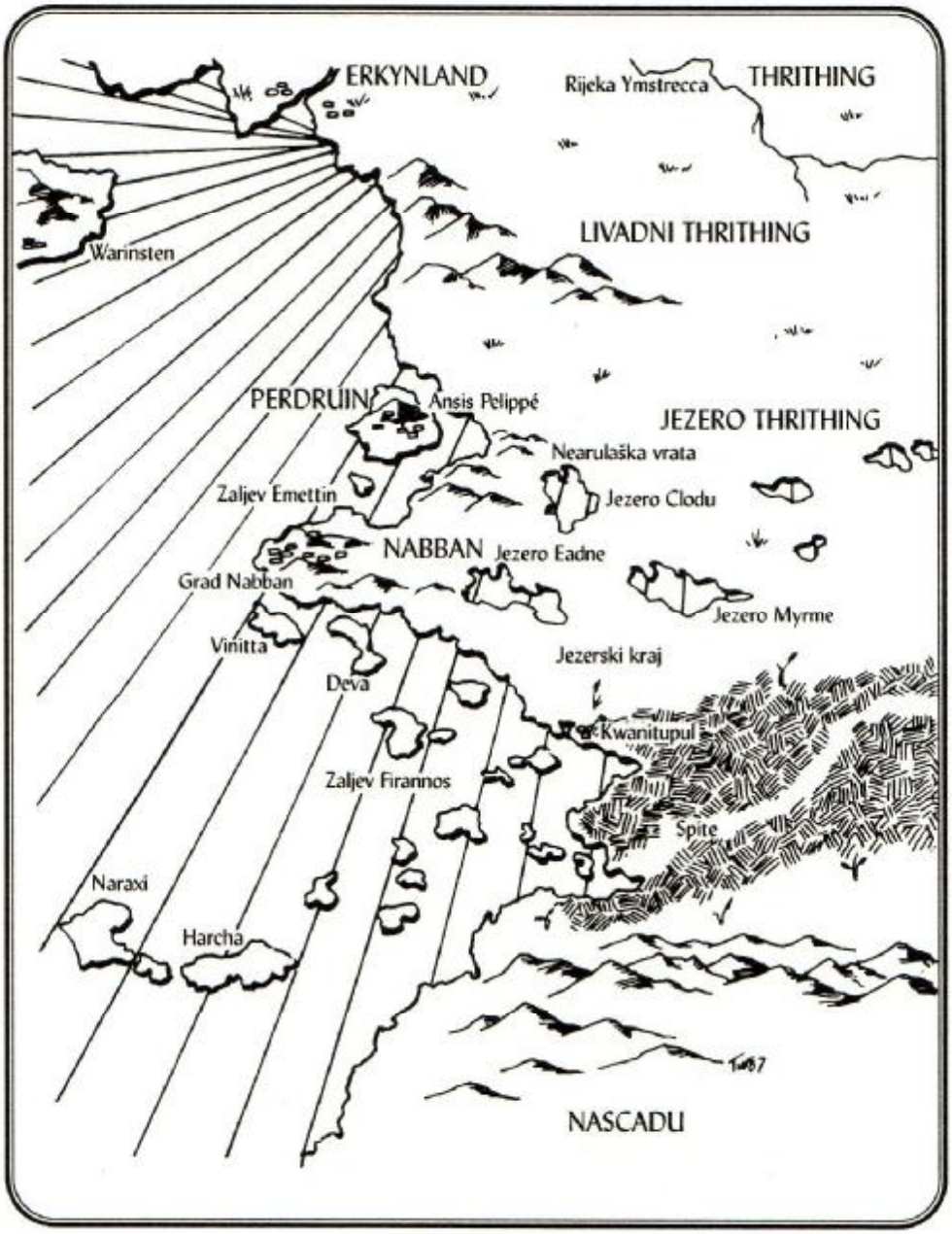
"Ali... ali..." Simon je oklijevao dok se Binabik približavao svome vuku.

"Moje je svečano obećanje da te štitim", rekao je Binabik, vukući Simona za sobom. "To je bila želja doktora Morgenesa."

"Doktora...!? Ti poznaš doktora Morgenesa...!?"

Dok je Simon buljio, zijevajući, Binabik je zastao i dvaput zazviždao. Qantaqa je, s posljednjim zadovoljnim drhtajem, odbacila dva stvora i skočila prema njima.

"A sad trči, glupavi dječače!" poviče Binabik. Trčali su – Qantaqa prva, poskakujući kao jelen, njuške crne od krvi, Binabik za njom. Simon ih je slijedio, posrćući i spotičući se preko blatne ravnice. Oluja je urlala pitanja bez odgovora.

ERKYNLAND
Rijeka Ymstrecca
THRITHING
LIVADNI THRITHING
Warinsten
PERDRUIN
Ansis Pelippé
JEZERO THRITHING
Nearulaška vrata
Zaljev Emettin
Jezero Clodu
NABBAN
Jezero Eadne
Grad Nabban
Jezero Myrme
Vinitta
Jezerski kraj
Deva
Kwanitupul
Zaljev Firannos
Spite
Naraxi
Harcha
NASCADU

Ne, prokletstvo, ne želim ništa!" Guthwulf, grof od Utanyeata ispljunuo je sok citrila na popločeni pod dok je paž razrogačenih očiju trčao dalje. Promatrajući ga kako odlazi, Guthwulf je zažalio svoje brzoplete riječi – ne iz nekog sažaljenja prema dječaku, već zato što je odjednom shvatio da bi možda zaista nešto htio. Bio je proveo gotovo sat vremena čekajući pred prijestolnom dvoranom bez kapi nekakvog pića, a samo je Aedon mogao znati koliko će još morati tu sjediti i trunuti.

Opet je pljunuo, s prodornim okusom citrila koji mu je grizao jezik i usne i opsovao, brišući trag pljuvačke sa svoje duge čeljusti. Za razliku od mnogih svojih ljudi, Guthwulf nije bio navikao da uvijek u ustima ima zataknut komad gorkog južnjačkog korijena, ali kroz ovo čudno, vlažno proljeće – koje ga je našlo danima zatvorenog u Visotvrđi, čekajući kraljeva naređenja otkrio je da mu je bilo kakva razbibriga dobrodošla, čak i ako mu pali nepce.

Također, zacijelo zbog vlažnog vremena, hodnici Visotvrđe kao da su zaudarali po plijesni, plijesni i... ne, trulež je bila previše melodramatičan izraz. U svakom slučaju, snažna aroma citrila kao da je pomagala.

Upravo kad je Guthwulf ustao, napuštajući svoj stolac da nastavi s frustriranim koračanjem koje je ispunjavalo najveći dio njegova čekanja, vrata prijestolne dvorane otvorila su se škripeći. U pukotini se pojavila Pryratesova ćelava glava, crnih očiju bezizražajnih i sjajnih kao u guštera.

"Ah, dobri Utanyeat!" Pryrates je pokazao zube. "Kako smo vas dugo pustiličekati! Kralj je sad spreman da vas primi." Svećenik je povukao vrata, otkrivajući svoju purpurnu halju i usjek s visokog zida iza sebe. "Izvolite", rekao je.

Guthwulf je morao proći vrlo blizu Pryratesa dok je ulazio, udahnuo je da umanji dodir. Zašto mu je čovjek stajao tako blizu? Zato da ispuni Guthwulfa nelagodom? Nije bilo ljubavi između kraljeva pobočnika i kraljeva savjetnika – ili je pokušavao otvoriti vrata što je manje moguće? Dvorac jest bio hladan ovog proljeća, a ako je itko zasluživao da mu bude toplo, to je bio Elija. Možda je Pryrates samo htio očuvati toplivu u prostranoj prijestolnoj dvorani.

Pa, ako mu je to bila namjera, neslavno je propala. Čim je Guthwulf prešao prag i koraknuo kroz vrata, osjetio je kako ga saliježe hladnoća, pretvarajući kožu njegovih snažnih ruku u naježena pileća krila. Pogledavši iza prijestolja, vidio je da je nekoliko gornjih prozora otvoreno i poduprto štapovima. Hladan sjeverni zrak koji se kovitlao prema dolje, poigravao se plamenovima tjerajući ih da plešu na svojim bakljama.

"Guthwulf!" zagrmio je Elija, napola ustajući iz svoga sjedala od požutjele kosti. Masivna zmajska lubanja kesila mu se iznad ramena. "Sramim se što sam te pustio da čekaš. Dođi ovamo!"

Guthwulf je krenuo naprijed popločenom stazom, trudeći se da ne drhti. "Imate mnogo toga na pameti, Veličanstvo. Čekanje mi ne smeta."

Elija se zavalio natrag u svoje prijestolje dok se grof od Utanyeata pred njim spuštao na jedno koljeno. Kralj je nosio crnu košulju obrubljenu zelenim i srebrnim nitima, a čizme i hlače bile su mu također crne. Željezna kruna Fingilova stajala je visoko na njegovu blijedom čelu, a u koricama pokraj njega ležao je mač s čudnim križnim balčakom. Već tjednima, kralja se nije moglo vidjeti bez tog mača, ali Guthwulf nije imao pojma odakle je oružje došlo. Sam kralj to nikad nije spomenuo, a bilo je u oštrici nečeg čudnog i uznemirujućeg što Guthwulfu nije dopuštalo da pita.

"Ne smeta mi čekanje", nasmije se Elija. "Hajde, sjedi." Kralj je pokazao na klupu korak ili dva iza mjesta na kojem je grof klečao. "Otkad ti to čekanje ne smeta, Vuče? Samo zato što sam kralj, nemoj misliti da sam postao i slijep i glup."

"Kad budete imali neku zadaću za svog kraljevskog pobočnika, siguran sam da ćete me o tome i obavijestiti."

Stvari su se promijenile između Guthwulfa i njegova starog prijatelja Elije, a grofu od Utanyaeta to se nije sviđalo. Elija nikad prije nije bio tajnovit, a sad je Guthwulf osjećao široke, skrivene struje kako se pokreću pod površinom svakodnevnih događaja, struje za koje se kralj pretvarao da čak i ne postoje. Stvari su se promijenile, a Guthwulf je bio siguran i da zna tko je tome kriv. Pogledao je preko kraljeva ramena u Pryratesa, koji ga je netremice promatrao. Kad su im se pogledi susreli, svećenik u crvenoj halji podigao je jednu bezdlaku obrvu, kao u podrugljivom pitalju.

Elija si je na tren protrljao sljepoočnice. "Uskoro ćeš imati i više nego dovoljno posla, obećavam ti. Ah, moja glava. Kruna je uistinu teška stvar, prijatelju. Ponekad poželim da je mogu odložiti i otići nekamo, kako smo nekad običavali raditi. Slobodna družina ceste!" Kralj je svoj mrki osmijeh skrenuo s Guthwulfa na svog savjetnika. "Svećeniče, glava me opet boli. Donesi mi vina, dobro?"

"Smjesta, moj gospodaru." Pryrates je otišao do stražnjeg dijela prijestolne dvorane.

"Gdje su vam paževi, Veličanstvo?" upita Guthwulf. Činilo mu se da kralj djeluje užasno umorno. Isticale su se čekinje na njegovim neobrijanim obrazima, crne naspram voštane kože. "I zašto ste se, s poštovanjem, zatvorili u ovu smrznutu pećinu od dvorane? Ovdje je hladnije nego u crnoj đavoljoj guzici, a i smrdi na plijesan. Dajte da vam zapalim vatru u ognjištu."

"Ne." Elija je prezrivo mahnuo svojom širokom šakom. "Ne želim da bude toplije. Već mi je vruće. Pryrates kaže da je to samo neka boljetica. Što god bilo, hladan zrak mi godi. A ima i dovoljno vjetra, tako da se ne treba plašiti ustajalog ili lošeg zraka."

Pryrates se vratio s kraljevim kaležom; Elija ga je ispraznio jednim gutljajem i obrisao si usne rukavom.

"Zaista dovoljno vjetra, Veličanstvo", nasmiješio se Guthwulf kiselo. "Pa, kralju moj, vi... i Pryrates... znate najbolje i nedvojbeno nemate što naučiti od običnog ratnika. Ima li što drugo čime bih vas mogao poslužiti?"

"Mislim da možda možeš, premda ti se zadaća vjerojatno neće svidjeti. Prvo mi reci: je li se grof Fengbald vratio?"

Guthwulf kimne. "Jutros sam razgovarao s njim, gospodaru."

"Ja sam ga pozvao." Elija je pružio čašu da mu se opet napuni. Pryrates je donio vrč i natočio mu. "Ali budući da si ga ti vidio, reci mi odmah: ima li dobre vijesti?"

"Bojim se da ne, gospodaru. Uhoda kojeg tražite, Morgenesov pomoćnik, još je na slobodi."

"Božje prokletstvo!" Elija je protrljao točku blizu svoje obrve. "Zar nije imao sa sobom pse koje sam mu dao? I glavnog psetara?"

"Jest, Veličanstvo, ostavio ih je još u lovu, ali pošteno je prema Fengbaldu priznati da ste mu postavili gotovo nemoguću zadaću."

Elija je suzio oči, zureći. Na trenutak se Guthwulfu činilo da se nalazi pred strancem. Onda je lupkanje vrča o njegovu čašu razbilo napetost i Elija se opustio. "Što se može," rekao je, "vjerojatno si u pravu. Moratću se čuvati da se ne istresam na Fengbalda. On i ja... dijelimo razočaranje."

Guthwulf je kimnuo, gledajući kralja. "Da, gospodaru, zabrinuo sam se kad sam čuo za bolest vaše kćeri. Kako je Miriamele?"

Kralj je načas pogledao Pryratesa, koji je završio s točenjcm i odstupio. "Ljubazno je od tebe što pitaš, Vuče. Ne mislimo da je u nekoj opasnosti, ali Pryrates je uvjeren da će morski zrak Meremunda biti najbolji lijek za njezine boljetice. Žalosno je, međutim, što to odgađa vjenčanje." Kralj se zagledao u svoju čašu s vinom kao da je to otvor zdenca u koji mu je upravo palo nešto vrijedno. Vjetar je zviždao kroz otvorene prozore.

Nakon nekoliko dugih trenutaka, grof od Utanyeata osjetio se ponukanim da progovori. "Rekli ste da postoji neka sitnica koju bih mogao učiniti za vas, moj kralju?"

Elija podigne pogled. "Ah. Naravno. Htio bih da odeš u Hernysadharc. Otkako sam se našao prinuđen da podignem poreze da bih nadoknadio štete od ove proklete suše, ona stara gorska krtica Lluth mi prkosi. Poslao je onog pauna Eolaira da me smiri medenim riječima, ali vrijeme riječi je završilo."

"Završilo, gospodaru?" Guthwulf je podigao jednu obrvu.

"Završilo", zareži Elija. "Hoću da uzmeš tucet vitezova – bude li ih više, Lluth neće imati izbora do borbe – i uputi se u Taig da odereš staru škrticu u njegovu brlogu. Reci mu da je odbiti mi ono što mi po pravu pripada isto što i ošamariti me... pljuvanje po samom Zmajokosnom prijestolju. Ali budi profinjen, nemoj pred njegovim vitezovima reći ništa što bi ga posramilo i natjeralo na otpor – ipak, objasni mu da se, bude li mi se i dalje odupirao, može naći u zapaljenoj kući. Natjeraj ga na strah, Guthwulfe."

"To mogu učiniti, gospodaru."

Elija se napeto nasmiješio. "Dobro. I dok si tamo, otvoričetvore oči za svakim znakom Jošue. Iz Naglimunda nema vijesti, premda su ga moji uhode opkolili. Moguće je da je moj izdajnički brat otišao Lluthu. Možda je čak on taj koji raspiruje hernystirsku tvrdoglavost!"

"Bit ću vaše oči kao što sam vaš pobočnik, kralju moj."

"Ako smijem, kralju Elija?" pokraj kraljeva lakta, Pryrates je podigao jedan prst.

"Govori, svećeniče."

"Rado bih također predložio da grof od Utanyeata potraži i onog dječaka, Morgenesova uhodu. Bilo bi dobro. Bilo bi dobro poduprijeti Fengbaldove napore. Potreban nam je taj dječak, Veličanstvo – od kakve je koristi ubiti zmiju ako joj leglo pobjegne?"

"Ako nađem malu guju," nasmiješi se Guthwulf, "rado ću je zdrobiti svojom petom."

"Ne!" povikao je Elija, iznenadivši Guthwulfa svojom žestinom. "Ne! Uhoda mora ostati živ, i bilo kakvi njegovi sudruzi, sve dok ih ne dovedemo ovamo u Visotvrdu, na sigurno. Ima pitanja koja im moramo postaviti." Elija, kao posramljen svojom provalom, okrenuo je čudno molećiv pogled svome starom prijatelju. "Moraš to razumjeti."

"Naravno, Veličanstvo", odvrati Guthwulf brzo.

"Potrebno je samo da ih dobijemo s još živim dahom", reče Pryrates miran kao pekar koji razgovara o brašnu. "Onda ćemo sve otkriti."

"Dosta." Elija je kliznuo unatrag na svom koštanom sjedalu. Guthwulf se iznenadio ugledavši kapi znoja kako mu rose čelo, dok je grof od Utanyeata drhturio na hladnom zraku. "Idi sad, stari prijatelju. Donesi mi Lluthovu potpunu vjernost, a ako je ne dobijem, poslat ću te natrag da mi doneseš njegovu glavu. Idi."

"Bog vas čuvao, Veličanstvo." Guthwulf se s klupe spustio na jedno koljeno. Onda ustane i spusti se niz prolaz. Stjegovi iznad njegove glave su lepetali, bičevani vjetrom; u lelujavim sjenkama koje su bacale palucave baklje klanske životinje i heraldičke zvijeri kao da su se zanosile jezovitim, trzavim plesom.

Guthwulf je u predvorju naišao na Fengbalda. Grof od Falshira od njihova je jutrošnjeg sastanka oprao putnu prljavštinu sa svog lica i bio odjeven u crveni baršunasti haljetak sa srebrnim orlom svoje obitelji izvezenim na prsima, perja zapletena u maštovite šare.

"Ho, Guthwulfe, jesi li ga vidio?" upitao je.

Grof od Utanyeata je kimnuo. "Da, a i ti ćeš. Bog ga prokleo, on je taj koji bi trebao udisati slani zrak u Meremundu umjesto Miriamele. Izgleda... ne znam, izgleda prokleto bolesno. A prijestolna dvorana je hladna kao led."

"Znači, istina je?" upita Fengbald namrštено. "Za princezu? Bio sam se nadao da će se predomisliti."

"Otišla je na zapad, na more. Tvoj veliki dan će izgleda morati malo pričekati." Guthwulf se nasmiješi. "Siguran sam da ćeš pronaći nešto čime ćeš se zaokupiti dok se princeza ne vrati."

"Nije u tome problem." Usta grofa od Falshira su se iskrivila kao da je kušao nešto kiselo. "Samo se bojim da ne pokušava izmigoljiti iz svog obećanja. Čuo sam da nitko nije znao kako je bolesna dok nije otišla."

"Previše se brineš", reče Guthwulf. "To je ženskasto. Elija treba nasljednika. Budi zahvalan što odgovaraš njegovu popisu zahtjeva za zeta bolje nego ja." Guthwulf je pokazao zube u podrugljivom smiješku. "Ja bih otišao u Meremund po nju." Podrugljivo je salutirao i odšetao, ostavljajući Fengbalda da stoji pred visokim hrastovim vratima prijestolne dvorane.

Već s kraja hodnika znala je da je to grof Fengbald i da je loše raspoložen. Mahanje rukama dok je hodao, poput dječaka udaljenog s večere, i glasno, namjerno lupanje peta njegovih čizama po kamenom podu objavljivalo je njegovo raspoloženje.

Posegnula je naprijed i povukla Jaelin lakat. Kad je kravooka djevojka podigla pogled, već uvjerena da je nekako pogriješila, Rahela je pokazala na grofa od Falshira koji se približavao.

"Bolje izmakni tu kantu, djevojko." Uzela je metlu za ribanje iz Jaeline ruke. Vjedro sapunjave vode stajalo je nasred hodnika, ravno na putu nadolazećem plemiću.

"Požuri, glupačo!" sikne Rahela, s daškom panike u glasu. Čim su joj riječi izletjele, Rahela je znala da ih nije smjela izreći. Fengbald je psovao za sebe, lica zgrčenog u nadurenom mrštenju. Jaela, u histeriji nekoordinirane žurbe, pustila je da joj kanta isklizne iz mokrih prstiju. Kanta je pala glasno, valić pjenušave vode prelio se preko ruba i pljusnuo na hodnik. Fengbald, već sasvim blizu, stao je ravno u lokvu koja sa širila. Načas je izgubio ravnotežu, zamahavši rukama dok se sklizao, onda se uhvati za tapiseriju na zidu da se zadrži dok je Rahela gledala u bespomoćnom užasu. Bila je čista sreća što je tapiserija izdržala Fengbaldovu težinu dovoljno dugo da povrati ravnotežu; svejedno, trenutak kasnije jedan gornji kut joj se otrgao i blago kliznuo niza zid u sapunjavu baru.

Rahela je samo na trenutak pogledala crveno lice grofa od Falshira prije nego što se okrenula Jaeli. "Idi, nespretna kravo. Gubi se. Smjesta!" Jaela se, s beznadnim pogledom prema Fengbaldu, okrenula i otčala, žalosno zaljuljane debele stražnjice.

"Vraćaj se ovamo, djevojčuro!" povikao je Fengbald, čeljusti uzdrhtale od bijesa. Njegova duga raščupana crna kosa, padal mu je na lice. "Dobit ćeš ti svoje za... za ovo... ovo...!"

Rahela se, jednim okom još pazeći na grofa, sagnula i podigla promočeni kut tapiserije iz vode. Nikako je nije mogla ponovno objesiti; ostala je stajati držeći ga, gledajući kako kaplje dok je Fengbald bjesnio.

"Gledaj! Pogledaj mi čizme! Prerezat ću toj prljavoj kučki grlo zbog ovoga!" Grof je skrenuo pogled na Rahelu. "Kako si se usudila potjerati je?"

Rahela je oborila oči, što joj nije bilo teško, budući da je mladi plemić bio barem stopu viši od nje. "Žao mi je, gospodaru", rekla je, i iskreni strah dao je uvjerljivost poštovanju u njenu glasu. "Ona je glupa, gospodaru, istući ćemo je zbog toga, ali ja sam nadzornica sluškinja i ja preuzimam krivnju, vidite. Vrlo, vrlo mi je žao."

Fengbald je na tren buljio dolje u nju, oči su mu se suzile. Onda, hitro poput udara strijele, digne ruku i pljusne Rahelu preko lica. Ruka joj se podigla do crvenog traga na njenom obrazu koji se širio kao i barica na podnim pločama.

"Onda to daj toj debeloj drolji", ispljune Fengbald, "i ako ikad opet naletim na nju, reci joj da ću joj slomiti vrat." Načas je zurio u nadzornicu sluškinja, onda produži niz hodnik, ostavljajući tragove prstiju i pete svoje čizme koji su mokro svjetlucali na pločama.

A on bi to mogao i učiniti, mislila je Rahela kasnije dok je sjedila na svom krevetu držeći mokru krpu na svom zažarenom obrazu. S druge strane hodnika, u spavaonici za sluškinje, Jaela je jecala. Rahela nije imala srca čak ni da se izdere na nju, ali pogled na Rahelino oteklo lice bio je dovoljna kazna da natjera debeljuškastu djevojku mekog srca u grčeve suza.

Sveta Rijapo i Pilipo, radije bih da me dvaput ispljuskaju nego da je moram slušati kako slini.

Rahela se ispružila na tvrdom ležaju – spavala je na dasci zbog svojih uvijek bolnih leđa – i povukla pokrivač preko glave da priguši zvuk Jaelina plakanja. Zamotana u pokrivač, osjećala je svoj topli dah kako joj ovjenčava lice.

Možda ovako izgleda biti rublje u košari, pomislila je i izgrdila se za takvu glupost. Stariš, stara ženo... stariš i postaješ beskorisna. Odjednom je osjetila da joj dolaze suze, prve koje je isplakala od vijesti o Simonu.

Jednostavno sam tako umorna. Ponekad mi se čini du ću pasti s nogu, prevrnuti se kao slomljena metla pod nogama svih tih mladih čudovišta, stupaju mi po dvorcu, ponašaju se prema nama kao da smo prljavština a oni bi me vjerojatno samo izbacili zajedno s prašinom. Tako umorna, kad bi barem... kad bi...

Zrak pod pokrivačem bio je gust i topao. Prestala je plakati – od kakve su koristi suze, uostalom? Ostavi ih svojim glupim, plahovitim djevojkama – i sad je osjećala da tone u san, predajući se njegovoj težini kao da se utapa u toploj, ljepljivoj vodi.

A u njenu snu Simon nije bio mrtav, nije poginuo u strašnoj vatri koja je uzela i Morgenesa i nekoliko stražara koji su pojurili da je ugase. Čak je i grof Breyugar, govorilo se, nestao u nesreći, zdrobljen urušavanjem zapaljenog krova... Ne, Simon je bio živ i zdrav. Nešto na njemu bilo je drugačije, ali Rahela nije mogla odlučiti što – izraz očiju, oštrija linija čeljusti? – ali to nije bilo važno. Bio je to Simon, živ, pa dok je sanjala, njezino srce opet živne. Vidjela ga je, mrtvog dječaka – svog mrtvog dječaka, zapravo; zar ga nije podizala kao majka sve dok nije nestao? – i stajao je na mjestu gotovo potpune bjeline, zureći uz veliko, bijelo drvo koje se protezalo u zrak poput ljestava do Božjeg prijestolja. Premda je stajao odlučno, zabačene glave i očiju prikovanih za drvo, Rahela nije mogla ne primijetiti da mu kosu, taj gusti crvenkasti grm, treba podrezati... pa, ona će se za to uskoro pobrinuti, svakako... dječaku treba čvrsta ruka...

Kad se probudila, panično odgurujući zagušljivi pokrivač, nađe se okružena s još tame – sada večernje tame. Težina gubitka i bola skliznula je na nju poput mokre tapiserije. Dok se uspravljala na krevetu i polako ustajala, krpa se odvojila od nje, suha poput jesenskog lista. Nije si mogla dopustiti da se izležava i pati kao neka plahovita djevojčica. Ima posla koji treba obaviti, podsjetila se Rahela, i nema odmora s ove strane nebesa.

Tabor je zabrujao, a svirač lutnje odsvirao jedan nježni akord prije nego što je počeo posljednju kiticu.

"... A sada, dođe l', gospo lijepa

U svili skupoj predivan stvor

Srcem mojim da zavladaš ti

Slijedi mene u Emettin dvor!"

Glazbenik je završio mećavom nježnih nota, onda se pokloni. Knez Leobardis je pljeskao.

"Emettin dvor!" rekao je knez Eolairu, grofu od Nad Mullacha, koji je slijedio Leobardisov primjer dužnim pljeskom. Potajno, Hernystirac je bio uvjeren da je čuo i bolje. Nisu ga osobito dirale ljubavne balade koje su bile tako popularne ovdje na nabanskom dvoru.

"Zaista volim tu pjesmu", nasmiješi se knez. Njegova duga bijela kosa i ružičasti obrazi davali su mu izgled omiljenog praujaka, one vrste koja na gozbi za Aedonovo popije previše piva i onda pokušava djecu naučiti zviždanju. Samo su ga lepršava bijela halja obrubljena lapisom i zlatom i zlatna tijara sa sedefnim vodomarom na glavi odvajali od običnih ljudi. "Hajde, grofe Eolair, mislio sam da je glazba u duhu Taiga. Zar se Lluth ne smatra najvećim zaštitnikom svirača u cijelom Osten Ardu, a vaš Hernystir prirodnim domom glazbenika?" Knez se nagnuo preko naslona za ruku svojeg nebeski plavog sjedala da potapše Eolairovu ruku.

"Kralj Lluth zaista uvijek drži svoje svirače pokraj sebe", složio se Eolair. "Molim vas, kneže, ako djelujem zabrinuto, to nije uzrokovao nikakv propust s vaše strane. Vaša ljubaznost je zaista hvale vrijedna. Ne, moram priznati da me još muče stvari o kojima smo prije govorili."

Izraz zabrinutosti pojavio se u kneževim blagim plavim očima. "Rekao sam vam, moj Eolairu, da postoji vrijeme za takve stvari. Čekanje je iscrpljujuće, ali što se tu može." Leobardis je mahnuo svirču lutnje, koji je bio strpljivo čekao na jednom koljenu. Glazbenik je ustao, poklonio se i otišao. Njegova nevjerojatno komplicirana odjeća lepršala je oko njega. Pridruživao se grupi dvorana slično odjevenih u obilno izvezene halje i tunike. Dame su upotpunile svoju odjeću egzotičnim šeširima s krilima kao u morskih ptica ili perajama blistavih riba. Boje u prijestolnoj dvorani, kao i one dvorskih kostima, bile su prigušene: ukusna plava, žućkasti oker, ružičasto, bijelo i pjenušavo zeleno. Dojam je bio kao u palači izgrađenoj od nježnog morskog kamenja, sve uglačano i ublaženo blizinom oceana.

Iza dvorske gospode i dama, zauzimajući cijeli jugozapadni zid naspram kneževa sjedala, nalazili su se visoki zasvođeni prozori koji su gledali na živahno, suncem preliveno zeleno more. Ocean, koji se bez prestanka bacao o kamenito predgorje, na kojem se smjestila kneževska palača, bio je uzburkana, živa tapiserija. Promatrajući tijekom dana kako pokretno svjetlo pleše na njegovoj površini ili otkriva djeliće mirnog mora teške i prozračne pout žada, Eolair je često želio pomesti dvorane s puta, otjerati ih iz prostorije uz posrtanje i ciku, kako mu ništa ne bi zakrivalo vidik.

"Možda ste u pravu, kneže Leobardis", reče Eolair konačno. "Jednom se mora prestati govoriti, čak i kad je tema od životne važnosti. Pretpostavljam, dok ovdje sjedim, da bih trebao učiti od oceana. On se ne mora mučiti da dobije što želi; prije ili kasnije će odroniti stijene, plaže... čak i planine."

Leobardisu se ovakva vrsta razgovora više svidala. "Ah, da, more se nikad ne mijenja, zar ne? A ipak, stalno se mijenja."

"Istina, gospodaru. I nije uvijek mirno. Ponekad ima i oluja."

Knez se naginjao k Hernystircu, nesiguran treba li ta primjedba značiti nešto više od očitog dojma. Njegov sin Benigaris ušao je u prostoriju, kratko kimajući nekim dvoranima koji su ga pozdravljali dok se približavao kneževu sjedalu.

"Oče, moj kneže; grofe Eolair", rekao je, klanjajući se svakome od njih. Eolair se nasmiješio i ispružio ruku da stisne Benigarisovu.

"Drago mi je što vas vidim", reče Hernystirac. Benigaris je bio viši nego kad ga je posljednji put bio vidio, ali kneževu je sinu tada bilo samo sedamnaest ili osamnaest godina. Skoro dva desetljeća su prošla od tada, a Eolairu nije bilo krivo kad je vidio da je, premda je on bio dobrih osam godina stariji, Benigaris bio taj koji se zadebljao oko trbuha, a ne on. Ipak, knežev sin bio je visok i širokih ramena, s prodornim tamnim očima ispod debelih crnih obrva. Djelovao je prilično dojmljivo u svojoj opasanoj tunici i istkanom ogrtaču – energična suprotnost svome lagodnom ocu.

"Heá, dugo je vremena prošlo", složi se Benigaris. "Razgovaratćemu za večerom." Eolairu se nije činilo da zvuči uzbuđeno zbog toga. Benigaris se okrenuo svome ocu. "Sir Fluiren vas želi vidjeti. Trenutno je s peharnikom."

"Ah, dobri stari Fluiren! Eto vam ironije, Eolair. Jedan od najvećih vitezova koje je Nabban ikad izrodio."

"Samo je vaš brat Camaris smatran većim", prekinuo ga je Eolair, voljan uskrsnuti uspomene na borbenog Nabanca.

"Da, moj dragi brat." Leobardis se tužno osmjehnuo. "Dakle, kad pomislim da me Fluiren dolazi vidjeti kao Elijin izaslanik!"

"Ima tu stanovite ironije", reče Eolair blago.

Benigaris se nestrpljivo napućio. "Čeka vas. Mislim da biste ga trebali brzo primiti, kao znak poštovanja za Velikog kralja."

"Jao meni!" Leobardis je Eolairu uputio zabavljen pogled. 'Čujete li kako mi sin naređuje?" Kad se knez opet okrenuo Benigarisu, Eolairu sc činilo da u Leobardisovu pogledu ima još nečeg osim zabavljenosti – ljutnje? Zabrinutosti? "Da, dobro, reci mome starom prijatelju Fluirenu da ću ga primiti... da razmislim... da, u Dvorani savjeta. Hoćete li nam se pridružiti, Eolair?"

Benigaris je uskočio. "Oče, ne mislim da biste trebali pozivati čak i tako povjerljivog prijatelja kao što je grof da čuje tajna priopćenja Velikog kralja!"

"A kakve potrebe, ako mogu pitati, ima za čuvanjem tajni od Hernystira?" upita knez. U glas mu se uvukla ljutnja.

"Molim vas, Leobardis, ionako imam neke stvari koje moram obaviti. Navratitću kasnije da pozdravim Fluirena." Eolair je ustao i poklonio se.

Kad je na izlasku iz prijestolne dvorane zastao da baci još jedan pogled na more, začuo je kako su se iza njega glasovi Leobardisa i njegovog sina podigli u prigušenoj svađi.

Valovi daju valove, kako kažu Nabanci, pomisli Eolair.Čini se da je Leobardisova ravnoteža osjetljivija nego što sam mislio. Zacijelo je zato tako nesklon da otvoreno sa mnom razgovara o svojim nevoljama s kraljem. Dobro je što je Leobardis jača biljka nego što se čini.

Čuo je kako dvorani šapuću za njim i okrenuo se da vidi kako ih nekoliko gleda u njegovu smjeru. Nasmiješio se i kimnuo. Žene su se zacrvenjele, pokrivajući usta svojim lepršavim rukavima; muškarci su odmjereno kimnuli i brzo skrenuli pogled. Znao je što misle – on je bio neobičnost, seljak i neobrazovani zapadnjak, premda je bio knežev stari prijatelj. Što god nosio, koliko god savršeno govorio, uvijek će ga isto gledati. Odjednom, Eolair je osjetio duboku čežnju za svojim domom u Hernystiru. Predugo je već na tim stranim dvorovima.

Valovi su se žurili prema stijenama pod njima, kao da se more neće zadovoljiti sve dok čudovišnim strpljenjem ne sruši palaču u svoj vodeni stisak.

Eolair je proveo ostatak poslijepodneva šetajući visokim, prozračnim dvoranama i brižno njegovanim vrtovima Sancellana Mahistrevisa. Premda je to sad bila kneževska palača i prijestolnica Nabbana, jednom je to bilo sjedište cijelog Čovječjeg carstva u Osten Ardu; sad, smanjene važnosti, ali s mnogim znamenitostima.

Smješteni na kamenitoj pesti brijega Sancelline, zapadni zidovi palače gledali su na more koje je oduvijek bilo duša Nabbana – dapače, sve plemenite kuće Nabbana imale su vodene ptice kao znakove svoje moći: Benidrivinski vodomar za obitelj trenutnih kneževa, orao štektavac Prevana i albatros Ingadarina, čak i Sulisova čaplja koja je jednom nakratko, bila lepršala nad Visotvrđom u Erkynlandu.

Istočno od palače sâm grad Nabban širio se niz vrat poluotoka, prenapučen, uzrojen grad brežuljaka, stisnut, napokon se razrjeđujući tamo gdje se poluotok širio u livade i farme Jezerskoga kraja. S osipanjem carstva, koje je obuhvaćalo sav poznati svijet, na poluotočnu kneževinu sa šačicom otočnih posjeda, suzile su se i nabanske perspektive, a njegovi vladari okrenuli su se sebi samima. Ali nekoć, ne tako davno, plašt nabanskih imperatora prekrivao je svijet, od močvarnog Wrana do najdaljih dosega ledenog Rimmersgarda; u tim su danima prepirke štektavaca i pelikana te nadmetanja čaplji i galeba donosile nagradu vrijednu svakog rizika.

Eolair je krenuo uz Dvoranu fontana, gdje su se mlazovi svjetlucave pjene uzdizali da se pomiješaju kao fina izmaglica ispod otvorenih rezbarija kamenog krova. Zapitao se je li u Nabancima ostalo još volje za borbu ili su se jednostavno pomirili s vlastitim polaganim propadanjem, tako da su Elijine provokacije služile samo za to da ih potjeraju još dublje u njihovu predivnu, osjetljivu školjku. Gdje su sad veliki ljudi, poput onih koji su bili iz grubog kamena Osten Arda istesali nabansko carstvo – ljudi poput Tiyagarisa ili Anitullesa...?

Naravno, pomislio je, postojao je Camaris – čovjek koji je, da nije u sebi osjetio jači poziv da služi nego da bude služen, mogao držati svijet koji mu se nudio u ruci. Camaris je zaista bio silan čovjek.

A tko smo mi, Hernystirci, da se javljamo? zapitao se. Od Herna Velikog, koji su se to veliki ljudi podigli u našim zapadnim krajevima? Tethain, koji je od Sulisa oteo Visotvrđu? Možda. Ali tko još? Gdje je hernystirska Dvorana fontana, gdje su naše velike palače i crkve?

Ali naravno, u tome je razlika. Pogledao je preko uzburkanih vodoskoka prema tornju katedrale Sancellana Aedonitisa, palači lektora i Majke Crkve. Mi iz Hernystira ne gledamo šumske potoke govoreći: kako to mogu dovesti u svoj dom? Mi sagradimo svoje domove blizu potoka. Mi nemamo bezličnoga Boga kojeg treba slaviti tornjevima viših od drveća Circoille. Mi znamo da bogovi žive u drveću i kostima zemlje, da rijeke mogu prskati jednako visoko kao i bilo koji vodoskok, dok jure s planina Grianspoga.

Mi nikad nismo htjeli vladati svijetom. Nasmiješio se za sebe, prisjećajući se Taiga u Hernysadharcu, dvorca izgrađenog ne od kamena već od drveta: sa srcem od hrastovine, da se složi sa srcem svoga naroda. Zaista, sada, sve što bismo htjeli jest da nas se pusti na miru. Svejedno, sa svim svojim godinama osvajanja, možda su ovi Nabanci zaboravili da se ponekad i za to moraš boriti.

Dok je izlazio iz Dvorane fontana, Eolair od Nad Mullacha mimoišao se s dva legionara koji su ulazili.

"Prokleti brđanin", čuo je jednog od njih kako kaže, promatrajući njegovu odjeću i konjski rep crne kose.

"Heá, znaš kako je," odvrati drugi, "svako toliko pastiri moraju doći i vidjeti kako izgleda grad."

"... A kako je moja mala nećakinja Miriamele, grofe?" upitala je kneginja. Eolair je sjedio s njene lijeve strane blizu čela dugog stola. Fluiren, kao skoriji gost i istaknuti sin Nabbana, imao je počasno mjesto zdesna knezu Leobardisu.

"Izgledala je dobro, moja gospo."

"Jeste li je puno viđali dok ste bili na dvoru Velikog kralja?" Kneginja Nessalanta nagnula se k njemu, podižući jednu savršeno ocrtanu obrvu. Kneginja je bila prekrasna postarija žena, premda Eolair nije mogao

pogoditi koliko je te ljepote došlo od vještih poteza njezinih frizerki, krojačica i služavki. Nessalanta je bila točno onaj tip žene koji je tjerao Eolaira – nimalo nesviklog društvu ljepšeg spola – da se osjeti izgubljeno. Bila je mlađa od svog supruga kneza, ali bila je majka čovjeka u najboljim godinama. Što je od toga bila trajna ljepota, a što kozmetičko umijeće? I onda, je li to važno? Nessalanta je bila moćna žena, samo je Leobardis imao većeg utjecaja na državne poslove.

"Nisam često bio u princezinu društvu, kneginjo, ali imali smo nekoliko prilika za razgovor uz večeru. Bila je predivna kao i uvijek, ali čini mi se da je već onda jako patila za Meremundom."

"Hmmm." Kneginja je bacila okrajak namočenog kruha u usta i otmjeno oblizala prste. "Zanimljivo da ste to spomenuli, grofe Eolair. Upravo sam iz Erkynlanda čula da se vratila u dvorac u Meremundu." Podigla je glas. "Oče Dinivan?"

Nekoliko sjedala niže jedan mladi svećenik podigao je pogled sa svog obroka. Premda mu je tjeme bilo obrijano prema samostanskoj frizuri, kosa koja mu je preostala bila je kovrčava i prilično dugačka. "Da, moja gospo?" upitao je.

"Otac Dinivan je privatni tajnik Njegove Svetosti lektora Ranessina", objasni Nessalanta. Hernystirac se zadivio, a Dinivan se nasmije.

"Ne mislim da to treba pripisati nekakvoj velikoj pameti ili nadarenosti s moje strane", rekao je. "Lektor također udomljuje i pse lutalice. Eskritor Velligis se jako uzrujava zbog toga. 'Sancellan Aedonitis nije štenara', kaže on lektoru, ali Njegova Svetost se smije i odgovara: Osten Ard nije dječja soba, ali Dobroćudni gospodin pušta svoju djecu da ostanu u njemu, ma koliko bila neposlušna.'" Dinivanove čupave obrve su zatitrale. "S lektorom je teško raspravljati."

"Nije li istina", rekla je kneginja dok se Eolair smijao, "da je, kad ste vidjeli kralja, rekao da mu je kći otišla u Meremund?"

"Da, da, tako je", reče Dinivan ozbiljnije. "Rekao je da se razboljela, a dvorski liječnik preporučio je morski zrak."

"Žao mi je što to čujem." Eolair je pogledao pokraj kneginje u kneza i starog sir Fluirena, koji su tiho razgovarali usred večernje graje – za profinjen narod, pomislio je, Nabanci zaista vole glasan razgovor za stolom.

"Pa", objavi Nessalanta, zavaljujući se u svom sjedalu dok joj je pritrčavao paž sa zdjelicom za pranje prstiju, "to samo dokazuje da ljude ne možete natjerati da budu nešto što nisu. Miriamele ima nabanske krvi, naravno, a naša je krv slana kao more. Nas ne treba odvoditi s obale. Ljudi bi trebali ostati tamo gdje pripadaju."

A što mi to, zapitao se grof za sebe, pokušavate reći, moja lijepa gospo? Da ostanem u Hernystiru i ostavim vam muža – i kneževinu – na miru? Da se, zapravo, vratim svojima?

Eolair je sa čežnjom promatrao Leobardisovu i Fluirenovu raspravu. Izigrali su ga, znao je: nije bilo pristojnog načina na koji bi mogao zanemariti kneginju i uvući se u njihov razgovor. U međuvremenu, stari Fluiren je prenosio Elijine objede. I prijetnje? Ne, vjerojatno ne. Elija ne bi za to poslao dostojanstvenog Fluirena. Imao je pri ruci kraljevskog pobočnika Guthwulfa, kad god bi mu zatrebalo takvo oruđe.

S predajom, prepustio se nevezanom razgovoru s kneginjom, ali nije se mogao unijeti. Sad je bio siguran da zna što joj je misija i nije mu se to sviđalo. Benigaris joj je bio zjenica oka, a on je cijele večeri izbjegavao Eolaira. Nessalanta je bila ambiciozna žena, nesumnjivo je osjećala da bi sreća Nabbana bila bolje osigurana kad bi se povezali sa snagom Erkynlanda – čak i nasrtljivog, tiranskog Erkynlanda – nego s neznaboščima iz Hernystira.

A osim toga, Eolair je odjednom shvatio, ona i sama ima kćer za udaju, Antippu. Možda njezino zanimanje za Miriamelino zdravlje nije samo briga nježne tetke za svoju nećakinju.

Kneževa kći Antippa već je bila obećana, znao je, nekom barunu Devassalesu, kicoškom mladom plemiću koji se tog časa nadjačavao s Benigarisom u lokvi vina na drugom kraju stola. Ali možda je Nessalanta ciljala na veće stvari.

Ako se princeza Miriamele ne želi – ili ne može – udati... razmišljao je Eolair, onda možda kneginja nišani na Fengbalda da se oženi njezinom kćeri. Grof od Falshira bio bi puno bolja lovina od bilo kakvog zabačenog nabanskog baruna. A knez Leobardis bi onda bio vezan s Erkynlandom, čeličnom užadi.

I tako, shvatio je grof, sad se ne treba brinuti samo o tome gdje je Jošua, nego i gdje je Miriamele. Kakva zbrka!

Pomisli samo kako bi to izgledalo starom Isgrimnuru, sa svim njegovim gundanjem o spletkama! Brada bi mu se zapalila!

"Recite mi, oče Dinivan," rekao je grof, okrećući se svećeniku, "što vaša sveta knjiga kaže o umijeću politike?"

"Pa", izraz koncentracije na tren je naoblačio Dinivanovo ružno, pametno lice, "Knjiga Aedonova često govori o iskušenjima naroda." Razmišljao je još trenutak. "Jedan od mojih omiljenih ulomaka je uvijek bio ovaj: 'Ako ti neprijatelj dođe na razgovor noseći mač, otvori mu vrata i razgovaraj s njim, ali zadrži vlastiti mač pri ruci. Ako ti dođe praznih ruku, pozdravi ga na isti način. Ali ako ti dođe noseći poklone, ostani na svojim zidinama i bacaj na njega kamenje.'" Dinivan je obrisao prste o svoju crnu halju.

"Zaista, mudra knjiga", potvrdi Eolair.

23

Povratak u Srce

Vjetar im je bacao kišu u lica dok su trčali prema istoku kroz tamu, prema skrivenim brežuljcima. Buka iz Isgrimnurova logora je nestajala, zagušena pokrivačem grmljavine.

Jureći po mokroj ravnici, Simonova panična energija također je počela nestajati; oduševljavajući osjećaj snage, dojam da bi mogao trčati i trčati kroz noć poput jelena postupno se ohladio od kiše i neumoljivog koraka. Nakon pola milje trk mu se usporio u brzi hod; uskoro mu je čak i to postalo prenaporno. Tamo gdje je koščata ruka bila zgrabila njegovo koljeno osjećao je zglob kako se kači poput zahrdale šarke; traci bola oko njegova grla gušili su ga sa svakim dubokim udahom.

"Morgenes... te poslao?" povikao je.

"Kasnije, Simone", dahne Binabik. "Sve će se reći kasnije."

Trčali su i trčali, spotičući se i prskajući preko promočene ledine.

"Onda..." zadahće Simon, "onda što... su bili oni stvorovi...?"

"Oni koji su napadali?" Čak i dok je trčao, trol je trznuo čudnim pokretom ruke preko usta. "Bukkeni – 'kopači' se... još zovu."

"Što su oni?" upitao je Simon i zamalo se poskliznuo na mrlji blata, načas klizeći na stopalima.

"Loši." Namrštio se. "Ništa drugo, ne traži pričanje baš sad."

Kad više nisu mogli trčati, hodali su, probijajući se dalje sve dok se sunce nije probilo iza ispranih oblaka, kao svijeća iza sive plahte. Gorušljemski put stajao je pred njima, ispupčen u reljefu spram blijede zore kao pognuta leđa redovnika u molitvi.

U slabašnoj zaštiti skupine granitnih stijena, ocrtane oštro u moru trave poput imitacije brda iza sebe, Binabik je napravio neku vrstu logora. Nakon što je prošao oko kamenja da pronađe mjesto najzaštićenije od promjenjive kiše, pomogao je Simonu da se uvuče u prostor gdje su se dvije stijene oslanjale jedna na drugu, tvoreći kut pod kojim se dječak mogao smjestiti s bar malo udobnosti. Simon je brzo pao u mlitav, iscrpljen san.

Leteće kapi kiše odskakivale su od vrhova stijena dok se Binabik saginjao, zamatajući dječaka u ogrtač – koji je trol zajedno s drugim stvarima donio još iz Svetog Hoderunda – a onda kopao po svojoj torbi da pronađe suho meso za večeru i svoje proročke kosti. Qantaqa se vratila s istraživačkog pohoda po svom novom teritoriju i sklupčala se na Simonovim nogama. Trol je izvadio kosti i bacio ih, koristeći se svojom torbom umjesto stola.

Zasjenjeni Put. Binabik se gorko osmjehne. Zatim, Jogunasti ovan, i opet, Zasjenjeni Put. Opsovao je, tiho ali dugo – samo budala ne bi obraćala pažnju na tako jasnu poruku. Binabik je znao da može odigrati puno uloga, i budala je povremeno bila jedna od njih, ali sad, ovdje, nije mogao prihvatiti takav rizik.

Navukao je svoju kožnu kapuljaču oko lica i sklupčao se pokraj Qantaqe. Bilo kakvom prolazniku – kad bi mogao bilo što vidjeti u slabom svjetlu i s kišom u očima – troje prijatelja izgledalo bi kao neka neobična, mrka mahovina na zaštićenoj strani stijena.

"Dakle, kakvu si to igru igrao sa mnom, Binabik?" upitao je Simon namrštено. "Kako znaš za doktora Morgenesa?" U nekoliko sati koliko je odspavao, blijeda zora pretvorila se u hladno, mrko jutro, nedopunjeno logorskom vatrom ili doručkom. Nebo, oteklo od oblaka, visjelo im je tik iznad glava poput niskog stropa.

"Nikakvu igru ne igram, Simone", odgovorio je trol. Bio je očistio i previo Simonove rane na vratu i nozi i sad se strpljivo bavio Qantaqinima. Samo je jedna od ozljeda na vučici bila ozbiljna, duboki zarez na unutarnjoj strani njezine prednje noge. Dok je Binabik skidao prljavštinu s kože, Qantaqa mu je s djetinjim povjerenjem njuškala prste.

"Nemam žaljenja što ti nisam rekao; da se nisam osjetio prisiljenim, još ti ne bi znao." Utrljao je prstohvat melema u porezotinu i pustio vučicu. Ona se odmah sagnula i počela lickati i grickati svoju nogu. "Znao sam da će to učiniti", rekao je s blagim prigovorom, onda smogne oprezan osmijeh. "Kao i ti, ona ne misli da znam svoj posao."

Simon se, shvativši da je bio nesvjesno čupkao svoje zavoje, nagne naprijed. "Daj, Binabik, samo mi reci. Kako znaš za doktora Morgenesa? Odakle zapravo dolaziš?"

"Ja sam odakle sam ti i rekao", odvrati trol uvrijeđeno. "Ja sam Qanuc. I nije točno da samo znam za Morgenesa, jednom sam ga i upoznao. On je dobar prijatelj mog učitelja. Oni su... kolege, mislim da učeni ljudi tako kažu."

"Kako to misliš?"

Binabik se oslonio na stijenu. Premda tog časa nije bilo kiše od koje bi se trebalo skloniti, prodoran vjetar je bio dovoljan razlog da ostanu kod stijena. Čovječuljak kao da je pažljivo odmjeravao svoje riječi. Simonu je djelovao umorno, tamne kože opuštene i za nijansu bljeđe nego obično.

"Najprije," reče trol konačno, "moraš steći neko znanje o mom učitelju. On se zvao Ookequk. Bio je... pjevač, vi biste ga nazvali, naše planine. Kad mi kažemo pjevač, ne mislimo na nekog tko samo pjeva, nego na nekog tko ima sjećanje starih pjesama i stare mudrosti. Kao liječnh i svećenik u jednoj osobi, čini mi se.

Ookequk mi je bio učitelj zbog nekih stvari koje su stari mislili da vide u meni. Bila je velika čast biti onaj koji će dijeliti Ookequkovu mudrost – tri dana nisam jeo kad su mi rekli, samo da dosegnem pravu čistoću." Binabik se nasmiješio. "Kad sam to ponosno objavio svom novom učitelju, on me udario po uhu. 'Ti si premlad i preglup da se namjerno nađeš gladujući', rekao mi je. 'To je častohlepno. Smiješ gladovati samo slučajno.'"

Binabikov smiješak raspukao se u otvoreni smijeh; kad je Simon porazmislio o priči, i on se malo nasmijao.

"U svakom slučaju," nastavio je, "jednog dana ću se dati na pričanje o mojim godinama učenja kod Ookequka – on je bio velik, debeli trol, Simone; bio je teži od tebe, a imao je moju visinu – ali sad moramo prije doći do biti.

Ne znam s točnošću kad je moj učitelj upoznao Morgenesa, ali to je bilo davno prije nego što sam ja došao u njegovu pećinu. No, bili su prijatelji. Moj učitelj pokazao je Morgenesu umijeće ptica da nose poruke. Puno su razgovarali u svojim pismima, moj učitelj i tvoj doktor. Dijelili su puno... ideja o tome kako se svijet kreće.

Prije samo dva ljeta moji roditelji su poginuli. Smrt im je došla u zmajskom snijegu planine koju zovemo Mali Nos, i kad njih više nije bilo, posvetio sam sve svoje mišljenje – pa, zamalo sve – učenju od moga učitelja Ookequka. Kad mi je ovog proljeća rekao da ću se naći prateći ga na velikom putu na jug, bio sam ispunjen uzbuđenjem. Činilo se jasnim za mene da će to biti moj test vrijednosti.

Ono što nisam znao," rekao je trol, zabadajući svoj štap u blatnu travu pred sobom – gotovo ljutito, učinilo se Simonu, ali nije bilo bijesa u njegovom glasu – "ono što mi nije rekao bilo je da je Ookequk imao važnijih razloga za putovanje od dovršavanja moga šegrtovanja. Bio je dobivao vijesti od doktora Morgenesa... i nekih drugih... o stvarima koje su ga uznemirivale, i osjećao je da je vrijeme da se dâ na uzvraćanje posjeta koji mu je Morgenes učinio dugo prije toga, kad sam mu tek došao."

"Kakve 'stvari'?" upitao je Simon. "Što mu je Morgenes rekao?"

"Ako još nemaš tog znanja," reče Binabik ozbiljno, "onda možda još ima istina bez kojih možeš. O tome moram promisliti, ali za sada me pusti da ti kažem što mogu – što moram."

Simon je ukočeno kimnuo, pogrđen.

"Neću te opterećivati cijelom dugom pričom našeg putovanja na jug. Dosta rano sam se našao shvatiti da moj učitelj nije ni meni pružao cijelu istinu. Bio je zabrinut, vrlo zabrinut, i kad bi bacao kosti ili čitao neke znakove u nebu i vjetru postajao je još zabrinutiji. Također, neka od naših iskustava bila su vrlo loša. Ja sam i sâm putovao, kao što znaš, većim dijelom prije nego što sam postao sluga svome učitelju Ookequku, ali nikad nisam vidio vremena tako loša za putnike. Iskustvo vrlo slično tvome sinoćnjem doživljaju našli smo imati tik ispod jezera Drorshullvenn, na Ledomeđi."

"Misliš na one... Bukkene?" upita Simon. Čak i s dnevnim svjetlom eko njih, pomisao na grabežljive ruke bila je zastrašujuće živa.

"Zaista," potvrdi Binabik, "a to je bio... jest... loš znak, kad oni tako napadaju. Nema u sjećanju moga naroda da Boghanik, što je naše ime ia njih, napadnu skupinu naoružanih ljudi. Hrabro je to, i to zastrašujuće hrabro. Njihov običaj je inače da se daju na napadanje životinja i osamljenih putnika."

"Što su oni?"

"Kasnije, Simone, mnogo toga ćeš naučiti ako budeš sa mnom strpljiv. Ni moj učitelj nije meni rekao sve – što ne znači, molim te da znaš, da sam ja tvoj učitelj – ali bio je vrlo uznemiren. U našem cijelom putovanju niz Ledomeđu nisam ga vidio spavati. Kad bih ja spavao, on bi još bio budan, a ujutro bih ga našao budnog prije mene. A nije bio mlad: bio je star prije nego što sam mu ja došao, a nekoliko godina sam kod njega učio.

Jedne noći, kad smo tek prešli u sjeverni dio Erkynlanda, zamolio me da držim stražu tako da se može zaputiti Putem snova. Bili smo na mjestu sličnom ovome," Binabik je pokazao po turobnoj ravnici podno brežuljaka,

"proljeće je stiglo, ali se nije još do kraja probilo. To bi bilo, oh, možda oko vremena vašeg Dana luda ili dan prije toga."

Večer prije Dana luda... Simon se pokušao prisjetiti. Noć kad je ona strašna buka probudila cijeli dvorac. Noć prije... nego što su došle kiše...

"Qantaqa je bila u lovu, a stari ovan Jednooki – velik, debeo, strpljiv stvor koji je nosio Ookequka – spavao je pokraj vatre. Bili smo sami, samo nebo i mi. Moj učitelj pojeo je sanjačku koru koja mu je stigla iz močvarnog Wrana na jugu. Prešao je u neku vrstu spavanja. Nije mi rekao zašto to radi, ali bilo mi je jasno da traži odgovore koje drugačije nije mogao pronaći. Boghanik su ga uplašili, jer je bilo nečega pogrešnog u njihovim postupcima.

Uskoro je počeo mumljati, kako je i obično radio kad mu je srce hodalo Putem snova. Mnogo nije bilo razumljivo, ali jedna ili dvije stvari koje je izrekao također je poslije izrekao brat Dochais, što je razlog zašto si me možda vidio iznenađenog."

Simon je morao prigušiti kiseo osmijeh. A on je mislio da je njegov strah bio toliko očit, potaknut Hernystirčevim grozničavim riječima!

"Odjednom," nastavio je trol, još usredotočeno bodući svojim štapom po spužvastoj ledini, "činilo mi se da ga je nešto uhvatilo – opet, slično kao brat Dochais. Ali moj učitelj je bio jak, jači u srcu, čini mi se, nego bilo tko, čovjek ili trol, i borio se. Borio se i odupirao, zaista, cijelo popodne i sve do večeri, a ja sam stajao pokraj njega bez ikakve pomoći koju bih mogao pružiti, osim da mu ovlažim čelo." Binabik je iščupao šaku trave, bacivši je u zrak da je udari svojim štapom. "Onda, malo nakon sredine noći, rekao mi je neke riječi – sasvim mirno, kao da pije s drugim starješinama u Klanskoj pećini – i umro.

Za mene je to bilo, mnijenja sam, gore nego gubitak mojih roditelja, jer oni su se izgubili – jednostavno nestali u lavini, iščezli bez traga. Pokopao sam Ookequka tamo na brijegu. Nijedan od odgovarajućih obreda nije bio dobro izveden, a to je za mene sramota. Jednooki nije htio otići bez svog gospodara; koliko znam, možda je još tamo. Nadam se tome."

Trol je neko vrijeme šutio, divlje zureći u otrcanu kožu na koljenima svojih hlača. Bol mu je bila tako blizu Simonovoj tuzi da dječak nije mogao smisliti ništa što bi rekao a što bi imalo smisla za bilo koga osim njega samog.

Nakon nekog vremena Binabik je bez riječi otvorio svoju torbu i ponudio pregršt oraha. Simon ih je uzeo, zajedno s mješinom vode.

"Onda se", počne Binabik ponovno, gotovo kao da se nije ni zaustavljao, "dogodila čudna stvar."

Simon se skutrio u svom ogrtaču i promatrao trolovo lice dok je govorio.

"Dva dana sam proveo pokraj pogrebnoga mjesta svoga učitelja. Sasvim ugodno je to mjesto, leži pod otvorenim nebom, ali srce me je peklo jer sam znao da bi on bio sretniji visoko gore u planinama. Razmišljao sam što mi je činiti, da produžim k Morgenesu u Erchester ili da se vratim svome narodu i kažem im da je pjevač Ookequk mrtav.

Odlučio sam popodne drugog dana da bih se trebao vratiti u Qanuc. Nisam spoznao važnost razgovora mog učitelja s doktorom Morgenesom – još uvijek se ne nalazim razumijevati mnogo, nažalost moram reći – a imao sam i druge... odgovornosti.

Dok sam dozivao Qantaqu i posljednji put češao vjernog Jednookog između rogova, dolepršala je neka mala siva ptica, sletjevši na Ookequkov grob. Prepoznao sam u njoj jednu od ptica-glasonoša moga učitelja; bila je vrlo umorna od nošenja teškog tereta, poruke i... i još nečeg. Kad sam se približio da je uhvatim, Qantaqa je bučno istrčala iz grmlja. Ptica se, što nije iznenađujuće, uplašila i skočila u zrak. Jedva sam je uhvatio. Bilo je to blizinski, Simone, ali uhvatio sam je.

Poruku je napisao Morgenes, a sadržaj si bio ti, moj prijatelju. Govorio je čitatelju – što je trebao biti moj učitelj – da ćeš se naći u opasmosti i dati se sam na putovanje od Visotvrđe prema Naglimundu. Molio je mog učitelja da ti se dâ na pomoć – bez tvog znanja, ako je to moguće. Rekao je još nekoliko stvari."

Simon se ukočio: to je bio djelić koji je nedostajao u njegovoj vlastitoj priči. "Kakve stvari?" upitao je.

"Stvari samo za mog učitelja." Binabikov ton bio je ljubazan, ali čvrst. "Dakle, ne moram reći da je to bilo ono što je donijelo prevagu. Mog učitelja je molio za uslugu njegov stari prijatelj... ali samo sam ja mogao učiniti tu uslugu. To je također bilo teško, ali od trenutka kad sam pročitao Morgenesovu poruku, znao sam da moram ispuniti njegovu molbu. Krenuo sam tog dana prije večeri prema Erchesteru."

U poruci je pisalo da ću putovati sam. Morgenes nije ni mislio da će pobjeći. Simon je osjetio da mu naviru suze, pa je prikrio napor savladavanja novim pitanjem.

"Kako si me trebao pronaći?"

Binabik se nasmiješi. "Koristeći qanučki teški rad, prijatelju Simone. Morao sam ti pronaći trag – znakove prolaza mladog čovjeka, bez čvrstog odredišta, takve stvari. Qanučki teški rad i veličina sreće doveli su me do tebe."

Jedno sjećanje planulo je u Simonovu srcu, sivo i zastrašujuće čak i s ovakve udaljenosti. "Jesi li me ti slijedio preko mrtvačkog polja? Onog izvan gradskih zidina?" Nije sve bio san, znao je. Nešto ga je dozivalo.

Trolovo okruglo lice, međutim, bilo je neutješno prazno. "Ne, Simone", rekao je oprezno, razmišljajući. "Nisam ti otkrio trag sve do, mnijenja sam, Starog šumskog puta. Zašto?"

"Nije važno." Simon je ustao i protegao se, ogledajući se po vlažnoj ravnici. Ponovno je sjeo i posegnuo za mješinom s vodom. "Pa, pretpostavljam da sad razumijem... ali moram o mnogo stvari razmisliti. Čini se da bismo trebali produžiti u Naglimund. Što ti misliš?"

Binabik je djelovao zabrinuto. "Nisam siguran, Simone. Ako su Bukkeni živnuli u Ledomeđi, put prema Naglimundu bit će preopasan za par osamljenih putnika. Moram priznati da sam jako zabrinut što da učinimo. Imam želju da imamo ovdje tvog doktora Morgenesa da nas posavjetuje. Jesi li u tolikoj opasnosti, Simone, da mu se ne bismo usudili poslati čak ni neku poruku? Ne vjerujem da bi on htio da te provedem kroz takve užasne opasnosti."

Simonu je trebao trenutak da shvati kako je "on" o kojem Binabik govori još uvijek bio Morgenes. Trenutak kasnije udarila ga je zapanjujuća spoznaja: trol nije znao što se dogodilo.

"Binabik," počeo je, i još dok je govorio osjećao se kao da ga ranjava, "on je mrtav. Doktor Morgenes je mrtav."

Čovječuljkove oči su se na tren razrogačile, i sad su se prvi put vidjele bjeloočnice. Trenutak kasnije Binabikov izraz smrznuo se u praznu masku.

"Mrtav?" rekao je napokon, glasa tako hladnog da je Simon osjetio čudnu potrebu za obranom, kao da je to nekako bila njegova krivnja – njegova, koji je za doktora isplakao toliko suza!

"Da." Simon je načas razmišljao, onda se odluči na proračunati rizik. "Poginuo je omogućujući princu Jošui i meni da pobjegnemo iz dvorca. Kralj Elija ga je ubio – u najmanju ruku, poslao je svog čovjeka Pryratesa da to učini."

Binabik se zabuljio u Simonove oči, onda spusti pogled. "Imao sam spoznaju o Jošuinom zarobljeništvu. Pismo ga je spominjalo. Ostalo je... Novosti su vrlo loše." Ustao je, vjetar se poigravao njegovom ravnom crnom kosom. "Pusti me da sad prošećem, Simone. Moram razmisliti što ove stvari znače... moram razmisliti..."

Lica još bezizražajnog, čovječuljak se udaljio od skupine stijena. Qantaqa je smjesta skočila da ga slijedi. Binabik ju je počeo tjerati, onda slegne ramenima. Kružila je oko njega u širokom, lijenom luku dok je polako odlazio, pognute glave i malih ruku skrivenih u rukavima. Simonu se činio premalenim za terete koje nosi.

Simon se napola nadao da će trol na povratku donijeti kakvog debelog šumskog goluba ili nešto tome slično. U ovome se razočarao.

"Žao mi je, Simone," rekao je čovječuljak, "ali to ionako ne bi bilo od neke koristi. Ne možemo napraviti bezdimnu vatru samo mokrim grmljem, a dimni signali nisu, mnijenja sam, ovogčasa dobra stvar. Uzmi malo sušene ribe."

Riba, koje isto tako nije bilo baš previše, nije bila ni zasitna ni ukusna, ali Simon je mrzovoljno žvakao svoj komad: tko bi mogao znati kad će dobiti sljedeći obrok u ovoj jadnoj pustolovini?

"Dao sam se na razmišljanje, Simone. Tvoje vijesti, bez tvoje krivnjc, ipak su tužne. Tako brzo nakon smrti moga učitelja, čuti za kraj doktora, tog dobrog starca..." Binabik se prekine, onda se sagne i počne gurati stvari natrag u svoju torbu, nakon što je nekoliko predmeta izdvojio.

"Ovo su tvoje stvari – vidiš, čuvao sam ih za tebe." Pružio je Simonu dva poznata duguljasta smotuljka.

"Ovo drugo..." rekao je Simon prihvaćajući pakete, "... ne strijela, nego ovo..." Vratio je zamotuljak Binabiku. "To je rukopis doktora Morgenesa."

"Uistinu?" Binabik je spustio jedan kut krpe koja ga je omatala. "Stvari koje će nam pomoći?"

"Mislim da ne", reče Simon. "To je njegov životopis Svijetlog Ivana. Pročitao sam dio – uglavnom je o bitkama i takvim stvarima."

"Ah. Da." Binabik je vratio rukopis Simonu, koji ga je gurnuo u svoj pojas. "Šteta, to je. Bile bi nam korisne neke preciznije riječi u ovom trenutku." Trol se sagnuo i nastavio gurati stvari u svoju torbu. "Morgenes i Ookequk, moj učitelj, pripadali su zajedno vrlo posebnoj skupini. "Iskopao je nešto iz svojih stvari i podigao stvarčicu da je Simon vidi. Blijedo je svjetlucala u zasjenjenom popodnevnom svjetlu; privjesak sa svitkom i perom za pisanje.

"Morgenes je imao isti takav!" rekao je Simon naginjući se da bolje vidi.

"Zaista", potvrdi Binabik. "Ovaj je pripadao mome učitelju. To je znak pripadanja onima koji se pridruže Savezu pergamene. Nema, rekao mi je moj učitelj, nikad više od sedam članova. Tvoj i moj učitelj su sad mrtvi – sad ih je preostalo najviše pet." Zatvorio je svoju malu šaku preko privjeska i spustio ga u torbu.

"Savez pergamene?" začudi se Simon. "Što je to?"

"Skupina učenih ljudi koji dijele znanje, čuo sam od svog učitelja. Možda i nešto više, ali nikad mi nije htio reći." Završio je s pakiranjem i uspravio se. "Žao mi je što to kažem, Simone, ali bojim se da moramo opet hodati."

"Opet?" Bolovi na koje je već bio zaboravio, odjednom su planuli u njegovim mišićima.

"Bojim se da je to potrebno. Kako sam govorio, dao sam se na veliko razmišljanje. I smislio sam ove stvari..." Zavrnuo je svoj štap za hodanje na spoju i zazviždao Qantaqi.

"Prvo, obvezan sam dovesti te u Naglimund. To se nije promijenilo, nažalost se samo moja odlučnost bila našla u kolebanju. Problem je ovo: ne vjerujem Ledomedi. Vidio si Bukkene – vjerojatno ih ne bi volio opet vidjeti. Ali prema sjeveru moramo putovati. Razmišljam, onda, da se moramo vratiti u Aldheorte."

"Ali, Binabik, kako ćemo tamo biti išta sigurniji? Što će zadržati te kopačke stvorove da ne krenu za nama u šumu, gdje vjerojatno nećemo moći ni trčati?"

"Dobro postavljeno pitanje. Jednom sam ti govorio o Starosrcu – njegovoj starosti i... i... ne mogu se sjetiti riječi na tvom jeziku, Simone, ali 'duša' ili 'duh' mogu ti ponuditi neku ideju.

Bukkeni mogu proći ispod stare šume, ali ne lako. Ima snage u korijenju Aldheorte, snage koju... takva stvorenja ne mogu samo tako nadjačati. Također, tamo je netko koga moram vidjeti, netko tko mora čuti priču o tome što se dogodilo mome učitelju i tvome."

Simun se već umorio slušajući svoja pitanja, ali ipak je postavio još jedno. "Tko je to?"

"Ime joj je Geloj. Mudra žena je to, poznata kao valada – rimerška riječ, znaš. Također, ona nam možda može pomoći da dođemo do Naglimunda, budući da ćemo se morati dati na prelaženje sa šumske strane na istoku preko Gorošljema, putem koji meni nije poznat."

Simon je navukao svoj ogrtač, zakvačivši istrošenu kopču pod bradom. "Moramo li danas krenuti? Već je tako kasno popodne."

"Simone," rekao je Binabik kad je Qantaqa dotrčala, isplažena jezika, "molim te, vjeruj mi. Premda ima stvari koje ti još ne mogu reći, moramo biti pravi sudruzi. Potrebno mi je tvoje povjerenje. Nije u pitanju samo problem Elijina kraljevanja. Izgubili smo, obojica, ljude koje smo držali dragima – jednog starog čovjeka i jednog starog trola koji su znali mnogo više nego što mi znamo. Obojica su se bojali. Brat Dochais, mnijenja sam, umro je od straha. Nešto zlo se budi, budalasti smo ako provedemo previše vremena na otvorenom."

"Što se budi, Binabik? Kakvo zlo? Dochais je izrekao ime – čuo sam ga. Tik prije nego što je umro, rekao je..."

"Ne moraš...!" Binabik ga je pokušao prekinuti, ali Simon se nije obazirao. Bio je umoran od natruha i nagovještaja.

"... Kralj Oluje", dovršio je odlučno.

Binabik se hitro ogledao, kao da je očekivao da se pojavi nešto stravično. "Znam", siknuo je. "I ja sam čuo, ali ne znam puno." Grmljavina je zazvonila iza udaljenog obzora; čovječuljak je djelovao smrknuto. "Kralj Oluje je ime strave na tamnom sjeveru, Simone, ime iz legendi kojim se straši i kojim sečara. Sve što ja imam su male riječi koje bi mi moj učitelj ponekad dao, ali to je dovoljno da se razbolim od zabrinutusti." Prebacio je torbu preko ramena i krenuo preko blatne ravnice, prema tupim, pogurenim obrisima bregova.

"To ime", rekao je, glasa neprimjereno prigušenog usred takve ravne praznine, "samo je po sebi nešto što uništava usjeve, donosi groznice i loše snove..."

"... Kišu i loše vrijeme...?" upita Simon gledajući prema ružnom, sve nižem nebu.

"I druge stvari", odgovorio je Binabik i dotakao dlanom svoj ogrtač, tik iznad srca.

24

Gonič iz Erkynlanda

Simon je sanjao da hoda u Vrtu borova u Visotvrđi, odmah pred Dvoranom za objedovanje. Iznad blago njišućeg drveća visio je kameni most koji je povezivao dvoranu s kapelom. Premda nije osjećao hladnoću – zapravo, nije uopće bio svjestan svoga tijela osim kao nečeg u čemu se kretao s jednog mjesta na drugo – blage pahulje snijega prosipale su se oko njega. Fini, igličasti rubovi drveća počeli su se gubiti pod bijelim pokrivačima i sve je utihlo: vjetar, snijeg, sâm Simon, sve se kretalo u svijetu naizgled bez zvuka ili hitrog pokreta.

Neosjetljivi vjetar sad je jače zapuhao i drveće zaštićenog vrta počelo se sagibati pred Simonovim prolaskom, razdvajajući se poput morskih valova oko potopljenog kamena. Snijeg se kovitlao, a on je krenuo dalje prema otvoru, u drvećem obrubljen hodnik bijelog vrtloga. Išao je dalje, dok se drveće saginjalo pred njim poput vojnika koji odaju počast.

Vrt nije bio tako dugačak, zar ne?

Odjednom je Simon osjetio da mu se oči dižu prema gore. Na kraju zasniježenog puta stajao je veliki bijeli stup, nadnoseći se daleko nad njegovom glavom u tamna nebesa.

Naravno, pomislio je za sebe s polovičnom logikom snova, to je Zvonik Zelenog Anđela. Nikad prije nije se moglo ovako ravno proći iz vrta do podnožja tornja, ali stvari su se promijenile otkako je otišao... stvari su se promijenile.

Ali ako je to toranj, pomislio je, buljeći prema gore u golem obris, zašto ima grane? Nije to toranj... ili bar više nije... to je **drvo** – veliko bijelo drvo...

Simon se uspravio u sjed, zabuljen.

"Što je drvo?" upitao je Binabik, koji je sjedio pokraj njega, krpajući Simonovu košulju iglom od ptičje kosti. Trenutak kasnije, završio je i pružio je natrag mladiću koji je ispod zaklona ogrtača ispružio pjegavu ruku da je uzme. "Što je drvo, jesi li imao dobro spavanje?"

"Sanjao sam, to je sve", reče Simon, načas prigušeno dok je navlačio košulju preko glave. "Sanjao sam da se Zvonik Zelenog Anđela pretvorio u drvo." Upitno je pogledao Binabika, ali trol je samo slegnuo ramenima.

"San", složi se Binabik.

Simon je zijevnuo i protegnuo se. Nije baš bilo jako udobno spavati u zaštićenoj pukotini na obronku brijega, ali bilo je neusporedivo bolje nego provesti noć nezaštićen na ravnici. Kad su se jednom pokrenuli, vrlo je brzo to uvidio.

Dok je spavao, izišlo je sunce, neprimjetno iza pokrivača od oblaka, samo mrlja ružičastijeg sivog svjetla preko neba. Osvrnuvši se s brijega, bilo je teško razaznati gdje završava nebo, a gdje počinju zamagljene ravnice. Svijet je jutros izgledao kao tmurno i bezobličnо mjesto.

"Vidio sam vatre u noći, dok si ti spavao", rekao je trol, trgnuvši Simona iz sanjarenja.

"Vatre? Gdje?"

Binabik je pokazao lijevom rukom, južno niz ravnicu. "Tamo dolje. Nemoj se dati na brigu, mnijenja sam da su daleko. Sasvim je moguće da nemaju veze s nama."

"Pretpostavljam." Simon je zaškiljio u sivu daljinu. "Misliš li da bi to mogli biti Isgrimnur i njegovi Rimersgarđani?"

"Dvojbeno je."

Simon se okrenuo da pogleda čovječuljka. "Ali rekao si da će se izvući! Da će preživjeti..."

Trol ga očajnički pogleda. "Kad bi čekao, čuo bi. Siguran sam da su preživjeli, ali oni su putovali na sjever i sumnjam da su se vratili. One vatre su bile dalje prema jugu, kao da..."

"... Kao da putuju iz Erkynlanda", dovrši Simon.

"Tako je!" reče Binabik malo zlovoljno. "Ali mogli bi to biti i trgovci ili hodočasnici..." Ogledao se oko sebe. "Kamo se Qantaqa sad djenula?"

Simon se namršti. Znao je prepoznati izbjegavanje odgovora kad bi ga vidio. "Dobro. Može biti bilo što. Ali ti si jučer preporučio brzinu. Zar ćemo čekati da vidimo iz prve ruke jesu li to trgovci ili... ili kopači?" Šala je ispala poprilično kiselo. Posljednja riječ ostavila mu je ružan okus u ustima.

"Ne biti glup je važno", zagundao je Binabik s gađenjem. "Boghanik – Bukkeni – ne pale vatre. Oni mrze stvari koje sjaje. I ne, nećemo se dati na čekanjc da nas ti palitelji vatri dostignu. Zaputit ćemo se natrag u šumu, kako sam ti rekao." Pokazao je iza svoje glave. "Na drugoj strani brijega šumaće nam biti u vidokrugu."

Grmlje je zakrckalo iza njih, a trol i dječak poskočili su od iznenađenja. Bila je to samo Qantaqa, vrludajući niz brijeg, nosa nisko uz tlo. Kad je došla do njihova logora, gurala je Binabikovu ruku sve dok je nije počešao po glavi.

"Qantaqa je dobro raspoložena, hmmm?" Trol se nasmiješio, pokazujući svoje žute zube. "Budući da imamo prednost dana s teškim oblacima, koji će pokriti dim logorske vatre, razmišljam da bismo si mogli priuštiti barem pošten obrok prije nego što se opet damo na hodanje. Jesi li za to?"

Simon se trudio zadržati ozbiljan izraz lica. "Pa... pretpostavljam da bih mogao nešto pojesti... ako moram", rekao je. "Ako zaista misliš da je to važno..."

Binabik se zabuljio, pokušavajući odlučiti je li to Simon ne odobrava doručak. Dječak je osjetio smijeh kako se pokušava probiti.

Zašto se ponašam kao sanjar? zapitao se. U strašnoj smo opasnosti i to se neće uskoro promijeniti.

Binabikov zbunjeni izraz napokon je postao previše zbunjen, smijeh se zapjenio.

Pa, odgovorio je sam sebi, ne možeš se **stalno** brinuti.

Simon je zadovoljno uzdahnuo i dopustio Qantaqi da uzme nekoliko preostalih komadića vjeveričjeg mesa iz njegovih prstiju. Divio se finoći koju je vučica imala, usprkos golemim ustima i sjajnim zubima.

Vatra je bila mala, budući da trol nije vjerovao u nepotrebne rizike. Tanki tračak dima kovrčavo se vijugao na vjetru uz obronak brijega.

Binabik je čitao Morgenesov rukopis, koji je bio odmotao sa Simonovim dopuštenjem. "Nadam se da razumiješ", rekao je trol ne podižući pogled, "da to ne treba pokušavati ni sa jednim drugim vukom osim moje prijateljice Qantaqe."

"Naravno da ne. Nevjerojatno je pitoma."

"Ne pitoma." Binabik je bio odlučan. "Sa mnom ima vezu časti, a to uključuje i one koji su mi prijatelji."

"Časti?" upita Simon lijeno.

"Siguran sam da ti je taj izraz poznat, koliko god se njime nabacuju u južnim zemljama. Čast. Misliš da takva stvar ne može postojati između trola i zvijeri?" Binabik mu je dobacio pogled, onda se vrati listanju rukopisa.

"Oh, ne mislim ništa ni o čemu u posljednje vrijeme", reče Simon lagodno, naginjući se naprijed da počeše Qantaqinu zaraslu bradu. "Samo nastojim držati glavu dolje i doći do Naglimunda."

"Besramno izbjegavaš odgovor", promrmljao je Binabik, ali nije nastavio. Neko vrijeme na obronku nije bilo nikakvog zvuka osim šuštanja pergamenta. Jutarnje sunce penjalo se kroz nebo.

"Evo," reče Binabik konačno, "sad slušaj. Ah, Kćeri planinska, ali Morgenes mi nedostaje čim mu pročitam riječi. Znaš li za Nearulagh, Simone?"

"Svakako. Tamo je kralj Ivan porazio Nabance. U dvorcu postoje vrata cijela pokrivena rezbarijama o tome."

"U pravu si. Dakle, ovdje Morgenes piše o bitki kod Nearulagha, gdje je Ivan prvi put susreo slavnoga sir Camarisa. Mogu li ti čitati?"

Simon je potisnuo ugriz ljubomore. Doktor nije namijenio svoj rukopis samo Simonu i nikome drugome, podsjetio se.

> ... Tako da, nakon što se Ardrivisova odluka – hrabra, kažu neki, ohola, tvrde drugi – da se susretne sa skorojevićkim sjevernim kraljem na ravnom pašnjaku Livadnoga Thrithinga, pred jezerom Myrme, pokazala katastrofalnom, Ardrivis je povukao glavninu svojih trupa natrag u Onestrinski prolaz, uzak put između gorskih jezera Eadne i Clodu...'

Ono o čemu Morgenes govori", objasni Binabik, "jest da Ardrivis, nabanski imperator, nije vjerovao da bi Svijetli Ivan mogao doći protiv njega s velikom snagom, tako daleko od Erkynlanda. Ali perdruinski otočani, koji su se uvijek nalazili u nabanskoj sjeni, sklopili su tajni sporazum s Ivanom i pomogli mu da opskrbi svoje snage. Kralj Ivan rasjekao je Ardrivisove legije na komadiće oko Livadnog Thrithinga, nešto što ponosni Nabanci nisu smatrali mogućim. Shvaćaš li?"

"Mislim da da." Simon nije bio siguran, ali bio je čuo dovoljno balada o Nearulaghu da prepozna većinu imena. "Čitaj još."

"Tako ću i učiniti. Daj samo da nađem dio koji sam htio pročitati za tebe..." Pretraživao je stranicu očima. "Ho!

> '... I tako, dok je sunce tonulo iza planine Onestris, posljednje sunce za osam tisuća mrtvih i umirućih ljudi, mladi Camaris, čiji je otac Benidrivis-sá Vinitta uzeo imperatorsku palicu svog umirućeg brata Ardrivisa samo sat prije toga, poveo je napad s pet stotina konjanika, ostatak Carske garde, u potragu za osvetom...'"

"Binabik?" prekine Simon.

"Da?"

"Tko je uzeo što od koga?"

Binabik se nasmije. "Oprosti mi. To jest puna mreža imena koja treba odjednom uhvatiti, zar ne? Ardrivis je bio posljednji imperator Nabbana, premda mu carstvo nije bilo veće, kako vidiš, nego što je danas kneževina Nabban. Ardrivis se sukobio sa Svijetlim Ivanom, vjerojatno zato što je Ardrivis znao da Ivan ima namjeru ujediniti Osten Ard i da će prije ili kasnije morati doći do borbe. U svakom slučaju, neću ti dosađivati svim bitkama, ali ovo je bio njihov posljednji sukob, kao što znaš. Imperator Ardrivis poginuo je od strijele, a njegov brat Benidrivis postao je novi imperator... za ostatak toga dana, samo to, završivši s predajom Nabbana. Camaris je bio sin Benidrivisov – i vrlo mlad, možda petnaest godina – i tako je tog popodneva bio posljednji princ Nabbana, kako ga pjesme ponekad nazivaju... jesi li shvatio, sad?"

"Bolje. Svi ti 'arisi' i 'ivisi' su me na tren zbunili."

Binabik je podigao pergament i nastavio čitati.

"Dakle, s dolaskom Camarisa na bojno polje, umorne vojske Erkynlanda su se veoma uznemirile. Trupe mladoga princa nisu bile svježe, ali je sâm Camaris bio vrtlog, oluja smrti, a mač Trn koji mu je bio dao njegov umirući stric, bio je poput bljeska tamne munje. Čak i u tom kasnom trenutku, kažu zapisi, snage Erkynlanda mogle su se naći pobijeđene, ali Svijetli Ivan izašao je na bojno polje, držeći Svjetloklin u čvrstom stisku željezne rukavice, i probio si put kroz Carsku nabansku gardu sve dok se nije našao licem u lice s plemenitim Camarisom.'

Ovo je dio koji sam posebno htio da čuješ", rekao je Binabik okrećući stranicu.

"Ovo je jako dobro", reče Simon. "Hoće li ga Svijetli Ivan rasjeći nadvoje?"

"Glupost!" frkne trol. "Kako bi onda mogli postati najbolji i najslavniji prijatelji? – 'Rasjeći ga nadvoje'!" Nastavio je.

"Balade kužu da su se borili cijeli dan i duboko u noć, ali ja iskreno sumnjam da je bilo tako. Zacijelo su se borili dugo vremena, ali nedvojbeno su sumrak i tama već ionako bili blizu, pa se nekim od umornih promatrača samo činilo da su se dvojica velikih ljudi borili cijeloga dana...

Kako razmišlja tvoj Morgenes!" nasmije se Binabik.

"Kakva god bila istina, izmjenjivali su udarac za udarcem, lupajući i udarajući jedan drugome po oklopu dok je sunce tonulo. Gavrani su se gostili. Ni jedan čovjek nije mogao doći u prednost, premda je Camarisova garda već odavno bila poražena od Ivanovih trupa. Ipak, nitko se od Erkynlandana nije usuđivao umiješati.

Slučajno je, konačno, Camarisov konj stao u rupu, slomivši nogu, i pao sa snažnim urlikom, zarobivši princa pod sobom. Ivan je mogao sve završiti u tomčasu, i malo tko bi mu zamjerio, ali umjesto toga – promatrači se do jednoga kunu – pomogao je palom nabanskom vitezu da se izvuče ispod vranca, vratio mu mač, i kad se vidjelo da je Camarisu dobro, nastavio borbu. "

"Aedone!" dahnuo je Simon, osupnut. Bio je čuo tu priču, naravno, ali bilo je sasvim drugačije čuti kako je potvrđuju doktorove suhe, uvjerljive riječi.

"I tako su se borili i borili sve dok se Svijetli Ivan – koji je, konačno, bio više od dvadeset godina stariji od Camarisa – nije umorio i spotakao, pa pao na tlo pod noge nabanskog princa.

Camaris, dirnut snagom i čašću svoga protivnika, nije ga dokrajčio. Umjesto toga je položio Trn na Ivanov vratni štitnik i zatražio obećanje da će ostaviti Nabban na miru. Ivan, koji nije bio očekivao da će mu se milosrđe uzvratiti, ogledao se po praznom polju nearulaškom. Na njemu su bili samo njegovi ljudi, razmislio je na trenutak i onda udario Camarisa-sá-Vinittu u međunožje.'"

"Ne!" reče Simon, zaprepašten; Qantaqa je na uzvik podigla pospanu glavu. Binabik se samo nasmiješio i nastavio čitati iz Morgenesovih zapisa.

"'Sad je Ivan došao na red da stane nad teško ozlijeđenim Camarisom i kaže mu: Moraš naučiti mnogo toga, ali hrabar si i plemenit čovjek, ja ću tvome ocu i tvojoj obitelji pružiti svaku počast i dobro ću se brinuti za tvoj narod. Nadam se da ćeš ti sa svoje strane naučiti prvu lekciju, onu koju sam ti danas pružio, a to je ovo: čast je divna stvar, ali je sredstvo, a ne cilj. Čovjek koji časno umire od gladi ne pomaže svojoj obitelji, kralj koji časno pada na svoj mač, ne spašava svoje kraljevstvo.

Kad se Camaris oporavio, bio je tako zadivljen svojim novim kraljem da je od toga dana nadalje bio Ivanov najvjerniji sljedbenik...'"

"Zašto si mi to pročitao?" upita Simon. Osjećao se nemalo uvriježden zbog zluradosti koju je Binabik bio pokazao čitajući o podlim potezima najvećeg junaka Simonove zemlje... a opet, to su bile Morgenesove riječi, a kad bi razmislio o njima, činile su da stari kralj Ivan djeluje stvarnije, manje poput mramornog kipa svetog Sutrina koji hvata prašinu na fasadi katedrale.

"Djelovalo je zanimljivo", nasmiješio se Binabik zločesto. "Ne, to nije bio razlog," objasnio je hitro kad se Simon namrštio, "zaista, htio sam da shvatiš nešto, činilo mi se da će ti Morgenes to objasniti lakše nego ja.

Nisi želio da napustimo Rimeržane i ja razumijem tvoj osjećaj – to možda i nije bio najplemenitiji postupak. Niti je, međutim, bilo od mene časno da napustim svoje dužnosti neispunjene u Yiaqanucu, ali ponekad moramo ići protiv časti, to će reći, protiv onog što je očito časno... shvaćaš li me?"

"Ne posebno." Simonovo mrštenje pretvorilo se u ironični, prijateljski smiješak.

"Ah." Binabik filozofski slegne ramenima. "Ko muhuhok na mik aqa nop, kažemo mi u Yiaqanucu: 'Kad ti padne na glavu, nađeš se znati da je kamen.'"

Simon je stoički razmišljao o ovome dok je Binabik vraćao svoju kuharsku opremu u torbu.

U jednome je Binabik sigurno bio u pravu. Kad su stigli navrh brijega nisu vidjeli gotovo ništa osim velikog, tamnog prostranstva Aldheorte koja se beskonačno pružala pred njima – zeleni i crni ocean smrznut na tren prije nego što mu se valovi razbiju u podnožju bregova. Starosrce, ipak, izgledalo je poput mora o koje bi se i kopno moglo razliti i raspasti.

Simon se nije mogao suzdržati da ne uvuče duboki dah zadivljenosti. Drveće se prostiralo u daljinu sve dok ih magla ne bi progutala, kao da bi šuma nekako mogla prelaziti i same granice zemlje.

Binabik je, vidjevši ga da bulji, rekao: "Od svih trenutaka kad je važno da me poslušaš, ovaj je najvažniji. Ako se tamo izgubimo, možda se više nećemo pronaći."

"Već sam bio u šumi, Binabik."

"Samo na rubovima, prijatelju Simone. Sad ćemo ući duboko unutra."

"Do kraja?"

"Ha! Ne, to bi trajalo mjesecima – i godinu, tko bi znao? Ali proći ćemo iza granica, tako da se moramo nadati dobrom prijamu."

Dok je Simon buljio dolje, osjetio je da se naježio. Mračno, utihlo drveće, zasjenjeni puteljci koji nikad nisu čuli zvuk koraka... sve pripovijesti koje je bio čuo u gradu i dvorcu titrale su mu na rubu mašte i previše blizu njegove svijesti.

Ali moram ići, rekao je samom sebi. I, uostalom, ne vjerujem da je šuma zla. Samo je stara... jako stara. I nepovjerljiva prema strancima – ili mi barem ostavlja takav dojam. Ali nije zla.

"Idemo", rekao je svojim najčistijim, najjačim glasom, ali kad je Binabik krenuo pred njim niz brijeg, Simon je na prsima ocrtao znak Drveta, za svaki slučaj.

Spustili su se niz obronak i u milju travnatih humova koji su se priklanjali do samog ruba Aldheorte kad je Qantaqa odjednom zastala, kudrave glave nakrivljene na jednu stranu. Sunce je sad bilo visoko na nebu, prošlo je podne, a većina prizemne izmaglice već je isparila. Dok su se Simon i trol približavali vučici, koja se skutrila nepomična kao sivi kip, ogledavali su se na sve strane. Nikakav pokret nije prekidao ukočenu valovitost tla ni s jedne strane.

Qantaqa je zacviljela kad su joj prišli i nagnula glavu na drugu stranu, osluškujući. Binabik je polako spustio svoju torbu s ramena na tlo, prigušujući tiho zveckanje kostiju i kamenja u njoj. Onda i sam posluša.

Trol je otvorio usta da nešto kaže; kosa mu je mlitavo padala na oči, ali prije nego što je progovorio i Simon je čuo: tanak, blijedi zvuk, koji se uzdizao i padao kao da jato gaktavih gusaka prolazi miljama iznad njih, daleko iznad oblaka. Ali nije se činilo da zvuk dolazi s neba – prije je zvučao kao da se kotrlja niz dugački hodnik između šume i bregova. Je li sa sjevera ili juga, Simon se nije mogao odlučiti.

"Što...?" počeo je pitati. Qantaqa je ponovno zacviljela i stresla glavom, kao da joj se nije svidao zvuk u njenim ušima. Trol je podigao svoju malu, smeđu ruku i osluhnuo još časak, onda opet prebaci torbu na rame, pozivajući Simona da ga slijedi prema tmurnom pročelju šume.

"Psi goniči, čini mi se", rekao je. Vučica je nepravilno kružila oko njih, približavajući se i opet odskakujući. "Mnijenja sam da su daleko, ipak, južno od bregova... na Ledomeđi. Što se prije nađemo u šumi, to bolje..."

"Možda," rekao je Simon, žurno koračajući pokraj čovječuljka koji se kretao gotovo trčeći, "ali nisu zvučali kao bilo koji psi koje sam ja čuo..."

"To je", zagunđa Binabik, "i moja pomisao... i razlog zašto idemo što brže možemo."

Dok je razmišljao o onome što je Binabik rekao, Simon je osjetio hladnu ruku kako mu steže utrobu.

"Stani," rekao je i učinio to.

"Što radiš?" sikne čovječuljak. "Još su dosta iza nas, ali..."

"Pozovi Qantaqu." Simon je strpljivo stajao. Binabik je načas zurio u njega, onda zazviždi vučici, koja je već žurila natrag.

"Nadam se da ćeš uskoro objasniti..." počeo je trol, ali Simon je pokazao na Qantaqu.

"Pojaši je. Hajde, odmah, diži se. Ako treba žuriti, ja mogu trčati – ali tvoje noge su prekratke."

"Simone," rekao je Binabik, s bijesom koji mu je suzio oči, "trčao sam po vitkim vrhuncima Mintahoqa u svojim djetinjim godinama..."

"Ali ovo je ravno tlo, i nizbrdica. Molim te, Binabik, rekao si da moramo požuriti!"

Trol je još trenutak buljio u njega, onda se okrene i pucne jezikom prema Qantaqi, koja se spustila na trbuh u rijetku travu. Binabik je prebacio jednu nogu preko njenih širokih leđa i povukao se na mjesto, koristeći se gustim krznom na njenim ramenima kao sedlenom jabukom. Opet je pucnuo jezikom i vučica je ustala, prvo na prednje pa na stražnje noge, s Binabikom koji joj se ljuljao na leđima.

"Ummu, Qantaqa", odrezao je; krenula je naprijed. Simon je produljio korake i počeo trčati uz njih. Više nisu ništa čuli, s bukom vlastita prolaska, ali sjećanje na udaljeno zavijanje tjeralo mu je trnce u zatiljak, a tamno lice Aldheorte djelovalo je sve više kao prijateljski osmijeh dobrodošlice. Binabik se sagnuo nisko preko Qantaqina vrata. Dugo je odbijao susresti Simonov pogled.

Usporedno su trčali niz dugi obronak. Konačno, kad se plitko sivo sunce naginjalo prema brežuljcima iza njih, došli su do prvog reda drveća, skupine vitkih breza – blijedih sluškinja koje su puštale posjetitelje u kuću svoga mračnog, starog gospodara.

Premda su humci ispred šume bili sjajni od iskošenog sunca, suputnici su se ubrzo našli uronjeni u sumračnu tamu kad se drveće sklopilo iznad njih. Meko šumsko tlo prigušivalo im je korake. Trčali su tiho poput duhova kroz razrijeđene vanjske šumarke. Stupovi svjetla probijali su se kroz granje, a prašina njihova prolaska dizala se za njima da se objesi, blistava, među sjene.

Simon se brzo umarao. Znoj mu se u prljavim potočićima slijevao niz lice i vrat.

"Moramo dalje", doviknuo mu je Binabik s poskakujuće podloge Qantaqinih leđa. "Uskoro će put postati prezarašten za brzinu, a svjetlo preslabo. Onda ćemo se odmoriti."

Simon nije ništa rekao, već je samo zapeo dalje.

Dah mu je gorio u plućima.

Kad je dječak napokon usporio do nesigurnog kasa, Binabik je sišao s vučjih leđa i potrčao kraj njega. Sunce na zalasku klizilo je niz stabla oko njih, šumski je pod tamnio a gornje su grane dobivale sjajne aureole, poput oslikanih prozora u kapeli Visotvrđe. Kad je tlo pred njima nestalo u tami, Simon se spotakao preko napola ukopanog kamena; kad ga je Binabik uhvatio za lakat, nije ga pustio.

"Sad sjedi", reče trol. Simon je skliznuo na tlo bez i jedne riječi, osjećajući da rastresita zemlja pomalo popušta pod njim. Trenutak kasnije, Qantaqa se vratila k njima. Nakon što je pronjuškala neposrednu okolicu, sjela je i počela lizati znoj sa Simonova vrata; škakljalo ga je, ali je bio preumoran da bi nešto poduzeo.

Binabik je čučnuo, proučavajući mjesto na kojem su se zaustavili. Bili su na polovici puta niz mali obronak, na čijem je dnu vijugalo blatno korito potoka s tamnim trakom vode u svom središtu.

"Kad opet dođeš do daha," rekao je, "mnijenja sam da bismo se mogli dati na micanje samo do tamo." Prstom je pokazao mjesto malo više uz brijeg gdje je stajao jedan veliki hrast, zapetljanog korijenja koje ga je branilo od gušenja drugog drveća, tako da je svuda oko masivnog, čvornatog debla postojao pračkomet čistog tla. Simon je klimnuo glavom, još se mučeći pri disanju. Nakon nekog vremena, digao se i otišao sa čovječuljkom uz obronak do drveta.

"Znaš li gdje smo?" upitao je Simon spuštajući se da se osloni o jedan od zapetljanih, napola ukopanih korijena.

"Ne", reče Binabik veselo. "Ali sutra kad sunce bude visoko i ja budem imao vremena za obavljanje nekih stvari... onda hoću. Sad mi pomozi pronaći neke kamenove i štapove i moći ćemo imati malo vatre. A kasnije," Binabik je ustao iz svog čučnja i počeo skupljati suharke pri svjetlu koje je sve brže iščezavalo, "kasnije ću za tebe imati ugodno iznenađenje."

Binabik je oko zemljanog ložišta izgradio neku vrstu trostrane kutije od kamenja da mu zakloni svjetlo, ali vatra je pucketala vrlo ohrabrujuće. Crveni sjaj bacao je čudne sjenke dok je Binabik kopao po svojoj torbi. Simon je promatrao nekoliko osamljenih iskrica koje su se uspinjale ukrug.

Pripremili su si skromnu večeru od sušene ribe, tvrde pogače i vode. Simon nije smatrao da prema svom želucu postupa onoliko dobro koliko bi volio, ali ipak je bilo bolje ležati tu, grijući tupu bol u svojim nogama, nego trčati. Nije se mogao sjetiti da je ikad u životu trčao tako dugo ili tako daleko bez zaustavljanja.

"Ha!" nasmijao se Binabik, slavodobitno podižući svoje vatrom obojeno lice iz torbe. "Iznenađenje sam ti bio obećao, Simone. Iznenađenje i imam!"

"Ugodno iznenađenje, rekao si. One druge vrste sam imao dovoljno za cijeli život."

Binabik se osmjehne, oblo lice kao da mu se proširilo prema ušima. "Dobro, ti ćeš odlučiti. Uzmi pokušaj ovoga." Dodao je Simonu malu keramičku posudu.

"Što je to?" Simon ju je podigao prema vatri. Djelovala je čvrsto, ali nije imala nikakvih oznaka. "Nekakva trolska stvar?"

"Otvori je."

Simon je prstom pritisnuo vrh posude i otkrio da je zapečaćen nečim nalik na vosak. Prokopao je rupu. Podigne posudu do nosa i oprezno pomiriše. Trenutak kasnije gurnuo je unutra prst, izvukao ga i stavio u usta.

"Džem!" rekao je oduševljeno.

"Od grožda, uvjeren sam", reče Binabik, zadovoljan Simonovom reakcijom. "Našao sam ga u opatiji, ali uzbuđenja u posljednje vrijeme smetnula su mi ga s uma."

Pojevši nekoliko prstohvata, Simon je s oklijevanjem pružio posudicu Binabiku, kojem se sadržaj također sviđao. Ubrzo su je ispraznili, ostavivši Qantaqi ljepljivu posudu da je poliže.

Simon se sklupčao u svom ogrtaču pokraj toplog kamenja zamrle vatre. "Bi li otpjevao neku pjesmu, Binabik?" upitao je, "ili ispričao priču?"

Trol se osvrne. "Mnijenja sam da ne priču, Simone, jer nam je potreban san i rano ustajanje. Možda kratku pjesmu."

"To bi bilo lijepo."

"Ali, nakon ponovnog razmišljanja," reče Binabik, povlačeći si kapljaču preko ušiju, "rado bih čuo tebe da pjevaš neku pjesmu. Tihim pjevom, naravno."

"Ja? Pjesmu?" Simon se zamislio. Kroz pukotinu među drvećem činilo mu se da je ugledao slabašno svjetlucanje neke zvijezde. Zvijezda... "Pa, onda," rekao je, "budući da si ti za mene pjevao svoju pjesmu, o Seddi i pokrivaču od zvijezda... pretpostavljam da bih ti mogao otpjevati jednu pjesmu koju su me sluškinje naučile dok sam bio dijete." Malo se pomakao, tražeći udobniji položaj. "Nadam se da se sjećam svih riječi. To je smiješna pjesma."

"U dubini Starosrca",

počeo je Simon tiho,

"Vikne Jack Mudwode silni
Ljud'ma što u šumu sjednu
Ponudio zlatnu krunu, dod'o šumu slave punu
Tko uhvati zvijezdu jednu

Beornoth se prvi javi, sav već teži takvoj slavi
'Popet ću se ja na drvo
Jednu zvijezdu uhvatit ću, zlatnu krunu zaradit ću
Meni past će pravo prvo.'

Penje se na brezu prvo, nije dosta takvo drvo
Pa na tisu tad preskoči
Koliko god skak'o, nije se pomak'o
Zvijezda još se gore koči.

Osgal za njim će na noge, Beornothu dao roge
Strijelu on će upotrijebit.
'Oborit ću zvjezdicu, uhvatit je u ručicu
Krunicu ću si zavrijedit.'

Deset strijela i još tol'ko nebu blizu ni ovol'ko
Zvijezda ruga mu se samo
Strijele su popadale, družinu su nasmijale
Jack mu kaže: 'Idi tamo.'

I drugi se pomamiše, za zvijezdu se boriše
Nitko zvijezdi ne prismrdi
Tek ustane Hruse lijepa, nije Jacku momčad slijepa

Pa ih redom sve izgrdi.

'Zaista je zadatak mali Jack nam zadao u šali',

Kaže ona oka sjajna:

'Ako nitko od vas neće, krunu zlatnu da si meće

Meni doć' će zvijezda bajna.'

Onda uzme ona mrežu što zatraži da je svežu

U jezero baci,

Vodu se zaljulja tada, nasmije se Hruse mlada

Kruna joj u šaci.

Kad se opet smiri voda, Hruse sad sa smiješkom hoda.

Jacku kaže: 'Gledaj amo

Tamo je u mojoj mreži na dohvat ti mirno leži

Izvući je moraš samo.'

Nasmije se stari Jack i poviče da zna svak:

'Ženiti je moram sada

Krunu mi je oduzela, zvijezdu s neba preotela

Red je da mi bude mlada.'

Da, krunu mu je oduzela, zvijezdu s neba preotela

Pa je Jacku bila mlada... "

Iz tame je čuo Binabika kako se nasmijao, tiho i lagodno.

"Pjesma za užitak, Simone. Hvala ti."

Uskoro je siktanje žara utihnulo, a jedini zvuk bilo je tiho disanje vjetra kroz beskonačno drveće.

Prije nego što je otvorio oči, postao je svjestan nekog čudnog zujavog zvuka, tišeg i glasnijeg, negdje u blizini mjesta gdje je ležao. Podigao je glavu, još ljepljiv od sna, i ugledao Binabika kako prekriženih nogu sjedi ispred vatre. Sunce nije bilo davno izašlo; šuma oko njih bila je omotana tračcima blijede izmaglice.

Binabik je pažljivo smjestio krug perja oko ognjišta, perje različitih ptica, kao da je pretražio cijelu okolnu šumu. Zatvorenih očiju, bio je nagnut prema maloj vatri i zapijevao je svojim materinskim jezikom, a taj je zvuk bio povukao Simona u buđenje.

"...Tutusik-Ahyuq-Chuyuq-Qachimak, Tutusik-Ahyuq-Chuyuq-Qachimak..." Nije se zaustavljao. Tanki trak dima što se dizao od vatre počeo je vrludati, kao na vjetriću, ali sićušna perca ležala su na tlu mirno, nepomično. Još zatvorenih očiju, trol je počeo pomicati dlan svoje ruke u ravnom krugu iznad vatre; trak dima svinuo se kao da ga je netko gurnuo. Počeo je ravnomjerno strujati preko jednog kuta ognjišta. Binabik je otvorio oči i načas pogledao dim, onda zaustavi kružne pokrete svoje male ruke. Trenutak kasnije, dim se vratio svom uobičajenom kretanju.

Simon je bio zadržavao dah. Sad ga je ispustio. "Znaš li sad gdje smo?" upitao je. Binabik se okrenuo i nasmiješio, zadovoljan.

"Jutarnji pozdravi. Da, mnijenja sam da sam pun znanja do u tančine. Ne bismo trebali imati nikakvih poteškoća – samo puno hodanja – da stignemo do Gelojine kuće..."

"Kuće?" upitao je Simon. "Kuća u Aldheorte? Kakva je?"

"Ah," Binabik je ispružio noge i protrljao si listove, "nije nalik ni na jednu kuću koju..." Stao je i ostao sjediti zabuljen preko Simonova ramena, sleđen. Mladić se panično okrenuo, ali nije ništa vidio.

"Što je?"

"Šššš..." Binabik je nastavio zuriti. "Tamo. Čuješ li?"

Trenutak kasnije, čuo je: udaljeno lajanje koje su bili primijetili na putu do šume preko humlja. Simon je osjetio da mu se koža ježi.

"Opet goniči...!" rekao je. "Ali zvuči kao da su još daleko."

"Još ne nalaziš shvaćanje." Binabik je spustio pogled na ognjište, zatim ga podigne prema jutarnjem svjetlu koje je krvarilo kroz krošnje. "Prošli su nas u noći. Trčali su cijelu noć! A sad, ako me uši ne zavaravaju, okrenuli su se natrag prema nama."

"Čiji psi'?" Simon je osjetio da mu se dlanovi vlaže od znoja. Protrljao ih je o svoj ogrtač. "Zar nas slijede? Ne mogu nas loviti u šumi, zar ne?"

Binabik je jednim udarcem male čizme raštrkao perje i počeo pakirati svoju torbu. "Ne znam", rekao je. "Nemam znanja da odgovorim na bilo koje od tih pitanja. Ima snaga u šumi koje bi zbunile gonče – obične goniče. Dvojbeno je, međutim, da bi bilo kakav lokalni velikaš zbog zabave tjerao svoje pse cijelu noć, a nisam čuo ni za pse koji bi to mogli podnijeti."

Binabik je dozvao Qantaqu. Simon je sjeo i užurbano navukao čizme. Osjećao se sav izubijan, a sad je bio siguran da će opet morati trčati.

"To je Elija, zar ne?" rekao je mrko, mršteći se dok je gurao svoju nažuljanu nogu u petu čizme.

"Možda." Qantaqa je dokaskala do njih i Binabik je prebacio nogu preko njezinih leđa, podižući se. "Ali zašto bi mu doživljaji doktorova pomoćnika bili tako važni – i gdje je kralj pronašao lovačke pse koji mogu pretrčati dvadeset milja od izlaska do zalaska sunca?" Binabik je spustio torbu na Qantaqina ramena pred sobom i pružio Simonu svoj štap za hodanje. "Nemoj ovo izgubiti, molim te. Volio bih da smo ti našli konja za jahanje."

Par je krenuo niz obronak do usjeka, onda s druge strane gore.

"Jesu li blizu?" upita Simon. "Kako daleko je... ta kuća?"

"Ni psi ni kuća nisu nam u blizini", rekao je Binabik. "Pa, ja ću se naći trčati pokraj tebe čim se Qantaqa nađe u umoru. Kikkasut!" opsovao je, "kako sam željan konja!"

"I ja", zasopće Simon.

Trčali su cijelo jutro, prema istoku, dublje u šumu. Dok su se uspinjali i spuštali po kamenitim humcima lajanje iza njih na duge bi trenutke izblijedjelo, a onda se vratilo, naizgled glasnije nego prije. Držeći se svoje riječi, Binabik je, čim je vučica počela zaostajati, skočio s nje i trčao sa strane, kratkih nogu koje su za svaki Simonov korak morale napraviti dva, zuba iskeženih dok su mu obrazi puhali.

Zastali su da se napiju vode i odmore kad se sunce približilo sredini jutra. Simon je otrgao trake tkanine sa svoja dva smotuljka da si previje nažuljane pete, onda pruži zamotuljke Binabiku da ih stavi u torbu: više nije mogao podnostiti da mu udaraju o bedro dok hoda ili trči. Kad su iskapljivali posljednje ustajale kapi iz mješine s vodom i pokušavali povratiti naporan dah, zvukovi potjere opet su se pojavili. Ovog puta nepogrešiva graja gonđa bila je toliko bliže da su se smjesta opet dali u pokret.

Uskoro su se počeli uspinjati dugim obronkom. Tlo je postajalo sve kamenitije kako se uspinjalo, čak su se i vrste drveća izgleda počele mijenjati. Teturajući uz brdoviti uspon, Simon je osjetio bolestan dojam poraza kako mu se poput otrova širi tijelom. Binabik mu je bio rekao da će već biti kasno popodne prije nego što dosegnu tu Geloj, a eto već su počeli gubiti utrku. Sunce se još nije podiglo ni do podneva iznad zaštite drveća. Galama njihovih progonitelja bila je neprestana, uzbuđeno zavijanje tako glasno da Simon nije mogao a da se ne zapita, čak i dok se spoticao uz naporni uspon, gdje su nalazili dah za trčanje i lajanje istovremeno. Kakva je to vrsta pasa? Simonovo srce lupalo je brzo poput ptičjih krila. On i trol uskoro će se morati suočiti s lovcima. Od te mu je pomisli pozlilo.

Napokon se kroz uspravna debla na obzoru mogla vidjeti vitka krpica neba: vrh uspona. Prošepesali su pokraj zadnje linije drveća. Qantatla, koja je trčala pred njima, naglo je zastala i zalajala, stvarajući oštar, visoki zvuk duboko iz grla.

"Simone!" povikao je Binabik i bacio se na zemlju, udarajući dječaka u noge tako da se skotrljao na tlo s praskom izgubljenog daha. Kad se mračni tunel Simonova vida trenutak kasnije proširio, ležao je na laktovima zagledan niz gudurasto lice stijene u duboki usjek. Skupina kamenja odlomila se od stijene pod njegovom rukom, poskočila i skotrljala se niz okomiti zid da nestane u zelenim krošnjama duboko dolje.

Lajanje je bilo poput zažarenog bljeska vojnih truba. Simon i trol udaljili su se od ruba usjekline, nekoliko stopa niz obronak i zastali.

"Gledaj!" siknuo je Simon, zaboravivši na okrvavljene ruke i bradu. "Binabik, gledaj!" Pokazao je natrag dolje niz dugi obronak kojim su se maločas bili popeli, kroz priljubljen pokrivač od drveća.

Prolazeći preko proplanaka, mnogo, mnogo manje od pola milje iza njih, bila je oluja niskih bijelih prilika: goniči.

Binabik je od Simona uzeo svoj štap i odvrtio ga na polovice. Istresao je svoje strijele i Simonu pružio kraj s nožem.

"Brzo", rekao je. "Odsijeci si granu drveta, za buzdovan. Ako se moramo dati na prodavanje svojih života, treba barem cijenu zadržati visokom."

Grleni glasovi pasa zakipjeli su uz obronak, sve glasnija pjesma hvatanja i ubijanja.

Tajno jezero

Očajnički je trgao i rezao, savijajući granu punom svojom težinom, skliskim nožem u uzdrhtalim prstima. Simonu je trebalo mnogo skupih sekundi da odreže granu koja će mu odgovarati – koliko god patetično bilo takvo oružje – a svaka sekunda vodila je pse sve bliže. Grana koju je konačno odlomio bila je duga poput njegove ruke, s kvrgom na jednom kraju, gdje je druga grana bila otpala.

Trol je kopao po svojoj torbi, jednom rukom držeći gusto krzno na Qantaqinu vratu.

"Drži je!" doviknuo je Simonu. "Ako se sad nađe puštena, napast će prebrzo. Povući će je i brzo se dati na ubijanje." Simon se sagnuo s rukom oko široka vučjeg vrata. Qantaqa je drhtala od uzbuđenja, srca zalupana pod njegovom rukom. Osjetio je svoje srce kako ubrzava zajedno s njenim – sve je bilo tako nestvarno! Tog istog jutra on i Binabik sjedili su mirno kraj vatre...

Zavijanje čopora se pojačalo; dolazili su u navali uz brijeg kao bijeli termiti koji bježe iz skršenog gnijezda. Qantaqa se trgnula naprijed, povukavši Simona na koljena.

"Hinik aia!" povikao je Binabik. Pljesnuo je po nosu svojom šupljom koštanom cijevi, onda je baci kad je sa dna svoje torbe izvukao konopac i počeo praviti omču. Simon, uvjeren da razumije, pogledao je preko ruba usjekline iza njih i beznadno stresao glavom. Do dna je bilo predaleko, više nego dvostruko duže od dužine Binabikova konopca preko okomite klisure. Onda je nešto ugledao, i osjetio u sebi nadu koja se još borila.

"Binabik, gledaj!" pokazao je. Trol je, usprkos nemogućnosti spusta, omatao svoj konopac oko panja ukotvljenog nedaleko od ruba usjeka. Kad je završio, podigao je pogled za Simonovim uperenim prstom.

Ni stotinu koraka od mjesta gdje su se skutrili ležalo je prevrnuto krupno staro stablo jele, donjeg kraja oslonjena na bližu liticu, vrha uglavljenog na pola puta niz drugi zid usjekline. Zapeo je na jednom rubu.

"Možemo se preko toga popeti na drugu stranu!" reče Simon. Ali trol je stresao glavom.

"Ako se mi možemo popeti preko toga s Qantaqom, onda se i oni mogu dati na istu stvar. A i nikamo ne vodi." Pokazao je. Istaka na kojoj je drvo bilo zapelo bila je samo širok izboj na klisuri. "Ali, pomoći će." Ustao je i potegao konopac, isprobavajući čvor oko panja. "Povedi Qantaqu tamo dolje, ako možeš. Ne daleko, možda deset lakata. I drži je dok se ne dam na dozivanje, jasno!?"

"Ali..." počeo je Simon, onda pogleda niz obronak. Bijele prilike, možda ukupno tucet njih, bile su nadomak njih. Uhvatio je zalajalu Qantaqu za kožu na vratu i povukao je prema paloj jeli.

Dovoljno je drveta ostalo na rubu usjekline da bude prostora između zapetljanog korijenja i ruba stijene. Nije bilo lako održavati ravnolažu držeći vučicu. Ona je drhtala i povlačila se, režeći; zvuk je bio gotovo potopljen grajom lovačkih pasa koji su se približavali. Nije ju mogao nagovoriti da stupi na široko deblo pa se s očajanjem okrenuo Binabiku.

"Ummu!" zazvao je trol promuklo. Trenutak kasnije skočila je na jelu, još režeći. Simon je zajahao deblo što je bolje mogao, s buzdovanom koji mu je smetao za pojasom. Klizao je unatraške po stražnjici, pridržavajući Qantaqu, sve dok se nisu našli udaljeni od ruba usjekline. Upravo tada je trol povikao i Qantaqa se okrenula prema zvuku njegova glasa. Simon joj se objesio oko vrata objema rukama i stisnuo koljenima grubu koru. Odjednom mu je bilo hladno, tako hladno. Spustio joj je lice u krzno, onjušio njezin gusti, divlji miris i prošaptao molitvu.

"... Elizija, majko Iskupitelja našega, daj nam milost svoju, zaštiti nas..."

Binabik je stajao s namotom konopca u ruci samo korak ispred ruba. "Hinik, Qantaqa!" pozvao je, a onda su psi izbili kroz drveće i uz završni uspon.

Simon ih nije zapravo dobro vidio s mjesta gdje je sjedio držeći napetu vučicu – samo duga, vitka bijela leđa i oštre uši. Životinje su se galopom približavale trolu, proizvodeći zvuk poput metalnih lanaca koji se vuku po popločenom podu.

Što to Binabik radi? pomislio je Simon, zadihan od panike. Zašto ne bježi, zašto ne upotrijebi svoje strijele, zašto ne... nešto!?

Bilo je to kao povratak njegova najgoreg košmara, kao Morgenes u plamenu koji stoji između Simona i Elijinih smrtonosnih ruku. Nije mogao sjediti i promatrati kako mu Binabik pogiba pred očima. Kad se počeo povlačiti naprijed, psi su skočili prema trolu.

Simon je imao samo trenutni dojam dugih, blijedih gubica, praznih biserno bijelih očiju i plamena crvenih zavinutih jezika i crvenih usta... onda Binabik skoči unatrag, u usjeklinu.

"Ne!" zavikao je Simon, užasnut. Pet-šest najbližih stvorenja skoči naprijed, nesposobni da se zaustave, i padne preko ruba litice u skvičavom kolopletu bijelih nogu i repova. Bespomoćno je Simon promatrao klupko bijelih pasa kako se odbijalo o strmu kamenu klisuru i stropoštavalo dolje u drveće duboko ispod njih s eksplozivnim pucanjem slomljenih grana. Osjetio je da mu se još jedan zagušujući vrisak podiže u prsima...

"Sad, Simon! Pusti je!"

Razjapljenih usta, Simon je spustio pogled i ugledao Binabikove noge podbočene o zid usjeka. Trol je visio na užetu vezanom oko struka jedva dvadeset stopa ispod mjesta odakle je bio skočio. "Pusti je!" zazvao je ponovno. Simon je konačno popustio svoj zadržavajući stisak s Qantaqina vrata. Ostatak pasa bio je okupljen na rubu iznad Binahikove glave, njuškajući tlo i zureći dolje, divlje lajući na čovječuljka koji je visio tako izazivački blizu.

Dok se Qantaqa oprezno vraćala po širokim leđima jele, jedan od bijelih pasa okrenuo je sićušne oči poput zamagljenih zrcala prema drvetu i Simonu, ispuštajući glasno istrugano režanje. Kad je požurio naprijed, drugi su hitro krenuli za njim.

Prije nego što je štektavi čopor stigao do jele, siva vučica prešla je zadnje korake, dosegnuvši rub veličanstvenim skokom. Prvi pas našao se u trenu na njoj, još dva iza njega. Podigla se režeća bojna pjesma vučice, dublji ton usred lajanja i zavijanja goniča.

Simon se, načas smrznut od neodlučnosti, počeo polako približavati rubu. Deblo je bilo tako široko da su ga raširene noge boljele, pa je razmišljao o tome da se uspne na koljena i otpuzi dalje, žrtvujući sigurnost čvrstog oslonca na drvetu u zamjenu za brzinu. Duboko dolje krošnje drveća bile su kvrgavi zeleni sag. Udaljenost je bila vrtoglava, mnogo veća od skoka sa zida na Zvonik Zelenog Anđela. Glava mu se mutila i skrenuo je pogled, odlučivši da ostavi koljena tamo gdje jesu. Kad je podigao pogled, jedna bijela prilika skočila je s ruba usjekline na široku jelu.

Pas je zarežao i jurnuo naprijed, pandžama se hvatajući za koru. Simon je imao samo trenutak da isuče svoju kvrgavu granu prije nego što je zvijer prešla desetak stopa što su ih bile dijelile i bacila mu se u grlo. Na trenutak, grana mu je zapela u pojasu, ali izvukao ju je s užim krajem prema dolje, što mu je spasilo život.

Kad se palica oslobodila, pas je bio na njemu. Žuti zubi su bljesnuli u namjeri da ga ugrizu za lice. Podigao je granu dovoljno visoko da postigne udarac postrance, okrenuvši pseći skok tako da su zubi škljocnuli u zraku palac od njegova lijevog uha, prskajući ga slinom. Šape su mu bile na prsima, a odvratan smrad strvine puhao mu je u lice; gubio je oslonac. Pokušao je opet povući svoju palicu prema gore, ali zapela je među ispruženim prednjim nogama životinje. Nagnuo se unatrag kad je duga, režeća njuška opet krenula prema njegovu licu, pokušavajući izvući i osloboditi granu. Nastao je trenutak otpora. Onda je jedna od bijelih šapa pala s njegova ramena i zvijer se prevrnula. Zacviljela je i otkotrljala se, načas grebući po kori, izvukavši mu i palicu iz ruku dok je klizila s debla i padala, prevrćući se u usjeklinu.

Simon je padao prema naprijed, grabeći drvo rukama. Zakašljao se, trudeći se da se otrese zvjerskog zadaha iz nosnica. Prekinulo ga je duboko režanje. Polako je podigao glavu i ugledao još jednog goniča kako stoji na panju tik ispod korijena, mliječnih očiju svjetlucavih kao u slijepog prosjaka. Pokazao mu je zube u zapjenjenom zlokobnom smiješku grimiznog jezika. Simon je bespomoćno podigao svoje prazne ruke. Zvijer je polako stupala niz deblo, čvrstih mišića što su se napinjali pod kratkim krznom.

Pas se okrenuo da si gricne bok, načas češući kožu, onda vrati svoj jezoviti, prazni pogled na Simona. Napravio je još korak, zaljuljao se, napravio još jedan nesiguran korak, onda se na mjestu skupi i sklizne s jele u zaborav.

"Crna strijela se činila najsigurnijom", zazvao je Binabik. Čovječuljak je stajao niz obronak, nekoliko lakata udaljen od kugle suhog korijena Simonova stabla. Trenutak kasnije Qantaqa je došepala i stala uz njega. Iz njuške je kapala tamnocrvena krv. Simon je buljio, polako shvaćajući da su preživjeli.

"Polako, sad", zazvao je trol. "Evo, bacit ću ti konopac. Bilo bi lošeg smisla da te izgubimo nakon svega što smo prošli..." Uže je opisalo lûk i palo zmijoliko preko debla na kojem je Simon sjedio. Prihvatio ga je sa zahvalnošću, ruku drhtavih kao od kljenuti.

Binabik je naporno nogom prevrnuo psa. Bio je to onaj kojeg je ubio strijelom: pamučna obloga virila je iz glatkog bijelog krzna psećeg vrata kao sićušna gljiva.

"Gledaj ovo", rekao je trol. Simon se sagnuo malo bliže. Stvorenje nije nalikovalo ni na kakvog lovačkog psa kojeg je on ikad vidio: vitka njuška i izbočena čeljust više su ga podsjećale na morske pse koje su ribari s mukom izvlačili iz Kynslagha. Bijele oči koje su se presijavale, sad slijepo izbuljene, djelovale su kao prozori u neku unutarnju bolest.

"Ne, gledaj ovamo." Binabik je pokazao. Na psećim prsima, crno spaljen kroz kratku dlaku, bio je vitki trokut uske baze. Bio je to žig, poput onih kojima su ljudi s Thrithinga žigosali bokove svojih konja zagrijanim kopljima u plamenu.

"Taj znak znači Olujni vrh", reče Binabik tiho. "To je oznaka Norna."

"A oni su...?"

"Čudan narod. Njihova zemlja nalazi se sjevernije čak i od Yiaqanuca i Rimmersgarda. Velika je tamo planina – vrlo visoka i s pokrovom snijega i leda – a Rimeržani su je nazvali Olujni vrh. Norni ne putuju poljima Osten Arda. Neki kažu da su oni Sithe, ali ne znam je li to istina."

"Kako je to moguće?" upita Simon. "Pogledaj ogrlicu." Sagnuo se niže, gadljivo podvukavši prst pod bijelu kožu da je odigne od ukočenog mesa mrtvog psa.

Binabik se zbunjeno nasmiješi. "Sramota moja! Previdio sam ogrlicu, bijelo na bijelom kako jest – ja, od dječje dobi naučen na lov u snijegu!"

"Ali pogledaj je", ponukao ga je Simon. "Vidiš li kopču?"

Kopča ogrlice bila je zaista zanimljiva: komad kovanog srebra u obliku zmijastog zmaja.

"To je zmaj iz Elijinih štenara", reče Simon čvrsto. "Znam sigurno – često sam posjećivao psetara Tobasa."

Binabik je čučnuo, zagledan u strvinu. "Vjerujem ti. A što se tiče oznake Olujnog vrha, dovoljno je samo dati se na gledanje i vidjet će se da ovi psi nisu nešto uzgojeno u tvojoj Visotvrđi." Ustao je i uzmakao za korak: Qantaqa je prišla da ponjuši tijelo, onda brzo ustukne s prigušenim režanjem.

"Tajna, čije rješavanje mora pričekati", reče trol. "Sad smo vrlo sretni što imamo svoje živote, a k tome i sve svoje udove. Trebali bismo se opet dati na pokret. Nemam želje da upoznam gospodara ovih pasa."

"Jesmo li blizu Geloj?"

"Ponešto smo se našli otjerani s puta, ali ne nepopravljivo. Ako sad krenemo, trebali bismo ipak prestići tamu."

Simon je pogledao dolje, dugu njušku i opaku čeljust lovačkog psa, njegovo snažno tijelo i zamućeno oko. "Nadam se", rekao je.

Nisu mogli pronaći način da prijeđu usjeklinu, pa su se nevoljko odlučili da se spuste niz dugi obronak i potraže neki drugi, lakši spust od okomite klisure pred njima. Simon je bio gotovo djetinjasto sretan što se ne mora spuštati: koljena su mu još bila slaba kao da je prošao groznicu. Nije imao želje da opet pogleda dolje u razjapljenu gubicu usjekline ni sa čim ispod sebe osim dugog, dugog pada. Bila je jedna stvar penjati se po zidovima i tornjevima Visotvrđe, s njihovim četvrtastim uglovima i zidarskim pukotinama – deblo obješeno poput krhke grančice iznad praznine bilo je sasvim druga priča.

Sat kasnije, u podnožju dugačkog obronka, skrenuli su desno i počeli zaobilaziti prema sjeverozapadu. Nisu prošli više od pet furlonga kad je neki visok, zavijajući uzvik prorezao popodnevni zrak. Obojica su zastala na mjestu; Qantaqa je naćulila uši i zarežala. Zvuk se ponovio.

"Zvuči kao dijete koje plače", objavio je Simon, okrećući glavu da otkrije izvor zvuka.

"Šuma često izvodi takve trikove", počeo je Binabik. Žalobni zvuk se opet podigao. Ubrzo nakon toga stiglo je ljutito lajanje koje su i predobro poznavali.

"Qinkipinih mi očiju!" opsuje Binabik. "Zar će nas proganjati cijelim putem do Naglimunda!?" Lajanje se opet pojačalo, osluhnuo je. "Ipak, to ima zvuk samo jednog psa. To je nekakva sreća."

"Zvuči kao da dolazi odande dolje." Simon je pokazao prema malo udaljenom mjestu gdje je drveće bilo zgusnutije. "Idemo pogledati."

"Simon!" Binabikov glas bio je grub od iznenađenosti. "Kakvu to stvar govoriš? Dajmo se u bijeg da sačuvamo živote!"

"Rekao si da zvuči kao samo jedan. Imamo Qantaqu. Netko je napadnut. Kako možemo pobjeći?"

"Simon, ne znamo da taj zvuk nije trik... ili bi mogla biti životinja."

"Što ako nije?" zapitao je Simon. "Što ako je taj stvor uhvatio neko šumarsko dijete... ili... ili nešto?"

"Šumarsko dijete? Ovako daleko od ruba šume?" Binabik je načas frustrirano zurio u njega. Simon mu je prkosno uzvraćao pogled. "Ha!" reče Binabik teško. "Onda neka tako bude, ako si toliko željan."

Simon se okrenuo i počeo trčati dolje prema gustom drveću.

"'Mikmok hanno so gijiq', kažemo mi u Yiaqanucu!" zazvao je Binabik. "Ako želiš u džepu nositi gladnu lasicu, to je tvoja stvar!" Mladić se nije osvrnuo. Binabik je udario po tlu svojim štapom, onda potrči za njim.

Sustigao je Simona u stotinjak koraka; u sljedećih dvadeset rastvorio je svoj štap da istrese vrećicu sa strijelama. Siknuo je zapovijed koja je vratila jurećeg Qantaqu natrag k njemu, onda spretno zavrti grubu vunu oko jedne od crnih strijela dok je trčao.

"Zar se ne bi mogao otrovati ako se spotakneš i padneš?" upita Simon. Binabik mu je dobacio kiseo, zabrinut pogled trudeći se da održi korak.

Kad su konačno došli do prizora, djelovao je varljivo nevino: pas je čučao pod širokim jasenom, zureći u tamni obris sklupčan na grani iznad njegove glave. Mogao je to biti jedan od dvorskih pasa iz Visotvrđe s mačkom zarobljenom na drvetu, ali su i pas i njegov plijen bili mnogo veći.

Bili su udaljeni manje od sto koraka kad se pas okrenuo prema njima. Iskesio je zube i zalajao. Zlokoban, surov zvuk. Osvrnuo se načas prema drvetu, potom ispruži svoje duge noge i skoči prema njima. Binabik je usporio i stao, podižući šuplju cijev do usta; Qantaqa je protrčala pokraj njega. Kad je pas smanjio razdaljinu među njima, trol je napuhao obraze i puhnuo. Ako je strijela i pogodila, pas to ničim nije pokazao; umjesto toga požurio je naprijed, režeći, a Qantaqa je jurnula da ga susretne. Ovaj pas bio je još veći od ostalih, jednako velik ili možda čak i malo veći od Qantaqe.

Dvije životinje nisu kružile, već su se bacile jedna na drugu, škljocajući čeljustima; trenutak kasnije režeći su se skotrljale na tlo kao zadihana, zakovitlana lopta sivog i bijelog krzna. Pokraj Simona, Binabik je oštro opsovao; njegova kožna vrećica ispala mu je iz ruku u žurbi da namota još jednu strijelu. Bjelokosne igliee rasule su se u lišće i mahovinu pod njihovim nogama.

Režanje boraca podiglo se u više tonove. Duga bijela glava lovačkog psa zabacivala se naprijed-natrag: jedanput, dvaput, triput, kao zmija koja udara. Posljednji put vratila se s krvlju na svojoj blijedoj njušci.

Simon i trol trčali su prema njima kad je Binabik ispustio čudan, prigušen zvuk.

"Qantaqa!" povikao je i požurio naprijed. Simon je ugledao bljesak Binabikove oštrice s koštanim drškom, onda, čas kasnije, nevjerojatno, trol se bacio na zakovitlane životinje i spustio nož, podigao ga i opet udario. Simon, bojeći se za živote obaju svojih suputnika, dohvati šuplju cijev s mjesta gdje ju je Binabik bio odbacio i pojuri naprijed. Stigao je na vrijeme da vidi kako se trol podbočio, uhvatio gusto sivo krzno Qantaqinih leđa i povukao. Dvije životinje su kliznule i razdvojile se; na svakoj je bilo krvi. Qantaqa se polako uspravila, štedeći jednu nogu. Bijeli pas ležao je bez glasa.

Binabik je čučnuo i spustio jednu ruku oko vučjeg vrata, pritišćući čelo na njeno. Simon, čudno dirnut, odmakao se od njih prema drvetu.

Prvo iznenadenje bilo je to što su na granama bijelog jasena bile dvije prilike: mladić razrogačenih očiju koji je u krilu držao manju, tihu figuru. Drugo iznenađenje bilo je to što je Simon poznavao onog većeg.

"To si ti!" Zaprepašteno se zabuljio u zaprljano i okrvavljeno lice. "Ti! Mal... Malahija!"

Dječak nije ništa rekao, samo je buljio dolje progonjenim očima, nježno ljuljajući manju priliku u svom krilu. Na trenutak, šumski lug bio je tih i nepomičan, kao da je popodnevno sunce iznad drveća zastalo u svom napredovanju. Onda je zvuk trube skršio tišinu.

"Brzo!" zazvao je Simon prema Malahiji. "Dolje! Moraš sići!" Binabik mu je prišao s leđa, praćen Qantaqom koja je šepala.

"Lovački rog, siguran sam", bilo je sve što je rekao.

Malahija je, kao da je konačno shvatio, počeo oprezno puzati uz dugu granu prema deblu, pažljivo držeći svog manjeg sudruga. Kad je stigao do mjesta račvanja, oklijevao je trenutak, onda doda opušteni teret dolje do Simona. Bila je to sitna tamnokosa djevojčica, ne starija od deset godina. Bila je nepomična, očiju sklopljenih na preblijedom licu; kad ju je Simon prihvatio, osjetio je nešto ljepljivo preko cijelog prednjeg dijela njene grube haljine. Trenutak kasnije Malahija se spustio s grane, padao posljednjih nekoliko stopa i spotakao se, ali se odmah i digao.

"Što sad?" upitao je Simon, pokušavajući osloniti djevojčicu na svoja prsa. Rog je opet odjeknuo negdje na rubu usjekline koju su ostavili za sobom, a sad se uz njega uzdigao i uzbuđen cvilež novih goniča.

"Ne možemo se boriti protiv ljudi, i pasa zajedno s njima", reko je trol, s očitom iscrpljenošću na upalom licu. "Konje ne možemo prestići. Moramo se sakriti."

"Kako?" upita Simon. "Psi će nas nanjušiti."

Binabik se nagnuo naprijed i uzeo Qantaqinu ozlijeđenu šapu u svoju malu ruku, svijajući je naprijed i natrag. Vučica se načas opirala, onda sjedne, zadihana, dok čovječuljak nije završio sa svojim pregledom.

"Bolna jest, ali nije slomljena", rekao je Simonu. Okrene se da razgovara s vučicom. Malahija je podigao pogled sa Simonova tereta. Zurio je. "Chok, Qantaqa, hrabra moja prijateljice", rekao je trol, "ummu chok Geloj!"

Vučica je zagunđala duboko u prsima, onda odjednom skoči prema sjeverozapadu, u smjeru suprotnom od graje iza njih. Štedeći okrvavljenu prednju nogu, nestala im je iz vida među drvećem za nekoliko trenutaka.

"U nadi sam", objasni Binabik, "da će ih izmiješanost mirisa ovdje", pokazao je na drvo, zatim na krupnog psa koji je ležao u blizini, "zbuniti, pa bi mogli slijediti Qantaqin miris. Mnijenja sam da nju ne mogu dostići, čak ni hromu – previše je ona pametna."

Simon se ogledao. "Možda ono tamo?" upitao je, pokazujući na pukotinu u stijeni nastalu velikim četvrtastim komadom prošaranog kamena koji se odlomio i otpao, kao odvaljen krupnim klinom.

"Osim što ne znamo kojim smjeromće doći", reče Binabik. "Ako siđu niz obronak, to je sreća za nas. Ako se nađu silaziti dalje, projahat će pokraj te rupe tamo. Previše rizika."

Simonu je bilo teško misliti. Graja pasa bila je zastrašujuća. Je li Binabik u pravu? Zar će ih progoniti cijelim putem do Naglimunda? Neće još dugo moći trčati, ovako iscrpljeni i izmučeni.

"Tamo!" reče naglo. Još jedan prst stijene virio je malo dalje kroz tlo šume, triput viši od čovjeka. Drveće je bilo gusto u njegovu podnožju, okružujući ga kao dječica koja pomažu djedu da odšepesa do stola postavljenog za večeru.

"Ako se možemo uspeti na ono," rekao je Simon, "bitćemo čak i iznad onih na konjima!"

"Da", reče Binabik potvrđujući glavom. "Tako je, imaš pravo. Hajde, idemo se popeti." Krenuo je prema izbočini, utihli Malahija tik za njim. Simon je premjestio djevojčicu uz svoje tijelo i požurio za njima.

Binabik se djelomično uspeo. Prihvatio se za granu jednog drveta koje se naginjalo u blizini dok se okretao. "Dodaj malenu meni."

Simon ga je poslušao, ispruživši ruke koliko je mogao, onda se okrene da spusti potpornu ruku na Malahijin lakat, dok je ovaj tražio početni oslonac. Dječak je otresao Simonov pokret pomoći i počeo se oprezno penjati.

Simon je bio zadnji. Kad je došao do prve istake, podigao je mirno tijelo djevojčice i nježno je prebacio preko svog ramena, onda se uspne da zaobljenog vrha stijene. Legao je s drugima u lišće i grančice, skriven od pogleda s tla paravanom grana. Srce mu je žestoko lupalo od iscrpljenosti i straha. Činilo mu se da već cijelu vječnost samo trči i skriva se.

Dok su se još meškoljili, pokušavajući pronaći udoban položaj za sva četiri tijela, lavež pasa podigao se do užasnih visina; trenutak kasnije šuma pod njima ispunila se strelovitim bijelim prilikama.

Simon je ostavio djevojčicu stisnutu u Malahijinu naručju i tiho se provukao naprijed. Pridružio se Binabiku na rubu izboja, vireći s trolom kroz pukotinu u lišću. Psi su bili posvuda, njušeći, lajući; bilo ih je barem dvadeset koji su uzbuđeno trčali amo-tamo među drvećem, oko tijela svoga sudruga i podnožja istake. Jedan od njih čak kao da se zabuljio ravno gore u Simona i Binabika, blistavih praznih bijelih očiju, divlje iskeženih crvenih usta. Trenutak kasnije otrčao je natrag da se pridruži svojim zapjenjenim sudruzima.

U blizini se oglasio rog. U roku od minute pojavila se linija konja, tražeći put kroz gusto pošumljen obronak. Sad su psi imali i četvrti kut za svoje obilaženje, trčali su lajući između kameno sivih nogu vodećeg konja, koji je hodao mirno kao da su to mušice. Ostali konji nisu bili toliko spokojni; jedan odmah iza njega malo se propeo i gospodar ga je izveo iz crte, potjeravši ga niz zadnji kratak obronak ne bi li ga ipak umirio i zapjenjenog zaustavio u blizini izboja.

Ovaj jahač bio je mlad i obrijan, snažne brade i kovrčave kose boje svoga kestenjastog konja. Nosio je preko srebrnastog oklopa plavu i crnu tuniku s ukrasom od tri žuta cvijeta postavljena ukoso od ramena do pasa. Izraz lica bio mu je kiseo.

"Još jedan je mrtav", pljunuo je. "Što mislite o tome, Jegger?" Glas mu je dobio sarkastičan ton. "Oh, oprostite, htio sam reći: gospodaru Ingen. "

Simon se zapanjio kako su čiste čovjekove riječi, kao da je govorio izravno skrivenim slušateljima. Zadržao je dah.

Oklopljeni čovjek buljio je u nešto izvan njihova vidokruga, profil mu je odjednom djelovao vrlo poznato. Simon je bio uvjeren da je već negdje vidio tog čovjeka, najvjerojatnije u Visotvrđi. Sigurno se radilo o Erkynlanđaninu, znao je po naglasku.

"Nije važno kako me zovete", rekao je drugi glas, dubok, gladak, hladan. "Niste vi učinili Ingena Jeggera gospodarom ovog lova. Vi ste ovdje iz... pristojnosti, Heahferth. Jer je ovo vaša zemlja."

Simon je shvatio da je prvi čovjek barun Heahferth, redoviti gost Elijina dvora i kompanjon grofa Fengbalda. Drugi govornik dojahao je sa svojim konjem do rupe kroz koju su Simon i Binabik zurili. Uzbuđeni bijeli psi petljali su se oko konjskih kopita.

Čovjek zvan Ingen bio je sav u crnom, tunika, hlače i košulja bile su mu iste, tmurne, nesjajne boje. Isprva je djelovao kao da ima bijelu bradu; trenutak kasnije postalo je jasno da su kratko ošišane čekinje na grubom licu tako svijetložute da su postale gotovo bezbojne – bezbojne poput njegovih očiju, slabašnih blijedih točaka na njegovu tamnom licu. Mogle su biti plave.

Simon je zurio u hladno lice uokvireno crnom tkaninom, u snažno, mišićavo tijelo. Osjetio je strah drukčiji od bilo kojeg drugog straha koji je osjetio cijelog ovog opasnog dana. Tko je tajčovjek? Izgledao je kao Rimeržanin, ime mu je bilo rimerško, ali govorio je čudno, sporim, čudnim naglaskom kakav Simon nikad nije čuo.

"Moja zemlja završava na rubu šume", rekao je Heahferth i okrenuo svog pobunjenog konja natrag prema drugima. Pola tuceta ljudi u lakom oklopu skupilo se na čistini iza njih i sjedilo na konjima, čekajući. "A tamo gdje završava moja zemlja," nastavio je Heahferth, "završilo je i moje strpljenje. Ovo je farsa. Mrtvi psi rasuti uokolo kao piljevina..."

"A dvoje zarobljenika pobjeglo", dovrši Ingen teško.

"Zarobljenici!" narugao se Heahferth. "Dječak i djevojčica! Zar mislite da su to izdajnici do kojih je Eliji tako stalo? Zar mislite da je takav par", nagnuo je glavu prema strvini velikog psa, "učinio ovo?"

"Psi su lovili nešto." Ingen Jegger zurio je dolje u mrtvog psa. "Gledajte. Pogledajte rane. Nikakav medvjed i nikakav vuk nije napravio ovako nešto. To je naš plijen koji još bježi. A sad, zahvaljujući vašoj gluposti, bježe i naši zarobljenici."

"Kako se usuđujete?!" rekao je barun Heahferth, podižući glas. "Kako se usuđujete!? Jednom riječju mogao bih vas ispuniti strijelama kao ježa."

Ingen je polako podigao pogled sa pseće strvine. "Ali nećete", rekao je tiho. Heahferthov konj je ustuknuo, propinjući se. Kad ga je barun svladao, dvojica ljudi načas su zurili jedan u drugoga.

"Oh... onda dobro", reče Heahferth. U glas mu se uvukao drukčiji ton kad je skrenuo pogled s crnog čovjeka i zabuljio se preko šume. "Što sad?"

"Psi su nanjušili trag", reče Ingen. "Učinit ćemo što moramo. Slijedit ćemo ih." Podigao je rog koji mu je visio na boku i puhnuo u njega. Psi, koji su se bili rojili uokolo na rubu čistine, zalajali su i požurili u smjeru u kojem je Qantaqa bila nestala; Ingen Jegger potakao je svog visokog sivog konja za njima bez i jedne riječi. Barun Heahferth, psujući, mahnuo je svojim ljudima i krenuo za njim. U stotinu otkucaja srca, šuma ispod izbočine se ispraznila i opet utihla, ali Binabik ih je sve još neko vrijeme zadržao na mjestu prije nego što im je dopustio da se spuste.

Kad su stigli na tlo, brzo je pregledao djevojčicu, otvorivši joj oči pažljivim, tupastim prstom, nagnuvši se bliže da joj osluhne srce.

"Vrlo loše joj je, ovoj maloj. Kako joj je ime, Malahija?"

"Lelet", reče dječak, zabuljen u blijedo lice. "Moja sestra."

"Jedina nam je nada da je brzo odvedemo u Gelojinu kuću", reče Binabik. "I nadajmo se također da je Qantaqa zavela ove ljude na krivi put, tako da se tamo nađemo živi."

"Što radiš ovdje, Malahija!?" upitao je Simon. "I kako si pobjegao od Heahfertha?" Dječak nije govorio, a kad je Simon ponovio pitanje, okrenuo je glavu.

"Pitanja za kasnije", rekao je Binabik ustajući. "Sad nam je potrebna brzina. Možeš li nositi ovo žensko dijete, Simone?"

Probijali su se prema sjeverozapadu kroz gustu šumu. Sunce na zalasku bolo je kroz grane. Simon je upitao trola o čovjeku po imenu Ingen i o njegovu čudnom načinu govora.

"Crni Rimeržanin, mnijenja sam", reče Binabik. "Oni su rijetke ptice, nisu često viđeni osim u najsjevernijim naseljima gdje ponekad dolaze trgovati. Oni ne govore jezikom Rimmersgarda. Kaže se da žive na rubovima zemalja koje pripadaju Nornima."

"Opet Norni", zagunđao je Simon, saginjući se pred granom koja je odletjela iz Malahijine neoprezne ruke. Okrenuo se prema trolu. "Što se događa?! Zašto se takvi ljudi zanimaju za nas?"

"Opasna vremena, prijatelju Simone", rekao je Binabik. "Kroz opasna vremena prolazimo."

Nekoliko sati je prošlo i sjene poslijepodneva postajale su sve duže i duže. Krpice neba što su svjetlucale kroz krošnje polako su se iz plavog prelijevale u sedefno ružičasto. Trojka je hodala dalje. Tlo je najvećim dijelom bilo ravno, s vremena na vrijeme ugibajući se poput plitke prosjačke zdjelice. U granama nad njima, vjeverice i šojke nastavljale su sa svojim beskrajnim svađama; cvrčci su zujali u zapetljanom lišću pod njihovim nogama. Jednom je Simon ugledao krupnu sivu sovu koja je postrance poput duha hodala kroz koloplet grana iznad njihovih glava. Kasnije je vidio još jednu, tako sličnu onoj prvoj kao da joj je blizanka.

Binabik je pažljivo proučavao nebo kad bi prolazili preko čistina i skrenuo ih malo prema istoku; uskoro su došli do šumskog potočića koji je grgoljio kroz tisuću sićušnih brana od palih grana. Neko su vrijeme hodali kroz gustu travu koja mu je obrubljivala obale; kad im je stablo drveta zapriječilo prolaz, skrenuli su i pronašli put po kamenju što se prosulo po blagoj struji potoka.

Korito potoka se proširilo kad je u njega ušao još jedan mali pritok. Ubrzo je Binabik podigao ruku da ih zaustavi. Upravo su bili prošli oko zavoja u vodotoku; ovdje je potok naglo nestajao, jureći u obliku sitnih vodopada preko niza kamenih izbočina.

Stajali su na rubu velike doline, ukošenog prostranstva drveća koje je vodilo dolje do širokog, tamnog jezera. Sunce im je nestalo iz vida i u sumraku zazujalom od kukaca voda je djelovala ljubičasto i duboko. Korijenje

drveća vijugalo je u vodu poput zmija. Oko jezera se pružao neki dojam mirnoće, tihih tajni prošaptanih samo beskrajnom drveću. Na drugoj strani, mutna i teško vidljiva u tami što se skupljala, stajala je visoka slamom pokrivena koliba, uzdižući se nad vodom tako da se isprva činilo da lebdi u zraku; tren kasnije Simon je vidio da je potpornji podižu iznad površine jezera. Mekano žuto svjetlo poput maslaca je sjajilo kroz dva mala prozora.

"Kuća Gelojina", reče Binabik. Krenuli su dolje u drvećem obrubljenu dolinu. S bezglasnim šuštanjem krila neki sivi obris odvojio se od drveća iza njih i odlebdio u dva kruga iznad jezera, onda nestane u tami oko kolibe. Na trenutak se Simonu činilo da vidi sovu kako ulazi u kolibu, ali kapci su mu bili teški od iscrpljenosti i nije mogao raščistiti pogled. Noćna pjesma cvrčaka podigla se oko njih dok su se sjenke produbljivale. Neka skakutava prilika pojurila je oko ruba jezera prema njima.

"Qantaqa!" Binabik se nasmijao i potrčao dolje, vučici u susret.

26

U Gelojinoj kući

Prilika koja je stajala na vratima uokvirena toplim svjetlom nije se ni pomakla ni progovorila dok su se suputnici uspinjali dugim mostom od dasaka koji je vodio od praga do ruba jezera. Simon je slijedio Binabikov uspon, oprezno noseći malu Lelet, ali nije mogao a da se ne zapita zašto ta žena, Geloj, nema neki ulaz stalnije prirode, nešto što bi barem imalo konop kao rukohvat. Njegove iscrpljene noge teško su se držale uskog mosta.

Pretpostavljam da nema baš puno posjetilaca, kao prvo, pomislio je, gledajući po sve tamnijoj šumi.

Binabik je zastao pred prvom stubom i poklonio se, zamalo odgurnuvši Simona u mirnu vodu.

"Valada Geloj," objavio je, "Binbines Mintahoqis treba tvoju pomoć. Dovodim putnike."

Prilika na vratima koraknula je unatrag, oslobađajući put.

"Poštedi me nabanskih konstrukcija, Binabik." Glas je bio grubo zvučan, teškog i čudnog naglaska, ali nepogrešivo ženski. "Znala sam da si to ti. Qantaqa je ovdje već sat vremena." Na obalnom kraju rampe vučica je podigla uši. "Naravno da ste dobrodošli. Zar si mislio da bih vas odbila?"

Binabik je ušao u kuću. Simon je progovorio, korak iza njega.

"Gdje da stavim djevojčicu?" Sagnuo se prolazeći kroz vrata visokog stropa i dugih, lepršavih sjena koje su bacali plamenovi mnoštva svijeća, a onda Geloj stane pred njega.

Bila je odjevena u grubu halju od mrke tkanine, nespretno povezanu pojasom. Visina joj je bila negdje između Simonove i trolove, lice široko i pocrnjelo od sunca, izbrazdano borama oko očiju i usta. Tamna kosa bila joj je prošarana sjedinama i odrezana kratko, tako da je izgledala kao neki svećenik. Ali oči su ga uhvatile – okrugle, žute oči teških kapaka s krupnim, ugljenocrnim zjenicama. Bile su to stare, znalačke oči, kao da su pripadale nekoj drevnoj ptici iz visina, a iza njih je bilo moći koja ga je ukopala na mjestu. Činilo se kao da ga je cijelog premjerila, iskrenuvši ga naopako i istresavši ga kao vreću, sve u jednom trenutku. Kad joj je pogled konačno skliznuo na ozlijeđenu djevojčicu, osjećao se iscijeđen kao prazna mješina za vino.

"Ovo dijete je ozlijeđeno." To nije bilo pitanje.

Simon joj je bespomoćno dopustio da uzme Lelet iz njegova naručja, kad im je pristupio Binabik.

"Napali su je psi", rekao je trol. "Psi sa žigom Olujnog vrha."

Ako je očekivao izraz iznenađenja ili straha, bio je razočaran. Geloj je odlučno prošla pokraj njega do slamnate prostirke na podu, gdje je spustila djevojčicu. "Nađite hrane ako ste gladni", rekla je. "Ja sad imam posla. Jesu li vas slijedili?"

Binabik joj je užurbano pričao o nedavnim događajima, dok je Geloj razodijevala opušteno tijelo djeteta. Konačno je ušao Malahija. Čučnuo je uz prostirku, prateći Geloj dok je čistila Leletine rane. Kad se Malahija nagnuo preblizu, smetajući joj, valada je blago dotakla dječakovo rame jednom od sunca pjegavom rukom. Produžila je dodir, zureći načas u njega, sve dok Malahija nije podigao pogled i trgao se. Tren kasnije opet je podigao oči do Gelojinih. Nešto kao da je bez riječi prošlo, između njih prije no što se Malahija okrenuo i sjeo uza zid.

Binabik je potakao vatru, neočekivano smještenu u dubokoj rupi u podu. Dim – bilo ga je iznenađujuće malo – dizao se do stropa; Simon je pretpostavljao da postoji i dimnjak skriven u sjenkama iznad njih.

Sama koliba, koja se zapravo sastojala od samo jedne prostrane sobe, podsjećala ga je po mnogo čemu na Morgenesove radne odaje. Mnogo čudnih predmeta bilo je povješano po glinom pokrivenim zidovima: lisnate grane svezane u uredne zavežljaje, vreće osušena cvijeća, prosute latice, stapke, šaš i dugo, sklisko korijenje koje je izgledalo kao da je nevoljko stiglo dolje iz jezera. Svjetlo vatre palucalo je i preko mnoštva sićušnih životinjskih lubanja, ocrtavajući njihove svijetle, uglačane površine ne prodirući u tamu očiju.

Jedan cijeli zid bio je podijeljen između poda i stropa do pasa visokom policom od kore razapete na okvir; polica je također bila prekrivena čudnim stvarima: životinjskim krznima i sitnim zavežljajima štapova i kostiju, predivnim, vodom izglačanim, kamenjem svih boja i oblika, pažljivo naslaganom skupinom smotanih pergamenata, s ručkama okrenutim prema van poput gomile drva za potpalu. Sve je bilo toliko natrpano da je Simonu trebalo neko vrijeme dok nije shvatio da to zapravo uopće i nije polica, već pisaći stol; pokraj pergamenata je bio svežanj veluma i pero za pisanje u tintarnici izrađenoj od još jedne životinjske lubanje.

Qantaqa je tiho zacviljela i nosom mu dotakla bedro. Simon joj počeše njušku. Bilo je posjekotina na njenu licu i ušima, ali krzno je bilo pažljivo očišćeno od sasušene krvi. Okrenuo se od stola do širokog zida koji je gledao na jezero svojim dvama malim prozorima. Sunce je već nestalo. Svjetlo svijeća koje je teklo iz kuće oblikovalo je dva duga, nepravilna četverokuta na vodi; Simon je vidio svoj mršavi obris u jednom od njih, kao zjenicu nekog sjajnog oka.

"Zagrijao sam malo juhe", rekao je Binabik iza njega i ponudio mu drvenu zdjelu. "Meni samom treba tako nešto," nasmiješio se trol, "a treba i tebi i svima drugima. Nadam se da nikad neću imati još jedan ovakav dan u životu."

Simon je puhnuo na vruću tekućinu, onda malo srkne. Bilo je pikantno i pomalo gorko, poput kuhane jabukovače za Elizijino.

"Dobro je", rekao je i srknuo još malo. "Što je to?"

"Bolje da se ne daš na pitanje, možda", nasmiješio se Binabik zločesto. Geloj je podigla pogled s prostirke, obrva spuštenih do korijena njezina oštrog nosa, i probola Binabika prodornim pogledom.

"Prestani s tim, trolu, dječaka će zaboljeti trbuh", frknula je nervozno. "Kozjak, maslačak i kiselica, to je sve čega ima unutra, dječače."

Binabik je djelovao posramljeno. "Isprike, valada."

"Sviđa mi se", rekao je Simon, zabrinut da ju je nekako uvrijedio, makar samo kao meta Binabikova zadirkivanja. "Hvala vam što ste nas primili. Moje ime je Simon."

"Ah", zagunđa Geloj, a onda se okrene natrag čišćenju djevojčičinih ozljeda. Zbunjen, Simon je dovršio svoje varivo što je tiše mogao. Binabik je uzeo zdjelu i opet je napunio; tu je dovršio gotovo isto tako brzo.

Binabik je počeo češljati Qantaqino gusto krzno svojim tupastim prstima, bacajući čičke i grančice koje bi oslobodio u vatru. Geloj je u tišini stavljala meleme na Lelet dok ih je Malahija promatrao. Tanka crna kosa zaklanjala mu je lice. Simon je pronašao relativno nepretrpano mjesto da se nasloni na zid kolibe.

Legija cvrčaka i drugih noćnih pjevača ispunila je šupljinu noći dok je Simon tonuo u iscrpljen san, srca koje je kucalo sasvim polako.

Još je bila noć kad se probudio. Glupo je zamahao glavom, pokušavajući raščistiti ljepljiv talog prekratkog sna; trebao mu je trenutak zurenja po nepoznatoj prostoriji dok se nije sjetio gdje se nalazi.

Geloj i Binabik su tiho razgovarali, žena na visokom stolcu, trol prekriženih nogu pokraj nje, kao učenik. Iza njih na prostirci je ležao taman, kvrgav obris koji je Simon konačno prepoznao kao Malahiju i Lelet skutrene zajedno u snu.

"Nije važno jesi li bio pametan ili ne, mladi Binabiče", govorila je žena. "Imao si sreće, a to je još bolje."

Simon je odlučio obavijestiti ih da je budan. "Kako je djevojčica'?" upitao je, zijevajući.

Geloj je okrenula glavu prema njemu ali su joj oči ostale u sjeni. "Vrlo loše. Teško ranjena i u groznici. Nornski psi... pa, nije dobro kaci te ugrizu. Jedu nečisto meso."

"Valada je učinila sve što se može, Simone", rekao je Binabik. Imao je nešto u rukama: novu vrećicu koju je šivao od komada kože dok je govorio. Simon se zapitao gdje bi trol mogao pronaći nove strijele. Oh, da mu je mač... ili barem nož! Ljudi u pustolovinama uvijek su imali mačeve ili oštre umove. Ili čarolije.

"Jesi li joj rekao..." Simon je oklijevao. "Jesi li joj rekao za Morgenesa?"

"Već sam znala." Geloj se zagledala u njega dok joj je svjetlo vatre crvenilo sjaj očiju. Kad je progovorila, bilo je to sa snažnom promišljenošću. "Bio si s njim, dječače. Znam ti ime, a osjetila sam Morgenesov znak na tebi kad sam te dotakla uzimajući dijete." Da to dokaže, ispružila je svoju široku, žuljevitu ruku.

"Znate mi ime?"

"Kad je doktor u pitanju, znam mnogo stvari."

Geloj se nagnula naprijed i potakla vatru dugačkim, pocrnjelim štapom. "Velik čovjek je izgubljen, čovjek za kojim ćemo svi žaliti."

Simon je oklijevao. Znatiželja je nadvladala zadivljenost. "Kako to mislite?" Prešao je preko poda i sjeo uz trola. "To jest, što znači mi?"

"Mi znači svi mi", rekla je. "Mi znači: oni koji nemaju dobrodošlicc za tamu."

"Rekao sam Geloj sve što nam se dogodilo, prijatelju Simone." Binabik je govorio tiho. "Nije tajna da nemam objašnjenja."

Geloj se namrštila i povukla svoju grubu halju čvršće oko sebe. "A nemam ih ni ja... za sada. Ipak, sad mi je jasno da su vremenski znakovi koje sam vidjela čak i ja ovdje, na svom skrovitom jezeru, guske što lete prema sjeveru koje su trebale zagakati nada mnom prije dva tjedna, sve te stvari koje su me začudile u ovom čudnom vremenu," skupila je dlanove, kao u pokretu molitve, "stvarne su – i promjena koju najavljuju je također stvarna. Stravično stvarna." Teško je spustila ruke u krilo i zagledala se u njih.

"Binabik je u pravu", reče napokon. Pokraj nje, trol je odmjereno kimnuo glavom, ali Simonu se činilo da je ugledao zadovoljni sjaj u čovječuljkovim očima, kao da je dobio veliki kompliment. "Ovo je znatno više od borbe između kralja i njegova brata", nastavila je. "Sukobi kraljeva mogu dotući zemlju, mogu iščupati drveće i okupati

polja u krvi," jedna cjepanica je pukla i Simon je poskočio, "ali ratovi ljudi ne dovode tamne oblake sa sjevera i ne šalju gladne medvjede u mjesecu maji natrag u njihove brloge."

Geloj je ustala i protegla se, široki rukavi njezine halje visjeli su poput ptičjih krila. "Sutra ću pokušati pronaći vam neke odgovore. Sad bismo svi trebali odspavati dok još možemo, jer se bojim daće se djetetu kroz noć groznica snažno vratiti."

Otišla je do drugog zida i počela vraćati male posude na police. Simon je raširio svoj ogrtač na podu uz rub vatrenog bunara.

"Možda ne bi trebao spavati tako blizu", upozorio je Binabik. "Iskra koja poskoči može te zapaliti."

Simon ga je sumnjičavo pogledao, ali trol nije djelovao kao da se šali. Povukao si je ogrtač nekoliko stopa dalje i legao na njega, zavrnuvši kapuljaču u jastuk pod svojom glavom, onda pažljivo povuče strane preko sebe. Binabik se odmakao u kut i nakon trenutka šuštanja i lupkanja također se udobno smjestio.

Pjesma cvrčaka je zamrla. Simon je zurio u sjene koje su palucale po gredama, osluškivao blago siktanje vjetra koji je beskonačno prolazio kroz granje okolnog drveća i van, preko jezera.

Nikakva svjetiljka nije gorjela i nikakva vatra; samo je gljivasto blijedo svjetlo mjeseca prodiralo kroz visoke prozore, bojeći natrpanu sobu nekom vrstom sleđene pokosti. Simon se zabuljio oko sebe u čudne, neprepoznatljive obrise koji su zakrčili plohu stola, a krupna, nepomična obličja knjiga naslaganih u nakrivljene hrpe nicala su iz poda poput nadgrobnih kamenova na groblju. Pogled mu je privukla jedna knjiga koja je ležala otvorena, sjajeći bijelo poput mesa drveta ostrugane kore. Usred otvorene stranice nalazilo se poznato lice –čovjek gorućih očiju, čija je glava nosila razgranate rogove jelena.

Simon je pogledao sobu, onda opet knjigu. Bio je u Morgenesovim odajama, naravno. Naravno! Gdje je mislio da se nalazi?

Čim je shvatio, obrisi su dobivali poznate oblike doktorovih bočica i stalaka i retorti, na vratima se začuo oprezan grebuckav zvuk. Trgao se od neočekivanog zvuka. Pod kosim trakama mjesečine zidovi kao da su se naginjali. Grebanje se opet začulo.

"... Simone...?"

Glas je bio vrlo tih, kao da govornik ne želi da ga čuju, ali smjesta ga je prepoznao.

"Doktore?!" Skočio je na noge i u nekoliko koraka dospio do vrata. Zašto starac nije pokucao? I što je radio da se vraća ovako kasno? Možda je bio na nekom tajanstvenom putovanju i glupavo si zaključao vrata – naravno, tako je bilo! Sva sreća što je Simon ovdje pa ga može pustiti unutra.

Petljao je sa zasjenjenim zasunom. "Što ste to radili, doktore Morgenes?" šapnuo je. "Tako vas dugočekam!" Nije bilo odgovora.

Dok je još izvlačio zasun iz omče, ispunio ga je nagli osjećaj nelagode. Zastao je s napola otkračunatim vratima, stojeći na prstima da proviri kroz pukotinu među daskama.

"Doktore?"

U unutarnjem hodniku, pred vratima stajao je starčev zasjenjeni, ogrnuti obris okupan plavim svjetlom svjetiljki. Lice mu je bilo u sjeni, ali nije mogao ne prepoznati njegov otrcani stari ogrtač, krhku građu, tračke bijele kose koja mu je provirivala ispod kapuce, odsijavajući plavičasto u svjetlu lampi. Zašto ne odgovara? Zar je ozlijeđen?

"Jeste li dobro?" upitao je Simon, otvarajući vrata. Mala, pognuta figura nije se pomakla. "Gdje ste bili? Što ste otkrili?" Činilo mu se da je doktor nešto rekao, nagnuo se naprijed.

"Što?"

Riječi koje su se podigle k njemu bile su pune zraka, bolno oštre. "... Lažni... glasnik... " bilo je sve što je razumio – suhi glas kao da se mučio s govorom – a onda se lice podiglo i kapuca je pala.

Glava koja je nosila otrcane niti bijele kose bila je spaljena, pocrnjela razvalina: gruda s ispucanim, praznim jamama umjesto očiju, tanki vrat na kojem se ljuljao pougljenjeni štap. Dok je Simon teturao unatrag s vriskom zapelim u grlu, tanka crvena linija raširila se preko prednjeg dijela crne, kožne lopte; trenutak kasnije usta su se otvorila u zijev, raspuknuti osmijeh ružičastog mesa.

"Lažni... glasnik..." reklo je, svaka je riječ bila šuštavi udah. "... Čuvaj se..."

A onda je Simon ipak počeo vrištati, dok mu krv nije zabubnjala u ušima, jer spaljena stvar je govorila, bez ikakve dvojbe, glasom doktora Morgenesa.

Zabrzanom srcu trebalo je vremena da uspori. Sjeo je, teško dišući, a Binabik je sjeo pokraj njega.

"Ovdje nema ničeg što bi ti naškodilo", rekao je trol, onda pritisne dlan o Simonovo čelo. "Smrznut si."

Geloj im je prišla od prostirke gdje je bila vratila na mjesto Malahijin pokrivač, odbačen kad ga je Simonov krik naglo probudio.

"Jesi li imao ovako snažne snove i dok si živio u dvorcu, dječače?" upitala je, buljeći u njega oštrim okom kao da izaziva nijekanje.

Simon je zadrhtao. Suočen s tim strahovitim pogledom, nije osjećao potrebu da kaže bilo što osim istine. "Ne do... do posljednjih nekoliko mjeseci prije... prije..."

"Prije nego što je Morgenes umro", reče Geloj bezizražajno. "Binabik, ako me sve moje znanje nije potpuno napustilo, ne mogu vjerovati da je to slučajnost, da on sanja o Morgenesu u mojoj kući. Ne takav san."

Binabik je prošao rukom kroz svoju od sna razbarušenu kosu. "Valada Geloj, ako ti ne znaš, kako bih ja mogao? Kćeri planinska! Osjećam se kao da osluškujem zvukove u mraku. Ne mogu razaznati opasnosti koje nas okružuju, ali opasnosti znam da jesu. Simon sanja o upozorenju na lažnog glasnika... ali to je samo jedna od previše tajnovitih stvari. Zašto Norni? Crni Rimeržanin? Prljavi Bukkeni?"

Geloj se okrenula Simonu i blago, ali odlučno gurnula ga natrag na njegov ogrtač. "Pokušaj ponovno zaspati", rekla je. "Ništa što bi ti moglo nauditi neće ući u vještičinu kuću." Okrenula se Binabiku. "Ja mislim da će on, ako je san koji je opisao tako suvisao kako djeluje, biti od koristi u našoj potrazi za odgovorima."

Ležeći na leđima, Simon je vidio valadu i trola kao crne obrise spram sjaja žara. Manja sjenka nagnula se k njemu.

"Simone," prošapće Binabik, "ima li nekih drugih sanjanja koja su se našla izostavljena? Koja nisi ispričao?"

Simon je polako odmahnuo glavom s jedne strane na drugu. Nije bilo ničeg, ničeg osim sjena, a i bio je umoran od govorenja. Još je mogao okusiti strah od spaljene stvari na vratima; samo se htio predati požudnom stisku zaborava, spavati, spavati...

Ali nije bilo tako lako. Premda je držao oči čvrsto zatvorene, sliku vatre i katastrofe ipak su se dizale pred njim. Bacakajući se i prevrćući, nesposoban da pronađe položaj koji bi mu ohrabrio napete mišiće da se opuste, čuo je tih razgovor trola i vještice kako grebucka poput štakora u zidovima.

Konačno je čak i taj zvuk prestao. Odmjereno disanje vjetra opet mu se podiglo u ušima; otvorio je oči. Geloj je sama sjedila pred vatrom, ramena podignutih kao ptica što se štiti od kiše, poluotvorenih očiju; nije mogao razaznati spava li ili promatra vatru koja je zamirala.

Posljednja budna pomisao, koja se podigla negdje duboko iz njega, svjetlucajući dok je dolazila kao vatra ispod mora, bila je o visokom brijegu, brijegu okrunjenom kamenjem. To je bilo u snu, zar ne? Trebao se sjetiti... trebao je reći Binabiku.

Vatra se pojavila u tami vrha brijega i čuo je škripanje drvenih kotača, kotača sna.

Kad je jutro stiglo, sa sobom nije dovelo i sunce. S prozora kolibe, Simon je vidio tamne krošnje na suprotnoj strani dola, ali samo jezero imalo je debeo ogrtač magle. Čak je i ravno ispod prozora bilo teško vidjeti vodu, izmaglica što se polako kovitlalačinila je sve nejasnim i nestvarnim. Iznad vrhova tmurnog reda drveća nebo je bilo bez dubine i sivo.

Geloj je povela dječaka Malahiju sa sobom na skupljanje nekih mahovina za meleme, ostavljajući Binabika da se brine za Lelet. Trol se činio pomalo ohrabren djetetovim stanjem, ali kad je Simon pogledao njezino blijedo lice i slabašne pokrete malih prsa, zapitao se kakvu je razliku čovječuljak uočio a koja je njemu izmicala.

Simon je ponovno zapalio vatru služeći se hrpom suhih grana što ju je Geloj imala uredno složenu u kutu, onda ode pomoći promijeniti zavoje na djevojčici.

Dok je Binabik skidao pokrivač s Leletina tijela i podizao zavoje, Simon se trgao, ali nije si dopustio da se okrene. Cijeli trup bio joj je crn od masnica i ružnih tragova zuba. Koža joj je bila otrgnuta ispod lijeve ruke do bedra, neravna brazgotina duga cijelu stopu. Dok je Binabik završavao sčišćenjem rane i opet je omatao širokim trakama platna, sitne ružice krvi procvjetale su kroz tkaninu.

"Ima li zaista šansu da preživi?" upita Simon. Binabik je slegnuo ramenima, ruku zaposlenih pravljenjem pažljivih čvorova.

"Geloj misli da bi mogla imati", rekao je. "Ona je žena oštrog i izravnog uma koja nema za ljude ništa većeg poštovanja nego za životinje, no to je poštovanje uistinu vrlo visoko. Ona se ne bi borila protiv nemogućeg, mnijenja sam."

"Je li zaista vještica kako je rekla?"

Binabik je povukao plahtu preko djevojčice, ostavljajući joj otkrivenim samo mršavo lice. Usta su joj bila djelomično otvorena; Simon je vidio da je izgubila oba prednja zuba. Osjetio je naglu, gorku bol suosjećanja s djevojčicom – izgubljena samo sa svojim bratom u divljoj šumi, uhvaćena i izmučena, prestrašena. Kako je gospod Usires mogao voljeti takav svijet?

"Vještica?" Binabik je ustao. Vani, Qantaqa je lupetala po mostu što je vodio do vrata: Geloj i Malahija uskoro će je slijediti. "Mudra žena, rekao bih, sigurno jest, i biće rijetke snage. Na tvom jeziku razumijem da vještica znači lošu osobu, neku koja pripada vašem đavlu i nanosi susjedima zlo. To valada sigurno nije. Njezini susjedi su ptice i šumski stanovnici, brine se za njih kao za svoje stado. Ipak, otišla je iz Rimmersgarda prije mnogo godina – mnogo, mnogo godina – i došla ovamo. Moguće jest da su ljudi koji su jednom bili živjeli oko nje mislili neku takvu glupost... možda je to razlog njezina dolaska na ovo jezero."

Binabik se okrenuo da pozdravi nestrpljivu Qantaqu, češući je kroz dugo krzno njenih leđa dok se ona meškoljila od zadovoljstva, onda odnese posudu do ulaznih vrata i spusti je u vodu. Vrativši se, objesio je posudu na lanac s kukom što je visio nad vatrom.

"Poznavao si Malahiju u dvorcu, rekao si?"

Simon je promatrao Qantaqu: vučica je otrčala natrag do jezera i stajala je u plićaku, kopajući po vodi svojom njuškom. "Zar ona to pokušava uloviti ribu?" zapitao je, smijući se.

Binabik se strpljivo osmjehne i kimne. "I uhvatiti je može. Malahija?"

"Oh. Da, znao sam ga tamo... pomalo. Jednom sam ga uhvatio da me uhodi. Premda je on to zanijekao. Je li razgovarao s tobom? Je li ti rekao što su on i njegova sestra radili u Aldheorte, kako su ih uhvatili?"

Qantaqa je zaista uhvatila jednu ribu, sjajnog srebrnog stvora koji se divlje, ali beznadno koprcao dok se vučica penjala na rub jezera, kapljući uokolo.

"Više sreće bih imao kad bih se dao na učenje kamenova pjevanju." Binabik je pronašao zdjelu osušenog lišća na jednoj od Gelojinih polica i smrvio ga pregršt u lonac vrele vode. Istog časa, soba se ispunila toplim, mirisima metvice. "Pet ili šest riječi čuo sam mu iz usta otkako smo ih našli na onom drvetu. On te se sjeća, međutim. Nekoliko puta sam ga vidio da bulji u tebe. Mnijenja sam da nije opasan – zapravo, imam pravu uvjerenost u to – ali ipak, potrebna je pažnja."

Prije nego što je mogao progovoriti, Simon je odozdo začuo Qantaqin kratki lavež. Pogledao je kroz prozor na vrijeme da vidi vučicu kako skače na noge, ostavljajući gotovo prožderan ulov na obali i poskakuje niz put; trenutak kasnije nestala je u magli. Uskoro je dojurila natrag, praćena dvjema prilikama koje su polako postajale Geloj i čudan dječak lisičjeg lica, Malahija. Njih dvoje živahno su razgovarali.

"Qinkipa!" puhne Binabik dok je miješao lonac s vodom. "Sad se dao na govorenje."

Dok je na pragu strugala čizme, Geloj je gurnula glavu unutra. "Magla je posvuda", rekla je. "Šuma je danas pospana." Ušla je istresajući svoj ogrtač, praćena Malahijom, koji je i opet djelovao oprezno. Obrazi su mu bili zažareni.

Geloj je smjesta otišla do svog stola i počela vaditi i slagati sadržaj dviju vrećа. Danas je bila odjevena poput muškarca, u debele vunene hlače, kožuh i par iznošenih, ali otpornih čizama. Iz nje je zračila mirna snaga, bila je poput ratnog zapovjednika koji je obavio sve moguće pripreme i sad čeka još samo da bitka počne.

"Je li voda spremna?" upitala je.

Binabik se nagnuo nad lonac i njušnuo. "Čini se da jest", reče tren kasnije.

"Dobro." Geloj je odvezala malenu platnenu vrećicu sa svog pojasa i izvadila iz nje pregršt tamnozelene mahovine, još sjajne od kapljica vode. Nakon što ju je jednostavno bacila u lonac, promiješala je štapom koji joj je Binabik pružio.

"Malahija i ja smo razgovarali", rekla je, mršteći se dolje u paru. "Razgovarali smo o mnogim stvarima." Podigla je pogled, ali Malahija je samo spustio glavu, ružičasti obrazi su mu se čak još malo jače zacrvenjeli, otišao je sjesti na prostirku pokraj Lelet. Uzeo ju je za ruku i pogladio joj blijedo, vlažno čelo.

Geloj slegne ramenima. "Pa, razgovarat ćemo ponovno kad Malahija bude spreman. Zasad ionako imamo dovoljno posla." Podigla je malo mahovine na jednom kraju štapa, ubola je prstom, pa dohvati jednu zdjelu s malog drvenog stola i prebaci ljepljivu gadariju u nju. Ponijela je do prostirke zdjelu iz koje se pušilo.

Dok su Malahija i vještica pravili meleme od mahovine, Simon se spustio do obale jezera. Vanjština vještičine kolibe je, na danjem svjetla, bila jednako čudna kao što je unutrašnjost bila noću; slamnati krov dizao se u šiljak, kao neki čudni šešir, a tamno drvo zidova bilo je pokriveno crnim i plavim runskim šarama. Dok je hodao oko kuće i dolje do obale, slova su nestajala i opet se pojavljivala kako se mijenjao kut sunca. Zagušeni u tamnim sjenama ispod sojenice, dvostruki stupovi na kojima je stajala također su djelovali kao pokriveni nekom vrstom neobične šindre.

Qantaqa se vratila svom ribljem lešu, otmjeno skidajući zadnje komadiće mesa s vitkih kostiju. Simon je sjeo na stijenu, onda se malo udalji poštujući njezino upozoravajuće režanje. Bacao je kamenčiće u gutajuću maglu, osluškujući pljuskove, sve dok se Binabik nije spustio da mu se pridruži.

"Ne bi li užinao?" upitao je trol, pružajući mu grudu tamnog, hrskavog kruha obilno prekrivenog mirisnim sirom. Simon ju je brzo pojeo. Potom su sjedili i promatrali nekoliko ptica koje su kljucale po pijesku jezerske obale.

"Valada Geloj bi htjela da nam se pridružiš, da budeš sudionik u onome na što ćemo se dati ovog popodneva", reče Binabik.

"A što je to?"

"Potraga. Potraga za odgovorima."

"Kakva potraga? Idemo nekamo?"

Binabik ga ozbiljno pogleda. "Na neki način, da – ne, nemoj izgledati tako ljutito! Objasnit ću." Bacio je kamenčić. "Postoji stvar koja se ponekad radi, kad su načini za pronalaženje stvari zatvoreni. Stvar koju mudri ljudi mogu učiniti. Moj učitelj Ookequk zvao je to hodanjem Putem snova."

"Ali to ga je ubilo!"

"Ne! To jest..." trolov izraz bio je zabrinut dok je tražio riječi. "To će reći, da, umro je na putu. Ali čovjek može umrijeti na bilo kojem putu. To ne znači da svatko kad njime hoda, mora naći umrijeće. Ljude su zdrobila kola na vašoj Glavnoj cesti, ali stotine drugih prolaze njome svaki dan bez ikakvih loših posljedica."

"Što je zapravo Put snova?" upita Simon.

"Moram prvo priznati", rekao je Binabik s polovičnim osmijehom, "da je snovni put opasniji od Glavne ceste. Naučio sam od svoga učitelja da je taj put poput planinske staze, više od svih drugih." Trol je podigao ruku u zrak iznad svoje glave. "S tog puta, premda penjanje za njega ima mnogo poteškoća, možeš vidjeti stvari koje inače nikad ne bi vidio – stvari koje bi sa svakodnevnog puta bile nevidljive."

"A onaj dio sa snovima?"

"Naučio sam da je sanjanje način da se popneš do tog puta, način kojim to svatko može." Binabik se jako namrštio. "Ali kad netko dođe do puta običnim noćnim spavanjem, onda se ne može dati na hodanje po putu: vidi samo s jednog mjesta, onda se mora opet spustiti. Tako da – rekao mi je Ookequk – tajčesto ne zna ni što gleda. Ponekad", pokazao je na maglu što se lijepila za drveće i jezero, "sve što vidi je magla. Mudrac, međutim, može hodati uz put, kad je jednom svladao vještinu penjanja do njega. Može se dati na hodanje i gledanje, vidjeti stvari kakve jesu, dok se mijenjaju."

Slegnuo je ramenima. "Objašnjavanje je teško. Put snova je mjesto za odlazak i gledanje stvari koje se ne mogu jasno vidjeti kad stojimo pod budnim suncem. Geloj je veteranka takvog putovanja. Ja sam ga i sâm donekle iskusio, premda nisam nikakav stručnjak."

Simon je neko vrijeme sjedio šutke zureći preko vode, razmišljajući o Binabikovim riječima. Druga obala jezera bila je nevidljiva; lijeno se zapitao koliko se daleko nalazi, preko vode. Njegovo umorno sjećanje na sinoćnji dolazak bilo je maglovito poput jutarnjeg zraka.

Kad sad razmislim o tome, shvatio je, kako sam daleko dospio? Daleko, mnogo dalje nego što sam ikad očekivao da ću otputovati. A još imam mnogo milja pred sobom, uvjeren sam. Vrijedi li riskirati da nam poboljšam šanse da živi stignemo u Naglimund?

Zašto su takve odluke padale na njega? To je zaista bilo užasno nepošteno. Gorko se zapitao zašto je Bog odabrao baš njega za takvo maltretiranje – ako je zaista istina, kako je otac Dreosan običavao govoriti, da On sve drži na oku.

Ali nije mogao razmišljati samo o svom bijesu. Binabik i ostali kao da su računali na njega, a na to Simon nije bio navikao. Nešto se od njega očekivalo.

"Učinit ću to", reče napokon. "Ali reci mi jednu stvar. Što se zaista dogodilo tvome učitelju? Kako je umro?"

Binabik je polako kimnuo glavom. 'Čuo sam da postoje dva načina kako se stvari mogu dogoditi na putu... stvari koje su opasne. Prvo, a to se obično dogodi samo nevještima, je to da ti, ako pokušaš hodati putem bez prave mudrosti, možda promaknu mjesta gdje se put snova i staza zemaljskog života razdvajaju." Podigao je ruke. "Hodač onda ne može pronaći put natrag. Ali Ookequk je, mnijenja sam, bio previše mudar za tako nešto."

Ostati izgubljen i bez doma u tim zamišljenim predjelima – nešto u Simonu trglo se na to, duboko je udahnuo vlažni zrak. "Pa što se onda dogodilo s Ook... Ookequkom?"

"Druga je opasnost, podučavao me," rekao je Binabik ustajući, "ta da ima i drugih stvari osim mudrih i dobrih koje se daju na putovanje Putem snova i drugih sanjača opasnije vrste. Mnijenja sam da se sreo s nekim od njih."

Binabik je poveo Simona uz malu rampu u kolibu.

Geloj je otvorila široku staklenku i gurnula u nju dva prsta, izvadivši ih pokrivene tamnozelenom masom još ljepljivijom i neobičnijeg mirisa nego melem od mahovine.

"Nagni se naprijed", rekla je i razmazala malo smjese na Simonovočelo tik iznad nosa, a zatim učini to isto sebi i Binabiku.

"Što je to?" upita Simon. Čudno mu je djelovalo na koži, i toplo i hladno.

Geloj se smjestila pred prigušenom vatrom i pokazala dječaku i trolu da joj se pridruže. "Pelin, lažilist, kora brezovine da mu da odgovarajuću gustinu..." Smjestila je dječaka, trola i sebe oko ognjišta u trokut, spustivši posudu na pod pokraj svojeg koljena.

Osjećaj na njegovu čelu bio je vrlo neobičan, zaključio je Simon dok je promatrao valadu kako baca zelene grančice na vatru. Bijeli tračci dima počeli su se kovitlati prema gore, pretvarajući prostor između njih u magloviti stup kroz koji su svjetlucale njezine sumporaste oči, odražavajući svjetlost vatre.

"Sad si utrljajte ovo na obje ruke", rekla je, udjeljujući svakome po još jednu grudicu smjese, "i točkicu na usne – ali ne u usta! Samo točkicu ovako..."

Kad je sve bilo spremno, rekla im je da se prihvate za ruke. Malahija, koji nije progovorio još otkako su se Simon i trol vratili, promatrao ih je s prostirke pokraj usnulog djeteta. Čudni dječak izgledao je napeto, ali usta su mu bila stisnuta u jednu mrku crtu, kao da se tjerao da prikrije neku uznemirenost. Simon je ispružio ruke na obje strane, stisnuvši u svoju lijevu ruku Binabikov mali suhi dlan, a u desnu Gelojinu čvrstu šaku.

"Dobro se držite", reče vještica. "Ništa se strašno neće dogoditi ako se pustite, ali bilo bi bolje da se držite." Spustila je pogled i počela tiho govoriti, nečujnim riječima. Simon je buljio u pokrete njezinih usana, u spuštene kapke širokih očiju; opet se iznenadio koliko je slična ptici, i to nekoj ponosnoj ptici koja se uzdiže u nebesa. Dok je zurio kroz stup dima, škakljanje po dlanovima, čelu i usnama počelo mu je smetati.

Tama je odjednom bila svuda oko njih, kao da se neki gusti oblak postavio pred sunce. Na trenutak nije vidio ništa osim dima i crvenog žara vatre ispod njega, sve drugo je nestalo u zidovima crnine koji su su nadnosili sa svih strana. Oči su mu bile teške, a istovremeno se osjećao kao da mu je netko gurnuo lice u snijeg. Bilo mu je hladno, jako hladno. Pao je unatrag, prevrćući se, i tama je bila svuda oko njega.

Nakon nekog vremena – a Simon nije imao pojma koliko bi dugo to moglo biti, samo je kroz sve još mutno osjećao stisak na objema svojim rukama, vrlo utješan dojam – tama je počela sjajiti nekim raspršenim svjetlom, svjetlom koje se postupno oblikovalo u bijelo polje. Bjelina je bila neujednačena: neki su joj dijelovi sjajili poput sunčanog svjetla na ulaštenom čeliku, druga mjesta bila su gotovo siva. Tren kasnije, polje bjeline postalo je prostrana, svjetlucava planina leda, planina tako nemoguće visoka da joj je vrh bio skriven u zakovitlanim oblacima što su prekrivali tamno nebo. Dim je sukljao iz pukotina na njezinim staklastim obroncima i strujao gore da se pridruži aureoli oblaka.

A onda, nekako, našao se unutar velike planine, leteći brzo poput iskre kroz tunele koji su vodili sve dublje unutra, tamni tuneli koji su ipak bili obloženi zrcalima leda. Bezbrojne tisuće prilika probijale su se kroz maglu i sjene i mraz – bljedolike, koštunjave prilike koje su marširale hodnicima u pokretnom guštiku sjajnih kopalja ili poticale čudne plave i žute vatre čiji su dimovi krunili visine iznad njih.

Iskra koja je bila Simon, još je osjećala dvije čvrste ruke kako drže njegove ili bolje, osjećala je nešto drugo, što mu je govorilo da nije sam, jer zacijelo iskra ne može imati ruke koje bi netko držao. Konačno se našao u velikoj odaji, prostanoj šupljini u središtu planine. Strop je bio tako visoko iznad, ledom pokoštenih, ploča na podu da se snijeg vrtložio prema dolje iz najgornjih dijelova, poskakujući, vrtložni oblaci snijega poput vojski sićušnih bijelih leptira. U središtu goleme odaje bio je čudovišni zdenac, čiji je otvor palucao blijedoplavim svjetlom, koji kao da je bio izvor užasnog straha koji je stezao srce. Nešto topline moralo je stizati iz nepojmljivih dubina, jer je zrak iznad otvora bio uskomešan stup magle, zadimljeni stup koji je svjetlucao raspršenim bojama poput titanske sige koja lomi sunčevo svjetlo.

Obješeno nekako u magli iznad zdenca, nejasna obrisa i neuhvatljivih omjera, bilo je neko neobjašnjivo nešto: stvar sastavljena od mnogih stvari i mnogih oblika, sva bezbojna poput stakla. Izgledala je – kad bi joj se crte tu i tamo pojavile kroz viroviti stup izmaglice – kao konstrukcija kutova i širokih lukova, profinjene, zastrašujuće složenosti. Na neki ne posve objašnjiv način, djelovala je kao glazbeni instrument. Ako je bilo tako, bilo je to glazbalo tako golemo, strano i zastrašujuće da je iskra koja je bila Simon znala da ne bi mogla čuti njegovu strašnu glazbu i preživjeti.

Okrenuta prema zdencu, u uglatom sjedištu crne stijene obložene lavom, sjedila je neka figura. Jasno ju je vidio, kao da je odjednom lebdio točno iznad stravičnog, plavog zdenca. Prilika je bila zagrnuta bijelom i srebrnom haljom fantastične urešenosti. Snježna kosa spuštala joj se preko ramena da bi se gotovo nevidljivo stopila s besprijekorno bijelom odjećom.

Blijeda prilika podigla je glavu, lice joj je bilo masa blistavog svjetla. Trenutak kasnije, kad se opet okrenuo, vidio je da je to samo predivan, bezizražajni kip ženskog lica... srebrna maska.

Zasljepljujuće, egzotično lice opet se okrenulo prema njemu. Osjetio se odgurnut, naglo odvojen od scene poput mačeta otkvačena s ruba haljine.

Vizija koja je isplivala pred njega bila je nekako dio vijenca magle i mrke bijele figure. Isprva je to bila samo još jedna krpa alabasterske bjeline; polako je postala četvrtast oblik išaran crnim. Crni oblici postali su crte, crte su postale simboli; napokon je pred njim visjela otvorena knjiga. Na njezinoj otvorenoj strani bila su slova koja Simon nije znao pročitati, vijugave rune koje su titrale, a onda se raščistile.

Prošao je jedan bezvremeni trenutak, onda su rune opet počele svjetlucati. Razdvojile su se i opet spojile u crne prilike, tri duga, vitka obličja... tri mača. Jedan je imao balčak oblikovan poput Drva Usiresova, drugi je imao balčak poput pravokutnih završnih greda na krovu. Treći je imao čudan dvostruki štitnik, s poprečnicima koji su

tvorili, zajedno s drškom, neku vrstu petokrake zvijezde. Negdje, duboko u sebi, Simon je prepoznao taj mač. Negdje, u sjećanju crnom poput noći, dubokom poput pećine, bio je vidio takvu oštricu.

Mačevi su počeli nestajati, jedan po jedan, a kad su iščezli, ostalo je samo sivilo i bijelo ništavilo.

Simon je osjetio da pada natrag – udaljuje se od planine, od odaje sa zdencem, udaljuje se od samog sna. Jedan dio njega pozdravio je to padanje, užasnut strašnim, zabranjenim mjestima kamo mu je duh bio odletio, ali jedan drugi dio nije se htio predati.

Gdje su odgovori?! Cijeli mu je život bio uhvaćen, zahvaćen prolaskom nekog prokletog, nesmiljenog, nemilosrdnog kotača, i duboko u najskrovitijem dijelu sebe, bio je očajno ljut. Bio je i uplašen, zarobljen u košmaru koji je odbijao završiti, ali ono što je sad osjećao bio je bijes; tog časa, bio je jači.

Odupro se povlačenju, boreći se oružjima koja nije razumio da zadrži san, da mu istrgne spoznaju koju je želio. Zgrabio je brzo iščezavajuću bjelinu i bijesno je pokušao oblikovati, pretvoriti je u nešto što bi mu reklo zašto je Morgenes umro, zašto su Dochais i redovnici Svetog Hoderunda poginuli, zašto je djevojčica Lelet ležala na rubu smrti u kolibi usred divlje šume. Borio se i mrzio je. Ako iskra može plakati, plakao je.

Polako, bolno, ledena planina opet se stvorila iz praznine pred njim. Gdje je istina? Htio je odgovore! Dok se Simonovo sanjano ja borilo, planina je postala viša, vitkija, počela je puštati grane poput nekog ledenog drveta posežući u nebesa. Onda su grane otpale, pa je bila samo gladak bijeli toranj – toranj koji je poznavao. Plamenovi su gorjeli na njegovu vrhu. Začuo se širok, prodoran zvuk, kao zvonjava nekog čudovišnog zvona. Toranj se zaljuljao. Zvono je opet zagrmjelo. Ovo je bilo nešto strašno važno, znao je, nešto jezovito, nešto tajno. Osjećao je odgovor na dohvatu...

Mušice! **Ti** si došao k **nama**, dakle?

Užasno, paleće crno ništavilo posegnulo je i okružilo ga, zaklanjajući toranj i odzvanjajuće zvono. Osjetio je kako dah života izgara u njegovu sanjanom ja, dok se beskrajna hladnoća zatvarala oko njega. Biu je izgubljen u vrišteće pustoj praznini, sićušna mrvica na dnu mora beskrajnih crnih dubina, odsječen od života, daha, misli. Sve je nestalo... Sve osim užasne, mrveće mržnje stvari koja ga je stezala... gušila ga.

A onda, izvan svake nade, bio j slobodan.

Uspinjao se, vrtoglavo visoko iznad svijeta Osten Arda, stisnut u pandžama krupne sive sove, leteći kao dijete samog vjetra. Ledena planina je nestajala iza njega, progutana golemošću koštano bijele ravnice. Sova ga je odnosila u nemoguće hitrim kretnjama, preko jezera, leda i planina, mašući krilima prema crnoj crti na obzoru. Upravo kad mu se crta razjasnila i postala šuma, osjetio je da klizi iz sovinih pandži. Ptica ga je čvršće stisnula i spustila se prema zemlji u zviždećem poniranju. Tlo je skočilo gore, a sova je raširila svoja široka krila. Izravnali su se, lebdeći, i projurili iznad zasniježenih polja prema sigurnosti šume.

A onda su bili pod lišćem, i na sigurnom.

Simon je zastenjao i prevrnuo se na bok. U glavi mu je lupalo poput nakovnja Medvjeda Rubena za vrijeme turnira. Jezik kao da mu je nabubrio na veličinu dvostruku od normalne; zrak koji je udisao imao je okus metala. Povukao se u čučanj, pomičući si tešku glavu što je polakše mogao.

Binabik je ležao u blizini, blijeda širokog lica; Qantaqa je nosom dodirivala trolov bok, cvileći. Prekoputa zadimljenog ognjišta Malahija je tresao Geloj, čija su usta visjela, s vlažnim sjajem na usnama. Simon je opet zastenjao dok mu je glava pulsirala, viseći mu između ramena poput natučenog voća. Otpuzao je do Binabika. Čovječuljak je disao; dok se Simon još naginjao nad njega, trol je počeo kašljati, zagrabio je zrak i otvorio oči.

"Svi..." zastrugao je, "svi... smo tu?"

Simon je kimnuo, gledajući prema još nepomičnoj Geloj, još nepomičnoj usprkos Malahijinu pokušaju da je vrati. "Trenutak..." rekao je, i polako se uspravio na noge.

Nesigurno je izašao pred vrata kolibe noseći malu, praznu zdjelicu. Blago se iznenadio shvativši da je, usprkos pokrovu magle, još pravo poslijepodne: vrijeme na Putu snova bilo se činilo mnogo duljim. Također je imao bockav osjećaj da se još nešto pred kolibom promijenilo, ali nije mogao otkriti u čemu je razlika. Pogled se činio blago pogrešnim. Zaključio je da to mora biti neka posljedica njegova iskustva. Napunivši zdjelu jezerskom vodom i opravši ljepljivu zelenu smjesu sa svojih prstiju, vratio se u kuću.

Binabik je žedno pio, onda pokaže Simonu da odnese posudu do Geloj. Malahija je gledao, napola s nadom, napola s ljubomorom, kad je Simon obzirno jednom rukom uhvatio vještičinu čeljust i pljusnuo malo vode u njezina otvorena usta. Zakašljala je. Onda proguta, pa joj Simon dâ još malo.

Pridržavajući joj glavu, Simon je odjednom postao svjestan da ga je, na neki način, Geloj bila spasila dok su sve troje hodali u snu. Gledao je ženu, koja je sad već urednije disala, i sjetio se sive sove koja ga je uhvatila kad mu se sanjano ja borilo posljednjim snagama i odnijela ga.

Geloj i trol nisu bili očekivali baš takve okolnosti, osjećao je; zapravo, Simon ih je gurnuo u takvu opasnost. Jednom, međutim, nije se nimalo sramio svojih postupaka. Učinio je što je trebalo učiniti. Dovoljno je dugo bježao od kotača.

"Kako joj je?" upita Binabik.

"Mislim da će biti dobro", odgovorio je Simon, pažljivo gledajući vještičicu. "Spasila me, zar ne?"

Binabik je na tren zurio, kose obješene u oznojenim šiljcima preko tamnog čela. "Vjerojatno jest", reče napokon. "Ona je moćna saveznica, ali je čak i njena snaga bila na kušnji do krajnjih granica."

"Što je to značilo?" upitao je sad Simon, prepuštajući Geloj potpori Malahijina naručja. "Jesi li i ti vidio što i ja? Planinu i... i onu damu s maskom, i knjigu?"

"Dvojim da smo svi vidjeli iste stvari, Simone", odvratio je Binabik polako. "Ali mnijenja sam da je važno pričekati dok Geloj ne uzmogne podijeliti svoje misli s nama. Možda kasnije, kad nešto pojedemo. Pun sam strašne gladi."

Simon je pružio trolu drhtavi poluosmijeh i okrenuo se. Vidio je Malahiju kako bulji u njega. Dječak se počeo okretati, onda kao da je pronašao neku unutarnju odlučnost i izdržao pogled, sve dok Simon nije bio taj koji se počeo osjećati neugodno.

"Kao da se cijela kuća tresla", reče Malahija naglo, prestrašivši Simona. Dječakov glas bio je napet, visok i promukao.

"Kako to misliš?" upitao je Simon, zaprepašten činjenicom što je Malahija progovorio, a isto toliko i njegovim riječima.

"Cijela koliba. Dok ste vas troje sjedili i buljili u vatru, zidovi su počeli... drhtati. Kao da ju je netko podigao i opet spustio."

"Najvjerojatnije je to samo zbog načina kako smo se kretali dok smo... mislim... oh, ne znam." Simon zgađeno odustane. Istini za volju, tog časa nije zapravo ništa znao. Osjećao se kao da mu je netko štapom promiješao mozak.

Malahija se okrenuo da dâ Geloj još vode. Odjednom, kapi kiše počele su udarati po prozorskoj dasci; sivo nebo nije više moglo zadržavati svoj teret oluje.

Vještica je bila smrknuta. Odgurnuli su zdjele s juhom i sjedili zagledani jedni u druge na golom podu; Simon, trol i gospodarica kolibe. Malahija, premda očito zainteresiran, ostao je na krevetu pokraj djevojčice.

"Vidjela sam zle stvari u pokretu", rekla je Geloj, a oči su joj bljesnule. "Zle stvari koje će potresti korijene svijeta koji poznajemo." Povratila je snagu, i još nešto: bila je ozbiljna i dostojanstvena kao kralj kad donosi presudu. "Gotovo bih voljela da nismo krenuli Putem snova – ali to je uzaludna želja, onog dijela mene koji samo želi da je svi puste na miru. Vidim da dolaze mračni dani, bojim se biti uvučena u događaje lako loših pretkazanja."

"Kako to mislite?" upita Simon. "Što je sve ono bilo? Jeste li i vi vidjeli planinu?"

"Olujni vrh." Binabikov glas bio je čudno bezizražajan. Geloj ga je podledala i kimnula, pa se okrene natrag Simonu.

"Istina. Ono što smo vidjeli bio je Sturmspeik, kako ga zovu u Rimmersgardu, gdje je točista legenda, što se tiče Rimeržana. Olujni vrh. Planina Norna."

"Mi, Qanuci," reče Binabik, "znamo da je Olujni vrh istina. Ali ipak, Norni se nisu miješali u stvari Osten Arda još od pradavnih vremena. Zašto sad? Meni je izgledalo kao da..."

"Kao da se spremaju u rat", dovrši Geloj umjesto njega. "U pravu si, ako se može vjerovati snu. Je li to bilo istinito viđenje, naravno, moglo bi znati samo oko stručnije čak i od mojeg. Ali rekli ste da su psi koji vas progone imali žig Olujnog vrha; to je stvaran dokaz u budnom svijetu. Mislim da možemo vjerovati ovom dijelu sna ili bar mislim da bismo mu trebali vjerovati."

"Spremaju se u rat?" Simon se već zbunio. "Protiv koga? I tko je bila ona žena sa srebrnom maskom?"

Geloj je djelovala vrlo umorno. "Maska? To nije žena. Stvorenje iz legendi, moglo bi se reći ili stvorenje iz pradavnih vremena, kako je Binabik rekao. To je bila Utuk'ku, kraljica Norna."

Simon je osjetio da ga prekriva mraz. Vjetar je vani pjevao hladnu i osamljenu pjesmu. "Ali što su ti Norni? Binabik je rekao da su to Sithe."

"Stara mudrost kaže da su jednom bili dio Sitha", odgovorila je Geloj. "Ali oni su izgubljeno pleme ili odmetnici. Nisu otišli u Asu'u s ostatkom svoga naroda, već su se izgubili u neistraženim krajevima sjevera, u ledenim zemljama iza Rimmersgarda i njegovih planina. Odlučili su se odvojiti od događanja u Osten Ardu, iako se to izgleda promijenilo."

Na trenutak, Simon je ugledao treptaj duboke zabrinutosti kako prelazi preko vještičina kiselog, praktičnog lica.

I ti Norni pomažu Eliji da lovi **mene?** pomislio je, osjećajući kako ga panika opet napada. Zašto sam zarobljen u ovom košmaru?

Onda, kao da je strah otvorio neka vrata u njegovu umu, sjetio se nečega. Neugodni oblici popeli su se iz skrivenih mjesta u njegovo srce, i borio se da povrati dah.

"Ti... ti blijedi ljudi. Norni. Već sam ih vidio!"

"Što!?" Geloj i trol progovorili su u isti glas, naginjući se prema naprijed. Simon je ustuknuo, prestrašen njihovom silinom.

"Kad?" odreže Geloj.

"Dogodilo se... ja mislim da se dogodilo: možda je bio san... one noći kad sam pobjegao iz Visotvrđe. Bio sam na mrtvačkom polju i čuo sam nešto kako me doziva – ženski glas. Tako sam se uplašio da sam pobjegao s

mrtvačkog polja, prema Thisteborgu." Na prostirci se začulo komešanje: Malahija se nervozno meškoljio. Simon nije obratio pažnju na njega i nastavio je.

"Na vrhu Thisteborga gorjela je vatra, gore među Kamenjem gnjeva. Znate li za njih?"

"Znam." Gelojin odgovor bio je iznošenje činjenice, ali Simon je osjetio neku težinu koju nije razumio iza njezinih riječi.

"Pa, bio sam uplašen i bilo mi je hladno, pa sam se popeo. Žao mi je, ali bio sam tako uvjeren da je to sve san. Možda i jest."

"Možda. Nastavi."

"Na vrhu je bilo ljudi. Bili su vojnici, znao sam po oklopima." Simon je osjetio da mu znoj izbija na dlanovima, protrljao ih je. "Jedan od njih bio je kralj Elija. Onda sam se još više uplašio, pa sam se sakrio. Onda... onda se čula neka užasna, škripava buka, a s druge strane brijega došla su neka crna kola." Sve se vraćalo, sve mu se vraćalo... ili, bar, djelovalo je kao sve... ali još je bilo praznih sjena. "Ti su bljedoliki ljudi – Norni – pratili kola, nekoliko njih, odjeveni u crne halje."

Nastala je duga stanka dok se Simon borio da se prisjeti. Kiša je lupala po krovu kolibe.

"I?" upitala je valada napokon, blago.

"Elizijo, Majko Božja!" opsovao je Simon. Oči su mu se napunile suzama. "Ne mogu se sjetiti! Dali su mu nešto, nešto iz kola. I neke druge stvari su se događale, ali sve u glavi kao da mi je pod pokrivačem. Mogu ga dodirnuti, ali ne znam što je! Dali su mu nešto! Mislio sam da je to san!" Sakrio je lice u ruke, pokušavajući istisnuti bolne misli iz svoje uskomešane glave.

Binabik je nespretno potapšao Simonovo koljeno. "To je možda odgovor na naše drugo pitanje. I ja sam se pitao zašto bi se Norni dali na spremanje bitke. Pitao sam se hoće li se dati na borbu protiv Velikog kralja Elije, kao zbog neke prastare zamjerke ljudskoj rasi. Sad mi izgleda kao da mu oni pomažu. Sklopljena je neka vrsta pogodbe. Možda je to ono što je Simon vidio. Ali kako? Kako bi Elija ikad mogao sklopiti takav savez s tajnovitim Nornima?"

"Pryrates." Čim je to izrekao, Simon je bio uvjeren da je u pravu. "Morgenes je rekao da Pryrates otvara vrata i da kroz njih prolaze stravične stvari. I Pryrates je bio na onom brijegu."

Valada Geloj kimnula je glavom. "To ima nekog smisla. Pitanje na koje treba odgovoriti, ali za koje sam uvjerena da nam je izvan dohvata, jest – što je bio predmet pogodbe? Što bi ta dvojica, Pryrates i kralj, mogli ponuditi Nornima za njihovu pomoć?"

Podijelili su dugu tišinu.

"Što je pisalo u knjizi?" upita Simon naglo. "Na Putu snova. Jeste li i vi vidjeli knjigu?"

Binabik se lupio dlanom po prsima. "Bila je tamo. Rune koje sam ja vidio bile su iz Rimmersgarda: 'Du Svardenvyrd.' Na tvom jeziku to znači: 'Č'arolija Mačeva'."

"Ili Usud Mačeva", doda Geloj. "To je u mudrim krugovima glasovita knjiga, ali već je dugo izgubljena. Ja je nikad nisam vidjela. Kaže se da ju je napisao Nisses, svećenik koji je bio savjetnik kralju Hjeldinu Ludom.

"Onom po kojem se zove Hjeldinov toranj?" upitao ju je Simon.

"Da. Hjeldin i Nisses su obojica tamo umrli."

Simon je razmislio. "Ja sam vidio i tri mača."

Binabik pogleda Geloj. "Ja sam vidio samo obrise", rekao je trol polako. "Mislio sam da možda imaju oblik mačeva."

Vještica također nije bila sigurna. Simon je opisao obrise, ali ni njoj ni Binabiku nisu ništa značili.

"Dakle," rekao je čovječuljak napokon, "što smo naučili od Puta snova – da Norni daju pomoć Eliji? Toliko smo pogodili. Da jedna čudna knjiga ima neku ulogu... možda? To je nova stvar. Imali smo u snu pogled na Olujni vrh i dvorane planinske kraljice. Možda smo naučili stvari koje još ne razumijemo – ipak, mnijenja sam, jedna stvar se nije promijenila nimalo: moramo se otputiti u Naglimund. Valada, tvoja kuća će nam neko vrijeme biti zaštita, ali ako je Jošua živ, mora doznati ove stvari."

Binabika je prekinulo nešto neočekivano. "Simone," rekao je Malahija, "rekao si da te netko dozivao na mrtvačkom polju. Moj glas si čuo. Ja sam te dozivao."

Simon je mogao samo zinuti.

Geloj se nasmiješila. "Konačno, jedna od naših tajni je počela govoriti! Hajde, dijete. Reci im što moraš."

Malahija se bijesno zacrveni. "Ja... se ne zovem Malahija. Nego... Marja."

"Ali, Marja je žensko ime", počeo je Simon, onda se prekine ugledavši Gelojin sve širi smiješak. "Djevojka...?" rekao je bespomoćno. Zabuljio se u lice čudnog dječaka i odjednom vidio kakvo je zaista. "Djevojka", zagunđao je, osjećajući se nemoguće glupo.

Vještica zahihoće. "Bilo je očito, moram reći – ili je trebalo biti. Imala je prednost putovanja s jednim trolom i jednim dječakom i ogrtač zbunjujućih, opasnih događaja, ali rekla sam joj da varka neće moći potrajati."

"Osobito ne cijelim putem do Naglimunda, a ja moram tamo." Marja je umorno protrljala oči. "Imam važnu poruku koju moram odnijeti princu Jošui od njegove nećakinje, Miriamele. Molim vas, ne pitajte me o čemu se radi, jer vam ne smijem reći."

"A što je s tvojom sestrom?" upita Binabik. "Ona još dugo neće biti sposobna putovati." I on je zaškiljio prema iznenadnoj Marji, pokušavajući otkriti kako se dao prevariti. Sad je zaista djelovalo očito.

"Nije mi sestra", reče Marja tužno. "Lelet je bila princezina sobarica. Bile smo vrlo bliske. Bojala se ostati u dvorcu bez mene i očajno je molila da pođe sa mnom." Pogledala je dolje na zaspalo dijete. "Nisam je smjela povesti. Pokušala sam je povući na drvo prije nego što nas psi uhvate. Da sam samo bila jača..."

"Nije sigurno", prekine je Geloj, "hoće li djevojčica ikad više biti u stanju putovati. Nije odmakla daleko od ruba smrti. Žao mi je što to kažem, ali to je istina. Morat ćeš je ostaviti ovdje."

Marja se pobunila, ali Geloj nije htjela ni čuti. Simon se uznemirio kad je ugledao nešto što mu je izgledalo kao tračak olakšanja u djevojčinim tamnim očima. Ljutila ga je pomisao da će ostaviti ranjeno dijete za sobom, koliko god poruka bila važna.

"Dakle," reče Binabik konačno, "gdje smo se to sada našli? Još moramo doći do Naglimunda, a razdvojeni smo miljama šume i strmih obronnk:t Oorošljema. Ne spominjući one koji će biti u potjeri za nama."

Geloj je pažljivo razmislila. 'Čini mi se jasnim", rekla je, "da morate proći kroz šumu do Da'ai Chikize. To je jedno staro sithsko mjesto, naravno, odavno napušteno. Tamo možete pronaći Nogostup, to je stari put kroz bregove iz vremena kad su Sithe redovito putovali odande do Asu'e – do Visotvrđe. Sad ga ne koristi nitko osim životinja, ali bit će najlakše, najsigurnije mjesto za prelazak. Ujutro ću vam dati zemljovid. Da, Da'ai Chikiza..." Duboko svjetlo zapalilo se u njezinim žutim očima, polako je kimnula glavom, kao izgubljena u mislima. Tren kasnije je trepnula i opet postala uobičajeno odrješita. "Sad morate spavati. Svi moramo odspavati. Današnji događaji ostavili su me iscrpljenu kao vrbinu granu."

Simonu se nije tako činilo. Vještica mu je djelovala snažna kao hrast ali pretpostavljao je da čak i hrast može trpjeti u oluji.

Poslije, dok je ležao sklupčan u svom ogrtaču, s toplim, pomalo nametljivo prisutnim tijelom Qantaqe uz svoje noge, pokušao je odgurnuti pomisao na stravičnu planinu. Takve stvari bile su pregoleme, pretmurne. Umjesto toga, zapitao se što li Marja misli o njemu. Dječak, Geloj ga je tako nazvala, dječak koji ne zna kako izgleda djevojka. Ali to nije bilo pošteno – kad je bilo vremena da misli o tako nečemu?

Zašto ga je bila uhodila u Visotvrđi? Možda za princezu? A ako ga je to Marja bila dozivala na mrtvačkom polju, zašto? Odakle mu je znala ime, zašto se mučila da ga dozna? Nije se sjećao da ju je ikad vidio u dvorcu – bar ne kao djevojku.

Kad je napokon otplutao do sna, poput sićušnog čamca gurnutog na crno more, osjećao se kao da progoni svjetlo koje bježi, krpicu blještavila tik izvan dohvata. Iza prozora, kiša je prekrila tamno zrcalo Gelojina jezera.

27

Tornjevi od paučine

Pokušao je ne obazirati se na ruku na svom ramenu, ali nije išlo. Otvorivši oči, otkrio je da je soba još posve mračna, dva četvrtasta sita zvijezda bila su jedina naznaka prozora.

"Pusti me da spavam", zastenjao je. "Još je rano!"

"Diži se, dječače", došao je oštar šapat. Bila je to Geloj, ovlaš navučene halje. "Nema vremena za gubljenje."

Trepćući suhim i bolnim očima, Simon je pogledao iza klečeće žene i ugledao Binabika kako tiho sprema svoju torbu. "Što se događa?" upitao je, ali trol kao da je bio prezaposlen da bi govorio.

"Bila sam vani", reče Geloj. "Otkrili su jezero – pretpostavljam oni ljudi koji vas love."

Simon je brzo sjeo i posegnuo za svojim čizmama. Sve mu se činilo tako nestvarnim u gotovo potpunoj tami; ipak, osjećao je da mu srce ubrzano lupa. "Usiresu!" opsovao je tiho. "Štoćemo učiniti? Hoće li nas napasti?"

"Ne znam", odvratila je Geloj ostavivši ga da bi probudila Malahiju – ne, Marju, podsjetio se Simon. "Dva su logora, jedan na drugoj strani jezera uz ušće potoka, drugi nedaleko odavde. Ili znaju čija je ovo kuća i pokušavaju odlučiti što da učine ili još uopće ne znaju da je ovdje koliba. Možda su stigli nakon što smo ugasili svijeće."

Palo mu je na pamet jedno iznenadno pitanje. "Kako znate da su na drugoj strani?" Provirio je kroz prozor. Jezero je opet bilo zagrnuto maglom i nije bilo nikakva znaka logorskih vatri. "Tako je mračno", završio je i okrenuo se natrag Geloj. Sigurno nije bila odjevena za šuljanje po šumi. Noge su joj bile bose!

Ali još dok ju je gledao, užurbano navučenu halju i vlažne kapi magle što su joj se držale lica i kose, sjetio se velikih krila sove koja je pred njima odletjela do jezera. Još je mogao osjetiti snažne pandže koje su ga bile odnijele kad mu je užasna stvar na Putu snova počela kršiti život.

"Valjda to i nije važno, zar ne?" dovrši konačno. "Važno je samo to što znamo da su tamo." Usprkos blijedoj mjesečini, vidio je da se vještica osmjehnula.

"U pravu si, Simone dječače", rekla je tiho, onda ode pomoći Binabiku da napuni još dvije torbe, po jednu za Simona i Marju.

"Slušaj", rekla je Geloj kad im se Simon, odjeven, pridružio. "Jasno je da morate otići sad, prije zore," načas je pogledala prema zvijezdama, "'koja nije daleko. Pitanje je, kako?"

"Sve čemu se možemo nadati", zagunđa Binabik, "jest da se provučemo i pokušamo proći pokraj njih u šumi, krećući se s velikom tišinom. Mi sasvim sigurno ne možemo letjeti." Osmjehnuo se, pomalo kiselo. Marja se, zamatajući se u ogrtač koji joj je valada dala, zbunjeno zagledala u trolov smiješak.

"Ne," reče Geloj ozbiljno, "ali također sumnjam da se možete provući pokraj onih strašnih lovačkih pasa. Možda ne možete letjeti, ali možete otploviti. Ispod kuće imam privezan čamac. Nije velik, ali izdržat će vas sve – i Qantaqu, ako se ne bude previše vrtjela." S ljubavlju je počešala uši vučice koja je ležala pokraj svog gospodara.

"A od kakve je to koristi?" upita Binabik. "Zarćemo odveslati do središta jezera, a onda ih ujutro izazivati da doplivaju do nas?" Dovršio je i zadnju torbu i gurnuo jednu Simonu, jednu djevojci.

"Postoji pritok", reče Geloj. "Malen je i nije vrlo brz, nije ni tako jak kao onaj koji ste bili slijedili na putu ovamo. S četiri vesla možete se lako izvući iz jezera i malo uzvodno." Blago mrštenje njezina lica bilo je više zamišljeno nego zabrinuto. "Nažalost, on također prolazi i pokraj jednog od dvaju logora. Pa, tome se ne može pomoći. Morat ćete jednostavno tiho veslati. Možda će vam to čak i pomoći u bijegu. Tako glupav čovjek kao što je vaš barun Heahferth – vjeruj mi, imala sam posla s njim i njemu sličnima! – neće moći povjerovati da bi mu plijen mogao proći tako blizu."

"Heahferth nije taj koji mene zabrinjava", odgovori Binabik. "To je onaj koji zapravo vodi lov – crni Rimeržanin, Ingen Jegger."

"On vjerojatno i ne spava", doda Simon. To mu se sjećanje nije nimalo sviđalo.

Geloj se namršti. "Onda nemajte straha. Ili, barem, ne dopustite strahu da vas savlada. Možda se dogodi nešto što će ih zaposliti... nikad se ne zna." Ustala je. "Hajde, dječače," rekla je Simonu, "dobre si građe. Pomozi mi da odvežemo čamac i tiho ga premjestimo do vratnoga mosta."

"Vidiš li ga?" siknula je Geloj, pokazujući tamni obris koji je poskakivao na ebanovini jezera u daljini pokraj sojenice. Simon, već do koljena u vodi, potvrdi glavom. "Onda tiho kreni", rekla je – pomalo nepotrebno, činilo se Simonu.

Dok je gacao okolo, glavom tik uz nezgrapne podne daske sojenice, Simon je zaključio da nije bio u krivu kad je popodne mislio da se nešto oko kolibe promijenilo. Ono drvo tamo, korijena napola u vodi: bio ga je vidio prvog dana kad su došli, ali onda – bio je siguran, Usiresa mu! – nalazilo se s druge strane, pokraj ulaznog mosta. Kako se drvo moglo pomaknuti?

Prstima je napipao konop broda i kliznuo uz njega dok nije pronašao mjesto gdje je bio privezan za neku vrstu obruča obješenog s dna kolibe. Kad se nagnuo pod nespretnim kutom u pokušaju da razveže čvor, nabrao je nos pred čudnim mirisom. Miriše li to jezero ili donji dio same kuće? Osim arome vlažnog drva i plijesni, osjećao se i neki čudan, životinjski miris – topao i mošusan, ali ne neugodan.

Dok je još žmirkao u tami, sjenke su se pomalo raščistile; čak je mogao i vidjeti čvor! Njegovo zadovoljstvo tom činjenicom i brzim odvezivanjem koje je uslijedilo, splasnulo je pred hladnom spoznajom da će uskoro doći zora: tama koja je iščezavala bila mu je pravi prijatelj. Kad je oslobodio konop, počeo je gacati natrag, tiho vukući čamac za sobom. Mogao je jedva razaznati mutan obris Geloj koja je stajala skutrena pokraj dugačke daske koja se spuštala s ulaza u sojenicu; krenuo je prema njoj što je brže mogao... i spotakao se.

S pljuskom i prigušenim uzvikom, napola je pao na jedno koljeno, a onda se uspravi. Što ga je to uhvatilo? Djelovalo je kao neko deblo. Pokušao je prekoračiti prepreku, ali uspio je samo spustiti bosu nogu ravno na nju. Morao je prigušiti potrebu da opet krikne. Premda je ležalo nepomično i čvrsto, imalo je ljuskavu površinu kao

jedna od štuka iz opkopa u Visotvrđi, ili neki od ispunjenih kokindrila koje je Morgenes držao na svojim policama. Kad su se valići smirili, začuo je Gelojin tih, ali zabrinut glas kako pita je li se ozlijedio. Pogledao je dolje.

Premda je voda bila gotovo neprozirna u tami, Simon je bio siguran da vidi obrise neke čudne cjepanice ili bolje, neke krupne grane, jer vidio je da se stvar preko koje se bio spotakao, ležeći ispod površine vode, spajala s još dvije ljuskave grane. Zajedno kao da su bile spojene s podnožjem jednog od dva stupa na kojima je koliba stajala iznad jezera.

Dok je pažljivo prekoračivao tvorevinu, tiho klizeći kroz vodu prema sjeni koja je predstavljala Geloj, odjednom je shvatio na što je korijenje – ili grane, ili što su već bile – zaista nalikovale... na neku vrstu čudovišne noge. Pandže, zapravo, ptičje pandže. Kakva smiješna zamisao! Kuće nemaju ptičje noge, ništa više nego što ustaju i... hodaju.

Simon je bio vrlo tih dok je Geloj vezivala čamac za podnožje mostića.

Svi i sve bili su nagurani u sićušni brodić: Binabik se skupio na zašiljenom pramcu, Marja u sredini, a Simon na krmi s nemirnom Qantaqom među koljenima. Vučici je očito bilo vrlo neudobno; cviljela je i opirala se kad joj je Binabik naredio da uđe u malo plovilo. Na kraju ju je morao blago udariti po njušci. Ojađenost na čovječuljkovu licu jasno se vidjela čak i u tami prije zore.

Mjesec je odletio daleko u crno-plavi lûk sve svjetlijeg zapadnog neba. Geloj se uspravila, dodavši im vesla.

"Kad jednom sigurno izađete iz jezera i dođete malo uzvodno, mislim da bi vjerojatno bilo najbolje da prenesete čamac kroz šumu do Aelfwenta. Čamac nije težak, a i ne treba ga daleko nositi. Rijeka teče u dobrom smjeru, trebala bi vas dovesti do Da'ai Chikize."

Binabik je posegnuo svojim veslom i odgurnuo brod od obale. Geloj je stajala do članaka u vodi na rubu jezera kad su se blago okrenuli i odvojili od obale.

"Zapamtite," šapnula je, "polako spuštajte vesla kad dođete do pritoka. Tišina! To vam je jedina zaštita."

Simon je podigao dlan. "Zbogom, valada Geloj."

"Zbogom, mladi hodočasniče." Glas joj je već postajao prigušen, s jedva tri lakta udaljenosti među njima. "Sretno vam svima. Ne bojte se! Dobroću se brinuti za djevojčicu." Tiho su otklizili, sve dok vještica nije ostala samo sjena blizu obrisa kuće.

Pramac malog čamca sjekao je kroz vodu kao brijačeva oštrica kroz svilu. Na Binabikov znak spustili su glave i trol je u tišini odveo brodić prema središtu zamućenog jezera. Dok se Simon privijao uz gusto krzno Qantaqinih leđa, osjećajući pulsiranje njezina nervoznog disanja, promatrao je sitne kružiće na površini jezera oko čamca; isprva je mislio da su to možda ribe, pristigle na doručak od mušica i komaraca. Onda osjeti sićušnu kap vlage kako mu udara u vrat, pa još jedna. Opet je kišilo.

Kad su se približavali sredini, presijecajući kroz gustiše zumbula što su ležali raštrkani po vodi pred njima, kao da ih je netko bacio na put kojim će proći junak, nebo se počelo rasvjetljavati. Zora nije najavila dolazak: proći će sati prije nego što se sunce probije kroz oblake i postane vidljivo na nebu. Bilo je to više kao da je jedan sloj tame uklonjen s nebesa, prvi od mnoštva velova. Crta drveća koja je bila samo mrlja crnila na obzoru postala je grmić razaznatljivih krošnji ocrtanih spram kameno sivog neba. Voda je bila crno staklo oko njih, ali sad su se vidjele neke pojedinosti obale, mutno, blijedo korijenje drveća poput iskrivljenih nogu prosjaka, prigušen srebrnast sjaj granitne stijene – sve je stajalo oko tajnog jezera poput dvorske galerije koja čeka da stignu svirači, svi sivi noćni obrisi polako su se pretvarali u žive slike dana.

Qantaqa se naježila, iznenađena, kad se Marja odjednom nagnula da proviri preko ruba čamca. Zaustila je da nešto kaže, stala, i umjesto toga prstom pokazala preko pramca i malo nadesno.

Simon je zaškiljio, a onda je ugledao što pokazuje: neki neočekivani obris u neurednom, ali nekako simetričnom rubu šume, četvrtast, masivni obris drukčije boje od grana uokolo – prugasti plavi šator.

Sad su ih ugledali još nekoliko, skupinu od tri ili četiri šatora tik iza prvoga. Simon se namršti, onda se prezrivo osmjehne. Kako tipično za baruna Heahfertha – prema onom što je čuo u dvorcu, u najmanju ruku – da nosi takvu raskošnu opremu u divlju šumu.

Tik iza skupine malih šatora, obala jezera iščezavala je na nekoliko lakata, a onda se ponovno pojavljivala, ostavivši tamni prostor u sredini kao da je netko odgrizao komad obale. Grane su tamo visjele nisko nad vodom; nije se moglo vidjeti je li to zaista pritok, ali Simon je bio uvjeren da jest.

Točno tamo gdje je Geloj rekla! pomislio je. Oštar, oštar vid ima – ali onda, to baš i nije neko iznenađenje, zar ne?

Pokazao je prema tamnom procijepu na rubu jezera. Binabik kimne: i on ga je vidio.

Dok su se približavali utihlom logoru, Binabik je morao veslati malo jače da im zadrži dobar tempo; Simon je pretpostavljao da već počinju osjećati otpor pritoka. Oprezno je podigao svoje veslo da ga spusti s druge strane. Binabik, uhvativši mu pokret krajičkom oka, okrenuo se i stresao glavom, usnama oblikujući "ne još"; Simon je zadržao malo veslo tik iznad kišom izranjene vode.

Klizili su pokraj šatora, ni trideset lakata od obale Simon je ugledao neku tamnu priliku kako se kreće među zidovima azurne tkanine. Grlo mu se steglo. Bio je to stražar: vidio je prigušen sjaj metala pod ogrtačem. Možda je čak gledao u njihovu smjeru, ali bilo je teško odrediti, jer mu je kapuljača ogrtača bila podignuta na glavu.

Trenutak kasnije i drugi su ugledali čovjeka. Binabik je polako podigao svoje veslo iz vode i svi su se nagnuli naprijed, da se ne bi previše izložili. Čak i ako vojnik slučajno pogleda na jezero, možda će mu pogled prijeći preko njih ili vidjeti samo neko deblo kako pluta na vodi – ali tome se zaista bilo pretjerano nadati, Simon je bio uvjeren. Nije mogao ramisliti da ih čovjek ne bi vidio ako bi se okrenuo, toliko su blizu bili.

Dok se napredovanje brodića usporavalo, pred njima se pojavila tamna rupa u obali. To je zaista bio pritok: Simon je vidio da se voda blago biba tamo gdje prelazi preko zaobljenih leđa kamenova nekoliko rifova uz kanal. To im je zamalo zaustavilo napredovanje; zapravo, nosčamca počeo se okretati, odgurnut blagom strujom. Morat će uskoro spustiti vesla u vodu ili pustiti da ih izgura na obalu tik ispod plavih šatora.

Onda, završivši s onim što mu je bilo privuklo pažnju na drugoj strani logora, stražar se okrenuo da pogleda preko jezera.

U trenutku, čak i prije nego što ih je rastući strah mogao doista zahvatiti, neki taman obris izletio je iz drveća iznad logora i hitro zalebdio prema stražaru. Plovio je među granama poput golemog sivog lista i uhvatio stražara za vrat, ali ovaj list imao je pandže; kad ih je osjetio na svom grlu, oklopljeni čovjek ispustio je krik užasa i ispustio koplje, udarajući po stvoru koji ga je zgrabio. Sivi obris uzlepršao je prema gore, lamatajući krilima, i zastao mu iznad glave tik izvan njegova dohvata. Stražar je opet povikao, držeći si vrat, i zakopao po prašini u potrazi za svojim kopljem.

"Sad!" sikne Binabik. "Veslaj!" On, Marja i Simon uronili su drvena vesla u vodu, očajnički gurajući. Prvih nekoliko zaveslaja činilo se kao da ostaju na mjestu, voda je beskorisno pljuskala, a čamac se ljuljao. A onda su počeli napredovati i za nekoliko trenutaka sukobili su se s jačom strujom potoka, klizeći pod nadnesene grane.

Simon se osvrnuo da vidi stražara, gole glave, kako poskakuje gore i dolje pokušavajući dohvatiti letećeg stvora. Nekoliko drugih ljudi ustalo je sa svojih prostirki. Počeli su se smijati gledajući svoga sudruga, koji je

ispustio koplje i sad bacao kamenje na tu glupu, opasnu pticu. Sova je s lakoćom izbjegavala projektile; kad je Simon za brodićem spustio zastor razlistanih grana, sova je mahnula svojim širokim bijelim repom i zaokružila prema zasjenjenom drveću.

Dok su se mučili uz tešku struju – iznenađujuće snažnu, jer na površini je izgledala kao da se uopće nc miče – Simon si je dopustio tihi, slavodobitni osmijeh.

Dugo su i teško veslali uz tok rječice. Čak i da nisu osjećali potrebu za tišinom teško da bi netko razgovarao, veslanje je bilo tako naporao posao. Konačno, gotovo sat vremena kasnije, naišli su na malu ustavu okruženu tajnovitim paravanom šaša gdje su mogli stati i odmoriti se.

Sunce se sad već dobrano popelo, bilo je sjajna mutna kugla iza biserne prostirke oblaka koja je prekrivala nebo. Sloj izmaglice još se držao šume i rijeke, tako da im je okoliš djelovao kao neki pejzaž iz sna. Negdje naprijed potok je prelazio preko neke prepreke ili kroz nju; tiho predenje vode u pokretu pojačavalo se zvonkim zvukovima toka koji se uspinje, a zatim se sručuje natrag uz žubor.

Simon je, zadihan, promatrao djevojku Marju oslonjenu na ogradu broda, obraza oslonjenog na ruku. Bilo je teško shvatiti kako ju je ikad mogao zamijeniti za dječaka. Što mu je bilo djelovalo lisičje, oštrina crta neobična za dječaka, sad je vidio kao profinjenost. Bila je zajapurena od napora; Simon je buljio u njezin zažareni obraz, a oči su mu se spustile niz bjelinu ispruženog vrata, do blage, ali ošto ocrtane izbočine ključne kosti tamo gdje je dječačka košulja koju je nosila bila otvorena oko vrata.

Nije baš popunjena... ne kao Hepziba, razmišljao je. Ha! Volio bih vidjeti Hepzibu da se proda pod dječaka! Ipak, zgodna je na neki mršavi način. Kosa joj je tako crna.

Marjine oči su se sklopile. Nastavila je duboko disati. Simon je odsutno gladio Qantaqinu široku glavu.

"Dobro je sazdana, zar ne?" upita Binabik veselo. Simon je zinuo prema njemu, zapanjen.

"Što?"

Binabik se namršti. "Oprosti. To je kod vas muškog roda, zar ne? Moraju biti veće da bi bile žensko, tako je. Ipak, moraš se složiti da je Geloj obavila sjajan posao."

"Binabik," reče Simon, sav zacrvenjen, "nemam pojma očemu govoriš."

Čovječuljak je dlanom potapšao rub čamca. "Lađica. Kakav je dobar posao napravila Geloj korom i drvetom. I tako je lagana! Nećemo se naći u velikom naporu, mnijenja sam, da ovo prenesemo po kopnu do Aelfwenta."

"Čamac..." reče Simon, kimajući poput seoskog idiota. "Čamac – lađa. Da, jest dobro napravljen."

Marja je sjela. "Hoćemo li sad pokušati prijeći do druge rijeke?" upitala je. Kad se opet okrenula da pogleda prema tankoj traci šume vidljivoj kroz šaš, Simon je primijetio tamne krugove ispod njezinih očiju, napeti izgled. Na određeni način, još mu je smetalo to što je osjetila olakšanje kad je Geloj predložila da zadrži dijete, ali bilo mu je drago da je vidio da se sluškinjica ipak brine, da nije od onih djevojaka koje se stalno samo smiju i zadirkuju.

Pa naravno da nije, pomislio je tren kasnije. Zapravo, ne sjećam se da sam je ikad vidio da se smiješi. Ne da stvari nisu bile zastrašujuće – ali **ja** se, recimo, ne mrštim i ne bolujem stalno.

"To bi mogla biti dobra zamisao," rekao je Binabik, odgovarajući na Marjino pitanje, "vjerujem da je zvuk koji se nalazi bučiti pred nama neko okupljanje kamenja u rijeci. Ako je tako, ionako bismo imali malo izbora do da se damo na nošenje čamca okolo. Možda bi Simon išao pogledati."

"Koliko ti je godina?" upitao je Simon Marju. Binabik se, iznenađen, okrenuo i zagledao u njih. Marja je iskrivila usne i jedan dugi trenutak promatrala Simona.

"Imam..." počne, a onda zastane. "Bit će mi šesnaest u oktanderu."

"Znači, petnaest godina", reče Simon zadovoljno.

"A ti?" izazove ga djevojka.

Simon se našušurio. "Petnaest!"

Binabik se nakašlje. "Divno i krasno je da mornari imaju znanje jedno o drugome, ali... možda kasnije. Simone, bi li otišao vidjeti jesu li to zaista kamenovi ispred nas?"

Spremao se složiti, onda mu se odjednom nije htjelo. Zar je on neki potrčko? Dijete, koje će trčati i doznavati stvari za odrasle? I tko je uopće odlučio da odu spasiti tu glupaču s drveta?

"Kad već moramo prijeći do onog kako se zove; čemu se mučiti?" rekao je. "Jednostavno idemo."

Trol se trgao, onda konačno kimne glavom. "U redu. Osim toga, mnijenja sam da će mojoj prijateljici Qantaqi dabro činiti da se nađe protezati noge." Okrenuo se Marji. "Vukovi nisu pomorci, znaš."

Sad je Marja nekoliko trenutaka buljila u Binabika kao da je još čudniji od Simona. Onda prasne u zvonak smijeh.

"To je sasvim točno!" rekla je i opet se nasmijala.

Čamac je zaista bio lak poput perca, ali ipak su imali poteškoća noseći ga kroz niske grane i puzavice. Da bi bio u visini na kojoj su i Binabik i djevojka mogli podijeliti teret, morali su držati prevrnuti brodić tako da je oštri ugao pramca stalno udarao o Simonovu prsnu kost. Nije si ni vidio noge dok je hodao, a kao posljedica toga neprestano se spoticao o nisko raslinje. Kiša je pljuštala kroz ovješenu mrežu grana i lišća; zauzetih ruku, Simon nije mogao čak ni obrisati kapi koje su mu curile u oči. Nije bio baš u najboljem raspoloženju.

"Koliko je to zapravo daleko, Binabik?" upita konačno. "Prsa će mi se raspasti od ovog prokletog čamca."

"Nije daleko, nadam se", odazvao se trol, glasa koji je čudno odzvanjao pod školjkom od rastegnute kore. "Geloj je rekla da pritok jezera i Aelfwent teku jedno kraj drugog u dugom rasponu, nalazeći se samo oko četvrt milje udaljeni. Uskoro ćemo doći do tamo."

"Što brže, to bolje", rekao je Simon natmureno. Ispred njega Marja je ispustila zvuk koji je, bio je uvjeren, značio zgađenost – najvjerojatnije zgađenost nad njim. Strašno se namrštio, crvene kose ulijepljene i mokre preko čela.

Napokon su začuli još jedan zvuk osim tihog bubnjanja kišnih kapi po lišću, šuštavi uzdah koji je Simona podsjetio na sobu punu ljudi. Qantaqa je pojurila naprijed, mlatarajući kroz grmlje.

"Ha!" zagunđao je Binabik, odlažući svoj kraj čamca na tlo. "Vidiš? Našao sam ga! T'si Suhyasei!"

"Mislila sam da se zove Aelfwent." Marja je trljala mjesto gdje joj se čamac bio oslanjao na rame. "Ili je to nešto što trolovi kažu kad pronađu rijeku?"

Binabik se nasmiješi. "Ne. To je sithsko ime. To je i sithska rijeka, na neki način, budući da su oni na njoj plovili dok je Da'ai Chikiza bila njihov grad. Trebala bi to znati. Aelfwent na starom jeziku Erkynlanda znači 'Sithska rijeka'."

"A što onda znači... ono što si rekao?" upita Marja.

"T'si Suhyasei?" Binabik je razmislio. "Teško to je reći, zapravo. Znači nešto kao: 'krv joj je hladna'."

"Njoj?" upitao je Simon, štapom iskapajući blato iz svojih čizama. "Što je sad 'ona'?" Šuma", odvrati Binabik. "Hajde sad. Moći ćeš se dati na pranje blata u vodi."

Prenijeli su brod niz obalu, proguravši ga kroz gustiš rogoza samo s mnogo polomljenih stapki, sve dok se pred njima nije našla rijeka – široko, zdravo prostranstvo vode, znatno veće od jezerskog pritoka, sa strujom koja je djelovala znatno jačom. Morali su spustiti čamac u zaljevu izrezbarenom prolaskom rijeke; Simon, kao najviši, završio je stojeći do koljena u plićaku da prihvati čamac – čizme su mu se zaista oprale. Pridržavao je brodić koji je poskakivao, a Marja i trol prvo su preko ruba spuštali sumnjičavu Qantaqu – bez mnogo suradnje same vučice – a onda je slijedili u čamac. Simon se zadnji popeo, zauzimajući svoje mjesto na krmi.

"Tvoj položaj, Simone," rekao mu je Binabik ozbiljno, "zahtijeva veliku odgovornost. Imat ćemo malo potrebe za veslanjem sa strujom takve jakosti, ali ti moraš kormilariti i moratćeš se dati na dovikivanje kad bude kamenova pred nama, tako da možemo svi pomoći da se odgurnemo od njih."

"Mogu ja to", rekao je brzo. Binabik je kimnuo i pustio dugu granu kuju je bio držao; kliznuli su od obale i van na hučeći Aelfwent.

Ispočetka je bilo malo teško, otkrio je Simon. Neko od kamenja koje su morali izbjegavati nije biločak ni vidljivo iznad staklaste površine vode; umjesto toga, ležalo je tik ispod, prepoznatljivo tek po sjajnim grbicama koje je voda tvorila nad njim. Prvi kamen koji Simon nije vidio proizveo je užasnu buku grebući uz napeti trup, sve ih načas prestravivši, ali brodić je odskočio od potopljenog kamena kao ovca koja bježi pred striženjem. Uskoro je Simon stekao osjećaj za kamenje; na nekim mjestima činilo se da brodica gotovo lebdi nad vodom, laka poput lista na valovitim leđima rijeke.

Kad su došli do dijela mirnije vode, dok se huk vode u prelasku preko kamenja gubio za njima, Simon je osjetio da mu se srce nadima u grudima. Zaigrane ruke rijeke povlačile su mu opušteno veslo. Prikrala mu se uspomena na penjanje po širokim bedemima Visotvrđe – zadihan od vlastite moći, od pogleda na uredna polja prostrta tako duboko pod njim. Sjetio se, također, sjedenja u komori sa zvonima na Zvoniku Zelenog Anđela, gledajući dolje na skutrene kućice Erchestera, zureći preko širokog svijeta s vjetrom na licu. Sad, na pramcu malog čamca, opet je bio i dio svijeta i iznad njega, daleko iznad njega, ploveći poput proljetnog vjetra koji se probija kroz krošnje. Podigao je veslo u zrak pred sobom... sad je to bio mač.

"Usires pomorac je bio"; zapjevao je naglo, riječi su mu navrle. Bila je to pjesma koju mu je netko pjevao dok je bio jako mali.

"Usires je mornar bio

Na more se otputio

Uze k sebi Božju Riječ

I u Nabban jedri već!"

Binabik i Marja okrenuli su se da ga pogledaju; Simon se osmjehne.

"Tiyagaris je vojnik bio

Na more se zaputio

Uze k sebi Pravde Riječ

I u Nabban jedri već!"

Kralj je Ivan vladar bio

Na more se zaputio

Aedonovu uze riječ

I u Nabban jedri već!..."

Glas mu se izgubio.

"Zašto si stao?" upita Binabik. Marja je još zurila, zamišljena izraza u očima.

"To je sve što znam", rekao je Simon, spuštajući svoje veslo natrag u valoviti trag brodića. "Ne znam čak ni odakle je to. Mislim da mi je neka od sluškinja to pjevala kad sam bio mali."

Binabik se nasmiješi. "Dobra pjesma za putovanje rijekom, mnijenja sam, premda neke od pojedinosti nemaju baš povijesnu točnost. Jesi li siguran da se ne možeš sjetiti dalje?"

"To je to." Nedostatak sjećanja nije mu smetao. Samo jedan kratki sat na rijeci posve mu je povratio raspoloženje. Prije se znao voziti na ribarskim čamcima u zaljevu i to mu se svidalo... ali nije bilo ništa u usporedbi s ovim, sa šumom koja je jurila kraj njih, i osjećajem finog čamca ispod njega, osjetljivog i spremnog na odgovor kao ždrijebe.

"Ja nemam plovnih pjesma za pjevanje", rekao je trol, zadovoljan Simonovom promjenom raspoloženja. "U visokom Qanucu rijeke su ledene i obično služe samo za sklisko igranje trolića. Mogao bih se možda dati na pjevanje o moćnom Chukkuu i njegovim pustolovinama..."

"Ja znam riječnu pjesmu", reče Marja, prolazeći vitkom rukom kroz svoju grivu crne kose. "Ulice Meremunda pune su mornarskih pjesama."

"Meremunda?" upita Simon. "Kako je djevojka iz dvorca došla u Meremund?"

Marja se napući prema njemu. "A što misliš, gdje su princeza i cijeli njezin dvor živjeli prije nego što su došli u Visotvrđu – u divljinama Nascadua?" Puhnula je. "U Meremundu, naravno. To je najljepši grad na svijetu, gdje se ocean susreće s velikom rijekom Gleniwent. Ti to ne možeš znati, nisi nikad bio tamo." Zločesto se nasmiješila. "Dvorski dečko."

"Onda pjevaj!" rekao je Binabik, mašući rukom pred sobom. "Rijeka čeka da te čuje. Šuma također!"

"Nadam se da se sjećam", rekla je, kradomice pogledavajući Simona koji joj je napuhano uzvratio pogled – njena primjedba jedva da mu je uspjela dotaći dobro raspoloženje. "To je pjesma jahača rijeke", nastavila je, onda pročisti grlo i počne pjevati slatkim, grlenim glasom – isprva nesigurno, onda sa sve više pouzdanja.

"Svi što plove Vel'kom Barom

Plašit će vas tajnovitošću

Hvalit će se bitkama

I krvavom joj poviješću.

Ali svaki riječni pas

Koji Gleniwentom plovi

Zna da Bog, želeć' Rijeku

More samo greškom stvori.

More pitanje je veliko

Rijeka odgovore zna

Dok se vrti i dok skače

Pleše ona voda sva

I odnio Vrag lijenčine

Ovaj brod ih nosit' neće

Ako kog' i izgubimo

Meremund će palit' svijeće.

Neki ljudi morem krenu

I nikad se ne vrate

Riječni psi pak svake noći

U svoju krčmu svrate

Pijemo mi, kažu za nas

I tučemo se pomalo

Ali da ti ljubiš rijeku

Sve bi te odmaralo.

More pitanje je veliko

Rijeka odgovore zna

Dok se vrti i dok skače

Pleše ona voda sva

I odnio Vrag lijenčine

Ovaj brod ih nosit' neće

Ako kog' i izgubimo

Meremund će palit' svijeće.

Meremund! O, Meremund!

Meremund će palit' svijeće!

Tko ne vidi da plutaju

Taj im pogreb platit' neće...!"

Dok je Marja drugi put došla do pripjeva, Simon i Binabik već su znali riječi dovoljno dobro da joj se pridruže. Qantaqa je spustila uši dok su unjkali i vikali niz brzi Aelfwent.

"More pitanje je veliko, Rijeka odgovore zna..." Simon je pjevao iz sveg glasa kad je nos broda potonuo u jedan usjek i poskočio: opet su bili među stijenjem. Kad su prošli kroz zapjenjene vode i dokopali se čistine, svi su bili previše bez daha da bi pjevali. Simon se, međutim, još smješkao, i kad su se sivi oblaci iznad šumskog krova otvorili, ispuštajući još kiše, podigao je glavu i uhvatio prve kapi na jezik.

"Kiši, sad", rekao je Binabik, obrva podignutih pod kosom zalijepljenom začelo. "Mnijenja sam da ćemo se smočiti."

Kratki trenutak tišine nestao je pod trolovim visokim, praštavim smijehom.

Kad je svjetlo što se probijalo kroz pokrov drveća počelo jenjavati, privukli su brod obali i ulogorili se. Nakon što je zapalio vatru, koristeći svoju vrećicu žute prašine da zapali vlažno drvo, Binabik je iz jedne od torbi koje im je dala Geloj izvukao paket svježeg voća i povrća. Qantaqa, prepuštena sama sebi, odšuljala se u visoko grmlje, vrativši se nešto kasnije promočena krzna i s nekoliko tragova krvi koji su joj ukrašavali njušku. Simon je pogledao Marju, koja je zamišljeno cuclala koštицu breskve, da vidi kako će reagirati na ovaj dokaz grube strane vučje prirode, ali ako je djevojka i primijetila, nije pokazala nikakav znak nelagode.

Sigurno je radila u princezinim kuhinjama, pretpostavio je. Svejedno, kad bih joj u ogrtač zagurao jednog od Morgenesovih punjenih guštera, **onda** bi skočila, kladim se.

Razmišljanje o Marjinu poslu u dvorskim kuhinjama potaklo ga je da se zapita što je zapravo radila u princezinoj službi – i sad kad je na to pomislio, što je radila uhodeći njega? Ali kad joj je pokušao postaviti pitanja o princezi, samo je odmahnula glavom, uvjeravajući ga da ne može reći ništa o svojoj gospodarici ili njenoj službi, dok ne preda poruku u Naglimundu.

"Nadam se da ćeš mi oprostiti raspitivanje," rekao je Binabik dok je pospremao ono malo ostataka od večere i rastavljao svoj štap, napokon vadeći svoju frulu, "ali kakve su ti namjere ako Jošua nije u Naglimundu, za primanje tvoje poruke?"

Marju kao da je ovo uznemirilo, ali ipak nije htjela ništa više reći. Simon je želio pitati Binabika o njihovim planovima, o Da'ai Chikizi i Nogostupu, ali trol je već odsutno pućkao na svojoj fruli. Noć je prevukla

pokrivač tame preko cijele velike Aldheorte osim njihove sićušne valre. Simon i Marja sjedili su slušajući dok je trol slao svoju glazbu da poleti i odzvoni u kišovitim krošnjama.

Idućeg dana, bili su na rijeci ubrzo poslije izlaska sunca. Ritmovi pokretne vode činili su se sad poznatim kao dječja pjesmica: dugi mirni dijelovi na kojima je djelovalo da im je brod stijena na kojoj sjede dok prostrano more drveća maršira pokraj njih s obje strane, a zatim opasno uzbuđenje uspuhanih brzaka koji bi potresali krhku brodicu kao da je riba na udici. Kiša je popustila sredinom jutra, umjesto nje kroz nagnute grane se prosulo sunce, posipajući rijeku i šumsko tlo baricama svjetla.

Dobrodošao predah od vremena – neobično zimolikog za kasni mjesec maje, Simon je morao primijetiti, prisjećajući se ledene planine i njihova zajedničkog sna – održao im je dobro raspoloženje. Plutali su niz tunel od nagnutog drveća, razlomljen tu i tamo veličanstvenim zastorima sunca što se spuštalo kroz pukotine u zapetljanim granama da načas pretvori rijeku u zrcalo od uglačanog, zlatnog stakla. Zabavljali su jedni druge pričanjem. Simon je, isprva nevoljko, pričao o ljudima koje je poznavao u dvorcu – Raheli, Tobasu psetaru, koji si je mazao nos crnim uljem za lampe da lakše prođe kao rod među svojim štićenicima, Petru od Pozlaćene Kupe, golemom Rubenu i ostalima. Binabik je više govorio o svojim putovanjima, o svojim mladenačkim izletima u slankaste zemlje Wrana i tmurne, egzotične pustoši istočno od njegova doma u Mintahoqu. Čak je i Marja, usprkos svojoj početnoj suzdržanosti i širokom rasponu neprihvatljivih tema, uspjela natjerati Simona i trola u smijeh svojim oponašanjem svađa između riječnih brodara i pomoraca, svojim zapažanjima o sumnjivom plemstvu koje je okruživalo princezu Miriamele u Meremundu i Visotvrđi.

Samo jednom se razgovor drugog dana plovidbe okrenuo mračnijim temama koje su zasjenjivale misli svih suputnika.

"Binabik," upitao je Simon dok su jeli svoj podnevni obrok na osunčanoj krpi šumske livade, "misliš li stvarno da smo ostavili one ljude iza sebe? Može li biti da nas i drugi traže?"

Trol si je skidao košticu jabuke s brade. "Ne znam ništa sa sigurnošću, prijatelju Simone – kako sam se već našao govoriti. Siguran jesam da smo se provukli, da nema neposredne potjere, ali budući da nemam znanja zašto nas zapravo traže, ne mogu znati mogu li nas naći. Znaju li da smo na putu za Naglimund? To nije teško za pretpostavljanje. Ali, tri stvari jesu nam u prilog."

"Koje stvari?" upita Marja, blago se mršteći.

"Prvo, lakše je sakriti se nego pronaći nekoga u šumi." Podigao je jedan tupasti prst. "Drugo, idemo zaobilaznim putem u Naglimund koji nije poznat već stotinama godina." Još jedan prst. "Konačno, da doznaju naš put, oni ljudi bi ga morali čuti od Geloj," treći prst mu se uspravio, "a to je stvar koja se neće, mnijenja sam, dogoditi."

Simon se potajno bio brinuo upravo o ovome. "Neće je ozlijediti? Ono su ljudi s mačevima i kopljima, Binabik. Sove ih neće moći zauvijek plašiti ako pomisle da smo s njom."

Odmjereno kimanje. Trol je skupio svoje kratke prste. "Ne nalazim se nezabrinut, Simone. Kćeri planinska, nimalo! Ali ti malo znaš o Geloj. Razmišljati o njoj samo kao o seoskoj vještici znači naći se u pogrešci, pogrešci koju bi Heahferthovi ljudi mogi zažaliti ako joj ne budu pristupili s poštovanjem. Dugo valada Geloj hoda već Osten Ardom: mnogo je godina već u šumi, a mnogo, mnogo godina prije toga među Rimeržanima. Čak i prethodeći tome, došla je s juga u Nabban, a o putovanjima prije toga nitko ne zna. Ona je netko kome se može povjeriti briga za sebe – mnogo više nego meni ili čak, kako se dokazalo s takvom tugom, onom dobromčovjeku Morgenesu." Posegnuo je za još jednom jabukom, posljednjom u torbi. "Ali dovoljno je takvih briga. Rijekačeka i srca nam moraju biti laka, tako da brže putovati možemo."

Kasnije tog popodneva, kad su se sjene drveća počele spajati u jednu veliku mrlju sjenke rastegnutu preko rijeke, Simon je naučio više o tajnama Aelfwenta.

Bio je kopao po svojoj torbi, tražeći komad krpe koji bi omotao oko dlanova, da ih zaštiti od žuljeva uzrokovanih grubim veslom. Pronašao je nešto što je djelovalo kao ono što mu treba i izvukao ga. Bila je to Bijela strijela, još umotana u otrcani rub njegove košulje. Bilo je iznenađujuće ponovno je odjednom držati u ruci, osjetiti joj finoću koja mu leži na dlanu poput pera koje bi moglo odletjeti s prvim zalutalim lahorom. Oprezno je odmotao zaštitnu tkaninu.

"Pogledaj ovo", rekao je Marji, segnuvši pokraj Qantaqe da joj pokaže strijelu opruženu na krevetu od krpe. "To je sithska Bijela strijela. Spasio sam život jednom Sithi i on mi ju je dao." Načas se zamislio. "Ispalio mi ju je, zapravo."

Bila je to divna stvar; u sve slabijem svjetlu gotovo da je isijavala, pohut blistavih labudih grudi. Marja ju je na trenutak promatrala, onda je dotakne podignutim prstom.

"Lijepa je", rekla je, ali u tonu joj nije bilo divljenja kojem se Simon bio nadao.

"Naravno da je lijepa! Sveta je. Znači dug. Pitaj Binabika, on će ti reći."

"Simon je točan", odazvao se trol s krme. "To se dogodilo tik prije nego što smo se sreli."

Marja je nastavila promatrati strijelu mirno, kao da su joj misli odlutale nekamo drugamo. "Dražesna je", rekla je, s jedva malo više uvjerenosti u glasu nego prvi put. "Ti si vrlo sretan, Simone."

Nije znao zašto, ali to ga je razjarilo. Zar nije shvaćala što je on prošao? Mrtvačka polja, Sithe u klopci, lovački psi, neprijateljstvo Velikog Kralja!? Tko je ona da odgovara kao jedna od sluškinja kad ga odsutno tješi što si je razderao koljeno?

"Naravno," rekao je, držeći strijelu pred sobom tako da uhvati zraku gotovo vodoravnog sunca, s obalom kao pokretnom tapiserijom iza nje, "naravno, koliko mi je sreće donijela dosad – napadali su me, grizli, izgladnjivali, progonili – mogao sam je nikad i ne dobiti." Ljutito se zabuljio u nju, prelazeći očima po rezbarijama koje su mogle biti priča njegova života otkako je napustio Visotvrdu: komplicirane ali besmislene.

"Zapravo bih je mogao i baciti", rekao je nehajno. Nikad to ne bi stvarno učinio, naravno, ali bilo je čudno ugodno pretvarati se da bi mogao. "Hoću reći, kakvo mi je dobro donijela...?"

Binabikov upozoravajući krik stigao je usred rečenice, ali dok je Simon shvatio, bilo je već prekasno. Čamac je zamalo izravno udario u skrivenu stijenu; brodica se zaljuljala, pramac se zabio u vodu s glasnim pljuskanjem. Strijela je izletjela iz Simonove ruke da se zavrti u zraku i odleti u vodu koja je kiptjela oko stijena. Kad je stražnji dio broda udario u vodu, Simon se okrenuo da je potraži; trenutak kasnije odbili su se od još jednog potopljenog kamena. Čamac se prevrtao, padao je, padao...

Voda je sjekla koliko je bila hladna. Na trenutak, osjećao se kao da je propao kroz neku rupu kroz svijet u potpunu noć. Onda je udisao, probivši površinu, ludo zakovitlan u nemirnoj vodi. Udario je u stijenu, odbio se, i opet potonuo, sa stravičnom vodom koja mu je izbijala zrak iz nosa i usta. Boreći se, uspio je opet izbiti glavom na površinu i napeo se dok ga je vrtložna struja nosila od jedne do druge prepreke. Na trenutak je osjetio vjetar na licu i udahnuo, kašljući; osjetio je kako mu se nešto od blaženog Usiresova zraka probija do zapaljenih pluća. Onda, odjednom, stijene su prošle i plutao je slobodan, bacakajući se da si zadrži glavu nad razinom rijeke. Na njegovo iznenađenje, brodić je sad bio iza njega, tek klizeći oko zadnje od pogrbljenih stijena. Binabik i Marja snažno su veslali, očiju zaobljenih od straha, ali Simon je vidio da se razdaljina polako povećava. Klizio je niz struju a dok se divlje obazirao na sve strane, vidio je da su obale rijeke zastrašujuće daleko. Udahnuo je još jedan veliki oblak zraka.

"Simone!" poviče Binabik. "Doplivaj natrag k nama! Ne možemo veslati tako brzo!"

Mlatarajući, pokušao se okrenuti i dokopati se opet čamca, ali rijeka ga je povlačila tisućama nevidljivih prstiju. Zapljuskao je, pokušavajući oblikovati ruke u veslasti oblik koji mu je Rahela – Morgenes? – jednom pokazao držeći ga iznad plićaka Kynslagha, ali napor se činio smiješnim naspram sveprožimajuće snage struje. Brzo se umarao; više si nije mogao pronaći noge, nije osjećao ništa osim hladne praznine kad ih je pokušao natjerati da udare. Voda mu je prskala u oči, rastačući nadnesene grane drveća, kad je spuznuo natrag pod površinu.

Nešto je pljesnulo pokraj njegove ruke, zalupao je rukama o hladnu vodu da se uspne posljednji put. Bilo je to Marjino veslo. Sa svojim duljim dohvatom progurala se na Binabikovo mjesto na pramcu i ispružila se, gurajući plosnati komad drveta na palac od njegova stiska. Qantaqa je stajala kraj nje, lajući, naginjući se naprijed kao da oponaša djevojku; brodić, s toliko težine naprijed, opasno se naginjao.

Simon je poslao jednu misao unatrag, tamo gdje su mu bile noge, rekao im da se upru ako ga čuju, i izbacio ruku. Jedva je osjećao veslo kad je sklopio svoje odrvenjele prste oko njega, ali bilo je tamo, točno gdje mu je i trebalo.

Kad su ga izvukli natrag u brodić – što je već samo po sebi bio gotovo nemoguć posao, budući da je bio teži od bilo koga od njih osim vučice – i nakon što je iskašljao i povratio velike količine riječne vode, ležao je dahćući i drhćući, sklupčan u loptu na dnu čamca dok su djevojka i trol tražili mjesto na kojem bi pristali.

Povratio si je dovoljno snage da ispuže iz broda bez pomoći, na drhtavim nogama. Kad je pao na koljena, šireći zahvalne dlanove po mekom šumskom tlu, Binabik je posegnuo i izvukao nešto iz promočene, otrcane zbrke koja je predstavljala Simonovu košulju.

"Vidi što ti se uhvatilo u odjeću", rekao je Binabik, s čudnim izrazom na licu. Bila je to Bijela strijela. "Hajde da ti napravimo vatru, jadni Simone. Možda si dobio lekciju – okrutnu lekciju, ali ozbiljnu – o kritiziranju sithskih darova kad ploviš po sithskoj rijeci."

Nemajući snage čak ni da mu bude neugodno, dok mu je Binabik pomagao da se riješi odjeće i zamatao ga u ogrtač, Simon je zaspao pred blaženom vatrom. Snovi su mu bili neiznenađujuće tamni, puni stvorova koji su grabili i gušili.

Oblaci su idućeg jutra lebdjeli nisko. Simon se osjećao vrlo loše. Nakon što je prožvakao i progutao nekoliko traka sušenog mesa – ne obaziruć se na prosvjede svog nemirnog želuca – nesigurno se popeo u čamac, prepuštajući ovog puta Marji mjesto na kormilu dok se on sklupčao u sredini, s Qantaqinim toplim trupom pritisnutim uz sebe. Zaspao bi i budio se naizmjence tijekom cijelog dugog dana na rijeci. Imao je vrtoglavicu od skliskog zelenog muteža koji je predstavljao šumu; glava mu je bila vruća i prevelika, poput krumpira koji raste nad ugljenom. I Binabik i Marja zabrinuto su pratili napredovanje njegove groznice. Kad se probudio iz blatnog drijemeža u koji je bio zapao dok su dvoje suputnika ručali, zatekao ih kako se naginju nad njega, s Marjinim hladnim dlanom na njegovu čelu, zbunjeno je pomislio: Kako imam čudnu majku i oca!

Zaustavili su se da prenoće čim se sumrak počeo uvlačiti među drveće. Simon, sav zamotan u ogrtač kao mala beba, sjedio je blizu vatre, odmatajući si ruke samo toliko da otpije malo juhe koju je trol priredio, varivo od sušene govedine, repe i luka.

"Morat ćemo se dati na ustajanje s prvim koracima sunca, sutra", rekao je Binabik, pružajući lisnati kraj repe vučici, koja ga je ponjušila s dobroćudnom nezainteresiranošću. "Blizu mi smo Da'ai Chikize, ali bilo bi besmisleno prići joj noću, kad je se ne može dobro vidjeti. U svakom slučaju, imat ćemo odande još dug uspon uz Nogostup, pa možemo početi dok je dan topao."

Simon je odrvenjelo gledao kako trol izvlači Morgenesov rukopis iz jedne od torbi i razmata ga, spuštajući se pokraj palucave logorske vatre i naginjući stranice pri čitanju; izgledao je kao mali redovnik u molitvi nad svojom Knjigom Aedonovom. Vjetar je šuštao kroz lišće nad njima, razbacujući kapljice vode koje su se bile

držale lišća, preostatak popodnevnog pljuska. S upornim gundanjem vode pod njima miješalo se uporno pjevušenje sitnih riječnih žaba.

Simonu je trebalo neko vrijeme da shvati da blagi pritisak na njegovu ramenu nije bila još jedna čudna poruka bolesna, neudobnog tijela. Teško je okrenuo bradu preko ovratnika svog teškog vunenog ogrtača, oslobodivši jednu ruku da otjera Qantaqu, kad je ugledao Marjinu tamnu glavu oslonjenu na njegovu nadlakticu, usta lagano otvorenih, tihih udaha i izdaha u ritmu sna.

Binabik je pogledao prema njima. "Bio je danas težak dan rada", nasmiješio se. "Puno veslanja. Ako se ne nalaziš u bolu, pusti je malo da ostane." Okrenuo se opet rukopisu.

Marja se primakla do njega i promrmljala nešto. Simon je malo više povukao ogrtač koji joj je Geloj bila dala; kad joj je dotakao obraz napola je nešto promrmljala, ispružila ruku i nespretno potapšala Simonova prsa, onda se privuče još bliže.

Zvuk njezina ujednačenog disanja tako blizu njegovu uhu provlačio se kroz buku rijeke i noćne šume. Simon je zadrhtao i osjetio je kako su mu kapci teški, tako teški... ali srce mu je lupalo hitro, a zvuk njegovo nemirne krvi poveo ga je niz put prema toploj tami.

U sivom, raspršenom svjetlu kišne zore, očiju još ljepljivih od sna i tijela čudno tromih od preranog pokreta, vidjeli su prvi most.

Simon je opet bio na pramcu. Usprkos zbunjenosti zbog penjanja na brod i vraćanja rijeci gotovo u tami, osjećao se bolje nego proteklog dana: još mamuran, ali znatno otporniji. Kad su prošli kroz zavoj rijeke koja je veselo skakutala ne mareći za rani sat, ugledao je čudan oblik kako nadsvođuje vodu pred njima. Obrisavši oči da ih načas oslobodi magličaste kišice koja je više visjela u zraku nego padala, namrštio se.

"Binabik," upitao je, naginjući se naprijed, "je li to..."

"Most, da, jest", odvratio je trol veselo. "Vratnice ždralova, mnijenja sam, moraju to biti."

Rijeka ih je nosila sve bliže, dok su oni usporavali svojim veslima. Most se pružao iz zagušenog grmlja na obali rijeke i u vitkom luku protezao se do drveća na drugoj strani. Izrezbaren od blijedog, svjetlucavo zelenog kamena, djelovao je krhko kao svod od smrznute morske pjene. Jednom je bio prekriven složenim rezbarijama, a sad mu je većina površine bila skrivena mahovinom i zapletenim bršljanom; mjesta koja su se još vidjela bila su izblijedjela, zavijuci i obline i oštri uglovi ublaženi, zaglađeni vjetrom i kišom. Postavljena na vrhu mosta, ravno iznad njihovih glava dok je brodić klizio pod njim, mliječno zelena, svjetlucava kamena ptica širila je svoja krila.

Prošli su kroz blijedu sjenu u trenutku i našli se na drugoj strani. Šuma odjednom kao da je odisala drevnošću, kao da su kroz neka otvorena vrata kliznuli u prošlost.

"Davno su se riječni putovi našli progutani Starosrcem", rekao je Binabik tiho kad su se svi okrenuli da promatraju most kako nestaje iza njih. "Možda će se i druga djela Sitha jednog dana dati na nestajanje."

"Kako su ljudi mogli prelaziti rijeku po tako nečemu?" čudila se Marja. "Izgleda tako... tako krhko."

"Krhkije nego što je jednom bio, to je sigurno", rekao je Binabik s čeznutljivim pogledom unatrag. "Ali Sithe nikad nisu gradili... nikad ne grade... samo radi ljepote. Njihova djela imaju snagu. Zar najviši toranj u Osten Ardu, djelo njihovih ruku, ne stoji još uvijek u Visotvrđi?"

Marja je potvrdila, zamišljena. Simon je vukao prste kroz hladnu vodu.

Prošli su još jedanaest mostova ili "vratnica" kako ih je Binabik nazivao, jer su u više od tisuću godina bili označavali riječni ulaz u Da'ai Chikizu. Svaka vrata bila su nazvana po nekoj životinji, objasnio je trol, i odgovarala su jednoj mjesečevoj mijeni. Od jednih do drugih, prošli su ispod Lisica, Pijetlova, Zečeva i Grlica. Svaka je bila malo drukčijeg oblika, izrađena od biserastog adulara ili svijetlog lapisa, ali svaka nepogrešivo djelo istih profinjenih ruku punih poštovanja.

U trenutku kad se sunce uspelo iza oblaka do svojeg podnevnog mjesta upravo su prolazili ispod Vratnica slavuja. Na suprotnoj strani ovog luka, na čijim su ponosnim rezbarijama još svjetlucale krpice zlata, rijeka je počela skretati, opet se okrećući prema zapadu i neviđenim istočnim bokovima gorošljemskih bregova. Ovdje nije bilo kamenja tik pod površinom; struja se kretala hitro i ujednačeno. Simon je upravo htio nešto zapitati Marju kad je Binabik podigao ruku.

Kad su prošli zavoj, našla se pred njima šuma nemoguće otmjenih tornjeva, postavljena kao slagaljka od dragulja usred veće šume drveća. Sithski grad, obujmljujući rijeku s obje strane, kao da je izrastao iz samog tla. Činio se kao san same šume, izrađen profinjenim kamenom, u stotinama nijansi zelene i bijele i blijede nebeski plave. Bio je to golem gustiš igleno tankog kamena, krhkih mostova poput svodova paukove mreže, filigranskih vrhova tornjeva i minareta koji su posezali u visoke krošnje da uhvate sunce na svojim licima kao ledeni cvjetovi. Prošlost svijeta ležala je otvorena pred njima, oduzimajući im dah i stežući im srca. Bilo je to nešto najljepše što je Simon ikad vidio.

Ali kad su doplovili u grad, gdje je rijeka vijugala oko vitkih stupova, postalo je jasno da šuma zauzima Da'ai Chikizu. Popločeni tornjevi, išarani pukotinama, bili su zarobljeni bršljanom i isprepletenim granama drveća. Na mnogo mjesta, gdje je jednom bilo zidova i vrata od drveta ili nekog drugog kratkotrajnijeg materijala, kameni obrisi stajali su sad osjetljivo nepodbočeni, poput izbijeljelih kostura nevjerojatnih morskih stvorenja. Zelenilo je posvuda navaljivalo, lijepeći se za osjetljive zidove, gušeći poput šapta tanke kule u nesmiljenom lišću.

Na neki način, zaključio je Simon, to je grad činilo još ljepšim, kao da je šuma, nemirna i neispunjena, izrodila grad.

Binabikov tihi glas prekinuo je tišinu, dostojanstven kao i trenutak; odjeci su brzo nestajali u zagušljivom zelenju.

"'Drvo Raspjevanog Vjetra', nazvali su ga: Da'ai Chikiza. Jednom, možete li zamisliti, bio je pun glazbe i života. Svi su prozori gorjeli svjetiljkama, bilo je živopisnih čamaca pod jedrima na rijeci." Trol je nagnuo glavu da se zabulji dok su prolazili ispod zadnjeg kamenog mosta, uskog poput vrška pera, zaodjevenog u slike otmjenih rogatih jelena. "Drvo Vjetra Koji Pjeva", ponovio je, odsutno kaočovjek izgubljen u sjećanju.

Simon je bez riječi okrenuo njihov brodić k obali s kamenim stubama koje su završavale na gatu, gotovo u ravnini s površinom široke rijeke. Popeli su se na kopno, privezavši čamac za neki korijen koji se probio kroz ispucani bijeli kamen. Kad su se uspeli, zastali su, tiho zagledani u bršljanom obrasle zidove i mahovinaste hodnike. I sam zrak uništenog grada bio je nabijen nečujnim odjekom, poput ugođene, ali nepotegnute strune. Čak je i Qantaqa zastala naizgled postiđena, spuštenog repa njuškajući zrak. Onda su joj se uši ispravile i zacviljela je.

Siktaj je bio gotovo neprimjetan. Trak sjene proletio je pokraj Simonova lica i udario u jedan od zagušenih prolaza s oštrim zvukom. Svjetlucavi komadići zelenog kamena prasnuli su u svim smjerovima. Simon se okrenuo da pogleda iza sebe.

Stojeći ni stotinu lakata daleko, odvojena od suputnika samo zahuktalom širinom rijeke, stajala je neka u crno odjevena prilika držeći luk dugačak koliko je sam bio visok. Desetak drugih, odjevenih u plave i crne tunike uspinjali su se uz puteljak da stanu uz njega. Jedan od njih nosio je baklju.

Crna prilika podigla je ruku do usta, pokazujući načas bljesak blijede brade.

"Nemate kamo!" Glas Ingena Jeggera došao je do njih nejasno preko zvukova rijeke. "Predajte se u ime kralja!"

"Čamac!" povikao je Binabik, ali još dok su se vraćali prema stubištu, u crno zamotani Ingen ispružio je neku vitku stvar prema nosaču baklje; na jednom kraju procvjetala je vatra. Tren kasnije napeo je strunu svoga luka. Kad su suputnici došli do posljednje stube, vatrena strijela preskočila je rijeku, zabivši se u bok brodića. Uzdrhtala strijela gotovo istog je časa zapalila koru. Trol je imao vremena samo da izvuče jednu od torbi s čamca prije nego što su ga plamenovi natjerali na uzmak. Načas skriveni iza palucave vatre, Simon i Marja pojurili su uza stube, Binabik odmah za njima. Na vrhu, Qantaqa je trčala amo-tamo, ispuštajući promukli lavež nevolje.

"Trčite!" odreže Binabik. S druge strane rijeke još su se dva strijelca pridružila Ingenu. Simon se upirao da dosegne zaklon najbližeg tornja. Čuo je užasno brujanje još jedne strijele. Vidio ju je kako kliže preko ploča dvadeset laktova pred njim. Još dvije odbile su se od zida tornja tako bolno daleko pred njim. Začuo je krik bola i Marjin prestravljeni poziv.

"Simon!"

Okrenuo se i ugledao Binabika kako se ruši na tlo, kao sitna hrpica pod djevojčinim nogama. Negdje je zavijao vuk.

28

Bubnjevi od leda

Jutarnje sunce dvadeset četvrtog dana mjeseca maje osvijetlilo je Hernysadharc, pretvarajući zlatni disk na vrhu najvišeg krova Taige u tijaru sjajnog plamena. Nebo je bilo plavo kao emajlirani tanjur, kao da je Brynioch od Nebesa otjerao oblake svojim nebeskim štapom od lješnjakovine, ostavljajući ih da se mrzovoljno šunjaju oko viših vrhova prijetećeg Grianspoga.

Nagli povratak proljeća trebao je razvedriti Maegwinino srce. Po cijelom Hernystiru neočekivane kiše i okrutni mrazovi nadvili su pokrov i preko zemlje i preko naroda njezina oca Llutha. Cvijeće se smrzlo u zemlji, nerođeno. Jabuke su padale male i kisele s kvrgavih grana u voćnjacima. Ovce i krave, izvedene na pašu po promočenim poljima, vraćale su se zavrćenih, prestrašenih očiju, uplašene tučom i zapusima vjetra.

Jedna vrana, drsko čekajući do posljednjeg trenutka, odskakutala je s Maegwinina puta u ogoljene grane trešnjina drveta, odakle je svadljivo zapjevala. Maegwin se nije obazrela na nju, samo je podigla svoje duge skute i požurila prema dvorani svoga oca.

Isprva se nije odazvala glasu koji ju je dozivao, ne želeći prekidati zadatak koji si je postavila. Napokon, nevoljko, okrenula se i ugledala svog polubrata Gwythinna kako trči prema njoj. Zastala je da ga pričeka, prekriženih ruku.

Gwythinnova bijela tunika bila je u neredu, zlatna vratna ogrlica okrenula mu se napola na leđa, kao da je dijete a ne mladić ratničkih godina. Sustigao ju je i zastao, dahćući; nervozno je frknula i počela mu popravljati odjeću. Princ se nasmiješio, ali je strpljivo pričekao da mu povuče ogrlicu i položi je na njegova prsa. Duga smeđa griva najvećim mu se dijelom izvukla iz crvene vrpce koja ju je držala u nehajnom konjskom repu. Kad je posegnula da je sveže, našli su se oči u oči, premda Gwythinn nije bio nimalo nizak čovjek. Maegwin se namrštila.

"Bagbina mi stada, Gwythinn, pogledaj se! Moraš se više truditi. Jednoga ćeš dana biti kralj!"

"A kakve veze moje kraljevanje ima s tim kakva mi je kosa? Osim toga, bio sam sasvim lijep kad sam krenuo, ali morao sam trčati kao sâm vjetar da te sustignem, s tim tvojim dugim nogama."

Maegwin se zacrvenjela dok je odvraćala pogled. Njena visina je bila nešto s čim se, koliko god se trudila, nije mogla mirno nositi.

"Pa, sad si me sustigao. Ideš li u dvoranu?"

"Svakako." Oštriji izraz prešao je preko Gwythinnova lica kao živa, povukao je svoj dugi brk. "Moram našem ocu reći neke stvari."

"Kao i ja", dodala je Maegwin, sad hodajući. Visina i koraci bili su im tako izjednačeni, kestenjaste kose tako slične da su mogle biti s istog razboja, svaki stranac pomislio bi da su blizanci, a ne da je Maegwin pet godina starija i od druge majke.

"Najbolja krmača, Aeghonwye, umrla nam je sinoć. Još jedna, Gwythinn! Što se događa? Je li to još jedna kuga, kao u Abaingeatu?"

"Ako je kuga," rekao joj je brat mrko, dodirujući u kožu omotan balčak svog mača, "znam tko ju je donio ovamo. Taj čovjek je bolest koja hoda." Pljesnuo je po držku i pljunuo. "Samo se molim da danas kaže nešto što ne bi trebao. Bryniocha mu! Kako bih volio ukrstiti oštricu s njime!"

Maegwin je suzila oči. "Ne budi glup," reče ljuto, "Guthwulf je ubio stotinu ljudi. I, koliko god čudno to izgledalo, on je gost u Taigu."

"Gost koji mi vrijeđa oca!" zarežao je Gwythinn, izvlačeći svoj lakat iz Maegwinina blagog stiska kojim ga je zadržavala. "Gost koji donosi prijetnje Velikog kralja koji se utapa u vlastitom lošem kraljevanju – kralj koji se šepiri i prijeti i troši zlatnike kao da su šljunak, a onda se okreće Hernystiru i zahtijeva našu pomoć!" Gwythinnov glas se podizao, njegova sestra je bacila pogled uokolo, zabrinuta tkoće ih čuti. Nikog nije bilo na vidiku, osim blijedih obrisa stražara na vratima, stotinu koraka daleko. "Gdje je bio kralj Elija kad smo izgubili put do Naarveda i Elvristhalle? Kad su razbojnici, i bogovi znaju tko još, navalili na Hladomednu cestu?" Opet zajapurena lica, princ je podigao pogled i shvatio da Maegwin više nije uz njega. Osvrnuo se i vidio je da stoji, prekriženih ruku, deset koraka iza njega.

"Jesi li završio, Gwythinn?" upitala je. Kimnuo je, ali usta su mu ostala stisnuta. "Onda dobro. Razlika između našeg oca i tebe, dragoviću, nije samo u trideset i nešto godina. U tim godinama on je naučio kad da govori a kad da zadrži svoje misli za sebe. I zato, zahvaljujući njemu, ti ćeš jednog dana postati kralj Gwythinn, a ne samo knez kneževine Hernystir."

Gwythinn se zagledao u nju. "Znam," reče konačno, "ti bi htjela da sam kao Eolair, da se klanjam i pužem pred erkynlandskim psima. Znam da ti misliš da je Eolair i mjesec i sunce – bez obzira na to što on misli o tebi, koliko god si kraljeva kći – ali ja nisam takav. Mi smo Hernystirci! Mi ne pužemo ni pred kim!"

Maegwin se bijesno zabuljila u njega, ubodena spomenom svojih osjećaja spram grofa od Nad Mullacha – o kojem je Gwythinn imao potpuno pravo: pažnja koju joj je pružao bila je samo ono što je morala dobiti kraljeva štrkljasta, neudana kći. Ali suze kojih se bojala nisu stigle; umjesto toga, dok je zurila u Gwythinna, u njegovo lijepo lice iskrivljeno frustriranošću, ponosom i ništa manje iskrenom ljubavi za svoj narod i zemlju, opet je ugledala mlađeg brata kojeg je jednom bila nosila na ramenima – i kojeg je i sama, ponekad, znala zadirkivanjem dovesti do suza.

"Zašto se svađamo, Gwythinn?" upita umorno. "Što je donijelo tolike sjene na našu kuću?"

Njezin je brat spustio pogled na vrhove svojih čizama, u nelagodi, a onda joj pruži ruku. "Prijatelji i saveznici", rekao je. "Hajde, idemo razgovarati s ocem prije nego što grof od Utanyeata doplazi oprostiti se od nas."

Prozori velike dvorane Taiga bili su širom otvoreni; sunčano svjetlo koje je strujalo kroz njih bilo je puno svjetlucave prašine iz stelje prostrte po podu. Debele zidne grede, otesane od hrastova iz Circoille, bile su tako pažljivo spojene da se ni tračak svjetla nije probijao kroz njih. Gore među stropnim potpornjima visjelo je tisuću

obojenih rezbarija hernystirskih bogova, junaka i čudovišta. Svi su se polako ljuljali među gredama dok je odbijeno svjetlo toplo obasjavalo njihove uglačane drvene crte.

Na drugom kraju dvorane, sa suncem koje se ulijevalo s obje strane, kralj Lluth ubh-Llythinn sjedio je u svojem krupnom prijestolju od hrastovine, ispod izrezbarene glave jelena koja se podizala iznad naslona sjedala, s pravim jelenjim rogovima pričvršćenima na drvenu lubanju. Kralj je jeo zdjelu kaše s medom koštanom žlicom dok je Inahwen, njegova mlada žena, sjedila na nižem stolcu uz njega, stavljajući risarije finog veza na rub jedne od Llluthovih halja.

Kad su stražari dvaput zalupali vrhovima svojih kopalja po štitovima da objave Gwythinnov dolazak – niže plemstvo kao što je bio grof Eolair dobivalo je samo jedan udarac, dok je sâm kralj zasluživao tri, a Maegwin ni jedan – Lluth je podigao pogled i nasmiješio se, spuštajući svoju zdjelu na rukohvat sjedala i brišući brkove o rukav. Inahwen je vidjela pokret i pružila Maegwin očajan pogled kao žena ženi, koji je Lluthovu kćer smetao. Maegwin se nikad nije zaista navikla na Gwythinnovu majku Fiathnu na mjestu svoje majke (Maegwinina majka Penemhwye umrla je kad je Maegwin bilo četiri godine), ali Fiathna je barem bila Llluthovih godina, a ne obična djevojka kao Inahwen! Ipak, ta je mlada, zlatokosa žena bila dobroćudna, premda možda malo sporog uma. Nije zapravo bila Inahwenina krivnja što je bila treća žena.

"Gwythinn!" Lluth je napola ustao, brišući mrvice s krila svoje pojasom stisnute žute halje. "Zar nismo sretni što danas imamo sunca?" Kralj je rukom mahnuo prema prozoru, zadovoljan kao dijete koje je naučilo neki trik. "Sigurno je da ga trebamo bar malo, eh? A možda će to pomoći i da naše goste iz Erkynlanda", namrštio se, njegove su pokretne, mudre crte poprimile izraz zbunjenosti, obrva podignutih iznad široka, kukasta nosa slomljenog još u djetinjstvu, "dovede u neko ugodnije raspoloženje. Što misliš?"

"Ne, ne mislim tako, oče", rekao je Gwythinn, približavajući se. Kralj se smještao natrag u svoje rogovima okrunjeno sjedalo. "I nadam se da će odgovor koji ćeš im danas dati, ako se mogu nadati, odaslati kući u još mnogo gorem raspoloženju." Privukao je stolac i sjeo pokraj kraljevih nogu tik ispod uzdignuta podija, otjeravši jednog svirača. "Jedan od Guthwulfovih vojnika zapodjenuo je sinoć svađu sa starim Craobhanom. Jedva sam Craobhana spriječio da kopiletu ne ukrasi leđa jednom strijelom."

Lluth je na trenutak izgledao zabrinuto, onda taj izraz nestane, skriven iza nasmiješene maske koju je Maegwin tako dobro poznavala.

Ah, oče, pomislila je, čak i **tebi** je pomalo teško svirati dalje dok ti stvorovi laju po cijelom Taigu. Tiho je koraknula naprijed i sjela na podij uz Gwythinnov stol.

"Pa," nasmiješio se kralj otužno, "sigurno jest da je kralj Elija mogao odabrati svoje diplomate s većom pažnjom. Ali danas odlaze za sat vremena i mir će se opet spustiti na Hernysadharc." Lluth je pucnuo prstima i sluga je skočio naprijed da odnese njegovu zdjelu kaše. Inahwen je kritički gledala kako odnose zdjelu.

"Eto", rekla je prigovarajući. "Opet nisi dovršio. Što da radim s tvojim ocem?" dodala je, ovaj put upućujući pogled Maegwin, smiješeći se s dragošću kao da je i Maegwin bila vojnik u stalnoj borbi da se Llutha natjera da završava svoje obroke.

Maegwin, još nesigurna kako bi se nosila s majkom godinu dana mlađom od sebe, užurbano prekine šutnju. "Aeghonwye je umrla, oče. Najbolja i deseta krmača ovog mjeseca. A neke druge su vrlo mršave."

Kralj se namrštio. "Ovo prokleto vrijeme. Kad bi nam Elija mogao zadržati ovo proljetno sunce iznad glava, dao bih mu svaki porez koji zatraži." Posegnuo je da potapše Maegwininu ruku, ali nije ju mogao dohvatiti. "Sve što možemo je nagurati još stelje u staje da zadržimo hladnoću vani. Osim toga, u božjim smo rukama Bryniocha i Mirche."

Čuo se još jedan metalni udarac koplja o štit i nervozno stisnutih ruku pojavio se vratar-govornik.

"Vaša Visosti," zazvao je, "grof od Utanyeata traži audijenciju."

Lluth se nasmiješi. "Naši gosti odlučili su oprostiti se prije nego što se uspnu na konje. Svakako! Molim, smjesta uvedite grofa Guthwulfa."

Ali njihov gost, praćen nekolicinom svojih oklopljenih, ali nenaoružanih ljudi, već je prolazio pokraj starog sluge.

Guthwulf se polako spustio na jedno koljeno pet koraka ispred podija. "Vaše Veličanstvo... ah, i princ, također. Imam sreće." U glasu mu nije bilo ni nagovještaja podrugljivosti, ali njegove zelene oči plamtjele su neprikrivenom vatrom. "I princeza Maegwin," smiješak, "ruža Hernysadharca."

Maegwin se trudila da zadrži smirenost. "Gospodaru, postojala je samo jedna ruža Hernysadharca", rekla je, "i budući da je ona bila mati vašeg kralja Elije, iznenađuje me da ste to smetnuli s uma."

Guthwulf odmjereno kimne. "Naravno, gospo. Htio sam samo ponuditi kompliment, ali moram se pobuniti što zovete Eliju mojim kraljem. Zar nije on i vaš kralj, podčijom ste skrbi?"

Gwythinn se promeškoljio na svom stolcu, okrenuvši se da vidi kakoće mu otac reagirati; korice mača zaškripale su po drvenom podiju.

"Naravno, naravno", Lluth je polako mahnuo rukom, kao da je u dubokoj vodi. "Već smo prošli sve ovo, i ne vidim potrebe da opet raspravljamo. Ja priznajem dug svoje kuće prema kralju Ivanu. Uvijek smo ga poštovali, u miru ili ratu."

"Da", grof od Utanyeata je ustao, oprašujući koljena svojih hlača. "Ali što je s dugom vaše kuće kralju Eliji? Pokazao je veliko razumijevanje..."

Inahwen je ustala, a halja koju je bila vezla skliznula je na tlo. "Morate me ispričati," rekla je zadihano, podižući tkaninu, "ima kućanskih stvari kojima se moram posvetiti." Kralj joj je domahnuo da može otći. Brzo, ali oprezno prošla je između muškaraca koji su čekali i nestala kroz poluotvorena vrata dvorane, okretno kao srna.

Lluth je ispustio tih uzdah; Maegwin ga je pogledala, ugledavši uvijek iznenađujuće crte starosti koje su ovjenčavale lice njezina oca.

On je umoran, a ona, Inahwen, je uplašena, pomisli Maegwin. Pitam se što sam ja? Ljuta? Nisam sigurna – zapravo, iscrpljena sam.

Dok je kralj buljio u Elijina izaslanika, soba kao da se zatamnila. Na trenutak Maegwin se pobojala da su oblaci zastrli sunce, da se vraća zima; onda shvati da je to samo njezina vlastita strepnja, nagli dojam da se tu ne rješava samo duševni mir njezina oca.

"Guthwulf," počeo je kralj. Glas mu je zvučao kao da dopire ispod nekog velikog tereta, "nemojte me danas pokušavati izazvati... ali nemojte misliti ni da me možete uplašiti. Kralj nije pokazao nimalo razumijevanja za hernystirske probleme. Prošli smo kroz gorku sušu, a sad su i kiše na kojima smo svim bogovima zahvalili tisuću puta postale novo prokletstvo. Kakvom mi još kaznom Elija može zaprijetiti a koja bi nadišla užas jer vidim svoj narod prestrašen i stoku koja nam umire od gladi? Ne mogu platiti veći namet."

Grof od Utanyeata na tren je stajao bez riječi, a neodređenost njegova izraza polako se stvrdnula u nešto što je Maegwin izgledalo uznemirujuće kao slavodobitnost.

"Nema veće kazne?" rekao je grof, uživajući u svakoj riječi kao da mu sladi jezik. "Nema većeg nameta?" Ispljunuo je grudu citrilova soka na tlo pred kraljevim sjedalom. Nekoliko Lluthovih stražara kriknulo je od užasnutosti; svirač koji je bio tiho svirao u kutu ispustio je svoje glazbalo uz neskladan zveket.

"Psu!" Gwythinn je skočio, odbacivši stolac. U trenutnom bljesku mač mu se našao isukan i pod Guthwulfovim grlom. Grof je samo zurio, brade tek trunčicu zabačene unatrag.

"Gwythinn!" zalaje Lluth. "Spremi mač, prokletstvo, spremi ga!" Guthwulfove usnice su se iskrivile. "Pustite ga. Hajde, štene, ubij kraljeva pobočnika nenaoružana!" Začulo se klepetanje kraj vrata kad je nekoliko njegovih ljudi, oslobođenih prvotne zapanjenosti, krenulo naprijed. Guthwulfova ruka sune gore. "Ne! Čak i ako mi pašče prereže grkljan od uha do uha, nitko neće uzvratiti! Izaći ćete i odjahati u Erkynland. Kralja Eliju će to... jako zanimati." Njegovi ljudi, zbunjeni, zastali su u mjestu poput oklopljenih strašila.

"Pusti ga, Gwythinn", rekao je Lluth, s hladnim bijesom u glasu. Princ, zajapurena lica, jedan je dugi trenutak buljio u Erkynlanđanina, onda spusti oštricu natrag uz svoj bok. Guthwulf je prešao prstom preko sitne ogrebotine na svom grlu i hladno se zagledao u svoju krv. Maegwin je shvatila da je bila zadržavala dah; ugledavši grimiznu mrlju na grofovoj jagodici, opet je počela disati.

"Poživjet ćeš da sâm ispričaš Eliji, Utanyeat." Samo je blago drhtanje narušavalo staloženost kraljeva tona. "Nadam se da ćeš mu također reći i smrtnu uvredu kojom si uvrijedio kuću Hern, uvredu koju bi platio smrću, samo da nisi Elijin izaslanik i kraljev pobočnik. Idi."

Guthwulf se okrenuo i pošao prema svojim ljudima, divljih očiju Kad je došao do njih okrenuo se na peti, suočivši se s Lluthom preko širine velike dvorane.

"Sjeti se da nisi mogao zamisliti većeg nameta koji bi trebao platiti," rekao je, "ako jednog dana začuješ vatru u gredama Taiga i plač svoje djece." Teškim koracima prošao je kroz vrata.

Maegwin, uzdrhtalih ruku, sagnula se i podigla komad skršene harfe. Ovila je kovrču strune oko svoje ruke; zatim je podigla glavu da pogleda oca i brata; ono što je vidjela natjeralo ju je da se opet osvrne na krhotinu drveta na svom dlanu. Struna se čvrsto zategla oko njezine bijele kože.

Ispuhnuvši tihu wransku psovku, Tiamak se neutješno zagledao u prazan kavez od trske. Bila je to njegova treća vrša, a nije još imao nijednog raka. Riblja glava koja je bila služila kao mamac, naravno, nestala je bez traga. Mršteći se dolje na blatnu vodu, osjeti nagli nervozni predosjećaj da su rakovi nekako za korak pred njim – da možda čak i sad čekaju da spusti kavez dolje, opskrbljen još jednom buljookom glavom. Mogao si je zamisliti čitavo račje pleme kako sa zluradim izrazima lica plazi prema vrši da iščeprka mamac kroz rešetke, služeći se štapom ili nekim drugim sličnim oruđem koje je račja vrsta dobila od nekog dobročinitelja, božanstva oklopljenih životinja.

Možda rakovi obožavaju njega, kao mekooklopnog anđela prehrane, zapitao se, ili gledaju gore prema njemu s ciničnom nezainteresiranošću bande propalica koji premjeravaju pijanicu prije nego što će ga olakšati za kesu?

Bio je siguran da se radi o ovom drugom. Stavio je novi mamac u brižno ispletenu vrš i, s tihim uzdahom, pustio je da pljusne dolje u vodu, odmatajući joj konopac dok je tonula.

Sunce je upravo klizilo pod obzor, ispirući dugo nebo iznad močvare nijansama narančaste i crvene poput datulje. Kad je Tiamak motkom gurnuo svoj čamac preko wranskih vodenih putova – mjestimično razaznatljivim od kopna samo po nižoj razini zelenila – imao je nelagodan osjećaj da je današnja slaba sreća bila samo početak duge plime. Tog je jutra slomio svoju najbolju zdjelu, onu koju je platio s dva dana ispisivanja liste predaka za lončara Roahoga; popodne je slomio šiljak pera za pisanje i razlio veliku mrlju tinte od bobica po svom rukopisu, uništivši tako gotovo završenu stranicu. A sad, ako rakovi nisu odlučili održati neki veliki skup u skučenom prostoru njegove zadnje klopke, večeras će imati vrlo malo za jelo. Bio je već tako umoran od juhe od korijena i rižina dvopeka.

Dok se tiho približavao zadnjoj vrši, filigranskoj lopti od trske, ponudio je Onome Koji Uvijek Kroči Pijeskom jednu bezglasnu molitvu, da se upravo tog časa mali stanovnici dna guraju i probijaju u kavez. Zbog njegova neobičnog obrazovanja, koje je uključivalo godinu dana života u Perdruinu – nešto za Wranca nečuveno – Tiamak nije zaista više vjerovao u Onog Koji Uvijek Kroči Pijeskom, ali još mu je bio drag, kao što bi mu bio drag senilni djed koji se često gubio, no koji je nekoć donosio lješnjake i izrezbarene igračke. Osim toga, nikad nije

škodilo moliti se, čak i ako molitelj nije vjerovao u cilj svoje molitve. To mu je pomagalo da sredi misli i, u najmanju ruku, izazivalo je poštovanje onih koji bi ga čuli.

Klopka se polako podigla i na trenutak je Tiamakovo srce malo požurilo u njegovim mršavim tamnoputim grudima, kao da želi utopiti iščekujući glas iz želuca. Ali dojam otpora bio je kratkog vijeka, vjerojatno samo neki korijen koji je bio zapeo a zatim skliznuo. Vrša je odjednom poskočila i zaplutala na oblačnoj površini vode. Nešto se micalo u klopci; podigao je kavez, postavivši ga između sebe i neba blistavog od sutona, mršteći se. Dva sićušna oka na stapkama zabuljila su se u njega, oči koje su se ljuljale povrh raka koji bi mu nestao u dlanu kad bi sklopio prste.

Tiamak otpuhne. Mogao je točno zamisliti što se tu dogodilo: starija, krupnija račja braća nagovorila su najmanjeg da se zavuče u klopku; mladac, uhvaćen u vrši, plače dok se njegova okrutna braća smiju i mašu kliještima. Onda golema Tiamakova sjenka, kavez odjednom putuje prema gore, račja braća zaprepašteno bulje jedan u drugog, pitajući se kako će majci objasniti gdje je Mali.

Ipak, pomislio je Tiamak, uzimajući u obzir isprazan osjećaj u svom želucu, ako je to sve što mu je današnji dan donio... rak je bio malen, ali dobro bi došao u juhu.

Opet je zaškiljio u kavez, onda ga prevrne, istresajući zatvorenika na svoj dlan. Čemu se zavaravati? Ovo je jednostavno jedan od onih dana, to je sve.

Račić je proizveo ploptavi zvuk dok je padao natrag u vodu. Nije se trudio čak ni da opet potopi vršu.

Dok se uspinjao uz duge ljestve sa svog ukotvljenog brodića do male kućice postavljene na drvetu smokve, Tiamak se zavjetovao da će se zadovoljiti juhom i dvopekom. Proždrljivost je prepreka, podsjetio se, zapreka između duše i kraljevstva istine. Dok je namatao ljestve natrag na trijem, pomislio je na Nju Koja Je Rodila Čovječanstvo, koja nije imala čak ni lijepu zdjelicu juhe od korijena, već je preživljavala samo od kamenja i zemlje i močvarne vode sve dok joj se oni u želucu nisu spojili pa je okotila leglo glinenih ljudi, prvih predstavnika ljudske rase.

Eto, u usporedbi s tim, juha od korijena je prava dragocjenost, zar ne? Osim toga, i tako je imao puno posla – popravak ili prijepis umrljane stranice rukopisa, kao prvo. Njegovi su ga suplemenici smatrali baščudnim, ali negdje u svijetu bit će ljudi koji će pročitati njegovu zbirku Samosvoinih Liekova Wraničkih Liekarnika i shvatiti da u močvarama ima umova prave dubine. Ali, aj! Jedan rak bi tako godio – rak i vč piva od paprati.

Dok je Tiamak prao ruke u zdjeli vode koju je prije polaska bio ostavio na otvorenom,čučeći, jer nije bilo mjesta za sjedenje između opsesivno čiste i uglačane daske za pisanje i njegova vrča s vodom, začuo je neki grebuckavi zvuk na krovu. Pažljivo je osluhnuo sušeći ruke na svojoj pregači. Opet se čulo: suho šuštanje, kao da netko grebe po krovnoj slami njegovim slomljenim perom.

Trebao mu je samo trenutak da klizne kroz prozor i popne se rukom preko ruke do ukošenog krova. Uhvativši jednu od dugih, zakrivljenih grana smokve, podigao se do mjesta na kojem je navrh krova bila postavljena mala kutija s krovom od kore, dijete-kuća na leđima svoje majke. Gurnuo je glavu u otvoreni dio kutije.

Bio je tamo, kako je i očekivao: sivi vrabac, žustro kljucajući sjemenke rasute po podu. Tiamak je nježno posegnuo da ga uhvati; zatim, što je pažljivije mogao, spustio se s krova i vratio se kroz prozor u kuću.

Spustio je vrapca u račji kavez koji mu je visio s krovne grede upravo u tu svrhu i brzo zapalio vatru. Kad su plamenovi počeli lizati iz kamenog ognjišta, izvadio je pticu iz kaveza. Oči su ga pekle od dima što se počeo uzdizati prema rupi u stropu.

Vrapcu je nedostajalo nekoliko pera iz repa. Držao je jedno krilo malo izbačeno, kao da je prošao kroz neke okršaje na svom putu iz Erkynlanda. Znao je da dolazi iz Erkynlanda jer je to bio jedini vrabac kojeg je ikad

uzgojio. Njegove druge ptice bile su močvarne grlice, ali Morgenes je iz nekog razloga ustrajao na vrapcima – smiješni starac.

Kad je spustio zdjelu s vodom na vatru, Tiamak je učinio koliko je mogao za nespretno srebrno krilo, onda spusti vrapcu još sjemenki i šuplju blanju kore punu vode. Poželio je pričekati dok ne pojede prije nego što pročita poruku, da bi odgodio zadovoljstvo vijesti izdaleka što je dulje moguće, ali na dan poput ovog, bilo je previše očekivati od sebe takvo strpljenje. Istucao je nešto rižina brašna u mužaru, dodao papra i vode, a onda raširio mješavinu i smotao je u kolač koji je smjestio na kamen pokraj vatre da se ispeče.

Traka pergamenta koja je bila omotana oko vrapčeve noge bila je otrcana na rubovima, a slova su bila razlivena, kao da se ptica negdje pošteno smočila. Bio je navikao na takve stvari i brzo je razabrao poruku. Oznaka datuma ga je iznenadila: sivom vrapcu trebalo je gotovo mjesec dana da dođe do Wrana. Poruka ga je još više iznenadila, ali to nije bilo iznenađenje kakvom se bio nadao.

S osjećajem hladne težine koji mu je u želucu nadjačao svaku glad, prišao je prozoru i zagledao se kroz zapetljane grane smokve u brzo pupanje zvijezda. Zurio je u sjeverno nebo. Načas je gotovo povjerovao da osjeća hladan vjetar kako se nabada, zabijajući klin hladnoće u topli zrak Wrana. Dugo je bio na prozoru, sve dok nije osjetio miris svoje zagorene večere.

Grof Eolair zavalio se u duboke jastuke sjedala i pogledao gore u visoki strop. Bio je pokriven vjerskim slikama, potankim prikazima Usiresa kako liječi pralju, Sutrinova mučeništva u areni imperatora Crexisa i drugih takvih tema. Boje kao da su nešto izblijedjele, a mnoge slike bile su zamućene prašinom, kao prekrivene nekim finim velom. Ipak, bio je to dojmljiv prizor, premda je to bilo jedno od manjih predvorja Sancellana Aedonitisa.

Tisuće oka pješčenjaka, mramora i zlata, pomislio je Eolair, sve za spomenik nečemu što nitko nikad nije vidio.

Prelio ga je nepozvan val čežnje za domom, kako mu se često događalo ovoga posljednjeg tjedna. Što ne bi dao da se nađe natrag u svom skromnom domu u Nad Mullachu, okružen nećakinjama i nećacima i malim spomenicima svog naroda i svojih bogova. Ili u Taigu u Hernysadharcu, gdje je uvijek boravio dio njegova skrivenog srca, umjesto što je ovdje okružen nabanskim kamenjem koje proždire zemlju! Ali miris rata bio je u zraku. Nije se mogao oglušiti kad ga je kralj molio za pomoć. Svejedno, bio je umoran od putovanja. Hernystirska će trava opet biti udobna pod kopitima njegova konja.

"Grofe Eolair! Oprostite mi, molim vas, što sam vas pustiočekati." Otac Dinivan, lektorov mladi tajnik, stajao je u udaljenim vratima brišući ruke o svoju crnu halju. "Današnji dan je već ispunjen, a još nismo došli do prijepodneva. Ipak," nasmijao se, "to je strašno jadna isprika. Molim vas, dođite u moje odaje!"

Eolair ga je slijedio iz predvorja, čizama nečujnih na starim, debelim sagovima.

"Eto," rekao je Dinivan, smještajući se i grijući si ruke pred vatrom, "je li ovako bolje? To je skandalozno, ali ne možemo održavati Gospodovu najveću kuću toplom. Stropovi su previsoki. A ovo je tako hladno proljeće!"

Grof se nasmiješio. "Istini za volju, nisam to baš primijetio. U Hernystiru spavamo uvijek s otvorenim prozorima, osim za najveće zime. Mi smo narod koji živi na otvorenom."

Dinivan je zamigoljio obrvama. "A mi, Nabanci, smo mekani južnjaci, eh?"

"To nisam rekao!" nasmije se Eolair. "No što jest, jest, vi južnjaci, majstori ste dovitljivog govora."

Dinivan se spustio u stolac tvrdog naslona. "Ah, ali Njegova Svetost lektor – koji je erkynlandskog porijekla, kao što znate – može jezikom voziti krugove oko bilo koga od nas. On je mudar i profinjenčovjek."

"To znam. I o njemu bih i htio razgovarati, oče."

"Zovite me Dinivan, molim vas. Ah, to je vječita sudba tajnika velikih ljudi – svi ih traže zbog njihove okoline a ne zbog njihove osobnosti." Podrugljivo se snuždio.

Eolair je opet osjetio da mu se ovaj svećenik sviđa. "Zaista vam je usud takav, Dinivan. A sad me saslušajte, molim vas. Pretpostavljam da znate zašto me moj gospodar poslao ovamo?"

"Morao bih zaista biti glupan kad to ne bih znao. U ovakva vremena jezici mašu kao repovi uzbuđenih pasa. Vaš gospodar obraća se Leobardisu, ne bi li se nekako udružili."

"Uistinu." Eolair se odmakao od vatre i privukao stolac Dinivanovom. "U osjetljivoj smo ravnoteži: moj Lluth, vaš lektor Ranessin, Veliki kralj Elija, knez Leobardis..."

"I princ Jošua, ako je još živ", reče Dinivan zabrinuta lica. "Da, osjetljiva ravnoteža. A znate da lektor ne može učiniti ništa što bi tu ravnotežu poremetilo."

Eolair polako kimne. "Znam."

"Pa zašto ste onda došli k meni'?" upitao je Dinivan ljubazno.

"Nisam sasvim siguran. Samo ću vam ovo reći: čini se da se sprema neki sukob, kao što se često događa, ali ja se bojim da to ide i dublje. Možda ćete pomisliti da sam lud, ali predosjećam da završava jedno doba. Bojim se onog što bi novo moglo donijeti."

Lektorov tajnik se zabuljio u Eolaira. Na trenutak, njegovo nelijepo lice djelovalo je mnogo starije, kao da je razmišljao o dugo nošenim tugama.

"Reći ću samo da dijelim vaša strahovanja, grofe Eolair", reče konačno. "Ali ne mogu govoriti u ime lektora, osim da ponovim što sam prije rekao: on je mudar i profinjenčovjek." Pogladio je Drvo na svojim prsima. "No da vas umirim, mogu reći ovo: knez Leobardis još se nije odlučio kome će pružiti podršku. Premda mu Veliki kralj naizmjence laska i prijeti, Leobardis se još opire."

"Pa, to su dobre vijesti", rekao je Eolair i oprezno se nasmiješio. "Kad sam jutros vidio kneza bio je vrlo odsutan, kao da se bojao biti viđen kako me previše pozorno sluša."

"Ima mnogo stvari koje on mora uzeti u obzir, kao i moj gospodar", odgovori Dinivan. "Ali znajte i ovo – a to je velika tajna. Jutros sam odveo baruna Devasallesa na sastanak s lektorom Ranessinom. Barun se sprema na izaslanstvo koje će puno značiti i Leobardisu i mom gospodaru, a imat će velikog utjecaja na to u kojem će smjeru Nabban pružiti podršku dođe li do kakvog sukoba. Ne mogu vam reći više od toga, ali nadam se da je i to nešto."

"I to nije malo", reče Eolair. "Zahvaljujem vam na povjerenju, Dinivan."

Negdje u Sancellanu Aedonitisu zazvonilo je zvono, duboko i tiho.

"Claveansko zvono objavljuje podne", reče otac Dinivan. "Hajde, pronađimo nešto za jelo i vrč piva, i razgovarajmo o ugodnijim stvarima." Smiješak mu je projurio preko lica, opet ga pomlađujući. "Jeste li znali da sam jednom putovao Hernystirom. Zemlja vam je prekrasna, Eolair."

"Premda malo manjkava kad se radi o kamenim zgradama", odgovorio je grof, tapšući zid Dinivanove sobe.

"I to je jedna od njezinih ljepota", nasmije se svećenik, propuštajući ga kroz vrata.

Starčeva bijela brada bila je i dovoljno duga da je zatakne za pojas dok hoda – što je, do ovog jutra, radio već nekoliko dana. Kosa mu nije bila ništa tamnija od brade. Čak su i njegov kožuh s kapuljačom i hlače bili izrađeni od gustog krzna bijelog vuka: koža je bila brižno uštavljena; prednje noge križale su mu se na grudima, a

glava bez ralja, pribijena na željeznu kapu, sjedila je na njegovu čelu. Da nije bilo komadića crvenog kristala u vukovim praznim očnim dupljama, i starčevih divlje plavih očiju pod njima, bio bi samo još jedna krpa bjeline u snijegom pokrivenoj šumi što je ležala između jezera Drorshull i bregova.

Zavijanje vjetra u krošnjama se pojačavalo, a sitne krpice snijega padale su s grana visokih borova na čovjeka koji je čučao pod njima. Nestrpljivo se stresao, kao životinja, i oko njega se podigla fina izmaglica, načas razdirući slabo sunčano svjetlo u maglu sićušnih duga. Vjetar je nastavio sa svojom žalobnom pjesmom. Starac u bijelom posegnuo je kraj sebe, uzevši nešto što je u prvi čas djelovalo kao samo još jedna gruda bjeline – snijegom pokriven kamen ili panj. Podigao je stvar, otirući prašinastu bjelinu s njezina vrha i stranica, onda podigne platneni pokrivač tek toliko da može proviriti unutra.

Prošaptao je nešto kroz otvor i pričekao. Na trenutak se namršti kao da mu nešto smeta ili ga brine. Spustivši stvar na tlo, ustao je i otkopčao pojas od izbijeljene sobovske kože sa svoga pasa. Nakon što je prvo skinuo kapuljaču sa svog mršavog, od vremena ogrubjelog lica, skinuo je kaput od vučje kože. Košulja bez rukava koju je nosio ispod toga bila je iste boje kao i kožuh, koža njegovih žilavih ruku ne mnogo tamnija, ali počevši od njegova desnog zglavka tik iznad krznene rukavice na koži je bila glava zmije nacrtana živopisnom tintom, upisana plavom i crnom i krvavocrvenom bojom ravno na kožu. Tijelo zmije vijugalo je nekoliko puta u spirali oko starčeve desne ruke, nestajući pod ramenom košulje da bi se ponovo pojavilo, zavojito se omatajući oko njegove lijeve ruke i završavajući zavinutim repom na zglavku. Tako snažan bljesak boja odskakao je od monotone zimske šume i čovjekove bijele odjeće i kože; s male udaljenosti činilo se da neka leteća zmija, prepolovljena u zraku, prolazi kroz samrtnu agoniju na dva lakta iznad smrznute zemlje.

Starac se nije obazirao na naježenost ruku dok nije završio s omatanjem svog kaputa preko zavežljaja, zavukavši rubove ispod njega. Onda je iz džepa na svojoj potkošulji izvukao kožnu vrećicu, istisnuo iz nje nešto žućkaste masti i oštro je utrljao na svoju izloženu kožu, dajući zmiji sjaj kao da je tek stigla iz neke vlažne južne džungle. Završivši, opet se spustio na pete da čeka. Bio je gladan, ali sinoć je dokrajčio sve svoje putne zalihe. Uostalom, to nije bilo ni važno, jer uskoro će doći oni na koje čeka, a onda će biti i hrane.

Spuštene brade, kobaltnih očiju užarenih pod svojim ledenim obrvama, Jarnauga je promatrao južnjake kako se približavaju. Bio je star čovjek, a zahtjevi vremena i vremenskih prilika učinili su ga čvrstim i mršavim. Na neki način se radovao času koji će uskoro doći, kad ga Smrt pozove i odvede u svoj tamni, tihi dvor. Tišina i samoća nisu ga plašite; bile su osnova i potka njegova dugog života. Htio je samo dovršiti zadaću koju je dobio, predati baklju drugima koji bi je mogli iskoristiti u tami koja je predstojala; onda bi pustio i život i tijelo lako, kao da odbacuje snijeg sa svojih golih ramena.

Razmišljajući o dostojanstvenim dvorima što su čekali na zadnjem zaokretu puta, sjetio se svog voljenog Tungoldyra, koji je ostavio za sobom prije dva tjedna. Dok je stajao na svojem trijemu tog posljednjeg dana, gradić u kojem je proveo većinu od svojih devedeset godina protezao se pred njim, prazan kao legendarni Helheim koji ga je čekao kad dovrši svoj posao. Svi drugi stanovnici Tungoldyra bili su pobjegli još prije nekoliko mjeseci; samo je Jarnauga ostao u selu po imenu Mjesečeva Vrata, smještenom u visokim planinama Himilfelle, ali ipak u sjeni udaljenog Sturmspeika – Olujnog vrha. Zima se stvrdnula u hladnoću kakvu čak ni Rimeržani iz Tungoldyra nisu nikad prije susreli, a noćne pjesme vjetrova postale su nešto ispunjeno zvukom zavijanja i plača, sve dok ljudi ne bi poludjeli i onda jutrom bili pronađeni, s mrtvim obiteljima oko sebe.

Samo je Jarnauga ostao u svojoj maloj kući. Ledene izmaglice postajale su guste poput vune u planinskim sedlima i uskim uličicama grada, a kosi krovovi Tungoldyra kao da su plutali poput brodova ratničkih duhova što plove oblacima. Nitko osim Jarnauge nije bio prisutan da vidi palucava svjetla Olujnog vrha kako gore sve sjajnije i sjajnije, da čuju zvuke prostrane, grube glazbe koji su vijugali kroz buku grmljavine, svirajući na planinama i dolinama te najsjevernije rimmersgardske pokrajine.

Ali sad je čak i on – vrijeme mu je napokon došlo, doznao je to po određenim znacima i porukama – prepustio Tungoldyr prikradanju tame i hladnoće. Jarnauga je znao da, što god da se dogodi, više nikad neće vidjeti sunce na drvenim kućama ili slušati pjevanje planinskih potoka kako mu pljuskaju uz vrata, dolje prema uzbibalom Gratuvasku. Neće ni stajati na svom trijemu u jasnim, tamnim proljetnim noćima i gledati svjetla na nebu – titrava

sjeverna svjetla koja su tu bila još od njegova djetinjstva, ne zagađeno, bolesno palucanje koje je sad poigravalo oko tamnog lica Olujnog vrha. Takve stvari su nestale, sad. Put pred njim bio je jasan, ali u njemu je bilo malo radosti.

Ali nije sve bilo jasno, čak ni sad. Još je trebalo raščistiti san koji ga je progonio, san o crnoj knjizi i tri mača. Isti san pohodio ga je već dva tjedna, ali smisao mu još nije mogao otkriti.

Misli mu je prekinuo slabašan pokret na južnom prilazu, daleko uz rub drveća što je uokvirivalo zapadne okrajke Gorošljema. Načas se namrštio, onda polako kimne glavom i ustane.

Dok je opet navlačio kaput, vjetar je promijenio smjer; trenutak kasnije prigušeno mrmljanje grmljavine zakotrljalo se sa sjevera. Ponovilo se, tiho režanje kao zvijer koja se pokušava razbuditi. Za petama groma, ali iz suprotnog smjera, zvuk kopita prerastao je iz mrmora u buku koja se suprotstavljala grmljavini.

Kad je Jarnauga podigao svoj kavez s pticama i krenuo ususret jahačima, zvukovi su se spojili – grom je odzvanjao sjeverom, zagušena graja jahača koji su prilazili jugom – sve dok nisu ispunili bijelu šumu svojim hladnim klepetom, poput glazbe ledenih bubnjeva.

29

Lovci i lovina

Šuplja rika rijeke ispunjavala mu je uši. Na trenutak, Simonu se činilo da je voda jedina pokretna stvar – da su se strijelci s druge strane, Marja i on sâm, svi našli zamrznuti u pokretu udarcem strijele koja je titrala u Binabikovim leđima. Onda je još jedna strijela siknula pokraj poblijedjele djevojke, bučno se rasprskavajući o ispucani parapet od sjajnog kamena. Sve je opet postalo mahniti pokret.

Samo napola svjestan kukcolikog gmizanja strijelaca preko rijeke, Simon je u tri koraka prešao udaljenost koja ga je dijelila od djevojke i trola. Sagnuo se da pogleda. Neki čudan, odvojeni dio njegova uma primijetio je da su dječačke hlače koje je nosila Marja imale na koljenima otrcane rupe. Jedna strijela zasjekla mu je košulju ispod ruke. Isprva mu se činilo da ga je potpuno promašila; tren kasnije osjeti bljesak bola i šištanje uz prsni koš.

Oko njih je bilo još strijela, udarajući ploče pred njima i odbijajući se kao kamenje po jezeru. Simon je hitro kleknuo i pokupio utihlog trola u naručje, osjećajući užasnu, ukočenu strijelu kako mu drhti među prstima. Okrenuo se, postavljajući svoja leđa između čovječuljka i strijelaca – Binabik je bio tako blijed! Mrtav je, sigurno! Onda ustane. Bol u njegovim rebrima opet ga je opalio. Zateturao je, Marja ga je uhvatila za lakat.

"Lökenove mi krvi!" zavikao je u crno odjeveni Ingen. Njegov udaljeni glas bio je samo blagi mrmor u Simonovim ušima. "Ubijate ih, idioti! Rekao sam da ih zadržite tamo! Gdje je barun Heahferth?!"

Qantaqa je pritrčala da im se pridruži; Marja je pokušavala odmaknuti vučicu dok su se ona i Simon lomatali uza stubište u Da'ai Chikizu. Još jedna, posljednja strijela prasnula je o stubu iza njih, onda se zrak opet smiri.

"Heahferth je ovdje, Rimeržanine!" doviknuo je jedan glas kroz buku oklopnika. Simon se osvrnuo s najgornje stube. Srce mu je potonulo.

Desetak ljudi u borbenoj opremi žurilo je pokraj Ingena i njegovih strijelaca, na putu ravno za Vratnice Jelena, most ispod kojeg su Simon i njegovi suputnici bili prošli tik prije nego što su izašli na obalu. Sam barun jahao je iza njih na svom crvenom konju, s dugim kopljem podignutim iznad glave. Ne bi zadugo mogli ostati ni ispred pješaka – barunov konj uhvatit će ih u tri udaha.

"Simone! Trči!" Marja mu je trznula ruku, povlačeći ga naprijed tako da se spotakao. "Moramo se sakriti u gradu!" Ali Simon je znao da ni tako nema nade. Dok dođu do prvog skrovišta, vojnici će ih već sustići.

"Heahferth!" Glas Ingena Jeggera povikao je za njima, plitak, mali zvuk preko brujanja rijeke. "Ne možeš! Ne budi glup, Ernkynlanđanine, tvoj konj...!"

Ostatak se izgubio u vodenim zvukovima; ako je Heahferth ičuo, nije se činilo da mari. Začas je lupanje nogu njegovih vojnika na mostu potonulo pod udarcima kopita po kamenu.

Dok se graja potjere pojačavala, Simon je prstom čizme zapeo za jednu iskopanu ploču i poletio naprijed.

Koplje u leđa... pomislio je u padu i: Kako se sve ovo dogodilo? A onda je bolno pao na rame, kotrljajući se da zaštiti trolovo tijelo u svom naručju.

Ležao je na leđima bulјeći u krpice neba koje su svjetlucale kroz tamnu kupolu drveća, s Binabikovom nemalom težinom na svojim prsima. Marja ga je vukla za košulju, pokušavajući ga uspraviti. Htio joj je reći da više nije važno, da se više ne vrijedi truditi, ali kad se uspravio na jedan lakat, podupirući trolovo tijelo drugom rukom, vidio je kako se dolje događa nešto čudno.

Usred dugog, lučnog mosta, barun Heahferth i njegovi ljudi prestali su se kretati – ne, to baš nije bilo sasvim točno, ljuljali su se na mjestu – vojnici su se držali za niske zidove mosta, barun skutren na svome konju, izraza ne posve razaznatljivog s te daljine, ali u položaju čovjeka koji se naglo probudio iz sna. Tren kasnije, bez ikakva Simonu shvatljivog razloga, konj se propeo i bacio se naprijed; ljudi su ga slijedili, tučeći brže nego prije. Odmah zatim – treptaj nakon pokreta – Simon je začuo glasno pucketanje, kao da je neka golema ruka prekinula deblo drveta da joj posluži kao čačkalica. Most kao da se u sredini razdvojio.

Pred zapanjenim, šokiranim očima Simona i Marje, vitke Vratnice Jelena suknule su prema dolje. Prvo sredina, kamenje koje se mrvilo i razdvajalo u krupnim četvrtastim krhotinama da bi zapjenjeno prasnulo o vodu pod sobom. Nekoliko otkucaja srca činilo se da će Heahferth i njegovi ljudi doći do druge strane; onda, mreškajući se kao istreseni pokrivač, kameni lûk preklopio se sam na sebe, odbacujući zavrelu masu nogu, ruku, blijedih lica i konja koja se bacakala zakovitlano prema dolje usred grubih blokova mliječnog kalcedona, da bi nestala progutana u vrtlogu zelene vode i bijele pjene. Nekoliko trenutaka kasnije, glava barunova konja pojavila se nekoliko rifova nizvodno, vrata napetog prema gore, onda sklizne natrag u zavrtloženu rijeku.

Simon je polako virnuo glavom oko podnožja mosta. Dvojica strijelaca bila su na koljenima, zabuljeni u brzake; Ingenov obris s crnom kapucom stajao je iza njih, zureći preko rijeke u suputnike. Činilo se kao da su njegove blijede oči udaljene samo nekoliko palaca...

"Diži se!" poviče Marja, vukući Simona za kosu. Oslobodio je svoj pogled od Ingenova s gotovo opipljivim trzajem odvajanja, kao uže koje se raspada. Osovio se na noge, pridržavajući svoj mali teret. Okrenuli su se i pobjegli u odjeke i visoke sjene Da'ai Chikize.

Simona su ruke počele boljeti nakon stotinu koraka. Osjećao se kao da mu neki nož klizi u bok i izvan njega; borio se da održi korak s djevojkom. Slijedili su vučicu koja je u skokovima savladavala razvaline sithskog grada. Bilo mu je kao da trči kroz pećinu drveća i ledenih siga, šuma okomitih bljeskova i tamnog, mahovinastog propadanja. Posvuda je bito rasprsnutih pločica i masivnih čvorova paučine raspetih preko predivnih urušenih lukova. Simon se osjećao kao da ga je progutao neki nevjerojatni div s utrobom od kvarca, žada i sedefa. Zvukovi rijeke postali su prigušeni iza njih, hripav zvuk njihova dahtanja nadmetao se sa suhim struganjem njihovih potplata u trku.

Konačno, činilo se da su dosegli rubove grada: visoko drveće, jele i cedar i uzdignuti borovi, bili su stisnutiji, a popločeni pod koji im je posvuda bio pod nogama sad se sveo na puteljke koji su vijugali pod nogama šumskih divova. Simon je prestao trčati. Vid mu se pri rubovima crnio. Stajao je na mjestu i osjećao zemlju kako se vrti pod njim. Marja ga je uzela za ruku i povela ga nekoliko šepesavih koraka do jednog bršljanom zagušenog kamenog humka koji je Simon, s vidom koji se polako vraćao, prepoznao kao bunar. Nježno je spustio Binabikovo tijelo na

torbu koju je Marja bila nosila, oslonivši čovječuljkov bok na grubo platno, onda se osloni na rub zdenca da udahne zraka u svoja žedna pluća. Jedna strana prsnog koša još je bolno tukla.

Marja se spustila pokraj Binabika, odgurnuvši Qantaqin nos kad je vučica gurnula svog utihlog gospodara. Qantaqa je ustuknula za korak, ispuštajući cvileći zvuk neshvaćanja, onda legne s njuškom na šapama. Simon je osjetio vrele suze kako mu preplavljuju oči.

"Nije mrtav."

Simon se zabuljio u Marju, a onda u Binabikovo bezbojno lice. "Što?" upitao je. "Kako to misliš?"

"Nije mrtav", ponovila je ne dižući pogled. Simon klekne kraj nje. Bila je u pravu: trolova prsa su se gotovo neprimjetno pomicala. Pjenušavi mjehurići krvi na njegovoj donjoj usni pulsirali su u skladu s pokretima.

"Usirese Aedonu." Simon je rukom obrisao svoje ovlaženočelo. "Moramo izvaditi strijelu."

Marja ga oštro pogleda. "Jesi li poludio? Ako to učinimo, život će iscuriti iz njega! Neće imati nikakve šanse!"

"Ne." Simon je stresao glavom. "Doktor mi je rekao, siguran sam da jest, ali ionako ne znam hoću li je moći izvaditi. Pomozi mi da mu skinem kožuh."

Kad su oprezno odvojili kožuh, shvatili su da nema načina da ga maknu a da ne potegnu strijelu. Simon je opsovao. Trebalo mu je nešto da odreže kožuh, nešto oštro. Privukao je spašenu torbu za remen i počeo kopati po njoj. Čak i u svojoj tuzi i bolu bio je sretan otkrivši Bijelu strijelu, omotanu u pokrov od krpa. Izvukao ju je i počeo razvezivati čvor koji je držao trake platna.

"Što to radiš`?" upitala je Marja. "Zar nam nije bilo dosta strijela?"

"Treba mi nešto oštro čime bih rezao", zagunđao je. "Šteta što smo izgubili dio Binabikova štapa... to je baš onaj dio s nožem u sebi."

"To radiš?" Marja je segnula u svoju košulju i izvukla mali nož u kožnim koricama, koji je visio na kožnoj vrpci oko njezina vrata. "Geloj mi je rekla da će mi trebati", objasnila je, vadeći ga iz korica i dodajući ga Simonu. "Nije baš koristan protiv strijelaca."

"A strijelci nisu baš korisni kad treba spriječiti mostove da se ruše, hvala budi Bogu." Simon je počeo piliti po nauljenoj koži.

"Misliš da je to sve što se dogodilo?" reče Marja nakon nekog vremena.

"Kako to misliš?" zadahće Simon. Bio je to težak posao, ali prosjekao je prema gore od ruba kožuha i prošao pokraj strijele, otkrivajući ljepljivu masu zgrušane krvi. Povukao je oštricu noža prema ovratniku.

"Da je most samo... pao." Marja je pogledala prema svjetlu koje se spuštalo kroz isprepleteno zelenilo. "Možda su se Sithe razljutili zbog toga što se događa u njihovu gradu."

"Hah." Simon je stisnuo zube i rasporio posljednji komad kože. "Sithe koji su živi više ne žive ovdje, a ako Sithe ne umiru, kao što mi je doktor rekao, onda nemaju ni duhova koji bi natjerali most da se sruši." Raširio je krila rasporenog kožuha i namrštio se. Trolova leđa bila su pokrivena krvlju koja se sušila. "Čula si Rimeržanina kako viče na Heahfertha: nije mu htio dopustiti da povede konja na most. A sad idi k vragu i kani me se, moram razmisliti što ću!"

Marja je podigla ruku kao da će ga udariti; Simon je podigao pogled. Pogledi su im se ukrstili. Prvi put je vidio da je i djevojka plakala. "Pa dala sam ti svoj nož!" rekla je.

Simon zbunjeno strese glavom. "Jednostavno onaj... onaj demon Ingen je možda već pronašao drugo mjesto da prijeđe rijeku. Ima barem dva strijelca, a tko zna što se dogodilo s psima... i... i ovajčovječuljak mi je prijatelj." Okrenuo se natrag k okrvavljenom trolu.

Marja je na trenutak šutjela. "Znam", reče konačno.

Strijela je ušla pod kutom, udarivši za dobru dužinu šake od središta hrptenjače. Pažljivo nagnuvši malo tijelo, Simon je uspio kliznuti rukom pod njega. Prsti su mu ubrzo pronašli oštru željeznu glavu strijele koja je izbijala tik ispod Binabikove ruke, uz prednju stranu njegovih rebara.

"K vragu! Prošla je ravno kroz njega!" Simon je očajnički razmišljao. "Trenutak... trenutak..."

"Odlomi joj vrh", predložila je Marja, već smirena glasa. "Onda ćeš je lakše moći povući – ako si siguran da bi trebao."

"Naravno!" Simon je bio oduševljen i malo smućen. "Naravno."

Trebalo mu je dosta vremena dok je prosjekao kroz strijelu ispod glave; mali nož bio je osjetno zatupljen: Kad je završio, Marja mu je pomogla nagnuti Binabika u položaj u kojem je strijela bila najpokretljivija. Onda, s tihom molitvom Aedonu pod jezikom, izvukao je strijelu kroz ulaznu ranu dok je svježa krv liptala oko nje. Zabuljio se na tren u užasnu stvar, onda je odbaci. Qantaqa je podigla svoju krupnu glavu i promatrala joj let, onda se opet spusti na tlo.

Omotali su Binabika u krpe s Bijele strijele, zajedno s trakama odrezanim s njegova uništenog kožuha, onda je Simon podigao trola, koji je još teško disao, u svoje naručje.

"Geloj je rekla da se popnemo na Nogostup. Ne znam gdje je to, ali najboljeće biti da produžimo u bregove", rekao je. Marja kimne.

Kratki pogledi na sunce iznad krošnji rekli su im da se bliži podne kad su ostavili zarasli zdenac. Brzo su prošli kroz rubove grada u ruševinama i u roku od sat vremena ustanovili da se tlo počinje uspinjati pod njihovim umornim stopama. Trol je opet postajao težak teret. Simon je bio preponosan da bi nešto rekao, ali obilno se znojio, a leđa i ruke boljeli su ga isto koliko i ozlijeđeni bok. Marja je predložila da usijeku rupe za noge u torbi tako da je mogu upotrijebiti za nošenje Binabika. Nakon kraćeg razmišljanja, Simon je odbacio njenu zamisao. Najprije, to bi značilo previše bacakanja za bespomoćnog, onesviještenog trola; također, morali bi ostaviti jedan dio sadržaja torbe, a većina je bila hrana.

Kad se blagi uspon počeo pretvarati u strme obronke obrasle grmljem šaša ičička, Simon je konačno mahnuo Marji da stane. Spustio je čovječuljka na tlo i načas zastao, ruku na bokovima, s prsima koja su se nadimala dok je pokušavao povratiti dah.

"Mo... moramo... moram... se... odmoriti..." puhnuo je. Marja je suosjećajno pogledala njegovo zajapureno lice.

"Ne možeš ga nositi cijelim putem do vrha brijega, Simone", rekla je blago. "Izgleda da dalje postaje još strmije. Trebat će ti ruke za penjanje."

"On mi je... prijatelj", reče Simon tvrdoglavo. "... mogu."

"Ne možeš." Marja strese glavom. "Ako ne možemo upotrijebiti torbu da ga nosimo, onda moramo..." Ramena su joj se opustila, skliznula je da sjedne na jednu stijenu. "Ne znam što moramo, ali moramo", završi.

Simon se bacio kraj nje. Qantaqa je bila nestala uz obronak, spretno skakućući tamo gdje bi je mladić i djevojka slijedili kroz duge minute.

Odjednom, Simonu je nešto palo na pamet. "Qantaqa!" zazvao je, ustavši na noge i gurnuvši torbu na travnato tlo ispred sebe. "Qantaqa! Dođi ovamo!"

Grozničavo radeći, s neizrečenom pomisli na Ingena Jeggera kao sjenkom koja se nadnosi nad njih, Simon i Marja zamotali su Binabika od glave do pete u djevojčin ogrtač, i postavili trola s trbuhom nadolje na Qantaqina leđa, svezavši ga posljednjim rasparanim trakama odjeće iz torbe. Simon se sjećao položaja njegova nevoljnog jahanja u logor vojvode Isgrimnura, ali znao je da će, ako između Binabikovih rebara i vučjih leđa bude debeli ogrtač, čovječuljak barem moći disati. Simon je znao da to nije dobar položaj za ranjenog, vjerojatno i umirućeg trola, ali što su drugo mogli učiniti? Marja je imala pravo; ruke će mu trebati kad se počnu uspinjati.

Kad se Qantaqina početna nevoljkost istrošila, pasivno je stajala dok su mladić i djevojka radili, povremeno se okrećući da ponjuši Binabikovo lice opušteno na njezinim leđima. Kad su završili i krenuli uz obronak, vučica je oprezno birala put, kao da je svjesna kako je njezinu utihlom teretu važan nježan prijevoz.

Sad su mogli ići brže, verući se preko kamenja i drevnih debala što su odbacivala koru u širokim trakama. Sjajna, oblacima zamućena lopta sunca koja je provirivala kroz grane otkotrljala se daleko prema svom zapadnom sidrištu. Dok se pentrao, s Qantaqinim sivobijelim repom koji je lebdio pred njegovim od znoja crvenim očima poput perjanice dima, Simon se zapitao gdje će ih tama sustići – i što bi ih moglo zateći u toj tami.

Put je postao vrlo strm: i Simon i Marja bili su prekriveni ogrebotinama od gramzivog grmlja kad su konačno isteturali na čistinu, zapravo samo na vodoravni nabor na obronku brijega. Zahvalno su sjeli na prašni put. Qantaqa je djelovala kao da bi rado istražila još malo dalje uz uzak, travom zagušen puteljak, ali umjesto toga spustila se do njih, isplažena jezika. Simon je odvezao trola iz improvizirane orme. Čovječuljkovo stanje djelovalo je nepromijenjeno, disanje mu je još bilo strašno plitko. Simon mu je nakapao vode u usta, a onda dodao mješinu Marji. Kad je završila, Simon je skupio ruke da mu ih napuni i ponudio Qantaqi piće. Nakon toga i sâm je povukao nekoliko dugih gutljaja.

"Misliš da je ovo Nogostup?" upitala je Marja prolazeći rukama kroz svoju vlažnu crnu kosu. Simon se slabašno osmjehne. Zar to nije bilo pravo djevojačko ponašanje, popravljati si kosu usred šume! Bila je zajapurena, vidio je da joj je to izvuklo pjegice preko korijena nosa.

"Izgleda mi više kao nekakav jelenski trag ili tako nešto", rekao je konačno, osvrćući se prema mjestu gdje je puteljak nestajao preko ruba brijega. "Mislim da je Nogostup nekakva sithska stvar, tako je Geloj rekla. Aličini mi se da bismo mogli neko vrijeme slijediti ovo."

Nije zaista toliko mršava, pomislio je. Više je, kako se kaže, nježna. Sjetio se kako je jednim potezom kidala grane koje bi im se našle na putu, i njenih grubih riječnih pjesama. Ne, možda ni "nježna" nije bio baš sasvim dobar izraz.

"Idemo, onda", provalila je Marja u njegove sanjarije. "Gladna sam, ali radije ne bih bila vani na otvorenom kad sunce zađe." Ustala je i počela skupljati platnene vrpce da ponovno pričvrsti Binabika na vučicu, koja je koristila .svoje posljednje trenutke neopterećene slobode da se počeše iza jednog uha.

"Sviđaš mi se, Marja", provalio je Simon, i onda poželio da se okrene, da potrči, da učini nešto; umjesto toga, hrabro je ostao na mjestu. Djevojka je podigla pogled prema njemu, smiješeći se – i ona je djelovala kao da joj je neugodno!

"Drago mi je", bilo je sve što je rekla, a onda se odmakne nekoliko koraka niz jelenski trag da dopusti Simonu, odjednom nespretnih ruku, da priveže Binabika na mjesto. Odjednom, kad je završio s vezanjem posljednjeg čvora pod kudravim trbuhom nevjerojatno strpljive vučice, pogledao je trolovo beskrvno lice, opušteno i mirno kao smrt – i naljutio se sâm na sebe.

Koji sam ja sanjar! pomislio je divlje. Jedan od najbližih prijatelja ti umire, izgubljen si negdje pri vragu, natjeravaju te naoružani ljudi ako ne i gore – a ti tu stojiš i balaviš nad nekom mršavom sluškinjom! Idiot!

Nije Marji ništa rekao kad ju je sustigao, ali izraz na njegovu licu morao joj je nešto reći. Uputila mu je jedan zamišljen pogled pa su krenuli bez ikakva daljnjeg razgovora.

Sunce je palo iza zavinutih leđa bregova kad se jelenski trag počeo širiti. U sljedećih četvrt milje postao je širok, ravan put koji je jednom možda služio za putovanje kola, premda je odavno predao vlast šuljanju divljine. Drugi, manji puteljci vijugali su uz njega, razaznatljivi prvenstveno kao napukline u glatkom pokrovu grmlja i drveća. Došli su do mjesta gdje su se ovi manji puteljci spajali s njihovim, i u sto rifova našli su se ponovno hodajući po drvenim kamenim pločama. Uskoro nakon toga, došli su do Nogostupa.

Širok, kameni put presijecao je preko traga koji su bili slijedili, krivudajući amo-tamo uz brijeg u strmim potezima. Visoka trava probijala se između ispucanih sivih i bijelih ploča, a na nekim mjestima krupno drveće izraslo je kroz površinu ceste, odgurnuvši kamenje gore i na stranu kako je dobivalo na veličini, tako da je svako drvo sad bilo okruženo vulkančićem iščupanog kamenja.

"I ovo će nas odvesti u Naglimund", rekao je Simon, napola samom sebi. Bile su to prve riječi koje su progovorili nakon dugo vremena.

Marja je zaustila da odgovori kad joj je nešto na vrhu brijega privuklo pogled. Zagledala se, ali što god bilo uzrok bljesku svjetla, sad je nestalo.

"Simone, mislim da sam tamo gore vidjela nešto sjajno." Pokazala je na hrbat brijega, dobru milju iznad njih.

"Što?" upitao je, ali ona je samo slegnula ramenima. "Oklop, možda, ako se sunce hoće odbijati ovako kasno", odgovorio je sâm, "ili zidovi Naglimunda, ili, ili tko zna...?" Podigao je pogled, stisnuvši oči.

"Ne možemo napustiti cestu", reče konačno. "Ne dok ne dođemo dalje, ne dok ima svjetla. Nikad si ne bih oprostio ako ne dovedem Binabika do Naglimunda, naročito ako on... ako..."

"Znam, Simone, ali mislim da ne možemo još noćas prijeći preko vrha." Marja je udarila u jedan kamen, zakotrljavši ga u visoku travu do ploča što su pokrivale cestu. Namrštila se. "Imam više žuljeva na jednoj nozi nego što sam ih imala u cijelom svom životu prije ovoga. A za Binabika ne može biti dobro da se cijele noći treska na vučjim leđima," susrela mu je pogled, "ako uopće preživi. Učinio si sve što se moglo, Simone. Nisi ti kriv."

"Znam!" odvrati Simon ljutito. "Idemo hodati. Možemo razgovarati i u pokretu."

Vukli su se dalje. Nije trajalo dugo prije nego što je mudrost Marjinih riječi postala neugodno očita. I Simon je bio toliko izgreban i nažuljan i istrugan da je htio samo leći i plakati – jedan drugi Simon, onaj Simon koji je živio životom dvorskog dječaka u labirintima Visotvrđe bi tako i učinio – sjeo bi na kamen i zahtijevao večeru i san. Sad je bio nešto drugačiji: još ga je boljelo, ali bilo je drugih stvari, važnijih. Ipak, nije mogao postići ništa dobro ako se neko od njih još dodatno ozlijedi.

Napokon je čak i Qantaqa počela štedjeti jednu od svojih nogu. Simon je konačno bio spreman da se preda, kad je Marja ugledala još jedno svjetlo na hrptu brijega. Ovo nije bio nikakav odsjaj sunca: plavičasti sumrak spuštao se preko obronaka.

"Baklje!" zavapi Simon. "Usirese! Što sad, kad smo skoro tamo?!"

"Vjerojatno baš zato. Ono čudovište od Ingena sigurno je krenulo na vrh Nogostupa da nas dočeka. Moramo se maknuti s ceste!"

Srdaca teških poput kamenja, brzo su se izmakli s ploča Nogostupa i spustili se u vododerinu koja se pružala cijelom širinom brijega. Produžili su tapkajući, često se spotičući u sve slabijem svjetlu, sve dok nisu pronašli malu čistinu, široku koliko je Simon bio visok, zaštićenu ogradom mladih jela. Kad je posljednji put pogledao prema gore prije nego što će spuznuti u zaštitu visokog grmlja, Simonu se učinilo da vidi svjetlucave oči još nekoliko baklji kako namiguju navrh brijega.

"Gorjeli u paklu, kopilad jedna!" zarežao je zadihano, čučnuvši da odveže Binabikovo opušteno tijelo s Qantaqinih leđa. "Aedone! Usirese Aedone! Kako bih volio da imam mač ili lûk!"

"Misliš da treba skinuti Binabika?" prošapće Marja. "Što ako opet budemo morali bježati?"

"Onda ću ga nositi. Osim toga, ako bude trebalo trčati, možemo i odmah odustati. Mislim da ne bih mogao pretrčati ni pedeset koraka, a ti?"

Marja potišteno strese glavom.

Naizmjence su potezali iz mješine s vodom dok je Simon masirao Binabikove zglavke i gležnjeve, pokušavajući vratiti malo krvi u trolove hladne udove. Čovječuljak je sad bolje disao, ali Simon nije bio uvjeren da će to dugo trajati: tanki sloj krvave pljuvačke izbijao mu je iz usta sa svakim dahom, a kad je Simon potegao trolove očne kapke unatrag, kako je jednom vidio doktora Morgenesa da čini s onesviještenom sluškinjom, bjeloočnice su mu djelovale posve sive.

Marja je kopala po torbi tražeći nešto za jelo, a Simon je pokušao podići jednu od Qantaqinih šapa da vidi zašto šepa. Vučica je prestala dahtati dovoljno dugo da pokaže zube i vrlo uvjerljivo zareži na njega. Kad je pokušao produžiti s istraživanjem krenula mu je na ruku, s raljama koje su se naglo zatvorile ni palac daleko od njegovih znatiželjnih prstiju. Simon je zamalo zaboravio da je ona ipak vučica i navikao se tretirati je kao da je jedan od Tobasovih pasa. Odjednom je bio zahvalan što ga je tako blago ukorila. Pustio ju je na miru da si jezikom ispire izgrebene jastučiće na nogama.

Dnevno svjetlo je nestajalo, sićušne zvjezdice propupale su u sve dubljoj tami iznad njihovih glava. Simon je žvakao komad tvrdog dvopeka koji mu je Marja bila pronašla. Želio je da ima jabuku ili bilo što sočno, kad se neki tanak, zveketav zvuk počeo odvajati od pjesme prvih večernjih cvrčaka. Simon i Marja su se pogledali, a onda, tražeći potvrdu koja im zaista nije trebala, i Qantaqu. Uši su joj bile okrenute prema naprijed, oči napete.

Nije bilo potrebe imenovati stvorove koji su proizvodili udaljene lajave zvukove. Oboje su i predobro poznavali buku lovačkih pasa u punom trku.

"Što ćemo...?" počela je Marja pitati, ali Simon strese glavom. Frustrirano je udario šakom o jedno deblo i odsutno promatrao krv kako se pojavljuje na njegovim blijedim zglavcima. Za nekoliko minuta bit će u potpunoj tami.

"Nemamo što učiniti", siknuo je. "Ako budemo trčali, samo ćemo im napraviti više tragova koje će slijediti." Poželio je opet prasnuti, slomiti nešto. Glupa, glupa, glupa je cijela ova prokleta pustolovina – i s kakvim krajem?

Dok je sjedio pušeći se od bijesa, Marja se privukla bliže uz njega, podigavši mu ruku i prevukavši je preko svog ramena.

"Hladno mi je", bilo je sve što je rekla. Umorno je oslonio svoju glavu o njezinu, sa suzama frustriranosti i straha koje su mu navirale u oči dok je slušao zvukove s obronka nad njima. Sad mu se činilo da čuje ljudske glasove kako se dovikuju preko pseće graje. Što bi dao za mač! Neizvježban kakav je bio, mogao bi im barem priuštiti nešto bola prije nego što ga dohvate.

Blago je podigao Marjinu glavu sa svog ramena i nagnuo se naprijed. Kao što se i sjećao, Binabikova kožna torba bila je skrivena na dnu zavežljaja. Izvukao ju je i prošao prstima kroz nju, tražeći samo dodirom u tami proplanka.

"Što to radiš`?" šapnula je Marja.

Simon je pronašao ono što je tražio i sklopio oko toga ruku. Neki od zvukova sad su dolazili i s obronka sjeverno od njih, gotovo u ravnini s njima. Klopka se zatvarala.

"Drži Qantaqu." Ustao je i malo otpuzao, pretražujući grmlje sve dok nije našao poveliku odlomljenu granu, debelu i dulju od njegove ruke. Donio ju je natrag i ispraznio Binabikovu vrećicu baruta na nju, onda je pažljivo odloži. "Pravim baklju", rekao je, izvlačeći trolove kremene.

"Zar ih to neće samo dovesti k nama?" upitala je djevojka s notom odsutne znatiželje u glasu.

"Neću je zapaliti dok ne budem morao," odgovorio je, "ali barćemo imati nešto... nešto čime ćemo se boriti."

Lice joj je bilo u sjeni, ali osjećao je njezine oči na sebi. Znala je točno koliko će im to koristiti. Nadao se – i nada je bila vrlo jaka – da ona razumije zašto je to bilo neophodno.

Divlji žamor pasa bio je već užasno blizu. Simon je čuo zvuke grmlja po kojem se tuklo, i glasne povike lovaca. Zvuk grana koje pucaju postao je glasniji, tik iznad njih na obronku, i brzo im se približavao – preglasna buka za pse, pomislio je Simon, uzlepetala srca dok je udarao kremenom o kamen. To su sigurno ljudi na konjima. Barut je zaiskrio, ali nije se zapalio. Grmlje je pucketalo kao da se kroz njega kotrljaju kola, prevrćući se s kraja na kraj.

Zapali se, prokletstvo, zapali se!

Nešto je prošlo kroz gustiš tik iznad njihova skrovišta. Marjina šaka zgrabila mu je ruku dovoljno čvrsto da ga zaboli.

"Simone!" vrisnula je, onda barut zapuća i plane; nesiguran narančasti cvijet procvjetao je na vrhu grane. Simon je skočio na noge, mašući bakljom u ispruženoj ruci, s plamenovima koji su se mreškali. Nešto je prasnulo kroz drveće. Qantaqa se oslobodila Marjina stiska, zavijajući.

Košmar! To je bilo sve što je Simon mogao pomisliti dok je podizao baklju; svjetlo se pojačalo, osvjetljavajući stvar koja je uspravno stajala pred njim.

Bio je to div.

U užasavajućem, ukočenom trenutku koji je uslijedio, Simonov um borio se da prihvati ono što su mu oči vidjele – stvar koja se nadnosila nad njim, ljuljajući se u bljesku baklje. Isprva je pomislila da se radi o nekoj vrsti medvjeda, jer je cijela prikaza bila pokrivena blijedim, kudravim krznom. Ali, noge su mu bile preduge, pocrnjele ruke previše ljudske. Vrh kosmate glave nalazio se tri lakta iznad Simonova tjemena. Presavijao se u struku, namrštenih očiju na kožnatom, čovjekolikom licu.

Lajanja je bilo posvuda; zvučalo je kao glazba nekog jezovitog demonskog zbora. Zvijer je zamahnula dugom rukom opremljenom čaporcima, derući meso sa Simonova ramena, zaljuljavši ga prema natrag tako da se spotakao i zamalo ispustio baklju. Poskakujuće svjetlo plamenova načas je osvijetlilo Marju, očiju raširenih od užasa dok je grabila Binabikovo opušteno tijelo, pokušavajući ga odvući s puta. Div je otvorio usta i zagrmio – to je bila jedina moguća riječ za glasnu riku koja mu je izašla iz grla – i opet navalio na Simona. Odskočio je unatrag, zapevši nogom za nešto i otkotrljavši se u stranu, ali prije nego što je stvor mogao krenuti prema njemu, režanje iz njegovih prsa pretvorilo se u zavijanje bola. Pao je naprijed, napola posegnuvši prema tlu.

Qantaqa ga je uhvatila iza dlakavog koljena. Siva sjenka odskočila je da bi opet naskočila na divove noge. Zvijer je zarežala i mahnula prema vučici, prvi put promašivši. Drugi put ju je njegova široka šaka dohvatila; otkotrljala se u grmlje.

Div se okrenuo natrag Simonu, ali čak i dok je beznadno podizao baklju pred sobom i promatrao pulsirajuće svjetlo odraženo u divovim staklastim crnim očima, kroz grmlje je provalila uzavrela masa prilika, zavijajući poput

vjetra u tisuću visokih tornjeva. Zapjenili su se oko diva kao bijesno more – psi posvuda, skačući i grizući golemo stvorenje dok je bjesnjelo svojim gromovitim glasom. Zamlataralo je rukama i slomljena tijela su poletjela zrakom; jedno od njih oborilo je Simona na tlo, izbivši mu baklju, ali pet drugih poskočilo bi na mjesto svakog odgurnutog psa.

Dok je Simon još puzao prema baklji, sa zbrkom suludih, groznič avih slika u umu, odjednom je posvuda procvjetalo svjetlo. Krupni obris zvijeri zateturao je po čistini, ričući, a onda su došli ljudi, konji su se propinjali, ljudi vikali. Neka tamna prilika skočila je preko Simona, opet mu izbijajući baklju. Konj se zaustavio tik iza njega, jahač se uspravio u sedlu s dugim kopljem koje je blistalo u svjetlu baklji. Trenutak kasnije, koplje je bio golem crni klin koji je provirivao iz prsa opsjednutog diva koji je ispustio još jedan potresni lavež i skliznuo na tlo pod grčevitim pokrivačem od pasa.

Jahač se spustio s konja. Ljudi s bakljama jurili su pokraj njega da odvuku pse; svjetlo je pokazivalo jahačev profil. Simon se uspravio na jedno koljeno.

"Jošua!" rekao je, onda padne prema naprijed. Posljednje što je vidio bilo je prinčevo mršavo lice ocrtano u žutoj svjetlosti plamena baklji, očiju raširenih od iznenađenja.

Vrijeme je dolazilo i prolazilo u trzavim navratima budnosti i tame. Bio je na konju pred šutljivim čovjekom koji je mirisao na kožu i znoj. Čovjekova ruka bila je ukočeni povez oko Simonova pasa dok su se uspinjali uz Nogostup.

Konjska kopita kloparala su po kamenu. Otkrio je da promatra zaljuljani rep konja pred sobom. Posvuda je bilo baklji.

Tražio je Marju, Binabika, sve ostale... gdje su oni?

Sad ih je okruživala neka vrsta tunela, kameni zidovi odzvanjali su žuborenjem otkucaja srca. Ne, otkucaja kopita. Tunel kao da se nastavljao u beskonačnost.

Pred njima su se podizala velika drvena vrata ugrađena u kamen. Polako su se otvorila, svjetlo baklji prosukljalo je kroz njih kao voda kroz rasprsnutu branu, a u sve širem svjetlu ulaza bilo je mnogo ljudskih obrisa.

Sad su stigli do dugog obronka na otvorenom, konji u redu po jedan, svjetlucava zmija baklji koja zavija niz put pred njim koliko mu je pogled dosezao. Svuda oko njih bilo je polje puste zemlje, posađeno samo golim željeznim šipkama.

Ispod njih, zidovi su bili okrunjeni s još baklji, stražari su zurili gore u procesiju koja se spuštala s bregova. Kameni zidovi bili su pred njima, ponekad ravni, ponekad polako se uzdižući blizu njihovih glava dok su slijedili put prema dolje. Noćno nebo bilo je mračno kao unutrašnjost bačve, ali posoljeno zvijezdama. Simon je otkrio da klizi natrag u san – ili u tamno nebo. Bilo je teško razlučiti, jer mu je glava stalno padala.

Naglimud, pomislio je, dok mu je svjetlo baklji zapljuskivalo lice. Ljudi su vikali i pjevali na zidovima iznad njega. A onda je padao sve dalje od svjetla i tama ga je pokrila kao oblačić prašine od ebanovine.

Dio treći

Simon Snježnoprameni

Elvritshalla Kaldskryke Rijeka Gratuvask
Tisuću čavala

Netko je sjekirama rušio vrata - udarajući, sijekući, prolazeći kroz zaštitno drvo.
"Doktore!" povikao je Simon, uspravljajući se, "to su vojnici! Došli su vojnici!"
Ali nije bio u Morgenesovim odajama. Bio je zamotan u znojem pro-močene plahte, na malom krevetu u nekoj maloj urednoj sobi. Zvuk oštrica koje sijeku drvo se nastavio; tren kasnije vrata su se otvorila i buka se pojačala. Neko nepoznato lice provirilo je preko ruba, blijedo i duge vilice, pokriveno rijetkom krestom kose koja se sjajila bakreno crveno kao i Simonova u okolnom suncu. Jedino vidljivo oko bilo mu je plavo. Drugo je bilo pokriveno crnim povezom.
"Ah!" reče stranac, "budan si, znači. Dobro." Po naglasku je bio Er-kvnlanđanin, s tračkom teškog sjevernjačkog govora. Zatvorio je za sobom vrata, djelomično umanjujući buku od radova. Imao je na sebi dugu sivu svećeničku halju koja je opušteno visjela na njegovu mršavom tijelu.
"Ja sam otac Strangveard." Smjestio se u stolac visokog naslona pokraj Simona; osim kreveta i niskog stola pokrivenog pergamentom i sitnicama, bio je to jedini komad namještaja u sobi. Kad se udobno smjestio, stranac se nagne naprijed i potapše Simonovu ruku.
"Kako se osjećaš? Bolje, nadam se?"
"Da... da, mislim da da." Simon se ogledao oko sebe. "Gdje sam ja to?"
"U Naglimundu, ali to si, naravno, znao." Otac Strangveard se nasmiješi. "Preciznije, u mojoj si sobi... i mom krevetu." Podigao je ruku. "Nadam se da ti je bio udoban. Nije baš dobro podložen - ali, zaboga, kako sam glup! Spavao si po šumi, zar ne?" Svećenik mu je ponudio još jedan kratak, nesiguran osmijeh. "Sigurno je bolje nego u šumi, hmmm?"
Simon je spustio noge na hladan pod, s olakšanjem ustanovivši da ima hlače. Malo se uznemirio kad je shvatio da nisu njegove. "Gdje su moji prijatelji?" Jedna tamna misao podigla se poput oblaka. "Bina-bik... jeli mrtav?"
Strangveard je napućio usne, kao da je Simon izrekao nešto pomalo bogohulno. "Mrtav? Hvala Usiresu, nije - premda mu nije dobro, uopće mu nije dobro."
"Mogu li ga vidjeti?" Simon je skliznuo na kamen da potraži svoje čizme. "Gdje je? I kako je Marja?"
"Marja?" Svećenikov izraz bio je zbunjen dok je promatrao Simona kako puzi po podu. "Ah. Tvoja druga suputnica je dobro. Prije ili kasnije ćeš i nju vidjeti, ne sumnjam."
Čizme su bile ispod pisaćeg stola. Dok ih je Simon navlačio, otac Strangveard je posegnuo iza sebe i podigao čistu bijelu košulju s naslona svog stolca.
"Evo", reče. "Dakle, tebi se zaista žuri. Bi li htio prvo vidjeti svojeg prijatelja ili nešto pojesti?"
Simon je već vezao košulju oko svog vrata. "Binabik i Marja, a onda hrana", zagunđao je, usredotočen. "I Qantaqa."
"Koliko god teška da su ova vremena", rekao je otac tonom prigovaranja, "mi u Naglimundu ne jedemo vukove. Pretpostavljam daje brojiš u prijatelje."
Podigavši pogled, Simon je shvatio da se jednooki čovjek šali. "Da", rekao je Simon, odjednom stidljiv. "U prijatelje."
"Onda idemo", rekao je svećenik ustajući. "Rekli su mi da se pobri-nem za tebe, tako da ću, što te prije napunim hranom, to bolje ispuniti svoju misiju." Otvorio je vrata, puštajući u sobu još jednu poplavu sunca i buke.
Simon je zatreptao na jakom svjetlu, podižući pogled na visoke zidine tvrđave i prostrane ljubičaste i smeđe širine Gorošljema koje su se nadnosile nad njih, pretvarajući u sivo odjevene stražare u patuljke. Skupina četvrtastih kamenih zgrada prostirala se u središtu utvrde, skupljena bez imalo ekscentrične ljepote Visotvrđe, njenih kontrasta stilova i razdoblja. Tamne dimom prošarane kocke pješčenjaka, mali prozori bez svjetla i teška vrata, izgledali su kao da su izgrađeni sa samo jednom namjenom: da nešto zadrže vani.
Na praćkomet udaljenosti, usred zarojenog glavnog dvorišta, grupa ljudi golih prsa cijepala je hrpu cjepanica, dodajući ih na gomilu drva za potpalu već sada visoku do njihovih glava.
"Dakle, to je ono cijepanje", rekao je Simon, promatrajući sjekire kako bljeskaju i padaju. "Sto to rade?"

Otac Strangveard okrenuo se da vidi kamo Simon gleda. "Ah. Ah. Grade lomaču, eto. Spalit će Hune - diva."
"Diva?" Vratilo se odjednom: rezanje, kožasto lice, ruke nemoguće duljine koje posežu prema njemu. "Zar nije mrtav?"
"Oh, sasvim je mrtav, da." Strangveard je krenuo prema glavnim zgradama. Simon ga je slijedio, bacajući posljednji pogled preko ramena na sve veću gomilu cjepanica. "Vidiš, Simone, neki od Jošuinih ljudi htjeli su od toga napraviti predstavu, odrezati mu glavu, postaviti je na vrata, takve stvari. Princ je rekao ne. Rekao je da je stvor zao, ali nije životinja. Nose neku vrstu odjeće, jesi li znao? Nose i štapove, zapravo buzdovane. Pa, Jošua je rekao da neće izlagati glavu nijednog neprijatelja samo zabave radi. Rekao je da ga spalimo." Strangveard se povukao za uho. "Pa će ga spaliti."
"Večeras?" Simon se morao truditi da sustigne svećenikove duge korake.
"Čim lomača bude dovršena. Princ Jošua ne želi da se stvar rastegne više nego što mora. Siguran sam da bi ga najradije pokopao na brijegu, ali ljudi hoće vidjeti daje mrtav." Otac Strangveard brzo je opisao znak Drveta na svojim prsima. "To je već treći koji je sišao sa sjevera ovaj mjesec, shvaćaš. Jedan od njih ubio je biskupova brata. Sve je to vrlo neprirodno."
Binabik je bio u maloj sobi pokraj kapele, koja je stajala usred dvorišta glavne gradine. Djelovao je vrlo blijedo, i manji nego što je Simon bio očekivao, kao da ga je dio nestao, ali smiješak mu je bio veseo.
"Prijatelju Simone", rekao je, oprezno se uspravljajući. Njegov mali smeđi torzo bio je omotan u zavoje sve do vrata. Simon je odolio porivu da podigne čovječuljka i zagrli ga, ne želeći otvoriti rane koje su zarastale. Umjesto toga sjeo je na rub kreveta i stisnuo Binabikovu toplu ruku.
"Mislio sam da si izgubljen", rekao je Simon, jezika otežalog u ustima.
"Kao i ja, kad je strijela udarila u mene", rekao je trol potišteno tresući glavom. "Ali čini se da ništa ozbiljne prirode nije prostrijeljeno. Dobio sam dobru njegu, i osim ukočenosti u pokretima kao nov sam." Okrenuo se svećeniku. "Danas sam prošao dvorištem."
"Dobro, jako dobro." Otac Strangveard se odsutno nasmiješio, igrajući se uzicom koja mu je držala povez na oku. "Pa, ja moram ići. Siguran sam da ima puno stvari koje vi suputnici želite raspraviti." Krenuo je k vratima.
"Simone, molim te, služi se mojom sobom koliko god želiš. Ja za sada dijelim sobu brata Eglafa. On proizvodi užasnu buku dok spava, ali je dobar čovjek pa me je primio."
Simon mu je zahvalio. Nakon još jedne želje za Binabikovim povratkom snazi, otac Strangveard je izašao.
"To je čovjek dobroga uma, Simone", rekao je Binabik dok su osluškivali svećenikove korake kako nestaju niz hodnik. "Upravitelj dvorskih arhiva on je. Već smo se dali na lijepe razgovore."
"Malo je čudan, zar ne? Nekako... rastresen?"
Binabik se nasmijao. Onda se namršti i zakašlje. Simon se nagnuo naprijed, pun strepnje, ali trol odmahne.
"Trenutak samo", rekao je. Kad je povratio dah, nastavio je. "Neki tipovi ljudi, Simone,čiji umovi su jako puni misli, zaborave ponašati se i govoriti kao normalni ljudi."
Simon je kimnuo, ogledajući se po sobi. Bila je slična Strangveardo-voj: siromašna, mala, s bijelo okrečenim zidovima. Umjesto hrpa knjiga i pergamenata, pisaći stol imao je samo jedan primjerak Knjige Aedono-ve, s crvenom vrpcom poput vitkog jezika kojičuva mjesto na kojem je posljednji čitatelj zastao.
"Znaš li gdje je Marja?" upitao je.
"Ne." Binabik je djelovao neobično ozbiljno. Simon se zapitao zašto. "Pretpostavljam da je isporučila Jošui svoju poruku. Možda ju je poslao natrag tamo gdje je princeza, da se da na prenošenje povratnog odgovora."
"Ne!" Simonu se ta zamisao nije nimalo svidjala. "Kako se to sve moglo tako brzo dogoditi?"
"Tako brzo?" Binabik se nasmiješi. "Ovo je jutro drugog dana kako smo u Naglimundu."
Simon je bio zaprepašten. "Kako je to moguće?! Ja sam se tek probudio!"
Binabik strese glavom, klizeći natrag u pokrivače. "Nije tako. Prespavao si većinu jučerašnjeg dana, probudivši se samo da popiješ vode, a onda si se opet dao na spavanje. Pretpostavljam da je zadnji dio puta ono što te oslabilo, povrh tvoje groznice još dok smo bili na rijeci."
"Usirese!" Osjećao se kao da gaje tijelo izdalo. "I Marju su poslali nekamo drugamo?"
Binabik je podigao jednu umirujuću ruku ispod plahti. "Nemam takvog znanja. To je bilo samo pogađanje. Jednako je vjerojatno da je ovdje negdje - možda s nekom od žena ili u odajama služinčadi. Ona je, na kraju konca, sluškinja."
Simon se namrštio. Binabik je blago prihvatio ruku koju mu je dječak bio otrgnuo u svojoj uznemirenosti. "Budi strpljiv, Simone, prijatelju", rekao je trol.
"Napravio si junački posao stizanjem ovako daleko. Tko zna što se sljedeće može dogoditi?"
"U pravu si... pretpostavljam..." Duboko je udahnuo. "I spasio si mi život", istakne Binabik.
"Je li to važno?" Simon je odsutno potapšao malu ruku i ustao. "I ti si spasio moj, nekoliko puta. Prijatelji su prijatelji."
Binabik se nasmiješio, ali u očima mu se vidjela iscrpljenost. "Prijatelji su prijatelji", složio se. "Govoreći o takvim stvarima, ja sad opet moram spavati. Važne stvari datće se na događanje u danima pred nama. Hoćeš li pogledati Qantaqu, vidjeti kako s njom postupaju? Strangveard mi ju je trebao dovesti, ali bojim se da je to skliznulo iz njegove zaposlene glave kao", potapšao je svoj, "s jastuka."

"Svakako", rekao je Simon otvarajući vrata. "Znaš li gdje je?"
"Strangveard je rekao... staje..." odvrati Binabik zijevajući. Simon je izašao.
Kad je izbio na središnje dvorište, zaustavivši se da pogleda ljude u prolazu, dvorane i sluge i svećenike, od kojih se nitko nije ni najmanje obazirao na njega, pogodilo ga je dvostruko otkriće.
Prvo, nije imao pojma gdje bi staje mogle biti. I drugo, bio je jako, jako gladan. Otac Strangveard bio je rekao nešto o zakletvi da će se pobrinuti za njega, ali svećenik je odlutao. Stvarno je bio trknuta stara ptica!
Odjednom je preko dvorišta ugledao poznato lice. Napravio je nekoliko koraka prije nego što se sjetio imena koje je išlo uz njega.
"Sangfugol!" zazvao je i svirač je stao, ogledavajući se oko sebe da vidi tko ga doziva. Ugledao je Simona kako trči prema njemu i zaklonio oči od sunca, i dalje djelujući zbunjeno kad se mladić zaustavio pred njim.
"Da?" rekao je. Bio je odjeven u bogati haljetak boje lavande, tamna kosa otmjeno mu se spuštala ispod odgovarajuće kape s perom. Čak i u čistoj odjeći, Simon se osjećao otrcano stojeći pred glazbenikovim pristojnim smiješkom. "Imaš li neku poruku za mene?"
"Ja sam Simon. Vjerojatno me se ne sjećaš... razgovarali smo na pogrebnoj gozbi u Visotvrđi."
Sangfugol je još trenutak buljio u njega, blago se mršteći, a onda mu se lice osvijetli. "Simon! Aha, naravno! Dječak koji se lijepo izražava! Zbilja mi je žao, nisam te uopće prepoznao. Jako si porastao."
"Jesam?."
Svirač se nasmiješi. "I te kako! Svakako nisi imao ovog paperja na licu kad sam te posljednji put vidio." Posegnuo je rukom i prihvatio Si-monovu bradu. "Ili ga se bar ja ne sjećam."
"Paperja?" Začuđeno, Simon je posegnuo rukom i popipao si obraz. Zaista je djelovao obrašteno... ali mekano, kao dlake na njegovim rukama.
Sangfugol se napući i nasmije. "Kako si mogao ne znati? Kad sam ja prvi put dobio bradu, svakog dana sam visio pred majčinim ogledalom da vidim kako napreduje." Podigao je ruku do svoje izbrijane čeljusti. "A sad je s psovkama sječem svakog jutra, da bih gospama ponudio glatko lice."
Simon je osjetio kako crveni. Sigurno djeluje kao kakav seljak! "Neko vrijeme nisam bio u blizini zrcala."
"Hmmm." Sangfugol gaje pregledao od glave do pete. "I viši si, ako me sjećanje služi. Sto te vodi u Naglimund? Ne da ne mogu pogoditi. Ovdje ih ima puno koji su pobjegli iz Visotvrđe, uključujući tu i mog gospodara, princa Jošuu."
"Znam", reče Simon. Osjećao je potrebu da kaže nešto što će mu vratiti neku vrstu jednakosti s lijepo odjevenim mladim čovjekom. "Ja sam mu pomogao da pobjegne."
Svirač podigne jednu obrvu. "Stvarno? Pa, to zvuči kao zaista zanimljiva priča! Jesi li već jeo? Ili bi radije potražio malo vina? Znam da je rano, ali istinu govoreći, ja još nisam bio u krevetu... da se naspavam."
"Hrana bi bila sjajna," reče Simon, "ali prvo moram nešto učiniti. Možeš li mi pokazati gdje su staje?"
Sangfugol se nasmiješi. "A što sad, mladi junače? Hoćeš li odjahati do Erchestera da nam doneseš Prvratesovu glavu u vreći?" Simon je
opet pocrvenio, ali ovaj put s nemalo zadovoljstva. "Hajde," reče svirač, "staje, pa onda hrana."
Pognuti čovjek kisela lica koji je vilama raskapao sijeno djelovao je sumnjičavo kad je Simon zapitao za Qantaqu.
"Što pak s njim hoćete?" upitao je čovjek pa stresao glavom. "Baš je opak. Nije ga trebalo tu staviti. Ja ne bih, ali tako je rekao princ. Zamalo mi je odgrizao ruku, zvijer jedna."
"Pa, onda," reče Simon, "trebali biste se veseliti što ćete je se riješiti. Odvedite me k njoj."
"To je vražja zvijer, kažem vam." Slijedili su njegovo šepesavo napredovanje cijelim putem preko mračnih staja i kroz stražnja vrata u blatno dvorište smješteno u sjeni zida.
"Koji put ovamo dovode krave za klanje", rekao ječovjek, pokazujući četvrtasti jarak. "Ne znam zašto je princ ovog doveo živog i natovario ga jadnom starom Lucumanu. Trebao je zabiti koplje u prokleto kopile, kao u onog diva."
Simon je s gađenjem pogledao pognutog čovjeka. Onda priđe rubu jame. Konopac privezan za kolac na rubu vukao se dolje u rupu. Bio je svezan oko vrata vučice koja je ležala na boku, na dnu blatne jame.
Simon se zaprepastio. "Što ste joj učinili!?" povikao je, okrenuvši se konjušaru. Sangfugol, pažljivije prelazeći po vlažnom dvorištu, stane iza njega.
Starčeva sumnjičavost pretvorila se u cvilež. "Nisam ništa učinio", rekao je natmureno. "To je pravi vrag - zavijao je kao zvijer. I probao me ugristi."
"I ja bih", odreže Simon. "Zapravo, još bih uvijek i mogao. Izvadite je odande."
"Pa kako?" upitao je čovjek uznemireno. "Da samo povučem konopac? On je pretežak."
"Ona, idiote jedan." Simon je bio sav bijesan vidjevši vučicu - suputnicu kroz nebrojene milje - kako leži u tamnoj, vlažnoj rupi. Nagnuo se dolje.
"Qantaqa", pozvao je. "Ho, Qantaqa!" Trznula je ušima, kao da tjera muhu, ali nije otvorila oči. Simon se ogledao po dvorištu dok nije ugledao ono što mu je trebalo: panj za sječenje, izbrazdani ostatak velik kao ljudska prsa. Odvukao ga je do jarka dok su konjušar i svirač zbunjeno promatrali.
"Pazi", doviknuo je vučici, onda prevrne panj preko ruba; pao je u meku zemlju jedva lakat od Qantaqinih stražnjih nogu. Nakratko je podigla glavu, onda opet legne.

Simon je opet provirio preko ruba jame, pokušavajući nagovoriti vučicu da ustane, ali nije se obazirala.
"Zaboga, pazi", rekao je Sangfugol.
"Sretan je što se zvijer sad odmara", rekao je drugi čovjek, mudro žvačući nokat svog palca. "Trebali ste je čuti prije, dok je zavijala."
Simon je prebacio noge preko ruba rupe i skliznuo dolje, sletjevši u šljapkavo, sklisko blato pod sobom.
"Što to radiš?" poviče Sangfugol. "Jesi li poludio?"
Simon je čučnuo pokraj vučice i polako ispružio ruku. Zarežala je na njega, ali ispružio je prste. Njezin blatni nos načas je njuškao, ali je onda pažljivo ispružila svoj dugi jezik i liznula mu nadlanicu. Simon ju je dobro počešao oko ušiju i opipao u potrazi za posjekotinama ili slomljenim kostima. Ništa se nije vidjelo. Okrenuo se i uspravio panj, ukopavši ga u blato uz zid jame, onda se vrati Qantaqi. Ogrlio ju je oko trupa i natjerao da ustane.
"On je lud, zar ne?" čovjek kisela izraza napola je šapnuo Sangfu-golu.
"Začepi", zareži Simon, gledajući svoje čiste čizme i odjeću već umazane blatom. "Zgrabi taj konopac i vuci kad ti kažem da vučeš. Sangfugol, ako bude oklijevao, odrubi mu glavu."
"Evo, evo," rekao je čovjek natmureno, ali prihvatio je uže. Svirač je stao iza njega da pomogne. Simon je potjerao Qantaqu prema panju, konačno je nagovorivši da prednje šape stavi na njega. Simon je spustio rame do njezinih širokih, krznom obraslih bedara.
"Spremni? Vuci!" povikao je. Konopac se zategao. Qantaqa mu se isprva opirala, povlačeći se od napetih ljudi, bacajući svoju nemalu težinu na Simona, kojem su noge klizile po blatu. Baš kad je osjetio da će pasti i završiti mrtav u blatnoj jami pod golemom vučicom, Qantaqa se predomislila i krenula uz konopac. Simon jest skliznuo, tada, ali imao je zadovoljstvo vidjeti vučicu kako se uspentrala preko ruba jame. Od konjušara i Sangfugola se začuo usklik iznenađenja i konsterniranosti kad se njezina glava žutih očiju pojavila iznad ruba.
Simon se i sam poslužio panjem da izađe. Konjušar se u stravi šćućurio pred vučicom, koja ga je prezrivo promatrala. Sangfugol, i samdjelujući nemalo zabrinuto, oprezno je na stražnjici pokušavao odskliz-nuti od nje, načas ne mareći za štetu koju nanosi svojoj finoj odjeći.
Simon se nasmijao i pomogao svraču da ustane. "Dođi sa mnom", rekao je. "Isporučit ćemo Qantaqu njezinu prijatelju i gospodaru, kojeg bi ionako trebao sresti - a onda možda ona hrana o kojoj smo govorili?"
Sangfugol polako potvrdi glavom. "Sad kad sam vidio Simona, vučjeg sudruga, neke druge stvari mi je lakše povjerovati. Idemo, svakako."
Qantaqa je još posljednji put gurnula prostrtog konjušara, izvlačeći iz njega cvilež straha. Simon je odvezao njezin konopac sa štapa pa su krenuli preko staja, ostavljajući za sobom četiri para blatnih otisaka.
Dok su se Binabik i Qantaqa veselili ponovnom susretu, ublaženom Simonovom intervencijom da bi zaštitio još uvijek slabog trola od opasnog oduševljenja njegova ljubimca, Sangfugol se iskrao u kuhinje. Ubrzo zatim vratio se s vrčem piva, dobrom količinom ovčetine, sira i kruha zamotanom u krpu; također je - na Simonovo iznenađenje -još nosio istu odjeću isprskanu blatom.
"Južni bedem, kamo idemo, jako je prašan", objasnio je svirač. "Proklet bio ako si uništim još jedan haljetak."
Dok su kretali prema glavnim vratima utvrde i uz strmo stubište koje je vodilo na bedem, Simon je primijetio kako se puno ljudi mota po glavnom dvorištu, dok su šatori i potleušice pokrivali otvoren prostor.
"Došli su se skloniti, mnogo njih", reče Sangfugol. "Većina je s Le-domeđe i iz doline rijeke Zelengaz. Neki su i iz Utanveata, smatrali su da je ruka grofa Guthvvulfa malo preteška. Ali većinom su to ljudi koje je sa zemlje otjeralo vrijeme ili razbojnici. Ili druge stvari - kao Hunen." Pokazao je u prolazu na dovršenu lomaču. Šumari su otišli; hrpa goriva stajala je nijema i značajna kao uništena crkva.
Navrh bedema smjestili su se na grubo otesan kamen. Sunce se popelo visoko na nebu, probijajući se kroz nekoliko preostalih oblaka. Simon je zaželio da ima šešir.
"Ili ti ili netko drugi donijeli ste lijepo vrijeme sa sobom." Sangfugol je otkopčao haljetak zbog vrućine. "Ovo je bilo najčudnije majsko vrijeme u mom sjećanju - snježne oluje na Ledomeđi, hladne kiše dolje sve do Utanveata... grad! Prije dva tjedna imali smo grad, ledeno kamenje veliko kao ptičja jaja." Počeo je odmatati hranu dok je Simon upijao pogled. Smještenim ovako povrh visokih zidova unutarnje gradine, Naglimund im se prostirao pod nogama poput deke.
Dvorac se skutrio u strmoj dolini u gorošljemskim bregovima kao da ga netko drži na dlanu. Ispod zapadnih bedema, prekoputa mjesta na kojem su sjedili, ležale su široke vanjske zidine dvorca; iza njih krivuda-ve ulice gradišta Naglimunda spuštale su se do vanjskih bedema grada. Izvan zidina ležala je gotovo beskrajna prostirka kamenitih pašnjaka i niskih bregova.
Na drugoj strani, između istočnog bedema i goletnog ljubičastog zida Gorošljema, prolazio je dugačak, vijugavi put koji se spuštao s hrpta brijega. Sunčano je svjetlo posipavalo obje strane obronka tisućama crn-kasto svjetlucavih točkica.
"Što je to?" pokaže Simon. Sangfugol je žvačući zaškiljio u tom smjeru.
"Misliš, čavli?"
"Kakvi čavli? Oni dugački kolci na brijegu, za to pitam."
Svirač potvrdi. "Čavli. Uostalom, što misliš da Naglimund znači? Vi iz Visotvrđe potpuno ste zaboravili erkvnlandski. 'Čavlo-tvrđa' - to ti je to. Vojvoda Aesvvides ih je tamo postavio kad je gradio Naglimund."

"Kad je to bilo? I čemu služe?" Zabuljen, Simon je dopustio vjetru da mu otme mrvice kruha i zavrti ih preko vanjskog bedema.
"Nešto prije nego što su Rimeržani došli na jug, to je sve što znam", odgovori Sangfugol. "Aličelik je dobio iz Rimmersgarda, sve te šipke. Napravili su ih Dverninzi", dodao je važno, ali ime nije Simonu ništa značilo.
"Ali zašto? Izgleda kao željezni vrt."
"Da otjera Sithe", objavio je Sangfugol. "Aesvvides ih se strašno bojao, jer je ovo zapravo njihova zemlja. Jedan od njihovih velikih gradova, zaboravio sam mu ime, bio je tu na drugoj strani bregova."
"Da'ai Chikiza", rekao je Simon tiho, zagledan u guštaru zahrđalog metala.
"Tako je", složi se svirač. "A kažu da Sithe ne mogu podnijeti željezo. Pozli im od toga, može ih čak i ubiti. Tako je Aesvvides okružio svoj dvorac timčeličnim 'čavlima' - nekad su bili svuda oko ulaza u grad, ali kad su Sithe otišli, jednostavno su smetali: bilo je teško dovoditi kola na trgovište, takve stvari. Tako da, kad je kralj Ivan dao ovo mjesto Jošui -ja mislim daje to učinio zato da održi njega i njegova brata na što većoj udaljenosti - moj gospodar ih je sve poskidao osim onih tamo na obronku. Mislim da ga to zabavlja. On jako voli stare stvari, moj prin-čevski gospodar."
Dijelili su vrč piva; Simon je svirača harfe prepričao svoje skraćene doživljaje od njihova posljednjeg susreta, izostavljajući neke od teže objašnjivih stvari jer ne bi imao odgovora na pitanja koja bi svirač neizbježno postavio. Sangfugol je bio zadivljen, ali najviše ga je dirnula priča o spašavanju Jošue i Morgenesovo mučeništvo.
"Ah, taj pokvareni Elija", rekao je konačno. Simon se iznenadio izrazom stvarnog bijesa koji je naoblačio sviračevo lice poput oluje. "Kralj Ivan trebao je zadaviti točudovište čim se rodilo ili, ako već ne to, bar ga je trebao učiniti generalom i pustiti ga da proganja ljude s Thrithin-ga - bilo što, samo ne postaviti ga na Zmajokosno prijestolje da nas sve muči!"
"Ali on jest tamo", rekao je Simon žvačući. "Misliš da će nas napasti tu u Naglimundu?"
"Samo Bog i Vrag znaju," osmjehnuo se Sangfugol kiselo, "a Vrag se kladi na oba ishoda. Možda još i ne zna da je Jošua ovdje, premda to sigurno neće potrajati. Ova utvrda je jako, snažno mjesto. Barem za to možemo zahvaliti davno pokojnom Aesvvidesu. Svejedno, snažna ili ne, ne mogu zamisliti da Elija stoji po strani dok Jošua tu na sjeveru skuplja snagu."
"Ali ja sam mislio da princ Jošua ne želi biti kralj", reče Simon.
"I ne želi. Ali Elija nije tip koji bi to razumio. Častohlepni ljudi nikad ne vjeruju da drugi nisu poput njih. Osim toga, on ima i Prvratesove šapate zmijskih savjeta u svom uhu."
"Ali zar nisu Jošua i kralj neprijatelji već godinama? Dugo prije nego što se pojavio Prvrates?"
Sangfugol kimne. "Među njima nije nedostajalo nevolja. Jednom su se voljeli, bili su bliskiji nego većina braće - tako mi bar pričaju Jošuini stari sluge. Ali posvadili su se, a onda je Hvlissa poginula."
"Hvlissa?" upita Simon.
"Elijina žena iz Nabbana. Jošua ju je vodio Eliji, koji je još bio princ, u to vrijeme ratovao je u Thrithingu za svog oca. Skupinu u kojoj su putovali napali su thrithinški gerilci. Jošua je izgubio ruku pokušavajući obraniti Hvlissu, ali uzalud - napadača je bilo previše."
Simon je ispustio dug uzdah. "Znači tako se to dogodilo!" "Time je među njima umrla svaka ljubav... ili se bar tako priča." Nakon što je neko vrijeme razmišljao o Sangfugolovim riječima, Simon ustane i protegne se; ozlijeđeno mjesto na njegovim rebrima upo-zoravajuće ga je ugrizlo. "I što će princ Jošua sad učiniti?" upitao je.
Svirač je protegnuo ruke i zagledao se dolje u dvorište. "Ne mogu čak ni pretpostaviti", reče Sangfugol. "Princ Jošua je oprezan, i spor kad treba nešto poduzeti; u svakom slučaju, mene obično ne pozivaju kad raspravljaju o strategiji." Nasmiješio se. "Priča se da stižu neki važni izaslanici i da će u sljedećih tjedan dana Jošua sazvati pravi Raed."
"Što?"
"Raed. To je stari erkvnlandski izraz za savjet, više-manje. Ljudi u ovom kraju vole se držati starih običaja. Na selu, dalje od dvorca, većina ih se još služi i stranim jezikom. Netko kao ti, iz Visotvrđe, vjerojatno bi trebao lokalnog tumača."
Simon se nije dao zavesti pričama o seoskim zanimljivostima. "Savjet, rekao si ... Raed? Je li to... ratni savjet?"
"Ovih dana", odvrati glazbenik, a lice mu je opet bilo smrknuto, "svaki savjet u Naglimundu bitće ratni savjet."
Hodali su po bedemu.
"Čudim se", rekao je Sangfugol, "da te moj gospodar, s obzirom na sve usluge koje si mu učinio, još nije pozvao na audijenciju."
"Tek sam jutros ustao iz kreveta", reče Simon. "Osim toga, možda čak i ne zna da sam to ja... na mračnom proplanku, s divom koji umire i svim tim."
"Valjda si u pravu", rekao je svirač, pridržavajući svoj šešir, koji se trudio da se pridruži zapusima vjetra.
Ipak, pomisli Simon, ako mu je Marja prenijela princezinu poruku, nadam se da je spomenula svoje suputnike. Ne bih nikad pomislio da bi nas ona bila u stanju jednostavno zaboraviti.
Ali morao je biti pošten: koja djevojka odjednom spašena iz vlažne i opasne divljine ne bi radije provodila vrijeme s plemićima iz dvorca umjesto s mršavim peračem suda?
"Nisi slučajno vidio jednu djevojku, Marju, koja je došla s nama?" upitao je.

Sangfugol strese glavom. "Ljudi svakodnevno dolaze. I to ne samo oni koji bježe iz udaljenijih sela i dobara. Sinoć je stigla prethodnica princa Gwythinna od Hernvstira, zapjenjenih konja. Lord Ethelferth od Tinsetta je ovdje već tjedan dana s dvije stotine ljudi. Barun Ordmaer doveo je stotinu utersallskih ljudi odmah poslije njega. Lov je počeo, Si-mone - premda samo Aedon zna tko koga lovi."
Došli su do sjevernoistočne stražarske kule. Sangfugol je dobacio pozdrav mladom vojniku koji ječuvao stražu. Iza sivog vojnikova ogrtača dizalo se teško truplo Gorošljema. Masivni bregovi djelovali su na dohvat ruke.
"Koliko god daje zaposlen", reče svirač odjednom, "ne čini se pravo da te još nije vidio. Bi li ti smetalo ako te spomenem? Trebao bih ga zabavljati za večerom."
"Svakako bih ga volio vidjeti, da. Bio sam... jako zabrinut za njegovu sigurnost. A moj gospodar je žrtvovao jako puno da bi se Jošua mogao vratiti ovamo, u svoj dom."
Simon se iznenadio čuvši blagi trag ogorčenosti u vlastitom glasu. Nije bio namjeravao tako zvučati, ali ipak, jest se napatio da stigne ovamo, i jest on i nitko drugi bio taj koji je pronašao Jošuu, vezanog i obješenog kao fazana na vratima lovačke kuće.
Ton primjedbe nije izmakao ni Sangfugolu; pogled koji je uputio Si-monu bio je mješavina razumijevanja i zabavljenosti.
"Shvaćam te. Međutim, ne bih ti savjetovao da se mom princu obratiš baš na taj način. On je ponosan, težak čovjek, Simone, ali siguran sam da te nije zaboravio. Kao što znaš, stvari su i u ovim krajevima bile u posljednje vrijeme dosta teške, gotovo toliko teške kao tvoje putovanje."
Simon je podigao bradu i zagledao se u bregove, u čudno svjetluca-nje vjetrom razbarušenog drveća. "Znam", rekao je. "Ako me bude mogao primiti, toće mi biti čast. Ako ne... pa, onda će biti tako."
Svirač se lijeno osmjehnuo, šaljivih očiju stisnutih pri kutovima. "Ponosan i pošten odgovor. A sad dođi da ti pokažem čavle Naglimunda."
Na dnevnom svjetlu bio je to zaista zapanjujući prizor. Polje sjajnih klinova, s početkom nekoliko rifova pokraj opkopa ispod istočnog zida zamka, nastavljalo se uz obronak i dalje još možda četvrtinu milje, sve do podnožja brijega. Bili su razmješteni u simetričnim redovima, kao da je tu pokopana legija kopljanika, ostavljajući samo svoja oružja da vire iz tamne zemlje da se pokaže kako su savjesno držali stražu. Put koji se spuštao niz zjapeće pećine u zapadnom obronku brijega vijugao je amo--tamo između redova, zavojit poput traga zmije, konačno zastajući pred teškim istočnim vratima Naglimunda.
"I taj, kako se već zvao, napravio je to sve samo zato što se bojao Si-tha?" upitao je Simon, zapanjen srebrnasto-tamnim urodom koji se pružao pred njim. "Zašto ih nije jednostavno stavio na vrh zida?"
vojvoda Aesvvides. Bio je nabanski guverner u ovom kraju i prekršio je nepisano pravilo kad je izgradio svoj zamak na sithskoj zemlji. A zašto ne na zidovima. Pa, pretpostavljam da se bojao kako bi mogli pronaći neki način da prijeđu preko samo jednog zida - ili ispod njega, možda. Ovako bi morali proći kroz njih. Nisi vidio ni pola, Simone - ti čavli su ti nekad virili na sve strane!" Sangfugol je mahnuo rukom u sveobuhvatnom pokretu.
"A što su Sithe učinili?" upita Simon. "Jesu li pokušali napasti?"
Sangfugol se namrštio. "Ne, koliko sam jačuo. Zapravo bi trebao o tome pitati starog oca Strangvearda. On je ovdje arhivar i povjesničar." Simon se nasmiješi. "Upoznao sam ga."
"Zanimljivo staro njuškalo, nije li? Jednom mi je ispričao kako su, kad je Aesvvides ovo izgradio, Sithe nazvali dvorac... nazvali su ga... prokletstvo! Trebao bih znati sve te stare priče, kad sam već nekakav bard. U svakom slučaju, ime koje su mu dali značilo je otprilike 'Klopka Koja Hvata Lovca'... kao daje Aesvvides zazidao sam sebe, tako nešto: izgradio je klopku za samoga sebe."
"A je li tako i bilo? Što se s njim dogodilo?" Sangfugol je stresao glavom i zamalo opet izgubio šešir.
"Ubij me ako znam. Vjerojatno je ostario i umro tu. Mislim da Sithe nisu baš obraćali pažnju na njega."
Trebalo im je sat vremena da završe krug. Već su odavno ispraznili vrč piva koji je Sangfugol bio donio da isperu obrok, ali svirač je mudro ponio i mješinu vina, spasivši ih tako od suhog hodanja. Smijali su se; stariji je učio Simona bestidnoj pjesmi o nabanskoj plemkinji pa su tako došli do glavnih vrata i zavojitih stuba natrag do razine zemlje. Kad su izašli iz stražarnice, našli su se u zarojenoj gomili radnika i vojnika; većina ovih drugih nije bila na dužnosti, sudeći po neurednosti njihove odjeće. Svi su se gurali i vikali; Simon se brzo našao stisnut između nekog debelog čovjeka i bradatog stražara.
"Što se događa?" doviknuo je Sangfugolu, kojeg je kretanje gomile odvuklo malo dalje.
"Nisam siguran", odazvao se. "Možda je stigao Gwythinn od Her-nvsadharca."
Debeljko je okrenuo Simonu svoje debelo lice. "Ne, nije to", reče veselo. Dah mu je zaudarao na pivo i luk. "Onaj div što ga je princ ubio." Pokazao je prema lomači, koja je još stajala prazna na rubu dvorišta.
'Ali ne vidim diva", reče Simon.
Sad će ga donijeti", reče čovjek. "Ja sam došao s mojima da ulovim iin moje sestre je bio u hajci kad su ulovili vraga!" doda po-mjesto. Sin moje nosno

Sad je kroz gomilu prošao još jedan val zvuka: netko naprijed je nešto vidio i vijest se žurila natrag onima koji nisu ništa vidjeli. Vratovi su se istezali, djeca se podizala na ramena strpljivih majki prljavih lica.

Simon se ogledao oko sebe. Sangfugol je nestao. Podigao se na prste i otkrio daje samo nekoliko drugih ljudi u gužvi bilo njegove visine. Iza lomače je vidio šarenu svilu nekakva šatora ili baldahina, a ispred nje sjajne boje nekih dvorana, koji su sjedili na stolcima i razgovarali, mašući rukama dok su gestikulirali, kao grana puna blistavih ptica. Prešao je licima tražeći Marju - možda je već pronašla neku otmjenu damu kojoj se pridružila: sigurno je za nju bilo opasno da se vrati princezi u Visotvrđu ili gdje se već nalazi. Međutim, nijedno lice nije bilo njezino, a prije nego što ju je mogao potražiti negdje drugdje u skupini, red oboružanih ljudi pojavio se u jednom od lučnih prolaza na unutarnjem zidu.
Sad je gomila ozbiljno zamrmorila, jer prvih pet-šest vojnika slijedila je zaprega konja koji su vukli visoka drvena kola. Simon je osjetio trenutak praznine u svom želucu, ali mu se odupro: zar će mu pozliti svaki put kad zaškripe neka kola?
Kad su se kotači zaustavili i vojnici se skupili oko kola da istovare blijedu stvar bačenu visoko na njih, Simon je ugledao tračak ugljeno crne kose i bijele kože tamo gdje su stajali plemići, iza naslaganog drva za potpalu; kad je bolje pogledao, nadajući se da je to Marja, nasmijani dvorani su se opet zatvorili i nije imao što vidjeti.
Osam stražara namučilo se da podigne kolac na kojem je divovo tijelo visjelo kao jelen iz kraljevskog lovišta,čak su ga tako morali povući s kola na tlo prije nego što su uspjeli dobro namjestiti ramena pod šipku. Stvor je bio podvezan na laktovima i koljenima; goleme ruke lama-tale su po zraku dok su mu leđa udarala u tlo. Gomila, koja se željno gurnula naprijed, sad je ustuknula s uzvicima straha i zgađenosti.
Stvor je sad djelovao ljudskije, činilo se Simonu, nego kad se bio nadnosio nad njim u šumi kod Nogostupa. S kožom svog tamnog lica opuštenom u smrti, prijeteći smiješak se izbrisao. Imao je zbunjen izraz čovjeka koji je dobio neshvatljive vijesti. Kao što je Strangveard bio rekao, nosio je odjeću od grube tkanine oko svog struka. Pojas od nekakva crvenkastog kamenja vukao se za njim po prašini dvorišta.
Debeljko pokraj Simona, koji je bio poticao vojnike da brže stupaju, okrenuo je veseo pogled prema mladiću. "Znaš stoje nosio oko vrata?" dovikne. Simon, stiješnjen s obje strane, slegne ramenima. "Lubanje!" rekao je čovjek, zadovoljan kao da ih je sam bio poklonio mrtvom divu. "Nosio ih je kao ogrlicu, je. Princće ih aedonitski pokopati - makar se ne značije su." Okrenuo se opet predstavi.
Nekoliko drugih vojnika bilo se popelo na lomaču. Pomagali su nosačima da postave teško stvorenje na mjesto. Kad su ga uspjeli postaviti, polegnutog na leđa na vrhu lomače, izvukli su kolac ispod njegovih prekriženih Tuku i nogu i u skupini se spustili dolje. Kad je posljednji čovjek skočio na tlo, veliko tijelo malo je skliznulo naprijed, a nagli pokret izmamio je nekoj ženi vrisak. Nekoliko djece počelo je plakati. Jedan časnik u sivom ogrtaču izviknuo je naredbu; jedan od vojnika nagnuo se naprijed i gurnuo baklju duboko u slamu poslaganu oko rubova. Plamen, čudno bezbojan u kasnom popodnevnom suncu, počeo se svijati oko slame, posežući prema gore za jačom hranom. Tračci dima izvijali su se oko divova obrisa, a neka zračna struja povila mu je otrcano krzno kao suhu ljetnu travu.
Tamo! Opet ju je ugledao, iza lomače! Pokušavajući se progurati naprijed, dobio je oštar lakat u rebra od nekog tko se borio zadržati svoje odabrano mjesto. Zastao je, onemogućen, i zagledao se u mjesto gdje mu se činilo da ju je vidio.
A onda ju je ugledao i shvatio da to nije Marja. Ova crnokosa žena, zamotana u taman, savršeno sašiven zeleni ogrtač, bila je možda dvadeset godina starija. Međutim, bila je nesumnjivo lijepa, s bjelokosnom kožom i širokim očima uzdignutih krajeva.
Dok je Simon zurio, ona je promatrala gorućeg diva, čija se kosa počela kovrčati i crnjeti kad se vatra popela do nagomilanih cjepanica bora. Dim se podigao poput zastora, sakrivši je Simonovu pogledu; zapitao se tko je ona, i zašto - dok su Naglimundani svuda uokolo vikali i mahali šakama prema stupu dima - gleda u plamen tako tužnim, ljutitim očima.

Prinčeva vijećanja

Premda je bio vrlo gladan dok je sa Sangfugolom hodao po bedemima utvrde, kad ga je otac Strangveard došao odvesti u kuhinje - zakasnjelo ispunjavajući svoje ranije obećanje - Simon je otkrio da mu je apetit pobjegao. Smrad popodnevnog spaljivanja još mu je bio u nosnicama; gotovo daje mogao osjetiti ljepljivi dim hodajući iza dvorskog arhivara.
Dok su prelazili preko zamagljenog dvorišta, nakon što je Simon bezvoljno proćeprkao po tanjuru kruha i kobasica koji je neka stroga kuharica tresnula pred njega, Strangveard se trudio koliko je mogao da započne razgovor.
"Možda si samo... samo umoran, dečko. Da, to će biti. Apetit će ti se ubrzo vratiti. Mladi ljudi su uvijek gladni."
"Siguran sam da ste u pravu, oče", reče Simon. Zaista jest bio umoran, a ponekad je bilo lakše složiti se s ljudima nego objašnjavati. Osim toga, nije ni sam bio posve siguran odčega se to osjeća tako bezvoljno, tako isprano.
Hodali su dalje kroz sumračnu unutarnju gradinu. "Oh," reče svećenik konačno, "bio sam te namjeravao pitati... nadam se da nećeš smatrati daje to nametljivo od mene..."
"Da?"
"Pa, Binbines... to jest, Binabik, rekao mi je... rekao mi je za jedan rukopis. Rukopis koji je napisao doktor Morgenes iz Erchestera? Takav velik čovjek, takav tragični gubitak za učenu zajednicu..." Strangveard je s tugom

stresao glavu, onda kao da je zaboravio što je bio pitao, jer je prošao još nekoliko koraka u tmurnoj zamišljenosti. Simon se konačno osjetio ponukanim da prekine tišinu.
"Knjiga doktora Morgenesa?" pokušao je.
"Oh! Oh, da... pa, ono što sam htio zamoliti jest - a siguran sam da bi to bila prevelika usluga - Binbines je rekao da je spašen, mislim rukopis, da je došao s tobom u tvojoj torbi."
Simon je prikrio smiješak. Čovjeku je trebalo toliko vremena! "Ne znam gdje je torba."
"Oh, ona je pod mojim krevetom - to jest, pod tvojim krevetom, za sada. Koliko god dugo želiš, zapravo. Vidio sam da ju je prinčev čovjek tamo stavio. Nisam je ni taknuo, uvjeravam te!" požurio je dodati.
"Želite li ga pročitati?" Simona je dirnula starčeva usrdnost. "Svakako. Ja sam preumoran da bih je gledao. Osim toga, siguran sam da bi doktor više volio da je pregleda neki učen čovjek - a ja to sigurno nisam."
"Stvarno?" Strangveard je djelovao ošamućeno, nervozno se poigravajući svojim očnim povezom. Izgledao je kao da bi ga mogao strgnuti i baciti u zrak s urlikom oduševljenja. "Oh," dahnuo je smirivši se, "to bi bilo predivno."
Simonu je bilo neugodno: arhivar se, konačno, iselio iz svoje sobe tako da bi je Simon, stranac, mogao koristiti. Bilo je neugodno što je tako zahvalan.
Ah, odlučio je, ali nije on meni zahvalan, zapravo, toliko koliko prilici da pročita Morgenesov rad o kralju Ivanu. To je čovjek koji voli knjige kao što Rahela voli sapun i vodu.
Došli su skoro do niskog bloka soba uz južni zid kad se pojavila neka prilika - čovjek, neprepoznatljiv u magli i sve slabijem svjetlu. Proizveo je neki zveketavi zvuk kad je stao pred njih.
"Tražim svećenika Strangvearda", rekao je čovjek, glasa nemalo zamućena. Kao da se ljuljao i opet se začulo zveckanje.
"On je ja", rekao je Strangveard, malo višim glasom nego obično, "hm... to jest, ja sam on. Po kakvom poslu?"
"Tražim jednog mladog čovjeka", rekao je drugi, i koraknuo bliže. "Je li to on?"
Simon je napeo mišiće, ali nije mogao ne primijetiti da obris koji im se približavao nije bio baš velik. Osim toga, bilo je nečeg u njegovu hodu...
"Da," rekli su Simon i Strangveard uglas, onda svećenik zašuti, odsutno potežući vezicu svoga poveza dok je Simon nastavio: "Ja sam taj Što hoćeš?"
"Princ želi razgovarati s tobom", rekla je mala figura, približavajući im se na nekoliko stopa, škiljeći u Simona. Tiho je zazvonio.
"Šarko!" reče Simon sretno. "Šarko! Što ti radiš ovdje!?" Ispružio je ruke i spustio ih na starčeva ramena.
"A tko si pa ti?" reče luda trgnuvši se. "Poznam te?"
"Ne znam - ja sam Simon! Šegrt doktora Morgenesa! Iz Visotvrđe!"
"Hmmm", reče luda sumnjičavo. Iz blizine je smrdio po vinu. "Pretpostavljam... mutno mi je to, dečko, mutno. Šarko stari, kao stari kralj Tehtain: 'glave snježne i iscrpljene kao daleka Minari-planina'," zaškiljio je, "i nisam više tako dobar s licima kao što sam nekad bio. Ti si taj kojeg trebam odvesti princu Jošui?"
"Pretpostavljam da da." Simonovo raspoloženje se popravilo. "Sang-fugol je sigurno razgovarao s njim." Okrenuo se ocu Strangveardu. "Moram s njim. Nisam premjestio torbu - nisam ni znao da je tamo."
Arhivar je promrmljao zahvalu i požurio u potragu za svojim blagom. Simon je prihvatio lakat starog lude. Krenuli su natrag preko glavnog dvorišta.
"Brrr!" reče Šarko drhćući; praporci na njegovu kaputu opet su zazvonili. "Sunce je danas bilo visoko, ali vjetar je večeras opak. Loše vrijeme za stare kosti - ne shvaćam zašto je Jošua mene poslao." Malo je zateturao, načas se oslonivši na Simonovu ruku. "To zapravo nije točno", nastavio je. "On mi voli davati zadaće. Nije mu baš do mojih šala i trikova, shvaćaš, ali mislim da me ne voli vidjeti besposlenog."
Neko su vrijeme hodali u tišini.
"Kako si došao u Naglimund?" upita Simon konačno.
"Zadnjim karavanom kola uz Gorošljemski put. Elija ga je sad zatvorio, pas jedan. A bio je i naporan put - morali smo se boriti s razbojnicima sjeverno od Fletta. Sve se raspada, dečko. Sve se kvari."
Stražari na ulazu u dvor pažljivo su ih pregledali u palucavom svjetlu baklji, a onda pokucali na vrata da ih otvore. Simon i luda prošli su niz hladan, popločen hodnik dok nisu došli do još jednih vrata teških greda i još jednog para stražara.
"Tu si, dečko", reče Šarko. "Ja idem u krevet, sinoć sam kasno legao. Lijepo je vidjeti poznato lice. Nađi i popij koji vrčić sa mnom, ispričaj mi što si radio - dobro?" Okrenuo se i pošao niz hodnik, raznobojne krpice njegove odjeće blago su svjetlucale sve dok ga nisu progutale sjenke.
Simon je prošao između bezizražajnih stražara i pokucao na vrata.
"Tko ide?" upita dječački glas.
"Simon iz Visotvrđe, da vidi princa."
Vrata su se nečujno otvorila i otkrila ozbiljno dijete od kojih desetak godina odjeveno u odjeću paža. Kad se izmakao s puta, Simon je prošao uz njega u zastrto predvorje.
"Uđi", zazvao je prigušen glas. Nakon kratkog traženja pronašao je ulaz, skriven zavjesom.

Soba je bila škrto namještena, jedva nešto bolja od one oca Strang-vearda. Princ Jošua, u ogrtaču i s noćnom kapicom, sjedio je za stolom laktom pridržavajući otvoreni svitak. Kad je Simon ušao, nije podigao pogled, već je samo mahnuo prema drugom stolcu.
"Molim.te, sjedi", rekao je, prekinuvši Simona na polovici dubokog poklona. "Treba mi još samo trenutak."
Kad je Simon sjeo u tvrd, nepodstavljen stolac, ugledao je neki pokret u dubini sobe. Jedna ruka tamo je odgurnula zastor, otkrivajući trak svjetla iza njega. Pojavilo se lice, tamnih očiju, okruženo gustom crnom kosom - žena koju je bio vidio u dvorištu dok je promatrala lomaču. Napeto je gledala u princa, ali kad je podigla pogled oči su joj susrele Si-monove i zadržale se načas na njima, izraza ljutitog kao kod mačke u klopci. Zastor je pao natrag na mjesto.
Zabrinut, Simon je na trenutak razmišljao ne bi li trebao nešto reći Jošui. Uhoda? Ubojica? Onda je shvatio zašto se ta žena nalazi u princevoj ložnici, i osjetio se vrlo budalasto.
Jošua je podigao pogled do zacrvenjelog Simona, pustivši svitak na stolu pred sobom da se smota. "Dakle, oprosti mi." Ustao je i privukao svoj stolac bliže. "Nisam mislio. Nadam se daćeš shvatiti kako nisam htio uvrijediti nekoga tko mi je pomogao pobjeći iz tamnice."
"Ne... nema potrebe da se ispričavate, Visočanstvo", zamuca Simon.
Jošua je raširio prste svoje lijeve ruke, s bolnim izrazom na licu. Simon se sjetio što mu je Sangfugol bio ispričao i zapitao se kako je to izgubiti ruku.
"Molim te. U ovoj sobi 'Jošua' - princ Jošua ako baš moraš. Kad sam u Nabbanu studirao kod usirske braće zvali su me 'učenikom' ili 'dječakom'. Ne mislim da sam odonda toliko napredovao."
"Da, gospodine."
Jošuine oči su odlutale, natrag do pisaćeg stola; u trenutku tišine Simon ga je pažljivo premjerio. Zaista, nije baš djelovao puno princev-skije nego u okovima, kad ga je Simon posljednji put bio vidio u Morge-nesovim odajama. Djelovao je umorno, izmožden brigom kao što stijenu izmoždi vrijeme. U svojoj noćnoj odjeći, visoka blijedog čela namrštenog u razmišljanju, izgledao je više kao arhivarski kolega oca Strang-yearda nego kao princ Erkvnlanda ili sin Svijetlog Ivana.
Jošua je ustao i otišao natrag do svoga svitka.
"Zapisi starog Dendinisa", lupio je pergamentom po svojem kožom pokrivenom desnom zglavku, "Aesvvidesova vojnog arhitekta. Znaš li da Naglimund nikad nije osvojen opsadom? Kad je Fingil od Rimmersgar-da navalio sa sjevera, morao je odvojiti dvije tisuće ljudi da zadrži ovaj dvorac zatvorenim i zaštiti si bok." Još jedan udarac. "Dendinis je dobro gradio."
Nastala je stanka. Konačno je Simon nespretno ispuni. "To je moćna utvrda, prinče Jošua."
Princ je bacio svitak natrag na stol, napućivši usne poput škrca kad odbrojava porez. "Da... aličak i moćna utvrda može se izgladniti. Naše opskrbne linije su gotovo nemoguće dugačke, a gdje se možemo nadati da ćemo pronaći pomoć?" Jošua je gledao Simona kao da očekuje neki odgovor, ali mladić je mogao samo zuriti, nesposoban da smisli što bi rekao. "Možda će Isgrimnur donijeti neke veselije vijesti..." nastavio je princ, "a možda i ne. S juga se čuje da moj brat skuplja velike vojne snage." Jošua se zagledao u pod. Onda naglo podigne pogled, očiju svijetlih i usredotočenih. "Opet, oprosti mi. U posljednje vrijeme sam stalno utopljen u mračnim mislima, i riječi mi trče ispred razuma. Jedna je stvar čitati o velikim bitkama, znaš, a sasvim druga pokušavati ih isplanirati. Znaš li o koliko se stvari mora razmišljati? Skupiti lokalne trupe, dovesti ljude i njihovo blago u dvorac, nakupiti hranu, zaštititi zidove... a sve je to beskorisno ako se nitko ne bude borio Eliji iza leda. Ako budemo stajali sami, stajat ćemo dugo... ali na kraju ćemo pasti."
Simon se smeo. Bilo je laskavo što Jošua s njim tako otvoreno razgovara, ali bilo je i nečeg zastrašujućeg u princu tako punom zlih slutnji, princu koji je bio voljan razgovarati s dječakom kao da je na svom ratnom vijeću. "Pa", reče Simon konačno, "pa... sve će sigurno ispasti po Božjoj volji." Mrzio se zbog tolike gluposti još dok su mu riječi izlazile iz usta.
Jošua se samo nasmijao, kiselo. "Ah, uhvatio me običan dječak, kao Usiresa na čuvenom trnjaku. Imaš pravo, Simone. Dok dišemo ima nade, a za to moram zahvaliti tebi."
"Samo djelomično, prinče Jošua." Zapitao se zvuči li to nezahvalno?
Smrznuti izraz vratio se na princevo tmurno lice. "Čuo sam za doktora. Okrutan udarac za sve nas, ali još okrutniji za tebe, uvjeren sam. Nedostajat će nam njegova mudrost - i njegova dobrota, ali mudrost još više. Nadam se da drugi mogu preuzeti bar dio tereta." Jošua je opet privukao svoj stolac i nagnuo se naprijed. "Održat će se savjet, i to, mislim, ubrzo. Gwythinn, sin Llutha od Hernvstira, noćas će doći ovamo. Ima i drugih koji već danima čekaju. Mnogo planova ovisi o onome što ovdje odlučimo, mnogo života." Jošua je polako kimnuo glavom, razmišljajući.
"Je li... je li vojvoda Isgrimnur živ, prinče?" upita Simon. "Ja... proveo sam jednu noć s njegovim ljudima na putu ovamo, ali... ali sam ih ostavio."
"On i njegovi ljudi bili su ovdje prije nekoliko dana, zastali su na putu za Elvritshallu. Zato ih ne mogu čekati - možda će im trebati tjedni." Opet je skrenuo pogled.
"Znaš li baratati mačem, Simone?" upita odjednom. "Jesi li izučen?" "Ne baš, gospodine."
"Onda idi kapetanu garde i reci mu da ti nađe nekoga tko će raditi s tobom. Trebat će nam svaka ruka, čini mi se, a posebno mlada."

"Naravno, prince Jošua", reče Simon. Princ je ustao i otišao do svog stola, okrenuvši mu leđa kao da je audijencija završila. Simon je sjedio smrznut u svom sjedalu, želeći postaviti još jedno pitanje, nesiguran koliko se to pristoji. Napokon je i on ustao i polako se približio zastrtim vratima. Jošua je i dalje buljio u Dendinisov svitak. Simon je bio na korak od izlaska kad je zastao, ispravio ramena i postavio pitanje koje ga je mučilo.
"Prince Jošua, gospodine", počeo je, i visoki čovjek se osvrnuo preko ramena.
"Da?"
"Je li... djevojka, Marja... ona djevojka koja vam je donijela poruku od vaše nećakinje Miriamele..." Udahnuo je. "Znate li gdje je ona?"
Jošua podigne jednu obrvu. "Ni u najmračnija vremena ne možemo ih izbaciti iz glave, zar ne?" Princ strese glavom. "Bojim se da ti tu ne mogu pomoći, mladiću. Laku noć."
Simon je poniknuo glavom i ne okrećući se izašao kroz zastor.
Dok se vraćao sa svojeg uznemirujućeg primanja kod princa, Simon se pitao što će se dogoditi sa svima njima. Doći do Naglimunda bilo se činilo takvom pobjedom. Tjednima nije razmišljao ni o kakvom drugom cilju, nije slijedio nijednu drugu zvijezdu. Otrgnutome iz doma, to mu je bilo nešto što je mogao slijediti i rastjerati veća pitanja. Sad je ono što se bilo činilo poput raja sigurnosti odjednom postalo samo još jedna klopka. Jošua je to gotovo i rekao: ako ih ne pregaze, izgladit će ih.
Čim je došao do Strangveardove sobice, zavukao se u krevet, ali prije nego što je zaspao,čuo je još dva puta kako stražari izvikuju sat.
Ošamućeni Simon odazvao se kucanju na vratima, otvorivši ih da otkrije sivo jutro, jednu krupnu vučicu i jednog trola.
"Zapanjen si što te nalazim ukrevećenog!" Binabik se zločesto nasmiješio. "Nekoliko dana izvan divljine i civilizacija je u tebe zabila svoje očnjake lijenosti!"
"Nisam", namrštio se Simon, "u krevetu. Više nisam. Ali zašto nisi ti?" "U krevetu?" upitao je Binabik, polako stupajući u sobu i bokom zatvarajući vrata iza sebe. "Bolje mi je - ili bar dovoljno bolje. Stvari ima koje treba učiniti." Ogledao se po sobi dok je Simon skliznuo natrag na rub kreveta i zabuljio se u svoje bose noge. "Znaš li gdje je torba koju smo spasili?" upita trol napokon.
"Urrh", zagunđao je Simon, onda mahne rukom prema podu. "Bila je pod krevetom, ali mislim da ju je otac Strangveard uzeo zbog Morge-nesove knjige."
"Vjerojatno je još tu", rekao je Binabik spuštajući se oprezno na ruke i koljena. "Svećenik mi djeluje kao čovjek zaboravljiv s ljudima, ali koji vraća stvari na mjesto kad mu više ne trebaju." Zaronio je pod krevet. "Aha! Eto sam je našao!"
"Zar to nije loše za tvoju ranu?" upitao je Simon, osjećajući krivnju što nije ponudio da to sam učini. Binabik se izvukao ispod kreveta i ustao, vrlo oprezno, primijetio je Simon.
"Trolovi imaju brzo zarastanje", rekao je, i široko se osmjehnuo, ali Simon je još bio zabrinut.
"Mislim da još ne bi trebao trčati uokolo", rekao je dok je Binabik prekapao po torbi. "Tako nećeš ozdraviti."
"Bio bi dobra trolska majka", rekao je Binabik ne podižući pogled. "Hoćeš li se dati i na žvakanje mog mesa? Qinkipa! Gdje su te kosti!?"
Simon se spustio na koljena pokušavajući pronaći svoje čizme, ali nije mu bilo lako, pokraj vučice koja se šetala uskom prostorijom.
"Može li Qantaqa pričekati vani?" upitao je kad ga je njen široki bok opet udario.
"Oboje tvojih prijatelja sretno će otići ako ti donose nezgodu, Simone", reče trol uvriježeno. "Aia! Tu su se skrivale!"
Nadmudren, dječak se zagledao u trola. Binabik je bio hrabar, mudar, ljubazan, ranjen je kraj Simona - a čak i bez toga, bio je premalen da bi ga udario. Simon je ispustio zvuk zgadenosti i frustriranosti dok se uspio prebaciti na drugi kraj sobe.
"Zašto ti trebaju te kosti?" Provirio je preko Binabikova ramena. "Je li moja strijela još tu?"
"Strijela, da", odvrati njegov prijatelj. "Kosti? Zato što su ovo dani odluka, bio bih budala kad bih se dao na izbjegavanje bilo kakvog mudrog savjeta."
"Princ me sinoć pozvao k sebi."
"Znam." Binabik je istresao kosti iz njihove vrećice i odmjerio ih u ruci. "Razgo.varao sam jutros s njim. Hernvstirci su stigli. Večeras će biti vijeće."
"Rekao ti je to?" Simon je bio nemalo razočaran otkrivši da nije bio jedini upućen u Jošuine planove, ali osjetio je i malo olakšanja dijeleći odgovornost. "Hoćeš li ići tamo?"
"Kao jedini čovjek iz mog naroda koji je ikad ušao u Naglimund? Kao učenik Ookequka, pjevača trolova s Mintahoqa? Naravno da ću ići. Također i ti."
"Ja?!" Osjetio se uhvaćen u klopku. "Zastoja? Što ću ja, za ime Božje, najednom... ratnom vijeću? Ja nisam vojnik. Nisam čak ni odrastao!"
"Jasno jest da se ne žuriš to postati." Binabik se podrugljivo osmjehne. "Ali čak ni ti se ne možeš zauvijek odupirati zrelosti. Osim toga, godine nemaju nikakva značenja u ovome. Vidio si i čuo stvari koje mogu biti važne i princ Jošua će te htjeti tamo."

"Htjet će? Je li me pozvao?"
Trol je nestrpljivo otpuhnuo kosu sa svog čela. "Ne baš s točnošću... ali pozvao je mene, a ja ću povesti tebe. Jošua ne zna što si sve vidio."
"Božje mu krvi, Binabik!"
"Molim te, nemoj se dati na psovanje aedonitskim psovkama. Samo zato što si se našao s bradom... skoro... nečini te muškarcem koji će psovati. A sad me, molim te, malo ostavi u tišini da bacim kosti, ondaću imati još novosti da ti ispričam."
Simon je sjeo, zabrinut i uznemiren. Što ako mu budu postavljali pitanja? Zar će morati govoriti pred barunima i vojvodama i generalima i svima njima? On, odbjegli perač suda?
Binabik si je tiho mrmljao u bradu, nježno tresući kosti kao vojnik koji se kocka u kućmi. Zazveketale su i zatim se otkotrljale na kameni pod. Trol im je proučio položaj, onda ih pokupi i baci još dva puta. Napućio je usne i usredotočeno neko vrijeme promatrao posljednje bacanje.
"Oblaci u klancu... " reče konačno, zamišljen. "Beskrila Ptica ... Crni Ponor." Protrljao je usne rukavom, onda se jednom udari dlanom po grudima. "Na kakav zaključak da se dam iz takve priče?"
"Znači li to nešto?" upita Simon. "Kakve su to riječi koje si rekao?"
"To su imena određenih padanja - određeni rasporedi. Tri puta bacamo, a svako bacanje znači drugo."
"Ne... ja... možeš li objasniti?" rekao je Simon, a onda je zamalo pao na nos kad se Qantaqa probila uz njega da spusti glavu na Binabi-kovo bedro.
"Evo," reče trol, "prvo: Oblaci u klancu. Znači da je od mjesta gdje smo sad teško vidjeti daleko, ali iza toga je nešto puno drugačije od onog što je bilo prije."
"To sam ti i ja mogao reći."
"Tišina. Hoćeš li zauvijek ostati budalast? Dakle, ono drugo je Beskrila Ptica. Drugo je mala prednost, ali ovdje izgleda da bi naša bespomoćnost mogla sama po sebi biti korisna, ili bar danas tako čitam kosti. Zadnje, ono čega bismo morali biti svjesni..."
"Ili se plašiti?"
"Ili se plašiti", složi se Binabik mirno. "Crni Ponor - to je nešto čudno, nešto što nikad nisam dobio za sebe. Mogao bi značiti izdaju." Simon je udahnuo, prisjećajući se. "Kao 'lažni glasnik'?"
"Istina. Ali ima to i druga značenja, neobična značenja. Moj učitelj me naučio da može značiti i stvari koje dolaze s drugih mjesta, probijaju se s drugih strana... tako, možda nešto o tajnama na koje smo naišli... Norni, snovi... shvaćaš li?"
"Pomalo." Ustao je i protegnuo se, onda počne tražiti svoju košulju. "A kakve su to druge novosti?"
Trolu, koji je zamišljeno gladio Qantaqina leđa, trebao je trenutak da podigne pogled.
"Ah", reče konačno, i posegne u svoj kožuh. "Imam nešto za tvoje čitanje." Izvukao je sploštenu smotak pergamenta i dodao mu ga. Simon je osjetio kako mu se gola koža naježila.
Bio je ispisan odlučnim, ali sitnim rukopisom, pršić riječi usred raz-motane stranice.
Za Simona
Ovo je zahvala za tvoju hrabrost na našem putovanju. Neka ti Dobri Gospodin uvijek podari sreću, prijatelju.
Bilo je potpisano samo jednim slovom, "M".
"Od nje", rekao je polako. Nije znao je li razočaran ili oduševljen. "Od Marje je, zar ne? To je sve što je poslala? Jesi li je vidio?"
Binabik kimne glavom. Djelovao je tužno. "Vidio sam je, ali samo na trenutak. Rekla je također da ćemo je možda još vidjeti, ali ima stvari koje prvo mora obaviti."
"Kakvih stvari? Ljuti me... ne, nisam tako mislio. Ona je tu u Nag-limundu?"
"Dala mije poruku, zar ne?" Binabik se nesigurno podigao na noge, ali načas je Sjmon bio previše zanesen da bi na to obratio pažnju. Pisala je! Nije zaboravila! Ali zapravo baš i nije puno napisala, i nije ga došla vidjeti, razgovarati, ništa...
Usires mi pomogao, zar ovako izgleda biti zaljubljen? zapitao se odjednom. Nije nalikovalo na balade koje je čuo - ovo je bilo više iritiraju-će nego uznosito. Bio je mislio daje zaljubljen u Hepzibu. O njoj je svakako bio puno razmišljao, ali uglavnom je to bilo o tome kako izgleda, kako hoda. S Marjom, i te kako se sjećao kako izgleda, ali se isto toliko pitao što misli.
Što misli! Zgadio se samom sebi. Ne znamčak ni odakle dolazi, a kamoli nešto o tome kako razmišlja! Ne znam ni najobičnije stvari o njoj... a ako joj se i sviđam, očito se nije to potrudila i napisati u ovom pismu.
A to je bila samo istina, znao je.
Ali rekla je da sam hrabar. Nazvala me prijateljem.
Podigao je pogled s pergamenta i ugledao Binabika kako bulji u njega. Trolov izraz bio je snužden, ali Simon nije bio siguran zašto.
"Binabik", počeo je, ali nije mogao smisliti pitanje čiji bi odgovor raščistio njegove mutne misli. "Pa," reče konačno, "znaš li gdje je kapetan straže? Trebao bih dobiti mač."
Zrak je bio vlažan, teško sivo nebo visjelo im je nad glavama dok su hodali prema vanjskom dvorištu. Gomila ljudi gurala se prolazeći kroz gradska vrata, neki noseći povrće i lan i druge stvari za prodaju, mnogi gurajući škripava

kolica koja kao da su bila natrpana žalostivom ukupnošću njihovih svjetovnih blaga. Simonovi suputnici, mali trol i krupna, žutooka vučica, nemalo su zadivljavali pridošlice: neki su pokazivali i izvikivali zabrinuta pitanja seljačkim dijalektom, drugi bi ustuknuli, ocrtavajući zaštitnički znak Drveta na svojim grubo odjevenim prsima. Na svim licima bilo je znakova straha - straha od različitosti, straha od lo-
ših dana koji su pogodili Erkvnland. Simon se osjećao rastrgan između želje da im pomogne i želje da ne mora gledati njihova nelijepa, uzrujana lica.
Binabik ga je ostavio kod vojarne, dijela stražarskih zgrada u vanjskom bedemu, onda produži u posjet ocu Strangveardu u dvorskoj knjižnici. Simon se ubrzo našao pred kapetanom straže, mršavim mladimčovjekom iscrpljena lica koji se nekoliko dana nije obrijao. Bio je golo-glav, sa strane odložena zašiljena kaciga bila mu je puna kamenih rovaša kojima je prebrojavao snage vanjskih trupa koje su se slijevale u tvrdavu. Bio je obaviješten da očekuje Simona, koji se osjetio polaskanim što ga se princ sjetio i predao ga skrbi medvjedolikog sjevernoerkvnland-skog stražara po imenu Haestan.
"Nis'još porasao, ha?" zarežao je Haestan, povlačeći svoju kovrčavu smeđu bradu. Promatrao je Simonovu vitku građu. "Strelac, onda, tak' ti je to. Za tebe bude luk."
Zajedno su prošli oko vanjskog zida do oružarnice, duge uske sobe iza zvonke kovačnice. Dok ih je glavni oružar vodio niz redove otrcanih oklopa i zahrđalih mačeva, Simon se rastužio vidjevši ostatke oružja utvrde, slabu zaštitu protiv sjajnih legija koje će Elija nesumnjivo dovesti na bojno polje.
"Nema više puno", primijeti Heastan. "Ni bilo dosta ni spočetka. Ufati se je da će ovi izvana donjesti još ponešto osim vila i kosa."
Šepavi oružar konačno je pronašao mač koji je stražar smatrao dovoljno vitkim za Simona. Bio je skoren od posušenog ulja. Oružar se uzalud trudio sakriti svoj izraz gađenja. "Ulašti ga", rekao je, "i bit će lijep komad."
Daljnjom potragom pronašli su dugi luk kojem je nedostajala samo struna, ali je inače bio u dovoljno dobrom stanju, i kožni tobolac.
"Thrithinški posao", rekao je Haestan, pokazujući jelene krupnih očiju i zečeve koji su bili upaljeni u tamnu kožu. "Rade fine tobolce, ti u Thrithingu." Simon je imao osjećaj da se stražar osjećao malo krivim zbog neupadljiva mača.
Opet u vojarni njegov novi učitelj od intendanta je iskamčio strunu za luk i pola tuceta strijela, a onda je pokazao Simonu kako da čisti i skrbi za svoje novo oružje.
"Od sebe ga oštri, dječak, od sebe", rekao je krupni stražar, dok je oštrica poskakivala po brusniku, "ili ćeš biti curica prije nek' budeš dečko." Nekako, protivno svakoj logici, uspio je ispod hrđe i prljavštine pronaći sjaj pravog čelika.
Simon se bio nadao da će odmah početi s baratanjem mačem, ili bar nekim gađanjem mete, ali umjesto toga Haestan je izvukao par tkaninom obloženih drvenih štapova i odveo Simona kroz gradska vrata na obronak iznad grada. Simon je ubrzo naučio koliko su daleko od pravog vojničkog vježbanja bile njegove igre sa svjećarevim Jeremijom.
"Koplja bi bila bolja," rekao je Haestan dok je Simon sjedio na ledini, hvatajući dah nakon udarca u želudac, "ali kako je, ni ih dost'. Zato ćeš se ti dati u strelce, dječak. Svejedno moraš znati nešto i o maču, za izbliza. Onda ćeš starom Haestanu biti debelo zahvalan."
"Zašto... ne... luk...?" zadahće Simon.
"Ujutro, mali, ćemo s lukom i strelama... ili prekjutro." Haestan se nasmijao i pružio mu široku šapu. "Digni se. Sad će počet veselje!"
Simon je bio iscrpljen, ukočen, premlaćen poput žita i činilo mu se da osjeća pljevu kako mu curi iz ušiju. Kad se pridružio straži na popodnevnom obroku i pojeo grah s kruhom, dok je Haestan cijelo to vrijeme nastavio s usmenim dijelom njegova obrazovanja. Simon je veći dio lekcije propustio jer mu je neprestano zvonilo u ušima. Na kraju je dobio otpust popraćen upozorenjem da sutra rano izjutra bude točan. Ote-turao je natrag u (Strangevardovu) praznu sobu i sručio se u dubok san a da ni čizme nije skinuo.
Kiša je prskala kroz otvoren prozor, a grmljavina mrmorila u daljini kad se Simon probudio i ugledao Binabika kako ga iščekuje da otvori oči baš kao i prethodnog jutra. Kao da se dugo popodne ispunjeno modricama nije nikad dogodilo. Iluzija se brzo raspršila kad se uspravio u krevetu: svaki mišić bio mu je ukočen. Osjećao se kao da mu je stotinu godina.
Binabiku je trebalo nemalo uvjeravanja da ga odvoji od kreveta. "Si-mone, ovo nisu sportske igre na koje možeš doći ili odustati. Ovo su stvari o kojima će ovisiti naši životi."
Vratio se na leđa. "Vjerujem ti... ali ako ustanem, umrijet ću." "Dosta." Čovječuljak mu je uhvatio zglavak, odupro se nogama o
pod, namrštivši se dok je polako vukao Simona natrag u sjedeći položaj.
Začulo se duboko stenjanje i udarac kad je jedna od Simonovih nogu u
čizmama udarila o pod, zatim duga tišina prije nego što joj se pridružila
i druga.
Dosta kasnije šepao je uz Binabika kroz vrata, u ledenu kišu i vjetrove koji su se okupljali.
"Moramo sjediti i za večere?" upita Simon. Jednom u životu osjećao se previše izubijan da bi jeo.

"Tog mnijenja nisam. Jošua je u tome čudan; nije mu stalo do jela i pića s njegovim dvorom. Ima želju za samoćom. Tako, mnijenja sam, svi su već jeli. Zapravo sam nagovorio i Qantaqu da ostane u sobi." Nasmiješio se i potapšao Simona po ramenu. Simon jaukne. "Sve čime ćemo se gostiti večeras bit će briga i svađa. Loše za probavu trolu, čovjeku i vuku."
Dok je oluja vani glasno bjesnjela, velika dvorana Naglimunda bila je suha, zagrijana trima otvorenim ognjištima, osvijetljena plamenovima bezbrojnih svijeća. Ukošene krovne grede nestajale su visoko gore u tami, a zidovi su bili pokriveni debelim, neveselim vjerskim tapiserijama.
Deseci stolova skupljeni su u oblik prostrane potkove; Jošuin visoki, uski drveni stolac stajao je na vrhu luka, označen naglimundskim Labudom. Već se pedesetak ljudi smjestilo na različitim mjestima uz rub potkove, živahno razgovarajući - najvećim dijelom bili su to visoki ljudi, odjeveni u krznene halje i neukusne ukrase sitnog plemstva, ali neki su nosili grubu vojničku opremu. Nekolicina ih je podigla poglede dok je par prolazio, proučavajući ih procjenjivačkim očima prije nego što su se vratili svojim raspravama.
Binabik je udario Simona u lakat. "Oni su mnijenja da smo možda pozvani kao zabavljači." Nasmijao se, ali Simonu se nije činilo da djeluje zaista zabavljeno.
"Tko su svi ti ljudi?" šapnuo je Simon dok su se smještali na kraju jednog kraka potkove. Paž je pred njih spustio vino i dodao vrele vode prije nego što je opet nestao u dugim sjenama zida.
"Lordovi Erkvnlanda odani Naglimundu i Jošui - ili bar još neodlučni o svojoj odanosti. Onaj krupni u crvenom i bijelom je Ordmaer, barun od Utersalla. On razgovara s Grimstedom, Ethelferthom i nekim drugim velikašima."
Trol je podigao svoj brončani pehar i otpio. "Hmmm. Naš princ nije široke ruke sa svojim vinom ili možda želi izazvati divljenje prema ukusnoj lokalnoj vodi." Binabikov zadirkujući osmijeh se opet pojavio; Simon se zavukao u svoj stolac, bojeći se sličnog povratka malog, oštrog lakta, ali čovječuljak je samo pogledao pokraj njega uz stol.
Simon je povukao dug gutljaj svog vina. Zaista je bilo razvodnjeno; pitao se je li to peharnik ili sam princ škrt sa svakom parom. Svejedno, bilo je bolje nego ništa, a možda će poslužiti da mu opusti bolne udove. Kad je završio, paž je dojurio i opet mu napunio vrč.
Pritjecalo je još ljudi, neki u živim raspravama, drugi hladno promatrajući one koji su već stigli. Neki vrlo, vrlo star čovjek u bogatoj vjerskoj halji ušao je oslonjen o ruku suhonjava mladog svećenika i počeo kod pročelja stola slagati razne svjetlucave stvari; izraz njegova lica bio je nepogrešivo lošeg raspoloženja. Mladi čovjek pomogao mu je da sjedne a onda se nagne i prošapće mu nešto u uho. Stariji čovjek ponudio je odgovor dvojbene pristojnosti; svećenik, s pogledom duge patnje prema krovnim gredama, izađe iz sobe.
"Je li to lektor?" upitao je Simon prigušeno.
Binabik strese glavom. "Meni se čini vrlo nevjerojatnim da bi poglavar cijele vaše aedonitske crkve došao ovamo u brlog odmetničkog princa. Vjerojatno je to Anodis, naglimundski biskup."
Dok je Binabik govorio, ušla je zadnja skupina ljudi, i trol se prekinuo da ih pogleda. Neki su, kose koja im se u vitkim pletenicama spuštala niz leđa, nosili opasane tunike Hernvstiraca. Njihov očiti vođa, snažan, mišićav mladić dugih tamnih brkova, razgovarao je s nekakvim juznjakom, pretjerano dobro odjevenim čovjekom koji je djelovao tek nešto starije. Ovaj, kose brižno nakovrčane, zagrnut profinjenim nijansama plave boje i boje vrijesa, bio je tako otmjeno dotjeran daje Simon bio uvjeren da bi čak i Sangfugol bio zadivljen. Neki od starih vojnika oko stola otvoreno su se smješkali takvom gizdanju.
"A ovi?" upita Simon. "Oni u bijelom, sa zlatom oko vrata - Her-nvstirci, je 1' tako?"
"Točno. Princ Gwythinn i njegovo izaslanstvo. Onaj drugi, pogađam, bit će barun Devasalles od Nabbana. On je poznat kao oštrouman, premda malo previše posvećen odjeći. I hrabar borac, čuo sam."
"Kako ti sve to znaš, Binabik?" upitao je Simon, obraćajući pozornost s pridošlica natrag svome prijatelju. "Prisluškuješ kroz ključanice?"
Trol se nadmeno ispravio. "Ne živim uvijek na vrhovima planina, znaš. Također, ovdje sam pronašao Strangvearda i druge izvore, dok si se ti dao na grijanje svoga kreveta."
"Što!?" Simonov glas odzvonio je glasnije nego što je namjeravao; shvatio je da je bar malo pijan. Čovjek koji je sjedio uz njega okrenuo se sa znatiželjnim pogledom; Simon se nagnuo naprijed da nastavi svoju obranu tišim tonom.
"Bio sam..." počeo je, a onda su po cijeloj dvorani stolci počeli škripati jer su ljudi naglo ustajali. Simon je podigao pogled i ugledao vitku figuru princa Jošue, odjevena u uobičajenu sivu boju, kako ulazi na drugom kraju dvorane. Izraz njegova lica bio je miran, ali nenasmiješen. Jedina oznaka njegova položaja bila je srebrna tijara načelu.
Jošua je kimnuo skupu i sjeo; drugi su užurbano slijedili njegov primjer. Dok su paževi prilazili da točе vino, stari hernvstirski biskup na Jošuinoj lijevoj strani kojemu je Gwythinn bio zdesna, ustane.
"Molim vas, sad", biskup je zvučao kiselo, kao čovjek koji čini uslugu za koju zna da neće imati dobrih posljedica, "pognite glave da zamolimo blagoslov Usiresa Aedona za ovaj stol i njegove odluke." Rekavši tako, uzme predivno Drvo od kovana zlata i plavog kamenja i podigne ga pred sebe.
"Ti, koji si bio od našeg svijeta, ali nisi posve od našeg mesa, čuj nas sada.
Ti, koji si bio čovjek, ali čiji Otac nije bio čovjek već dah Božji, daj nam utjehe.
Bdij nad ovim stolom i onima koji za njim sjede, spusti Svoju ruku na ramena onome koji je izgubljen i traži put."

Starac je udahnuo i bijesno pogledao po stolu. Simonu se, dok se mučio da vidi s bradom spuštenom na prsa, činilo da izgleda kao da bi najradije uzeo svoje dragocjeno Drvo i svima im razbio glave.
"Također", dovršio je biskup žurno, "oprosti onima ovdje okupljenima za sve opasne, gorde gluposti koje bi mogle biti izgovorene. Mi smo Tvoja djeca."
Starac se zaljuljao i pao u svoj stolac; oko stola se začuo mrmor tihih razgovora.
"Bi li rekao, Simone, da biskup nije sretan što je tu?" šapne Binabik. Jošua je ustao. "Hvala vam, biskupe Anodisu, za vaše... iskrene molitve. I hvala svima koji su došli u ovu dvoranu." Ogledao se po visokoj, vatrom osvijetljenoj prostoriji, lijeve ruke na stolu, druge skrivene u na-borima svoga ogrtača. "Ovo su teška vremena", započeo je, krećući pogledom od lica do lica. Simon je osjetio kako se toplina u sobi na ove riječi pojačala. Zapitao se hoće li princ reći išta o svom spašavanju. Za-treptao je, otvorivši oči na vrijeme da vidi Jošuin pogled kako brzo klizi preko njega i vraća se u središte sobe. "Teška i uznemirujuća vremena. Veliki kralj u Visotvrdi - i da, on je moj brat, naravno, ali za našu svrhu ovdje, on je kralj - kao da je okrenuo leđa našim tegobama. Porezi su podignuti do razine okrutne kazne, premda je zemlja prepatila tešku sušu u Erkvnlandu i Hernvstiru i strašne oluje na sjeveru. U isto vrijeme Visotvrđa poseže da uzme više nego što je ikad uzimala pod vladavinom kralja Ivana, Elija je povukao trupe koje su nekad držale putove otvorenima i sigurnima, koje su pomagale ljudstvom praznijim zemljama Ledomeđe i Gorošljema."
"Prava istina!" povikao je barun Ordmaer i lupio peharom o stol. "Bog vas blagoslovio kako je to istina, prince Jošua!" Okrenuo se i za-mahao šakom prema ostalima. Čuo se zbor slaganja, ali bilo je i drugih, među njima i biskup Anodis, koji su stresli glavama na tako nagle i rano izrečene riječi.
"I tako," rekao je Jošua glasno, stišavajući skup, "tako se nalazimo pred problemom. Što da učinimo? Zato sam vas pozvao ovamo i, pretpostavljam, zato ste došli. Da odlučimo što možemo učiniti. Da maknemo te lance", podigao je lijevu ruku i pokazao okov koji je još bio na njoj, "koje bi nam kralj htio staviti, sa svojih vratova."
Čula se šačica odobravajućih uzvika. Podiglo se i zujanje prošapta-nih razgovora. Jošua je svojom okovanom rukom zatražio tišinu, kad se na vratima pojavio bljesak crvenila. U prostoriju je ušla žena, u dugoj svilenoj haljini, kao plamen baklje. Bila je to ona žena koju je Simon vidio u Jošuinim odajama, tamnih očiju, kraljevskog držanja. U tren je došla do prinčeva stolca, dok su je muške oči slijedile s neprikrivenim zanimanjem. Jošui kao da je bilo neugodno: kad se sagnula da mu nešto šapne na uho, zagledao se u svoju čašu s vinom.
"Tko je ta žena?" siknuo je Simon, a sudeći po šuštanju šapta, nije bio jedini koji to pita.
"Ime joj je Vorzheva. Kći je klanskog gospodara s Thrithinga, a osim toga i prinčeva... što? Priležnica, valjda. Kažu daje velike ljepote."
"I jest." Simon je još trenutak nastavio zuriti, onda se okrene natrag trolu. "'Kažu'! Kako to misliš, 'kažu'? Pa tu je, zar ne?"
"Ah, ali imam poteškoća procjenjujući." Nasmiješio se. "Stvar je u tome što ne volim izgled visokih žena."
Gospa Vorzheva je očito završila s prenošenjem svoje poruke. Poslušala je Jošuin odgovor, pa tren kasnije hitro klizne iz dvorane, ostavivši samo posljednji purpurni bljesak u tami vrata.
Princ je podigao pogled. Simonu se činilo da iza njegova bezizražajnog lica vidi nešto stoje izgledalo kao... nelagoda?
"Dakle," počne Jošua, "bili smo kod...? Da, barune Devasalles?"
Kicoš iz Nabbana ustane. "Govorili ste, Vaša Visosti, da bismo trebali promatrati Eliju samo kao kralja. Ali to očito nije istina."
"Kako to mislite?" upitao je gospodar Naglimunda, preko neodo-bravajućeg gunđanja svojih ljudi.
"S oproštenjem, prince, ali mislim ovo: kad bi on bio samo kralj, mi ne bismo bili ovdje, ili bar knez Leobardis ne bi mene poslao ovamo. Vi ste jedini drugi sin Svijetlog Ivana. Zbogčega bismo drugog putovali tako daleko? U suprotnom, oni koji imaju pritužbe na Visotvrđu putovali bi u Sancellan Mahistrevis ili u Taig u Hernvsadharcu. Ali vi jeste njegov brat, je li tako? Kraljev brat?"
Ledeni osmijeh zapalucao je preko Jošuinih usana. "Da, barune, jesam. I shvaćam što želite reći."
"Hvala vam, Visosti." Devasalles se malo pokloni. "Sad preostaje pitanje. Što vi želite, prince Jošua? Osvetu? Prijestolje? Ili samo pogodbu s pohlepnim kraljem, neku kojaće vas ovdje u Naglimundu ostaviti netaknutima?"
Sad se od prisutnih Erkvnlanđana zaista odvojilo pravo rezanje, a nekoliko ih je i ustalo, namrštenih obrva i uzdrhtalih brkova. Ali prije nego što je bilo tko od njih mogao dograbiti trenutak, mladi Gwythinn od Hernvstira skoči na noge, nagnuvši se preko stola prema barunu De-vasallesu kao konj koji napinje uzde.
"Gospodin iz Nabbana želi odgovor, ha? Pa, onda, evo mu moga. Borimo se! Elija je uvrijedio krv i prijestolje moga oca, poslao je kraljeva pobočnika u naš Taig s prijetnjama i oštrim riječima, kao muškarac koji kažnjava djecu. Ne moramo odmjeravati razne strane - mi smo spremni na borbu!"
Nekoliko ljudi pozdravilo je Hernvstirčeve smione riječi, ali Simon je, gledajući zamućeno po sobi dok je dovršavao zadnje kapi još jedne čaše vina, vidio još više njih koji su djelovali zabrinuto, tiho razgovarajući sa svojim susjedima za stolom. Uz njega, Binabik se mrštio, zrcaleći izraz koji je zastro princevo lice.
"Čujte me!" poviče Jošua. "Nabban, u osobi Leobardisova izaslanika, postavlja teška ali poštena pitanja, i jaću im odgovoriti." Okrenuo je svoj hladni pogled Devasallesu. "Nemam želje da postanem kralj, barune. Moj brat je to znao, ali svejedno me uhvatio, ubio dvadesetoricu mojih ljudi i držao me u svojoj tamnici." Opet je mahnuo rukom

s okovom. "Za to, da, želim osvetu - ali da Elija vlada dobro i pravedno, žrtvovao bih osvetu za dobro Osten Arda, i posebno mog Erkvnlanda. Što se tiče nagodbe... nisam siguran da je to moguće. Elija je postao opasan i težak; neki kažu da povremeno prelazi granicu ludila."
"Tko to kaže?" upita Devasalles. "Velikaši koji se muče pod njegovom doista teškom rukom? Govorimo o mogućem ratu koji će razdrti naše narode kao istrunulu krpu. Bilo bi sramotno kad bismo ga započeli zbog naklapanja."
Jošua se zavalio u sjedalo i pozvao paža, šapćući mu neku poruku. Dječak je gotovo izletio iz dvorane.
Jedan mišićav, bradat čovjek u bijelom krznu i srebrnim lancima je ustao. "Ako me se barun ne sjeća, podsjetit ću ga," rekao je, očito s nelagodom, "ja sam Ethelferht, gospodar Tinsetta, i želim reći samo ovo: ako moj princ kaže daje kralj izgubio pamet, ta riječ je meni dovoljna." Namrštio se i sjeo.
Jošua je ustao, vitkog, u sivo zamotanog tijela koje se izvilo poput konopca. "Hvala vam, plemeniti Ethelferth, za vaše lijepe riječi. Ali," zaokružio je očima po skupu, koji se utišao i gledao ga, "nitko ne mora prihvatiti moju riječ ni za što, ni riječ bilo koga od mojih vazala. Umjesto toga, dovodim vam nekoga učije ćete izravno poznavanje Elijina ponašanja, siguran sam, povjerovati s lakoćom." Mahnuo je lijevom rukom prema bližim vratima dvorane, onima kroz koja je bio nestao paž. Dječak se vratio; iza njega su na vratima stajale dvije figure. Jedna je bila gospa Vorzheva. Druga, odjevena u nebeski plavo, prošla je pokraj Vor-zheve u krug svjetla ispod baklje na zidu.
"Gospodo," reče Jošua, "princeza Miriamele - kći Velikog kralja."
I Simon se, otvorenih usta, zabuljio u kratke, podrezane uvojke zlatne kose koji su provirivali ispod vela i krune, oslobođeni svoje tamne krabulje... i buljeći u to, tako poznato lice, osjetio je u sebi veliki potres. Skoro je ustao, poput ostalih, ali koljena su mu popustila i bacila ga natrag u stolac. Kako? Zašto? To je bila njezina tajna - njezina pokvarena, prljava tajna!
"Marja", promrmljao je. Dok se smještala u stolac koji joj je Gwy-thinn prepustio, zahvaljujući mu šturim, otmjenim kimanjem glave, i dok su svi ostali opet sjedali, glasno raspravljajući o ovom čudu, Simon je konačno skočio na noge.
"Ti," rekao je Binabiku, zgrabivši čovječuljkovo rame, "jesi... jesi li znao?!"
Trol kao da se spremao nešto reći, ali onda umjesto toga podigne obrve i slegne ramenima. Simon je podigao pogled preko mora glava i vidio Marju... Miriamele... kako zuri u njega širokim, tužnim očima.
"Prokletstvo!" siknuo je. Onda se okrene i izjuri iz sobe, očiju punih sramotnih suza.
Vijesti sa sjevera
Pa, dečko," rekao je Šarko, gurnuvši još jednu čašu preko stola, "sasvim si u pravu - one su ti samačista nevolja. I uvijek će biti." Simon je zaškiljio prema staroj ludi, koji je odjednom djelovao kao izvor sve mudrosti. "Pišu čovjeku pisma," rekao je i dobro potegao, "lažljiva pisma." Spustio ječašu natrag na drvo i promatrao vino kako se biba s jedne strane na drugu, prijeteći da se prelije preko ruba.
Šarko se oslonio na zid svoje kutijaste sobice. Bio je u lanenoj pot-košulji, dan-dva se nije brijao. "Zaista pišu takva pisma", rekao je, ozbiljno kimajući bradom s bijelim čekinjama. "A ponekad lažu drugim gospama o tebi."
Simon se namrštio, razmišljajući o ovome. Vjerojatno je upravo to i učinila, pričajući drugim visokorođenim plemenitašima o glupavom peraču suda koji je s njom putovao brodom po Aelfvventu. Vjerojatno je to bila vesela priča za cijeli Naglimund.
Povukao je još jedan gutljaj i osjetio kako mu se kiseli okus vraća, ispunjavajući mu usta žuči. Spustio je čašu.
Šarko se pentrao na noge. "Gle, gle", rekao je starac, prilazeći drvenoj škrinji i kopajući po unutrašnjosti.
"Prokletstvo, znam da je tu negdje."
"Trebao sam shvatiti!" prekoravao je Simon sam sebe. "Napisala mi je poruku. Kako bi sluškinja mogla... mogla znatipisati bolje od mene?!"
"Tu je ta prokleta struna!" Šarko je nastavio kopati.
"Ali Šarko, napisala mi je poruku - rekla je neka me Bog blagoslovi! Nazvala me 'prijateljem'."
"Što? Pa, to je lijepo, dečko moj, to je lijepo. To ti je djevojka kakva ti treba, ne neka napuhana visoka dama koja će te gledati svisoka, kao ona druga. Ah! Tu!"
484
Tad Williams
"Ha?" Simon je izgubio nit. Bio je gotovo siguran da su razgovarali o samo jednoj djevojci - izdajnici nad izdajnicama, nestalnoj Marji... Miriamele... pa, zapravo to i nije tako važno, zar ne?"
Ali zaspala mije na ramenu. Mutno, pijano, sjećao se toplog daha na svom obrazu i osjetio bol gubitka.
"Pogledaj ovo, dečko". Šarko je stajao nad njim, ljuljajući se, držeći nešto bijelo. Simon se zbunjeno zabuljio.
"Što je to?"
"Šal. Za hladno vrijeme. Vidiš ovo?" Starac je iskrivljenim kažiprstom pokazao niz znakova utkanih u bjelinu tamnoplavim koncem. Oblik runa podsjetio je Simona na nešto što mu je u nutrini čak i kroz vinsku maglu potaklo pulsiranje hladnoće.
"Što je to?" upitao je, glasa malo čišćeg nego prije.
"Rimerške rune", rekao je stari luda, odsutno se smiješeći. "Piše 'Cruinh' - moje pravo ime. Jedna djevojka ih je istkala, istkala je i šal. Za mene. Kad sam sa svojim dragim kraljem Ivanom bio u Elvritshalli." Neočekivano,

počeo je plakati, pipajući si put natrag do stola da bi se bacio u tvrdi stolac. Za nekoliko trenutaka jecanje je prestalo, a voda je zastala u njegovim crveno obrubljenim očima poput barica poslije ljetnog pljuska. Simon je šutio.
"Trebao sam se njome oženiti", reče Šarko konačno. "Ali ona nije htjela napustiti svoju zemlju - nije htjela vratiti se sa mnom u Visotvr-du. Bojala se stranih običaja, bojala se ostaviti obitelj. Umrla je prije mnogo godina, jadna djevojka." Glasno je šmrcnuo. "A kako sam ja mogao ostaviti mog dobrog Ivana?"
"Kako to misliš?" upita Simon. Nije se mogao sjetiti gdje je nedavno vidio rimerške rune, ili se bar nije htio potruditi da se sjeti. Bilo je lakše jednostavno sjediti tu u svjetlu svijeća i pustiti starca da priča. "Kad su... kad si ti bio u Rimmersgardu?" ponukao je.
"Oh, dečko, prije mnogo godina." Šarko je neuzrujano obrisao oči i ispuhao nos u veliku maramicu. "To je bilo poslije naarvedske bitke. U godini nakon toga, upoznao sam djevojku koja je ovo napravila."
"Što je bila naarvedska bitka?" Simon je posegnuo da si natoči još vina, onda se predomisli. Što se, zapitao se, ovog časa događa u velikoj dvorani?
"Naarved?" Šarko se izbuljio. "Ne znaš za Naarved? Gdje je Ivan pobijedio starog kralja Jormgruna i postao Veliki kralj nad sjeverom?"
"Pretpostavljam da znam nešto o tome", reče Simon s nelagodom. Koliko je toga trebalo znati! "To je bilačuvena bitka?"
"Naravno!" Šarkove oči su zasvijetlile. "Ivan je opsjedao Naarved cijelu zimu. Jormgrun i njegovi ljudi nisu vjerovali da bi južnjaci, Erkyn-landani, mogli preživjeti okrutne rimerške snjegove. Bili su uvjereni da će Ivan morati odustati od opsade i povući se na jug. Ali Ivan je uspio! Ne samo da je slomio Naarved, nego je u zadnjoj navali sam prešao preko zida unutarnje branič-kule i otvorio portikul - odbijao je desetoricu ljudi dok nije uspio prerezati glavno uže. Onda je slomio Jormgru-nov štit i posjekao ga pred njegovim vlastitim poganskim oltarom!"
"Stvarno? A ti si bio tamo?" Simon/ert već čuo tu priču, više-manje, ali bilo je uzbudljivo čuti je od živog svjedoka.
"Kao da sam bio. Bio sam u Ivanovu logoru; svuda me vodio sa sobom, moj dobri stari kralj."
"Kako je Isgrimnur postao vojvoda?"
"Ah." Šarkova ruka, koja je bila stezala bijeli šal, krenula je u potragu za vrčem i pronašla ga. "Njegov otac Isbeorn bio je prvi vojvoda, shvaćaš. On je bio prvi od neznabožačkih rimerških plemića koji se prosvijetlio - primio je milost Usiresa Aedona. Njegovu kuću Ivan je unaprijedio u prvu kuću Rimmersgarda. Tako je Isbeornov sin Isgrimnur sad vojvoda, i pobožnijeg aedonita teško je naći."
"Što se dogodilo sa sinovima kralja Jorg... kako već? Zar nitko od njih nije postao aedonit?"
"Oh," Šarko je nipodaštavajuće mahnuo rukom, "mislim da su svi poginuli u borbi."
"Hmmm." Simon se zavalio u svom sjedalu, potisnuvši iz glave zbu-njujuće pitanje vjere i neznaboštva da pokuša zamisliti veliku bitku. "Je li kralj Ivan onda imao Svjetloklin?" upitao je.
"Da... da, imao ga je", reče Šarko. "Božjeg mi Drveta, bilo ga je krasno gledati u borbi. Svjetloklin je svijetlio tako sjajno i kretao se tako brzo - kao čelična munja - daje Ivan ponekad izgledao kao daje okružen predivnim, svetim srebrnim svjetlom." Stari luda uzdahne.
"A tko je bila djevojka?" upita Simon. Šarko se zabuljio u njega. "Kakva djevojka?" "Ona koja ti je napravila šal."
"Oh!" Šarko se namrštio, borajući se. "Sigmar." Razmišljao je nekoliko dugih trenutaka. "Pa, vidiš, nismo otišli oko godinu dana. Težak je posao urediti porobljenu zemlju, znaš, težak posao. Teži negoli sam prokleti rat, koji put mi se činilo. Ona je bila djevojka koja je čistila dvoranu u kojoj je bio kralj - u kojoj sam bio i ja. Imala je kosu boje zlata - ne, svjetliju, bila je gotovo bijela. Privukao sam je k sebi, kao da pokušavam pripitomiti divlje ždrijebe: riječ tu, malo više hrane za njezinu obitelj tamo. Ah, bila je zgodna!"
"Jesi li se onda htio njome oženiti?"
"Mislim da jesam. Prošlo je puno dugih godina, dječače. Htio sam je povesti sa sobom, to je sasvim sigurno. Ali ona nije htjela ići."
Obojica su neko vrijeme šutjeli. Olujni vjetrovi stenjali su iza debelih zidova u,tvrde, kao psi koje je gospodar zaboravio. Vosak svijeće kapao je i prštao.
"Kad bi se mogao vratiti," reče Simon konačno, "kad bi se mogao opet naći tamo..." borio se sa složenom zamisli, "bi li ... bi li je pustio da pobjegne i drugi put?"
Isprva nije bilo odgovora. Baš kad se Simon spremao posegnuti i blago ga zatresti, starac se pomakao i prođistio si grlo.
"Ne znam", reče Šarko polako. "Čini mi se da Bog učini da se dogodi ono što je On zamislio da se dogodi, ali mora biti da imamo nekog izbora, ha, dečko? Ako nema izbora, nema ni dobrote. Ne znam - mislim da ne želim toliko razmatati prošlost. Bolje je ovako kako jest, s dobrim ili pogrešnim izborima."
"Ali izbori su poslije toliko lakši", rekao je Simon, teturajući. Šarko je ukočeno buljio u treperavi plamen svijeće.
"Mislim, u trenutku kad moraš odlučivati, nikad ne znaš dovoljno. Tek kasnije možeš sve vidjeti."
Odjednom se osjetio više umornim nego pijanim, uhvaćen i potegnut valom premora. Zahvalio je na vinu, poželio starom ludi laku noć i izišao na napušteno dvorište i iskošenu kišu.

Simon je zastao i otresao blato sa svojih čizama, promatrajući Haes-tana kako stupa po vlažnom, vjetrom išibanom obronku. Vatre iz grada pod njima krvarile su svoje dimove gore premačeličnom nebu. Odmatajući krpenu podstavu sa svog mača, promatrao je bijele oštrice sunca koje su se probijale kroz oblake na sjeverozapadnom obzoru, koplja koja mogu značiti ili postojanje nekog svjetlijeg, boljeg mjesta iza oluje, ili samo bezličnu igru svjetla, koja ne mari za svijet ili njegove probleme. Simon je buljio prema gore, vrteći pamučnu podstavu po rukama, ali raspoloženje mu se nije promijenilo. Osjećao se osamljeno. Stojeći među zaljuljanim vlatima trave, mogao je isto tako biti i kamen ili panj nekog drveta.
Binabik ga je bio posjetio toga jutra, zvuk njegova kucanja konačno se probio kroz Simonov vinom produbljen san. Ignorirao je kucanje i trolove tihe riječi dok oboje nije prestalo. Mogao se okrenuti i još malo odspavati. Još nije želio vidjeti čovječuljka. Bio je zahvalan bezličnim vratima između njih.
Haestan se nimalo suosjećajno nasmijao zelenkastom tenu koji je Simon donio sa sobom u vojarnu straže i, nakon što mu je obećao da će ga jednom povesti napravu pijanku, počeo gaje tjerati da znojem izbaci iz sebe svu zaostalu mamurnost. Premda je Simon isprva bio uvjeren da i život istječe iz njega zajedno sa znojem, nakon otprilike sat vremena učinilo mu se da opet osjeća krv kako mu kola u venama. Haestan ga je natjeravao još jače nego prethodnog dana, mačem zamotanim u krpe i podloženim štitom, ali Simon je bio zahvalan na nečemu što će mu skrenuti misli: bilo je dobro zaroniti u nemilosrdan, zalupani ritam mača po štitu, zamaha i obrane i uzvratnog udarca.
Sad, s vjetrom koji ga je probadao kroz znojem promočenu košulju, pokupio je svoju opremu i krenuo uz obronak prema glavnim vratima.
Vukući se preko baricama izrovanog unutarnjeg dvorišta, izmaknuvši sečeti stražara u debelim vunenim ogrtačima na putu da smijene stražu, činilo mu se daje iz Naglimunda istekla sva boja. Nezdravo drveće, sive kapuce Jošuinih stražara, mrka odjeća svećenika, sve što je mogao obuhvatiti pogledom moglo je biti istesano iz kamena;čak su i užurbani paževi bili samo kipovi kojima je podaren neki prolazan život, ali prije ili kasnije opetće se vratiti u nepomičnost.
Dok se Simon poigravao, pačak i uživao u ovim mračnim mislima, pažnju mu je privukao bljesak boje koji se naglo pojavio s druge strane dugog otvorenog dvorišta, boječija je blistavost odskakala kao zov trube u tihu večer. Ekstravagantne svile pripadale su trima mladim ženama koje su izbile kroz jedan svod i krenule užurbano, nasmijano, preko otvorenog dvorišta. Jedna je bila odjevena u crveno i zlatno, druga u žuto kao polje pokošenog sijena; treća je imala dugu, svjetlucavu haljinu golubinje sive i plave boje. Trebao mu je samo djelić trenutka da u ovoj posljednjoj prepozna Miriamele.
Već je hodao prema trojci u povlačenju prije nego stoje shvatio što namjerava; tren kasnije počeo je trčati kad su nestale pod dugim, nad-svođenim prolazom. Zvuk njihova razgovora dopirao je do njega kao izazovni miris buldogu na lancu. Sustigao ih je u trideset dugih koraka.
"Miriamele!" rekao je, riječ mu je izašla iz usta vrlo glasno, natjeravši ga da stane, s iznenađenjem i nelagodom.
"Princezo?" nezgrapno je dodao kad se okrenula. Prepoznavanje joj je nestalo s lica, potisnuto nekim drugim osjećajem koji gaje smjesta slijedio, osjećajem koji mu je zastrašujuće nalikovao na sažaljenje.
"Simone?" upitala je, ali u očima joj nije bilo sumnje. Stajali su, tri ili četiri lakta udaljeni jedno od drugog, zagledani jedno u drugo kao preko ponora. Na trenutak su samo zurili, svatko čekajući da glas onog drugog prijeđe udaljenost odgovarajućim odgovorom. Napokon je Miriamele nešto tiho i kratko rekla svojim dvjema pratiljama, čija lica Simon nije primijetio. Samo je uhvatio nešto za što je bio uvjeren da je neodobravanje u njihovim izrazima; djevojke su ustuknule. Onda se okrenu i krenu malo dalje.
"Ja... čudno mi je ne zvati te Marja... princezo." Simon se spustio pogled na svoje blatom poprskane, travom umrljane hlače, i umjesto po-sramljenosti koje bi očekivao osjetio je neku čudnu, snažnu vrstu ponosa. Možda i jest seljak; barem je pošteni seljak.
Princeza gaje hitro odmjerila, završavajući na njegovu licu. "Žao mi je, Simone. Nisam ti lagala zato što sam htjela, nego zato što sam morala." Razdvojila je prste u kratkom pokretu bespomoćnosti. "Žao mije."
"Ne... nema ti zašto biti žao. Samo... samo..." tražio je riječi, zadržavajući svoje ruke odlučno stisnute oko korica svog mača, "samo su stvari čudne, pretpostavljam."
Sad je on nju premjerio. Zaključio je da je lijepa haljina - koja je, primijetio je, bila isprugana zelenim, možda u tvrdoglavoj odanosti ocu - istovremeno i dodavala i oduzimala nešto Marji koje se sjećao. Izgledala je dobro, morao je to priznati: njezine fine, oštre crte lica bile su sad smještene, poput vrijedna draguljara, u okružju koje ih je odgovarajuće isticalo. Istovremeno nešto je nedostajalo, nešto smiješno i prizemljeno i bezbrižno u Marji koja je bila dijelila njegovo putovanje rijekom i zastrašujuću noć na Nogostupu. Na njezinu potištenom licu nije bilo ničega što bi ga na to podsjetilo, ali natruha je još vrebala u podre-zanim uvojcima kose koji su virili oko ovratnika njezine oprave.
"Obojila si kosu u crno?" upitao je konačno.
Stidljivo se nasmiješila. "Da. Davno prije nego što sam pobjegla iz Visotvrđe odlučila sam što moram učiniti. Odrezala sam kosu - bila je vrlo duga", dodala je ponosno, "i dala je jednoj ženi u Erchesteru da mi napravi periku. Lelet mi ju je donijela. Pod perikom sam sakrila odrezanu kosu koju sam obojila u crno tako da mogu neprepoznata promatrati ljude oko svog oca, čuti stvari koje inače ne bih čula... otkriti što se događa."

Simon je, usprkos svojoj nelagodi, bio pun divljenja za djevojčino lukavstvo. "Ali zašto si uhodila mene? Ja nisam važan."
Princeza je nastavila zapletati i raspletati prste. "Stvarno te nisam uhodila, ne onaj prvi put. Prisluškivala sam svađu između mog oca i mog strica, u kapeli. Ono drugo... pa, jesam te slijedila. Vidjela sam te u dvorcu, sasvim samog, nitko ti nije govorio što da radiš, kamo da ideš, kome da se smiješiš i s kim da razgovaraš... zavidjela sam ti."
"Nitko mi nije govorio što da radim!" Simon se i protiv volje nasmiješio. "Znači da nikad nisi upoznala Rahelu Zmajevnu, djevojko!" Prekinuo se. "Hoću reći, princezo."
Miriamele, koja se također bila smiješila, sad je opet djelovala kao da joj je nelagodno. Simon je osjetio navalu bijesa koja je bila gorjela u njemu cijele noći. Tko je ona da joj bude neugodno s njim? Zar je nije on izvukao s drveta? Zar mu nije spavala na ramenu?
Da, ali u tome upravo i jest najveći problem, žarne? pomisli.
"Moram ići." Podigao je korice mača kao da joj pokaže neku pojedinost izrade. "Cijeli dan se mačujem. Siguran sam da te tvoje prijateljice čekaju." Počeo se okretati, onda stane i sagne koljeno prema njoj. Izraz joj je postao, u najmanju ruku, još nelagodniji, još tužniji nego prije.
"Princezo", rekao je i otišao. Nije se osvrnuo da vidi gleda li ga dok odlazi. Držao je glavu visoko, a leđa su mu bila vrlo uspravna.
Binabik, odjeven u nešto što je djelovalo kao njegova bolja odjeća, bijeli kožuh od jelenje kože i ogrlica od ptičjih lubanja, susreo ga je na putu u sobu. Simon gaje hladno pozdravio; potajno se iznenadio otkrivši da, tamo gdje se prije samo nekoliko sati nalazila velika zaliha bijesa, sad postoji samočudna praznina duha.
Trol je pričekao dok je on na pragu ostrugao blato sa svojih čizama. Krene za njim u sobu dok se presvlačio u drugu košulju koju je Strang-yeard ljubazno ostavio za njega.
"Siguran sam da si sad bijesan, Simone," počeo je Binabik, "i željan sam da shvatiš kako nisam znao za princezu dok mi Jošua nije rekao, preksinoć."
Svećenikova košulja bila je dugačka čak i na Simonovu visokom tijelu, zataknuo ju je u hlače. "Zašto mi nisi rekao?" upitao je, zadovoljan lakim, nehajnim osjećajem koji ga je ispunjavao. Nije bilo razloga zašto bi ga čovječuljkova izdaja pogodila; i prije je bio sam.
"Zbog učinjenog obećanja." Binabik je djelovao vrlo nesretno. "Pristao sam ne znajući na što. Ali bio je to samo jedan dan neznanja i je li - bi li bilo neke velike razlike? Ona se trebala dati na otkrivanje tebi i meni sama od sebe, tog sam mnijenja."
Bilo je istine u onom što je čovječuljak govorio, ali Simonu nije bilo drago čuti kako netko kritizira Miriamele, čak i ako ju je sam okrivljavao za sitnije ali profinjenije zločine.
"To sad nije važno", bilo je sve što je rekao.
Binabik je izvukao slabašan osmijeh. "Nadam se daje tako. Za sada, najvažnija je stvar svakako Raed. Tvoja priča mora se naći ispričana, a mnijenja sam da će to biti večeras. Svojim odlaskom nisi puno propustio, uglavnom baruna Devasallesa koji traži obećanja od princa Jošue, za slučaj da se Nabanci obvežu pomoći mu. Ali večeras..."
"Neću ići." Zavrnuo je rukave, koji su visjeli preko njegovih prstiju. "Vidjet ću se sa Sarkom ili možda Sangfugolom." Zaposlio se oko oru-kavlja. "Hoće li i princeza biti tamo?"
Trol je djelovao zabrinuto. "Tko bi znao? Ali ti si potreban, Simo-ne. Vojvoda i njegovi Rimeržani su ovdje. Stigli su nema sat vremena, psujući i prljavi i zapjenjenih konja. Bit će rasprave o važnim stvarima, večeras."
Simon se zagledao u pod. Bilo bi jednostavnije samo pronaći svirača i piti; zaista se činilo da to čovjeku skreće misli sa svih tih problema. Zacijelo bi i neki od njegovih novih stražarskih poznanika bili ugodno društvo. Mogli bi svi otići dolje do grada Naglimunda, koji još zapravo nije ni vidio. Bilo bi to mnogo lakše nego sjediti u onoj velikoj sobi, onoj teškoj sobi, s teretom odluka i opasnosti nad svima njima. Neka se drugi bave raspravama i brigom - on je samo mali od kuhinje, i već se predugo ne može snaći. Zar to ne bi bilo najbolje? Ne bi li?
"Ići ću," reče konačno, "ali samo ako sam mogu odlučiti želim li govoriti ili ne."
"Dogovoreno!" rekao je Binabik i ponudio mu osmijeh, ali Simon nije bio raspoložen da mu udijeli ma kakav uzvrat. Navukao je svoj ogrtač, očišćen ali još pun ožiljaka od putovanja i šume, i dopustio Binabi-ku da ga povede prema velikoj dvorani.
"To je to!" povikao je vojvoda Isgrimnur od Elvritshalle. "Kakav drugi dokaz može bilo tko tražiti! Uskoro će oteti svu našu zemlju!"
Isgrimnur, kao i njegovi ljudi, nije još bio našao vremena da odbaci svoju putnu odjeću. Voda je kapala iz njegova promočenog ogrtača, pretvarajući se u baricu na kamenom podu. "Kad pomislim da sam jednom ljuljao to neprirodno čudovište na svom krilu!" S bolom se uhvatio za prsa, okrećući se svojim ljudima u potrazi za podrškom. Svi osim bezizražajnog Einskaldira stisnutih očiju kimnuli su glavama u tmurnom suosjećanju.
"Vojvodo!" povikao je Jošua, podižući ruku. "Isgrimnur, molim te, sjedni. Vičeš otkako si banuo kroz vrata, a još ne razumijem što..."
"Što je učinio tvoj brat kralj!?" Isgrimnur je poplavio i djelovao je kao da bi mogao dograbiti princa i prebaciti ga preko svog širokog koljena. "Ukrao mi je zemlju! Dao ju je izdajnicima, a oni su mi zarobili sina! Što još treba učiniti pa da povjeruješ da se radi o demonu?"

Okupljeni velikaši i generali, koji su bili skočili na noge kad je Ri-meržanin upao u sobu lupajući i vičući, počeli su se spuštati natrag u tvrde drvene stolce, ljutilo mrmljajući, a čelik je sa zvučnim siktanjem klizio natrag u desetak tokova.
"Moram li zamoliti nekog tvog čovjeka da govori u tvoje ime, dobri Isgrimnure?" upita Jošua. "Ili ćeš biti u stanju ispričati nam što se dogodilo?"
Stari vojvoda ljutito se načas preko stola zagledao u princa, onda polako podigne ruku i povuče je preko lica, kao da briše znoj. Jedan opasan trenutak, Simon je bio uvjeren da će se Isgrimnur rasplakati: vojvodino crveno lice zgrčilo se u masku bespomoćnog očaja, s očima izbezumljene životinje. Koraknuo je unatrag i spustio se u svoje sjedalo. "Dao je moju zemlju Skaliju Oštronosom", reče konačno, i kako je za-puhanost nestala iz Isgrimnurova glasa, praznina je upravo zazvonila. "Nemam ništa drugo, nemam kamo otići osim ovamo." Stresao je glavom.
Ethelferth od Tinsetta je ustao, široka lica punog suosjećanja. "Recite nam što se dogodilo, vojvodo Isgrimnur", rekao je. "Mi ovdje svi imamo svoje boli, ali dijelimo i dugu povijest prijateljstva. Bit ćemo jedan drugome i mač i štit."
Vojvoda gaje zahvalno pogledao. "Hvala ti, plemeniti Ethelferth. Ti si dobar sudrug i dobar sjevernjak." Okrenuo se opet ostalima. "Oprostite mi. Sramno je kako trabunjam. Također je i prokleto loš način da se donesu vijesti. Dopustite mi da vam kažem neke stvari koje biste morali znati." Isgrimnur je podigao napuštenu čašu vina i iskapio je. Nekoliko drugih ljudi, predviđajući dugu priču, pozvalo je paževe da im napune pehare.
"Mnogo od onog što se dogodilo siguran sam da već znate, jer su Jo-šua i mnogi drugi ovdje već bili svjesni problema: rekao sam Eliji da neću više ostati njemu na raspolaganju u Visotvrđi, ne dok mećave ubijaju moj narod i zatrpavaju nam gradove, dok mi mladi sin mora upravljati Rimeržanima umjesto mene. Kralj mi se mjesecima i mjesecima odupirao, ali napokon mi je dao dopuštenje. Uzeo sam svoje ljude i krenuo na sjever.
Prvo, dočekala nas je zasjeda u Svetom Hoderundu; prije nego što smo ušli u klopku, ovi u zasjedi poubijali su čuvare tog svetog mjesta." Isgrimnur je podigao ruku i potapšao Drvo koje mu je visjelo na grudima. "Borili smo se s njima pa su pobjegli otresavši nas se kad nas je neka neobična oluja usporila."
"Za ovo nisam čuo", rekao je Devasalles od Nabbana, zamišljenim pogledom proučavajući Isgrimnura. "Tko vas je to dočekao u zasjedi u opatiji?"
"Ne znam", odvrati Rimeržanin s gađenjem. "Nismo mogli uhvatiti ni jednog zarobljenika, premda smo ih podosta poslali hladnim putem u pakao. Neki od njih djelovali su kao Rimeržani. U tom času bio sam uvjeren da su plaćenici - sad više nisam uvjeren ni u što. Jedan od mojih rođaka poginuo je tamo.
Drugo, kad smo se ulogorili nedaleko od Knocka, napali su nas prljavi Bukkeni, i to veliki roj, ni manje ni više nego na otvorenom. Napali su cijeli naoružani logor! Uspjeli smo i njih odbiti, ali ne bez velikih gubitaka... Hani, Thrinin, Ute od Saegarda..."
"Bukkeni?" Bilo je teško odlučiti jesu li Devasallesove uzdignute obrve znak iznenađenja ili prezira. "Pokušavate li vi to reći da su vas napali legendarni mali ljudi, vojvodo Isgrimnur?"
"Legendarni su možda na jugu," iscerio se Einskaldir sa svog mjesta, "legendarni na mekim dvorovima Nabbana; na sjeveru znamo da su stvarni i dobro oštrimo sjekire."
Barun Devasalles se nakostriješio, ali prije nego što je mogao uputiti ljutit odgovor, Simon je osjetio neki pokret pokraj sebe. Podigao se jedan glas.
"Nesporazuma i neznanja i sjever i jug imaju u izobilju", rekao je Bi-nabik stojeći na svom stolcu s jednom rukom na Simonovu ramenu. "Bukkeni, kopači, ne šire svoje tunele daleko iza sjevernih granica Erkvnlanda, pa je odsutnost njih ustvari sreća za ljude koji žive dalje na jugu, no ti isti ne bi tu sretnu okolnost trebali smatrati općom istinom." Devasalles je samo zinuo od zapanjenosti i nije u tome bio osamljen. "A to je jedan od Bukkena, poslan kao izaslanik u Erkvnland? Sad sam vidio sve što postoji pod suncem i mogu umrijeti sretan!"
"Ako ja budem najčudnija stvar koju ste vidjeli do kraja ove godine..." počeo je Binabik, ali prekinuo ga je Einskaldir, skočivši iz svog sjedala da stane pokraj zaprepaštenog Isgrimnura.
"On je još gori od Bukkena!" zarežao je. "To je trol - pakleni stvor!" Pokušao se progurati, usprkos vojvodinoj ruci koja ga je zadržavala. "Što taj kradljivac djece radi ovdje?"
"Više dobra nego ti, ti glomazni bradati idiote!" odreže Binabik; skup se raspao u opću viku i zbunjenost. Simon je dograbio trolov struk, jer se čovječuljak nagnuo tako daleko naprijed da je malo nedostajalo da se prostre po vinom umrljanom stolu. Konačno se Jošuin glas uspio probiti kroz graju, ljutito zahtijevajući red.
"Aedonove mu krvi, to neću dopustiti! Jeste li ljudi ili djeca? Isgrimnur, Binabik od Yiaqanuca je ovdje na moj poziv. Ako tvoj čovjek ne misli poštovati pravila moga dvora, može se upoznati s gostoprimstvom ćelija u tornju! Zahtijevam ispriku!" Princ se nagnuo naprijed kao sokol u letu i Simon se, držeći Binabikov kožuh, zapanjio pred sličnošću s pokojnim Velikim kraljem. Takav je Jošua trebao biti!
Isgrimnur pogne glavu. "Ispričavam se u ime svog vazala, Jošua. On je usijana glava i ne zna se ponašati u dvorskom društvu." Rimeržanin je uputio oštar pogled Einskaldiru, koji je opet sjeo, tiho si mrmljajući u bradu, očiju spuštenih na tlo. "Naš narod i trolovi su davnašnji neprijatelji", objasni vojvoda.
"Trolovi Yiaqanuca nisu ničiji neprijatelji", odvratio je Binabik, nemalo oholo. "Rimeržani su ti koji se toliko boje naše krupne građe i snage da nas napadaju kad god nas ugledaju - čak i u dvorani princa Jo-šue."

"Dosta." Jošua je zgađeno mahnuo rukom. "Ovo nije mjesto za otvaranje starih rana. Binabik, dobit ćeš priliku da govoriš. Isgrimnur, ti još trebaš završiti svoju priču."
Devasalles pročisti grlo. "Dopustite meni da nešto kažem, princ e." Okrenuo se Isgrimnuru. "Vidjevši čovječuljka iz... Yiaqanuca?... lakše mi je povjerovati vašoj priči o Bukkenima. Oprostite mi sumnjičave riječi, dobri vojvodo."
Isgrimnurovo mrštenje zagladilo se po rubovima. "Nemojte se ispričavati, barune", zagunđao je. "Ja sam to već zaboravio, kao što sam siguran da ste vi zaboravili Einskaldirove glupave riječi."
Vojvoda je zastao trenutak da sredi svoje raštrkane misli.
"Dakle, kako sam rekao, sve je to bilo vrlo neobično. Čak i u Ledo-međi i sjevernim pustošima Bukkeni su rijetki - zahvalni smo Bogu što je tako. Da napadnu naoružane ljude u takvom broju nečuveno je. Bukkeni su maleni", pogled mu je nakratko sletio na Binabika i skliznuo do Simona. Zastavši, vojvoda se opet namrštio, zabuljen.
"Maleni... mali su... ali opaki, i opasni kad napadnu u skupini." Stresavši glavom, kao da protjera Slmonovo uznemirujuće poznato lice, Isgrimnur se ponovno obratio ostalima okupljenim oko dugog, zavojitog stola.
"Kad smo pobjegli rupašima i dospjeli ovamo do Naglimunda, na brzinu smo obnovili zalihe i opet krenuli na sjever. Žurilo mi se da opet vidim svoj dom svog sina i ženu.
Gornji gorošljemski put i hladomeđni put ovih dana su ružna mjesta. Oni od vas koji imaju zemlje na sjeveru znaju što mislim bez ikakvih objašnjenja. Bili smo sretni ugledavši svjetla Vestvennbvja pod sobom šestog dana putovanja.
Idućeg jutra na vratima nas je dočekao Storfot, glavar Vestvennbvja -vi biste ga nazvali barunom, pretpostavljam - i pedesetak njegovih momaka. Ali mislite da je došao pozdraviti svoga vojvodu?
S nelagodom - i treba mu tako, izdajničkom psu - kaže mi daje Elija nazvao mene izdajicom i predao moje zemlje Skaliju Oštronosom. Storfot mi kaže kako Skali želi da se predam, on, Storfot, odvestće me u El-vritshallu, gdje je moj sin Isorn već zarobljen... i da će Skali biti pošten i milosrdan. Pošten! Skali od Kaldskrvka, koji je u pijanoj svađi zaklao vlastitog brata! Dao bi mi milost pod mojim vlastitim krovom!
"Da me moji ljudi nisu zadržali... da nisu..." Vojvoda Isgrimnur morao je zastati na trenutak, vrteći si bradu u uzrujanom bijesu. "Pa", nastavio je, "možete pogoditi da sam tog časa htio prosuti Storfotovu utrobu. Bolje da umrem s mačem u želucu, mislio sam, nego da se pog-nem pred svinjom kakva je Skali. Ali, kako je Einskaldir istaknuo, najbolje od svega bit će da opet zauzmem svoj dvor i pogostim Skalijačelikom."
Isgrimnur je podijelio kratak, kiseo osmijeh sa svojim čovjekom, onda se okrene opet skupu i lupi po svom praznom toku. "Dakle, obe-ćajem. Makar morao na svom starom debelom trbuhu puzati cijelim putem do Elvritshalle, kunem se Drorovim Čekom... Usiresom Aedonom, mislim - oprostite, biskupe Anodis - doći ću donde da zarinem svoj dragi mač Kvalnir bar lakat duboko u Skalijeve iznutrice."
Gwythinn, princ Hernvstira, koji je dotad bio neuobičajeno tih, sad je lupio šakom o stol. Obrazi su mu bili zažareni, ali ne, činilo se Simo-nu, samo od vina, premda je mladi zapadnjak obilno pio. "Dobro!" reče princ. "Ali gledaj, Isgrimnure, gledaj: nije taj Skali tvoj najveći neprijatelj - ne, to je sam kralj!"
Oko stola je zamrmorilo, ali ovog puta čini se najvećim dijelom s odobravanjem. Pomisao o oduzimanju zemlje da bi je dobio krvni protivnik pogodila je duboko i ranjivo mjesto gotovo u svakome.
"Hernvstirac dobro kaže!" povikao je debeli Ordmaer, podižući svoju trupinu iz stolca. "Očito je da te Elija zadržao u Visotvrđi tako dugo samo zato da Skali može provesti svoju izdaju. Elija je neprijatelj iza svega toga."
"A djelovao je svojim i te kako voljnim oruđima, Guthwulfom i Feng-baldom i ostalima, da bi pregazio prava većine vas ovdje!" Gwythinn je sad imao uzde u rukama i gonio je koliko je mogao. "Elija je taj koji nas želi sve skršiti, dok ne uništi sav otpor svojoj vladavini nesreće, dok svi ne osiromašimo od poreza ili se nađemo pod petama Elijinih vitezova. Veliki kralj je neprijatelj, moramo nešto poduzeti!"
Gwythinn se okrenuo Jošui, koji je promatrao razvoj događaja kao sivi kip. "Na vama je, princ e, da nam pokažete put. Vaš brat zacijelo ima planove za sve nas, kako je već otvoreno pokazao s vama i Isgrim-nurom! Zar nije on naš pravi i najopasniji neprijatelj?!"
"Afe/Nije!"
Iznenadni glas prasnuo je kao kočijašev bič preko velike dvorane Naglimunda. Simon, zajedno sa svima drugima u sobi, naglo se okrenuo da vidi tko je progovorio. Ne princ, koji je stajao jednako zaprepašten kao i svi ostali.
Na trenutak se činilo da se starac stvorio iz zraka, tako je naglo stupio iz sjena u sjaj zidne baklje. Bio je visok i gotovo nemoguće mršav; svjetlo baklji bacalo je duboke sjene na njegove upale obraze i koščati rub njegova čela. Imao je na sebi ogrtač od vučje kože, a duga bijela brada bila mu je zataknuta za pojas; Simonu je izgledao kao neki divlji duh zimske šume.
"Tko si ti, starce?" zazvao je Jošua. Dvojica njegovih stražara stupila su naprijed i stala sa svake strane princ eva stolca. "I kako si dospio na naše vijećanje?"
"To je neki Elijin uhoda!" siknuo je jedan od sjevernih velikaša, a drugi su mu se pridružili.
Isgrimnur ustane. "Ovdje je jer sam ga;a doveo, Jošua", zareži vojvoda. Čekao nas je na putu za Vestvennbv - znao je kamo idemo i znao je prije nas da ćemo se vratiti ovamo. Rekao je da na svaki način dolazi da razgovara s tobom."

"I da bi za sve bilo bolje ako stignem što prije", dovršio je starac, uperivši svoje svjetlucave plave oči u princa. "Moram vam reći važne stvari - svima vama." Spustio je svoj uznemirujući pogled po cijeloj dužini stola, šapat je za njim zamirao. "Možete poslušati ili ne, to je vaš izbor... u ovakvim stvarima uvijek postoji izbor."
"To su djetinjaste zagonetke, čovječe", narugao se Devasalles. "Tko si ti i što znaš o stvarima o kojima raspravljamo? U Nabbanu", nasmiješio se Jošui, "poslali bismo staru budalu braći Vilderivanskoj, kojima je dužnost da se brinu o luđacima."
"Ovdje ne raspravljamo o južnim stvarima, barune," rekao je starac, sa smiješkom hladnim kao red siga, "premda će i jug uskoro osjetiti ledene prste na svom grlu."
"Dosta!" poviče Jošua. "Govori ili ću te zaista baciti u lance kao uhodu. Tko si ti i kakvog imaš posla s nama?!"
Starac ukočeno kimne. "Ispričavam se. Dugo nisam morao poštovati dvorske običaje. Ime mi je Jarnauga, nekad iz Tungoldvra."
"Jarnauga!" rekao je Binabik, penjući se natrag na svoj stolac da pogleda pridošlicu. "Nevjerojatno! Jarnauga! Ho, ja sam Binabik! Bio sam dugo na nauku kod Ookequka!"
Starac je probo trola svojim sjajnim, čeličnim očima. "Da. Razgovarat ćemo, i to uskoro. Ali prvo imam posla u ovoj dvorani, s ovim ljudima." Uspravio se, okrećući se prinčevu sjedalu.
"Kralj Elija je neprijatelj, čuo sam kako kaže ovaj mladi Hernvsti-rac, ičuo sam da ga ostali podržavaju. Svi ste vi kao miševi, koji prigušenim glasom govore o strašnoj mački i u zidovima sanjate kako ćete je se jednog dana riješiti. Nitko od vas ne shvaća da nije mačka problem, već gospodar koji ju je doveo da mu ubija miševe."
Jošua se nagnuo naprijed, pokazujući nevoljko zanimanje. "Hoćeš li ti to reći da je i Elija sam nečiji pijun? Čiji? Onog demona Prvratesa, pretpostavljam?"
"Prvrates si prisvaja demonstvo," nasmijao se starac, "ali on je dijete. Govorim o onome kome su životi kraljeva tek treptaji oka... onome koji će oduzeti mnogo više nego samo vaše zemlje."
Ljudi su počeli razgovarati među sobom. "Zar je ovaj ludi fratar upao među nas da nam propovijeda o đavoljim djelima?" uzviknuo je jedan od baruna. "Nije nam tajna da se Nečastivi koristi ljudima za svoje ciljeve."
"Ne govorim ja o vašem aedonitskom gospodaru demona", rekao je Jarnauga, onda skrene pogled natrag na prinčev visoki stolac. "Govorim o pravom gospodaru demona u Osten Ardu, koji je stvaran kao i ovaj kamen", čučnuo je i lupio dlanom o pod, "i isto toliko dio naše zemlje."
"Svetogrđe!" poviče netko. "Izbacite ga!"
"Ne, pustite ga da govori!"
"Gpvori, starce!"
Jarnauga podigne ruke. "Nisam ja neki ludi, napola smrznuti svetac koji je došao spasiti vaše ugrožene duše." Rastegao je usne u mrkom osmijehu. "Došao sam k vama kao jedan iz Saveza pergamene, netko tko je živio svoj život pokraj - i proveo ga živo promatrajući - smrtonosne planine po imenu Olujni vrh. Mi, iz Saveza pergamene, kako vam trol može potvrditi, dugo smočuvali stražu dok su drugi spavali. Sad sam došao ispuniti zavjet koji sam davno dao... i reći vam stvari za koje ćete poželjeti da ih niste nikad čuli."
Uzrujana tišina popadala je po dvorani dok je starac prelazio preko prostorije i gurnuo vrata koja su vodila na dvorište. Zavijanje vjetra, koje je dotad bilo samo mutni jecaj, glasno je svima zazvonilo u ušima.
"Mjesec juven!" reče Jarnauga. "Samo nas tjedni dijele od Ivanja! Poslušajte: može li kralj, pačak i Veliki kralj, napraviti ovo?!" Vrtlog kiše projurio je pokraj njega kao dim. "U krzno odjeveni Hunen, divovi, love ljude po Gorošljemu. Bukkeni su isplazili iz hladne zemlje da napadnu naoružane vojnike u Ledomeđi, a vatre kovačnica u sjevernom Olujnom vrhu gore po cijelu noć. Ja sam promatrao sam im sjaj naspram neba i slušao ledenečekiće kako udaraju! Zar ne vidite da se crna, pogubna zima spušta na vas izvan svakog godišnjeg doba, izvan vaših sposobnosti poimanja?"
Isgrimnur je opet ustao, blijeda okruglog lica, stisnutih očiju.
"I što onda, čovječe, što? Hoćeš li ti to reći, Jednooki Udun mi pomogao, da se borimo s... Bijelim lisicama iz starih legendi?" Iza njega se začuo zbor prošaptanih pitanja i zaprepaštenog mrmljanja.
Jarnauga se zagledao u vojvodu. Izborano lice mu se omekšalo u izrazu koji je mogao biti sažalan, ili tužan. "Ah, vojvodo Isgrimnur, koliko god Bijele lisice - koje neki poznaju kao Norne - koliko god su one opasne, bilo bi nam lijepo kad bi to bilo sve. Ali govorim vam da Utuk'ku, sama kraljica Norna, gospodarica užasne planine Surmspeik, nije ništa više vođa nego Elija."
"Stani, čovječe, samo začas uspori jezik." Devasalles je ljutito skočio, uzlepetale odjeće. "Prinče Jošua, oprostite mi, ali dovoljno je loše što je ovaj luđak ušetao i prekinuo savjetovanje, uzevši si riječ bez ikakva objašnjenja o tome tko je i što je, ali da sad, kao izaslanik vojvode Leobardisa; moram još tratiti vrijeme slušajući strašne sjevernjačke bajke? To je nepodnošljivo!"
Dok se graja rasprave opet podizala, Simon je osjetio čudno, uzbuđeno drhtanje. Kad pomisli da su on i Binabik bili u središtu svega toga, usred priče koja bi posramila bilo što što bi Konjušar Šem mogao izmisliti! Ali dok je razmišljao o pripovijesti koju će jednog dana pričati uz vatru, sjetio se gubica nornskih pasa, blijedih lica u tamnoj planini iz njegovih snova, i ponovno, ni prvi ni posljednji put, očajnički poželio da je opet u kuhinji Visotvrde, da se ništa nije promijenilo, da se ništa nikad ne promijeni...

Stari biskup Anodis, koji je bio promatrao pridošlicu prodornim, opakim pogledom galeba koji se sučava s novim pretendentom na svoje omiljeno lovište, ustao je na noge.
"Moram reći, i ne sramim se to priznati, da sam pridavao vrlo malo važnosti ovom... ovom Raedu. Elija je možda pogriješio, ali Njegova Svetost lektor Ranessin ponudio je usluge posrednika pokušavajući pronaći način da donese mir medu aedonite, uključujući tu, naravno, i njihove časne mnogobožačke saveznike," nehajno je kimnuo u smjeru Gwythinna i njegovih ljudi, "ali sve što sam čuo je pričanje o ratu i prolijevanju aedonitske krvi u osveti za sitne uvrede."
"Sitne uvrede?!" Isgrimnur se pušio. "Nazivate kradu mojeg vojvodstva sitnom uvredom, biskupe? Dođite kući i otkrijte svoju crkvu kao... prokletu hvrkašku staju, ili trolsko gnijezdo, pa ćemo vidjeti hoćete li to smatrati 'sitnom uvredom'!"
"Trolsko gnijezdo?!" reče Binabik ustajući.
"A ovo samo dokazuje da sam u pravu", odrezao je Anodis, mašući Drvetom u čvornatoj ruci kao da je to nož kojim će otjerati razbojnike. "Pogledajte se, vičete na svećenika kad vam pokušava pokazati glupost vašeg ponašanja." Ispravio se. "Asad," mahnuo je Drvetom prema Jarnaugi, "sad ovaj... ovaj... bradati pustinjak dolazi pričati priče o vještičama i demonima i zabiti klin još dublje između kraljevih jedinih sinova! Kome to koristi, ha? Kome taj Jarnauga služi, ha?" Zažaren i uzdrhtao, biskup se srušio na svoj stolac, dohvatio pehar vode koji mu je donio njegov akolit i žedno popio.
Simon je ispružio ruku i povukao Binabika za rukav sve dok mu prijatelj nije sjeo.
"Još čekam objašnjenje za ono gnijezdo trolova", zarežao je ispod glasa, ali na Simonovo mrštenje skupio je usne i zašutio.
Princ Jošua neko je vrijeme sjedio zagledan u Jarnaugu, koji je podnosio princev pogled mirno poput mačke.
"Čuo sam za Savez pergamene", reče Jošua konačno. "Nisam znao da njezini članovi pokušavaju utjecati na poslove vladara i država."
"Ja nisam čuo za taj takozvani Savez", rekao je Devasalles, "i mislim daje vrijeme da nam ovaj čudni starac kaže tko ga šalje i što nam to prijeti - ako to nije Veliki kralj kao što to ovdje izgleda mnogi smatraju."
"Jednom se slažem s Nabancem", doviknuo je Gwythinn od Her-nvstira. "Neka nam Jarnauga sve ispriča, tako da možemo odlučiti hoćemo li mu vjerovati ili ga istjerati iz dvorane."
U najvišem stolcu princ Jošua je kimnuo. Stari Rimeržanin se ogledao po licima punim iščekivanja, onda podigne ruke u čudnom pokretu, dodirujući si palce prstima kao da podiže neku tanku nit pred oči.
"Dobro", rekao je. "Dobro. Tako smo na prvim koracima puta, jedinog puta koji bi nas uopće mogao izvesti iz crne sjene planine." Raširio je ruke, kao da razvlači nevidljivu nit, onda širom otvori ruke.
"Priča o Savezu je vrlo mala priča," počeo je, "ali uklapa se u veću priču." Opet je prišao vratima, koja je jedan paž bio zatvorio da zadrži toplinu u dvorani visokog stropa. Jarnauga dotakne teške vratnice. "Možemo zatvoriti ova vrata, ali to neće otjerati snijeg i tuču. Na isti način, možete mene nazvati ludim - to neće otjerati onog tko vam prijeti. Čekao je pet stoljeća da uzme ono što smatra svojim, ruka mu je hladnija i snažnija nego što bilo tko od vas može i zamisliti. Njegova je ona veća priča, unutar koje se priča o Savezu smjestila poput stare glave strijele zapele u velikom drvetu, preko koje je kora porasla sve dok nije sakrila samu strijelu.
Zima koja je sad na nama, zima koja je zbacila ljeto s njegova mjesta, je njegova zima. Ona je simbol njegove moći dok poseže i počinje oblikovati stvari po svojoj volji."

Jarnauga se oštro zagledao, jedan dug trenutak nije bilo nikakva zvuka osim osamljene pjesme vjetra s druge strane zidova.
"Tko?" upita Jošua napokon. "Kako je ime tome stvoru, starce?"
"Mislio sam da biste to mogli znati, prince", odgovori Jarnauga. "Vi ste čovjek koji je naučio mnogo stvari."
"Vaš neprijatelj... naš neprijatelj... umro je prije pet stotina godina; mjesto gdje je njegov prvi život završio leži pod temeljima dvorca u kojem je vaš život počeo. On je Ineluki... Kralj Oluje."

33

Iz pepela Asu;e

Priče unutar priča", počeo je Jarnauga, odbacujući svoj ogrtač od vučje kože. Svjetlo vatre otkrilo je zavojite zmije koje su omatale kožu njegovih dugih ruku, uzrokujući novo šaputanje. "Ne mogu vam ispričati priču o Savezu pergamene ako prvo ne shvatite pad Asu'e. Kraj kralja Eahlstana Fiskernea, koji je sastavio Savez kao zid protiv tame, ne može se odvojiti od kraja Inelukija, čija je tama sad na nama. Tako, priče su isprepletene, jedna nit preko druge. Ako izvučete samo jednu nit, ostat će samo to - jedna nit. Ne vjerujem da itko može raščitati tapiseriju iz samo jedne niti."
Dok je govorio, Jarnauga je prolazio vitkim prstima kroz svoju zapetljanu bradu, rašešljavajući je i uredujući vrlo polako kao da je i sama neka vrsta tapiserije, pa bi mogla pomoći pri objašnjavanju njegove priče.

"Davno prije nego što su ljudi došli u Osten Ard," rekao je, "Sithe su bili ovdje. Nema ni čovjeka ni žene koji bi znao kad su oni došli, ali došli su, putujući s istoka, od izlazećeg sunca i napokon se smjestili u ovoj zemlji.
U Erkvnlandu, na mjestu gdje sad stoji Visotvrđa, sagradili su najveće djelo svojih ruku, dvorac Asu'u. Kopali su duboko u zemlju, pola-žući joj temelje u same kosti Osten Arda, a onda izgradili zidove od slonovače i bisera i opala koji su se protezali više od drveća, i tornjeve koji su stajali spram neba kao jarboli brodova, tornjevi s kojih se mogao vidjeti cijeli Osten Ard, i s kojeg su oštrooki Sithe mogli gledati veliki ocean kako udara o zapadne obale.
Bezbrojne godine živjeli su u Osten Ardu sami, gradeći svoje krhke gradove na obroncima planina i u dubinama šuma, nježne brdske gradove poput ledenih cvjetova, i šumske nastambe poput nasukanih brodova s mnogo jedara. Ali Asu'a je bila najveća. Tamo su vladali dugovječni kraljevi Sitha.
Kad su došli prvi ljudi, bili su to obični stočari i ribari koji su dolutali preko nekog davno iščezlog zemljanog mosta u sjevernoj pustoši, bježeći od neke strašne stvari sa zapada iza njih, ili možda jednostavno tražeći nove pašnjake. Sithe nisu marili za njih ništa više nego za jelene ili divlju stoku, čak ni kad su se naraštaji brzo umnožili. Čovjek je počeo za sebe graditi kamene gradove i kovati brončano oružje i oruđe. Tako dugo dok nisu uzimali ništa što je pripadalo Sithama i ostajali na zemljama koje im je Erl-kralj bio udijelio, mir je vladao između dvaju naroda.
Čak ni carstvo Nabbana na jugu, slavno po svojoj umjetnosti i svome oružju, koje je sve smrtnike Osten Arda bacilo u svoju dugačku sjenku, nije uznemirilo Sithe, ni njihova kralja, Ivu'unigata."
Sad se Jarnauga ogledao tražeći nešto za piće. Paž mu je punio pehar, a slušatelji su izmjenjivali poglede, zbunjeno mrmoreći.
"Doktor Morgenes mi je pričao o ovome", šapnuo je Simon Binabi-ku. Trol se nasmiješio i kimnuo, ali djelovao je zadubljen u svoje misli.
"Nema potrebe, siguran sam", nastavio je Jarnauga, glasa podignuta da povrati pozornost uzšaptane skupine, "govoriti o promjenama koje su došle s prvim Rimeržanima. Bitće dovoljno starih rana koje će se otvoriti a da se ne zadržavamo na onome što se dogodilo kad su pronašli put preko vode, sa zapada.
Ali ono o čemu se mora govoriti jest marš kralja Fingila sa sjevera i pad Asu'e. Pet dugih stoljeća pokrila su velik dio te priče prašinom vremena i neznanja, ali kad je Eahlstan, Kralj Ribara ispisao povelju naše Udruge prije dvije stotine godina, bilo je to s namjerom da pronađe i sačuva takvo znanje. Tako, ima stvari kojeću vam sad reći a koje većina vas nikad nije čula.
"U bitkama kod Knocka, i na ravnici Ach Samratha i u Utanvvashu - ovdje i ondje Fingil i njegova vojska odnosili su pobjede i čvršće stezali omču oko Asu'e. Sithe su izgubili svoje ljudske saveznike na Ljeto-polju, Ach Samrathu, a kad su Hernvstirci bili poraženi, nitko medu Sithama nije se mogao oduprijeti sjevernom željezu."
"Poraženi izdajom!" rekao je princ Gwythinn, zažarena lica i drščući. "Ništa osim izdaje ne bi otjeralo Sinnacha s bojnog polja - pokva-renost Thritinžana, koji su zabili nož Hernvstircima u leđa, nadajući se mrvicama s Fingil ova krvavog stola!"
"Gwythinn!" zalaje Jošua. 'Čuo si Jarnaugu: to su stare rane. Nijedan Thritinžanin nije čak ni prisutan. Zar ćeš skočiti preko stola i udariti vojvodu Isgrimnura zato što je Rimeržanin?"
"Neka pokuša", zareži Einskaldir.
Gwythinn je stresao glavom, posramljen. "U pravu si, Jošua. Jarnauga, moje isprike." Starac je kimnuo, a Lluthov sin okrene se Isgrimnuru. "I naravno, dobri vojvodo, ovdje smo naj vršći saveznici."
"Nema uvrede, mladi gospodaru", nasmiješio se Isgrimnur, ali kraj njega Einskaldir je uhvatio Gwythinnov pogled i njih dvojica su se oštro zagledali jedan u drugoga.
"I tako se dogodilo", nastavio je Jarnauga, kao da prekida nije ni bilo, "da se u Asu'i, premda su joj zidovi bili zaštićeni starim i moćnim činima, premda je bila dom i srce sithske rase, ipak osjećalo da su stvari došle svome kraju, da će novopridošli smrtnici strgnuti kraljevstvo starije vrste i da će Sithe zauvijek nestati iz Osten Arda.
Kralj Ivu'unigato odjenuo se u žalobno bijelo, i sa svojom kraljicom Amerasu provodio je duge dane Fingilove opsade - koji su ubrzo postali mjeseci, a onda i godine, jer čak ni hladni čelik nije mogao slomiti djelo Sitha preko noći - slušajući tužnu glazbu i pjesništvo svjetlijih dana Sitha u Osten Ardu. Izvana, u logorima sjevernjaka u opsadi, Asu'a je još izgledala kao mjesto velike moći, zamotana u sjaj i čarolije... ali unutar sjajne ljuske srce je trunulo.
Jedan je među Sithama, međutim, htio promijeniti stvari, i nije bio zadovoljan da provodi svoje posljednje dane naričući nad izgubljenim mirom i razorenom nevinošću. On je bio Ivu'unigatov sin, a ime mu je bilo... Ineluki."
Bez i jedne riječi, ali ne i bez podosta buke, biskup Anodis skupljao je svoje stvari. Mahnuo je rukom svojem mladom pomoćniku, koji mu je pomogao da ustane.
"Oprostite, Jarnauga", reče Jošua. "Biskupe Anodis, zašto nas napuštate? Kao što čujete, strašne stvari kreću protiv nas. Nadamo se vašoj mudrosti i snazi Majke Crkve da nas vodi."
Anodis je ljutito podigao pogled. "I ja bih trebao tu sjediti, usred ratnog vijeća koje nikad nisam odobravao i slušati ovog... ovog divljaka kako izgovara imena poganskih demona? Pogledajte se - gutate mu svaku riječ kao da čita iz Knjige Aedonove."

"Oni o kojima ja govorim rođeni su davno prije vaše svete knjige, biskupe", rekao je Jarnauga blago, ali glava mu je bila nagnuta oštro, ratoborno.
"To su izmišljotine", zagunđa Anodis. "Mislite da sam ja jedan kiseli starac, ali kažem vam da će vas takve priče za djecu odvesti u propast. Još je tužnije, međutim, da biste mogli povući i cijelu zemlju za sobom."
Ocrtao je znak Drveta pred sobom poput štita pa oteturao van oslonjen o ruku mladog svećenika.
"Izmišljotine ili ne, demoni ili Sithe," rekao je Jošua, ustajući sa svog stolca da pogleda skup, "ovo je moja dvorana, a ja sam zamolio ovog čovjeka da nam kaže što zna. Više ga nitko neće prekinuti." Zaokružio je okom po zasjenjenoj sobi, onda zadovoljno sjedne.
"Sad dobro pazite", rekao je Jarnauga, "jer ovo je srce onog što vam nudim. Govprim o Inelukiju, sinu Erl-kralja Ivu'unigata.
Ineluki, čije ime znači 'eto sjajnog govora' na sithskom jeziku, bio je mlađi od kraljeva dva sina. Zajedno sa svojim starijim bratom Hakatri-jem borio se protiv aždaje Crne Hidohebhi, majke crvenog zmaja Shu-rakaija kojeg je posjekao Svijetli Ivan, i također majke Igjarjuka, bijelog zmaja sjevera."
"Oprosti, Jarnauga?" Ustao je jedan od Gwythinnovih ljudi. "Ovo je nama čudno, ali ne posve nepoznato. Mi Hernvstirci znamo priče o crnoj aždaji, majci svih zmajeva, ali u njima je se naziva Drochnathair."
Jarnauga je potvrdio, kao učitelj učeniku. "To je i bilo njezino ime među prvim ljudima na zapadu, davno prije nego što je Hern izgradio Taig u Hernvsadharcu. Tako komadići starijih istina preživljavaju u pričama koje djeca čuju prije spavanja, ili ih vojnici i lovci dijele oko vatre. Ali Hidohebhi je bilo njezino sithsko ime, a bila je moćnija od sve svoje djece. Pri njezinu ubijanju, što je samo po sebi postalo duga i glasovita priča, Inelukijev brat Hakatri bio je jako ranjen, spaljen aždajinim užasnim vatrama. U cijelom Osten Ardu nije bilo lijeka za njegove opekline ni za beskrajni bol, ali nije mogao ni umrijeti. Konačno gaje kralj stavio u čamac s najpovjerljivijim slugom. Otišli su preko mora na zapad, gdje su se Sithe nadali da postoji zemlja iza zalazećeg sunca, mjesto bez bola, gdje bi Hakatri mogao opet ozdraviti.
Tako je Ineluki, usprkos junačkom djelu brata mu i pogibije Hidohebhi, postao nasljednik svoga oca pod sjenom Hakatrijeva pada. Kri-veći sebe, možda, proveo je duge godine u potrazi za znanjem koje je vjerojatno trebalo biti skriveno od Sitha kao i od ljudi. Isprva je možda mislio da bi mogao ozdraviti svoga brata, vratiti ga s neistraženog zapada... ali kako to uvijek biva s takvim potragama, uskoro je traženje postalo samo sebi svrhom i nagradom, i Ineluki, čija je ljepota jednom bila nečujna glazba palače u Asu'i, postajao je sve više i više stranac svome narodu, istraživač tamnih mjesta.
Tako se zbilo da, kad su se podigli ljudi sa sjevera, pljačkajući i ubijajući da bi okružili Asu'u posljednjim obručem otrovnog željeza, Ineluki bude taj koji će se posvetiti probijanju klopke.
U dubokim pećinama ispod Asu'e, osvijetljenim lukavo smještenim zrcalima, rasli su vrtovi čudodrva, mjesto gdje su Sithe uzgajali stabla čija su neobična drva koristili kao što su južnjaci koristili broncu, a sjevernjaci željezo. Stabla čudodrva, čije je korijenje, kažu neki, posezalo u samo središte zemlje, njegovali su vrtlari posvećeni poput svećenika. Svakog dana izgovarali su stare čini i provodili nepromjenjive obrede koji su omogućavali čudodrvu da raste, dok su kralj i njegov dvor u palači nad njima sve više tonuli u očaj i zaborav.
Ali Ineluki nije zaboravio vrtove, niti je zaboravio mračne knjige koje je pročitao ili zasjenjene putove kojima je prošao u potrazi za mudrošću. U svojim odajama, u koje više nitko drugi nije ulazio, započeo je zadaću za koju je vjerovao da će spasiti Asu'u i Sithe.
Nekako, nanoseći si veliku bol, uspio je nabaviti crno željezo, koje je dao čudesnom drveću kao što redovnik zalijeva svoju lozu. Mnogo stabala, ništa manje osjetljivih nego što su Sithe, oboljelo je i umrlo, ali jedno je preživjelo.
Ineluki je ovio svoje drvo činima, riječima starijim možda i od Sitha, i čarolijama koje su posezale još dublje od korijena čudodrva. Drvo je ponovno poraslo i ojačalo, ali ovaj put otrovno željezo teklo je kroz njega poput krvi. Čuvari svetih vrtova, vidjevši svoje oskvrnute štićenike, pobjegli su. Rekli su kralju Ivu'unigatu i on se zabrinuo, ali smatrajući da je svemu došao kraj, nije htio zaustavljati svoga sina. Od kakve je sad koristi čudodrvo, kad su okruženi ljudima sjajnih očiju sa smrtonosnim željezom u rukama?
Uzgajanje drveta učinilo je Inelukija bolesnim, kao i vrtove, ali volja mu je još bila jača od bilo kakve bolesti. Izdržao je, sve dok konačno nije došlo vrijeme da požanje željenu žetvu. Uzeo je svoj užasni plod, čudodrvo prožeto kobnim željezom, i otišao u kovačnice Asu'e.
Razdrljen, bolestan do ludila, ali pun mrke odlučnosti, gledao je kovače Asu'e kako bježe pred njim i nije mario. Sam je zagrijao kovačke peći do vreline jače nego ikad; sam je izgovorio Riječi Stvaranja, čitavo vrijeme udarajući Maljem Koji Oblikuje, koji nitko osim Vrhovnog Kovača nije nikad prije držao.
Sam je u crvenim dubinama kovačnice napravio mač, strašan sivi mač čija sama duša kao daje odisala očajem. Takve užasne, svetogrdne čini zazvao je Ineluki za njegova kovanja da i sam zrak u Asu'i kao da je pucketao od vrućine, a zidovi su se ljuljali kao udareni nekom divovskom šakom.
Ponio je iskovani mač u veliku dvoranu svoga oca, namjeravajući pokazati svome narodu ono što će ih spasiti. Umjesto toga, njegov je izgled bio tako strašan, tako užasavajući je bio sivi mač, svijetleći gotovo nepodnošljivim svjetlom, da su Sithe u grozi pobjegli iz dvorane, ostavivši samo Inelukija i njegova oca Ivu'unigata."

U sve dubljoj tišini koja je okruživala Jarnaugine riječi, u utihlosti tako potpunoj da se činilo kao da je i vatra prestala pucketati, kao da i ona zadržava dah, Simon je osjetio kako mu se podižu dlačice na vratu i rukama. Neka čudna ošamućenost uvukla se u njega.
... mač! Sivi mač! Vidim ga tako jasno! Što to znači? Zašto mi ta misao neće iz glave? Objema rukama grubo se počešao po glavi, kao da bi mu bol mogla istresti odgovor iz uma.
"Kad je Erl-kralj konačno vidio što mu je sin učinio, zacijelo je osjetio da mu se srce u grudima pretvara u led, jer oštrica koju je Ineluki držao nije bila samo obično oružje, već svetogrđe prema zemlji koja daje i željezo i čudodrvo. Bila je to rupa u tapiseriji stvaranja, i život je curio kroz nju.
"Tako nešto ne smije postojati', rekao je svome sinu. 'Bolje da nestanemo u praznini zaborava, bolje da nam smrtnici oglođu kosti - bolje čak i da nas nikad nije ni bilo nego da takva stvar ikad bude napravljena, a kamoli upotrijebljena.'
Ali Ineluki je bio zaluđen snagom stvari i strašno upleten u čini koje su je stvorile. To je jedino oružje koje će nas spasiti!' rekao je svome ocu. 'Inače će ta stvorenja, ti insekti, prekriti lice zemlje, uništavajući u svom prolazu, brišući ljepotu koju ne mogu ni vidjeti ni shvatiti. Svaku cijenu vrijedi platiti da bi se to spriječilo!'
'Ne', rekao je Ivu'unigato, 'ne. Neke cijene su previsoke. Pogledaj se! Već i sad ti je izjelo srce i um. Ja sam tvoj kralj, kao i tvoj otac, i naređujem ti da ga uništiš, prije nego što te cijelog proždere.'
Ali čuti da njegov otac zahtijeva tako nešto, uništenje mača čije ga je kovanje zamalo ubilo - a učinio je to, mislio je, samo zato da spasi svoj narod od konačne tame - gurnulo je Inelukija preko svih granica. U tom trenutku podigao je mač i probo svoga oca, ubivši sithskog kralja.
Nikad prije nije se dogodilo tako nešto. Kad je Ineluki vidio kako Ivu'unigato leži pred njim, plakao je i plakao, ne samo za svojim ocem, nego i za sobom i svojim narodom. Napokon je podigao sivi mač pred svoje oči. 'Iz tuge si nastao', rekao je, 'i tugu si donio sa sobom. Tuga će ti biti ime.' Tako je nazvao oštricu Jingizu, što na sithskom jeziku znači Tuga."
Tuga... mač po imenu Tuga... Simon je slušao riječi u svom umu kao odjek koji se odbijao od njegovih misli sve dok se nije činilo da će prigušiti Jarnaugine riječi, oluju vani, sve. Zašto mu je to zvučalo tako užasno poznato? Tuga... Jingizu... Tuga...
"Ali priča tu ne završava", rekao je sjevernjak. Glas mu je bivao sve jači dok je njegova priča bacala pokrov nemira na očarane slušatelje. "Ineluki, poludjevši još više zbog onog što je učinio, ipak je podigao krunu svoga oca od bijele brezovine i proglasio se kraljem. Njegova obitelj i narod bili su tako zapanjeni ubojstvom da mu se nisu imali snage oduprijeti. Neki su potajno čak i pozdravili promjenu, posebno njih petorica koji su, kao Ineluki, bili razbješnjeni pomišlju da se pasivno predaju okolnim smrtnicima.
Ineluki je, s Tugom u ruci, bio podivljala snaga. Sa svojih pet slugu - koje su prestravljeni i praznovjerni sjevernjaci nazvali Crvenom Rukom zbog njihova broja i plamenih ogrtača - Ineluki je poveo bitku izvan zidova Asu'e, prvi put u gotovo tri godine opsade. Samo brojnost, željezom oboružane tisuće Fingilovih hordi, spriječili su noćni užas koji je postao Ineluki ne bi li slomio opsadu. Kako je bilo, da su se drugi Sithe okupili iza njih, možda bi sithski kraljevi još hodali bedemima Vi-sotvrđe.
Ali Inelukijev narod nije više imao volje za borbu. Umjesto toga, bojeći se svog novog kralja i prestravljen njegovim ubojstvom Ivu'unigata, iskoristio je pokolj koji su prouzročili Ineluki i njegova Crvena Ruka da pobjegne iz Asu'e, predvođene kraljicom Amerasu i Shima'onarijem, sinom Inelukijeva zmajem prokleta brata Hakatrija. Odbjegli su u tamne, ali zaštitničke puteljke šume Aldheorte, skrivajući se od krvlju zaluđenih smrtnika i svog vlastitog kralja.
Tako je malo tko ostao s Inelukijem, osim njegovih pet ratnika u svjetlucavom skeletu Asu'e. Čak i njegova moćna magija pokazala se preslabom, konačno, da se odupre brojnosti Fingilove vojske. Sjeverni šamani izgovorili su svoje čini. Posljednje zaštitne čarolije nestale su s drevnih zidova. Katranom, slamom i bakljama Rimeržani su zapalili nježne zgrade. Dok su se dim i palucavi plamenovi podizali, sjevernjaci su istjerali posljednje Sithe - one koji su bili preslabi ili prebojažljivi da bi pobjegli, ili koji su bili osjećali preveliku odanost svojem prastarom domu. U tim vatrama Fingilovi Rimeržani počinili su stravična djela; preostali Sithe nisu imali snage da se odupru. Njihovu svijetu došao je kraj. Okrutnim ubojstvima, bezdušnim mučenjima i silovanjima žrtava koje se nisu opirale, nasmijanim uništavanjem tisuća predivnih i nena-domjestivih stvari - svime time Fingil Crvenoruki i njegova vojska stavili su svoj grimizni pečat na našu povijest i ostavili mrlju koja se nikad neće moći isprati. Zacijelo su oni koji su bili pobjegli u šumu čuli vris-kove i drhtali, i zazivali svoje pretke u potrazi za pravdom.
U tom posljednjem, najkobnijem času, Ineluki je poveo svoju Crvenu Ruku i popeo se na vrh najvišeg tornja. Odlučio je, činilo se jasnim, da ono što Sithe više neće nastanjivati neće nikad biti dom ljudi.
Tog je dana izgovorio riječi groznije od bilo kojih koje je prije izrekao, puno nesretnije čak i od onih kojima se poslužio da istka dušu Tuge. Glas mu je odzvanjao iznad požara, u dvorištu su Rimeržani vriš-teći padali, pocrnjelih lica. Krv im je tekla iz očiju i ušiju. Zapijevanje se podiglo do nepodnošljivih visina, a onda postalo strašan krik agonije. Divovska munja pobijelila je nebo, a slijedila ju je trenutak kasnije tama, tako potpuna da je čak i Fingil, u svom šatoru udaljenom čitavu milju, mislio da je oslijepio.

Ali, na neki način, Ineluki nije uspio. Asu'a je još stajala, i još gorjela, premda je sad veliki dio Fingilove vojske ležao zavijajući i umirući na tlu u podnožju tornja. Na samom vrhu tornja, čudno netaknutom dimom i plamenom, vjetar je raznosio šest hrpica sivog pepela, rasipajući ih polako po podu."
Tuga... U Simonovoj glavi se vrtjelo i bilo mu je teško disati. Svjetlo baklji kao daje divlje palucalo. Obronak.Čuo sam kotače kola... donijeli su Tugu! Sjećam se da je bila poput đavola u kutiji... srce sve tuge.
"I tako je Ineluki umro. Jedan od Fingilovih časnika, kad je nekoliko minuta kasnije izdisao, zakleo se da je ugledao neki veliki obris kako se izdvaja od tornja, grimizan kao ugljen u vatri, zavrtložen kao dim, grabeći prema nebu kao golema crvena ruka..."
"Neeee!" poviče Simon skačući na noge. Neka ruka je posegnula da ga zaustavi, zatim još jedna, ali otresao ih je kao da su paučina. "Donijeli su sivi mač, užasni mač! A onda sam vidio njega! Vidio sam Inelu-kija! Biojc.bioje...!"
Soba se ljuljala naprijed-natrag, a zabuljena lica - Isgrimnur, Bina-bik, starac Jarnauga - nadnosila su se nad njega kao ribe koje iskaču iz bare. Htio je još govoriti, reći im svima za obronak i bijele demone, ali pred njegovim očima netko je povlačio crni zastor i nešto mu je rikalo u ušima...
Simon je trčao kroz mračna mjesta, a jedini suputnici bile su mu riječi u praznini.
Sanjar! Došao k nama! Ovdje je jedno mjesto spremno za tebe!
Dječak! Smrtno dijete! Stoje vidjelo, stoje vidjelo?
Smrznite mu oči i odnesite ga u sjenu. Pokrijte ga ljepljivim, bodljikavim mrazom.
Neki obris se nadnosio nad njega, sjena s rogovima masivna poput brijega. Nosilo je krunu od blijedog kamenja, a oči su bile crvene vatre. Crvena mu je bila i ruka, pa kad gaje zgrabila i podigla, prsti su mu gorjeli poput zapaljenih grana. Bijeli plamenovi palucali su svuda uokolo, ljuljajući se kroz tamu kao svjetlo svijeća.
Kotač se okreće, smrtnice, okreće, okreće... Tko si ti da ga zaustaviš?
Mušica je on, mala mušica...
Grimizni prsti su se stisnuli, a vatrene oči zasjale mračnim i beskrajnim veseljem. Simon je vrištao i vrištao, ali odgovorio mu je samo nemilosrdni smijeh.
Probudio se iz čudnog vrtloga zapijevajućih glasova i grabežljivih ruku. Otkrio je svoj san odražen u krugu lica koja su se naginjala nad njega, blijeda u svjetlu baklji kao vještičji krug gljiva. Iza mutnih lica zidovi kao da su bili pokriveni točkicama sjajnog svjetla koje se penjalo gore u tamu.
"Budi se", rekao je neki glas. Odjednom su se svjetlucave točke raščistile u redove zdjela obješenih na kuke. Ležao je na podu nekakve ostave.
"Ne djeluje dobro", rekao je duboki glas uzrujano. "Bolje da mu donesem još vode."
"Sigurna sam da će mu biti dobro ako se želite vratiti unutra", odvratio je prvi glas. Simon je škiljio i treptao sve dok lice koje je pripadalo glasu više nije bilo samo mutna mrlja. Marja - ne, to je bila Minamele, kleči pokraj njega; nije mogao ne primijetiti da je rub njezine haljine ležao zgužvan pod njom na prljavom kamenom podu.
"Ne, ne", rekao je drugi: vojvoda Isgrimnur, uzrujano cupkajući svoju bradu.
"Što se... dogodilo?" Je li pao i udario glavom? Oprezno je posegnuo da popipa, ali bol je bio opći, nije bilo nikakve kvrge.
"Samo si se srušio, dečko", zagunđao je Isgrimnur. "Vikao si o... o stvarima koje si vidio. Ja sam te donio ovamo i zamalo sam pri tome zaradio kilu."
"A onda'je samo stajao i buljio u tebe kako ležiš na podu", rekla je Miriamele oštro. "Sva sreća da sam naišla." Pogledala je gore prema Ri-meržaninu. "Borite se u bitkama, zar ne? Što radite kad je netko ranjen - buljite u njih?"
"To je drugo", rekao je vojvoda braneći se. "Previješ ih ako krvare. Odneseš ih kući na štitu ako su mrtvi."
"Kako je to lukavo", odrezala je Miriamele, ali Simon je vidio da joj prigušeni smiješak povlači usne. "A ako ne krvare i nisu mrtvi, samo ih prekoračite, valjda? Nije važno." Isgrimnur je zatvorio usta i povukao si bradu.
Princeza je nastavila brisati Simonovo čelo vlažnom maramicom. Nije mogao zamisliti kako mu to koristi, ali zasad je bio zadovoljan da samo leži i da se njegovati. Znao je da će uskoro morati nekome objasniti što se dogodilo.
"Ja... znao sam da te prepoznajem, dečko", rekao je Isgrimnur konačno. "Ti si onaj mali iz Svetog Hoderunda, je 1' tako? I taj trol... činilo mi se da sam vidio..."
Vrata ostave šire su se otvorila. "Ah! Simon! Nadam se da se nalaziš boljeg osjećaja."
"Binabik", rekao je Simon, trudeći se da ustane. Miriamele mu je blago, ali odlučno pritisla prsa, tjerajući ga da legne. "Jesam ga vidio, stvarno jesam! To je onočega se nisam mogao sjetiti! Obronak, i vatra, i... i..."
"Znam, prijatelju Simone, našao sam se shvatiti mnogo stvari kad si ustao - međutim, ne sve. Ima u ovoj zagonetki još puno nerazjašnjenoga."
"Oni tamo sigurno misle da sam lud", zastenjao je Simon odguru-jući princezinu ruku, ali ipak uživajući u dodiru. Što ona misli? Sad ga je gledala kao što odrasla djevojka gleda neposlušnog mlađeg brata. Proklete bile i žene i djevojke!
"Ne, Simone", rekao je Binabik, spuštajući se uz Miriamele da ga pažljivo pregleda. "Dao sam se na pričanje mnogih priča, a među njima i naše zajedničke pustolovine. Jarnauga je potvrdio mnogo toga što je moj gospodar

htio samo natuknuti. On je također primio jednu od posljednjih Morgenesovih poruka. Ne, nisi smatran ludim, premda mislim da mnogi još ne vjeruju u pravu opasnost. Osobito barun Devasalles, mnijenja sam."
"Hmmm", Isgrimnur je povukaočizmom po podu. "Ako je malom dobro, mislim da bih se trebao vratiti. Simon, zar ne? Da, pa... ti i ja, mi ćemo još razgovarati." Vojvoda je izveo svoj nemali obujam iz uske ostave i spustio se hodnikom.
"A i ja ću krenuti tamo", rekla je Miriamele, oštro otresajući najgoru prašinu sa svoje haljine. "Ima stvari koje ne bi trebali odlučiti prije nego što mene saslušaju, što god mislio moj stric."
Simon joj je htio zahvaliti, ali nije mogao smisliti što bi rekao ovako ležeći na leđima a što ga ne bi učinilo još smješnijim. Kad je odlučio odbaciti svoj ponos, princeza je nestala u vrtlogu svile.
"A ako si se ti oporavio do dostatnosti, Simone," rekao je Binabik, pružajući malu, zdepastu ruku, "onda ima stvari koje moramo čuti u dvorani vijeća, jer mnijenja sam da Naglimund nikad nije vidio Raed poput ovoga."
"Prije svega, mladiću," rekao je Jarnauga, "dok vjerujem svemu što si nam rekao, moraš znati da nije Ineluki bio onaj kojeg si vidio na obronku." Vatre su dogorjele do zadrijemalog žara, ali nitko nije napuštao dvoranu. "Da si vidio Kralja Oluje, u obliku koji sad sigurno nosi, to bi te ostavilo kao spaljenu, bezumnu ljušturu koja leži pokraj Kamenja Gnjeva. Ne, ono što si vidio - osim blijedih Norna i Elije i njegovih vazala - bio je jedan od Crvene Ruke. Čak i tako, čini mi se čudesnim da si se izvukao iz takvog noćnog priviđenja čitava srca i uma."
"Ali... ali..." Dok se prisjećao onog što je starac bio govorio tik prije nego što se zid zaborava srušio, prosipajući sjećanje na tu užasnu noć -Kamena noć, nazvao ju je doktor - Simon se opet osjetio zbunjeno i smeteno. "Ali mislio sam da ste rekli kako su Ineluki i njegova... Crvena Ruka... mrtvi?"
"Mrtvi, da; njihovi zemaljski oblici posve su izgorjeli u onim posljednjim užarenim trenucima. Ali nešto je preživjelo: postojao je netko ili nešto što je moglo obnoviti mač Tugu. Nekako - a nije mi bilo potrebno tvoje iskustvo da bih to znao, jer zbog toga je Savez pergamene i bio stvoren - Ineluki i njegova Crvena Ruka su preživjeli: kao živi snovi ili misli, možda, sjenke koje na okupu održava samo mržnja, i strašne rune Inelukijevih posljednjih čini. Ali nekako, tama koja je na kraju bila Ine-lukijev um, nije umrla.
Kralj Ealhstan Fiskerne došao je tri stoljeća kasnije u Visotvrđu, dvorac koji je stajao nad kostima Asu'e. Ealhstan je bio mudar, tražio je znanje i pronašao stvari u razvalinama pod Visotvrđom koje su mu rekle da Ineluki nije posve uništen. Osnovao je Savez čiji sam ja član -a sad nas naglo ima sve manje i manje, s gubitkom Morgenesa i Ookequ-ka - tako da se staro znanje ne izgubi. Ne samo znanje tamnog gospodara Sitha, nego i druge stvari, jer to su bila zla vremena na sjeveru Osten Arda. Kroz godine se otkrilo, ili bolje reći pogodilo, da je nekako Ineluki, ili njegov duh ili sjena ili živa volja, postao opet prisutan među jedinima koji bi mu poželjeli dobrodošlicu."
"Norni!" rekao je Binabik, kao da se zid magle naglo raščistio pred njim.
"Norni", složi se Jarnauga. "Dvojim da su isprva čak i Bijele lisice znale što je on postao, ali uskoro je njegov utjecaj na Sturmspeiku postao nedvojbeno prevelik da bi mu itko mogao što zanijekati. Njegova Crvena Ruka se također vratila s njim, premda ne ni u kakvom obliku koji je već viđen na ovoj zemlji."
"A mislili smo da je Loken kojeg obožavaju crni Rimeržani samo naš vlastiti bog vatre preostao iz neznabožačkih vremena", rekao je Is-grimnur začuđeno. "Da sam samo znao koliko su se udaljili s puta svjetla..." Okrznuo je prstima Drvo koje mu je visjelo oko vrata. "Usirese!" dahne tiho.
Princ Jošua, koji je dugo bio slušao bez riječi, sad se nagnuo naprijed. "Ali zašto, ako je zaista taj demon iz prošlosti naš najveći neprijatelj, zašto se ne pokaže? Zašto se igra mačke i miša preko mog brata Elije?"
"Sad dolazimo do mjesta gdje moje duge godine učenja na vrhu Tungoldvra ne mogu biti od pomoći", slegne Jarnauga. "Promatrao sam, slušao, pa promatrao, zato sam i bio tamo - ali što se događa u umu nekog kao što je Kralj Oluje je izvan mojih moći domišljanja."
Ethelferth od Tinsetta ustao je i pročistio grlo. Jošua mu kimne da govori.
"Ako je sve to istina... a u glavi mi se vrti od svega ovoga, mogu vam reći... onda možda. ..ja mogu pogoditi ovo posljednje." Ogledao se oko sebe, kao da očekuje da će ga netko uzvikom ukoriti za preuzetnost, ali vidjevši na licima oko sebe samo zabrinutost i zbunjenost, opet je pročistio grlo i nastavio. "Rimeržani", nagnuo se glavom prema starom Jar-naugi, "kažu daje njihov Ealhstan Fiskerne taj koji je prvi primijetio da se taj Kralj Oluje vratio. To je bilo tri stotine godina nakon što je Fin-gil osvojio Visotvrđu - ili kako se već onda zvala. Odonda je prošlo gotovo dvije stotine godina. Meni zvuči kao daje taj... demon, pretpostavljam, trebao dugo vremena da opet osnaži. Dakle", produžio je, "mi svi znamo, mi ljudi koji smo imali zemlje pokraj pohlepnih susjeda", kradomice je prepredeno pogledao prema Ordmaeru, ali debeli barun je posve poblijedio već prije nekog vremena i kao da nije primijetio nagovještaj, "da je najbolji način da ostaneš siguran, i pribaviš si vremena da ojačaš, taj da natjeraš svoje susjede na međusobnu borbu. Meni se čini da se ovdje upravo to događa. Taj ri-merški demon daje Eliji dar, a onda ga zavadi s njegovim barunima, vojvodama i ostalima." Ethelferth je pogledao oko sebe, povukao si tuniku i sjeo.
"Nije to 'rimerški demon'", zareži Einskaldir. "Mi smo pomazani Aedoniti."
Jošua se nije obazirao na sjevernjakovu upadicu. "Ima istine u tome što kažeš, plemeniti Ethelferth, ali mislim da će se oni koji poznaju Eliju složiti s tim da on ima i vlastitih planova."
"Nije mu trebao nikakav sithski demon da mi ukrade zemlju", reče Isgrimnur ogorčeno.

"Pa ipak", nastavi Jošua, "smatram Jarnaugu i Binabika od Yiaqa-nuca... i mladog Simona, koji je bio šegrt doktora Morgenesa... vrijednim povjerenja, iako mi njihova priča nije ugodna. Volio bih da mogu reći kako ne vjerujem tim pričama, nisam još siguran što vjerujem, ali ne mogu ih ni odbaciti." Opet se okrenuo Jarnaugi, koji je željeznim ža-račem poticao najbližu vatru. "Ako su ova strašna upozorenja koja nam donosiš istinita, reci mi jednu stvar: što Ineluki želi?"
Starac se zagledao u vatru, onda je opet oštro potakne. "Kao što sam rekao, prince Jošua, moja je zadaća bila da budem oči Saveza. I Morge-nes i učitelj mladoga Binabika znali su više od mene o tome što bi moglo vrebati u umu gospodara Olujnog vrha." Podigao je ruku da preduhitri još pitanja. "Kad bih morao pogađati, rekao bih ovo: pomislite na mržnju koja je održala Inelukija na životu u praznini, koja ga je vratila iz vatri njegove vlastite smrti..."
"Ono što Ineluki hoće, dakle," Jošuin glas teško je pao u mračnu, zadihanu dvoranu, "jest osveta?"
Jarnauga je samo buljio u žar.
"O mnogo čemu treba razmisliti", rekao je gospodar Naglimunda, "i nikakva se odluka ne može olako donijeti." Ustao je, visok i blijed, vitkog lica kao maske pred skrivenim mislima. "Vratit ćemo se ovamo sutra u suton." Izašao je, s po jednim u sivo odjevenim stražarom sa svake strane.
U dvorani, ljudi su se osvrtali i gledali, onda poustajaše, okupljajući se u malim, tihim skupinama. Simon je ugledao Miriamele, koja nije dobila ni priliku da govori, kako izlazi između Einskaldira i šepavog vojvode Isgrimnura.
"Hajde, Simone", rekao je Binabik vukući ga za rukav. "Mislim da ću pustiti Qantaqu na trčanje, sad kad se kiša malo ublažila. Takve stvari moramo iskoristiti. U ovom trenutku još nisam izgubio volju za razmišljanjem dok hodam s vjetrom na licu... a mnogo toga moram misliti."
"Binabik", reče Simon konačno. Iscrpljujući dan teško je prebacio preko leđa. "Sjećaš li se sna koji sam imao... koji smo svi imali... u Gelojinoj kući? Olujni vrh... i ona knjiga?"
"Da", reče čovječuljak ozbiljno. "To je jedna od stvari koje me zabrinjavaju. Riječi, riječi koje si vidio, one me hvataju. Nalazim se u strahu da se u njima krije neka strašno važna zagonetka."
"Du... Du Svar..." Simon se borio sa svojim zamućenim sjećanjem. "Du..."
"Du Svardenvyrd, bilo je", uzdahne Binabik. "Usud Mačeva."
Vreli zrak bolno je udarao po Prvratesovu obrijanom i nezaštićenom licu, ali on sebi nije dopuštao ni najmanji znak nelagode. Kad je prolazio kroz talionicu, uzlepršane halje, imao je zadovoljstvo vidjeti kako radnici, lica pokrivenih maskama i debelo zaštićeni ogrtačima, bulje u nj i trzaju se prilikom njegova prolaska. Živahan u pulsirajućem svjetlu talionice, zahihotao je načas se zamišljajući nekim arhidemonom koji se šeće pločnicima Pakla, a sitni podđavolci se raštrkavaju pred njim.
Trenutak kasnije raspoloženje mu se rastopilo. Namrštio se. Nešto se dogodilo s onim malim štakorom od čarobnjakova dječaka - Pryra-tes je to znao. Osjetio je to jasno kao da ga je netko ubo nečim oštrim. Postojala je neka čudna, slabašna veza između njih dvojice još od Kamene noći; grizla ga je i glodala mu koncentraciju. Posao te noći bio je
previše važan, previše opasan da bi dopustio bilo kakvo miješanje sa strane. Sad je dječak opet razmišljao o toj noći, vjerojatno pričajući sve što zna pred Lluthom, ili Jošuom, ili nekim. Nešto ozbiljno trebat će učiniti s tim gadnim, znatiželjnim dječakom.
Zastao je pred velikim loncem za taljenje i uspravio se, ruku prekriženih na grudima. Stajao je tako dosta dugo, već ljut, postajući sve ljući što je duže čekao. Konačno je jedan od talioničara požurio k njemu i nespretno se poklonio zbog koljena zarobljenih u debelim hlačama.
"Kako vam možemo služiti, gospodaru Prvrates?" rekao ječovjek prigušena glasa zbog vlažne krpe omotane oko donjeg dijela lica.
Svećenik je bez riječi zurio dovoljno dugo da promijeni čovjekov djelomično otkriveni izraz od nelagode u pravi strah.
"Gdje je nadglednik?" siknuo je.
"Tamo, oče." Čovjek je pokazao na jedan od tamnih otvora na pećinskom zidu talionice. "Jedan od polužnih kotača na dizalici je otišao... vaša Uzvišenosti."
To je bilo nepotrebno, budući da još službeno nije bio ništa više od običnog svećenika, ali zvuk nije bilo neugodno čuti.
"Pa...?" upita Prvrates. Čovjek nije odgovorio. Prvrates ga je oštro udario po potkoljenici. "Dovediga, onda!" poviče.
Sa širokim poklonom čovjek je odšepao, krećući se kao tek proho-dalo dijete u svojoj podstavljenoj odjeći.
Prvrates je bio svjestan kapi znoja koje su mu se stvarale načelu, a iz peći izbljuvanog zraka koji kao da mu je iznutra pekao pluća, ali svejedno mu je crte lica istegao trenutni osmijeh: Bog... ili Tko Već... znao je daje podnio i gore.
Nadglednik je konačno došao, velik i spor. Njegova visina, kad se konačno zaustavio i zastao nadnoseći se nad Prvratesom, bila je gotovo sama po sebi dovoljna kao uvreda.
"Pretpostavljam da znaš zašto sam došao?" rekao je svećenik, svjetlucavih crnih očiju, usta zategnutih od zlovolje.

"Zbog strojeva", odvratio je drugi, tihog ali djetinje natmurenog glasa.
"Da, zbog strojeva za opsadu!" odreže Prvrates. "Skini tu prokletu masku, Inch, tako da te vidim kad razgovaram s tobom."
Nadglednik je posegnuo dlakavom šapom i potegao tkaninu. Njegovo uništeno lice, namreškano ožiljcima opeklina oko prazne desne očne duplje, pojačalo je svećenikov dojam da stoji u jednom od predvorja Paklenih dvora.
"Strojevi nisu gotovi", reče Inch tvrdoglavo. "Izgubili smo tričovjeka kad se onaj najveći urušio prošli drornik. Sporo ide."
"Znam da nisu gotovi. Uzmi više ljudi. Aedon zna da ih po Visotvrđi ima dovoljno koji ništa ne rade. Natjerat ćemo neke od plemića da rade, neka dobiju nekoliko žuljeva na svojim finim rukama. Ali kralj ih želi dovršene. Deset dana, proklet bio!"
Inchova jedina obrva polako se digla, kao pokretni most. "Naglimund. On ide na Naglimund, zar ne?" U oku mu je zasjalo gladno svjetlo.
"To nije za brigu takvih kao ti, ti izbrazdani majmune", reče Pryra-tes prezrivoi "Samo ih ti dovrši! Znaš zašto si dobio ovo bolje mjesto -ali možemo ti ga i oduzeti..."
Prvrates je osjećao Inchov pogled na sebi dok je odlazio, osjećao je čovjekovu kamenu prisutnost u dimljivom, ustreptalom svjetlu. Opet se zapitao je li bilo pametno ostaviti tog glupana na životu, i ako nije, bi li trebao ispraviti pogrešku.
Svećenik je došao do jednog od širokih odmorišta s hodnicima koji su vodili lijevo i desno, i već krenuo sljedećim stubištem ravno naprijed, kad je jedna tamna prilika naglo iskliznula iz sjenki.
"Prvrates?"
Svećenik je imao takve živce da ne bi povikao ni kad bi ga netko udario sjekirom. Ipak je osjetio kako mu se srce ubrzalo.
"Vaše Veličanstvo", rekao je mirno.
Elija je, u nenamjernom oponašanju talioničara iz podruma, nosio svoju crnu kapucu uz lice. Uvijek je tako hodao uokolo ovih dana, bar kad bi napustio svoje odaje - kao što je uvijek nosio i mač u toku. Dobitak te oštrice donio je kralju moć kakvu je vrlo mali broj smrtnika ikad imao, ali nije došla bez cijene. Crveni svećenik bio je dovoljno mudar da zna kako je obračun takve nagodbe vrlo profinjena znanost.
"Ja... ne mogu spavati, Prvrates."
"Razumljivo, kralju moj. Mnogo je tereta na vašim ramenima."
"Ti mi pomažeš... u mnogima od njih. Jesi li se raspitao za opsadne strojeve?"
Prvrates je kimnuo, onda shvati da zakukuljeni Elija to ne mora vidjeti na tamnom odmorištu. "Da, gospodaru. Volio bih na ražnju ispeći Incha, tu svinju od naglednika, na nekoj od njegovih vlastitih vatri. Ali dobit ćemo ih, gospodaru, na ovaj ili onaj način."
Kralj je dugo šutio, gladeći balčak svog mača. "Naglimund se mora slomiti", reče Elija konačno. "Jošua mi prkosi."
"On vam više nije brat, gospodaru, samo vaš neprijatelj", reče Prvrates.
"Ne, ne..." rekao je Elija polako, duboko zamišljen. "On jest moj brat. Baš mu zato ne mogu dopustiti da mi prkosi. To mi se čini očitim. Nije li to očito, Prvrates?"
"Naravno, Vaše Veličanstvo."
Kralj je čvršće privukao svoj ogrtač oko sebe, kao da se zaštiti od nekog hladnog vjetra, ali zrak koji je dopirao odozdo bio je zgusnut vrelinom talioničkih peći.
"Jesi li već pronašao moju kćer, Prvrates?" upita Elija naglo, podižući pogled. Svećenik je jedva mogao vidjeti sjaj oka i sjenu kraljeva lica u pećini njegove kapuce.
"Kako sam vam i rekao, gospodaru, ako nije otišla u Nabban, k obitelji svoje majke - a naši uhode nisu tog mišljenja - onda je u Naglimun-du s Jošuom."
"Miriamele." Izdahnuto ime odlepršalo je niz kameno stubište. "Moram je dobiti natrag. Moram!" Kralj je ispružio ruku otvorene šake, polako je stišćući u pest pred sobom. "Ona je jedini komad dobrog mesa koji ću spasiti iz skršene ljušture kuće moga brata. Ostalo ću zatući u prašinu."
"Sad imate snage za to, kralju moj", reče Prvrates. "A imate i moćne prijatelje."
"Da." Veliki kralj je polako kimnuo. "Da, to je istina. A što je s lovcem Ingenom Jeggerom? On nije našao moju kćer, ali nije se ni vratio. Gdje je on?"
"Još lovi čarobnjakova dječaka, Veličanstvo. To je postalo neka vrsta... privatne osvete." Prvrates je mahnuo rukom, kao da pokušava otjerati neugodno sjećanje na Crnog Rimeržanina.
"Mnogo truda, čini mi se, troši se u pokušajima da se pronađe taj dječak za kojeg kažeš da zna nekoliko naših tajni." Kralj se namrštio i progovorio grubo. "Volio bih da se toliko truda ulaže u moju krv i meso. Nisam zadovoljan." Na trenutak, njegove zasjenjene oči ljutilo su bljesnule. Okrenuo se da ode, onda stane.
"Prvrates?" Kraljev glas se opet promijenio. "Da, gospodaru?"
"Misliš li da ću bolje spavati... kad Naglimund bude srušen, i kad opet budem imao svoju kćer?"
"Siguran sam u to, kralju moj." "Dobro. Tako ću u tome još više uživati."

Elija je nestao uz zasjenjeni hodnik. Prvrates se nije pomakao, već je osluškivao kraljeve korake na odlasku, stopljene s čekićima Erkvnlan-da, čija je zvonjava monotono odzvanjala dolje u dubinama.

34

Zaboravljeni mačevi

Vorzheva je bila ljuta. Četkica joj je zadrhtala u ruci, crvena crta pre-vukla joj se na bradu.
"Vidiš što sam napravila!" rekla je, s bijesom koji je još zadebljao njezin teški thrithinški naglasak. "Okrutno me požuruješ." Potapkala je usta maramicom i počela ispočetka.
"Aedona mu, ženo, ima i važnijih stvari koje se spremaju od tvojih mazanja usana." Jošua je ustao i nastavio šetkati.
"Nemoj tako razgovarati sa mnom, moj gospodaru! I nemoj tako hodati iza mene..." mahnula je rukom, tražeći riječi, "... amo-tamo, amo--tamo. Ako me moraš izbaciti na hodnik kao vojničku kurvu, bar mi dopusti da se prvo uredim."
Princ je uzeo željezni žarač pa se sagne da pročačka vatru. "Ne 'izbacujem te na hodnik', moja gospo."
"Ako jesam tvoja gospa," namršti se Vorzheva, "zašto onda ne mogu ostati? Sramiš me se."
"Jer ćemo razgovarati o stvarima koje nisu tvoja briga. Ako nisi primijetila, spremamo se za rat. Žao mi je ako ti to stvara neugodnosti." Zagundao je i ustao, pažljivo odlažući žarač natrag uz ognjište. "Idi i razgovaraj s drugim dvorskim damama. I veseli se što ne moraš nositi moje terete."
Vorzheva se okrenula da ga pogleda u oči. "Druge dame me mrze!" rekla je, stisnutih očiju, s jednim uvojkom crne kose koji se oslobodio i pao joj preko obraza. 'Čujem ih da šapuću o Jošuinoj drolji s pašnjaka. I ja mrzim njih - sjevernjačke krave! Na zemlji mog oca bi ih išibali za takav... takav..." hrvala se s još nepoznatim jezikom, "... takav manjak poštovanja!" Udahnula je da smiri drhtanje.
"Zašto si tako hladan prema meni?" upitala je konačno. "I zašto si me doveo ovamo, u ovu hladnu zemlju?"
Princ je podigao pogled i na trenutak mu se mrko lice smekšalo. "Ponekad se pitam." Polako je stresao glavom, "Molim te, ako prezireš društvo drugih dvorskih dama, onda potraži svirača da ti pjeva. Molim te. Ne želim se večeras svađati."
"Ni bilo koje druge večeri", odreže Vorzheva. "Kao da uopće ne želiš mene - samo stare stvari, da, da, to te zanima! Ti i tvoje stare knjige!"
Jošuino strpljenje bližilo se kraju. "Događaji o kojima ćemo večeras razgovarati su stari, da, ali važni su za našu današnju borbu. Prokletstvo, ženo, ja sam princ ove zemlje i ne mogu izbjegavati svoje odgovornosti!"
"Bolje ti ide nego što misliš, prinče Jošua", odvratila je ledeno, prebacujući ogrtač preko ramena.
Kad je došla do vrata, okrenula se. "Mrzim to kako razmišljaš uvijek i samo o prošlosti - stare knjige, stare bitke, stara povijest..." usne su joj se skupile, "stare ljubavi."
Vrata su se zatvorila za njom.
"Hvala vam, prinče, što ste nas primili u svojim odajama", reče Bi-nabik. Njegovo okruglasto lice bilo je uznemireno. "Ne bih postavio takav zahtjev da ne smatram ovo vrlo važnim."
"Naravno, Binabik", reče princ. "I meni je draže razgovarati u tišem okolišu."
Trol i stari Jarnauga privukli su tvrde drvene stolce da sjednu do Jo-šue za njegov stol. Otac Strangveard, koji ih je pratio, tiho je hodao po sobi razgledavajući tapiserije. U svim svojim godinama u Naglimundu, ovo je bilo prvi put da se našao u princevim privatnim odajama.
"Još sam sav zbunjen stvarima koje sam sinoć čuo", rekao je Jošua, onda pokaže na listove pergamenta koje je Binabik podastro pred njim. "A sad kažete da ima još toga što moram doznati?" Princ im je ponudio mali, snuždeni osmijeh. "Bog me sigurno kažnjava. Prvo mi daje moj najgori košmar da moram upravljati zamkom pod opsadom, a onda ga još komplicira svim ovim."
Jarnauga se nagnuo naprijed. "Samo molim vas zapamtite, prinče Jošua, da ne govorimo ni o kakvoj noćnoj mori, već o mračnoj stvarnosti. Nitko od nas ne može si dopustiti blagodar uvjerenja daje sve ovo tlapnja."
"Otac Strangveard i ja danima smo tražili po arhivima dvorca," rekao je Binabik, "sve otkako sam došao, pokušavajući pronaći značenje Usuda Mačeva."
"Mislite onaj san o kojem ste mi pričali?" upitao je Jošua, lijeno listajući po ispisanim stranicama na stolu. "Onaj koji ste ti i dječak imali u vještičinoj kući?"
"I ne samo oni", objavio je Jarnauga. Oči su mu bile oštre kao iveri plavog leda. "U noćima prije nego što sam otišao iz Tungoldvra, i ja sam sanjao o nekoj velikoj knjizi. Na njoj je vatrenim slovima bilo ispisano Du Svardenvyrd."
"Naravno, čuo sam za knjigu svećenika Nissesa", rekao je princ kimajući, "kad sam bio na naukama kod usirske braće. Bila je ozloglašena, ali više ne postoji. Nećete mi valjda reći da ste pronašli jedan primjerak tu u našoj dvorskoj knjižnici?"
"Ne zato što nismo tražili", odvrati Binabik. "Da se nalazi bilo gdje osim možda u Sancellanu Aedonitisu, bila bi ovdje. Strangveard je skupio knjižnicu velike čudesnosti."

"Vrlo ljubazno", rekao je arhivar, okrenut zidu kao da proučava tapiseriju tako da mu nedolično crvenilo zadovoljstva ne bi narušilo reputaciju staloženog povjesničara.
"Zapravo, usprkos svom Strangveardovu i mom lovljenju, Jarnauga se našao djelomično riješiti naš problem", nastavi Binabik.
Starac se nagnuo naprijed i lupio koščatim prstom po pergamentu. "Bila je to čista sreća, što je, nadam se, dobar predznak za sve nas. Mor-genes mi je jednom pisao da se raspita o Nissesu - koji je, naravno, bio Rimeržanin poput mene - da bi lakše ispunio neke praznine u životopisu vašeg oca, kralja Ivana. Bio sam mu od male pomoći, bojim se. Rekao sam mu sve što znam. Ali sam se sjetio njegova raspitivanja."
"I", reče Binabik uzbuđeno, "još jedan udar sretnosti: jedina stvar koju je mladi Simon spasio iz uništenih Morgenesovih odaja bila je... ova knjiga!" Dograbio je svežanj papira u svoju zdepastu tamnu ruku i mahnuo njime. "'Život i kraljevanja kralja Ivana Prosvjetitelja, napisao Morgenes Ercestres' - doktor Morgenes iz Erchestera. Na jedan drugi način, doktor je tu s nama!"
"Dugujemo mu više no što možemo izreći", objavio je Jarnauga odmjereno. "On je vidio dolazak mračnih dana i obavio je mnoge pripreme - od kojih za neke;oš ne znamo."
"Ali najvažnije za ovaj sadašnji trenutak", ubacio se trol, "je ovo: njegov životopis Svijetlog Ivana. Gledajte!" Gurnuo je papire u Jošuine ruke. Princ ih je prolistao. Onda podigne pogled, blago se smiješeći.
"Čitanje Nissesova zapetljanog, zastarjelog jezika podsjeća me na studentske dane, kad sam čeprkao po arhivima Sancellana Aedonitisa." Sa žaljenjem je stresao glavom. "Ovo je sve vrlo zanimljivo, naravno, i molim se da ću jednog dana imati vremena da pročitam čitavo Morge-nesovo djelo, ali još ne razumijem." Podigao je stranicu koju je bio čitao. "Ovdje je opis kovanja oštrice Tuge, ali ne vidim nikakvih informacija koje nam Jarnauga nije već dao. Od kakve je ovo koristi?"
Binabik, s Jošuinim dopuštenjem, opet uzme rukopis. "Moramo gledati bliže, prinče Jošua", rekao je. "Morgenes citira iz Nissesa - i činjenica da je zaista pročitao bar dio Du Svardenvyrda samo mi potvrđuje Morgenesovu snalažljivost - citira Nissesa kada govori o dvama drugim 'Velikim Mačevima'. Još dva osim Tuge. Evo, dopustite mi da pročitam što Morgenes kaže da su Nissesove riječi."
Binabik je pročistio grlo i počeo.
"Prvi Veliki Mač dođe, u svome izvornom obliku, s Nebesa prije tisuću godina.
Usires Aedon, kojeg mi iz Majke Crkve zovemo Sinom i Otjelov-Ijenjem Božjim, visje devet dana i noći, ruku i nogu prikovanih za Drvo Pogubljenja na trgu pred Yuvenisovim hramom u Nabbanu. Taj Yu-venis bijaše poganski bog Pravde, a nabanski imperator običavaše one zločince što bi ih njegovi sudovi osudili, vješati na moćnim granama Yuvenisova drveta. Tako visje Usires od Jezera, kriv za bogohuljenje i pobunu jer proglasiše Jedinoga Boga, peta nad glavom kao lešina govedska.
Tad se začu, te devete noći, velika buka i udar vatre. Moćna munja nebeska doleti s Nebesa i razori Hram u tisuću djelića, ubivši sve neznabožačke suce i svećenike u njemu. Kad se zadah i dim raspršiše, tijelo Usiresa Aedona bijaše nestalo. Podiže se veliki povik da ga Bog vrati u Nebo i kazni neprijatelje njegove, premda drugi govorahu da Usiresovi strpljivi učenici bijahu skinuli njegovo tijelo i pobjegli u metežu. Ti nevjernici bijahu brzo utišani, a riječ o čudu proširi se svim dijelovima grada. Tako započe pad poganskih bogova nabanskih.
U zadimljenoj razvalini hrama sad ležaše velik pušeći se kamen. Proglasi to Aedonitpoganskim oltarom, istopljenim osvetničkim vatrama jedinoga Boga.
Ja, Nisses, vjerujem namjesto toga da to bijaše goruća zvijezda nebeska koja pade na zemlju, kako se ponekad događa.
Sad, iz te istopljene stijene bi uzet velik komad i imperatorovi oruž-nici vidjehu da je obradiv. I nebeski metal bi iskovan u veliku oštricu. Sjećajući sepalećih grana koje bijahu odrale leđa Usiresova, zvjezdani mač - kako pretpostavih - bi nazvan TRN, a u njemu bi moćna snaga..."
I tako", reče Binabik, "mač Trn, prenošen generacijama nabanskih vladara, našao se konačno kod..."
"Kod sira Camarisa, najdražeg prijatelja moga oca", dovrši Jošua. "Ima mnogo priča o Camarisovu Trnu, ali prije današnjeg dana nisam znao odakle dolazi... ako se Nissesu može vjerovati. Ovaj odlomak ima pomalo okus svetogrđa."
"One od njihovih tvrdnji koje se mogu provjeriti spram znane nam istine čvrsto stoje, Vaša Visosti", rekao je Jarnauga, gladeći si bradu.
"Svejedno," reče Jošua, "što to znači? Camarisov mač je izgubljen kad se on utopio."
"Dopustite mi da podijelim još Nissesovih zapisa", odgovori Binabik. "Ovdje, gdje govori o trećem dijelu zagonetke.
Drugi od Velikih Mačeva dođe s mora, putujući preko slanoga oceana sa Zapada do Osten Arda.
Nekoliko već godina morski pljačkaši dolažahu redovito u ovu zemlju iz daleke, hladne zemlje koju zvaše Ijsgard, samo da se vrate preko valova kad bi završili s pljačkom.
Onda se dogodi, neka tragedija ili velika pošast u njihovu rodnom mjestu koja natjera ljude Ijsgarda da napuste tu zemlju i dovedu svoje obitelji brodovima u Osten Ard, da se nasele u Rimmersgardu na sjeveru, u zemlji moga znatno nedavnijeg rođenja.

Kad su pristali, njihov kralj Elvrit dade hvalu Udunu i drugim njihovim poganskim bogovima, pa zapovijedi da se od željezne kobilice njegova zmajskog broda načini mač da zaštiti njegov narod i njihovu novu zemlju.
Tako se dogodi daje kobilica dana Dverninzima, tajnovitoj i prepredenoj rasi, a oni odvojišečist i poseban metal nepoznatim sredstvima i iskovaše dugu i sjajnu oštricu.
Ali u nagađanju oko plaćanja kralj Elvrit i gospodar Dverninga se posvađaše. Kralj ubi kovača i uzme mač neplaćen, što kasnije bi uzrok mnogim jadima.
Misleći o svom dolasku u tu novu zemlju, Elvrit nazva mač MIN-NEYAR, što znači Godina Sjećanja."
Trol je završio i prišao stolu da se napije iz vrča s vodom koji je tamo stajao.
"Dakle, Binabik od Yiaqanuca, dva moćna mača", rekao je Jošua. "Možda je ova užasna godina uništila moj um, ali ne mogu se domisliti kakvog značenja oni imaju za nas."
"Tri mača," ponudi Jarnauga, "računajući i Inelukijev/j'ngzzM - onaj što ga mi zovemo Tuga. Tri velika mača."
"Morate pročitati ovaj zadnji dio Nissesove knjige koji je Morgenes citirao, prince Jošua", rekao je Strangveard, konačno im se pridružujući. Podigao je pergamente koje je Binabik bio odložio na stolu. "Ovdje, molim vas. Ovaj djelić pjesme s kraja luđakova spisa."
"Carsko-zvono kad mraz strne..."
čitao je Jošua naglas,
"Sjene kada krenu puteni, Zdenac skriju vode crne Tri se mača opet traže.
Bukkeni kad iz tla splaze I divovi s visa sidu Košmari kad snove gaze Tri se mača opet traže.
Sudbe korak da se skrene Magle Vrijeme da propuste Ranije da Kasno prene Tri se mača opet traže..."
"Mislim... mislim da razumijem", rekao je princ, sa sve većim zanimanjem. "Ovo izgleda gotovo kao proročanstvo naših dana - kao da je Nisses nekako znao da će se Ineluki jednog dana vratiti."
"Da", reče Jarnauga, češljajući si prstima bradu dok se navirivao preko Jošuina ramena, "ičini se, ako želimo stvari opet vratiti na mjesto, 'Tri se mača opet traže'."
"Naše je shvaćanje, prince," reče Binabik, "da Kralj Oluje može i biti pobijeđen, samo pronalaženjem triju mačeva."
"Ona tri mača o kojima Nisses govori?" upita Jošua. "Tako izgleda."
"Ali, ako je točno ono što je vidio dječak Simon, Tuga je već u rukama moga brata." Princ se namrštio. Blijedo mu se čelo izbrazda crtama zamišljenosti. "Kad bi bilo tako jednostavno otići i uzeti mu mač iz Visotvrđe, ne bismo svi bili skutreni ovdje u Naglimundu."
"O Tuzi ćemo se zadnjoj brinuti, prince", reče Jarnauga. "Prvo se moramo pokrenuti i pribaviti druga dva. Ja sam nazvan po svojim očima i svom izvježbanom vidu, aličak ni ja ne mogu vidjeti budućnost. Možda ćemo pronaći neki način da oduzmemo Tugu Eliji ili će možda on negdje pogriješiti. Ne, sad moramo pronaći Trn i Sjećanje."
Jošua se zavalio u svom stolcu, prekriživši noge i pritisnuvši prstima spuštene kapke. "Ovo je kao neka priča za djecu!" uzvikne. "Kako obični ljudi mogu preživjeti ovakva vremena? Ledena zima u mjesecu juve-nu... neprijatelj Kralj Oluje koji je zapravo mrtvi sithski princ... a sad i očajnička potraga za davno zaboravljenim mačevima - ludost! Bezumlje!" Otvorio je oči i uspravio se na sjedalu. "Ali što možemo učiniti? Vjerujem u sve to... znači da sam i ja lud."
Princ je ustao i počeo šetkati po sobi. Drugi su ga promatrali, zahvalni što su usprkos tanahnosti njihove nade barem uspjeli uvjeriti Jo-šuu u mračnu, neobičnu istinu.
"Oče Strangveard," rekao je konačno princ, "biste li otišli potražiti vojvodu Isgrimnura? Otjerao sam svoje paževe i sve ostale, tako da možemo povjerljivo razgovarati."
"Svakako", rekao je arhivar i požurio iz sobe. Halja je zalepršala oko njegova mršava tijela.
"Što god da se dogodi," reče Jošua, "morat ću mnogo toga objasniti na večerašnjem Raedu. Htio bih imati Isgrimnura uza se. Baruni znaju da je on praktičan čovjek, a ja sam još pomalo sumnjiv zbog svojih godina u Nabbanu i čudnih navika." Princ se iscrpljeno nasmiješio. "Ako su te ludosti istinite, onda nam je zadaća još složenija nego što je prije bila. Ako me vojvoda od Elvritshalle podrži, mislim daće i baruni to učiniti - premda ne vjerujem da ću s njima podijeliti ove posljednje novosti, iako su tanahni tračak nade. Nemam povjerenja u sposobnost nekih od gospode da sačuvaju tako zapanjujuće stvari u tajnosti."
Princ je uzdahnuo. "Bilo je dovoljno užasno imati Eliju za neprijatelja." Ustao je, zureći u vruće ognjište. Oči su mu zasjale, kao da su pune neke vlažnosti koja odbljeskuje svjetlo. "Jadni moj brat."
Binabik je podigao pogled, iznenađen princevim tonom.
"Jadni moj brat", rekao je Jošua ponovno. "Sigurno je sad usred koš-mara - Kralj Oluje! Bijele lisice! Ne mogu vjerovati daje znao što radi."
"Netko je imao znanje o onom što rade, prince", objavi trol. "Gospodar Olujnog vrha i njegovi sluge ne idu, mnijenja sam, plešući od kuće do kuće poput torbara koji nude svoju robu."
"Oh, ne sumnjam nimalo da ih je Prvrates nekako dosegao", reče Jošua. "Poznam ja njega i njegovu svetogrdnu žeđ za zabranjenim znanjem još iz davnih dana u sjemeništu usirske braće." S tugom je stresao glavu. "Ali je Elija, premda hrabar kao medvjed, oduvijek bio nepovjerljiv prema tajnama u starim knjigama, rugao se obrazovanju. Također se bojao govora o duhovima i demonima. Postao je još gori nakon... nakon što mu je žena umrla. Pitam se

stoje to smatrao vrijednim užasa koji ga mora progoniti u ovoj pogodbi. Pitam se žali li sad - kakvi užasni saveznici! Jadni, blesavi Elija..."
Opet je kišilo. Kad se Strangveard vratio s vojvodom, obojica su bili promočeni od prelaska preko dugog dvorišta. Isgrimnur je zastao na vratima Jošuinih odaja tapkajući kao uzrujani konj.
"Upravo sam bio sa svojom ženom", objasnio je. "Ona i druge žene otišle su prije Skalijeva dolaska, otišle su Tanu Tonnrudu, njezinu ujaku. Dovela je sa sobom tucet mojih ljudi.i dvadesetak žena i djece. Ima promrzline na prstima, jadna Gutrun."
"Zao mi je što te odvajam od nje, Isgrimnur, posebno ako je ozlijeđena", ispričao se princ, ustajući i prihvaćajući starog vojvodu za ruku.
"Ah, ne mogu baš mnogo učiniti. Ima ona naše djevojke da joj pomognu." Namrštio se, ali u glasu mu je bilo ponosa. "Ona je snažna žena. Rodila mi je snažne sinove."
"A mi ćemo pomoći Isornu, tvom najstarijem, ne boj se." Jošua je poveo Isgrimnura k stolu i predao mu Morgenesov rukopis. "Može se, međutim, dogoditi da se borimo u više od jedne bitke."
Kad je vojvoda pročitao o Usudu Mačeva i postavio nekoliko pitanja, opet je pročitao stranice.
"Ova pjesmica, znači?" upita konačno. "Mislite da je to ključ cijele stvari?"
"Ako pod tim mislite na ključ koji će zaključati vrata," reče Jarnau-ga, "da, tome se nadamo. Jer to je ono što izgleda moramo učiniti: pronaći tri mača iz Nissesova proročanstva, mačeve koji će otjerati Kralja Oluje."
"Ali vaš dečko je tvrdio da Elija ima onaj sithski mač - a zapravo ja sam ga vidio s nekim nepoznatim mačem kad mi je rekao da mogu krenuti u Elvritshallu. Velika stvar čudnog izgleda."
"To znamo, vojvodo", ubaci se Binabik. "Moramo prvo pronaći druga dva."
Isgrimnur je sumnjičavo zaškiljio prema trolu. "A što hoćete od mene, čovječuljče?"
"Samo tvoju pomoć, u bilo kojem obliku u kojem je možeš pružiti", rekao je Jošua, ispruživši ruku da potapše Rimeržanina po ramenu. "A Binabik od Yiaqanuca je ovdje iz istog razloga."
"Jeste li čuli išta o sudbini Minneyara, Elvritova mača?" upita Jar-nauga. "Priznajem da bih ja to trebao naći, budući daje svrha naše Udruge da skuplja takva znanja, ali Minnevar je nestao iz svih priča koje mi znamo."
"Ovo sam čuo od svoje bake, koja je pripovijedala priče", rekao je Isgrimnur, žvačući si brk dok se prisjećao. "Prešao je preko Elvrita do Fingila Crvenorukog, a od Fingila njegovu sinu Hjeldinu, a onda kad je Hjeldin pao s tornja - s Nissesom mrtvim na podu iza njega - uzeo ga je Hjeldinov poručnik, zajedno s Fingilovom krunom Rimeržana i vlašću nad Visotvrđom."
"Ikferdig je umro u Visotvrđi", rekao je Strangveard sramežljivo, grijući si ruke pokraj ognjišta. '"Spaljeni Kralj', tako ga zovu moje knjige."
"Poginuo je od zmajske vatre crvenog Shurakaija", reče Jarnauga. "Spečen u svojoj prijestolnoj dvorani kao kunić."
"Dakle..." rekao je Binabik zamišljeno. Blagi je Stangveard drhtao pred Jarnauginim riječima, "Minnevar je ili negdje među zidovima Vi-sotvrđe... ili gaje uništilo vatreno disanje crvenog zmaja."
Jošua je ustao i prišao ognjištu. Tamo je zastao i zagledao se u uzdrh-tale plamenove. Strangveard se polako udaljio da ne smeta svome princu.
"Dvije proklete i nesretne mogućnosti", rekao je Jošua i namrštio se, okrećući se ocu Strangveardu. "Danas mi niste donijeli ni jedne dobre vijesti, vi mudraci." Arhivar se na ovo snuždio. "Prvo mi kažete da nam je jedina nada pronaći taj trio legendarnih oštrica, a sad kažete da su dvije od njih u utvrdi mog brata neprijatelja - ako uopće postoje." Princ smrknuto uzdahne. "Stoje s trećom? Prvrates je koristi za stolom za rezanje govedine?"
"Trn", rekao je Binabik, penjući se da bi se smjestio na rubu stola. "Mač velikog viteza Camarisa."
"Napravljen od zvjezdanog kamena koji je uništio Yuvenisov hram u starom Nabbanu", reče Jarnauga. "Ali sigurno je završio u moru s velikim Camarisom kad je pao u vodu u zaljevu Firannos."
"Vidite!" pljune Jošua. "Dvije ima moj brat, a treća je u još čvršćem stisku ljubomornog mora. Osuđeni smo na propast prije nego što smo i počeli."
"Bez sumnje bi se isto tako činilo nemogućom srećom da Morgene-sovo djelo preživi kraj njega i njegovih odaja", rekao je Jarnauga.
Glas mu je bio oštar. "I onda sretno prođe kroz opasnosti i očaj do nas ovdje, tako da možemo pročitati Nissesovo proročanstvo. Ali jest preživjelo. I jest došlo do nas. Uvijek ima nade."
"Oprostite mi, prinče, ali čini se da nam preostaje samo jedno", rekao je Binabik, mudro kimajući sa stola. "Natrag u arhive i opet u potragu, dok ne pronađemo odgovor na zagonetku Trna i drugih oštrica. A moramo je pronaći uskoro."
"Zaista uskoro", reče Jarnauga, "jer tratimo vrijeme dragocjenije od dijamanata."
"Svakako," reče Jošua, privlačeći si stolac k ognjištu i bacajući se u njega, "svakako se požurite, ali iskreno se bojim da nam je vrijeme već isteklo."
osuo
"Prokletstvo i prokletstvo i prokletstvo", rekao je Simon, bacajući još jedan kamen s bedema u zube vjetru. Naglimund kao daje stajao na velikoj čistini pjenastog sivog ništavila, kao planina iznikla iz mora zakovitlane kiše.
"Prokletstvo", dodao je, saginjući se da potraži još koji kamen na mokrom kamenom zidu.

Sangfugol je pogledao prema njemu, sa svojom finom kapom pretvorenom u obješenu, promočenu hrpicu na njegovoj glavi. "Simone," rekao je ljuto, "ne možeš i ovce i novce. Prvo ih sve proklinješ jer te vuku za sobom kao torbar svoju vreću, onda psuješ i bacaš kamenje jer nisi pozvan na popodnevnu raspravu."
"Znam", rekao je Simon, šaljući još jedan projektil sa zida utvrde. "Ne znam što hoću. Ne znam ništa."
Svirač se namrštio. "Jednu stvar bih htio znati: što radimo ovdje gore? Zar nema boljih mjesta na kojima bi se mogao osjećati bijedno i izostavljeno? Na ovim bedemima je hladno kao u nečijoj mokroj stražnjici." Dopustio je zubima da zacvokoću načas, nadajući se da će probuditi samilost. "Zašto smo tu gore?"
"Jer to čovjeku raščisti glavu, malo vjetra i kiše", odazvao se Šarko, vraćajući se uz bedem prema svojim dvama sudruzima. "Nema boljeg lijeka poslije pijane noći." Mali starac namignuo je Simonu, koji je znao da bi Šarko već odavno bio sišao da nije bilo ugodnog prizora Sangfu-gola kako drhti u svojoj prekrasnoj sivoj baršunastoj odjeći.
"Pa", zareži svirač, ojađen kao mokra mačka, "ti piješ kao čovjek u punoj mladosti, Šarko - ili u drugom djetinjstvu - tako da se, pretpostavljam, ne treba čuditi što i skakućeš po zidovima samo zabave radi, kao neki nestašni dječarac."
"Ah, Sangfugol," rekao je Šarko s izboranim osmijehom, promatrajući još jedan Simonov projektil kako podiže fontanu vode iz kišom izrovane bare koja je izbila tamo gdje je bilo glavno dvorište, "ti si pre... Ho!" Šarko je pokazao prstom. "Zar to nije vojvoda Isgrimnur? Čuo sam da se vratio. Ho, vojvodo!" luda je povikao i mahnuo krupnoj prilici. Isgrimnur, zaškiljivši kroz iskošene kišne kapi, pogleda prema gore. "Vojvodo Isgrimnur! Ja sam, Šarko!"
"To si ti?" povikao je vojvoda. "Proklet bio, stvarno.si to ti, stari kujin sine!"
"Dođite gore, dođite gore!" reče Šarko. "Dođite i ispričajte mi što je novo!"
"Ne bih se trebao čuditi", rekao je Sangfugol dok je vojvoda šljap-kao preko potopljenog dvorišta prema zavojitom stubištu u zidu. "Jedina osoba osim luđaka koja bi se od svoje slobodne volje popela ovamo mora biti Rimeržanin. Njemu je vjerojatno čak i pretopio, budući da nema grada ni snijega."
Isgrimnur je pružio umoran osmijeh i kimnuo Simonu i sviraču, onda se okrene i uhvati ludinu žilavu ruku i vojnički ga pljesne po ramenu. Bio je toliko veći i krupniji od Šarka da je izgledao kao majka medvjedica koja pljuska svoje mladunče.
Dok su vojvoda i luda izmjenjivali novosti, Simon je bacao kamenje i slušao, a Sangfugol je stajao s izrazom strpljive, beznadne patnje. Uskoro, nimalo iznenađujuće, Rimeržaninova priča skrenula je sa zajedničkih prijatelja i domaćih poslova na mračnije teme. Dok je Isgrimnur govorio o nadolazećoj prijetnji rata i sjeni sa sjevera, Simon je osjetio hladnoću koju su ledeni vjetrovi - neobično - bili pomogli načas rastjerati, kako se vraća. Kad je vojvoda prigušenim glasom počeo govoriti o Vladaru Sjevera, a onda se prekinuo, govoreći kako su neke stvari previše zastrašujuće da se o njima otvoreno govori, hladnoća kao daje kliz-nula dublje u Simonovo biće. Zurio je u tmurnu daljinu, u tamnu šaku oluje koja je lebdjela iza kiše na sjevernom obzoru, i osjetio kako pada natrag u svoje putovanje putem snova...
... Gola izbočina kamene planine, njezina aureola indigo i žutih plamenova. Kraljica sa srebrnom maskom na ledenom prijestolju i pjevajući glasovi u kamenom zagrljaju... Crne misli su ga pritisle, drobeći ga kao rub širokog kotača. Bilo bi tako lako, bio je uvjeren, krenuti naprijed u tamu, u toplinu iza leda oluje...
... Tako je blizu... tako blizu...
"Simone!" rekao je neki glas u njegovu uhu. Jedna ruka mu je uhvatila lakat. Pogledao je prema dolje, zapanjen, i ugledao rub bedema samo nekoliko palaca udaljen od njegova stopala i vjetrom šibanu vodu u dvorištu ravno ispod njega.
"Sto to radiš?" upitao je Sangfugol, tresući mu ruku. "Da padneš s ovog zida, ne bi završio samo s polomljenim kostima."
"Htio sam..." rekao je Simon, osjećajući tamnu maglu kako mu još zastire misli, maglu koja se vrlo sporo raščišćavala. "Ja..."
"Trn?" rekao je Šarko glasno, odgovarajući na nešto što je Isgrimnur bio rekao. Simon se okrenuo da vidi malog ludu kako vuče Rimer-žaninov ogrtač poput nestrpljivog djeteta. "Reče li Trn? Pa, zašto niste onda odmah došli k meni? Zašto niste došli starom Šarku? Ja znam sve što se o njemu može znati, ako itko zna!"
Starac se okrenuo Simonu i sviraču. "Pa, tko je bio s našim Ivanom dulje od bilo koga? Tko? Ja, naravno. Nasmijavao ga i gombao se i svirao mu šezdeset godina. A i velikom Camarisu. Vidio sam ga kad je došao na dvor." Okrenuo se opet vojvodi. U očima mu je bilo svjetla koje Simon prije nije bio vidio. "Ja samčovjek koji vam treba", reče Šarko ponosno. "Brzo! Odvedi me princu Jošui."
Krivonogi stari luda gotovo da je plesao, tako su mu laki bili koraci kad je poveo pomalo zbunjenog Rimeržanima prema stubištu.
"Hvala Bogu i njegovim anđelima", rekao je Sangfugol, promatrajući ih kako odlaze. "Predlažem da smjesta odemo nešto uliti u sebe -vlaga iznutra da nadoknadimo vlagu izvana."
Poveo je Simona, koji je još tresao glavom, dolje s kišom okupana bedema u odzvanjajuće, bakljama osvijetljeno stubište, sklonivši ga nakratko od sjevernih vjetrova u toplinu.
csno

"Shvaćamo tvoj položaj u tim događajima, dobri Šarko", rekao je Jošua nestrpljivo. Princ je, možda da se zaštiti od sveprožimajuće hladnoće, čvrsto oko svog vrata omotao vuneni šal. Vrh njegova tankog nosa bio je ružičast.
"Samo postavljam scenu, takoreći, Vaše Visočanstvo", rekao je Šarko neuznemireno. "Kad bih mogao dobitičašu vina da mi pomogne s govorom, prešao bih ravno na glavno jelo."
"Isgrimnure," zareži Jošua, "bi li bio tako dobar da pronađeš našem poštovanom ludi nešto za piće ili ćemo, bojim se, biti ovdje do Aedono-va čekajući ostatak priče."
Vojvoda od Elvritshalle otišao je do ormarića od cedrovine pokraj Jošuina stola i pronašao vrč crvenog perdruinskog vina. "Evo", rekao je, pružajući napunjen pehar Šarku, koji je otpio i nasmiješio se.
Ne želi on vino, pomisli Rimeržanin, nego pozornost. Ovi su dani mračni i za mlade i korisne, pa kako ne bi bili za nekog starog ludu kojem je gospodar već dvije godine mrtav.
Zagledao se u ludino izbrazdano lice. Na tren mu se učinilo da vidi dječje crte zarobljene negdje ispod, kao iza debele zavjese.
Bog mi podario brzu, časnu smrt, molio se Isgrimnur, i ne dao mi nikad da postanem jedna od onih starih budala koje sjede pokraj logorskih vatri i govore kako stvari nikad neće biti tako dobre kao nekad. Ipak, pomislio je dok se vraćao svom stolcu, osluškujući vukoliko zavijanje vjetra izvana, ipak, ovog puta bi to moglo biti i istina. Možda smo mi zaista vidjeli bolje dane. Možda sad i nema više ničeg osim bitke koju gubimo pred tamom koja se šulja.
"Vidite," govorio je Šarko, "Camarisov mač Trn nije otišao s njim u more. Dao ga je na čuvanje svome štitonoši, Colmundu od Rodstan-byja."
"Dao je svoj mač?" reče Jošua zbunjeno. "To se ne slaže ni s jednom pričom koju sam ikad čuo o Camarisu-sa-Vinitti."
"Ah, ali niste ga poznavali one posljednje godine... a kako biste i mogli, kad ste onda tek stigli na svijet?" Šarko je povukao još jedan gutljaj i zamišljeno se zagledao u strop. "Sir Camaris postao ječudan i potišten nakon što je vaša mati, kraljica Ebeka umrla. On je bio njezin posebni zaštitnik, znate, obožavao je i tlo kojim je kročila - kao daje sama Elizija Majka njezina Božja. Uvijek sam smatrao da on sebe krivi za njenu smrt, kao da je nekako mogao izliječiti njenu bolest snagom svojih ruku ili čistoćom svoga srca... jadni glupan."
Videći Jošuinu nestrpljivost, Isgrimnur se nagne naprijed. "Dakle, on je svoj zvjezdani mač Trn dao svome štitonoši?"
"Da, da", reče starac zlovoljno, ne dajući se požurivati. "Kad se Ca-maris izgubio u moru blizu otoka Harche, Colmund je zadržao mač za sebe. Vratio se i preuzeo imanje svoje obitelji u Rodstanbvju u Ledomeđi i postao barun lijepog posjeda. Trn je bio oružje slavno u cijelome svijetu, i kad bi ga njegovi neprijatelji vidjeli - nije ga se moglo ne vidjeti, sjajnog i crnog osim srebrnog balčaka, predivna, opasna stvar - nitko mu se nije htio suprotstaviti. Rijetko ga je morao potezati iz korica."
"Znači da je u Rodstanbvju?" rekao je Binabik uzbuđeno iz ugla. "To je manje od dva dana jahanja udaljeno od mjesta gdje mi sjedimo!"
"Ne, ne, ne", zarežao je Šarko, mašući svojim peharom da mu ga Isgrimnur opet napuni. "Kad bi samo prčekao, trolu, rekao bih vam sve."
Prije nego što je Binabik ili princ ili bilo tko drugi mogao odgovoriti, Jarnauga je ustao iz svog čučnja pokraj vatre i nagnuo se prema malom ludi. "Šarko," rekao je, a glas mu je bio tvrd i hladan kao led na krovnoj šindri, "ne možemo čekati tvoj korak. Ozbiljna se tama širi sa sjevera, hladna i kobna sjenka. Moramo dobiti taj mač, shvaćaš li?" Približio je svoje oštro lice Šarkovu: čupave obrve čovječuljka zaplašeno su suknule prema gore. "Moramo pronaći Trn, jer uskoro će nam sam Kralj Oluje kucati na vrata. Shvaća* li?"
Šarko je zinuo dok se Jarnauga vraćao u svoj spušteni položaj uz ognjište.
Pa, razmišljao je Isgrimnur, ako je htio da se posljednje vijesti rastru-be po cijelom Naglimundu, sadće to i dobiti. Ipak, zaista izgleda kao da je uspio gurnuti čičak Šarku pod sedlo.
Potrajalo je nekoliko trenutaka dok je luda uspio odvojiti svoj zapanjeni, zadivljeni pogled od namrštenih sjevernjakovih očiju. Kad se okrenuo, više nije djelovao kao da toliko uživa u svom položaju.
"Colmund," počeo je, "sir Colmund čuo je priče putnika o legendarnom blagu zmaja Igjarjuka, u visinama planine Urmsheim. Bilo je to blago za koje se pričalo da je dragocjenije od bilo kojeg drugog, na cijelom svijetu."
"Samo bi se čovjek iz ravnice dao na traženje planinskog zmaja - i to za zlato!" reče Binabik s gađenjem. "Moj narod dugo živi pokraj Urm-sheima, a živimo dugo zato što ne idemo tamo."
"Ali shvatite," rekao je stari Šarko, "zmaj je već generacijama bio samo priča. Nitko ga nije vidio, nitko nije čuo za njega... osim snijegom izbezumljenih zalutalih putnika. A Colmund je imao mač Trn, čarobni mač koji ga može povesti u potragu za čarobnim zmajskim blagom!"
"Ali kakav je to idiotizam!" reče Jošua. "Zar nije imao sve što je htio? Moćan posjed? Mač junaka? Zašto bi odjurio za takvom ludom prikazom?"
"Prokletstvo, Jošua," opsuje Isgrimnur, "zašto ljudičine bilo što od onog što čine? Zašto su objesili našega Gospoda Usiresa naglavačke s Drveta? Zastoje Elija zatvorio svog brata i pogađao se s demonima kad je već Veliki kralj cijelog Osten Arda?"

"Zaista u muškarcima i ženama ima nečeg što ih tjera da posežu za onim što im je izvan dohvata", rekao je Jarnauga iz svog kuta uz ognjište. "Ponekad stvari koje traže leže izvan njihovih granica poimanja."
Binabik živahno skoči na pod. "Previše je ovo govora o stvarima koje nikad nećemo moći doznati", rekao je. "Naše je pitanje još isto: gdje je mač? Gdje je Trn?"
"Izgubljen na sjeveru, uvjeren sam," reče Šarko. "Nisam čuo da se sir Colmund ikad vratio iz svoje potrage. Neki čak pričaju da je postao kraljem Hunena i da još živi tamo u tvrđavi od leda."
"Zvuči kao da se Colmundova priča zamaglila i pomiješala sa starim sjećanjem na Inelukija", reče Jarnauga zamišljeno.
"Dospio je do samostana Svetog Skendija u Heathsteadu", zacvrku-tao je otac Strangveard neočekivano iz dubine sobe. Bio je načas izašao i vratio se a da to nitko nije primijetio; na tankim mu je obrazima drhtala blaga zažarenost zadovoljstva. "Šarkove riječi potakle su mi sjećanje. Činilo mi se da imam neke samostanske knjige Skendijeva reda, spašene iz požara za vrijeme Ledomeđnih ratova. Ovdje je glavna kućna knjiga iz godine 1311. od Osnutka. Vidite, nabraja opremu Colmun-dove skupine." Ponosno je dodao knjigu Jošui, koji je podigne prema svjetlu vatre.
"Sušeno meso i voće", čitao je Jošua, mučeći se da razazna izblijedjele riječi. "Vuneni ogrtači, dva konja..." Podigao je pogled. "Ovdje kaže da skupina broji 'tucet i još jednog' - trinaest." Dodao je knjigu Bi-nabiku, koji ju je ponio da je s Jarnaugom pregleda pokraj vatre.
"Nešto im se loše moralo dogoditi", rekao je Šarko, ponovno si pu-noći pehar. "Priče koje sam ja čuo kažu da je krenuo iz Rodstanbvja s više od dva tuceta svojih odabranih najboljih ljudi."
Isgrimnur se zagledao za trolom. Zaista je pametan, mislio je Rimer-žanin, premda ne vjerujem baš mnogo ni njemu ni njegovima. I čime li drži onog dječaka? Nisam siguran ni da mi se to sviđa, premda mislim da su priče koje pričaju obojica najvećim dijelom istina.
"Od kakve nam je to sad koristi?" rekao je naglas. "Ako je mač izgubljen, izgubljen je, i moramo se snaći s obranom koju imamo ovdje."
"Vojvodo Isgrimnur," reče Binabik, "možda ne shvaćate: za nas nema izbora. Ako je zaista Kralj Oluje naš najveći neprijatelj - kako mislim da se sad svi slažemo - onda je jedina stvar za nadu, čini se, da pribavimo tri mača. Dva su nam zasad zanijekana. To ostavlja Trn. Njega moramo naći - ako je pronalazak moguć."
"Nemoj me podučavati, čovječuljče", zarežao je Isgrimnur, ali Jošua je umorno mahnuo rukom da im preduprijedi svađu.
"Sad tišina", reče princ. "Molim vas, dajte mi da razmislim. Mozak mi je u groznici s toliko ludosti nabacanih jedna na drugu. Potreban mi je trenutak mira."
Strangveard, Jarnauga i Binabik razgledavali su samostansku knjigu i Morgenesov rukopis, razgovarajući šaptom; Šarko je dovršio svoje vino, dok je Isgrimnur zlovoljno uz njega pijuckao. Jošua je sjedio zagledan u vatru. Prinčevo iscrpljeno lice izgledalo je kao pergament navučen preko kostiju; vojvoda od Elvritshalle jedva da ga je mogao gledati.
Otac mu nije izgledao ništa lošije u svojim posljednjim danima umiranja, tmurno je razmišljao Isgrimnur. Ima li on snage da nas provede kroz opsadu, jer izgleda da će ona uskoro stići? Ima li snage čak i da sam preživi? Oduvijek je bio sklon razmišljanju, brizi... premda, pošteno govoreći, nije slab ni s mačem i štitom. Ne razmišljajući, ustao je i prišao princu, polažući mu jednu medvjeđu šapu na rame.
Princ podigne pogled. "Možeš li mi prepustiti jednog dobrog čovjeka, stari prijatelju? Imaš li koga tko poznaje sjeveroistočne krajeve?"
Isgrimnur se zamislio. "Imam ih dvojicu ili trojicu. Frekke je, međutim, prestar za putovanje o kakvom pretpostavljam da razmišljaš. Ein-skaldir me neće ostaviti ako ga kopljem ne izguram kroz vrata Nagli-munda. Osim toga, čini se da će nam njegova vatrenost trebati ovdje, kad borbe postanu vrele i krvave. On ti je jazavac: divlje krvi, i najbolji kad ga stjeraš u rupu." Vojvoda je promislio. "Od ostalih, dao bih ti Sludiga. On je mlad i snažan, ali i pametan. Da, Sludig je pravi čovjek za tebe."
"Dobro." Jošua je polako kimnuo glavom. "Ja imam trojicu iličetvoricu koju bih poslao, ali mala skupina će biti bolja od velike."
"A za što, zapravo?" Isgrimnur se ogledao po sobi, po njenoj šturojčvrstini, i opet se zapitao daju li se u potjeru za prikazama, je li im zimsko vrijeme nekako zamrznulo bistrinu uma.
"Za potragu za Camarisovim mačem, ujače Medvjeđa Kožo", rekao je princ s natruhom osmijeha. "To je nedvojbeno čisto ludilo, jer nemamo nikave bolje podloge od starih priča i nekoliko izblijedjelih riječi u starim knjigama, ali ne možemo si dopustiti da zanemarimo tu priliku, oko nas bijesni zimska oluja u ljetnom mjesecu juvenu. Nikakve naše sumnje to ne mogu promijeniti." Ogledao se po sobi, usana napućenih u razmišljanju. "Binabik od Yiaqanuca", zazvao je konačno. Trol mu se hitro približi. "Hoćeš li povesti potragu po tragu Trna? Ti poznaješ sjeverne planine bolje od bilo koga ovdje, osim možda Jarnauge, za kojeg se također nadam da će ići."
"Bio bih pun časti, prinče", rekao je Binabik i spustio se na jedno koljeno. Čak se i Isgrimnur morao nasmiješiti.
"I ja sam počašćen, prinče Jošua," rekao je Jarnauga ustajući, "ali mislim da mi to nije suđeno. Ovdje u Naglimundu ću najbolje poslužiti. Moje su noge stare, ali oči su mi još oštre. Pomoći ću Strangveardu u arhivima,

jer ima još mnogo pitanja na koja treba odgovoriti, mnogo zagonetki iza prče o Kralju Oluje, i o tome gdje se nalazi Fingilov mač Minnevar. A možda će biti i drugih načina na koje bih mogao poslužiti."
"Vaša Visosti," upita Binabik, "ako ima koje nepopunjeno mjesto, mogu li dobiti vaše dopuštenje da povedem mladog Simona? Morgenes je kao svoju posljednju želju zamolio da se dječak nade pod skrbi moga učitelja. S Ookequkovom smrću ja sam sad učitelj i ne bih se htio dati na izbjegavanje toga skrbljenja."
Jošua je djelovao sumnjičavo. "I pazio bi na njega tako da ga pove-deš na ludu ekspediciju po neistraženom sjeveru?"
Binabik podigne jednu obrvu. "Neistraženom od velikih ljudi, možda. To je gotovo kao okućnica mom qanučkom narodu. Također, je li sigurnije ostaviti ga zatvorenog u dvorcu koji se sprema na rat s Velikim kraljem?"

Princ je podigao jednu dugu ruku prema licu, kao da ga boli glava. "U pravu si, valjda. Ako ove tanke niti nade ispadnu uzaludne, neće biti sigurnih mjesta za one koji su se udružili s gospodarom Naglimunda. Ako dječak želi ići, možeš ga povesti sa sobom." Spustio je ruku i stisnuo Binabikovo rame. "Dobro, maličovječe - mali, ali hrabar. Vrati se svojim knjigama, a ja ću ti ujutro poslati tri dobra Erkvnlanđanina i Is-grimnurova čovjeka Sludiga."
"Moje zahvale, prinče Jošua", kimne Binabik. "Ali mislim da bismo se trebali dati na pokret sutra u noći. Bit ćemo mala grupa. Najbolja nam je nada ako ne privlačimo zlu pozornost."
"Neka bude", reče Jošua ustajući i podižući ruku kao u blagoslovu. "Tko zna je li ovo neki uzaludan posao ili spas za sve nas? Trebali biste krenuti uz fanfare i pljesak. Umjesto toga potreba mora nadjačati čast i glavni nam cilj mora biti skrovitost. Znajte da su naše misli s vama."
Isgrimnur je oklijevao, onda se nagne naprijed i stisne Binabikovu malu ruku. "Ovo je prokletočudno," rekao je, "ali Bog vas čuvao. Ako Sludig postane svadljiv, imaj strpljenja. On je nagle ćudi, ali srce mu je dobro, a odanost velika."
"Hvala vam, vojvodo", reče trol ozbiljno. "Neka se vaš bog zaista da na put s nama. Krećemo k neznanim mjestima."
"Kao i svi smrtnici", doda Jošua. "Prije ili poslije."
"Šta! Rekao si princu i svima da idem kamo?" Simon je od bijesa stisnuo šake. "S kojim pravom si to učinio?"
"Simone prijatelju", odgovorio je Binabik mirno. "Nisi ni pod kakvom naredbom da ideš. Samo sam zamolio Jošuu da mi da dopuštenje da pridružiš se potrazi, i on je dozvolu dao. Biranje je na tebi."
"Prokleto Drvo! A što drugo sad mogu učiniti? Ako kažem ne, svi će misliti da sam kukavica!"
"Simone." Čovječuljak je navukao izraz strpljenja. "Najprije, nemoj molim te koristiti svoje novonaučene vojničke psovke na meni. Za drugo, nije dobro takvo brinjenje o tuđem mišljenju. Uostalom, ostajanje u Naglimundu sigurno neće biti za kukavice."
Simon je siknuo velik smrznuti oblak daha i prihvatio si ramena. Zagledao se u tmurno nebo, u mrku mrlju sunca sklonjena iza oblaka.
Zašto ljudi stalno donose odluke za mene a da me ništa ne pitaju? Kao da sam dijete?
Stajao je nekoliko trenutaka, lica crvena ne samo od hladnoće, sve dok Binabik nije posegnuo malom, blagom rukom.
"Prijatelju moj, tužan sam ako to nije čast kako sam se nadao da će biti - čast užasne, užasne opasnosti, naravno, ali ipak čast. Objasnio sam koliku važnost pridajemo ovoj potrazi, kako sudbina Naglimunda ičitavog sjevera može ovisiti o njezinu ispunjenju. I, naravno, da svi možemo nastradati bez slave ili pjesme u bijeloj sjevernoj pustoši." Ozbiljno je potapšao Simonove zglavke, onda posegne u džep svog krznom podstavljenog kožuha. "Evo", rekao je i spustio nešto tvrdo i hladno u Simonove prste.
Na tren zbunjen, otvorio je ruku da pogleda. Bio je to prsten, običan, tanki krug nekog zlatastog metala. Na njemu je bio urezan jednostavan crtež: dugi oval s ukošenim trokutom na jednom kraju.
"Riblji znak Saveza pergamene", reče Binabik. "Morgenes je ovo svezao za vrapčevu nogu, zajedno s porukom o kojoj sam ti prije govorio. Kraj poruke rekao je da je ovo za tebe."
Simon ga je podigao, pokušavajući uhvatiti kakvu zraku prigušena sunčeva svjetla. "Nikad nisam vidio Morgenesa da ga nosi", rekao je, pomalo iznenađen što prsten nije izazvao nikakvo sjećanje. "Imaju li svi članovi po jedan takav? Osim toga, kako bih ga ja mogao biti vrijedan? Jedva da znam čitati. A ni pisanje mi ne ide baš najbolje."
Binabik se nasmiješi. "Moj učitelj nije imao takvog prstena ili ga bar ja nikad nisam vidio da ga nosi. A ovo drugo: Morgenes je želio da ga ti dobiješ, i to je dovoljno, uvjerenja sam."
"Binabik," reče Simon škiljeći, "ima nešto napisano s unutrašnje strane." Podigao je prsten prema trolu da ga pogleda. "Ne mogu pročitati."
Trol je stisnuo oči. "To je pisanje nekim sithskim jezikom," rekao je, okrećući prsten da mu prouči unutarnji rub, "teško čitljivo zbog tolike malenkosti, i u stilu koji ne poznajem." Proučavao ga je još malo.
"'Zmaj', znači ovaj znak", pročita konačno. "A ovaj ovdje znači, vjerujem, 'smrt'... 'Smrt i Zmaj'?... 'Smrt Zmaja'?"
Podigao je pogled k Si-monu, nasmiješio se i slegnuo. "Što bi to moglo značiti, nemam pojma. Moje znanje nije

dovoljno duboko. Neka zamisao tvoga doktora, bilo bi moje nagađanje - ili možda obiteljski moto. Možda bi ga Jarnauga mogao pročitati s više lakoće."
Prstenje lako skliznuo na prsteniak Simonove desne ruke, kao daje bio napravljen za njega. Morgenes je bio tako sitan! Kako je on mogao to nositi?
"Misliš li da je to čaroban prsten?" upita Simon naglo, suzivši oči kao da bi mogao otkriti čini kako se roje oko zlatnog kruga poput sićušnih pčela.
"Ako je tako," rekao je Binabik, lažno ozbiljno, "Morgenes nije pridodao nikakve upute koje bi objasnile njegovu uporabu." Stresao je glavom. "Ne smatram to vjerojatnošću. Uspomena to je, od čovjeka koji te volio."
"Zašto mi ga sad daješ?" upitao je Simon, osjećajući određenu tužnu napetost iza svojih očiju koju je odlučio suspregnuti.
"Jer se moram sutra navečer dati na odlazak na sjever. Ako se odlučiš na ostanak ovdje, možda nećemo imati priliku da se opet sretnemo."
"Binabik!" Napetost je porasla. Osjećao se poput malenog djeteta zateturanog među nasilnim odraslima.
"Istina je to, samo to." Trolovo okruglo lice bilo je sad posve ozbiljno. Podigao je ruku da zaustavi još protesta i pitanja. "Sad se moraš dati na odlučivanje, dobri moj prijatelju. Ja idem u zemlju snijega i leda, po zadaći koja je možda glupa i koja bi mogla koštati života budale koje se nadaju za nju. Oni koji ostaju, suočit će se s bijesom kraljeve vojske. Ružno biranje, bojim se." Binabik je odmjereno kimnuo glavom. "Ali, Simone, koje god bilo za tebe, odlazak na sjever ili ostanak da braniš Naglimund - i princezu - mi ćemo ipak biti najbolji prijatelji, da?"
Podigao se na nožne prste da potapše Simona po nadlaktici, onda se okrene i prijeđe preko dvorišta prema arhivu.
Simon ju je našao kako stoji sama, bacajući kamenčiće u dvorski zdenac. Imala je na sebi teški putni ogrtač i kapuljaču zbog hladnoće.
"Zdravo, princezo", rekao je. Podigla je pogled i nasmiješila se, tužno. Iz nekog je razloga danas djelovala mnogo starije, kao odrasla žena.
"Dobro došao, Simone." Dah joj je oko glave stvorio aureolu izmaglice.
Počeo je sagibati koljeno u naklon, ali nije ga više gledala. Još jedan kamen zaklepetao je niz bunar. Razmišljao je o tome da sjedne, što se činilo prirodnim postupkom, ali jedino mjesto gdje bi mogao sjesti bio je rub zdenca, što bi ga ili smjestilo neugodno blizu princezi ili ga ostavilo okrenutog u krivom smjeru. Odlučio je ostati na nogama.
"A kako si?" reče konačno. Ona uzdahne.
"Moj stric me tretira kao da sam napravljena od ljuske jajeta i paukove mreže - kao da bih se rasprsla ako bih nešto podigla ili ako bi se netko zaletio u mene."
"Siguran sam... siguran sam da se samo brine za tvoju sigurnost, nakon opasnog putovanja koje si prošla dovde."
"Opasnog putovanja koje smo mi prošli, ali tebe nitko ne slijedi uokolo da provjeri hoćeš li si odrati koljeno. Čak te uče i kako da barataš mačem!"
"Miri... Princezo!" Simon je bio nemalo zapanjen. "Ne želiš se valjda boriti mačevima?!"
Podigla je pogled prema njemu, oči su im se susrele. Na trenutak, pogled joj je gorio kao podnevno sunce, nekom neobjašnjivom čežnjom; trenutak kasnije opet je iscrpljeno spustila pogled.
"Ne," rekla je, "valjda ne. Ali zaista želim učiniti nešto!"
Iznenađen, čuo je stvarnu povrijeđenost u njezinu glasu, i u tom času se sjetio kakva je bila na bijegu uz Nogostup, bez prigovora i jaka, suputnik kakav bi se samo mogao poželjeti.
"Što... što bi htjela učiniti?"
Opet je podigla pogled, zadovoljna ozbiljnim tonom njegova pitanja. "Pa", počela je, "nije nikakva tajna da Jošua ima problema uvjeravajući Devasallesa da bi njegov gospodar, knez Leobardis, trebao poduprijeti princa protiv moga oca. Jošua bi me mogao poslati u Nabban!"
"Poslati tebe... u Nabban?"
"Naravno, idiote jedan." Namrštila se. "S majčine strane dolazim iz kuće Ingadarine, vrlo plemenite nabanske obitelji. Moja teta je udana za Leobardisa! Tko bi bio bolji da ode uvjeriti kneza!?" Pljesnula je rukama u rukavicama da naglasi svoje riječi.
"Oh..." Simon nije bio siguran što bi rekao. "Možda Jošua misli da bi to bilo... da bi bilo... ne znam." Razmislio je. "Hoću reći, bi li kći Velikog kralja trebala... ugovarati saveze protiv njega?"
"A tko bolje poznaje običaje Velikog kralja?" Sad je bila ljuta.
"Da li..." Oklijevao je, ali znatiželja je pobijedila. "Što osjećaš prema svome ocu?"
"Mrzim li ga?" Glas joj je bio ogorčen. "Mrzim ono što je postao. Mrzim ono na što su ga ljudi oko njega nagovorili. Kad bi odjednom pronašao dobrote u svom srcu i shvatio koliko je pogriješio... pa, onda bih ga opet voljela."
Čitava procesija kamenja sišla je niz zdenac dok je Simon nelagodno stajao sa strane.
"Žao mi je, Simone", rekla je konačno. "Više ne znam razgovarati s ljudima. Moja stara dadilja bi se iznenadila koliko sam zaboravila, vucarajući se po šumi. Kako si ti i što si radio u posljednje vrijeme?"
"Binabik me pozvao da idem s njim na jedan zadatak za Jošuu", rekao je, uvodeći temu naglije nego što je bio namjeravao. "Na sjever", doda važno.

Umjesto da pokaže izraze zabrinutosti i straha koje je bio očekivao, princezino lice kao da se iznutra osvijetlilo; premda mu se nasmiješila, nije se činilo da ga zaista vidi. "Oh, Simone," rekla je, "kako hrabro. Kako plemenito. Možeš li... kad odlaziš?"
"Sutra navečer", rekao je, mutno svjestan da je nekako, nekim tajnovitim procesom, pozvao da idem postalo idem. "Ali nisam se još odlučio", reče slabašno. "Mislio sam da ću možda biti potrebniji tu u Nag-limundu - s kopljem na zidu." Dodao je ovo posljednje samo za slučaj da postoji ikakva mogućnost da ona pomisli kako bi on mogao ostati da radi u kuhinji, ili tako nešto.
"O, ali, Simone", rekla je Miriamele, naglo posegnuvši da uhvati njegovu hladnu ruku svojim prstima u kožnoj rukavici. "Ako je to mom stricu potrebno, onda moraš! Ostalo nam je tako malo nade, prema onom štočujem." Segnula je rukom do svog vrata i hitro odvezala nebeski plavu maramu koju je nosila, tanku prozračnu traku; pružila mu ju je. "Uzmi ovo i nosi ga za mene", rekla je. Simon je osjetio kako mu krv bučno suklja u obraze. Morao se mučiti da mu se usne ne raširе u zaprepašten, sanjarski osmijeh.
"Hvala... Princezo", reče konačno.
"Ako je budeš nosio," rekla je ustajući, "bit će to kao da sam i ja tamo." Izvela je smiješan mali plesni korak i nasmijala se.
Simon je bezuspješno pokušavao shvatiti što se točno dogodilo i kako se moglo dogoditi tako brzo. "Bit će, princezo", rekao je. "Kao da si i ti tamo."
Nešto u načinu na koji je to rekao presjeklo je njezino naglo raspoloženje: izraz joj je ponovno postao trijezan, tužan. Opet se nasmiješila, polakšim, utučenijim osmijehom, onda naglo korakne naprijed, trgnuvši Simona tako da je zamalo podigao ruku da se obrani. Okrznula mu je obraz svojim hladnim usnama.
"Znam da ćeš biti hrabar, Simone. Vrati se čitav. Molit ću se za tebe."
Smještaje nestala, trčeći preko dvorišta kao djevojčica, s tamnim ogrtačem u sivom vrtlogu. Nestajala je pod sumračnim svodom. Simon je stajao držeći njezinu maramu. Razmišljao je o njoj i o njenu osmijehu kad mu je poljubila obraz. Osjetio je kako se nešto u njemu razgorijeva u plamen. Činilo se, na neki način koji nije do kraja razumio, da se jedna osamljena baklja zapalila protiv prostranog sivog mraza što se nadnosio sa sjevera. Bila je to samo jedna točka svjetla u užasnoj oluji... ali čak i samo jedna vatra može putnika sigurno dovesti do kuće. Stisnuo je meku tkaninu u lopticu i gurnuo je u svoju košulju.
"Drago mi je da ste došli tako brzo", rekla je gospa Vorzheva. Blis-tavost njezine žute haljine kao da joj se odražavala u tamnim očima.
"Gospa mi čini čast", odvratio je redovnik, lutajući pogledom po sobi.
Vorzheva se grubo nasmije. "Vi ste jedini koji smatrate da je čast posjetiti me. Ali nije važno. Shvaćate što morate učiniti?"
"Siguran sam da sam dobro razumio. Stvar je teško provesti, ali lako pojmiti." Pognuo je glavu.
"Dobro. Onda nemojte više čekati, jer što dulje čekate, manje su nam šanse za uspjeh. Također i više prilike jezicima da klepeću." Okrenula se stražnjoj prostoriji sa šuštanjem svile.
"Uh... gospo?" Čovjek je puhnuo u svoje prste. Prinčeve odaje bile su hladne, vatre nezapaljene. "Ostaje još pitanje... plaćanja?"
"Mislila sam da to radite kao počast meni, gospodine?" odazvala se Vorzheva iz stražnje prostorije.
"Pa, ovaj, gospo, ja sam siromah. Ono što tražite, zahtijevat će troškove." Opet si je puhnuo u prste, onda gurne ruke duboko u svoju halju.
Vratila se noseći kesu od sjajne tkanine. "To znam. Evo. U zlatu je, kako sam i obećala - pola sada, pola kad dobijem dokaz da ste izvršili zadatak." Predala mu je kesu, onda se odmakne. "Smrdite na vino! Jeste li vi takav čovjek, kad vam je povjerena važna zadaća?"
"To je misno vino, gospo. Ponekad je na mom teškom putu to jedino što imam za piće. Morate me razumjeti." Ponudio joj je ponizni osmijeh, onda načini znak Drveta nad zlatom prije nego što ga je spremio u džep svoje halje. "Činimo što moramo da služimo volji Božjoj."
Vorzheva polako kimne. "To razumijem. Nemojte me iznevjeriti. Služite velikom cilju, i to ne samo za mene."
"Shvaćam, gospo." Naklonio se. Onda se okrene i ode. Vorzheva je stajala i buljila u pergamente rasute po prinčevu stolu i ispustila dubok uzdah. Stvar je učinjena.

OSUO

Sumrak idućeg dana nakon razgovora s princezom zatekao je Simo-na u odajama princa Jošue. Spremao se na oproštaj. U nekakvoj omami, kao da se tek probudio, stajao je slušajući prinčev završni razgovor s Bi-nabikom. Dječak i trol bili su proveli cijeli tmurni dan pripremajući svoju opremu, nabavljajući novi krznom podstavljen ogrtač za Simona, zajedno s lakom verižnjačom koju će nositi ispod vanjske odjeće. Košulja od tankih karika, objasnio je Haestan, neće ga spasiti od izravnog udarca mačem ili strijele u srce, ali dobro će mu poslužiti ako se suoči s nekim manje kobnim napadom.
Simonu se težina verižnjače činila utješnom, ali Haestan ga je upozorio da joj se na kraju dugog dana putovanja možda neće toliko veseliti.
"Vojnik nosi velike muke, dječak," rekla mu je ljudeskara, "a koji-put je najteže ostati živ."

Sam Haestan bio je jedan od trojice Erkvnlanđana koji su istupili iz vrste kad je kapetan zatražio dobrovoljce. Kao i njegova dva sudruga, Ethelbearn, veteran pun ožiljaka i čupavih brkova, velik gotovo kao i Haestan, i Grimmric, vitak čovjek nalik na sokola, loših zuba i nepovjerljivih očiju, proveo je tako dugo vremena pripremajući se za opsadu da je bilo kakva vrsta akcije bila dobrodošla, čak i nešto tako opasno i tajnovito kao što je izgleda bila ova potraga. Kad je Haestan otkrio da i Simon ide, postao je još odlučniji u svojoj želji da im se pridruži.
"Glupači su kad šalju takvog dječaka," zarežao je, "a k tome još nije prošao obuku - ni mač ni luk. Mogu ga barem putem nešto naučiti."
Mladi Rimeržanin, Sludig, čovjek vojvode Isgrimnura, bio je također tu, odjeven kao i Erkvnlanđani u krzno i šiljastu kacigu. Umjesto dugog mača kakve su ostali imali, plavobradi Sludig imao je dvije ručne sjekire iskrzanih oštrica zataknute za pojas. Veselo se nasmiješio Simonu, pogađajući mu pitanje.
"Koji put jedna hoće zapeti u lubanji ili prsnom košu", rekao je. Govorio je westerlinškim vrlo dobro, s gotovo jednako malo naglaska kao i vojvoda. "Dobro je imati drugu da ti posluži dok prvu ne izvučeš."
Kimnuvši, Simon mu je pokušao uzvratiti osmijeh.
"Dobro se opet našli, Simone." Sludig je ispružio žuljavu ruku.
"Opet?"
"Već smo se sreli, u Hoderundovoj opatiji", nasmije se Sludig. "Ali ti si proveo putovanje uzdignute stražnjice na Einskaladirovu sedlu. Nadam se da to nije jedini način jahanja koji ti je poznat."
Simon je pocrvenio, stisnuo sjevernjakovu ruku, a onda se okrenuo.
"Pronašli smo malo toga što vam može pomoći na putu", govorio je Jarnauga Binabiku sa žaljenjem. "Skendianski redovnici ostavili su malo zapisa o Colmundovoj ekspediciji, osim o trgovini opremom. Vjerojatno su mislili da je lud."
"Najvjerojatnije su imali pravo", primijeti trol. Laštio je nož košta-nog drška koji je izrezbario da bi nadomjestio izgubljeni dio svoga štapa.
"Nešto smo ipak našli", reče Strangveard. Svećenikova kosa stajala je u zraku u divljim busenovima, a povez za oko bio je malo nakrivljen, kao da je došao ravno nakon što je proveo cijelu noć pregledavajući svoje knjige... stoje bilo i istina. "Knjigovođa opatije je zapisao: 'Barun ne zna koliko će trajati njegovo putovanje do Rimerova Drveta...'"
"Zvuči nepoznato," reče Jarnauga, "zapravo, vjerojatno je to nešto što je redovnik krivočuo ili čuo iz treće ruke... ali je ipak ime. Možda će dobiti nekakv smisao kad dođete do planine Urmsheim."
"Možda je to", rekao je Jošua zamišljeno, "neki grad uz put, neko selo u podnožju planine?"
"Možda," odvratio je Binabik sumnjičavo, "ali po mome poznavanju tih mjesta, ništa ne leži između razvalina Skenijeva samostana i planina - ničeg tamo nema osim leda, drveća i stijena, naravno. Takvih stvari tamo ima puno."
Dok su izgovarali posljednje pozdrave, Simon je začuo Sangfugolov glas kako dopire iz stražnje sobe, gdje je pjevao za gospu Vorzhevu.
"... I da I' da idem lutati Tu na zimskoj bijedi Ili da se kući vratim? Sudbu mi odredi..."
Simon je podigao svoj tobolac i već treći ili četvrti put pogledao da se uvjeri kako je Bijela strijela još tamo. Izbezumljen, kao uhvaćen u nekom sporom, ljepljivom snu, shvatio je da se opet sprema na putovanje - i da opet nije sasvim siguran zašto. Vrijeme koje je proveo u Nag-limundu bilo je tako kratko. I sad je bilo gotovo, barem za dugo vremena. Kad je dodirnuo plavu maramu labavo vezanu oko svoga vrata, shvatio je da možda više nikad više neće vidjeti nikoga iz ove sobe, nikog iz Naglimunda... Sangfugola, starog Šarka ili Miriamele. Činilo mu se da osjeća kako mu se srce načas spotaknulo, otkucaji su zateturali kao pijanac. Posezao je za nečim o što bi se mogao osloniti, kad je osjetio jednu snažnu ruku kako mu obuhvaća lakat.
"Tu si, dječak." Bio je to Haestan. "Nije im dosta što ne poznaš mača ni strijele, sad će te još i na konja stavit!"
"Na konja?" reče Simon. "To mi se sviđa."
"Neće ti se, neće", nasmije se Haestan. "Ne prvi mjesec ili dva."
Jošua im je svakome rekao po nekoliko riječi, a onda su se posvuda izmjenjivali topli, iskreni stisci ruku. Malo kasnije bili su u mračnom, hladnom dvorištu gdje su ih čekali Qantaqa i sedam zafrktalih, nestrpljivih konja, petorica za jahanje i par za nošenje teške opreme. Ako je i bilo mjeseca, sakrio se poput zaspale mačke u deku oblaka.
"Dobro je da imamo ovu tamu", rekao je Binabik, podižući se u novo sedlo na Qantaqinim sivim leđima. Ljudi koji su prvi put vidjeli trolovo prijevozno sredstvo izmjenjivali su začuđene poglede kad je Binabik pucnuo jezikom i vučica skočila pred njih. Grupa vojnika tiho je podigla dobro nauljenu rešetku s ulaza. Našli su se vani, pod širokim nebom, s poljem zasjenjenih čavala koje se širilo pred njima dok su kretali prema zbijenim bregovima.
"Zbogom svima", reče Simon tiho. Krenuli su uz strmi put.
Visoko gore na Nogostupu, na vrhu brijega koji se nadnosio nad Naglimund, promatrala je crna prilika.
Čak i sa svojim oštrim očima, Ingen Jegger mogao je u tami bez mjesečine razaznati malo što, osim da je netko napustio zamak kroz istočna vrata. To je, međutim, bilo više nego dovoljno da mu pobudi zanimanje.
Stajao je, trljajući ruke, i razmišljao bi li pozvao jednog od svojih ljudi da se spuste i bolje pogledaju. Umjesto toga, podigao je šaku do usta i huknuo kao snježna sova. Nekoliko sekundi kasnije, pojavio se pred njim iz guštika

golem oblik i skočio na Nogostup do njega. Bio je to lovački pas, veći čak i od onog kojeg je bila ubila trolova vučica, sjajno bijel na mjesečini, s očima kao dva biserna razreza u dugačkom, nasmiješenom licu. Zarežao je dubokim, odzvanjajućim mrmorom i prošao glavom amo-tamo, uzdrhtalih nosnica.
"Da, Niku'a, da", siknuo je Ingen tiho. "Opet je vrijeme za lov."
Malo kasnije, Nogostup je ostao prazan. Lišće je sasvim tiho zašuš-talo pokraj drevnih kamenih ploča, ali nije puhao nikakav vjetar.

35

Gavran i kotao

Maegwin se trgla kad je lupanje opet počelo. Bila je to žalobna buka koja je značila tako mnogo - ali ništa dobra. Jedna od djevojaka, sitna, blijedoputa ljepotica koju je Maegwin bila otprve procijenila kao najs'abiju kariku, pustila je gredu koju su svi gurali da si pokrije uši. Teški komad ograde koji je trebao držati vrata zatvorenima zamalo se otkotrljao, ali Maegwin i dvije druge djevojke s naporom su ga zadržale.
"Bagbina mu stada, Cifgha," zarežala je na onu koja je popustila, "jesi li luda?! Da je ovo palo, netko je mogao nastradati ili slomiti nogu!"
"Žao mije, zaista, gospo," rekla je djevojka, zažarenih obraza, "samo me ta glasna buka... plaši!" Koraknula je unatrag da opet zauzme svoje mjesto pa su sve upele, pokušavajući gurnuti masivnu hrastovu gredu preko vrha i u utor koji će zadržati vratnice obora zatvorenima. Unutar međa ograde natiskan skup krupne stoke glasao se, uznemiren mladim ženama koliko i stalnom galamom.
Greda je zastrugala, a zatim s muklim udarcem pala na svoje mjesto i sve su se žene okrenule, zadihane, da naslone leđa na vratnice.
"Milostivi bogovi," zastenje Maegwin, "kralježnica mi puca!"
"Nije u redu", ustanovila je Cifgha, snuždeno zureći u krvave ogrebotine na svojim rukama. "To je muški posao!"
Metalna graja je prestala, načas kao da je sama tišina zapjevala. Lluthova kći uzdahne i osjeti u plućima ledeni zrak.
"Ne, mala Cifgha," rekla je, "ono što muškarci sad rade je muški posao, a sve drugo što treba učiniti je ženski posao - ako ne želiš ponijeti mač i koplje."
"Cifgha?" reče jedna od ostalih djevojaka smijući se. "Ona ne bi ubila ni pauka."
"Uvijek pozovem Tuilletha da to učini," reče Cifgha, ponosna na svoju gadljivost, "i uvijek mi dođe."
Maegwin se namršti. "Pa, bolje da se naučimo same izlaziti na kraj sa svojim paucima. U danima koji dolaze neće biti baš puno muškaraca uokolo, a oni koji preostanu, imat će puno drugog posla."
"Drukčije je za vas, princezo", rekla je Cifgha. "Vi ste krupni i jaki." Maegwin se zabuljila u nju, ali nije odgovorila.
"Ne mislite da će se borbe produžiti cijelo ljeto, zar ne?" upitala je druga djevojka, kao da govori o naročito dosadnom kućanskom poslu. Maegwin se okrenula da ih sve pogleda. Njihova su lica bila mokra od znoja, a oči su već lutale u potrazi za nečim zanimljivijim o čemu bi razgovarale. Načas je poželjela vikati, uplašiti ih toliko da shvate kako to nije turnir, nije nikakva igra, već nešto smrtno ozbiljno.
Ali zašto im već sad uvaljati lica u blato? pomislila je predomislivši se. Dovoljno brzo svićemo ga dobiti i više nego što nam treba.
"Ne znam hoće li trajati tako dugo, Gvvelan", rekla je i stresla glavom. "Nadam se da neće. Iskreno se nadam da neće."
Dok su se spuštali od obora prema velikoj dvorani, dvojica muškaraca opet su počeli kovati golem brončani kotao koji je naopako visio u svom okviru od hrastovih kolaca ispred glavnih vrata Taiga. Dok je prolazila pokraj njih, buka ljudi koji su vatreno tukli kotao svojim batovimačeličnih vrhova bila je tako jaka da je morala pokriti uši rukama. Opet se zapitala kako njezin otac i njegovi savjetnici mogu uopće razmišljati, a kamoli stvarati strategiju koja će odlučiti o životu i smrti s tom užasnom galamom tik pred dvoranom. No, kad Rhvnnov kotao ne bi zvonio, trebali bi im dani da upozore svaki provincijski grad, jedan po jedan. Ovako, ona sela i dobra koja sučula kotao, poslat će jahače onima koji ga ne čuju. Gospodar Taiga zvonio je kotlom u doba opasnosti još davno prije nego što su Hern Lovac i Oinduth, njegovo moćno koplje, od svoje zemlje načinili veliko kraljevstvo. Djeci koja ga nikad nisu čula kako zvoni ipak su ga smjesta znala prepoznati, toliko se pričalo priča o Rhvnnovu kotlu.
Visoki prozori Taiga bili su danas zatvoreni zbog ledenog vjetra i magle. Maegwin je pronašla svog oca i njegove savjetnike zadubljene u raspravu pred ognjištem.
"Kćeri moja," rekao je Lluth ustajući. Trebao mu je vidljivi napor da joj pruži osmijeh.
"Povela sam neke žene i zatvorila i zadnju stoku u veliki obor", izvijesti Maegwin. "Mislim da nije u redu da ih tako naguravamo. Krave su nesretne."
Lluth samo odmahne rukom. "Bolje da ih nekoliko izgubimo sada nego da ih moramo pokušavati skupiti ako se budemo morali na brzinu povući u brda."

Na drugom kraju dvorane otvorila su se jedna vrata. Stražari su mačevima jednom lupili o svoje štitove, kao u odjek prodorne buke Poziva Kotla. "Zahvaljujem ti, Maegwin", reče kralj okrećući se da pozdravi pridošlicu. "Eolair!" uzvikno je dok se grof približavao, još odjeven u putovanjem zamrljanu odjeću. "Brzo se vraćaš od iscjelitelja. Dobro. Kako su tvoji ljudi?"
Grof od Nad Mullacha je prišao, nakratko se spustio na jedno koljeno, a onda opet ustane na Lluthov nestrpljivi pokret rukom. "Petorica su dobro; dvojica ranjenih ne izgledaju dobro. Za preostalu četvoricu ću sam podnijeti račun Skaliju." Napokon je ugledao Lluthovu kćer i osmjehnuo se svojim širokim osmijehom, ali čelo mu je ostalo nabrano od iscrpljenosti i zabrinutosti. "Gospo Maegvvin", rekao je, i opet se poklonio, ljubeći njezinu ruku dugih prstiju koja je, bilo joj je neugodno kad je to primijetila, bila prljava od zatvaranja obora.
"Čula sam da ste se vratili, grofe", rekla je. "Samo bih voljela da je to u sretnijim okolnostima."
"Velika je šteta tvojih hrabrih Mullachija, Eolair", rekao je kralj, vraćajući se da sjedne sa starim Craobhanom i ostalim svojim ljudima od povjerenja. "Ali hvaljen budi Brvnioch i Jednoruki Murhagh što si naišao na tu izvidnicu. Da nisi, Skali i njegova sjevernjačka kopilad uhvatili bi nas na spavanju. Nakon što čuje za sukob s tvojim ljudima, odlučit će se za mnogo oprezniji pristup, siguran sam - možda se čak i posve predomisli."
"Volio bih da je to istina, kralju", rekao je Eolair, tužno tresući glavom. Maegwinino srce se smekšalo gledajući ga kako hrabro nosi svoju iscrpljenost; u sebi je proklela svoje djetinjaste osjećaje.
"Ali," nastavi grof, "bojim se da nije. Da bi Skali tako izdajnički napao, tako daleko od svog doma, mora biti uvjeren da je u prednosti."
"Ali zašto, zašto?" pobunio se Lluth. "Već smo godinama u miru s Rimeržanima!"
"Mislim, gospodaru, da to nema nikakve veze." Eolair je bio pun poštovanja, ali nije se libio ispraviti svoga kralja. "Kad bi stari Isgrimnur još vladao Elvritshallom, bili biste u pravu što sečudite, ali Skali je posve Elijina lutka, čini mi se. U Nabbanu se priča da Elija tek što nije krenuo protiv Jošue. On zna da smo odbili Guthvvulfov ultimatum. Boji se ostaviti Hernvstirce nezauzetima za svojim leđima kad se uputi na Naglimund."
"Ali Gwythinn je još tamo!" reče Maegvvin uplašeno.
"I to s pedeset naših najboljih ljudi, što je još gore", zarežao je stari Craobhan sa svog mjesta uz vatru.
Eolair se okrenuo da uputi Maegwin ljubazan pogled, pokroviteljske vrste, bila je uvjerena. "Brat vam je bez sumnje sigurniji iza debelih kamenih zidova Jošuina dvorca nego što bi bio ovdje u Hernvsadharcu. Osim toga, ako čuje za našu nevolju i uzmogne dojahati, njegovih pedeset ljudi bit će iza Skalijevih leđa, nama u korist."
Kralj Lluth protrljao je oči kao da želi iz njih izbaciti potištenost i zabrinutost posljednjih dana. "Ne znam, Eolair, ne znam. Imam loš predosjećaj o svemu ovome. Ne treba ti prorok da se prepozna loša godina, kakva je ova bila od prvog trenutka."
"Ja sam još tu, oče", rekla je Maegwin i prišla mu da klekne kraj njega. "Ja ću ostati s tobom." Kralj ju je potapšao po ruci.
Eolair se nasmiješio i kimnuo djevojčinim riječima upućenim ocu, ali misli su mu očito bile s njegova dva čovjeka na samrti, i s velikom ri-merškom vojskom koja se kretala niz Ledomedu u Inniscrich, veliki val oštrog, živog željeza.
"Oni koji ostanu možda nam neće zahvaliti", rekao je ispod glasa.
Vani, brončani glas kotla pjevao je preko Hernvsadharca, dovikujući bezbrižno bregovima oko sebe: Čuvajte se... Čuvajte se... Čuvajte se...
Barun Devasalles i njegova mala nabanska četa nekako su uspjeli svoj red odaja u propuhanom istočnom krilu Naglimunda pretvoriti u djelić svog južnog doma. Premda je neprirodno vrijeme bilo prehladno da bi dopustilo širom otvorene prozore i vrata koji su prevladavali u blagom Nabbanu, pokrili su kamene zidove živahnim zelenim i žutim i nebeski plavim tapiserijama i ispunili svaku ravnu površinu svijećama i pa-lucavim uljanicama tako da su zatvorene sobe cvjetale svjetlom.
Ovdje je u podne svjetlije nego vani, zaključio je Isgrimnur. Ali istina je stoje stari Jarnauga rekao - sve drugo neće moći otjerati tako lako kao zimski mrak, ni slučajno.
Vojvodine nosnice su se trzale kao preplašenom konju. Devasalles je posvuda postavio zdjele mirisnih ulja, neke ispunjene i zapaljenim fi-tiljima kao bijelim crvima, ispunjavajući odaje gustim mirisima otočnih začina.
Pitam seje li to smrad svačijeg straha koji mu toliko smeta ili onaj dobrog, poštenog željeza? Isgrimnur je zagunđao s gađenjem i premjestio si stolac u blizinu vrata koja su gledala na hodnik.
Devasalles se iznenadio kad je otkrio princa Jošuu i vojvodu na svojim vratima, nenajavljene i neočekivane, ali hitro ih je pozvao da uđu, odbacujući neke od šarenih halja koje su prekrivale stolce, tako da mu se gosti mogu smjestiti.
"Žao mi je što vam smetamo, barune," rekao je Jošua, naginjući se naprijed da osloni laktove na koljena, "ali htio sam nasamo razgovarati s vama prije nego što večeras dovršimo Raed."
"Naravno, prince, naravno", kimnuo je Devasalles ohrabrujuće. Isgrimnur, gadljivo promatrajući čovjekovu sjajnu kosu i svjetlucave ukrase koje je nosio oko vrata i ruku, pitao se kako bi to mogao biti kobni mačevalac kakvim ga je predaja proglašavala.
Izgleda kao da bi mogao zapeti bačakom o vlastitu ogrlicu i zadaviti se.

Jošua je užurbano objasnio događaje posljednja dva dana, koji su bili pravi razlog zašto se Raed nije nastavio. Devasalles, koji je, kao i ostali okupljeni velikaši, sumnjao, ali i prihvatio prinčevu ispriku bolešću, podigao je obrve, ali nije ništa rekao.
"Nisam mogao otvoreno govoriti; još to ne mogu", pojasni Jošua. "U ovoj ludoj gužvi, skupljanju lokalnih snaga, dolascima i odlascima, nekome prevrtljive vjere ili Elijinu uhodi bilo bi i prelako da odnese vijesti o našim strahovima i planovima Velikom kralju."
"Ali naši strahovi su poznati svima," reče Devasalles, "a nismo napravili nikakve planove - za sada."
"Dok budem spreman da o ovim stvarima govorim svim barunima, vratnice će već biti osigurane - ali vidite, barune, vi još ne znate cijelu priču."
Zatim je princ nastavio pripovijedati Devasallesu sva najnovija otkrića, o tri mača i proročanskoj pjesmi u knjizi ludog svećenika, i kako su se te stvari poklapale sa snovima mnogih.
"Ali ako sve to uskoro ispričate svojim vazalima, zašto meni govorite sada?" upita Devasalles. Pokraj vrata, Isgrimnur je puhnuo: i on se pitao istu stvar.
"Jer mi je potreban vaš gospodar Leobardis, potreban mi je smjesta!" reče Jošua. "Treba mi Nabban!" Ustao je i počeo krug po sobi, okrećući se zidovima kao da proučava tapiserije, ali pogled mu je bio usredotočen na neku točku miljama udaljenu od kamena i istkanih ukrasa.
"Od početka mi je trebalo savezništvo vašeg kneza, ali sad mi treba više nego ikad. Elija je Rimmersgard, praktički, poklonio Skaliju i njegovu kaldskrvkškom klanu Gavrana. Tako je gurnuo nož kralju Lluthu u leđa: Hernvstirci će mi moći poslati mnogo manje ljudi, jer će biti prisiljeni da ih mnogo zadrže kako bi obranili svoju zemlju. Gwyhtinn, koji je prije tjedan dana jedva čekao da napadne Eliju, već je nestrpljiv da se vrati i pomogne svome ocu u obrani Hernvsadharca i njegovih provincija."
Jošua se naglo okrenuo da se zagleda Devasallesu u oči. Prinčevo lice bilo je maska hladnog ponosa, ali ruka mu se poigravala prednjom stranom košulje, a to nije promaklo ni Isgrimnuru ni barunu. "Ako knez Leobardis ikad želi biti išta više od Elijina lakaja, mora mi se sad pridružiti."
"Ali zašto to meni govorite?" upitao je Devasalles. Djelovao je iskreno zbunjen. "Sve ovo posljednje mi je poznato, a one druge stvari -mačevi i knjiga i to - ne mijenjaju ništa na stvari."
"Prokletstvo, čovječe, i te kako mijenjaju!" odrezao je Jošua, glasa podignuta gotovo u povik. "Bez Leobardisa, i s Hernvstirom pred sjevernom prijetnjom, moj bratće nas pokupiti kao da smo zakucani u bačvu, a istovremeno se pogađa s demonima - a tko može pogoditi kakvu bi mu užasavajuću prednost to moglo donijeti? Poduzeli smo neke male, slabe napore da se suprotstavimo tim snagama, ali kakvoće dobro izaći iz toga - čak i ako uspije, protivno svakoj vjerojatnosti - ako sve slobodne zemlje budu već zbačene? Niti vaš knez niti itko drugi neće od sada nadalje odgovoriti Eliji ničim osim 'da, gospodaru'!"
Barun je opet stresao glavom. Ogrlice su mu tiho zazveckale. "Zbunjen sam, gospodaru. Je li moguće da ne znate? Prekjučer sam poslao poruku u Sancellan Mahistrevis u Nabbanu po svom najbržem jahaču, govoreći Leobardisu da vjerujem kako ćete se boriti i da bi trebao krenuti i povesti svoje ljude u bitku na vašoj strani."
"Što?" Isgrimnur je poskočio, s čuđenjem koje je bilo odjek prinčeva. Obojica su se nadnijela nad Devasallesom i zastali u pokretu, izgledali su kao da ih je netko usred noći zaskočio.
"Zašto mi niste rekli?" upita Jošua.
"Ali prinče, rekao sam vam", zamucao je Devasalles, "ili u najmanju ruku, budući da su mi rekli kako vas se ne može uznemiravati, poslao sam u vaše odaje poruku sa svojim pečatom. Jamačno ste je pročitali?"
"Blaženi Usirese i njegova Majko!" Jošua se otvorenim lijevim dlanom udario po bedru. "Samo sebe mogu kriviti, jer poruka mi još čuči na noćnom stoliću. Deornoth mi ju je donio, odgodio sam je za neki mirniji trenutak. Potpuno sam na to zaboravio. Ipak, nikakvo se zlo nije dogodilo, a vijesti su vam odlične."
"Kažete da će Leobardis podići vojsku?" upitao je Isgrimnur sumnjičavo. "Kako možete biti tako sigurni? Prije je izgledalo kao da i sami sumnjate."
"Vojvodo Isgrimnur," Devasallesov ton bio je leden, "morate shvatiti da sam samo ispunjavao svoju dužnost. Uistinu, knez Leobardis već je dugo naklonjen princu Jošui. Isto tako, boji se da se Elija previše ne ojunači. Čete su nam pripravne već tjednima."
"Pa zašto vas je onda poslao?" upita Jošua. "Što se nadao otkriti, a što već nije čuo od mene, odnosno od mojih glasnika?"
"Nije tražio ništa novo," reče Devasalles, "premda se ovdje otkrilo mnogo više nego što je mislim itko od nas očekivao. Ne, poslao je moje izaslanstvo više radi predstave nekim drugim snagama u Nabbanu."
"Ima otpora među njegovim vazalima?" upitao je Jošua sjajnih očiju.
"Naravno, ali to nije neobično... kao ni izvor moje misije. Trebala je potkopati otpor iz bližeg izvora." Sad, premda je omanja soba bila očito prazna osim njih trojice, Devasalles se ogledao na sve strane.
"Njegova žena i sin najjače se opiru njegovu udruživanju s vama", rekao je napokon.
"Mislite najstarijeg sina, Benigarisa?"
"Da, jer inače bi on ili neki od Leobardisovih mlađih sinova bio ovdje umjesto mene." Barun slegne ramenima. "Banigaris vidi mnogo toga što mu se sviđa u Elijinoj vladavini, a kneginja Nessalanta..." Na-banski emisar opet slegne.

"I ona smatra daje Veliki kralj u boljem položaju", nasmiješio se Jošua gorko. "Nessalanta je pametna žena. Šteta što će sad biti prisiljena, htjela-ne htjela poduprijeti suprugov izbor saveznika. Možda je sasvim u pravu sa svojim nepovjerenjem."
"Jošua!" Isgrimnur se zaprepastio.
"Samo se šalim, stari prijatelju", rekao je princ, ali izraz mu nije bio takav. "Dakle, knezće nam se pridružiti, dobri Devasalles?"
"Čim prije, prinče Jošua. S najboljim nabanskim vitezovima u svojoj pratnji."
"I snažnom masom kopljanika i strijelaca, nadam se. Pa, Aedon nas sve blagoslovio, barune."
On i Isgrimnur su se oprostili i izašli u tamni hodnik, ostavivši za sobom žive boje barunovih odaja kao san napušten na rubu buđenja.
"Jedna osoba koju znam veselit će se ovim vijestima, Isgrimnur." Vojvoda je upitno podigao obrvu.
"Moja nećakinja. Miriamele se jako uzrujala kad je pomislila da bi nam se Leobardis mogao ne pridružiti. Konačno, Nessalanta je njezina tetka. Zaista će je razveseliti ove vijesti."
"Idemo joj reći", predložio je Isgrimnur, uhvativši Jošuin lakat i vodeći ga prema dvorištu. "Možda će biti u društvu drugih dvorskih dama. Umoran sam od gledanja brkatih vojnika. Možda sam star, ali još volim s vremena na vrijeme pogledati koju mladu damu."
"Nek' ti bude." Jošua se nasmiješio, prvi prirodan izraz koji je Isgrimnur vidio u posljednjih nekoliko dana. "A onda ćemo otići i posjetiti tvoju ženu. Možeš joj ispričati sve o svojoj nesmanjenoj ljubavi prema gospama."
"Prinče Jošua," reče stari vojvoda odmjereno, "nikad nećeš biti pre-star ili preuzvišen da te ne bih klepio po uhu, samo me izazivaj."
"Ne danas, ujače", isceri se Jošua. "Trebat će mi uši da uživam u onom što će ti Gutrun reći."

Vjetar koji je fijukao s vode nosio je miris čempresa. Tiamak je, brišući kapi znoja sa svog čela, bez riječi zahvalio Onome Koji Uvijek Kroči Pijeskom za neočekivani povjetarac. Vraćajući se s provjere svojih vrša, osjetio je kako na Wran silazi olujom nabijen zrak: vreo, ljutit zrak koji je stigao i nije namjeravao otići, kao krokodil koji kruži oko kanua koji pušta vodu.
I opet si je Tiamak obrisao čelo. Posegnuo je za zdjelom čaja od žutica koji se bio namakao na kamenu uz vatru. Dok je srkao, pomalo bolno preko svojih ispucanih usana, razmišljao je o tome što bi trebao učiniti.
Morgenesova čudna poruka bila je ono što ga je toliko uznemirilo. Već danima su njezine zlokobne riječi zveckale po njegovoj glavi kao kamenčići u praznoj čuturi, dok je motkom odgurivao svoj čamac po skro-
vitim putovima Wrana ili kretao na tržnicu u Kvvanitupul, trgovačko selo koje se skutrilo pri izlaznoj struji iz jezera Eadne. Jednom svakog okreta mjeseca poduzeo bi trodnevni putčamcem do Kwanitupula, gdje bi svoje neobično školovanje iskoristio na trgovačkim štandovima, pomažući manjim wranskim trgovcima pri cjenkanju s nabanskim i perdruin-skim trgovcima koji su obilazili obalna wranska sela. Naporni put do Kwanitupula bio je neophodan, ako ništa drugo zato da zaradi nekoliko novčića i vreću riže. Rižu je koristio da dopuni one rijetke rakove preglupe ili presamouvjerene da bi izbjegli njegove klopke. Nije međutim bilo puno tako ljubaznih rakova, što je bio razlog Tiamakove uobičajene trpeze od riba i korijenja.
Dok je čučao u svojoj sićušnoj, na smokvi postavljenoj kolibi, uznemireno već stoti put prevrćući Morgenesovu poruku, misli su mu se vratile pretrpanim, brdskim ulicama Ansis Pelippea, prijestolnice Perdrui-na, gdje su se on i stari doktor bili prvi put sreli.
Isto koliko i graje i prizora prostrane trgovačke luke, stotinu, ne, mnogo stotina puta veće od Kvvanitupula - činjenica koju njegovi sunarodnjaci Wranci neće nikad povjerovati, provincijalni, pijeskom zaslijepljeni neotesanci - Tiamak se živo sjećao mirisa, milijun promjenjivih aroma: vlažni slani miris doova, začinjen oštrim zadahom ribarskih čamaca; vatre za kuhanje na ulicama, gdje su bradati otočani nudili ražnjiće cvrčeće, prepečene ovčetine; mošus oznojenih, zubatih konja čiji su ponosni jahači, trgovci i vojnici smiono galopirali po središtima popločenih ulica, puštajući pješake da se rastrče kud koji; i naravno, zakovitlani mirisi šafrana i morače, cimeta i pakujca, koji su se širili kroz Kvart začina kao prolazne, egzotične vabilice.
Samo sjećanje učinilo ga je toliko gladnim da je zamalo zaplakao, ali trgnuo se. Imao je posla koji gačeka, ne može si dopustiti da mu takve tjelesne opsesije odvrate pozornost. Morgenes ga je na neki način trebao i Tiamak je morao biti spreman.
Zapravo, hrana je i bila ono što gaje pokazalo Morgenesu, prije svih tih godina u Perdruinu. Doktor, u nekakvoj ljekarničkoj potrazi kroz trgovačke predjele Ansis Pellipea, zaletio se i zamalo srušio vvranskog mladića, tako je napeto mladi Tiamak bio buljio u izloženi marcipan na stolu jednog pekara. Doktor je bio začuđen i pun zanimanja za mladića iz močvara tako daleko od doma, čije su isprike starijem čovjeku bile pune brižno naučenih nabanskih idioma. Kad je Morgenes čuo daje dječak u perdruinskoj prijestolnici kako bi učio kod Usirske braće, i doznao da je prvi iz svog sela koji je napustio močvarni Wran, kupio mu je krupan komad marcipana i šalicu mlijeka. Od tog časa, Morgenes je zaprepaštenom Tiamaku bio poput boga.
Razmrljani list pergamenta pred njim, premda kopija izvorne poruke koja se raspala od rukovanja, postajao je već i sam teško čitljiv. No već je buljio u njega toliko puta da to više nije bilo važno. Čak gaje prebacio natrag u izvorne znakove i opet ga preveo, samo da se uvjeri kako nije propustio neku prikrivenu, ali važnu pojedinost.

"Vrijeme Osvajačeve Zvijezde je jamačno na nama..." napisao je doktor, upozoravajući pritom Tiamaka da će ovo vjerojatno zadugo biti njegovo posljednje pismo. Tiamakova pomoć će biti potrebna, uvjeravao ga je Morgenes, ako se želi "... određene užasavajuće stvari koje se spominju - kaže se-u ozloglašenoj izgubljenoj knjizi svećenika Nissesa..." spriječiti da se ostvare.
Prvi put kad je otišao u Kwanitupul, nakon što je primio Morgene-sovu poruku koju je prenio vrabac, Tiamak je upitao Middastrija, per-druinskog trgovca s kojim bi ponekad popio kriglu piva, kakve se užasne stvari događaju u Erchesteru, gradu u Erkvnlandu u kojem je živio Morgenes. Middastri je rekao da je čuo za borbu između Velikog kralja Elije i Llutha od Hernvstira. Naravno, svi su govorili o svađi između Elije i njegova brata, princa Jošue, već mjesecima, ali osim toga trgovac se nije mogao sjetiti ničeg posebnog. Tiamak, koji se prema Morgene-sovoj poruci bojao opasnosti šire i neposrednije vrste, osjetio se malo bolje. Ipak, važnost doktorove poruke nije mu dala mira.
"Ozloglašena izgubljena knjiga..." Kako je Morgenes doznao tajnu? Tiamak nije nikome rekao; htio je time iznenaditi doktora kad ga posjeti, planirao je, idućeg proljeća. Prvi put bi se zaputio sjeverno od Per-druina. Sad se činilo da Morgenes već zna nešto o njegovu blagu - ali zašto onda nije tako i rekao? Zašto je umjesto toga pružao samo nagovještaje i zagonetke i natruhe, kao rak koji oprezno gurka riblju glavu van iz jedne od Tiamakovih vrša?
Wranac je spustio svoju zdjelicu čaja i prešao preko sobe niskog stropa, jedva se podigavši iz pognutog položaja savinutih koljena. Vreo, kiselkast vjetar počeo je puhati malo jače, ljuljajući kuću na visokim gredama, podižući krovnu slamu sa zmijskim siktanjem. Pretražio je svoju drvenu škrinju u potrazi za nečim omotanim u lišće, brižno skrivenim ispod snopa pergamenta koji je bio njegova vlastita revizija Samosvoi-nih Liekova Wranučkih Liekamika, koju je Tiamak kradomice volio nazivati svojim "velikim djelom". Kad ju je napokon pronašao, izvadio ju je i razmotao, ne prvi put u posljednja dva tjedna.
Dok je ležala, pokraj njegova prijepisa Morgenesove poruke, u oči mu je upala bitna razlika. Morgenesove riječi bile su mukotrpno prepisane crnom tintom od korijena na jeftini pergament, toliko istanjen da bi ga plamen svijeće mogao zapaliti s udaljenosti širine ruke. Ono drugo, blago, bilo je ispisano na listovima istegnute kože. Crvenkastosmeđe riječi vukle su se nepravilno po stranici, kao da je pisac sjedio u sedlu ili za stolom u vrijeme potresa.
Ovo je bio dragulj Tiamakove zbirke - zapravo, ako je to zaista bilo ono što je mislio da jest, bio bi to krunski dragulj svačije zbirke. Pronašao ju je na velikoj hrpi drugog rabljenog pergamenta koji je neki trgovac u Kwanitupulu prodavao za pisarske vježbe. Trgovac nije znao kome je škrinja papira bila pripadala, samo da ju je dobio kupivši ukupni sadržaj neke kuće u Nabbanu. Bojeći se da bi mu sreća mogla nestati, Tiamak je prigušio potrebu za daljnjim raspitivanjem i kupio je na licu mjesta - zajedno sa svežnjem drugih pergamenata - za jedan sjajni nabanski novčić od quinisa.
Opet se zagledao u nju - premda je ovo pročitao više puta nego Morgenesovu poruku, ako je to bilo moguće - a posebno vrh pergamenta, ne toliko otrgnut koliko odgrizen, čija je rana završavala slovima "... ARDENVYRD." Zar to nije bio Nissesov čuveni, nestali tom - neki su ga čak nazivali i izmišljenim - zvan Du Svardenvyrd? Kako je Morgenes znao? Tiamak još nikome nije rekao za svoj sretni pronalazak.
Ispod naslova sjevernjačke su rune, na nekim mjestima razmrljane, na drugima otpale s papira u obliku hrđaste prašine, ipak bile sasvim čitljive, ispisane arhaičnim nabanskim od prije pet stoljeća.
".. .Dovedy iz Nuannskog Vrta Kamenoga Czovieka ssto premda sliep vidjet mozce Otkrij osstricu ssto oslobodi ruzcu Upodnozcju rimerskoga drva velikoga Pronagji poziv czija glasna riecz Onom ssto zove izricze ime Na brodu u najplitjem moru—• Kad osstrica, poziv i czoviek Stanu uz princa desnu stranu tada tje zarobljen slobodu natjy..."
Ispod čudne pjesme samo je jedno ime bilo ispisano krupnim, nezgrapnim runama: "NISSES".
Premda je Tiamak buljio i buljio, nadahnuće je još ostajalo tjeskob-no daleko. Konačno, uzdahnuvši, smotao je drevni svitak natrag u njegov ogrtač od listova i vratio ga u svoju škrinju od ebanovine.
Što je, onda, doktor Morgenes htio od njega? Da donese svoj list samom doktoru u Visotvrđu? Ili bi ga umjesto toga trebao poslati nekom drugom mudracu, kao vještici Geloj, debelom Ookequku gore u Yiqanucu iličovjeku u Nabbanu? Možda bi najmudriji plan bio jednostavno čekati daljnje vijesti od doktora Morgenesa, umjesto da budalasto odjuri nekamo bez potpunog razumijevanja. Konačno, po onome što mu je Middastri rekao, čega god se Morgenes plašio, to mora biti još podosta udaljeno; sigurno ima dovoljno vremena da pričeka dok ne bude znao što doktor zapravo hoće.
Vremena i strpljenja, savjetovao je sam sebe, vremena i strpljenja...
Ispred njegova prozora granečempresa su zastenjale, pateći zbog grubih dodira vjetra.
Vrata odaje su se naglo otvorila. Sangfugol i gospa Vorzheva poskočili su s krivnjom, kao da su uhvaćeni u nečem nedoličnom, premda ih je razdvajala čitava dužina sobe. Kad su podigli poglede, razrogačenih očiju, trubadurova je lutnja, koja je bila naslonjena na njegov stolac, zadrhtala i pala mu preko nogu. Užurbano ju je uhvatio i privio je na prsa kao da je to neko ozlijeđeno dijete.
"Prokleta bila, Vorzheva, što si to učinila!?" zahtijevao je Jošua. Vojvoda Isgrimnur stajao je iza njega na vratima sa zabrinutim izrazom na licu.
"Smiri se, Jošua", ponukao je, povlačeći prinčev sivi prsluk.

"Kad izvučem istinu iz ove... ove žene", pljune Jošua. "Dotad, ne petljaj se u ovo, prijatelju."
Boja se vraćala u Vorzhevine obraze.
"Što želiš reći?" upitala je. "Provaljuješ kroz vrata kao bik i izvikuješ pitanja. Što želiš reći?"
"Ne pokušavaj me zavarati. Upravo dolazim s razgovora s kapetanom straže; siguran sam da bi volio da ga nisam našao, tako sam bio ljut. Rekao mi je da je Miriamele jučer prije podne izašla s mojim dopuštenjem - koje nije bilo nikakvo dopuštenje, nego umjesto toga moj pečat pritisnut na lažnu ispravu!"
"I zašto sad vičeš na mene?" upitala je gospa svisoka. Sangfugol se počeo povlačiti prema vratima odaje, još stišćući svoje ranjeno glazbalo.
"Ti to jako dobro znaš", zareži Jošua. Zajapurenost mu je konačno počela iščezavati s blijedih obraza, "i ostani gdje si, sviraču, jer nisam ni s tobom završio. U posljednje vrijeme uživaš veliko povjerenje moje gospe."
"Na vašu zapovijed, prinče Jošua," rekao je Sangfugol s oklijevanjem, "da joj olakšam samoću. Ali o princezi Miriamele, kunem se, ne znam ništa!"
Jošua je ušao u odaju, zalupivši teška vrata za sobom bez osvrtanja. Isgrimnur, spretan usprkos svojim godinama i obujmu, uspio ih je izbjeći.
"Dobra Vorzheva, nemoj sa mnom postupati kao da sam jedan od kolskih momaka s kojima si odrasla. Sve što sam od tebe čuo jest da je jadna princeza tužna i da joj nedostaje njezina obitelj. Sad je Miriamele prošla kroz vrata s nekim zločincem, a neki drugi suučesnik upotrijebio je moj pečatnjak da joj omogući prolaz! Ja nisam budala!"
Tamnokosa žena načas mu je uzvratila pogled, a onda joj usna zadrhti. Bijesne suze navrle su joj u oči dok se opet spuštala u stolac, uz šuštanje dugih skuta.
"U redu, prinče Jošua," rekla je, "odrubi mi glavu ako hoćeš. Pomogla sam jadnoj djevojci da ode svojoj obitelji u Nabban. Da imaš imalo srca, sam bi je poslao, s oružanom pratnjom. Umjesto toga, sve što ima kao društvo je jedan ljubazan redovnik." Izvukla je maramicu iz izreza svoje haljine i potapkala si oči. "Ipak, tako će biti sretnija nego da ostane ovdje zatvorena kao ptica u kavezu."
"Elizijinih ti suza!" opsovao je Jošua, zamahavši rukom po zraku. "Ti glupa ženo! Miriamele se samo htjela igrati izaslanika - nadala se slavi, ako povuče svoje nabanske rođake u ovu borbu na mojoj strani."
"Možda baš nije pošteno reći 'slava', Jošua", upozorio je Isgrimnur. "Mislim da princeza iskreno želi pomoći."
"A što s tim ne valja?!" upitala je Vorzheva prkosno. "Potrebna ti je pomoć iz Nabbana, zar ne? Ili si preponosan?"
"Bog mi pomogao, Nabanci su već s nama! Shvaćaš li? Vidio sam baruna Devasallesa prije sat vremena. Ali sad je kći Velikog kralja negdje vani, bespotrebno luta po nekom bespuću, dok se sva vojska njezina oca sprema na borbu, a uhode mu se posvuda roje kao crvi."
Jošua je frustrirano mahnuo rukama. Onda se baci u svoj stolac, dugih nogu ispruženih ispred sebe.
"To je previše za mene, Isgrimnur", reče iscrpljeno. "A ti se pitaš zašto se ne proglasim suparnikom za Elijino prijestolje? Ne mogu čak ni jednu djevojku sigurno zadržati pod svojim krovom."
Isgrimnur se sažaljivo nasmiješi. "Ni njezin otac nije imao baš puno sreće kad ju je trebalo zadržati, koliko se sjećam."
"Svejedno." Princ je podigao ruku da si protrlja čelo. "Usirese, glava mi puca od svega toga."
"Hajde, Jošua," rekao je vojvoda, dobacujući ostalima pogled da ih upozori da ostanu tihi, "nije još sve izgubljeno. Moramo jednostavno poslati jednu četu dobrih ljudi van da malo protresu grmlje u potrazi za Miriamele i tim redovnikom, tim... Cedricom ili kako već..."
"Cadrach", reče Jošua bezizražajno.
"Da, dobro, Cadrachom. Pa, jedna djevojka i sveti redovnik ne mogu se baš brzo kretati pješice. Jednostavnoćemo poslati za njima nekoliko ljudi na konjima."
"Ako im gospa Vorzheva nije spremila i konje", reče Jošua kiselo. Uspravio se u sjedalu. "Nisi?"
Vorzheva mu nije htjela susresti pogled.
"Milosrdni Aedone!" prokune Jošua. "To je vrhunac! Poslatću te natrag tvom barbarskom ocu u vreći, ti divlja mačko!"
"Prinče Jošua?" Bio je to svirač. Kad nije dobio odgovor, pročistio je grlo i pokušao još jednom. "Moj prinče?"
"Sto je?" reče Jošua razdražljivo. "Da, možeš ići. S tobom ću razgovarati kasnije. Idi."
"Ne, gospodaru... to jest, rekli ste da je redovnikovo ime... Cadrach?"
"Da, tako je rekao kapetan straže. Malo je razgovarao sčovjekom. Zašto, znaš ga ili znaš kamo zalazi?"
"Pa, ne, prinče Jošua, ali mislim da ga je dječak Simon upoznao. Ispričao mi je puno o svojim pustolovinama, i ime zvuči sasvim poznato. Ali, gospodaru, ako je to on, princeza bi mogla biti u opasnosti."
"Kako to misliš?" Jošua se nagnuo naprijed.
"Onaj Cadrach o kojem mi je Simon pričao bio je pokvarenjak i kradljivac, gospodaru. Taj se također služio krinkom redovnika, ali nije bio nikakav Aedonit, to je sigurno."
"Nemoguće!" reče Vorzheva. Crnilo oko njezinih očiju slijevalo joj se na obraze. "Ja sam upoznala tog čovjeka. Citirao mi je Knjigu Aedo-novu. To je dobar, ljubazan čovjek, brat Cadrach."
"I demon može citirati Knjigu", rekao je Isgrimnur, žalosno tresući glavom.
Princ je skočio na noge. Kretao je prema vratima.

"Moramo smjesta odaslati ljude, Isgrimnur", rekao je. Onda zastane i vrati se, uhvativši Vorzhevu za ruku.
"Dođite, gospo", rekao je osorno. "Ne možete popraviti učinjenu štetu, ali možete bar doći s nama i reći nam sve što znate, gdje ste sakrili konje i takve stvari." Povukao ju je na noge.
"Ali ne mogu izaći!" rekla je zaprepašteno. "Pogledaj, plakala sam! Lice mi izgleda strašno."
"Za povredu koju si mi nanijela, a možda i mojoj budalastoj nećakinji, to je vrlo mala kazna. Idemo!"
Pogurao ju je pred sobom iz odaje, s Isgrimnurom iza leđa. Njihovi posvađani glasovi odzvanjali su niz kameni hodnik.
Sangfugol, ostavljen, tužno se zagledao u svoju lutnju. Duga pukotina vijugala je cijelom dužinom njezinih zakrivljenih leđa od jasenova drva, a jedna od struna visjela je opušteno u beskorisnoj kovrči.
"Svaka glazba večeras imat će prizvuk gorčine", rekao je.
csno
Nedostajao je pun sat do zore kad je Lluth došao do njezina kreveta. Cijele noći nije mogla zaspati, iznutra sva stisnuta od brige za njega, ali kad se sagnuo da joj dotakne ruku pretvarala se da spava, želeći ga po-štedjeti jedine stvari od koje ga je još mogla poštedjeti: spoznaje o njezinu vlastitom velikom strahu.
"Maegvvin", rekao je tiho. Očiju čvrsto zatvorenih, borila se s potrebom da podigne ruke i čvrsto ga zagrli. U punom oklopu osim kacige, znala je po zvuku njegova hoda i mirisu ulja za laštenje, mogao bi imati poteškoća s ustajanjem ako ga povuče prenisko dolje. Čak i rastanak je mogla podnijeti, koliko god gorak bio. Mogućnost da on pokaže svoju iscrpljenost i svoje godine, baš ove noći, to nije mogla.
"To si ti, oče?" reče konačno.
"Jesam."
"I sad ideš?"
"Moram. Sunce će uskoro izaći, a nadamo se da ćemo doseći rub Combwooda do sredine jutra."
Sjela je u krevetu. Vatra je dogorjela, pa čak i otvorenih očiju nije mogla baš puno vidjeti. Blijedo, kroz zidove, čula je zvuk jecanja svoje pomajke Inahwen. Maegvvin je osjetila trzaj ljutnje zbog takve predstave bola.
"Brvoniochov štit nad tobom, oče", rekla je, posegnuvši slijepo rukom da mu pronađe utučeno lice. "Voljela bih da sam ti sin, da se mogu boriti uz tebe."
Osjetila je da su mu se usne napućile pod njezinim prstima. "Ah, Maegvvin, uvijek si bila živa vatra. Zar ovdje nemaš dovoljno dužnosti? Neće biti lako upravljati Taigom dok mene ne bude."
"Zaboravljaš svoju ženu."
Lluth se opet nasmiješio u mraku. "Ne zaboravljam. Ti si jaka, Maeg-win, jača si od nje. Moraš joj dati malo svoje snage."
"Ona obično dobije što god želi."
Kraljev glas bio je nježan, ali uhvatio joj je ruku čvrstim prstima. "Nemoj, kćeri. Uz Gwythinna, vas troje ste ono što volim najviše na svijetu. Pomozi joj."
Maegvvin je mrzila plakati. Izvukla je ruku iz očeva stiska i oštro si protrljala oči. "Hoću", rekla je. "Oprosti mi."
"Nemam ti što oprаštati", odvratio je. Onda joj opet uhvati ruku i stisne je. "Zbogom, kćeri, dok se opet ne vratim. Okrutni su gavrani u našim poljima i naradit ćemo se dok ih opet ne potjeramo."
Onda je ustala i zagrlila ga. Tren kasnije vrata su se otvorila i zatvorila. Čula mu je korake kako se polako udaljavaju niz hodnik, zveket mamuza kao žalobna glazba.
Kasnije, kad je plakala, bilo je to s pokrivačima preko glave da je nitko ne čuje.

36

Svježe rane i stari ožiljci

Konji su se nemalo bojali Qantaqe, tako da je Binabik jahao veliku sivu vučicu poprilično ispred Simona i ostalih, noseći zastrtu svjetiljku da mu pokaže put kroz pokrivku tame. Dok je mali karavan prolazio uz rubove bregova, drhtavo svjetlo poskakivalo je pred njima poput svijeće pokraj trupla.
Mjesec se zavukao u svoje gnijezdo od oblaka. Napredovanje im je bilo sporo i oprezno. S blagim, drmusavim ritmom konja pod sobom, i osjećajem njegovih toplih, širokih leđa, Simon je nekoliko puta zamalo zaspao. Naglo bi ga budili tanki, grebuckavi prsti na njegovu licu: grane drveća nagnute nad put. Malo se govorilo. S vremena na vrijeme jedan od ljudi šapnuo bi kakvu riječ ohrabrenja svome konju, ili bi Binabik tiho zazvao sačela da ih upozori na kakvu prepreku; da nije bilo tih zvukova i prigušenog udaranja kopita, djelovali bi kao sivo hodočašće izgubljenih duša.
Kad se mjesečina konačno počela probijati kroz poderotinu u stropu oblaka, malo prije zore, zastali su da se ulogore. Para njihovih dahova hvatala je mjesečev sjaj, tako da su dok su vezali konje izgledali kao da izdišu srebrno-plave oblačiće. Nisu zapalili vatru. Ethelbearn je preuzeo prvu stražu; ostali, umotani u svoje teške ogrtače, skutrili su se na tlu da ugrabe sna koliko mogu.

Simon se probudio rano; jutarnje nebo bilo je poput rijetke kaše, a nos i uši kao da su mu se preko noći čarolijom pretvorili u led. Dok je čučao pokraj male vatre, žvačući kruh i sir koje je Binabik dijelio, Slu-dig je sjeo do njega. Obrazi mladog Rimeržanina bili su oribani do crvenila oštrim vjetrom.
"Ovo je kao naše rano proljeće kod kuće", nasmijao se, nabijajući okrajak kruha na dugu oštricu svog noža i držeći je nad plamenom. "To će od tebe brzo napraviti muškarca, vidjet ćeš."
"Nadam se da ima i drugih načina da postanem muškarac, osim da umrem od smrzavanja", zagundao je Simon, trljajući ruke.
"Možeš i kopljem ubiti medvjeda", reče Sludig. "I to radimo." Simon nije bio siguran je li to šala.
Binabik, koji je upravo poslao Qantaqu u lov, prišao mu je i sjeo prekriženih nogu. "Pa, vas dvojica, jeste li spremni da se danas date na opako jahanje?" upitao je. Simon nije odgovorio jer su mu usta bila puna kruha; kad čas kasnije ni Sludig nije ništa rekao, Simon podigne pogled. Rimeržanin je buljio u vatru, usana stisnutih u oštru, ravnu crtu. Tišina je bila neugodna.
Simon proguta. "Mislim da jesmo, Binabik", reče brzo. "Moramo li daleko ići?"
Binabik se veselo nasmijao, kao da je Rimeržaninova šutnja bila posve prirodna. "Ići ćemo daleko koliko budemo htjeli. Danas se čini dobar dan za dugo jahanje, jer je nebo čisto. Brže nego što smo željni možemo se naći pronađeni od kiše i snijega."
"Znamo li kamo smo se uputili?"
"Dijelom, prijatelju Simone." Binabik je dohvatio komad grančice s ruba vatre i počeo vući crte po vlažnoj zemlji. "Ovdje je stojeći Nagli-mund", rekao je, povukavši grubu kružnicu. Zatim je iscrtao seriju školj-kastih obrisa, počevši na desnom boku kruga i produživši malo od njega. "Ovo tu je Gorošljem. Ovaj križ smo mi ovdje." Napravio je oznaku nedaleko od kružnice. Onda je zaredom nacrtao krupni oval pokraj druge strane bregova, nekoliko manjih kružića raštrkanih po njegovu rubu i nešto što je izgledalo kao još jedna linija bregova iza toga. "Dakle, ovako", rekao je, saginjući se bliže svom razgrebenom zemljovidu. "Uskoro ćemo se približiti jezeru", pokazao je krupni jajoliki obris, "koje se zove Drorshull."
Sludig, koji se naizgled protiv volje prignuo da pogleda, sad se ispravio. "Drorshullvenn - Jezero Drorovačekića." Namrštio se i opet se sagnuo, prstom označivši točku uz zapadni rub jezera. "Tamo je Vestven-nby - leno onoga izdajice, Storfota. Jako bih volio onuda proći po noći." Obrisao je mrvice s oštrice svoga bodeža i podigao ga da uhvati slabo svjetlo vatre.
"Mi, međutim, nećemo proći onuda", reče Binabik oštro, "i vaša osveta moračekati. Dat ćemo se na prolaz drugom stranom, pokraj Hul-lnira do Haethstada, gdje je u blizini opatija Svetoga Skendija, a onda najvjerojatnije preko ravnice sa sjevera, prema planinama. Nećemo zastajati prije toga zbog rezanja grla." Gurnuo je svoj štap iza jezera prema redu zaobljenih oblika.
"To je zato što vi trolovi ne razumijete čast", reče Sludig ogorčeno, zureći u Binabika ispod debelih plavih obrva.
"Sludig", rekao je Simon molećivo, ali Binabik nije zagrizao čovjekovu udicu.
"Našli smo se sa zadaćom koju treba izvršiti", odgovorio je trol mirno. "Isgrimnur, vaš vojvoda, to želi, i volja mu neće biti ispunjena izdajom i noćnim šuljanjima da se prereze grlo Storfota. To nije trolski nedostatak časti, Sludig."
Rimeržanin ga je načas promatrao, onda strese glavom. "Imaš pravo." Na Simonovo iznenađenje, u glasu mu nije ostalo ozlojeđenosti. "Ljut sam i riječi su mi loše odabrane." Ustao je i krenuo prema mjestu gdje su Grimmric i Haestan stajali opet tovareći konje; dok je hodao razgibao je svoja pokretljiva, mišićava ramena kao da ih pokušava opustiti. Simon i trol na trenutak su zurili za njim.
"Ispričao se", reče Simon.
"Nisu svi Rimeržani kao onaj hladni Einskaldir", odvrati njegov prijatelj. "Ali, isto tako, svi trolovi nisu Binabik."
Bio je to vrlo dug dan jahanja, uz bregove i pod pokrovom drveća. Kad su konačno zastali da bi večerali, Simon je otkrio istinu Haestano-vih ranijih upozorenja: premda mu je konj bio hodao polako, a kretali su se nenapornim terenom, noge i međunožje kao da su mu cijeli dan bili proveli na nekoj užasnoj spravi za mučenje. Haestan mu je sa smiješkom objasnio da će, nakon što mu se mišići preko noći ukoče, najgore tek doći; onda mu je ponudio onoliko vinske mješine koliko bude mogao popiti. Kad se Simon konačno te večeri sklupčao među grbavim i mahovinom obraslim korijenjem gotovo ogoljelog hrasta, osjećao se malo bolje, premda mu je vino omogućilo da čuje glasove koji pjevaju čudne pjesme na vjetru.
Kad se ujutro probudio vidio je da su se Haestanova proročanstva ne samo deseterostruko ispunila, nego je još i snijeg počeo padati, pokrivajući gorošljemske bregove i putnike po njima podjednako hladnim, ljepljivim prekrivačem. Drhteći na slabom svjetlu juvenskoga dana, još je čuo glasove na vjetru. Ono što su govorili bilo je jasno: rugali su se kalendaru, kesili se putnicima koji su mislili da mogu drsko hodati po novom kraljevstvu zime.

Princeza Miriamele s užasom je buljila u prizor prostrt pred sobom. Ono što je od početka jutrošnjeg jahanja bilo kovitlac boja i crnog dima na obzoru sad je ležalo jasno. Ona i Cadrach stajali su na obronku koji je gledao na Inniscrich. Bila je to tapiserija smrti, istkana mesom, metalom i razrovanom zemljom.
"Milosrdna Elizijo," zinula je, zaustavljajući svog prestrašenog konja, "što se ovdje dogodilo? Je li to djelo moga oca?"

Okruglasti čovječuljak je zaškiljio, usta načas zaposlenih u nečem što je princeza smatrala nečujnom molitvom. "Većina mrtvih su Her-nvstirci, gospo," rekao je konačno, "a pretpostavljam da su ostali Ri-meržani, po njihovu izgledu." Namrštio se na prizor pred njima. Skupina prestrašenih vrana odjednom je poletjela kao roj muha, zaokružila, pa se opet spustila. "Izgleda da se bitka ili dio u povlačenju pomakao prema zapadu."
Miriamele je osjetila da joj se oči pune prestrašenim suzama. Podigla je stisnutu šaku da ih protjera. "Preživjeli se sigurno povlače prema Her-nvsadharcu, prema Taigu. Zašto se to dogodilo? Zar su svi poludjeli?"
"Svi su već bili ludi, gospo", rekao je Cadrach s čudnim, žalobnim osmijehom. "Jednostavno su vremena iznijela tu njihovu osobinu na vidjelo."
Prvih dan i pol jahali su brzo, tjerajući zadihane konje gospe Vor-zheve do krajnjih granica, sve dok nisu dosegli i prešli rijeku Zelengaz kod gornjeg račvanja, nekih dvadeset i pet milja jugozapadno od Nag-limunda. Tad su usporili korak, dajući konjima priliku da se odmore, za slučaj da opet moraju jahati galopom.
Miriamele je dobro jahala muškim stilom, koji je odgovarao i odjeći koju je nosila. Pri bijegu iz Visotvrđe za prerušavanje je odjenula hlače i kožuh. Njezina skraćena kosa bila je opet obojena u crno, premda se malo vidjela ispod putne kapuce navučene koliko zbog hladnoće toliko i kao krinka; brat Cadrach koji je jahao do nje u svojoj putovanjem zamrljanoj sivoj halji ne bi privukao ništa više pozornosti od nje. U svakom slučaju, bilo je malo drugih putnika na riječnom putu po tako obes-hrabrujućem vremenu i usred tako opasnih vremena. Princeza je počela bivati uvjerena da su uspješno pobjegli.
Još jučer od podneva jahali su uz nasipani put iznad široke, nabrekle rijeke s blejanjem udaljenih truba u ušima, bili su to oštri drski glasovi koji su nadjačavali čak i jauke kišom pretovarenog vjetra. Isprva je to bila zastrašujuća, sve bliža prikaza neke osvetničke čete njezina strica ili oca koja ih prati, ali uskoro je postalo jasno da se ona i Cadrach približavaju izvoru buke, a ne obrnuto. Onda, ovog jutra, ugledali su prvi potpis bitke: osamljeni trag crnog dima koji je povlačio razlivenu crtu po već smirenom nebu.
"Zar nema ničeg što bismo mogli učiniti?" upitala je Miriamele, si-lazeći sa sedla i zastajući pokraj svog blago zadihanog konja. Osim ptica prizor pred njim bio je nepomičan kao isklesan u sivom i crvenom kamenu.
"A što bismo mogli učiniti, gospo?" upita Cadrach, još u sedlu. Povukao je gutljaj iz svoje mješine s vinom.
"Ne znam! Vi ste svećenik! Zar ne biste trebali izreći mansu za njihove duše?"
x "Za čije duše, princezo? One mojih neznabožačkih sunarodnjaka, ili dobrih Aedonita iz Rimmersgarda koji su im sišli u ovaj ugodni posjet?" Njegove ogorčene riječi kao da su se poput dima objesile u zraku.
Miriamele se okrenula da se zabulji u čovječuljka, čije oči sad više nisu nimalo nalikovale na onog veselog suputnika iz proteklih nekoliko dana. Kad je pričao priče ili pjevao svoje hernvstirske pjesme i napitni-ce, gotovo da je svjetlucao od veselja. Sad je djelovao kao čovjek koji uživa u dvojbenoj pobjedi ispunjenja svoga strašnog proročanstva.
"Nisu svi Hernvstirci neznabošci!" rekla je, ljuta na njegovo čudno raspoloženje. "Vi sami ste aedonitski redovnik!"
"Zar bih trebao sići, dakle, i pitati tko je neznabožac a tko nije?" Odmahnuo je debeljuškastom rukom prema nepomičnom prizoru pokolja. "Ne, gospo, jedini posao koji ovdje još treba obaviti napravitće leši-nari." Podbo je svog konja petama i krenuo malo naprijed.
Miriamele je stajala i buljila, pritišćući svoj obraz uz konjski vrat. "Sigurna sam da ni jedan čovjek od vjere ne bi mogao stajati i bez ganuća gledati ovakav prizor," doviknula je za njim, "čak ni ono crveno čudovište Prvrates!"
Cadrach se na spomen kraljeva savjetnika zgrbio kao da ga je netko ubo u leđa, onda odjaše još nekoliko koraka prije nego što je zastao i neko vrijeme ostao sjediti u tišini.
"Hajdemo, gospo", rekao je konačno preko ramena. "Moramo sići s ovog obronka, gdje smo tako izloženi pogledima. Nisu svi lešinari pernati, neki hodaju i na dvije noge."
Već suhih očiju, princeza je bez riječi slegnula ramenima i popela se natrag u sedlo, slijedeći redovnika niz pošumljeni obronak koji se pružao uz okrvavljeni Innisrich.
Dok je te noći spavao u logoru na obronku iznad ravnog, bijelog, bez-drvnog prostranstva jezera Drorshull, Simon je opet sanjao o kotaču.
Opet se našao bespomoćno uhvaćen, bačen poput krpene dječje lutke, podignut visoko na širokom rubu kotača. Hladni vjetrovi su ga gurali, a krhotine leda greble mu lice dok ga je povlačilo u zamrznutu crninu.
Na vrhu polaganog okretaja, razdrt vjetrom i okrvavljen, ugledao je neki sjaj u tami, svjetlucav okomit trak koji se prostirao od neprobojne tame visoko gore do jednako tmurnih dubina. Bilo je to bijelo drvo, čije je široko deblo s tankim grančicama svjetlucalo kao daje ispunjeno zvijezdama. Pokušao se osloboditi stiska kotača, skočiti prema bjelini koja je pozivala, ali činilo se daje čvrsto uhvaćen. Jednim velikim, konačnim naporom otrgao se i skočio. Propao je dolje kroz prostranstvo svjetlećeg lišća, kao da leti kroz svjetiljke od zvijezda; zazvao je blaženoga Usiresa da ga spasi, kriknuo za pomoć Božju, ali nikakve ga ruke nisu uhvatile. Strmoglavljivao se kroz hladan nebeski svod...
Hullnir je, na istočnom rubu jezera koje se polako smrzavalo, bio grad u kojem nije biločak ni duhova. Napola pokopan pod prštavim snijegom, kuća obeskrovljenih vjetrom i tučom, ležao je kao lešina izgladnjela losa pod tamnim, nemarećim nebom.
"Zar su Skali i njegovi gavrani tako brzo iscijedili život iz cijele sjeverne zemlje?" upitao je Sludig, raširenih očiju.

"Isto je tako moguće da su svi pobjegli pred kasnim mrazovima", rekao je Grimmric, povlačeći si ogrtač čvršće pod usku bradu. "Prehlad-no je ovdje i predaleko od ono malo otvorenih putova."
"Vjerojatno će Heathstad biti isti takav", rekao je Binabik, upućujući Qantaqu natrag uz obronak. "Dobro je da nismo imali plan opskrbiti se usput."
Na kraju jezera bregovi su počeli nestajati, a velika ruka sjeverne Aldheorte posezala je da im zastre posljednje, niske obronke. Razlikovala se od južnog dijela šume koji je Simon već poznavao, i to ne samo zbog snijega koji je sad prekrivao sag šume, kradući im čak i zvuk prolaska. Ovdje je drveće bilo uspravno i visoko, tamnozeleni borovi i omorike stajali su poput stupova pod svojim bijelim ovojima, odvajajući široke, zasjenjene hodnike. Jahači kao da su prolazili kroz blijede katakombe, sa snijegom koji se prosipao iz visina kao prašina vremena.

"Netko je tamo, brate Cadrach!" siknula je Miriamele. Pokazala je rukom. "Tamo! Zar ne vidite odbljesak - to je metal!"
Cadrach je spustio mješinu s vinom i zagledao se. Usta su mu u kutovima imala ljubičastocrvene mrlje. Namrštio se i zaškiljio, kao da udovoljava nekom njezinu hiru. Zakratko mrštenje mu je postalo izrazitije.
"Dobroga mi Boga, u pravu ste, princezo", šapnuo je povlačeći svoje uzde. "Zaista, tamo ima nečega." Dodao joj je uzde i skliznuo na gustu zelenu travu, a zatim, s kretnjom koja ju je pozivala na šutnju, prišuljao se naprijed; koristeći široko deblo jednog drveta da zaštiti svoju gotovo .Jednako toliko široku figuru, primakao se na sto koraka od svjetlucavog predmeta, iskrenuvši vrat poput djeteta koje se igra skrivača oko stabla, da ga pogleda. Osvrnuo se i pozvao. Miriamele je pojahala naprijed, vodeći Cadrachova konja uz svojeg.
Bio je to čovjek koji je ležao napola podbočen uz razgranato podnožje jednog hrastovog stabla, u oklopu koji je još na nekoliko mjesta sjajio, usprkos strahovitim udarcima koje je podnio. U travi pokraj njega bio je batčak skršenog mača, slomljeno koplje i zelena zastava s ukrašenim Bijelim jelenom Hernvstira.
"Elizijo, Majko Božja!" rekla je Miriamele dok je žurila naprijed. "Je li još živ?"
Cadrach je hitro svezao konje za jedan od iskrivljenih korijenova hrasta i onda joj prišao. "Nije baš vjerojatno."
"Ali jest!" reče princeza. "Slušajte... diše!"
Redovnik klekne da pogleda čovjeka čije je disanje zaista nesigurno odzvanjalo u komori napola otvorene kacige. Cadrach je podigao vizir ispod krilate kacige da otkrije brkato lice gotovo skriveno potočićima osušene krvi.
"Božjih mi pasa," uzdahne Cadrach, "to je Arthpreas - grof od Cuimhne."
"Poznate ga?" upitala je Miriamele tražeći u svojim bisagama mješinu s vodom. Pronašla ju je i navlažila komad tkanine.
"Znam za njega, zapravo", rekao je Cadrach i pokazao dvije ptice izvezene na vitezovoj otrcanoj tunici. "On je suveren Cuimhne, blizu Nad Mullacha, eto. Njegov su znak dvije poljske ševe."
Miriamele je potapkala Arthpreasovo lice vodom, redovnik je oprezno istraživao okrvavljene brazgotine u njegovu oklopu. Vitezove oči za-trepću.
"Budi se!" rekla je princeza oštro uvlačeći dah. "Cadrach, mislim da će preživjeti!"
"Ne zadugo, gospo", rekao je čovječuljak tiho. "Tu u trbuhu mu je rana široka poput moje ruke. Dopustite mi da mu dam posljednje riječi da može umrijeti u miru."
Grof je zastenjao i malo krvi poteklo mu je preko ruba usne. Miriamele ju je nježno obrisala s njegove brade. Oči su mu zadrhtale i otvorile se.
"E gundhain sluith, ma connalbehn..." promrmljao je vitez hernistir-skim jezikom. Slabašno je zakašljao pa je izišlo još krvi. "Dobar si ti... dečko. Jesu li... uzeli Jelena?"
"Na što misli?" šapne Miriamele. Cadrach je pokazao na poderanu zastavu na travi ispod grofove ruke.
"Spasili ste ga, grofe Arthpreas", rekla je, licem uz njegovo. "Siguran je. Sto se dogodilo?"
"Skalijevi gavranski ratnici... bilo ih je posvuda." Dugo kašljanje, vitezove oči još se više raširе. "Ah, moji hrabri momci... mrtvi, svi su mrtvi... posječeni kao, kao..." Arthpreas je ispustio bolan, suh jecaj. Oči su mu buljile u nebo, polako se pomičući, kao da prate pokrete oblaka.
"A gdje je kralj?" reče konačno. "Gdje je naš hrabri stari kralj? Goi-rach sjevernjaci bili su svuda oko njih, Brvnioch ih prokleo, Brynioch na reth ub... ub strocinh... "
"Kralj?" šapne Miriamele. "Sigurno misli na Llutha."
Grofove oči odjednom su se zaustavile na Cadrachu, na tren su zasjale kao od neke unutarnje iskre. "Padreic?" rekao je i podigao uzdrh-talu, okrvavljenu ruku da je položi na fratrov zglavak. Cadrach se trgao i kao da se htio povući, ali oči su mu se uhvatile, osvijetljene nekim čudnim svjetlom. "Jesi li to ti, Padreic feir? Jesi li... se vratio...?"
Vitez se tad ukočio i predao dugom, grčevitom kašlju koji je podigao crvenu struju preko njegovih usana kao podzemni izvor. Tren kasnije oči su mu se iskrenule ispod tamnih trepavica.
"Mrtav", reče Cadrach čas kasnije, s nekom grubom notom u zraku. "Usires mu pomogao i Bog mu utješio dušu." Načinio je znak drveta nad Arthpreasovim nepokretnim prsima i ustao.
"Nazvao vas je Padreic", rekla je Miriamele, odsutno zureći u krpu koju je držala, sad posve grimiznu.
"Prevario se", reče redovnik. "Čovjek na umoru tražio je nekog starog prijatelja. Hajde. Nemamo lopata da iskopamo grob. Pronađimo bar neko kamenje da ga pokrijemo. Bio je... čuo sam da je bio dobar čovjek."

Dok se Cadrach udaljavao preko čistine, Miriamele je pažljivo svu-kla oklopnu rukavicu s Arthpreasove ruke, a onda je omota u poderanu zelenu zastavu.
"Molim vas, dođite mi pomoći, gospo," pozvao je Cadrach. "Ne možemo si dopustiti da ovdje provedemo puno vremena."
"Dolazim", rekla je, spuštajući zavežljaj u svoje bisage. "Toliko si ¦•možemo dopustiti."
osuo
Simon i njegovi suputnici polako su napredovali oko dugog jezera, uz poluotok visokog drveća i suhog pršića. S lijeve im je strane ležalo smrznuto zrcalo Drorshulla; bijela ramena gornjeg Gorošljema nadno-sila su se zdesna. Pjesma vjetra bila je dovoljno glasna da utopi svaki razgovor tiši od pravog vikanja. Dok je Simon jahao, promatrajući Haesta-nova široka, tamna leđa kako poskakuju pred njim, činilo se da su svi postali osamljeni otoci u hladnom moru: stalno jedni drugima na vidiku, ali razdvojeni neprelaznim prostranstvima. Otkrio je da mu se misli okreću prema unutra, uljuljkane monotonim koračanjem konja.
Neobično, pod unutarnjim pogledom njegova uma, Naglimund koji su tek nedavno napustili djelovao je jednako nestvaran kao neka daleka uspomena iz djetinjstva. Čak se i lica Miriamele i Jošue bilo teško prisjetiti, kao da pokušava prizvati crte nekih stranaca čiju važnost nije otkrio sve do ovog dugog vremena nakon što su nestali. Umjesto toga, otkrio je živa sjećanja na Visotvrdu... duge ljetne večeri u glavnom dvorištu, svrabljive od pokošene trave i kukaca; ili vjetrovita proljetna popodne-va kad bi se penjao po zidovima, kad gaje omamljujući miris ružinih grmova u dvorištu povlačio kao neke tople ruke. Prisjećajući se pomalo vlažnog mirisa zidova oko svoga uskog kreveta, gurnutog u kut odaja za služinčad, osjetio se kao kralj u izgnanstvu, kao daje izgubio palaču zbog nekog stranog uljeza - što je, na određeni način, bilo i točno.
Drugi su djelovali jednako toliko zaneseni u vlastite misli; osim Grimmricova fućkanja - tanahni drhtaj glazbe koji se samo povremeno dizao iznad vjetra, ali se svejednočinio stalnim - put oko jezera Dror-shull prošao je u tišini. Nekoliko puta, kad bi je mogao razaznati kroz lepršave snježne pahuljice,činilo mu se da je vidio kako Qantaqa zastaje i naginje glavu, kao da osluškuje. Kad su se te večeri napokon ulogorili, glavnina jezera je sad ležala jugozapadno od njih, pitao je Binabika o tome.
"Čuje li to ona nešto, Binabik? Ima li nečeg ispred nas?"
Trol je stresao glavom, pružajući ruke, sad bez rukavica, bliže prema maloj vatri. "Možda, ali stvari koje su pred nama, čak i po ovakvu vremenu, Qantaqa nanjuši. U vjetar hodamo. Vjerojatnije čuje neki zvuk straga ili s jedne od strana."
Simon je načas razmišljao o tome. Valjda ih ništa nije slijedilo iz pustog Hullnira, tamo čak ni ptica nema.
"Netko je iza nas?" rekao je. "Dvojim. Tko? I iz kojeg razloga?"
Ipak, Sludig, koji je bio na kraju kolone, također je primijetio naizgled nelagodno ponašanje vučice. Premda još nije bio sasvim opušten uz Binabika, i sigurno nije bio spreman vjerovati Qantaqi - svoj ogrtač za spavanje postavljao je kad bi išao spavati na suprotni kraj logora od nje - nije sumnjao u oštra osjetila sive vučice. Dok su drugi sjedili jedući tvrdi kruh i sušenu divljač, izvukao je brusni kamen da naoštri svoje ručne sjekire.
"Ovdje između Dimmrskoga - to je šuma sjeverno od nas - i Dror-shullvena", rekao je Sludig mršteći se, "oduvijek je bio divlji kraj, čak i dok su Isgrimnur ili njegov otac vladali u Elvritshalli, a zima je znala gdje joj je mjesto. Ovih dana, tko zna što hoda po bijeloj pustoši ili po Trolfellima iza nje?" Ritmički je vukao kamen.
"Trolovi, između ostaloga," rekao je Binabik ironično, "ali mogu te uvjeriti da nema straha od trolova koji bi u noći sišli na nas zbog ubijanja i pljačke."
Sludig se kiselo osmjehnuo i nastavio oštriti svoju sjekiru.
"Rimeržanin dobro veli", rekao je Haestan, dobacujući Binabiku nezadovoljan pogled. "A ja se trolova ne bojim."
"Jesmo li blizu tvoje zemlje, Binabik?" upita Simon. "Blizu Yia-qanuca?"
"Naći ćemo se s većom približnošću kad dosegnemo planine, ali mjesto mog rođenja je u stvarnosti, mislim, istočno od onog kamo idemo."
"Misliš?"
"Nemoj zaboravljati, još ne znamo s točnošću kamo idemo. 'Rime-rovo Drvo' - drvo rima? Znam da planina zvana Urmsheim, gdje se pretpostavlja da je Colmund otišao, stoji negdje na sjeveru, između Rimmersgarda i Yiaqanuca, ali velika je to planina." Trol je slegnuo ramenima. "Je li drvo na njoj? Pred njom? Ili negdje sasvim drugdje? U ovom času ne mogu znati."
Simon i ostali natmureno su zurili u vatru. Bilo je jedno poduzeti opasnu misiju za svog suverena, a nešto sasvim drugo slijepo tražiti u bijeloj divljini.
Plamenovi su siktali dok su zagrizali u vlažno drvo. Qantaqa se podigla s mjesta gdje se bila pružila na goli snijeg i nagnula glavu. Zaposleno je prišla rubu proplanka koji su odabrali, u šumici borova na blagom obronku. Nakon jednog napetog trenutka vratila se i opet legla. "Nitko nije rekao ni riječ, ali čas napetosti je prošao, ostavljajući im srca i opet malo lakšima.
Kad su svi završili s jelom, dodali su još cjepanica na vatru, koja je praskala i pušila se u vedrom prkosu mećavi. Dok su Binabik i Haestan tiho razgovarali, a Simon se služio Ethelbearnovim brusnikom da naoštri svoj mač, podigla se neka tanka melodija. Simon se okrenuo i ugledao Grimmrica kako zviždućе, napućenih usana, očiju

prikovanih za le-lujave plamenove. Kad je Grimmric podigao pogled i vidio kako Simon zuri u njega, žilavi Erkvnlanđanin ponudio mu je krezubi osmijeh.
"Podsjetilo me na nešto", rekao je. "Stara zimska pjesma."
"Pa onda?" upita Ethelbearn. "Zapjevaj, čovječe. Nema zla u tihoj pjesmi."
"Da, daj", podrži ga Simon.
Grimmric je pogledao prema Haestanu i trolu, kao da se boji prigovora odande, ali oni su još bili zapleteni u svoju raspravu. "Pa dobro", rekao je. "Valjda nema u tom' nčeg lošeg." Pročistio je grlo i spustio pogled, kao da se posramio od nenadane pozornosti. "To je samo pjesma koju je moj stari otac znao pjevati kad bismo u neko dekandersko popodne išli u sječu." Pročistio je grlo. "Zimska pjesma", dodao je, onda opet pročisti grlo i zapjeva, hrapavim ali melodioznim glasom.
"Led na krovu svakom raste Zima je na pragu
Netko kuca njoj na vrata Mraz mu je na tragu.
Pjevaj hej, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
Vatra gori u ognjištu Sjene su na zidu. Lijepa Arda nagovori Koj' to gosti idu?
Pjevaj haj, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
Dođe glas iz zimske tame: 'Vrata mi otvori Da zagrijem svoje ruke Gdje ti vatra gori.'
Pjevaj haj, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
Arda, lijepa djeva čedna Njemu odgovara: 'Tko se šeće u toj noći Kada zima para?'
Pjevaj haj, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
'Čovjek sveti,' glas joj reče, 'Bez krova i hrane.' Riječ mu tako zalostiva Suza djevi kane.
Pjevaj haj, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
'Pustit ću te ući, oče
Da zagriješ kosti
Djeva može krenut' s vjerom
Kad su Božji gosti.'
Pjevaj haj, pjevaj hoj, tko je, tko je to?
Vrata kad je otvorila Vidje svetac nije Jednooki stari stoji Snijeg mu šešir brije.
'Lagao sam da ti udem', Nasmije se stari,
'Mraz mi dom je al' su bolje Čedne djeve čari'..."
"Sveti Usirese, zar si poludio?" Sludig je skočio, sve ih prestrašivši. Očiju raširenih od užasa, široko je pred sobom opisao znak Drveta, kao da se obrani od napada zvijeri. "Zar si poludio?" upita ponovno, bulječi u zapanjenog Grimmrica.
Erkvnlanđanin se osvrnuo prema svojim ostalim suputnicima, bespomoćno sliježući ramenima. "Sto je tom Rimeržaninu, trole?" upita.
Binabik je zaškiljio prema Sludigu, koji je još stajao.
"U čemu je pogrešnost, Sludig? Nitko od nas ne razumije."
Sjevernjak se ogledao po licima punim neshvaćanja. "Zar ste svi bez-umnici?" upita. "Zar ne znaš o kome to pjevaš?"
"Jednooki stari?" rekao je Grimmric, obrva podignutih od zbunjenosti. "To je samo pjesma, sjevernjače. Naučio je ja od oca."
* "To pjevaš o Udunu Jednookom - Udunu Rimmeru, mračnom starom bogu moga naroda. U Rimmersgardu smo ga štovali dok smo bili ogrezli u mnogobožačko neznanje. Ne zazivaj Uduna Nebeskog Oca kad hodaš u ovoj zemlji, ili će ti doći - na tvoju žalost."
"Udun Rimer..." rekao je Binabik zamišljeno.
"Ako više ne vjerujete u njega," upitao je Simon, "zašto se bojite govoriti o njemu?"
Sludig je buljio, usta još napetih od brige. "Nisam rekao da ne vjerujem u njega... Aedon mi oprostio... rekao sam da ga mi Rimeržani više ne štujemo." Časak kasnije spustio se opet na tlo. "Siguran sam da me smatrate budalom. Bolje i to nego da si navučemo ljubomorne stare bogove na glavu. Sad smo u njegovoj zemlji."
"Samo pjesma", reče Grimmric braneći se. "Nisam ja nikog dozivao. Samo prokleta pjesma."
"Binabik, kaže li se zato 'udunik'?" počeo je Simon, ali se prekine kad je vidio da ga trol ne sluša. Umjesto toga, čovječuljak se sakrio iza širokog, veselog osmijeha, kao da je upravo popio gutljaj nekog dobrog pića.
"Tako je, jamačno!" rekao je čovječuljak. Okrenuo se blijedom, natmurenom Sludigu. "Ti se sjetio, prijatelju moj."
"O čemu to govoriš?" upitao je plavobradi sjevernjak s tračkom bijesa. "Ne razumijem te."
"Ono što tražimo. Mjesto gdje je Colmund išao: Rimerovo Drvo. Samo što smo mi razmišljali o 'rimi', kao u poeziji, a ti si sad rekao u čemu je stvar. 'Udun Rimmer'. 'Rim' znači 'mraz'. Rimerovo Drvo zaista i tražimo."
Sludig je još časak zadržao svoj zbunjeni izraz, onda polako kimne glavom. "Blažena Elizijo, trolu - Udunovo drvo. Kako mi to nije palo na pamet? Udunovo drvo!"
"Znaš mjesto o kojem Binabik govori?" Simon je polako počinjao shvaćati.
"Naravno. To je jedna naša stara, stara legenda - drvo cijelo od leda. Stare priče kažu da gaje Udun posadio tako da se može popeti na nebo i proglasiti se kraljem svih bogova."

"Ali od kakve nam koristi legenda?" čuo je Simon Haestana kako pita, ali dok su mu riječi još dolazile do ušiju, osjetio je čudan, težak mraz kako se ornata oko njega kao pokrivač od slane. Ledeno, bijelo drvo... opet ga je vidio: bijelo deblo koje se proteže gore u tamu, neprobojni bijeli toranj, velika, nadmoćna blijeda traka naspram tame... stajalo je čvrsto na putu njegova života, i nekako je znao da ga ne može zaobići... da nema puta oko vitkog, bijelog prsta - koji doziva, upozorava, čeka.
Bijelo drvo.
"Jer legenda kaže i gdje se nalazi", rekao je neki glas, odzvanjajući kao kroz dugi hodnik. "Čak i ako ne postoji, znamo da je sir Colmund morao krenuti tamo kamo legenda vodi - na sjevernu stranu Urm-sheima."
"Sludig je točan", rekao je netko... Bio je to Binabik. "Samo trebamo otići tamo kamo je Colmund išao s Trnom - ništa drugo nema važnosti." Trolov glas djelovao je vrlo udaljeno.
"Ja mislim da... moram spavati", rekao je Simon otežala jezika. Ustao je i zateturao od vatre, gotovo nezamijećen, dok su drugi živahno razgovarali o udaljenostima s konjima i planinskom putovanju. Sklupčao se u svoj debeli ogrtač i osjetio da se zasniježeni svijet omam-ljujuće okreće oko njega. Sklopio je oči. Premda je još osjećao svaki pokret i okret, počeo je kliziti, teško i bespomoćno, u guste snove.
Cijelog idućeg dana produžili su uz pošumljeni zaton snijega između jezera i sve nižih bregova, nadajući se da će do kasnog poslijepodne-va dospjeti do Haethstada na sjeveroistočnom vrhu jezera. Ako mu stanovnici nisu pobjegli pred oštrom zimom i zaputili se na zapad, odlučili su suputnici, Sludig će sam otići u grad i obnoviti neke od njihovih zaliha. Čak i ako bude napušten, možda će se za jednu noć moći skloniti u nekoj napuštenoj kući i posušiti stvari prije dugog putovanja preko pustopoljine. Tako su putovali s nekim očekivanjem, dobro napredujući uz obalu jezera.
Haethstad, selo od dvadesetak kuća, stajalo je na istaci jedva široj od samog grada; gledano s obronka, kao da je izviralo iz smrznutog jezera.
Razvedravajući dojam njihova prvog pogleda potrajao je samo do otprilike pola puta niz strmi put prema dolini. Postajalo je sve očitije da premda su zgrade stajale, nisu bile ništa osim izgorenih ljusaka.
"Proklete mi oči," reče Sludig bijesno, "ovo nije samo napušteno selo, trolu. Istjerani su."
"Ako su se i izvukli", promrmlja Haestan.
"Mislim da se moram dati na slaganje s tobom, Sludig", reče Bina-bjk. "Ipak moramo otići i pogledati, da vidimo koliko je star palež."
Dok su jahali prema dnu udoline, Simon je buljio u oprljene ostatke Haethstada. Nije mogao da se ne sjeti pougljenjenog kostura opatije Svetog Hoderunda.
Svećenik u Visotvrđi uvijek je tvrdio da vatra pročišćava, pomislio je. Ako je to točno, zašto se onda svi boje vatre i gorenja? Pa, Aedona mu, valjda se nitko ne želi pročistiti tako temeljito.
"O, ne", reče Haestan. Simon je zamalo naletio na njega kad je krupni stražar naglo zaustavio svog konja. "Dobri Bože", dodao je.
Simon je virnuo iza njega i ugledao niz tamnih prilika koje su izlazile iz drveća u blizini sela, krećući se polako prema zasnježenom putu ni stotinu lakata od njih - ljudi na konjima. Simon ih je prebrojio dok su izlazili na otvoreno... sedam, osam, devet. Svi su bili oklopljeni. Voda je nosio crnu željeznu kacigu u obliku pseće glave, pokazujući profil iskešene njuške kad se okrenuo izdati neko naređenje. Devetorica su krenula naprijed.
"Onaj tamo - onaj s psećom glavom." Sludig je potegao svoje sjekire i pokazao prema ljudima koji su im se približavali. "On je taj koji je vodio zasjedu u Hoderundu. Njemu dugujem za mladog Hovea i redovnike u opatiji."
"Ne možemo ih potući", rekao je Haestan mirno. "Učas će nas pobiti - devet ih je na nas šest, a od nas šest, dvojica su trol i dečko."
Binabik nije ništa rekao, već je samo mirno odvrnuo vrh svog štapa, koji je bio zaguran pod trbušni remen Qantaqina sedla. Dok gaje sastavljao, za što mu je trebao samo trenutak, rekao je: "Moramo bježati."
Sludig je već tjerao svog konja prema naprijed, ali Haestan i Ethel-bearn su ga dostigli u nekoliko koraka i uhvatili za laktove. Rimeržanin, koji nije bio čak ni stavio kacigu, pokušao ih je otresti; u njegovim plavim očima titrao je neki odsutan izraz.
"Bog prokleti," reče Haestan, "daj! U šumi ćemo imati bar neku šansu!"
Vođa jahača koji su se približavali nešto je povikao i drugi su pod-boli konje u'trk. Bijela izmaglica poletjela je pod konjskim kopitima kao da tuče kroz morsku pjenu.
"Okreći!" povikao je Haestan Ethelbearnu, grabeći uzde Sludigova konja dok je i sam skretao; Ethelbearn je balčakom svog mača oštro udario bok Rimeržaninova konja. Okrenuli su se od navale jahača, koji su za njima zavijali sad već u punom galopu, mašući sjekirama i mačevima. Simon se toliko tresao da se bojao da će pasti iz sedla.
"Binabik, kuda?" povikao je ispucana glasa.
"Drveće", odazvao se Binabik dok je Qantaqa skakala naprijed. "Smrt bi bila da se vratimo na put. Jaši, Simone, i ostani meni blizu!"
Sad su se konji njegovih suputnika na sve strane propinjali i ritali dok su skretali sa širokog puta, udaljavajući se od pocrnjelih razvalina Haethstada. Simon je uspio povući svoj luk sa svoga ramena, onda spusti glavu preko

konjskog vrata i zabije mamuze. S trzajem koji mu je pro-tresao kosti odjednom su skočili preko snijega i ušli u sve dublju šumu.
Simon je vidio Binabikova mala leđa i poskakujuće sivilo Qantaqi-nih bedara, drveće se ošamućujuće uzdizalo sa svih strana. Odostraga su odzvanjali povici. Osvrnuo se da vidi preostala četiri svoja suputnika u zguranoj skupini, s tamnom masom progonitelja iza njih, kako se šire kroz šumu. Začuo je zvuk sličan paranju pergamenta, načas je ugledao jednu strijelu kako podrhtava u deblu ravno pred njim.
Prigušeno bubnjanje kopita bilo je posvuda, ispunjavajući mu uši čak i dok se u smrtnom strahu držao nemirnog sedla. Fijukava crna nit odjednom se potegla i zategla mu se pred licem, a onda još jedna: progonitelji su ih opkoljavali, odašiljući strijele gotovo postrance sa sedla. Simon je čuo da nešto vrišti dok su napadačke prilike bliještale pokraj njega iza najbližeg drveća, a još nekoliko siktavih strijela prorezalo je zrak. Držeći se jabuke svoga sedla, posegnuo je rukom s lukom iza leđa da izvuče jednu strijelu iz svog uzdrmanog tobolca, ali kad ju je imao pred očima vidio je kako blijedo sjaji spram ramena njegova konja. Bijela strijela - što da učini?
U djeliću sekunde koji je djelovao mnogo duže, gurnuo ju je preko ramena natrag u tobolac, izvlačeći drugu. Neki podrugljiv glas u njegovoj glavi nasmijao se vidjevši ga kako odabire strijele u takvom trenutku. Zamalo je izgubio i luk i strijelu kad mu je konj poskočio oko snijegom zametenog drveta koje kao da im je iskočilo na put. Tren kasnije, čuo je uzvik bola i užasnut krik konja koji pada. Bacio je pogled preko ramena i vidio samo tri svoja suputnika iza sebe - svakim trenutkom sve udaljenije - uzlamatalu zbrku ruku, konjskih nogu u ritanju i razbacanog snijega. Progonitelji su prešli preko i oko oborenog jahača, nimalo usporeni.
Tko je to bio? bila mu je jedina, palucava pomisao.
"Uz brijeg, uz brijeg!" vikao je Binabik promuklo odnekud Simonu zdesna. Ugledao je zastavu Qantaqina repa kad je vučica poskočila uz jednu strminu među gušće drveće, u zapetljani čvor borova koji je stajao kao nemarni stražar dok je kaos uzvika sjekao zrak oko njih. Simon je snažno potegao desnu traku uzdi, nemajući pojma hoće li konj uopće mariti za njega; tren kasnije su zaokrenuli i jurnuli uz obronak iza skakutave vučice. Preostala trojica suputnika prošla su uz njega, povlačeći svoje zapuhane konje u slab zaklon kruga kao štap ravnih debala.
Sludig još nije imao kacige, a onaj mršavi je sigurno bio Grimmric, ali zadnji čovjek, krupan i zaštićen kacigom, prošao je kratkim putem uz obronak; prije nego što je Simon imao vremena vidjeti tko je to, začuo je promukli uzvik trijumfa. Jahači su ih dostigli.
Nakon jednog smrznutog trenutka, napeo je strijelu i podigao luk, ali urlajući napadači kretali su se između drveća tako brzo da mu je strijela bezopasno projurila preko glave najbližeg čovjeka i nestala. Simon je pustio i drugu. Činilo mu se da ju je vidio kako udara nogu jednog od oklopljenih jahača. Netko je bolno povikao. Sludig, odgovarajući na zavijanje, mamuzom je potjerao svog bijelog konja naprijed, navlačeći kacigu na glavu. Dvojica napadača odvojila su se od čopora i skrenula prema njemu. Simon ga je vidio kako se izmiče zamahu mača onog prvog i, okrećući se, zabija oštricu svoje sjekire u čovjekova rebra dok je jurio pokraj njega, sjajna krv posukljala je iz pukotine u čovjekovu oklopu. Kad se okretao od prvog čovjeka, drugi gaje zamalo dohvatio; Sludig je imao vremena samo da skrene čovjekov zamah svojom drugom sjekirom, ali je ipak dobio zvonki udarac po kacigi. Simon je vidio kako se Rimeržanin zanjihao i umalo pao dok se napadač okretao.
Prije nego što su se opet sukobili, Simon je začuo krik koji je probijao uši. Osvrnuo se i ugledao još jednog konja i jahača kako teturaju prema njemu, s Qantaqom sada bez trola koja se zubima držala čovjekovu neoklopljenu nogu, grebući pandžama po boku zavrištalog konja. Simon je izvukao mač iz toka, ali dok je jahač bespomoćno lupao po vučici, njegov šepavi konj zabio se u Simonova. Simonova oštrica je odletjela, a onda je i on sam načas ostao bez težine ili uporišta. Nešto kasnije zrak mu je odletio iz pluća kao da ga je udarila neka divovska šaka. Skliznuo je licem prema dolje i stao nedaleko od mjesta gdje se njegov konj borio s onim drugim u uspaničenom, zanjištalom klupku. Kroz grizuću masku snijega, Simon je vidio da se Qantaqa odvojila od dvaju konja i otrčala. Čovjek, uhvaćen pod njima, nije mogao pobjeći.
Bolno se uspevši na noge, pijuckajući ledenu prljavštinu, Simon je dohvatio svoj luk i tobolac koji su ležali nedaleko od njega. Čuo je da se zvuči borbe pomiču uz brijeg i okrenuo se da krene pješice za njima.
Netko se nasmijao.
Ni dvadeset koraka od njega, na nepokretnom sivom konju, bio ječovjek u crnom oklopu koji je nosio glavu divljeg lovačkog psa. Na njegovu crnom kožuhu bio je oslikan krut obris piramide.
"Tu si, dječače", rekao je Psoglavi, duboka glasa koji mu je zvonio u kacigi. "Tražio sam te."
Simon se okrenuo i pojurio zasniježenim brijegom, posrćući, upadajući do koljena u nanose. Čovjek u crnom sretno se nasmijao i krenuo za njim.
Opet se podižući, s okusom vlastite krvi iz razderana nosa i usta, Simon je konačno stao, leđima se naginjući na omoriku. Dograbio je jednu strijelu i ispustio tobolac, a onda upne i potegne strunu. Čovjek u crnom je stao, još uvijek pet-šest lakata ispod njega, nagnuvši oklopljenu glavu na jednu stranu kao da imitira psa kojem je sličio.
"Sad me ubij, dječače, ako možeš", narugao se. "Pusti strijelu!" Pod-bo je svog konja uz brijeg prema mjestu gdje je Simon stajao i drhtao.
Začulo se siktanje i oštar, mesnati pljesak. Odjednom se sivi konj propinjao, sve više i više, glave zabačene unatrag kroz grivu, sa strijelom koja mu je drhtala u prsima. Psoglavi jahač našao se teško zbačen u snijeg; ležao je kao da

nema kostiju, čak i kad mu je konj pao na koljena i teško se otkotrljao preko njega. Simon je buljio, zapanjen. Tren kasnije zurio je s još više iznenađenja u luk koji je još držao u ispruženoj ruci. Strijela nije napustila strunu.
"H-Haestan...?" rekao je, okrećući se da pogleda uz obronak. Tamo su stajale tri figure, u praznini između drveća. Nitko od njih nije bio Haestan. Nitko od njih nije bio čovjek. Imali su sjajne, mačje oči, a usta su im bila oštre crte. Sitha koji je ispalio strijelu upeo je još jednu i spustio je dok joj sićušno uzdrhtala glava nije zastala uperena u Simonove oči.
"7"« im t'si, Sudhoda'ya'", rekao je s malim, novoocrtanim smiješkom hladnim poput mramora. "Krv... kako vi kažete... za krv."

37

Jirikijev lov

Simon je bespomoćno zurio u crnu glavu strijele, u tri mršava lica. Vilica mu je podrhtavala.
"Ske'i! Ske'i!" povikao je neki glas. "Stanite!"
Dvojica Sitha okrenuli su se da pogledaju uz brijeg na svoju desnu stranu, ali onaj koji je hladno držao upeti luk, nije ni trepnuo.
"Ske'i, ras-Zida'ya!" viknula je mala prilika, a onda, skočivši naprijed, pala u snijegom zatrpanu lavinicu koja je konačno stala u mećavi svjetlucavog pršića nekoliko koraka od Simona.
Binabik se polako uspravio na koljenima, zaodjeven snijegom kao da ga je pobrašnio neki užurbani pekar.
"Š-Što?" Simon je natjerao svoje odrvenjele usne da oblikuju riječ, ali trol mu je hitrim pokretom svojih tupastih prstiju pokazao da šuti.
"Šššš. Polako se daj na spuštanje luka koji držiš - polako!" Dok je dječak slijedio ovu uputu, Binabik je izbacio još jednu bujicu riječi na nepoznatom jeziku, molećivo mašući rukama prema nepomičnim Sit-hama.
"Što... gdje su drugi..." šapnuo je Simon, ali Binabik ga je opet ušutkao, ovog puta malim ali energičnim trzajem glave.
"Nema vremena, nema... za tvoj život se borimo." Trol je podigao svoje ruke u zrak, a Simon je, odbacivši luk, učinio to isto, okrećući dlanove prema naprijed. "Nisi, nadam se, izgubio Bijelu strijelu?"
"Ne... ne znam."
"Kćeri planinska, moram se nadati da nisi. Polako iskreni tobolac svoj. Tako." Zacvrkutao je još malo na onom što je Simon shvatio kao sithski jezik, onda udari tobolac tako da su se strijele rasule po razrova-nom snijegu kao tamne slamke... sve osim jedne. Samo njezin trokutasti vrh, biserno plav kao tekuća kap neba, isticao se od okolne bjeline.
"Oh, hvaljena bila Visoka Mjesta", uzdahne Binabik. "Staj'aAme ine!" doviknuo je Sithama, koji su ih promatrali kao mačke čiji se ptičji plijen odlučio okrenuti i zapjevati, umjesto da odleti. "Bijela strijela! Ne možete se nalaziti u neznanju o tome! Im sheyis tsi-keo'su d'a Yana o Lingit!"
"Ovo je... rijetko", rekao je Sitha s lukom, malo ga spuštajući. Naglasak mu je bio čudan, ali vladao je zapadnjačkim govorom vrlo dobro. Trepnuo je. "Da me trol uči Pravilima Pjesme." Njegov hladni osmijeh se načas vratio. "Možeš nas poštedjeti svojih obrazloženja... i svojih grubih prijevoda. Podigni svoju strijelu i donesi je ovamo k meni." Siknuo je nekoliko riječi drugoj dvojici dok se Binabik saginjao k tobolcu. Oni su opet pogledali prema Simonu i trolu, onda jurnu uz brijeg iznenađujućom brzinom, djelujući dok su odlazili samo kao drhtaj u snijegu, tako su im koraci bili brzi i laki. Onaj koji je ostao zadržao je strijelu uperenu u Simona dok se Binabik polako približavao.
"Dodaj mi je", zatraži Sitha. "Perima naprijed, trolu. Sad, odstupi svom sudrugu."
Popustio je luk da pregleda vitki bijeli predmet, dopuštajući strijeli da sklizne naprijed sve dok struna nije ostala gotovo opuštena pa je mogao držati napetu strijelu i luk u jednoj ruci. Simon je prvi put postao svjestan plitkog struganja svog ubrzanog disanja. Spustio je uzdrhtale ruke za palac, dok se Binabik zaustavio pokraj njega.
"Dobio ju je ovaj mladić za uslugu koju je pružio", reče Binabik prkosno. Sitha je pogledao prema njemu i podigao iskošenu obrvu.
Izgledao je, na prvi Simonov pogled, prilično slično onom prvom njegove vrste kojeg je Simon bio vidio - iste jagodice visokih kostiju i čudni, pticoliki pokreti. Bio je odjeven u hlače i haljetak od svjetlucave bijele tkanine, posute po ramenima, rukavima i struku tankim tamnozelenim ljuskama. Njegova kosa, gotovo crna, ali također s nekim čudnim zelenkastim tonom, bila je spletena u dvije složene pletenice, svaka je padala pred jednim uhom. Čizme, pojas i tobolac bili su mu od meke kože boje mlijeka. Simon je shvatio daje samo Sithin položaj na vrhu brijega, ocrtan spram tmurnog neba, omogućavao da ga se vidi: da je Vilenjak stajao spram snijega, u nekoj skupini drveća, bio bi nevidljiv poput vjetra.
"Isi-isi'ye!" promrmljao je Sitha iskreno. Okrenuo se da podigne strijelu prema zaklonjenom suncu. Spustivši je, s čuđenjem se načas zagledao u Simona, a onda stisne oči.
"Gdje si to našao, Sudhoda'ya?" upitao je oštro. "Kako je netko kao ti došao do ovakve stvari?"

"Dobio sam je!" reče Simon. Boja mu se vraćala u lice, a snaga u glas. Što zna, zna. "Spasio sam jednog od vaših ljudi. Ispucao ju je u drvo, a onda pobjegao."
Sitha gaje opet pažljivo pregledao. Činilo se kao da će još nešto reći. Umjesto toga, svrnuo je pozornost uz brijeg. Neka ptica je zazviždala u dugom, složenom pozivu, ili se bar Simonu isprva takočinilo, dok nije vidio sitne pokrete u bijelo odjevenog Sithe. Pričekao je, miran kao kip, sve dok nije stigao odgovor u pjesmi.
"Sad krenite, preda mnom", rekao je, okrenuvši se da lukom potakne trola i dječaka. S poteškoćama su se uspeli uza strmi obronak, dok se otmičar s lakoćom kretao iza njih, polako okrećući Bijelu strijelu u svojim vitkim prstima.
U nekoliko stotina otkucaja srca došli su do zaobljenog vrha huma i krenuli dolje po drugoj strani. Tamo, četvorica Sitha čučala su oko dr-većem obrubljenog, snijegom prekrivenog usjeka. Dvojicu je Simon već vidio, prepoznao ih je samo po plavičastom tonu njihove ispletene kose. Bio je tu još jedan par čije su pletenice bile sive poput dima - premda su im, kao i ostalima, zlaćana lica bila bez bora. Na dnu usjekline, pod prijetećim četverokutom sithskih strijela, sjedili su Haestan, Grimmric i Sludig. Svi su bili okrvavljeni i imali su bespomoćno prkosne izraze zarobljenih životinja.
"Kosti svetog Ealhstana!" opsovao je Haestan kad je ugledao pri-došlice. "Bogte, dječak, nadao sam se da si im umakao." Stresao je glavom. "Ja, i to je bolje neg' da si mrtav, valjda."
"Vidiš li, trolu?" reče Sludig ogorčeno, bradata lica umrljana crvenilom. "Vidiš li što smo si navukli na glave? Demone! Nismo se smjeli rugati... onom tamnom."
Sitha koji je držao Strijelu, naizgled vođa, rekao je ostalima nekoliko riječi na svom jeziku i pokazao Simonovim suputnicima da izađu iz jame.
"Demoni to nisu", rekao je Binabik dok su se Simon i on ukopavali da pomognu ostalima da se iskoprcaju, stoje na suhom snijegu bilo teško. "Oni su Sithe i neće nam nauditi. Uostalom, na kraju konca, njihova ih vlastita Bijela strijela drži."
Vođa Sitha dobacio je trolu kiseo pogled, ali nije ništa rekao. Grimmric se zadihano dokopao razine zemlje. "Sith... Sithe?" rekao je, boreći se za dah. Jedna brazgotina tik ispod kose obojila mu je čelo debelim nanosom grimiza.
"Sad smo znači ušli u stare priče. Sithski narod! Usires Aedon nas štitio." Opisao je znak Drveta i iscrpljeno se okrenuo da pomogne teturavom Sludigu.
"Što se dogodilo?" upita Simon. "Kako ste... što se dogodilo s...?"
"Oni koji su nas progonili su mrtvi", rekao je Sludig, oslanjajući se svom težinom na jedno stablo. Tunika mu je na nekoliko mjesta bila rasječena, a kaciga, koja mu je visjela iz ruke, bila je izgrebena i ulubljena kao stari lonac.
"Neke smo sami. Ostali", mahnuo je rukom prema si-thskimčuvarima, "su pali puni strijela."
"Ubili bi i nas da trol ne zna njihov jezik", reče Haestan. Blijedo se osmjehnuo Binabiku. "Nismo ti zamjerili kad si pobjegao. Molili smo se za tebe."
"Otišao sam u potragu za Simonom. Odgovoran sam za njega", rekao je Binabik jednostavno.
"Ali..." Simon se ogledao, nadajući se bez razloga, ali nije vidio drugih zarobljenika. "Onda... onda znači daje Ethelbearn pao. Prije nego što smo došli do prvog brijega."
Haestan polako kimne. "Je."
" "Prokleti bili!" opsuje Grimmric. "Bili su Rimeržani, kopilad prokleta!"
"Skalijevi", reče Sludig hladnih očiju. Sithe su im kretnjama pokazivali da ustanu. "Dvojica su nosila kaldskrvkskog gavrana", nastavio je ustajući. "O, kako se molim da ga uhvatim ni sačim osim sjekira između nas."
"Želiš to s još mnogima", reče Binabik.
"Čekajte!" rekao je Simon, osjećajući strašnu prazninu: ovo nije bilo ispravno. Okrenuo se vođi sithske grupe. "Pregledali ste moju strijelu. Znate da je moja priča istinita. Ne možete nas nikamo povesti ili učiniti bilo što drugo, dok ne vidimo što se dogodilo s našim drugom."
Sitha ga procjenjivački pogleda. "Ne znam da je tvoja priča istinita, ljudsko dijete, ali to ćemo otkriti ubrzo. Brže nego što bi možda volio. Što se tiče onog drugog..." Na trenutak je promotrio Simonovu otrcanu skupinu. "Dobro. Dopustit ćemo vam da pogledate što vam se dogodilo sčovjekom." Obratio se svojim pratiocima koji su slijedili ljude niz brijeg. Tiho društvo prošlo je pokraj strijelama izbodenih tijela dvojice svojih napadača, razrogačenih očiju i razjapljenih usta. Snijeg se već opet smještao i preko njihovih obrisa, pokrivajući purpurne mrlje.
Pronašli su Ethelbearna stotinu lakata od jezerskog puta. Slomljeno tijelo jasenove strijele virilo mu je postrance iz vrata ispod brade, a njegov razmetani, iskrivljeni položaj govorio je da mu se konj bio valjao po njemu u samrtnim mukama.
"Nije se dugo mučio", rekao je Haestan sa suzama u očima. "Aedo-nu hvala."
Iskopali su mu grob kako su mogli, grabeći po tvrdom tlu mačevima i sjekirama; Sithe su stajali do njih, nehajni poput gusaka. Suputnici su omotali Ethelbearna u njegov debeli ogrtač i spustili ga u plitki grob. Kad su ga pokrili, Simon je gurnuo mrtvačev mač u zemlju kao oznaku.
"Uzmi mu kacigu", rekao je Haestan Sludigu, a Grimmric kimne.
"On ne bi volio da ostane beskorisna", složio se drugi Erkvnlan-đanin.
Sludig je objesio svoju uništenu kacigu na jabučicu Ethelbearnova mača prije nego što je uzeo onu koju su mu pružali. "Osvetit ćemo te, čovječe", reče Rimeržanin. "Krv za krv."

Tišina se spustila po njima. Snijeg se probijao kroz drveće dok su stajali promatrajući krpicu golog tla. Ubrzo će opet biti prekrivena bjelinom.
"Idemo", reče sithski vođa konačno. "Čekali smo vas dovoljno dugo. Netko će htjeti vidjeti ovu strijelu."
Simon se zadnji pokrenuo. Jedva da sam te stigao upoznati, Ethel-bearn, pomislio je.^1// dobro si se smijao. Toću upamtiti.
Okrenuli su se i pošli natrag u hladne bregove.

Pauk je nepomično visio, kao mutan smeđi dragulj usred neke složene ogrlice. Mreža je bila dovršena, posljednje niti brižljivo su smještene na svoja mjesta; protezala se od jedne strane kuta stropa do druge, blago podrhtavajući u zraku koji se podizao kao da je pokreću nevidljive ruke.
Načas je Isgrimnur izgubio nit razgovora, premda je bio važan. Oči su mu se podigle od zabrinutih lica skutrenih pokraj vatre u velikoj dvorani, lutajući gore do zamračenog kuta i sićušnog graditelja koji se odmarao.
To je pametno, rekao je sam sebi. Izgradiš nešto i onda ostaneš tamo. Tako i treba biti. A ne ovo trčanje amo-tamo, ne vidiš si ni krvni rod ni krov svoje kuće i po godinu dana odjednom.
Razmišljao je o svojoj ženi: oštrookoj Gutrun rumenih obraza. Nije mu dobacila ni jednu riječ prigovora, ali znao je da ju je ljutilo to što je ostavio njihova najstarijeg sina, zjenicu njezina oka, da vlada velikim vojvodstvom... i propadne. Ne daje Isorn ili bilo tko drugi u Rimmersgardu mogao zaustaviti Skalija i njegove sljedbenike, ne s podrškom Velikog kralja. Ipak, mladi je Isorn bio taj koji je gospodario dok mu je otac odsutan, paće Isorn biti zapamćen kao onaj koji je vidio klan Kalds-kryka, tradicionalnih neprijatelja Elvritshallaca, kako se šepire po dugoj kući kao gospodari.
A ovaj put sam se radovao povratku kući, pomisli stari vojvoda tužno. Bilo bi lijepo brinuti se za konje i krave, presuditi pokojoj lokalnoj svađi, gledati si djecu kako podižu svoju djecu. Umjesto toga, cijela ova zemlja se opet kida kao krovište koje propušta. Bog mi pomogao, bilo mi je dosta borbe kad sam bio mladi... što god govorio. Borba je, konačno, i bila najvećim dijelom za mlade ljude, koji su život držali na lagan i nehajan način. I da da starijim ljudima nešto o čemu će pričati, čega će se sjećati kad na toplom sjede u svojim dvorovima dok vani stenje zimsko vrijeme.
A prokleti stari pas kao što sam ja, taman je spreman da legne i zaspi pokraj vatre.
Potegao je svoju bradu i promatrao pauka kako žuri prema mračnom krovnom kutu, gdje se neka neoprezna muha nenadano zaustavila.
Mislili smo da je Ivan iskovao mir koji će potrajati tisuću godina. Umjesto toga, nije preživio njegovu smrt ni dva ljeta. Gradiš i opet gradiš, sastavljaš nit po nit kao onaj malac tamo gore. A onda samo dođe vjetar i sve raznese.
"... i tako sam zamalo obogaljio dva konja kako bih vam vijesti donio što brže mogu, gospodaru", dovršio je mladić dok je Isgrimnur opet poklanjao pozornost hitnoj raspravi.
"Izvrsno si učinio, Deornoth", reče Jošua. "Molim te, ustani."
Lica još vlažnog od jahanja, vojnik tanke kose je ustao, omatajući se još čvršće u debeli pokrivač koji mu je princ dao. Izgledao je slično kao onaj put, kad je, odjeven u kostim svetog redovnika za proslavu Svetog Tunatha, donio princu vijesti o smrti njegova oca.
Princ je spustio ruku na Deornothovo rame. "Drago mi je što si se vratio. Bojao sam se za tebe i proklinjao se što sam te poslao po tako opasnu poslu." Okrenuo se ostalima. "Dakle.Čuli ste Deornothov izvještaj. Elija je konačno krenuo u bitku. Krenuo je u Naglimund s... Deornoth? Rekao si...?"
"Nekih tisuću vitezova ili više, i gotovo deset tisuća pješaka", reče vojnik nesretno. "To je sredina između raznih priča. Kako se čini najpouzdanija procjena."
"Siguran sam", mahne Jošua rukom. "A imamo možda najviše dva tjedna dok ne stigne do naših zidova."
"Čini mi se tako, gospodaru", kimne Deornoth. "A što je s mojim gospodarom?" upita Devasalles.
"Pa, barune," počeo je vojnik, onda stisne zube dok napadaj drhtavice nije prošao, "Nad Mullach je u ludom stanju - razumljivo, naravno, s obzirom na to što se događa na zapadu..." prekinuo se da pogleda princa Gwythinna, koji je sjedio malo udaljen od ostalih, nesretno zureći u strop.
"Nastavf," reče Jošua mirno, "saslušat ćemo sve."
Deornoth je skrenuo pogled s Hernvstirca. "Dakle, kako rekoh, teško je bilo dobiti vjerodostojne obavijesti. Ipak, prema rječima ljudi s rijeke gore kod Abaingeata na obali, vaš knez Leobardis isplovio je iz Nabbana i ovog je trenutka na otvorenom moru, vjerojatno s namjerom da pristane blizu Crannhvra.
"S koliko ljudi?" zagunđa Isgrimnur.
Deornoth slegne ramenima. "Različiti ljudi kažu različite stvari. Tri stotine konjanika, možda, oko dvije tisuće pješaka."
"To zvuči točno, prinče Jošua", rekao je Devasalles, zamišljeno skupljajući usne. "Mnogi od vazala nedvojbeno su odbili ići, bojeći se da ne naljute Velikog kralja, a Perdruini će ostati neutralni, kako to obično čine. Grof Streawe zna da će mu se više isplatiti da pomaže objema stranama i dačuva svoje brodove za prijevoz dobara."
"Tako da se još možemo nadati Leobardisovoj jakoj pomoći, premda bih volio da je još jača." Jošua se ogledao po krugu ljudi.

"Čak i ako ti Nabanci prestignu Eliju do naših vrata", rekao je barun Ordmaer. Strah mu je bio loše prikriven na punašnom licu. "Još uvijek će Elija imati triput više ljudi."
"Ali mi imamo zidove, gospodine", odvratio je Jošua, smrknuta uskog lica. "Na snažnom smo, snažnom mjestu."
Okrenuo se opet Deor-nothu. Izraz mu se smekšao. "Daj nam još i posljednje vijesti, vjerni moj prijatelju, a onda moraš odspavati. Bojim se za tvoje zdravlje, a trebatćeš mi snažan u danima koji dolaze."
Deornoth je prikupio blijedi smiješak. "Da, gospodaru. Ni vijesti koje su preostale nisu baš sretne, bojim se. Hernvstirci su zbrisani s polja kod Innisricha." Počeo se ogledati prema mjestu gdje je sjedio Gwyt-hinn, ali umjesto toga spusti pogled. "Kažu da je kralj Lluth ranjen, a vojska mu se povukla u planine Grianspoga da bolje postavi zasjede Skaliju i njegovim ljudima."
Jošua je zabrinuto pogledao hernvstirskog princa. "Tako. Bar je bolje nego što si se bojao, Gwythinn. Otac ti još živi, i nastavlja borbu."
Mladić se okrenuo. Oči su mu bile crvene. "Da! Oni nastavljaju borbu, a ja sjedim ovdje medu kamenim zidovima, pijem pivo i jedem sir kao debeli trgovac. Moj otac možda umire! Kako mogu ostati ovdje?"
"A misliš li da možeš potući Skalija sa svojih pedeset ljudi, dečko?" upitao je Isgrimnur, ne bez ljubaznosti. "Ili bi potražio brzu, slavnu smrt, radije nego da pričekaš i vidiš što je najbolje učiniti?"
"Nisam tako glup", odgovori Gwythinn hladno. "I, Bagbina mu stada, Isgrimnur, tko si ti da mi govoriš takve stvari? Što je s onom 'stopomčelika' koju čuvaš za Skalijevu utrobu?"
"To je drugo", promrmlja Isgrimnur s nelagodom. "Ja nisam govorio o napadu na Elvritshallu s mojih tucet vitezova."
"Sve što namjeravam učiniti jest prošuljati se s boka Skalijevim gavranima i otići svom narodu u planine."
Nesposoban da izdrži sjajan, zahtjevan pogled princa Gwythinna, Isgrimnur je pustio oči da mu opet kliznu do kuta stropa, gdje je smeđi pauk marljivo omatao nešto u ljepljivu svilu.
"Gwythinn," reče Jošua umirujuće, "tražim samo da pričekaš dok još malo ne porazgovaramo. Jedan ili dva dana neće ništa bitno promijeniti."
Mladi Hernvstirac je ustao, zaškripivši stolcem po kamenim podnim pločama. "Čekati! To je sve što ti radiš, Jošua! Čekaš lokalne snage, čekaš Leobardisa i njegovu vojsku... čekaš da se Elija popne preko zida i zapali Naglimund! Umoran sam od čekanja!" Podigao je nemirnu ruku da zaustavi Jošuine proteste. "Nemoj zaboraviti, Jošua, i ja sam princ! Došao sam k tebi zbog prijateljstva naših otaca. A sad moj otac leži ranjen i progone ga sjevernjački vragovi. Ako umre bez pomoći i ja postanem kralj, hoćeš li mi i onda naređivati? Hoćeš li me još pokušavati zadržati? Brynioch! Ne mogu shvatiti takvo kukavičko oklijevanje!"
Prije nego što je došao do vrata, okrenuo se. "Reći ću svojim ljudima da se spreme za odlazak sutra u sumrak. Ako smisliš neki razlog zašto ne bih trebao otići, neki koji mi je izmakao, znaš gdje me možeš naći!"
Kad je princ zalupio vrata za sobom, Jošua ustane.
"Mislim da ovdje ima mnogih koji..." zastao je i iscrpljeno stresao glavom, "koji osjećaju potrebu za hranom i pićem - i ti si među njima,
Deornoth. Ali molim te da ostaneš trenutak dok ostali krenu, tako da te mogu pitati i neke privatne stvari."
Odmahnuo je Devasellesu i ostalima da krenu prema dvorani za objede i promatrao ih dok su odlazili, tiho razgovarajući među sobom. "Isgrimnur", zazvao je. Vojvoda je zastao u vratima i upitno se osvrnuo. "I ti ostani, molim te."
Kad se Isgrimnur opet smjestio u stolcu, Jošua s iščekivanjem pogleda Deornotha.
"Imaš li kakvih drugih vijesti za mene?" upitao je princ. Vojnik se namršti.
"Da sam imao kakvih dobrih vijesti, prince, bio bih vam rekao na početku, prije nego što su drugi stigli. Nisam pronašao nikakvog traga vašoj nećakinji ni redovniku koji ju je pratio, osim jednog seljaka blizu račva-nja Zelengaza koji je prije nekoliko dana vidio par koji odgovara njihovu opisu kako prelazi rijeku, na putu prema jugu."
"Što samo potvrđuje ono što smo znali da misle učiniti, kako nam je gospa Vorzheva i rekla. Ali dosad su već dobrano u Innisrichu, samo Blaženi Usires zna što se može dogoditi ili kamoće zatim otići. Čista je sreća što će Elija, uvjeren sam, krenuti sa svojom vojskom po rubovima bregova, jer je u ovo vlažno vrijeme gorošljemski put jedino sigurno mjesto za teška kola." Zagledao se u drhtave plamenove vatre. "Onda dobro," reče konačno, "zahvaljujem ti, Deornoth. Kad bi mi svi vazali bili poput tebe, mogao bih se smijati prijetnjama Velikog kralja."
"Ljudi su dobri, gospodaru", rekao je mladi vitez odano.
"Hajde, sad." Princ je pružio ruku da potapše Deornothovo koljeno. "Nađi si nešto za jelo i naspavaj se. Do sutra te nitko neće tražiti ni trebati."
"Da, gospodaru." Mladi Erkvnlandanin je zbacio svoju deku i ustao, leđa ravnih poput stupa dok je izlazio iz sobe.
Kad je otišao, Jošua i Isgrimnur ostali su sjediti u tišini.
"Miriamele nestala, bogzna kamo, a Leobardis se s Elijom utrkuje do naših vrata." Princ je stresao glavom i rukom protrljao sljepoočnice. "Lluth je ranjen, Hernvstirci se povlače, a Elijino oruđe Skali gospodari od Vetisvegga do Grianspoga. I povrh svega ostalog, demoni iz legendi hodaju smrtnom zemljom." Pružio je vojvodi smrknuti osmijeh. "Mreža se zateže, ujače."
Isgrimnur je zapetljao prste u svoju bradu. "Mreža se ljulja na vjetru, Jošua. Na snažnom vjetru."

Nije objasnio svoju primjedbu i tišina se opet ušuljala u visoku dvoranu.

Čovjek s psećom maskom slabašno je prekleo i ispljunuo još jednu grudu krvi na snijeg. Bilo koji slabiji čovjek, znao je, bio bi sad mrtav, ležeći u snijegu polomljenih nogu i urušenih rebara, ali pomisao je bila tek blijedo utješna. Sve godine obrednog učenja i teškog očvršćavanja koje su mu spasile život kad se umirući konj skotrljao preko njega, neće mu koristiti ako ne pronađe neki suhi zaklon. Još sat ili dva na otvorenom dovršit će posao koji je počeo njegov konj.
Prokleti Sithe - a njihovo neočekivano miješanje bilo je u najmanju ruku začuđujuće - proveli su svoje ljudske zarobljenike na nekoliko stopa od mjesta gdje je ležao skriven, pokopan pod pola stope snijega. Sazvao je sve svoje zalihe snage i hrabrosti da ostane natprirodno miran dok su Vilenjaci pretraživali područje. Morali su zaključiti da je nekamo otpuzao da umre - čemu se, naravno, i nadao - i nekoliko trenutaka kasnije produžili su svojim putem.
Sad se skutrio i drhtao na mjestu gdje se otkopao ispod bijelog pokrivača, prikupljajući snagu za sljedeći potez. Jedina mu je nada bila da se nekako vrati u Haethstad, gdje bi ga trebao čekati par njegovih ljudi. Stoput se prokleo što je ikad poklonio povjerenje onim Skalijevim probisvijetima - pijani pljačkaši koji tuku žene, eto to su bili, nedostojni da mu laste čizme. Da samo nije bio prisiljen poslati svoje ljude na drugu zadaću.
Stresao je glavom u pokušaju da je raščisti od zakovitlanih, skaku-tavih točkica svjetla koje su plutale naspram sve tamnijeg neba, onda napući ispucane usne. Hukanje snježne sove izašlo je neočekivano iz njuške iskešenog psa.
Dok je čekao, pokušao je još jednom, nemoguće, ustati - makar i puzati. Nije bilo koristi: nešto ozbiljno nije bilo u redu s objema nogama. Ne obazirući se na paleći bol iz napuklih rebara, poslužio se rukama da se povuče malo dalje prema drveću, a onda je morao stati, ispružen i zadihan.
Trenutak kasnije osjetio je topli vjetar i podigao glavu. Crna njuška njegove kacige bila je udvostručena, kao u nekom čudnom zrcalu, nasmiješenim nosom samo nekoliko palaca udaljenim.
"Niku'a", dahnuo je, jezikom nimalo sličnim njegovu materinskom crnom rimmerspakku. "Dođi ovamo, Udun te prokleo! Dođi!"
Veliki pas približio se još za korak, sve dok se nije nadnio nad svog ozlijeđenog gospodara.
"Sad... drži", reče čovjek, posežući snažnim rukama da uhvati bijelu kožnu ogrlicu. "I vuci!"
Tren kasnije zastenjao je u agoniji kad je pas zaista povukao, ali držao se, stisnutih zuba i izbečenih očiju ispod nepromjenjivih pseći h crta kacige. Udarajući, razdirući bol zamalo ga je gurnuo u nesvijest dok ga je pas truckavo prevlačio preko snijega, ali nije popustio stisak, sve dok nisu došli do zaklona drveća. Tek je tada konačno pustio, ogrlicu, sve. Kliznuo je u tamu i u kratki prekid bola.
Kad se probudio sivilo neba postalo je nekoliko nijansi tamnije, a vjetar je preko njega kao pokrivač nanio prašinasti sloj snijega. Veliki pas Niku'a još je čekao, nezabrinut i ne drhćući usprkos kratkom krznu, kao da se valja pred gorućim ognjištem. Čovjek na tlu se nije iznenadio: dobro je poznavao ledene crne štenare Sturmspeika, znao je kako se te životinje odgajaju. Gledajući Niku'ina crvena usta i zakrivljene zube te sićušne bijele oči kao kapi nekog mliječnog otrova, opet je bio zahvalan što on slijedi pse, a ne obrnuto.
Skinuo je svoju kacigu - ne bez napora, jer pad joj je promijenio oblik - i bacio je u snijeg pokraj sebe. Nožem je rasjekao svoj crni ogrtač u duge trake; ubrzo nakon toga počeo je naporno piliti neka od najtanjih mladih drva. Bio je to užasan posao za njegova bolna rebra, ali trudio se koliko je mogao da se ne obazire na bljeskove bola i da nastavi. Imao je dva odlična razloga da preživi: dužnost da obavijesti svoje gospodare o neočekivanom sithskom napadu i svoju vlastitu još pojačanu želju da se osveti tom otrcanom društvu koje mu je toliko puta osujetilo planove.
Plavo-bijelo oko mjeseca znatiželjno je virilo kroz krošnje kad je konačno završio s rezanjem. Upotrijebio je trake svog ogrtača da čvrsto sveže nekoliko kraćih štapova za svaku nogu kao udlage; onda, sjedeći s nogama ukočenim pred sobom poput djeteta koje se u prašini igra križića i kružića, svezao je kratke okomite komade na vrhove dvaju preostalih, dugačkih štapova. Pažljivo ih uhvativši, opet je primio Niku'u za ogrlicu, puštajući dugog, mrtvački bijelog psa da ga povuče na noge gdje se nesigurno ljuljao dok nije uspio smjestiti novonapravljene štake pod ruke.
Napravio je nekoliko koraka, nespretno teturajući na ukočenim nogama. Poslužit će svrsi, zaključio je, mršteći se od strašnog bola - nije baš imao nekog izbora.
Pogledao je prema iskešenoj kacigi koja je ležala na snijegu, razmišljajući o naporu koji će mu biti potreban da je dosegne i o sad beskorisnoj težini predmeta. Onda se sagnuo, teško dišući, i ipak je pokupio. Dobio ju je u svetim pećinama Sturmspeika, od Nje, kad ga je proglasila Svojim svetim lovcem - njega, smrtnika! Nije ju mogao ostaviti da leži na snijegu ništa više no što bi to mogao učiniti sa svojim vlastitim tukućim srcem. Sjetio se nemogućeg, omamljujućeg trenutka, plavih svjetala koja su svjetlucala u Odaji Žive Harfe, kad je kleknuo pred prijestolje, pred staloženo svjetlucanje Njezine srebrne maske.
Sa strašnim bolom načas potisnutim vinom uspomena, s Niku'om koji je tiho hodao za njegovim petama, Ingen Jegger teško se spuštao niz dug, drvećem pokriven brijeg. Počeo je pažljivo razmišljati o osveti.
Simon i njegovi suputnici, sad s jednim čovjekom manje, nisu imali puno potrebe za razgovorom, niti su ih njihovi zarobljivači u tome ohrabrivali. Tiho i polako hodali su kroz snijegom prekrivene bregove dok je sivo popodne prerastalo u večer.

Sithe kao da su točno znali kamo žele ići, premda su Simonu borovima posipani obronci izgledali bezlično, jedno mjesto nerazaznatljivije od drugog. Jantarne oči vođe stalno su se micale na njegovu licu poput maske, ali ni u jednom trenutku nije djelovao kao da nešto traži; prije je ostavljao dojam da čita profinjen jezik terena s isto onoliko znanja koliko bi imao otac Strangveard kad bi nadzirao svoje police s knjigama.
Jedini trenutak kad je sithski voda pokazao ikakvu reakciju dogodio se na početku njihova marša, kad je Qantaqa sišla niz kosinu i pridružila se Binabiku, trzajući nosom dok je njuškala njegovu ruku, repa uzrujano podvučena. Sitha je podigao jednu napola znatiželjnu obrvu, onda se ogleda da uhvati poglede svojih sudruga, čije su se uske oči još više suzile. Nije im dao nikakav znak koji bi Simon mogao zamijetiti, ali vučici je dopušteno da ih prati bez ikakvih zapreka.
Dnevno svjetlo je blijedjelo kad je čudna skupina hodača konačno skrenula na sjever. U kratkom vremenu polako su počeli zaobilaziti podnožje strmog uspona čiji su snježni bokovi bili ukrašeni oštrim, golim kamenom. Simon je, kad su se šok i otupjelost opustili taman toliko da postane i previše svjestan bolno smrznutih nogu, u sebi zahvalio kad je vođa njihovih otmičara mahnuo da stanu.
"Tu", rekao je, pokazujući na krupni izboj koji je posezao visoko iznad njihovih glava. "Na dnu." Opet je pokazao, ovaj put na široku, do pasa visoku pukotinu u licu kamena. Prije nego što je bilo tko od njih mogao reći i riječ, dvojica sithskih stražara spretno su se provukla pokraj njih i kliznula s glavom naprijed u otvor. Začas su nestali.
"Ti", rekao je voda Simonu. "Idi za njima."
Čulo se ljutito mrmljanje Haestana i druge dvojice vojnika, ali Si-mon je, usprkos neobičnom položaju, osjećao čudno samopouzdanje. Kleknuvši, gurnuo je glavu kroz otvor.
Bio je to vitak, sjajan tunel, ledom prekrivena cijev koja je strmo zavijala prema gore i od njega, naizgled izdubljena u stijeni same planine. Zaključio je da su se Sithe koji su krenuli pred njim sigurno popeli iza prvog zavoja. Nije im bilo ni traga, a nitko se nije mogao sakriti u stakleno glatkom, uskom prolazu, jedva dovoljno širokom da može podignuti ruke.
Kliznuo je opet van na ledeni zrak.
"Kako da prođem tuda? Ide gotovo ravno prema gore i pokriveno je ledom. Samo ću skliznuti natrag dolje."
"Pogledaj iznad glave", odvratio je sithski vođa. "Shvatit ćeš."
Simon se vratio u tunel, gurnuvši se malo dalje, tako da su mu se ramena i trup također našli unutra, te se mogao okrenuti na leđa da pogleda gore. Led tunelskog stropa, ako je nešto udaljeno pola dužine ruke uopće mogao zvati stropom, bio je izgreben pravilnim slijedom vodoravnih ureza koji su se pružali cijelom vidljivom dužinom prolaza. Svaki je urez bio nekoliko palaca dubok i dovoljno širok da može udobno u njega smjestiti dvije ruke jednu do druge. Nakon kratkog razmišljanja shvatio je da se od njega očekuje da se gurne kroz tunel rukama i nogama, oslanjajući leđa na pod tunela.
Razmišljajući o takvom postupku bez pretjeranog oduševljenja, budući da nije imao pojma koliko bi dugačak tunel mogao biti, ili što bi ga još moglo dijeliti s njim, razmotrio je mogućnost da se opet vrati kroz uski prolaz. Cas kasnije se predomislio. Sithe su se uspeli pred njim hitro poput vjeverica. Iz nekog razloga osjećao je potrebu da im pokaže kako, iako nije tako spretan kao oni, ipak ima dovoljno smjelosti da ih slijedi bez nagovaranja.
Uspon je bio težak, ali ne i nemoguć. Tunel je skretao dovoljno puta daje često mogao zastati i odmoriti se, odupirući se nogama o zavoje u prolazu. Dok je polako hvatao, vukao i gurao, jedan potez koji mu je grčio mišiće za drugim, prednosti takva ulaznog tunela - ako je to bio, kako se činilo, neki ulaz - postale su očite: bilo je teško uspeti se do gore i bilo bi gotovo nemoguće nekoj životinji koja nema dvije noge; tko god je htio izaći, mogao je skliznuti dolje hitro poput zmije.
Upravo je razmišljao bi li zastao u još jednom odmoru kad je začuo glasove koji su govorili tečnim sithskim jezikom tik iznad njegove glave.
Trenutak kasnije snažne ruke su posegnule dolje, uhvativši ga za kožne vezice njegove verižnjače i povukle ga prema gore. Izletio je iz tunela s udahom iznenađenja i pao na topao kameni pod pun barica otopljenog snijega. Dvojica Sitha koji su ga izvukli čučali su pokraj otvora prolaza, lica zatamnjenih gotovo potpunom tamom. Jedino svjetlo u sobi - koja i nije bila soba, već više brižljivo očišćena kamena pećina - dolazilo je iz pukotine veličine vrata u suprotnom zidu. Kroz ovaj otvor prosipao se žuti sjaj, oslikavajući na kamenom podu svijetlu mrlju. Kad se Simon podigao na koljena, osjetio je vitku, upozoravajuću ruku na svom ramenu. Tamnokosi Sitha pokraj njega pokazao je na niski strop, onda valovitom kretnjom pokaže na otvor tunela.
"Čekaj", rekao je mirno, govora ne tako sigurna kao u njegova vođe. "Moramo čekati."
Haestan je sljedeći došao gore, gunđajući i psujući. Dvojica Sitha morali su njegovu nezgrapnu figuru izvlačiti iz otvora kao čep iz vinskog vrča. Binabik se pojavio odmah za njim - spretni trol lako je sustigao Erkvnlanđanina - praćen nakon kratkog vremena Sludigom i Grimmri-com. Trojica preostalih Sitha okretno su se popela za njima.
Čim je zadnji od vilenjaka izišao iz tunela, skupina je krenula dalje, prolazeći kroz kamena vrata u kratki prolaz iza njih gdje su se konačno mogli uspraviti. Svjetiljke od neke vrste mliječnozlatnog kristala ili stakla bile su postavljene u udubljenja u zidu, i njihovo palucavo svjetlo bilo je dovoljno da umanji sjaj vrata na suprotnom kraju bar dok nisu skoro došli do njih. Jedan od Sitha prošao je kroz ovu pukotinu u kamenu, koja je za razliku od one prošle bila zastrta komadom tamne tkanine, i zazvao. Čas kasnije još dvojica njihove vrste prošla su kroz tkaninu.

Svaki od njih držao je kratki mač načinjen od nečeg što je djelovalo kao nekakav tamni metal. Stajali su utihli i na oprezu, ne pokazujući ni iznenađenje ni znatiželju, dok je vođa njihovih zarobljivača govorio.
"Vezat ćemo vam ruke." Kad je ovo rekao, drugi Sithe izvukli su smotane konope svjetlucava crnog užeta ispod svoje odjeće.
Sludig je ustuknuo za korak, sudarivši se s jednim od stražara, koji je proizveo tih, siktav zvuk ali nije reagirao nasiljem.
"Ne," rekao je Rimeržanin, opasno napeta glasa, "neću im dopustiti. Nitko me neće vezati protiv moje volje."
"Ni mene", reče Haestan.
"Ne ponašajte se kao budale", rekao je Simon i koraknuo naprijed, pružajući svoje prekrižne zglavke. "Vjerojatno ćemo se izvući čitavih koža, ali ne ako započnete nekakvu bitku."
"Simon ispravno govori," reče Binabik, "i ja ću ih pustiti da me vežu. Nemate razuma ako činite drukčije. Simonova Bijela strijela je prava. To je razlog zašto nas nisu ubili i zašto su nas doveli ovamo."
"Ali kako možemo..." počne Sludig.
"Također," prekine ga Binabik, "što bi planirao za poduzimanje? Čak i ako se s ovima ovdje budeš borio i pobijedio, kao i ostale koji najvjerojatnije čekaju tamo iza, što onda? Ako klizneš dolje kroz tunel, nedvojbeno ćeš se zaletjeti u Qantaqu, koja čeka na dnu. Mislim da bi ti takav nagli događaj dao malu priliku da joj objasniš kako joj nisi neprijatelj."
Sludig je načas pogledao dolje prema trolu, očito razmišljajući o situaciji u kojoj ga preplašena Qantaqa ne bi prepoznala. Konačno je do-zvao slabašan osmijeh.
"Opet si pobijedio, trolu." Pružio je ruke.
Crni konopci bili su hladni i ljuskavi poput zmijske kože, ali savitljivi kao nauljene kožne vrpce. Simon je otkrio da mu nekoliko petlji drži ruke nepomičnim, kao da ih je uhvatila šaka nekog diva. Kad su Sithe završili s ostalima, skupina je i opet pošla naprijed, kroz tkaninom zastrta vrata u zasljepljujući val svjetla.
Činilo se, kad se Simon kasnije pokušavao prisjetiti, kao da su prošli kroz oblake i u neku sjajnu, blistavu zemlju - neki bliži sunčev susjed. Nakon jednoličnog snijega i bezličnih tunela, razlika je bila poput proslave Devetog dana nakon osam sivih dana koji bi joj prethodili.
Svjetlo, i njegova dvorska dama, boja, bili su posvuda. Prostorija je bila kamena odaja ni dvaput viša odčovjeka, ali vrlo široka. Korijenje drveća grabežljivo je vijugalo zidovima. U jednom kutu, trideset koraka udaljenom, svjetlucav potok jurio je niz izdubljeni kamen da se baci, prskajući, u jezero smješteno u prirodnom kamenom bazenu. Fina zvonjava njegova pada vrludala je kroz čudnu, profinjenu glazbu koja je ispunjavala zrak.
Svjetiljke poput onih koje su pokrivale kameni hodnik bile su posvuda, bacajući, ovisno o izradi, zrake žutog, bijelog, blijedoplavog ili ružičastog svjetla, bojeći kamenu spilju stotinama različitih nijansi kad bi se međusobno sudarile. U središtu poda, nedaleko od ruba klokotava jezerca, živahno je gorjela vatra, s dimom koji je nestajao u jednoj pukotini visoko gore.
"Elizijo, majko svetoga Aedona", rekao je Sludig sa strahopoštovanjem.
"Ne bi pogodio da tu ima zečji brlog," Grimmric je stresao glavom, "a oni imaju palaču."
Možda tucet Sitha, svi muškog spola, koliko je Simon mogao odrediti kratkim pogledom, bilo je raspoređeno po prostoriji. Nekoliko njih sjedilo je mirno pred dvojicom smještenom na jednom visokom kamenu. Jedan je držao dugačko glazbalo slično fruli a drugi je pjevao; glazba je bila tako čudna da je Simonu trebalo nekoliko trenutaka dok nije uspio razdvojiti glas od flaute, i stalnu melodiju vodopada od oba zvuka. Ipak, profinjena, zadrhtala pjesma koju su izvodili bolno mu je povukla srce, čak i dok je podizala kratke dlačice na njegovu zatiljku. Usprkos nepoznatosti, bilo je nečeg u njemu što se željelo smjesta spustiti i ne pomaći se sve dok takva nježna glazba traje.
Oni koji nisu bili okupljeni oko glazbenika tiho su razgovarali ili jednostavno ležali na leđima zabuljeni prema gore, kao da mogu kroz čvrsti kamen obronka pogledati prema noćnom nebu iznad njih. Većina ih se nakratko okrenula da promotri zarobljenike na ulazu u odaju ali, činilo se Simonu, kao što bi čovjek koji sluša dobru priču mogao podići glavu da pogleda mačku u prolazu.
On i njegovi suputnici, posve nepripremljeni za tako nešto, stajali su otvorenih usta. Vođa njihovih stražara prešao je prostorijom do suprotnog zida, gdje su još dvije prilike sjedile okrenute jedna prema drugoj preko stola koji je bio visok, izravnan komad svjetlucava bijelog kamena. Obojica su napeto zurili u nešto na stolu, osvijetljeni još jednom od neobičnih svjetiljki postavljenih u udubini u licu stijene pokraj njih. Čuvar je zastao i tiho pričekao na maloj udaljenosti, kao da čeka da ga se prepozna.
Sitha koji je sjedio leđima okrenut suputnicima bio je odjeven u pre-divan lisnato zeleni haljetak visoka ovratnika, s hlačama i visokim čizmama iste boje. Njegova duga, upletena kosa bila je crvenijačak i od Si-monove, a ruke su mu, dok je pomicao nešto preko stola, svjetlucale od prstenja. Nasuprot njemu, napeto prateći pokrete njegovih ruku, sjedio je jedan umotan u opuštenu bijelu halju zadignutu oko podlaktica, kose nekog blijedog tona vrijeska ili plavila. Jedno vranino pero, sjajno crno, visjelo je pred jednim njegovim uhom. Dok je Simon još gledao, Sitha u bijeloj halji bljesnuo je zubima i obratio se svom družbeniku, a onda posegnuo da gurne neki predmet prema naprijed. Simonovo zurenje se pojačalo; zatreptao je.
Bio je to onaj Sitha kojeg je spasio iz šumareve klopke. Bio je uvjeren.
"To je on!" šapnuo je Binabiku uzbuđeno. "Njegova je strijela!"

Dok je još govorio čuvar se približio stolu, i onaj kojeg je Simon prepoznao podigao je pogled. Čuvar je brzo nešto rekao, ali onaj u bijeloj halji samo je nipodaštavajuće mahnuo rukom, posvetivši se opet onom što je Simon konačno odlučio proglasiti ili nekakvom mapom ili pločom za igru. Njegov crvenokosi družbenik nije se ni okrenuo i tren kasnije onaj koji ih je zarobio, vratio se do njih.
"Morate pričekati dok lord Jiriki završi." Spustio je svoj bezizražajni pogled na Simona. "Budući da je strijela tvoja, ne moraš ostati vezan. Drugi moraju."
Simon, na praćkomet udaljen od onoga koji mu se obvezao ali još neprimijećen, osjetio je poriv da se gurne naprijed i suoči sa Sithom u bijeloj halji - Jirikijem, ako mu je to bilo ime. Binabik, koji je osjetio kako se napeo, upozoravajuće ga gurne.
"Ako drugi moraju ostati vezani, ostat ću i ja", rekao je Simon konačno. Prvi put je ugledao nešto neočekivano kako prelijeće preko lica njegova čuvara: izraz nelagode.
"To jest Bijela strijela", rekao je vođa straže. "Ne bi smio biti zarobljen ako se ne dokaže da si je se dokopao podlim sredstvima, ali ne mogu osloboditi tvoje sudrugove."
"Onda ću ostati vezan", reče Simon čvrsto.
Drugi ga je na trenutak promatrao, onda sklopi oči u polaganom, gušterskom treptaju, otvorivši ih da se nesretno nasmiješi.
"Tako mora biti", rekao je. "Ne sviđa mi se vezati nekog tko ima Staj'a Ame, ali ne vidim drugog izbora. Na moju dušu dobro ili loše." Onda, neobično, poniknuo je glavom gotovo s poštovanjem, zaustavivši svoje svjetlucave oči na Simonovim. "Moja me majka nazvala An'nai."
Uhvaćen na spavanju, Simon je dopustio jednom dugom trenutku da prođe dok nije osjetio Binabikovu čizmu kako mu mrvi nožni palac. "Oh!" rekao je, "ja sam... moja me majka nazvala Simon... zapravo Seoman." Onda, vidjevši kako je Sitha zadovoljno kimnuo, užurbano doda: "A ovo su moji sudruzi - Binabik iz Yiaqanuca, Haestan i Grimmric iz Erkynlanda i Sludig iz Rimmersgarda."
Možda, pomislio je Simon, budući da je Sitha naizgled pridavao veliku važnost priznanju svoga imena, ovo prisilno upoznavanje pomogne zaštititi njegove suputnike.
An'nai je opet kimnuo glavom i ostavio ih, opet zauzevši položaj do kamenog stola. Njegovi stražari, nakon što su neočekivano blago pomogli vezanim suputnicima da sjednu, raspršili su se po pećini.
Simon i ostali dugo su tiho razgovarali, utišani čudnom vijugavom glazbom više nego svojim položajem.
"Ipak," reče Sludig konačno, nakon što se ogorčeno požalio na postupak s njima, "barem smo živi. Malo onih koji se susretnu s demonima su te sreće."
"Pravi si, momak Simon!" nasmijao se Haestan. "Baš si pravi! Navukao si Svjetlokose da ti se klanjaju i kimaju. A traži i vreću zlata prije neg' nas puste."
"Klanjaju i kimaju!" Simon se nasmiješio nesretno se rugajući samom sebi. "Zar sam slobodan? Zar su me odvezali? Zar sjedim za večerom?"
"Istina." Haestan tužno strese glavom. "Nešto za pod zub bi lijepo palo. I nešto za potegnut'."
"Mnijenja sam da ništa nećemo dobiti dok nas Jiriki ne primi," rekao je Binabik, "ali ako je on zaista onaj kojeg je Simon spasio, možda xćemo se još naći i za bogatom trpezom."
"Misliš da je on nešto važno?" upita Simon. "An'nai ga je nazvao 'lord Jiriki'."
"Ako ih nema dvojica živih toga imena..." počeo je Binabik, ali prekinuo ga je An'naijev povratak. Pratio ga je Jiriki, koji je u ruci držao Bijelu strijelu.
"Molim vas," pozvao je Jiriki dvojicu drugih Stiha, "sad ih odvežite." Okrenuo se i nešto brzo rekao na svom tečnom jeziku. Harmonični tonovi nekako su imali zvuk prigovora. An'nai je primio Jirikijev ukor, ako se o tome radilo, samo spustivši oči.
Simon je, pažljivo gledajući, bio uvjeren da je, osim što nije visio u klopci i nije imao modrica i ozljeda šumareva napada, to bio onaj isti Sitha.
Jiriki je mahnuo rukom i An'nai se odmakao. Zbog samouvjerenosti njegovih pokreta i poštovanja koje su mu ukazivali oni oko njega, Simon je isprva mislio daje Jiriki stariji ili barem jednako star kao ostali Sithe. Sad, usprkos čudnoj bezvremenosti njihovih zlatnih lica, Simon je odjednom bio uvjeren da je lord Jiriki, po sithskim mjerilima, još mlad.
Dok su oslobođeni zarobljenici trljali svoje zglobove da ih probude, Jiriki je podigao strijelu. "Oprostite na čekanju. An'nai je pogrešno procijenio, jer zna kako ozbiljno shvaćam igranje shenta." Oči su mu se pomakle sa suputnika na strijelu i opet natrag. "Nisam vjerovao da ću te opet sresti, Seomane", rekao je brade nagnute poput ptice, sa smiješkom koji mu nije dosezao do očiju. "Ali dug je dug... a Staj'a Ame je još i više. Promijenio si se od našeg prvog susreta. Onda si izgledao više kao neka šumska životinja nego kao tvoj ljudski rod. Izgledao si izgubljeno, na mnogo načina." Pogled mu je zasvijetlio.
"I ti si se promijenio", reče Simon.
Sjena bola prešla je preko Jirikijeva koščata lica. "Tri noći i dva dana sam proveo obješen u onoj smrtničkoj klopci. Uskoro bih umro, čak i da šumar nije naišao - od srama." Izraz mu se promijenio, kao da je povrijeđenost zatvorio nekim poklopcem. "Dođite," rekao je, "moramo vam dati hrane. Nažalost, ne mogu vas nahraniti onako dobro kako bih želio. Malo toga donosimo sa sobom u svoj", zaokružio je rukom po sobi tražeći pravu riječ,

"lovački konak." Premda je mnogo bolje vladao wes-terlinškim nego što bi Simon bio i sanjao nakon onog prvog susreta, ipak je bilo nečeg oklijevajućeg i pedantnog u načinu govora, što je pokazivalo koliko mu je jezik stran.
"Ovdje ste zato da... lovite?" upitao je Simon dok su ih vodili naprijed da sjednu pokraj vatre. "Što to lovite? Bregovi sad izgledaju tako jalovi."
"Ah, ali divljač koju mi tražimo je sad obilnija nego ikad", rekao je Jiriki, prolazeći pokraj njih prema redu predmeta pokrivenih svjetlucavom tkaninom, postavljenom uz jedan zid pećine.
Onaj crvenokosi, odjeven u zeleno, ustao je od stola za igru, gdje je Jirikijevo mjesto zauzeo An'nai, i progovorio tonom i upitnim i možda ljutitim, sve sithskim jezikom.
"Samo pokazujem našim gostima plodove lova, ujače Khendraja'aro", rekao je Jiriki veselo, ali Simonu se opet činilo da nešto nedostaje u Sit-hinu osmijehu.
Jiriki se otmjeno spustio pokraj reda pokrivenih predmeta, slijećući kao morska ptica. Širokim pokretom povukao je pokrov, otkrivajući red pet-šest krupnih, bjelokosih glava, mrtvih crta lica smrznutih u izrazu is-kešene mržnje.
"Chukkuova mi Kamenja", opsovao je Binabik dok su drugi zijevali.
Simonu je trebao jedan šokiran trenutak da prepozna što predstavljaju lica.
"Divovi!" reče konačno. "Hunen!"
"Da", rekao je princ Jiriki, a onda se okrene. U glasu mu se pojavio bljesak opasnosti. "A vi, nametljivi smrtnici... što vi lovite u brdima mog oca?"

38

Pjesme Najstarijih

Deornoth se probudio u ledenoj tami, sav oznojen. Vjetar je vani siktao i zavijao, grebući po zatvorenim prozorima kao osamljeni mrtvac. Srce mu je poskočilo kad je ugledao nekakav tamni obris kako se nadnosi nad njega, ocrtan žarom iz ognjišta.
"Kapetane!" Bio je to jedan od ljudi, s glasom paničnog šapta. "Netko dolazi na vrata! Naoružani ljudi!"
"Božjeg mu Drva!" prekleo je, navlačeći čizme. Navukavši verižnja-ču preko glave, dohvatio je svoj tok i kacigu i pošao za vojnikom.
Još četiri čovjeka bila su skutrena na najvišoj platformi stražarnice, sagnuti iza zaklona bedemskih zubaca. Vjetar ga je gurnuo tako da je zateturao i hitro se spustio u čučanj.
"Tamo, kapetane!" Bio je to onaj koji ga je probudio. "Dolaze putem iz grada." Nagnuo se pokraj Deornotha da pokaže rukom.
Mjesečina, svijetleći kroz razdrte oblake, posrebrila je otrcane šind-re na skutrenim krovovima gradišta Naglimunda. Na putu se zaista vidio neki pokret, mala skupina konjanika, možda ukupno tucet.
Ljudi na stražarnici promatrali su sporo približavanje jahača. Jedan od vojnika tiho je zastenjao. I Deornoth je osjećao tupu bol čekanja. Bolje bi bilo kad bi rogovi zasvirali, a polje se ispunilo uzvicima.
Ovo čekanje nas je sve pretvorilo u mekušce, pomisli Deornoth. Kad se jednom opet okrvavimo, naši Naglimunđani će se ponosito iskazati.
"Sigurno ih se još skriva!" dahnuo je jedan od vojnika. "Što ćemo sad?" Cak i uz plač vjetra, glas mu je djelovao glasno. Kako su ga jahači što su se približavali mogli ne čuti?
"Ništa", reče Deornoth čvrsto. "Čekat ćemo."
Čekanje kao da je trajalo danima. Dok su se konjanici približavali, mjesec je ocrtavao sjajne vrhove kopalja i bljesak kaciga. Utihli jahači zaustavili su se pred masivnim vratnicama i sjedili kao da osluškuju.
Jedan od stražara je ustao, zapinjući svoj luk i nišaneći na prsa vodećeg konjanika. Kad je još Deornoth skočio prema njemu, videći napete crte na stražarevu licu, očajnički izraz njegovih očiju, odozdo se začulo glasno lupanje. Deornoth je dohvatio ruku s lukom i gurnuo je prema gore; strijela je prasnula gore u vjetrovitu tamu nad gradom.
"U ime dobroga Boga, otvorite vrata!" povikao je nekičovjek, i još jedanput je držak koplja udario o drvo vrata. Bio je to glas nekog Rimer-žanina, s nekom natruhom gotovo, Deornothu sečinilo, ludila. "Zar svi spavate? Pustite nas unutra! Ja sam Isorn, Isgrimnurov sin, pobjegao sam iz ruku naših neprijatelja!"
OSUO
"Pogledajte! Vidite kako se oblaci razbijaju! Ne mislite li daje to povoljan znak, Velligis?"
Govoreći, knez Leobardis mahnuo je u širokom luku prema otvorenom prozoru kabine, zamalo udarivši oklopljenom rukom o glavu svog preznojenog štitonoše. Štitonoša se sagnuo, progutavši tihu psovku dok je pridržavao kneževe štitnike za noge, i okrenuo se da ošamari mladog paža koji mu se nije dovoljno brzo izmakao s puta. Paž, koji se bio trudio koliko je mogao ostati neprimijećen u natrpanoj kabini, obnovio je svoje očajničke napore da posve iščezne.
"Možda smo mi, na neki način, tanki vrh klina koji će zaustaviti ovo ludilo." Leobardis je otklepetao do prozora, dok je štitonoša puzao za njim, boreći se da zadrži napola pričvršćen štitnik na mjestu. Teško nebo zaista je pokazivalo duge, valovite tragove plavetnila, kao da su tamne i nezgrapne litice Crannhvra, nadnoseći se nad

zaljev u kojem se Leo-bardisov admiralski brod Emettinov dragulj ljuljao na kratkom sidru, hvatale i parale sve niže oblake.
Velligis, krupan, okrugao čovjek u zlatnoj eskritorskoj halji, prišao je prozoru i zastao pokraj kneza.
"Kako će, gospodaru moj, bacanje ulja na vatru pomoći da se vatra ugasi? Oprostite mi na otvorenosti, ali ludost je tako misliti."
Udaranje brodskog bubnja odzvanjalo je preko vode. Leobardis je odmakao tanku bijelu kosu iz očiju. "Znam što lektor misli", rekao je, "i znam da očekuje od vas, voljeni eskritore, da me pokušate odgovoriti od ovoga. Ljubav prema miru koju osjeća Njegova Svetost... pa, to je za divljenje, ali neće se ostvariti samo pričanjem."
Velligis je otvorio malu brončanu kutijicu i istresao šećerni slatkiš, koji si onda pažljivo spusti na jezik. "Ovo je opasno blizu svetogrđu, kne-že Leobardis. Zar je molitva 'pričanje'? Zar je posredovanje Njegove Svetosti lektora Ranessina nekako manje vrijednosti od snage vaše vojske? Ako je tako, onda je naša vjera u riječ Usiresa i njegova prvog učenika Sutrina, samo lakrdija." Eskritor je teško uzdahnuo i cuclao svoj slatkiš.
Kneževi obrazi su se zarumenjeli; odmahnuo je štitonoši, škripavo se saginjući da sam zatvori posljednju kopču, onda zatraži svoj gornji haljetak od bogate plave tkanine s benidrivinskim vodomarom oslikanim zlatom na prsima.
"Bog me blagoslovio, Velligis," rekao je namrgođeno, "ali danas nisam raspoložen za svadanje s vama. Veliki kralj Elija gurnuo me predaleko i sad moram učiniti ono što je potrebno."
"Ali ne idete sami u bitku", rekao je krupni čovjek, prvi put govoreći s određenim žarom. "Vodite stotine, ne, tisuće ljudi - duša - i njihovo blagostanje je na vašoj skrbi. Sjeme katastrofe plovi na vjetru, a Majka Crkva ima odgovornost da se pobrine kako neće naći plodnoga tla."
Leobardis je tužno stresao glavom dok je mali paž stidljivo podizao njegovu zlatnu kacigu, s perjanicom od plavo obojene konjske dlake.
"Plodno tlo je ovih dana posvuda, Velligis, a katastrofa već raste -ako mi oprostite krađu vaših poetskih riječi. Stvar je u ovome: moramo je pokušati iščupati dok je još u pupoljku. Dođite." Potapšao je eskrito-rovu mesnatu ruku. "Vrijeme je da siđemo u čamac za iskrcavanje. Otpratite me."
"Svakako, dobri moj kneže, svakako." Velligis se morao okrenuti malo prema boku da se provuče kroz uska vrata. "Oprostit ćete mi ako vas ne budem odmah pratio na obalu. U posljednje sam vrijeme pomalo nesiguran na nogama. Starim, bojim se."
"Ah, ali vaše govorništvo nije izgubilo svoju snagu", odgovorio je Leobardis dok su polako prelazili preko palube. Jedna mala prilika umotana u tamnu halju prešla mu je preko puta, zastavši da kratko kimne, ruku prekriženih na grudima. Eskritor se namrštio, ali knez Leobardis uzvratio je kimanje sa smiješkom.
"Nin Reisu je već dugo s Emettinovim draguljem", rekao je, "i izvrstan je morogled. Oslobađam je formalnosti - Niske su i tako čudan narod, Velligis, kao što biste i vi znali da ste mornar. Dođite, čamac mi je tamo."
Vjetar u luci napravio je od Leobardisova ogrtača jedro, napeto plavo naspram nesigurnog neba.
Leobardis je ugledao svog najmlađeg sina Varellana kako čeka na kopnu, djelujući premaleno da bi ispunio svoj blistavi oklop. Njegovo mršavo lice zabrinuto je virilo iz šupljine njegove kacige dok je nadgledao skupljanje nabanskih snaga, kao da bi ga otac mogao držati odgovornim za kakvu traljavost među zarojenim vojnicima koji su psovali. Nekoliko ih se proguralo pokraj njega kao da je bubnjar, veselo prokli-njući par konja koji su, uplašeni zbrkom, bili odskočili sa silazne daske u plićak, vukući za sobom svog konjušara. Varellan se odmakao od za-pljuskanog, zarzalog kaosa, čela naborana u mrštenju koje nije nestalo ni kad je vidio kneza kako silazi s nasukanog čamca i gaća posljednjih nekoliko koraka do kamenitog žala južne obale Hernvstira.
"Gospodaru", rekao je, i zastao; Leobardis je pretpostavljao da se pita treba li sići s konja i pokloniti se. Knez je morao suzdržati ljutit pogled. Krivio je Nessalantu za dječakovu stidljivost, jer se bila držala maloga kao pijanac svoga vrča, ne želeći priznati da joj je i posljednje dijete odraslo. Naravno, možda je i sam snosio dio odgovornosti. Nije se trebao izrugivati dječakovu napola izraženom zanimanju za svećenstvo. Ipak, to je bilo prije mnogo godina, i sad se više nije mogao skrenuti dječakov put; bit će vojnik, pa makar ga to ubilo.
"Dakle, Varellan", rekao je i ogledao se. "Dobro, dakle, sine moj, izgleda kao daje sve u redu."
Premda su mu oči govorile da mu je otac ili lud ili pretjerano ljubazan, mladić je bljesnuo zahvalnim osmijehom.
"Rekao bih da ćemo se iskrcati za dva sata. Hoćemo li noćas krenuti?"
"Nakon tjedan dana mora? Ljudi bi nas obojicu ubili i pronašli novu kneževsku obitelj. Premda pretpostavljam da bi se trebali riješiti i Beni-garisa, ako bi htjeli dokrajčiti lozu. Govoreći o tvome bratu, zašto on nije ovdje?"
Govorio je nehajno, ali smatrao je odsutnost svoga najstarijeg djeteta uznemirujućom. Nakon tjedana gorkih svađa oko toga treba li se Nabban držati neutralnosti i gromovite reakcije na kneževu odluku da podrži Jošuu, Benigaris je okrenuo kaput i objavio svoju želju da izjaše s ocem i njegovom vojskom. Benigaris nije mogao propustiti priliku da povede Legije Vodomara u bitku, knez je bio uvjeren, čak i ako je to značilo propuštanje prilike da kratko vrijeme odmori stražnjicu na prijestolju Sancellana Mahistrevisa.
Shvatio je da sanjari. "Ne, ne, Varellan, moramo ljudima dati noć u Crannhvru, premda će veselja biti malo, s obzirom na to kako Lluthov rat loše ide na sjeveru. Što si rekao, gdje je Benigaris?"
Varellan pocrveni. "Nisam, gospodaru. Žao mije. Odjahao je u grad sa svojim prijateljem, grofom Aspitisom Prevesom."

Leobardis se nije obazreo na nelagodu svoga sina. "Drveta mu, nisam mislio da je od mog sina i nasljednika tako puno tražiti da bude ovdje i dočeka me. Pa, dobro, idemo vidjeti kako stvari stoje s drugim zapovjednicima." Pucnuo je prstima i štitonoša je doveo kneževa konja, s praporcima na sedlu.
Pronašli su Mylina-sa-Ingadarisa pod bijelo-crvenom albatroskom ^zastavom njegove kuće. Starac, koji je već godinama bio Leobardisov srdačni neprijatelj, pozvao je kneza k sebi. On i Varellan sjedili su i gledali, dok je Mylin nadgledao posljednje iskrcavanje svojih dviju karaki, a onda su se pridružili starom velikašu u njegovu prugastom šatoru na čašu slatkog ingadarinskog vina.
Nakon što su porazgovarali o različitim formacijama za napad - i podnijeli Varellanove poluuspješne pokušaje da se pridruži razgovoru - Leobardis je zahvalio grofu Mvlinu na gostoprimstvu i produžio, praćen najmlađim sinom. Preuzevši uzde od svojih štitonoša, nastavili su dalje kroz zaposleni logor, nakratko iz pristojnosti zastajkujući u bivci-ma ponekih velikaša.
. Par se upravo okrenuo da odjaše natrag do obale kad je knez ugledao jednu poznatu priliku na riđem hatu širokih prsa kako se spušta niz cestu od grada praćen još jednim jahačem.
Benigarisov srebrni oklop, njegov najdragocjeniji posjed, bio je tako prekriven gravurama i skupim intarzijama od ilenita da se svjetlo nije moglo pošteno odbijati od njega, čineći ga gotovo sivim. Stisnut svojim prsnim oklopom, koji je ispravljao preobilnost njegove figure, Benigaris je izgledao kao pravi hrabar i smion vitez. Mladi Aspitis pokraj njega također je nosio oklop predivne izrade; grb njegove obitelji, sa štektav-cem, bio je umetnut u njegov prsni oklop u sedefu. Nije nosio tuniku koja bi ga prekrila, već je išao, poput Benigarisa, posvuda oklopljen kao sjajni rak.
Benigaris je nešto rekao svome pratitelju; Aspitis Preves se nasmijao, a onda odjahao. Benigaris je sišao putem, krčkajući po šljunkastoj plaži prema svom ocu i mlađem bratu.
"To je bio grof Aspitis, zar ne?" upitao je Leobardis, pokušavajući gorčinu koju je osjećao u stražnjem dijelu grla zadržati izvan svoga glasa. "Zar je Kuća Prevan postala naš neprijatelj, da ne može doći i pozdraviti svoga kneza?"
Benigaris se nagnuo preko sedla i potapšao vrat svog konja. Leobardis nije mogao razaznati je li podigao pogled ispod gustih, tamnih obrva. "Rekao sam Aspitisu da ćemo ti i ja razgovarati u povjerenju, oče. Bio bi došao, ali'ja sam ga otjerao. Otišao je iz poštovanja prema tebi." Okrenuo se Varellanu, koji kao da je plivao po svom sjajnom oklopu, i ponudio dječaku kratko kimanje.
Osjećajući se pomalo izigrano, knez je promijenio temu. "Što te odvelo u grad, sine?"
"Vijesti, oče. Mislio sam da bi mi Aspitis, budući daje već bio ovdje, mogao pomoći da skupim korisne novosti."
"Dugo te nije bilo." Leobardis nije mogao skupiti snagu da se naljuti. "Što si doznao, Benigaris - ima li što?"
"Ništa što već nismo čuli od abaingeatskih brodova. Lluth je ranjen i povukao se u planine. Skali upravlja Henrvsadharcom, ali nema vojske da se protegne dalje, ne dok ne pokori Hernvstirce u Grianspogu. Tako je obala još slobodna, i sva zemlja s ove strane Ach Samratha -Nad Mullach, Cuimhne i riječne zemlje sve do Inniscricha."
Leobardis se počešao po glavi, škiljeći prema zasljepljujućem tragu koji je sunce ostavljalo na površini mora.
"Možda bismo najbolje poslužili princu Jošui ako slomimo ovu bližu opsadu. Kad bismo doveli naših dvije tisuće ljudi iza leda Skaliju Oštronosom, Lluthova vojska bi se oslobodila - koliko je preostalo od nje - i Elijina leđa bi bila ogoljena dok opsjeda Naglimund."
Odmjerio je plan i sviđao mu se. Činilo mu se to poput nečeg što bi njegov brat Camaris mogao napraviti: hitro, snažno, udar kao pucketa-nje bičem. Camaris je uvijek prilazio ratovanju kao pravo oružje, izravno i bez oklijevanja kao sjajni čekić.
Benigaris je tresao glavom, s nečim poput stvarne zabrinutosti na licu. "On, ne, oče! Ne! Pa, kad bismo tako napravili, sve što bi Skali trebao učiniti bilo bi da se povuče u Circoille, ili se popne u iste te grianspoš-ke planine. Onda bismo mi bili prikovani kao raspeta koža,čekajući da Rimeržani izađu. U međuvremenu bi Elija sravnio Naglimund i bio bi slobodan da se okrene na nas. Našli bismo se stisnuti kao lješnjak između Velikog kralja i Gavrana." Odlučno je stresao glavom, kao da ga za-rnisao plaši.
Leobardis se okrenuo od zasljepljujućeg sunca. "Pretpostavljam da imaš pravo, Benigaris... premda kao da se sjećam kako si ne tako davno zastupao drukčije stajalište."
"To je bilo prije nego što ste donijeli odluku da povedete vojsku u borbu, gospodaru." Benigaris je podigao svoju kacigu i načas je vrtio po rukama prije nego što ju je opet objesio na jabuku svog sedla. "Sad kad smo se obvezali, pravi sam nascadski lav."
Leobardis duboko uzdahne. Miris rata bio je u zraku, a ta ga je aroma ispunjavala nelagodom i žaljenjem. Ipak, raspad Osten Arda nakon dugih godina Ivanova mira - Skrb Velikog kralja - kao da je doveo njegova tvrdoglavog sina natrag kući. To je bilo nešto na čemu je bio zahvalan, koliko god bilo nevažno u ukupnoj struji krupnih događaja. Knez Nabbana ponudio je nečujnu molitvu zahvalnicu svome zbunjuju-ćem, ali konačno ipak dobrostivom, Bogu.

"Hvaljen budi Usires Aedon što nam te je vratio!" rekao je Isgrim-nur. Osjetio je da mu opet naviru suze. Nagnuo se preko kreveta i oštro, sretno prodrmao Isornovo rame, zaradivši ljutit Gutrunin pogled, koja nije napustila svoga odraslog sina još otkako je prošle noći stigao.

Isorn, i sam upoznat s odrješitim ponašanjem svoje majke, slabašno se nasmiješio gore prema Isgrimnuru. Imao je vojvodine plave oči i široke crte lica, ali mnogo mladenačkog sjaja kao da je nestalo otkako ga je otac posljednji put vidio: bio je povučen, zasjenjen. Nešto kao da je nestalo iz njega, bez obzira na čvrstu građu širokih ramena. To su samo tegobe i brige koje su bile na njemu, zaključio je vojvoda. Snažan je on dečko. Pogledaj ga, kako podnosi majčino petljanje. Bit će dobar čovjek - ne. On jest dobar čovjek. Kad on bude vojvoda nakon mene... nakon što pošaljemo Skalija vrišteći u Pakao...
"Isorn!" Novi glas rastjerao je lutajuće misli. "Čudo je što si opet među nama." Princ Jošua nagnuo se i stisnuo Isornovu ruku svojom ljevicom. Gutrun je kimnula s odobravanjem. Nije ustala da se pokloni princu, majčinstvo je u ovoj prilici očito nadjačavalo pristojnost. Jošui kao da to nije smetalo.
"Vraga je čudo", rekao Isgrimnur medvjedasto i namrštio se da spriječi svoje nabreklo srce da ga baci u neugodnosti. "Nadigrao ih je oš-troumnošću i hrabrošću, i to ti je Božja istina."
"Isgrimnur", upozori ga Gutrun. Jošua se nasmijao.
"Naravno. Dopusti mi onda da kažem, Isorn, kako su ti oštroum-nost i hrabrostčudesni."
Isorn se podigao u krevetu, premjestivši svoju zamotanu nogu koja je ležala na jastucima preko pokrivača kao neka svetačka relikvija. "To je previše ljubazno, Vaša Visosti. Da nisu neki od kaldskrvkških Skali-jevih ljudi bili preslabih želudaca za mučenje svojih sunarodnjaka, još bismo bili tamo - kao zaleđeni leševi."
"Isorn!" rekla je njegova majka nezadovoljno. "Ne govori o takvim stvarima. To je pljuvanje u lice Božjoj milosti."
"Ali istina je, majko. Skalijevi vlastiti Gavranovi dali su nam noževe koji su nam omogućili bijeg." Okrenuo se Jošui. "Mračne se stvari spremaju u Elvritshalli - i u cijelom Rimmersgardu, prinče Jošua! Morate mi vjerovati! Skali nije sam. Grad je bio pun Crnih Rimeržana iz krajeva oko Olujnog vrha. Njih je Oštronosi ostavio da nas čuvaju. I ta prokleta čudovišta mučila su naše ljude - ni zbog čega! Nismo im imali što skrivati! Učinili su to iz zadovoljstva, ako se tako nešto uopće može zamisliti. Kolike smo noći spavali slušajući krikove naših prijatelja, pitajući se koga će sljedećeg uzeti."
Tiho je zastenjao i podigao ruku iz Gutrunina čvrstog stiska da si protrlja sljepoočnice, kao da želi istjerati sjećanje. "Čak se i Skalijevim ljudima zgadilo. Mislim da se počinju pitati u što ih je njihov vođa uvalio."
"Vjerujemo ti", reče Jošua blago; pogled koji je podigao prema Is-grimnuru, koji je ustao, bio je spaljen brigom.
"Ali bilo je i drugih - koji su dolazili noću, zakukuljeni u crno. Čak ni naši stražari nisu vidjeli njihova lica!" Premda je Isornov glas ostao tih, oči su mu se raširile u prisjećanju. "Nisu se čak ni kretali kao ljudi -Aedon mi bio svjedok! Došli su iz hladnih pustoši iza planina. Osjetili smo njihovu mraznost kad su prošli pokraj našeg zatvora! Više smo se bojali biti u njihovoj blizini nego svih usijanih željeza Crnih Rimeržana." Isorn je stresao glavom i legao natrag na jastuk. "Žao mi je, oče... Prinče Jošua, jako sam umoran."
"On je snažan čovjek, Isgrimnur", rekao je princ dok su hodali hodnik pun barica. Krov je ovdje prokišnjavao, kao i toliko drugih krovova u Naglimundu nakon zime teškog vremena, i proljeća i ljeta bez ikakve promjene.
"Samo bih volio da ga nisam ostavio samog da se suoči s tim kurvinim sinom Skalijem. Prokletstvo!" Poskliznuvši se na mokrom kamenu, Isgrimnur je prokleo svoje godine i nespretnost.
"Učinio je sve što se moglo učiniti, ujače. Trebao bi biti ponosan na njega."
"I jesam."
Neko su vrijeme hodali prije nego stoje Jošua progovorio. "Moram priznati, s Isornom ovdje lakše mi je od tebe tražiti... ono što moram tražiti."
Isgrimnur se potegnuo za bradu. "A što je to?"
"Usluga. Koju ne bih molio da..." Oklijevao je. "Ne. Idemo u moje odaje. To je nešto što treba raspraviti u samoći." Provukao je svoju desnu ruku kroz vojvodin lakat, kožom pokriven batrljak na njegovu zglobu bio je nijema obrana od bilo kakva mogućeg odbijanja.
Isgrimnur si je opet povukao bradu dok ga nije zaboljela. Imao je predosjećaj da mu se neće svidjeti ono što će čuti. "Drveta mu, pokupimo i vrč vina da ga ponesemo sa sobom, Jošua. Opako mi treba."
"Za ljubav Usiresovu! Grimiznog mi Drorova malja! Kostiju ti svetog Eahlstana i svetog Skendija! Jesi li lud?! Zašto bih otišao iz Nagli-munda?" Isgrimnur je drhtao od iznenađenja i bijesa.
"Ne bih to tražio kad bi postojao bilo kakav drugi način, Isgrim-nure." Princ je govorio strpljivo, ali čak i kroz izmaglicu svoga bijesa vojvoda je vidio tjeskobu koju je Jošua osjećao. "Proležao sam dvije noći bez sna, pokušavajući smisliti neki drugi način. Ne mogu. Netko mora pronaći princezu Miriamele."
Isgrimnur je potegao dug gutljaj vina, osjećajući kako mu malo kaplje niz bradu, ali ne mareći. "Zašto?" rekao je konačno i spustio vrč na stol gromoglasnim udarcem. "I zašto ja, prokletstvo božje? Zašto ja?"
Princ se sav pretvorio u naporno strpljenje. "Moramo je pronaći jer je vitalno važna... a i moja je jedina nećakinja. Što ako ja umrem, Isgrimnur? Što ako odbijemo Eliju, slomimo opsadu, ali ja zaustavim neku strijelu ili padnem s bedema? Iza kogaće se onda ljudi okupiti -ne samo baruni i vojskovođe, nego i obični ljudi, oni koji su se skupili iza mojih zidova u potrazi za zaštitom? Bit će dovoljno teško boriti se protiv Elije sa mnom načelu - kad me smatraju tako čudnim i nepouzdanim - ali što ako ja umrem?"
Isgrimnur je buljio u pod. "Postoji Lluth. I Leobardis."
Jošua oštro strese glavom. "Kralj Lluth je ranjen, možda i umire. Leobardis je knez Nabbana - njihov rat s Erkvnlandom još je nekima u pamćenju. I sam Sancellan je podsjetnik na vremena kad je Nabban vladao svime.

Čak i ti, ujače, dobar i poštovan čovjek kakav jesi, ne bi mogao na okupu zadržati snagu koja bi se suprotstavila Elijinoj. On je sin Svijetlog Ivana! Sam Ivan ga je uznio na Zmajokosno prijestolje. Sa svim svojim zlodjelima, netko iz obitelji će morati biti taj koji će ga svrgnuti... i ti to znaš!"
Isgrimnurova duga šutnja bila mu je odgovor. "Ali zašto ja?" rekao je konačno.
"Jer se Miriamele ne bi vratila ni za koga drugog koga bih mogao poslati. Deornoth? On je hrabar i odan kao lovački sokol, ali morao bi princezu natrag u Naglimund donijeti u vreći. Osim mene samog, ti si jedini koji bi je mogao dovesti natrag bez otpora, a mora doći svojevoljno, jer bi bilo katastrofalno kad bi te neprijatelj otkrio. Uskoro bi Elija mogao otkriti da je nestala, a onda će zapaliti jug da je pronađe.
Jošua je prišao svom radnom stolu i odsutno premjestio svežanj pergamenta. "Dobro razmisli, Isgrimnur. Nećas zaboraviti da govorimo o tebi. Tko je drugi putovao tako daleko i ima toliko prijatelja načudnim mjestima? Tko je drugi, ako mi možeš oprostiti, upoznao pogrešni kraj tolikih tamnih uličica u Ansisu Pelippeu i Nabbanu?"
Isgrimnur se kiselo osmjehnuo. "Ali ipak nema smisla, Jošua. Kako mogu ostaviti svoje ljude, s Elijom koji kreće na nas? I kako se mogu nadati da ću provesti tako tajnu stvar, poznat kakav jesam?"
"Što se tiče onog prvog, zato mi se čini Božjim znakom to što je došao Isorn. Einskaldir, obojica ćemo se složiti, nema suzdržanosti potrebne da zapovijeda. Isorn ima. U svakom slučaju, ujače, zaslužuje priliku da se iskaže. Pad Elvritshalle natukao je njegov mladi ponos."
"Natučeni ponos od dječaka čini čovjeka", zareži vojvoda. "Nastavi."
"Za ono drugo, pa, jesi poznat, ali rijetko si se u posljednjih dvadeset godina našao južno od Erkvnlanda. U svakom slučaju, prerušit ćemo te."
"Prerušiti?" Isgrimnur je odsutno uhvatio pramenje svoje brade kad je Jošua prišao vratima svojih odaja i pozvao. Vojvoda je osjetio nešto čudno i teško oko srca. Bio se bojao borbi, ne toliko zbog sebe koliko zbog svojih ljudi, svoje žene... sad mu je i sin bio tu, dodajući mu još jedan kamen u teret brige. Ali otići, čak i ako bi to značilo izjahati u opasnost jednako veliku kao i ona koju ostavlja za sobom... činilo se nepodnošljivo sličnim kukavičluku, izdaji.
Ali zakleo sam se Jošuinu ocu - mom dragom starom Ivanu - kako sad mogu ne učiniti ono što traži njegov sin? A argumenti mu imaju prokleto previše smisla.
"Eto", rekao je princ, odmičući se od vrata kako bi nekog pustio unutra. Bio je to otac Strangveard, ružičasta lica s povezom na oku skupljenog u stidljivi osmijeh, visokog tijela pognuta preko tereta koji je nosio: zavežljaja tamne tkanine.
"Nadam se da će odgovarati", rekao je. "Rijetko je tako; ne znam zašto, samo još jedan nježan podsjetnik, još jedan od Gospodarevih malih tereta." Glas mu se izgubio, onda opet kao da se vratio u stvarnost. "Eglaf je bio tako ljubazan da ih posudi. On je otprilike vaše građe, čini mi se, premda nije baš toliko visok."
"Eglaf?" rekao je Isgrimnur zbunjeno. "Tko je Eglaf? Jošua, kakve su ovo gluposti?"
"Brat Eglaf, naravno", objasnio je Strangveard.
"Tvoja krinka, Isgrimnure", doda Jošua. Dvorski arhivar istresao je zavežljaj otkrivajući vuneni set crne svećeničke odjeće. "Ti si pobožan čovjek, ujače", rekao je princ. "Siguran sam da će ti uspjeti." Vojvoda se mogao zakleti da Jošua suzdržava smiješak.
"Što? Svećenička halja?" Isgrimnur je počinjao shvaćati obrise stvari, i nije mu se to nimalo sviđalo.
"Kako bi bolje prošao nezamijećen u Nabbanu, gdje je Majka Crkva kraljica, a svećenici svake vrste gotovo su brojniji od građana?" Jošua se jest smiješio.
Isgrimnur je bio bijesan. "Jošua, prije sam se bojao za tvoju pamet, ali sad znam da si je posve izgubio! Ovo je najluđa zamisao koju sam ikad vidio! I povrh svega, tko je ikad čuo za aedonitskog svećenika s bradom?!" Prezrivo je frknuo.
Princ je - s upozoravajućim pogledom prema ocu Strangveardu, koji je spustio halje na jedan stolac i ustuknuo prema vratima - prišao svome stolu i podigao jedan komad tkanine, otkrivajući... zdjelu tople vode i blistavu, svježe naoštrenu britvu.
Isgrimnurov gromoglasni uzvik potresao ječak i grnčariju dolje u dvorskim kuhinjama.
"Govorite, smrtnici. Jeste li došli u naša brda kao uhode?"
Ledena tišina slijedila je riječi princa Jirikija. Krajičkom oka Simon je vidio Haestana kako poseže iza svojih leđa, pipajući uza zid za nečim što bi upotrijebio kao oružje; Sludig i Grimmric mrštili su se prema Sit-hama koji su ih okružili, uvjereni da će ih svakog trena napasti.
"Ne, prinče Jiriki", rekao je Binabik užurbano. "Jamačno ste videći da nismo imali očekivanja pronaći vaš narod ovdje. Mi smo iz Nagli-munda, poslanje princa Jošue, po zadaći iznimne važnosti. U potrazi smo..."
Trol je oklijevao, kao da se boji reći previše. Konačno, slegnuvši ramenima, "nastavio je.
"Idemo u zmajevsku planinu u potrazi za mačem Camarisa-sa-Vi-nitte, Trnom."
Jiriki je stisnuo oči, a iza njega je onaj u zelenoj odjeći kojeg je bio nazvao ujakom ispustio tanak zvižduk.
"Što biste učinili s takvom stvari?" upitao je Khendraja'aro.
Binabik na ovo nije htio odgovoriti, nego se nesretno zagledao u pod pećine. I sam zrak kao da se zgušnjavao dok su trenuci prolazili.

"Treba nam da se spasimo od Inelukija, Kralja Oluje!" provali Simon. Nitko od Sitha nije pomakao ni mišić, osim da trepne. Nitko nije rekao ni riječi.
"Govori još", reče Jiriki konačno.
"Ako moramo", reče Binabik. "To je dio priče gotovo tako duge kao vaša Ua'kiza Tumet'ai nei-R'i'anis - Pjesma o padu Tumet'aia. Pokušat ćemo se dati na govorenje svega što možemo."
Trol je užurbano objasnio glavne činjenice. Simonu se činilo da namjerno izostavlja mnogo stvari; jedanput ili dvaput u pričanju Binabik je podigao pogled i uhvatio njegov, naizgled upozoravajući, da šuti.
Binabik je utihlim Sithama ispričao o pripremama u Naglimundu i zločinima Velikog kralja; objasnio je Jarnaugine riječi i Nissesovu knjigu, izrecitiravši pjesmu koja ih je povela prema Urmsheimu.
Kraj priče ostavio je trola suočenog s Jirikijevim bezizražajnim pogledom, nepovjerljivijim izrazom njegova ujaka i tišinom tako potpunom da se činilo kao daje zvonki odjek vodopada porastao, sve dok nije cijeli svijet ispunio bukom. Kakvo je ovo mjesto ludila i snova bilo, i u kakvoj su ludoj prči odjednom živjeli! Simon je osjetio kako mu srce žuri, ali ne samo od straha.
"Ovo je teško povjerovati, sine moje sestre", rekao je Khendraja'aro konačno, šireći ruke s prstenjem u nepoznatoj gesti.
"Tako je, ujače. Ali mislim da ovo nije vrijeme za takve razgovore." "Ali onaj drugi o kojem je dječak govorio..." počeo je Khendraja'aro, uznemirenih žutih očiju, glasa punog rastućeg bijesa. "Onaj crni ispod Nakkige..."
"Ne sad." Osjećala se napetost u glasu sithskog princa. Okrenuo se petorici pridošlica. "Isprike su potrebne. Nije dobro da raspravljamo o takvim stvarima dok vi još niste jeli. Vi ste naši gosti." Simon je osjetio val olakšanja na te riječi i malo se zaljuljao, odjednom slabih koljena.
Primijetivši ovo, Jiriki je pokazao prema vatri. "Sjednite. Morate nam oprostiti naše sumnje. Shvati, premda ti dugujem dug krvi, Seomane - ti jesi moj Hikka Sta'aja - vaša rasa je našoj pružila malo ljubaznosti."
"Moram se dijelom naći u neslaganju s vama, prinče Jiriki", odgovorio je Binabik, sjedajući na ravnu stijenu pokraj vatre. "Od svih Sitha, vaša bi obitelj trebala imati znanje da vam mi, Qanuci, nismo nikad naškodili."
Jiriki je pogledao dolje prema čovječuljku, a napete crte lica opustile su mu se gotovo u izraz dragosti. "Uhvatio si me u neljubaznosti, Binbiniqegabenik. Osim Zapadnih ljudi, koje smo najbolje poznavali, jednom smo voljeli Qanuce."
Binabik je podigao glavu, s izrazom čuđenja na svom bucmastom licu. "Kako si se našao u znanju moga punog imena? Nisam dao spomena o njemu, a nisu ni moji suputnici."
Jiriki se nasmijao. Bio je to siktav zvuk, ali čudno ohrabrujući, bez i tračka neiskrenosti. U tom trenutku, Simon se osjetio nenadano vatreno privučen.
"Ah, trolu," rekao je princ, "netko tko je proputovao toliko kao ti ne bi se smio iznenaditi što mu je ime poznato. Koliko se Qanuca osim tvog učitelja i tebe ikad može vidjeti južno od planina?"
"Poznavao si moga učitelja? On je sad mrtav." Binabik je skinuo rukavice i protegao prste. Simon i ostali i sami su si nalazili sjedala.
"On je poznavao nas", reče Jiriki. "Zar te nije naučio govoriti naš jezik? Rekao si da ti se trol obratio, An'nai?"
"Jest, moj prinče. Uglavnom ispravno."
Binabik se zacrvenio, od zadovoljstva ali i od nelagode. "Ookequk me učio malo, ali nikad mi nije rekao gdje je on naučio. Mislio sam da je možda njegov učitelj naučio njega."
"Sjedite sad, sjedite", rekao je Jiriki, pokazujući Haestanu, Sludigu i Grimmricu da slijede Simonov i Binabikov primjer. Prišli su kao psi koji se boje batina i pronašli si mjesta blizu vatre. Nekoliko drugih Sitha prišlo im je noseći pladnjeve od fino izrezbarena i ulaštena drveta, natrpane mnogim stvarima: maslacem i tamnim crnim kruhom, kolutom aromatična, slanog sira, malim crvenim i žutim voćem kakvo Simon nije nikad prije vidio. Bilo je također i nekoliko zdjela posve prepoznatljivih bobica, čak i hrpa saća iz kojih je kapao med. Kad je Simon posegnuo i uzeo dva ljepljiva saća, Jiriki se opet nasmijao. Tihi zvon sličan sojki kad se javi s nekog udaljenog drveta.
"Posvuda je zima," rekao je, "ali u zaklonjenoj zatvorenosti Jao e-Ti-nukai'ija, pčele to ne znaju. Uzmi koliko hoćeš."
Otmičari pretvoreni u domaćine sad su poslužili suputnike nekim nepoznatim ali jakim vinom, puneći im drvene pehare iz kamenih vrčeva. Simon se pitao hoće li se možda izreći neka molitva prije početka, ali Sithe su već počeli jesti. Haestan, Sludig i Grimmric su se nesretno ogledavali, željni da počnu, ali još puni straha i nepovjerenja. Napeto su promatrali kad je Binabik razlomio kruh i uzeo zalogaj kore s maslacem. Nekoliko trenutaka kasnije, kad ne samo da je bio još uvijek živ nego je i slasno jeo, ljudi su se osjetili dovoljno sigurnima da napadnu sithsku trpezu, što su i učinili s poletom pomilovanih zatvorenika.
Prstima pobirući med sa svoje brade, Simon je zastao da promotri Sithe. Vilenjaci su jeli polako, ponekad dugo zureći u bobicu među svojim prstima prije nego je podignu do usta. Bilo je malo razgovora, ali kad bi jedan od njih nešto primijetio na njihovu tečnom jeziku ili ispustio kratki zvon pjesme, svi bi drugi slušali. Najčešće ne bi bilo reakcije, ali ako bi netko od njih imao kakav odgovor, poslušali bi i to. Bilo je dosta tihog smijeha, ali nije bilo vikanja ni svađanja. Simon nije čuo da bi netko prekinuo nekog drugog dok govori.

An'nai se pomakao da sjedne pokraj Simona i Binabika. Jedan od Sitha dao je neku ozbiljnu izjavu koja je od drugih izvukla smijeh. Simon je zamolio An'naija da objasni u čemu je šala.
Sithi u bijelom haljetku kao da je bilo blago nelagodno. "Ki'ushapo je rekao da tvoji prijatelji jedu kao da se boje da bi im hrana mogla pobjeći." Pokazao je na Haestana, koji je gurao hranu u usta objema rukama.
Simon nije bio siguran što An'nai želi reći - pa sigurno su već vidjeli gladne ljude? - ali se svejedno nasmiješio.
Kako je obrok trajao, a naizgled neiscrpna rijeka vina ispunjavla drvene pehare, Rimeržanin i dvojica erkvnlandskih vojnika počeli su se zabavljati. U jednom trenutku je Sludig ustao, s čašom koja mu se prelijevala u ruci, i ponudio srdačnu zdravicu svojim novim sithskim prijateljima. Jiriki se nasmiješio i kimnuo, ali Khendraja'aro se ukočio; kad je Sludig produžio u jednu staru sjevernjačku napitnicu, prinčev ujak tiho je kliznuo u kut široke pećine da se zabulji u uzbibano, svjetiljkama obojeno jezerce.
Drugi Sithe za stolom smijali su se dok je Sludig pjevao pripjev svojim jarećim glasom, ljuljali se u njegovu pripitom ritmu, povremeno ša-pućući među sobom. Sludig i Haestan i Grimmric djelovali su sad sasvim sretno, čak se i Binabik smješkao dok je cuclao košticu kruške - ali Simon je, sjećajući se zanosne glazbe koju je bio čuo od Sitha, osjetio žar srama zbog svoga suputnika, kao daje Rimeržanin sajamski medvjed koji za sitniš pleše na Glavnoj cesti.
Nakon nekog vremena, ustao je, obrisavši ruke na prsima svoje košulje. Binabik je također ustao i, zatraživši Jirikijevo dopuštenje, spustio se niz pokriveni prolaz da se pobrine za Qantaqu. Tri vojnika su se oglasno smijala među sobom, pričajući, Simon nije ni sumnjao, pijane vojničke šale. Otišao je do jedne od niša u zidu da promotri neobične svjetiljke. Odjednom se sjetio svjetlećeg kristala koji mu je Morgenes bio dao - je li to moglo biti sithsko djelo? - i osjetio je hladan, osamljen trzaj u srcu. Podigao je jednu od svjetiljki i ugledao blijedi obris kostiju u svojoj ruci, kao da mu je meso bilo samo blatna voda. Koliko god buljio, nije mogao otkriti kako se plamen našao unutar prozirnog kristala.
Osjetivši kako ga netko gleda, okrenuo se. Jiriki je bio zagledan u njega, sjajnih mačjih očiju, s druge strane kruga oko vatre. Simon se trgne, iznenađen; princ mu kimne.
Haestan je, kad mu je vino udarilo u kudravu glavu, izazvao jednog od Sitha - onog kojeg je An'nai bio nazvao Ki'ushapo - na obaranje ruku. Ki'ushapo, žutih pletenica, odjeven u crno i sivo, primao je od Grimmrica pijane savjete. Bilo je jasno zašto je mršavi vojnik smatrao da je pomoć potrebna toj strani: Sitha je bio za glavu niži od Haestana i djelovao je kao da ima jedva polovicu njegove težine. Kad se Sitha, sa zbunjenim izrazom lica, nagnuo naprijed preko glatkog kamena da prihvati Haestanovu široku šaku, Jiriki je ustao i provukao se pokraj njih, otmjeno se preko sobe približavajući Simonu.
Još je bilo teško, mislio je Simon, pomiriti ovo samopouzdano, promišljeno biće s izludjelim stvorom kojeg je bio našao u šumarevoj omči. Ipak, kad bi Jiriki okrenuo glavu na određeni način ili svinuo svoje duge prste, bilo je opet moguće vidjeti onu divljinu koja ga je bila prestrašila i zadivila. I kad god bi svjetlo vatre uhvatilo prinčeve zlatom posipane jantarne oči, zasjale bi kao dragulji iz crnog tla šume.
"Dođi, Seomane," rekao je Sitha, "pokazat ću ti nešto." Provukao je ruku ispod mladićeva lakta i usmjerio ga prema jezercu gdje je sjedio Khendraja'aro vukući prstima po vodi. Dok su prolazili pokraj vatre, Simon je vidio da je obaranje ruku u punom zamahu. Protivnici su bili zgrčeni u borbi, nitko još nije imao prednost, ali Haestanovo bradato lice bilo je od napora skvrčeno u smiješak stisnutih zuba. Vitki Sitha, nasuprot njemu, nije pokazivao neke velike posljedice dvoboja, osim u sivo zamotane ruke koja je podrhtavla pod napetošću napora. Simonu se činilo da to ne znači ništa dobro za Haestanove šanse. Sludig je, promatrajući kako manji nadjačava većeg, sjedio otvorenih usta.
Jiriki je nešto napomenuo svome ujaku dok su se približavali, ali Khendraja'aro nije odgovorio: njegovo bezvremeno lice djelovalo je zatvoreno, zakračunato poput vrata. Simon je slijedio princa uza zid pećine. Tren kasnije, pred njegovim zapanjenim očima, Jiriki je nestao.
Samo je ušao u još jedan tunel, koji je zavijao ispod kamene istake malog vodopada. Simon je ušao za njim; tunel je vijugao prema gore grubim kamenim stubama, osvijetljen redom svjetiljki.
"Slijedi me, molim te", rekao je Jiriki i počeo se penjati.
Činilo se da se penju duboko u brijeg, zavijajući neko vrijeme ukrug i opet ukrug. Napokon su prošli pokraj posljednje svjetiljke i oprezno prošli dio puta gotovo u tami, sve dok Simon konačno nije postao svjestan sjaja zvijezda pred sobom. Tren kasnije prolaz se produljio u malu pećinu, čiji je jedan kraj bio otvoren prema noćnom nebu.
Slijedio je Jirikija do ruba pećine, koji je bio do pasa visok zidić stijene. Kamene litice brijega padale su prema dolje; deset golih lakata dolje do vrhova visokih zimzelena, još pedeset do snijegom pokrivenog tla. Noć je bila čista, zvijezde su oštro sjajile naspram crnine, a šuma je bila posvuda uokolo, kao prostrana tajna.
Nakon što su neko vrijeme stajali, Jiriki reče: "Dugujem ti život, ljudsko dijete. Nemoj se bojati da ću to zaboraviti."
Simon nije ništa rekao, bojeći se progovoriti da ne remeti čaroliju koja mu je dopuštala da stoji u samom središtu šumske noći, kao uhoda u tamnom Božjem vrtu. Neka sova je huknula.
Prošlo je još neko vrijeme u tišini, a onda Sitha blago dodirne Simo-novu ruku i pokaže gore iznad utihlog oceana drveća.

"Tamo. Na sjeveru, pod Lu'vasinim štapom..." Pokazao je crtu od tri zvijezde na najnižem dijelu baršunastog neba. "Vidiš li obris planine?"
Simon se zagledao. Činilo mu se da vidi slabašan sjaj na tmurnom obzoru, jedva naznaka nekog golemog bijelog obrisa tako udaljenog da je djelovao izvan dohvata one iste mjesečine koja je sjala na drveće i snijeg pod njima. "Mislim da da", rekao je tiho.
"Tamo idete. Vrh koji ljudi zovu Urmsheim je u tom lancu, premda bi trebao čišću noć da bi ga dobro vidio." Uzdahnuo je. "Tvoj prijatelj Binabik večeras je govorio o izgubljenom Tumet'aiju. Jednom ga se moglo vidjeti odavde, tamo daleko na istoku," pokazao je u tamu, "s ovog istog mjesta, ali to je bilo u doba mog prapradjeda. Na dnevnom svjetlu SeniAnzi'in..; Toranj Hodajuće Zore... uhvatio bi izlazeće sunce na svojim krovovima od kristala i zlata. Priča se da je djelovalo kao da neka predivna baklja gori na jutarnjem obzoru..."
Prekinuo se, skrenuvši pogled konačno prema Simonu, ostatka lica zaklonjena sjenkom noći.
"Tumet'ai je odavno pokopan", rekao je i slegnuo ramenima. "Ništa ne traje,čak ni Sithe... čak ni vrijeme samo."
¦> . "Koliko... koliko si star?"
Jiriki se nasmijao, zuba svjetlucavih na mjesečini. "Stariji od tebe, Seomane. Idemo sad dolje. Danas si vidio i preživio mnogo stvari i sigurno ti treba sna."
Kad su se vratili u vatrom osvijetljenu pećinu, trojica vojnika bili su umotani u svoje ogrtače, zdušno hrčući. Binabik se u međuvremenu vratio i sjedio je slušajući dok je nekoliko Sitha pjevalo sporu, žalobnu pjesmu koja je zujala kao košnica i tekla kao rijeka. Činilo se da ispunjava pećinu gustim mirisom nekog rijetkog, umirućeg cvijeta.
Sklupčan u svom ogrtaču, promatrajući kako svjetlo vatre skakuće po kamenju iznad njega, Simon se uljuljkao u san uz čudnu glazbu Jiri-kijeva plemena.

39

Pobočnik Velikog kralja

Simon se probudio i otkrio da se svjetlo u pećini promijenilo. Vatra je još gorjela, tanki žuti plamenovi u bijelom pepelu, ali svjetiljke su bile ugašene. Dnevno svjetlo probijalo se kroz pukotine na stropu koje su sinoć bile nevidljive, pretvarajući kamenu odaju u dvoranu sa stupovima svjetla i sjene.
Njegova tri vojnička sudruga još su spavala, zapetljana u svoje ogrtače, hrčući, razbacani kao žrtve bitke. U pećini inače nije bilo nikog osim Binabika, koji je sjedio pred vatrom prekriženih nogu odsutno puckajući u svoju frulu iz štapa.
Simon je ošamućeno sjeo. "Gdje su Sithe?"
Binabik se nije okrenuo, već puhnuo još nekoliko nota. "Pozdrav, dobri prijatelju", reče napokon. "Je li ti san bio dobar?"
"Valjda", zagundao je Simon, izvalivši se opet na leđa da se zabulji u čestice prašine koje su svjetlucale blizu stropa pećine. "Kamo su Sithe otišli?"
"U lov. Ustani i dođi. Trebam tvoju pomoć."
Simon je zastenjao, ali se povukao u sjedeći položaj.
"Love divove?" upitao je malo kasnije usta punih voća. Haestanovo
hrkanje postalo je tako glasno da je Binabik s gađenjem odložio svoju
frulu.
"Love što god prijeti njihovim granicama, pretpostavljam." Trol se zagledao u nešto pred sobom na kamenom podu pećine. "Kikkasut! To ne radi nikakav dobar smisao. Ni najmanje mi se to ne sviđa."
"Sto nema smisla?" Simon se lijeno ogledao po kamenoj prostoriji. "Je li ovo sithska kuća?"
Binabik gaje namršteno pogledao. "Pretpostavljam daje dobro što si sačuvao svoju sposobnost za postavljanje mnogih pitanja odjedanput.
Ne, ovo nije sithska kuća kao takva. To je, mnijenja sam, ono što je Ji-riki rekao: lovački konak, mjesto za odmor lovaca dok prolaze poljima. A o tvojem drugom pitanju, ove kosti su besmislene - ili, bolje, previše smisla mi daju."
Kosti su ležale u hrpi pred Binabikovim koljenima. Simon ih pogleda. "Što to znači?"
"Reći ću ti. Možda će biti dobro ako se ti daš na korištenje ovog vremena, tako štoćeš oprati prljavštinu i krv i sok bobica sa svog lica." Trol je bljesnuo kiselim žućkastim osmijehom, pokazujući na jezerce u kutu. "Tamo je pogodnost za pranje."
Pričekao je dok Simon nije jednom zaronio glavom u zubatu hladnu vodu.
"Aaah", reče mladić drščući. "Hladno!"
"Možda si primijetio", nastavio je Binabik, neuznemiren Simono-vim prigovorima, "da sam se dao na bacanje svojih kostiju odjutros. Ono * što govore je sljedeće: Zasjenjeni put, Razmotana strijela i Crni ponor. Mnogo zbunjenosti i brige to mi donosi."

"Zašto?" Simon je pljusnuo još vode na svoje lice i obrisao se rukavom kožuha, koji ni sam nije bio baš previše čist.
"Jer sam bacao kosti i prije nego što smo napustili Naglimund", rekao je Binabik ljutito, "i isti sam raspored dobivao! Točno!"
"Ali zašto bi to bilo loše?" Nešto svijetlo što je ležalo na rubu jezerca privuklo mu je pogled. Pažljivo je podigao predmet i otkrio da se radi o okruglom zrcalu smještenom u prekrasno izrezbaren drveni okvir. Rub tamnog zrcala bio je ukrašen nepoznatim znakovima.
"Loše je često kad su stvari uvijek iste," odgovorio je Binabik, "ali s kostima je to i više. Kosti su meni vodiči mudrosti, da?"
"Mhm." Simon je uglačao zrcalo na prsima svoje košulje.
"Pa, što bi bilo kad bi se ti našao otvarati vašu Knjigu Aedonovu da otkriješ sve strane kako odjedanput imaju samo jedan stih - isti stih, opet i opet?"
"Misliš neku Knjigu koju sam već vidio? Koja prije nije bila takva? Valjda bi to bila čarolija."
"Pa, onda," rekao je Binabik odobrovoljeno, "nalaziš se shvaćajući moj problem. Ima stotine načina kako se kosti mogu naći. Da to bude isti raspored šest puta zaredom - mogu to smatrati samo lošim. Koliko god sam učio, još mi se ne sviđa riječ 'čarolija' - ali neka sila koja steže kosti, kao što snažan vjetar gura sve zastave u istom smjeru... Simone? Slušaš me?"
Očarano zagledan u zrcalo, Simon se zapanjio otkrivši da iz njega gleda neko nepoznato lice. Stranac je imao dugo lice krupnih kostiju, plave zasjenjene oči i izrast crveno-zlatnih dlačica na bradi, obrazima i gornjoj usni. Simon se još više zapanjio shvativši da - naravno! - jednostavno gleda samog sebe, omršavjela i ogrubjela na svojim putovanjima, s prvom muškom bradom koja mu pokriva čeljust. Kakvo je to lice, odjednom se zapitao? Još nije imao muške crte, izmučene i stroge, ali činilo mu se da se riješio barem dijela svoga sanjarenja. Ipak, pronašao je nešto razogaravajuće u mladiću duge čeljusti i čupave kose koji je buljio u njega.
Jesam li ovako izgledao Miriamele? Kao seljački sin - mladi težak?
I kako je pomislio na princezu, učinilo mu se da vidi bljesak njezina lica na staklu, kao da izrasta iz njegova. Jedan ošamućen trenutak bili su ispremiješani, kao dva oblačka duha u jednom tijelu; tren kasnije vidio je samo Miriamelino lice - ili bolje, Malahijino, jer kosa joj je bila kratka i crna i imala je na sebi mušku odjeću. Bezbojno nebo ležalo je iza nje, posuto tamnim olujnim oblacima. Bio je još netko, tko je stajao tik iza nje, bucmastičovjek u sivoj kapuci. Simon ga je već vidio, bio je u to siguran, tako siguran - tko je to?
"Simone!" Binabikov glas zapljusnuo ga je kao hladna voda iz jezerca, upravo kad mu je traženo ime prišlo na dohvat ruke. Trgnuvši se, načas je zatresao ogledalo. Kad gaje opet čvrsto zgrabio, u njemu nije bilo ni jednog lica osim njegova.
"Postaješ li bolestan?" upitao je trol, zabrinut mlitavim, zbunjenim izrazom koji je Simon okrenuo prema njemu.
"Ne... mislim da ne..."
"Onda ako si opran, dođi mi pomoći. Kasnije ćemo se dati na razgovor o predznacima, kad ti pozornost ne bude tako krhka." Binabik je ustao, vrativši kosti u kožnu vrećicu.
cssno
Binabik se prvi spustio niz ledeni tunel, upozoravajući Simona da zadrži nožne prste ispružene i ruke blizu glave. Vrtoglava sekunda ju-renja kroz tunel bila je poput sna o padu s nekog visokog mjesta, i kad je udario u meki snijeg ispod otvora tunela, sa sjajnim, hladnim dnevnim svjetlom u očima, na trenutak je bio sretan samo sjedeći i uživajući u osjećaju brzog lupanja svog srca.
Čas kasnije prevrnuo ga je iznenadni udarac u leđa, praćen zagušljivim naletom planine mišića i krzna.
"Qantaqa!" čuo je kako Binabik viče smijući se. "Ako tvoji prijatelji dobivaju ovakav postupak, drago mi je što ti nisam neprijatelj!"
Simon je odgurnuo vučicu, boreći se za dah, samo da bi se suočio s obnovljenim napadom gruba jezika na svoje lice. Konačno, s Binabiko-vom pomoći, oslobodio se. Qantaqa je skočila na noge uzbuđeno cvileći, jedanput optrčala krug oko mladića i trola, a onda odskočila u zasnje-ženu šumu.
"A sad," rekao je Binabik, istresajući snijeg iz svoje crne kose, "moramo se dati u traženje gdje su Sithe ostavili naše konje."
"Ne daleko, qanučki čovječe."
Simon je skočio. Okrenuo se i ugledao red Sitha kako nečujno izlazi iz drveća, s Jirikijevim u zeleno odjevenim ujakom na čelu. "A zašto ih tražite?"
x Binabik se nasmiješio. "Sigurno ne za bijeg od vas, dobri Khendra-ja'aro. Vaše gostoprimstvo je preobilno da bismo požurili od njega. Ne, ima samo određenih stvari za koje se želim uvjeriti da ih još imamo, stvari koje sam u Naglimundu pribavio s određenim trudom, a koje ćemo trebati na putovima koji su pred nama."
Khendraja'aro se načas bezizražajno zagledao dolje u trola, onda da znak dvojici drugih Sitha. "Sijandi, Ki'ushapo - pokažite im."
Žutokosi par krenuo je nekoliko koraka uz obronak, udaljujući se od otvora tunela. Onda zastanu, čekajući da ih Simon i trol slijede. Kad se Simon osvrnuo, vidio je Khendraja'ara kako ih još promatra, nečitljiva izraza u svojim sjajnim, stisnutim očima.

Pronašli su konje sklonjene nekoliko furlonga dalje, u maloj pećini skrivenoj parom snijegom opterećenih borova. Pećina je bila udobna i suha; svih šest konja zadovoljno je žvakalo hrpu mirisna sijena.
"Odakle se sve ovo stvorilo?" upitao je Simon iznenađeno.
"Često dovodimo i svoje konje", odgovorio je Ki'ushapo, pažljivo govoreći westerlinški. "Zar je iznenađenje otkriti da imamo i staju za njih?"
Dok je Binabik kopao po jednoj od bisaga, Simon je istražio pećinu, primjećujući kako se svjetlo prosipa iz jedne pukotine visoko u zidu i uo-čivši kameno pojilo puno čiste vode. Oslonjena na drugi kraj zida bila je hrpa kaciga, sjekira i mačeva. Simon je prepoznao jednu od oštrica kao svoju vlastitu, iz oružarnice u Naglimundu.
"To je naše, Binabik!" rekao je. "Kako je to dospjelo ovamo?"
Ki'ushapo je progovorio polako, kao da se obraća djetetu. "Mi smo ga tu stavili nakon što smo ih oduzeli tebi i tvojim suputnicima. Ovdje je na sigurnom i na suhom."
Simon se sumnjičavo zagledao u Sithu. "Ali mislio sam da vi ne možete dodirivati željezo - da je vama to otrov!"
Zastao je, bojeći se da se uputio na zabranjeno područje, ali Ki'ushapo je samo izmijenio pogled sa svojim tihim drugom prije nego što je odgovorio.
"Znači da si čuo priče o Danima Crnog Željeza", rekao je. "Da, jednom je bilo tako, ali oni od nas koji su preživjeli te dane puno su naučili. Mi sad znamo koje vode treba piti i s kojih određenih izvora, tako da možemo nakratko baratati smrtničkim željezom a da nam ne naudi. Zašto misliš da smo ti dopustili zadržati kaput od lanaca? Ali, naravno, ne volimo ga i ne koristimo... Čak ga i ne dodirujemo ako nema potrebe." Pogledao je prema Binabiku, koji je još napeto kopao po bisaga-ma. "Ostavitćemo vas da dovršite svoju potragu", reče Sitha. "Ništa ne nedostaje - bar ne ništa što ste imali kad ste nama došli u ruke."
Binabik podigne pogled. "Naravno", rekao je. "Brinem se samo zbog stvari koje su se mogle izgubiti za vrijeme jučerašnjih borbi."
"Naravno", odvrati Ki'ushapo. On i tihi Sijandi izašli su kroz grane na ulazu.
"Ah!" reče Binabik konačno, podižući vrećicu koja je zveckala kao kesa puna zlatnih imperatora. "Briga olakšana ovo je meni." Spustio ju je natrag u bisage.
"Stoje to?" upitao je Simon, ljuteći se što postavlja još jedno pitanje.
Binabik se zločesto nasmiješi. "Još qanučkih trikova, koji će se uskoro naći vrlo korišteni. Dođi, trebali bismo se dati na vraćanje. Ako se drugi probude, ukočeni od pića i sami, mogli bi se uplašiti i dati se na neku glupost."
Qantaqa ih je pronašla na kratkom putu natrag, usta i nosa zamrljanih od krvi neke nesretne životinje. Nekoliko je puta poskočila oko njih, onda stane, nakostriješivši se dok je njuškala zrak. Spustila je glavu i opet ponjušila. Onda se zatrči pred njima.
Jiriki i An'nai pridužili su se Khendraja'aru. Princ je svoju bijelu halju zamijenio haljetkom plave i boje pijeska. Držao je dugi luk, nena-pet, i nosio tobolac pun strijela smeđih pera.
Qantaqa je napravila krug oko Sitha, režeći i njuškajući, ali rep joj je mahao zrakom iza nje kao da pozdravlja stare prijatelje. Skočila je naprijed prema nasmijanim vilenjacima, a onda ustukne, grmeći duboko u grlu i tresući glavom kao da lomi zecu vrat. Kad su se Binabik i Simon pridružili krugu, prišla im je samo toliko da dotakne Binabikovu ruku svojim crnim nosom. Onda opet zapleše i nastavi s uzrujanim kruženjem.
"Jesi li našao svoje stvari u redu?" upitao je Jiriki.
Binabik kimne. "Da, sa sigurnošću. Hvala što ste nam se pobrinuli za konje."
Jiriki je nehajno mahnuo svojom vitkom rukom. "A što je sadčiniti?" upitao je.
"Mnijenja sam da bismo uskoro trebali biti na svom putu", odgovorio je trol, zaklanjajući oči da pogleda u sivoplavo nebo.
"Ali sigurno ne danas", reče Jiriki. "Odmorite se danas popodne i opet jedite s nama. Još ima mnogo toga očemu treba razgovarati pa možete otići sutra."
" "Vi... i vaš ujak... iskazujete nam mnogo ljubaznosti, prince Jiriki. I časti." Binabik se pokloni.
"Nismo blaga rasa, Binbiniqegabenik, ne kao što smo nekad bili, ali jesmo pristojna. Dođite."
Nakon izvrsna ručka od kruha, slatkog mlijeka i divno čudne, aromatične juhe od lješnjaka i mahovnica, dugo popodne i ljudi i Sithe proveli su u tihom razgovoru, pjevanju i dugim drijemežima.
Simon je spavao plitko, i sanjao Miriamele kako stoji navrh oceana kao da je to pod od neujednačena zelenog mramora, dozivajući ga da joj priđe. U snu je ugledao bijesan crni oblak na obzoru. Zazvao je pokušavajući je upozoriti. Princeza ga nije čula preko zapuha vjetra, samo se smiješila i dozivala. Znao je da neće moći stajati na valovima pa je zaronio da dopliva do nje, ali je osjetio hladne vode kako ga povlače dolje, potežu u dubine...
Kad se konačno oslobodio sna, probudio se u umiruće poslijepodne. Stupovi svjetla su izblijedjeli i naginjali se kao pijanci. Neki od Sitha smještali su kristalne svjetiljke u zidne niše, ali čak i promatranje procesa nije Simonu omogućilo da shvati što ih pali: nakon što bi došle na svoje mjesto, jednostavno bi polako počele sjati blagim, raspršenim svjetlom.
Simon se pridružio svojim suputnicima kod kamenog kruga oko vatre. Bili su sami: Sithe su, premda gostoljubivi i čak prijateljskog ponašanja, ipak izgleda više voljeli vlastito društvo, sjedeći u malim skupinama po špilji.
"Dječak," rekao je Haestan, posegnuvši rukom da ga potapše po ramenu, "bilo nas je strah daćeš prespavati cijeli dan."

"I ja bih spavao da sam pojeo toliko kruha kao on", rekao je Sludig, čisteći nokte komadićem drva.
"Svi smo se ovdje složili oko ranog oproštaja sutra", rekao je Bina-bik, a Grimmric i Haestan kimnu. "Nema sigurnosti da će ova blagost vremena potrajati dugo, a mi još moramo daleko ići."
"Blago vrijeme?" rekao je Simon, mršteći se na ukočenost u svojim nogama dok je sjedao. "Sniježi kao ludo."
Binabik je zahihotao duboko u grlu. "Ho, prijatelju Simone, razgovaraj sa stanovnikom snijega ako hoćeš upoznati hladno vrijeme. Ovo je kao naše proljeće u Qanucu, kad se goli igramo u snjegovima Mint-hoqa. Kad se nađemo u dosegu planina, onda ćeš, žao mi je što to moram reći, osjetiti pravu hladnoću."
Uopće ne djeluje kao da mu je žao, pomisli Simon. "Onda, kad krećemo?"
"S prvim svjetlom na istoku", reče Sludig. "Što prije," dodao je važno, ogledajući se po pećini prema njihovim neobičnim domaćinima, "to bolje."
Binabik gaje promotrio, a onda se okrene natrag Simonu. "Tako da ćemo urediti stvari večeras."
Jiriki se pojavio kao da se stvorio niotkuda da im se pridruži pokraj vatre. "Ah," rekao je, "želim s tobom razgovarati baš o tim stvarima."
"Jamačno nema problema s našim odlaženjem?" upitao je Binabik, vesela izraza koji nije posve prikrivao određenu zabrinutost. Haestan i Grimmric izgledali su uznemireno, Sludig sasvim malo ojeđeno.
"Mislim da ne", odgovorio je Sitha. "Ali ima nekih stvari koje želim poslati s vama." Mekim pokretom, segnuo je rukom dugih prstiju u svoju halju, vadeći Simonovu Bijelu strijelu.
"Ovo je tvoje, Seomane", rekao je.
"Što? Ali ona... ona pripada tebi, prinče Jiriki."
Sitha je načas podigao glavu, kao da osluškuje neki udaljen poziv. Onda opet spusti pogled. "Ne, Seomane, nije moja dok je opet ne zaslužim - život za život." Podigao je strijelu objema rukama, kao konopac, tako da je ukošeno svjetlo odozgo istaklo sićušne i složene crteže po cijeloj njezinoj duljini.
"Znam da ne možeš pročitati ove natpise," rekao je Jiriki polako, "ali reći ću ti da su to Riječi Stvaranja, a upisao ih je na strijelu sam Vin-daomevo Streličar - duboko, duboko u prošlosti, prije nego što smo se mi od Prvog naroda rastrgli u Tri Plemena. Ona je dio moje obitelji isto kao da je načinjena od mojih vlastitih kostiju i tetiva - i isto toliko je dio mene. Nisam je olako dao - malo smrtnika je ikad imalo Sta 'ja Ame - i ne bih je jednostavno mogao uzeti natrag dok ne otplatim dug koji označava." Rekavši to, predao je strijelu Simonu, kojem su prsti zadrhtali kad su dotakli njezino glatko tijelo.
"Ja... nisam shvaćao..." zamucao je, osjećajući odjedanput kao da je on taj koji ima nekakvu obvezu. Slegnuo je ramenima, ne znajući što bi rekao.
"Dakle", reče Jiriki, okrećući se Binabiku i ostalima. "Moja sudbina, kako biste vi smrtnici to rekli, čini se čudno povezana s ovim ljudskim djetetom. Tako da nećete smatrati prevelikim iznenađenjem kad vam kažem što još želim poslati s vama na vaš neobični i vjerojatno bes-koristni put."
Nakon jednog trenutka, Binabik je upitao: "A što bi to bilo, prinče?"
Jiriki se nasmiješio mačkastim, samozadovoljnim osmijehom. "Ja", odgovori. "Idem s vama."
Mladi kopljanik stajao je nekoliko dugih sekundi, nesiguran bi li prekinuo princeve misli. Jošua je bio zabuljen u prazno, pobijeljelih zglavaka dok je stezao parapet zapadnog zida Naglimunda.
Konačno princ kao da je primijetio stranu prisutnost. Okrenuo se, otkrivajući lice tako neprirodno blijedo da je vojnik napola ustuknuo.
"Vaša Visosti...?" upitao je, nesposoban da pogleda Jošui u oči. Princev pogled, činilo se vojniku, bio je kao u ranjene lisice koju je jednom vidio kad su je psi uhvatili i razderali prije nego što je umrla.
"Pošalji mi Deornotha", rekao je princ i natjerao se na osmijeh, što je mladom vojniku izgledalo najstrašnije od svega. "I pošalji mi starog Jarnaugu - onog Rimeržanina. Znaš li ga?"
"Mislim da da, Visosti. S jednookim ocem u knjižnici."
"Točno." Jošuino lice se podiglo prema nebu, promatrajući masu tintano crnih oblaka kao da su knjiga proročanstava. Kopljanik je oklijevao, nesiguran u to je li otpušten. Onda se okrene da pođe.
"Ti, čovječe", rekao je princ, zaustavivši ga usred koraka.
"Visosti?"
"Kako se zoveš?" Mogao se obraćati i nebu.
"Ostrael, Visosti... Ostrael, Firsframov sin, gospodaru... iz Run-chestera."
Princ je nakratko pogledao čovjeka, onda mu pogled opet poleti k sve tamnijem obzoru kao da ga nešto neodoljivo privlači. "Kad si posljednji put bio kod kuće u Runchesteru, dobri moj čovječe?"
"Elizijino pretprošlo, prinče Jošua, ali šaljem im pola plaće, gospodaru."
Princ je jače privukao svoj visoki ovratnik i kimnuo glavom kao da ječuo neku veliku mudrost. "Dobro, onda... Ostraelu, sine Firsframov. Idi i pošalji mi Deornotha i Jarnaugu. Idi sad."
Već davno prije mladi je kopljanik čuo da je princ napola lud. Dok je u svojim teškim čizmama klamparao niz stubište stražarnice, razmišljao je o Jošuinu licu, prisjećajući se s drhtajem sjajnih, ekstatičnih očiju mučenika iz njegove obiteljske Knjige Aedonove - i ne samo pjevajućih mučenika, nego i iscrpljenje tuge Usiresa Samoga, dok ga u lancima vode k Drvetu Pogubljenja.

"I izvidnici su sigurni, Visosti?" upitao je Deornoth oprezno. Nije htio uvrijediti, ali danas je u princu osjećao neku divljinu koju nije shvaćao.
"Božjeg mu Drveta, Deornoth, naravno da su sigurni! Poznaš ih obojicu - pouzdani ljudi. Veliki kralj je na prijelazu Zelengaza, ni deset milja odavde. Bit će pred zidovima do sutra ujutro. S velikim snagama."
"Dakle, Leobardis je prespor." Deornoth je zaškiljio, gledajući ne na jug gdje se Elijina vojska nemilosrdno približavala, već prema zapadu, gdje su negdje iza kasnojutarnje izmaglice Legije Vodomara naporno prelazile preko Inniscricha i južne Ledomeđe.
"Ako se ne dogodi čudo", reče princ. "Na posao, Deornoth. Reci siru Eadgramu da ima sve u pripravnosti. Hoću svako koplje naoštreno, svaki luk napet, i ni kap vina u stražarnici... niti u stražarima. Jasno?"
"Naravno, Visosti", kimnuo je Deornoth. Osjećao je kako mu se dah ubrzava, u želucu mu se pojavila blaga mučnina uzbuđenja od očekivanja. Za Boga Milosrdnoga, dat će oni Velikom kralju da okusi nagli-mundsku čast - znao je da hoće!
Netko je upozoravajuće pročistio grlo. Bio je to Jarnauga, penjući se stubištem do širokog kruništa lako kao čovjek s pola njegovih godina. Imao je jednu od Strangveardovih širokih crnih halja i zataknuo je kraj svoje duge brade pod pojas.
"Odazivam se vašem pozivu, prinče Jošua", rekao je, ukočeno pristojan.
"Hvala ti, Jarnauga", odgovori Jošua. "Hajde, Deornoth. Razgovarat ću s tobom za večerom."
"Da, Visosti." Deornoth se poklonio, s kacigom u ruci. Zatim nestane niz stubište preskačući po dvije stube odjedanput.
Jošua je pričekao nekoliko trenutaka nakon što je Deornoth otišao prije nego što je progovorio.
"Gledaj, starce, gledaj", reče konačno, mahnuvši rukom preko sku-trenog gradišta Naglimunda i livada i polja iza njega, zeleni i žuti tonovi potamnjeli od prijetećeg neba. "Štakori dolaze glodati naše zidove. Ovaj mirni pogled nećemo opet vidjeti dugo vremena, ako ikad više."
"Elijino približavanje je glavna vijest u dvorcu, Jošua."
"Tako i treba." Princ se, kao da se naužio vidika pred sobom, okrenuo leđima parapetu i zagledao se u sjajnookog starca svojim usredotočenim pogledom. "Jesi li ispratio Isgrimnura?"
"Da. Nije mu se sviđalo što polazi tajno, i prije zore."
"Pa, što smo drugo mogli? Nakon što smo proširili priču o njegovu poslanstvu u Perdruinu, bilo bi nezgodno da ga je netko vidio da kreće u svećeničkoj halji - i bezbradog kao kad je bio dječak u Elvritshalli." Princ se natjerao na smrknut osmijeh stisnutih čeljusti. "Bog zna, Jarnauga, premda sam se izrugivao njegovu prerušavanju, nož mi je u prsima što sam tog dobričinu otrgao od njegove obitelji i poslao ga da ispravlja moje vlastite pogreške."
"Ti si ovdje gospodar, Jošua; ponekad biti gospodar znači imati manje nekih vrsta sloboda nego što ih ima najniži kmet."
Princ je gurnuo svoju desnu ruku pod ogrtač. "Je li ponio Kvalnir?"
Jarnauga se nasmiješi. "U koricama ispod gornje halje. I vaš Bog pomogao onome tko pokuša opljačkati tog debelog starog redovnika."
Princev umorni osmijeh načas se proširio. "Ni sam Bog neće im pomoći, s obzirom na Isgrimnurovo raspoloženje." Smiješak nije preživio trenutak. "A sad, Jarnauga, hodaj sa mnom tu po bedemu. Trebam tvoje dobre oči i mudre riječi."
"Zaista vidim dalje no mnogi, Jošua - tako me naučio otac, i majka. Zato se i zovem 'Željezno Oko' na našem rimmerspakku: naučio sam vidjeti kroz velove varke kao što crno željezo sijeće čarolije. Ali što se tiče onog drugog, ne mogu obećati nikakvu mudrost vrijednu tog imena u ovom kasnom času."
Princ je nehajno odmahnuo. "Već si nam pomogao, čini mi se, da vidimo puno toga što inače ne bismo. Pričaj mi o Savezu pergamene. Jesu li te oni poslali na Tungoldvr da uhodiš Olujni vrh?"
Starac se pridružio Jošuinim koracima, rukavi su mu lepršali poput crnih barjaka. "Ne, prinče, Savez ne radi tako. Moj otac je također bio Nositelj Pergamene." Podigao je zlatan lanac iz ovratnika svoje halje, pokazujući Jošui izrezbareno pero i svitak koji su na njemu visjeli. "Podigao me da preuzmem njegovo mjesto i ništa manje ne bih učinio da mu ugodim. Savez ne prisiljava; traži samo da svatko radi ono što može."
Jošua je hodao bez riječi, razmišljajući. "Kad bi se bar moglo tako upravljati zemljom", reče napokon. "Kad bi samo ljudi radili ono što bi trebali." Okrenuo je svoj zamišljeni sivooki pogled prema starom Ri-meržaninu. "Ali stvari nisu uvijek tako jednostavne - dobro i loše nije uvijek tako očito. Ali sigurno i Savez ima svog vrhovnog svećenika ili princa? Je li to bio Morgenes?"
Jarnauga napući usne. "Ima zaista vremena kad bi nam koristilo da imamo vođu, nekog snažne ruke. Naša žalostiva nepripremljenost za ove događaje to pokazuje." Stresao je glavom. "I bili bismo smjesta dali takvo vodstvo doktoru Morgenesu da ga je zatražio - on je bio čovjek nevjerojatne mudrosti, Jošua; nadam se da si ga cijenio dok si ga poznavao. Ali on nije htio ni čuti. Htio je samo istraživati, čitati, postavljati pitanja. Ipak, zahvali kojim hoćeš silama što smo ga imali onoliko dugo. Njegova dalekovidnost je, ovog trenutka, naš jedini štit."
Jošua je zastao, naslonivši se laktovima na parapet. "Znači da taj vaš Savez nikad nije imao vođu?"
"Ne još otkako ju je kralj Eahlstan Fiskerne - vaš sveti Eahlstan -okupio..." Zastao je, prisjećajući se. "Zamalo da je bio jedan, i to u moje vrijeme. Bio je mladi Hernvstirac, još jedno od Morgenesovih otkrića. Imao je gotovo

Morgenesovu vještinu, premda manje opreza, tako da je proučavao stvari koje Morgenes nije htio. Imao je ambicija i tvrdio da bismo se morali pretvoriti u jaču snagu dobra. Mogao je jednog dana postati vođa o kojem govoriš, Jošua: čovjek velike mudrosti i snage..."
Kad starac nije nastavio, Jošua je pogledao prema njemu i vidio Jar-naugin pogled ukočen na zapadnom obzoru.
"Što se dogodilo?" upita princ. "Je li mrtav?"
"Ne," odgovorio je Jarnauga polako, očiju još prikovanih na prostranu ravnicu, "ne, mislim da nije. On se... promijenio. Nešto gaje prestrašilo ili povrijedilo ili... ili nešto. Davno nas je napustio."
"Dakle, ipak imate promašaja", rekao je Jošua, opet krećući. Starac ga nije slijedio.
"Oh, naravno", rekao je podižući ruku kao da želi zakloniti čelo, zu-reći u nejasnu daljinu. "I Prvrates je jednom bio jedan od nas."
Prije nego što je princ mogao odgovoriti na ovo, bio je prekinut.
"Jošua!" vikao je netko iz dvorišta. Crte oko prinčevih usta se za-tegnu.
"Gospo Vorzheva", rekao je, okrećući se da pogleda dolje, tamo gdje je ona ojađeno stajala u blistavo crvenoj haljini, kose zakovitlane na vjetru poput crnog dima. Šarko se nelagodno durio pokraj nje. "Što hoćeš od mene?" upitao je princ. "Trebala bi biti u gradini. Zapravo, naređujem ti da odeš u kulu."
"Bila sam tamo", odviknula je ljutito. Podigavši rub haljine krenula je prema stubama, govoreći dok se uspinjala. "I uskoro ću se vratiti tgmo, ne brini. Ali prvo, moram još jedanput vidjeti sunce - ili bi me radije zadržao u mračnoj ćeliji?"
Usprkos uzrujanosti, Jošua je imao poteškoća da zadrži posve ozbiljno lice. "Bog zna da i na gradini ima prozora, gospo." Spustio je namršten pogled Sarku. "Zar je ne možeš bar zadržati podalje od zidova, Šarko? Uskoroćemo biti pod opsadom."
Čovječuljak je slegnuo ramenima i zašepesao po stubištu iza Vorz-heve.
"Pokaži mi vojsku svog strašnog brata", rekla je, malo zadihana, kad je došla do princa.
"Da su mu vojske tu, ti ne bi bila", rekao je Jošua razdražljivo. "Nema se što vidjeti, ne još. Sad, molim te, sidi."
"Jošua?" Jarnauga se još mrštio prema oblačnom zapadu. "Mislim da se možda ima što vidjeti."
"Što?!" U trenutku se princ našao pokraj starog Rimeržanina, tijela nespretno nagnuta preko parapeta dok se mučio da pronađe to što čovjek vidi. "Je li to Elija? Tako brzo? Ne vidim ništa!" Frustrirano je lupio dlanom po kamenu.
"Ne vjerujem da Veliki kralj dolazi iz tako zapadnog smjera", reče Jarnauga. "I ne budi iznenađen što ih ne vidiš. Kako sam rekao, ja sam izučen da vidim i ono što drugi ne mogu. Ipak, tamo su: mnogo konja i ljudi - još su predaleko da procijenim koliko - dolaze prema nama. Tamo." Pokazao je.
"Hvala Usiresu!" reče Jošua uzbuđeno. "Sigurno si u pravu! To može biti samo Leobardis!" Uspravio se, odjedanput pun života, premda mu se lice zastrlo brigom. "Ovo je osjetljivo", rekao je, napola sam sebi. "Nabanci se ne smiju previše približiti, inače će nam biti beskorisni, uhvaćeni između Elije i zidova Naglimunda. Onda ćemo ih morati pustiti unutra i bit će samo još usta koja treba prehraniti." Krenuo je prema stubištu. "Ako ostanu predaleko, nećemo ih moći zaštititi kad se Elija okrene na njih. Moramo poslati jahače!" Sišao je niz stubište u skokovima, dozivajući Deornotha i Eadgrama, gradskog satnika Naglimunda.
"Oh, Šarko," rekla je Vorzheva, obraza zažarenih od vjetra i brzine događaja, "ipak smo spašeni! Sveće biti u redu."
"Meni je to drago, moja gospo", odgovorio je luda. "Ja sam sve to već proživio sa svojim gospodarom Ivanom, znate... i nije mi stalo da proživim ponovno."
Vojnici su sad psovali i vikali u dvorištu pod njima. Jošua je stajao na rubu zdenca, sa svojim vitkim mačem u ruci, izvikujući upute. Zvuk metala o metal, dok su vrhovi kopalja udarali o štitove, a kacige i mačevi su se užurbano dohvaćali iz kutova gdje su bili ležali, podigao se iznad zidova poput zazivanja bogova.
OSUO
Grof Aspitis Preves izmijenio je nekoliko napetih riječi s Benigari-som, a onda je poveo svog konja prema kneževom, usklađujući korak s njim kroz visoku, orošenu travu. Jutarnje sunce bilo je svijetla mrlja iznad sivog obzorja.
"Mladi Aspitis!" rekao je Leobardis srdačno. "Kakve su vijesti?" Ako su on i njegov sin trebali prijeći u bolje odnose, morat će pokušati biti ljubazan prema Benigarisovim prijateljima -čak i prema Aspitisu, kojeg je smatrao jednim od manje zadivljujućih proizvoda Kuće Prevan.
"Izvidnica nam se upravo vratila, moj kneže." Grof, lijep, vitak mladić, bio je vrlo blijed. "Manje smo od pet milja od zidova Naglimunda."
"Dobro! S malo sreće bit ćemo tamo rano popodne!"
"Ali Elija je ispred nas." Aspitis se osvrnuo prema kneževu sinu, koji je stresao glavom i opsovao kroza zube.
"Već je počeo opsadu?" upitao je Leobardis iznenađeno. "Kako? Zar je naučio svoju vojsku da leti?"
"Pa, ne, gospodaru, nije to Elija," požurio je Aspitis da se ispravi, "to je velika snaga pod zastavom Vepra i Koplja - barjak grofa Guth-wulfa od Utanveata. Imaju oko pola milje prednosti pred nama i spriječit će nas da dođemo do vratnica."
Knez je s olakšanjem stresao glavom. "Koliko ljudi ima Guthwulf?"
"Možda stotinu konjanika, gospodaru, ali Veliki kralj ne može biti daleko iza njega."

"Pa, ne moramo se brinuti", rekao je Leobardis, zaustavljajući svog konja na rubu jednog od mnoštva malih potoka koji su se pružali pašnjacima istočno od Zelengaza. "Neka kraljevski pobočnik i njegova vojska samo sjede tamo. Jošui smo korisniji na maloj udaljenosti, odakle možemo uznemirivati opsadne snage i održavati opskrbne putove otvorenima." S pljuskanjem je pojahao u gaz. Benigaris i grof krenu za njim.
"Ali oče," rekao je Benigaris, "razmisli! Naši izvidnici kažu da je Guthvvulf krenuo pred kraljevom vojskom, i to sa samo stotinu konjanika." Aspitis Preves kimnuo je u potvrdu i Benigaris je privukao svoje tamne obrve u iskrenom mrštenju. "Imamo triput više ljudi pa ako pošaljemo naprijed brze jahače, možemo privući i Jošuine snage. Mogli bismo zgnječiti Guthwulfa o naglimundske zidine kao između čekića i nakovnja." Nasmiješio se. "Pomisli kako bi to palo kralju Eliji - natjeralo bi ga da razmisli, zar ne?"
Leobardis je jednu dugu minutu jahao bez riječi. Osvrnuo se na za-lepršane zastave svojih legija koje su se protezale nekoliko furlonga preko pašnjaka. Sunce je, načas, pronašlo jedno tanje mjesto u oblacima, donoseći boju vjetrom povijenoj travi. Podsjetilo ga je to na Jezerski kraj, istočno od njegove palače.
"Pozovi trubača", rekao je. Aspitis se okrenuo izviknuvši naredbu.
"Hea! Ja ću poslati jahače naprijed u Naglimund, oče", rekao je Benigaris, smješkajući se gotovo s olakšanjem. Knez je vidio koliko mu sin čezne za slavom, ali to će biti i slava Nabbana.
"Odaberi najbrže konjanike, sine", doviknuo je dok je Benigaris jahao natrag prema vojsci. "Jer či ćemo brže nego što itko i sanja da možemo!" Podigao je glas do glasnog vikanja, podižući pogled po cijelom polju. "Legije će jahati! Za Nabban i Majku Crkvu! Neprijatelji, čuvajte se!"
Benigaris se ubrzo vratio da javi kako su glasnici odaslani. Knez Leobardis pustio je trube da zaječe jedanput, dvaput i velika vojska se ubrzala. Kopita njihovih konja su zazvonila, šireći se kao brzi udarci bubnjeva po livadnim gudurama dok su izlazili iz Inniscricha. Sunce se podiglo u blatnom jutarnjem nebu, a zastave su lepršale plavo i zlatno. Vodomar je letio k Naglimundu.
Jošua je još navlačio svoju neukrašenu, sjajno ulaštenu kacigu dok je prolazio kroz vrata na čelu četrdesetak vitezova na konjima. Svirač
Sangfugol trčao je uz njega, pružajući mu nešto; princ je povukao uzde i usporio svog konja do hoda.
"Stoje, čovječe?" upitao je nestrpljivo, pretražujući magloviti obzor očima.
Svirač se borio da dođe do daha. "To je... barjak vašeg oca, prinče Jošua", rekao je, dodajući mu. "Spašen... iz Visotvrđe. Nosite samo zastavu Naglimunda sa sivim Labudom - kakvu bolju zastavu biste mogli poželjeti za sebe?"
Princ se zagledao u crvenu i bijelu zastavu, napola razmotanu u njegovu krilu. Zmajevo oko je opako buljilo, kao da je neki uljez zaprijetio svetom Drvetu oko kojeg se omotao. Deornoth i Isorn, i još nekoliko vitezova u blizini, nasmiješili su se s očekivanjem.
"Ne", reče Jošua, vraćajući mu zastavu. Pogled mu je bio hladan. "Ja nisam moj otac. I nisam nikakav kralj." Okrenuo se, omatajući uzde oko svoje desne ruke, i podigao šaku. "Naprijed!" povikao je. "Idemo ususret prijateljima i saveznicima!"
On i njegova četa pojahali su niz strme ulice grada. Nekoliko cvjetova, bačenih za sreću s vrha zidova utvrde, zalepršalo je na razrova-nom, blatnom putu iza njih.

"Što tamo vidiš, Rimeržanine?" upitao je Šarko mršteći se. "Zašto toliko mumljaš?"
Jošuina mala četa bila je sad samo šarena mrlja koja je brzo nestajala u daljini.
"Četa ljudi na konjima stiže uz rub bregova na jugu", reče Jarnau-ga. "Odavde ne izgleda kao velika vojska, ali još su udaljeni." Načas je zatvorio oči kao da se pokušava nečega sjetiti, onda ih opet otvori, zu-reći u daljinu.
Šarko je automatski ocrtao znak Drveta; oči starog Rimeržanina bile su tako sjajne i blistale su tako divlje, kao safirne svjetiljke!
"Veprova glava na ukriženim kopljima," sikne Jarnauga, 'čije je to?"
"Guthwulfovo", rekao je Šarko zbunjeno. Rimeržanin je mogao promatrati i prikaze koliko je stari luda vidio na obzoru. "Grof od Uta-nveata - kraljev pobočnik." Dalje niza zid gospa Vorzheva čeznutljivo je gledala za prinčevim sve daljim konjanicima.
"Onda dolazi s juga, ispred Elijine prave vojske. Čini se kao da ga je Leobardis vidio: Nabanci su se okrenuli prema južnim bregovima, kao da će ga napasti."
"Koliko... koliko ljudi?" upitao je Šarko, osjećajući se sve zbunjenije. "Kako možeš tako nešto sad vidjeti? Ja ne vidim ništa, a moj vid je jedina stvar koja nije..."
"Stotinu vitezova, možda i manje", prekine ga Jarnauga. "To me i muči: zašto ih je tako malo... ?"
"Blagi Bože! Što to knez namjerava?" prekleo je Jošua, podižući se u stremenima da bolje vidi. "Okrenuo se na istok i galopira punom snagom prema južnim bregovima! Zar je sišao s uma?"
"Gospodaru, gledajte!" doviknuo mu je Deornoth. "Pogledajte tamo, na obroncima Bikovih leda!"
"Za ljubav Aedonovu, to je kraljeva vojska? Što to Leobardis radi? Zar namjerava napasti Eliju bez podrške?"
Jošua je pljusnuo svog konja po vratu i krenuo naprijed.
"Izgleda kao samo mala snaga, prinče Jošua", dovikne Deornoth. "Možda neka izvidnica."

"Zašto nisu poslali glasnike?" upita princ nezadovoljno. "Gledaj, pokušatće ih gurnuti prema Naglimundu da ih uhvate uza zidove. Zašto mi, za ime Boga, Leobardis nije poslao jahače?!" Uzdahnuo je i okrenuo se Isornu, koji je odgurnuo očevu medvjedu kacigu s čela da bolje vidi. "Sad ćemo se ipak naći na kušnji, prijatelju."
Neizbježnost borbe kao daje prevukla smirenost preko Jošue poput ogrtača. Oči su mu bile mirne, imao je neki čudan polusmiješak na licu. Isorn se nasmiješio Deornothu, koji je otpuštao svoj štit s jabuke sedla. Onda se opet okrene princu.
"Neka nas iskušaju, gospodaru", reče vojvodin sin.
"Idemo!" vikne princ. "Pred nama je razbojnik iz Utanveata! Idemo!" Viknuvši tako, podbo je svog šarenog hata u galop. Zemlja je prštala ispod konjskih kopita.
"Za Naglimund!" povikao je Deornoth podižući mač visoko. "Za Naglimund i našeg princa!"
"Guthvvulf se drži!" reče Jarnauga. "Ne da se s brijega, iako Nabanci idu prema njemu. Jošua se okrenuo da im se pridruži."
"Bore se?" upitala je Vorzheva, uplašena. "Što se događa s prin-cem?"
"Nije još došao do bitke - tamo!" Jarnauga je hodao uza zid prema jugozapadnoj kuli. "Guthwulfovi vitezovi primili su prvi udar Nabana-ca! Sve je zbrkano!" Zaškiljio je i protrljao oči.
"Što?! Što?!" Šarko je stavio prst u usta, zureći i žvačući. "Nemoj mi sad ušutjeti, Rimeržanine!"
"Teško je razaznati što se događa s ove udaljenosti", rekao je Jarnauga nepotrebno, jer ni njegovi pratioci, ni bilo tko drugi na zidinama dvorca nije mogao vidjeti ništa osim slabašne mrlje pokreta u sjeni zamagljenog brijega Bikova leđa. "Princ se upušta u borbu, a Leobardi-sovi i Guthwulfovi vitezovi raštrkani su po obroncima. Sad... sad..." Glas mu se utišao u koncentraciji.
"Ah!" reče Šarko s gađenjem, lupajući po svom mršavom bedru. "Svetog ti Muirfatha i arkanđela, ovo je gore nego bilo što što mogu zamisliti. Kao da ovo čitam u... u knjizi! Proklet bio, čovječe -govori!"

Deornoth je vidio kako se događaji odvijaju pred njim kao u snu -tmuran sjaj oklopa, vikanje i prigušeni udarci oštrica po štitu. Kad je prinčeva četa sišla na borce, vidio je kako se polako podižu lica naban-skih vitezova i Erkvnlanđana. Vrtlog iznenađenja pronio se bitkom kad su se približili. U jednom bezvremenom trenutku osjetio je samog sebe kao kap sjajne pjene, zarobljene na vrhu visokog vala.Čas kasnije, s užasnom bukom i lupom oružja, bitka je bila svuda oko njih i Jošuini vitezovi navalili su na bok Guthwulfova Vepra i Kopalja.
Naglo, netko se našao pred njim. Bilo je to bezizražajno, kacigom pokriveno lice iznad zakotrljanih očiju i crvene gubice bojnog konja. Deornoth je osjetio udarac u svoje rame koji ga je zatresao u sedlu; vitezova helebarda udarila mu je o štit i skliznula sa strane. Na trenutak je vidio pred sobom čovjekovu tamnu tuniku, zamahnuo mačem u objema rukama, osjećajući drhtav udarac kad se odbio od štita i udario vitezova prsa, obarajući ga s konja dolje u blatnu i okrvavljenu travu.
Na trenutak, bio je sam; ogledao se oko sebe, pokušavajući pronaći Jošuinu zastavu, i osjetio udaljeno kuckanje u svom ramenu. Princ i Isorn, sin Isgrimnurov, borili su se leđa o leđa usred zakovitlana naleta Guthvvulfovih vitezova. Jošuina hitra ruka skočila je naprijed i Naidel je probio vizir jednog od konjanika s crnim perjanicama. Čovjekove šake poletjele su prema njegovu, u metal zatvorenom, licu, zatim se pokrile crvenilom, a onda je pao izvan Deornothova vidnog polja i nezauzdani konj mu se propeo.
Deornoth je vidio Leobardisa, kneza nabanskog, kako sjedi na svom konju na krajnjem jugoistočnom rubu bitke ispod svoje zalepršane zastave s vodomarom. Dva viteza zadržavala su svoje nestrpljive konje u blizini. Deornoth je pogodio da je onaj krupniji u ukrašenom oklopu njegov sin, Benigaris. Prokleti čovjek! Leobardis je star, ali što Beniga-ris radi na rubu događaja? Ovo je rat!
Neka prilika se nadnijela nad njega i Deornoth je skrenuo lijevo da izbjegne bojnu sjekiru koja je jurila prema dolje. Jahač je prošao pokraj njega, ne okrećući se, ali slijedio ga je još jedan. Neko vrijeme iz glave mu je nestalo sve osim plesa udarca po udarcu dok je izmjenjivao napade s Utanveancem; graja na polju kao da se svela na tupo šuštanje, kao zvuk vodopada. Konačno je pronašao šupljinu u čovjekovoj obrani i snažno udario po njegovoj kacigi, ulubivši je kod šarki vizira. Vitez je pao na stranu, jedno stopalo zapelo mu je u stremenu, tako da je visio x kao zaklana svinja u smočnici. Njegov izbezumljeni konj ga je odvukao.
Grof Guthwulf, sav u crnom, bio je sad udaljen samo praćkomet, dijeleći udarce lijevo i desno svojim velikim dvosjeklim mačem, zadržavajući dva nabanska konjanika u plavim tunikama kao da su dječaci. Deornoth se nagnuo u sedlu da krene prema njemu - kakve li slave, izmjenjivati udarce sČudovištem iz Utanveata - kad je pad jednog konja pokraj njega okrenuo njegova vlastitog.
Zastavši, još ošamućen kao da sanja, našao se gurnut niz brijeg prema vanjskom rubu bitke. Plavi i zlatni stijeg Leobardisov bio je pred njim; knez je, bijele kose koja je lepršala ispod kacige, stajao visoko u stremenima, potičući svoje ljude, a onda povuče svoj vizir dolje preko svojih sjajnih očiju, pripremajući se da krene naprijed u gužvu.
San se pretvorio u košmar dok je Deornoth gledao. Onaj za kojeg je mislio da je Benigaris, krećući se tako polako da se Deornothu činilo kako bi mogao pružiti ruku i zaustaviti ga, potegnuo je svoju dugu oštricu i pažljivo, promišljeno je gurnuo u knežev zatiljak ispod kacige. U zarojenoj gomili, s bitkom koja je prštala svuda oko njih, činilo se da nitko osim Deornotha nije vidio stravičan čin. Leobardis je izvio leđa dok se oštrica povlačila,

isprugana purpurom, i podigao je uzdrhtale ruke u rukavicama gore do grla, držeći ih načas tamo kao da pokušava progovoriti kroz neki sveprožimajući jad. Tren kasnije knez je pao naprijed u svom sedlu, oslanjajući se na bijeli vrat svoga konja i prljajući kobilu svojom oslobođenom krvlju prije nego što se skotrljao sa sedla na tlo.
Benigaris je na trenutak gledao dolje, kao da promatra pticu palu iz gnijezda. Potom podigne rog k svojim usnama.
Na trenutak, usred zvučnog kaosa sa svih strana, Deornothu se činilo da vidi neki sjaj u crnom prorezu Benigarisove kacige, kao daje knežev sin uhvatio njegov pogled preko glava svih boraca između njih.
Rog je zazvučao, dugo i prodorno, i mnogo se glava okrenulo.
"Tambana Leobardis eis!" povikao je Benigaris, užasnim glasom, potresenim i tužnim. "Knez je pao! Moj otac je ubijen! Povlačite se!"
Opet je zatrubio u rog. Dok je Deornoth još buljio, užasnut i nesposoban da povjeruje, začuo se još jedan poziv roga s obronka nad njima. Linija oklopljenih konjanika iskočila je iz zasjenjena skrovišta drveća.

"Svjetla Sjeverna!" zastenjao je Jarnauga, šaljući Šarka u još jedan napad frustriranosti.
"Reci nam! Kako napreduje bitka?"
"Bojim se daje izgubljena", rekao je Rimeržanin, glas mu je bio šuplji odjek. "Netko je pao."
"Oh!" dahne Vorzheva, sa suzama u očima. "Jošua! Nije Jošua?!"
"Ne mogu reći. Čini mi se da bi mogao biti Leobardis. Ali sad još jedna četa ljudi stiže niz obronak, iz drveća. U crvenim tunikama, sa zastavom... orla?"
"Falshire", zastenjao je Šarko, i skinuvši svoju kapu s praporcima bacio ju je zveckavo preko kamenja. "Majko Božja, to je grof Fengbald! Oh, Usirese Aedone, spasi nam princa! Prokleti kurvini sinovi!"
"Spuštaju se na Jošuu kao malj", reče Jarnauga. "A Nabanci su zbunjeni, čini mi se. Oni... oni..."

"Povlači se!" vikao je Benigaris, a Aspitis Preves je pokraj njega oteo zastavu iz ukočenih ruku Leobardisova štitonoše, obarajući mladića pod kopitima konja.
"Ima ih previše!" povče Aspitis. "Povlačenje! Knez je mrtav!"
Deornoth je okrenuo svog konja i zabio se natrag u gužvu, krećući prema Jošui.
"Klopka!" povikao je. Fengbaldovi vitezovi grmjeli su niz obronak, sjajnih kopalja. "Klopka, Jošua!"
Probio si je put kroz dva Guthvvulfova Vepra koji su mu htjeli zapriječiti put, primivši teške udarce na štit i kacigu, probovši drugog čovjeka ravno kroz grlo i zamalo izgubivši mač kad je zapeo u kralježnici. Vidio je kako mu potok krvi curi niz vizir. Nije znao je li tuđa ili njegova vlastita.
Princ je dozivao svoje vitezove, Isornov rog zatulio je preko vrištanja i zamahivanja oružjem.
"Benigaris je ubio kneza!" vikne Deornoth. Jošua je podigao pogled, zapanjen, dok se krvlju prekrivena prilika spuštala prema njemu. "Benigaris ga je probo s leđa! U klopci smo!"
Jedan kratak trenutak princ je oklijevao, podižući ruku u namjeri da si podigne vizir i obazre se oko sebe. Fengbald i njegovi Orlovi jurili su prema boku Naglimunđana, pokušavajući im presjeći odstupnicu.
Malo kasnije princ je podigao ruku sa štitom oko koje su mu bile omotane uzde. "Tvoj rog, Isorn!" povikao je. "Moramo si probiti put natrag! Natrag! Natrag u Naglimund! Izdani smo!" > S krikom roga i velikim uzvikom bijesa, prinčevi vitezovi jurnuli su naprijed, ravno u Fengbaldovu razvučenu grimiznu crtu. Deornoth je potjerao svog konja prema naprijed, pokušavajući doseći prvi red. Gledao je Jošuinu zakovitlanu oštricu kako se provlači kroz obranu prvog Orla, udarajući poput zmije ispod čovjekove ruke, unutra i van. Trenutak kasnije Deornoth je pred sobom pronašao skupinu crvenih tunika. Zavitlao je oštricom i opsovao; premda to nije znao, pod kacigom su mu obrazi bili vlažni od suza.
Fengbaldovi ljudi, iznenađeni vatrenošću svojih protivnika, polako su se okretali. U tom času Naglimunđani su se probili kroz njih. Iza njih, nabanske legije bile su u punom povlačenju, bježeći rastrzano natrag prema Inniscrichu. Guthwulf ih nije slijedio, već je radije poslao svoje čete da se pridruže Fengbaldovim u potjeri za Jošuinim vitezovima u bijegu.
Deornoth se držao vrata svoga konja. Čuo je kako teško diše dok su galopirali punom brzinom, natrag preko pašnjaka i neobrađenih polja. Zvuk potjere postupno je iščezao, dok su se zidovi Naglimunda podizali pred njima. Rešetka vratnica je bila podignuta kao crna, otvorena usta. Bulječi u njih, glave koja je udarala kao vojni bubanj, Deornoth je odjednom žarko poželio biti progutan - otići sklisko dolje u dubok, zatamnjen zaborav i nikad se više ne vratiti.

40

Zeleni šator

Ne, prinče Jošua. Ne možemo vam dopustiti da učinite nešto tako glupo." Isorn se teško spustio u stolac, štedeći jednu nogu.
"Ne možete?" Princ je podigao pogled s poda prema Rimeržaninu. "Zar ste mičuvari? Zar sam dijete na tronu ili idiot pa da mi govorite što da učinim?"

"Moj prinče," rekao je Deornoth, spuštajući ruku na Isornovo koljeno da ga ušutka, "vi ste ovdje gospodar, naravno. Zar vas ne slijedimo? Zar se nismo svi zakleli na vjernost?" Glave po sobi odmjereno su zakimale. "Ali puno tražite od nas, morate toga biti svjesni. Nakon onakve izdaje, zar zaista mislite da uopće možete vjerovati kralju?"
"Poznajem ga kao nitko od vas", Jošua je, kao opaljen nekom unutarnjom vatrom, skočio sa sjedala i prišao svome stolu. "On me želi mrtvog, svakako, ali ne na ovaj način. Ne tako nečasno. Ako se zakune na sigurnost - i ako izbjegnemo očite gluposti - onda ću se vratiti neozlijeđen. On još želi glumiti Velikog kralja, a Veliki kralj neće posjeći svog brata nenaoružana pod zastavom primirja."
"Pa zašto vas je onda bacio u ćeliju o kojoj ste pričali?" upitao je Et-helferth od Tinsetta mršteći se. "Smatrate li to dokazom časti?"
"Ne," odgovori Jošua, "ali mislim da to nije bila Elijina zamisao. U tome vidim samo Prvratesove prste - bar dok djelo nije bilo dovršeno. Elija je postao čudovište - Bog mi pomogao, jer jednom mi je bio brat ne samo po krvi - ali još, mislim, ima neki čudan osjećaj časti."
Deornoth je siknuo. "Kao što je pokazao Leobardisu?" "Čast vuka, koji ubija slabe i bježi od jakih", narugao se Isorn.
"Mislim da ne." Jošuin strpljivi izraz još se zategao. "Benigarisovo umorstvo oca djeluje kao jed, barem meni. Sumnjam da Elija..."
"Prinče Jošua, s oproštenjem..." prekinuo gaje Jarnauga, podižući obrve posvuda po sobi. "Zar ne mislite da se mučite pronaći isprike za svoga brata? Vaši vazali brinu se razumno i korisno. Samo zato što Elija traži pregovore, ne morate se osjećati obveznim da mu dođete. Nitko neće sumnjati u vašu čast ako to ne učinite."
"Aedon mi pomogao, čovječe, nije mi nimalo stalo što bilo tko misli o mojoj časti!" odreže princ. "Poznajem svoga brata, i to onako kako nitko od vas ne može shvatiti - i nemoj mi govoriti da se promijenio, Jarnauga," namrštio se, presrećući starčeve riječi, "jer to nitko ne zna bolje od mene. Ali svejedno ću ići i ne moram više ništa objašnjavati. Želio bih da me svi sad ostavite. Imam još drugih stvari o kojima moram razmisliti."
Okrenuvši se od stola, mahnuo im je da idu.
"Zar je poludio, Deornoth?" upitao je Isorn, široka lica otežala od strepnje. "Kako može tako ušetati u kraljeve krvave ruke?"
"Tvrdoglavost, Isorn - oh, što da kažem? Možda zaista zna očemu govori." Deornoth je stresao glavom. "Je li ona prokleta stvar još tamo?"
"Šator? Jest. Tik izvan dometa strijela sa zida - i dobrano izvan dometa Elijina logora, također."
Deornoth je polako hodao, prepuštajući mladom Rimeržaninu da odredi korak koji je odgovarao njegovoj ozlijeđenoj nozi. "Bog nam pomogao, Isorn, nikad ga nisam vidio ovakvog, a služim mu otkako sam dorastao do mača. Kao da pokušava dokazati daje Gwythinn bio u krivu kad mu je rekao da oklijeva." Deornoth uzdahne. "Pa, ako ga se ne može zaustaviti, moratćemo se onda potruditi koliko možemo da ga zaštitimo. Kraljev glasnik rekao je samo dva stražara?"
"I tako i za kralja."
Deornoth je kimnuo, razmišljajući. "Ako ova moja ruka", pokazao je bijeli platneni povoj, "bude pokretna do prekosutra, onda me nikakva snaga na ovom svijetu neće zadržati da ne budem jedan od tih stražara."
"A ja ću biti drugi", reče Isorn.
"Mislim da bi bilo bolje da budeš unutar zidina s dvadesetak naoružanih konjanika. Idemo porazgovarati s gradskim satnikom Eadgra-mom. Ako bude zasjede - ako makar i vrabac poleti iz kraljeva logora prema tom šatoru - moći ćeš se naći tamo u par otkucaja srca."
Isorn kimne. "Pretpostavljam. Možda bismo mogli razgovarati s mu-dracem Jarnaugom, zamoliti ga da da Jošui neki talisman koji će ga zaštititi."
"Ono što mu treba, a boli me što to moram reći, je čarolija koja bi ga zaštitila od vlastite naglosti." Deornoth je prekoračio krupnu baru. "I uostalom, nikakav talisman ne može te zaštititi od noža u leđa."
Lluthove usne bile su stalno u pokretu, kao da pruža beskrajan niz objašnjenja. Njegovo mumljanje postalo je nečujno još jučer; Maegvvin se proklinjala što nije bila obratila pozornost na njegove posljednje riječi, ali bila je uvjerena da će opet pronaći glas, kao i mnogo puta prije toga otkako je bio ranjen. Ovog puta, osjećala je, to se neće dogoditi.
Kraljeve oči bile su zatvorene, ali njegovo poput voska blijedo lice neprestano se pokretalo u promjenjivim izrazima straha i tuge. Dodirujući njegovo goruće čelo, osjećajući mišiće kako se slabašno trzaju u neispunjenom ritmu govora, opet je osjetila da će morati zaplakati, kao da će se suze koje su rasle u njoj, neprolivene, konačno probiti kroz samu njezinu kožu. Ali nije plakala od one noći kad je njezin otac poveo vojsku na Inniscrich - čak ni kad su ga donijeli natrag u nosiljci, izbezumljena od bola, s rifovima tkanine koji su mu omatali želudac promočen od tamne krvi. Ako nije onda plakala, neće više nikad. Suze su bile za djecu i slaboumnike.
Jedna ruka joj je dotakla rame. "Maegvvin. Princezo." Bio je to Eo-lair, mudra lica složenog u bolu uredno kao ljetna odjeća odložena preko zime. "Moram s vama vani razgovarati."
"Odlazite, grofe", rekla je, osvrćući se prema grubom ležaju od cjepanica i slame. "Moj otac umire."

"Dijelim vašu bol, gospo." Dodir mu je postao teži, kao životinja koja slijepo njuška po mraku. "Vjerujte mi, zaista. Ali živi moraju živjeti, bogovi to znaju, a vaš vas narod ovogčasa treba." Kao da je osjetio da su mu riječi prehladne, preponosne, načas joj je stisnuo ruku i pustio je. "Molim vas. Lluth ubh-Llythinn ne bi htio da bude drugačije."
Maegwin je progutala ogorčeni odgovor. Bio je u pravu, naravno. Ustala je, koljena bolnih od kamenog poda špilje, i krenula za njim prolazeći pokraj svoje utihle pomajke Inahwen, koja je sjedila u podnožju kreveta zabuljena u palucave baklje na zidu.
Pogledaj nas, pomisli Maegwin začuđeno. Hernystircima je trebalo tisuću godina da ispuže iz pećina na sunce. Sagnula je glavu da prođe ispod mjesta gdje se strop pećine spuštao nisko, stišćući oči protiv prljavog dima baklji. A ipak, trebalo je manje od mjesec dana da se opet vratimo u njih. Postajemo životinje. Bogovi su nam okrenuli leđa.
Opet je podigla glavu kad je izašla iza Eolaira na dnevno svjetlo. Metež logorskog dana bio je svuda oko nje; brižno nadgledana djeca igrala su se na blatnu tlu, dvorske žene - mnoge u krpama svoje najbolje odjeće - na koljenima su pripremale vjeverice i zečeve za lonac s varivom i mljele zrnje na plosnatom kamenju. Drveće koje je zbijeno raslo svuda uokolo po kamenjem posutom obronku planine, nevoljko se povijalo pred vjetrom.
Muškarci su gotovo svi nestali; oni koji nisu poginuli na Inniscrichu ili ih nisu njegovali u košnici pećina bili su u lovu ili su čuvali niže obronke protiv bilo kakva pokreta Skalijeve vojske da konačno skrši izmučeni hernvstirski otpor.
Sve što nam je preostalo su uspomene, pomislila je, gledajući dolje u vlastitu isprljanu i otrcanu suknju, i skrovite rupe u Grianspogu. Zarobljeni smo kao lisice. Kad gospodar Elija dođe preuzeti plijen od svoga psa Skalija, gotovi smo.
"Što želite, grofe Eolair?" upitala je.
"Nije stvar u tome što ja želim, Maegwin", rekao je, tresući glavom. "U pitanju je Skali. Neki od stražara su se vratili i rekli su da je cijelo jutro bio na dnu Moir Bracha, dozivajući vašeg oca."
"Neka svinja samo viče", namrštila se Maegvvin. "Zašto netko od muškaraca ne zabije strijelu u njegovu prljavu kožu?"
"Nije u dometu luka, princezo. I ima sa sobom pedeset ljudi. Ne, mislim da bismo trebali otići dolje i poslušati ga - iz zaklona, naravno, i neprimijećeni."
"Naravno", rekla je podrugljivo. "Zašto bi nas bilo briga što Oštro-nosi ima reći? Sigurno je opet došao tražiti da se predamo."
"Moguće." Grof Eolair je spustio oči, razmišljajući, i Maegwin je osjetila val sažaljenja za njega, zato što mora podnositi njezinu lošu volju. "Ali mislim da tu ima još nešto, gospo. Tamo je već više od sat vremena, kažu ljudi."
"Dobro", rekla je, želeći se maknuti od Lluthove mračne postelje, i mrzeći se zbog te želje. "Samo da se obujem i doći ću s vama."
Trebalo im je gotovo sat vremena dok su se spustili niz pošumljen obronak planine. Tlo je bilo vlažno, a zrak hladan; Maegvvinin dah izlazio je u oblačićima dok je tražila put niz vododerine, slijedeći Eolaira. Siva hladnoća istjerala je ptice iz Circille ili ih otupila do šutnje. Nikakav zvuk nije im pratio prolaz, osim drhtavog mrmljanja vjetrom pro-tresanih grana.
Promatrajući grofa od Nad Mullacha kako se spretno spušta kroz grmlje, tako nalik na dijete sa svojim vitkim leđima i sjajnim repom kose, pokreta brzih i nepromišljenih, Maegvvin se opet ispunila tupom, beznadnom ljubavlju. Činilo joj se tako smiješnim da se ona tako osjeća -visoko, štrkljavo dijete umirućeg čovjeka. To se pretvorilo u neku vrstu bijesa. Kad se Eolair okrenuo da joj pomogne prijeći jedan isturen kamen, namrštila se kao da joj je ponudio uvredu umjesto ruke.
Ljudi koji su se skutrili u malom lugu koji se nadnosio nad usjek zvan Moir Brach podigli su poglede s iznenađenjem kad su im se Eolair i Maegvvin približili, ali su odmah spustili lukove i pozvali par da im priđe. Vireći kroz guštik niz kameni prst po kojem je klisura bila nazvana, Maegwin je vidjela zarojenu gužvu mravolikih prilika na dnu, neka tri furlonga udaljenih.
"Prestao je govoriti tek maloprije", šapnuo je jedan od stražara -mlad dječak, očiju raširenih od nervoze. "Opet će početi, princezo, vidjet ćete."
Kao u dogovorenoj potvrdi, jedna od figura odvojila se od gužve ljudi u kacigama i ogrtačima koji su okruživali jedna kola sa zapregom. Prilika je podigla ruke do svojih usta i zastala okrenuta malo sjevernije od skrovišta promatrača.
"... posljednji put... " dopro je do njih njegov glas, prigušen udalje-nošću. "Nudim vam... taoce... uzvrat za..."
Maegwin se napela da razazna riječi. Obavijesti? "... o čarobnjakovu dječaku i... princezi."
Eolair je pogledao prema Maegvvin, koja je ukočeno sjedila. Zašto su htjeli nju?
"Ako nam ne kažete... gdje... princeza... mi ćemo... ove taoce." Čovjek koji je govorio - a Maegwin je u srcu bila uvjerena da je to sam Skali, već po položaju raširenih nogu i kiselu, podrugljivom tonu koji čak ni udaljenost nije mogla potpuno prigušiti - mahnuo je rukom i jedna nemirna figura u krpama svijetlog plavetnila izvedena je iz kola i dovedena do mjesta gdje je stajao. Maegvvin se zabuljila, osjećajući ružan pritisak na svojem srcu. Bila je sigurna da ta svijetloplava haljina pripada Cifghi... maloj Cifghi, slatkoj i glupoj.

"Ako nam ne kažete... Znate... princezi Miriamele, stvari... loše za ove..." Skali je mahnuo rukom i djevojka koja se opirala i tiho plakala - i koja možda nije stvarno Cifgha, pokušavala se Maegvvin uvjeriti - bačena je natrag na kola, među ostale blijede zatočenike, polegnute u redu na kolima poput prstiju.
Dakle, traže princezu Miriamele, zapanjila se - kćer Velikog kralja! Zar je pobjegla? Oteta?
"Zar ne možemo baš ništa učiniti?" šapnula je Eolairu. "I tko je taj 'čarobnjakov dječak'?"
Grof je grubo stresao glavom, s frustracijom u svakoj crti svoga lica. "Što bismo mogli učiniti, princezo? Nitko sretniji od Skalija da siđemo. Ima deset puta više ljudi od nas!"
Duge minute prošle su u tišini dok je Maegvvin gledala, s bijesom koji joj je potezao osjećaje kao zahtjevno dijete. Razmišljala je o tome što još može reći Eolairu i ostalima - kako bi im rado rekla da ako nitko od muškaraca ne želi ići s njom, da će sama sići dolje u Taig i spasiti Ska-lijeve zarobljenike... ili, vjerojatnije, hrabro poginuti u tom pokušaju. Sad je zbijena figura ispod njih, bez kacige, pokazujući sićušnu žutu mrlju koja je predstavljala kosu i bradu, opet prišla podnožju Moir Bracha.
' "Onda dobro!" zagrmio je. "... I Loken prokleo... ukočena leđa! Mi... i vodimo njih sa..." Mala figura pokazala je na kola. "Ali... ostaviti poklon!" Nešto je odvezano s jednog od konja, neki tamni zavežljaj, i bačeno pred noge Skaliju Oštronosom. "Samo za slučaj... čekate pomoć! ... Od slabe koristi protiv... Kaldskrvka!"
Tren kasnije uspeo se na svog konja i s grubim zovom roga on i njegovi Rimeržani odjahali su uz dolinu prema Hernvsadharcu, s kolima koja su klepetala za njima.
Čekali su cijeli sat prije nego što su se oprezno spustili niz guduru, krećući se napeto kao srna koja prelazi čistinu. Kad su došli do dna Moir Bracha, pritrčali su u crno zamotanom zavežljaju koji je Skali ostavio.
Kad su ga otvorili, ljudi su zavikali u užasu i zaplakali, teškim razdi-rućim jecajima bespomoćnog bola... ali Maegvvin nije prolila ni suze, čak ni kad je vidjela što su Skali i njegovi koljači učinili njezinu bratu Gvvvthinnu prije nego što je umro. Kad je Eolair spustio ruku na njezina ramena da je odvede od krvlju natopljenog ogrtača, ljutito ga je otresla. Onda se okrene i oštro ga ošamari po obrazu. Nije se zaštitio, samo je gledao u nju. Suze koje su mu punile oči, znala je, nisu bile od udarca - i u tom trenutku ga je zbog toga samo još više mrzila.
Ali njezine oči ostale su suhe.
Pahulje snijega ispunjavale su zrak - zamagljujući pogled, otežavajući odjeću, smrzavajući prste i uši do bolnog peckanja - ali Jiriki i njegova tri sithska pratioca kao da se nisu posebno obazirali na to. Dok su Simon i ostali teško napredovali na svojim konjima, Sithe su živahno hodali pred njima, često zastajući da ih jahači sustignu, strpljivi kao site mačke, s nerazjašnjivom smirenošću u svojim sjajnim očima. Hodajući cijelog dana, od izlaska do zalaska sunca, Jiriki i njegovi pratioci svejedno su djelovali jednako lakih koraka kad su se te večeri ulogorili kao i u zoru kad su bili krenuli.
Simon se s oklijevanjem primakao An'naiju, dok su ostali tražili drvo za večernju vatru.
"Mogu li ti postaviti nekoliko pitanja?" upitao je. Sitha je podigao svoj ravnodušni pogled. "Pitaj."
"Zašto je ujak princa Jirikija ljut što je on odlučio poći s nama? I zašto je poveo vas trojicu sa sobom?"
An'nai je podigao dugoprstu ruku do usana kao da želi prikriti smiješak, premda nikakva osmijeha nije bilo. Malo kasnije opet ju je spustio, otkrivajući isti neuznemiren izraz.
"Ono što se događa između princa i s'hue Khendraja'ara nije moje, pa ne mogu ni podijeliti." Jedanput je ozbiljno kimnuo. "Što se tiče onog drugog, možda će ti na to on sam najbolje odgovoriti... da, Jiriki?"
Simon je iznenađeno podigao pogled. Iza njega je stajao princ, tankih usana napetih u osmijeh.
"Zašto sam poveo ove ovdje?" upitao je Jiriki, širokim pokretom pokazujući od An'naija na drugu dvojicu Sitha, koji su se vraćali iz potrage kroz gusto pošumljen rub njihova logorišta. "Ki'ushapa i Sijandija sam poveo jer se netko mora brinuti za konje."
"Brinuti se za konje?"
Jiriki podigne jednu obrvu, onda pucne prstima. "Trolu," zazvao je preko ramena, "ako je ovo ljudsko dijete tvoj učenik, onda si zaista loš učitelj! Da, Seomane, konje - ili si očekivao da će se i oni kraj tebe penjati po planinama?"
Simon se našao zbunjen. "Ali... penjati? Konji? Nisam razmišljao o... hoću reći, zar ih ne bismo mogli jednostavno ostaviti? Pustiti ih?" Nije se činilo poštenim; ni u jednom trenutku nije se osjetio kao ništa više nego neki privezani ukras na ovom putovanju - osim, naravno, Bijele strijele - a sad ga je Sitha smatrao odgovornim za konje!
"Pustiti ih?" Jirikijev glas bio je oštar, gotovo ljut, ali lice mu je ostalo mirno. "Misliš, ostaviti ih da stradaju? Nakon što ste ih pojahali daleko dalje nego što bi sami od sebe otišli, trebalo bi ih osloboditi da se probiju natrag preko snježnih pustoši ili da umru?"
Simon se htio pobuniti, ukazati da to nije njegova odgovornost, ali zaključio je da se ne vrijedi svađati.
"Ne", rekao je umjesto toga. "Ne, ne bismo ih trebali ostaviti same da umru."
"Osim toga," rekao je Sludig, prolazeći pokraj njih s naramkom drva, "kako bismo se onda mi vratili?"
"Upravo tako", reče Jiriki, širegosmijeha; bio je zadovoljan. "Zato sam poveo Ki'ushapa i Sijandija. Oniće se brinuti za konje i spremiti stvari za moj... za naš povratak." Spojio je vrhove svojih kažiprsta, kao da označi neku vrstu zaokruživanja. "A An'nai," nastavio je, "malo je teže pitanje. Njegov razlog što je ovdje više je sličan mojem." Pogledao je prema drugom Sithi.

"Čast", rekao je An'nai, spuštenih očiju, zagledan u svoje isprepletene prste. "Vezao sam jednog Hikka Sta'ja - Nositelja strijele. Nisam pokazao odgovarajuće poštovanje za... svetog gosta. Tako, dolazim da se iskupim."
"Mali dug", rekao je Jiriki blago, "kad se usporedi s mojim velikim, ali An'naiće učiniti ono što mora."
Simon se pitao je li An'nai sam donio odluku ili ga je Jiriki nekako prisilio da im se pridruži. Bilo je teško shvatiti bilo što s tim Sithama, kako razmišljaju, što žele. Bili su tako prokleto različiti, tako polagani i tako profinjeni!
"Dođite sad", objavi Binabik. Sićušni plamičak palucao je pred njim, razgorijevao ga je dlanovima. "Sadćemo napraviti vatru i siguran sam da ćete svi biti željni malo hrane i vina, za zagrijavanje unutarnjih prostora."
U još nekoliko dana jahanja ostavili su sjevernu Aldheorte iza sebe, spuštajući se s posljednjih obronaka gorošljemskih bregova na ravnu, snijegom prekrivenu pustoš.
Bilo je stalno hladno, sad, svake duge noći, svakog tmurnog bijelog dana - gorko, grizuće hladno. Snijeg je stalno letio Simonu u lice, pikajući mu oči, paleći mu i raspucavajući usne. Lice mu je bolno pocrve-njelo, kao da je predugo bio na suncu, i jedva da je mogao držati uzde
svoga konja, koliko se tresao. Bilo je to kao da je zauvijek izbačen iz kuće, kazna koja se previše produžila. Međutim, nije bilo ničeg što bi mogao poduzeti da popravi stanje, osim da svakog dana Usiresu nudi bezglasne molitve za snagu koja će potrajati dok se ne ulogore.
Barem, tužno je razmišljao, a uši su mu gorjele čak i pod kukuljicom ogrtača, barem se Binabik zabavlja.
Trol je, zaista, bio u svom elementu - jahao je pred njima, poticao svoje suputnike, smijao se povremeno izčistog užitka, dok su on i Qan-taqa skakutali po sve višim zapusima. U dugim večerima oko vatre, dok su ostali smrtni suputnici drhturili i uljili svoje ledenom kišom natopljene rukavice i čizme, Binabik je objašnjavao razlike između raznih vrsta snijega, spominjao različite znakove koji upozoravaju na lavine, da bi ih sve pripremio na planine koje su se neumoljivo uzdizale na obzoru pred njima, oštre i nemilosrdne poput bogova sa svojim krunama od snijega.
Svakog dana je veliki planinski lanac pred njima djelovao sve veći a kao da mu se nisu ni stopu približili, koliko god daleko jahali. Nakon tjedan dana hladne, bezlične pustoši, Simon je počeo čeznuti za ozloglašenom šumom Dimmerskog, ili čak i za vjetrom šibanim visinama samih planina - za biločim osim ove beskrajne, do kosti smrzavajuće ravnice snijega.
Prošli su razvaline opatije Svetog Skendija šestog dana. Bile su gotovo posve pokrivene snježnim nanosima: samo je toranj kapele virio malo više iznad površine, željezno Drvo okruženo tijelom neke zmajo-like životinje krunilo mu je istrunuli krov. Podižući se iz mrazom otežale izmaglice pred njima, toranj je mogao biti i brod gotovo potonuo u moru čiste bjeline.
"Kakve god tajne skriva - što god zna o Colmundu ili maču Trnu -čuva ih predobro za nas", rekao je Binabik dok su im se konji probijali kroz snijeg koji je utapao opatiju. Sludig je opisao Drvo na svomčelu i srcu, uznemirenih očiju, ali Sithe su je polako obišli, zureći kao da nikad u životu nisu vidjeli ništa tako zanimljivo.
Kad su se putnici te večeri skutrili oko logorske vatre, Sludig je htio doznati zašto su Jiriki i njegovi pratioci proveli toliko vremena proučavajući izgubljenu opatiju.
"Zato", reče princ, "što nam se svidjela."
"Što to znači?" upitao je Sludig s ozlojeđenom zbunjenošću, pogledavajući prema Haestanu i Grimmricu kao da bi oni mogli znati što Sitha misli reći.
"Bolje je možda ne govoriti o tim stvarima", rekao je An'nai, praveći pokret izravnavanja ispruženih prstiju. "Svi smo sudruzi oko ove vatre."
Jiriki se načas ozbiljno zagledao u vatru, onda mu se licem raspuk-ne neki čudan, zločesti smiješak. Simon se čudio; ponekad je bilo tako teško razmišljati o Jirikiju kao išta starijem od sebe, tako je njegovo ponašanje povremeno djelovalo mladenački i nepromišljeno. Ali Simon se sjećao i pećine koja je gledala na šumu. Mladost i velika starost zbunju-juće su se miješali; takav je bio Jiriki.
"Mi se zagledamo u stvari koje nas zanimaju," rekao je Jiriki, "baš kao i smrtnici. Samo su razlozi različiti, a naše vjerojatno ne biste razumjeli." Njegov široki smiješakčinio se posve prijateljski, ali sad je Simon primijetio jednu pogrešnu notu, nešto što nije kako treba.
" "Pitanje je, sjevernjače," nastavi Jiriki, "zašto bi tebe naše zurenje tako uvrijedilo?"
Na trenutak se nad krug oko vatre spustila tišina, dok je Sludig čvrsto gledao u sithskog princa. Plamenovi su pucketali i prosipali iskre iz vlažnog drveta, a vjetar je tulio, tjerajući konje na nervozno poskakivanje.
Sludig spusti oči. "Možete gledati što god želite, naravno", rekao je, tužno se smiješeći; njegova plava brada bila je poprskana snijegom koji se topio. "Samo me to podsjetilo na Saegard - na Skipphavven. Bilo je kao da se rugate nečem što je meni drago."
"Skipphavven?" zagrmio je Haestan, utonuo u svoja krzna. "Nikad nisam za točuo. Što je to, crkva?"
"Brodovi..." rekao je Grimmric, mršteći svoje usko lice u prisjećanju. "Tamo ima brodova."
Sludig je kimnuo, ozbiljna lica. "Vi biste rekli Brodska luka. Tamo leže dugi brodovi Rimmersgarda."
"Ali Rimeržani ne plove!" iznenadio se Haestan. "Na cijelom Osten Ardu, nitko drugi nije tako za zemlju vezan!"
"Oh, ali jesmo." Sludigovo lice sjalo je u odsjaju vatre. "Prije nego što smo došli preko mora - kad smo živjeli u Ijsgardu, na izgubljenom Zapadu - naši očevi su spaljivali ljude i pokapali brodove. Ili barem tako kažu naše priče."
"Spaljivali ljude...?" zaprepastio se Simon.

"Mrtve", objasni Sludig. "Naši očevi gradili su mrtvačke brodove od mladog jasena i stavljali mrtve da izgore na vodi, šaljući svoje duše prema gore zajedno s dimom. Ali naši veliki dugi brodovi, oni koji su nas nosili svjetskim morima i rijekama - brodovi koji su bili naš život isto tako sigurno kao seljakova zemlja ili pastirovo stado - bili su pokopani u zemlju kad bi postali prestari da se njima plovi, tako da im duše odu u drveće, i pomognu mu da raste ravno i visoko i postane novi brod."
"Ali to je bilo preko oceana, rekao si - i to davno", istakao je Grim-mric. "Saegard je tu, nije li? U Osten Ardu?"
Sithe oko vatre bili su utihli i nepomični, pozorno prateći kad je Sludig odgovorio.
"I jest. To je mjesto gdje je kobilica Elvritova broda prvi put dotakla zemlju i gdje je on rekao: 'Došli smo preko crnog mora u svoj novi dom.'"
Sludig se ogledao po krugu. "Tamo su pokopali velike duge brodove. 'Nikad se nećemo vratiti preko tog zmajevima opsjednutog mora', rekao je Elvrit. Uzduž cijele doline Saegard u podnožju planina leže grobovi posljednjih brodova. Na istaci na rubu vode, ispod najvećeg humka, pokopali su Elvritov brod Sotfengsel, ostavivši samo njegov visoki jarbol da viri iz zemlje kao drvo bez grana - to je ono što sam vidio u svome umu kad sam ugledao opatiju."
Stresao je glavom, očiju sjajnih od uspomena. "Imela raste na Sot-fengselovu jarbolu. Svake godine, na dan Elvritove smrti, djevojke skupljaju bijele bobice imele i nose ih u crkvu..."
Sludigov glas se stišao. Vatra je siktala.
"Ono što ne spominješ", rekao je Jiriki nakon nekog vremena, "jest kako je tvoj rimerški narod došao u ovu zemlju samo da bi druge istjerao iz nje."
Simon je oštro uvukao dah. Osjećao je nešto poput ovog ispod prinčeve ravnodušne vanjštine.
Sludig je odgovorio s iznenađujućom blagošću, možda još razmišljajući o pobožnim djevama saegardskim. "Ne mogu promijeniti ono što su učinili moji preci."
"Ima istine u tome," reče Jiriki, "ali ni mi Zida'ya - mi Sithe - nećemo ponoviti pogrešku koju su naši rođaci učinili prije nas." Skrenuo je svoj vatreni pogled na Binabika, koji ga je odmjereno uzvratio. "Neke stvari bi morale biti jasne među svima nama, Binbiniqegabenik. Rekao sam samo istinu kad sam vam objasnio svoje razloge zašto vas pratim: imam određenog zanimanja za ono kamo idete i krhku, neobičnu vezu
između ljudskog djeteta i mene. Nemoj ni na tren povjerovati da dijelim vaše strahove ili borbe. Što se mene tiče, vi i vaš Veliki kralj možete se međusobno pretvoriti u prašinu."
"S poštovanjem, prinče Jiriki," rekao je Binabik, "ne razmatrate cijelu istinu. Da su samo borbe smrtnih kraljeva i prinčeva ono što nas zabrinjava, svi bismo branili Naglimund. Znate da nas petero, barem, imamo druge ciljeve."
"Onda znajte i ovo", reče Jiriki ukočeno. "Premda su godine koje su prošle od raskola između nas i Hikeda'ya - onih koje vi zovete Nornima - brojne kao snježne pahulje, ipak smo mi od jedne krvi. Kako bismo mogli stati na stranu došljaka protiv našeg roda? Zašto bismo, kad smo jednom zajedno hodali pod suncem, izlazeći s krajnjeg Istoka? Kakvu bismo odanost uopće mogli dugovati smrtnicima, koji su nas uništavali jednako željno kao što uništavaju i sve drugo... pa čak i sebe?"
Nitko od ljudi osim Binabika nije mogao susresti njegov hladni pogled. Jiriki je podigao jedan dug prst. "A onaj kojeg šapatom zovete Kraljem Oluje... onaj čije je ime bilo Ineluki..." Gorko se nasmijao dok su se suputnici meškoljili i drhtali. "Ah, čak je i njegovo ime strašno! On je jednom bio najbolji od nas - prelijep na pogled, mudar daleko preko shvaćanja smrtnika, blistav i razgoren kao plamen! - ako je on sad stvor tamnog užasa, hladan i pun mržnje, čija je to krivnja? Ako sad, bestjelesan i željan osvete, smjera zbrisati ljudsku rasu s lica ove zemlje kao prašinu sa stranice -zašto se ne bismo radovali? Nije Ineluki taj koji nas je potjerao u izgnanstvo, tako da se moramo skrivati među tamnim dr-većem Aldheorte kao jeleni, uvijek u strahu da nas netko ne opazi. Mi smo hodali Osten Ardom po suncu prije nego što je čovjek došao i djela naših ruku bila su predivna ispod zvijezda. Sto su nam smrtnici ikad donijeli osim patnje?!"
Nitko nije mogao odgovoriti, ali u tišini nakon Jirikijevih riječi podigao se žaloban, tih zvuk. Zastao je u tami, pun nepoznatih riječi, melodije nebeske ljepote.
Kad je završio s pjesmom, An'nai je pogledao prema ušutjelom princu i svojim sithskim sudruzima, onda prema onima koji su sjedili pre-koputa njih, odvojeni plesom plamenova.
"To je naša pjesma koju su smrtnici jednom pjevali", promrmljao je. "Zapadni ljudi voljeli su je od davnina i dali su joj riječi na svom jeziku. Ja ću... pokušat ću joj dati riječi na vašem jeziku."
Pogledao je prema nebu dok je razmišljao. Vjetar je usporavao. Snježna je mećava zamirala, zvijezde su bljesnule, hladne i udaljene.
"Mahovina raste na kamenju Seni Ojhise."
Zapjevao je An'nai konačno, kliktaji i tekući samoglasnici sithskog govora bili su prigušeni.
"Sjene oklijevaju, k'o da osluškuju Sjajne kule Da'ai Chikize gusto drveće grli Sjene sve šapuću, tamne na listovima.
Duga trava iznad Enki-e-Shao'saye ljulja se Sjene rastu, na travi se produljuju Pod pokrovom svijeća Nenais'u umrli Potok tih prazninu mjesto žalobnika ima
Kamo su otišli?
Sad su šume sva tišina

Kamo su otišli?
Pjesma je nestala.
Zašto više neće doći
Plesati u sumrak?
Njihove svjetiljke vjesnici zvijezda
Na kraju dana..."
Dok se An'naijev glas podizao, milujući žalobne riječi, Simon je osjetio čežnju kao nikad u životu - nostalgiju za domom koji nikad nije poznavao, dojam gubitka zbog nečeg što nikad nije bilo njegovo. Nitko nije progovorio dok je An'nai pjevao. Nitko ne bi mogao.
"More udara Jhind-T'senei tamne ulice Sjene se skrivaju, u tamnim špiljama drijemaju Plavi led mrzne Tumet'ai, u grobu su vrtovi vrli Sjene su mrlje na tkanju što Vrijeme ga prima.
Kamo su otišli?
Sad su šume sva tišina
Kamo su otišli?
Pjesma je nestala.
Zašto više neće doći
Plesati u sumrak?
Njihove svjetiljke vjesnici zvijezda
Na kraju dana..."

Pjesma je završila. Vatra je bila osamljena točka svjetla na pustopoljini sjenki.

Zeleni šator stajao je sam u vlažnoj praznini ravnice pred zidovima Naglimunda. Strane su mu se nadimale i podrhtavale na vjetru, kao da je on jedini, od svih drugih stvari što bi se mogle neviđene kretati po tom velikom otvorenom prostoru, bio zadihano živ.
Škrgućući zubima protiv praznovjernog drhtaja, premda je vlažan, prodoran vjetar bio dovoljan razlog za cvokotanje, Deornoth je pogledao prema Jošui, koji je jahao malo ispred.
Pogledaj ga, pomislio je. Kao daje već ugledao brata - kao da mu oči mogu prodrijeti kroz zelenu svilu i crni zmajevski grb, ravno u Elijino srce.
Gledajući natrag prema trećem i posljednjem članu njihove skupine, Deornoth je osjetio kako mu već teško srce tone još dublje. Mladi vojnik kojeg je Jošua silom htio povesti - Ostrael mu je bilo ime - djelovao je spreman da se onesvijesti od čistog straha. Grube, četvrtaste crte njegova lica, njihovo sunčano crvenilo već izblijedjelo od tmurnih tjedana proljeća, bile su zgrčene u jedva suzdržanom užasu.
Aedon nam pomogao ako bude trebao biti od ikakve koristi. Zašto li ga je Jošua odabrao?
Dok su se polako približavali, zaklopci šatora su se razdvojili. Deornoth se napeo, spreman da zgrabi svoj luk. Imao je trenutak da se pro-kune što je dopustio svom princu tako glup, glup potez, ali vojnik u zelenom ogrtaču koji se pojavio samo ih je pogledao bez znatiželje. Zatim korakne u stranu od vrata, držeći zaklopce otvorenim.
Deornoth je dao Jošui znak da pričeka i podbo svog konja u brz krug oko zelenog šatora. Bio je velik, desetak koraka ili više sa svake strane, i pričvrsni konopci su podrhtavali od njegove vjetrom pokretane težine, ali ugažena trava svuda okolo nije skrivala zasjede.
"Dobro, Ostraele," rekao je vraćajući se, "ti ćeš stajati ovdje, pokraj ovog čovjeka," pokazao je na drugog vojnika, "s bar jednim ramenom vidljivim kroz vrata u svakom trenutku, dobro?"
Shvativši bolećiv osmijeh mladog kopljanika kao potvrdu, Deornoth se okrenuo kraljevu stražaru.Čovjekovo bradato lice bilo je poznato; sigurno ga je viđao u Visotvrđi. "Ako bi i ti stajao kraj vrata, bilo bi to bolje za sve."
Stražar je zgrčio usnice, ali se za korak približio ulazu.
Jošua je već sjahao i kretao je prema vratima, ali Deornoth je hitro prošao kroz njih ispred njega, s jednom rukom položenom lagano na balčak mača.
"Nema baš potrebe za takav oprez, Deornoth", rekao je mek, ali prodoran glas, "tako ti je ime, zar ne? Konačno, svi smo mi ovdje časni ljudi."
Deornoth je zatreptao kad je Jošua ušao iza njega. Unutra je bilo strašno hladno i mračno. Zidovi su blago svjetlucali, puštajući unutra samo zeleni dio vanjskog svjetla, kao da su oni u šatoru plutali u krupnom, ali ne savršeno izbrušenom smaragdu.
Jedno blijedo lice nadnijelo se nad njega, očiju crnih kao rupe koje vode u ništavilo. Prvratesova purpurna halja bila je hrđavo smeđa u zelenom polumraku, boje osušene krvi. "I Jošua!" rekao je, s užasnim veseljem u glasu. "Opet se srećemo. Tko bi ikad pomislio daće se toliko stvari dogoditi od našeg posljednjeg razgovora...?"
"Začepi usta, svećenice - ili što već jesi", odrezao je princ. Bilo je takve hladne snage u njegovu glasu da je čak i Prvrates zatreptao s iznenađenjem, kao prestrašeni gušter. "Gdje je moj brat?"
"Tu sam, Jošua", rekao je neki glas, dubok, ispucani šapat koji kao da je bio odjek vjetra.

Jedna figura sjedila je u stolcu visokog naslona u kutu šatora, s niskim stolom postavljenim u blizini, i još jednim stolcem pred njim - jedini namještaj u prostranu, zasjenjenu šatoru. Jošua se primakao. Deornoth je čvršće stisnuo svoj ogrtač i krenuo za njim, više iz potrebe da ne ostane s Prvratesom nego iz bilo kakve žurbe da vidi kralja. Princ se spustio na stolac prekoputa svog brata. Elija je sjedio, čudno ukočen, očiju sjajnih poput dragulja na sokolastu licu, crne kose i blijeda čela zarobljenih željeznom krunom Visotvrđe. Oslonjen među njegovim nogama bio je mač, u toku od crne kože. Moćne ruke Velikog kralja ležale su na jabuci, iznad čudnog dvostrukog balčaka. Premda se načas zabuljio, Deornothove oči nisu htjele ostati na maču; pružao mu je vrtoglav dojam mučnine, kao da baca pogled s neke velike visine. Umjesto toga pogledao je opet u kralja, ali to jedva daje bilo nešto bolje: u stravično hladnom šatoru, zraka tako smrznuta da je izmaglica daha plutala pred Deornothovim očima, Elija je nosio samo kožuh bez rukava, bijelih mišica golih sve do teških grivni, s tetivama koje su pulsirale pod kožom kao nekim neovisnim, vlastitim životom.
"Dakle, brate," rekao je kralj pokazujući zube u osmijehu, "dobro izgledaš."
"Za razliku od tebe", rekao je Jošua bezizražajno, ali Deornoth je primijetio brigu u njegovim stisnutim očima. Nešto je ovdje bilo užasno krivo; svatko je to mogao osjetiti. "Ti si zatražio pregovore, Elija. Što hoćeš?"
Kralj je suzio oči, sklanjajući ih u zelenu sjenu, i dugo čekao prije nego što je odgovorio. "Svoju kćer. Želim svoju kćer. Ima još jedan... jedan dječak - ali on je manje važan. Ne, prije svega želim Miriamele. Ako mi je predaš, dat ću svoju riječ sigurnog prolaza svim ženama i djeci u Naglimundu. U suprotnom, svi koji se skrivaju iza njegovih zidova i prkose mi... umrijet će."
Ovo posljednje izrekao je s takvim nehajnim nedostatkom zlobe da se Deornoth trgnuo od gladna izraza koji je otvoreno zapalucao po njegovu licu.
"Nemam je, Elija", odgovorio je Jošua polako.
"Gdje je?"
"Ne znam!"
"Lažeš!" Kraljev glas bio je tako pun bijesa da je Deornoth zamalo isukao mač, očekujući da će Elija iskočiti iz svoga stolca. Umjesto toga, kralj je ostao gotovo nepokretan, samo mahnuvši Prvratesu da mu ponovno napuni pehar iz vrča punog neke crne tekućine.
"Nemoj me smatrati lošim domaćinom zato što tebe ne nudim", rekao je Elija nakon stoje potegao jedan dug gutljaj; mrko se osmjehnuo. "Bojim se da ti ovo piće ne bi godilo." Dodao je čašu Prvratesu, koji ju je oprezno prihvatio i odložio na stol. "Dakle", nastavi Elija, gotovo razumnim tonom, "zar si ne možemo prištedjeti ovu beskorisnu međuigru? Ja hoću svoju kćer i dobit ću je." Glas mu je postao groteskno plačljiv. "Zar otac nema prava na kćer koju je volio i podigao?"
Jošua duboko uzdahne. "Kakva prava na nju polažeš, stvar je između tebe i nje. Ja je nemam i ne bih ti je predao nevoljnu kad bih je imao." Nastavio je žurno, prije nego što je kralj mogao nastaviti. "Daj, Elija, molim te - jednom si mi bio brat, u svemu. Otac nas je obojicu volio, tebe više nego mene, ali još je više volio ovu zemlju. Zar ne vidiš što radiš? Ne samo s ovom borbom - Aedon zna da je ova zemlja vidjela dosta rata. Ali ovdje ima još nešto. Prvrates zna o čemu govorim. On je bio taj koji te poveo prvim koracima niz taj put, u to ne sumnjam!"
Deornoth je vidio kako se Prvrates okrenuo, ispustivši iznenađen oblačić daha na prinčeve riječi.
"Molim te, Elija", rekao je Jošua, mrka lica punog jada. "Okreni leđa putu koji si odabrao, pošalji taj prokleti mač onim svetogrdnim stvorovima koji bi htjeli otrovati tebe i cijeli Osten Ard... a jaću položiti svoj život u tvoje ruke. Otvorit ću ti vrata Naglimunda kao djevojka koja otvara ljubavniku prozor! Prevrnutću svaki kamen na nebu i na zemlji da pronađem Miriamele! Odbaci taj mač, Elija! Odbaci ga! Nije slučajno nazvan Tugom!"
Kralj je buljio u Jošuu kao izbezumljen. Prvrates, mrmljajući, pojuri naprijed, ali Deornoth je skočio i uhvatio ga. Svećenik se migoljio pod njegovom čvrstom rukom kao zmija. Dodir mu je bio užasan, ali Deornoth se nije dao.
"Ne miči se!" siknuo je u Prvratesovo uho. "Makar me raznio nekom čarolijom, svejedno ću ti sasjeći život prije nego što umrem!" Ubo je bok purpurne halje svojim potegnutim bodežom, taman dovoljno da dotakne zaklonjeno meso. "U ovome ti nema mjesta - kao ni meni. Ovo je između braće."
Prvrates se smirio. Jošua se nagnuo naprijed, gledajući u Velikog kralja. Elija je i dalje buljio, kao da ne može vidjeti što je pred njim.
"Ona je prekrasna, moja Miriamele", napola je šapnuo. "U njoj ponekad vidim njezinu majku Hvlissu -jadna, mrtva djevojka!" Kraljevo lice,čas prije smrznuto u zloći, propalo je u zbunjenost. "Kako je Jošua mogao dopustiti da se to dogodi? Kako je mogao? Bila je tako mlada..."
Naslijepo, njegova bijela ruka je posegnula. Jošua je ispružio ruku čas prekasno. Umjesto da je uhvate, kraljevi dugi, hladni prsti spustili su se na kožom povezan batrljak prinčeva desnog zgloba. Oči su mu planule u život, a lice mu se ukočilo u masku bijesa.
"Idi u svoju rupu, izdajice!" zarežao je kad je Jošua povukao ruku. "Lažac! Lažac! Srušitću ti ga oko nogu!"
Iz kralja je izbijala takva mržnja da je Deornoth zateturao unatrag, puštajući Prvratesa da se izmigolji.
"Uništit ću te tako potpuno", grmio je Elija, vrpoljeći se u svom stolcu dok je Jošua prilazio vratima šatora, "daće Bog Svemoćni tražiti tisuću godina i neće naći čak ni tvoju dušu!"
Mladi vojnik Ostrael bio je toliko prestrašen izrazima na licima princa i Deornotha da je tiho plakao cijelim, vjetrom potresanim, putem natrag u natmurene zidove Naglimunda.

Hladna vatra i škrti kamen

San se postupno povukao, topeći se poput magle, zastrašujući san u kojem je bio okružen davećim zelenim morem. Nije postojalo gore ni dolje, samo raspršeno svjetlo svuda uokolo ičeta oštrih sjenki, morskih pasa, svaki s beživotnim crnim Prvratesovim očima.

x Dok je more iščezavalo, Deornoth se probio na površinu, mlatarajući iz sna u bezvoljnu polubudnost. Zidovi stražarske vojarne bili su poprskani hladnom mjesečinom, a mirno disanje drugih ljudi bilo je poput vjetra koji se probija kroz suho lišće.

Srce mu je još brzo treptalo u grudima kad je osjetio kako san opet poseže da preuzme njegovu iscrpljenu dušu, tješeći ga pernatim prstima, bezglasno mu šapćući u uho. Počeo je kliziti natrag, plimni poziv sna bio je nježniji nego prije. Ovaj put gaje odnio na jedno svjetlije mjesto, neko mjesto jutarnje orošenosti i blagog podnevnog sunca: posjed njegova oca u Hewenshiru, gdje je odrastao obrađujući polja uz svoje sestre i stariju braću. Dio njega nije napustio vojarnu - bližila se zora, znao je, devetog dana juvena - ali jedan drugi dio vratio se u prošlost. Opet je osjećao miris preorane zemlje i čuo strpljivo škripanje tragova, pluga odmjereno pijukanje kolskih kotača dok je vol vukao kola niz put prema trgovištu.

Škripanje je postalo glasnije, točno kad je prodoran, blatni miris brazdi počeo blijedjeti. Plug je dolazio bliže; teretna kola zvučala su odmah iza njega. Zar je volar zaspao? Zar je netko pustio volove da lutaju gazeći polja? Osjetio je djetinji užas.

Tata će biti jako ljut -jesam li to ja kriv? Jesam li ih ja trebao paziti?

Znao je kako će mu otac izgledati. Rošavo, bijesom ispjegano lice koje ne želi čuti nikakve isprike, lice, mladom Deornothu se uvijek činilo, Boga koji šalje grešnika dolje u Pakao. Majko Elizija. Tata će me remenom...

Sjeo je na svom ležaju, teško dišući. Srce mu se spoticalo jednako kao i poslije sna o morskim psima, ali je počelo usporavati kad se ogledao po vojarni.

Kako si već dugo mrtav, oče? zapitao se, zglobom brišući znoj koji se brzo hladio na čelu. Zašto me još progoniš? Zar nisu godine i molitve... ?

Deornoth je odjedanput osjetio hladan prst straha kako mu prelazi niz kralježnicu. Sad je budan, zar ne? Onda zašto nije nemilosrdna škri-pava buka nestala zajedno s njegovim polusnom?

U času se našao na nogama, vičući. Duh mrtvog oca bio je otpuhnut kao svijeća.

"Dižite se, ljudi, dižite se! Na oružje! Opsada je počela!"

Navlačeći verižnjaču, pošao je niz red ležajeva, udarcima budeći omamljene i vinom ošamućene, dovikujući upute onima koje je njegov prvi povik naglo vratio u život.Čuli su se uzvici uzbune iz stražarnice nad njima i isprekidano blejanje trube.

Kaciga mu je nakrivo sjedila na glavi, a štit mu je udarao o bok kad je oteturao kroz vrata, boreći se s pojasom svoga mača. Gurnuvši glavu u drugu prostoriju vojarne, vidio je njezine stanovnike već na nogama i u procesu naoružavanja.

"Hej, Naglimunđani!" doviknuo je, mašući jednom šakom dok je drugom pridržavao pojas. "A sad kušnja, Bog nas ljubio, sad kušnja!"

Nasmiješio se nesuvislom poviku koji mu je odgovorio i uputio se prema stubištu, ispravljajući si kacigu.

Vrh Velike stražarnice, na zapadnom bedemu, djelovao je čudno kljast u svjetlu polumjeseca nad glavama: utvrđivanje je bilo dovršeno prije samo nekoliko dana, drveni zidovi i krov koji će zaštititi branitelje od strijela. Vrh stražarnice već je brujao od djelomično odjevenih stra-žara. Bili su kao lepetave prilike čudno isprugane mjesečevim zrakama koje su curile kroz proreze u zidovima utvrde.

Baklje su procvjetale uza zid, a strijelci i kopljanici zauzimali su svoje položaje. Još jedna truba je zaskvrčala, kao pijetao koji je odustao od čekanja zore, pozivajući još vojnika u dvorište ispod zida.

Prodorno stenjanje drvenih kotača postalo je glasnije. Deornoth se zabuljio preko ogoljene padine pred gradskim zidom, tražeći izvor buke - znajući što će to biti, ali svejedno nespreman na stvarni prizor.

"Božjeg mu prokletog Drveta", prokleo je.Čuo je čovjeka pokraj sebe kako ponavlja psovku.

Krećući se prema njima polako kao šepavi divovi, dobivajući oblik u sumraku prije zore, bilo je šest velikih opsadnih kula, drvenih vrhova visokih kao i moćni vanjski zid Naglimunda. Prekrivene sa svih strana obješenim tamnim kožama, vukle su se naprijed poput medvjeda visokih poput drveća i četvrtastih glava; gunđanje i uzvici skrivenih ljudi koji su ih gurali i škripa kotača, velikih kao kuće, djelovali su kao glasovi čudovišta neviđenih još od Najstarijih dana.

Deornoth je osjetio ne posve neugodnu navalu straha. Kralj je konačno stigao i sad je njegova vojska bila pred njihovim vratima. U ime dobrog Boga, ljudi će jednog dana pjevati o ovome, što god se dogodilo!

"Čuvajte strijele, budale jedne!" povikao je, kad je nekoliko branitelja ispalilo slijepe hice u tamu, sa strijelama koje su pale vidljivo pre-kratko u odnosu na njihove, još udaljene, mete. 'Čekajte, čekajte, čekajte! Ubrzo će doći bliže no što biste htjeli!"

Elijina vojska, u odgovor na cvat vatre na zidovima Naglimunda, pustila je svoje bubnjeve da zagrme kroz tamu. Bila je to glasna protegnuta tutnjava koja se postupno oblikovala u hodajući dvodijelni ritam divovskih koraka.

Branitelji su potegnuli trube sa svake kule - kao slabašan i plehnat zvuk naspram halabuke bubnjeva, ali zvuk koji je ipak značio život i otpor.
Deornoth je osjetio nečiji dodir na svom ramenu i podigao pogled da vidi dvije oklopljene prilike pokraj sebe: Isorn s medvjeđom kacigom i namršteni Einskaldir u neurešenoj čeličnoj kapi, samo mu se metalni kljun spuštao preko nosa. Oči tamnobradog Rimeržanina gorjele su kao baklje kad je spustio čvrstu ruku na sina svoga gospodara, Isgrimnura, gurnuvši Isorna pažljivo ali nasilno s puta, tako da može prći parapetu. Zureći u tamu, Einskaldir je pseći zarežao ispod glasa.
"Tamo," siknuo je, pokazujući na podnožja opsadnih kula, "pri stopalima velikih medvjeda. Bacači kamena i ovan." Pokazao je druge krupne strojeve koji su se kretali u pratnji kula. Bilo je nekoliko katapulta, dugih, snažnih ruku zapetih unatrag kao glave preplašenih zmija. Drugi su izgledali samo kao kožom prekrivene kutije, mehanizama skrivenih u oklopu, zamišljeni da sigurno poput tvrdokornih rakova prođu kroz strijele i kamenje do zida, gdje će provesti zadaće koje su im bile namijenjene.
"Gdje je princ?" upitao je Deornoth, nesposoban da odvoji pogled od pužućih strojeva.
"Stiže", odgovorio je Isorn, istežući se na prste i pokušavajući vidjeti preko Einskaldira. "Bio je s Jarnaugom i glavnim arhivarom otkako ste se vratili s pregovora. Nadam se da spremaju nekočudesno sredstvo koje će nam dati snagu ili iscrpsti kraljevu. Uistinu, Deornoth pogledaj ih sve." Pokazao je na tamne, zarojene prilike kraljeve vojske, brojne poput mrava iza sporih kula. "Ima ih tako prokleto mnogo."
"Za rane Aedonove", zarežao je Einskaldir, osvrnuvši se crvenim očima natrag na Isorna. "Neka dođu. Prožvakat ćemo ih i ispljunuti."
"Eto", rekao je Deornoth. Nadao se da je uspio prizvati smiješak na lice kao što je bio i namjeravao. "S Bogom, princem i Einskaldirom, čega se imamo bojati?"
Kraljeva vojska izašla je na ravnicu po tragu opsadnih strojeva, rojeći se preko maglom natopljenih livada kao muhe na zelenoj kori jabuke. Šatori kao da su posvuda iznicali iz vlažne zemlje poput uglatih gljiva.
Zora je tiho stigla dok su se opsjedači smještali. Skriveno sunce od-gulilo je samo jedan sloj noćne tame, ostavljajući svijet obješen u raspršenom sivom svjetlu.
Velike opsadne kule, koje su već jedan dugi sat stajale na mjestu poput zadrijemalih stražara, odjedanput su opet krenule naprijed. Vojnici su trčkarali unutra i van između moćnih kotača, povlačeći konope, masivni strojevi naporno su se kotrljali uz brijeg. Konačno su došli u domet; strijelci na bedemu su ispalili, vičući s užasnutom radošću kad su strijele sikćući poletjele, kao da su sa strunama svojih lukova otpustili i čvrste uzde svojih srca. Nakon prvog nesigurnog vala počeli su pronalaziti domet; mnogi kraljevi ljudi pali su mrtvi na putu ili su ležali ranjeni, vrišteći dok su ih nemilosrdni kotači njihovih vlastitih strojeva drobili u ledinu. Ali za svakog koji bi pao, proboden strijelom, drugi u plavo zagrnut vojnik poskočio bi s kacigom naprijed da preuzme vučni konop. Opsadne kule grmjele su prema zidovima, neusporene.
Sad su kraljevi strijelci na tlu bili dovoljno blizu da uzvrate vatru. Strijele su lepršale amo i tamo između bedema i tla pod njima poput izbezumljenih pčela. Strojevi su klopotali i škripali prema vanjskom zidu. Sunce se načas probilo; bedemi su već mjestimice bili poškropljeni crvenilom, kao nekom blagom kišom.
"Deornothe!" Vojnikovo bijelo lice, isprugano prljavštinom, sjalo je u kacigi kao pun mjesec. "Grimsted ti kaže da dođeš, i to brzo! Donijeli su ljestve do zida ispod Dendinisova Tornja!"
"Drva mu!" Deornoth je frustrirano stisnuo zube i okrenuo se da potraži Isorna. Rimeržanin je uzeo luk od jednog ranjenog stražara i
pomagao je da posljednih nekoliko lakata između najbližeg opsadnog tornja i zida ostane čisto, probijajući svakog vojnika koji je bio dovoljno budalast da izađe ispod zaštitnih skuta zaustavljenog tornja i pokuša dohvatiti opuštene vučne konope koji su lepršali na vjetru.
"Isorne!" povikao je Deornoth, "dok mi držimo tornjeve na udaljenosti, oni su donijeli ljestve na jugozapadni zid!"
"Onda idi!" Isgrimnurov sin nije podigao pogled s vrha svoje strijele. "Pridružitću ti se kad uzmognem!"
"Ali gdje je Einskaldir?" Krajičkom oka vidio je glasnika kako poskakuje gore-dolje u prestrašenom nestrpljenju. "Bog zna!"
Opet preklevši u bradu, Deornoth je spustio glavu i nezgrapno potrčao za glasnikom sira Grimsteda. U prolazu je prikupio pet-šest stražara, umornih ljudi koji su načas prilegli u zaklonu bedema da povrate dah. Pozvani, sa žaljenjem bi zatresli glavama, ali bi navukli kacige i pošli za njima; Deornothu se vjerovalo; mnogi su ga zvali prinčevom desnom rukom.
Ali Jošua baš nije imao sreće sa svojom prvom desnom rukom, pomislio je Deornoth kiselo dok se grbio prolazeći po kruništu, oznojen usprkos hladnom sivom zraku. Nadam se da će ovu dulje zadržati. I uopće, gdje je princ? Ako bi ikad morao biti vidljiv...
Zaokrećući oko velikog trupa Dendinisova Tornja, zapanjio se videći kako se sir Grimstedovi ljudi povlače, a zarojene crvene i plave boje ljudi baruna Godvviga iz Cellodshira prelijevaju se preko bedema i na vanjski zid.
"Za Jošuu!" povikao je, skačući naprijed. Ljudi iza njega ponovili su uzvik. Sukobili su se s napadačima s metalnim udarom mača o mač i na trenutak potisnuli Cellodshirce natrag. Jedan je pao sa zida, vrišteći, mašući rukama kao da bi ga hladan vjetar mogao podići. Grimstedovi ljudi su se ohrabrili i krenuli naprijed. Dok su se opet borili, Deornoth je otrgnuo helebardu iz ukočenog stiska jednog opruženog tijela, podni-jevši snažan udarac u

tijelo od nečijeg zalutalog drška koplja, te odgurnuo prve visoke ljestve od zida. Tren kasnije dvojica njegovih stražara su mu se pridružila i zajedno su prevrnuli ljestve; srušile su se zadrhtalo u prazan prostor dok su se napadači na njima držali i psovali, usta razjapljenih kao da su crne prazne rupe. Načas su ljestve slobodno stajale, na pola puta između neba i zemlje i okomite na oboje; onda su se pre-vrnule prema natrag i prema zemlji pod sobom, odbacujući vojnike kao voće s protresene grane.
Uskoro su svi osim dvojice crveno-plavih ležali na zidu u vlastitoj krvi. Branitelji su odgurnuli preostalih troje ljestava, a Grimsted je naredio svojim ljudima da otkotrljaju jedan od krupnih kamena koje nisu imali vremena maknuti na početku napada. Gurali su ga preko jednog niskog mjesta na zidu, tako da je s praskom pao dolje na srušene ljestve, drobeći ih kao drvo za potpalu i ubijajući jednog od ljudi s ljestava koji je sjedio tamo gdje je bio pao, slaboumno zureći dok se veliki kamen kotrljao dolje na njega.
Jedan od stražara među braniteljima - bradati mladi čovjek koji je jednom kockao s Deornothom - ležao je mrtav, vrata slomljena rubom štita. Četiri sir Grimstedova čovjeka također su pala, opušteno kao vjetrom oborena strašila među sedmoricom ljudi iz Cellodshira koji također nisu preživjeli propali napad.
Deornoth je osjećao udarac u želucu, stajao je teško dišući kad je krezubi Grimsted došepesao i stao do njega, s neravnom, krvavom rupom na sari svoječizme.
"To je sedam tu i još šest palih s ljestava", rekao je vitez, zadovoljno zureći u izvijena tijela i lomljavu pod njima. "I svi niz zid isto tako. Gubi puno više nego mi, kralj Elija, puno više."
Deornoth je osjećao mučninu, a njegovo ozlijeđeno rame je lupalo kao da je netko u njega zabio čavao.
"Kralj ima... puno više nego mi", odgovorio je. "... Može ih... odbacivati kao ljuske od jabuka." Sad je znao daće povratiti i prišao je rubu zida.
"Ljuske od jabuka..." rekao je ponovno, i nagnuo se preko zida, s previše bola da bi se sramio.
osuo
"Pročitaj ponovno, molim te", rekao je Jarnauga tiho, zureći u svoje isprepletene prste.
Otac Strangveard podigao je pogled, iscrpljenih usta otvorenih da oblikuje pitanje. Umjesto toga, potresan udarac izvana prelio je izraz panike preko lica jednookog svećenika pa je brzo opisao znak Drveta na prsima svoje crne halje.
"Kamenje!" rekao je piskutava glasa. "Oni... oni bacaju kamenje preko zida! Zar ne bismo... nema li...?"
"Ljudi koji se bore na zidovima također su u opasnosti", rekao je stari Rimeržanin, smrknuta lica. "Mi smo ovdje zato što najbolje služimo ovdje. Naši sudruzi traže jedan mač na bijelom sjeveru, protiv smrtonosnih opasnosti. Drugi je već u rukama našeg neprijatelja, čak i dok nam opsjeda zidove. Ono malo nade što ima da otkrijemo što se dogodilo s Fingilovom oštricom Minnevar leži na nama." Izraz mu se smek-šao dok je promatrao zabrinutog Strangvearda. "Ono malo kamenja koje dospije do branič-kule mora prijeći preko visokog zida iza ove sobe. Mi smo u maloj opasnosti. A sad, molim te, opet pročitaj taj odlomak. Ima u njemu nečeg što ne mogu sasvim uhvatiti, ali čini se važnim."
Visoki svećenik nekoliko trenutaka je zurio dolje u stranicu. Kad je soba pala u tišinu jedan val uzvika i krikova, prigušen udaljenošću, pri-krao se kroz prozor kao izmaglica. Strangveardova usta se tržnu.
"Čitaj", predloži Jarnauga. Svećenik je pročistio grlo.
"... / tako je Ivan otišao dolje u tunele ispod Visotvrđe - zapareni
ispusi i oznojeni prolazi živi od daha Shurakaijeva. Naoružan samo
., kopljem i štitom, dok se i koža samih njegovih čizama dimila kako se
približavao zmajevu gnijezdu, bio je, nema nimalo sumnje, onoliko
prestrašen koliko će ikad biti u svom dugom životu... "
Strangveard se prekine. "Kakva je korist od toga, Jarnauga?" Nešto je udarilo o tlo na nevelikoj udaljenosti, a zvuk je bio poput pada divova čekića. Strangveard se stoički pravio da ne primjećuje. "Hoćeš... hoćeš li da nastavim? Kroz cijelu bitku kralja Ivana i zmaja?"
"Ne." Jarnauga je mahnuo kvrgavom rukom. "Idi na zadnji odlomak."
Svećenik je pažljivo okrenuo nekoliko listova.
"... / tako se dogodilo da je opet izašao na svjetlo, usprkos tomu što nitko nije očekivao njegov povratak. Ono malo ljudi koji su ostali na ulazu u pećinu - samo po sebi znak velike hrabrosti, jer tko je mogao znati što se može dogoditi na vratima tunela razbjesnjela zmaja ? - izustili su velike zakletve radosti ičuđenja; radosti, kad su ugledali Ivana od Warinstena kako živ izlazi iz zmajeva gnijezda, ičuđenja na masivnu pandžu, grimiznih krljušti i zakrivljenih čaporaka, koju je nosio na svom okrvavljenom ramenu. Kad su krenuli vičući niz cestu pred njim, vodeći mu konja slavodobitno kroz vrata Erchestera, narod je zapanjeno izašao na prozore i ulice. Neki kažu da su oni koji su najglasnije bili proricali Ivanovu strašnu smrt i teške posljedice postupka mladog viteza, bili sad najglasniji u svojim pohvalama velikog djela. Kako se vijest širila, ceste su se brzo ispunjavale oduševljenim građanima koji su bacali cvijeće pred Ivana dok je jahao, Svjetloklina podignuta visoko pred sobom poput baklje, kroz grad koji je sad bio njegov..."
S uzdahom, Strangveard je brižno vratio stranice rukopisa u kutiju od cedrovine u kojoj ih je sada čuvao. "Divna i zastrašujuća priča, rekao bih, Jarnauga, a Morgenes, hmmm, da, on divno pripovijeda - ali od kakve je to nama koristi? - sa svim poštovanjem, shvaćaš."

Jarnauga je zaškiljio prema svojim izbočenim zglavcima i namrštio se. "Ne znam. Nešto, ima nešto u tome. Doktor Morgenes, bio to namjeravao ili ne, stavio je nešto tamo unutra. Nebo i oblaci i kamenje! Zamalo mi je na dohvatu! Osjećam se kao slijepac!"
Još jedan val buke došao je kroz prozor; glasni, zabrinuti uzvici i težak zveket oklopa kad ječeta stražara protrčala pokraj njih po dvorištu.
"Ne mislim da imamo još puno vremena za razmišljanje, Jarnauga", reče Strangveard konačno.
"Ni ja", rekao je starac i protrljao oči.
Cijelo poslijepodne plima vojske kralja Elije bacala se o kamene litice Naglimunda. Slabo sunčano svjetlo hvatalo je svjetlucave krhotine odraza s uglačana metala dok je val za valom vojnika s verižnjačama i kacigama gmizao uz ljestve, samo da bi bio odbačen od branitelja dvorca. Tu i tamo kraljeve snage pronašle bi trenutni prekid u krugu smrknutih ljudi i škrtog kamena, ali uvijek su se našli odbijeni. Debeli Ord-maer, barun od Uttersalla, sam je nekoliko dugih minuta držao jednu takvu prazninu, boreći se licem u lice s vojnicima koji su se odozdo uspinjali ljestvama, posjekavši ih četvoricu i zadržavši ostale na udaljenosti dok pomoć nije stigla, premda je zadobio smrtnu ranu u toj borbi.
Princ Jošua je sam doveo četu stražara, osiguravši komad zida i uništivši ljestve. Jošuin mač Naidel bio je trak sunca koji svjetluca kroz lišće, palucajući živahno unutra i van, pretvarajući žive ljude u mrtve dok su njegovi napadači zamahivali nespretnim dvosjeklim mačevima ili nespretnim bodežima.
Princ je zaplakao kad je pronađeno Ordmaerovo tijelo. Nije bilo ljubavi između baruna i njega, ali Ordmaerova je smrt bila junačka i u žaru bitke njegov pad odjednom se Jošui činio kao predznak svih drugih - svih kopljanika i strijelaca i pješaka s obje strane, koji su umirali u vlastitoj krvi pod hladnim, oblačnim nebom. Princ je naredio da se baruno-vo krupno, opušteno truplo prenese dolje u dvorsku kapelu. Njegovi stražari, tiho psujući, poslušali su naredbu.
Sve crvenije sunce puzalo je prema zapadnom obzoru, a vojska kralja Elije kao daje popustila, opustila se; njihovi pokušaji da poguraju opsadne strojeve do vanjskog zida u zasiktalom licu strijela postali su polovični, a penjači su počeli napuštati ljestve na prvi otpor iz visina iznad njih. Erkvnlanđaninu je bilo teško ubiti Erkvnlanđanina, pa makar i na naredbu Velikog kralja. Još je bilo teže kad su se braća Erkvnlanđani borili kao prikliješteni jazavci.
Kad je stigao sumrak, žalobni zov trube poletio je preko polja iz linije šatora, Elijine snage počele su se povlačiti, vukući ranjene i mnogo mrtvih, ostavljajući kožama pokrivene opsadne kule i kopačke okvire gdje su stajali da čekaju napad idućeg jutra. Kad se truba opet začula, bubnjevi su glasno zalupali, kao podsjetnik braniteljima da kraljeva ve-kka vojska, poput oceana, može zauvijek slati valove. Prije ili kasnije, kao da su govorili bubnjevičak i najtvrdoglaviji kamen će se smrviti.
Opsadne kule, stojeći poput osamljenih obeliska pred zidovima, bile su još jedan očit podsjetnik na Elijinu namjeru da se vrati. Vlažne kože koje su bile izvješene po njima nisu dopuštale običnim zapaljenim strijelama da im naškode, ali gradski satnik Eadgram cijelog je dana razmišljao. Nakon što je potražio nekoliko savjeta od Jarnauge i Strangvear-da, napokon je smislio plan.
Tiho, dok su još zadnji kraljevi ljudi šepesali niz padinu prema svojem logoru, Eadgram je naredio svojim ljudima da natovare uljem ispunjene mješine za vino na ruke dvaju malih naglimundskih katapulta. Kad su ruke puštene, mješine s uljem zazviždale su po otvorenoj razdaljini iza zida da se raspljesnu preko kožnog pokrivača kula. Nakon ovoga, bilo je jednostavno poslati nekoliko zapaljenih strijela repato kroz plavi sumrak; u trenutkučetiri goleme kule postale su lepršave baklje.
Nije bilo ničega što su kraljevi ljudi mogli učiniti da zaustave plamen. Branitelji na zidovima pljeskali su rukama, lupali nogama i vikali, iscrpljeni ali ohrabreni, narančasto je svjetlo plesalo po bedemima.
Kad je kralj Elija izjahao iz logora, omotan u svoj veliki crni ogrtač kao čovjek sjena, branitelji Naglimunda su se rugali. Kad je podigao svoj čudni sivi mač i povikao poput luđaka da kiša padne i ugasi goruće kule, nesigurno su se nasmijali. Tek nakon nekog vremena, dok je kralj jahao
Tamo-tamo, ugljeno crnog ogrtača koji je lepetao na vjetru, počeli su shvaćati iz stravičnog bijesa u Elijinu odzvanjajućem glasu da je zaista očekivao kako će kiša doći na njegov poziv i da je bio ljut što nije. Smijeh je izblijedio u prestrašenu tišinu. Branitelji Naglimunda, jedan po jedan, napustili su proslavljanje i spustili se sa zidova da se pobrinu za svoje rane. Opsada je, konačno, jedva počela. Na vidiku nije bilo predaha i nikakva odmora s ove strane Neba.

"Opet sanjam čudne snove, Binabik."
Simon je podbo svog konja naprijed do Qantaqe, nekoliko rifova ispred ostalih putnika. Bilo je čisto, ali stravično hladno, tog šestog dana njihova jahanja preko Bijele Pustoši.
"Snove kakve vrste?"
Simon je popravio masku koju mu je trol napravio, traku kože s prorezom, koja je zaklanjala vatreni pogled snijega. "O Zvoniku Zelenog Anđela... ili nekakvom tornju. Sinoć sam sanjao daje obliven krvlju."
Binabik je zaškiljio iza svoje maske, a onda pokaže na blijedu crtu sivila koja se pružala uz obzor u podnožju planina. "Ono tamo, siguran sam, je rub Dimmerskoga - ili Qilakitsoqa, kako je moj narod ispravno zove: Šuma sjena. Doći ćemo do nje za dan ili dva."

Zureći u tmurni trak, Simon je osjetio kako mu frustracija kipti.
"Nije me briga za prokletu šumu", odrezao je, "i pun mi je nos leda i snijega, leda i snijega! Smrznut ćemo se i umrijeti u ovoj odvratnoj divljini! I što je sa snovima koje sanjam?!"
Trol je na trenutak jahao u tišini dok se Qantaqa probijala preko serije malih nanosa. Kroz pjesmu vjetra čulo se Haestana kako nešto nekome dovikuje.
"Već sam pun tuge." Binabik je progovorio odmjereno, kao da usklađuje svoj govor s ritmom njihova napredovanja. "Budan ležim dvije noći u Naglimundu, brinući se kakvu ću štetu napraviti vodeći te na ovo putovanje. Nemam znanja o tome što znače tvoji snovi, a jedini način da ga se pronađe bio bi da hodamo Putem snova."
"Kao što smo napravili u Gelojinoj kući?"
"Ali nemam vjere u svoje samostalne moći za to - ne ovdje i ne sad. Moguće je da bi nam tvoji snovi mogli dati pomoći, ali ipak ne nalazim mudrim da sad krenemo Putem snova. Evo nas ovdje, sada, i to će nam biti sudbina. Mogu samo reći da sam činio što mi se činilo najboljim.
Simon je razmislio o ovome i zagunđao.
Eto nas ovdje. Binabik je upravu; eto nas ovdje, predaleko da se vratimo.
"Je li Inelu..." napravio je znak Drveta prstima koji su drhtali ne samo od zime, "... je li Kralj Oluje...đavao?" upita konačno.
Binabik se duboko namrštio.
"Đavao? Neprijatelj vašeg Boga? Zašto to pitaš? Čuo si Jarnaugine riječi - znaš što je Ineluki."
"Valjda." Zadrhtao je. "Jednostavno... vidim ga u svojim snovima. Mislim da je to on, u svakom slučaju. Crvene oči, to je sve što vidim, zapravo, a sve ostalo je crno... kao izgorene cjepanice s vrelim mjestima koja se još vide." Bilo mu je zlo samo od prisjećanja.
Trol je slegnuo ramenima, ruku zapetljanih u krzno na Qantaqinu vratu. "On nije vaš đavao, prijatelju Simone./erf zao, međutim, ili bar mislim da bi stvari koje on želi bile zle za nas ostale. To je dovoljno zlo će."
"A... zmaj?" rekao je Simon s oklijevanjem trenutak kasnije. Binabik je naglo okrenuo glavu, pružajući mu svoj čudni, suženi pogled.
"Zmaj?"
"Onaj koji živi na planini. Onaj čije ime ne mogu izgovoriti."
Binabik se prštavo nasmijao, s dahom u oblačiću. "Igjarjuk mu je ime! Kćeri Planinska, imaš mnogo briga, mladi moj prijatelju! Đavoli! Zmajevi!" Uhvatio je jednu od svojih suza na prst rukavice i podigao je. "Pogledaj!" zahihoće. "Kao da ima potrebe za pravljenjem još leda."
"Ali postojao je zmaj!" odvratio je Simon zagrijano. "Svi su tako rekli!"
"Davno, Simone. To je zloglasno mjesto, ali to je zbog osame koliko i zbog drugih razloga, to je moje pogađanje. Oanučke legende govore o velikom ledenom crvu koji je jednom živio tamo i moj narod tamo ne odlazi, ali sad mislim da je to vjerojatnije sklonište snježnih leoparda i takvih stvorova. Ne da neće biti opasnih stvari. Hunen, kao što dobro znaš, ovih dana lutaju daleko."
"Znači, zapravo se imam maloćega bojati? Noću mi kroz glavu prolaze stravične stvari."
"Nisam rekao da se imaš maloćega bojati, Simone. Ne smijemo se nikad dati na zaboravljanje da imamo neprijatelje; neki od njih, čini se, zaista su vrlo moćni."
Još jedna zamrznuta noć u Pustoši; još jedna logorska vatra u tamnoj praznini okolnih snježnih polja. Simonu ništa na svijetu ne bi bilo draže nego da je sklupčan u krevetu u Naglimundu, pokriven dekama, čak i kad bi najkrvavija bitka u povijesti Osten Arda bjesnjela tik ispred njegovih vrata. Bio je siguran da bi, kad bi mu netko ovog časa ponudio neko toplo, suho mjesto za spavanje, slagao ili ubio ili spomenuo ime Usiresovo uzalud da ga se dokopa. Bio je uvjeren, dok je sjedio umotan u deku sa svog sedla, pokušavajući natjerati zube da mu ne cvokoću, da osjeća kako mu se čak i trepavice smrzavaju na kapcima.
Vukovi su štektali i zavijali u beskonačnoj tami iza blijedog svjetla vatre,,vodeći duge i žalobno složene razgovore. Prije dvije noći, kad su suputnici prvi put čuli njihovo pjevanje, Qantaqa je provela čitavu večer uzrujano hodajući oko kruga logorske vatre. Od tada se navikla na noćne krikove svojih sunarodnjaka i odgovara samo povremenim nemirnim cviležom.
"Zašto im ne od-g-g-govori?" upitao je Haestan zabrinuto. S ravnica erkvnlandskog sjevera, nije imao ništa više ljubavi za vukove no Slu-dig, premda je gotovo zavolio Binabikovu družicu. "Zašto im ne kaže da odu nekamo drugamo?"
"Poput ljudi, ni sva plemena Qantaqine vrste nisu u miru", odvratio je Binabik, ne umirivši nikoga.
Noćas, velika vučica se trudila koliko je najodlučnije mogla da se ne obazire na zavijanje - pretvarajući se da spava, ali izdajući se kad bi joj se naćuljene uši okrenule prema glasnijem zavijanju. Vučja pjesma, zaključio je Simon kutreći se dublje u svoj pokrivač, valjda je najosamlje-niji zvuk koji je ikad čuo.
Zašto sam ja ovdje? zapitao se. Zašto je bilo tko od nas ovdje? Tražeći kroz ovaj užasni snijeg neki mač o kojem nitko nije već godinama razmišljao. U međuvremenu, princeza i ostali su u dvorcu i čekaju da ih kralj napadne. Glupo! Binabik je odrastao u planinama, u snijegu - Grimmric i Haestan i Sludig su vojnici - samo Aedon zna što Sithe žele. Pa zašto sam onda ja ovdje? To je glupo!

Zavijanje se stišalo. Dugi kažiprst dotakao je Simonovu ruku, tjerajući ga da poskoči.
"Slušaš li vukove, Seomane?" upita Jiriki. "Teško ih je n-ne slušati."
"Pjevaju vatrenu pjesmu." Sitha je stresao glavom. "Slični su tvojoj smrtnoj vrsti. Pjevaju o tome gdje su bili, što su vidjeli i onjušili. Govore jedan drugom gdje trče sobovi i tko se s kime sparío, ali najvećim dijelom naprosto viču 'Postojim! Ovdje sam!'" Jiriki se nasmiješio, zaklanjajući oči dok je promatrao umirućU vatru.
"A t-ti misliš da mi... mi smr-r-rtnici to govorimo?"
"Riječima i bez njih", odgovori princ. "Moraš pokušati vidjeti stvari našim očima: za Zida'va, tvoj narod često izgleda kao djeca. Vidite da dugoživeći Sithe ne spavaju, da ostajemo budni kroz dugu noć povijesti. Vi ljudi, kao djeca, želite ostati kraj vatre sa starijima od sebe, slušati pjesme i priče i gledati plesanje." Pokazao je oko sebe, kao da je tama bila naseljena nevidljivim slavljenicima.
"Ali ne možete, Simone", nastavio je blago. "Ne smijete. Vašem je narodu dano da zaspite krajnjim snom, kao što je našoj vrsti dano da hoda i pjeva ispod zvijezda cijele noći. Možda čak ima u vašim zaspalim snovima i bogatstva koje mi Zida'va ne razumijemo."
Zvijezde koje su visjele na crno-kristalnom nebu kao da su nekamo otišle, utonule dublje u prostranu noć. Simon je razmišljao o Sithama, p životu koji ne završava, i nije se mogao natjerati da shvati kako bi to moglo izgledati. Promrznut do kosti - čak i, činilo se, do duše - nagnuo se bliže vatri, skidajući svoje vlažne rukavice da zagrije ruke.
"Ali S-Sithe mogu umrijeti, z-zar ne?" upitao je oprezno, proklinjući svoj smrznuti mucavi govor.
Jiriki se nagnuo bliže, stisnutih očiju. Jedan zastrašujući trenutak Simon je mislio da će ga Sitha udariti zbog drskosti. Umjesto toga, Jiriki je uhvatio Simonovu zadrhtalu ruku i nagnuo je.
"Tvoj prsten," rekao je, zureći u ukras u obliku ribe, "nisam ga prije vidio. Tko ti je to dao?"
"Moj... moj učitelj, pre... pretpostavljam da je bio", zamucao je Simon. "Doktor Morgenes iz Visotvrđe. Poslao gaje za mnom, po B-B--Binabiku." Hladan, snažan stisak ruke sithskog princa ga je uznemirio, ali nije se usudivao povući ruku.
"Znači, ti si jedan od svoje vrste koji zna Tajnu?" upitao je Jiriki napeto ga gledajući. Dubina njegovih zlatnih očiju, dodirnuta hrđom odsjaja vatre, bila je zastrašujuća.
"T-Tajnu? N-N-Ne! Ne, ne znam ja nikakvu tajnu!"
Jiriki se načas zagledao u njega, držeći ga mirnog svojim pogledom kao da je zgrabio Simonovu glavu objema rukama.
"Zašto bi ti onda dao prsten?" upitao je, najviše sebe samog, tresući glavom dok je puštao Simonovu ruku. "A ja sam ti dao Bijelu strijelu!
Preci su nam načinili zaista neobičan put." Okrenuo se natrag da se za-bulji u palucavu vatru i nije odgovorio na Simonova pitanja.
Tajne, pomislio je Simon ljutito, i još tajni! Binabik ih ima. Morgenes ih je imao, Sithe su ih puni! Ne želim znati više ni za kakve tajne! Zašto sam ja odabran za ovu pokoru? Zašto svi stalno meni naturaju svoje strašne tajne? Neko je vrijeme tiho plakao, grleći si koljena i drhteći, želeći nemoguće stvari.
Došli su do istočnog ruba Dimmerskoga popodne idućeg dana. Premda je šuma bila pokrivena debelim pokrivačem bijelog snijega, svejedno je izgledala, kako ju je Binabik nazvao, kao mjesto sjena. Skupina nije prošla ispod njezinih rubova, a možda bi tako učinili čak i da im je put ležao u tom smjeru, tako je zgusnuto od zlih slutnji bilo ozračje šume. Drveće je, usprkos svojoj veličini - a neka od njih bila su zaista golema - djelovalo patuljasto i iskrivljeno kao da se ogorčeno koprcalo pod teretom igličastih grana i snijega. Otvoreni prostori između izvijenih debala kao da su nesuvislo vijugali, poput tunela koje je iskopala neka golema pijana krtica, vodeći konačno u opasne, tajnovite dubine.
Prolazeći gotovo u tišini, dok su kopita njegova konja polako kučkala po snijegu, Simon je zamislio da slijedi zjapeće prolaze kroz bjelo-krovne dvorove sa stupovima od debala, u Dimmerskog, dolazeći konačno do - tko bi mogao pogoditi? Možda do mračnog, zlobnog srca šume, nekog mjesta gdje je drveće disalo zajedno i prenosilo beskrajna govorkanja ljuskastim trljanjem grane o granu ili zlokobnim izdisanjem vjetra kroz grančice i smrznuto lišće.
Te su se noći opet ulogorili na otvorenom, premda se Dimmerskog skutrio na sasvim maloj udaljenosti poput zaspale životinje. Nitko od njih nije želio provesti noć pod granama šume - osobito Sludig, koji je odrastao na pričama o jezovitim stvarima koje su se šuljale blijedim šumskim hodnicima. Sithe kao da nisu marili, ali Jiriki je proveo jedan dio večeri uljeći svoj mač od tamnog čudodrva. I opet se skupina skutrila oko gole vatre, a istočni vjetar cijele je duge večeri brijao pokraj njih, podižući velike prašinaste prskove snijega u kovitlac i igrajući se među višim dosezima Dimmerskoga. Kad su te noći legli na spavanje, bilo je to uz zvuk škripanja šume i vjetrom objahanih grana kako se pile jedna uz drugu.
Još dva dana sporog jahanja provela su ih oko šume i preko zadnjeg raspona otvorenih, ledenih polja do bregova ispod planina. Krajolik je bio tmuran, a dnevno svjetlo je zasjepljivalo odbijajući se od snježne po-kosti dok Simona glava nije zaboljela od škiljenja, ali vrijeme se činilo malo toplijim. Snijeg je još padao, ali napasni vjetar nije prolazio kroz ogrtač i haljetak, kao što je bio činio izvan širokog zaklona planina.
"Pogledajte!" povikao je Sludig, pokazujući uz strmu rampu brijega.

Isprva Simon nije vidio ništa osim sveprisutnih snijegom pokrivenih stijena i drveća. Zatim, dok mu je oko klizilo uz crtu niskih bregova prema istoku, ugledao je pokret. Dva obrisa neobičnih oblika - ili ih je bilo četiri, čudno smiješana? - bila su ocrtana na vrhu litice jedan fur-long od njih.
"Vukovi?" upitao je nervozno.
Binabik je izjahao s Qantaqom ispred skupine sve dok se nisu odvojili, onda prinese ruke u rukavicama svojim ustima 'Yah aaonik mij-ayah nn tutusiq, henimaatuq?" zazvao je. Riječi su mu nakratko odjeknule a onda zamrle među prekrivenim bregovima. "Uistinu ne bi smjelo biti vikanja", šapnuo je zbunjenom Simonu. "Više gore to može biti uzrokovanje lavina."
"Ali koga to...?"
"Šššš." Binabik je mahnuo rukom. Tren kasnije dvije prilike krenule su niz rub, približavajući se suputnicima. Sad je Simon vidio da se radi o paru malih ljudi, svaki u sedlu jednog kudravog ovna zavinutih rogova. Trolovi!
Jedan od njih je nešto doviknuo. Binabik se, pažljivo poslušavši, sa smiješkom okrenuo svojim sudruzima.
"Oni žele znanje kamo idemo i nije li to ljudožderski Rimeržanin sa nama i je li zarobljenik?"
"Vrag ih odnio!" zareži Sludig. Binabikov smiješak se raširio, pa se okrenuo natrag stijeni.
"Binbiniqegabenik ea sikka!" povikao je. "Uc sikkan mohinaq da Yi-jarjuk!"
Dvije okrugle, krznom zaštićene glave na trenutak su ih promatrale zbunjeno, kao suncem zaslijepljene sove. Čas kasnije jedan si je rukom potapšao prsa, a drugi je mahnuo rukom u rukavici u širokom luku dok su okretali svoje ovnove i kretali uz obronak u oblaku brašnastog snijega.
"Što je to bilo?" upitao je Sludig ljutito.
Binabikov osmijeh djelovao je napeto. "Rekao sam im da idemo u Urmsheim", objasnio je. "Jedan je napravio znak da otjera zlu kob, a drugi se služio zaštitom protiv luđaka."
Nakon što su se uspeli u brda, suputnici su se ulogorili u kamenitoj guduri urezanoj u rub urmsheimskog podnožja.
"Ovdje je mjesto gdje bismo trebali ostaviti konje i one stvari koje nije potrebno nositi", rekao je Binabik dok je proučavao zaštićeno mjesto.
Jiriki je prišao izlazu iz gudure i nagnuo se unatrag, zureći prema go-letnoj, snijegom pokrivenoj glavi Urmsheima, obojenoj zalaskom sunca u ružičasto na zapadnoj strani. Vjetar je napuhivao njegov ogrtač i raznosio mu kosu oko lica poput tračaka blijedo ljubičastih oblaka.
"Odavno nisam vidio ovo mjesto", rekao je.
"Jesi li se već penjao na ovu planinu?" upitao je Simon, boreći se s kopčom svoga sedla.
"Nikad nisam vidio drugu stranu vrha", odgovori Sitha. "Ovo će za mene biti nešto novo - vidjeti najistočnije carstvo Hikeda'ya."
"Norna?"
"Sve sjeverno od planina davno im je prepušteno, u vrijeme Rastanka." Jiriki je krenuo natrag u gudurinu.
"Ki'ushapo, ti i Sijandi morate pripremiti sklonište za konje. Vidi, tu pod ovim nagnutim stijenama raste nekakvo grmlje, to vam može dobro doći ako vam ponestane sijena." Prešao je na sithski jezik, a An'nai i druga dvojica počeli su podizati logor trajniji nego bilo koji koji su sudruzi imali otkako su napustili lovački konak.
"Evo, Simone, pogledaj što sam donio!" pozvao je Binabika.
Mladić se probio pokraj trojice vojnika, koji su cijepali malo drveće koje su bili posjekli za potpalu. Trol je čučao na tlu vadeći iz svoje torbe zavežljaje umotane u navoštenu kožu.
"Kovač u Naglimundu smatrao me ludim koliko i malenim," nasmiješio se Binabik dok se Simon približavao, "ali napravio je za mene stvari koje sam želio."
Rastvoreni, paketi su izblj uvali razne čudne predmete - šiljcima pokrivene metalne ploče s remencima i kopčama, čudne čekiće zašiljenih glava i orme koje su djelovale kao da su napravljene za vrlo male konje.
"Što su sve te stvari?"
"Za udvaranje i osvajanje planina", nasmiješio se Binabik. "Čak i Qanuci, koliko god smo spretnih koraka, ne penju se na najviše vrhunce nepripremljeni. Vidiš, ovi su za nošenje na čizmama," pokazao je ploče sa šiljcima, "a ovo su sjekire za led - vrlo su korisne. Sludig ih je sigurno već vidio, nedvojbeno."
"A orme?"
"Da se možemo privezati zajedno. Tako, ako puše slana ili se nađemo na zmajskom snijegu ili pretankom ledu, kad jedan padne, drugi se mogu dati na podnošenje njegove težine. Da je bilo vremena, bio bih obavio pripremu orme i za Qantaqu. Uzrujat će se zbog ostajanja za nama i imat ćemo tužan oproštaj." Trol je mumljao neku tihu melodiju dok je uljio i laštio.
Simon je bez riječi zurio u Binabikovo oruđe. Nekako je bio mislio da će penjanje na planinu biti nešto poput penjanja po stubištu Zvonika Zelenog Anđela - strmo prema gore, ali ništa teže od šetnje. Ovi razgovori o ljudima koji padaju i tankom ledu...
v "Ho, dečko, Simone!" Bio je to Grimmric. "Dođi i budi koristan. Ponesi dio cjepanica. Priuštit ćemo si još jednu dobru vatricu prije nego što se odemo ubiti na planinu."
Bijeli toranj opet se te noći nadnosio nad njegove snove. Očajnički se držao od krvi skliskih zidova dok su vukovi zavijali ispod njega, a neki tamni, crvenooki obris zvonio je kobnim zvonima visoko gore.

Gostioničar je podigao pogled, zaustio da progovori, a onda stao. Trepnuo je i progutao, kao žaba.
Stranac je bio redovnik, u crnoj halji s kukuljicom, odjeće mjestimično poprskane putnim blatom. Ono stoje bilo zapanjujuće bila je njegova građa: bio je prilično visok, ali širok poput bureta za pivo, dovoljno širok da glavna prostorija krčme - ne pretjerano svijetla ni u najboljem trenutku - osjetno potamni kad se navirio kroz vrata.
"Ja... žao mije, oče." Gostioničar se prijetvorno nasmiješio. Ovo je bio čovjek aedonitskog Boga koji je izgledao kao da bi mogao iz svakog iscijediti grijehe ako mu se to prohtije. "Što ste pitali?"
"Rekao sam da sam bio u svakom svratištu na svakoj ulici u lučkom kvartu i nisam imao sreće. Leda me bole. Daj mi vrč najboljeg što imaš." Prišao je jednom stolu i spustio svoju veliku masu na škripavu klupu. "Ovaj prokleti Abaingeat ima više krčmi nego ulica." Njegov naglasak, primijetio je gostioničar, bio je rimerški. To je objašnjavalo grub, ružičast izgled njegova lica: krčmar je bio čuo kako se priča da ljudi iz Rim-mersgarda imaju tako guste brade da se moraju brijati triput na dan -ono nekoliko njih koji ih nisu naprosto puštali da rastu.
"Mi smo lučki grad, oče", rekao je, spuštajući teški vrč pred namrštenog, otrcanog redovnika. "A kakve se stvari danas događaju," slegnuo je ramenima i namrštio se, "pa, ima puno stranaca koji traže sobe."
Redovnik je obrisao pjenu s gornje usne i namrštio se. "Znam. Prokleta šteta. Jadni Lluth..."
Gostioničar se nervozno ogledao oko sebe, ali erkvnlandski vojnici u kutu, nisu se obazirali na njih. "Rekli ste da niste imali sreće, oče", rekao je, mijenjajući temu. "Smijem li pitati što tražite?"
"Fratra", zarežao je krupni čovjek, "to jest brata fratra - i jednog dječaka. Prevrnuo sam dokove od vrha do dna."
Krčmar se nasmiješio, lašteći metalni vrč svojom pregačom. "A na kraju ste došli ovamo? S oproštenjem, oče, ali mislim da je vaš Bog odlučio da vas iskuša."
Krupni čovjek je zagunđao, potom podigne pogled sa svog piva. "Kako to misliš?"
"Bili su ovdje, eto - ako su to ista dvojica."
Njegov zadovoljni smiješak smrznuo mu se na licu kad je fratar skočio s klupe. Njegovo crveno lice našlo se na palac od krčmareva. "Kad?" "Prije d-dva, možda tri d-dana - nisam siguran..."
"Stvarno nisi siguran", upitao je redovnik prijeteće, "ili samo hoćeš novca?" Potapšao je svoju halju. Gostioničar nije znao je li to čudni Božji čovjek tražio kesu ili bodež; ionako nije nikad imao osobitog povjerenja u Usiresove sljedbenike, a život u najkozmopolitskijem gradu Hernvstira nije mu popravio mišljenje o njima.
"O, ne, oče, stvarno! Bili su... bili su tu prije nekoliko dana. Raspitivali su se za brod koji bi išao niz obalu u Perdruin. Redovnik je bio nizak čovjek, ćelav? Dečko mršav, crne kose? Bili su tu."
"Što si im rekao?"
"Da odu starom Gealsgiathu dolje kod Eirgid Ramha - to je svratiste s veslom naslikanim na ulaznim vratima, dolje kraj obale!"
Prekinuo se u panici kad su se redovnikove krupne ruke spustile na njegova ramena. Krčmar, razumno snažan čovjek, našao se čvrsto stisnut kao dijete. Tren kasnije teturao je od zagrljaja koji mu je zamalo smrskao rebra, mogao je samo stajati i kašljati dok je redovnik gurao jedan zlatni imperator u njegovu ruku.
"Milosrdni Usires blagoslovio ti krčmu, Hernvstirče!" grmio je krupni čovjek, za kojim su se okretale glavečak i na ulici. "Ovo je prvi tračak sreće koji imam otkako sam počeo s ovom prokletom potragom!" Izjurio je kroz vrata kao čovjek koji napušta kuću u plamenu.
Gostioničar je uvukao jedan bolni dah i stisnuo novčić, još topao od fratrove velike šape.
"Ludi k'o mjesečari, svi ti Aedoniti", rekao je sam sebi. "Uvrnuti."
Stajala je pokraj ograde i promatrala kako Abaingeat nestaje, povlačeći se u maglu. Vjetar joj je podizao podrezanu crnu kosu.
"Brate Cadrach!" zazvala je. "Dođite ovamo. Ima li još nešto ovako veličanstveno?" Pokazala je na sve veći trak zelenog mora koji ih je odvajao od zamagljene obale. Galebovi su kružili i krčali iznad zapjenjena brodskog traga.
Redovnik je bezvoljno mahnuo rukom s mjesta gdje je sjedio pokraj hrpe svezane buradi. "Ti se zabavljaj... Malahija. Ja nikad nisam bio velik mornar... Bog zna, ne vjerujem da će ovo putovanje to promijeniti." Obrisao je morsku pjenu - ili znoj - sa svog čela. Cadrach nije dotakao ni kap vina otkako su stupili na brodske daske.
Miriamele je podigla pogled i vidjela par hernvstirskih mornara kako je znatiželjno promatraju s prednje palube. Ponikla je glavom i otišla sjesti do fratra.
"Zašto ste pošli sa mnom?" upitala je nakon nekog vremena. "To je nešto što još ne razumijem."
Redovnik nije podigao pogled. "Pošao sam jer mi je gospa platila."
Miriamele je navukla svoju kapuljaču. "Ništa vas kao ocean ne podsjeti na to stoje važno", rekla je tiho i nasmiješila se. Cadrachov uzvratni osmijeh bio je slabašan.
"Ah, tako mi dobroga Gospodina, to je istina", zastenjao je. "Mene podsjeća da je život sladak, da je more izdajica i da sam ja budala."
Miriamele je ozbiljno kimnula, zureći gore u nabrekla jedra. "Dobro je sjećati se takvih stvari", rekla je.

41

Ispod Udimova drveta

To se ne može požuriti, Elija", režao je Guthwulf. "Ne može se požuriti. Naglimund je tvrd orah... tvrd - znao si da će tako biti." Cuo je samog sebe kako petlja s riječima; morao se napiti samo da bi se suočio sa svojim starim prijateljem. Grof od Utanveata više se nije osjećao ugodno u kraljevoj blizini, a još manje kad mu je morao donijeti loše vijesti.
"Imao si dva tjedna. Dao sam ti sve -čete, opsadne strojeve - sve!" Kralj je cupkao kožu na svom licu, mršteći se. Bio je ispijen i bolestan, i još nije susreo Guthwulfov pogled. "Ne mogu više čekati. Sutra je Ivanje!"
"A zašto bi to bilo važno?" Gutwhulf, osjećajući se smrznuto i bolesno, okrenuo se i ispljunuo već bezukusnu grudu citrilova korijena koju je bio žvakao. Kraljev šator bio je hladan i vlažan kao dno zdenca. "Nitko nikad nije osvojio nijedan veliki grad osim izdajom, čak i ako su bili slabo branjeni - a ovi Naglimundani borili su se kao pritiješnjene životinje. Budite strpljivi, Veličanstvo; strpljenje je sve što nam treba. Možemo ih glađu natjerati na predaju u nekoliko mjeseci."
"Mjeseci!" Elijin smijeh bio je šupalj. "Mjeseci, kaže on, Prvrates!" Crveni svećenik ponudio im je osmijeh kostura.
Kraljev smijeh naglo je prestao. Spustio je bradu sve dok nije gotovo doticala bačak dugog sivog mača oslonjenog među njegovim koljenima. Bilo je nečeg u tome maču što se Guthvvulfu nije sviđalo, premda je znao da je budalasto imati takve misli o običnom predmetu. Svejedno, kamo god je Elija ovih dana pošao, mač je uvijek bio s njim, poput nekog razmaženog psetanceta. "Danas ti je posljednja prilika, Utanveat." Glas Velikog kralja bio je gust i težak. "Ili će se vrata otvoriti ili ću morati poduzeti... druge korake."
Guthvvulf je ustao, ljuljajući se. "Zar si lud, Elija? Zar si poludio? Kako možemo... kopači jedva da su prokopali do polovice..." Ošamu-ćeno je odustao, pitajući se je li otišao predaleko. "Zašto bi nam bilo važno stoje sutra Ivanje?" Opet se spustio na jedno koljeno, preklinjući. "Razgovaraj sa mnom, Elija."
Grof se bio bojao nekog bijesnog odgovora ljutitog kralja, ali se, u dubini duše, također bio nadao nekom djelomičnom povratku njihova starog prijateljstva. Nije dobio ni jedno ni drugo.
"Ne možeš razumjeti, Utanveat", odgovorio je Elija. Njegove zabu-ljene, crveno obrubljene oči bile su prikovane uza zid šatora ili samo zrak. "Imam... drugih obveza. Sutra će se sve promijeniti."
Simon je mislio da je bar donekle upoznao zimu. Nakon putovanja preko poharane jednoličnosti Pustoši, beskrajnih bijelih dana vjetra i snijega i očiju što peku, bio je uvjeren da nije više bilo ničega čemu bi ga-zima mogla naučiti. Nakon prvih nekoliko dana na Urmsheimu, bio je zapanjen svojom prijašnjom nevinošću. Putovali su po tankim ledenim putovima vezani u redu po jedan, pažljivo se ukopavajući prstima i petom prije svakog koraka. Ponekad bi rastući vjetar cupkao po njima kao da su lišće, morali su se povlačiti uz ledene bokove Urmsheima i držati se dok vjetar ne bi popustio. Podloga je također bila nesigurna; Simon, koji se kao gospodar visina Vi-sotvrđe bio smatrao prilično dobrim penjačem, sad se našao kako klizi i drži se za uske prolaze jedva dva lakta od zida do ponora, sa zakovitlanim oblakom pršića kao jedinom stvari između puta i udaljenog tla. Gledanje dolje sa Zvonika Zelenog Anđela, koji se jednom činio kao vrh svijeta, sad je djelovalo djetinjasto i utješno kao stajanje na stolcu u dvorskoj kuhinji.
S planinskog puta uskoro je mogao vidjeti vrhove drugih planina i oblake koji se kovitlaju oko njih. Sjeveroistok Osten Arda ležao je prostrt pod njim, ali tako udaljen da se okretao od pogleda. Ne treba gledati s takvih visina. Srce mu je od toga jurilo a dah zastajao u grlu. Simon je svim srcem žalio što nije ostao dolje, ali sad mu je jedina nada bila, želi li se ikada spustiti, da se nastavi penjati.
Često bi se našao u molitvi, a nadao se da će uzvišenost njihova položaja ubrzati dolazak njegovih riječi do Neba. Vrtoglave visine i njegovo sve manje samopouzdanje bili su dovoljno zastrašujući, ali Simon je isto tako bio uzetom oko svog pojasa pove-
zan sa svima ostalima u skupini osim slobodnih Sitha. Tako se nije morao brinuti samo o vlastitim pogreškama: pogrešan korak nekog od ostalih mogao ih je sve povući dolje, kao opterećenu udicu, i poslati ih u beskrajne, vrtoglave dubine. Napredovanje im je bilo bolno sporo, ali nitko, Simon najmanje od svih, nije želio da bude drugačije.
Nisu sve poduke planine bile bolne. Premda je zrak bio tako tanak i naporno hladan da mu se ponekad činilo kako bi ga još jedan dah mogao pretvoriti u smrznuti kamen, sama studen u zraku atmosfere nosila je sa sobom neko čudno oduševljenje, osjećaj otvorenosti i nestvar-nosti, kao da je neki zaprepašćujući vjetar puhao ravno kroz njega.
Samo ledeno lice planine bilo je nešto bolno prelijepo. Simon nije ni sanjao da led može imati boju; pitoma vrsta koju je on poznavao, ona koja je ukrašavala krovove Visotvrđe na Aedonovo i pokrivala bunare u mjesecu joneveru, bila je čista poput dijamanta ili mliječno bijela. Nasuprot tome, ledeni oklop Urmsheima, izdjeljan, iskrenut i istesan vjetrom i naizgled udaljenim suncem, bio je sanjalačka šuma boja i neobičnih oblika. Veliki tornjevi od leda prošarani venama morski zelene i ljubičaste naginjali su se nad glavama izmučene skupine. Drugdje su ledene litice popucale i pale u kristalnim krhotinama, draguljnih grubih rubova ukrašenih olujno plavom, mrveći se u mozaičnu zbrku poput napuštenih cigli nekog divovskog graditelja.
Na jednom mjestu, crne kosti dva smrznuta, odavno mrtva drveta stajale su poput napuštenih stražara pred rubom bjelinom zamagljene pukotine. Ledeni pokrov koji se širio među njima sunce je istopilo do prozirnosti pergamenta; mumificirano drveće činilo se poput ulaznih stupova Neba, led među njima svjetlucav, prolazni paravan koji je

lomio dnevni sjaj u blistavu dugu rubinske i nektarinske svjetlosti, u vrtloge zlatnog i plavičastog i blijedoružičastog pokraj kojih bi - Simon je bio uvjeren - čak i poznati prozori Sancellana Aedonitisa djelovali tmurni kao barska voda i vosak svijeća.
Ali dok je njegova sjajna koža zavodila oči, hladno srce planine ro-tilo se protiv svojih neželjenih gostiju. Kasno popodne prvog dana, dok su se još Simon i njegovi smrtni suputnici pokušavali naviknuti na čudan i odmjeren korak koji su im nametali Binabikovi šiljci za hodanje - Sithe, koji su prezirali takva sredstva, ipak su se penjali gotovo tako polagano i oprezno kao i ostali - tama je prestigla nebo tako naglo i potpuno kao tinta prolivena po bugačici.
"Ležite!" povikao je Binabik, još dok su Simon i dva erkvnlandska vojnika znatiželjno zurili gore u mjesto gdje je, nekoliko trenutaka prije toga, sunce bilo obješeno na nebesima. Iza Haestana i Grimmrica, Slu-dig se već bacio dolje u tvrdi snijeg. "Dolje na tlo!" poviče trol. Haestan je povukao Simona prema dolje.
Dok se još pitao je li Binabik ugledao nešto opasno na putu pred njima - i ako je tako, što na to Sithe čine, jer su nestali tamo gdje se put svijao oko dijela jugoistočnog boka Urmsheima - Simon je začuo zvuk vjetra, koji je već satima bio tih, uporan zvižduk - kako se podiže do krika. Osjetio je povlačenje, zatim još jače, i zabio prste kroz prhki snijeg u ledenu podlogu ispod njega. Malo kasnije udar groma prasnuo mu je bolno u oba uha. Dok je još prvi bubanj odjekivao niz dolinu pod njima, još jedan ga je protresao kao što bi Qantaqa stresla uhvaćenog štakora. Zacvilio je i stisnuo se k tlu, a vjetar gaje natezao koščatim prstima. Grmljavina je odjekivala ponovno i ponovno, planina za koju su se držali bila ie nakovanj nekom divovskom i strašnom kovaču.
» Oluja je zastala jednako naglo kao što je i počela. Simon je još duge trenutke nakon što je vrisak vjetra prestao, ostao skutren na istom mjestu, čela stisnuta o smrznutu zemlju. Kad je konačno ustao, sa zvonjavom u ušima, bijelo sunce je izlazilo iz tintane mrlje oblaka. Do njega Haestan se podizao u sjedeći položaj poput zbunjenog djeteta; nos mu je krvario i brada bila puna snijega.
"Aedona mu!" opsovao je. "Za patnje, krv i rane Aedonove i Boga najvišega." Obrisao je nos nadlanicom i tupo se zabuljio u crveni trag na svojoj kožnoj rukavici. "Sto...?"
"Sretni smo mi što smo stajali na širokom dijelu puta", rekao je Binabik, ustajući. Premda je i on bio pokriven ljepljivim snijegom, djelovao je gotovo veselo. "Ovdje oluje dolaze brzo."
"Brzo..." promrmljao je Simon, gledajući dolje. Probio je gležanj svoje desne čizme šiljcima pričvršćenim na lijevu, a po tome kako je peklo bio je siguran da je došao do krvi.
Tren kasnije Jirikijev vitki obris pojavio se na okuci puta.
"Jeste li koga izgubili?" doviknuo je. Kad je Binabik odgovorio da su svi sigurni, Sitha je podrugljivo salutirao i opet nestao.
"Ne vidim nikakva snijega na njemu", primijetio je Sludig kiselo. "Planinske oluje se kreću brzo", odvrati trol. "Sithe također."
Sedam putnika provelo je prvu noć zajedno, stisnuti uza stražnji zid plitke ledene špilje na istočnoj strani planine, samo pet ili šest lakata udaljeni od ruba uskog puta i crnog ponora koji je čekao ispod njega. Dok je sjedio, držeći u prodornoj hladnoći, utješen, ali neugrijan tihim pjevanjem Jirikija i An'naija, sjetio se nečega što mu je doktor Morge-nes jednom rekao usred pospanog popodneva, kad se Simon požalio na život u natrpanim, javnim odajama za služinčad.
"Nikad nemoj stvarati dom na nekom mjestu", rekao je starac, preli-jen na proljetnoj toplini da učini bilo što osim da mahne prstom. "Stvori si dom u vlastitoj glavi. Naći ćeš sve što ti treba da ga namjestiš - uspomene, prijatelje kojima možeš vjerovati, ljubav za učenje i druge takve stvari." Morgenes se nasmiješio. "Takoće tvoj dom ići s tobom kamo god budeš putovao. Nikad ti neće manjkati dom - ako ne izgubiš glavu, naravno..."
Još nije bio sasvim siguran što je točno doktor bio mislio; više od ičega, bio je uvjeren, htio je opet imati dom koji bi mogao nazvati svojim. Gola soba oca Strangvearda u Naglimundu bila je počela djelovati kao dom u samo tjedan dana. Ipak, bilo je neke romantike u zamisli o slobodnom životu na putu, s domom gdje god zastaneš, poput hvrkaš-kog trgovca konjima. Ali bio je spreman za druge stvari. Počelo mu se činiti da je sam u pokretu već godinama - koliko dugo, uopće?
Kad je brižljivo prebrojio mjesečeve mijene, s Binabikovom pomoći kad se ne bi mogao prisjetiti, zapanjio se shvativši daje prošlo... manje od dva mjeseca! Začuđujuće, ali istinito: trol je potvrdio njegovu pretpostavku, da su prošla tri tjedna juvena, a Simon je sigurno znao da mu je putovanje počelo zlosretne Kamene noći, u posljednjim satima avre-la. Kako se svijet promijenio u sedam tjedana! I to - razmišljao je tupo, dok se kotrljao prema snu - uglavnom nagore.
Kasno ujutro družina se penjala masivnim komadom leda koji je bio skliznuo s ramena planine i ležao poprijeko na putu kao neki velik, odbačen paket, kad je Urmsheim opet udario. S užasavajućim, zvukom grebenja, dug komad ledene gromade palucnuo je od plavosivog do bijelog i odlomio se, klizeći ispod Grimmricovih nogu da se obruši, mrveći se, niz planinu. Erkvnlanđanin je imao vremena samo za kratak iznenađen povik; tren kasnije pao je izvan njihova vidnog polja u ranu koju je led ostavio iza sebe. Prije nego što je stigao razmisliti, Simon se osjetio povučen naprijed Grimmricovim padom. Zateturao je prema naprijed, očajnički izbacivši jednu ruku da uhvati ledeni zid; crna raspuklina još se više približila. Bespomoćno užasnut, ugledao je tanak trak praznine kroz pukotinu na putu, a iza toga mutni obris grebenja pola milje niže.

Vrisnuo je i osjetio kako klizi prema naprijed, prstima uzaludno grabeći po skliskom putu.
Binabik je vodio konop i njegova iskusna brzina omogućila mu je da se baci naprijed kad je čuo prskanje leda; ležao je licem prema dolje, držeći se za led jednom rukom u rukavici, zabijajući svoju sjekiru i šiljke koliko je god dublje mogao. Haestanova široka ruka sad je uhvatila Si-monov pojas, aličak ni masa bradatog vojnika nije mogla zaustaviti njihovo neizbježno sklizanje. Grimmricova skrivena težina vukla ih je nadolje, dok je on žalostivo vikao ispod ruba pukotine i ljuljao se amo-tamo, obješen na užetu iznad snijegom zametenog ništavila. Na kraju reda Sludig se ukopao, privremeno zaustavivši Simonovo i Heastanovo kretanje i tjeskobno pozvao Sithe.
An'nai i princ Jiriki stigli su zadihano po planinskom putu, stupajući po brašnastoj površini lako kao snježni zečevi. Hitro su zabili sjekire duboko u led i privezali ih užurbano za kraj Binabikova konopcačvorovima. Trol, tako oslobođen, privukao se oko ruba raspukline s dvojicom Sitha, krećući natrag da pomogne Sludigu.
Simon je osjetio kako se povlačenje o njegov pojas pojačava i pukotina se polako počela povlačiti. Klizio je unatrag. Neće umrijeti! - bar, činilo se, ne ovog časa. Kad je ponovno imao tlo pod nogama, sagnuo se da dohvati jednu od svojih izgubljenih rukavica i srce mu je zalupalo.
Sad kad su svi povukli konope, napokon su dovukli Grimmrica - već onesviještena, lica siva u kapuljači - natrag kroz rupu u ledu do mjesta gdje su ga mogli odvući na sigurno. Prošlo je nekoliko dugih minuta nakon što se probudio i prije nego stoje mogao prepoznati svoje sudrugove; drhtao je kao od smrtonosne groznice. Sludig i Haestan napravili su od dva krznena ogrtača nosiljku da ga mogu nositi dok ne budu imali priliku da zastanu i ulogore se.
Kad su pronašli duboki usjek koji se pružao unutra u planinu sve do čistog kamena, sunce je bilo tek prošlo središnju točku na nebu, ali nisu imali izbora nego da se rano ulogore. Zapalili su malu vatru, jedva nešto višu od koljena, gorivom koje su prikupili u podnožju Urmsheima i ponijeli ga u visine baš za ovakve prilike. Drhteći, Grimmric je ležao pokraj vatre, cvokoćući zubima, čekajući trolski napitak oko čije se pripreme Binabik mučio, miješajući trave i praške iz svoje torbe s rastopljenim snijegom. Nitko nije Grimmricu zavidio na dragocjenoj toplini.
Dok je popodne napredovalo i uski iver sunca koji se zabio u pukotinu podigao se uz plave zidove a zatim nestao, spustila se još dublja i prodornija hladnoća. Simon, mišića zadrhtalih kao strune lutnje, bolnih ušiju usprkos krznenoj kapuljači, osjećao je kako klizi - jednako brzo i bespomoćno kao što je bio klizio prema goloj praznini pukotine - prema budnom sanjarenju. Ali umjesto tmurne hladnoće koju je bio očekivao, njegov san posegnuo je da ga dočeka toplim i mirisnim naručjem.
Opet je bilo ljeto - koliko je prošlo? Nije važno, jer godišnja doba su se konačno promijenila, i vruć, iščekujući zrak bio je pun cvrčanja pčela. Proljetno cvijeće visjelo je nabreklo i prezrelo, rumeneći se po rubovima kao Juditine ovčje pite kad se peku u dvorskim pećnicama. Na poljima iza zidova Visotvrde trava je žutjela, počinjući alkemijsku transformaciju koja će završiti u jesen, kad bude naslagana u zlatnim, mirisavim balama, raštrkana po zemlji kao sićušne kućice.
Simon je čuo pastire kako pospano pjevaju, imitirajući pčele dok su vodili svoje blejave štićenike preko livada. Ljeto! Uskoro, znao je, doći će praznici... Sveto Sutrinovo, Polmansa - ali prvo njegov najdraži, Ivanje...
Ljetna noć, kad je sve drukčije i prerušeno, kad se zakrabuljeni prijatelji i maskirani neprijatelji miješaju nepoznati u zadihanoj tami... kad glazba svira cijelu besanu noć, kad je Vrt živice ukrašen srebrnim vrpcama a nasmijani, skakutavi obrisi nastanjuju Mjesečeve ure...
"Seomane?" Neka ruka bila mu je na ramenu, blago ga drmajući. "Seomane, plačeš. Probudi se."
"Plesači... krabulje..."
"Probudi se!" Ruka gaje opet protresla, ovaj put jače. Otvorio je oči i ugledao Jirikijevo usko lice, samo čelo i jagodice u mutnom, ukošenom svjetlu.
"Djelovao si kao da sanjaš nešto zastrašujuće", rekao je Sitha spuštajući se u čučanj pokraj Simona.
"Ali... ali zapravo nije bilo tako." Zadrhtao je. "Bilo je ljeto... Ivanje..."
"Ah." Jiriki je podigao jednu obrvu, onda zmijoliko slegne ramenima. "Mislim da si možda lutao krajevima u koje ne bi trebao zalaziti." "Što može biti loše u ljetu?"
Princ Sitha opet je slegnuo, onda ispod svog ogrtača - pokretom omi-ljenog ujaka koji pronalazi igračku ne bi li razvedrio šmrcavo dijete - izvuče neki sjajan predmet u fino izrezbarenu drvenom okviru.
"Znaš li što je ovo?" upitao je Jiriki.
"Ogledalo..." Simon je bio nesvjestan što ga Sitha pita. Je li znao da ga je Simon bio dirao u pećini?
Jiriki se nasmiješi. "Da. Vrlo posebno ogledalo, koje ima vrlo dugu povijest. Znaš li što se može učiniti s takvom stvari? Osim brijati se kao što ljudi rade?" Ispružio je ruku i hladnim prstom potapšao Simonov kudravi obraz.
"Možeš li pogoditi?"
"V-v-vidjeti stvari koje su d-daleko?" odgovorio je nakon trenutka oklijevanja, onda prčeka eksploziju bijesa koja je neizbježno morala doći.
Sitha se zabuljio. "Čuo si za vilenjačka ogledala?" reče konačno, čudeći se. "Još su tema priča i pjesama?"
Sad je Simon imao priliku da se odmakne od istine. Umjesto toga, iznenadio je sam sebe.
"Ne. Pogledao sam u njega kad smo bili u tvojem lovačkom konaku."

Još neočekivanije, priznanje je samo jače razrogačilo Jirikijeve oči. "Vidio si u njemu druga mjesta? Ne samo odraz?"
"Vidio sam... vidio sam princezu M-Miriamele - svoju prijateljicu", kjmnuo je i potapšao njezin plavi šal koji je bio omotan oko njegova vrata. "Bilo je kao u snu."
Sitha se namrštio u ogledalo, ne ljutito, već kao daje to bila površina jezerca pod kojim je jurila neka neuhvatljiva riba koju je htio otkriti.
"Ti si mladić snažne volje," reče polako, "jače nego što znaš - ili to ili si dodirnut drugim silama, nekako..." Pogledao je od Simona natrag u ogledalo i neko vrijeme šutio.
"Ovo je vrlo stara stvar, ovo zrcalo", reče konačno. "Priča se da je to krljušt Velikog Crva."
"Što to znači?"
"Veliki Crv, za kojeg mnoge priče kažu da okružuje svijet. Mi Stihe, međutim, vidimo Crva kao nešto što okružuje sve svjetove odjednom, one budne i one sanjane... one koji su bili i one koji će biti. Njegov je rep u njegovim ustima, tako da nema ni početka ni kraja."
"Crv? Misliš z-z-zmaj?"
Jiriki jedanput kimne, nagli pokret kao kad ptica kljuca zrno. "Priča se također da su svi zmajevi potomci Velikog Crva i da je svaki od njih manje vrijedan od onih koji su postojali prije njega. Igjarjuk i Shu-rakai bili su manje veličanstveni nego njihova majka Hidohehbi, kao što ona nije bila jednako vrijedna kao njezin roditelj Khaerukama'o Zlatni. Jednog dana, ako je to sve istina, zmajeviće posve nestati - ako već nisu."
"To b-bi bilo dobro", reče Simon.
"Bi li?" Jiriki se opet nasmiješio, ali oči su mu bile hladno, sjajno kamenje. "Ljudi rastu.dok veliki crvi... i drugi... nestaju. To je izgleda priroda stvari." Protegnuo se, s drhtavom, skliskom otmjenošću tek probuđene mačke. "Priroda stvari", ponovio je. "Ipak, donio sam ovu krljušt Velikog Crva da ti nešto pokažem. Bi li htio vidjeti, ljudsko dijete?"
Simon kimne glavom.
"Ovo je za tebe bilo teško putovanje." Jiriki je bacio pogled preko ramena do mjesta gdje su se ostali okupili oko Grimmrica i male logorske vatrice. Samo je An'nai podigao pogled i neka neuhvatljiva komunikacija zapalucala je između dvojice Sitha. "Pogledaj", reče Jiriki nešto kasnije.
Zrcalo, obujmljeno njegovim rukama kao dragocjena kap vode, djelovalo je gotovo uzburkano. Tama koju je sadržavalo - raspolovljena nepravilnim potezom svijetlog sivila, odrazom neba iznad njihove pukotine - kao da je polako rađala točke zelenog svjetla, kao čudne povrtne zvijezde koje klijaju na večernjem nebu. "Pokazat ću ti stvarno ljeto," rekao je Jiriki blago, "stvarnije od bilo kojeg koje si ti poznavao."
Mrljice blistavo zelenog počele su lepršati i zgušnjavati se, iskreći smaragdne ribe koje su se podizale do površine zasjenjena jezerca. Simon je osjetio kako tone u zrcalo, premda se nije pomakao s mjesta odakle se naginjao nad njega. Zeleno je postalo mnogo različitih zelenila, onoliko preljeva i nijansi koliko ih je uopće ikad postojalo. U trenutku su se razvili u zapanjujuću zbrku mostova i tornjeva i drveća: grad i šuma srasli su, ničući kao jedno usred travnate ravnice - ne grad preko kojeg je šuma razrasla, kao Da'ai Chikiza, već rastuća, živuća mješavina biljke i uglačanog kamena, mirta, žad i viridijan.
"Enki-e Shao'saye", prošapće Jiriki. Trava na ravnici bogato se povijala pred vjetrom; purpurni, bijeli i nebeski plavi barjaci lepršali su poput pupoljaka među razgranatim tornjevima grada. "Posljednji i najveći grad Ljeta."
"Gdje... se... nalazi...?" dahnuo je Simon, zapanjen i začaran njegovom ljepotom.
"Ne toliko gdje, ljudsko dijete, koliko kada. Svijet nije samo veći nego što znaš, nego je i mnogo, mnogo stariji. Enki-e Shao'save je odavna prašina. Ležao je istočno od velike šume."
"Prašina?"
"To je bilo posljednje mjesto gdje su Zida'va i Hikeda'va živjeli zajedno, prije Rastanka. Bio je to grad velike umješnosti i još veće ljepote; i sam vjetar među tornjevima stvarao je glazbu, a svjetiljke noći sjale su kao zvijezde. Nenais'u je plesala pod mjesečinom pokraj svog šumskog jezera, a zadivljeno drveće se naginjalo daje gleda." Polako je stresao glavom. "Sve je nestalo. To su bili ljetni dani moga naroda. Sad smo zašli duboko u Jesen..."
"Nestalo...?" Simon još nije mogao pojmiti tragediju. Činilo se kao da bi mogao segnuti u zrcalo, dotaći neki od poput igle oštrih tornjeva prstom. Osjetio je kako se suze bore da ga se oslobode. Bez doma. Sithe su izgubili svoje domove... bili su osamljeni beskućnici u svijetu.
Jiriki je prešao rukom preko zrcala i ono se zamaglilo. "Nestalo", rekao je. "Ali tako dugo dok ima sjećanja, Ljeto ostaje. A čak i Zima prolazi." Okrenuo se i dugo gledao u Simona, u bolan izraz na mladićevu licu, i napokon mu ponudio vlastiti malen, odmjeren smiješak.
"Nemoj toliko žaliti", rekao je i potapšao Simonovu ruku. "Svjetlo još nije potpuno izbrisano iz svijeta - ne još. I nisu sva predivna mjesta postala razvaline. Još postoji Jao e-Tinukai'i, stanište moje obitelji i moga naroda. Možda ćeš ga jednog dana, ako se obojica sigurno spustimo s ove planine, i ti vidjeti." Nasmiješio se svojimčudnim smiješkom, razmišljajući o nečemu. "Možda hoćeš..."
Ostatak uspona uz Urmsheim -još tri dana po uskim, opasnim pu-teljcima jedva širim od traka leda, preko glatkih, staklastih ploča uz pomoć naporno usječenih hvatišta za ruke i stopala; još dvije noći zlobne, drobeće hladnoće - prošlo je pokraj Simona kao prolazan, ali bolan san. Kroz užasnu iscrpljenost koja ga je opsjela držao se Jirikijeva

poklona ljeta - jer to jest bio poklon, znao je to - i utješio se. Čak i dok su mu se od hladnoće utrnuli prsti borili da se za nešto zakvače, a utrnula stopala da ostanu na putu, razmišljao je o tome da će negdje opet biti topline i nečeg poput kreveta i čiste odjeće - čak bi i pranje dobro došlo! Sve te stvari postojale su negdje tamo, samo ako uspije pognuti glavu i živ sići s planine.
Kad se pošteno pogleda, razmišljao je, nema tako puno stvari u životu koječovjek zaista treba. Željeti previše još je gore od pohlepe: to je glupost - razbacivanje dragocjena vremena i napora.
Suputnici su se polako probili oko tijela planine sve dok im sunce nije svakog jutra zasjalo iza desnih ramena. Zrak je postao bolno tanak, tjerajući ih na često zastajkivanje kako bi povratili dah; čak su se i otporni Jiriki i strpljivi An'nai kretali sporije, udova teških kao od viška odjeće. Ljudski sudruzi, osim trola, jednostavno su se vukli. Grimmric je došao k sebi, zahvaljujući snazi Binabikova qanučkog eliksira, ali je drhtao i kašljao dok se penjao.
S vremena na vrijeme vjetar bi se pojačao, šaljući oblake koji bi zagrlili ramena Urmsheima leteći poput otrcanih duhova. Šutljivi susjedi planine polako bi se pojavili, neravni vrhovi što su održavali ohole sastanke daleko nad površinom Osten Arda, ne hajući za tmuran i mini-jaturan krajobraz pod svojim nogama. Binabik je, dišući bestjelesan zrak Krova Svijeta udobno kao da sjedi u smočnici Naglimunda, svojim zadihanim suputnicima pokazivao širok, goletni Mintahoq na istoku, kao i nekoliko drugih planina koje su obuhvaćale trolske bregove Yiaqanuca.
Naišli su na njega naglo, dok se još punih pola visine planine nad-nosilo nad njih. Batrgajući se preko kamenita izboja, konopa medu njima napeta poput strune luka, svakim dahom spaljujući si pluća, čuli su jednog od Sitha - koji su se penjali ispred njih, izvan njihova vidokruga - kako ispušta čudan, zviždeći uzvik. Suputnici su se uspentrali na vrh s najvećom mogućom žurbom; pitanje prema čemu to žure ostalo je neizgovoreno. Binabik, koji je bio na čelu, zastao je na vrhu brijega; malo se zaljuljao da održi ravnotežu.
"Kćeri Planinska!" zinuo je trol, s perjanicom pare koja mu se podizala iz usta. Zastao je i nekoliko dugih trenutaka nije se ni pomakao. Simon se pažljivo popeo zadnjih nekoliko koraka.
Isprva nije pred sobom vidio ništa osim još jedne široke doline snijega i bijelih zidova što su se dizali nasuprot njima. Dolina je s desne strane bila otvorena, samo zrak, nebo i slijed zasnježenih litica koje su padale niz bok Urmsheima. Okrenuo se Binabiku da upita što ga je natjeralo da poviče. Pitanje mu je zamrlo na usnama.
S lijeve strane dolina se zakopavala duboko u lice planine, tlo doline postajalo je sve strmije kako su joj se visoki zidovi postupno međusobno približavali. Na njihovoj najvišoj točki, protežući se od tla do trokuta sivoplavog neba, nadnosilo se Udunovo drvo.
"Elizijo, Majko Božja!" rekao je Simon, napukla glasa. "Majko Božja", ponovio je.
Isprva, suočen s golemom, ludom nevjerojatnošću stvari, mislio je da je to zaista drvo - divovsko drvo od leda visoko tisuću stopa, s milijardom grana koje su svjetlucale i blistale na podnevnom suncu, zasjenjeno na svom nemogućem vrhu aureolom magle. Tek kad se konačno uspio uvjeriti da je stvarno - da takva stvar može postojati u svijetu koji također sadrži i tako svakodnevne stvari kao što su svinje i ograde i zdjele - počeo je shvaćati što je to: smrznuti vodopad, nakupina godinama sleđenog otopljenog snijega zarobljena u milijunu siga, kristalni trag niz neravnu kamenu hrptenjaču koja je tvorila deblo Udunova drveta.
Jiriki i An'nai stajali su zapanjeni nekoliko lakata niže, zureći u drvo. Simon se, slijedeći Binabika, počeo spuštati niz padinu prema njima kad je osjetio kako se uže oko njegova pojasa zateže kad je Grimmric došao do vrha i našao se i sam zabezeknut i ukočen; Simon je onda strpljivo pričekao da se proces ponovi još dva puta, za Haestana i Sludiga. Konačno su teturavo, rastreseno dospjeli dolje do dubokog snijega same doline. Sithe su tiho pjevali, nisu se obazirali na dolazak ljudskih suputnika.
Dugo vremena nitko nije progovorio. Veličanstvenost Udunova drveta kao daje isisala dah iz njihovih tijela, dugo su samo stajali i buljili, osjećajući se prazno.
"Dajmo se na kretanje naprijed", reče Binabik konačno. Simon se gotovo ljutito trgnuo. Trolov glas djelovao je kao nepristojna upadica. * "Ovo je najn-n-nevjerojatnija stvar koju sam ik-kad vidio", zamuca Grimmric.
"Tu se stari Jednooki popeo u zvijezde", reče Sludig tiho. "Bog me očuvao od svetogrđa, ali još osjećam njegovu prisutnost."
Binabik je krenuo preko otvorenog tla doline. Drugi su pošli za njim nakon nekoliko trenutaka, povučeni trolovim konopcem. Snijeg je bio dubok do bedara i sporo se napredovalo. Nakon što su prešli tridesetak napornih koraka, Simon je konačno otrgao oči od prizora da se osvrne. An'nai i Jiriki im se nisu pridružili; dvojica Sitha još su stajala jedan pokraj drugog, kao da nešto čekaju.
Krenuli su dalje. Zidovi doline naginjali su se sve bliže iznad njihovih glava kao da su zadivljeni tim rijetkim putnicima. Simon je vidio da je podnožje ledenog drveta golem, zbrkan kameni vrt pun rupa, sklonjen pod zasvođenim nižim granama - ne pravim granama, već slojem iznad sve šireg sloja istopljenih i ponovno smrznutih siga, a svaka je bila šira od one iznad nje, tako da su najniže grane tvorile strop širok kao pola turnirskog polja iznad rasutog kamenja.
Došli su toliko blizu da se činilo kako se veliki stup leda pruža i kroz sam krov neba. Dok je bolno iskrivljavao vrat da baci zadnji pogled na skoro iščezli vrh drveta, Simona je prekrio val iznenađenja i straha, načas mu zacrnivši vid.

Toranj! Iz mojih snova, toranj s granama! Zaprepašten, spotaknuo se i skotrljao u snijeg. Haestan je ispružio jednu široku ruku i podigao ga bez riječi. Simon se usudio opet pogledati prema gore, a zastrašujući osjećaj, koji nije bio samo obična vrtoglavica, opet ga je zapljusnuo.
"Binabik!" povikao je. Trol, koji je upravo ulazio u ljubičastu tamu sjene Udunova drveta, brzo se okrene.
"Tiho, Simone!" siknuo je. "Nemamo znanja možemo li odvaliti oštar led, na svoju veliku žalost."
Simon se probio kroz ljepljivi snijeg što je brže mogao.
"Binabik, ovo je toranj o kojem sam sanjao - bijeli toranj s granama poput drveta! To je to!"
Trol je proučavao metež krupnih stijena i smrskanog kamenja u tamnom podnožju drveta. "Mislio sam da si uvjerenja kako si vidio Zvonik Zelenog Anđela, iz Visotvrđe?"
"Jesam-to jest, to je bio dio obojega. Ali budući da ovo nikad prije nisam vidio, nisam znao da je dio onoga zapravo došao iz ovoga! Shvaćaš?"
Binabik je podigao jednu čupavu crnu obrvu. "Kad sljedeći put budemo našli vremena, bacit ću kosti. Sad imamo još neobavljenu zadaću."
Pričekao je dok su se ostali dovukli do njih prije nego stoje opet progovorio. "Moje je mnijenje", rekao je konačno, "da bismo se uskoro trebali dati na podizanje logora. Onda možemo provesti zadnje sate danje svjetlosti lovećii neki znak Colmundove čete ili mača Trna."
"Hoće li nam i oni..." Haestan je pokazao na sad udaljene Sithe, "pomoći?"
Prije nego što je Binabik mogao izraziti bilo kakvo mišljenje, Grim-mric je uzbuđeno zazviždao i pokazao na zbrku kamenja. "Pogledajte, svi!" rekao je, "mislim daje netko ovdje već bio. Pogledajte to kamenje!"
Simon je pratio vojnikov prst do mjesta malo dalje uz strmu hrpu stijenja, gdje je nekoliko redova kamenja bilo naslagano na ulazu u jednu od špiljastih rupa.
"Pravo imaš!" uzvikne Haestan. "Pravo ima! Kako Tunathove kosti leže u smjeru sjever - jug, netko je tu bio na bivaku."
"Oprezno!" rekao je Binabik užurbano, ali Simon je već odbacio svoje veze i probijao se uz grupu, potičući sićušne lavine kad bi neoprezno stao. Ubrzo je došao do pećine i zastao, ljuljajući se na jednom nestabilnom kamenu.
"Ovo su napravili ljudi, to je sigurno!" doviknuo je uzbuđeno. Otvor pećine je bio možda tri lakta dugačak i netko je užurbano ali spretno naslagao kamen do kamena preko ulaza - da zadrži toplinu, možda? Ili da zaustavi životinje?
"Ljubazno ne viči, Simone", rekao je Binabik. "Odmah ćemo doći gore k tebi."
Nestrpljivo čekajući, zaboravivši na sve pomisli o tankom zraku i ubitačnoj hladnoći, Simon je promatrao skupinu kako se penje za njim. Još dok je Haestan počinjao svoj uspon uz hrpu, dvojica Sitha pojavila su se pod rubom Udunova drveta. Nakon što su nekoliko trenutaka proučavali prizor, popeli su se do špilje spretno kao leteće vjeverice.
Simonovim očima trebao je trenutak da se priviknu na dublju tamu u niskoj špilji. Kad je konačno progledao, oči su se za jedan tren raširile od šoka.
"Binabik! To je... oni su..."
Trol, koji je mogao uspravno stajati pokraj njega, tamo gdje se Simon morao sagnuti, udario se dlanom o prsa.
»/'Ojnkipa...!" rekao je. 'Čekali su naš dolazak."
Špilja je bila posipana potamnjelim ljudskim kostima. Skeleti, goli osim kopči i ukrasa od patinirana crnog i zelenog metala, sjedili su oslonjeni uz zidove špilje. Tanki sloj leda pokrivao je sve, kao zaštitno staklo.
"Je li to Colmund?" upita Simon.
"Usires nam pomogao," zagrcnuo se Sludig iza njega, "izlazi, zrak je sigurno otrovan!"
"Nema tu otrova", izgrdio gaje Binabik. "A je li to skupina sira Col-munda - meni se šanse za točine dobrim."
"Zanimljivo je pitati se kako su umrli", Jirikijev glas bio je iznenađujuće zvonak u maloj špilji. "Ako su se smrzli, zašto se nisu skutrili na gomilu da štede toplinu?" Ukazao je na raštrkanost njihovih tijela po prostoriji. "Ako ih je ubila neka životinja - ili su se međusobno poubijali - onda zašto su im tijela tako brižno složena, kao da su jedan po jedan lijegali da umru?"
"Ovdje ima tajni vrijednih mnogog razgovora jednog dana," odgovorio je trol, "ali mi imamo drugih zadaća, a svjetlo brzo nestaje."
"Svi," rekao je Sludig, glasa napeta nekom strašnom hitnošću, "dođite ovamo! Ovamo!"
Stajao je iznad jednog od kostura. Premda su se kosti urušile u gomilu boje hrđe, još su imale izgled nekog uhvaćenog usred molitve, klečeći ispruženih ruku. Između kostiju dviju ruku, koje su ležale napola pokopane u ledu kao kamenje u zdjeli mlijeka, nalazio se neki dugačak zavežljaj zamotan u smrznuto, istrunulo voštano platno.
Sav zrak odjednom kao da je iščezao iz špilje. Napeta, umrtvljujuća tišina popadala je po skupini. Trol i Rimeržanin su klekli, kao da oponašaju drevne kosti, i počeli odvaljivati komade smrznutog zavežljaja svojim sjekirama za led. Voštano platno se odvajalo u iverju, kao kora drveta. Jedna duga traka je prsnula i otkrila duboku tamu ispod sebe.
"To nije metal", rekao je Simon razočarano.
"Niti je Trn izrađen od metala", zagunda Binabik, "ili bar ne od bilo kojeg metala koji si ti ikad vidio."

Sludig je uspio zavući vrh svoje sjekire ispod okamenjene tkanine i uz Haestanov napor uspjeli su odvojiti još jednu traku. Simon je zinuo. Binabik je bio u pravu: stvar koja se pojavila poput ugljeno crnog leptira iz zarobljeništva svoje čahure ne samo da je bio mač, bio je to mač kakvog nikad prije nije vidio: dug kao raširene čovječje ruke, od vrhova prstiju do vrhova prstiju, i crn. Čistoća njegove crnine bila je neuma-njena bojama koje su iskrile na njegovu rubu, kao daje oštrica bila tako nadnaravno oštra da je čak i mutno svjetlo špilje sjekla u duge.
Da nije bilo srebrnog užeta omotanog oko balčaka kao rukohvat - ostavljajući nepokriven štitnik i jabuku jednako ugljene kao i ostatak raspona - činilo bi se da nema uopće nikakve veze s ljudskim rodom. Prije bi, usprkos simetričnosti, djelovao kao neka prirodna izraslina, neka čista esencija prirodne crnoće slučajno izlučena u obliku savršena mača.
"Trn", šapnuo je Binabik, s nekom vrstom poštovanja koja mu je prigušivala zadovoljstvo.
"Trn", ponovio je Jiriki, a Simon nije mogaočak ni pokušati pogoditi kakve su se misli skrivale iza njegova imenovanja oružja.
"Dakle, to je to?" reče Sludig konačno. "Prekrasna stvar. Što ih je moglo ubiti s takvom oštricom u posjedu?"
"Tko može znati što se dogodilo Colmundu?" reče Binaabik. "Ali čak ni mač kao što je Trn ne možeš pojesti kad se nađeš bez hrane."
Svi su nastavili zuriti u oštricu. Grimmric, koji je bio najbliži otvoru špilje, konačno se ispravio iz svog pognutog položaja, grleći si ramena tankim rukama.
"Kao što trol kaže, ne možeš jesti mačeve. Ja ću zapaliti vatru za noćas." Izašao je iz špilje i zastao, protežući se. Malo je fićukao; melodija, isprva slaba, postupno je ojačala.
"U kamenim pukotinama ima grubog grmlja koje bi moglo gorjeti s našim drvetom", zazvao je Sludig za njim.
Haestan se nagnuo naprijed, i dotakao crnu oštricu opreznim prstom. "Mrzlo", nasmijao se. "To i nije neko iznenađenje, zar ne?" Okrenuo se Binabiku, čudno pun poštovanja. "Smijem li ga podići?"
Trol kimne. "Oprezno."
Haestan je polako podmetnuo prste pod uzetom omotan balčak i povukao, ali mač se nije pomakao. "Smrznut", pretpostavio je. Povukao je opet, jače, s nimalo boljim rezultatom. "Baš se zamrzao", dahnuo je, vukući sad svom snagom. Dah mu se podigao u oblačiću.
Sludig se nagnuo k njemu da mu pomogne. Grimmric je, izvan špilje, prestao fićukati i rekao nešto nerazumljivo.
Dok su Rimeržanin i Erkvnlanđanin potezali, crni mač se napokon počeo micati, ali umjesto da se s trzajem oslobodi od zatvora leda, oštrica je samo kliznula malo na jednu stranu, a onda stala.
"Nije smrznut", zadihano objavi Sludig. "Težak je kao tuč. Nas dvojica zajedno ga jedva možemo podići!"
"Kako ćemo ga spustiti niz planinu, Binabik?" upitao je Simon. Osjećao je potrebu da se nasmije. Sve je to bilo tako blesavo i čudno - pronaći čudesni mač i onda ga ne moći odnijeti! Ispružio je ruku i osjetio duboku, hladnu težinu stvari - i još nešto. Zagrijavanje? Da, neki neuhvatljivi život ispod hladne površine, poput zaspale zmije koja se polako budi - ili zamišlja stvari?
Binabik je zurio u nepomičnu oštricu i češkao se po kudravoj glavi, razmišljajući. Malo kasnije u špilji se pojavio Grimmric mašući rukama. Kad su se okrenuli da ga pogledaju, pao je na koljena, a onda se prevrnuo, opušten kao vreća raži.
Jedna crna strijela, trn drukčije vrste, podrhtavala mu je u leđima.
Plavo svjetlo kupalo je srebrnu masku, dodirujući joj obrise blijedom vatrom. Lice pod njom jednom je bilo uzorak za isklesanu, neljudsku ljepotu, ali što je maska sad pokrivala, nijedno živo biće nije znalo. Svijet je prošao nebrojene obrte otkako je lice Utuk'ku zauvijek nestalo pod njegovim blistavim crtama.
Plavetnilom okrznuta maska okrenula se i promotrila golemu, mnogostruko zasjenjenu kamenu dvoranu, prateći svoje užurbane sluge dok su se trudili učiniti sve što im je naredila. Glasovi su im bili podignuti u pjesmama hvale i prisjećanja; njihova bijela kosa lepršala je na vječitim vjetrovima Odaje Harfe. S odobravanjem je slušala dok je klepet čudo-drvnih čekića odjekivao kroz beskrajni labirint hodnika koji je ispunjavao smrznutu Nakkigu, planinu koju su Norni zvali Krinkom od Suza. Smrtnici su nazivali njezin dom Olujnim vrhom, a Utuk'ku je znala da im on progoni snove... kako je i trebao. Srebrno je lice kimnulo, zadovoljno. Sve je bilo spremno.
Obješena u izmaglici koja je krunila Veliki zdenac, Harfa je odjednom zaječala, bio je to očajni zvuk poput vjetra u visokim sedlima. Norn-ska kraljica znala je da to nije Njegov glas - ne Njega koji je mogao navesti Živu Harfu da pjeva i zavija, ne Njega čija je razjarena pjesma tjerala čitavu odaju zdenca da zagrmi nemogućim glazbama. Neki manji glas plazio je kroz Harfu, uhvaćen u njezinim beskonačnim složenostima kao kukac uhvaćen u zapečaćenom labirintu.
Odigla je prst u srebrnobijeloj rukavici jedva nekoliko palaca od crnog kamena svojeg stolca i napravila mali pokret. Jecaj je postao glasniji i nešto je zadrhtalo u tjelesnost u magli iznad Zdenca - sivi mač Jin-gizu, pulsirajući s bolnom svjetlošću. Nešto ga je držalo: zasjenjena prilika, ruke kao bezoblični čvor oko balčaka Jingizu.
Utuk'ku je shvatila. Nije morala vidjeti molitelja; mačje bio tu, mnogo stvarniji nego bilo koji smrtnik kojem je privremeno dopušteno da ga posjeduje.
Tko dolazi pred kraljicu Hikeda 'ya ? upitala je, dobro znajući odgovor.
Elija, Veliki kralj Osten Arda, odvratila je zasjenjena figura. Odlučio sam prihvatiti uvjete vašeg gospodara.

Riječ "gospodar" ju je uzrujala. Smrtnice, rekla je konačno s kraljevskom lijenošću, ono što želiš bit će ti dano. Ali čekao si dugo... predugo.
Bilo je... Zasjenjen stvor koji je držao mač zaljuljao se kao od iscrpljenosti. Kako su mesnati, kako slabi ti smrtnici! Kako su mogli uzrokovati toliko štete? Mislio sam, nastavio je... daće stvari biti... drugačije. Sad se pokoravam.
Naravno. I dobit ćeš što ti je obećano.
Hvala, o kraljice. A ja ću vama dati ono što sam obećao zauzvrat...
Naravno da hoćeš.
Spustila je svoje prste u rukavicama i prikaza je nestala. Crveno svjetlo procvalo je duboko u Zdencu kad je On došao. Kad ju je on zaposjeo, Harfa je zatreperila notom savršenog trijumfa.

"Ne... želim umrijeti...!" dahtao je Grimmric. S pjenom krvi na bradi i obrazima, iskrivljenih zuba istaknutih u razjapljenim ustima, izgledao je kao zec kojeg su uhvatili i rastrgali lovački psi. "Tako je... tako je prokleto hladno", zadrhtao je.
"Tko je to učinio?" zaskvičao je Simon, gubeći u šoku i panici kontrolu nad glasom.
"Ko god," promrmljao je Haestan, preblijedio dok se naginjao nad svog pogođenog sunarodnjaka, "sad nas drže kao kuniće u rupi."
"Moramo izaći!" odsiječe Sludig.
"Omotajte ogrtače oko ruku", rekao je Binabik, sastavljajući cijev od dijelova svoga štapa. "Nismo u posjedu štitova protiv strijela, ali i to će biti od pomoći."
Bez riječi Jiriki je prekoračio Haestana i palog Grimmrica, krećući prema otvoru špilje. An'nai, stisnutih usnica, krene za njim.
"Prinče Jiriki...?" počeo je Binabik, ali Sithe se nisu obazirali.
"Onda idemo," reče Sludig, "ne možemo ih pustiti da sami izađu." Dograbio je svoju oštricu s ogrtača gdje ju je bio spustio.
Dok su ostali još slijedili Sithe prema otvoru špilje, Simon je spustio pogled na crni mač Trn. Tako su daleko došli da ga nađu - zar će ga sad izgubiti? Što ako pobjegnu, ali budu odsječeni od špilje i ne budu se mogli vratiti? Spustio je ruku na njegov balčak i opet osjetio čudan, pulsirajući dojam. Povukao je, i na njegovo veliko iznenađenje mač mu se podigao u ruci. Težina mu je bila golema, ali služeći se objema rukama, mogao ga je podići sa smrznutog poda špilje.
Što se tu događa? Bio je ošamućen. Dva snažna čovjeka ga nisu mogla podići, ali on jest. Čarolija?
Simon je oprezno ponio dugu, bolno tešku oštricu do mjesta gdje su stajali njegovi sudruzi. Haestan je odvezao svoj ogrtač, ali umjesto da ga za zaštitu omota oko svoje ruke, blago ga je položio preko Grimmrica. Ranjeni čovjek je zakašljao, pljujući još krvi. Oba Erknvlanđana su plakala.
Prije nego što je Simon mogao progovoriti i riječ o maču, Jiriki je koraknuo iz otvora špilje na kameni trijem, samouvjeren kao žongler.
"Pokažite se!" povikao je. ledeni zidovi doline poslali su odjeke da se zakotrljaju natrag do njih. "Tko napada družinu princa Jirikija i Sa'on-sereija, sina Shima'onarija i potomka Kuće Godišnjeg Plesa? Tko bi ratovao sa Zidav'a?"
U odgovor, desetak prilika spustilo se niz strme zidove doline i za-stalo, stotinjak lakata od podnožja Udunova drveta. Svi su bili naoružani, svi su nosili maske protiv bljeska i bijele ogrtače s kapuljačama i svaki je na prsima imao trokutasti znak Olujnog vrha.
"Norni?" dahne Simon, zaboravljajući na tren neobičan predmet koji je držao u naručju.
"To nisu Hikeda'va", rekao je An'nai odrješito. "To su smrtnici koji slušaju Utuk'kuina naređenja."
Jedan od ljudi u ogrtačima napravio je jedan šepav, ukočen korak naprijed. Simon je prepoznao suncem opaljenu kožu i blijedu bradu. "Odlazite, Zidav'a", reče Ingen Jegger. Glas mu je bio spor i hladan. "Kraljičini Lovci nemaju s vama svađe. Ovi smrtnici što se sklanjaju u pozadini su ti koji su mi prkosili i kojima ne možemo dopustiti da napuste ovo mjesto."
"Oni su pod mojom zaštitom, smrtnice." Princ Jiriki potapšao je svoj mač. "Vrati se i sjedi pod Utuk'kuinim stolom - ovdje nećeš dobiti nikakvih kostiju."
Ingen Jegger kimne. "Neka bude." Mahnuo je nehajno rukom a jedan od njegovih lovaca hitro je potegao luk i opalio. Jiriki je skočio u stranu, povukavši i Sludiga, koji mu je bio stajao iza leđa. Strijela se rasprsla na stijeni pokraj ulaza u špilju.
"Dolje!" povikao je princ, dok je An'nai puštao uzvratnu strijelu. Lovci su se raspršili, ostavljajući jednog iz svoje čete licem nadolje u snijegu. Simon i njegovi suputnici odsklizali su se niz stijenje do podnožja ledenog drveta dok su strijele zujale oko njih.
U nekoliko minuta siromašne zalihe strijela s obiju su strana bile iscrpljene, ali ne prije nego što je Jiriki pogodio još jednog od Ingeno-vih napadača, zabivši šiljak u oko čovjeka u trku, precizno kao da gađa jabuku postavljenu na kameni zid. U blizini, Sludig je pogođen u mesnati dio bedra, ali strijela se prvo bila odbila od kamena i Rimeržanin je mogao izvući glavu i odšepati u zaklon.

Simon je čučao iza jedne kamene istake, dijela debla Udunova drveta, proklinjući se što je ostavio svoj luk i dragocjene strijele u špilji. Gledao je kako An'nai, iscrpivši svoj tobolac, odbacuje luk i poteže vitak tamni mač iz korica; Sithino lice bilo je mirno kao da popravlja neku ogradu. Simon je bio uvjeren kako njegovo vlastito lice mora odražavati sav silni unutarnji strah, zateturalo srce i prazan želudac. Spustio je pogled na Trn i osjetio u njemu puls života. Težina je postala nekako drukčija, živa, kao da je mač pun uzrujanih pčela; djelovao je kao vezana životinja, nemirna dok udiše zavodljive mirise slobode.
Na maloj udaljenosti lijevo od njega, s druge strane kamenog debla, Haestan i Sludig puzali su naprijed, koristeći velike zaobljene ledene grane kao zaklon. Sad siguran od strijela, Ingen je okupljao svoje lovce za navalu preko doline.
"Simone!" siknuo je neki glas. Iznenađen, okrenuo se i ugledao Bi-nabika kako se skutrio na kamenoj istaci iznad njegove glave.
"Što ćemo učiniti?" upitao je Simon, trudeći se da mu glas ostane ujednačen, ali bez uspjeha. Trol je, međutim, zurio niz crnu dužinu Trna, ugniježđena u Simonovu naručju poput djeteta.
"Kako...?" upitao je Binabik, okrugla lica puna iznenađenosti. -¦"Ne znam, samo sam ga podigao! Ne znam! Što ćemo učiniti?"
Trol je stresao glavom. "Tićeš sad ostati ovdje. Ja ću pomoći kako mogu. Volio bih da imam koplje." Lako je skočio dolje, petom zasuvši Sifnona pljuskom šljunka dok je trčao pokraj njega.
"Za Jošuu Jednorukog!" povikao je Haestan i navalio iz zaštite Udunova drveta na bijeli pod doline, sa Sludigom koji je odlučno šepao za njim. Čim su došli do dubokog snijega usporili su kao da trče po melasi. Ingenovi lovci teturali su prema njima, izvodeći isti takav trzavi, smrtonosni ples.
Haestan je zamahnuo svojim teškim mačem, ali čak prije i nego što je došao do napadača, prva u bijelo zamotana prilika je pala, držeći se za grlo.
"Yiqanuc!" viknuo je Binabik slavodobitno, onda se sagne da ponovno napuni svoju cijev.
Zveket mačeva zazvonio je kad su prvi Ingenovi ljudi došli do Haes-tana i Sludiga. Sithe su se našli tamo tren kasnije, spretno se krećući preko snijega, ali suputnici su još bili brojno slabiji. Tren kasnije visoki Haestan uhvatio je plosnati dio oštrice svojom zakukuljenom lubanjom i pao u prasku snijega. Samo An'naijev skok naprijed da stane nad njega spriječio je da ne bude proboden na mjestu.
Oštrice su blistale na tankom suncu, a krikovi bola i bijesa skoro su utopili udarce metala. Simon je nemirna srca vidio kako Binabik, čije su se preostale strijele pokazale beskorisnim protiv debelih ogrtača lovaca, izvlači svoj dugi nož iz pojasa.
Kako može biti tako hrabar? Premalen je - ubitće ga prije nego što se uspije dovoljno približiti da upotrijebi taj nož!
"Binabik!" povikao je i uspeo se na noge. Podigao je težak crni mač iznad svoje glave, osjećajući kako ga njegova velika težina povlači dok je šepesao prema naprijed.
Tlo je odjednom poniklo pod njegovim nogama. Zateturao je, raširenih nogu, a onda osjeti kako se sama planina naizgled ljulja. Gromovit krik probio mu je uši, poput zvuka teškog kamena povučena preko kamenoloma. Borci su zastali, zapanjeni i zabuljili se u svoja stopala.
S još jednim užasnim krikom izmučenog leda, tlo se počelo podizati. U središtu doline, samo nekoliko lakata od mjesta gdje je Ingen Jegger stajao razjapljenih usta u užasnutoj zbunjenosti, veliki komad leda uzdigao se, krčkajući i pucajući, sa snijegom koji je padao s njega u velikim zapusima.
Gurnut naglim pomakom tla pod sobom, Simon se spotakao i zakotrljao naprijed,čvrsto se držeći Trna; zaustavio se doslovno usred boraca. Nitko kao da ga nije primijetio: svi su bili smrznuti na mjestu, kao da je sam led Udunova drveta pretvorio njihovu krv u okamenjujući mraz, buljeći u nemoguću stvar koja se proguravala ispod snijega.

42

Ledeni zmaj.

Zmijolika glava duga poput čovjeka probila se iz novonastale pukotine, bijelih krljušti iznad zubatih usta, izbuljenih očiju plavih i prekrivenih mrenom. Zmijasto se zaljuljala s jedne strane na drugu na svom dugom vratu, kao da radoznalo promatra sićušna stvorenja koja su ga probudila iz dugogodišnjeg sna. Onda, zastrašujuće brzo, sukne van i uhvati jednog od lovaca u svoje ralje, pregrizavši ga napola i progutavši mu noge. Njegov zdrobljeni, okrvavljeni trup pao je na snijeg kao odbačena krpa.
"Igjarjuk! - to je Igjarjuk!" došao je Binabikov tanki povik. Svjetlucava bjelokosna glava dohvatila je još jedan vrišteći, bijeli zalogaj. Dok su se ostali razbježali, lica ispražnjena bezumnim užasom, bijele noge raširenih pandži zgrabile su rub pukotine i zmajevo dugo tijelo, leđa pokrivenih čudnim, blijedim krznom, požutjelim kao stari pergament, polako se izvuklo iz dubina. Rep poput bića, dug kao turnirska staza, s urlikom je oborio dva lovca u ponor.

Simon je izbezumljeno sjedio na snijegu, nesposoban da se natjera povjerovati u čudovišnog stvora koji je čučao na rubu ledene pukotine kao mačka na stolcu. Glava duge njuške ponikla je da ga prouči, mutne plave oči koje nisu treptale probole su ga mirnom, bezvremenskom zloćom. U glavi mu je kucalo, kao da je pokušavao buljiti kroz vodu - te oči, šuplje kao ledene raspukline! Zmaj ga je vidio, na neki način ga je poznavao - bio je star kao kosti planine, mudar i okrutan i ravnodušan kao samo Vrijeme.
Ralje su se razdvojile i nit crnog jezika zapalucala je iz njih, kušajući zrak. Glava se primakla bliže.
"Ske'i, skote Hidohebhin!" povikao je neki glas. Čas kasnije An'nai je skočio na leđa stvorenja, grabeći gusto krzno da se pridrži. Pjevajući, podigao je svoj mač i zasjekao u krljuštastu nogu. Simon je ustao na noge i zateturao unatrag, dok je zmaj podizao svoj rep i udarcem zbacio Sithu; An'nai je preletio pedeset lakata i sletio slomljeno u snijeg na otvorenom rubu doline, ni sa čim iza sebe osim izmaglice. Jiriki je pojurio za njim s uzvikom bijesa i očaja.
"Simone!" povikao je trol. "Trči! Ne možemo ništa učiniti!"
Još dok je govorio, magla koja je bila prekrila Simonov um počela se raščišćavati. Za trenutak se našao na nogama, jureći za Jirikijem. Binabik, koji je bio čučao na suprotnom rubu pukotine, bacio se unatrag kad je zmaj nagrnuo, i velike ralje su se zatvorile oko praznine sa zvukom željeznih vratnica. Trol je pao u prorez u snijegu i nestao.
Jiriki se nadnio nad An'naijevo tijelo, nepokretan kao kip. Dahćući prema njemu, Simon se osvrnuo i ugledao Igjarjuka kako vijuga niz slomljeni bedem leda i kreće se preko male doline, kratkih nogu koje su hvatale led dok je zavijao preko tla, brzo smanjujući udaljenost između sebe i svog teturavog plijena.
Simon je pokušao izviknuti Jirikijevo ime, ali grlo mu se stislo; sve što je izašlo bio je zagušeno gunđanje. Sitha se okrenuo. Njegove jan-tarne oči su blistale. Uspravio se na noge pokraj tijela svoga sudruga, držeći svoj dugi, runama izrezbareni mač od čudodrva ispred sebe.
"Dođi, starce!" povikao je Jiriki. "Dođi k meni i okusi Indreju, kopile Hidohebhino!"
Simon se namrštio dok se probijao prema princu. Nema potrebe za vikanjem - zmaj je ionako dolazio sam od sebe.
"Stani iza..." počeo je Jiriki govoriti kad je Simon došao do njega, onda naglo poleti prema naprijed; snijeg iza njega je otpao. Jiriki je skliznuo natraške prema rubu doline i praznoj daljini iza njega. Očajnički, ispružio je ruku da zahvati snijeg. Stao je, držeći se, a noge su mu visjele preko ništavila. An'nai, okrvavljena hrpa, ležao je nedirnut lakat od njega.
"Jiriki...!" Simon stane. Iza njega se čula buka slična grmljavini. Okrenuo se i ugledao golemo bijelo truplo Igjarjuka kako navaljuje, glave koja je zamahivala s jedne strane na drugu s pokretima nogu. Bacivši se u jednu stranu, dalje od Jirikija i An'naija, zakotrljao se i opet ustao na noge. Plave tanjuraste oči su ga pratile i stvor je, sad samo stotinu koraka udaljen, skrenuo da ga slijedi.
Simon je shvatio da još nosi Trn. Podigao ga je; odjedanput je bio lak kao vrbin štap, i činilo se da pjeva u njegovim rukama kao vjetrom potegnut konopac. Bacio je pogled preko ramena: nekoliko koraka tla je bilo sve, a zatim prazan zrak. Jedan od udaljenih vrhova lebdio je u zakovitlanim maglama preko ponora - bijel, tih, miran.
Usires mi pomogao, začudio se, zašto zmaj ne proizvodi neki zvuk. Um kao da mu je slobodno zaplutao u tijelu. Jedna ruka prikrala se Miria-melinoj marami oko njegova grla, a onda je opet obuhvatio srebrom omotan balčak. Igjarjukova glava se nadnosila, jednjaka kao crne jame, očiju - plavih svjetiljki. Svijet se činio sastavljen od tišine. Što bi na kraju trebao povikati?
Sjetio se stoje Jiriki jednom rekao o smrtnicima, čak i dok je mrazni mošus zmaja puhao po njemu, smradom poput ukiseljene hladne zemlje i mokrog kamenja.
"Postojim!" povikao je i podigao Trn zviždeći prema smrknutom oku. "Ja sam... Simon!"
Nešto je zapelo za oštricu. Provala crne krvi pljunula je na njega, paleći kao vatra, kao led, žareći mu lice čak i kad se nešto veliko i bijelo probilo i ponijelo ga dolje u tamu,

43

Haranje

Crvendać, narančastih prsa svjetlucajućih poput žara koji se gasi, sletio je na jednu od nižih grana brijesta. Polako je okrenuo glavu s jedne strane na drugu, proučavajući začinski vrt i nestrpljivo zacvrku-tao, kao da je nezadovoljan što nalazi sve u tako lošem stanju.
Jošua ga je promatrao kako odlazi, poniknuvši preko vrtnog zida, a orfda se oštro uspevši da požuri preko bedema unutarnje gradine. Za trenutak postao je samo crna točka naspram svijetlog sivila zore.
"Prvi crvendać kojeg sam vidio nakon dugo vremena. Možda je to dobar znak u ovom tmurnom juvenu."
Princ se okrenuo, iznenađen, i ugledao Jarnaugu kako stoji na putu, očiju prikovanih za mjesto gdje je ptica nestala. Starac je, naizgled ne mareći za hladnoću, imao na sebi samo hlače i tanku košulju; njegova bijela stopala bila su bosa.
"Dobro ti jutro, Jarnauga", rekao je Jošua, čvršće privlačeći ovratnik svog ogrtača, kao da je Rimeržaninova neosjetljivost pojačala hladnoću koju je on osjećao. "Što te tako rano dovodi u vrt?"

"Ovo staro tijelo treba vrlo malo sna, prinče Jošua", nasmiješio se. "A i ja bih vas mogao isto pitati, ali mislim da znam odgovor."
Jošua natmureno kimne. "Nisam dobro spavao još otkako sam prvi put ušao u tamnice svoga brata. Premda mi se odonda udobnost povećala, briga je smijenila lance kad mi treba uskratiti odmor."
"Ima mnogo vrsta zatočenosti", kimne Jarnauga.
Neko su vrijeme u tišini hodali kroz labirint puteljaka. Vrt je nekad bio ponos gospe Vorzheve, postavljen prema njezinim detaljnim uputama - za djevojku rođenu u kolima, šaputali su prinčevi dvorani, puno je polagala na otmjenost, ali sad mu je bilo dopušteno da propadne zbog lošeg vremena, kao i mnoštva važnijih stvari.
"Nešto nije u redu, Jarnauga", reče Jošua konačno. "Osjećam to. Mogu ga gotovo napipati, kao što ribar ispipava vrijeme. Što to radi moj brat?"
"Čini mi se da radi sve što može da nas sve poubija", odgovorio je starac, s tankim osmijehom koji mu je gužvao grubo lice. "Je li to ono što 'nije u redu'?"
"Ne", rekao je princ ozbiljno. "Ne. U tome i jest problem. Odbijamo ga već mjesec dana, s teškim gubicima - barun Ordmaer, sir Grims-tede, Wuldorcene od Caldsaea, kao i stotine snažnih slobodnjaka - ali prošlo je već skoro dva tjedna otkako je potegao neku ozbiljnu navalu. Napadi su bili... površni. Kao da se samo igra opsade. Zašto?" Sjeo je na nisku klupu, a Jarnauga se spustio do njega. "Zašto?" ponovi.
"Opsada se ne dobiva uvijek snagom oružja. Možda nas namjerava izgladniti."
"Ali zašto se onda uopće trudi da nas napada? Nanijeli smo im strašne gubitke. Zašto jednostavno ne pričeka? Djeluje kao da samo želi nas zadržati unutra i sebe vani. Što to Elija radi?"
Starac slegne ramenima. "Kako sam vam i rekao: ja vidim mnogo, ali nutrina ljudskih srca je izvan dosega moga pogleda. Preživjeli smo do sada. Budimo zahvalni."
"I jesam zahvalan. Ali poznajem svog brata. On nije tip kojiće strpljivo sjediti i čekati. Nešto je u zraku, nekakav plan..." Glas mu se stišao i sjedio je zagledan u jednu zaraslu gredicu lažilista. Cvjetovi se nisu otvorili, a korov je drsko stajao među iskrivljenim stapkama kao strvinari koji se miješaju s umirućim stadom.
"Mogao je biti veličanstven kralj, znaš", rekao je Jošua naglo, kao da odgovara na neko neizgovoreno pitanje. "Postojalo je vrijeme kad je bio samo snažan, ne i nasilan. To jest, bio je ponekad okrutan kad smo bili mladi, ali to je bila samo ona nevina vrsta okrutnosti koju veći dječaci iskazuju prema manjima. Čak me i naučio nekim stvarima - mačevanju, hrvanju. Ja njega nikad ničemu nisam naučio. Nisu ga baš zanimale stvari koje sam ja znao."
Princ se tužno nasmiješio i na trenutak kao da je krhki izgled djeteta zasjao kroz njegove smrknute crte lica. "Mogli smo čak biti i prijatelji..." Princ je isprepleo svoje duge prste i huknuo na njih topli dah. "Samo da je Hvlissa poživjela."
"Miriamelina majka?" upitao je Jarnauga tiho.
"Bila je jako lijepa - južnjakinja, znaš - crne kose, bijelih zuba. Bila je vrlo stidljiva, ali kad bi se nasmiješila bilo je to kao da netko zapali svjetiljku. I voljela je moga brata - koliko je mogla. Ali on ju je plašio: tako glasan, tako velik. A ona je bila vrlo malena... vitka kao vrba, poskočila bi ako bi joj netko samo dotakao rame..."
Princ nije više govorio, već je sjedio izgubljen u mislima. Vodnjikavo sunce probilo se kroz oblake na obzoru, donoseći malo boje mrkom vrtu.
"Zvučite kao da ste puno razmišljali o njoj", reče starac blago.
"Oh, volio sam je." Jošuin glas bio je suhoparan, oči još čvrsto prikovane na razrasli lažilist. "Izgarao sam od ljubavi prema njoj. Molio sam se Bogu da uništi tu ljubav, premda sam znao da bih tako ostao samo ljuštura, a živa jezgra mene bila bi iskopana. Ne da su mi molitve išta koristile. A mislim da je i ona mene voljela; bio sam joj jedini prijatelj, često je to govorila. Nitko drugi nije ju poznavao kao ja."
"Je li Elija sumnjao?"
i "Naravno. Sumnjao je na svakoga tko bi makar stao pokraj nje na dvorskoj zabavi, a ja sam stalno bio s njom. Ali uvijek časno", doda užurbano, onda stane. "Zašto sam još toliko usrdan zbog toga, čak i sad? Usires mi pomogao, želio bih da ga jesmo izdali!" Jošuini zubi bili su čvrsto stisnuti. "Želio bih daje ona moja mrtva ljubavnica, a ne samo mrtva žena moga brata." Optužujuće se zabuljio u grudu izbrazdana mesa koja je virila iz njegova desnog rukava. "Njezina smrt mi leži na savjesti kao veliki kamen - to je bila moja krivnja! Bože, kakva smo mi progonjena obitelj."
Prekinuo se na topot koraka po puteljku. "Prinče Jošua! Prinče Jošua, gdje ste?"
"Ovdje", odazvao se princ odsutno, i tren kasnije jedan od njegovih stražara teturavo se pojavio iza zida od živice.
"Moj prinče," dahnuo je, sagibajući koljeno, "sir Deornoth kaže da morate smjesta doći!"
"Zar su opet na zidovima?" upitao je Jošua, ustajući i istresajući rosu sa svog vunenog ogrtača. Glas mu je još zvučao udaljeno.
"Ne, gospodaru", rekao je stražar, brkatih usta koja su se otvarala i zatvarala od uzbuđenja kao da je som. "U pitanju je vaš brat - hoću reći kralj, gospodaru. Povlači se. Opsada završava."
Princ je dobacio Jarnaugi zbunjen, zabrinut pogled dok su se žurili uz puteljak za uzbuđenim stražarom.
"Veliki kralj je odustao!" povikao je Deornoth dok se Jošua uspinjao stubištem, s ogrtačem koji se vijorio na vjetru. "Gledajte! Podvio je rep i bježi!"

Deornoth se okrenuo i prijateljski potapšao Isorna po ramenu. Vojvodin sin se osmjehnuo, ali Einskaldir se pokraj njega oštro namrštio na mladog Erkvnlanđanina, za slučaj da ovaj i s njim pokuša neku takvu glupost.
"Što sad, što?" rekao je Jošua, probijajući se uz Deornotha prema obješenom vanjskom zidu. Ravno pod njima ležale su smrskane razvaline kopačke kutije, dokaz neuspješna pokušaja da se prokopavanjem sruši vanjski zid. Zid se nagnuo nekoliko stopa, ali je izdržao: Dendinis je gradio za stoljeća. Kopači su, dok su još palili drvene stupove koji su pridržavali njihov tunel, pali pod ono malo kamenova koji su se oslobodili.
U daljini je ležao Elijin logor, mravinjak zarojene aktivnosti. Preostali opsadni strojevi bili su srušeni i razmrskani da ne bi koristili nikome drugome; redovi i redovi šatora su nestali, kao da su ih zapuši vjetrova pobrali i odnijeli. Tanki zvukovi - udaljeni povici govedara, pucketanje bčeva - uzdizali su se dok su se tovarila kola Velikog kralja.
"Povlači se!" reče Deornoth sretno. "Uspjeli smo!"
Jošua strese glavom. "Zašto? Zašto bi se povukao? Otesali smo jedva dio njegovihčeta."
"Možda je sad shvatio kako je Naglimund jak", rekao je Isorn mrš-teći se.
"Pa onda zašto nas ne istjera glađu?" upita princ. "Aedone! Što se tu događa? Mogu povjerovati da se sam Elija vraća u Visotvrđu - ali zašto ne ostavi barem simboličnu opsadu na mjestu?"
"Da nas izmami", reče Einskaldir tiho. "Na otvoreno." Mršteći se, protrljao je palcem oštricu svoga noža.
"Moglo bi biti," reče princ, "ali trebao bi me bolje poznavati." "Jošua..." Jarnauga je gledao iza vojske koja se kretala, u jutarnju
izmaglicu koja je zaklanjala sjeverni obzor. "Nekičudni oblaci pojavili
su se na sjeveru."
Drugi su se zabuljili, ali nisu vidjeli ništa osim mutnih početaka Le-domeđe.
"Kakva vrsta oblaka?" upita princ konačno.
"Olujni oblaci. Vrlo čudni. Nisu nalik ni na što sam ikad vidio južno od planina."
Princ je stajao na prozoru, osluškujući mrmor dugotrajnog vjetra, čela pritisnuta o hladni okvir prozora. Pusto dvorište pod njim bilo je obojeno mjesečinom i drveće se ljuljalo.
Vorzheva je pružila bijelu ruku ispod kožnog pokrivača.
"Jošua, što je? Hladno je. Zatvori prozor i vrati se u krevet."
Nije se okrenuo. "Vjetar ulazi svuda", rekao je tiho. "Ne može ga se zadržati vani i ne može ga se zaustaviti kad poželi otići."
"Prekasna je noć za tvoje zagonetke, Jošua", rekla je, zijevajući i prolazeći prstima kroz svoju tamnu kosu, tako da se raširila po plahtama kao crno krilo.
"Možda je prekasno za mnoge stvari", odgovorio je i vratio se da sjedne na krevet kraj nje. Ruka mu je nježno gladila njezin dugi vrat, ali još je gledao prema prozoru. "Žao mije, Vorzheva. Ja sam... zbunjiv, znam. Nikad nisam bio pravi čovjek - ni za svoje tutore, ni za svoga brata ili svog oca... ni za tebe. Ponekad se pitam nisam li rođen u krivo vrijeme." Podigao je prst do njezina obraza, njezin topli dah dodirivao mu je dlan. "Kad vidim kakav sam svijet dobio, osjećam samo duboku osam-ljenost."
"Osamljen!?" Vorzheva se uspravila. Krzneni ogrtač joj je spao; njezina glatka bjelokosna koža kupala se u mjesečini. "Klana mi, Jošua, baš si okrutan! Još me kažnjavaš za moju pogrešku u pokušaju da pomognem princezi. Kako možeš dijeliti moj krevet i tvrditi da si osamljen? Odlazi, ti plačljivi dječače, idi spavaj s jednom od onih hladnih sjevernjačkih djevojaka ili u nekom redovničkom brlogu. Odlazi!"
Zamahnula je prema njemu, ali joj je uhvatio ruku. Bila je jaka, usprkos svojoj vitkosti i dvaput ga je ošamarila drugom rukom prije nego što se uspio baciti preko nje i pritisnuti je svojom težinom.
"Mir, gospo, mir!" rekao je, a onda se nasmijao, premda mu je obraz gorio. "Imaš pravo", rekao je. "Uvrijedio sam te i molim za ispriku. Nudim mir." Nagnuo se i poljubio joj vrat, onda opet bijesom zarumenjeni obraz.
"Priđi bliže i ugrist ću te", siknula je. Tijelo joj je drhtalo uz njegovo. "Bojala sam se kad si otišao u bitku, Jošua. Mislila sam da ćeš možda umrijeti."
"Ja se nisam ništa manje bojao, moja gospo. Na svijetu ima mnogo togačega se treba bojati."
"A sad osjećaš da si sam."
"Čovjek može biti osamljen", rekao je princ, nudeći svoju usnu za ugriz, "i u najvišem i najboljem društvu."
Njezina ruka, sad slobodna, ovila mu se oko vrata da ga privuče bliže. Mjesečina je posrebrila njihove isprepletene udove.

Jošua je spustio svoju koštanu žlicu natrag u zdjelu juhe i ljutito promatrao male vrtložiće kako kruže po površini. Blagovaonička dvorana zujala je mnoštvom glasova.
"Ne mogu jesti. Moram doznati!"
Vorzheva, jedući u tišini, ali sa svojim uobičajenim dobrim apetitom, dobacila mu je niz stol jedan uznemiren pogled.
"Što god se događalo, prinče," rekao je Deornoth stidljivo, "morate imati snage."
"Trebat će ti da se obratiš svom narodu, prinče Jošua", primijetio je Isorn preko zalogaja kruha. "Uzrujani su i zbunjeni. Kralj je otišao. Zašto se ne slavi?"

"Znaš prokleto dobro zašto ne!" odrezao je Jošua. Onda u bolu podigne ruku prema sljepoočnici. "Moraš vidjeti da je to nekakva klopka - da se Elija ne bi tako lako predao!"
"Pretpostavljam", rekao je Isorn, ali nije djelovao uvjereno. "To ne znači da ljudi koji su se nagurali u unutarnju gradinu kao stoka", zaokružio je krupnom rukom po okupljenim ljudima stisnutim posvuda oko princeva stola, uglavnom sjedeći na podu ili uza zidove dvorane, jer su stolci bili previše dragocjeni za bilo koga osim najplemenitijih, "da će oni razumjeti. Vjeruj čovjeku koji je proveo paklenu zimu zameten snijegom u Elvritshalli."
Isorn je odgrizao još jedan velik komad kruha.
Jošua je uzdahnuo i okrenuo se Jarnaugi. Sa svojim zmijskim teto-važamačudno pokretljivim u svjetlu svjetiljki, starac je bio zadubljen u razgovor s ocem Strangveardom.
"Jarnauga", reče princ tiho. "Rekao si da si htio sa mnom razgovarati o nekom svom snu."
Stari Rimeržanin ispričao se svećeniku. "Da, Jošua," odgovorio je, naginjući se bliže, "ali možda bismo trebali pričekati dok ne budemo mogli razgovarati u manjem društvu." Jednim je uhom osluhnuo žamor blagovaonačke dvorane. "A onda, ovdje nitko ne bi mogao prisluškivati čak ni da ti sjedi pod stolcem." Pokazao je zaleđen osmijeh.
"Opet sanjam", reče konačno, očiju sjajnih poput dragulja ispod obrva. "Nemam moći da prizovem snove, ali ponekad mi dolaze bez poziva. Nešto se dogodilo sčetom poslanom na Urmsheim."
"Nešto?" Jošuino lice bilo je zasjenjeno, bezvoljno.
"Samo sam sanjao," rekao je Jarnauga braneći se, "ali osjetio sam veliku provalu - bol i užas - i osjetio sam dječaka Simona kako zaziva... zaziva u strahu i bijesu... i još nešto..."
"Bi li ono što im se dogodilo moglo biti uzrok oluje koju si jutros vidio?" upitao je princ olovno, kao dačuje loše vijesti koje je odavno očekivao.
"Mislim da ne. Urmsheim je u lancu dalje prema istoku, iza jezera Drorshull i preko Pustoši." t "Jesu li živi?"
"'Nemam načina doznati. To je bio san, i to kratak i čudan san."
Kasnije su u tišini hodali po visokim zidovima zamka. Vjetar je odgurnuo oblake i mjesec je pretvorio napušteni grad pod sobom u kost i pergament.
Zureći prema crnom sjevernom nebu, Jošua je izdahnuo paru. "Znači, čak i slabašna nada Trna je nestala."
"To nisam rekao."
"Nisi ni morao. I pretpostavljam da ti i Strangveard niste ništa bliže otkriću što se dogodilo Fingilovu maču Minnevaru?"
"Nažalost, ne."
"Što još onda treba učiniti da bi se osigurao naš poraz? Bog je izveo okrutnu šalu na..." Jošua se prekinuo kad mu je starac zgrabio ruku.
"Prinče Jošua," rekao je, zureći stisnutih očiju prema obzoru, "uvjerili ste me da nikad ne izazivam bogove,čak ni one koji nisu moji." Zvučao je potreseno, sad prvi put star.
"Kako to misliš?"
"Pitali ste što nam još treba činiti?" Starac je puhnuo s gorkom za-bavljenošću. "Olujni oblaci, ona crna oluja na sjeveru? Kreće se prema nama - i to vrlo hitro."

Mladi Ostrael od Runchestera stajao je držćući na vanjskom zidu i razmišljao o tome što mu je otac jednom rekao.
"Dobro je služit'princu. Vidjet ćeš svijeta k'o vojnik, moj dječače", rekao mu je Firsfam, spuštajući svoju grubu seljačku ruku sinu na rame, dok je majka, crvenih očiju, u tišini gledala. "Možda odeš do Južnih mora ili sve do Nabbana, gdje ćeš se izmaknuti tim prokletim vjetrovima s Ledo-međe."
Njegov otac je mrtav. Nestao je prošle zime, odvukli su ga vukovi u onom užasnom hladnom dekanderu... vukovi ili nešto drugo, jer nikakav trag mu nikad nije pronađen. A Firsfamov sin, još ne okusivši južnoga života, stajao je na zidu u ledenom vjetru i osjećao kako mu hladnoća prodire sve do srca.
Ostraelova majka i sestre skutrile su se dolje, sa stotinama drugih izgnanika, u improviziranim barakama unutar teške kamene gradine Nag-limunda. Zidovi grada pružali su mnogo bolju zaštitu od vjetra nego Os-traelov visoki položaj, ali čak ni kameni zidovi, koliko god bili debeli, nisu mogli vani zadržati stravičnu glazbu oluje koja se približavala.
Pogled mu je privukla, zastrašujuće ali neodoljivo, tamna mrlja koja se valjala preko obzora, šireći se u dolasku kao siva tinta ulivena u vodu. Bila je to brljotina, praznina, kao da je netko strgnuo tkivo stvarnosti. Bilo je to mjesto gdje se činilo da se i samo nebo naginjalo, spuštajući oblake prema dolje u masu što se sporo kovitlala, kao rep vrtloga. S vremena na vrijeme sjajne iskre munja poskočile bi preko vrha oluje. I stalno, stalno se čuo užasan zvuk lupanja, udaljen kao dobovanje kiše po debelom krovu, uporan kao cvokotanje Ostraelovih zuba.
Vreli zrak i legendarni čisti bregovi Nabbana činili su se Firsfamo-vu sinu sve više kao knjiške priče koje su svećenici pripovijedali, djelić utješne izmišljotine da te povuče, da sakrije užas neizbježne smrti.
Oluja je navalila, pulsirajući od bubnjeva kao košnica puna osa.
Deornothova svjetiljka zatreperila je u oštrom vjetru i zamalo se ugasila; zaštitio ju je svojim ogrtačem dok se plamen nije opet umirio. Pokraj njega, Isorn Isgrimnurson zurio je u hladnu, munjama izgrebenu tamu.
"Božjeg mu Drveta! Crno je kao noć", zastenje Deornoth. "Tek je prošlo podne, a jedva vidim."

Isornova usta su se otvorila, kao tamni razrez na njegovu blijedom, svjetiljkom osvijetljenu licu, ali nikakav zvuk nije izašao. Čeljust mu se pokretala.
"Sve će biti dobro", rekao je Deornoth, i sam uplašen strahom mladog, snažnog Rimeržanina. "To je samo oluja - neki mali zlobni Pryra-tesov trik..." Još dok je govorio bio je uvjeren da je to laž. Crni oblaci koji su zastirali sunce, dovlačeći noć na same vratnice Naglimunda, donosili su sa sobom stravu koja mu je pritiskala bića poput utega, poput kamenog poklopca lijesa. Kakav ječarobnjak mogao prizvati ovako nešto, kakva bi obična čarolija mogla pogurnuti ledeno koplje užasa ravno u njegovu nutrinu?
Oluja je napredovala prema njima, čvor tame koji se širio daleko izvan zidova utvrde s obje strane, nadnoseći se nad najviše bedeme, prošaran plavo-bijelim jezicima munja. Skutreni grad i kraj načas bi skočili u reljef, a onda bi opet nestali u tami. Pulsiranje bubnjeva odzvanjalo je od vanjskog zida.
Kad je munja još jedanput bljesnula, na trenutak krivotvoreći ukradeno dnevno svjetlo, Deornoth je ugledao nešto što ga je natjeralo da se okrene i zgrabi Isornovu široku mišicu takočvrsto da se Rimeržanin trgnuo.
"Dovedi princa", Deornothov glas bio je šupalj.
Isorn je podigao pogled, praznovjernog straha od oluje nadjačanog neobičnim Deornothovim ponašanjem. Lice mladog viteza se opustilo, prazno kao vreća raži, dok su mu nokti povlačili neprimijecen potočić krvi iz Isornove ruke.
"Što... stoje to?"
"Dovedi princa Jošuu", ponovi Deornoth. "Idi!"
Rimeržanin je, s još jednim pogledom preko ramena u svog prijatelja, opisao znak Drveta i zateturao uz bedem prema stubištu.
Otupio, težak poput olova, Deornoth je stajao i žalio što nije poginuo na Bikovim leđima - čak i da je umro osramoćen - samo da ne vidi ono što je pred njim.
Kad se Isorn vratio s princem i Jarnaugom, Deornoth je još buljio. Nije bilo potrebe pitati ga što je vidio, jer munje su sve rasvjetljavale.
Velika vojska je došla u Naglimund. Unutar zakovitlane magle oluje stajala je prostrana šuma oštrih kopalja. Tisuće Zviježđa sjajnih očiju sjalo je u tami. Bubnjevi su opet zazvučali, poput grmljavine, a oluja se smjestila preko utvrde i grada, kao velik, nabrekli šator kiše i crnih oblaka i ledene magle.
Oči su gledale uza zidove - tisuće sjajnih očiju, sve pune vatrenog iščekivanja. Bijela kosa lepršala je na vjetru, uska bijela lica podizala su se sa svojim tamnim kacigama, zureći uza zidove Naglimunda. Vrhovi kopalja zablistali su plavo u još jednom bljesku nebeske vatre. Osvajači su u tišini gledali prema gore kao vojska duhova, blijedi poput čovječjih ribica, nestvarni kao sjaj mjesečine. Bubnjevi su pulsirali. U magli, šuljale su se druge, dulje sjenke: golemi obrisi zagrnuti oklopima, noseći velike kvrgave buzdovane. Bubnjevi su opet zapulsirali, a onda utihnuli.
"Milosrdni Aedone, daj mi spokoj", molio je Isorn. "U Tvome naručju ću spavati, na Tvojim grudima..."
"Tko su oni, Jošua?" upitao je Deornoth tiho, kao da je samo znatiželjan.
"Bijele lisice - Norni", odgovorio je princ. "Oni su Elijino pojačanje." Iscrpljeno je podigao ruku da zakloni pogled od jezovitih legija. "Oni su djeca Kralja Oluje."

"Vaša Uzoritosti, molim vas!" Otac Strangveard povukao je starogčovjeka za ruku, isprva blago, onda sve jačom snagom. Starac se držao klupe kao priljepak, mali obris u tami začinskog vrta.
"Moramo se moliti, Strangvearde", ponovio je biskup Anodis tvrdoglavo. "Spuštaj se na koljena."
Pulsirajući, udarajući zvuk oluje se pojačao. Glavni arhivar osjetio je paničnu potrebu da pobjegne - nekamo, bilo kamo.
"To... to nije prirodan sumrak, biskupe. Morate ući unutra, smjesta. Molim vas!"
"Znao sam da nisam trebao ostati. Rekao sam princu Jošui da se ne opire pravednome kralju", dodao je Anodis plačljivo. "Bog se ljuti na nas. Moramo se moliti da nam pokaže pravi put - moramo se sjetiti Njegova mučeništva na Drvu..." Trzavo je mahnuo rukom, kao da tjera muhe.
"Ovo? Ovo nije Božje djelo", odgovorio je Strangveard, s grimasom na svom obično ugodnom licu. "Ovo je djelo vašeg pravednog kralja -njega i njegova domaćeg vješca."
Biskup se nije obazirao na njega. "Blaženi Usirese," blebetao je, puzeći od svećenika prema zasjenjenoj zbrci gredice lažilista, "Tvoji ponizni molitelji kaju se za svoje grijehe. Prkosili smo Tvojoj volji i tako navukli na sebe Tvoj pravedni gnjev..."
"Biskupe Anodis!" povikao je Strangveard u uzrujanom očaju, ko-raknuvši da krene za njim, onda zastavši u iznenađenju. Gusta, zakovitlana hladnoća kao da se spustila na vrt. Tren kasnije, dok je glavni arhivar drhtao na sve jačoj zimi, zvuk bubnjanja je prestao.
"Nešto..." Ledeni vjetar podigao je Strangveardovu kapucu preko njegova lica.
"O, da, griješili smo s-s-silno, u svojoj gordosti, mi grešni ljudi!" za-pijevao je Anodis, lamatajući kroz lažilist.
"M-molimo... se... m-m-mo-limo...?" utihnuo je, začuđeno podigavši glas.
"Biskupe?"

Čuo se drhtaj pokreta u dubini lažilista. Strangveard je vidio kako se pojavljuje starčevo lice, razjapljenih usta. Nešto kao da ga je uhvatilo; zemlja je počela frcati svuda uokolo, još više prikrivajući događaje u'zasjenjenom zelenilu. Biskup je vrisnuo. Bio je to tanak, žalobni zvuk.
"Anodis!" povikao je Strangveard, bacajući se u lažilist. "Biskupe!"
Vrištanje je prestalo. Strangveard je zastao trenutak kasnije, stojeći nad biskupovim opuštenim tijelom. Polako, kao da otkriva kraj nekog složenog trika, biskup se skotrljao na jedan bok.
Dio njegova lica bilo je liptaj crvene krvi. Jedna crna glava sjedila je na tlu do njega, kao lutka koju je odbacilo zaboravno dijete. Glava, koja je hitro žvakala, okrenula se prema Strangveardu sa smiješkom. Njezine sićušne oči bile su bijele kao izbijeljene grožđice, obješeni brkovi sjajni od biskupove krvi. Kad je ispružilo iz rupe jednu dugoprstu ruku da privuče biskupa bliže, još dvije glave iskočile su iz tla sa svake strane. Glavni arhivar koraknuo je unatrag. Vrisak mu je zapeo u grlu kao kamen. Tlo se opet zgrčilo - ovdje, ondje, posvuda. Tanke crne ruke koprcave kao njuške krtica probijale su se kroz zemlju.
Strangveard se spotakao unatrag i pao, vukući se prema putu, siguran da će se svakog časa hladna ruka zatvoriti oko njegova gležnja. Usta su mu bila rastegnuta u grču straha, ali nikakav zvuk nije izlazio iz njih. Izgubio je sandale u grmlju pa je pojuri uz puteljak prema kapeli na nečujnim bosim stopalima. Svijet kao da je bio vlažno omotan u tišinu; gušila ga je i stiskala mu srce. Dok je nespretno gurao zasun, pred oči mu se spustio zastor bezlična sivila. Pao je u njega zahvalno, kao u meki krevet.

Plamenovi bezbrojnih baklji sad su se podigli među Nornima kao pupoljci na polju makova, bacajući užasavajuće prelijepa lica u purpurne poluobrise, dodajući groteskne obrise bojno opremljenih Hunen koji su vrebali iza njih. Vojnici su se uspinjali na zidove utvrde, samo da se zapilje dolje u zapanjenoj tišini.
Pet jezovitih prilika na konjima blijedim kao paučja svila izjahalo je na otvoren prostor pred vanjskim zidom. Svjetlo baklji plesalo je na njihovim bijelim ogrtačima s kapucama, a crvena piramida Olujnog vrha svjetlucala je i pulsirala na njihovim dugim četvrtastim štitovima. Strah kao daje okruživao te zakukuljene prilike poput oblaka, posežući u srca svih koji su ih vidjeli. Promatrači na zidovima osjetili su užasnu, bespomoćnu slabost kako pada po njima.
Prvi konjanik podigao je svoje koplje; četvorica iza njega učinili su isto. Bubnjevi su zazvučali tri puta.
"Gdje je gospodar Ujin e-d'a Sikhunae - Klopke Koja Hvata Lovca?" Glas prvog konjanika bio je podrugljiv, ozdvanjajući vapaj, poput vjetra koji puše niz neku dugu usjeklinu. "Gdje je gospodar Kuće Tisuću Čavala?"
Prijeteća oluja disala je nekoliko dugih trenutaka prije nego što je došao odgovor.
"Ovdje sam." Jošua je iskoračio, vitka sjenka na vrhu stražarnice. "Što takva čudna skupina putnika želi na mojim vratima?" Glas mu je bio miran, ali u njemu se osjećalo blago podrhtavanje.
"Pa... došli smo vidjeti kako su čavli zahrđali, dok smo mi ojačali." Riječi su došle polako, istjerane sa siktanjem zraka, kao da jahač nije bio naviknut na govor. "Došli smo, smrtnice, da povratimo dio onoga što je naše. Ovaj put je ljudska krv ta koja će se prolijevati na tlu OstenArda. Došli smo da ti srušimo kuću."
Neumoljiva moć i mržnja šupljeg zraka bila je takva daje mnogo vojnika zavikalo i počelo se spuštati niza zidove natrag dolje u utvrdu. Dok je Jošua stajao nad vratima, šuteći, jedan krik podigao se iznad stenjanja i uplašenih šaputanja Naglimunđana.
"Kopači! Kopači su unutar zidova!"
Princ se okrenuo kad je osjetio neki pokret. Bio je to Deornoth, penjući se na nesigurnim nogama da stane pokraj njega.
"Vrtovi u gradu su puni Bukkena", rekao je mladi vitez. Oči su mu se raširile kad je pogledao dolje prema bijelim konjanicima.
Princ je koraknuo naprijed. "Govorite kao da se radi o osveti", doviknuo je blijedom mnoštvu pod sobom. "Ali to je laž! Došli ste na poziv
Velikog kralja Elije - smrtnika. Služite smrtniku, kao što ptica čistačica služi kokindrilu. Pa onda dođite. Učinite sve što možete! Otkrit ćete da nisu svi čavli Naglimunda zahrđali, i da tu još ima željeza koje može Sit-hama udijeliti smrt!"
Nesiguran pozdrav podigao se od onih vojnika koji su još uvijek bili na zidovima. Prvi jahač podbo je svog konja za korak.
"Mi smo Crvena Ruka!" Glas mu je bio hladan poput groba. "Ne služimo nikome osim Inelukiju, Gospodani Oluja. Naši razlozi su samo naši - kao što će tvoja smrt biti samo tvoja!"
Mahnuo je kopljem iznad svoje glave i bubnjevi su opet zatutnjali. Prodorni rogovi su zavijali.
"Dovedite kola!" povikao je Jošua s krova stražarnice. "Zaprijčite prolaz! Pokušat će srušiti vratnice!"
Ali umjesto da donesu ovna i pokušaju razoriti teški čelik i otporno drvo vrata, Norni su stajali u tišini, gledajući kako petorica konjanika neužurbano jašu naprijed. Jedan od stražara na zidu ispustio je strijelu. Slijedilo ju je dvadesetak drugih, ali ako su i pogodile jahače, bilo je to samo da prođu kroz njih: blijedi konjanici nisu zastali ni za korak.
Bubnjevi su vatreno tukli, gajde i čudne trube stenjale su i vrištale. Sjahavši, jahači su se pojavljivali i nestajali u bljeskovima munja dok su pješice prelazili zadnjih nekoliko koraka do vrata.

S užasnom odmjerenošću, vođa je podigao ruke da rastvori kukuljicu svoga ogrtača. Neko purpurno svjetlo kao da se prosulo iz njega. Kad ga je otrgao, bilo je to kao da se izvrnuo naopačke; odjednom je sav postao bezobličnost i tinjavi crveni žar. Ostali su učinili isto. Pet bića nemirnih, palucavih obrisa porasla su i stajala otkrivena - krupniji nego prije, svaki visok kao dvojica ljudi. Bezlično lepršanje kao zapaljena svila boje cinobera.
Crna usta otvorila su se na vođinu licu bez očiju kad je podigao ruke do vrata i spustio svoje goruće dlanove na njih.
"Smrt!" zagrmio je. Glas kao da mu je potresao i same temelje zidova. Željezne šarke počele su sjajiti mutno narančasto.
"Hei ma'akajao-zha!" Masivni lisnik-kamen crnio je i dimio se. Jošua je, panično povlačeći Deornothovu odrvenjelu ruku, skočio dolje s vrha zida.
"T'si anhpra INELUKI!"
Dok su prinčevi vojnici vrišteći jurili niz stubište, pojavio se prasak svjetla, zaglušujući pucanj jači od bubnjeva ili grmljavine, i moćne vratnice prasnule su u zapušene, zaiskrene iglice. Krhotine su šištale dolje kao kobna kiša, a zid se rušio s obje strane, drobeći ljude pod sobom dok su još pokušavali pobjeći.
Oklopljeni Norni skočili su u zadimljenu prazninu u zidinama. Neki su podizali duge cijevi od drveta ili kosti, dodirujući im krajeve zapaljenim bakljama. Stravične provale vatre jurnule su iz cijevi, pretvarajući vojnike u bijegu u trzave, zavijajuće baklje. Krupni tamni obrisi probijali su se kroz razvaline: Hunen, mašući dugim batinama sa željeznim šiljcima u svojim dlakavim rukama, zavijajući poput poludjelih medvjeda dok su drobili sve na svojem putu. Zdrobljena tijela letjela su pred njima poput krpenih igračaka.
Neki od vojnika, junački se odupirući gušećem strahu, okrenuli su se da se bore. Jedan div pao je s dva koplja u trbuhu, ali tren kasnije kopljanici su bili mrtvi, izbodeni bjeloperim nornskim strijelama. Blijedi Norni navaljivali su kroz zaparenu pukotinu u zidu kao crvi, vičući dok su dolazili.
Deornoth je vukao teturava Jošuu prema branič-kuli. Prinčevo ga-rom zacrnjeno lice bilo je mokro od suza i krvi.
"Elija je posadio zmajske zube", grcao je Jošua dok ga je Deornoth gurao pokraj vojnika koji se gušio. Deornothu se činilo da prepoznaje mladog kopljanika Ostraela, koji je bio stražario na kraljevim pregovorima, pokopanog pod gmizavim crnim tijelima dvadesetak kopača. "Moj brat je posadio sjeme smrti za sve ljude!" proklinjao je Jošua. "On je lud!"
Prije nego što je Deornoth mogao odgovoriti - a kakav bi odgovor, zapitao se načas, uopće mogao ponuditi? - dvojica nornskih vojnika, očiju vatreno sjajnih u prorezima svojih kaciga, došlo je iza ugla unutarnje gradine vukući neku djevojku koja je vrištala. Ugledavši Deornotha, jedan je nešto siknuo, onda posegne svojim tamnim, vitkim mačem i pre-vuče oštricu preko djevojčina grla. Pala je, trzajući se, na zemlju iza njih.
Deornoth je osjetio kako mu se žuč diže u grlu dok se bacao naprijed s podignutim mačem. Princ je stigao do njih čak i prije njega, s Nai-delom koji je palucao kao munje što su šarale crnim nebom - popodne, bilo je tek popodne! Konačno je kucnuo čas, znači, pomislio je divlje. Čelik je odjekivao o ulašteno čudodrvo. Mora biti časti, pomisao je bila očajna. Čak i ako je nema tko vidjeti... Bog će vidjeti...
Bijela lica, užasna i puna mržnje, plivala su pred njegovim znojem izgrizenim očima.
Nikakav san o Paklu, nikakav drvorez u bilo kojoj od njegova mnoštva knjiga, nikakvo upozorenje bilo kojeg od njegovih aedonitskih učitelja nije moglo pripremiti oca Strangvearda na zaurlani požar koji je Naglimund postao. Munje su šištale preko neba, grmljavina je režala, a glasovi koljača i žrtava podjednako su se podizali u nebesa kao blebetanje prokletih. Usprkos vjetru i snažnim kišama, vatre su poskakivale posvuda u tami, ubijajući mnoge koji su se htjeli iza čvrstih vrata sakriti od ludila vani.
Šepajući uz sjenke unutarnjih hodnika, vidio je Norne kako se penju kroz smrskane prozore kapele. Bespomoćno je stajao kad su uhvatili jadnog brata Eglafa, koji je u molitvi klečao pred oltarom. Strangveard nije mogao ostati i gledati užas koji je slijedio, ništa više no stoje mogao poduzeti bilo što da pomogne svom svećeničkom sudrugu. Kliznuvši van, očiju punih zasljepljujućih suza i srca teškog kao olovo u grudima, krenuo je prema branič-kuli i prinčevim odajama.
Skrivajući se u crnim dubinama živice, vidio je čvrstog Ethelfertha od Tinsetta i dvojicu njegovih vojnika smrvljene u kašu pod buzdovanom urlajućeg diva.
Promatrao je drhteći kako je gradski satnik Eadgram iskrvario na smrt stojeći uspravno, prekriven skvičećim kopačima.
Vidio je jednu od dvorskih dama kojoj je još jedan od kudravih Hunen trgao ud po ud dok je još jedna žena čučala na zemlji do njih, lica bezizražajna od ludila.
Kroz cijelu razorenu utvrdu, ove tragedije su se zrcalile još tisuću puta. Košmar naizgled bez kraja.
Plačući molitvu Usiresu, siguran daje Božje lice okrenuto od samrtnih muka Naglimunda, ali ipak se moleći u očajničkom, paničnom nagonu, doteturao je do prednjeg dijela unutarnje gradine. Dva opaljena viteza bez kaciga stajala su tamo u zbrci mrtvih tijela, s očima koje su pokazivale bjeloočnice progonjenih životinja. Prošao je trenutak dok nije prepoznao Deornotha i princa, i još jedan čas smrznuta srca dok ih nije uspio nagovoriti da ga slijede.

Bilo je tiše u labirintu hodnika gradine. Norni su upali unutra; nekoliko tijela ležalo je skutreno pokraj zidova ili ispruženo na kamenim pločama, ali većina ljudi bila je pobjegla prema kapeli ili blagovaonici, a Norni nisu ostali da pretražuju. To će doći kasnije.
Isorn je otvorio vrata na Jošuinu glasnu naredbu. Isgrimnurov sin, s Einskaldirom i šačicom erkvnlandskih i rimerških vojnika, čuvao je gospu Vorzhevu i vojvotkinju Gutrun. Nekoliko drugih dvorana također se šćućurilo uz njih, među njima i Šarko i svirač Sangfugol.
Dok se princ hladno izvlačio iz Vorzhevina uplakanog zagrljaja, Strangveard je otkrio Jarnaugu ispruženog na ležaju u kutu; krvlju pro-močen zavoj neuredno se ovijao oko njegove glave.
"Krov knjižnice je propao", rekao je stari Rimeržanin, gorko se smješkajući. "Plamen je, bojim se, progutao gotovo sve."
Za oca Strangvearda ovo je, na određeni način, bio najgori udarac. Briznuo je opet u plač, sa suzama koje su tekle čak i ispod poveza na njegovu oku.
"Gore... moglo je biti i gore", progutao je konačno. "Mogao si i ti nestati s njima, prijatelju moj."
Jarnauga je stresao svojom bijelom glavom i namrštio se od bola. "Ne. Ne još. Ali uskoro. Jednu stvar sam uspio spasiti." Izvukao je ispod svoje halje otrcani pergament Morgenesova rukopisa, gornje stranice sad is-prugane krvlju. "Nosi ga sigurno. Još će biti od neke koristi, nadam se."
Strangveard ga je brižno preuzeo, svezavši ga uzicom s Jošuina stola i gurnuvši ga u unutarnji džep svoje svećeničke odore. "Možeš li stajati?" upitao je Jarnaugu.
Starac je pažljivo kimnuo i svećenik mu je pomogao da ustane.
"Prinče Jošua", rekao je Strangveard, pridržavajući Jarnaugin lakat. "Imam jednu zamisao."
Princ se okrenuo od užurbane rasprave s Deornothom i ostalima da se nestrpljivo zabulji u glavnog arhivara.
"Što to?" Spaljenih obrva, Jošuino čelo izgledalo je više nego ikad kao blijeda mjesečasta izbočina pod njegovom kratko podrezanom kosom. "Hoćeš da izgradim novu knjižnicu?" Princ se iscrpljeno naslonio na zid dok je izvana buka rasla. "Žao mi je, Strangvearde. To je bilo glupo reći. Sto ti je palo na pamet?"
"Postoji izlaz."
Nekoliko prljavštinom ispruganih, očajnih lica okrenulo se prema njemu.
"Što?" upita Jošua, naginjući se naprijed da se odlučno zagleda u svećenika. "Hoćemo li izmarširati kroz vrata? Čujem da nam ih je netko već otvorio."
Strangveardov osjećaj hitnosti dao mu je snage da izdrži princev pogled. "Postoji skriveni prolaz koji vodi iz stražarnice do Istočnih vrata", rekao je. "Trebao bih znati - natjerali ste me da mjesecima zurim u Dendinisove planove zamka u pripremama za opsadu." Pomislio je na svitke nenadomjestiva smeđeg pergamenta, pokrivene blijedom tintom Dendinisovih pažljivih bilješki, koje su sad bile pepeo, pougljenjen u razvalinama knjižnice. Progutao je još suza. "Ako... ako m-možemo doći do tamo, možemo uz Nogostup pobjeći u gorošljemske bregove."
"A odande kamo?" upitao je Šarko svadljivo. "Umrijeti od gladi u bregovima? Da nas pojedu vukovi u Starosrcu?"
"Zar bi radije da te pojedu sad i ovdje, i to manje ugodni stvorovi?" odreže Deornoth. Srce mu se ubrzalo na svećenikove riječi; slabašni povratak nade bio je previše bolan, ali podnio bi bilo što da odvede svog princa na sigurno.
"Morat ćemo se boriti da izađemo", reče Isorn. "Već i sad čujem kako Norni ispunjavaju gradinu. Imamo žene i nešto djece."
Jošua se zagledao po sobi u dvadesetak iscrpljenih, uplašenih lica. "Bolje da umremo vani nego da ovdje živi izgorimo, pretpostavljam", reče konačno. Podigao je ruku u pokretu blagoslova ili predaje. "Hajdemo brzo."
"Jedna stvar, prinče Jošua." Čuvši ga, princ je prišao mjestu gdje je svećenik pomagao Jarnaugi. "Ako se uspijemo probiti do Tunelskih vrata," rekao je Strangveard, "moramo riješiti još jedan problem. Izgrađen je za obranu, ne za bijeg. Vrata se iznutra mogu jednako lako otvoriti kao i zatvoriti."
Jošua je obrisao pepeo sa svoga čela. "Hoćeš reći da moramo pronaći neki način da ih zatvorimo za sobom?" "Ako želimo imati ikakve nade za bijeg."
Princ uzdahne. Iz posjekotine na usni kapala mu je krv na bradu. "Pokušajmo najprije uopće dospjeti do vrata, onda ćemo učiniti što se mora."
Provalili su kroz vrata u čoporu, iznenadivši par Norna koji su čekali u hodniku. Einskaldir je prošao sjekirom kroz kacigu onog bližeg, bacajući iskre po zamračenom hodniku. Prije nego što je drugi mogao učiniti bilo što osim podići svoj kratki mač, našao se proboden između Isorna i jednog od naglimundskih vojnika. Deornoth i princ hitro su izveli dvorane.
Većina halabuke pokolja je zamrla. Samo bi se neki povremeni krik bola ili glasan pobjedonosni pjev podigao kroz prazne hodnike. Dim koji je grizao oči, lizanje plamenova, i podrugljive pjesme Norna davali su gradini izgled nekog užasnog podzemnog svijeta, nekog labirinta na rubu Velikog Ponora.
U silovanim razvalinama dvorskih vrtova napali su ih brbljavi kopači. Jedan od vojnika pao je mrtav s valovitim bukkenskim nožem u leđima, a dok je ostatak skupine odbijao ostale, jedna od Vorzhevinih sluškinja našla se skvičeći odvučena u rasjeklinu u crnoj zemlji. Deornoth je skočio naprijed daje pokuša spasiti, probadajući jedno

zviždavo, migoljavo crno tijelo krajem svog mača, ali ona je već nestala. Samo je njezina fina papuča, ležeći na kišom izrovanom blatu pokazivala da je ikad postojala.
Dvojica od golemih Hunen otkrili su vinske podrume i pijano su se borili oko zadnje bačve pred stražarnicom branič-kule, udarajući i gre-bući jedan drugog u zarežalom bijesu. Ruka jednog od divova visjela je opušteno pokraj njegova boka, a drugi je dobio takvu užasnu ranu na glavi da je komad kože visio slobodno, a lice mu je bilo maska krvi. I još su navaljivali jedan na drugog, režeći svojim nerazumljivim jezikom u razvalinama smrskanih boca i smrvljenih tijela branitelja Naglimunda.
Skutreni u blatu na rubu vrtova, Jošua i Strangveard škiljili su u snažnoj kiši.
"Vrata stražarnice su zatvorena", rekao je Jošua. "Možda ćemo uspjeti prijeći preko otvorenog dvorišta, ali ako je s unutarnje strane zasun, propali smo. Nikad ih ne bismo uspjeli probiti na vrijeme."
Strangveard zadrhti. "Čak i kad bismo uspjeli, onda ih... ne bismo ih mogli zatvoriti za sobom."
Jošua je pogledao Deornotha koji je šutio.
"Svejedno," sikne princ, "zbog toga smo došli. Trčat ćemo."
Kad su oblikovali malu četu, krenuli su trkom. Dvojica Hunen, jedan od njih sa svojim krupnim zubima zabijenim u grlo onog drugog, kotrljali su se po tlu, još zgrčeni u borbi kao bogovi iz pradavne prošlosti. Ne obazirući se na ljude koji su prolazili, jedan od njih izbacio je masivnu nogu u grču bola i oborio svirača Sangfugola na zemlju. Isorn i stari Šarko užurbano su se okrenuli i podigli ga; a dok su se mučili, jedan prodoran, uzbuđen uzvik stigao je preko dvorišta.
Tucet Norna, dvojica od njih na visokim bijelim konjima, okrenulo se na poziv svoga sudruga. Ugledavši princevu skupinu, ispustili su glasan krik i krenuli naprijed, galopirajući uz već onesviještene divove.
Isorn je došao do vrata i povukao. Otvorila su se, ali kad je prestravljena skupina tek počela žuriti unutra, prvi jahač došao je do njih, s visokom kacigom na glavi, dugog koplja položena u ruci.
Tamnobradi Einskaldir skočio je naprijed s rezanjem kao u pritješ-njena psa, izmakavši se zmijolikom udarcu helebarde, a zatim skočivši i bacivši se Nornu u bok. Uhvatio je Nornov zalepršali ogrtač u ruku i po-tegao, rušeći se na tlo i povlačeći svog neprijatelja sa sobom. Konj bez jahača poskliznuo se na mokrom kamenju. Klečeći iznad palog Norna, Einskaldir je snažno spustio sjekiru i opet udario. Slijep na sve oko sebe, našao bi se proboden kopljem drugog nornskog jahača, ali Deornoth je zavitlao i bacio poklopac jednog slomljenog bureta, obarajući jahača s konja u jednu od živica. Zavijajuće pješačke čete brzo su nadirale kad je Deornoth povukao zapjenjena Einskaldira s Nornova razderana tijela. Projurili su kroz vrata časak prije napadača, a Isorn i još dvojica čvrsto su ih zatvorili. Koplja su se kršila o teško drvo; tren kasnije jedan od Norna povikao je visokim, pucketavim glasom.
"Sjekire!" reče Jarnauga. "Znam toliko jezika Hikeda'va. Idu po sjekire."
"Strangvearde!" povikao je Jošua, "gdje je taj prokleti prolaz?" "Tako... tako je mračno", zadrhtao je svećenik.
Zaista, prostorija je bila osvijetljena samo nestalnim svjetlom narančastih plamenova koji su počeli progorijevati kroz krovne grede. Dim se skupljao pod niskim stropom. "Ja... ja mislim da je na južnoj strani..." počeo je.
Einskaldir i nekoliko drugih skočili su do zida i počeli skidati teške ćilime. "Vrata!" zalaje Einskaldir.
"Zaključana", dodao je. Ključanica u teškim drvenim vratima bila je prazna. Jošua je na trenutak buljio, dok se iver sjekire iz dvorišta probijao kroz ulazna vrata. "Razvalite ih", rekao je. "Vi ostali, nagurajte što možete pred ona druga vrata."
U nekoliko trenutaka Einskaldir i Isorn odvalili su rezu iz dovratka, dok je Deornoth podizao jednu neupaljenu baklju do zažarena stropa. Tren kasnije vrata su bila oborena sa šarki pa su prošli kroz njih, bježeći uz strm hodnik. Još jedan komad prasnuo je iz vrata za njima.
Trčali su nekoliko furlonga, jači pomažući slabijima. Jedan od dvorana konačno je uplakan pao na tlo, nesposoban da nastavi. Isorn ga je krenuo podići, ali njegova majka Gutrun, i sama teturajući od umora, odmake ga.
"Pusti ga da leži", rekla je. "Može on izdržati."
Isorn se oštro zagledao u nju, a onda slegne ramenima. Kad su nastavili uz uspon kamenog prolaza,čuli su kako se čovjek uspinje na noge, proklinjući ih, i kreće za njima.
Kad su se vrata nadnijela nad njih, tamna i čvrsta u svjetlu jedine baklje, pružajući se od poda prolaza sve do stropa, zvuk potjere podigao se odjekujući za njima. Bojeći se najgoreg, Jošua je pružio ruku do jednog od željeznih prstenova i povukao. Vrata su se otvorila prema unutra s blagim gunđanjem šarki.
"Usiresu hvala", reče Isorn.
"Neka žene i ostali prođu", naredio je Jošua, i časak kasnije dvojica vojnika poveli su ih duboko u prolaz iza moćnih vrata.
"Sad dolazimo do toga", reče Jošua. "Ili moramo pronaći neki način da zapečatimo ova vrata ili moramo za sobom ostaviti dovoljno ljudi da usporimo progonitelje."
"Ja ću ostati", zarežao je Einskaldir. "Noćas sam okusio vilinsku krv. Ne bih odbio još." Potapšao je svoj bačak.
"Ne. To je zadaća za mene, i samo za mene." Jarnauga je zakašljao naslonjen na Strangveardovu ruku, onda se uspravi. Visoki svećenik se okrenuo da pogleda starca i odjednom je shvatio.
"Ja umirem", reče Jarnauga. "Nije mi bilo suđeno napustiti Nagli-mund. To sam znao od početka. Morate mi samo ostaviti jedan mač."
"Nemaš snage!" rekao je Einskaldir ljutito, kao da je razočaran.

"Imam je dovoljno da zatvorim ova vrata", rekao je starac blago. "Vidiš?" Pokazao je na velike šarke. "Iskovane su vrlo fino. Kad vrata jednom budu zatvorena, oštrica slomljena u prorezu šarki zaustavitće i najupornijeg progonitelja. Idite."
Princ se okrenuo u namjeri da se pobuni; kliktavi povik odzvonio je više u prolazu. "U redu", reče tiho. "Bog te blagoslovio, starce."
"Nema potrebe", rekao je Jarnauga. Povukao je nešto sjajno sa svoga vrata i utisnuo to Strangveardu u ruku. "Čudno je steći prijatelja na samom kraju", rekao je. Svećenikove oči napunile su se suzama, poljubio je Rimeržanina u obraz.
"Moj prijatelju", šapnuo je i prošao kroz otvorena vrata.
Posljednje što su vidjeli bio je Jarnaugin blistavi pogled kako hvata svjetlo baklje dok je ramenom gurao vrata. Zatvorila su se, prigušujući zvukove potjere. Zasuni iznutra kliznuli su sigurno na mjesto.
Nakon što su se popeli dugim stubištem, konačno su izbili u vjetrovitu, kišom šibanu večer. Oluja se stanjila. Stajali su na golom obronku ispod pošumljenog Nogostupa i vidjeli vatru kako paluca u ruševinama Naglimunda pod njima i crne, neljudske obrise kako plešu među lukovima plamenova.
Jošua je dugo stajao i zurio, čađava lica isprugana kišom. Njegova mala skupina skutrila se drščući iza njega, čekajući da opet krene na put.
Princ je podigao svoju lijevu šaku.
, "Elija!" povikao je, a vjetar je raspršio odjeke. "Donio si smrt i još gore u kraljevstvo našeg oca! Podigao si drevno zlo i skršio Skrb Velikog kralja! Oduzeo si mi dom i uništio mnogo toga što sam volio." Zastao je i progutao suze. "Sad više nisi kralj! Uzet ću ti krunu. Uzet ću je, kunem se!"
Deornoth ga je prihvatio za lakat i poveo ga od ruba puta. Jošuini podanici stajali su čekajući ga, smrznuti i prestrašeni, beskućnici u divljem Gorošljemu. On je na tren pognuo glavu, u iscrpljenosti ili molitvi, a onda ih povede u tamu.

44

Krv i zakovitlani svijet

Zmajeva crna krv razlila se po njemu, pekući kao vatra. U trenutku njezina dodira osjetio je svoj vlastiti život prigušen. Užasna esencija jurila je kroz njega, spaljujući mu duh i ostavljajući samo zmajski život. Bilo je to kao daje on sam postao - u blijedom trenutku prije nego stoje došla tama - tajno srce Crva.
Igjarjukov žareći spor i složen život ga je uhvatio. Širio se; mijenjao se. Promjena je bila bolna i kao smrt i kao rođenje.
Kosti su mu postale teške, čvrste kao kamen i zavojito gušteraste. Koža mu je otvrdla u draguljima sličnе krljušti, osjetio je krzno kako mu klizi preko leda kao verižnjača od dijamanata.
Krv zmajeva srca sad se moćno kretala u njegovim prsima, promišljena kao pokret tamne zvijezde u praznoj noći, snažna i vrela kao same ko-vačke peći zemlje. Pandže su mu tonule u kamenu kožu svijeta, a njegovo prastaro srce je tuklo... i tuklo... i tuklo... Dorastao je do krhke, drevne mudrosti zmajskog roda, osjećajući prvo rođenje svoje dugovjeke rase u djetinjim danima zemlje, zatim težinu nebrojenih godina kako ga pritišće, tamna tisućljeća koja jure pokraj njega kao zapjenjene vode. Bio je jedan od Najstarije od svih rasa, jedan odprvijenaca zemlje koja se još hladila. Ležao je sklupčan ispod površine svijeta kao što bi najmanji crv mogao ležati skriven u kori jabuke...
Stara crna krv jurila je kroz njega. Još uvijek je rastao, spoznao je i imenovao sve stvari na zakovitlanom svijetu. Zemljina kora, postala je njegova -puzava površina na kojoj su se rađale sve žive stvari, na kojoj su se mučili i propadali, predajući se konačno da opet postanu dio njega. Kosti svijeta bile su njegove kosti, kameni stupovi na kojima je sve stajalo i kroz koje je osjećao svaki drhtaj zadihanog života.
Bio je Simon. Ali bio je zmija. I bio je ipak sama zemlja u svojoj bes-krajnosti i pojedinostima. I još je uvijek rastao, i rastući, osjećao je svoj smrtni život kako mu klizi iz ruku...
U nagloj osamljenosti svoje veličanstvenosti, bojeći se da će izgubiti sve, posegnuo je da dotakne one koje je poznavao. Osjećao je njihove tople živote, naslućujući ih kao iskre u velikoj, vjetrovitoj tami. Toliko života -tako važnih, tako malenih...
Vidio je Rahelu -pognutu, staru. Sjedila je na stolcu u nekoj praznoj sobi, rukama si držeći sijedu glavu. Kad se toliko smanjila? Do nogu joj je ležala metla, odmah pokraj nje uredna hrpica prašine. Soba u dvorcu brzo je tonula u tamu.
, Princ Jošua stajao je na obronku brijega, gledajući dolje. Blijedo svjetlo začinjeno plamenom davalo je boju njegovu smrknutom licu. Vidio je Jošuinu sumnju i bol; pokušao je posegnuti i pružiti mu utjehu, ali ovi životi bili su samo za gledanje, ne i za dodir.
Mali tamnoputi čovjek, kojeg nije poznavao, motkom je gurao svojčamac uz neki potok. Veliko drveće objesilo je svoje grane u vodu, a uokolo su lebdjeli oblaci komaraca. Čovječuljak je zaštitnički potapšao list pergamenta zataknut za svoj pojas. Vjetrić je prodrmao obješene grane i čovječuljak se zahvalno nasmiješio.

Neki krupan čovjek - Isgrimnur? gdje mu je brada? - koračao je vremenom iskrivljenim dokom i zurio u sve tamnije nebo, na vjetrom šibanom oceanu.
Prekrasan stari čovjek, zapetljane duge bijele brade, sjedio je igrajući se s gomilom polugole djece. Njegove plave oči bile su blage, udaljene, naborane u sretnom žmirkanju.
Miriamele, podrezane kose, gledala je s ograde broda prema teškim oblacima što su se nakupljali na obzoru. Jedra su puckala i lepršala iznad njezine glave. Htio ju je dulje gledati, ali vizija se zavrtjelo dalje kao list u padu.
Visoka hernystirska žena odjevena u crno klečala je pred dvama kamenim humcima u lugu vitkih breza, visoko na obronku vjetru izložene planine.
Kralj Elija zurio je u dubine vinske čaše, crveno obrubljenih očiju. Tuga mu je ležala preko koljena. Veliki mač bio je divlji stvor koji se pretvara da spava...
Morgenes se odjednom pojavio pred njim, okrunjen plamenom; prizor je zabio ledeno koplje bolačak i u zmajevo srce. Starac je držao veliku knjigu, a usne su mu se pokretale u tjeskobnim, nečujnim kricima, kao da je izvikivao upozorenje... čuvaj se lažnog glasnika... čuvaj se...
Lica su nestala, osim jednog posljednjeg duha.
Jedan dječak, mršav i nespretan, probijao se kroz tamne tunele ispod zemlje, plačući i puzeći kroz labirint kao zarobljeni kukac. Svaki detalj, svaki zaokret i zavoj odvio se polako pred njegovim očima.
Dječak je stajao na obronku pod mjesecom, bulječi u stravi prema bje-lolikim prilikama i sivom maču, ali ga je tamni oblak pokrio.
Isti dječak, sad stariji, stajao je pred velikim bijelim tornjem. Zlatno svjetlo blistalo mu je na prstu, premda je stajao u dubokoj i sve tamnijoj sjenci. Zvona su odzvanjala, a krov je briznuo u plamen...
Sad ga je gutala tama, povlačeći ga prema drugim, čudnijim mjestima - ali nije htio nastaviti na ta mjesta. Ne dok se ne sjeti imena tog djeteta, tog štrkljastog dječaka koji se mučio u neznanju. Neće nastaviti; sjetit će se...
Dječakovo ime bilo je... dječakovo ime bilo je... Simon!
Simon.
A onda mu je vid izblijedio...
"Seomane", rekao je glas, sad već prilično glasno; shvatio je da ga doziva već neko vrijeme.
Otvorio je oči. Boje su bile tako jake da ih je hitro zatvorio, zaslijepljen. Zakovitlani kotači srebrnog i crvenog plesali su po tami njegovih spuštenih kapaka.
"Hajde, Seomane, dođi i pridruži se svojim sudruzima. Potreban si ovdje."
Napola je podigao kapke, dopuštajući si da se navikne na svjetlo. Sad uopće nije bilo boja - sve je bilo bijelo.
Zastenjao je, pokušavajući se pomaknuti, osjetio je užasnu slabost, kao da ga je nešto teško pritiskivalo sa svih strana; istovremeno se osjećao prozirnim i krhkim kao da je ispuhan od čistog stakla. Čak i zatvorenih očiju činilo mu se da osjeća svjetlo kako prolazi kroz njega, ispunjavajući ga blještavilom koje nije donosilo toplinu.
Neka sjena je prešla preko njegova osjetljiva lica, djelujući kao da ima opipljivu težinu. Nešto mokro i hladno dotaklo mu je usne. Progutao je, osjetio ugriz bola, zakašljao i opet popio. Činilo mu se da može okusiti sva mjesta na kojima je bila voda - ledeni vrh, nabrekli kišni oblak, kamenu planinsku vododerinu.
Jače je otvorio oči. Sve je zaista bilo nepodnošljivo bijelo, osim zlatna Jirikijeva lica koje se nadnosilo u blizini. Nalazio se u špilji, zidova blijedih od pepela, osim tragova blijedih crta; krzna i rezbarije u drvetu i ukrašene zdjele bili su naslagani uz rub kamenog poda. Simonove teške ruke, otupjele ali čudno osjetljive, stiskale su krzneni pokrivač i slabašno gurkale drveni krevet na kojem je ležao. Kako...?
"Ja..." Opet je zakašljao.
"Ukočen si, umoran si. To se i očekivalo." Sitha se namrštio, ali njegove blistave oči nisu promijenile izraz.
"Učinio si vrlo strašnu stvar, Si-mone, znaš li to? Spasio si mi život dvaput."
"Mmmmm." Glava mu je reagirala jednako sporo kao i mišići. Što se točno dogodilo? Bila je planina... špilja... i...
"Zmaj!" rekao je Simon gušeći se i pokušavajući se uspraviti. Kad je krzneni prekrivač skliznuo dolje, osjetio je pravu hladnoću sobe. Svjetlo je curilo unutra pokraj jedne kože obješene na drugom kraju sobe. Val vrtoglavice ostavio ga je onemoćalog i natjerao mu glavu i lice da zakucaju. Pustio se natrag na ležaj.
"Nestao", reče Jiriki kratko. "Mrtav ili ne, to ne znam, ali nestao. Kad si udario, skotrljao se pokraj tebe i dolje u ponor. Nisam mogao vidjeti gdje je pao u snijegu i ledu velikih dubina. Baratao si mačem Trnom kao rođeni ratnik, Seomane Snježnoprameni."
"Ja..." Drhtavo je udahnuo i opet pokušao. Lice gaje boljelo od govora. "Ja mislim... da to nisam bio ja. Trn... me upotrijebio. On je... htio biti spašen, čini mi se. To sigurno zvuči glupo, ali..."
"Ne. Mislim da bi mogao biti u pravu. Pogledaj." Jiriki je pokazao na zid špilje nekoliko stopa od njih. Trn je tamo ležao položen na prinčev ogrtač, crn i udaljen kao dno zdenca. Zar je takva stvar ikad mogla djelovati živo u njegovoj ruci? "Bilo ga je sasvim lako donijeti ovamo", reče Jiriki. "Možda je ovo smjer u kojem je želio ići."
Sithine riječi pokrenule su u Simonovu umu polagani kotač misli. Mačje želio doći ovamo - ali gdje je to ovdje? I kako smo došli... Oh, Majko Božja, zmaj...!
"Jiriki!" dahnuo je, "ostali! Gdje su ostali?"
Princ blago kimne. "Ah, da. Bio sam se nadao još malo pričekati, ali vidim da nemam izbora." Na trenutak je sklopio svoje krupne, svijetle oči.

"An'nai i Grimmric su mrtvi. Pokopani su na planini Urmsheim." Uzdahnuo je i rukama napravio neki složeni pokret. "Ti ne znaš što znači pokopati smrtnika i Sithu zajedno, Seomane. To se rijetko radilo, ne već pet stoljeća. An'naijeva djela će živjeti do kraja svijeta u Plesu Godina, analima našeg naroda, a Grimmricovo imeće sad živjeti zajedno s njegovim. Zauvijek će ležati ispod Udunova drveta." Jiriki je zatvorio oči i sjedio jedan tih trenutak. "Ostali... pa, svi su preživjeli."
Simon je osjetio kako mu se srce zgrčilo, ali je misli o palom paru odgodio za kasnije. Zurio je u pepelom obojen strop i vidio da su crte blijedi crteži velikih zmija i zvijeri dugih kljova, zavijajući preko cijelog stropa i zidova. Mučile su ga prazne oči stvorova: ako bi predugo gledao, djelovale su kao da se kreću. Okrenuo se natrag Sithi. "Gdje je Binabik?" upitao je. "Želim razgovarati s njim. Imao sam tako čudan san... tako čudan san..."
Prije nego što je Jiriki mogao progovoriti, Haestan je gurnuo glavu kroz otvor špilje. "Kralj još ne želi razgovarati?" upitao je. Onda ugleda Simona. "Ustao si, dječak!" graknuo je. "To je dobro!"
"Kakav kralj?" upitao je Simon zbunjeno. "Ne Elija, nadam se?"
"Ne, dječak", stresao je Haestan glavom. "Nakon... nakon onog što se dogodilo na planini, troli su nas našli. Ti si spavao nekoliko dana. Mi smo sad na Mintahoqu - na trolskoj gori."
"A Binabik je sa svojom obitelji?"
"Ne baš." Haestan je pogledao prema Jirikiju. Sitha kimne. "Bina-bika - i Sludiga - kralj drži zatočene. Neki kažu, za smrtnu kaznu."
"Što!? Zatočenici?!" eksplodirao je Simon. Padne natrag kad se trak bola okrutno zategao oko njegove glave. "Zašto?"
"Sludiga zato što je omrznuti Rimeržanin", reče Jiriki. "Binabik je, kažu, počinio neki užasan zločin protiv trolskog kralja. Još ne znamo što je to, Seomane Snježnoprameni."
Simon je zapanjeno stresao glavom. "To je ludilo. Ja sam poludio ili još uvijek sanjam." Optužujuće se okrenuo Jirikiju. "I zašto me stalno tako zoveš?"
"Nemoj..." počeo je Haestan, ali Jiriki se nije obazreo na njega, umjesto toga vadeći ispod svog haljetka zrcalo. Simon je sjeo i uzeo ga, fine rez-
barije na njegovu okviru bile su grube njegovim osjetljivim prstima. Vjetar je zavijao pred špiljom, a hladan zrak uvlačio se ispod vratne krpe.
Zar je sad cijeli svijet bio pokriven ledom? Zar nikad više neće pobjeći zimi?
U drugim okolnostima bio bi posve oduševljen crvenkastozlatnim dlačicama koje su gusto izbijale po cijelom njegovu licu, ali sad mu je pažnju privukao dugi ožiljak koji se protezao od njegove čeljusti, preko obraza i kraj lijevog oka. Okolna koža bila je blijeda i djelovala je novo. Dodirnuo je ožiljak i namrštio se. Onda klizne prstima u kosu.
Jedan dug pramen njegove kose postao je bijel kao urmsheimski snijeg.
"Označen si, Seomane." Jiriki je ispružio ruku i dodirnuo mu obraz jednim dugim prstom. "Za dobro ili zlo, označen si."
Simon je pustio zrcalo da padne i pokrio lice rukama.

LJUDI

ERKVNLANĐANI

Barnaba - crkvenjak kapele u Visotvrđi
Beornoth - član legendarne bande Jacka Mundvvodea
Brevugar - grof od Wesfolda, gradski satnik Visotvrde pod Elijom
Caleb - šegrt Konjušara Šema
Colmund - Camarisov štitonoša, kasnije barun od Rodstanbvja
Deorhelm - vojnik u Zmaju i Ribaru
Deornoth, sir - Jošuin vitez, ponekad zvan "Prinčeva desna ruka"
Dreosan, otac - kapelan Visotvrde
Eadgram, sir - gradski satnik Naglimunda
Eahlferend - Simonov otac ribar, Suzanin suprug
Eahlstan Fiskerne - Kralj Ribar, prvi erkynlandski gospodar Visotvrde
Eglaf, brat - naglimundski redovnik, prijatelj Strangveardov
Elija - princ, stariji sin Svijetlog Ivana, kasnije Veliki kralj
Elizbeta - primalja u Visotvrđi
Ethelbearn - vojnik, Simonov suputnik na putovanju iz Naglimunda
Ethelferth - gospodar Tinsetta
Fengbald - grof od Falshira
Freawaru - gostioničar, vlasnik Zmaja i Ribara u Flettu
Godstan - vojnik u Zmaju i Ribaru

Godwig - barun od Cellodshira
Grimmric - vojnik, Simonov suputnik na putu iz Naglimunda
Grimstede, sir - erkvnlandski plemić, Jošuin pobornik
Guthwulf- grof od Utanveata, pristav Velikog kralja
Haestan - naglimundski vojnik, Simonov suputnik
Heahferth - barun od Woodsalla
Helfcen, otac - kancelar Visotvrde
Henfax - gostioničarev dječak
Hepziba - dvorska sobarica
Hruse - žena Jacka Mundvvodea u pjesmi
Inch - doktorov pomoćnik, kasnije nadglednik talionice
Izak - paž
Ivan - kralj Ivan Prosvjetitelj, Veliki kralj
Jack Mundvvode - legendarni šumski razbojnik
Jaela - dvorska sobarica
Jakov - dvorski svjećar
Jeremija - svjećarev šegrt
Jošua - princ, Ivanov mlađi sin, gospodar Naglimunda, zvan "Jednoruki"
Judita - kuharica i nadglednica kuhinje
Konjušar Šem - dvorski konjušar
Langrian - hoderundski redovnik
Lelet - Miriamelina sluškinja
Lofsunu - vojnik, Hepzibin zaručnik
Lucuman - radnik u štali u Naglimundu
Malahija - dvorski dječak
Marja - Miriamelina sluškinja
Medvjed Ruben - dvorski kovač
Miriamele - princeza, Elijino jedino dijete
Morgenes, doktor - nositelj Pergamene, dvorski liječnik kralja Ivana,
Simonov prijatelj Noa - štitonoša kralja Ivana Ordmaer - barun od Utersalla Osgal -član Mundwodeove
legendarne bande Ostrael - kopljanik, sin Firsframa iz Runchestera Petar od Pozlaćene Kupe - peharnik u Visotvrđi
Rahela - nadzornica sobarica Reba - pomoćnica u dvorskoj kuhinji Sangfugol - Jošuin svirač Sara - dvorska
sobarica Scenesefa - hoderundski redovnik Sinion - (Seoman) dvorski perač suda Sofrona - nadglednica pranja
Strangveard, otac - arhivar Naglimunda Suzana - Simonova majka, sobarica Šarko - luda (pravo ime: Cruinh)
Tobas - dvorski psetar VVuldorcene - barun od Caldsae
HERNVSTIRCI
Arthpreas - grof od Cuimnhe
Bagba - bog stoke
Bvonich od Nebesa - bog neba
Cadrach-ec-Crannhyr, brat - redovnik neodređenog reda
Cifgha - mlada dama u Taigu
Craobhan - stari vitez, savjetnik kralja Llutha
Crveni Hathravhinn - lik u Cadrachovoj priči
Crvunnos - bog
Dochais - hoderundski redovnik
Efiathe - izvorno ime kraljice Ebeke od Erkvnlanda, zvane "Ruža Hernvsadharca'
Eoin-ec-Cluias - legendarni pjesnik
Eolair - grof od Nad Mullacha, izaslanik kralja Llutha
Fiathna - Gwythinnova majka, Lluthova druga žena
Gealsgiath - kapetan broda, zvan "Stari"
Gromhbata - legendarni poglavica
Gvvelan - mlada dama u Taigu
Gwythinn - princ, Lluthov sin, Maegwinin polubrat
Hern - osnivač Hernvstira
Inahwen - Lluthova treća žena
Lluth-ubh-Llythinn - kralj Hernystiraca
Maegwin - princeza, Lluthova kći, Gwythinnova polusestra
Mircha - božica kiše, Brvniochova žena
Murhagh Jednoruki - bog
Penmhwye - Maegwinina majka, Lluthova prva žena

Rhvnn - bog
Sinnach - princ, ratni voda bitke na Knocku
Tehtain - kralj, jedini hernystirski gospodar Visotvrđe, zvan "Sveti kralj"
Tuilleth - mladi hernystirski vitez

RIAAERŽANI

Bindesekk - Isgrimnurov uhoda
Dror - drevni bog rata
Einskaldir - rimerški ratni poglavar
Elvirt - prvi ostenardski kralj Rimeržana
Fingil - kralj, prvi gospodar Visotvrđe, "Krvavi kralj"
Fraya - drevna boginja žetve
Gutrun - vojvotkinja od Elvritshalle
Hani - mladi vojnik kojeg su ubili Bukkeni
Hengflsk - hoderundski svećenik
Hjeldin - kralj, Fingilov sin, "Ludi kralj"
Hoderund, sveti - svećenik iz bitke kod Knocka
Hove - mladi vojnik, Isgrimnurov rođak
Ikferdig - kralj, Hjeldinov poručnik, "Spaljeni kralj"
Ingen Jegger - Crni Rimeržanin, gospodar nornskih lovačkih pasa
Isbeorn - Isgrimnurov otac, prvi rimerški vojvoda pod Ivanom
Isgrimnur - vojvoda od Elvritshalle
Isorn - Isgrimnurov i Gutrunin sin
Ithineg svirač - lik u Cadrachovoj priči
Jarnauga - nositelj Pergamene iz Tungoldyra
Jormgrun - kralj Rimmersgarda, ubio ga je Ivan u Naarvedu
Loken - drevni bog vatre
Memur - drevni bog mudrosti
Nisse - (Nisses) Hjeldinov svećenik i pomoćnik, autor djela Du Svardenvyrd
Sigmar - mlada Rimeržanka kojoj se udvarao Šarko
Skali - Poglavar Kadskryka, zvan "Oštronosi"
Skendi - svetac, osnivač opatije
Sludig - mladi vojnik, Simonov suputnik
Storfot - tan Vestvennbvja
Thrinin - vojnik kojeg su ubili Bukkeni
Udun - drevni bog neba
Ute - iz Saegarda, vojnik kojeg su ubili Bukkeni

NABANCI

Aeswides - prvi gospodar Naglimunda (vjerojatno nabanizacija erkynlanskog imena)
Anitulles - bivši car
Antippa, gospa - kći Leobardisa i Nessalante
Ardrivis - posljednji car, ujak Camarisov
Aspitis Preves - grof od Eadne, gospodar Kuće Prevan, Benigarisov prijatelj
Behidrivine - nabanska plemenita kuća, vodomarski grb
Benidrivis - prvi vojvoda pod Ivanom, otac Leobardisa i Camarisa
Benigaris - sin kneza Leobardisa i Nessalante
Camaris-sa-Vinitta - Leobardisov brat, prijatelj Svijetlog Ivana
Clavean - nabanska plemenita kuća, pelikanski grb
Claves - bivši car
Crexis Jarac - bivši Car
Dendinis - graditelj Naglimunda
Devasalles - barun, zaručnik gospe Antippe
Dinivan - tajnik lektora Ranessina
Domitis - biskup katedrale Svetog Sutrina u Erchesteru
Elizia - majka Usiresova
Emettin - legendarni vitez
Enfortis - car u vrijeme pada Asu'e

Fluiren, sir - slavni Ivanov vitez iz obeščašćene Kuće Sulian
Gelles - vojnik na tržnici
Hvlissa - Miriamelina pokojna majka, Elijina žena, Nessalantina sestra
Ingadarine - plemenita obitelj, kućni grb albatros
Leobardis - knez Nabbana, otac Benigarisa, Varellana i Antippe
Mylin-sa-ingadaris - Earl, gospodar Kuće Ingadarine, Nessalantin brat
Nessalanta - kneginja Nabbana, Benigarisova majka, Miriamelina tetka
Nin Reisu - niska koja plovi na Emettinovu Dragulju
Nuanni - (Nuannis) drevni nabanski bog mora
Pilipa - plemenitaška iz Knjige Aedonove, svetica, zvana "od Otoka"
Plesinnen Mvrmenis - (Plesinnen od Myrme) filozof
Prevan - plemenita obitelj, kućni grb - orao štektavac
Pryrates, otac - svećenik, alkemičar, čarobnjak, Elijin savjetnik
Quincines - opat Svetoga Hoderunda
Ranessin, lektor - (rođen kao Oswine od Stanshira, Erkvnlanđanin) poglavar Crkve
Rhiappa - Sveta, zvana "Rijapa" u Erkvnlandu
Sulis - plemić nitkov, bivši gospodar Visotvrđe, "kralj Čaplja"
Tiyagaris - prvi. car
Turiš - vojnik na tržnici
Usires Aedon - Sin Božji u aedonitskoj vjeri
Varellan - najmlađi sin kneza Leobardisa
Velligis - eskritor
Vilderivis - svetac
Yuvenis - drevni nabanski glavni bog

SITHI

Amerasu - erlska kraljica, majka Inelukija i Hakatrija
An'nai - Jirikijev poručnik, pratilac u lovu
Finaju - sithska žena u Cadrachovoj priči
Hakatri - Inelukijev stariji brat, teško ga je ranio Hidohebhi
Ineluki - princ, sad Kralj Oluje
Isiki - sithsko ime Kikkasuta (Gospodar Ptica)
Ivu'unigato - erlski kralj, Inelukijev otac
Jiriki - (i-Sa'onserei) princ, sin Shima'onarija
Kendharaja'aro - Jirikijev ujak
Ki'ushapo - Jirikijev pratilac u lovu
Mezumiiru - sithsko ime Sedde (Božica Mjeseca)
Nenais'u - sithska žena iz An'naijeve pjesme, živjela je u Enki
e-Shaosaye
Shima'onari - kralj Sitha, Jirikijev otac, sin Hakatrijev Sijandi - Jirikijev pratilac u lovu Utuk'ku - kraljica Norna, gospodarica Nakkige Vindaomevo strelčar - drevni sithski graditelj strijela iz Tumet'aija

OSTALI

Binabik (QANUC) - (Binbinqegabenik) Ookequkov šegrt, Simonov prijatelj
Chukku (QANUC) - legendarni trolski junak
Izgubljeni Piqipeg - legendarni trolski junak
Kikkasut (QANUC) - Gospodar ptica
Lingit (QANUC) - legendarni sin Seddin, otac Qanuca i ljudi
Middastri (PERDRUIN) - trgovac, Tiamakov prijatelj
Ookequk (QANUC) - pjevač plemena Mintahoq, Binabikov učitelj
Ona Koja Je Rodila Čovječanstvo (WRAN) - božica
Onaj Koji Uvijek Kroči Pijeskom (WRAN) - bog
Qinkipa od Snjegova (QANUC) - božica snijega i hladnoće
Roahog (WRAN) - lončar
Sedda (QANUC) - božica mjeseca
Streawe (PERDRUIN) - slavni vitez Ivanova stola
Tiamak (WRAN) - učenjak, dopisuje se s Morgenesom
Tohuq (QANUC) - bog neba

Vorzheva (THRITHING) - Jošuina družica, kći thrithinškog poglavice
Yana (QANUC) - legendarna kći Seddina, majka Sitha

MJESTA

Cellodshire - erkvnlandsk barunat zapadno od Gleniwenta
Da'#i Chikiza (sithski: "Drvo Raspjevanih Vjetrova") - napušteni sithski grad na istočnoj strani Gorošljema, u Aldheorte
Eirgid Ramh (hernvstirski) - svratiste u Abaingeatu, kamo zalazi stari Gealsgiath Enki-e-Shao'saye (sithski) - "Ljetni grad" istočno od Aldheorte, davno uništen Ere*b Irigu (sithski: "Zapadna Vrata") - Knock; na rimmerspakku: Du Knokkegard Hewenshire - sjeverni erkynlandski grad istočno od Naglimunda Hullnir - istočno rimerško selo na sjeveroistočnom rubu DrorshuUvena Jao e-Tinukai'i (sithski: "Lađa u oceanu drveća") - jedino preživjelo sithsko naselje,
u Aldheorte
Jhina-T'senef (sithski) - grad iz An'naijeve pjesme, sad pod morem Mali Nos - planina u Yiqanucu gdje su poginuli Binabikovi roditelji Moir Brach (hernvstirski) - dugački greben u obliku prsta na rubu planina Grianspog Nakkiga (sithski: Krinka od Suza) - Olujni vrh, Sturmspeik (rimmerspakk) Qilakitsoq (qanučki: Sjenošuma) - trolsko ime za Dimmerskog Runchester - sjeverni erkvnlandski grad na Ledomeđi Seni Anzi'in (sithski: Toranj Zore Koja Hoda) - veliki toranj tumet'aiju Senf Ojihisa (sithski) - spomenut u An'naijevoj pjesmi Skoggev - središnja rimerška utvrda istočno od Elvritshalle Ts'i Shuvasei (sithski: "Hladna je njezina krv") - rijeka koja teče kroz Da'ai Chikizu;
na erkvnlandskom: Aelftvent
Tan'jaove stube - (velike stube u Asu'i, nekad središnji dio Asu'e) Tumet'ai (sithski) - sjeverni grad pokopan pod ledom istočno od Yiqanuca Ujin e-d'a Sikhunae (sithski: "Klopka Koja Hvata Lovca") - sithsko ime za Naglimund Woodsall - barunat između Visotvrđe i jugoistočne Aldheorte

STVOROVI

Aeghonwye - Maegwinina rasplodna krmača Atarin - Camarisov konj

Croich-ma-Feareg - legendarni hernystirski div
Hidohebhi - Crni Crv, majka Shurakaija i Igjarjuka, koju je posjekao Ineluki; u Hernystiru: Drochnathair Igjarjuk - Ledeni Crv Umrsheima Jednooki - Ookequkov ovan Khaerukama'o Zlatni - zmaj, otac Hidohebhin Niku'a - glavni pas Ingena Jeggera Qantaqa - Binabikova vučja družica Rim - teretni konj Shurakai - zmaj posječen pod Visotvrđom, čije kosti tvore prijestolje od zmajokosti Veliki Crv - sithski mit, izvorni zmaj od kojeg potječu svi ostali

STVARI

Brzorast - začin
Citril - gorak, aromatičan korijen za žvakanje
Cijan - nabanski grm, vrlo rijedak
Dani u tjednu
nedjelja, mjesečnik, tiasnik, udunik, drornik, frejnik, satrinik Drvo - Drvo Pogubljenja, na kojem je Usires bio naglavačke obješen pred Yuveniso-
vim hramom u Nabbanu, sad sveti simbol aedonitske vjere Ilenit - skupocjen, svjetlucavi metal Indreju - Jirikijev mač od čudodrva
Kosti - Binabikovo sredstvo za proricanje
Beskrila Ptica
Riba Kopljarica
Zasjenjeni Put
Baklja u Špilji
Jogunasti Ovan
Oblaci u Klancu
Crni Ponor
Razmotana Strijela Kvalnir - Isgrimnurov mač Lažilist - cvjetna biljka
Lu'vasin Štap - linija triju zvijezda na sjeveroistočnom dijelu neba u ranom juvenu
Mantinges - začin
Mczumiirina mreža - zvjezdano jato; za Qanuce: Seddina ponjava
Minnevar - željezni mač kralja Fingila, naslijeđen kroz lozu Elvrita
Mjeseci

jonever, fejever, mariš, avrel, maja, juven, tijagar, anitul, septander, oktander, novander, dekander Naidel - Jošuin mač Oinduth - Hernovo crno koplje

Praznici

2. fejever - Svijećnica 25. mariš - Elizijino 1. avrel - Dan luda 30. avrel - Kamena noć 1. maja - Belthainovo
23. juven - Ivanje
15. tijagar - Dan sv. Sutrina 1. anitul - Hlafovo
20. septander - Dan sv. Granisa 30. oktander - Paklena noć
1. novander - Dan duša
21. dekander - Dan sv. Tunatha
24. dekander - Aedonovo
Rhvnnov kotao - hernystirsko zvono koje poziva na borbu
Shent. - sithska igra spretnosti
Sotfengsel - Elvritov brod, pokopan u Skipphavvenu
Stup i Drvo - znak Majke Crkve
Svjetloklin - mač Svijetlog Ivana, koji sadrži jedan čavao iz Drveta i kost prsta svetog
, Eahlstana Fiskernea Trn - Camarisov zvjezdani mač
Tuga - mač od željeza i čudodrva koji je iskovao Ineluki, dar Eliji (sithski: Jingizu) Vepar i Koplja - znak Guthwulfa od Utanyeata Zmaj i Drvo - znak kralja Ivana

VODIČ ZA IZGOVOR

ERKVNLANDSKI

Erkvnlandska imena dijele se na dva tipa, stari erkvnlandski (S.E.) i vvarinstenski. Ona imena koja su zasnovana na jeziku Ivanova rodnog otoka VVarinstena (većinom imena dvorske služinčadi ili Ivanove najbliže obitelji) predstavljena su kao varijante biblijskih imena (Elija - Elija, Ebeka - Rebeka, Jošua - Jošua itd.). Stara erkvnlandska imena izgovaraju se prema engleskom, osim u sljedećim pojedinostima:
a - je uvijek dugo a
ae - ej
c - je uvijek "k"
e - dugo e, osim na kraju imena, kad se izgovara oštrije, npr. Hruse - "Ruže"
ea - zvuči kao dugo, stražnje a, osim na početku riječi, kad ima istu vrijednost kao i ae
g- je uvijek "g"
h - je uvijek "h" (osim ispred r)
i - je uvijek kratko "i"
y-"dž"
o - dugo o u - uvijek "u"
HERNVSTIRSKI
Hernvstirska imena i riječi izgovaraju se također prema engleskom, osim u sljedećim slučajevima:
th - je uvijek meko "d"
eh - teško, guturalno "h" (kao u škotskom loch)
y -yr izgovara se "\x",ye kao "aj"
h - se ne izgovara osim na početku riječi
e - "ej"
// - izgovara se kao da je samo jedno 1: Lluth = Luth

RIMAAERSPAKK

Imena i riječi u rimmerspakku razlikuju se od izgovora S.E. u sljedećim pojedinostima:
j - se izgovara kao "j": Jarnauga, Hjeldin (h se ovdje jedvačuje) ei - izgovara se "ai"
e - izgovara se kao dugo "i" b - izgovara se kao dugo "u" au - izgovara se "au"

NABANSKI

Nabanski jezik drži se, u osnovi, pravila romanskih jezika, tj. samoglasnici se izgovarajučisto, "a-e-i-o-u", uz nekoliko iznimaka.
i - većina imena ima naglasak na predzadnjem slogu: Ben-i-GAR-is. Kad taj slog sadrži u sebi i, ono postaje dugo (Ardrivis: Ar-DRII-vis), ukoliko ne stoji ispred dvostrukog suglasnika (Antippa: An-TIP-pa)

e - na kraju imena, es se izgovara "iiz": Gelles - Geliiz
b - se izgovara kao "aj"

OANUČKI

Trolski jezik se znatno razlikuje od drugih ljudskih jezika. Postoje tri različita zv*ka "k", označena slovimac, q\k. Jedina razlika primjetljiva ne-qanučkim govornicima je kliktavi zvuk koji se pojavljuje u q, ali kod početnika se ne ohrabruje pokušaj izgovaranja. Za naše svrhe, sva tri znaka zvučat će kao "k". Također, qanučko u izgovara se kao a. Druge interpretacije ovise o čitatelju, ali neće se pogriješiti ako se izgovara fonetski.

SITHSKI

Još.jače od jezika Yiqanuca, jezik Zida'va gotovo je neizgovorljiv neuvježbanim jezicima, tako da ga se najlakše prihvaća fonetski, budući da je mogućnost da nekog od nas procijeni pravi stručnjak vrlo mala (ali ne i nepostojeća, kako je Binabik naučio). Sljedeća pravila ipak se mogu primijeniti.
i - kad je prvi samoglasnik, izgovara se kao kratko i. Kad se nađe kasnije u riječi, osobito na kraju, izgovara se kao dugo i: Jiriki - Ji-RII-kii v ai - izgovara se "aj" ' (apostrof) - predstavlja kliktavi zvuk i smrtni čitatelji ne bi ga trebali izgovarati.

OSOBITA IMENA
Geloj - porijeklo joj je nepoznato, pa tako i izvor njezina imena. Može se izgovarati 'Đa-LO-ii" ili "\Đa-LOJ". Oboje je ispravno.
Ingen Jegger - On je Crni Rimeržanin i "J" u Jegger izgovara se "dž"
Miriamele - premda rođena na erkvnlandskom dvoru, ime joj je nabansko, ali je razvilo neočekivan izgovor - možda zbog nekog obiteljskog utjecaja ili dvojakog nasljeđa - tako da se izgovara "Mi-ri-a-MEL"
Vorzheva - porijeklom s Thrithinga, njezino ime se izgovara "Vor-ŽE-va"

RIJEČI I IZRAZI

NABANSKI

Aedonis Fiyellis extulanin mei - "Vjerni Aedone, spasi me"
Cansim Felis - "Pjesma radosti"
Cenit - "pas"
Cuelos - "smrt"
Duos wulstei - "dao Bog"
Escritor (u tekstu: eskritor) - "pisac"; jedan iz grupe savjetnika lektora
Hue fauge - "što se događa"
Lector (u tekstu: lektor) - "govornik": poglavar Crkve
Mansa sea Cuelossan - "misa za mrtve"
Mulveiz nei cenit drenisend - "pusti pse da spavaju" (u značenju: Ne diraj lava dok spava)
Oveiz mei - "počuj me"
Sa Asdridan Condiqui)les - "Osvajačeva zvijezda"
Tambana Leobardis eis - "Leobardis je pao"
Timior cuelos exaltat mei - "Strah od smrti me podigao"
Vasir Sombris, feata concordin - "Oče Sjena, prihvati ovu pogodbu"
HERNVSTIRSKI
Brynioch na ferth ub strocinh... - "Brvnioch je okrenuo lice..."
E gundhain sluith, ma connalbehn... - "Dobro smo se borili, dragi moj..."
Feir - "brat" ili "sudrug"
Goirach - "lud" ili "divlji"
Sithe - "mirni"
RIMAAERSPAKK
Im todsten-grukker - "pljačkaš grobova"
Vaer - "čuvaj se"
Vawer es do iikunde? - "Tko je ovo dijete?"

OANUČKI

Aia - "Natrag" (Hinik aia - vrati se)

Bhojujik mo qunquc (idiom) - "Gdje te medvjedi ne pojedu, tu ti je dom"
Binbiniqegabenik ea sikka! Uc Sikkam mo-hinak da Yijarjuk! - "Ja sam (Binabik)!
Mi idemo na Urmsheim!" Boghanik - "Bukkeni" Chash - "točno" ili "istinito" Chok - "trči" Chooohok - "Rimeržani" Hinik - "idi" ili "odlazi"
Ko muhuhok na mik aqa nop. - "Kad ti padne na glavu, znat ćeš da je kamen." Mikmok hanno so gijiq. (idiom) - "Ako želiš nositi gladnu lasicu u svom džepu, to je
tvoja stvar." Nihut - "napad" Ninit - "dođi" Sosa - "dođi" (imperativ) Ummu - "sad" Yah aqoinik mij-ayah nu tutusiq, henimaatuq - "Hej, braćo, stanite i razgovarajte sa
mnom."

SJTHSKI
Ai Samu'sithech'a - "Pozdravljen Samu'sithech'a"
Asu'a - "Gledajući na istok"
Hei ma'akajo-zha - "Srušite ga (dvorac)"
Hikeda'va - "Djeca Oblaka": Norni
Hikka - "nositelj"
Im shevis t'si keo'su d'a Yana o Lingit - "Za zajedničku krv naših predaka (Yane i
Lingita)" Ine - "to jest" Isi-isi'yye - "zaista je tako"
Ras - izraz poštovanja, "gospodaru" ili "plemeniti" Ruakha - "umirući" S'hue - "gospodar" Skei' - "stani" Staja Ame - "Bijela strijela" Sudhoda'va - "Djeca Sumraka": Smrtnici Psi anh pra Ineluki! - "Za krv Inelukijevu!" Tsi e-isi'ha as-irigu! - "Ima krvi na istočnim vratima!" Ua'kiza Tumet'ai nei-R'i'anis - "Pjesma o padu Tumet'aija"
Zida'va - "Djeca Zore": Sithe

Napomena: Ako vam se knjiga svidjela, kupite je. Time podržavate autore i izdavače. I tako omogućujete izlazak novih knjiga.

ibs@crostuff.net